

„ИЗГРЕВЪТ“

НА

БЯЛОТО БРАТСТВО

ПЕЕ И СВИРИ,

УЧИ И ЖИВЕЕ

24

Библиотека
„Жумен клас“

ИЗГРЕВЪТ НА БЯЛОТО БРАТСТВО

**ПЕЕ И СВИРИ
УЧИ И ЖИВЕЕ**

**Сборник
ТОМ 24**

Спомени на съвременници и последователи на
Всемировия Учител БЕИНСА ДУНО

Събрал, подбрал, записал, съхранил и представил
Вергилий Кръстев

Библиотека "Житен клас"
София 2008

ISBN - 10 : 954-9915-16-6, том XXIV

ISBN - 13 : 978-954-16-7, том XXIV

© *Всички права запазени*

Не се разрешава препечатването на отделни части от книгата в периодичния печат - вестници и списания, без разрешение на съставителя на сборника.

Не се позволява преразказването на отпечатания летописен материал от нелегални и явни разказвачи с цел - издаването на пиратски издания.

ПОСВЕЩЕНИЕ

Новий завет на Господа Нашего Исуса Христа

1. Всичките думи Господни са верни и истинни.

2. И блажен е всеки, който ги възприема и пази.

3. Неговата душа не ще бъде в лишение, защото сам Господ ще присъствува в неговото сърце.

4. Това, което Господ е казал, то е за наше спасение.

5. Неговото Слово събужда спящите духом и избавя погинващите от грях.

6. Господ говори на сърцето и дава уверение на разума за своята Истина.

7. Той изявява своята благост на душата и прави името си познато ней.

8. Господ управлява сърцето и просветлява умът.

9. Знанието Господне е светлина за душата. А мирът Господен, нейно изцеление.

10. Помни думите Господни и неговите обещания. Той ще направи своето Слово да се сбъде (сбъдне).

11. Призовавай го на всяко място и по всяко време, защото това е угодно нему.

12. Блажен е, който вярва, който се надява на Господа и който го люби. Той е син Божий.

Учителят Дънов

Пояснение:

Това посвещение лично и собственоръчно е написал Учителят Дънов на собствената си Библия на с. 817, където започва заглавната страница на Новия завет, издание Виена, 1885 г.

Поднасяме го като посвещение за „Изгревът“ том XXIV, който е за методистката, евангелска мисия в България.

Амин.

**6 октомври 2007 г., събота, София.
д-р Вергилий Кръстев**

I.
МОМЕНТИ ОТ ИСТОРИЯТА
НА
ЕВАНГЕЛСКАТА МЕТОДИСТКА
ЕПИСКОПАЛНА ЦЪРКВА

Павел Драгомиров Василев

- 1. Исторически предпоставки за Реформацията.**
- 2. Мартин Лютер**
- 3. Англия през XVI век.**
Реформация в Англиканската църква.
- 4. Англия през XVIII век.**
Мощно духовно съживително движение. Джон Самуел Уесли
- 5. България през XIX век.**
Културно и духовно съживяване на българския народ.
- 6. Методистката епископална църква в духовния живот на българското общество. Методистката мисия в България – дейност**
- 7. Американското научно-богословско училище в гр. Свищов**

1. Исторически предпоставки за Реформацията

Проследявайки историята на Християнството от възникването му до наши дни, установяваме изключително трудните периоди, през които то минава. След разпъването на кръста на Исус Христос и Неговото възкресение, той оставя малцина последователи – 12 души апостоли! Гоненията срещу първите християни били ужасни, особено до IV век, но християнството напредвало в цялата Римска империя; народите започнали да се интересуват за своя духовен напредък и повече човешки права. За нещастие, християнската църква изпадала в затъмнение, особено през периода от V до IX век. Начело на църквата заставали лица с интереси към материалното, към величие и слава, забравяйки духовното издигане на народа. Тогава в църквата са внесени много езически обряди, суеверия и външни форми, които помрачили чистото и просто Исус Христово учение.

В България началото на християнството започнало от покръстването при цар Борис I през 864 г., т.е. само шест години след схизмата в 858 г., когато Източната църква се отделила от западната и се установило православие на Изток и католицизъм на Запад. Св. Св. Кирил и Методий усърдно проповядвали на народа християнството и създали славянобългарската азбука (кирилица). Св. Климент Охридски чрез образованието се борил срещу мъртвилото на средновековната църква. За жалост новата Източна църква не могла да се освободи от ритуала, догмите и обрядите на Западната църква, повечето от които нямат нищо общо с истинското християнство. Духовният мрак в християнските църкви от средните векове се запазва във времето, като в някои църкви и до днес присъства!

През I и II век хората от чистото, неповлияно от света християнство не са имали икони, статуи, мощи и кандилници. Тези и някои други външни ефекти не са евангелски, а остатъци от Стария Завет, от еврейството или са били прибавени по-късно от разни заинтересовани папи, патриарси и императори. На тях като че ли ясните слова на Исус Христос се виждали прости и недостатъчни, та трябвало да го допълват и украсяват със сложна догматика и доктринерство до такава степен, че да усложнят самото учение и да го направят трудно възприемливо за народните маси и несъстоятелно за интелигенцията.

При тези условия се появяват ересите, като реакция на състоянието на християнската църква. За такива са смятали манихейството, несторианството, гностицизма, богомилството, а по-късно – хусистите в Чехия, хугенотите във Франция, духоборците в Русия и много други. Тогавашните фанатизирани църковни водачи повели борба против тези реформатори и техните последователи, унищожавайки ги на кладите, ешафода и в затворите.

В XVI век в Европа започват да протичат процеси на Възраждането (Ренесанса). Срещу единството на средновековното феодално общество се надига формиращата се средна класа от занаятчии (производители) и търговци, която се стреми към индивидуална и интелектуална свобода и национално обособяване в отделни държави. Нараства интересът към светския живот, започва развитие на образователната система, транспорта, съобщенията, експлоатацията на земните изкопаеми и т.н. Паричните взаимоотношения се разширяват и възникват нови градове.

В същото време Римокатолическата църква като вселенска, запазва средновековния си характер. Тя е мощна и богата, като притежава земи в цяла Европа. Владелите на обособяващите се национални държави са против властта, която папата упражнява на тяхна територия. Те негодуват срещу загубата на парите, които се насочват към папската хазна в Рим. Основната дейност на църковните служители е събирането на данъци и такси. Църквата е била загубила своето истинско предназначение. Тя не давала помощ и утеха за душите на хората, както и духовно напътствие. Епископите и свещениците пренебрегвали изучаването и

проповядването на Божието Слово. Те заблуждавали с ритуали и лъжливи учения. Царяла поквара и корупция между духовенството. Инквизицията унищожавала всички будни умове и хиляди били изгорени. Много от свещениците закупували службите си, били необразовани, мързеливи, алчни, неморални, занемаряващи служебните си задължения. Обаче, те, за тяхното поведение, могли да бъдат съдени само пред духовен (папски) съд.

В духовния живот на Римокатолическата църква с декрет от 1223 г. се забранява на обикновените хора да притежават Библията. Преводът на Библията от латински е забранен и подлежи на изгаряне. Литургията се четяла на латински език и оставала неразбрана. Внушавало се, че Исус Христос е сърдит и суров съдия, а не милостив Спасител. Божията благосклонност се придобивала чрез добри дела и молитви към различните светии, вместо с вяра и молитва към Исус Христос. Евангелието (благовестието) за спасение чрез вяра в Исус Христос не се познавало. Свещениците изпълнявали седем тайнства, като най-важните са литургията и покаянието. [Заб. В Новия Завет присъствуват само две тайнства – Господнята трапеза и Кръщението.] Свещениците, например, изисквали от разкаялите се да дават пари за църквата или закупуване на индулгенции, за да им се съкрати престоя в чистилицето. Някъде в Новия Завет да се говори за чистилице?

Създадените обряди и измислени доктрини налагани с огън и меч са причина хилядите и милиони минали през тази земя хора, да не чуят за спасителната вест – “простено ти е”, “спасен си”, ако с разкаяно сърце и вяра в Исус Христос се обърнеш с молитва към Бога.

Срещу безобразията в църквата, още през XVI век реагират Джон Уиклиф, който превежда Библията на английски език и Ян Хус, който си позволил да заяви, че Библията е Божие Слово, което стои над папските изявления. Както знаете, Ян Хус е публично изгорен на клада, а останките на Уиклиф, изровени 41 години след смъртта му, заедно с екземпляри от преведената на английски език Библия, също били изгорени.

В началото на XVI век (31 октомври 1517 г.) в градчето Витенберг, Германия, професорът и докторът по теология Мартин Лютер повдига глас срещу допуснатата злоупотреба и търговия с индулгенции от Католическата църква. Тогава той на вратата на Дворцовата църква заковава лист хартия със списък на 95-те тезиси (изявления), с които той декларира възгледите си, като отхвърля търговията с индулгенциите, с надежда да предизвика дебати върху въпроса за греха и опрощението. Това събитие в живота на Католическата църква отбелязва началото на Реформацията, т.е. промяната в църквата за възвръщане на чистото Божие Слово към хората по света.

В зависимост от гледната точка, определенията и отговорите на въпроса: “Какво представлява Реформацията?”, са различни.

Историкът от светска гледна точка определя Реформацията като революционно движение, политическо събитие, предизвикано от зараждащия се национализъм с появата на средната класа през Възраждането (Ренесанса).

Римокатоликът сочи Реформацията като еретичен бунт и разкол на Всемирната Римска църква и папата. Реформацията, според него, унищожавя богословското и духовно единство на средновековната Римска църква.

От протестантска позиция, това е движение за религиозна реформа, целящо завръщането на първоначалната чистота в християнството. Тази реформа възстановява богословието, което приближава религиозния живот до Новозаветните принципи. Извършва се противопоставяне срещу средновековната църква с авторитета на Божието Слово (Библията).

Реформацията, като процес на промени в църквата, протича в периода 1517–1545 г. В Европа в различните страни, Реформацията се ръководи от най-подготвените богослови за времето си. Това са: Мартин Лютер, Улрих Цвингли,

Жан Калвин и техните последователи и ученици.

Този процес на промени в църквата, в различните страни е протичал по различен начин. Новосъздаващите се реформирани (протестантски) църкви още с появата си се различават помежду си по степента, в която са се променили и отдалечили от Средновековната църква, но всички те приемат Библията като върховен авторитет.

Немската църква, реформирана от Мартин Лютер, запазва много неща в църковните обряди, които не се забранени в Библията.

Реформираната англиканска църква, от която по-късно произлизат методистите, се отдалечава повече от обредите и обичаите на Средновековната църква.

Презвитерианските църкви, които следват Калвин, се различават от всички обичаи, за които не може да се докаже, че са в съответствие с Новия Завет.

Анабаптистите са най-крайни от всички реформаторски общности. Те създават църква от вярващи, които са необвързани с правила, по образец на ранните новозаветни църкви. Тези поделения протестантски църкви, от една страна спомагат за търсене на истината, но от друга, отслабва единството на Църквата.

Реформацията бързо се приема от народите в Северна и Западна Европа. Това са Германия, Франция, Англия, Швейцария, Холандия, Швеция, Унгария, Шотландия. Обаче, романските народи от Южна Европа (Италия, Испания, Португалия, част от Франция) остават верни на Римокатолическата църква и папата.

2. Мартин Лютер (10.11.1483 – 18.02.1546)

Годината е 1517. Денят е 31 октомври, един ден преди празника "Вси светии" – важен църковен фестивал за всички посветени католици. В немският град Витенберг местните граждани и студенти се вълнуват заради продажбата на индулгенции от свещеника Йохан Тецел в съседния град Ютербок. Тези индулгенции, според свещеника Тецел осигуряват на всеки закупил ги спасение, прощение на греховете и че няма да минава през чистилицето. В това време, по стълбите на Августинския манастир слиза Мартин Лютер, който държи в ръцете си голям лист и чук. Той си пробива път през пазарния площад и отива пред централния вход на църквата към замъка. Мартин Лютер заковава листа на вратата на Дворцовата църква. Неговото съобщение се състои от списък на 95 тезиса (изявления), в които изразява своето мнение за продажбата на индулгенции.

В този знаменателен ден М. Лютер не осъзнава, че с това си действие, той бележи началото на великата Реформация в църквата и възвръщането на чистото Божие Слово към хората по света.

Мартин Лютер идва на този свят в края на XV век и развива своята дейност до средата на XVI век, когато в Европа се извършват много важни промени. Това е време на борби и безредие.

Родината на Лютер е Германия. По това време тя е разделена на над 300 отделни провинции и частни имоти. Няма нито централно правителство, нито единна Германия. Провинциите се ръководят от принцове, епископи на Католическата църква и рицари. Те управляват земите си, както пожелаят, а императорът има твърде ограничена власт.

Фактически, Германия е част от светата Римска империя. Папата, като наместник на Христа и Божий представител на земята, е върховен управител на Църквата, но и държи политическата власт в отделните държави. Неподчинението на държавните глави се наказва с отлъчване от Църквата, а за обикновените хора дори със смърт. Духовенството живеело в разкош, а народът тънел в мизерия и

невежество. Недоволство имало както сред управителите на провинции, така и сред народа. Управителите не одобрявали бързото разширяване на църковните имоти, а народът – от събираните високи данъци и от неразбирането на литургиите, четени на латински език. В градовете на Германия нараства средната класа (буржоазията). Тя се стремяла към лична свобода и национално определение. Средновековната католическа църква пречела в духовния и материален растеж.

Мартин Лютер е роден на 10 ноември 1483 г. в гр. Айслебен, Германия, в дома на преданите католици Ханс и Маргарет Лютер. Родителите му първоначално са бедни; имат 7 деца; преместват се да живеят в гр. Мансфелд. Те внушават на децата си страх от Бога, и да гледат на Исуса Христа като на сърдит Съдия.

На 4 години малкият Мартин е изпратен в латинско училище, където с лекота усвоил латинския език. На 14 години Мартин е изпратен в Магдебургската гимназия; след това е преместен в гр. Айзенахт. Тук се проявява като отличен ученик. На 17 годишна възраст се записва за студент в Ерфуртския университет. Учи при строг режим в общежитието. Проявява се в дискусиите. През 1502 г. М. Лютер получава степен "бакалавър" по хуманитарните науки, а през 1505 г. става "магистър".

Често Мартин Лютер си задава въпроса: "Как да стана истински приемлив за Бога?" В него мисълта да стане монах, за да получи вечно спасение, все повече нараства.

На 16 юли 1505 г. Мартин Лютер се разделя с приятелите си и влиза в Августинския манастир като послушник, при много тежък режим и битови условия. През 1507 г. М. Лютер е ръкоположен за свещеник с разрешение да чете литургии и да дава причастие. Дава му се право да работи с латинската Библия и отделя време да учи староеврейски и старогръцки. Въпреки всичко, Мартин Лютер се смятал грешен пред Бога и нямал вътрешен мир. Той прибягнал към самоизмъчване и самобичуване. За този свой живот той казва: "В продължение на 20 години бях непрекъснато тъжен. Аз трябва да съм най-мизерното същество на земята".

През 1509 г. е взет за преподавател в университета в Ерфурт. На следващата година (1510) е изпратен в Рим за 4 седмици. Там той посещава "свети места" и с вяра се отнася към реликвите, които вижда. Обаче, той остава разочарован от небрежността и неискреността на свещениците, които срещнал.

През 1512 г. Мартин Лютер защитава докторат по теология и е назначен главен професор и проповедник в университетската църква в гр. Витенберг.

В процеса на подготовката си за лекциите Мартин Лютер съзнава, че спасението на всеки един човек е възможно само с вяра в Исуса Христа. Той се отърсва от съмненията, заблудите и страховете. В неговата душа навлиза мира на човек, който е оправил взаимоотношенията си с Бога. Всички тези чудни библейски истини М. Лютер разгласява чрез лекциите и проповедите си. Той е дълбоко убеден, че Словото Божие трябва да присъства във всеки един дом и в сърцето на всеки един човек. М. Лютер желае целият живот на вярващия да бъде живот на разкаяние, тогава постъпва и пълното прощение, без писма и индулгенции. Идва се до знаменателния 31 октомври 1517 г.

Очакванията на М. Лютер за проява на разбиране от църковните ръководители не се оправдават. Слага се началото на преследване, разпити, дебати и осъждането на М. Лютер. Животът му е в опасност. Той разбира, че Католическата църква е поставила човешката власт над властта на Божието Слово и че църквата няма да се откаже от своето лъжеучение. М. Лютер все още остава професор и пастор във Витенберг, като започва усилено да пише и публикува брошури, памфлети и книги, които получават широко разпространение в Германия и в Европа. В тях той отбелязва, че властта на папата трябва да бъде ограничена в духовната сфера. Духовенството няма право да господства над хората. Всички вярващи са равни пред Бога и имат право на достъп до Божието Слово и задължението да го

четат, тълкуват и разгласяват. М. Лютер атакува и седемте тайнства в църквата. Според Новия Завет, той приема само две тайнства: Кръщението и Господнята трапеза. Нещо повече, според него, силата на тайнствата и облагата от тях не идват от свещеника, който ги ръководи, а от Божието Слово в тайнството. Силата на опрощението идва от думите на обещанието, което присъства в тайнството. Без вяра в обещанието няма опрощение. Човек се оправдава само чрез вяра. Не Божият гняв трябва да подтиква хората към добри дела, а последните идват само от вярата в Христос.

Мартин Лютер е осъден като еретик. През 1521 г. той официално е отлъчен от църквата с подписване на папската була (послание) от папа Лъв X. Император Карл V призовава Мартин Лютер пред Парламента. На 17 април с. г. той се явява пред императора, принцовете, архиепископите, министрите и секретари. Исква се от него да се откаже от книгите си. Мартин Лютер говори бавно, убедително и без страх представя своите разбирания, които е отразил в книгите си. Накрая той декларира, че Божието Слово е единствения сигурен водач в проблемите, свързани с вечното спасение на човека. Карл V подписва декрет (едикта) като поставя Мартин Лютер извън закона. Курфюстът Фридрих организира тайното настаняване на Мартин Лютер в стария замък край Айземах – Вартбург. Там той пуца дълги коси и брада и получава името рицаря Георг и започва да превежда Божието Слово. Германия, по това време, няма единен език. Лютеровият немски език чрез Божието Слово, се превръща в обединяващ език за германския народ. През 1522 г. излиза от печат Новия Завет на един добър и достъпен немски език. За две седмици са продадени повече от 5000 екземпляра. Върху Стария Завет Мартин Лютер работи усърдно цели 12 години и го превръща в литературен шедьовър. Той е издаден през 1534 г. и до деня на Лютеровата смърт, през 1546 г., от тази Библия са продадени повече от 1 милион екземпляра. Обаче, Словото Божие все още оставало далеч от хората. Неграмотността на народа имала големи размери. Липсвали образовани проповедници и учители. През 1529 г. Лютер написва два катехизиса за обучението, които и до днес се използват в лютеранските църкви и училища по целия свят.

Какви промени в църквата Мартин Лютер извършва?

Той смята, че всичко, което дава сила на богослужението от старата църква, трябва да се запази. Онова, което е противно на Божието Слово, трябва да се премахне или промени.

Латинският език в богослуженията е спрял, за да могат хората да ги разбират и да участват в служението. Мартин Лютер отхвърля римската литургия, като небиблейска.

Пасторската проповед става централната и най-важна част от богослужението, за да се изучава и да се прониква в Божието Слово. Вярата трябва да бъде подхранвана и отразявана в църковното богослужение. Мартин Лютер иска да се разбере, че Господната трапеза не е повторение на Христовото жертвопринасяне, а средство за благодат, чрез която Бог прощава греховете. Той въвежда пеенето на духовни песни и то да става от всички присъстващи. Мартин Лютер е убеден, че формата на "пееща църква" е начин за задълбочаване на църковното служение. В 1524 г. Мартин Лютер издава първата песнарка с 24 химна, от които повечето са с негов текст и музика. Той обръща внимание на проповедите, като се стреми централната тема да е оправданието, което се постига само чрез вяра в Христа.

През 1521 г. Мартин Лютер написва трактата "За монашеската клетва", в който критикува клетвата за безбрачие и подканва монасите и монахините да се отрекат от нея, да напуснат манастирите и да създадат семейства. На 13 юни 1525 г. М. Лютер се оженва за една избягала монахиня. Той изпитва нарастваща благодарност към Бога за своята добра съпруга и щастливия си дом с 6-те деца.

Идеите на М. Лютер получават широка популярност не само в Германия, но и в Англия, Швеция, Унгария, Холандия и Франция. Неговите последователи получават наименованието **лютерани**.

В Швейцария Цвингли реформира католическите църкви и търси обединение с М. Лютер. Той обаче, не приема, че хората взели участие в Господнята трапеза, получават истинското тяло и кръв на Христа. За него Господнята трапеза е само паметно тържество по повод Христовото страдание и смърт, а хлябът и виното са само символи на Христовото тяло и кръв. М. Лютер отговаря:

“... Цвингли, Вие стъпквате Божието ясно Слово, защото не можете да си го обясните и разберете. Христос казва: “Това е моето тяло”. Понеже Христос го казва, аз го вярвам, независимо от факта, че не мога да разбера как е възможно това...”

През 1529 г. императорът Карл V свиква сесия на парламента в гр. Спирес, с намерение да спре Реформацията. Взема се решение: Лютеровото учение и книги да бъдат забранени в католическите територии, но католическото учение и книги свободно да се разпространяват и на лютеранските територии. Евангелските принцове остро реагират на резолюцията за контрол върху евангелското проповядване, където и да било. Те протестират, затова евангелските християни са наречени **протестанти**.

Карл V свиква наново Парламента в гр. Аугсбург, на който канцлерът на Саксония Кристиан Баер чете лютеранският документ “Аугсбургска изповед” представящ учението и практиката на лютераните. Реакцията е различна. Някои католически принцове осъждат изповедта като еретическа. Други признават, че са били неправилно информирани за лютеранското учение. Става ясно, че Католическата църква е напуснала Библията и истинското учение на християнството. Лютер казва: “Благодаря на Бога, че доживях да видя този час. Христос бе с нас”. Протестантите се обединяват в “Смалкалдска лига”, срещу натиска, оказван им от императора, парламента и Католическата църква. По-късно Мартин Лютер, макар и болен, публикува “Смалкалдски членове”, в която брошура представя официалната доктрина на лютеранската църква. Той остава безкомпромисен към обединения без пълно доктринално съгласие. Компромиси с библейските истини, за да се поддържа мира и единството, Мартин Лютер никога не допуска. Здравословното му състояние се влошава, но той продължава да работи.

В началото на м. януари 1546 г. Лютер е помолен да отиде в гр. Айслебен за решаването на спор между графовете на Мансфелд. Зимата е много студена и снежна. Той пътува със синовете си Ханс, Мартин и Паул. На 17 февруари с.г. Мартин Лютер проповядва и решава спора, за който предприел пътуването си. Същата вечер Мартин Лютер получава силни болки и тежест в гърдите. След полунощ той става да се моли на Бога: “. . . Татко, на Твоите ръце поверявам духа си. Ти ме спаси...” Същата нощ, на 18 февруари 1546 г., на 62 години, Мартин Лютер преминава във вечността при пълно съзнание и упование в своя Господ и Спасител Исус Христос. В гр. Айслебен, църквата “Св. Андрю”, се извършват паметни служби. Започва последното пътуване, с кавалерийски кортеж, от гр. Айслебен до гр. Витенберг, където хиляди чакат на централния площад. Процесията е огромна – от семейството, благородници, принцове, градски ръководители, професори, студенти и много опечалени. Ковчегът е поставен пред църквата, където в 1517 г. Мартин Лютер слага своите “Деветдесет и пет тезиса”. Не само гражданството на Витенберг плачат, но цяла Европа оплаква голямата загуба. Лютеровото тяло е положено в гроб пред амвона.

В заключение, Мартин Лютер остави на човечеството велико наследство от един достоен, изпълнен с героизъм живот, на вяра в Божието Слово и любов към Бога.

Мартин Лютер бе този, чрез когото Бог наново показва единствения път на

човечеството, че само с безпределна вяра в Исуса Христа се придобива вечно спасение.

Мартин Лютер направи Божието Слово – Библията, достъпна до всеки грамотен, чрез направения превод. Така се слага началото на разпространение на Божието Слово чрез преводи сред хората в целия свят.

Мартин Лютер въведе пеенето на духовни химни от цялата църква. Християните трябва по-активно да участват в църковната служба.

Мартин Лютер съдейства за подобряване образованието на младежите и децата. Той подготвя програми и планове за началните училища и гимназиите.

Мартин Лютер живя с вярата основана на Божието слово. Той умело излага своята вяра в проповедите си, в дебатите си, в много статии и писма. Във всички негови книги ние откриваме истините на Божието Слово по начина, по който М. Лютер ги учи и вярва.

Наследството, оставено от Мартин Лютер е наследството, което остави Реформацията в историята на християнството и на човечеството.

3. Англия през XVI век. Реформация в Англиканската църква

Началото на Реформацията в Английската църква е свързано с името на Хенри VIII, който царува от 1509 до 1547 г. Средновековната римска църква притежавала огромна част от английската земя, от която извличала големи приходи за папската хазна. Освен това, църковните (папски) съдилища пречели с решенията си на кралския съд. Развиващата се средна класа определено подкрепяла своя владетел – Хенри VIII, при възникналите проблеми.

Преди коронясването му, Хенри VIII бил заставен от баща си да вземе за съпруга вдовицата на по-големия си брат Артур и испанска принцеса Катерина Арагонска. От този брак Хенри има дъщеря (Мария Тюдор). Той се надявал за син, който да го наследи. Тогава Хенри поискал разрешение за развод от папа Климент VII. Като не получил такъв, той се обърнал към Парламента. Така се слага началото на Реформацията в Англия или чрез светската власт Английската църква се отделя от Рим.

През 1534 г. Парламентът приема "Закон за върховенството", с който кралят става "върховен глава на църквата в Англия". С този закон се спира оповестяването на папските укази в Англия без съгласието на владетеля. Бракът на Хенри с Катерина е обявен за невалиден и той се оженва за Ана Болейн.

Парламентът издава редица укази, с които се забранява на английските свещеници да служат извън страната; да се прехвърлят молби от църковните съдилища в папските; да се плащат данъци на църквата. Хенри посяга на църковните имоти, като част от тях продава евтино на дребното дворянство от средната класа. Той затваря повече от 500 манастира.

Хенри е недоволен от Ана Болейн, защото има от нея дъщеря – Елизабет. Наново се оженва за Джейн Сиймор, която го дарява със син, но тя умира. След това Хенри има още три брака.

Приносът на Хенри VIII е, че освобождава Английската църква от папството, поставя я под кралски контрол, като национална църква, но доктрината ѝ остава римокатолическа. Освен това, от 1539 г. народът разполага с Библия на собствения си език.

След смъртта на Хенри на престола идва Едуард VI, който е на 9 години. Негов регент е Съмърсет, който продължава Реформацията и я превръща в богословска. Легализиран е брака на духовниците. В богослуженията е спрял латинския език. Библията е преиздадена през 1552 г. и получава протестантски

характер. Изработва се и се публикува изповедта на вярата. През 1553 г. умира Едуард VI.

На престола идва Мария Тюдор (дъщеря на Хенри от Катерина Арагонска). Тя спира Реформацията. Заставя парламента да възстанови религиозните практики в Английската църква от преди смъртта на баща ѝ (1547 г.) и анулира промените, въведени от Едуард. Около 800 свещеници не приемат новите наредби и бягат във Франкфурт и Женева. Близко 300 свещенослужители са умъртвени. Мария се омъжва за Филип II Испански, но бракът ѝ не се харесва на английския народ.

На престола идва Елизабет и през 1559 г. кара Парламента да приеме Указа за върховенството. Тя се обявява за единствения върховен владетел в това кралство, както по духовните и църковните, така и по светските въпроси. Елизабета продължава Реформацията. Папа Пий V издава була за отлъчване на Елизабет и освобождаване нейните поданици от верност към нея. Елизабет отвърща с указ срещу йезуитите, които планират възвръщане на Англия към папството. Около 125 йезуити в Англия са екзекутирани. Папата търси помощта на Филип Испански, който през 1588 г. вдига Испанската армада (флотилия) срещу Англия. Неговата армада е позорно разбита от малки, но по-маневрени кораби, управлявани от много опитни моряци. Тази победа отнема последната надежда на папата за връщане на Английската църква в лоното на Римската църква. Така Англия се очертава като първа сила на протестантството в Европа. Утвърдена е Английската държавна църква.

Действително, Реформацията допринася за големи доктринални промени, обаче, новите национални църкви запазват някои особености от римокатолиците. Например, протестантите запазват и приемат Апостолския символ, Никейския символ и Атанасиевия символ. Всички те държат Триединството, божествеността и възкресението на Христос, Библията като Божие откровение, грехопадението на човека, първородния грях и нуждата от морален живот за християнина. Освен това всички протестанти имат общи разбирания относно спасението единствено чрез вяра, с което се възражда религиозния индивидуализъм. По време на Средновековието присъствува схващането, че човек се развива най-добре като част от една обща организация на църквата. Сега човекът може да има личен и директен достъп до Бога, без посредник, но да има общо основно образование, за да тълкува сам Библията.

4. Англия през XVIII век.

Мощно духовно съживително движение.

Джон Самуел Уесли

Това е време, когато Англия е в духовен упадък. Народът тъне в мизерия и глад. Нищетата подтиква към престъпност, омраза и безверие. Църквите и свещенослужителите били твърде малко. Църковните служби били много слабо посетени. Неделни училища нямало. Англиканската църква била в дълбока криза. Неграмотността сред народа била висока. В неделните дни безделието и пиянството се ширело. Мъжете прекарвали свободното си време в кръчмите или на места, където те давали и последните си пари в залагания при боеве на петли и бикове. Това състояние на народа в Англия не е било изолирано явление. В другите европейски страни положението не било по-добро. Католицизмът, чрез Инквизицията ликвидирал всеки по-буден ум, а православие то водело борби за влияние не само в политическата власт, но и за проникване в повече страни в света.

При тези обстоятелства, в Англия се извява с изключително активната си и плодотворна дейност посветена на Бога, Джон Уесли. Неговите последователи и създадени църкви представляват мощно, духовно съживително движение, което получило името "нова вяра" или **методизъм**.

Джон Самуел Уесли (27.06.1703 – 02.03.1791)

Студена февруарска нощ на 1709 г., озарявана от пламъците на горяща, почти изцяло дървена, двуетажна къща. Това е пастирският дом на Самуел Уесли в градчето Епворт, графство Линконшир, Англия. Всички са спели. Пламъците обхващат и втория етаж. Настъпва паника. Всички се спускат да бягат. Семейството на пастиря Самуел Уесли е голямо. През тази година децата са осем! На втория етаж на един от прозорците се очертава силуета на малко момченце. Стъпило на един сандък до прозореца, то плачело и простирало ръце за помощ. Пламъците били обхванали стълбите. Проникването на втория етаж било невъзможно. Тогава един мъж предложил да направят човешка пирамида, като на раменете му се качили един върху друг още двама. С много усилия момченцето е извлечено от пламъците и в същия момент горящата къща с трясък се срина. Семейството и съседите паднали на колене в благодарствена молитва към Бога. Това разплакано и разтреперано момченце, опушено и обгорено от пламъците бил шестгодишния Джон Уесли. Тази случка и преживяване на малкия Джон е причина, когато трябвало да каже нещо за себе си, той си позволявал да изрече думите: "Аз съм само главня, изтръгната от огъня".

Джон Уесли е роден на 27 юни 1703 г. в градчето Епворт, графство Линконшир, Англия, в пастирския дом на Самуел и Сузана Уесли. Семейството било голямо – 10 деца, от които 3 момчета и 7 момичета. Бащата Самуел Уесли бил почитан и уважаван от съгражданите си. Обаче, голяма роля в семейството имала майката – Сузана. Тя умееела така да разпределя времето си, че бивала едновременно предана помощница на съпруга си (като пастirsка съпруга), но и любяща майка. Пастирят Самуел Уесли често пътувал и проповядвал в други селища, а Сузана в това време водила неделните служби и посещавала болни и нуждаещи се. Въпреки това, Сузана намирала време да се занимава с всяко едно от децата си. Тя им била първата учителка, като ги е учела азбуката и да четат. За помагало в нейната дейност тя ползвала Библията, започвайки от книгата Битие. Представете си какво още е минавало през ръцете ѝ: цялото домакинство, готвене, пране, гладене и т.н. Джон Уесли, шестото дете в семейството, през целия си живот, с много умиление и любов е говорил за нея. Майка му е била пример и негова опора в първите му стъпки. Тя е вложила в душата му безграничната вяра и любов към Бога.

Джон Уесли получава сериозна подготовка и в училище за предстоящата му изключителна мисия. На 12 години той е изпратен в училището "Чатърхаус" в Лондон. Там Джон проявява трудолюбие и любознателност. Отлично изучава различни езици, между които староеврейски и старогръцки.

На 16 години (1719 г.) Джон Уесли бива препоръчан за студент. Той е записан в Оксфордския университет в колегията Крайст Чърч. Тогава още в него възниква въпроса: "Аз и моята душа в съгласие ли са с Бога?"

На 22 години (1725 г.) Джон Уесли завършва Оксфордския университет и получава титлата "бакалавър". Същата година той е ръкоположен за дякон.

На следващата година (1726 г.), на 23 години, Джон Уесли е избран за професор в Линконската колегия на университета. На 24 години (1727 г.), той получава степента "магистър".

На 25 години (1728 г.), Джон Уесли бива ръкоположен за пастир.

Това бързо интелектуално израстване е съпроводено с духовно съзряване. Заложената от майка му Сузана, още от дете, обич към Бога и стремеж към праведност (святост) постоянно присъстват в живота му. Джон Уесли се стараел да си налага в ежедневието, според разбиранията си, един доста строг режим. Неговият пример е бил последван от брат му Чарлз и други някои студенти – Морган, Киркам, Ингам, Броутън, Хуитфилд, Клейтон, Хърви. При техните събирания, те започнали изучаването на Новия Завет на старогръцки и взаимно се насърчавали в подражание на Христа и свят живот. Те си налагали живот организиран и подчинен на правила и методи при изключителна самодисциплина. Това тяхно поведение и начин на живот в университета правело впечатление. Групата била наричана “Святият клуб”, по-късно – методисти, а Джон Уесли получил прозвището “отец”. Тогава той бил само на 26 години!

Каква е дейността на “Святият клуб”? Членовете на “Святият клуб” посещавали затворниците в тъмниците и им проповядвали Евангелието; те ходили в домовете на бедните и им давали пари и лекарства; те събирали деца и ги учили да четат и им давали дрехи. За всичката тази дейност тези млади хора отделяли от своите скромни средства и живеели в лишения в името на Бога и за спасение на нови човешки души. За тях всеки ден трябвало да преминава в правене на добро.

Според Джон Уесли, с тази дейност на “Святият клуб” се поставя **началото на методизма**. Това е годината 1729!

През пролетта на 1735 г. бащата на Джон Уесли умира и оставя своята голяма енория без пастир. В същото време се търсят мисионери за работа между индианците в новата английска колония – щата Джорджия, Северна Америка. Джон Уесли е поканен за мисионер. След усилен молитви и разговори с майка си и приятели, той взема решение.

През м. октомври с. г. (1735), Джон Уесли заедно с брат си Чарлз и приятелите Ингам и Деламот отплава за Америка. На кораба с тях са и 26 немци от църквата в Моравия. В дните на пътуване Джон Уесли използва с приятелите си всеки час за работа. Дневната им програма започвала от 4 часа сутринта с молитва, четене на Божието Слово, изучаване на немски език, преглед в групата на извършената работа. В следобедните часове до към 9 часа вечерта главно работели с пасажерите и децата (в разговори, четене, проповядване и молитва), като от 7 часа вечерта Джон Уесли се присъединявал към богослуженията на немците от Моравската църква. Този свой стил на живот Джон Уесли запазва през целия си (повече от 50 години) активен живот. Той запълвал всеки час от времето си, като винаги бивал зает, но имал и време за всичко, което трябвало да свърши.

По време на пътуването, около 3 месеца и половина, корабът преминал през три големи бури, които нанесли повреда на платната. Вълните били страхотни – те подхвърляли кораба и заливали пасажерите. В тези часове на изпитание англичаните от екипажа и Джон Уесли стях, изпаднали в паника. Присъствал страха от смъртта. Джон Уесли споделя: “Тогава не бях готов да умра”. В същото време немците от Моравската църква били тихи и пеели един от своите псалми. Това поведение дори в жените и децата поразило Джон Уесли.

Най-после на 6 февруари 1736 г. корабът излезнал на безопасно място на американския бряг. След един месец на 7 март, Джон Уесли започнал да проповядва в гр. Савана. В престоя си в Америка, Джон Уесли срещнал навсякъде невежество и нечестие. Не винаги проповедите му били посрещани със съгласие. Той имал смелостта да отстранява от Господнята трапеза всеки с лошо поведение и всички непокаяли се. Джон Уесли виждал огромната работа, която имало да се извърши, но бил гонен и заплашван със смърт, като оставал неразбран. Тогава, на 22 декември 1737 г., след близо две години престой в Америка, Джон Уесли потеглил обратно за Англия.

На 1 февруари 1738 г. той пристигнал в Англия, като общо отсъствието му е 2 години и 4 месеца.

Това отиване до Америка за Джон Уесли имало голямо значение. Той благодарял на Бога за придобитите опитности и най-вече срещата му с немците от Моравската църква. Само след една седмица от прибирането му от Америка, Джон Уесли среща в Лондон свещенослужителя от Моравската църква Петер Бейлер. Тази среща на Джон Уесли с Петер Бейлер се оказва знаменателна за Уесли. За първи път на него му се казва пределно ясно благата вест:

“Греховете ни се прощават и ние се спасяваме само с вяра в Исуса Христа и по Божия благодат ние ставаме Божии чада. Ние научавам това, като имаме Святият Дух, който свидетелствува с нашия дух, че сме Божии чада. Кръвта на Исуса Христа, Сина Божий, може да ни очисти от всеки грях, да направи сърцата ни свети чрез вяра в Него и да ни даде сила да любим Господа Бога Нашего с всичкото си сърце, с всичката си душа, с всичкия си ум и с всичката си сила и като правим това, тогава ние ще сме истински християни”.

Тези мисли Джон Уесли дълбоко в себе си запазва и когато ги преосмисля с вяра, той казва:

“Почувствувах сърцето си странно стоплено. Повярвах в Христа и за спасение и уверение ми се даде, че Той беше отнел греховете ми”.

Този велик момент в живота на Джон Уесли става на 24 май 1738 г., в една стая на ул. “Алдерсгейт” в Лондон. Тази вечер душата му се изпълва с любов към Бога и съжаление към грешниците, за които той започва да се моли.

Джон Уесли чувствал, че неговото призвание е да проповядва за духовното повдигане на английския народ. Той държал на Англиканската църква и се смятал част от нея. Първоначално Джон Уесли проповядвал в църковните сгради на посещаваните от него градове. Слушателите му постоянно се увеличавали. Храмовете станали тесни, но и местните проповедници започнали с неодобрение да гледат на Джон Уесли. Така църковните сгради една по една се затворили за него и Джон Уесли бил принуден да проповядва на открито. Множеството от слушатели постоянно нараствало.

От “Дневникът” на Джон Уесли научаваме за неговия престой в гр. Бристол. На 2 април 1739 г., в улица “Никола” той проповядвал пред 3000 човека. На следващия ден в местността “Байтист Милс” той говори пред 1500 човека. В неделя на 8 април, в 7 часа сутринта в местността “Баулин Грийн” идват повече от 1000 човека, а след обяд в местността “Роуз Грийн” при Кингсвуд пред 5000 човека, предимно миньори (въглищари), Джон Уесли споделя Благата вест. Той всеки ден имал Утринна служба в затвора Нюгейт. Словото Божие, чрез Джон Уесли, достигнало до сърцата на хората. Множество мъже, жени и деца задавали въпроса: “Какво да направим, за да се спасим?” Стотици са затворниците и миньорите потърсили Бога!

При завръщането си в Лондон, слушателите на Джон Уесли в Кенсингтон били 1500, а в местността “Блякхийт” те нараснали до 6–7 хиляди човека. Това не били случайно събрани хора, а вече общества с обща цел, а именно: постигане спасение на душите си чрез святост и в служба на Бога. Назрявала необходимостта от места за събиране. На 12 май 1739 г. в Бристол Джон Уесли полага първият камък за методистко църковно здание, което се изгражда със средства на обществото и го нарекли “Новата стая”. През м. ноември 1739 г. Джон Уесли отворил първата си църква в Лондон, която наричали “Ливницата” (сграда, която преди това била използвана за леене на топове). До “Ливницата” бил и домът на Джон Уесли. Всяка сутрин, в 5 часа, камбаната на “Ливницата” приканвала за молитва. Множеството отрудени хора с фенери в ръка, преди работа отивали на богослужение.

За постигане на системна духовна работа Джон Уесли съзрял необходимостта в различните общества да се създадат класове от по 12 човека с един ръководител, които да имат своите редовни събирания по домовете. Това са и първообраза на така наречените “малки групи”, които има в методистките църкви за изучаване на Словото и молитва.

Разпространението и влиянието на **“новата вяра” – методизмът в Англия**, осезателно се чувствало. Образували се нови духовни общества. Джон Уесли в 1742 г. посетил в Северна Англия, графството Йоркшир, където с радост се запознал с успешната работа на своя ученик (бивш зидар) Джон Нелсон. Всеки ден Джон Уесли проповядвал, защото виждал ниското духовно и културно ниво на народа. Той казвал: “Толкова пиянство, псувни, клетви, даже и от устата на малки деца, никога не помня преди да съм виждал или слушал в толкова късо време”. Джон Уесли посетил Нюкастъл на Тайн, след това гр. Епворт. В родния си град той не бил допуснат да проповядва в сградата на църквата, но в неделя сутрин, застанал на бащиния си надгробен камък, Джон Уесли проповядвал на стотици свои съграждани, много от които помнели с най-хубави чувства баща му.

На 23 юли 1742 г. в Лондон, Джон Уесли се разделя с майка си, която преминала при Бога. Нейните деца я изпратили с молитва и хвалебен псалом. Джон Уесли загубил най-близкия си човек.

В тези месеци напрежението около Джон Уесли нараствало. През 1743 г. в графство Стафордшир, градовете Уенсбърн, Дарластон и Уест Бромвил се надигнали тълпи срещу методистките семейства. Те влизали в домовете им, нанасяли побои, чупели и изхвърляли покъщината им, замеряли ги с камъни и кал. Джон Уесли незабавно заминал, за да срещне своите противници. Чувствайки силата от Божието присъствие в него, Джон Уесли проповядвал в Уенсбърн. Той сам излязъл срещу тълпата от 300–400 човека и приел в дъжд, кал и тъмнина да бъде заведен при съдията с обвинението: “Те пеят псалми цял ден и карат хората да стават в 5 часа сутринта”. Нова тълпа от гр. Уолсол се намесила и повела Джон Уесли към гр. Дарластон. Те не му давали възможност да говори, искали неговата смърт. Джон Уесли започнал усилено да се моли на Бога. Тогава се намерили силни мъже, които започнали да го пазят и измъквайки го, завели го в Уинсбърн, където намерил своите приятели на молитва. “Във всичко това, казва той, аз само загубих едно късче от жилетката си и малко кожа от една от ръцете си. . . Отначало до край, аз запазих присъствие на духа”. Джон Уесли видял как неговите неприятели с Божията намеса се превръщат в приятели. Божията милост била голяма!

Размирици с много омраза имало не само в графството Стафордшир, но и в графствата Йоркшир и Нюкастъл. Единственото обвинение срещу методистите било, че те проповядвали Евангелието. От репресиите проповедникът в Нюкастъл, Тома Биърт, починал. Той е първата жертва, която дава методизма.

През 1744 г. Джон Уесли разширил своята работа и в Южна Англия, посещавайки гр. Корнвол. С време, въпреки гоненията, и в тази част на Англия, методизмът се утвърждавал и Джон Уесли спечелва любовта на хората. Неговият брат, Чарлз, споделя: “След 40 години от това размирно време, човекът, който бе спал на земята по нямане на място и бе брал малини да се нахрани и едва избавил се от гнева на тълпите, сега като минава през градовете и селата по тези места, на прозорците се трупат хората, желаещи да видят и излеят благословението си на побелялата му глава.”

Назряла необходимостта да се координират действията и затова Джон Уесли свиква Конференция на свещенослужителите.

На 25 юни 1744 г. се провежда първата методистка конференция в “Ливницата”, Лондон. Присъствали са 6 пастири и 4 миряни проповедници. Те са се занимавали с въпросите: Какви духовни наставления да даваме? Как да ги даваме? Какво да правим? До края на живота си Джон Уесли председателствувал на 47 методистки конференции, на които се давало светлина по някои теоретични въпроси с необходимите обяснения от Словото и как на практика да се постъпва за успеха на методизма.

Джон Уесли не спрял да посещава различни части на Англия, Уелс, Шотландия и Ирландия, където неуморно проповядвал 3–4 пъти дневно, образувал

общества и изграждал църкви. Той не спирал нито лете в горещините, нито зиме в снеговете. Обливан от дъжд и пронизван от студени ветрове, Джон Уесли заставал на открити места и проповядвал. Не веднъж той срещнал съпротива и лошо отношение, но Джон Уесли винаги оставал спокоен. В създадените от него църкви той поставял свещенослужители, които ревностно да работят за Божието дело. Така методизмът постепенно получил разпространение не само в Англия, но и в Америка, част от Европа и Азия, достигайки до Западна Индия. За тази огромна работа Джон Уесли поддържал със своите помощници постоянна връзка с писма и отдавал винаги своята благодарност и преклонение за извършеното.

С напредване на възрастта, Джон Уесли се радвал на добро здраве и спазвал дневния си режим – ставане в 4 часа сутрин и изнасяне по 2–3 проповеди дневно!

На 29 март 1788 г. Джон Уесли загубва своя скъп брат и помощник, създал десетки духовни химни – Чарлз Уесли. Той починал на 79 години. Въпреки сътресението, което преживял Джон Уесли не намалил усърдието си да работи за Бога. Единствено, той в 85-та си годишна възраст, споделил: "Бог да даде да не доживеея никога времето, когато ще бъда безполезен", понеже той чувствувал как силите му намаляват.

Последните проповеди на Джон Уесли били през месец февруари 1791 г.: на 18 февруари в Челси, на 22 февруари в църквата "Сити Род" и на 23 февруари в Ледерхед върху думите: "Търсете Господа, докато може да се намери, призовавайте Го, докато е близо". Следващите дни от месеца, заради чувство на слабост, той прекарал в легло – в молитва и песен. Заобиколен от своите приятели той пожелал да се ръкува с всеки от тях, казвайки: "Сбогом" и с последни сили споделил:

"Най-доброто от всичко е, че Бог е с нас".

На 2 март 1791 г., към 10 часа сутринта, бащата на методизма в света Джон Уесли, преминал, без въздишка, във вечната радост при Господа. Неговият гроб е при църквата "Сити Род" в Лондон.

В заключение: Джон Уесли е живял 88 години (1703–1791), като от тях неговата проповедническа и организаторска дейност е продължила 52 години. Въз основа на неговия "Дневник" е изчислено, че той всяка година е изминавал около 1700 мили пеш, на кон или каруца, което за посочените 52 години прави повече от 1,300,000 мили. Като знаем, че Джон Уесли е проповядвал по 2–3 проповеди дневно, общо техния брой е 40–50 хиляди. Когато починал, Джон Уесли имал 511 проповедници и 120,000 членове. На юбилейната 100 годишнина от появата на методизма (1829 г.) проповедниците били 3421, членовете 1,112,519 и децата в Неделеното училище над 1,500,000. Особено в по-следващите години тези цифри много бързо нарастват. Споменахме, че сега, на 300 годишнината от рождението на Джон Уесли, последователите на методизма в света са повече от 70 милиона! Броят на методистките църкви постоянно нараства и те имат своето разпространение във всяка страна на света.

Нека се замислим, колко много величия (в кавички) има в историята на човечеството, чиято слава е мимолетна, имената им са бързо забравени и те остават непознати за поколенията?

Името, споменът, дейността на Джон Уесли остава и ще остане през вековете. Името му винаги ще напомня, че той беше човека, който през 18 век създаде съживително духовно движение в реформираната вече Англиканска църква. С личния си пример и начин на живот по правила и методи за духовно израстване, Джон Уесли утвърди **"новата вяра"** – **методизма**. От оставените писмени спомени и портрети за Джон Уесли той е описван като добре сложен по фигура човек, нисък на ръст и много подвижен. Той е имал красиво лице с гладка кожа и много светли очи. Джон Уесли е бил магнетична натура и излъчвал неизчерпаема жизненост. С лекия си весел характер, постоянна усмивка, особено

като говорел, той спечелвал сърцата на слушателите си. Винаги той бивал спретнат, чист и подреден. Умеел да разпределя времето си, никога не бързал и винаги имал време за всичко. Джон Уесли спазвал правилата, които сам изградил, ценял времето си и имал ясни цели. Той проявявал пословична самодисциплина, като твърдял, че това е пътя за постигане на святост и служение на Бога. Освен в личния си живот, Джон Уесли в работата си (служението) за Бога бил неудържим. Той казвал: "Дайте ми 100 човека, които мразят греха и обичат Бога и аз ще обърна света". В своята дейност Джон Уесли създавал общества, изграждал църкви, подготвял пастири, използвал нови форми на християнско общение и служение и всичко това протичало по правила, приемани на конференциите.

Така възникнала основна книга за методизма "Дисциплината", която се прилага сега в целия свят.

Не трябва да се забравя, че методизмът е "усърдно християнство и път за постигане на святост". Но преди всичко, в основата на всички проповеди на Джон Уесли присъствували трите момента: първо, покаяние; второ, безгранична вяра и упование в нашия Господ Исус Христос и трето, придобиване на святост чрез служение.

Защо Джон Уесли отрича обрядността в богослужението? Той казва: "Сърдечната религия и новорождението чрез Духа са по-дълбоки от всякакви външни неща, форми, навици и порядки". Трябва ние, християните, които принадлежим на една или друга църква, да практикуваме не друго, а наречените от Джон Уесли "благодатни средства". Това са: слушане на Божието слово, кръщението, изповедта, причастието, молитвата, въздържанието (поста), поддържането на християнското общение. Тези благодатни средства, според Джон Уесли, са изпратени от Бога и определени да ни предадат Неговата благодат и чрез нея спасението. Практикуването на благодатните средства ни дава общение с Бога, което трябва да изпълва живота ни. Всеки от вас, който се е разтворил за Евангелието (Благата вест) или е желал да стори това, е необходимо да се включи в едно обвързващо живота му служение и общение. Джон Уесли не приема само идването на Църква – да сме пасивни слушатели. Църковността е само елемент от нашия християнски живот. Затова Джон Уесли създава и прилага формите на християнското общение – методистките "класове". Това са така наречените "малки групи" (по 12 човека с един ръководител), които имат централна роля в живота на всеки християнин, методистко общество и църква. В тях присъствува обучението, братския обмен, взаимната грижа за душите. Тази практика на класните сбирки, с редовното участие на всеки мирянин, трябва да се приема като естествена проява за методиста.

Накрая, нека във всеки от нас останат последните думи, изказани от Джон Уесли:

"Бъдете усърдни християни . . . и най-доброто от всичко е, че Бог е с нас".

5. България през XIX век.

Културно и духовно съживяване на българския народ.

Деветнадесети век, това е било столетие, когато в света, и специално за Европа, процесите на протичащия Ренесанс са раздвижили всички области на човешкото знание. Тогава са работили множество велики умове и бележити личности, като философи, богослови, ратници за нов живот и социални реформи – Имануел Кант, Иохан Песталоци, Георг Хегел, Лев Толстой, Фьодор Достоевски, Абрахам Линкълн, Джузепе Гарибалди, Шандор Петьофи, Иохан Гьоте и стотици други хора на науката, изкуството и техниката.

За нашия страдащ и подтиснат български народ деветнадесетото столетие е показателно. След 500 годишното турско подтисничество и духовен гнет от

гръцкото духовенство, народът намира сила и смелост да се надигне и противопостави на религиозните предразсъдъци и суеверия и започне борба за своята духовна политическа свобода. Това е било време, когато неграмотни гърци закупили митрополитски престоли, свещенически места и енории, движели въпросите на православната църква у нас, а политически работили за реализация на т. нар. "мегали идея" – да се погърчи цялото население на Балканския полуостров и в един момент да бъде обединено в една голяма гръцка държава, наследница на древна Елада и стара Византия. Гръцкото духовенство грабело от народа всичко ценно, но и унищожавало паметниците на българската култура. Те разрушават редица манастири, закриват Охридската архиепископия, горят стари български книги и ръкописи, прогонват българските калугери, свещеници и владци, извършват арести и побоища. Това духовно робство нанесло голямо поражение на българското самосъзнание. Интелигенцията, и то българската, говорела вече само на гръцки език.

Паисий, със своята история (1762 г.) поставя началото на Възраждането по нашите земи. Това е едно дълбоко всеобхватно народно движение, което възстановява българското самосъзнание. За нейното разгръщане принос имат Софроний Врачански ("Неделник"), Неофит Бозвели, Неофит Рилски, Иларион Макариополски (начетен духовник, дипломат, смел борец) превръща борбата за църковна свобода в национално-политическа борба. Защитата на българския език, българската книга, българския род, българското име е борба за българско православие, борба за свободна България. Това е епоха на много още заслужили българи-будители и възрожденци, които дават своя принос: Васил Априлов, Марин Дринов, Любен Каравелов, Георги Раковски, братя Д. и К. Миладинови, Константин Фотинов, Петър Берон и храбрите борци за свободата на България: Христо Ботев, Васил Левски, Георги Бенковски, Хаджи Димитър, Стефан Караджа, Ангел Кънчев, Тодор Каблешков, Панайот Хитов, Панайот Волов и др.

В средата на XIX век идва на този свят и Учителят – Петър К. Дънов /1864 г./

В същия XIX век християнските църкви в света развивали усилен мисионерска дейност. Навсякъде са прониквали пратениците на различни църкви и църковни организации, които са провеждали своята апостолска дейност в името на "спасяване невярващите и езичниците". Тези апостоли на вярата буквално са работили за милиони човешки същества във всяко кътче на земята, където е имало изостанали в нравствено-духовно и просветно отношение. Това е станало причина Библията да се превърне в най-разпространената книга, преведена на хиляда и двеста езика.

Навлезлите по нашите земи мисионери са намерили едно будно, но много изостанало във всяко отношение население. Това са били пратеници мисионери от евангелските и католическите църкви. Тези мисионери у нас имали различни цели. Евангелските мисионери сметнали, че първата тяхна работа, която се налагала е била да обучат хората на най-елементарните познания на хигиена и начин на живот: да се мият редовно, да си режат косите, да си готвят храната, да се обличат, да ги учат да четат и пишат. Показателно е писмото на Никола Т. Бояджиев от 1874 г., написано в Ямбол до пастир Д. Н. Фурнаджиев. Там той "... намерил хората да спят на земята върху пръстта и влагата, да ядат седешком на земята с дебели дървени лъжици, които не всеки ден виждали вода за измиване, къщи с малки прозорци, с ниски тавани и врати. . . Една от първите ми работи бе (на Н. Бояджиев) да науча хората как да живеят, като разумни и възпитани хора. . ." Той им показал как да си направят маси, кревати, да ядат прилично и хигиенично, да строят къщите си с по-високи тавани и да дават възможност на слънцето да прониква в жилищата им.

Описаната тъжна картина от бита и живота на българския народ не е било изолирано явление. До започване на работата на евангелските мисии почти нищо не е било извършено за духовното повдигане на населението. Само в отделни

селища са се откривали училища. Малко са били младите хора, получили някакво образование.

Евангелските мисионери имали за цел да основават отделна евангелска църква, а само чрез просвета (отваряне на училища и преводи изучаване на книги) да организират движение за християнизирание на народа. Обаче, създаваните проблеми от гръцкото духовенство на евангелистите е повод те да се включат в борбата срещу него и да организират църкви в някои селища.

Католическите мисионери, заставайки на страната на гръцкото духовенство, са предприели поход срещу българската книга и всичко българско.

С победата на българската православна църква през 1870 г. и прогонването на гръцките фанариоти, кризата от липсата на подготвени българи духовници, увеличава домогванията на католиците. В тези тежки години Иларион Макариополски се обръща за помощ и получава такава само от евангелистите. Обаче, евангелските мисионери са виждали, че въпреки благоприятното решение на църковния въпрос, набързо ръкоположените български владци не предприемали реформи в църквата. Те са забранявали дори четенето на Евангелието на български език и навсякъде са въвеждали славянския език, които също оставал неразбран за народа.

В политическо отношение, XIX век за българския народ е период на борба за свобода от турците, напрежението свързано с Кримската война, Руско-турската война и годините на създаване на нова, свободна България.

6. Методистката епископална църква в духовния живот на българското общество

Методистката мисия в България – дейност

6.1. Д-р Алберт Лимерик Лонг (04.12.1832 – 28.07.1901)

През XIX век, в последните години от турското робство и времето след Освобождението на България, една от многото светли личности, посветили целия си земен път с много любов и преданост към българския народ, е д-р Алберт Лонг. Защо се спираме върху личността на д-р Лонг?

Д-р Лонг е първият методистки мисионер в България, който спомогна до българският народ да достигне Божието Слово и евангелските християнски ценности на разбираем, говорим език.

Д-р Лонг живя със страданията на българския народ през годините на турското робство и направи всичко необходимо за информиране на западно-европейската общественост относно кланетата в Батак, Перушица и Панагюрище.

Д-р Лонг посвети целия си съзнателен живот за просветна дейност, с която съдейства за морално-интелектуалното издигане на народа ни.

Д-р Лонг остави името си в историята на България, като в знак на признателност Евангелската методистка епископална църква в София, се казва "Д-р Лонг", негово име носят улици в София, В. Търново, Пазарджик.

Кой е д-р Лонг?

Американец, роден в гр. Вашингтон, щата Пенсилвания на 4 декември 1832 година. Баща му е пастор с около 50 годишна успешна дейност в една голяма по площ и брой на църкви енория в западните планински части на щата Пенсилвания. Той е деен член на Питсбургската конференция от 1833 до 1883 година. Бащата на д-р Лонг е обикалял на кон църквите си, като е носил за продан библии, духовни песни и други религиозни книги.

В юношеските си години, Алберт Лонг се отличава с будния си ум, силна памет и прилежание в училище. Той с лекота учи езици и на 12 годишна възраст чете свободно латински език.

На 20 години (1852 г.) той завършва колеж и получава бакалавърска степен. Работи две години като учител, след което постъпва в Духовната семинария в гр. Конкорд, щата Ню Хамшир.

На 24 години (1856 г.) завършва с отличие започнатия богословски курс. На следващата година, д-р Лонг бива поканен от Мисионерското дружество при Методистката епископална църква в Америка, да замине като мисионер в България. Той се присъединява към Питсбургската конференция, венчава се за г-ца Персида Лъвланд от град Конкорд и на 27 юни 1857 г. потегля с платноход за Ливърпул. Пътуването му до България продължава три месеца, през което време, д-р Лонг усърдно учи български език, от първия издаден учебник в Смирна (1844 г.) "Бележки по граматика на български език", подготвен от д-р Елиас Ригс.

На 2 октомври 1857 година, д-р Лонг, заедно с пристигналия с него мисионер Уесли Претиман, се установява в град Шумен. В това време, д-р Лонг усилено продължава да учи български, турски и гръцки езици. За няколко месеца, той се сприятелява с представители на младата шуменска възрожденска интелигенция и започва да ги кани в дома си.

Две години по-късно, на 17 септември 1859 година, д-р Лонг е назначен на работа в Търново, където започва своята духовна и просветна дейност. Началото на редовните неделни събрания се поставя на 14 декември 1859 година. Това е датата, която приемаме да се свързва с началото на присъствието на Методистката епископална църква в духовния живот на българското общество.

Д-р Лонг е едър човек, но с тих и дълбок глас, тактичен и приятен събеседник. Не само българското население, но и турците обичали с удоволствие да разговарят с него и да го слушат. Той бил магнетична натура и имал успех в своята духовно-просветителска дейност. Слушателите му постоянно се увеличавали. Обаче, това обстоятелство, повдига съпротивата на гръцкото православно духовенство. Същевременно римо-католическата пропаганда полага не малко усилия да привлече българите в Унията, с условието да се признае папата за глава на църквата. В тези години на борба на българския народ срещу гръцкия патриарх за църковна независимост, д-р Лонг ясно заявява: "Аз не желая да правя протестанти. С моята просветителска работа искам да заинтересувам гражданите от Божието слово и те да започнат да прилагат в живота си Христовите принципи на правда и истина." На въпроса, защо полага толкова труд, той отговаря: "Аз работя за бъдещето."

Междувременно, през 1860 г., д-р Лонг среща първия български евангелист и библейски книгопродавец Гаврил Илиев, който от 1852 година (или пет години преди пристигането на първите методистки мисионери в България) е отлъчен от православната църква като еретик-протестантин, защото разпространява новоотпечатания Нов Завет на Неофит Рилски, издаден от Българското Библейско дружество. Под ръководството на д-р Лонг, Гаврил Илиев получава солидна подготовка и познания върху Библията и става първия български евангелски проповедник.

През 1863 година, д-р Лонг е поканен да стане надзирател на Мисията на Методистката епископална църква за Северна България със седалище в Цариград. Новата му работа позволява да подбере и изпрати български младежи за обучение в Американския методистки колеж на остров Малта.

В Цариград, д-р Лонг бързо получава влияние, както върху българската колония, така и в сред турските големци. Той става известна личност в града със своята самопожертвувателност и благотворителност, след нещастията и изпитанията, които сполетяват населението на Цариград.

При холерната епидемия 1864/1865 г., която за три месеца отнема живота на 70 000 човека, д-р Лонг работи сред болните, давайки им лекарства и упование

в Бога.

При големия пожар в Цариград, където 10 000 къщи изгарят и хиляди хора загиват, д-р Лонг е между първите оказващи помощ.

В земетресението през 1894 г., хиляди къщи са разрушени и 1 500 човека загубват живота си, д-р Лонг е пак там.

На 22 август 1896 г. са изклани 75 000 арменци, а и за колко българизаточеници, д-р Лонг се застъпва пред властите в Цариград.

Д-р Лонг има своя принос за намаляване влиянието и присъствието на римо-католическата църква, също и при извоюване независимостта на Българската Православна Църква, като поддържа връзки с Иларион Макариополски.

В 1872 г., на 40 годишна възраст, д-р Лонг е избран за професор по естествени науки в Роберт Колеж (Цариград). Въпреки, че е освободен от Американската мисионерска мисия, той всяка година до 1895 (или 23 години подред) прекарва летните месеци в България, в срещи с мисионери и проповедници.

Д-р Лонг е познавал духовното и културно ниво на народа ни и проблемите, които трябвало да се решават. Въпреки извоюваната църковна независимост, той е разбирал недоволството сред народа преди всичко от липсата на подготвени свещенослужители, ръкополагането на случайни хора за митрополити и неразбирането от народа на Божието слово, четено в Църквите на църковнославянски език. Това са и причините, заради които д-р Лонг прекарва сред българския народ, за да напътства и ръководи.

През 1876 година д-р Лонг полага усилия да спре избухването на Априлското въстание, като добре е разбирал кръвопролитията, които ще последват. Изчерпателна информация за потушаването на Априлското въстание, д-р Лонг и д-р Уошбърн получават от архимандрит Методи Кусевич. Сам, д-р Лонг, превежда ръкописите за турските зверства и ги предава на Едуин Пиарс, кореспондент на "Дейли нюз". Мнението на д-р Лонг е, че допуснатите кланета са най-грубата грешка, която Турция прави. Подробното и вярно изложение на извършените от башибозуците дивашки кланета в Батак, Перушица и Панагюрище прави потресаващо впечатление в Англия. Еуджин Скайлер, легационен секретар и генерален консул на Америка в Цариград, по настояване на д-р Лонг и д-р Уошбърн посещава Батак и вижда 5 000 трупа непогребани. Чрез английския журналист на вестник "Таймс", Антонио Галенга, Европа научава за събитията в България. Уилям Гладстон продължава борбата за спиране на кланетата.

Книжовната дейност на д-р Лонг е голяма! Той превежда редици книжки от английски на български език. Д-р Лонг заедно с д-р Ригс прави превода на Библията на говорим български език. Д-р Лонг пише редица статии, книги и духовни песни. Той поставя началото и на българския евангелски периодичен печат.

Д-р Лонг има преведени следните поучителни, религиозни книжки: "Разговор между двама приятели" (1861), "Слово върху Йоана 6: 66-70" (1862), "Колибарската дъщеря" (1864), "Съвети на здравия разум" (1864). Той превежда и популярната книга на Джон Бънян "Пътешественикът" (1866), която е световноизвестна.

При установяването си в Цариград, от 1863 година, д-р Лонг започва с д-р Ригс един непосилен труд – превода на Библията. Всички материали по превода минават за изглаждане през Петко Р. Славейков и Христудул Костович Сеченов. За Новия Завет, д-р Лонг и д-р Ригс ползват превода на Неофит Рилски, а Стария Завет превеждат от оригиналния староеврейски текст. Работата по превода и редактирането на текста е извършвана стих по стих – бавно и внимателно, като в някои случаи те са се ползвали от текстовете на старогръцки. Библията, след деветгодишен труд (1871) е отпечатана в Цариград със средства на Британското и Чуждестранно библейско дружество. По повод направения превод, Стоян Михайловски казва: "Библията е най-грамотната книга в езика ни", а Пенчо Славейков пише: "Преводът на Библията тури край на езиковата безредица и установи литературен език... така източно-българският говор стана общ език."

Д-р Лонг излага своето виждане, мнение и чувства по редица въпроси чрез изнасяните от него беседи или чрез публикуваните статии и книги. В беседата си "Славяните и българите", изнесена девет години преди Освобождението в Роберт Колеж, д-р Лонг открито изразява обичта и уважението си към българския народ. Той казва: "Слава и чест на това храбро племе, което, ако и безграмотно и наричано от притеснителите си варварско, все пак то първо е пробило път през дебелата кора от суеверие и предразсъдъци, без да гледа на заплашвания."

В книгата си "Младият човек" (1891) в предговора намираме историческата оценка, която д-р Лонг прави за годините, през които е свързан с България. "Тридесет години – какви години бяха те за България! Години на кръв, свирепство, угнетение, робство, размирие, кланета, война, победа, освобождение и благоденствие с исполински напредък за учудване на околните народи."

Към младежта на България д-р Лонг, с много обич, дава своите приятелски съвети и оставя своя завет: "Ако и да не съм млад, сърцето ми е младо и трепти с искрено съчувствие, като виждам някои млади българи, които разбират и ценят преимуществото на новата епоха в България и търсят Божиата помощ да се приготвят за всичките си длъжности като български граждани..... Най-добрата награда за труда на младите ми години ще бъде да узная, че някои млади българи са били подбудени от мой труд към чист и народополезен, християнски живот."

През годините 1864 до 1872, в Цариград, д-р Лонг организира, редактира и издава илюстрираното месечно списание "Зорница". Това е не само първото евангелско, но и първото българско духовно списание. "Зорница" изиграва ролята на духовна храна за народа и е добре приета не само от евангелистите, но и от православните.

За своите заслуги, особено през Руско-Турската война, д-р Лонг получава от княз Александър Батенберг, ордена "Свети Александър", а от княз Фердинанд – "Орден за гражданска заслуга".

Първото Учредително Народно Събрание в Търново изразява благодарността си към д-р Лонг, за неговия живот отдаден в служба на България.

Д-р Лонг е почетен член и член на ръководствата на десетки дружества у нас и в чужбина.

Д-р Лонг оставя в сърцата на своите съвременници спомени, пропити от хубави чувства към него. Д-р Джордж Уошбърн, директор на Роберт Колеж, пише за д-р Лонг:

"Нашият стар другар (д-р Лонг) напусна Хамлин хол (Роберт Колеж) през месец юни 1901 година и пое към Америка с намерение да ползва едногодишна отпускат. На ръце пренесохме нашия дългогодишен професор до пристана, почернял от многолюдна тълпа, дошла да го изпроводи. Американският пълномощен министър изпрати моторната си яхта да конвоира парахода, който трябваше да откара д-р Лонг в Ливърпул..... Щом пристигна в Ливърпул, д-р Лонг постъпи в тамошната болница и почина на 28 юли 1901 година. Никога не съм имал по-мъдър, лоялен и всеотдаен сподвижник от него. За да се превърне Роберт Колеж в истинско средище на културата, голям дял се пада на д-р Лонг и неговата всеобхватна ерудиция. Религиозната му сила, беше сила на човек изпълнен с Божия Дух. Според мен, след неговата смърт Роберт Колеж не е предишния Роберт Колеж...."

Уошбърн, Дж. Петдесет години в Цариград. Спомени за Роберт Колеж. София, Отечествен фронт, 1980. 177 с.

Д-р Алберт Лонг е неразделна част от българската духовност, виден деец на българското възраждане, неуморим проповедник и разпространител на християнските ценности, верен приятел на българския народ, свързан завинаги с България.

6.2. Гаврил Илиев (8/21.11.1821-28.01/09.02.1909)

Гаврил Илиев Тодоров

Гаврил Илиев живее и работи през 19-то столетие, когато нашия страдащ и подтиснат народ под духовен гнет и политическо робство, намира сили и смелост да се надигне и противопостави на религиозните предразсъдъци и суеверия и потърси самоопределението и свободата си.

Гаврил Илиев произхожда от стар български род, в който е имало благочестиви и достойни хора. Дядо му, Тодор Илиев (роден 1774 г.) е свещеник, а баба му Дафинка Гаврилова (родена 1776 г.) е силно вярваща, умна и набожна жена. Те са имали голямо семейство, но известен е само сина им Илия (роден 1796 г.), който се оженва за Стефанка (родена 1798 г.).

Семейството на Илия и Стефанка Илиеви са живеели в гр. Берковица. Те са имали четири деца: Тодор (роден 1818 г.), Гаврил (роден 1821 г.), Магдалена (родена 1826 г.) и Елисавета (родена 1828 г.).

Гаврил Илиев е роден на 8 (по нов стил 21) ноември, 1821 г. в гр. Берковица. Бащата Илия, умира твърде рано – на 36 години (през 1832 г.), като оставя вдовица на 34 години (Стефанка) и деца: Тодор на 14 години, Гаврил на 11 години, Магдалена на 6 години и Елисавета на 4 години. При осиротялото семейство идва да живее баба Дафинка Гаврилова. Семейството живеело при голяма бедност. Гаврил растял при своята майка и баба при много лишения и недоимък. Въпреки материалните ограничения, това дете получава от своята набожна баба най-важното – стремежът да живее с вяра в Бога и в постоянна молитва. Гаврил с удоволствие придружавал баба си на църковни служби в родния си град. Той станал благочестив и вярващ младеж. Още на 10 години, Гаврил започнал да работи. Той събирал и изкарвал конете в града на паша в Балкана. Баба Дафинка му вдъхвала кураж в самотата и го учела да уповава на Бога в молитва. Тя му казвала: "Този, който е създал звездите и луната и цялата красота в природата, ще пази и тебе – малкото момче." За търсене на поминък още на 14 годишна възраст Гаврил, заедно с брат си Тодор отишли във Враца. По-късно той се разделя с брат си и намира работа, но доста далеч от родния си дом – в Татар Пазарджик /сега Пазарджик/, като чирак на един шивач. За старанието му, нещо като заплата, жената на майстора всяка неделя му давала по няколко дребни монети. И забележете, първите спечелени пари, това бедно момче, което никога е нямало преди това свои собствени пари, е отишло и оставило в най-близката църква. Първите спечелени от него пари, то дало на Бога!

След време в Гаврил Илиев възниква желание да научи азбуката, да знае да чете и да пише. Той започнал да отделя от парите си и така необходимите му за уроци при един калугер, за книги и свещи. Заредили се усилни години на работа през деня и на учение през нощта, на таванчето, където спели всички работници. Умен и упорит, Гаврил Илиев успешно учел български език и всички предмети, въведени в първите училища в България. Един от калфите му се подиграл и изгорил книгите му, но Гаврил не се отчаял. Той сам започнал да учи турски, гръцки, френски и английски езици. Макар и закъснял за възрастта си Гаврил Илиев постоянствал – шиел през деня и натрупвал знания през дългите тъмни (само на свещ) нощи. Този непосилен труд, отдалечеността му от родния му дом и най-вече мъката му по болната му и бедна майка, му е причинявало голямо страдание. Той сам е споделял преживяното от тези години и с много мъка ни разказва и една своя опитност, публикувана във в. "Зорница".

"Било Коледа. Гаврил бил на 17 години (1838 г.). Той много добре познавал тежкото материално положение на майка си, но не можел нищо да стори за нея

(били много далеч един от друг). Тогава Гаврил Илиев купил един чувал брашно и едни товар дърва и ги занесъл на една стара и бедна вдовица. След това той се изправил на молитва към Бога и поискал и Той да промисли същото за неговата стара майка.

Гаврил Илиев свидетелства факта, че след една година при срещата си с майка си научава, че на същата Коледа е било донесено на вратата ѝ един товар дърва и един чувал брашно и ѝ се казало, че това е от сина ѝ Гаврил!

Гаврил Илиев имал и други опитности в живота си, които си позволявал да споделя, като свидетелство на Божиата промисъл и милост.

Упорството, трудолюбието и Божието благословение в живота му, стават причина Гаврил Илиев да стане известен в занаята си, но и в започналата търговия. От Татар Пазарджик той се премества в Сливен, като по-голям търговски център. Там той наел един голям хан за работилница и 200 души работници. Като виден търговец Гаврил Илиев установил контакти с Цариград и Солун. Той бил почитан със своята честност, познания и ум. В Цариград, Гаврил Илиев още разширил търговията си. Там той отсядал в хотел "Пера", където в знак на уважение го наричали "Барон Гаврил". През време на Кримската война (1851–1854 г.) той става доставчик на френската войска. В тези години на изключителен материален успех и влияние в обществото, посятото семенце в душата му от неговата набожна баба, растяло и се развивало. Освен това, в 1851 г. в Габрово, Гаврил Илиев става щастливия *притежател на Новия Завет, преведен от Неофит Рилски*. Този превод бил на българския западен диалект със силното влияние на самоковския говор, отпечатан през 1840 г. в гр. Смирна (Турция), претърпял шест издания с общ тираж 30,000 екземпляра. Той започнал да го чете с голяма ревност и усърдие. Гаврил посещавал гръцката църква, но тя не го задоволявала. Той жадувал за повече светлина във вярата си. Естествено надарен с богат ум, Евангелието повлияло върху живота му. Истините, които Гаврил Илиев научил от Евангелието били нещо ново за него. На усърдните му молитви за повече светлина било отговорено. Товарът на греха се смъкнал от душата му и той дошел до познанието на Исуса, като свой Спасител. Той мислел, че е сам в новата си опитност за спасение чрез вяра в Исуса Христа и веднага започнал да разпространява добрите новини сред приятели и познати. Най-първо той започнал да поучава работниците си. Той ги събирал неделен ден, четял им части от Евангелието и им го обяснявал. Тези, които го слушали, казвали, че Гаврил Илиев им дава "новото учение". Така, чрез Словото и благовестието множество били докоснати и с радост одобрявали казаното. Но Гаврил Илиев будел и недоволство.

Духовенството се заинтересувало от Гаврил Илиев и на 25 март 1852 г. той бил заставен да се яви пред църковния съд в митрополията, начело с тогавашния гръцки владика в Сливен. Това става 5 години преди идването на първите американски методистки мисионери. В проведените разговори въпреки упреците, Гаврил Илиев изложил своята непоколебима вяра в Исуса Христа. Запитан с каква власт разпространява новото учение между народа, преди да отговори, Г. Илиев попитал: "Евангелието Слово Божие ли е или човешка измислица?" Според някои биографични източници владиката забранил на Г. Илиев занапред да говори на народа. Тогава Г. Илиев отговорил с текст от Евангелието: "Подобава да се подчиняваме на Бога, а не на човеците". Въпреки това той бил осъден и отлъчен от православната църква. Според други източници, владиката спрял Г. Илиев в своето изложение, и вместо повече да го упреква, му казал: "Разбрах, що е в тебе станало, имай го за себе си това, което си научил, но не го казвай на други". Обаче, още на следващия месец (на 23 април 1852 г.), Гаврил Илиев отива в Ямбол и говорил за евангелските истини, които приел от Новия Завет. Там местният даскал Георги го нападнал и го нарекъл протестантин, а той сам и не знаел що е това.

Годината 1857 е решаваща и преломна в живота на Гаврил Илиев. През м. май, в гр. Родосто, при арменския пастир Магардич, Гаврил Илиев научава, че действително е протестантин. Освен това той там срещнал и д-р Сайръс Хамлин – конгрегашански мисионер и мисийски надзирател на Южна България. Д-р Хамлин е първият директор на американското училище в Бабек, което по-късно било наречено "Роберт Колеж".

Д-р Хамлин е бил удивен от бързото изкупуване на Неофитовия превод на Новия Завет (30,000 екземпляра) и пожелал да се запознае с населението (българите) от Северна България, но се нуждаел от придружител. Пастир Магардич представил на д-р Хамлин Гаврил Илиев, като интелигентен, любезен, енергичен и най-важното – интересуващ се от евангелската истина. Готовността на Гаврил Илиев (известният и с голямо влияние търговец) да се учи и работи за Бога, става причина да приеме и да стане преводач, придружител и прислужник на д-р Хамлин. Той владеел говоримо турски, гръцки и отчасти арменски езици, с които Г. Илиев свободно контактувал между съответните народности.

През 1857 г. Г. Илиев, отивайки в гр. Шумен на панаир по своята търговия, среща за първи път мисионерите Д-р Алберт Лонг и Уесли Претиман. Може да си представите неговото удоволствие да чуе от мисионерите за причината за тяхното присъствие и за техните задачи. С тях той споделил и своите опитности и между тях се създава едно истинско приятелство.

По-късно, през 1860 г. във Велико Търново, Гаврил Илиев разширява контактите си с **д-р Лонг**, като става негов помощник и в продължение на 2 години под негово ръководство изучава Библията. След това отива в Цариград и продължава обучението си при срещнатите там мисионери, като междувременно ликвидира търговията си в Сливен, Солун и Цариград. С взетите пари Гаврил Илиев си купува кон, кожени дисаги, напълва ги с Евангелия и тръгва да пътува и да разнася Словото. Така Гаврил Илиев става **първия библейски книгопродавец**.

От този ден, той е подложен на изключително тежки изпитания за Божието дело. Налице са лошите битови условия на поробена България. Липсват пътища, превозни средства, електричество, лоша или никаква медицинска помощ. Тук-там се срещат най-прости ханища и гостилници. По безлюдните балкани и долини със своя кон, под тежкия товар на книгите, понякога и пеш, Гаврил Илиев попадал на засади от разбойници, срещал е глутница вълци и мечки и най-страшното – понякога и неразбирането на населението. За много години той преминал от Цариград до Солун, от Солун до Видин, навлезнал във вътрешността на страната ни, пресичал девствени гори, за да намери човека и да му даде евангелските истини.

Задавали ли сте си въпроса: Колко мисионери са загинали у нас, други след година-две са се прибрали обратно в Щатите? Винаги, когато говорим за пристигането на д-р Лонг в България, споменаваме и за пътуващия с него мисионер Уесли Претиман, а за съдбата му после малко се знае. Няколко години след идването му, едно след друго умират двете му деца, които погребва във Варна, а през 1864 г. Претиман си тръгва обратно за Щатите. По-късно умира съпругата на мисионера Уанлес (в Русе, 1871 г.); загива лекарката, г-жа Чалис, съпруга на мисионера Чалис (в Свищов, 1877 г.); след една година престой в страната ни мисионера Бухтел е принуден да се замине, поради избухналата епидемия от холера.

Задайте си въпроса: Какво подтикна Гаврил Илиев, богатият и преуспяващ търговец, да се смири до придружител и прислужник на мисионер, ученик и пътуващ книгопродавец и то при условия, при които малко хора са издържали? Отговорът е само един: Любовта и предаността на Гаврил Илиев към Бога и към този изстрадал и грешен народ. Колко много идеализъм и желание е имало в него – благовестието да достигне до всеки един, че спасението от греховете е само във вярата в Господа Исуса Христа.

От потомци на Гаврил Илиев знам и ще споделя негови опитности от присъствието на Бога в живота му при тези усилни за него години на работа:

1). Гаврил Илиев пътувал обикновено сам, със своя кон, натоварен с Новия Завет на Неофит Рилски. Той се движел по тясна пътека, пресичайки Балкана. Обилен дъжд се изливал. В гората този ден не бил срещал човек. Пътеката го извела до рекичка с мостче. Поради продължителния дъжд, рекичката се била превърнала в буен поток, започнал да залива мостчето. Г. Илиев яздел коня си и достигайки до мостчето конят спрял и отказвал да продължи. Той бил на много часове от населено място. Тогава кончето без съпротива потеглило. В отговор на неговата молитва, той видял бяла човешка фигура (в гръб), която вървяла пред коня и държала юздите. Така те преминали мостчето. Фигурата, за която Г. Илиев винаги е приемал като ангел, изчезнала. Зад гърба им бумтящия поток с трясък отнесъл мостчето.

2). При друг случай, пътувайки с коня си през нощта, Гаврил Илиев разчитал да пренощува в един добре познат за него хан. Достигайки до хана, той слязъл от коня и хванал желязното мандало, за да почука на портата. В този момент съвсем ясно чул глас (не вътрешен), който със заповеднически тон му казал: "Гавриле, не буди лъва!" Тогава, макар изненадан, той оставил внимателно мандалото и се отдалечил в планината. Не след дълго откъм хана се разнесли изстрели и след това всичко потънало в тишина. На другия ден до него достигнала вестта, че в хана имало засада от разбойници, които очаквали богат търговец. Имало убити – търговеца и няколко негови хора.

На 2 октомври 1862 г., в Търново, Гаврил Илиев се оженва за **Митана Цветкова** (родена през 1840 г.). Венчавката се извършва от д-р Лонг. Двама от братята на Митана (Алески и Манол) са заточеници в Диарбекир; следващия брат, Тодор, е шивач, а най-малкият, Йордан Цветков, става евангелски проповедник.

Интересно е, че Гаврил Илиев имал връзка и достъп до Митхад паша, който по това време е бил управител на Дунавския вилает със седалище в гр. Русчук. Пашата винаги проявявал голямо уважение към Г. Илиев и с удоволствие разговарял по различни въпроси с него. Често пъти Митхад паша проявявал интерес от християнството, за което Гаврил Илиев с часове го е занимавал. Г. Илиев в тези разговори е успял да изпроси свободата на 30 младежи от гр. Свищов, попаднали в Русенския затвор и на 13 други заточеници в Диарбекир, между които и двамата братя на Митана (Алески и Манол).

Въпреки настъпилите събития – чети, въстания, избухналата Руско-турска война, през 1876 г. епископ Андриус събира всички мисионери (пастири), помощник-проповедници и поставя задачите за работа. На това първо по рода си събиране (Първо годишно събрание на българската мисия), Гаврил Илиев е ръкоположен в дяконски и презвитерски чин, а по-късно за пръв редовен методистки пастир в България, като зачисляването му става на годишната конференция в Небраска, САЩ. [Заб. До 1892 г. поради малкия брой свещенослужители в България уставът ("Дисциплината") не разрешава провеждането на годишни конференции с права за редовно зачисляване на проповедници, затова тяхното зачисляване се извършвало на годишните конференции в САЩ.]

Гаврил Илиев е изпратен в Свищов, където той и църквата са подложени на гонение от турския каймаканин (околийски началник) и партията на младите българи, които говорили, че и "протестантизмът съсипвал българската националност". Избухнали епидемии. Евангелското общество в Свищов, начело с Гаврил Илиев, въпреки това се ползвало с уважение и доверие на градското население.

По време на работата си в Свищов, Гаврил Илиев не спрял да обикаля и по други населени места, където е имало големи кланета. В тези усилни времена, той утвърждавал вярата в Бога с молитви, разговори, проповеди и материални

помощи. В 1876 г. Гаврил Илиев посетил селата Ново село (сега с. Априлци, Троянско), Кръвеник, Батошево, Гъбене, колибите пръснати из Балкана, Габрово. Той събрал богата информация за плачевното състояние на населението след потушаването на Новоселското въстание и с доклади и искания до Цариградския комитет и до д-р Лонг осигурил помощи във вид на храна, дрехи, цървули, домакински принадлежности, сечива за земеделска работа, добитък и т.н. По свой изработен план, Гаврил Илиев престоява по тези места повече от 3 месеца през зимата, и раздавал пристигащите помощи.

Обаче, тревогата му за Божието дело растяла – мисионерите си отивали, проповедниците били малко. Гаврил Илиев започнал да пише писма до Генералната конференция, до Борда на епископите за подкрепа на делото в България. За това дело – Божието дело – Гаврил Илиев бил заложил всичко, което имал и не щадял живота си и наистина той успял! Изпратени са нови мисионери. Гаврил Илиев е прехвърлен в Плевен (1874 г.), след това в Русе (1876 г.), като помощник на мисионера Флокен, оттам в Търново, Габрово и накрая в Севлиево (1879 г.). Той получил голяма популярност. Гаврил Илиев бил магнетична натура – висок, едър, хубаво говорел, имал приятен глас и с удоволствие пеел наизуст евангелските песни. Навсякъде го наричали „даскал Гаврил“.

През целия си активен период на работа, Гаврил Илиев запазва приятелските си връзки с д-р Лонг, който много го ценял. През м. юни 1863 г. д-р Лонг е преместен в Цариград, но остава на длъжността мисийски надзирател. Д-р Лонг привлича Гаврил Илиев в помощ при издаването на илюстрираното списание „Зорница“; включва го в преподавателския състав на организираното класно училище в Търново, а после в Свищов, за подготовка на младежи за Роберт Колеж в Цариград; съдействувал е на Гаврил Илиев в изпращането на младежи за учение в организираните училища из България (Свищов, Самоков, Пазарджик). През 1864 г. д-р Лонг с епископ Томсън специално посещават дома на Гаврил Илиев в Свищов, в израз на хубави чувства.

Гаврил Илиев през цялото си служение и в напреднала възраст е член на Годишната конференция. Последното му участие е през 1905 г. на 14-та Годишна конференция във Варна, когато е на 84 години!

За Гаврил Илиев пастир Цветан Цветанов пише:

„... Краят на живота му приближаваше. Вярата му го крепеше. А и мъдростта, здравето разсъждение и чудесната му памет не го напускаха до последните дни на живота му. Почина след много кратко боледуване на 28 януари (9 февруари) 1909 г., на 88 години и 80 дни в Севлиево. Години, пълни често пъти със скърби и мъчности, но изживявани с непоколебима вяра в Господа. Годините на живота му са били **Господни години**.“

Гаврил Илиев беше наречен **баща на евангелизма** в България, като първия български евангелист.

За Евангелската методистка църква, Гаврил Илиев е първият български методистки библиейски книгопродавец и като първия български ръкоположен методистки пастир.

6.3. Родословие на Гаврил Илиев Тодоров

Връщайки се във времето, първите данни в родословието на Гаврил Илиев са твърде оскъдни и датират от края на XVIII век. Това са рождените дати на дядото и бабата на Гаврил Илиев (родителите на баща му) – свещеник Тодор Илиев (р. 1774 г.) и Дафинка Гаврилова (р. 1776 г.). Семейството на свещеник Тодор Илиев е било голямо, обаче, от децата е известен само сина им Илия (р. 1796 г.), който създава семейство в гр. Берковица, оженвайки се за Стефанка (р. 1798 г.).

Илия (бащата на Гаврил Илиев) твърде рано умира – на 36 години, през 1832 г. Той оставя своята болна и бедна съпруга Стефанка с четири невръстни

сирачета: Тодор (р. 1818 г.) на 14 години, Гаврил (р. 1822 г.) на 10 години, Магдалена (р. 1826 г.) на 6 години и Елисавета (р. 1828 г.) на 4 години. В подкрепа на майка си момчетата (Тодор и Гаврил) започват да работят и баба Дафинка се премества да живее при тях.

По-пълна информация има за самото семейство на Гаврил Илиев, като възстановяването на някои моменти е извършено по устно предадени спомени на негови потомци.

Гаврил Илиев е имал десет деца, от които само четири са създали семейства. Това са: **Манола** (1867–1929 г.) – виж статията: Манола Йордан Икономова // *Духовна обнова*, Г. VIII, бр. 10, 1929, с. 33 – **Екатерина** (1876–1951), **Дафинка** (1879–1921 г.) и **Лунка** (1883–1964 г.). Останалите деца на Г. Илиев са починали твърде рано, като бебета: **Анита** (1865 г.) и **Тодор** (1874 г.), на 21 години **Стефанка** (1863–1884) – библейски работник и **Елисавета** (1870–1891) и остават неженени **Илия** (р. 1868 г.) и **Цветан** (р. 1873 г.).

Всичките си деца Гаврил Илиев възпитава в силна вяра и упование в Бога. Той успява да им даде и добро образование, като ги изпращал да учат в американските училища и колежи, създадени от евангелските мисионери. Г. Илиев виждал голямата нужда от “работници на Божията нива” и от задомилите му се дъщери **три от тях прави пастирски съпруги: Манола** за пастир Йордан Икономов, **Дафинка** за пастир Александър Георгиев и **Лунка** за пастир Цветан Цветанов.

От тези семейства излизат като свещенослужители **Дафинка Доганова** (виж статията за нея), пастир **Гаврил Цветанов** и пастир **Янко Иванов**. Специално богословско образование получава и **Николай Иванов**. Това са хора с безпределна вяра и любов в Исуса Христа, които са били подчинили живота си в служение на Бога. Някои от тях – Янко Иванов и Гаврил Цветанов и техните семейства, за работата им да проповядват и разпространяват благовестието са минали през гонения, затвори и лагери.

Всички потомци на Гаврил Илиев са били интелектуално издигнати личности, които през живота и дейността си са допринесли за повдигането на духовното ниво на българския народ. Между тях, освен свещенослужители, е имало лекари, юристи, финансисти, естественици, литератори, инженери и т.н. Всички те са имали високи духовни идеали.

Някои в стремежа си за повече духовна светлина са се учили и ползували от Словото, давано чрез Учителя, или са се подвизавали за различни периоди от време в Братството. Това са: **Дафинка Доганова**, **Богдан Икономов**, **Елеонора Тулешкова**, проф. д-р **Кръстю Тулешков**, **Милка Василева** и **Драгомир Василев**.

Как се създава връзката между потомците на Гаврил Илиев и Учителя?

Пастир **Йордан Икономов** е съпруг на **Манола** (дъщеря на Гаврил Илиев). През годините 1885–1887 г. в Американското научно богословско училище в Свищов, той е преподавател на Петър Дънов. Там Петър Дънов създава хубави братски взаимоотношения със съучениците си и преподавателите, от които той е обичан и уважаван.

Много трогателно Борис Николов описва срещата на Учителя със съученика си пастир Цветан Цветанов (*“Изгревът”, т. II, с. 225*).

Интересен е разказът на Цветан Цветанов за ученика в Свищов, Петър Дънов, предаден от Наталия Чакова (*“Изгревът”, т. VI, с. 53*).

В *“Изгревът”, т. V, с. 531–533* Мария Тодорова представя мнението на пастир д-р Стефан Томов и на други методистки пастири за Учителя.

През учебната 1887–1888 г., Петър Дънов е учител и проповедник в Методистката църква в с. Хотанца, Русенско. С направената препоръка от преподавателите му от Свищовското училище, пастир Йордан Икономов и пастир д-р Стефан Томов (биографията му е в *“Изгревът”*, т. V, с. 532–533), Петър Дънов получава стипендия и е приет да учи богословие в методистката семинария Дрю, гр. Медисън, щата Ню Джърси, Америка.

6.4. Паметно слово за Гаврил Илиев

На 19 юни, неделя, 10 часа сутринта ще се държи

Паметна служба и реч

за 75 годишния юбилей в свръзка с дейността на севлиевския гражданин, покойния Гаврил Илиев, Методисткия Пионер в България.

Поканват се всички. Вход свободен.

Методизмът, който е проявявал своята християнска евангелска дейност между нашите българи, датира още от преди Освобождението на България и е тясно свързан от самото си начало с едно име, името на един Българин, пръв български евангелист, пръв български Методистки Библейски книгопродавец и пръв български Методистки ръкоположен пастир. Този българин е Гаврил Илиев. Името му е записано в историята от историка М. Дринов, записано в английската книга *The Turk* – и в една доста обемиста брошура от г. Марангозов от с. Ново село, дете е престоял доста време – поради клането и изгарянето на това село от турците. Този българин е отдавна покойник и гроба му е в гр. Севлиево, тоже отдавна забравен.

Тоя човек, **Гаврил Илиев**, който, може да се каже, става баща на евангелизма в България, е роден в гр. Берковица на 8 ноември 1821 г. От детинство под влиянието на своята набожна баба пораснал и станал благочестив и набожен младеж. С вяра и молитва е живял. Като такъв той се проявява в гр. Татар Пазарджик. Там е бил търговец-занаятчия. След това се преселва в гр. Сливен, гдето разширява търговията си и става виден търговец. През това време му попада на ръка едно Евангелие. С него хранил душата си и се просвещавал. Естествено надарен с богат ум, благословен от евангелска мъдрост, Евангелието повлиява живота му. Това евангелско влияние се разпространило на широко и докоснало мнозина негови познати. Въпреки, че не се знаело между тях, що значи протестантство, все пак влиянието му се разчуло и се питали: що значи това ново учение! Духовните власти се заинтересували в него. И ето, един ден той бил заставен да се яви на църковен съд в митрополията пред тогавашния гръцки владика. От тая полемика и разпит се видяло, че Гаврил Илиев е вещ в Писанията и влиянието на Евангелието е всадило у него вярата в Бога и непоколебимо убеждение в Истината в Христа Исуса. Владиката спрял, и вместо да го упреква, казал му: “Разбрах, що е с тебе станало, имай го за себе си това, което си научил, но не казвай на други”. Това станало в 1852 година, 25 март.

След това той разширил търговията си в Цариград. През време на Кримската война той е станал доставчик на френската армия до 1854 г. Около 1857 г. той отишъл в гр. Шумен на панаира, по търговия. Там, за негово щастие, той се срещнал с мисионерите Д-р А. Л. Лонг и Притиман. По после препоръчан от Д-р Хамлин – Цариград, той се свързва тясно с Д-р Лонг. Ликвидирва с търговията си в Сливен и Цариград. Купува си свой собствен кон и мишинени дисаги. Снабдява се с Библии и Евангелия и по този начин става първия Български Евангелски Методистки Библейски книгопродавец. За много години той е бродил със своя кон и пеш, по балкани и долини – от Цариград до Солун, от Солун до Видин и навътре из страната, по градове и села да разнася евангелска просвета из народа ни. След като придобил ценни опитности в работата си и живота си, бива призван и ръкоположен

за пръв редовен методистки пастир.

В Ямбол, на 1863 г., е наречен протестант.

Като пастир е работил в Русе, Свищов, Търново, Габрово и много други села и градове. На много места са го зовели Даскал Гаврил. Най-после се установява в гр. Севлиево, дето прекара останалата своя и последна пастирска дейност. Краят на живота му наближаваше. Вярата го крепеше. А и мъдростта, здравето разсъждение, чудесната му памет не го напуснаха до последните дни на живота му.

Почина в Господа на **9 февруари 1909 г.**, навършил цели 88 години и няколко месеца. Години пълни, често пъти, със скърби и мъчности, но изживени с непоколебима вяра в Господа. Годините на живота му са били **Господни години**. Погребан е в Севлиевските гробища.

Има живи свидетели за неговото благочестие, проповядване и жива вяра, както в Севлиево като многогодишен гражданин – още и от живия негов личен приятел и общественик г-н А. С. Цанов (91 годишен старец, първия инициатор и виновник за основаването на Българското Евангелско Благотворително Дружество в България).

Севлиево, юни, 1932 г.

Цв. Цветанов – Пастир на църквата

6.5. Пастир Йордан Иванов Икономов (14.09.1847 – 17.03.1920)

Името на Йордан Икономов, като методистки пастир и преподавател, е свързано с Гаврил Илиев (първият евангелист в България и методистки пастир) като негов зет и с Учителя Петър Дънов, като негов преподавател в Американското богословско училище в гр. Свищов. Неговата отлична подготовка и богата култура са му позволили да види и оцени възможностите на ученика му П. Дънов и да му съдейства за продължение на обучението в Америка. По-късно, Йордан Икономов не спира децата си да търсят истината чрез Словото в беседите на Учителя.

Йордан Икономов е роден на 14 септември 1847 г. в красивия балкански град Елена, в семейството на свещеник Иван Икономов. Първоначалното си образование получава в родния си град. Жаждата му за знание е причина едва 13-годишен сам да отиде в Търново, и да учи и да завърши с отличие гимназия.

В 1865 г. Йордан Икономов заминава за Цариград и постъпва в Роберт Колеж. Тук той полага много усилия и завършва обучението си на 5 юни 1870 г. с отличие, получавайки бакалавърска степен по изкуствата. При дипломирането му изнася на английски език публична реч на тема: "За взаимните отношения между държавата и поданиците".

Това е време, когато Й. Икономов изявява желание да учи медицина и през м. май 1870 г. при извършване на размяна на младежи от различни страни за продължение на образованието им, той е разменен с Хенри А. Бътлър от Америка. Междувременно Й. Икономов започва да работи като учител по български език с мисионера Хенри Бухтер, който го убеждава да се насочи към духовна работа. На 19 септември 1871 г. Йордан Икономов се записва да следва богословие в методистката семинария Дрю, гр. Медисън, щата Ню Джърси, Америка. През 1876 г. той получава наново званието бакалавър с отличие, а през годините 1876–1877 завършва и висшия курс и получава пастирски лиценз. От Дружеството на полиглотите в Семинарията му е даден документ за познаването на шест езика – писмено и говоримо.

На Годишното събрание на Методистката мисия в България, на 2 октомври 1876 г., в Русе, се решава след завършване на пасторския стаж на Й. Икономов в гр. Ню Йорк, той да получи българското пасторско назначение. При завръщането

на Йордан Икономов от Америка той е назначен в Русе (1878), след това в Габрово (1879) и в Търново (1880). В този град основното задължение на Й. Икономов е било да помага на мисионера Джонс и да открият временно мисионерско училище (1881).

През 1882 г. училището от Търново е преместено в Свищов и получава наименованието "Американско научно-богословско училище".

Йордан Икономов, освен като преподавател е и пастир в църквата в Свищов. През тези години пастир Икономов е работил предимно с млади хора, като учениците му от училището посещавали и Църквата.

На 12 септември 1885 г. Йордан Икономов се оженва за близо 20 години по-малката от него **Манола** Гаврил Илиева, която поема не лекия път на пастирска съпруга. Премествани от един град в друг, заедно със служението си, семейството се увеличавало. Те имали 8 деца: **Дафинка** – (р. 1889 г.), Гаврил – (р. 1891 г.), Богдан – (р. 1893 г.), **Милка** – (р. 1897 г.), Радка – (р. 1899 г.), Ганка – (р. 1900 г.), Любка – (р. 1905 г.) и Елеонора – (р. 1906 г.).

През годините 1890–1897 Йордан Икономов работи като пастир в църквите на Ловешки район – Севлиево (1891–1892), Ловеч (1895–1897); отговаря за епигоразпространението в България (1892–1895), а през 1897 г. е пастир във Варна. През годините 1898–1904 Йордан Икономов учителствува, а от 1904 до 1908 г. е пастир в църквата във Враца. През 1908 г. той преминава в групата на престарелите пастори, но работи заедно с пастир Иван Ганчев и пастир Павел Тодоров в църквата в Русе, като води вечерните събрания и се грижи за книжовния отдел.

През 1910 г. на 19-та Годишна конференция Й. Икономов е включен в комисията по "Възпитание".

През целия си жизнен път като Божий служител (1877–1920), той е член на Конференцията на Мисията на методистката църква в България.

Йордан Икономов, въпреки слабото здраве, остава името си на един предан служител на Бога, работил за укрепване вярата на народа и Методистката църква в България. Той отминава в невидимия свят на 17 март 1920 г. в София, в пълно съзнание, заобиколен от семейството си.

На 24-та Годишна конференция на 8 май 1921 г. във Варна е направена възпоменателна служба за него, водена от пастир Цветан Цветанов и със слово от мисийският надзирател д-р Е. Е. Каунт.

Методистката църква в България е изразила благодарността си към Бога, че пастир Йордан Икономов е отдал целия си живот за делото на Бога.

6.6. Манола Юрдан Икономова (18.01.1868, Свищов – 30.08.1929, София)

Манола Юрдан Икономова
Духовна обнова, Г. VIII, бр. 8 (X.1929), с. 33.

М. Н. Попов

На 30 август при автомобилна катастрофа, трагично почина Манола Юрдан Икономова, по пътя между Пирдоп и Копривщица.

Тя е родена на 18 януарий 1868 г. в гр. Свищов. Дъщеря на известният в евангелските среди дядо Гавраил Илиев, първият евангелски пастир в България. Манола Икономова получила християнско домашно възпитание. Бидейки един от будните и високо просветени тогавашни българи, нейният баща изпратил всичките си деца да учат в американски училища. Малката Манола още на 12 годишна възраст била изпратена в Американското девическо училище в Самоков. Там тя

между другото знание, с което обогатявала ума си, силно се заинтересувала за спасението на душата си и усърдно молила Бога да придобие уверение в това спасение. Все още с този копнеж в душата си тя била изпратена да продължи образованието си в Американския девически колеж в Цариград. Веднъж в отчаянието си за своето духовно състояние, тя се провикнала пред една от своите учителки: "И тука няма кой да се интересува за спасението на душата ми!"

Учителката я разбрала и се молила дълго заедно с нея. Впоследствие тя познала радостта на спасението. В нея станала промяна. Животът ѝ се превърнал в постоянна песен. Посред учебните си занятия Манола почнала да се живо интересува в духовното състояние на съучениците си.

Нейният духовен живот почнал да се проявява в дела. Тя първа организираща в онова училище молитвено събрание между пансионерките. Отличила се в успех и поведение и всички почнали да гледат на нея като на най-религиозната ученичка в колежа, чиято вяра се проявявала в един светъл живот.

Този неин живот оставил такива следи в училището, щото когато нейната дъщеря постъпила в същото училище 20 години по-после, всичките учителки от времето на майка ѝ, казали: "Дано си и ти като майка ти". [*Бележка на съставителя.* Нейната дъщеря е **Дафинка Йорданова Икономова**, по мъж – Дафинка Доганова.]

Училищното управление било с намерение след свършването ѝ да я направи учителка в колежа, ала преди свършването ѝ тя била поискана за другарка в живота му от пастир Юрдан Икономов. Тя от по-рано знаела за него, че бил от православно семейство (баща му иконом), свършил в Роберт Колеж, следвал за малко медицина в Америка, но там настанала промяна в него и той заменил медицината с богословие, по което свършил в Богословската семинария Дрю. Тя високо ценила в себе си верността в убежденията на младежа и високоблагородното звание, което той избрал за живота си и решила да му стане другарка и сътрудница.

Още от първата година на техния съпружески живот тя почнала да му помага в работата, като често и в Ловеч и в Свищов проповядвала вместо него в неделя вечер, организираща хор при църквата, устройвала и достойно водела женски религиозни събрания. С една реч, тя била не само образцова домакиня, но и дясна ръка на пастира в неговата работа.

След 12 годишна себеотрицателна работа наложила им се едногодишна почивка, която те прекарвали на Запад за възстановяване на здравето си. И двамата се завърнали с подновени сили и наново заработили за духовната просвета на народа ни. Дори и когато в напреднала възраст и с разнебитено здраве нейният съпруг се оттегли от активно проповедничество и се установи в София, съпругата му Манола продължи любимата духовна работа, като взимаше активно участие първо в работата на Евангелската църква на ул. "Солун", а после на бул. "Дондуков" и ул. "Раковска". Често тя прочиташе отбор религиозни биографии, които превеждаше от английски и които се изслушваха с наслада от публиката и служеха за голямо назидание на всички.

Освен дето в София взимаше живо участие в молитвени, мисионерски и други събрания, тя често предприемаше и дълги пътувания за съживителна духовна работа, особено в Северна България. При това, с пълна преданост тя гледа около 15 години болния си съпруг и с християнско мъжество претърпя неговата смърт и на четири отгледани деца. Домашните ѝ казват, че даже в тези времена тя не пропускала ден да мине без да седне при органа, да си изсвири и изпее някоя любима духовна песен.

Когато напоследък, поради болест, бе поставена в невъзможност да взима активно участие в църковната работа, тя я следеше с жив майчински интерес.

Когато преди няколко години се почна евангелизаторска работа в Подуене тя, освен дето взе живо участие в публичните събрания, отвори дома си за молитвени събрания водени не рядко от съпруга ѝ и от самата нея.

Като майка тя си поставила за цел да заведе своите деца при Спасителя. За да постигне тази цел поддържала редовно огъня на домашния молитвен олтар,

представила пред тях достоен пример и от най-ранната им възраст определила за тях редовно всяка неделя подир обяд специален час, в който им прочитала подбрани книги, които способствували да им вдъхнат любов към Бога и преданост към Христовото дело.

В заключение на този къс очерк и за поука на всички, които ще го прочетат, ще кажа и следните четири неща за покойната Манола Икономова:

1. Нейният девиз беше:

“Този кратък живот скоро ще премине. Само каквото е сторено за Христа ще остане.”

2. Тя често казваше:

“Христос е за мене канарата на моя живот. Един момент без него би значело да изгубя почвата под нозете си.”

3. Тя всеки ден от живота си се трудеше съзнателно да стори поне по едно нещо за Христа, и

4. Тя бе жена на вяра и на дело.

За Манола Икономова са напълно приложими думите:

“Блажени мъртвите, които умират от нине в Господа: ей, казва Духът, за да си починат от трудовете си; и делата им да ходят подир тях”. (Откр. 14:13).

М. Н. Попов

6.7. Пастир Цветан Д. Цветанов (1868–1959)

В историята на Евангелската методистка църква в България, служението на пастир Цветан Цветанов в неговия голям по продължителност живот (91 години), оставя една трайна следа. Благословен от Бога със силен дух и в слово, той е предан и искрен служител на Бога.

При срещата си с него, Учителят не случайно казва:

“Искам да поздравя един истински Божи служител”.

Цветан Цветанов е родом от Свищов през 1868 г., където получава своето образование и подготовка за живота. След училище, той ходел да се учи на печатарство при “дядо Паничков”, който му предал всички тънкости на занаята, научени от него в Румъния. Така младия Цветан станал отличен словослагател и печатар. Започнал работа в книжарницата на Антон Димитров на главната улица на Свищов, като управител и словослагател. След това, голямото му желание да учи и да работи за Бога е причина да се запише в Американското научно богословско училище, като необходимите средства си осигурявал с работата си в училищната печатница.

Тук той среща, като свой съученик, **Петър Дънов**, за когото казва: “Бяхме в един клас и живеехме в обща стая с Петър в Свищовската американска гимназия. Той беше много добър и способен ученик. Но най-силен и ненадминат беше в проповедта. Готвеха ни за евангелски проповедници-мисионери и затова имаме час по “Пастирско богословие”. Неговите проповеди бяха неповторими, а словото му вдъхновено, хвърковато. Всички обичахме да го слушаме. Оценките му по предметите “Тълкуване на Свещеното Писание” и “Пастирско богословие” бяха “отличен”.

Цветан Цветанов завършва училището с “отличен” (около 1890 г.) и среща, като другар в живота си **Лунка Гаврил Илиева** (р. 1883 г.). Тя е десетото дете на Гаврил Илиев. Лунка е била хубава, весела и жизнерадостна девойка, която умеела да говори увлекателно и убедително. Тя е била музикална и изпълвала с радост сърцата на възрастните си родители. При завършването ѝ на Американското девическо училище в Ловеч, Гаврил Илиев бил на 80 години. Предложените ѝ

възможности да продължи учението си в Американския колеж в Цариград тя отхвърлила, като съзнавала, че е моралната подкрепа на родителите си. Когато Лунка и Цветан се събират, като семейство, те са търсили възможността да живеят в Севлиево. Те предават живота си в ръцете на Бога.

Цветан Цветанов през 1903 г. е зачислен като проповедник към Мисията на Методистката църква, а през 1905 година на 14-та Годишна конференция на методистката църква във Варна, той е ръкоположен за дякон и приет за пълен член на Конференцията.

Дяконът Цветан Цветанов е назначен от епископ Уилям Бърт за проповедник в църквата в Севлиево. С начина на говорене, пеене и с излъчването си той напълва църквата, и то предимно с млади хора, които обръща към Бога. Цв. Цветанов разширява евангелизаторската си работа и в околните села. След това той е изпратен от 1908 до 1912 г. вече като пастир в църквата в Плевен. Със съживителните събрания, които провежда в Плевен и околните села (Дъбник, Долни Дъбник, Горна Митрополия, Мътница), пастир Цв. Цветанов с лекота и достъпно представял евангелските истини. При него с доверие идвали за съвет и разговор много страдащи, отчаяни, а дори и православния свещеник на Плевен, който му става близък.

На 21-та Годишна конференция, през 1912 г., пастир Цветан Цветанов е назначен за окръжен надзирател за Софийски окръг и пастир на църквата в София. Редовните неделни служби са се водили в уредените ученически трапезарии. Тези трапезарии се оказват големи и просторни, но към обяд шумът в тях нараствал, като нахлували 150 деца, които понякога прекъсвали службите. Необходимостта от църковна сграда назрявала.

Политическите и социално-икономическите условия рязко се влошават. България навлиза в период на войни (Балканска, Междусъюзническа и Първата световна война). Започва поскъпване на живота, недоимък на материални средства, хляб и хранителни продукти напрежението нараства с мобилизацията, връщането от фронта на ранени, които изпълват болниците и училищата. "Черните забрадки" и скръбта на народа расте. Избухват епидемии от испанската инфлуенца, скарлатина и холера. Появяват се бунтове във войската и народа. Пътуванията из страната са забранени, като се извършват само със специални разрешения. Епископ д-р Нюлсен е в Цюрих, а мисийският надзирател д-р Е. Е. Каунт – в САЩ. Връзките на Мисията с чужбина са прекъснати. Мисийската каса е празна.

Изпитанията не отминават и пастирското семейство. Съпругата на пастир Цветанов – Лунка, заболява от скарлатина и е поставена под карантина. Междувременно майката на пастиря заболява и умира в Свищов, и той няма възможност да пътува.

Пастир Цветан Цветанов, заедно с ангажиментите в църквата, започва работа като словослагател, като използва безплатно салона към печатницата, за да проповядва. Броят на нуждаещите се и търсещи Бога души нараства. Неделните сутрешни служби и събрания са препълнени. Евангелистите са неуморно в болниците между ранените и в семействата на страдащите от загуба на близки във войните. В тези усилни години в софийското общество проникват и влияят опасни учения, които внасят неверие и атеизъм. Това налага да се работи с удвоени усилия и се даде просвета.

От 1919 г. пастир Цветан Цветанов получава право да ползва Лютеранската църква само неделя сутрин за 1 час, като има случай да довършват богослужението във на студа. Неделното училище се провежда в пастирски дом (в квартал "Лозенец") в една малка стая, в която са се събирали едва 28 човека.

След 1922 г. се наблюдава процес на нормализиране живота в София. Мисийският надзирател д-р Каунт е в София и купува място за строеж. Настоящата сграда на църквата в края на 1924 г. е готова. Поставен е крайт на 15-те години, в които софиянци не са били наясно къде ще имат своето следващо богослужение.

Пастир Цветанов при тези тежки обстоятелства успя да запази църквата и да укрепи вярата ѝ.

На 25-та Годишна конференция пастир Цветанов е натоварен с отпечатването на "Дисциплината" на Методистката църква и на вестник "Християнски свят". Той е включен в комисията за християнска литература. Освещаването на църквата "Д-р А. Лонг" е на 17 септември 1925 г.

От 1926 до 1928 г., пастир Цв. Цветанов е преместен във Варненската църква. Навършвайки 60 годишна възраст пастир Цветанов е включен в списъка на свърхчислените проповедници. Тогава пред Годишната конференция, той казва:

"Бог ще съди нас, пастирите, за всеки изгубен ден, а изгубени са всички дни без истинско и предано служение на Неговата църква".

Наново пастир Цв. Цветанов е включен в списъка на ефективните пастири. По същото време неговият син **Гаврил Цветанов** завършва богословие в Италия, влиза в Методистката мисия и е ръкоположен за дякон. След това е изпратен на специализация в Англия. Получава назначение в гр. Попово, а през 1930 г. – в София, като помощник пастир. Междувременно завършва Варненската търговска академия и става преподавател и редовен доцент в Стопанския факултет на СУ "Климент Охридски". След 9 септември 1944 г. за дълго прекарва по лагери и затвори.

Дъщерята на пастир Цв. Цветанов, **Елисавета**, завършва американския колеж в Ловеч, учи английска филология и география, работи в ДЗИ и остава край възрастните си родители.

От 1929 г. пастир Цветанов е назначен за мисийски надзирател за Търновски окръг и е изпратен за пастир в църквата в Севлиево (откъдето той навремето – 1905 г. започна своето служение). При своите пътувания из окръга, пастир Цв. Цветанов е заместван на амвона от 15 години по-младата си съпруга Лунка. Така целият живот на това ревностно християнско семейство преминава в служение и работа за Бога.

Пастир Цветан Цветанов до последните си сили работи за Бога, като отмина в невидимия свят на 14 септември 1959 г.

Методистката църква цени и благодари на Бога за делото, което пастир Цветан Цветанов остави като пример на истински християнин.

6.8. Мария Пенкова Стамова, сестрата на Учителя

В историята на Евангелистката методистка епископална църква в България е отделено място за свидетелството и отчасти за живота на Мария Стамова, не само като една от първите членове на Варненската методистка църква и като сестра на Учителя Петър Дънов, но и заради нейната безпределна вярност към евангелската кауза.

Мария идва на този свят като първо дете в семейството на православния свещеник Константин Дъновски в с. Николаевка (Хадърча) край Варна. След около десетина години по-късно, на 11 юли 1864 година се ражда нейния брат Петър. Мария се превръща за своето братче в любимата "кака". Обичта между двете деца е била голяма. Поради продължителните отсъствия на бащата от дома по работа, Петърчо непрекъснато е търсел близостта на "кака", просто е бил залепен за нея. Освен това, до тригодишна възраст той не проговорил, но винаги умее да изрази привързаността си към по-голямата си сестра.

След тригодишната си възраст за Петърчо настъпили щастливи дни. Свещеник Дъновски за три години (1867–1870) останал със семейството си в с. Хадърча. Петърчо с много любов обичал да прегръща баща си.

Когато той станал на шест години, свещеник Дъновски със семейството си се преселили във Варна. Там децата, Мария и Петър, постъпили на училище при учителя Сава Доброплодни.

През учебната година 1877-78, цялото семейство на свещеник Константин Дъновски бягат и се крият от турските войски в с. Хадърджа, където децата не са посещавали училище.

През 1878 г., Петър постъпва в петокласната гимназия в град Варна.

Междувременно Мария бързо израства и става мома с независим и утвърден характер. Когато навършила 18 години, баща ѝ я сгодил за един богатски син, когото тя не обичала. Имала си друг избраник, но бащата казал, че ще бъде неговата дума. Когато дошли годежарите, тя избягала в стаята, където си учел уроците Петърчо, хвърлила се на кревата и започнала да плаче. Той я запитал за какво се тревожи, но Мария нищо не отговорила, понеже смятала, че е дете и не разбира тези неща. Когато тя трябвало да се върне при годежарите, минавайки през коридорчето, в което имало окачени сплитове с царевица, един от тях се разкъсал и паднал зад гърба ѝ. Петър се показал на врата и продумал: "Како, не се безпокой. Както се разпиляха тези царевици, така и твоята работа ще се разпръсне". Още на следващия ден от Румъния пристигнал този, когото обичала и избягала с него. Така годежът се развалил и думите на Учителя се сбъднали.

Изгората на Мария е един момък, който бил евангелист-методист, по професия кожухар и живеел в самата евангелска църква в гр. Варна.

Задомявайки се, Мария, заедно със съпруга си Пенко Стамов, станали едни от първите членове на Евангелската методистка църква във Варна. По този повод тя е била извикана в митрополията на Православната църква, за да я упрекнат и съдят, как така тя, дъщерята на поп Константин Дъновски от с. Николаевка, Варненско, е станала "протестантка"? На съвета от свещеници, начело с митрополит дядо Симеон, тя отговорила: "Когато аз чезнех от мъка и мъжът ми се връщаше пиян в къщи, вие погрижихте ли се да го направите трезвен и да ме утешите? Не – единствената утеха аз намерих между евангелистите. Те не пушат, не пият и те ми дадоха куража да се боря за децата си и да направя мъжа си трезвен. А те – евангелистите четат същото евангелие, пеят духовни песни и проповядват жива вяра в Христа. . . . Аз там разбрах, че християнството трябва да се живее." С тези думи тя напуснала "съдебната зала" и завинаги скъсала с църквата на баща си. На свещеник Константин Дъновски му било много мъчно, но нямало какво да се прави. Впоследствие, когато сам той изпитал от колегите си много неправди на гърба си, без да се отрича от Православието, мълчаливо одобрявал пътя на децата си.

Малкият брат на Мария, Петър, израснал и формирал се като юноша в нейното семейство, в самата евангелска църква, като присъствал на богослуженията и събранията, и като приемал напълно формата на изучаване на Евангелието и приложението му в живота. Затова и под влияние на сестра си, Петър бил насочен да продължи учението си в Американското научно богословско училище в Свищов, което завършва през 1887 г.

Отделянето на Петър от семейството на Мария, което живеело в Евангелската методистка църква във Варна било тежко за него. След завършването на училището Петър за късо време става проповедник в Евангелската методистка църква в с. Хотанца, Русенско и учител в първоначалното училище в същото село, след което заминава да учи в Методистката семинария Дрю, гр. Медисън, щата Ню Джърси, в Америка. При раздялата му с Мария и семейството ѝ, Петър изпраща своя снимка от с. Хотанца, надписана на 24 ноември 1887 г.: "В знак на искрена братска Любов" и добавя: "Помнете ме в Исуса. . . . Блажени онези души, които живеят в Небесната Любов".

Мария и съпругът ѝ, като членове на Евангелската методистка църква във Варна подарили за строежа на църквата приготвените камъни от тях за строеж на собствен дом. В града се знаело, че техният дом, на Мария и Пенко Стамови, е

бил открито обявен за евангелски дом. При тях са живеели, като наематели, младежи, които Мария, като ревностна евангелистка канила да посещават проповедите на мисионера Лаунсбери, когато той посещавал Варна. Някои от тези младежи, приемайки евангелизма, като усърдно християнство, отпосле са били завършвали Американското научно-богословско училище в Свищов и са били ставали проповедници. Към Евангелската методистка църква са били зачислени, освен Мария и Пенко Стамови, още и техните четири деца.

Въпреки, че **Петър Дънов** имал стипендия само за две години в Америка, той останал седем години, често пъти при много тежки финансови затруднения. Той завършил: Методистката семинария Дрю, – пълния четиригодишен курс, Теологическия факултет на Бостънския университет – за две години и Медицинския факултет при Бостънския университет – съкратен курс за една година.

При завръщането си в България **Петър Дънов**, след своята солидна подготовка, имал много идеи, но бил шокиран от ограничеността и догматизма, които срещал в евангелските среди. Поради ангажимента му към методистката мисия в България, той преговарял за заемане на **пастирско място в гр. Ямбол**. Той започнал работа, обаче, ръководството на местната църква не приемали никакви инициативи и отклонения от стандартните предписания. П. Дънов виждал застоя в живота на църквата и искал да раздвижи нещата или поне да потърси начин да ги тласне напред. Накрая, той ясно виждал, че усилията са му безсмислени. За да не наруши думата си, той се съгласил да изпълнява задълженията си като проповедник по техните изисквания, но при условие да не му се заплаща. Това условие била неприемливо за неговите колеги, което разклащало системата. П. Дънов бил освободен от мисията, като проповедник, без да се създаде външен срыв. С всички свои колеги – методистки пастори и проповедници, той запазил хубавите си приятелски взаимоотношения. След това, за близо две години, П. Дънов се е установил да живее във Варна, в дома на сестра си Мария. Евангелистите от Варненската църква са го били канили да проповядва, но той отклонявал предложенията. Видимото бездействие на П. Дънов ставало причина за различни приказки. На подмятанията, че стои без работа и го хранят наготово, Мария твърдо отговаряла: "Бъдещето ще покаже дали ние храним Петра или той храни нас! И всички ще разберете това."

Верността и любовта на Мария Стамова към братя и Петър се запазила до края на живота ѝ. Тя с много хубаво чувство, винаги е разправяла за възхода на окултното движение на своя брат. В тази дейност на Учителя, тя не виждала противоречие с евангелизма, а една друга страна на Христовата спасителна работа тук на земята. С много смирение тя казвала:

"Всички ония, които иначе не биха влезли в църквата, не биха познали що е Свещено Писание, някои от тях, обаче, идват в Бялото Братство и стават вярващи, трезви и новородени".

Мария е виждала в брат си Петър Дънов един "чист верен, искрен и всеотдайно предан на призванието си Проповедник на Евангелските истини, предадени по особен начин". Тя се е гордеела с него. Тя, като вярна рождена негова сестра, е правила всичко за Учителя. В нейния дом е угощавала учениците на Братството, тя е посрещала първите неофициални събори, тя е участвала в организацията на ежеседмичните срещи, събрания, проповеди и молитвени служби; тя толкова много го е обичала, че до последното си издихание му е била вярна, като е виждала в него, само братя, проповедника и човека.

Сестра Мария Стамова, на 24 декември 1940 г. е отминала в невидимия свят, като с живота си тя е оставила примера на сестра в Христа, безпределно предана както към Евангелизма, така и към Бялото Братство, но и с любовта и вярата си към Исуса Христа, нейният Господ и Спасител.

6.9. Иван Я. Сечанов

Паметно известие

Съставил *Вергилий Кръстев*

А) Падна голям воин всред българския евангелизъм Духовна обнова, Г. VII, бр. 9 (XI. 1928), с. 4–6.

М. Н. Попов

След дълго и мъчително боледуване, на 30 октомври почина в Пловдив известният на всички евангелисти и на множество други хора пастир Иван Я. Сечанов.

Пастир Иван Сечанов е родом в гр. Самоков, дето получил своето първоначално и част от средното си образование, а след това отишел в Цариград, дето постъпил в Роберт Колеж и там завършил средното си образование. Той е един от многото видни българи, които правят чест на това училище и народа ни. Останал кръгъл сирак на осем и половина годишна възраст и в крайно бедно състояние, неговата младенческа душа копнее за духовна и повече умствена храна. С тази цел той се готвел да стане послушник в Рилския манастир, ала от това му намерение го отклонил вероятно неговия добър чичо **Христодул Костович Сечанов**, който по онова време бил един от преводачите на Библията в Цариград. [Бележка на съставителя: На снимката на четиримата преводачи на Библията на български език, Христидул е отляво, с фес на главата.]. По негово настояване, вероятно и на негови разноси младият Иванчо на тринадесет и половина годишна възраст потеглил на кон за Цариград, дето постъпил в Роберт Колеж на издръжка на чичо си. През това време в Цариград се водела оживена борба за правата на българите. Младият Сечанов не останал настрана от тези борби. Той живо се интересувал особено в църковната борба и не пропускал случая и той, наред с всички българи в Цариград да вика колко глас му държи пред Високата Порта: "Искаме си владиците! Искаме, искаме изпълнение на хатишерифа и хатихумаюна". Още от тогава патриотическото чувство почнало да кипи у младия Сечанов, което не го остави през целия му живот.

След успешно завършване курса в Роберт Колеж, Иван Сечанов се завръща в 1872 г. в родния си град, дето става учител в класното училище по български език, аритметика и история. Тези и други предмети той изпослед преподавал и в Американското мъжко училище в Самоков. Като учител бил строг в изискванията си от учениците, но същевременно, преподавайки предметите си с необикновена вещина, той не жалил време и труд да направи и най-тъпия ученик да разбере и усвои урока.

Макар и да свършил в протестантско училище в Цариград, той си се завърнал в Самоков добър православен по религиозно убеждение. В Самоков като учител той се запознал по-отблизо с евангелското дело. Заедно с Христо Георгиев почнал редовно да посещава Евангелската църква, от което последвал обрат в неговото сърце. Покаял се и заживял по примера на Спасителя, с което навлякъл върху си ненавистта не само на съгражданите си, но и на училищните власти. Впоследствие бил уволнен от учителството и станал за малко време чиновник. Предлагано му било дори да бъде изпратен в странство да продължи образованието. Пред него се изпречил случая да се подготви така, че да може да заеме видно място на държавната трапеза. Обаче, нищо не било в състояние да го отклони от единствения му идеал – да работи за духовната просвета на народа си. Макар и да нямал богословско образование, той притежавал естествени дарби и духовно самообразование, които обърнали вниманието на американските мисионери. Те решили да го изпратят за проповедник на Панагюрската Евангелска църква с 2 1/4 лири месечна заплата. Той предпочел тази скромна заплата и

огромното панагюрско евангелско общество, като служител Христов, отколкото светските перспективи, които се изпречвали пред него.

След две годишно пребиваване в Панагюрище, дето, въпреки големите материални оскъдности, работил усърдно, той пак се завърнал в Самоков, и пак става учител, сега в Американското мъжко училище за 5—6 години. Едновременно там той получил при мисионерите повече богословска подготовка.

През това време той взимал живо участие и в политическия живот на страната. Застъпвал се за Конституцията и всички посегателства против нашата свобода. Един път при избори, е бил бит от политическите си противници почти до смърт.

През 1886 г. той бива изпратен редовен пастир на голямата Евангелска църква в гр. Банско. Че отива в турско и то в един крайно затънт край, него ни най-малко не го смуцава — нали е за Христа и Неговата служба. Четиригодишното му пастируване в Банско не само засили евангелското дело в Банско, но и в цялата Разложка околия. Името на пастир Сечанов не ще се забрави скоро по ония места.

От Банско пастир Сечанов бе повикан за пастир на Пловдивската Евангелска църква, в 1893. Той преодолява големи спънки, които правеха работата му извънредно трудна и успява да сплоти църквата и не само да я засили духовно, но и да съдействува за издигането на онази монументална сграда на Сахат Тепе, която е най-голямата евангелска църковна сграда на Балканския полуостров. Той е бил пастир там непрекъснато за 17 години.

Покойният Ив. Я. Сечанов е служил като пастир също на Ловешката, Варненската и Софийската Методистки Евангелски църкви.

От Варна той бе повикан за 3 години да участвува в комисията за ревизиране Библията. Онзи пръв превод на Библията, в който участвувал неговия чичо Христодул Костович Сечанов беше вече остарял. Станалите промени в езика с развитието му правеха една ревизия на първия превод належаща. Всякой път, когато ставаше дума за нуждата от такава ревизия, името на Ив. Я. Сечанов се споменава на първо място като необходим член в тази комисия. И наистина, той бе повикан за тази цел в Самоков, в която работа прекара три години. Неговата вещина в български и отличния стил на перото му, познаването му на чужди езици, а най-вече неговата духовност и преживяване Словото Божие го правеха фактически шеф на ревизионната комисия. Несъмнено, ако сам пишеше своята биография, той би посочил на тази като най-важната работа в живота си.

Като човек пастир Сечанов беше любвеобилен, всякога засмян и благ, съчувствителен и щедър, винаги готов за всяко добро дело и отличен приятел и другар. В дома си той беше любезен съпруг и баща и гостолюбив и грижлив домакин.

Като патриот той беше голям отечестволюбец, който себеотвержено работеше за преуспяването на родината и издигането на народа материално, морално, а най-вече духовно.

Като християнин, вярата му в Бога и в тържеството на истината беше непоколебима, беше фанатик за истината, усърден в молитва, верен до край. Като проповедник беше сладкодумен оратор, силен в логично изложение на мислите си и верен тълкувател на божествените истини, чиито проповеди са трогвали хиляди сърца и са водили грешници да се каят за греховете си.

Като пастир, той се стараеше всякога да води пасомите си на залени пасища и при тихите води и затова във всичките църкви, на които е служил, е оставил отлични спомени. Неговото влияние и след смъртта му ще се чувствува за дълго време от българския евангелизъм. Неговият беше блестящ като слънце живот. Смъртта му е бляскаво залязване на това слънце. Но със залязването си слънцето не се изгубва. То само преминава в други хоризонти да дава своята животворна светлина и топлина.

Уместно е казано в семейния некролог и аз не мога да намеря подходящи думи, с които да завърша този къс очерк от този пасаж: "Сгриван и поддържан от гореща и непоколебима вяра в Бога и в тържеството на Христовата правда, която проповядва цели десетилетия; закърмен в идеалите на епохата на националните борби и взел непосредствено живо участие в тях като учител, пастир и общественик, той живя и служи неуморно, безкористно, доблестно за Бога и родината, която беззаветно обичаше и в чиято "звезда" твърдо вярваше."

Пастир М. Н. Попов

Б) Евангелски пастир и обществен будител.

Последната от седем речи на възпоменателната служба, държана в Първата Българска Евангелска Църква, София, 7.XI.1928 г.

Духовна обнова, Г. VII, бр. 9 (XI. 1928), с. 6–8.

Стоян Ватралски

Като ви слушах (*към предидещите шест говорители*), аз чувствавах като че ли има нещо неверно, по право едностранчиво в нашето за покойника говорене: ний говорим като че ли неговият живот беше съвършен, без недостатки. Такова впечатление е нелепо и, поне за два вида слушатели, неблагодарно. Първо, за неопитния младеж, който ще си каже: "Каква полза да се опитвам по тоя път; аз не съм за такъв подвиг, аз съм несъвършен." И за познаващия отблизо бележития покойник, който ще си помисли за нас: "Тия говорители не са искрени: аз знам, че Сечанов имаше и човешки слабости".

Последната част на тая бележка е вярна, ала не и първата. Наистина, може би по-назидателно би било, ако заедно с добродетелите се изтъкваха и коментираха и малките му слабости. Ала тъй скоро след смъртта, било от деликатност към близките му, било поради болното чувство на обща загуба, налага ни се благоразумието да говорим главно за добродетелите на покойника.

А пастир **Иван Я. Сечанов** имаше редки добродетели както и отлични дарби. Като говорител и езиковед той беше един от първите; а като стилист и познавач на българския език, нямаше равен на себе си в нашето общество. Имаше завиден усет за красиви изрази и кога си дадеше труд да се подготви, той говореше и пишеше изящно, дори класически.

Той беше естествено интелигентен, умствено развит, религиозно начетен; а по характер беше учтив, съобщителен, състрадателен, разговорлив, простителен и пр. Ала неговите най-отличителни добродетели бяха две: патриотизъм и набожност, родолюбие и боголюбие. В храма на широкото му сърце имаше издигнати два олтаря, пред които той принасяше най-скъпото от своя живот; и огъня пред тези два жертвеника до последна минута никога не угасна.

Нашата страна не е оскудявала от жарки родолюбци, макар, за жал, често плиткоумни и неразбрани. Ала никой никога не е обичал България повече от пастира Иван Сечанов, и никой не се е молил по-усърдно, не е работил по-предано за нея. Той се радваше и хвалеше Бога за нейните малки успехи, а крушенията на нейните идеали, било по бойните поля или дипломатическите зали, както и язвите на вътрешните неуредици, пронизваха с паляща скръб сърцето му.

Да, никой не я обичаше повече от него. Ала ако Сечанов обичаше България само, той щеше да ни остави спомен само на един интелигентен българин, каквито си имаме в изобилие; спомен на известен висш властник, съмнително добър, а сигурно дребен, и може би, погребан на държавни разноси, като един от създателите на някоя от народните ни катастрофи. Та можеше днес да заслужава повече проклетие, нежели славословие и тържествено възпоменание. Но, за щастие, заедно с България, и повече от България, той обичаше Бога. Па можем да прибавим, обичаше Бога и заради България; защото без тая любов народа

Братя, сестри и младежи, въпреки всичките препятствия на тъмните сили, нека държим тоя същи Божествен Факел здраво и високо. Защото надеждата ни като народ и единици е Исус Христос: "Пътя, истината и живота" – Живота! Защото

Без тоз небесен *Път*,
Самата истина не дава плод;
Без тази *Истина*,
Живота пущинак е без изход;
Без тоз зарист *Живот*
За образец и вдъхновение –
Човешкий жалък бит
Ни смисъл има, ни значение.

Стоян Ватралски

В) Отзиви за Ив. Я. Сечанов
Духовна обнова, Г. VII, бр. 9 (XI. 1928), с. 8.

Семейството на починалия Ив. Я. Сечанов между многото писма и телеграми е приело и следното писмо:

До почитаемото семейство
на покойния Иван Сечанов, Пловдив.

Приемете моите дълбоки съболезнования за загубата на вашия скъп съпруг и баща и моя мил и незабравим приятел. Българската Евангелска църква губи един възторжен Боговдъхновен пастир, а България губи един общественик от първа величина, който пламенно обичаше родината си и целия си живот бе посветил като работеше за нейното духовно издигане.

Вместо венец на скромното чело на покойника, прилагам ви тук хилядо лева, да бъдат дадени на бедни и нуждаещи се от почитаемия Пастир на тукашната Евангелска църква, гдето милия покойник ред години е благовестявал Евангелието Христово за славата Божия и за благото на паството си и на любимата си родина.

Нека Всеблагий Бог на когото добрия Ив. Сечанов така предано служеше с всичкото си сърдце и всичката си душа да го увенчае с неуведаемия венец на Безсмъртието.

С дълбоко почитание:
Константин х. Калчов.
1 ноември, 1928, София.

6.10. Елена М. Стоун

Съставил *Вергилий Кръстев*

А) Моите спомени за Елен М. Стоун
Духовна обнова, Г. VII, бр. 2 (II.1928), с. 6–7.

Ив. Я. Сечанов

През миналия месец декември американските вестници, а след тях и някои от нашите, оповестиха смъртта на бившата американска мисионерка Елен М. Стоун. Събитието естествено извиква у нас старите спомени от нейния характер и мисионерския живот в България, а също и любознателността на младите, които ще питат: "Коя е била Елен Стоун и какво е вършила в България?" Трудовете ѝ, както и горчивите ѝ опитности между нашия народ са от такъв голям интерес, че заслужават да се възпроизведат.

Към края на 1878 г., след Освободителната война, Мис Стоун напуска своята служба като една от редакторките на един голям религиозен вестник и дойде в България в качеството си на мисионерка от Мисията на юг от Балкана. За известно време тя стана учителка в **Американското Девическо училище в Самоков**. Всички, които я запознаха отблизо виждаха в лицето ѝ един силен характер със силна воля, голяма енергия и привлекателни черти. За нея само няколко месеца бяха достатъчни, за да добие значителни познания от нашия език. Не след дълго тя напусна учителството и се завзе в подготовката на Библейските жени. За целта тя образува летни библейски курсове за жени, и за ред години посещаваше много градове и села в България и Македония. Това ѝ даде възможност да изучи духа и нравите на народа отблизо. С благия си любвеобилен характер бе обикната от всички и навсякъде. За това в честите ѝ обиколки нашите българки, най-вече по селата, се надпреваряха кой да я приеме в къщата си.

Пишещият тези редове е имал случай да пътува с нея няколко пъти из опасните клисури и усой из Македония. Това ми е давало случай да я наблюдавам и да се учудвам с нейния неустрашим дух, с готовността ѝ да се подчини търпеливо и безропотно на най-големите лишения и несгоди, както за храната си, тъй и за нощната почивка.

Несъмнено пред бележитата мисионерска дейност на мис Стоун се разкриваше едно светло бъдеще, ако да не беше залавянето ѝ заедно с г-жа Цилка от една чета македонски революционери.

На **3 септември 1901 г.** след завръщането си от Банско, дето беше държала библейски курс за жени и учителки, недалеч от тогавашната турско-българска граница, мис Стоун и г-жа Цилка бяха пленени и отвлечени в непроходимите гъсталаци на Пирин планина без надежда за своето бъдеще, без необходимото облекло и без никаква завивка и постелка. Човешки думи не са в състояние да дадат и най-слабата представа на страданията и лишенията, на които двете жени са били изложени през всичкото време на своето пленство. За **172** дълги денонощия, при тежки планински студове, те са били скрити в разни скривалища, пещери и колиби.

Положението на пленените жени станало най-трагично, когато след четири месеца от залавянето им г-жа Цилка се освободила от бременност и в крайно мъчната обстановка се родило бебе женски пол. Колко много се е усложнило положението им, като бандата на революционерите е трябвало да се движи от **място на място с плачещо дете**, без да бъде открита от тях, които са я преследвали на всяка стъпка. Но при тази препълнена чаша с горчивини, мис Стоун не се отчая и не изгуби присъствие духа.

Със своите благородни обноси към четниците тя спечели доверието и съчувствието им. Безбоязнените революционери всичко са били готови да сторят за да облекчат участието на двете жени и бебето. По-сетне, в своите статии и многобройни речи в Америка, мис Стоун потвърди пред всички, че "четниците не бяха разбойници или бандити, но група от **разпалени македонски патриоти**, служещи под знамената на Революционния комитет". Те бяха прибегнали до тая крайна мярка с двойка цел: първо да намерят парични средства за въоръжаване, и второ, да причинят схватка между Турция и Съединените Държави. Тогава народът в Македония страдеше страшно от жестокостите и тиранията на турското управление.

Първоначално за освобождението на пленниците, водителите на четата поискаха 110,000 долара откуп. По съвета на председателя Рузвелт, Американския Борд направи позив към народа за събиране искания откуп. В късо време две трети от исканата сума се събра, и след дълги преговори четниците склониха да освободят жените срещу събраната сума 68,200 долара.

Начинът, уговорен за предаване на откупа сам по себе си съставлява една глава пълна с драматизъм. Това бе възложено на двамата мисионери – докторите И. Х. Хаус и У. У. Пийт, заедно с един чиновник от Американската легация в Цариград. Тези трима при неодолими мъчности сполучиха през една тъмна нощ да предадат откупа на определеното място, без да бъдат забелязани нито от многото кореспонденти, нито от голямата турска полицейска стража, на която беше строго заповядано да не допусне предаването на откупа на турска територия, да не би Турция да се държи отговорна, т.е. да стане пак "Турско платещи!"

Едва три седмици след внасянето на откупа пленниците бидоха освободени. Рано на 3 часа заранта, **23 февруари 1902 г.** мис Стоун, г-жа Цилка и бебето Еленка (тогава на 7 седмици) всички в добро здраве, бяха пуснати близо при Струмица, Македония. Тук те изведнъж се събраха с приятели и познати, светът най-сетне чу за освобождението им. Заслужава да се забележи, че съгласно даденото ѝ пред четниците обещание, мис Стоун никога и пред никого не изяви имената им.

С изтощено и преуморено тяло, тя побърза да се върне в отечеството си, дето всички оживаха да я видят. След заслужената почивка тя държа много речи, и писа много статии, в които без преувеличение изложи опитностите на своето пленение. В речите си, тя не еднаж се е застъпвала за правата на измъчения македонски народ.

След тоя бурен живот, пълен с приключения, тя не намери за добре да се върне в Мисията. Последните години от живота си прекара в родното си място Челси, при Бостон. Тук тя е продължавала да се интересува от България и най-вече във вървежа на Евангелското дело в нашето отечество. През последните години телесните ѝ сили постоянно намалявали, и когато краят настъпил, тя имала пълно съзнание. Почина с мир в Господа на 81 годишна възраст.

Ив. Я. Сечанов

Б) За г-ца Елен Стоун
Духовна обнова, Г. VII, бр. 2 (II.1928), с. 7–8.

Г. П. Малчев

През 1880 г. изпаднах в гр. Самоков като бежанец с родителите си.

Тук чичо ми, Георги С. Малчев, въведе семейството ни в общение с протестантската община, на която той бе отдавнашен член, като местен жител.

Предметното общение се оказа особено интересно за мен, понеже, макар и дванадесетгодишен хлапак, пред моето съзнание се разкриха нови хоризонти, нови понятия и впечатления от тия нови и добри хора и главно от американците и американките, които ръководеха училищата на американската мисия в тоя град.

От особена полза се оказаха за мене, на прага на юношеската ми възраст проповедите на пастир Хаус и неделните уроци за деца, ръководени от г-ца Елен Стоун, която тогава беше в разцвета на своя живот.

Тук, може да се каже, за пръв път чух да се говори разбрано, системно и назидателно за Бога, за душата, за грях и покаяние, за добро и зло, за човеколюбие и длъжности.

Всичко това ми направи дълбоко впечатление и ме подтикна към сериозни размишления върху себе си и живота.

Обаче, от всичко друго особено силно ми въздействува покойната г-ца Елен Стоун, като моя учителка в неделните уроци и като моя интимна просветителка и покровителка.

Когато тя заговорваше, в клас или другаде – аз се превръщах цял в слух и долавях с жажда не само всяка нейна дума, но и всяка промяна в тона, всяко ударение, всяка нота на музикалния ѝ говор. С очите си поглъщах всеки нейн жест, поза, гримаса, усмивка – всяка промяна в израза на лицето ѝ, чрез което тя умело допълваше говора си, за да е по-убедителен, по-впечатлителен и по-поучителен.

И колко пленителен бе нейният говор, колко чаровни усмивките ѝ, колко внушителни бяха нейните жестове. Тя бе всегашно сияние на човеколюбие. Ореолът, рисуван около главите на светиите, окръжаваше цялото ѝ същество, съпровождаше всичките ѝ прояви.

Всичко в нея бе затрогвателно, обаче, когато тя запяваше, надминаваше се всяка представа за непосредственото въздействие. Всичко около нея просто замираше – превърнато в слух. Както Орфей е укротявал зверовете с мелодията си и е събирал с музиката си животните около себе си, така и покойната със своя особен тембър на гласа си, с личното си въодушевление в песента разчувстваше всички и изтръгваше сълзи на тъга и разкаяние, на радост и надежда. Толкова мощно бе впечатлението върху ми на нейното пение, че през целия ми живот, при всички обстоятелства, дори до днес, като че ли слушам нейната особено сладка за мене мелодия, а през нея и думите и поуките, включвани в песните, които тя пееше.

Да бях музикален, бих предал в точност нейния глас, мелодия в говора и пението с всичките им особености. – Да бях художник, бих нарисувал така на ум самата нея и обстановката около нея в стотината им промени, с всичките подробности, като сега да са в натура пред очите ми.

Дали всички тия външни впечатления са били моста, по който са преминавали в съзнанието ми и засяждали в душата ми ония морални и религиозни наставления, истини и правила, които тя влагаше в своя говор и песни, или наопаки, възхищението от тях е усилвало външните впечатления – и днес не мога да определя.

По-скоро тук е имало взаимодействие между физиологическото и психологическото впечатление, като по тоя начин взаимно са се усилвали. Само така може да се обясни това рядко, смело и дълбоко, и неизразимо с думи въздействие, каквото покойната Елен Стоун упражни върху мен.

Вероятно тя е забележила особения ми интерес към уроците и особеното си влияние върху мене, и затова и сама тя почна да проявява особен интерес към мене.

Коленичила до мене ръка в ръка – тя ме научи на първата молитва, по нейното суфлорство аз произнесох първата си гласна молитва за божие умилоствение към мене. Тя разви молитвеното ми настроение; тя ми разкри спасителния Божий план; тя ми обрисова християнското вероучение в неговата същина с подходящи за моята възраст понятия. О! Тя ме упъти към примирение с Бога, като лека-полека ме доведе като кающ се грешник до подножието на кръста,

гдето се възродих, обнових и станах друг – нов човек по своите стремежи, желания и тенденции, *моята майка в Христа*.

Тя не само ми разкри истината, правдата, дълга и обрисува добродетелите, но и ме заинтересува – пристрасти към всичко това, за да го следвам по свой почин. Тя ми предаде своята ревност и енергия в преследването на добродетелите. Тя ми преля своя импулс в служението Богу чрез служението на ближните и на народа си. О! Тя ми даде толкова силен тласък в добродетелния живот, такава вярна насока на поведението, щото, ето вече половин век действам и живея с нейния импулс по нейната насока. Цели петдесет години вече този нейн тласък ме движи и крепи, без да е отслабнал. Тя като че ли ме хипнотизира и никога, при най-големите негови съблазни не съм се отклонил ни наляво, ни надясно от нейните директиви за живота.

Временни смущения и колебания е имало, но самата ми представа за нея, самото възпоменание, нейния образ, нейните наставления, нейните песни и молитви, ме е опомвало, упреждало и наново утвърждавало и спасявало от фатални стъпки.

В най-критическите минути на сражението ми със злото в мене си и в света, споменът за нея се е притичал на помощ и съм успявал да отблъсна всичките разжежени стрели на лукавого.

Аз чувствавам почти като реално нейното присъствие около мен. И колкото по-голяма опасност се е явявала за изклончване от длъжностите, за кръшване от правия път, за апатия към духовните интереси и въобще за опорочаването и оматериализирането ми; толкова с по-голяма сила, яснота и пълнота заговорвал е в мене нейният спомен с нейните съвети, песни и молитви, жестове, усмивки и майчина грижа.

Тая или оная нейна песен, според случая, загърмява в ушите ми с нейните изрази и чувствата ѝ пред очите ми и ме е отклонявало от съблазънта, колкото и силна да е била тя.

През войната попадна ми случай да обсебя внушителни парични суми на местно население, както и случай да позабогатея със суми, предложени оттук-оттам срещу отстъпки по службата, срещу отпуски или лъжесвидетелстване, но винаги песента ѝ: *“Против изкушения брате, да бдиш”* или песента, пята от нея: *“Прав да си ти всякога”* и пр., е проехтявала в ушите ми и ме е предпазвала от грех и престъпление.

Многобройни са подобните ми спасявания чрез спомените за нея и не мога да ги предам тука, но това е достатъчно да охарактеризира грамадното и влияние върху мен чрез онова, което тя ми е внушила през времето на общуването ми в гр. Самоков и отчасти с последните ни редки срещи и кореспонденция. Тя запали в мен свещен огън на благочестието.

Никое друго лице – ни сродници, ни приятели, ни родители, ни съпруга, ни свещеници, ни проповедници не са упражнили нито една стотна част от това благотворно влияние върху мене, каквото упражни покойната ми **майка в Христа и сестра в Господа** г-ца Елен Стоун.

Трябва да се отбележи, че понеже, по едно щастливо съвпадение се венчах с девойка, която бе нейна любимка, като ученичка, нашите връзки се засилиха толкова повече, че тя ни прие в своя дом в гр. Пловдив като младоженци. И колко много ни се радваше тя, с каква нежност и майчино внимание ни обслужи!

Уви! След пленяването ѝ вече не я видяхме, защото след освобождението ѝ тя си замина за Америка, покрусена от това, че бе злоупотребено с нея, именно от ония, за доброто на които тя се бе посветила да работи и още повече за това, дето полученият откуп, който легна, в края на краищата, тежко върху плещите на семейството ѝ, не отиде по своето предназначение.

Г. П. Малчев

1. В "Кратка българска енциклопедия". Т. 4. София, БАН, 1967. – Няма информация за Елен Стоун.

2. В "Енциклопедия България". Т. 6. София, БАН, 1988. – Няма информация за Елен Стоун.

3. В "История на България". Т. 2. София, БАН, 1962, с. 165-169. – в глава Националноосвободителната борба в Македония и Тракия. – Няма информация за Елен Стоун и за тази акция на т.н. македонски революционери. А тя се е провела на 03.09.1901 г., след като е задържана за 172 дни.

4. В "История на България". Т. 7. София, БАН, 1991, с. 465 – Има информация, в 15 реда, че под ръководството на Яне Сандански е пленена американката Елена Стоун и за освобождаването ѝ през 02.1902 г. са получили откуп в долари.

В спомените на Яне Сандански се описва, че са водени сражения с четите на Ив. Цонев, които са искали да им отнемат пленницата, за да приберат откупа за нея и при въоръжените сблъсъци са убити много хора.

7. Американското научно богословско училище в гр. Свищов

Павел Василев Драгомиров

7.1. Историческа справка

През 1880 г. Мисионерското дружество в Америка изпраща за евангелската методистка мисия в Северна България нов мисионер А. Р. Джонс със съпругата си. На следващата година (1881 г.) те са препратени в Търново. За помощник на мисионера Джонс е назначен пастир Йордан Икономов. Същата година, А. Р. Джонс и Й. Икономов откриват в Търново временно мисионерско училище и прогимназия. Същевременно Мисията закупува в Свищов една голяма турска къща с широк двор и решава през 1882 г. да премести училището от Търново.

През 1882 г. се завършва строежа на църковния салон в Свищов. След откриването му гражданите на Свищов масово посещават богослуженията водени от пастир Стефан Томов.

През същата 1882 г. се открива и **Американското научно-богословско училище** в Свищов, което има две отделения – първоначално и класно с пансион. Основното училище просъществува до 1884 г. и след това се закрива.

Класното училище е само за момчета и имало три курса: I курс от три години, подготвителен за Роберт Колеж в Истанбул; II курс от пет години научен и III курс от пет години богословски.

Освен това, е създаден две годишен курс по богословие за ученици завършили шестокласното училище за подготовка на евангелски проповедници. Учениците от класното училище заплащали на година по 2 наполеона за учение и 10 наполеона за храна, пране, осветление, жилище. Допущало се е учениците да се приемат срещу половин такса със задължението за 5 години да внесат останалата сума. На ограничен брой ученици се разрешавало чрез работа по поддръжка на училището (палене на печки, носене на вода) и през ваканцията – разнасяне и продажби на книги, да покриват дължимата втора половина от таксата.

Училището имало за директор Джон Ляд, а преподаватели били Миндо Г. Вълчев, Г. В. Попов, **Йордан Икономов, Стефан Томов и Гаврил Илиев**.

Тази повишена активност на Евангелската методистка мисия в Свищов не е одобрена от местната управа, в която участвували и двама руски генерали. През 1883 г. те организират гонение на всички методисти в града, арестуват преподавателите Йордан Икономов и Стефан Томов, затварят и запечатват училището. Мисията прави постъпки в София чрез Английското консулство и същата година на 1 октомври училището наново е отворено. Работата на училището се нормализира и през 1884 г. назрява нуждата от двуетажно училищно здание.

7.2. Първите ученици

Американското научно-богословско училище – богословският курс, дава своя **първи випуск на 25 юни 1886 г.** Това са:

Иван Димитров,
Петър Василев,
Банчо Тодоров и

Иван Тодоров, които връчват на директора Джон Ляд кратък отчет за своето обръщение към Господа.

Същата година на Годишната Конференция на Евангелската методистка мисия, четиримата получават назначения, като помощник проповедници съответно за Орханлие, Ловеч, Търново и Варна.

Следващият, **втори випуск** на училището е на **24 юни 1887 г.** Това са:

Христо П. Бъчваров и
Петър К. Дънов.

Христо П. Бъчваров – след завършване на Американското научно-богословско училище в Свищов за него нищо не се знае!

Петър К. Дънов – веднага след завършването на Американското науч-но-богословско училище е бил изпратен като проповедник и учител в основното училище при Църквата на с. Хотанца, Русенско. Там той престоява за около една година (1887–1888).

Дипломата на П. Дънов е подписана от директора на Училището Д. С. Чалис и двамата му учители Стефан Томов и Йордан Икономов и заверена от Ръководителя на мисията в Русе и т. н.

За реализация на идеята, че е необходима двуетажна сграда са изпратени средства от Америка.

На 16 юни 1888 г. тържествено е положен крайъгълния камък на зданието в присъствието на всички учители и ученици-пансионери. В основата при камъка е поставен Новия Завет с документ, подписан от секретарите на Мисионерското д-во на Евангелската методистка църква, директора на училището и преподавателите.

Гоненията от страна на православното духовенство се засилват.

През 1888 г. Екзархът на българската църква налага забрана за ползване на преведената от американските мисионери Библия на български език (въпреки, че липсва друг превод на Библията). Американското научно-богословско училище поради редица обстоятелства е закрито. Мисията отваря пансион в Русе, който донякъде замества закритото училище във възпитателно отношение. Училището в Свищов е продадено и парите, около 10,000 долара, са се върнали на Борда в Ню Йорк (1895 г.)

7.3. Снимка на първите випускници на Американското научно-богословско училище – 25.06.1886

Иван Димитров, Петър Василев, Банчо (а не Борис) Тодоров и Иван Тодоров – завършват 1886 г. – *седнали*

Христо Бъчваров и Петър Дънов – *прави* – завършват 1887 г.

7.4. Учениците стават проповедници

1886 г.

Получават назначения:

Иван Димитров – помощник-проповедник в Орхание.

Петър Василев – помощник-проповедник в Ловеч.

Банчо Тодоров – помощник-проповедник в Търново.

Иван Тодоров – помощник-проповедник във Варна.

1887 г.

Христо П. Бъчваров – след завършването му – за него нищо не се знае.

Петър К. Дънов – през 1887 г. е изпратен в с. Хотанца за проповедник и учител в основното училище при църквата. Там той работи до 1888 г., след което заминава за САЩ, щата Ню Джърси, Медисън, семинарията Дрю.

По-подробни сведения за Петър Дънов ще се дадат на друго място.

7.5. Уточнения по отпечатани дати, имена и изрази при намерени грешки в «Изгревът», т. V, с. 531-534

Съставител Вергилий Кръстев

А) Учителят завършва на 24 юни 1887 г., а не 1886 г.

Б) Учителят в с. Хотанца работи като проповедник и учител в основното училище към църквата (не само учител).

В) Мария Стамова (сестрата на Учителя е женена за Пенко Стамов (а не Петър).

На с. 533 се говори за “протестантско-евангелско дело” (това са синоними).

Г) На с. 532 на снимката с Учителя името на третия отляво надясно седнал, е Банчо (а не Борис) Тодоров.

7.6. Кратки биографични данни за първите випускници

А) Иван Димитров

Иван Димитров работи като помощник-проповедник в Орхание (Ботевград). Подготвя сграда за църковните служби и училище за децата от Църквата. Започват гонения.

През м. май 1889 г. Иван Димитров е интерниран със заповед на министъра на външните работи и вероизповеданията. С молба до Царя, подписана от 18 миряни се иска да се спази Конституцията за свобода на вероизповеданието.

През 1890 г. се завръща в Орхание и продължава работата си на пастир.

През 1892 г. Иван Димитров е зачислен към Конференцията на Методистката църква.

От 1908 г. той е преместен за пастир в Лом, като обикаля и селата край града (с. Голенци). Затрудненията не престават. Неприятности има не само от

православните, но и от баптистите.

От 1922 г. е преместен за пастир във Видин, където работи до 1925 г.

От 1926–1929 г. пастир Иван Димитров работи в с. Горна Митрополия, след което е пенсиониран.

Б) Петър Василев (на когото Учителят е подарил портрета си).

Петър Василев е роден на 29 юни (11 юли) 1856 г. в Търново в много бедно семейство. Когато става на 7 годишна възраст, майката умира. Тръгва на училище, но оскъдицата и нищетата принуждават бащата да даде Петърчо за чирак при един шивач в Русе. След 2 години (на 11 годишна възраст) сам преплувал Дунава и започва работа при един моден шивач в Гюргево. След 8 години става калфа и съдружник на майстора. Отива във Варна и посещава проповедта на мисионера Лаунсбери.

През м. октомври 1880 г. П. Василев приема Исуса Христа за свой Господ и Спасител.

През 1881 г. мисионерът А. Р. Джонс и пастир Йордан Икономов откриват временно мисионерско училище в Търново. 25 годишния П. Василев става ученик. През 1882 г. училището е преместено в Свищов и получава наименованието Американско научно-богословско училище. То има основно и класно училище. Класното училище е с 3 курса: I – 3 годишен подготвителен за Роберт Колеж в Цариград; II – 5 годишен научен и III – 5 годишен богословски.

П. Василев е приет в петгодишния богословски курс на класното училище. Работи в училището, за да се издържа. Преживява гоненията и затварянето на училището за няколко месеца през 1883 г. след завършването на Американското научно-богословско училище е изпратен като помощник-проповедник в Ловеч при мисионера Д. С. Чалис. Там в Американското девическо училище среща Маринка Павлова Бъчварова, за която се оженва на 7.IX.1887 г.

От 1886 г. е изпратен в Търново за проповедник, където П. Василев започва и своята самостоятелна работа. Там той остава 5 години.

През 1892 г. е ръкоположен за пастир и е приет за член на Конференцията. Изпратен е за 1 ½ години в Свищов за пастир. Църквата била препълнена от слушатели.

През м. май 1895 г. П. Василев е преместен в Лом. За кратко време Църквата в Лом се превръща в една от най-силните църкви в Мисията. Създава нова църква в с. Голенци. Посещава с. Ковачица, гр. Видин, с. Войводово и навсякъде създава църкви. Тази благословена работа продължила 10 години (1895–1905), след което е назначен във Варненската методистка църква.

Варна, за пастор Василев, бива и последната Църква, в която той работи за Бога. През тези 5 години прекарани във Варна (1905–1910), той закупува парцел за Църквата в центъра на града. Църковният салон е бил тесен за всички, които са искали да го чуят. Точно тогава пастор Василев тежко заболява. Той е опериран, но на 18 март (31 март) 1910 г., на 53 годишна възраст, в пълно съзнание и молитва към Бога, пастор Василев се сбогува и умира. Той е един прекрасен пример за всеотдайна верност и преданост към Бога. Навсякъде с пример, обноси и разговори той проявявал всички добродетели на християнин и издигал престижа на Евангелската методистка църква.

В) Портрет на Петър Василев Иванов

Най-същественият момент в живота на П. Василев, който определя и цялото му бъдеще е свързан със студените есенни дни, края на м. октомври на 1880 г. в Русе. 24 годишния П. Василев под влияние проповедите на американския мисионер г-н Лаунзбери, с дълбоко разкаяние и вяра се обръща към Исуса Христа и Го приема за свой Господ и Спасител.

По-късно, често в своите проповеди, слушателите на П. Василев са чували той да казва за себе си:

“Аз зная един младеж, който, когато търсеше Божията милост, по цяла нощ горчиво обливаше със сълзи възглавницата си. Той горко плачеше за греховете си. Ден и нощ се молеше с думите: “Господи, научи ме какво трябва да правя”.

П. Василев постоянства в молитва, искайки от Бога да му покаже дали ще бъде полезен за Неговото дело. Една вечер, по време на усърдна молитва, той чува глас: “Бог такива избира”. Тогава плач и радост се сливат в едно. Той казва: “Въпреки студената есенна вечер, в моето сърце проникна някакъв си топъл лъч. Чувствах се възроден, като че ли навън пролет настъпваше, а не зима.”

В бедното семейство на Васил Иванов на 29 юни (11 юли) 1856 г. в Търново се ражда Петър Василев. Оскъдицата и нищетата е причината родителите му да работят като наемни работници по чуждите лозя и ниви, а по-късно семейството се премества в Русе. Тук те успяват да се сдобият с малка къщица и лозе, което обработват. От тези години, малкият Петър помни родителите си като дълбоко религиозни, свързани с православната църква.

Когато става на 7 годишна възраст, майката на Петърчо умира. Той остава сам с баща си и по-голямата си сестричка Кина. Петърчо тръгва на училище, където е прилежен ученик. Учителят му го ползвал като свой помощник – да учи дори по-големите от него ученици. Обаче, средствата в дома им не достигат и бащата започва да разпродава покъщината. Той се принудил да даде сина си за чираче, за да се учи на занаят. След 2 години чиракуване при един шивач, Петър решава сам да преплува Дунава и на 11 годишна възраст започнал работа в Гюргево (Румъния) при един моден шивач (“френски дрехар”). Неговото прилежание и трудолюбие го правят за 8 години да стане калфа и след това съдружник на майстора.

Със започването на Освободителната Руско-турска война, младият и ентусиазиран П. Василев заминава за Русия и се присъединява към доброволните дружини. Обаче, в Кишинев той тежко заболява от тифус. Когато оздравява, войната е била свършила. Така Бог запазва живота на своя бъдещ служител. П. Василев се връща в България и започва работа като писар, а след това помощник-управител в митницата на граничния пункт с Румъния – Чифут Кьой. След една година се премества във Варна, като държавен контрольор по тютюни. Междувременно се сприятелява с младежа Иван Илиев (бивш опълченец), при когото вижда първия превод на Библията. Първоначално той не я е приемал, като протестантска, но след време започнал да се радва, че е на български език и може да я разбира.

Следващият важен момент в живота на П. Василев са посещенията на американския мисионер Е. Ф. Лаунзбери от Русе във Варна и неговите проповеди. Сърцето и душата на Петър се пробудили за Бога. След време г-н Лаунзбери изпратил за проповедник във Варна дядо Петко Иванов, с когото П. Василев имал много разговори. По негов съвет П. Василев напуснал работата си във Варна и отишъл в Русе, където отваря шивачница. Там той редовно посещавал проповедите на г-н Лаунзбери и тогава през м. октомври 1880 г. П. Василев приема с вяра Исуса Христа за свой Господ и Спасител.

През 1881 г. мисионерът А. Р. Джонс и пастор Йордан Икономов откриват временно мисионерско училище в Търново. В него вече 25 годишният П. Василев става ученик.

През следващата 1882 г. училището е преместено в Свищов и получава наименованието Американско научно-богословско училище. То има основно и класно училище. Класното училище е с 3 курса:

- I – 3 годишен подготвителен за Роберт Колеж в Цариград;
- II – 5 годишен научен и
- III – 5 годишен богословски.

П. Василев е приет в 5 годишният курс на класното училище по богословие. Дава му се възможност да се издържа чрез работа в самото училище – носене на вода, цепене на дърва, палене на печки и т. н. През лятната ваканция П. Василев тръгвал пеш, с тежка чанта с книги по градове и села. С тази работа, да продава Библии и духовни брошури, той се научил как да воюва за Божието дело. На много места той е посрещан с недоверие и студенина. П. Василев се сблъсква с религиозния фанатизъм насаждан от православната църква. Не веднъж той е бил гонен и хулен. След него са дрънкали с тенекии и звънци. Най-неприятни спомени в него остават посещенията му в гр. Лом.

По време на престоя на П. Василев в Свищовското училище, той, заедно със своите съученици и преподаватели, преживява тежки дни на гонение и затваряне на училището за няколко месеца през 1883 г.

На **25 юни 1886 г.** завършва тържествено първия випуск на Свищовското училище. Получават дипломи Иван Димитров, Петър Василев, Банчо Тодоров и Иван Тодоров (по реда насядали на снимката). Четиримата получават назначения за помощник-проповедници.

30 годишният Петър Василев е изпратен в Евангелската методистка църква в гр. Ловеч в помощ на мисионера Д. С. Чалис, който освен пастир е и директор на Американското девическо училище. Там П. Василев среща бъдещата си любима и предана съпруга и помощница Маринка Павлова Бъчварова от Разград. Тя завършва с първия випуск Американското девическо училище в Ловеч, след това се сгодяват и на 7 септември 1887 г. се венчават.

С решение на годишното събрание на Мисията в края на 1886 г. П. Василев е изпратен за проповедник в Търново. От този момент започва самостоятелната работа на П. Василев за Бога. В Търново, първите слушатели той събирал в дома си, който за късо време става тесен. Младото семейство остава в Търновската църква 5 ½ години.

На първата редовна Годишна конференция на Методистката църква в България, в Свищов, на 11 септември 1892 г. П. Василев е ръкоположен за пастир и избран за член на Конференцията. Той получава назначение за Свищовската църква, в която работи 1 ½ година. В това време Църквата е била винаги препълнена със слушатели и ученици от Американското научно-богословско училище. Тези ученици често пъти търсели пастор П. Василев и за духовни разговори. За 1 ½ година пастор Василев е изпратен след това в Орхание (Ботевград).

През м. май 1895 г. той, заедно със семейството си е преместен, забележете, в гр. Лом. Това е града, където като ученик, продаващ Библии и книги е преживял най-ужасните си дни; там, където в работата си за Бога е гонен, освиркван и хулен. Това е най-голямото предизвикателство и изпитание за П. Василев. Тук той е трябвало да покаже колко духовно е израсъл в борбата му за утвърждаване на евангелските истини. Представете ли си как той се е готвел, как се е молил и точно в Лом той преживява и най-големите си благословения и успех. Пастор Василев само за една година увеличава членовете на църквата с 16 човека. Салонът е винаги пълен. Църквата израствала по брой на присъстващи и в духовно отношение. Тя се посещавала и от слушатели от съседни села.

Тази църква се превърнала в късо време в една от най-силните църкви на територията на Методистката мисия в България. За тези благословения от Бога години, за работата на пастор П. Василев в протоколите на Конференцията се казва:

“Пълно единство владееше между членовете. Всички се чувстваха като братя. Много пъти, особено зимно време, след вечерните богослужения или молитвени събрания, приятелите оставаха до полунощ, пееха песни, молеха се, и свидетелствуваха от своята християнска опитност. Те казвали на Пастиря си: “Ние

не искаме да си ходим. Тук ни е добре! Ако е възможно, бихме направили три шатри, за да останем заедно”.

Докато е в Лом, пастор Василев разширява своята работа. Той създава нова църква в с. Голенци, което е на **половин** час от Лом. Отива и по-далече – с. Ковачица, която е на 2 часа от Лом. Отвреме навреме пастор Василев прескачал и до гр. Видин, където също създава църква.

През м. юли 1899 г. при пастор Василев идват с две каруци няколко прашни и уморени мъже. Между тях са Алекси Карбола и Йозеф Чижек. Преминали повече от 50 км по черните междуселски пътища, те пожелали пастор Василев да ги посети. Оказва се, че това се преселници от Чехия, които получили земи в най-безводните места на Оряховска околия. Първоначално тези хора направили дълбоки кладенци и изградили и измазали с кал къщите си, като образували с. Войводово. При първото си отиване при тях пастор Василев престоял повече от 2 седмици. Той всеки ден имал богослужение с тях. Извършил няколко сватби и кръщения. Така пастор Василев поставил основите на ЕМЦ в с. Войводово. Въпреки, че за времето си е било трудно предвижването между Лом и с. Войводово, пастор Василев намерил начин да ги посети и поставил мирянин да ги ръководи. За слава на Бога, Църквата в с. Войводово и до днес съществува и работи.

Тази благословена от Бога работа в гр. Лом и околните села извършвана от пастор П. Василев продължила 10 години (1895-1905), след което той бива назначен във Варненската методистка църква.

На 29 юни 1905 г. в 3 часа през нощта на пристанището в Лом, цялата църква, гражданството (вкл. турците и евреите), разплакани, но с песен изпроводили своя пастир. Така те изразили своята благодарност и уважение към този, който в тези 10 години бе с тях и им вдъхваше сигурността, че спасението им за вечността е само във вярата в нашия Изкупител, Спасител и Господ Исус Христос.

Варна, за пастор Василев, бива и последната Църква, в която той работи за Бога. През тези 5 години прекарани във Варна (1905–1910), той закупува парцел за Църквата в центъра на града. Църковният салон е бил тесен за всички, които са искали да го чуят. В биографията му се казва:

“Всички жадно поглъщаха спасителните думи, изказани от този скромен Божии служител. . .”

В тази усилна духовна работа, която пастор П. Василев е извършвал, той винаги е чувствал силното присъствие на Бога. Той предкусвал вътрешната радост от своята 25 годишна неуморна евангелизаторска дейност. Точно тогава пастор Василев тежко се разболява. Желанието да продължи работата си на Божията нива било голямо. Но физически не му се отдавало. Лекарите препоръчали той да замине за Букурещ.

На 26 февруари 1910 г., петък вечер, приятелите от Църквата последно го посещават, за да прекарат в молитва за неговото оздравяване. Те го обичали. Тогава пастор Василев със сълзи на очи им е казал следните трогателни думи:

“Братя, аз заминавам за Букурещ, за да ми направят операция. Аз ви оставям тук и не зная дали ще се видим пак. Мене ми се иска да вярвам, че Бог ще се намеси в тази операция и че всичко ще излезе за Негова слава. Аз съм работил за Него и усещам, че ще мога още много да сторя. Христос е мой Спасител и аз искам за Него да живея!

Много пъти съм казвал: вземете ми всичко, само Христа ми дайте; сега пак го повтарям. Ако Бог благоволи да ме вземе от тоя свят, то нека бъде Неговата воля, а вие останете в това, което сте научили. Не мога нищо друго да ви препоръчам. Нека Христос ви бъде занапред пастир и вие бъдете Негово стадо! Надявам се, че той ще ви изпрати друг работник на моето място. Дано се укрепи тази църква и всеки от вас, та никога да не паднете!”

След това, пастор Василев се молил Бог да излее Духът Си над църквата, молил се за семейството си, за всички приятели и за тези, които още не са познали Бога.

На другата сутрин пастор Василев отпътувал, изпратен от братя и приятели.

В Букурещ пастор Василев бива опериран. Операцията е сполучлива, но след две седмици се простудява и заболява от пневмония.

Два дни преди да отmine (16 март), той се обръща към съпругата си, като определя деня на раздялата им, кога и къде ще бъде погребан. След това добавил: "Аз съм избрал за себе си Христа, да живея и да умра, Той е мой! Избери Го и ти за себе си и за децата ни! Домът ни да бъде християнски дом! Духовни хора бъдете. Защото не е лесно да се премине от един живот в други. Духовното се изисква, а не земното. . . . Сега аз знам как да живея и да проповядвам, като войник Христов. Много сме се тревожили за земното, а така не трябва. На Бога трябва да уповавам!"

На посочения ден от пастор Василев, 18 март (по нов стил 31 март) четвъртък, г-жа Василева е последно с него. Тогава той кръстосал ръце и започнал да се моли, като гласа му ставал все по-силен. Събрали се болните край него и от другите стаи. Гласът му се носел по коридора. Всички мълчали, когато той не само на български, но и на румънски и английски се молел, казвайки: "Господи, дай ми мира Си! . . . Мир искам сега! . . . Прости ми, Господи! . . . Аз съм най-големия грешник. . . Прости ми и ме спаси сега! . . . Сега, Господи, спаси душата ми! . . . Прости и на всичките ми приятели! Аз прощавам на всички и ако има нещо, което съм забравил и не мога да си го спомня сега, нека и него, Господи, да ми простиш! Аз прощавам на всички. Домът ми, Господи, децата ми имат голяма нужда от Тебе. . ."

Пастор Василев се молил за тези край него, за румънския народ, за всички в града, които живеели, но не искали да познаят Бога. Той казал: "Отвори им очите, Господи, да те познаят и прости им този грях." Когато бил в молитва, той бил с поглед, отправен към небето (нагоре) след това той се обърнал към съпругата си с думите: "Аз си отивам, отивам си вече". Тя му отговорила: "И аз ще дойда с тебе..." А той отговорил: "Не можеш да дойдеш с мене, защото не е мое да ти дам; ти имаш работа, да гледаш дома си още малко и тогава ще дойдеш при мене. Сбогом! . . . Сбогом!" Тогава той замълчал. Лицето му придобило особена красота . . . като че било озарено от някаква светлина и с усмивка на уста издъхнал. Така, в последните си часове пастор Василев превърнал болничното си легло в амвон, от който той се молел и искал последно да вдъхне и укрепи вярата в Бога на тези, които все още не са Го познали.

Пастор Петър Василев е починал на 53 годишна възраст. Методистката мисия в цяла Северна България – всички църкви се потопили в скръб. Църквата се разделила с един верен и предан Божий служител, напълно посветен на Бога, духовен човек, човек на молитвата. Целият му живот е бил молитва. Всеки ден той е посрещал и изпращал с молитва. При най-малко смущение или двоумение, той пак заставал пред Бога за молитва. В неделя сутрин, той ставал много порано, прекарвал доста време в молитва, размишлявал върху текста от Словото за проповедта и си изпявал 1–2 свещени песни. При тръгване за църква, той пак спирал, за да се помоли. Най-силната част от богослужението е била неговата встъпителна молитва, която карала слушателите да почувстват Божието присъствие. Неделният ден за него е бивал свещен, на Бога ден, в който той прекарвал с приятелите си в разговор и молитва. Търсел е връзка с младежите и ги е насърчавал за чист християнски живот.

По характер пастор Василев е бил кротък и смирен човек. Той бил много контактен, пеел хубаво и винаги излъчвал любов. С лекота достигал до човешките сърца и е работил за спасението на душите им. Ежедневно пастор Василев е посещавал дюкяните и домовете на приятелите си. Там той без притеснение се

разговарял с купувачите и с всеки, който се интересувал за Бога. Той никога не ~~не~~падал и не упреквал, така той спокойно намирал възможност да говори с православни и католически свещеници, ходжи и винаги с учтив тон пазил да не ~~оспор~~оби събеседниците си. Така всички, с които говорил, дори веднъж, проявявали ~~към~~него внимание и уважение, а след това посещавали и църквата. Пастир Василев ~~бил~~обичан от приятелите си в Църквата. Всички възникващи недоразумения и ~~раздори~~той решавал само с любов и молитва.

Какъв прекрасен пример е пастор Петър Василев за нас, като хора, които търсим правилния път към чист християнски живот.

Г) Банчо Тодоров

Банчо Тодоров – завършва Американското научно-богословско училище в 1886 г. и е назначен за помощник-проповедник в Търново.

В 1892 г. е ръкоположен за пастир и приет за член на Конференцията на Методистката мисия в Северна България.

Изпратен е през 1905 г. за пастир в Ловеч, а от 1908 г. – в с. Хибеллий (с. Страхилово). Там той остава до 1914 г. включително, като разширява работата си в ~~още~~ 13 села.

От 1916 г. е изпратен за пастир в Габрово и Трявна. Там той разгръща своята работа, но при много тежки условия – мизерно жилище, липса на салон, преследван ~~от~~властта и православно духовенство, като остава до 1924 г.

През 1925 г. е прехвърлен в Орхание (Ботевград). Там остава до 1928 г.

През 1929 г. отива за пастир в Ловеч и след това е пенсиониран.

Д) Иван Тодоров

Иван Тодоров е роден на 13 ноември 1855 г. в с. Сеновец, Свищовско. Първоначално расте и учи в с. Масларово (с. Япджик), Свищовско.

През 1886 г. завършва с първия випуск Американското научно-богословско училище (5 годишния богословски курс) в Свищов. Назначен е за помощник-проповедник към Варненската методистка църква.

През 1892 г. е ръкоположен за пастир и приет за член на Конференцията на Евангелската мисия за Северна България. Иван Тодоров получава назначение за пастир във Варна.

През годините 1908, 1909 той работи в Шуменската методистка църква, а през 1910 г. разширява работата си в селата около Шумен и стига до Разград.

През 1911 г. пастор Тодоров е преместен в Търново и получава назначението за окръжен надзирател. Преживява земетресенията и войните и остава в Търново до 1924 г. Църквата и пастирският дом са разрушени и организира нов строеж в центъра на града. Работи в околните села, като посещава Горна Оряховица и Лясковец.

От 1925 г. пастор Иван Тодоров е преместен в Лом, като посещава и проповядва в околните на града села.

През 1929 г., докато е в гр. Лом, се решава пастор Тодоров да бъде прехвърлен в групата на престарелите пастори. Той преминава в невидимия свят на 10 ноември 1956 г. на 101 години!

7.7. Пътят на търсещите души

А) Братя Тихчеви (свещеник Петър Тихчев и Сава Тихчев)

През втората половина на 19-и век, когато Православната църква получава своята независимост, Католическата църква прави опити да разшири влиянието си, а евангелизмът да повдигне културното и духовно ниво на българския народ. Тогава е имало личности, които са търсели правилния път за своето духовно израстване. Особено интересен е случаят с братя Тихчеви. Те са живеели в с. Каменово (с. Гюзелдже алан, Русенско) сега Разградски окръг.

Петър Тихчев бил православен свещеник. В своята духовна работа той се убедил в предимствата на евангелския начин на богослужение. Той започнал да ползва преведената Библия от д-р Ригс, д-р Лонг, П. Р. Славейков и Хрисотдул Костович-Сечанов и се радвал, че хората разбирали Словото Божие. В двамата братя Тихчеви започнала да зрее мисълта да преминат към евангелистите-методисти, които работели в Северна България.

След много колебания, през м. **август 1881 г.**, православният свещеник Петър Тихчев и неговият брат Сава Тихчев обявили пред своите съселяни, че решават да преминат към Евангелската методистка църква, като изложили предимствата на евангелския начин на богослужение без ритуали, но с проповед, която дава светлина върху Словото.

Вестта за напускането на православната църква от свещеник Петър Тихчев предизвикала възмущението на Русенския митрополит Григори. Тогава разградският управител и митрополит Григори тайно посещават село Гюзелдже алан и насъскват селяните да преследват и прогонят братята Тихчеви от селото. Това е и причината те да напуснат селото и да се преселят в Русе.

Петър Тихчев решава да се подготви за евангелски проповедник, а Сава Тихчев отваря бакалски магазин. Не след дълго, те отново се преместват, но в Свищов, където през 1882 г. се открива Американското научно-богословско училище и се отваря тържествено църковния салон на Евангелската методистка църква с пастир Стефан Томов.

Екзархът на българската църква издава Окръжно, с което забранява употребата на преведената "от американските мисионери Библия..." (друга Библия на български език по това време няма). Засилват се заплахите, гоненията и побоищата. Обаче, броят на Евангелските методистки църкви нараства. Желаетелите да чуят Божието Слово на български език постоянно се увеличава.

През м. септември 1892 г., в Свищов, под ръководството на епископ Джонс се провежда Първата Годишна Конференция на Евангелската методистка църква за България. До тогава всички мисионери, пастири и проповедници, поради малкият им брой в България са били зачислени към Годишните конференции на други утвърдени по света конференции. На същата Конференция членството към Евангелската методистка църква на пастир П. Тихчев е прехвърлено в Мисията за Северна България от Северна Индия.

Пастир П. Тихчев влага цялото си сърце и усърдно работи в разпространението на Благата вест и спасяването на души.

През 1904 г. пастир Тихчев е преместен в църквата в Силистра, откъдето посещава и с. Пожарево (с. Български косуй).

През 1905 г. той отива в Русе, а след това в църквата на село Хотанца. Отбелязано е, че посетителите на богослуженията се увеличават. В основното училище към църквата работи г-ца Марийка Тихчева. Броят на учениците нараства на 20.

На 18-та Годишна конференция в Русе от 8 до 12 май 1909 г. пастир Петър Тихчев подава молба да му се разреши да оттегли членството си от Конференцията и от Евангелската методистка епископална църква. Назначената комисия в състав:

надзирателя на мисията д-р Е. Е. Каунт и пастор Иван Сечанов след обстоен разговор с пастор Петър Тихчев, препоръчва на Конференцията неговото освобождение. Отчитайки, че Евангелската методистка църква с голямо съжаление губи един ценен вярващ пастир, обичан от църквите, където е работил и от неговите колеги, Конференцията дава своето разрешение.

Петър Тихчев, заедно със семейството на зет си Илия Стойчев и някои други братя и сестри, се присъединяват към Бялото Братство на Петър Дънов. **Такъв е пътят в тези години на търсещите души на Бога!**

Църквата в с. Хотанца за редица години остава без пастир.

Семейството на Сава Тихчев остава да живее в Свищов и да посещава Свищовската методистка църква.

“... Преподобния Петър Тихчев ...”
Християнски свят, Г. V (1896), бр. 9, с. 1.

Преп. Петър Тихчев е в Русе, за да настани сина си Александра в Държавната Гимназия.

Председателстващият Презвитер са завърна от Силистра вчера и рапортира, че съпругата на бр. Иван Тодоров е на подобрене. Тя още не е на крака, но се “учи да ходи”, както тя се изрази. Още, и двете им големи деца, които бяха болни, са по-добре сега. Всичко, като се вземе предвид, бр. Ив. Димитров е минал през големи трудности откак отиде на Силистра. Само два дена след пристигането му, съпругата му се разболя твърде тежко. Благодарение Богу, ако се не появи някоя реакция на лошо, сега все има надежда, че тя ще изплува на сухо.

Б) Евангелската църква в село Хотанца, Русенско

Една селска евангелска църква
Зорница, Г. 49, бр. 19 (8.V.1930), с. 2.

С. Атанасов

Думата ми е за евангелската църква в с. Хотанца, Русенско. Хубавата каменна църковна сграда още отдалеч привлича погледа на пътника. Тя е най-красивата сграда в селото. Забележителното нещо около тази църква е това, че в нейното изграждане всеки евангелист има дял. Тя е била изградена с общи усилия. Мъже и жени, млади и стари са се надпреварвали в принасяне на Бога своя труд – своя дар, като с радост са изпълнявали възложената им работа. Едни носили вода, други гасили вар, трети копаели и пр. В това отношение трудовете на стария пастир дядо Захари Димитров и неговата неуморна другарка, са служили за вдъхновение на мнозина. Днес всички се радват на новата църква и я обичат, защото всеки е вградил в нея нещо от себе си.

Казах, тя е в центъра на селото. И това е най-подходящото място, защото църквата в село Хотанца е огнище на благотворна, просветна духовна дейност. Тя е фар всред мрака, в който живеят хората, тя е будител на заспалия дух; тя е страж на пробудената съвест. Не е за чудене, че тя заема централно място в живота на хотанчани. От нея, като от богат планински извор извира пълноводен поток от полезна духовна, възпитателна и социална дейност.

Младежки събрания, въздържателни беседи, неделно-училищни занимания, богослужения, социални срещи, религиозни или въздържателни вечеринки вливат водите си в големия църковен поток. Службите им винаги са придружени с хорово пеене. Брат В. Гецов е положил големи усилия, за да организира младите в един

църковен хор и да култивира у тях музикално разбиране и музикален вкус. Днес той може да се радва на плодовете на неуморния си труд.

Когато човек се запознае по-отблизо с хотанчани и понадникне в домовете и живота им, остава приятно изненадан от всичко, което те изявяват и не може, освен да признае неоспоримия факт, че евангелската църква в Хотанца е изиграла една културна роля в живота на селяните.

На всички скромни, незнайни герои в хотанската църква и на всички приятели, с които имах удоволствието да се запозная, пожелавам всестранен успех за унапредването на Христовата кауза сред нашия народ.

С. Атанасов (Орхание)

II. БИБЛИЯТА на БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

- 1. Преводи на Библията на български език**
- 2. д-р Елиас Ригс**
- 3. Православната църква и превода на Библията**
- 4. Отзиви за новия български превод на Библията**
- 5. Първи преводи на Библията**
- 6. Библията на Учителя.**

Фототипно издание 2000 г.

- 7. Паметник на една епоха.
В. “Зорница” на 50 години**
- 8. Вестник “Зорница” и неговите редактори и сътрудници**

1. Преводи на Библията на български език

Павел Драгомиров Василев

Стремжът на княз Борис I да заличи различията между славянското и българското население и ги обедини в един народ със създаването на независима българска църква, бил голям.

През 864 г. след сключен мир с Византия, той наложил християнството като официална религия.

През 886 г. Борис I приел учениците на славянските просветители св. св. Кирил и Методий, с което утвърдил в България славянската писменост и характера на българската народност и култура.

Словото Божие било донесено вече преведено на църковно-славянски. Внесени били още много духовни книги, а в манастирите се подготвяли за разпространение нови такива. Обаче, проблемът с разбирането и достъпността на Словото Божие до народа не бил решен. Използваните книги в литургиите на църковнославянски и гръцки езици оставали недостъпни и неразбрани. Нуждата от превод на Словото Божие на жив, говорим български език, силно се е чувствувало. Във времето този проблем давал своето тежко поражение върху духовното израстване на народа.

През време на турското подтисничество гръцките фанариоти, които владеели нашата църква, не се интересували от превода на Библията на говорим български език, а от погръчването и асимилацията на българския народ. В записки на чуждестранен пътешественик се казва:

“... Всички грамотни и неграмотни говорели гръцки. Не се чувала българска реч. Срамно било да се говори български. Чуждестранните търговци, които са посещавали българските области са имали впечатлението, че целия Балкански полуостров е бил населен само с гърци. Те са били обикновено в досег с градовете, където всички говорели гръцки. Не са били посещавали села и планинските места и не са били въобще във връзка със селската маса...”

Из “История на ЕМЕЦ”, ръкопис, с. 47.

Благодарение зовът на отец Паисий в неговата “История славяноболгарская” (1762 г.) и излезналата през 1823 г. книга на Юрий Венелин “Древние и ниненшие болгари”, очите на редица наши сънародници са се отворили и българите са били преоткрити за Русия и света. Появява се нов тласък сред народа за разкриване на училища и повишаване на духовното ниво.

Във Вселенската средновековна църква, до Реформацията, използваните Библии са били на староеврейски, латински (за Католическата църква), гръцки и църковно-славянски (за Източно-православната църква) езици. Реформацията е била премахнала догмата, че всеки превод на Библията на какъвто и да е друг език, накърнява свещеността на Словото. В страните с реформирани църкви достъпът на народа до Божието Слово се е бил разрешил, а и чрез преводите – разширил.

С извоюваната духовна свобода за българския народ (1870 г.), Словото, вместо на гръцки, започнало да се чете на църковно славянски по книгите подготвени от учениците на св. св. Кирил и Методий, но от тях народът нищо не разбирал. Духовното ниво на населението не се подобрило. То продължавало да вярва в магьосници, в “миши” и “вълчи” празници и т.н.

Показателно е писмото на Иларион Макариополски, след неговото ръкополагане за Търновски митрополит на 25 май 1872 г., и след обиколката на епархията си:

“... Новозагорско и Чирпанско са най-изостанали. Няма училища. На много места няма кой да поведе хората. Ни учител, ни поп. В едно село не могат да ми намерят маса за водосвета, та се разпоредих да ми донесат коша за сламата на добитъка и върху него извърших службата. Хората не знаели дори как да се държат; жените си предели с хурките и го гледали учудено. Това са вече последици от духовното робство ...”

След тези преживявания, при завръщането си в Търново, Иларион Макариополски се заловил да открие в Лясковския манастир училище за учители и свещеници. За целта, той събрал средства, като дал от себе си десет хиляди гроша. Поканил епископ Климент (Васил Друмев), за да помогне в устройството на това училище

(Сираков, Станьо. *Иларион Макариополски. София, Отечествен фронт, 1973, с. 174-175.*)

Точно в тези години евангелските мисионери в България, със съдействието на Британското Чуждестранно Библейско Дружество (Бр. Ч. Биб. Д-во) са пуснали от печат първата изцяло преведена на български език Библия. Това е годината 1871!

Предисторията за това епохално събитие в духовния живот на българския народ е интересна, но може би и недоизследвана, като бяха изнесени някои нови факти едва в последно време

(в. *Зорница*, бр. 12, 12.2001; в. *Стандарт*, 12.04.2006)

Първоначалната дейност на Бр. Ч. Биб. Д-во с идването на мисионерите, е била да продава Библии в страните на юго-изток от нас на различни езици, според срещаното население. Идвайки по нашите земи, те нямали библии на български език, но намерили преведен **Новия Завет** на “прост” български език от **Петър Сапунов**, издаден през **1828 г. в Букурещ**.

П. Сапунов е бил роден в Трявна. Той е бил изгнаник във Влашко и със свои средства той можал да си позволи тираж от 1200 екземпляра. Същата година на издаването (1828 г.), поради избухналата Руско-турска война, от Новия Завет били продадени само 400 екземпляра. Останалият тираж бил продаден по-късно чрез книгопродавците на Бр. Ч. Биб. Д-во.

Пак през **1828 г.** е бил направен превода на **Евангелието на Матей** от игумена на Бистришкия манастир, близо до Букурещ – **митрополит Теодосий**. Всички екземпляри на отпечатаното в Лондон Евангелие са били изпратени в Петербург, но там целия тираж е бил унищожен.

Цялостен превод на **Новия Завет** е бил направен от **Константин Фотинов**, докато е работел в Смирна.

Мисионерите от Бр. Ч. Биб. Д-во не са харесали превода на Фотинов, защото е бил силно повлиян от църковно-славянския език. Тогава те са се обърнали към гръцкия владика в Търново – Иларион Критски за съдействие и посочване на подходящ преводач. За такъв бил избран Неофит Рилски (1793–1881 г.). Той бил монах от Рилския манастир, учител и уредник на Априловската гимназия в гр. Габрово. **Неофит Рилски** положил много усилия, като подготвения превод на **Новия Завет** е бил на западното наречие на българския език, повлиян от *самоковския говор*. Британското Чуждестранно Библейско Дружество харесало превода и финансирало отпечатването му. Печатът е бил извършен през **1840 г.** в гръцка печатница в Смирна, снабдена от Америка със славянски букви.

Изданието на Новия Завет е събудило изненада и неодобрение в духовенството. Цариградската патриаршия не е желала българите да разбират свещените текстове и чрез своите владици – гърци, се е опитала да унищожи изданието. Свещениците, почти във всички църкви са били гърци или вече погърчени българи, които не знаели българския език.

От друга страна, разнасяният за продан Нов Завет, като отпечатана българска книга, е била приета с недоумение и недоверие от населението. Такова отношение хората са проявили към изнесените за продан Нови Завети на пазаря в Чирпан и на панаира в Узунджово. Случайно в Чирпан едно момче е полюбопитствало и е взело от наредените книги едно Евангелие, разгърнало го и го харесало. То се е било качило на едни дъски и високо е прочело няколко стиха, и казало, че книгите са добри и всичко в късо време се е продало ... Един младеж, като купил Евангелието, казал: "Аз по-рано можех да чета гръцкото Евангелие, но сега, като сричам българското Евангелие ми е сладко, понеже езикът е същия, на който майка ми говореше".

(Юбилеен сборник "50 г. евангелска мисионерска дейност", с. 92.)

От същия превод на Новия Завет от Неофит Рилски, мисионерите последователно са пуснали още пет издания и всички те в няколко години, общо 30,000 екземпляра, са били продадени.

Този окуражителен успех е повдигнал въпросите:

1. Да се разкрие ли мисия на Евангелската методистка църква на север от Балкана?

2. Да се насочат ли усилията към превод и отпечатване на цялата Библия?

По първия въпрос Бр. Ч. Биб. Д-во е възложило на мисионера Сайръс Хамлин да направи необходимите проучвания.

Д-р Сайръс Хамлин (1811–1900) е бил талантлив духовник и педагог. През 1840 г. той е организиран и е открил училище с пансион в Бебек, предградие на Цариград. През 1863 г. училището е било разширено със средствата на **Христофор Роберт** и се превръща в общообразователен институт с името "**Роберт Колеж**".

Д-р С. Хамлин, с помощта на **Гаврил Илиев**, е бил обиколил българските земи и Македония, след което той е дал своя насърчителен отчет за наличието на условия за разширяване на мисионерското поле. По това време Конгрешанският борд, към който е принадлежал д-р Хамлин и е държал Армения, Сирия, Палестина и Турция (вкл. Южна България), от 1827 г., е имал сериозни финансови затруднения. Невъзможността за разширение на мисионерската работа е накарало д-р С. Хамлин да се обърне към Годишната конференция на Нюйоркската методистка църква в гр. Палмира. От друга страна, секретарят на Мисионерското дружество при Евангелската методистка епископална църква в Ню Йорк, д-р Дърбинт, вече е бил информиран с писмо от д-р Елиас Ригс, презвитериански мисионер, от 3 ноември 1854 г., че населението на Северна България е жадно за Божието Слово и методистките мисионери биха имали успех.

Реално, това са били и предпоставките Управителният съвет на Борда на Методисткото мисионерско дружество да реши през месец февруари 1855 г. да разкрие Мисия на север от Балкана с изпращането на мисионерите д-р Алберт Лонг и Уесли Претиман през 1857 г.

Относно извършването на цялостен превод на български език на Библията, задачата е била дадена на Константин Фотинов, който по това време е работел в Смирна.

Константин Георгиев Фотинов (1790–1858 г.) е бил просветен деец и книжовник. Той е открил взаимно училище в Смирна (1828 г.); издавал е и редактирал сп. "Любословие" (1844–1846); написал е "Гръцка граматика" (1838), "Българский разговорник" (1845); направил е много преводи от гръцки език. За цялостния превод на Библията на български език, К. Фотинов е бил потърсил помощта и сътрудничеството на д-р Елиас Ригс.

Д-р Елиас Ригс (1810–1901) е бил един от първите мисионери в Близкия Изток. Владее 12 езика. Автор е на: "Речник на Свещеното Писание", "Тълкувание на Новия завет" в три тома. Бил е превел 478 църковни химна. Д-р Ригс е живеел

и работил от 1838 до 1853 г. в гр. Смирна, като междувременно е учил български език при К. Фотинов. Това е било времето, когато се е поставило и началото на превода на Библията на български език от К. Фотинов и със съдействието на д-р Ригс.

С преместване на издателството на Мисията от Смирна в Цариград през 1853 г., Константин Фотинов и д-р Ел. Ригс също изместват дейността си в Цариград. Отдаден на своята мисионерска дейност, д-р Ригс един-единствен път посещава отечеството си – през пролетта на 1856 г. Там, на Годишната конференция на Евангелската методистка конференция в гр. Балтимор, той е бил поканен да говори за България. В словото си, д-р Ригс насърчил Конференцията в изпълнение решението за изпращане на мисионери.

През 1858 г. д-р Ел. Ригс е бил приведен на работа от арменската в българската мисия на Презвитерианската църква. Той е бил заангажиран главно в *книгоиздателска работа и превода на Библията*.

На 12 декември 1858 г. Константин Фотинов внезапно умира – четиринадесет дни след смъртта на дъщерята на д-р Ригс. Смъртта на Фотинов е била голяма загуба за д-р Ригс и той е започнал да търси подходящ човек, който да заеме неговото място. Той се е бил спрял на Христодул Костович Сичан-Николов.

Христодул Костович Сичан-Николов (1808–1889) е роден в Самоков. Учи, а по-късно е монах в Рилския манастир. Продължава образованието си в Мелник, Австрия, Букурещ, Свищов. Учителствува в Брацигово и в Априловската гимназия в Габрово (1839). Помага на Неофит Рилски в учителската и издателската му дейност. След 1858 г. работи в евангелското издателство в Цариград и участва в превода на Библията. Помага в издаването на сп. „Зорница“, сътрудничи на сп. „Български книжници“. Автор е на учебници по аритметика (1845) и граматика (1858). Умира в Самоков.

Съвместната работа по превода на Библията на д-р Ригс с Христодул Костович Сичан-Николов е започнала в края на м. **януари 1859 г.**, като близо четири години са работили само двамата.

По решение на Борда на Методисткото мисионерско дружество, д-р Алберт Лонг (виж статията за д-р Лонг) е изтеглен в Цариград, като мисийски надзирател, през м. юни 1863 г., което му е позволило да започне работа по превода.

Окончателният състав на работната група по превода на Библията се е изградил през **1864 г.**, когато **д-р Лонг** е поканил за съвместна работа добре познатия му учител от Търново – Петко Рачов Славейков.

Петко Рачов Славейков (1827–1895). Роден в гр. Търново. Израства в бедност. Самообразова се. Учителствува. Започва да пише стихове, поеми, фейлетони, басни, детски пиеси, публицистични статии. Сътрудничи на списания и издава в. „Гайда“ (1863–1867). Редактира в. „Македония“ (1866–1872). Събира народни песни и пословици. Включва се в борбата за независима българска църква. Участва в Учредителното събрание за изработване на Търновската конституция. Избран е за почетен член на Българското книжовно дружество (дн. БАН). Има принос за оформяне на българския книжовен език.

Преводачите са разполагали с оставените от К. Фотинов преведени Битие, Псалми, Притчи и Еклесиаст. Те са започнали с прегледа, поправката и редакцията на **Новия Завет**, който е бил отпечатан в малък формат през **1866 г.** в Цариград. Книгопродавците на Мисията само за един месец в Пловдив са били продали 3624 екземпляра, а в Стара Загора – 896.

През **1867 г.** д-р Лонг е бил командирован за цяла година в Ню Йорк от Американското Библейско дружество, за да следи отпечатването на *луксозното издание на Новия Завет*. Особеността на това издание е била, че при разгръщането му на лявата страница текстът е бил на славянски език, а на дясната страница – на *говоримия български език*. Славянският текст е бил отговарял на приетото от Светия Синод издание в Москва. Идеята на преводачите е била да отпаднат оспорванията, че българският превод е неточен и преиначен.

Това уникално издание на извършения превод от д-р Ел. Ригс, д-р Ал. Лонг, Христодул Костович Сичан-Николов и Петко Р. Славейков се е явил като първата основа на българския литературен език.

И най-накрая, през 1871 г. в Цариград е бил отпечатан пълният превод на **Библията – Стария и Новия Завет** на *източно-българското наречие*. Тиражът е бил 3600 екземпляра. Интересът сред българите е бил огромен и е бил сложен край на борбите и споровете между различните диалекти. Следват няколко последователни издания само в продължение на година.

Любопитно е било, че Петко Славейков често е бил обвиняван от политическите си врагове в протестантски увлечения, именно заради участието си в превода на Библията и в издаването на сп. "Зорница". Отговорът на писателя се съдържа във в. "Гайда" от 15 юли 1866 г. Там той ясно заявява, че сътрудничеството му по превода на Свещеното Писание и списването в "Зорница" с нищо не е накърнило православната му вяра. А той е искал, неизкушеният в различията между отделните християнски вероизповедния българин, да получи Христовото Слово и въобще не се е интересувал дали изданието е направено от протестанти или не.

За делото, извършено от д-р Ригс, д-р Лонг, Христодул Костович Сичан-Николов и Петко Р. Славейков и неговото значение, Пенчо П. Славейков пише: "Преводът на Библията тури край на езиковата безредица, на боричкането на разни наречия за първенство и се установи литературния език. След появяването на Библията на бял свят заглъхнат разприте между разните български говори и източно-българския говор става общ език за всички ратници на мисълта и националното съзнание."

Общоизвестна е и оценката на Стоян Михайловски за направения превод на Библията:

"Това е най-грамотната книга на езика ни."

2. д-р Елиас Ригс

Д-р И. Риггс

Християнски свят, Г. X, бр. 5 (V.1901), с. 88–90.

Джемс Мартино

На 3 (16) миналий януарий д-р И. Риггс, ветеранинът-мисионерин, свърши земното си поприще в дома си в Скутари, Цариград.

Ето що пише за него и неговата деятелност д-р Ал. Л. Лонг в "Christian Advocate", органа на Методистката епископална черква в Америка.

"Д-р И. Ригс почнал своето мисионерско поприще в 1832 г. и дългият му и интензивно деятелен живот е бил прекаран в библейски работи на езици гръцки, арменски, турски и български, в превеждане и издаване разни издания на Библията и други религиозни списания. За тази работа той беше отлично приспособен. Той беше много добре запознат с еврейските и гръцки оригинални текстове, повечето европейски езици владееше доволно добре.

При това той присъединяваше инстинктите на един филолог и навика да обработва внимателна, трудолюбива и добросъвестна акуратност във всички подробности. Към Словото Божие той питаеше жарко и дълбоко благоговейна любов, и докато първата му грижа като преводач беше да изрази, доколкото свойството на езика е позволявало, точно смисъла на оригиналния текст, пак той същевременно имаше изряден вкус в употребението на езика, който е успявал да оздрави онзи достолепен стил тъй необходим за всеки превод на Свещеното Писание.

Евангелските духовни песни на източните езици дължат много на д-р Ригс, именно на неговите преводи на много от най-хубавите духовни песни, що имаме

на английски, и които са назначени да се употребяват в богослужението. Много от тези духовни песни – мога специално да говоря за преведените на български – са трогнали народното ухо и са изтръгнали ответ из народните сърца, което е направило да се пеят те навсякъде из България от онези, които нищо не знаят за произхождението им.

Моето лично познанство с д-ра Ригс почна в 1858 г. От онова време нашето приятелство е било непрекъснато и твърде интимно. За мене той всякога е бил като любезен баща. По-чистосърдечен човек не съм познавал. Никога не съм прекарвал един час при него без да почувствувам, че съм се ползувал и умствено, и духовно. За мене ще бъде за всегда причина за сърдечна признателност това, дето, освен дългото ни приятелство и задружна християнска работа за тази страна, имах специалната привилегия да бъде негов сътрудник в превода на Свещеното Писание на български. Всекидневно работих аз с него около четири години. Всякога съм считал тези за четирите най-производителни години на своя живот.

Д-р Ригс е продължавал до последния час да се занимава с работа, що е вършил през целия си живот. При последното ми свиждане с него, той каза със сладка усмивка, че би желал, ако да имах време, да поговоря с него по някои точки относително преглеждане превода на Библията. След туй той прибави: "Имам и две-три нови духовни песни на български, които Ви моля да прегледате с мене." Малко мислих аз, че това беше последното ми стискане на онази бащинска ръка.

Д-р Ригс принадлежеше на Презвитерианската черква. С мене той беше методист, който се интересуваше и радваше тъй усърдно в успеха на Методистката черква, както и аз. Той с удоволствие сочеше на едно свидетелство за доживотно членство в Мисионерското общество на Методистката епископална черква, що беше окачено в неговото писалище. Както покойният д-р Кайлер, сърцето му беше много широко, за да се ограничи любовта му само на една деноминация. Той любеше всички Божии люде и се радваше на Божието дело, дето и да се вършеше то.

Няма по-добър противояд против песимистичната философия на днешно време, отколкото запознанството ни с добри мъже. Да е познавал човек някого четиридесет години и да може да каже за него: "Колкото повече се запознавах с него, толкова повече го любях", е много добра опитност. Такъв човек беше д-р Ел. Ригс. Такава е моята опитност в моето приятелство с него. Бог да въздигне повече като него!"

"Ако предадем себе си на Бога и искрено приемем своя жребий като от Него отреден, то ние ще приборяваме съдържанието му и не ще обръщаме внимание на опущенията му; и било, че този жребий е слаб като на сакат човек, и тесен като на дете, пак ще намерим в него средства за струване добро, които надминуват най-доброто ни устроение и свещени притежания, които ще държат будна най-високата ни воля."

Джемс Мартино

3. Православната църква и превода на Библията

**Има ли нужда от нов превод
на Свещеното Писание на български език?
Християнски свят, Г. IX, бр. 6 (VI.1900), с. 92–94.**

По повод на решението на Светия Синод да се преведе на български език Св. Писание, за която цел същия Синод е назначил и осмочленна комисия да направи този превод, не от първообразните езици – еврейски, халдейски и гръцки, но от руски, един православен българин, който се подписва "Ветеран", е написал

дълга статия във в. "Нов век" от май 17 (30) т. г. В тази си статия Ветеран доказва най-убедително, че няма нужда от нов превод на Св. Писание."

Не бива да забравяме, казва той, че Св. Писание на сегашния български език се яви като утешителна звезда, изгря като зорница на българския небосклон, щом току българския народ беше победил гръко-фанариотите с разрешението на черковния въпрос, и че дори един от нашите съвременни учени, един поет е казал в едно описание, че **"българският превод на Библията – издание на едно английско общество, е най-грамотната книга, която имаме на езика си."**

Ветеран твърде уместно обръща внимание на важния факт, че "най-напред Св. Писание е преведено на български език от православни българи, дори и православни от някои членове на сегашната комисия: ония българи на времето си бяха видни езиковедци и книжовници; следователно, не може да се предполага, че православните българи може с недоверие да гледат на съществуващия превод, на който вината може да е тая, че е издаден на няколко разни видове издания от протестантски общества.

Преводачите на Св. писание са били българите Неофит П. П. Рилски, Константин Фотинов, Христодул Костович, Петко Славейков и американците д-р Елиас Ригс и д-р Алберт Лонг. Двамата последни са още живи; те основно познават не само старите еврейски, халдейски, гръцки и латински езици, но коренно познават българския и руски езици. Тук трябва да се каже, че и Христодул Костович е известен като учен на старите и нови български и гръцки езици, познаваше добре руския език, па и западните български наречия. Такъв беше и Петко Славейков, с тая разлика, че той не бе вещ на стария гръцки език, ала познаваше добре не само североизточните, ами и южните, тракийските български наречия."

По-нататък Ветеран твърде справедливо казва, че "ако имаше необходима нужда за превеждането на Св. Писание, то *преводът трябваше да стане от първообраза, а не от руски*" (курсивът е наш). Относително лицата на осмочленната комисия, Ветеран казва, че "действително между тях има и някои способни и добросъвестни работници, ала пък има и такива, на които за способностите и добросъвестността не би трябвало и да се споменува. Дори и всичките да са способни, пак тия хора не биха могли да свършат за две години тая трудна и важна работа (комисията тъкми да приготви превода до 1 май 1902 г.). Та възможно ли е такова нещо? Какъв ще да е тоя превод?" "Ветеран" напомнява, че "в началото на XVII век 47 души учени на старите езици англичани, се захванали за превеждането на Св. Писание на английски език, и едва в продължение на шест години превели цялата Библия. Техният превод досега се употребява в Англия и Америка."

"Поради изложените причини, казва Ветеран, няма никаква нужда да се превежда на български Св. Писание, защото е много отдавна преведено от хора много по-способни и добросъвестни, хора, известни не само на българския книжовен свят, ами и на целия български народ. Ако е причината за някои неясности в превода, за някои печатни погрешки, за някои пропуснати от известни местни наречения, или от старо-български език форми, при всичко, че досега никой не е споменал за такива, то вместо да се състави комисия да превежда изново от руски, по-добре щеше да бъде да се съставяше една комисия от вещи хора по елинския, латинския, руския, стария и новия български езици, а такива човеци има между нас, и тая комисия да прегледа и направи съществуващия превод (ако трябва да се поправя), като му измени и правописанието, понеже то е употребявано преди Освобождението.

Ние желаем да напомним на Ветеран, че в най-новото издание на Библията (малък формат) от 1896 г. правописанието е изменено. Нека се помни, че въпросът за българският правопис не е още окончателно решен.

Внушението на Ветерана за съставянето на комисия от вещи по някои от старите езици хора, за да прегледа и поправи съществуващия български превод

на Св. Писание, ние намираме твърде уместно; обаче, такава комисия пак не би била, според нас, напълно компетентна да прегледа цялата Библия, ако между членовете ѝ не влизат хора, които да познават добре старите еврейски и халдейски езици, на които е списан Вехтият Завет. Такава комисия би била компетентна да прегледа превода само на Новия, но не и на Вехтия Завет.

Ние сме напълно съгласни с Ветерана, че "при сегашното още неуредено, преходно състояние на езика ни" няма нужда "да се бърза с нов превод на Св. Писание."

За да покажем колко самонадеяна е била определената от Св. Синод комисия, която е обявила, че ще може да свърши превода на Св. Писание в две години – на 1 май 1902 г. – ние ще кажем нещо по историята на превода на Новия завет на английската Библия, за която Ветеранът не споменува нищо.

Отдавна се е чувствувала нужда и в Англия и в Америка от ново прегледано (revised) издание на английската Библия.

В 1870 г. се състави комисия в Англия от най-учени езиковеди, вещи по старите езици – еврейски, халдейски, сирийски, гръцки, латински и др., за да прегледа английския авторизиран превод от 1611 г. Тази комисия, подпомагана след няколко години и от подобна комисия, съставена в Америка, също от вещи богослови и езиковедци, работи цели десет години и едва на 1881 г. се отпечати новото *прегледано* издание на Новия Завет от направения в 1611 г. превод на английската Библия.

Така работят практичните англичани, а нашите езиковедци мислят, че две години им са достатъчни да преведат цялата Библия. Ако е работата да има само друг превод, за да може да се каже, че е одобрен от Св. Синод то е друг въпрос; но ако се гони целта да се даде във всяко отношение по-добър превод на Св. Писание от сега съществуващия, тогаз и ние ще кажем, че нямаме измежду учените православни българи хора за тази работа, и че най-мъдро ще бъде да се обмисли по-зряло този въпрос и да се не бърза.

Редакцията на "Нов век" кани "представителите на идеята отново да се преведе и именно сега на български език Св. Писание", да изложат и те своите възгледи, като се обещава да печата статиите им. Нека се заинтересуват в този важен въпрос и всички други учени езиковедци, които не влизат в комисията.

4. Отзиви за новия български превод на Библията

Има ли нужда от нов превод на Библията?*

Християнски свят, Г. Х, бр. 2 (II.1901), с. 29–32.

С. Т.

За превода на Новия Завет г. Маринов казва: "Трябва да се признае, че преводът в Новия Завет е извършен с по-голямо внимание и това ми дава основание да утвърдя: ако наистина Неофит Рилски, К. Фотинов, П. Р. Славейков и Христодул Сичан-Николов са взимали участие в превода на Библията, то частта, която са превеждали, ще бъде без друго Новия Завет. Но, по причините, които изложих по-рано и тука има неточности, които произхождат от това, че липсват установени термини, думи и форми на езика."

Неофит Рилски и К. Фотинов не са вземали участие в прегледания и издадения с иждивението на Британското и Чуждестранно Библейско Дружество превод на Новия Завет; но само покойните П. Р. Славейков и Христодул Сичан-

* Тази статия е продължение от статиите в броеве 213 и 217 на "Нов век". Тя бе писана и изпратена на редакцията на гореказания вестник през миналия м. септември, но редакцията отказа да я обнародва.

Николов. П. Р. Славейков владееше добре новогръцкия език, но не и старогръцкия, за да му се даде да превежда сам направо от оригинала. Преводът на Библията и на Вехтия и Новия Завет е бил под надзора на докторите Ел. Ригс и Ал. Л. Лонг, които са още живи и биха могли да разправят, по кой начин са работили по превода.

Колкото за това, че липсвали "установени термини, думи и форми на езика", г. Маринов с нищо не доказва това си твърдение. Никой не признава, че думите и езикът на превода са съвършени; но само, че преводът е най-добър за времето, в което е бил направен, тъкмо преди 30 години. Че има тук-там неточности, които биха могли да се поправят, никой безпристрастен читател, запознат с оригиналните езици, не отказва. Смело обаче, твърдя, че такива критици като Маринова, който единия от оригиналните езици (еврейския) никак, а другия (гръцкия) съвсем малко познава, никога не ще могат да посочат на тези неточности в сегашния превод на Библията.

Но все пак г. Маринов намира неточности и грешки и в превода на Новия Завет, за пример: "*еан то аласъ моранти*" (Мат. 5:13), думата *моранти* била преведена *избезсолнее*, а на друго място (Лука 14:34) същата дума била преведена *се развали*. Изречението *исхиротерос му естин* (Мат. 3:11) било преведено *по-крепък е от мене*, и същата дума *исхиротерос* на друго място (Лука 3:16) била преведена *по-силният*. Такива малки и несъществени погрешки лесно биха могли да се поправят в едно ново издание на Новия Завет, и само за такива погрешки съвсем нелепо ще бъде да се прави нов превод, и то не направо от оригиналните езици, но от руски.

На много места се срещали новосковани думи като *предузнание* (слав. *прозрение*), (на славянски *предузнание* не е прозрение, но *предуведение*), *неповехнуваемо* (слав. *неуведаемо*) и пр.; но г. Маринов не ни казва как трябва да се преведат тези думи.

Други думи имало, които не били преведени на български като *чресла*, *акриди*, *съчица*. Думите *чресла* и *съчица* са взети от славянски, а думите *акриди* от гръцки. Очевидно е, че преводачите не са намерили напълно съответстващи български думи, па и сам г. Маринов не ни казва кои са българските думи, с които гореспоменатите думи би могли да се заместят.

Най-после г. Маринов, за да покаже колко прилежно и добросъвестно е търсил погрешки и в превода на Новия Завет, действително намерил две думи съвършено неверно преведени, именно гръцките думи *камос* – камила и *фолеос* – легло или дупка (гдето живеят диви зверове). Първата дума се намира в Мат. 19:24 (а не в 14:24, както казва г. Маринов). "По-лесно е да мине камила през иглени уши, а не богат да влезе в Царството Божие".

Според г. Маринов гръцката дума *камос* била написана с *i* и трябвало да се преведе *въже*, а не камила. Но както в други случаи тъй и тук г. Маринов не ни казва в кой гръцки текст се намира въпросната дума с *i* – в общо приетия гръцки текст (*textus receptus*) ли, или в някой от най-старите гръцки кодекси като *синаитския* и *ватиканския*?

В Тишелдорфовото издание на гръцкия Нов Завет направено от Синаитския кодекс (3. стереотипно издание. Таухниц, Липиска, 1873) въпросната дума се намира с гръцката буква *ита* (*η*), а не *i* (йота). Тази дума е преведена на латински, славянски, английски, френски, италиански, руски и доколкото знаея на всички други . с думата *камила*; а г. Маринов се сили да ни увери, че думата трябвало да се преведе с *въже*, като не подкрепя с нищо това си странно и смешно мнение. За някоя авторитетна личност ли се мисли г. Маринов, та неговото мнение да се приеме, без да бъде подкрепено със доказателства?

Другата гръцка дума, която г. Маринов счита за криво преведена е гръцката дума *фолеос*, преведена *легло* (Мат. 8:19): "Лисиците имат *легла*" (*фолеус*). Той ни казва, че у нас имало българска дума *язовина*, която означавала *дупка*, в която живеят диви зверове; но кой щеше да разбере тази дума, ако се употребяваше тя

наместо думата *легла*? Кой не знае, че *леглата* на лисиците са *дупките*, в които живеят?

След туй г. Маринов казва: "Аз свършвам своите бележки. Против волята ми те станаха много по-дълги, отколкото исках да бъдат. Но сериозността на делото ще опрости това". "Сериозността на делото" изискваше бележките на г. Маринова да бъдат не само по-дълги, но и по-добре обмислени. Г-н Маринов трябваше да окаже поне в превода на Новия Завет на по-съществени погрешки, тъй като тук той можеше направо да се справи с оригинала.

Заключението си г. Маринов прави със следните думи: "От изложените дотук редове и примери, аз вярвам, че въпросът става по-ясен; и всякой ще може да отговори на въпроса: *има ли нужда да се прави нов превод, когато вече имаме такъв*, а така също и да се произнесе: *укор ли или похвала заслужава Св. Синод на Българската черква за инициативата, която е взел, за да преведе Библията на български език*."

На тези въпроси ето какво ще отговори всеки безпристрастен читател. Нуждата от нов превод на Библията на български език никой от защитниците на решението на Св. Синод на Българската черква не е доказал, нито може да докаже; тъй като сам реченият Синод признава, че между православните учени богослови и филолози няма още такива, които тъй добре да владеят оригиналните езици, на които е писана Библията – еврейски и гръцки – щото да превеждат направо от тия езици, а пък да се прави нов превод на Библията от руски и да се правят огромни разноси по напечатването му, когато вече има превод на Библията на български, направен направо от оригиналните езици, това е дело, което под тези обстоятелства *не заслужава похвала*.

Благоразумието в такъв случай би диктувало да се чака, да не се взема прибързано решение, още повече, когато се знае, че в последното издание на Библията (малък формат, 1896 г.) тук-там има поправени думи и изречения, особено във Вехтия Завет и Британското Чуждестранно Библейско Дружество е изказало своята готовност да избере комисия от способни лица, които внимателно да прегледат сегашния превод на Библията [Заб. Приятно ми е да кажа, че се научих тези дни, какво пред смъртта си ветеранинът-мисионер д-р Ел. Ригс, който с д-р Ал. Л. Лонг е превел Библията на български, подпомаган и от П. Р. Славейков и Хр. Сичан-Николов, през миналата тази година се е занимавал с преглеждането и поправянето превода на българската Библия, и че бил вече успял да прегледа половината от Вехтия Завет.] и ако се види за потребно, да направят дори и нов превод.

От водената досега полемика въпросът се е достатъчно обяснил, за да разумеят читателите на коя почва стоят опонентите на новия превод на Библията, и где стоят защитниците на този превод. Ние стоим на тази основателна почва, която съставлява непристъпна крепост, именно, че когато се вземе решение от една черковна организация да се направи нов превод на Св. Писание, което обема едничките богодадени и боговдъхновени книги, съдържащи непогрешимото правило за нашата вяра и нашето поведение, необходимо е този превод да се направи от оригиналните езици – еврейски за Вехтия Завет и гръцки за Новия. Защитниците на новия превод, който се прави от руски, твърдят, че нямало нужда да се направи превода от оригиналните езици, защото в такъв случай щели "да изминат още много десетки години, догдето Българската черква да се сдобие с превод от старогръцки и еврейски." С тези думи, извлечени из бр. 1 на "Църковен вестник", умишлено се игнорира сегашният превод на Библията направен направо от оригиналните езици. Какво щеше да попречи на Св. Синод на Българската черква да поиска разрешение да прегледа и поправи сегашният превод преди да го официално одобри. Няма съмнение, че Британското и Чуждестранно библейско дружество на драго сърце би дало съизволението си. Защо да се не покаже Св.

Синод на българската черква тъй благоразумен и толерантен по отношение към сегашния превод на Библията, както ни казва "Църковен вестник" бр. 19, че се показало казаното Британското и Чуждестранно Библейско дружество по отношение към направения от Руския синод превод на Библията, като изпросило разрешение да печати и разпространява този превод без вехтозаветните апокрифни книги?

Какво биха казали учените руски критици в днешно време, ако се завземаше някой със задачата да поправя руския превод на Шекспировите драми, като ги сравнява с немския превод на същите драми и съвършено игнорира оригиналния английски текст? На тази неоснователна почва стоят защитниците на новия превод, между които е и г-н Маринов?

Превод на капитално творение, направен от друг превод, никога не може да има същата стойност, както направен от оригинала превод. Тази е почвата, на която ние стоим. Съжаляваме, дето защитниците на новия превод са се силили досега да замъглят въпроса, вместо да го разяснят. Тъй например "Църковен вестник" в бр. 23 ни казва, че преводът на *Седемдесетте* бил направен "от Боговдъхновени тълкуватели и бил наравно оригинален" с еврейския текст, или както "еврейският текст бил оригинален за палестинските евреи", тъй "бил оригинален за египетските евреи елинисти" гръцкият превод на *Седемдесетте*.

Считам за съвършено излишно и безполезно да споря с човек, който прави такова нелепо твърдение, като горното; при това не виждам нуждата да се възхвалява преводът на *Седемдесетте* [Заб. Някой си М. Т. е написал нескончаеми статии в "Църковен вестник" в броеве 19 до 35, в които се сили да докаже горното нелепо твърдение за превода на *Седемдесетте*], след като "Църковен вестник" тържествено оповести в бр. 19, че в руския превод на Библията, от който ще превежда на български и отредената от Св. Синод комисия, каноничните книги на Вехтия Завет били преведени направо от еврейския подлинник (подлинник – рус., оригинал, истинно, достоверно, автентичен ръкопис), а неканоничните – от гръцки.

Защо не си кажат направо защитниците на новия превод на Библията: "Не щем сегашния превод, защото е направен от протестанти, ако и да са били подпомогнати те от учени българи. Искаме по всеки начин свой православен превод, и ще си го направим, защото сега разполагаме със средства, а вас противниците, били православни или протестанти, няма да ви слушаме". Във всеки случай ние сме изпълнили своя дълг, и сега оставаме читателите да съдят кой почива на основателна почва.

С. Т. [Стефан Томов]

* * *

“Твоето слово е
По-остро Господи,
От всеки войнишки остър меч
Греха да порази
Нашите духове
Да му се покорят,
И изобилни плодове
От нас да се берат.”

5. Първи преводи на Библията

Преводи на Библията

Християнски свят, Г. VII, бр. 10 (X.1898), с. 149–150.

М. Н. П.

Преди две хиляди сто осемдесет и три години, в годината 285 преди Р. Хр., седемдесет учени мъже от Александрия се наели да съберат и наредят еврейските Св. Писания в настоящата им сгруппирана форма, известна нам под името Вехтий Завет. При това, за улеснение на евреите, живущи в Египет употребляващи гръцки език, същите тези седемдесет се наели да преведат Св. Писания на този език. Резултатът на техния труд е известен от тогава дори до днес под наименованието **“Септуагент”**. Така се наричал този превод на Вехтий Завет, защото бил работа на седемдесет преводачи.

Около 400 години по-късно, през второто столетие подир Христа, книгите на Новий Завет били приложени към “Септуагента” и цялото било преведено на латински. Този превод се наричал **“Итала”**.

“Италата” или Латинския превод скоро станал общоизвестен между първите християни и почнал да се употребява от тях, като предпочитали него пред Еврейските оригинали и пред Гръцкия превод.

Това продължавало за две столетия, до ревизията (преработката) направена от Св. Иером в 405 г. сл. Р. Хр. След като Св. Иером довършил тази си преработка, по която се и отличил и голяма част от която била извършена в селото Витлеем, почти на самото месторождение на Исуса Христа.

Далматинските и панонските калугери крили стария превод на Библията и почнали да не употребяват вече друг, освен дадения от самия им покровител Св. Иером.

Иеромовий превод превъзхождал дотолкова трудът на седемдесетях, колкото техния труд бил по-добър от полуварварски превод, направен преди преводът от 285 г. пр. Р. Хр.

Този учен светия прегледал с много голямо внимание приготвените ръкописи от Библията, които му били достъпни и ги сравнил с Арабски, Еврейски и Сирийски ръкописи. Във всичките тези ръкописи той направил изменения и поправки, които са спазени дори до днес. Читателят ще може да си състави що годе понятие за този херкулесов труд на Св. Иерома, когато вземе пред вид, че нему били предложени от членовете на Никейски събор повече от двеста ръкописи, всичките различни един от друг в някои от най-важните им черти.

Като книгопечатането е било още неизвестно, всичките книги са били в ръкопис. За стотина години преписвачите на Св. Писания прилагали някои неща и изоставяли други, било по тяхно благоусмотрение или по неведение, дотолкова, щото станало много мъчно даже и за най-учените да решат кое да остане за поучение на бъдещите поколения и кое да се изхвърли от свещените страници, като апокрифическо (неканоническо). Този труд на Св. Иерома е известен под името **Вулгат** (Vulgate).

Думата **“библия”** (книги) или както са я употребявали древните писатели **“книгата”**, първо се употребява от Хризостом в петото столетие, за да обозначи християнските Св. Писания. Той нарича Св. Писания изобщо Библията или **“книгите”**. Голямата разлика в ръкописите написани от първите християнски отци, е причинявала голяма препирня между църковниците, относително кои книги могат да се включат в Библията. За приемането на някои от тях като канонически те всички са били съгласни; но имало е други книги, които от едни са били приемани за канонически, а други са ги отхвърляли като апокрифически.

Книгите съставляващи Библията, както са наредени и приети понастоящем, са плод на многогодишен труд и безбройни събори и съвещания.

За 1200 години след умирането на Спасителя нашего Исуса Христа на Голгота, подробностите за което умирание са известни вече на повече от 700,000,000 души, пръснати по всичките кътове на земното кълбо, всякоя от книгите на Библията е била една непрекъсната историйка, неразделена на глави, параграфи и стихове, както те са разделени сега.

Преди времето на Испанский равин, който е въвел настоящето подразделение, евреите са употребявали една система подразделение на Вехтий Завет в глави и стихове, която никога не е била приета и от самите евреи и била заместена с тази на учений испанец.

Новий Завет не е бил разделен на стихове до след изобретението на печатането, а именно в гръцкото издание на Роберт Стефан в 1551 г.

От първите преводи на Библията най-важний, освен "Септуагента" и Иеромовото издание, е троякий **"Египетски превод"**, направен в четвъртото столетие. Този забележителен превод в три езици е бил назначен да отговаря на нуждите на всичките части на Египет.

През тъмните векове и до времето, когато Лютер дал на света главното си произведение, няколко превода били направени. Между тези са:

Ноткер – Лабньовий в 980 г. сл. Р. Хр.;

онзи, приготвен под надзора на Петра Валда в 1170 г.;

важний труд на Лудовик Благоразумний в 1227 г.;

онзи от Карл Мудрий в 1380 г.;

Гуаровото издание в 1286 г.;

Испанското издание в тринадесетото столетие, през управлението на Алфонсо V и двата изящни трудове на Уиклифа и Хуса, последний за чехите, а първий за англоговорящите народи.

След изобретението на книгопечатането, всякой, който съзирал в себе си що годе литературни дарби, се мислил и за проведен от Бога нарочно, за да направи нов превод на Библията. Че това е било тъй, личи от факта, че не по-малко от седемнадесет превода на Библията, само на немски, са били направени в промеждутъка между Гутенберг и Фауст на една страна и Мартин Лютер на другата.

Първите печатани издания на Библията напомнюват човеку изречението на мъдреца относително телата ни, че са "страшно и чудно създадени".

Първий превод на английски бил **Уиклифовий** в 1384 г. Преводачът Уиклиф бил осъден на изгаряние, загдето си позволил да извърши такова дело без съгласието на духовенството, но най-после му се позволило да умре от естествена смърт. Неговата Библия никога не се печатала, обаче, от нея има много ръкописи.

Няма днес друга книга, която да е преведена на толкова много езици и от толкова много хора, колкото Библията.

През настоящий век най-голяма деятелност се е развивала в превеждане и разпространението на тази книга. Тя е преведена вече на повече от 300 различни езици и диалекти и се чете от повече от 500,000,000 от жителите на земята. Много от тези езици е трябвало първо чрез голям труд и постоянство да се превеждат в писмени и тогава Библията е печатана, като първата книга на тези езици.

Ний, българите, дължим превеждането на Библията на говоримия ни език главно на д-р Ригс, американският ветеран-мисионерин в Цариград, който може справедливо да се нарече и баща на нашата духовна книжнина.

В този превод са участвували още и сведущия по старите езици д-р Лонг, още жив и деятелен професор в Роберт Колеж и двама българи – Христодул Костович Сичанов от Самоков и Петко Р. Славейков от Трявна, и двамата починали. На тези труженици ний дължим вечна признателност.

М. Н. П.

6. Библията на Учителя

Фототипно издание 2000 г.

Как се издаде фототипно Библията
на Учителя – Петър Константинов Дънов,
с която той изнасяше 22 години беседите си в Школата

Светозар Няголов

След заминаването на Учителя на 27.12.1944 г. държавата конфискува вещите му, като запечата с восък и печат приемната и Горницата. От общината разбрахме, че дрехите и вещите му ще бъдат предадени на магазини за вещи втора употреба. Приятели отидоха при кмета и го попитаха на каква сума са оценени вещите на Учителя. Той им отговорил: "На 165,000 лева". За един ден приятелите от Братството събраха казаната сума и я внесоха в общината. На другият ден дойдоха служители от милицията, махнаха печатите и ни върнаха ключовете, които бяха взели. Ръководителите на Братството вземаха по един костюм от Учителя, а на останалите вещи се направи подробен списък и се разпределиха по апартаментите, в които трябваше да се занесат на съхранение. Предварително беше проучено къде има условия да бъдат занесени и дали братята и сестрите желаят да ги съхраняват. Вземахме голям камион, в който натоварихме вещите, както бяха разпределени по списък, да ги занесем в определените домове. В камиона бяхме: Гради Колев Минчев, Игнат Котаров, Георги Йорданов, Драган Петков, Панталей Карапетров и аз.

Например, в сестра *Мария Аркадиева* занесохме **печката** на Учителя, няколко **шкафчета, масички, столове, картината на Агарт** и други. В брат *Борис Шаров* библиотеката на Учителя с **16 библии, книги на други езици, беседи, картината на цветната Пентаграма** и други.

Занесохме определеното и в много други братя и сестри. До вечерта изпразнихме камиона. Приятелите, приели вещите се задължаваха да не казват на никого какви вещи от Учителя има в тях.

Братството премина през много перипетии: инкриминиране и изземане на беседите, многобройни обиски, гонение, но вещите на Учителя се запазиха благодарение на дискретността на нашите братя и сестри. След 1989 г. повечето от възрастните братя и сестри, които съхраняваха вещи на Учителя си заминаха и наследниците им дойдоха при мен да върнат вещите, които съхраняваха, понеже аз бях един от групата, която ги разнасяше, останал жив.

Отидох при брат *Сава Симеонов Костов* и го помолих да определи 2-3 стаи, в които да сложим вещите на Учителя от приятелите, които са ги съхранявали. Той се съгласи веднага и аз съобщих на приятелите да ги докарат с камионетки до дома на Савата, където ги стоварвахме и занасяхме в определеното им място.

Багаж докара сестра *Красимира Аркадиева*, след нея *Николина Шарова* докара библиотеката на Учителя, картината на цветната Пентаграма и други. Разгледах книгите от библиотеката на Учителя и забелязах, че я нямаше *Неговата Библия*, подвързана с кожена подвързия от брат *Гавраил Величков*, за която той ми е разказвал подробно. Аз не отидох при *Николина* да я питам къде е Библията.

На 21.12.1991 г. Учителят ми се яви и каза да взема *Неговата Библия*, която се намира в *Мария Кисьова*, която гледаше брат *Борис*, защото на другия ден *Борис* ще си замине от този свят и аз много мъчно ще я взема след това. Няколко месеца преди *Николина* да ми предаде вещите на Учителя, *Мария Кисьова*, която ходила при нея и разбрала, че Библията на Учителя е в тях, я поиска и я взела.

Отидох в дома на брат Борис и поисках от Мария Кисьова да ми даде Библията на Учителя. Тя изненадано ме попита: "Ти откъде знаеш, че Библията на Учителя е в мен?" Отговорих ѝ, че знам, взех Библията и я занесох в дома на Савата и я оставих при книгите от библиотеката на Учителя.

1998 година ми наредиха да отпечатам фототипно Библията на Учителя, като учебно помагало за приятелите, заедно с всичките негови бележки и картини, нарисувани към определени стихове на български, английски, ватански и староеврейски.

В края на годината занесох Библията в печатницата на Димитър Леков, където бях отпечатил малките книжки: "Житен режим", "Пентограма", "Евреите" и други. Неговият печатар ми стана приятел и ми каза, че Леков няма да може да ми напечата Библията както трябва, а тогава той напусна печатницата и отиде другаде да работи.

Аз дадох на Леков 4 милиона лева, някои от които пари ми бяха дадени от чужденци, посетили лятната школа на Седемте езера в долари, лири, франкове, марки. Поисквах да ми напечатат мостра.

Аз я взех и видях, че на напечатаната страница от Библията е на по-малък по размери лист и нямаше поле покрай печатния текст. Веднага разбрах, че той няма да ми напечата Библията и отидох в съседна печатница, където работеше моят съсед Божидар от детските години, но ми отказаха, понеже не печатали такива големи книги.

Насочиха ме към печатницата на Книжната борса, където ми дадоха оферта и където постоянно печатаха големи книги и библии. Искаха ми около 20 милиона лева – много пари за мен. Тогава отидох при Панчо Цекин, при когото работеше Стефан Кирляшев, който ми вкарваше в компютъра книжките за печат и ми правеше паусите, и от неговата фирма – ИК "Виделина" печатах книжките си. Панчо Цекин с фирма "Аси" прегледа мострата на Леков и каза, че трябва да има поле навсякъде и той ще я напечата както трябва.

Вземах Библията от Леков и я дадох на Панчо. Сканираха я изцяло наново, тъй като Леков не ми даде паусите, които беше направил. Започнаха да печатат и ми дадоха да видя отпечатаните страници – бяха много добре отпечатани, с нормално поле отвсякъде. Поисквах си парите от Леков и той ми върна 2,5 милиона лева, а останалите 1,5 милиона отказа да ми ги върне.

Отидох при една моя позната – прокурор в Градския съд – София. Тя го извика и пред нея той ми отказва да ми върне парите и трябваше да го съдя. Учителят ми се яви насън и ми каза да не се съдя и аз го оставих. Каза ми, че пари, дадени за духовна работа, които не са от десетък отделян с любов, не помагат на работата, а още повече и хората, които са ги давали са вложили мисъл да не успее това, което работя. Затова, след това аз избягвах да използвам пари, дадени ми от чужденци.

Сестра продаде имот за 10 милиона лева и ми послужи с 6 милиона лева, за да се напечата Библията, които аз по-късно ѝ ги върнах.

Непозната сестра ми даде 500 хиляди лева за отпечатването и не си каза името и след това не съм я виждал.

Помогна ми и сестра ми Величка.

Панчо Цекин ме изчака за плащането. Успях да събера 15 милиона лева за отпечатване на Библията и ги предадох на Панчо.

Библията излезе от печат в 2000-та година и я пуснах в продажба. В отпечатването на Библията участваха много хора, събрани от великата задача да работят в единомислие и любов.

Брат Петър Вангелов написа отлична монография: "История, значение и сила на Цариградската българска Библия от 1871 година".

Брат Асен Чилингиров даде извадки от Словото на Учителя, написани под заглавието: "Учителят за библейското слово".

Библията се сканира чисто без написаните и нарисуваните картини от Учителя, като последните са поместени на трето място в Приложението към Библията: "Бележки и означения от личната Библия на Учителя". Аз разчетох написаните текстове от Учителя на български език, написах ги и ги дадох да се впишат в Приложението. Текстовете на английски и староеврейски бяха преведени от професор Петър Велинов и вписани в Приложението. На четвърто място е даден "Кратък речник на остарели и чужди думи, употребени в Библията".

Тази Библия е станала в резултат на усилената и безкористна работа на преводачите: д-р Елиас Ригс, д-р Алберт Лонг, Христодул Костович и Петко Рачов Славеиков, работили върху превода от 1859 г. до 1871 г.

Да бъде благословено великото им дело!

В напечатването на Библията участваха и много други приятели с идеи, практическо участие и даване на материали. Така се отпечата фототипно тази уникална Библия, с която Учителят изнесе почти всичките си 7777 беседи при своето пребиваване на земята във физическо тяло между нас. Библията, отпечатана с бележките и означенията направени от Учителя, носи част от вибрациите на аурата Му и може да помага на приятелите при трудните положения, в които често изпадат. Със силна вяра Библията се поставя под възглавницата на която спи притежателя й, и трудните му въпроси лесно се разрешават, като преспи няколко дена с нея.

Бележка на съставителя на "Изгревът":

1. Авторът на този материал е Светозар Няголов.
2. Това бе моя идея, защото той осъществи отпечатването на Библията, която е ползувал Учителя. Накарах го да опише как я реализира.
3. Тя ми беше обещана да ми се предаде от Борис Николов, но той не си удържа на обещанието. Тя попадна в други, накрая Светозар я взе от Мария Кисьова и я издаде.
4. Според неговите думи, той я предава в къщата на Сава Симеонов да се охранява. Но сега научаваме, че тя е изчезнала оттам.

Вергилий.

7. Паметник на една епоха.

В. “Зорница” на 50 години

“Зорница” и нейните основатели Ригс и Лонг.

За нашето Възраждане и Освобождение, според американски мисийски документи

Зорница, Г. 51, бр. 12–13 (8.IV.1931), с. 2–4.

В. Тодоров-Хиндалов

“Отсега нататък българската журналистика ще знае поне, кой е нейния духовен баща – американският журнал.”

Проф. Ив. Д. Шишманов (“Бълг. преглед”, Г. IV.)

Петдесетгодишнината на “Зорница” е събитие епохално за нашия периодичен печат, за нашата журналистика, петдесетгодишна просветна и обществена дейност, един полувековен вестникарски живот, това е явление уникум в нашата социално-политическа действителност. Нито едно списание, нито друг някой вестник у нас не може да се похвали с такова завидно дългоденствие. Цели 50 години да се бориш за принципи и правда, това е подвиг, който прави чест не само на “Зорница” и на нейните основатели, а и на народа, който ѝ е оказал толкова неизчерпаема обич и доверие.

Онова, обаче, което прави “Зорница” ценна през очите на безпристрастния историк, на спокойния изследвач на нашето минало, това е нейната историческа роль, и главно на нейните основатели, във Възраждането и Освобождението на България.

“Зорница” е жив паметник на цяла епоха, богато не само с възторг и подвиг, но и със скръб и печал.

Месечна “Зорница”

От запазения в Соф. Нар. Библиотека периодичен печат се вижда, че този вестник най-напред се появява като *месечно списание*, в 1864 г., основано от големите благодетели на България д-р Елиас Ригс и д-р Алберт Лонг. “Зорница” е следователно, рожба на американски професори и мисионери. Като така, преди да говорим за рожбата – за нейния дял в нашия духовен и просветен възход, нека видим накратко какви са били нейните радетели – техните цели и задачи у нас, нека вникнем в тяхното творчество и схванем техните замисли и подбуждения.

Основателите на “Зорница” д-р Ригс и д-р Лонг внушават днес благоговение и възторг на всички добри и признателни българи, запознати що годе с историята на нашето Възраждане и Освобождение. Благодарение на добре запазените архиви на американския Борд в Бостон и на цариградския Bible House – седалище на американските мисионери за Близкия Изток, ние можем документално да проследим спасителната за едновременно България дейност на д-р Лонг и главно на д-р Ригс.

Бостонските архиви. “Любословие” и американското списание

Преди всичко дължим признателност на американският общественик д-р Лео Вийнер от Харвардския университет, който със своята студия “Делът на Америка във възраждането на България 1840–1859 г.” ни запознава с въпроси, тясно свързани с дейността на д-р Ригс в сред нашия народ. В тази именно студия на Вийнера, написана въз основа на документи от Бостонските архиви, ние виждаме бащата на “Зорница” под съвсем друга светлина.

Въпросните документи ни разкриват, че д-р Елиас Ригс е не само духовен баща на "Зорница", а и на целия български печат. С рядко безпристрастие и научна обективност покойният проф. д-р Иван Шишманов, разглеждайки тази студия на американеца д-р Вийнер в "Български преглед" от 1898 г., не можа да не се провикне и не каже: *"От сега нататък българската журналистика ще знае поне, кой е нейния духовен баща – американският журнал."* 1)

С писмо от 5 юний 1844 г. д-р Ел. Ригс пише по този въпрос на секретаря на Бостонския Борд следното писмо: "Пращам Ви един образец от българското месечно списание "Любословие", което се публикува тук. То съдържа много статии (някои от тях религиозни), *преведени от нашето гръцко списание.* /заб. 1 Гръцкото списание "Апотики офелимон гносеон" (съкровище от полезни знания), издавано от д-р Елиас Ригс и д-р Йона Кинг в Смирна през 1836 г./ *То е, фактично, дете на последното.*" Д-р Вийнер, като подчертава този твърде важен за нашата история пасаж от писмото на Ригс, пише:

"Както виждаме, първото периодическо списание, от което датира началото на българския журнализъм и на българската художествена литература, е дете на едно американско списание."

Това е първата голяма заслуга на Ригса за нашето възраждане.

Българска печатница в Смирна

В основаната от американците българска печатница в Смирна през 1837 г. д-р Ригс издава на разбран български език духовно-просветни книги, които лакомо се поглъщат от пъшкащите под двоен ярем наши братя. За да изпъкне по-нагледно това народополезно дело на Ригса, нека споменем за съчиненията на един почти неизвестен досега български елинист *Иван Симеонов* от с. Търлис, Македония. Този рядък коментатор на гръцки класици, който може да се сравни с друг наш прочут елинист Никола Савов Пикколо от Търново, написа всичките си съчинения на гръцки език. Той и много други, като него, са писали и продължават да пишат, дори след основаването на Екзархията, на гръцки език, когато американеца д-р Ел. Ригс отпечатва и разпространява български книги още през 1837 г., ускорявайки, по този начин, нашето духовно възраждане и освобождение.

Преводът на Библията

Най-голямата, обаче, заслуга на Ригса, заслуга, която му отрежда почетно място в страниците на нашата история, това е *превода на Библията на български*, довършен в 1871 г. при съдействието на д-р Лонг, П. Р. Славейков и Христодул Сечанов. Това е наистина епохален труд, славен подвиг с важни последствия за нашия народ.

Известният руски професор Попруженко, говорейки за преводите на Сапунова и на архимандрит Неофита, пише: "И двамата са оказали със своя превод *грамадна услуга на своя народ в делото на Възраждането* и заедно с това са създали литературни трудове, значението на които е било твърде голямо". Ако Неофитовия *частичен превод на Евангелието*, извършен, напечатан и разпространен *изключително* с американски мисионерски средства, както това личи от документите на д-р Лео Вийнер, е оказал, според проф. Попруженко, *грамадна услуга в делото на Възраждането*, много по-грамадна ще да е била услугата на Ригс и Лонг с превода на *целокупната Библия* на български език.

С оглед към епохата, в която тази Библия се е появила и при наличността на тогавашните духовни, социални и политически условия на нашето съществуване, като народ, делото на д-р Елиас Ригс и д-р Алберт Лонг достойно съперничи с подвига на Лютера, чийто библейски превод на немски се счита и до днес още за гордостта на германската култура и цивилизация.

* Заб. 1. Гръцкото списание "Апотики офелимон гносеон" (съкровище от полезни знания), издавано от д-р Елиас Ригс и д-р Йона Кинг в Смирна през 1836 г.

Седмична “Зорница” - нейната дейност

Големият успех на *месечна “Зорница”* дава кураж на нейните основатели д-р Ригс и д-р Лонг да пристъпят към издаването на *седмична “Зорница”*, чийто пръв брой излиза на 2 януари 1876 г. под редакторството на Теодор Байнгтон, професор от Роберт Колеж и при сътрудничеството на многозаслужилия журналист и писател А. С. Цанов и на Петър Димитров, Роберт-колежански възпитаник, по-после дипломатически представител на България в Цариград.

От редакцията на “Зорница” излиза и първият български енциклопедист Л. Касъров, който ни дава в 3 тома един “Енциклопедически речник”.

Бавно, но здраво, “Зорница” прониква във всеки български кът и внася просвета и евангелски морал. В Дунавския и Одринския вилаети, в Поморавия и главно в Македония “Зорница” навред се чете с наслада от поробения българин.

В редакцията на “Зорница” се развива, покрай вестникарската работа, и усилена книжовна дейност. Проф. Байнгтон приготвя на английски своя капитален труд “Доказателства за Християнството”, преведен на български от Петър Димитров.

Баташките кланета

Настъпва страхотната 1876 година. Безуспешното Априлско въстание излага България на огнени изпитания. Ужасни кланета над деца, жени и старци остават неизвестни не само на европейци, но и на живущи в Цариград християни. “Зорница” получава от Пловдив потресающи новини. Първото писмо е от Татар-Пазарджишкия свещеник поп Тинев. Иван Ев. Гешов изпраща поверително писмо на А. С. Цанов с молба да се предаде на Лонг. Този последният, се съвещава с професора от Роберт Колеж и сътрудник на “Зорница” д-р Уошбърн. Двамата неуморно шетат навсякъде и използват всички свои близки и познати. Те използват и своето приятелство с кореспондента на “Дейли Нюз” Е. Пиерс, за да се осветли английското обществено мнение по ужасните кланета в България. Първото съобщение на Пиерса в “Дейли Нюз” произвежда тягостно впечатление в Англия. Мнозина от англичаните не вярват – считат го за невъзможно. Пиерс получава от Лондон спешна телеграма: *“Вашето съобщение невъзможно. Повторете”*. Консерваторите, начело с Биксфилд, гледат да смекчат произведеното от “Дейли Нюз” впечатление. Опозицията, обаче, начело с благородния Гладстон се раздвижва и иска да се произведе анкета у нас. Д-р Лонг е нащрек. Той сега бди, да не би анкетата да се произведе пристрастно или проформа. Към английският анкетатор Макгахан, същия настоява да се присъедини и редактора на “Зорница” Петър Димитров, нещо, което съдействува твърде много за пълното разкриване на истината. Рапортът на Макгахана, дописките на Пиерса до “Дейли Нюз”, съдействието на благородния американски консул в Цариград, Скайлер, и главно неугасващата ревност за България на д-р Лонг, Уошбърн и Байнгтон – трите главни стълба на “Зорница”, разкриват пред света страшната баташка трагедия и повдигат българския въпрос пред европейската обществена съвест и при състрадателното славянско сърце на Александра.

Завещанието на д-р Лонг и програмата на “Зорница”

В. “Зорница” допринася твърде много и за отрезвяването на нашата журналистика.

С редица статии д-р Ригс и д-р Лонг се стараят да внесат повече любов и нова светлина у нас, да обнадяват терзаната българска душа, да омекотят от белите под произволна управа и нескончаеми кръвопролития нрави, и по този начин, чрез просвета и народно възпитание да ускорят духовното ни и политическо освобождение.

Нямаме ни време, ни възможност да дадем пълна характеристика на прокараните от д-р Ригс, д-р Лонг и техните сътрудници, принципи в “Зорница”.

За да се види, обаче, какъв е бил общият ръководен дух в редактирането на този вестник, ще предадем завещанието, прощалните към българската младеж, думи на побелелия вече д-р Лонг, написани на 31 декември 1896 г. в Роберт Колеж:

“Най-добрата награда, пише той, на труда на младите ми години, ще бъде да узная, че някои млади българи, са подбудени от тоя мой труд към *чист и народополезен християнски живот*”. Това са копнежите и пожеланията на големите християни и българофили д-р Елиас Ригс и д-р Алберт Лонг.

Чист и народополезен християнски живот!

Ето идеала на основателите на днешната ни юбилярка и техните цели и задачи в България, ето следваната през последните 50 години програма на “Зорница”.

8. Вестник “Зорница” и неговите редактори и сътрудници

Хората, които са държали кормилото на “Зорница”
Зорница, Г. 51, бр. 12–13 (8.IV.1931), с. 4.

Д-р Елиас Ригс

Д-р Ел. Ригс е роден през 1810 г. в Ню Провидънс, щат Ню Йорк, САЩ. Починал в Цариград през 1901 г. Със своята солидна богословска подготовка и рядък лингвист, владеещ писмено 12 езика, той заема видното място между учените и просветителите на своето време. В 67-годишната си мисионерска служба в Атина, Смирна и Цариград той е допринесъл твърде много за просвета на народите, с които е бил в съприкосновение и особено за нас, българите. И ний се гордеем, че такава важна фигура застава в редовете на първите радатели на “Зорница”.

Той е малко известен на българското общество, понеже не е живял в България и е бил прекалено скромен. Но и на скромните хора историята дава своята дума и поколенията, рано или късно ще научат повече за човека, който тъй много и с любов е работил за България.

Д-р Роберт Томсън

Роден в 1851 г. в Цариград. Завършил Единбургския университет. Работил в Роберт Колеж като библиотекар. Тука българските студенти със своите способности качества привлекли вниманието му. Той ги обикнал и затова избира България за поле на своята дейност. Редактирал “Зорница” от 1885 до 1896 г. По-малко политик, а повече богослов той засилва духовния елемент на вестника. В 1897 г. Томсън се връща в България и поема поста директор на Американския Самоковски пансион. В 1915 г. подава оставката си от Мисията, но продължава да работи като книжовник. Забележителен е крупният му труд по ревизията на българския превод на Библията. Неуморният дългогодишен труд разклаща неговото здраве и в 1921 г. той почина на българска земя в Самоков – която той направи свое отечество.

Д-р Т. Л. Байнгтон

Американец, роден в 1831 г. Дошел в България в 1858 г. като мисионер и за дълги години е бил ръководител на едно девическо училище в Стара Загора. Той е първия редактор на седмична “Зорница” и като такъв остава до 1884 г. Разклатено здраве го принуждава да се върне в Америка, гдето в 1888 г. починал.

Портретът му не можехме да намерим. Мястото му в нашата редакторска страница е, за жалост, празно. Но неговия духовен лик е красиво изобразен в

годишните течения на "Зорница", които се намират в Народната библиотека. Далновидност, умение, смелост, богати познания – всички качества, необходими за един голям журналист и просветител – пролъчават от всяка страница.

Достоен син на своето отечество – достоен приятел на нас – българите.

Пастир Ив. М. Цаков

Роден е в гр. Банско през 1865 г. Внук е на многозаслужилия книжовник и народен учител Неофит Рилски. Свършил е Американското научно-богословско училище в Самоков.

Ив. М. Цаков пое редактирането на "Зорница" в много тежки и пълни с отговорности години – през 1917 г. в разгара на общоевропейската война.

През негово време "Зорница" става орган на Българското Евангелско Благотворително Дружество. Една от най-големите му заслуги е преместването на редакцията в София. Тука, в кадъра на най-деятелните сътрудници на главния редактор, се зачислява даровития журналист г. Р. Х. Маркъм. Пламенният дух на последния и вещото му перо, съчетани с толерантността, благостта и възприемчивостта на п-р Ив. М. Цаков, разширяват влиянието на "Зорница" сред българския народ.

В София вестника увеличава числото на абонатите. И точно във вихъра на тая строителна работа, смъртта грабна труженика Ив. М. Цаков на 30 март 1925 г. И падналото знаме от ръката на бащата-покойник се поема от неговия син, Н. Ив. Цаков, настоящия редактор на "Зорница".

Андрей Стоев Цанов

Роден на 14 март 1842 г. в с. Равнище, Тетевенско. Свършил Американското научно-богословско училище в Пловдив през 1866 г., където след това остава учител 3 години. Следвал по-после естествени науки в Америка. Учителствувал е в Американското училище в Самоков от 1873 до 1901 г., развивал е богата книжовна дейност. Още от начало на излизането на "Зорница", той е бил неин сътрудник. Той е първият редактор българин на "Зорница", и я редактирал цели 12 години – от 1902 (когато "Зорница" се премества от Цариград в Пловдив) до 1914 г. Той има големи заслуги към вестника ни и към евангелското дело и можем да кажем, че юбилея на "Зорница" е и негов юбилей – 50 годишно сътрудничество.

Д-р Д. Х. Хаус

Роден в Пейнсвил, Америка. В 1872 г. идва в България. През 1876 г. замества д-р Байнгтон в редактирането на "Зорница". Ръководил вестника само няколко месеца, но оставил дълбоки следи зад себе си. Проявил се не само като журналист, но и като защитник на българската кауза. Обръща внимание на германския посланик в Цариград, Reuss, върху тежката участ на българските политически затворници, гниещи из цариградските затвори. Когато пък станало ясно, че в Сан-Стефанския договор не се споменавало нищо за нашите заточеници, д-р Хаус пак работи посредством Reuss и в резултат явява се една допълнителна клауза, която предвижда тяхното освобождение. Днес д-р Хаус е директор на Земеделското училище в Солун.

Д-р Алберт Л. Лонг

Роден в 1832 г. в гр. Вашингтон, щат Пенсилвания, Америка. В 1857 г. пристигнал в България заедно с д-р Пристман – те са първите американски мисионери у нас. Изучава невероятно бързо българският език, нрави и обичаи, вниква се от нуждите на нашия народ и насочва дейността за неговото издигане, просвещение и напредък.

В 1863 г. се премества в Цариград и следващата година започва издаването на месечна "Зорница", на която става главен редактор.

От 1872 г. д-р Лонг заема професорско място по естествените науки в Роберт Колеж в Цариград, гдето проявява особени симпатии към българите – ученици в колежа. Близо 30 години е изпълнявал тая просветна роль.

Починал в 1901 г. в своята родина – Америка.

Той остави в паметта на нашия народ своето име на голям българолюбец.

Владимир Даскалов

Родом е от Кавадарци, Тиквешко, Македония. Завършил в 1895 г. Американското мъжко училище в Самоков. Бил е за 1–2 години евангелски проповедник. Следвал е в Берлинския университет известно време, но поради болест прекъсва учението си.

По-късно Вл. Даскалов става секретар на Солунската мисионерска станция. Скоро след това заминава за София, гдето завършва няколко семестри в Държавния университет. За ред години учителствува в Американската мъжка гимназия в Самоков. Поема редактирането на "Зорница" в 1914 г. и продължава да стои начело на вестника до 1917 г.

Завежда с голямо умение политическия отдел на "Зорница" и се проявява като способен редактор.

В началото на 1917 г. заминава в родното си място. Днес той е в Струмица, евангелски проповедник.

Сградата на вестник "Зорница". Bible House или Американ хан. Снимка

Снимката в средата

Това голямо здание в Цариград, наречено Bible House, познато още и под името "Американ хан", е приютявало много самоотвержени американци и българи – работещи чрез Библията, чрез "Зорница" и друга книжнина за издигането на българския народ. Съградено е в 1872 г. От 1876 до 1897 г. седмична "Зорница" се е редактирала, печатала и разпращала оттук.

III. ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКАТА ЕВАНГЕЛСКА ЦЪРКВА И ЕВАНГЕЛСКАТА МЕТОДИСТКА МИСИЯ

- 1. Първи стъпки на евангелското просветно и религиозно дело в България**
- 2. Създаване на Българското евангелско дружество и неговата дейност**
- 3. Евангелската методистка мисия**
- 4. Проникване и разпространение на методизма в България**
- 5. Държавната политика към евангелските църкви и общество Бяло Братство**
- 6. Приносът на евангелистите за България**
- 7. Герои на вярата**

1. Първи стъпки на евангелското просветно и религиозно дело в България

1.1. Българската евангелска църква

Полувековна България 1878–1928. Илюстриран юбилеен албум.

Ред. Евгения Марс. София, Евгения Марс, 1929, с. 357-361

пастор Д. Н. Фурнаджиев

Около годините 1855 и 1856 англичани и американци се дълбоко интересували за българското племе на Балканите, и граф Шафтсбери, председател на едно библейско благотворително д-во в Лондон, Bible Lands, писал на основателя на Роберт Колеж, д-р Хамлин, писмо, в което казва, че България има нужда от Евангелска просвета и подкрепа, и че тяхното дружество ще бъде готово да даде своята морална и материална подкрепа за целта. В края на 1859 г. две американски мисионерски семейства пристигнали за разузнаване и откриване евангелска дейност между българите.

Отначало тия мисионери отбягвали всякакво формално отцепление от народната църква, като търсели как да послужат на народа да се отърси от господстващия формализъм и да влее в църковния си живот реформи, творчество, жива вяра и спасителна дейност. За повече от десет години работата е била разузнавателна, но с влагането на Св. Писание в ръцете на народа, конфликта между духът на Писанията и буквата на църквата стана неминуем.

Едно обстоятелство допринесло много за тая нова работа, а именно: жаждата на българския народ за литература, а особено за Св. Писания. Гръцките владици бяха унищожили почти всичката българска книжнина, и бяха твърдо решени не само да принудят народа да чете и пише на гръцки език, но и по политически съображения да се нарича гръцки. Успехът на тая националистична дейност на гръцките владици бе значителен. Пловдив и някои села наоколо, както и Серес с някои тамошни села, бяха силно разклатени и тласнати към политиката на владиците. Идването на тия мисионери, с техния чисто християнски идеализъм, беше едно дело на Провидението за полза на българския народ.

Новият Завет на български език се разнасяше и купуваше от народа с голям интерес. Жаждата да имат Словото Божие на матерния им език даваше голяма насърчение на ония, които иждивяха грамадни суми за превод и издаване на Словото Божие. Мотивите на купувачите не бяха еднакви; едни купуваха с радост, или както се изразява един: "Сладко ми беше, понеже езикът беше същия, на който майка ми говореше". Други, обаче, търсеха Новия Завет на матерния си език, не да го четат, а да го притежават в знак на народна вяроност. Все-таки и в единия и в другия случай, служи се на народа. Учители и други интелегентни хора посрещнаха тия носители на просвета с приятелско настроение и уважение.

При тая пълна липса на народна литература и за да попълнят голямата празнота, мисионерите веднага приготвиха "Начална книга" от 80 страници. Народът основаваше първоначални училища около това време, и затова тая книга се оказа твърде навременна. В най-късо време първото издание в 10,000 екземпляра бе изчерпано, и книгата бе преиздадена още седем пъти, и всичката разпродадена.

Борбата с Фенер създаде не само твърде голямо недоволство, но и ожесточена борба против козните на гръцката църква, която се яви като враг на новопоявилата се религиозна и литературна книжнина.

Тия първи опити ясно определиха бъдещата насока на дейност в България: български език, литература и то предимно Библията на български

говорим език. Нали това е основата и началото на истинска култура и човешко благоденствие; и нали това беше единствената цел на мисионерите – тогава, на работа за литература! В това време съществувал само Новия Завет преведен от Неофит Рилски, а издаден от Британското Библейско Дружество, който за около 40 години е бил единственият превод, запознаващ народа със спасителните учения на Библията.

Тука се явява величествената фигура на Д-р *Елия Ригс*, който бил голям полиглот, като владее прекрасно халдейски, еврейски, латински, гръцки и главните европейски езици.

Първо той превел Библията на съвременния гръцки език, както и на арменски.

После бил повикан в Цариград да предприеме превода на цялата Библия на български език. В кратко време, като роден за лингвист, той изучил нашия език. Заел се на работа.

Най-първо той повикал Константин Фотинов, основателя на българската журналистика, за свой учител и помощник в българския език. Подир смъртта на последния, Д-р Ригс повикал Христодул Костович от Самоков. След шест години повикал Д-р А. Лонг. И подир него знатния народен писател П. Р. Славейков. Тая комисия представлява най-авторитетната възможна комисия за превода на Св. Писания на български език. Тия хора представляват авторитет и за мъртвите езици, на които Библията е била писана, и за най-точната и гладка форма, в която ще изразят своя превод.

За тоя превод Пенчо Славейков писа: "Преводът на Библията туря край на езиковата безредица, на боричкането на разни наречия за първенство, и установява литературен език. . . източно-българският говор става общ език на всички ратници на мисълта и националното съзнание" и пр.

А Стоян Михайловски казва: "Българският превод на Библията е най-грамотната книга, що имаме на езика си".

Друга литература същевременно се издаваше от преводи и оригинални съчинения, които оказаха голям подтик в научна насока и морална сила за новопробудения за свобода и култура народ, например: *Доказателства на християнството, Нравствена философия, Аритметика, Алгебра, Умствена философия, "Физиология" от Хекеле, "Астрономия" от Иънг, Пътешественик, Писма за майки, Речник на Св. писания, Животът на Исуса Христа, Животът на Ап. Павла, Пет стрели против безверието, Цел в Естеството, Религията в ежедневиия живот, Мненията на някои велики мъже върху християнството и Св. писания* и много други книги, книжки и брошури. Самите тия заглавия говорят за съдържанието на книгите, и при липса на литература за народа, тия издания на евангелското движение съставят четиво от най-практичен и възвишен характер. В крайната оскъдност на българската книжнина, издателство с материалистична цел можеше да прокара най-рушителни и отровни книги и да натрупа богатство. Явява се, обаче, евангелизмът, с цел за творчество и идеализъм, и поднася на народа литература потребна, практична, просветна и обновителна.

Тоя факт по само себе си, е основа здрава и трайна, върху която бъдещите български дейци могат свободно и сигурно да строят.

Евангелското движение в своето начало почна и свой орган – в. "**Зорница**". Първите му пет броя излязоха през 1864 г., а шестия брой в април 1865 г. Спънките, които турското правителство правеше на "**Зорница**" заеха много месеци от протакания, възражения и обяснения. Борбата се разви между великия везир Али паша и г. Браун, секретар на Американското посолство в Цариград. В едно посещение, г. Браун попитал пашата: "Защо не позволите издаването на това малко вестниче?". "Защото е политически вестник", отговорил пашата. "Но, Ваше превъзходителство, Вие сте страшно заблуден, това е един религиозен вестник", възразил г. Браун. "Да, но на каква религия служи?", попитал пашата.

“На протестантската”, отговорил г. Браун. “Добре, но протестантството е републиканизъм”, заявил везира.

Еднаж спечелено устното позволително на правителството, “Зорница” почнала своята народна, социална и духовна просвета по цяла Македония, Тракия и България. Рядко са старите интелигентни хора днес, които не говорят с висока признателност за цариградската “Зорница”. Нейната смелост за правда и истина, за народни права и свободата на съвестта, за отговорностите на властта и добролепието и свободата на личности и народ, се понравиха на българина от Дунав до Бяло море и от Черно море до Албания. Това беше централния дом на българското племе. “Зорница” му даваше познания и му вдъхновяваше съзнание. Тия бяха съдбоносни за него години в социално и духовно отношение. Провидението прати “Зорница”.

След освобождението на България, в. “Зорница” продължи своята мисия, издавана в Цариград, и в 1886 г. нейните абонати стигнаха до 3250. Турция все правеше спънки, защото в. “Зорница” още обслужваше цялото българско племе и прокарваше своята вяра в социалното и духовно освобождение на човека. Това не се нравеше на Турция.

В 1901 г. “Зорница” бе преместена от Цариград в Пловдив, а сега се издава в София. И днес, както от началото, голямото болшинство абонати на евангелския орган не са евангелисти, но пак го ценят високо заради неговата откровеност и тълкуване живота от гледището на превъзходните учения в Евангелията.

Заедно с тая дейност, която евангелизма развиваше, отвори се училища: едно Научно–богословско заведение в Пловдив (1860 г.); друго – Девическо в Стара Загора (1862 г.), които впоследствие бяха преместени в Самоков; друго в Битоля (1878 г.), и едно значително число основни училища, които бидоха преустановени и учениците поверени в народните училища, които пораснаха да отговарят на предназначението си. Двете училища в Самоков станаха гимназии и бяха признати за средно-учебни заведения наравно с народните гимназии. За да се види работата и прогреса на тия гимназии, ще си позволя да процитирам част от удостоверението на Министерството на Народното просвещение, с което ги припознава за равноправни с държавните гимназии, от дата 30 януарий 1915 г., под N 2448.

Удостоверението гласи: “Министерството на Народното просвещение на Царство България с настоящето удостоверява, че американските – мъжка и девическа гимназии в Самоков (България), основани от преди повече от 50 години и функциониращи и до днес, със своята просветна и възпитателна дейност са били през цялото свое съществуване центрове на духовна култура и напредък. Българският народ е гледал винаги с особено уважение и почит към тия училища, които още от епохата на тъмното робство и до днес с особено постоянство и ревност изпълняват своето предназначение – просветата и възпитанието на младежта”.

Това е авторитетен атестат и рецензия, следствие официалните ревизии, направени на тия училища от органи на Министерството; то е една истина, едно действително положение, от което българският народ е пожънал ценни плодове, възпитани и характерни сили за народно издигане.

Характерът на българското евангелско движение и църкви прозира много ясно от дейността на пионерите му през 1876–77 г., или годината на “българските кланета”. Когато турците избиваха българското население, покойният “дядо Кларк” остави дом и семейство в Самоков и отиде в своята благотворителна и спасителна мисия в Батак, Панагюрище, Клисура и другаде; не с цел да защитава евангелисти в места, дето нямаше никакви евангелисти, а да защити и подкрепи нещастните хора. По това време отиването в Батак значеше смърт, но д-р Кларк и някои негови колеги съзнаваха своя дълг на добър самарянин: да превържат рани, да

крепят гладни, да утешат съкрушени сърца, да обършат сълзи, и да затворят очите на хора, които предават Богу дух. Благотворителен комитет в Цариград беше събрал от разни източници, главно от Англия, чрез влиянието на приснопамятния г. Гладстон, сумата 15,970 турски лири, и нямаше друг смел, предаден на служене човек, както д-р Кларк, да раздаде тая сума от 207,610 лева златни на пострадалите.

Лейди Странгфорд донесе от Англия още един милион лева за раздаване, и се отнесе до покойния митрополит Панарет в Пловдив да ѝ препоръча верни лица за раздаване помощите, като не желаше да накърни религиозните чувства нито на пострадали, нито на подозрителни. Уважаемият старец отговори на благородната госпожа: "Не мога да ви препоръчам нито един, служете си с протестантите-българи, които г-н Кларк ще ви препоръча". Така и стана. Имената *Кларк* и *Марш* са запаметени у населението и историята ще ги отбележи между най-великите в областта на благотворителността у нас.

А ако погледнем на работата на евангелското движение и църкви в Македония, заслугата там не пада по-долу. Едно основно начало на евангелската работа в Македония беше да се проповядва и се даде Евангелието на всяка народност на собствения ѝ език. Друго правило, да не се занимаваме с никакъв национализъм, а да служим на всички еднакво. Това не може да е обидно никому.

Работата почнахме в 1873 г. В резултат се узна, че населението е предимно *българско* и си служи с *български език*.

В 1879 г. д-р И. Х. Хаус, сега още жив, писа: "Няма съмнение, че болшинството от християнското население в Македония, в границите на Сан-Стефанския договор, е *българско*".

Г-н Верд от Битоля пише: "населението е изключително *българско*". И "не-мюсюлманското население в манастирската каса не брои повече от 125 чисто гръцки къщи". Езикът, с който си служехме в училище, в църква на разговор, по домовете и в кореспонденция, беше *български*.

До преди Балканската война ние смятахме под турско владение 27 евангелски църкви и общества, чието богослужение (четене от Библията, пеене и молитви) ставаше на чист български език. И когато се свърши войната, трима от най-старите мисионери издадоха един позив към Европейските сили за справедливост към македонското население, и между другото, казват: "Литературата на мисията е на български. Във всичките ни училища езикът е бил и е български. След години запознанство с Македония, в съжителство или пътуване, като общуваме с народа и живеем в домовете му, ние сме напълно убедени, че голямото ядро от населението в страната, която определяме като Македонското поле на дейност, е българско по произход, език и нрави, и съставлява неразделна част от българския народ". А в Македонското движение за народна независимост евангелистите са били винаги в първите редове.

Целта на Евангелските Църкви е духовно-просветна на първо място, и второ, умствен развой, социално единство и семейно щастие, като плод, от примерен характер. Дето се появят неколцина здрави привърженици на Библията, като единственото боговдъхновено правило на вярата и на просветно-възпитателния метод на богослужение в говоримия ни език, там сме основали общество, което съществува и функционира под грижата на най-близката майка-църква. Ако обществото е живо и работливо за Христа и църквата, то расте, и с време го организираме в самостоятелна църква.

Първата организирана Евангелска Църква в страната е в Банско, Разлог в 1871 г. За сега, трите, припознати от Правителството Евангелски клонове или деноминации имат помежду си 45 организирани църкви, 44 общества, 46 ръкоположени пастири и 9 редовни проповедници, кандидати за пастири. Евангелистите в страната са 6—7000 души. Приемат се за такива само убедените, и то след щателна проверка за тяхната искреност.

Добре е да поясним културното влияние на Българските Евангелски Църкви. Покойният виден организатор на Македонското въстание, П. К. Яворов, пише в "Демократичен преглед", кн. II, 1908 г. и казва: "Като членове на организацията, протестантите се отличават по ревност и кадьрност за работа", и като говори за Банско, той казва: "Евангелската пропаганда е изиграла твърде културна роля в тоя край. в Банско има 4–5000 жители, с голяма част протестанти. Пред вид последните, аз бих го кръстил град, гледайки православните – село. Протестантите са граждани, и по масова интелигентност, и по домашен живот, и по външни обноски. Няма между тях неграмотни, като почнеш от старите, включително и жените. Любознателността им е прескочила кориците на Библията. Те четат всичко, и във всяка къща има по няколко книги" и пр. Това са заключенията на един обективен наблюдател.

В заключение ще кажа, че ние, евангелистите, сме благодарни че живеем в една правова страна, стараем се да сме лоялни на Конституцията и гражданските закони, трудим се да послужим на народа и каузата му по силите си, и молим Всевишния цар на царете, да дари мъдрост и благодат на Н. В. Цар Борис III за благоденствието на българския народ и славата на Неговото име.

"Родино моя, за мен не земя, а рай земен си ти".

Пастор Д. Н. Фурнаджиев

1.2. Евангелското дело на методистката епископална църква в Северна България през последните петдесет години

Полувековна България 1878–1928. Илюстриран юбилеен албум.

Ред. Евгения Марс. София, Евгения Марс, 1929, с. 364-365.

Пастор Д-р Стефан Томов

Това дело е било започнато в 1857 г., когато Мисионерското дружество на Методистката Епископална църква в Северна Америка назначило и изпратило в България двамата мисионери *Алберт Л. Лонг* и *Цесли Претиман*. Те са настанили в гр. Шумен и почнали веднага да учат български. След четиригодишно пребиваване в България д-р Претиман се завърнал в Америка, а в 1859 г. Д-р Лонг със съгласието на мисионерските власти се преместил във Велико Търново, дето до 1863 г. той научил добре българския език и развил полезна и благотворна религиозно-просветна дейност.

През м. юний 1863 г. Д-р Лонг се преместил в Цариград, а в 1872 г. бил назначен професор в Роберт Колеж.

I.

В 1879 г., тъкмо преди петдесет години Методистката мисия в Северна България е имало двама американски **мисионери**, а именно: *Е. Ф. Лансбери*, който работеше в гр. Русе, а *Д. Ц. Чалис* – в Свищов, и петима български евангелски **проповедници**, а именно: *Стефан Томов*, който проповядваше във Велико Търново, *Юрдан Ив. Икономов*, учител в Русе, *Стефан Гечов*, проповедник в Ловеч, *Гаврил Илиев* – Севлиево и *Димитър Найденов* – в Орхание. Освен тях имаше и двама **увещатели**: *Юрдан Цветков*, който живееше в Плевен и продаваше Библии и Евангелия и *Тодор Николов* – във Видин. Такъв е бил скромният персонал на евангелските работници в Северна България преди петдесет години.

Оттогава до преди двадесет години американските мисионери и българските евангелски проповедници са били пионерите на евангелското дело в

Северна България; пионерска работа продължава да се върши още и сега в някои места в Северна България.

В 1882 г. се построи в Свищов един салон за държане редовните служби в неделен ден и други събрания, също и пастирски дом. Салонът послужи и за училищна стая, до когато се построи училищното здание в 1866 г. В същата година се отвори в Свищов и първоначално евангелско училище с пансион и двегодишен богословски отдел за ученици, желаючи да се подготвят за евангелски проповедници. Това училище функционира до 1898 г. Из богословския отдел на това училище излязоха със завършен курс шестима младежи, от които петима още работят като евангелски проповедници. [Забележка на съставителя. Виж "Изгревът" том V, с. 531, № 204 и снимка № 5. Имената им са отбелязани на с. 532. А това са: Христо Бъчваров, Петър Дънов – прави; седнали: Иван Димитров, Петър Василев, Борис Тодоров и Иван Тодоров.]

В 1885 г. се построи в гр. Русе пастирски дом и в 1886 г. църковно здание. След туй последователно се построиха църковни здания и пастирски домове в Шумен, Варна, Ловеч, Търново, Плевен и Севлиево. Църковните здания допринесоха немалко за успеха на евангелското дело в Северна България. Българите обичат да слушат евангелски беседи в църковни здания, а не в частни домове. Най-после в София се издигна в 1924 г. на ул. "Раковска" 90, един салон, който носи името на Д-р Лонг, основателя на евангелското дело в Северна България. В този салон се държат редовно църковните и други събрания.

Освен църковни здания и пастирски домове, има построени църковно здание и пастирски дом в с. Хибелий, Свищовско, в с. Хотанца, Русенско и в с. Войводово, Оряховско.

II.

Методистката мисия в Северна България се е занимавала и с книжовна работа.

С редактирането и издаването на илюстрираното месечно списание "Зорница" в Цариград, 1854 г. Д-р Лонг става основател на българския религиозен периодичен печат.

В 1866 г. той преведе и издаде в Цариград безподобната алегория на Джон Бънян "*Пътешественик*", част I. Втората част на "*Пътешественика*" биде преведа от п-р Д-р Ст. Томов и издадена от Методистката мисия в Русе в 1886 г. Същият пастир е превел от английски и други няколко книги, издадени от методистката мисия. От тях главните са: "*Животът на Джон Уесли*" от М. Лелиевър, издадена в 1884 г., "*Животът на Исуса Христа*" от Я. Стакер – в 1890 г., "*Животът на ап. Павла*" от същия автор – в 1892 г., "*Огненият език*" от Уилям Артър – в 1908 г.

В 1892 г. Методистката мисия почна да издава месечно списание "*Християнски свят*" под редактирането на тогавашния надзирател на мисията д-р Дейвис. Впоследствие п-р Д-р Ст. Томов редактира това списание осемнадесет години. По липса на средства престана да се издава в 1925 г. [Заб. Вземат се мерки за събиране потребните средства за подновяване издаването на това списание.]

Нека кажа тук няколко думи и за първия превод на Библията на български, извършен от американските мисионери д-р Ригс и Д-р Лонг, подпомогнати от П. Р. Славеиков и Христодул Костович Сечанов. Голяма е заслугата на това крупно дело на двамата мисионери. Библията е отпечатана в Цариград в 1871 г. Значи за 54 години извършеният от американските мисионери превод на Библията, издаден от Британското чуждестранно дружество е бил четен и изучаван от владици, архимандрити и свещеници в Православната църква.

Ето преценката, която Пенчо Славеиков дава за първия превод на Библията на български: "Преводът на Библията туря край на езиковата безредица, на боричкането на разни наречия за първенство и установява литературен език.

След появяване Библията на бял свят (1871 г.) заглъхват вече разприте между разните български говори, и източно-българският говор става общ един на всички ратници на мисълта и националното съзнание. . . В Библията, чиято литературна физиономия е дал Славейков, неговите омисли за литературен език се явяват най-ярко реализирани". (Заб. Виж "П. Р. Славейков". Избрани съчинения. Кн. 1. Стихотворения, с. XXV-XXVI.)

Освен гореспоменатите книги през последните петдесет години Методистката мисия е издала и пръснала навсякъде из Северна България и много брошури с религиозно-нравствено съдържание. Още в 1861 или 1862 г. д-р Лонг преведе от английски и издаде в Цариград, поучителната книжка : "Разговор между приятели. (Заб. Цариград. Предполагам, че не е била печатана по-рано от 1861 или 1862 г. стр. 24.) и друга трогателна повест преведена от английски и озаглавена "Номберската дъщеря" (Заб. Цариград, 1864, с. 132.)

III.

Предвид на печалния факт, че между народните маси е владеело и още владее голямо невежество по отношение основните християнски учения и по християнския живот изобщо, а между немалка част от нашата интелигенция се проявява още ледена индиферентност, и дори и безверна, то и главната работа на Методистката мисия в Северна България е била *евангелизаторска* – проповядване Евангелието, като се чете във всички православни църкви, на народните маси за тяхното духовно събуждане, да могат с Божията помощ да се решат да заживеят по-добър, по-благочестив живот.

Пастор Стефан Томов

1.3. Методистките епископални църкви в България Полувековна България 1878–1928. Илюстриран юбилеен албум.

Ред. Евгения Марс. София, Евгения Марс, 1929, с. 362-363

Пастор Васил Г. Зяпков

Роден в 1900 г. в с. Дуран-Кулак, Балчишко. Родителите му са били скромни, трудолюбиви българи от Котел. Завършил гимназия във Варна. Още като ученик във Варна започнал да посещава евангелската църква, където всичко го пленило. След редовно посещаване, той се обръща към Христа и решава да се посвети на евангелска работа. В 1920 г. заминал за Англия (Манчестър) да следва богословие. След завършване на богословското си образование, той се завръща в България в 1925 г. и от тогава е пастор на Софийската методистка епископална църква, която се помещава в салона "Д-р Лонг" изграден в памет на големия приятел на България, д-р Алберт Лонг. Понастоящем пастор Васил Зяпков е председател на съюза на обединените евангелски църкви в България, председател на Съюза на евангелските прицърковни младежки организации, член в редакционния комитет на евангелския орган в. "Зорница".

Тяхната работи води началото си от 1857 г., т.е. още преди Освобождението на България. Затова и всички народни копнежи, движения и борби, които родиха епохалното дело на Освобождението, не остават чужди за тях. В редовете на пасомите им се намирали и революционери и книжовници и борци за независима българска църква. Съчетавайки обичта си към Отечеството, те са били винаги добре подготвени за изпълнение на своя дълг и служба. За някои по-забележителни техни членове, читателят ще намери другаде по-подробни бележки. Работата, която тези църкви са вършили в България е била главно три вида: религиозно-съживителна, културно-просветна и филантропична. Пастирите им и проповедниците са имали само една цел – да издигнат живия Христос пред своите сънародници.

Подбудите, които са ги тласкали към тази дейност са били само две: любов към Спасителят Христа и любов към народа им. Това, дето те очакват и работят, за да видят Христа, царуващ в душата на човека, е нещо много естествено за едни ревностни и живи християни, които обичат своя Бог и своя народ. Христос заяви: "Аз съм виделината на света". Почти двадесет века оттогава са се изминали. И те всички прогласяват истинността на Христовите думи. Културно-просветната дейност върви редом с религиозно-съживителната. Където намерите жива, усърдна християнска църква, там непременно ще видите да се развива богата всестранна културно-просветна дейност. Методистките църкви в България се чувствуват задължени да сторят каквото могат за възпитанието и образованието на бъдните поколения. За това те основават неделни училища, детски забавачници, летни библиейски училища, младежки християнски дружества, църковни библиотеки и средни учебни заведения.

В неделните училища се застъпва главно Библията с оглед на практичното приложение на нейните истини във всекидневния ни живот. Специална комисия, наречена "Комисия по християнското възпитание" се грижи за подреждането и издаването на необходимите ръководства, пояснения, приказки за детските класове и илюстрации. Детските забавачници вече са доста добре познати на българското общество, затова за тях няма да говоря.

Летните ваканционни библиейски училища са голямо благословение за малките скитници по улиците. Те се отварят, за да помогнат на бедните деца, които през летните месеци, като не могат да отидат с родителите си на курорт, рискуват да се провалят още в детинство от прашната и отровна улична атмосфера. Вместо улицата с нейните съмнителни влияния, методистките църкви поднасят на бедните деца добре уредено и вещо ръководено лятно ваканционно училище, където хубавите поучителни приказки, ръчните занимания, общите игри, песните и разказите за библиейски герои или добри български царе и народни будители ги увличат до забрава. Резултатите от тези летни ваканционни училища са извънредно много насърчителни.

Младежките християнски дружества при методистките епископални църкви имат задача да възпитат църковната младеж в духа на Христовото учение. В редовните седмични събрания се четат от младите реферати, религиозни беседи, устройват се литературни кръжоци и дебати, уреждат се литературно-музикални вечери, социални срещи, екскурзии, спортни клубове и разни други предприятия, които биха спомогнали за всестранното хармонично развитие на младежта. Църковното младежко християнско дружество представлява нещо като духовни казарми, през които преминава всеки евангелски син или дъщеря, за да излезе оттам и да бъде жив, солиден, кален християнин и примерен български гражданин.

Методистките църкви имат само едно средно учебно заведение. Това е американския девически пансион в Ловеч.

Немислимо е да имаме християнска църква без благотворителна дейност. "Колкото и да сте сторили добро на едного от тези най-малките, на мене сте го сторили". Тези Христови думи намират своето изпълнение в благотворителната дейност в църквата. Всички слаби, бедни, болни, нещастни, затворени, отчаяни в този свят са под Христова грижа, а оттук следва, че те са и под грижата на църквата. След войната, когато гладът хлопаше на много български домове, методистките църкви в лицето на своя надзирател Д-р Елмър Ернест Каунт поддържаха безплатни детски кухни, изискваха от американските сестри-църкви и раздаваха безплатно на бедните дрехи и обувки. И днес всяка църква си има в бюджета голямо перо "благотворителни", от което се помага на болни и бедни братя. Няма пансион в България, който има такава ниска такса, каквато е тази на Ловчанския американски пансион. И тук благотворителността е протегнала благата си ръка. Наредено е така, за да могат и бедни деца да постъпват в това училище. Не са един или двама младежите, които методистките епископални църкви са изпратили в странство да се учат и се подготвят за пастири или библиейски работници. В Ловчанския пансион

не малко бедни момичета са получили даром своето образование. Освен това методистките епископални църкви поради широките си връзки с американските сестри-църкви, спомагат за опознаването и сближаването на двата народа. Всички мисионери, надзиратели и епископи, които са идвали в България са бивали спечелвани за нейната правдива кауза. Епископ Блейк, Д-р Каунт, Д-р Лонг са били големи приятели на България, които са доказали своите добри чувства във време на големи народни нужди и катастрофи.

Методистките църкви работят само в Северна България. В Южна България работят евангелските съборни църкви. Тази териториална разпределба е станала по взаимно съгласие на двете изправителни тела на църквите с цел да си разпределят труда. Методистките братя понастоящем притежават 20 църкви и 24 общества, 20 ръкоположени пастири, 14 проповедници и местни работници и 17 неделни училища с 69 учители.

Пастор Васил Г. Зяпков

Бележка на съставителя д-р Вергилий Кръстев.

През лятото на 1948 г. са арестувани 15 евангелски пастири и осъдени за шпионаж в полза на чуждо разузнаване и че застрашават новата народна власт. Васил Георгиев Зяпков, 48 годишен от София, като представител на Обединените евангелски църкви (ОЕЦ) в България и представител на Евангелските съборни църкви бе осъден на доживотен затвор.

2. Създаване на Българското евангелско дружество и неговата дейност

2.1. Българското Евангелско Дружество и Възраждането ***Зорница, Г. 45, бр. 25 (сряда, 24.VI.1925), с. 1–2.***

Владимир Тодоров

Епохата на Ренесанса в Италия и Франция през XV и XVI век се ознаменува с постепенното отърсване на литературата, философията и главно изкуствата от реакционното влияние на средновековната църковна схоластика и на пакостния клерикален дух и с обръщане поглед към гръцкия и латинския класицизъм на древността. Възраждането в тия две страни е дълго и неговия процес много муден, въпреки гениалното творчество и големите усилия на тогавашните велики умове. Ако такъв е бил процесът на Ренесанса в Италия и Франция, не ще съмнение, че у нас, гдето и *условията и факторите* са били, и продължават да са още съвсем други, процесът ще бъде още по-муден.

Потиснат в продължение на векове под политическото иго на турците и духовния гнет на фанариотите, българският народ тънеше в мрака на забвението. Православното фанариотство обезличи и подхвърли народността ни на всеобщо презрение. Нашата писменост, нашият език стана жертва на фанариотската елинизаторска мания. Мнозина от нашите сънародници, като княз Богориди от Котел и доктор Никола Савов (Пиколо) от гр. Търново, прочут елинист с гениална ерудиция, за когото Egger и д-р Mussy казват, че "е бил гордостта на културна Франция" (*Заб. Реч надгробна, 1860 г.*), са представени и познати като гърци!

Такова е било положението преди 50–60 години. Някои от днешните ни историци и учени, когато третират въпроса за *Възраждането*, ни посочват появата, в народния небосклон на Кирил Пейчинович и Кърчовски.

Но какво ново те са влели в българската душа? Ние чухме техните разказа за дамаскини (*Заб.* „Митарства“, 1817 г., „Огледало“, 1816 г.) и техните средновековни приказки, как „камък паднал от небето“. С туй може ли да се говори за някакво възраждане, за някакъв ренесанс? Обърнаха ли те народното ни внимание от фанариотската църковна схоластика към старото ни държавно величие, към „българския класицизъм“?

Друг е въпросът с Хилендарският отшелник – отец Паисий. Той говори и пише, но не вече за дамаскини и фанариотски църковни измислици, а за нещо съвсем друго – за род и родина. Ако в Италия Ренесансът можеше да се подхранва и разпространява от неразривна върволица просветени умове и гении, у нас, за жалост, нямаше нито един за такава работа. Зовът на Паисий като нощна мълния проблесна за миг и угасна за дълго в четритях стени на неговата килия. Проповедта на Светогорския пророк би пробудила бързо проспалата народна съвест, ако имаше кой да я подеме и разтръби всред народа. Едва след 110 години нашият историк и общественик Марин Дринов запозна народа ни със съдържанието на Паисиевата история!

След премахването на еничарството и на ленното управление (спахийството) от султан Махмуд II, с публикуването на *Танзимата* (1839), нашият народ тепърва се посъвзе, организира своето еснафско съсловие и подобри своето материално и социално положение. *Танзиматът*, следователно, е първият могъщ реален фактор за нашето Възраждане. Вторият такъв е увенчаването на Църковната борба с фермана от 10.II.1870 г., който създаде Екзархийският институт, и третият – народополезната книжовна и културна дейност на българските протестанти.

Много по-рано от основаването на Българската Екзархия нашите протестанти, движими от възвишени пориви и просветен патриотизъм, отиваха, като трубадури, от град на град и от село на село, да пеят песни и проповядват Евангелието на хубав български език. Те, вместо мътната църковна *ринофония*, запяваха български духовни песни. Те първи превеждат и поднасят почти даром на нашия народ Свещеното Писание – могъщо средство за популяризиране и разпространяване на българския език. Ред книги и брошурки се раздават по градове и села.

Професор Балан-Тодоров в своя Книгопис отбелязва, че от 1841 до 1877 г. от напечатаните духовни книги половината са издания на евангелистите.

В Смирна, бащата на българския периодически печат – протестантствующият Фотинов – издава „Любословие“ с помощта на мисионерите.

Из България, Македония и Тракия отворят се български молитвени домове, откриват се читалища за народа и се строят прогимназии и гимназии за българските деца.

А кой не е чел и не е видял ветерана на нашата преса – „Зорница“?

Цялата тази народополезна книжовна и културна дейност на нашите протестанти е много допринесла за пробуждането на народното ни съзнание от вековна летаргия и всаждане на Божествени чувства към Бога и народа. Най-после в 1875 г. нашите протестанти образуват българското евангелско благотворително дружество, което след *Танзимата* и Българската екзархия е величественият паметник на народна пробуда и духовна обнова.

Днес „Зорница“ празнува 50 годишнината на това Дружество. 50 години! Това е една епоха. Това е същевременно и едно доказателство, че този благотворен фактор на нашето Възраждане е едно живо тяло със здрав и кален организъм. Затова той може да крепне, въпреки гоненията на първите години и да порасте, въпреки разкола и днешната духовна власт.

Слава и чест на първите ратници на евангелската мисъл у нас!

Слава и чест на самоотвержените пионери и скромни строители на Българското Евангелско Дружество. За него те са се жертвували, те са страдали, само и само за да се устоим ние днес с 50 годишния му юбилей.

В този тържествен момент нека почувствуваме голямата си отговорност пред паметта на тия светци и пред майка България. С устремен поглед напред и благоговение към миналото, нека се стреснем и опомним, нека се възобновим, за да станем достойни приемници на техния свещен завет.

Нека се обединим. Нека стегнем редовете си за борба. Борба против злото, което гнети днес българската колективна душа: Борба за възвишен и народополезен живот, борба за духовна обнова и свобода.

Владимир Тодоров

2.2. Историята на Дружеството

Зорница, Г. 45, бр. 25 (сряда, 24.VI.1925), с. 2.

А. С. Цанов

Безспорно е, че през последните 50–60 години евангелизмът е играл, и сега играе, важна роля във Възраждането и напредъка на народа ни: в религиозно, научно, политическо и в други отношения, и сигурно е, че за в бъдеще той ще играе още по-обширна роля в тези направления. Някои наши историци и други мислители, по някои свои съображения, се стараят да игнорират този факт, но това игнориране няма да продължава още за дълго време. Ето защо историята на българския евангелизъм трябва да се знае. И понеже Българското евангелско благотворително дружество е един от главните фактори на българския евангелизъм, то историята на това Д-во трябва да се следи.

До 1852 г., доколкото моите сведения се простират, на Балканския полуостров не е имало нито един българин, прогласен за протестантин. Дали вън от този полуостров е имало някъде другаде българи протестанти, това не мога да кажа. Грамадното мнозинство от нашия народ беше от Източно-православно вероизповедание. Имаше и тогава тук-там римо-католици, под името павликяни, също и по-голямо число мохамедани, под името помаци. Духовенството беше крайно просто, тъй като гръцките владици никак не се стараеха да ръкоположат просветени хора за духовни пастири. В църквите не се вършеха почти никакви проповеди, и народът не знаеше много нещо за спасителните учения на Исуса Христа. В много градове църковните служби се извършваха на гръцки, макар населението да бе българско. Народът изобщо бе обладан от крайно суеверни идеи. Даже в църквите се извършваха някои съвършено неуместни практикувания. Днешната Българска Църква, в сравнение с тогавашната, е почти преобразена. Потиснат от политическо и духовно робство, целият народ тънеше в голям мрак. Но по едно време между него се явиха просветни синове, които с риск на живота си, заработиха за пробуждането и просветата на този народ във всяко отношение. Това се почна особено след Кримската война.

През 1852 г. се обявил първият българин за протестантин. Това е **Гавраил Илиев** от Берковица, който същата година е съден в Сливен, афоресан от православно духовенство в същия град и прогласен за еретик, протестантин. Това било 5 години преди да дойдат протестанти-мисионери от Америка в България. След него следват двама други българи протестанти, на които имената не мога да кажа. След тях следват **Стоян Дончев Руевски** от Свищов, които приел евангелското учение през 1860 г. и е четвъртия българин протестантин.

По онези времена не беше лесна работа да бъде човек протестантин. Народът се противопостави силно на Евангелското движение. Навсякъде в църквата се държеха от учители и свещеници проповеди против тъй наречената “ерес” и се прогласяваха афоризми срещу “еретиците”, каквито те считаха протестантите. Голям подтик на това гонение даваше руската дипломация чрез консулите си в Турция. Политиката на Петербургското правителство бе, че велика и мощна руско-славянска държава ще може да се закрепва в света само в свръзка с гръцката православна

църква. Ето защо руските консули на Балканския полуостров съветваха българските водачи да не позволят на протестантството да се загнезди и закрепни между българския народ, а влиянието на тези руски консули бе твърде мощно в България по онези времена.

При все това, появиха се българи, които не искаха да слушат нито руската дипломация, нито каквито и да било други съвети противни на свободата и напредъка, и се предадоха да изпитват всичко и да държат правото и доброто. След Кримската война се почна особено раздвижване у народа ни във всяко направление. Американските мисионери дойдоха между българите в 1858 и 1859 години, но Британското и Иностранно Библейско Д-во много по-рано бе напечатало Новия Завет в хиляди екземпляри, преведено на български от Неофит Рилски. То се пръсна широко между народа, които го прочиташе с голяма жажда.

Както и да е, евангелистите българи постепенно се умножаваха. Най-после евангелски църкви се организираха в с. Банско, Мерицлери, Ямбол и Каялъ-дере. Имаше вече български евангелски пастири. Те, заедно с други българи евангелисти, почнаха сериозно да размишляват как може най-успешно да се работи за душевното спасение на народа ни и за всестранното му напредване в научно и всяко друго добро отношение. Първите българи евангелисти отначало нямаха намерение да се цепят от народната Църква. И право е да се каже, че не те оставиха Църквата, но че *тя* ги изгони от себе си. Те само желаеха Църквата да се преобразува, като възприеме говоримия български език в службите си, въведе евангелски проповеди и изхвърли някои от суеверните въведения на гръцките калугери и пак да си остане Православна Църква. Даже първите американски мисионери не дойдоха в България да създават нова Църква. Те намериха, че с тогавашното православно духовенство не можеше да се работи, макар между православните и тогава да имаше по-свободолюбиви хора. Църковният въпрос се реши в полза на българите през 1872 г. Български владци се ръкоположиха и изпратиха между българския народ. В късо време се видя, че те нямаха намерение да реформират Църквата: даже запретиха да се чете Апостолът и Евангелието на български, а всякъде въведоха славянски език, непонятен за българите и противно на заповедта на апостолите. Това даде на българските евангелисти да разберат още по-ясно, че те трябва да работят самостоятелно и съгласно със Словото Божие за душевното спасение и всестранный напредък на народа.

Те твърдо и непоколебимо вярваха, че цялата Библия е писаното Божие откровение към човеците за тяхно авторитетно ръководство през живота и че без твърда, жива и непоколебима вяра в Господа Исуса Христа спасение не може да се придобие.

Основателите на Дружеството, като сравняваха просветното състояние на разни народи и виждаха, че колкото повече Евангелието се е разпространявало между един народ, толкова по-напредничав и по-просветен е той: че протестантските народи, като общо правило, бяха най-напреднали в просветно и във всяко друго отношение, и като желаеха тия основатели-евангелисти да се даде по-скоро просвета на народа – те се решиха да проповядват Евангелието на своя народ.

Онези евангелисти, като изучаваха политическото състояние на разните народи намериха, че изобщо най-свободни политически и напредничави във всяко отношение бяха протестантските народи, че като общо правило, колкото повече се разпространяваше Библията между един народ и колкото повече хора от този народ се стараеха да се ръководят от ученията на тази книга, толкова по-свободен политически беше онзи народ; и че, обратно, колкото по-малко тази книга се разпространяваше и по-малко следваше от кой да е народ въобще, толкова по-потиснат беше той.

Пред вид на тия факти, и просто от един вид политическа мъдрост за политическа свобода, онези евангелисти се решиха да проповядват Евангелието на народа и по този начин най-добре и най-бърже да му помогнат да се освободи и той от политическо робство.

Мисълта за основаването на такова дружество възникна най-напред в ума на **Андрей С. Цанов**, който бе ходил в Америка. Той съобщи тая си идея най-напред на пастир **Ив. А. Тонжоров** и на пастир **Никола Г. Бояджиев**.

Те и двамата възприеха идеята с възторг и тримата почнаха да размишляват, как да се основе такова дружество. Първите им срещи и размишления ставаха през есента на 1874 г.

През пролетта на 1875 г. техните срещи пак се подновиха, след като бяха разменявали писмено мислите си. Тези тримата съобщиха идеята и решението си на други евангелисти. Те всички, без изключение, с радост възприеха идеята и се решиха да работят за нейното осъществяване. След няколко разговори и разменени писма, определи се време за формалното основаване на Дружеството. Това стана през м. април същата година. Макар да не помня точната дата, но мисля, че това беше през великденските празници.

Имахме няколко заседания, които се държаха в горницата над дюкяна на Никола Матинчев в Самоков, която стая му служеше и за склад на стока. На ония заседания присъствуваха, освен горепоменатите трима основатели и следните лица: Н. Матинчев, Михал П. Тодоров, Никола Чакалев, Ив. Чакалев, Васил П. Караиванов, Велико Петранов, А. Казанджиев и Димитър Тенев.

Впечатлението ми е, че там бяха Иван Ангелов от с. Костенец и Хр. Георгиев от Стара Загора. Тези лица са формалните основатели на Дружеството. След като се реши окончателно основаването му, в едно от заседанията си събранието натовари А. С. Цанов да приготви проектоустава на дружеството и да го представи на идущето събрание за одобрение.

На идущето заседание проектоуставът се прегледа, станаха някои промени и се прие с условие да се прегледа и одобри окончателно на един общ събор, за който събранието взе решение да се свика.

След писмени споразумения и с други приятели в Меричлери, Каяъл-дере, Ямбол, Банско и другаде, реши се – датата за свикването на общия събор или конгрес да бъде от 16 до 19 юлий с. г. и съборът да стане в Самоков.

Очакваната дата дойде и евангелистите от разни места се стичаха с талиги, на коне и пеша, мъже и жени, с най-голям възторг и песни. По-радостни, по-възторжени срещи не вярвам, че някога друг път е видял Самоков. Приятелите в този град най-радушно приемаха гостите и настаняваха, където можеха. Съборът се отвори в голямата стая на Американската девическа гимназия, дето ставаха всички заседания на събора – отвори се най-възторжено и даже с много насълзени очи от радост. След като целият събор единодушно одобри основаването на Дружеството, приготвеният устав се прегледа, попреработи и окончателно одобри.

Първоначално целта на това Дружество е главно да издава книги и да дава помощ на църкви за пастирите им. Програмата му е да печати разни религиозни книги, строго съгласни с основните верски и морални учения на евангелията и да ги разпространява на умерени цени между народа. При това, да купува Свещеното Писание от библейските дружества и да разпространява и него между народа. В първите си няколко години Дружеството напечати няколко твърде добри и полезни книги, например: *“Бой с пет исполини”*, преведена от д-р П. Шопов; *“Нравствена философия”* преведена от д-р Хаус; *“Цел в Естеството и няколко теории”*, приготвена от А. С. Цанов и др. някои.

Това Дружество е чисто благотворително. Членовете му не получават никакво възнаграждение за сумите, които влагат в него, нито никакви печалби от книги, които печати. Правилото му е: *“Даром сте приели, даром давайте”*. Даже служителите му, като настоятели и други, от самото начало дори до днес са работили за това Дружество даром, без никакво парично възнаграждение.

Това Дружество, което сега тържествено отпразнува 50-годишния си юбилей, е преживяло много кризи. То е преминало през пет войни, от които последната е най-голямата и страшната, която светът е видял някога. Много други дружества и

организации – религиозни, научни и търговски – се появиха, поживяха някои по-дълго, други по-късо и по-голямата част от тях измряха, но това наше дружество непрекъснато, неуморно е живяло и действувало и през най-критически времена, макар и то да е имало твърде големи и страшни съпротивления. И аз много пъти съм се питал, защо да е така? И друг отговор не мога да си дам, освен този: то е преживяло всичките опасности и геройски си е следвало работата, защото почива на вечната и непоклатима Скала, върху Богочеловека и Спасителя Исуса Христа, и защото задачата ме у да работи за същинското спасение и същинското и трайно възраждане на народа ни и на човечеството изобщо и за възтържествуването на вечното, всемирното Царство на Господа Исуса Христа, Царството на мир с правда за всички люде, и аз нямам ни сянка от съмнение, че това Дружество ще продължава да живее и върши все по-големи работи за народа и човечеството изобщо, само дотогава, докато то стои твърдо върху поменатата Скала.

А. С. Цанов

2.3. Юбилеен събор на Българското Евангелско дружество Пловдив, 13-17.04.1900 г.

Юбилейният събор на Българското Евангелско Дружество *Християнски свят*, Г. IX, бр. 5 (V. 1900), с. 1.

Българското Евангелско Дружество отпразнува тази година най-тържествено 25-та годишнина на своето организиране. Годишният събор с особено приготвена програма се държа в Пловдив от 13-й до 17-й миналий м. април.

На този събор присъствуваха почти всичките евангелски пастири и проповедници от Южна България, Софийският и Кюстендилският пастири, двама пастири от Северна България, американските мисионери Кларк и Хаскел от Самоков, Хус от Солун, Бонд с госпожата си от Битоля, г-ца Стоун от Солун и двама пастири българи от Македония: г-дата Кимов от Струмица и Христов от Банско, Разлог. Освен тези, бяха и много посетители от разни места на Южна България и от Софийско.

Нека кажем, че разпорежданията за приемането и нагостяването на гостите бяха във всяко отношение превъзходни.

Съборът се отвори в четвъртък, на 13-й миналия април, с молитвено събрание водено от г-на *Пачеджиева*, Бургаский еванг. проповедник. Това събрание, на което взеха участие мнозина в молитва и говорене, беше живо и назидателно; също тъй бяха живи и другите молитвени събрания, държани през сесията на Събора.

След молитвеното събрание се отвори първото редовно заседание на Събора под председателството на г-на А. С. Цанов, един от главните основатели на Дружеството.

Чете се рапортът на деловодителя В. Шопов и рапортите на делегата при Мисионерския Събор и на онзи при Научно-богословското и Девическо училища в Самоков. Представи се равносметката на Дружеството, която ще бъде печатана в *Изложението* на Българското Евангелско Дружество. След това се пристъпи към избирането на ново настоятелство за годината 1900/1901 г. Избраха се по тайно гласоподаване и с вишегласие за председател: Иван Я. Сечанов, подпредседател М. Н. Попов, деловодител А. С. Цанов, секретар Иван М. Цаков, касиер В. Шопов.

С тайно гласоподаване се избраха и десетте члена на така наречената *Изпълнителна Комисия*, която има да върши твърде важна работа, заедно с настоятелството. Другите служители на дружеството – книжар, прегледвачи на книги и пр. се избраха по явно гласоподаване.

Във всичките частни заседания, държани в петък и събота, на 14-й и 15-й миналий април се обсъждаха обстоятелствено въпроси, касаещи се до доброто уреждане и подтикване на напред делото Божие между нашия народ.

Сказките се държаха в новопостроената, но недоправена още Българска Евангелска Черква, която е безспорно най-голямата и най-хубавата Евангелска Черква в България и негли в Балканския полуостров.

Предмет на първата сказка беше: *“Майките и Учителите като възпитатели”*. Сказчиците, г-да Д-р Х. К. Хаскел и Д. Н. Фурнаджиев бидоха изслушани с голямо внимание.

По втората сказка *“Мойсей и Дарвин”* говориха г-да А. С. Цанов и П. Ив. Шопов. Първият сказчик представи вкратце Дарвиновата теория за развитието, която е направила много шум, но не още доказана. След туй той счете за нужно да опровергае книжката на цюрихския професор Додела под заглавие *“Мойсей или Дарвин”* и показа до какви нелепости достигат някои от дарвинистите, които в своето заслепление отиват много по-далеч от Дарвина. Вторият сказчик по същия предмет, д-р П. Ив. Шопов, като медик се постара да опровергае възгледовете на крайните дарвинисти, които изпадат в материализъм и атеизъм, като особено наблегна върху факта, доказан от химията, че *атомите* са зависими един от други и следователно *не могат* да бъдат вечни.

По третата сказка: *“Някои от народните язви и как да се премахнат”* говориха г-да Ив. М. Цаков и С. Момчилов. Главните язви: ожесточеното партизанство, безверието и тясно свързаната с него безнравственост се живо представиха от сказчиците. Първият говорител настоя на проповядването Евангелието, като главно средство за премахването на тези и всички други язви, от които страда народът ни.

Всичките сказки се държаха вечер от 8 до 10 часа и на тях присъствуваха от 500 до 600 души – мъже, жени и деца. Никога досега на сказките на Българското Евангелско Дружество не е имало такова голямо число слушатели.

В неделя, 16-й април, се извърши тържествено богослужението пред многобройно събрание в новата черква.

Словото се държа от софийския пастир М. Н. Попов върху текста: *“Както Ме Отец проводи и Аз провождам вас”* (Йоан 20:21). Темата: *“Посланието на черквата”* обширно се разви от проповедника. След пладне, същия ден от 3–4 часа се отслужи Господнята Вечеря и от 8–10 часа вечерта се извърши пак редовното богослужение.

Словото се държа от г-на Д-р И. Х. Хаус, мисионерин от Солун. Текстът: *“За това, царю Агриппо, не бях непокорен на небесното видение”* (Деяние 26:19) се живо разви и практическите от тези думи поучения, се обясниха на слушателите.

В понеделник, 17-й април, *Изпращателното Събрание*, държано в старото помещение на Евангелската черква от пловдивския пастир Ив. Я. Сечанов, беше трогателно. Водителят, след като поблагодари на присъстващите на събора от разни места на Южна и Северна България и Македония, помоли всички да имат за девиза през живота си *пълно посвещение Господу*. Молитвите и говоренията, в които мнозина взеха участие, бяха усърдни и назидателни. Бог изобилно да благослови делото, което се е завзело да върши Българското Евангелско Дружество в нашето отечество. Всякой, който живо съчувствува на това дело, може да помага чрез даване волната си помощ в пари или в какви да било друг подаръци на Дружеството. (Заб. Горният отчет, ако и по необходимост кратък, ще даде, надяваме се, добро понятие на тези, които не са могли да присъствуват за тазгодишния събор на Българското Евангелско Дружество.)

2.4. Какво е допринесло Евангелското движение за България

Зорница, Г. 51, бр. 12–13 (8.IV.1931), с. 5.

п-р Д. Н. Фурнаджиев

Само бегъл поглед е възможен в настоящата статия, но и това ще даде внушения, които имат сериозно значение и заслужават благодарността на поколенията.

На първо място, Евангелското движение, като християнско учение, няма за цел подронването престижа на народната църква. Ако тая църква е изгубила от своите привърженици и се игнорира и днес от собствените си чада, причината далеч не е в Евангелизма. Принципно Християнството е едно за православни и за евангелисти. То е все Християнство. Разлика съществува в тълкувания, схващания и физическия израз на вярата. За пример, православното богослужение е сложно, мистично, древно, когато евангелското богослужение е отворено, практично, възпитателно. На едни темпераменти едното, на други другото богослужение по-силно апелира; едни се водят повече от чувствата, други от разума. За това църквите ни се нуждаят не от гонения и враждувания, но от веротърпимост, повече сътрудничество и повече любов.

За родния език

Евангелското движение в страната има тоже силен национален колорит. Това е неопровержимо. Историята го подчертава. Един бегъл поглед ще ни увери в истинността на това твърдение. В своята дейност за повече от петдесет години Движението си е служило все с българския език. Даже онези, които са идвали от странство, да ни помагат в работата на Движението, всички са се залавяли да научават първо нашия матерен език. Ако са преподавали английския език, то е било почти факултативно, т.е. не със задължение да изучат младите, за да им бъде официалния език, но просто да го знаят заради литературата ни. Движението, обаче, си е служило с *българския език* и всичката му литература е била на български. В религиозните служби не са употребявали славянски, защото не се разбира от народа. Следната случка ни доказва какъв буден страж за родната реч е било евангелското движение. Когато в 1881 г. пионери на Евангелското движение отидоха в Струмица, град, в който гръцкия православен владика не допускаше българския език в никаква форма, а за училище и църква с нашия език дума не можеше да става, *то нашите пионери разбиха тази тирания*, която се диктуваше от Фенер в Цариград. Ние апелирахме към каймакамина за съдействие, но той отговори, че гръцкото влияние е толкова силно, щото никой не смее да излезе насреща дедо владика. На нашето настояване за правата на болшинството от Струмишкото население, той само ни пошушна: "Настоявайте и ще победите". Така и стана. Същото стана и в България и по цяла Македония.

С други думи, Евангелското движение в България стои здраво за матерния ни език, народност и държава, като *набляга силно на по-библейско, по-съвременно и по-практично тълкуване и прилагане на християнството в живота*.

Основния и кардинален принос на Евангелското движение за българския народ е, без никакво съмнение, *превода и издаването на Св. Писания* на говоримия ни език. Това бе за самото Движение една съществена необходимост. То се крепи и вдъхновява от Библията; без Библия то не може да се нарича Евангелско. Основа, учебник и авторитет за нашите Евангелски Църкви е Библията. Римокатолическата църква, в края на краищата, се обляга на авторитета на папата; Православната отдава тая власт и авторитет на Вселенските Събори; а Евангелизма почива в незиблемата основа на Библията.

Обаче, заедно с тоя принос на Библията, Евангелското движение е допринесло и други заслуги.

За тоя епохален и безценен труд Пенчо Славейков навремето си писа: "Преводът на Библията туря край на езиковата безредица, на боричкането на разни наречия за първенство и установява литературен език. След появяването на Библията на бял свят (1871 г.) заглъхват вече разприте между разните български говори и източно-българския говор става общ език за всички ратници на мисълта и националното съзнание." А Стоян Михайловски, поет и философ, писа: "Българският превод на Библията е най-грамотната книга, що имаме в езика си".

Библията е предтеча на просветата; тя е учебника за правдата, а правдата издига народа. Великите християнски народи преписват своето величие на Библията. Културната и просветна роля, която Библията е изиграла всред нашия народ не може да се отмине незабелязана. Жаждата за просвета, за напредък, за културно приобщаване към другите западно-европейски народи, която е тъй характерна за жилавото българско племе намира отчасти своето обяснение и в Библията, преведена на говоримия български език.

За книжнината

Историята и значението на органа на Евангелското движение, в. "Зорница", е от интерес. "Зорница" (месечната) почна през януари 1864 г., като Евангелско периодическо списание. Народът бе гладен за литература с нравствено, духовно-научно и общообразователно съдържание и затова посрещна начинанието с горещ ентузиазъм. Обществото, което четеше българска книга, с жажда очакваше всеки нов брой от "Зорница".

След няколко години "Зорница" започва като седмичен вестник. За България, Тракия и Македония "Зорница" стана най-любимия гост-посетител. С каква любов, доверие и наслада се четеше "Зорница"! През 1930 г. тя навърши своя 50 годишен живот – 50 години светлина и борба.

Вестници и списания

Мястото ни допуска само да споменем някои други вестници и списания на Евангелското течение в България. В 1885 г. почна да излиза в Русе и продължи за три години сп. "Християнски Свидетел". Сп. "Домашен Приятел", орган на Бълг. Еванг. Благ. Д-во, продължи да излиза от 1889 до 1900 г. В 1892 г. се почна сп. "Християнски Свят", което продължава за дълги години. За ред години се издаваше в Самоков месечно илюстрирано списание "Детоводител". Първият български вестник в защита на нововъведеното у нас въздържателно движение беше сп. "Въздържател", издаван в Пловдив, начиная 1892 г. Една година след това почна да излиза и друг въздържателен ратник, сп. "Въздържателно Знаме". Днес излизат още 4–5 частни списания и вестници, редактирани и издавани от евангелските среди.

Освен тая журналистическа и периодична книжнина, евангелското течение в страната е дало на народа голямо число книги със солиден материал. Имайки предвид, че ония бяха действително съдбоносни времена за народа – те бяха времена на църковна борба с Фенер, епоха на пробуда и възраждане от дълговековен сън – народът проявяваше извънредна охота за четиво и просвета. Но що да чете? Що да учи? Кой ще му набави нужните книги? Книги, следователно, като: "Просвещен поп", "Истинни поклонници", "Алгебра", "Аритметика за смятане на ум", "Анатомия и философия", "Нравствена философия", "Доказателства за християнството", "Умствена философия (Психология)", "Физиология от Хъксле", "Астрономия от Юнг", "Размишления върху християнството и суеверията", "Пътешественик", I и II том, "Речник на Св. Писание", "Тълкуване на Новия Завет", "Животът на Ап. Павла", "Животът на Исуса Христа", "Пет стрели против безверието", "Цел в естеството" и др. се явиха да задоволят една паляща жажда и да отговорят на една крещяща всенародна нужда.

Разнасянето по градове и села Словото Божие и религиозната книжнина и ясното проповядване Христовото Евангелие на говоримия език на народа, не можеха да останат безплодни. Жетвата на благодатното семе не се мери с крини. Който

иска да я види, ще я открие в духа и сърцето на народа! За пример, ние българите, славяни както сърбите, надминаваме всичките си балкански съседи по толерантност, възприемчивост на нови идеи, демократизъм и признаване правата на други хора и народи. А това е впечатлението на всички съвременни пътници и историци от Запада, които са изучавали Балканите. Защо в последни години народната църква въвежда проповед при своите богослужения, народът набляга да се чете Апостола и Евангелието на говоримия ни език, и вече архиепископи явно агитират за изучаване Библията като основа на убежденията и живота? Това не е тъй у нашите съседи – или дори не беше тъй до войната. Това отрядно явление се дължи на влиянието на Евангелското течение. Не е тайна, че интеллигентните хора у нас днес признават, че възпитателната роля на Еванг. църква я прави църквата за съвременното общество.

Учебни заведения

Не малка заслуга има Евангелското движение със своите *училища*, които от начало до сега са давали солидно образование и примерно възпитание на много стотини младежи от двата пола. Само като споменем иманета им, мнозина ще си спомнят кому дължат своето издигане в живота. Ето някои от тия училища: мъжка и девическа гимназии в Самоков, Научно-богословско училище в Свищов, Девическа гимназия в Ловеч, Девическо училище на г-жа Монферд в Пловдив, Девическо училище в Битоля, Индустриално училище в Солун, Забавачница в София и други места, Основно училище и Прогимназия в София, и ред основни училища в градове и села. Като имам предвид, че първите от тия училища бяха отворени преди Освобождението на България, когато младия българин копнеещ за наука и просвета, срещаше противодействие от и грък и от турчин – и от църква и от правителство – народно-просветна дейност на въпросните училища става още по-ценна за нас, българите. Днес има стотини висши сановници – образцови учители и полезни общественици, които считат себе си щастливи, че са имали привилегията да учат в тия училища.

Помощи при нещастия

Изчерпателно не може да се говори тука, но трябва да споменем още един факт, а именно приноса на Евангелското движение по случай въстанието и клането през 1876 г. Девизът "Свобода или Смърт" обви Панагюрище в пламъци, с. Стрелча бе обърнато на пепел, Пловдив трепереше от башибозуците, Клисурска бе ограбена до ключовете на къщите и после бе запалена, Батак, Перущица и Брацигово бяха подложени на най-потресни зверства и на изстребителни кланета. Десетки хиляди, мирно население остана без препитание и закрила. Що беше първата нужда на нещастното население? Само "Съчувствително сърце и спомагателна ръка". Това съчувствително сърце и спомагателна ръка дойдоха впоследствие позивите на представители на Евангелското движение в България. Представители на същото движение също допринесоха по случай Сръбско-българската война, 1885 г. Сигурно читателят си спомня какви суми се събираха и раздадоха на пострадалите наши сънародници по случай Крушевското въстание, 1903 г.; какви щедри помощи се раздадоха около балканските войни на бежанци и други; какви суми пари и материали се получиха и раздадоха на бежанците от Световната война; колко делово съчувствие се оказа на пострадалите от земетресението в Южна България, 1928 г. и пр.

Движение с такива жизнени и творчески сили не можеше да не допринесе за всестранный напредък на народ и църква. Ще подкрепим твърдението си с думите на един свидетел, който далече не може да се вземе за пристрастен към Евангелското дело, а именно, П. Яворов. За културното влияние на Евангелското движение той казва: "При нас идеха пъстра върволица хора. Тук беше в очи разликата между протестанти и православни. Евангелската пропаганда е изиграла твърде културна роля в тоя край. В Банско има 4–5000 жители с голяма част протестанти. Предвид последните, аз бих го кръстил град, гледайки православните

– село. Протестантите са граждани и по масова интелигентност, и по домашен живот, и по външни обноски. Няма между тях неграмотни, като почнеш от старите, включително и жените . . . Като членове на организацията протестантите пак се различават от православните по ревност и кадьрност за работа въобще” (Виж *“Демократичен преглед”*, кн. V, 1908, с. 499).

Хората от евангелските среди в страна са били и са измежду най-порядъчните и благонадеждни граждани. Държавникът П. Каравелов едно време писа във в. *“Пряпорец”*, че католици и други смущавали министерството с искане права и помощи от държава, а протестантите са живеели без да причиняват някое главоболие или да предявят някоя претенция за някакви облаги от държавата.

С други думи, Евангелското движение е създавало истински привърженици на народа, които са взели живо участие във всестраниното му развитие; разпространявали са здрава, морална и духовна култура и са допринесли много за една много по-идейна и жива църква и за народното добруване.

п-р Д. Н. Фурнаджиев

3. Евангелската методистка мисия

Пастир Димитър Николов Фурнаджиев

Павел Василев

Името на пастир Димитър Фурнаджиев завинаги ще остане в духовния, културния и социалния живот на нашата страна с неуморната си обществена дейност през първата половина на XX век.

Димитър Фурнаджиев идва на този свят в дома на заможното евангелско семейство на Никола Фурнаджиев в гр. Банско през 1867 г. Той получава първоначалното си образование в родния си град. След това родителите му го изпращат за три години в Научно-богословското училище в гр. Самоков. След завършването и прибирането му в Банско, младият Димитър проявява желание да продължи образованието си в Америка, въпреки, че издръжката му не била осигурена. Родителите му били много притеснени, но въпреки всичко дали своето благословение и през 1888 г. той заминава за Америка.

През годините 1889–1898 Д. Фурнаджиев, при много тежки условия учи и завършва колеж и Богословска семинария в гр. Принстън. Там той е ръкоположен за пастир. В същия град Д. Фурнаджиев среща другарката си в живота Зорица Караиванова и се оженват.

Завръщайки се в България, младото пастирско семейство получава назначение от Евангелската съборна (конгрешанска) църква в гр. Кюстендил. Това е първата църква на пастир Фурнаджиев, където той работи от 1899 до 1906 г. След това семейството е преместено в църквите в гр. Хасково (1906–1907 г.), Пловдив (1907–1911 г.) и София (1911–1931 г.).

Навсякъде в своята работа за Бога със своята солидна подготовка и ерудиция, ползващ свободно английски език и връзките си по света, пастир Фурнаджиев е търсен и използван и оставя дълбока следа в нашето обществено съзнание. Той е включван и изпращан от Църквата, държава и различни организации в делегации и мисии за чужбина при защитата на българските интереси и осигуряване на помощи.

През 1903 и 1920 г. той е наново в Америка, през 1913 и 1922 г. в Лондон, през 1919 г. – в Париж, през 1937 г. – в Единбург.

От страна на международни църковни и хуманитарни организации, като *“Международен мир чрез църквите”*, *“Вяра и живот”* и др., пастир Фурнаджиев при своите пътувания в чужбина е осигурявал помощи за пострадалите от войните и земетресенията през 1928 г. в Пловдив, Чирпан и околностите.

В Дирекция по изповеданията към Министерството на външните работи, в продължение на 32 години, пастир Фурнаджиев е постоянен представител на всички евангелисти в България, а за 26 години – председател на Българското евангелско дружество (БЕД).

Пастир Фурнаджиев е бил инициатор за създаването на Евангелска семинария в гр. Самоков, където след 1931 г., той става неин ректор, а и пастир в местната църква. Междувременно, той е автор на различни брошури, статии и книги. Той е търсел възможности за повишаване образованието на много надеждни младежи, дори ги е изпращал с връзките си в Англия и Америка за получаване на солидна богословска подготовка.

Пастир Фурнаджиев е работил до последните дни от живота си, като на 30 януари 1944 г. в гр. Самоков преминава в невидимия свят на 77 годишна възраст.

4. Проникване и разпространение на методизма в България

4.1. Проникване и разпространение на методизма в България

Протестантските секти в България.

София, Партиздат, 1972, с. 68-77.

В България методистката пропаганда започва организирано през последните 20 години от турското владичество в нашите земи. През 1857 г. в Шумен се установяват за постоянна работа първите у нас мисионери на методизма – д-р Алберт Лонг и Уесли Претимън, дошли от САЩ като представители на мисионерското дружество на епископалната методистка църква Missionary Society of the Methodist Episcopal Church. (Заб. В някои документи на Методистката църква се твърди, че тя е започнала работата си в страната "още в 1844 г. в лицето на първия български методистки евангелист Гаврил Илиев. . ." - ЦДА на НРБ, фонд 165, оп. 3, а.е. 210, л. 149; Г. Илиев действително е вършил и преди това известна методистка пропаганда, разпространявал е литература, но организирана и системна работа за създаване на методистка църква у нас започва с идването на Лонг и Претимън. Самият Г. Илиев е ръкоположен за методистки дякон и проповедник от американските мисионери едва в 1876 г - Вж. напр. Bulgaria Mission Conference held at Loveth, 1896. Rustchuk, Apendix. Mission almanac p. II).

По споразумение с американската Конгресистка църква, за територията на пропагандата, на която се определили земите на юг от Стара планина, Методистката мисионерска дейност се ограничава в Северна България. Започнала в Шумен, тя постепенно се пренася във Велико Търново, Ловеч, Свищов, Русе, Севлиево, Орхание (Ботевград), Плевен, Лом, Видин, София. . . Към усилията на Лонг и Претимън за разпространението на методизма в България се прибавили в последствие и тези на много други мисионери, като Фредерик Флокен, Е. Уелнес, Е. Ф. Лонсбъри, У. Чалис и пр. Методизмът постепенно създал и свои български проповедници и деятели, като Гаврил Илиев, Ю. И. Икономов, Стефан Томов, Петър Тихчев, Ив. Тодоров, Павел Тодоров, М. Делчев, Ив. Димитров и др.

Наред с устната пропаганда на методизма се организира и печатна. Разпространява се брошурна литература, пишат се книги, учебници, превежда се Библията.

От 1864 г. в цариградското протестантско издателство започва издаването на месечното мисионерско списание "Зорница", сетне седмичен вестник "Зорница".

В 1874 г. започва издаването на илюстрирано месечно издание за децата под същото название, което още “през първата годишнина имаше около две хиляди абонати”. (Заб. W. W. Hall, Jr. Puritans in the Balkans. Sofia, 1938, p. 35.) Тези печатни издания се разпространявали широко и просъществували дълго време (в “Зорница” преустановява издаването си едва в 1948 г.).

От 1892 г. започва излизането си друг основен печатен орган на методизма у нас, месечното списание “Християнски свят”. (Заб. Ibid., p. 128.)

Многогодишните усилия на методистките мисионери не се увенчали с очакваните от тях резултати – след тях тръгнали твърде малко последователи, обединени в няколко малобройни групи. Слабата ефективност на упоритата системна и интензивна мисионерска методистка дейност се обяснява главно с конкретните тогавашни социални условия, които впрочем обясняват слабата пробивност на протестантската пропагандна в нашата страна изобщо.

Разложителните процеси в клонящия към залеза си феодализъм в пределите на тогавашната турска империя се задълбочават все повече и създават предпоставка за засилване на националноосвободителните борби на поробения от тази империя български народ. Зараждането на буржоазно-капиталистическите производствени отношения благоприятствува в известна степен проникването на протестантизма в българските земи. Особено силни тенденции на арената на международните отношения дават насоката и зареждат с енергия и устойчивост стремежа към такова проникване – то се проектира и осъществява като средство за разширяване периметъра и стабилизиране влиянието на англо-американските грабителски интереси на Балканите и отстраняване влиянието на Русия от този участък на света.

Но работата е, че тези западни намерения влизат в противоречие с интересите на българския народ. Надигнал се на тежка борба за освобождението си, този народ вижда спасението си в поражението на турската феодална власт и в подкрепата на борбата му от братския руски народ. Експанзионистичните западни капиталистически държави тъкмо наопаки – в стремежа си да стабилизират своето влияние тук са били заинтересовани да отстранят подпомагащото освободително движение руско влияние и за момента са били по-склонни да съхранят целостта и властта на турската държава. Това безспорно не е могло да допадне на българския народ.

Доколкото пък и православната християнска религия е била вече не само традиционна, но и се е вплела като налична духовна сила в борбените изяви на народа против мохамеданския поробител, дотолкова и всяка противоречаща ѝ религиозна пропаганда е срещала по-енергична съпротива и по-често верски мотиви. Така че, както социално-политическата, така и религиозната обстановка в нашата страна по това време са представлявали същевременно много сериозни прегради за проникване на протестантското и по-специално на методисткото влияние.

С тези прегради методистките мисионери се сблъскват още от самото начало и по неволя биват заставяни да се съобразяват с тях. Всеки опит да прокарат прозападно и антируско ориентиране и мислене по социалните политическите и културните проблеми на нашия народ тогава среща неодобрение и осъждане от страна дори и на тези, които са започнали вече да слушат техните проповеди. Особена чувствителност проявявали българите и към прозелитичния дух на методистката пропаганда: било е достатъчно само да се намекне пред обикновените хора от народа за критично отношение към православието или да се внушава под каквато и да е форма отказване от него и приемане “новата” и “истинската” вяра – и аудиториите на “благовестителите” на тази вяра внезапно оредявали, а често въобще се стопявали. Това неведнъж е ставало причина мисионерите да започват работата си с нови средства и съвсем отново, да се местят от едно селище в друго, а някои дори да се отказват след неуспеха си, какъвто е и случаят с У. Претимън след неуспеха му в Шумен. (Заб. Вж. М. Стоянов. Начало на

протестантската пропаганда в България, с. 60–61.) Много ефективно на разобличение била подлагана методистката пропаганда от напредничавите българи по това време, между които с особени заслуги се отличават Д. Войников, Д. Боцаров, Матей Петров – Преображенски и други. (Заб. Пак там.)

Интензивната и широко организирана методистка пропаганда не успяла да увлече масово народа и след Освобождението. Това се вижда например от обстоятелството, че към 1890 г., т.е. след близо 40 години упорита мисионерска работа, членовете на методистката църква в страната са станали едва 128 души и “почти толкова съмишленици”. (Заб. W. W. Hall, Jr. Puritans in the Balkans. Sofia, 1938, p. 128.) Не вървяло бързо тяхното увеличение и през първата четвърт на настоящия век, което се вижда от следните данни:

Таблица

Година	Бр. на метод. Църкви и общества	Пастори	Членове		Неделни училища		
			Подгот- вящи	Действи- телни	бр.Учите ли	Учени ци	Слу- жители
1904	18	17	56	312	15	41	397
1905	16	16	81	320	15	45	435
1907	17	17	134	398	16	48	520
1923	20	20	241	656	25	56	1195
1926	19	13	201	620	18	69	1169

(Заб. Данните са от протоколите на методистките конференции за посочените години.)

Страданията на нашия народ през войните на този период и особено през и след Първата световна война са оказали влияние за известно увеличаване броя на сектантите и на методистите по специално. Но и активната революционна дейност под ръководството на БКП, намерила най-висока изява във въстанието от септември 1923 г., възправяше в народното съзнание още по-солидни прегради против всяка пропаганда с чужди източници и с чужда на народните интереси ориентация. Тази повишена чувствителност и невъзприемчивост на нашия народ към подобни пропаганди, формирани в огъня на борбите му против всякакви поробители, е едно от най-ценните качества на неговия духовен облик, играло решаваща роля и в отношението му към методистката и всяка протестантска мисия. Стабилната нравствена твърдина на нашия народ не са успели да поколебаят и подкопаят усърдните методистки и други мисионерски усилия, в нея главно са се разбивали домогванията им. Поради нея те е трябвало неведнъж да признават неуспеха си и дори да считат мисията си за фактически провалена. (Заб. “Методистката мисия не можа да постигне големи успехи и на два пъти беше фактически изоставяна”: W. W. Hall, Jr. Puritans in the Balkans. Sofia, 1938, p. 127. “1863. – Евангелизирането на народа се считаше за невъзможно без отделна организация и един по-нататъшен курс на действие. . . 1866. – . . . Мисията при българите бе фактически преустановена . . . 1871. – Мисията бе изоставена. . . 1883. – Мисионерският комитет възобновява обсъждането за целесъобразността на закриването на мисията. Най-остра съпротива на протестантите. . .”: The Minutes of the Bulgaria Mission Conference of the Methodist Episcopal Church, held at Loveth, 1896. Mission press, Rustchuk, 1896. Apendix. Mission almanac p. I–IV).

Това е онзи “зъл” за тях български дух, който е пречил за възхода на “евангелското дело”. Той е предизвиквал дори у българските методистки ръководители неприязнени оценки за народа, окачествяван от тях като “невежествен” поради нежеланието му да възприеме учението им, като неразбиращ

уж собствения си интерес и затъващ под "гибелното" влияние на враговете на евангелието, особено на социалистите, които са отявлени атеисти". (Заб. The Minutes of the Thirteenth Session of Bulgaria Mission Conference of the Methodist Episcopal Church, Rustchuk, 1904, p. 41.)

"Напредъкът на евангелското дело ще се възпрепятствува, докато имаме един невежествен народ, който няма самосъзнание и който се бои повече от хората, колкото от бога – се оплаква през 1904 г. методисткият пастор за Ловешкия край Павел Тодоров. – Друга голяма спънка за нашата работа е преобладаващото разбиране, пропагандирано от враговете на евангелието, че протестантите разединяват народа и не са патриоти. Те заявяват, че никой не може да бъде истински българин, ако не е привърженик на гръцката православна църква". (Заб. 19. Ibid.)

Методистките мисионери следователно се препоръчват като истински приятели на народа, стремейки се да му внушат (използвайки и чувствата му на антипатия към гръцката патриаршия), че православната църква е гръцка, а проповядваната от тях американска разновидност на протестантизма отговаряла най-добре на националните му интереси, че враговете на евангелието били врагове на народа и пр. Но работата е там, че българския народ добре е разпознавал в деянията на тези негови нови "доброжелатели" същата роля на "вълци в овчи кожи", която преди това му разиграваха и гръцките фанариоти. Народът правилно е улавял – по горчивото признание на самите мисионери – че неговите действителни врагове са не враговете на религиозното мракобесие, а тъкмо сладкодумните задокеански "приятели на евангелието".

Виждайки добре, че пряко проамериканската и прозелитичната пропаганда не дава очакваните резултати сред българското население, а напротив, води до обратни резултати, мисионерите на методизма още отначало се ориентират и постепенно все по-широко използват такива средства в дейността си, които пу биха се възприели. С такава цел те наблягат на организиране на медицинско съдействие, на благотворителна дейност, както и на просветна дейност – чрез училища, печат, детски заведения и пр. По-големия интерес към просветните мисионерски инициативи се дължи на понятни причини – необходимостта от повече образовани хора се обуславяла преди всичко от самото обществено развитие, а в същото време в страната нямало още училища и достатъчно кадри, които да отговорят според нуждите на тази социална необходимост. Мисионерските училища, в които заедно с религиозните са давали и известни светски знания, дошли да попълнят поне малко тази празнина и с работата си действително допринесли нещо за развитието на просветното дело. (Заб. Във връзка с оценката на мисионерските просветни инициативи вж. напр. *Н. Мизов*. Религиозните секти у нас и идейната борба против тях. "Ново време", 1963, кн. 3; *М. Стоянов*. Посоченото съчинение.)

Но когато се отчита положителния аспект на този вид мероприятия на мисионерите, не бива да се изпуска изпредвид, че не той е основният, главният, който характеризира тяхната дейност. Организирайки такива форми на работа, мисионерите нито са се отказали когато и да било, нито са изместили по някакъв начин главната, основната цел на тази дейност: "обръщането на българския народ не само по верска, но по политическа и икономическа линия на запад (към Америка и Англия), а не на Изток (към Русия).

Тази своя цел те са преследвали и преследват винаги, само че в движението си към нея не са могли да я показват винаги пряко и открито, а според условията са били заставени да лавират и търсят най-удобния за момента косвен подход към нея.

Колкото и гъвкаво да са правили това обаче, чувствителният към възроденото си национално достойнство и борец се за свобода български народ не е могъл да се заблуди по отношение на основните тенденции на мисионерската дейност и да не реагира съответно на тях.

По-определено антибългарската по същество насоченост на мисионерската дейност се изяви по време на въстанията и освободителната война, когато макар и някои отделни мисионери да допринесоха за информиране на световната общественост за турските безчинства в българските земи, общо взето, не застанаха на страната на борещия се народ, в освобождението на който не виждаха перспективи за успех на по-нататъшната си работа в нашата родина. "В тази отрицателна или най-малко индиферентна позиция на мисионерите спрямо основната линия в развитието на българския народ през възрожденската епоха – неговата националнореволюционна борба – се крие главната причина за неуспеха им да спечелят българския народ за своята кауза". (Заб. М. Стоянов. Посоч. съч., с. 64.)

Своята отрицателна позиция към освободителното дело на българския народ и враждебността си към Русия и руския народ мисионерите сами са изразявали многократно. Ето как се очертава тя от американеца Уилям У. Хол – Младши в апологетичната по отношение на мисионерството негова книга "Пуританите на Балканите", издадена на английски в София през 1938 г.:

"След църковната независимост, обаче, в 1878 г. дойде политическата свобода и изглеждаше, че за мисионерската дейност се затваря още една врата. Действително, едно истинско разгръщане на евангелското дело сега изглеждаше застрашено. Мисионерската работа се осъществяваше под покровителството на турските власти. Изгонването на турците оставяше мисионерите на благоволенieto на българите, които бяха показали гостоприемство към тях, и на руските власти, които се бяха изявили като последователни противници на англосаксонското влияние на Балканите и на евангелските идеи. Делото обаче беше заложено твърди твърде солидно, за да бъде унищожено от тези враждебни сили. За своя изненада и щастие мисионерите скоро разбраха, че няма защо да се опасяват от българската администрация или от народа и че техният действителен враг бе непримиримостта на руските служебни лица. Случи се така, че последния фактор стана толкова заплаха за стремежите на българския народ, колкото и за тези на мисионерите. По такъв начин мисионерите и народът бяха обединени помежду си от една обща ненавист към Русия. Те обединиха интересите по начин и в степен, каквито никога не са били очаквани". (Заб. W. W. Hall, Jr. Puritans in the Balkans. Sofia, 1938, p. 266.)

По-нататък Хол бележи, че царуването на Александър Батенберг е улеснило мисионерите да пригледат програмата си за действие към новите условия в страната след изгонването на турците и особено за отстояване на каузата им "против враждебния натиск на руските служебни власти". (Заб. Ibid.)

Не само при Батенберг, а и при неговите наследници на престола протестантските мисионери са намирали прием и благоприятни условия за дейността си. Но тъкмо това само по себе си достатъчно говори доколко угодната за чуждите на народа монарси мисионерска дейност е могла да допада и на самия народ.

Като проводници именно на чуждото на народа западно влияние, монарсите в буржоазна България не са могли да не видят в мисионерската дейност изгода за прокарваната от тях политическа линия.

Като господари с немска кръв те са имали и известни разногласия с някои мисионери, като такива разногласия са се проявявали и между самите мисионери, но това за народа е имало все един и същ неблагоприятен резултат.

Споровете са били, както правилно отбелязва Н. Мизов, най-много за това, "към коя империалистическа групировка да завлекат България" (Заб. Цит. по "Материали по научен атеизъм", С., 1967, с. 211.) в угода на една или друга част от управляващата буржоазна върхушка, а не и в полза на интересите на народа. Затова, когато Хол говори за единство на интересите, това единство съединява реално мисионерските интереси само с интересите на новите народни поробители, а не и с интересите на самия народ.

Твърдението му, че българския народ виждал когато и да било заплаха за своите интереси в руския народ, е грубо тенденциозно изопачаване на историческата истина, което само по себе си достатъчно говори, че задокеанските "доброжелатели"-мисионери са били по същество толкова близки на интересите на българския народ, колкото и турския султан или династията на Кобургите.

Както правило мисионерската дейност е намирала отклик сред свързалата интересите си със западните капитали и със западната политика българска буржоазия. Не случайно още отначало и пропагандата на методизма не намира отклик в средата на трудещите се и потискани народни маси, а техни последователи се появяват предимно из средата на замогващи се занаятчии, търговци и някои представители на интелигенцията. За стремящите се към натрупване на печалби млади буржоа допада пропагандираната и чрез протестантизма американска деловитост. Исканата не само повече пари, но и повече време сложна и скъпа православна и католическа църковна йерархия и дейност в много отношения губи в техните очи пред новата по-практическа и по-евтина религия, която чрез изгодата за кесията разтваряше благоприятно за себе си и сърцата на икономически крепнещите парвенюта. Още повече когато съблазнителната за тях "манна" на западната ориентация дразнеше много примамливо апетитите им за забогатяване. Затова, както пише М. Стоянов, първите български протестантски семейства са били такива, които не само забогатяваха, но и "станаха проводници на политическото и икономическото проникване на САЩ в България". (Заб. М. Стоянов. Посоч. съч., с. 65.)

Не случайно е също така, че възпитаниците на западните училища се ориентираха повече към консервативни политически позиции и се противопоставяха обикновено по убеждения на привържениците на руското влияние на Балканите. (Заб. Ст. Томов, методистки пастор в Търново по време на Учредителното събрание, в спомените си отбелязва като странно това обстоятелство, че повечето от представителите, възпитаници на западноевропейските държави, влязоха в консервативната партия, а руските възпитаници, начело с Каравелова и Стамболова се проявиха като крайни либерали" - Т. Ст. Томов. Един ратник от епохата преди и след Освобождението. Сборник в памет на проф. Петър Ников. София. 1940, с. 502.)

Приспособявайки дейността си към обстановката в страната след Освобождението, мисионерите на методизма по същество не изменят общия дух и общата насоченост на тази своя дейност. Подобно на другите протестантски мисионери те никога не са заставали и действували в защита на народа в буржоазна България. Своята дейност те винаги са устройвали според политиката на своите господари зад граница и на монархическия режим вътре в страната. Застават в защита и на фашизма. Във всички трудни за народа моменти – по време на войните и след тях, по време на фашистката диктатура – мисионерите на методизма са така или иначе на страната на народните врагове, на страната на тези, които са продавали народните интереси, като сами са играли ролята на посредници в търговията с тези интереси, слугувайки според случая на каузата, ту на САЩ, ту на Хитлерова Германия. И, разбира се, през цялото това време те определено се противопоставят на борбите на работническата класа, воюват със социалистическото движение, с идеите на комунизма.

4.2. Отношение към социализма

Протестантските секти в България.

София, Партиздат, 1972, с. 78-84.

Реакционната идейно-политическа насоченост е пронизвала цялата дейност на методистите у нас. Тя е характерна както за различните им форми за широка работа сред населението, така и за духа на възпитанието в различните им училища. Обявявайки се уж против прокарването на каквато и да било политика в работата на училищата, мисионерите-методисти и техните поддръжници в страната са се обявявали фактически против всякаква политика, която на тях и на управляващите не е била изгодна, като неуморно и наистина методично са работили за прокарване на проамериканската политика, за възпитанието на младежта в нейния дух. Умело съставените учебни програми както в мъжките, така и в девическите училища, са подчинени главно на изграждането у възпитаниците на един проамерикански буржоазен мироглед, на едно виждане за света и живота, проникнато от благоговение пред американската (и въобще западна) култура и нихилизъм по отношение на националната ни култура и достойнство, както и по отношение на руското влияние у нас. Тъкмо поради това американският начин на възпитание и методистките американски училища е допаднал особено много и на царския двор, който не само е покровителствувал и подпомагал, но е предпочитал чуждите мисионерски училища пред българските. Още Батенберг през 1881 г. по повод съгласието си да открие Ловешкото американско училище (училището е открито през 1882 г.) е показал добре това предпочитание. В разговора си по този повод със Ст. Томов и Д. Чалис той изразил определено недоволството си от българските училища за това, че в тях "се проповядва политика, както е в училищата на Враца и в други места на княжеството". (Заб. Т. Ст. Томов. Един ратник от епохата преди и след Освобождението, с. 505.)

Това, което не се харесва на Батенберг и на методистите в случая, е, разбира се, прокарваната от прогресивното и патриотично учителство линия на възпитание.

Това покровителствено отношение към американските и други западни училища и недоверието към работата на българските училища и напредничавото българско учителство е изразено още по-силно у следващите царски особи. На въпроса на американския представител Джеймс Бартън, защо дворецът предпочита американските училища и настоява за тяхното укрепване и разширяване, цар Борис отговорил: "Защото възпитаниците на вашите училища притежават такава устойчивост на нравствения характер, каквато нашите национални училища не създават и от която България особено много се нуждае." (Заб. "Sofia News", Sofia, Vol. IX, Januari, 1926, N 2, p. 6.)

Разбира се, свързаните с американските училища царски надежди са били особено много подсилвани от обстоятелството, че техния дух на възпитание, както и целия дух на мисионерската дейност въобще е бил най-дълбоко и най-враждебно противопоставен на идеите на марксизма, на закономерно и неудържимо развиващо се работническо и социалистическо движение у нас, на дейността на Българската комунистическа партия, чиито идеи проникват широко не само в народните маси, но и в училищата.

Воювайки последователно с всички разновидности на идеологическата и политическата реакция, българските социалисти-марксисти са разкривали вярно и дълбоко антинаучната, антинародната и социално вредната същност на методистката пропаганда и дейност, подлагали са я системно на разобличаване пред народа.

В това методистите виждали най-сериозното в своята работа и от своя страна са воювали постоянно и настървено против социализма и неговите дейци.

В лицето на тези "отявлени безбожници" методистите срещали най-силните си врагове.

В доклада си на методистката мисийска конференция през 1905 г. пасторът Павел Тодоров с негодувание отбелязва затрудненията, които им създават социалистите например в Плевен дори и по време на методистките събрания. "Повечето от посетителите са младежи, някои от които са социалисти и в края на всяко вечерно събрание водят прение, за да оборят евангелските истини. Те се стараят да докажат за свое собствено задоволство превъзходството на социализма и блажените дни, които ще настанат, когато стане всеки човек социалист". (Заб. Протокол на четиринадесетата сесия на Българската мисийска конференция на Методистката епископална църква, държана в гр. Варна от 26 до 30 април 1905 г., Русе, печ. Победа, 1905, с. 41.)

"Ние имаме да се борим с безверие, социализъм, хладнокръвие и суеверие" – заявява същият пастор. (Заб. Пак там, с. 40.)

Враждебното отношение към социализма минава като червена нишка в цялата дейност на методистите до социалистическата революция у нас. Въпреки всички перипетии и условия, които са заставяли неведнъж методистките мисионери и ръководители да сменят господарите, на които слугуват, на своята ненавист и борба против социализма те не са изменяли по същество никога.

След победата на социалистическата революция безспорно условията за дейност на методистката църква се измениха съществено. Както на другите религиозни деноминации, на нея ѝ бе предоставена от народна власт възможност да работи свободно, при условие че спазва установената в страната законност. В рамките на гарантираната от конституцията свобода на съвестта бяха премахнати възможностите за административен или друг държавен натиск върху религиозната дейност на методистите (осъществяван понякога преди революцията под давлението и на православната църква). Това им позволи не само да активизират дейността си, но и да увеличат малко броя на обществата и църквите си. Ако през 1938 г., т.е. преди началото на Втората световна война в страната има около 800 методисти с 20 църкви, (Заб. Вж. проф. Ст. Цанков. Развитие на Православната църква от Освобождението до настояще време. Годишник на Софийския университет "Климент Охридски", Богословски фак., т. XVI, 1938–1939. София, 1939, с. 300.) в 1963 г. те наброяват 835 редовни членове, разпределени в 30 общества и църкви, 12 от които регистрирани и 18 нерегистрирани, като 3 от църквите са създадени след 9 септември 1944 г. (Заб. Методистките църкви са създадени по време, както следва:

Години	Брой на църквите
До 1900	14
1900–1910	-
1910–1920	4
1920–1930	6
1930–1944	3
1944–1960	3
след 1960	—

Предоставените им благоприятни условия за религиозна дейност обаче не отклониха ръководителите на методистката секта непосредствено след революцията от пътя на политическата реакция, не измениха по същество враждебното им отношение към социализма, към народната власт.

Заставени от обстоятелствата да се съобразяват с новата обществена и политическа обстановка в страната, по поръка на западните си вдъхновители те заеха привидно лоялна позиция към новата държава, а всъщност с това прикриваха намеренията и действията си против народната победа, против делото на социализма.

Тогавашият ръководител на методистката църква Янко Иванов с някои свои помощници стана един от организаторите на широка подривна и шпионска дейност, целяща създаване на недоволство против народната власт и предизвикване на намеса на САЩ за възстановяване на капитализма и властта на буржоазията в България. Подробно за това вж. "Процесът срещу евангелските пастори-шпиони". София, издание на Дирекцията по печата, 1949.)

С нанесения от Народния съд през 1949 г. разгром на пасторската шпионска организация в ръководството на методистката църква настъпиха коренни промени, като то бе очистено от контрареволуционни елементи и се ориентира на действително лоялни позиции.

Но с тази положителна промяна не се отстранява изцяло вредната социална роля на методистката дейност в нашата страна. Лоялната позиция ликвидира политическата реакционна дейност на предишното методистко ръководство, но не премахва заедно с това и идеологическата реакционност на методизма, вътрешноприсъщата несъвместимост на неговото учение и на неговата пропаганда със социализма, с обществения прогрес. Въпреки опитите да се приспособява и модернизира съобразно с условията на социализма, по своята дълбока същност методистката идеология си остава коренно враждебна на идеите на социализма и комунизма, на тенденциите на нашето съвременно развитие, явява се идеологическа спънка за осъществяването на тези тенденции.

Както в символа на вярата им, така и в проповедите им, в техните молитви и песни методистите последователно поддържат и внушават разбирането за греховността и малоценността на света и на човешкия живот. В духа на това разбиране вниманието на човека се отклонява от насъщните му задължения в реалния живот и се отправя към суетни усилия за постигане на миражно благополучие, спасение и щастие в отвъдния живот по пътя на безрезервната, всеотдайна вяра в бога. Този основен дух на методистката пропаганда влиза в дълбоко и непримиримо противоречие с духа на нашето време, с духа и тенденциите на развитие на социалистическото общество. Вместо да стимулира и ориентира правилно усилията на човека в строителството на новия живот, методисткото учение разглежда подобни усилия като суета, представя ги за гибелно заблуждение.

В много от методистките песни например светът се обявява за тъмнина, пустиня, царство на гибел и падение и пр. (Заб. Вж. напр. 64, 74, 83, 111, 224, 452 и др. песни от методисткия вестник "Духовни песни", издание на Върховното управление на Българската евангелска методистка църква и на Централното управление на Съюза на евангелските съборни църкви в България, София, 1955.) За единствено спасение от тази "пустиня" се обявява вярата в Христа, следването на която е всичко, а светът в сравнение с това е нищо.

"Този свят за нищо се брой, щом вярата изгрей" – се казва в една от песните. (Заб. Пак там, с. 67.)

Щастието не е в труда за изграждането на социализма, въобще трудът не е в състояние да осигури някому щастие, макар и понякога да се нарича "благодат". (Заб. Пак там, с. 169.)

Шестте работни дни на седмицата се обявяват в методистките песни за дни на грижи, мъки, страдания и страхове (Заб. Пак там, с. 15, 17 и др.), а денят за молитвено общение с бога за единствено светъл и красив ден. В този ден човек не само си отдъхва от бремето на труда и грижите, но има възможност единствено да се отдаде на това, което отговоря на неговата природа и призвание, да потърси единствения път за избавлението си, за своя възход към истинския живот и истинско щастие. Защото думите на Христос се обявяват единствено за думи на възход и живот (Заб. Вж. "Духовни песни", с. 15.), вярата в Бога – за единствен път към щастие (Заб. Пак там, с. 131 и др.) към радост (Заб. Пак там, с. 93.) към чистота и святост (Заб. Пак там, с. 98, 111 и др.) и пр.

Съществена част от ненаучната и реакционна идеология на методизма е неговият възглед за нравствеността, отстояван и в социалистическата съвременност. Сърцевината на този възглед е отричането на възможността нравствеността да вирее без религията и човек да бъде нравствен без вярата в Бога. За истински нравствен се обявява само който искрено и дълбоко вярва в Бога, а невярващият се разглежда като естествена жертва на порока, като склонен към всякакъв род падения. Страхът от Бога се издига като единствена сигурна опора против безнравствеността.

“И блажен е кой се бои,
всякога от Господа:
не е склонен към лъжи,
чист е в своите дела” (Заб. Пак там, с. 111.)

Още по-очебийски в това отношение са онези моменти от “духовните песни”, в които Христос се обявява не само за опора на нравствената чистота, но и за “слънце на правда и залог за мир” (Заб. Пак там, с. 22.), даже за някакво предстоящо освобождение на нашия народ! Ето например какво се казва в 312-а песен:

“О, Господи, кога ли
народа щеш спаси? —

.....
Докрай ли грях, неправда?
Докрай ли мощния
земи ще граби с кривда —
все зло, нещастия?

.....
Не дай му, Боже, зноен гнет;
спаси от зло назода клет,
спаси народа! Амин” (Заб. “Духовни песни”, с. 135.)

В друга песен народът и днес се обявява за “мъченик” и се отправя пак пламенна молба към бога да му помогне “да изтрай до щастлив и добър край”. (Заб. Пак там, с. 136.)

Наистина, буди недоумение, от какви социални неправди и злини се надяват методистите да бъде тепърва “освобождаван” нашия народ, но не буди никакво съмнение, че подобни техни молитвени усилия и надежди са днес не само анахронизъм, но имат безусловно вредна идеологическа насоченост, влизаща при това в твърде осезателно противоречие и с изискванията за лоялност.

С една дума, по своя дух и главна насока дейността на сектата на методистите и в съвременните наши усилия е в дълбоко и непримиримо противоречие с прогреса. Нещо повече, противоречивостта с прогреса е самата същност на методисткото учение и затова с всяка крачка на общественото развитие напред тази противоречивост все повече се задълбочава и по същество не може да не се задълбочава. Поради това — въпреки всички опити да се залови по-крепко за колелото на историята — методизмът с всяка нова крачка на общественото развитие губи прогресиращо и безвъзвратно историческото си оправдание, превръща се все повече във вреден анахронизъм. Затова и съзнателната, организираната дейност за неговото преодоляване в нашата страна е една правилно осъзната и назряла обществена необходимост.

5. Държавната политика към евангелските църкви и общество Бяло Братство

5.1. Информация за работата на Комитета и състоянието на протестантските църкви в София

За служебно ползване *

Вестители на истината. История на евангелските църкви в България.

София, Българско библейско дружество ООД, 1994, с. 379-384.

Една секретна информация от главния специалист Цвятко Цветков
от 22 февруари 1984 година свидетелствува
за скритите намерения на Комитета спрямо Евангелските църкви.

За служебно ползване!

Информация за работата на Комитета и състоянието на протестантските църкви в София

В НРБ съществуват следните протестантски изповедания:

Петдесятна църква, Конгрешанска (Съборна) църква, Баптистка църква, Методистка църква, Адвентистка църква. Освен тях съществува Верска общност "Бяло Братство" (Дъновисти) и т. нар. "Божия църква", привържениците на която са известни с името "Тинчевисти". Тази църква е незаконна.

Протестантските църкви не притежават статут на юридическа личност. Те се намират в положение на търпимост. Централните ѝ ръководства се намират в капиталистическите страни – САЩ и някои европейски страни. Поради тази особеност и някои други причини често пъти те стават обект на задгранична антисоциалистическа пропаганда.

Преди пет години за злоупотреба, незаконно получаване на чужда валута и нарушение на митническите разпоредби 6 члена на Петдесятната църква бяха осъдени от 3 до 6 години затвор.

По градоустройствени причини във Веллингград бе отчуждена Конгрешанската църква.

В София членовете на "Божията църква", начело със самопровъзгласилия се за старейшина Павел Игнатов, се опитаха да се легализират като завладеят Методистката църква на ул. "Раковски" N 86.

Тези случаи бяха широко използвани от някои задгранични центрове на Запад за пропаганда против НРБ. Изпратени бяха протести, някои от които бяха адресирани до др. Тодор Живков.

Независимо от това, обаче, централните ръководства на протестантските църкви са лоялни към властта. Те подкрепят мероприятията, които провежда народната власт. Включват се в борбата за мир и провежданите международни конференции от този характер.

* *Забележка на съставителя:* Този материал е документално приложение, за обяснение на историческите събития за гоненията на комунистическата власт срещу евангелистите и дъновистите през 1983-1984 г.

Протестантите в страната наброяват около 20,000 души. По-значими в количествено и качествено отношение са Петдесятната и Адвентистката църкви. В тях членуват и млади хора.

Петдесятна църква

В София има две петдесятни църкви. Едната се намира на ул. "Бачо Киро" N 21, а другата на ул. "Христо Зъбчето" N 10 – Подуене. По-активна е тази на ул. "Бачо Киро" N 21. Тя се обслужва от председателя на Петдесятната църква Иван Зарев Ангелинов и неговия заместник пастор Динко Желев.

През 1983 година по нареждане на Комитета на централното ръководство на Петдесятната църква бе извършена финансова ревизия от Държавен финансов контрол. За неспазване на финансова дисциплина църквата бе задължена и внесе в полза на държавата 60,000 лева.

Уволнени бяха трима пастори, които фактически възглавяваха едни от най-големите църкви в страната – Бургас, Сливен и Стара Загора. Тези санкции бяха наложени за неспазване на законността.

Конгрешанска (Съборна) църква на ул. "В. Коларов" N 49

Председател на Конгрешанската църква в България е пастор Костадин Спасов Бозовайски. Той е вече пенсионер, но продължава да обслужва упоменатата църква на ул. "Васил Коларов". Поискано е от Комитета на църквата да се извърши финансова ревизия през тази година. Резултатите от ревизията ще бъдат използвани за отстраняване на братята Димитър и Христо Куличеви, които в религиозно отношение са много активни и не се съобразяват с нарежданията на Комитета.

Направен бе опит на мястото на пастор Бозовайски да бъде избрано и назначено друго лице за председател на Конгрешанската църква, но тя не го възприе. През тази година този въпрос ще бъде решен окончателно.

Ръководният и обикновеният членски състав е доста застарял. Възможностите ѝ за религиозно въздействие са доста слаби.

Баптистка църква на ул. "Пело Пеловски" N 63

Общо в страната баптистите наброяват около 650 души. Председател на Баптистката църква в България е пастир Георги Господинов Тодоров, който живее в гр. Варна. Баптистката църква на ул. "Пело Пеловски" N 63 – София се обслужва с прехождане от пастор Иван Ангелов Станкулов, който живее в гр. Лом. Той е на 80 години и има отрицателно отношение към народната власт. След 9 септември е съден от Народния съд. Отсъствието му от София дава възможност на нежелателни лица от църквата, в това число и на чужденци, да изнасят проповеди от амвона без да имат разрешение от Комитета. Обмисля се начин и се търси подходящо лице за пастор, който да бъде назначен в тази църква. Предлаганите досега лица от Комитета пастор Ангелов ги отхвърля, като злонамерено ги оклеветява и представя като хора на властта.

Методистка църква – ул. "Г. С. Раковски" N 86

Методистката църква като изповедание е малка. По численост тя наброява 1000 души за страната. Председател на Методистката църква е епископ Иван Ненчов Ножаров. Проблеми с работа с тази църква нямаме, освен с изложенията, които се правят от пастор Симеон Попов от Шумен. Това е реакционно настроен човек с пропагандна ориентация, който се е самообявил за отговорно лице на църквата за цялата страна и често изпраща изложения, включително и до най-висши инстанции.

Адвентистка църква – ул. "Васил Коларов" N 10

Тази църква е доста активна. Съботен ден адвентистите не работят. Това е отличителен ... белег на изповеданието. Някои адвентисти не пускат децата си на училище, с което нарушават закона.

През 1983 година на Централното ръководство на Адвентистката църква бе извършена финансова ревизия. Установено бе неправилно изразходване на

парични средства, в резултат на което църквата бе задължена и внесе сумата 160,000 лева в Републиканския бюджет. От Централното ръководство на църквата бяха освободени по наше искане като неподходящи двама члена – пастор Емил Димитров и пастор Стоян Томанов.

Ликвидирана беше печатната база на църквата, като бяха иззети две циклостила, на които се отпечатваха "Библейските съботни уроци". Тиражът им бе ограничен от 35000 на 100 броя. Отпечатването на "Библейските съботни уроци" се извършва на всяко тримесечие и за това се иска разрешение от Комитета.

Верска общност "Бяло Братство" (Дъновисти)

В страната има около 400 души дъновисти, а в София 230. Тази общност са останали изключително стари хора. В София не разполагат с молитвен дом и обикновено религиозните си служби (паневритмии) придружени с песни и музика, се провеждат на открито в Парка на свободата и на някои други места. Братството е регистрирано в Столичния народен съвет. Възглавява се от сестрите Драга и Люба Михайлови, които имат одобрението от Комитета, лоялни са към властта, но с доста напреднала възраст. Проблеми в работата с тях нямаме.

Божия църква "Тинчевисти"

Тинчевистите са отцепила се част от Петдесятната църква. Те са нелегална секта. Стремят се да се обособят като самостоятелна църква. Създават големи трудности на властите в контрола над тях. Разпръснати са на групи от 5–6 човека и повече в различни краища на страната.

22 февруари 1984 г.

гр. София

Главен специалист: *Цв. Цветков* (подпис)

От тази информация става ясно в кои църкви Комитетът среща трудности поради "непослушанието" на някои църковни служители. Наистина, особено големи трудности им създаваше Българската Божия църква (Тинчевистите) с техния главен старейшина Павел Игнатов, който бе упорит в своето непослушание пред Комитета.

От данните на Конгрешанската (Съборна) църква личи целта да се отстранят дейните лица в църквата. За да може това да стане по "демократичен" начин, предвижда се финансова ревизия с предварително определена цел – "резултатите от ревизията да бъдат използвани за отстраняването на братята Димитър и Христо Куличеви, които в религиозно отношение са много активни и не се съобразяват с нарежданията на Комитета. Направен бе опит на мястото на пастор Бозовайски да бъде избрано и назначено друго лице за председател на Конгрешанската църква, но тя не го възприе. През тази година този въпрос ще бъде решен окончателно".

Повтаряме тези места от информацията на главния специалист на Комитета Цвятко Цветков, защото от тях се вижда как целенасочено те са планирали своите действия по отношение на евангелските църкви и от друга страна, развилите се събития в Първа евангелска църква показаха наяве скрития начин, по който те винаги са действували.

Следният документ е също показателен в това отношение.

5.2. Предложение за снемане регистрацията на пасторите на Конгершанската църква Христо Христов Куличев и Димитър Христов Куличев *

Вестители на истината. История на евангелските църкви в България. София, Българско библейско дружество ООД, 1994, с. 385-387

До Другаря Любомир Попов,
заместник министър,
председател на Комитета по
въпросите на БПЦ и на РК
при Министерството
на външните работи

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

за снемане регистрацията на пасторите на Конгершанската църква
Христо Христов Куличев и Димитър Христов Куличев

Другарю Зам. министър,

От известно време председателят на Централното управление на Конгрешанската църква пастор Костадин Спасов Бозовайски е пенсионер. По тази причина част от времето си прекарва в Пазарджик, където се е установил да живее и само от време на време идва в София във връзка с някои богослужения. С това контрола над църквата е отслабнал. От това се възползват фанатизирани в религиозно отношение пасторите Христо и Димитър Куличеви. Те проявяват нескрит стремеж да оглавят църквата и активизират нейната дейност. Това тяхно желание намира подкрепа и от пастор Бозовайски, който негласно ги поддържа и в тяхно лице вижда бъдещите негови заместници.

През 1976 г. пастор Христо Куличев е написал писмо с ултимативен тон, което е изпратил до председателя на Държавния съвет другаря Тодор Живков с настояване да бъде възстановено издаването на забранения през 1948 г. вестник "Зорница". Без да има право и без всякакво разрешение от Комитета и съответните власти по места той е посещавал отделни църкви в страната, където е извършвал богослужения. Организиран е младежки служби, музикални програми и заедно с брат си, пастор Димитър Куличев, са изработвали програма за изпращането на младежи да проповядват в провинцията.

Пастор Христо Куличев не е член на централното ръководство на Конгрешанската църква, обаче той присъства на почти всички негови заседания, като заявявал, че не го интересува мнението на Комитета, важно било, че църквата го била избрала.

Без да има съответни пълномощия към края на 1983 г. той поема ръководството на църквата.

Забележка на съставителя: Материалът има за цел да покаже причината за промяната, настъпила през изминалите 23 години, в цитираните лица, които представят Петър Дънов като лъжеучител във вестник «Зорница», бр. 4, 5 от 2007 г. Тези статии ги помещаваме накрая.

Съществуват изказвания от страна на вярващите и се правят упреци към пастор Бозовайски, за това, че той е допуснал Христо и Димитър Куличеви да ръководят дейността на църквата.

През м. март т. г. на Централното ръководство на Конгрешанската църква беше извършена ревизия. Установи се, че пастор Димитър Куличев като член на Централното управление на Конгрешанската църква, изпълняващ дейността касиер, е допуснал следните нарушения:

Не е извършвал начисление и внасяне 20 % осигурителни вноски върху изплатените трудови възнаграждения на частни лица за извършена работа.

Пастор Димитър Куличев е изплащал командировъчни пари на пастори и проповедници без командировъчните да се заверени от съответните длъжностни лица.

В приложените сметки към заповедите за командировка не е отразено колко са пътните и дневните, а командировката е изплащана общо.

Изхождайки от гореизложените основания предлагам:

Да бъде снета регистрацията на пасторите Христо Христов Куличев и Димитър Христов Куличев.

06 юни 1984 г.

гр. София

подпис: Цв. Цветков

Пастир Бозовайски неведнъж бе викан в Комитета и му бяха предлагани пастирите Виктор Вирчев и Милчо Тотев от Петдесятната църква и Тимотей Михайлов от Баптистката църква за негови заместници. Той отбиваше тези предложения като възразяваше, че тези лица не са от съборните църкви, а и Тимотей Михайлов не е пастир. "Ще го ръкоположите", предложил веднага Цветков.

След като тези предложения не бяха приети, на преден план излезе Павел Иванов от Евангелската съборна църква в Асеновград. Без да бъде избран от църквата за пастир и от събор за председател, комитетът му издава писмо от 6 ноември 1984 г., че е регистриран по чл. 16 за пастир на Първа евангелска църква и председател на Съюза на евангелските съборни църкви.

6. Приносът на евангелистите за България

Приносът на евангелските мисионери и тяхното дело с появата им в живота на българския народ през XIX век

Павел Василев

Развитието на възродителните процеси и Реформацията в Европа не дават отражение върху живота на българите. През 17 и 18 век България остава изолирана от тези основни процеси. Страната ни се намира под Османско робство, а гръцката православна църква прави масирани опити чрез своето духовенство да **елинизира** българския народ. Стремешите на Софроний Врачански и Паисий Хилендарски да стимулират изграждането на църковна и национална идентичност, веднага не дават видими резултати.

В първите години на 19 век, евангелските мисионери постепенно навлизат и проучват условията за просветна и духовна работа по нашите земи. Тези опити са провокирани от усилията на прогресивни православни българи, които са търсели пътища за реформи в църквата и обществото и за възстановяване на българското самосъзнание.

Евангелските мисионери намерили по нашите земи едно будно, но много изостанало във всяко отношение население.

1. Първата тяхна задача, която се налагала, е да обучат хората на най-елементарните хигиенни навици и на начин на живот. (Виж статията *“България през 19 век”*.) До тогава почти нищо не е било извършено за духовното повдигане на населението. Само в отделни селища е имало училища и малко са били младите хора, получили образование.

2. Евангелските мисионери са започнали усилен просветна работа. С изгражданите училища от модерен за тогава тип, те окончателно са изместили килийните.

Особено значение има създаденият от мисионера д-р С. Хамлин *Роберт Колеж* в Цариград. От там подготовка получават много наши общественици, които намират място във възродителните процеси и участвуват в ръководството на младата българска държава – министри, държавни служители, учители и др.

За подготовка на свещенослужители (пастори и книгопродавци), които да разпространяват Словото Божие и евангелските истини, мисионерите са откривали научно-богословски училища, като тези в Пазарджик, Свищов, Самоков, Ловеч и др. Освен това, те са създавали десетки сиропиталища и детски градини, където от малки децата са научавали за Бога.

3. Евангелските мисионери са развивали усилен книжовна дейност чрез преводи и публикуване на християнска и духовна литература. В тази тяхна работа те са срещали съпротивата на гръцкото православно и католическо духовенства, които унищожават много ценни старобългарски книги. Това се е правило с цел ликвидиране народностното съзнание на българите.

Най-съществената работа в тази насока е пълният превод на цялата Библия на съвременен български език, отпечатана през 1871 г. Върху превода са работили мисионерите д-р Елиас Ригс и д-р Алберт Лонг и българите Христодул Костович Сечан-Николов и Петко Рачо Славейков. (Виж статията *“Превод на Библията”* - раздел 2, т. 1)

От евангелските мисионери са преведени, отпечатани и разпространени много книги с християнско съдържание, които са имали своето въздействие върху народа. (Виж статията *“Д-р Алберт Лонг”*. - раздел 1. т. 6.1)

За успеха на книжовното дело у нас, със съдействието на евангелските мисионери са били внесени шрифтове на кирилица от Америка за работа на печатницата в Смирна. Там е отпечатан на български език Новия Завет преведен от Неофит Рилски, в няколко издания с общ тираж 30,000. По-късно печатна база е създадена и в Цариград. За печат са били търсени възможности и във Влашко.

Евангелските мисионери издават и първият български вестник "Зорница" в Цариград, който и до днес се печата.

4. Основен и съществен е приносът на евангелските мисионери да проповядват и да учат народа на Словото Божие. Преследвани от гръцките фанариоти, а по-късно – от новоназначените неуки български свещеници, те били принудени да правят свои църкви, които с готовност са приемани от народа.

Евангелските църкви поднасяли Словото Божие на говорим, роден език и подканвали за един активен християнски живот. Те били реформирани църкви, изчистени от суеверие, от закостенялостта и ритуалността. Сега, след изпитанията и гоненията през 45 годишния комунистически строй, в Северна България има повече от 35 Евангелски методистки църкви.

5. Евангелските мисионери д-р Ал. Лонг и д-р Уошбърн, преподаватели в Роберт Колеж в Цариград, през 1876 г. са били съпричастни към съдбините на българския народ при потушаването на Априлското въстание. По тяхно настояване, Еуджин Скайлер, легационен секретар и генерален консул на Америка в Цариград, посещава Батак и вижда ужасяващата картина от 5000 трупа непогребани.

Материалите за турските зверства, д-р Лонг своевременно превежда на английски език и предава на кореспондента на "Дейли нюз" Едиун Пиарс. Европа научава истината. От подадените сигнали, кланетата са спрени. Така тези мисионери завинаги свързват имената си с българската история.

6. В борба за независима национална църква, евангелските мисионери имат своя принос. Това е един от най-важните процеси в историята на българското Възраждане и ключов момент в изграждането на съвременната българска нация.

На 3 април 1860 г. при тържествената Великденска служба на българската общност в Цариград Иларион Макариополски провъзгласява независимостта на Българската православна църква от Цариградската фанариотска патриаршия. Тази решителна стъпка на българските духовни водачи предизвиква яростна реакция от страна на Цариградската патриаршия. Тя се обръща към Високата порта с искане Иларион Макариополски и всички свързани с акцията от 3 април да бъдат заточени.

Евангелските мисионери в България с внимание и съчувствие следят усилията на българския народ за църковна независимост. През м. ноември 1860 г. д-р Елиас Ригс неколнократно настоява пред американския пълномощен министър в Цариград, Джеймс Уилямс, да се застъпи пред Високата порта в защита на българската кауза. Практически на този етап, мисионерите се явяват единствения външен фактор, симпатизиращ на българската кауза.

В най-тежките моменти на борбата, Иларион Макариополски е застрашен от ново заточение. Той познава евангелските мисионери и тяхната лоялност, посещава Роберт Колеж, търси тяхното мнение и помощ. Освен това той се обръща към Евангелския съюз (алианс), който като посредник да го свърже с посланиците на някои протестантски страни в Европа и с Америка. Със застъпничеството на британския, пруския и датския посланици, тримата архиереи Иларион Макариополски, Авксентий и Паисий са спасени.

Поради натиска на гръцките фанариоти да запазят влиянието си в българската църква и присъствието на големите користни апетити на католиците – униати, българските православни дейци са проявили готовност да преговарят с Евангелския съюз за присъединяване. Идеята била българската църква да се обяви за част от протестантския милиет, като в този договор те са виждали един формален акт, който обезпечава независимост. При преговорите между евангелските мисионери и православните църковни дейци възникнал проблем по текста от договора:

“Светото Писание на Стария и Новия Завет е единствено правило на вяра и дела”.

С този параграф от договора де факто се изключват като средство за спасение ритуалите, допълнителните писания и предания, житията на светците и молитвеното застъпничество на Св. Богородица и другите светци.

Българските православни водачи не се решават на такова окончателно изповядване – единствено на авторитета на Светото Писание и договорът не се е сключил. В препятствие се превръща всъщност онова, което се явява фундамента на протестантството – позоваването единствено на Библията, като валиден авторитет. Евангелските мисионери всъщност са били на прага на изключителен успех в своята дейност сред българите – формално целият български народ би станал част от протестантския съюз, макар че се запазва автономността на църквите.

Този момент не дава отражение на взаимното уважение между протестанти и православни и на взаимната им подкрепа, особено в борбата на българите за независима църква. И до днес остава открит историческия въпрос:

С какво съдбата на българския народ, неговото национално, културно, икономическо и политическо развитие биха били по-различни през последните 145 години, ако през онези драматични събития православните църковни водачи бяха взели друго решение.

(По т. 6 със съкращения са използвани материали на Mediapool.)

7. Герои на вярата

Герои на вярата. Божий свидетели и мъченици
Духовно слово, Г. XIV, 1938, бр. 1-2, с. 15–17.

1. Иоан Кръстител.

За него беше пророкувано в Исаия 40:3 и Малахия 3:1 и 4:5, сравни с Мат. 3:3 и 11:14. Той беше предтеча на Господа Исуса Христа и Божий пророк. По строгост на живота си, ревността си за Бога и в работата си между човеците приличаше на пророк Илия и беше с дух и сила Илиина (Лука 1:17). Той смело изобличаваше греха и поканваше към покаяние и духовно събуждане. Исус, следа като беше кръстен от Иоана, го нарече повече от пророк, но все пак бе по-малък и “от най-малкият в Небесното Царство” (Мат. 11:3).

За своето безстрашие да изобличи в грях дори цар Ирод, неговата незаконна жена Иродиада го толкова намразила, че при един празник дъщеря ѝ Соломия, която бе харесала на Ирода с танцуването си, поиска, подучена от майка си, главата на Иоан Кръстителя да ѝ се поднесе на блюдо. Така Иоан бе обезглавен (Мат. 14:3–12).

2. Иоан – апостолът и Евангелистът.

От Витсаида в Галилея. До повикването му от Исуса, бил ученик на Иоана Кръстителя и прост рибар (Мар. 1:20, 1:5–10).

По характер кротък, но решителен. Пълен със смирение и братска любов. Обичаше Исуса повече от всички – наричан апостол на любовта. Твърд и неустрашим – свидетел на Преображението, Гетсиманските страдания и на разпятието на Спасителя и затова ги описва като очевидец (Иоана 19:35). Един от първите свидетели на възкресението и след възнесението смело проповядваше Евангелието из Ерусалим (Деян. 4:13), не се уплаши от затвор, биене и заплашване със смърт.

Той за много години и след смъртта на апостол Павел изобилно е сеял семето на Божията любов из цяла Мала Азия, докато император Домициан около 95 г. сл. Р. Хр., го заточил на о. Патмос, където имал виденията на чудната книга "Откровение". После се върнал в Ефес, където поради дълбоката старост, бил носен на ръце от учениците в църква. Казва се, че последните му проповеди съдържали само думите: *"Деца, обичайте се един друг"*. Той умрял на 94 годишна възраст в 100 г. сл. Хр., надживявайки всички апостоли. Написал е Евангелието на Божията любов, 3 Послания и книгата "Откровение".

3. Джон (Иоан) Бънян

Автор на безсмъртния сън, наречен *"Пътешественикът"* от този свят до онзи, най-четената книга след Библията. Той е роден в 1628 г. в Елстоу – Англия, син на тенекеджия. В 1649 г. бива спасен от един много греховен живот и започва смело да проповядва Евангелието. Защото това вършил без разрешение от официалните власти, бил осъден и лежал 12 години в затвора, където написал "Пътешественикът". Написал е около 60 книги, между които "Духовната война" и "Животът и смъртта на г-н Нечистивов". Умрял 1688 г. в Лондон.

4. Джон Веслей

Основател на Методистката църква, роден на 17.VI.1703 г. в Епфорт, Англия. В 1720 г. отива в Оксфорд и още неспасен отива да проповядва на американските индианци. Връща се в Англия, среща Петър Болер, един от Моравските братя, и получава уверение за спасение на 24 май 1738 г. Започва една жива християнска работа, но духовенството го отхвърля, обаче, той заедно с брат си Чарлз Веслей, Уайтфилд и др., разнася благата вест из цяла Англия. Много пъти изложен на присмехи, бой, замерван с развалени яйца, при слънце и зимни фъртуни, той неуморно тръби Евангелската истина и беше употребен от Бога за едно голямо духовно събуждане в Англия и света. Умрял в 1791 г. в Лондон.

5. Джон Накс

Великият шотландски реформатор бил роден в 1505 г. Когато започнал да работи за духовно събуждане, почват и неговите гонения, както в Англия така и в странство. Той явно и смело говорил против идолопоклонството в католишката църква и злоупотребленията на папата, изобличавал кралица Мария за лични и държавни грехове. Умрял 1572 г.

6. Джон Уиклиф

Голям проповедник и преводач на Библията, роден в Йоркшир в 1320 г., бил голям изобличител на папщината. Той основал свое училище и пращал учениците си от село в село да проповядват Евангелието. Наричали ги "бедни проповедници". Същата работа съществува и до днес. Писал е много и проповядвал навсякъде. 35 години след смъртта му, в 1428 г. костите му били изкопани и хвърлени в р. Сфифт – по решение на Констанския събор.

7. Джон Калвин

Френският реформатор, станал баща на калвинизма, е роден в 1500 г. Студенствувал в Париж, Орлеан и Базел. Силно повлиян от германската реформация. Писал много коментарии. Прочут и като социален законодател. Умрял 1564 г.

8. Ян (Иоан) Хус

Чехският реформатор, бил роден в 1369 г. в Хусинец. Повлиян от съчиненията на Уиклиф. Станал ректор на университет в 1402 г. Папа Александър заповядвал съчиненията на Уиклиф да бъдат изгорени и понеже Хус продължавал да проповядва техните учения, бил отлъчен от католишката църква. Последвали бунтове. Хус трябвало да бяга, но бил хванат и хвърлен в затвора. Отказал да се откаже и бил жив изгорен в 1415 г. Обаче той оставил дълбоки следи в Чехия и по цял свят.

9. Джон Уилямс

Мъченикът на Ер-романго, е роден в 1796 г. Работил за много години между човекоядците в Н. Хибридските и други острови. Преводач на Новия Завет на "раратанга" език. Създава един от първите мисионерски кораби за Християнска работа между езичниците. През 1838 г. бил убит и изяден от жителите на остров Ер-романго.

IV.
ЕВАНГЕЛИСТИ
И
УЧЕНИЦИ

Съставил д-р Вергилий Кръстев

1. Д-р Стефан Томов

2. Учителят Дънов за прераждането.

Из Словото му / Състав. Цанка Екимова

3. Дафинка Доганова

4. Стоян Кръстов Ватралски

5. Самарянин

6. Методи Жеков Марков,

вестник “Български бранител”

и Учителят Дънов

7. Драгомир Иванов Василев

8. Павел Драгомиров Василев

1. Д-р СТЕФАН ТОМОВ

(25.03.1850, Котел – 24.04.1939, София)

1.1. Лични спомени

А) Автобиографични бележки

Християнски свят, Г. XXVIII, бр. 12 (XII.1924), с. 141–142.

Ст. Томов

Роден съм в гр. Котел на 25 март 1850 г. Първоначалното си образование получих в родния си град. През 1862 г. д-р А. Л. Лонг, първият мисионер, който положи основите на евангелското дело в Северна България, издействува да бъде приет със стипендия в английското училище в остров Малта* // * Заб. Роберт Колеж не беше още отворен. // и в началото на м. октомврий същата година заминах през Цариград за остров Малта и постъпих в английската колегия. В училището заварих други двама българи: Никола Стойчев от Шумен и Петър Матеев от Котел.

През лятото на 1865 г. се разтури английската колегия в остров Малта и с другите българи ученици аз се завърнах в Цариград и от там в родния си град Котел. През м. септемврий, 1865 г. постъпих в Роберт Колеж и в 1869 г. завърших курса на науките в тази колегия. След туй, в 1869–1870 учебни години учителствувах в гр. Ямбол и в 1870–1871 и 1871–1872 учебни години учителствувах в родния си град Котел.

От 1872 до 1874 г. бях секретар на английската болница в Галата, Цариград. През м. декемврий 1874 г. заминах за Америка, гдето пристигнах в началото на м. януарий 1875 г. и веднага постъпих в богословската семинария Дрю, щат Ню Джърси (Drew Theological Seminar, Madison, New Jersey). Завърших курса в 1877 г. със степента бакалавър по богословието (Bachelor of Divinity) и работих като пастир и проповедник в една селска методистка църква в Гилбертон, щат Пенсилвания.

През м. ноември 1878 г. бях назначен от Мисионерския Борд да работя в българската мисия и в началото на м. декемврий същата година тръгнах от Ню Йорк за България.

В Русе пристигнах в началото на м. януарий 1879 г. и бях назначен да почна проповедническа работа в гр. Търново, дето се установих в началото м. февруарий, същата година.

Работил съм като проповедник, пастир, учител в Свищов и като проповедник и пастир в Русе, Шумен и Варна.

Превел съм следните по-главни издадени от Мисията книги: "Съкратено Богословие", "Животът на Джон Уесли", "Християнско кръщение", "Животът на Исуса Христа и на Ап. Павла" от Сталери, "Огненият език или Силата на Християнството" и "Хомилетика" от Епископ Бърт. – Бил съм редактор на "Християнски Свят" петнадесет години. Сътрудничил съм и още сътруднича на "Християнски Свят" и "Зорница".

**Б) На аудиенция при първия български княз Батенберг.
В Самоков. Насилствено затваряне на Американското училище в
Свищов.**

Лични спомени

Християнски свят, Г. XXVIII, бр. 12 (XII.1924), с. 141–142.

Д-р Ст. Томов

Един от американските мисионери, който успя да научи добре български и работеше успешно около осемнадесет години в нашата мисия, беше Благ. Д. Ч. **Чалис**. Той най-напред в 1881 г. отвори в Троян поддържаното от Женското мисионерско дружество Американско девическо училище, което на другата 1882 г. биде преместено в Ловеч.

Трябваше да се построи училищно здание, но Ловешкия градски съвет правел спънки и не давал разрешение за това. Г-н Чалис беше принуден да ходи в София да действа при Министерството на вътрешните работи за добиване разрешение. Той ме повика от Свищов да го придружа в София и му помогна в тази важна работа.

На 28 февруари, 1882 г. пристигнах в Ловеч; Г-н Чалис ми разправи за шиканиите, които му правел Ловешкия градски съвет и как кметът отлагал издаването писмено разрешение за построяване училищно здание. Два-три пъти ходихме при кмета и все един и същ отговор получихме: съветът не се е събирал да разгледа въпроса; окръжният управител бил по обиколка из окръга. След два дена управителят ни прочете четирите главни точки на представения от кмета доклад по постройката на училищното здание. Давам тук тези точки като курioз:

1. Откак дошли протестантите в Ловеч православните църкви останали празни;

2. Понеже от Освободителната (руско-турската) война насам има много бедни деца в Ловеч, то всички тези деца щели да постъпят в Американското протестантско училище и щели да станат протестанти.

3. Че откак дошли протестантите в Ловеч, много жени парясали мъжете си;

4. Че в Американското училище учителите учили децата да се не покоряват на родителите си.

Управителят ни заяви, че това са много глупави причини и прибави, че ще изпрати доклада до Министерството и не се съмнява, че отговорът на министъра ще бъде благоприятен за нас.

В София ние ходихме няколко пъти при г-на Начевича, тогавашния министър на вътрешните работи и при г-на Стоилова, тогавашния началник на политическия кабинет на Негово Височество и след няколко дена Ловешки окръжен управител получил телеграма от министъра в смисъл да издаде разрешение за изграждане на училищното здание.

През краткото си пребиваване в София по този случай ние се запознахме и с г-на А. Кох, проповедника на тогавашния княз Батенберг. Г-н Кох ни издействува **аудиенция при Негово Височество**.

На 10/22 март 1882 г. ние отидохме в двореца и чакахме около половин час в приемната стая. Часът беше около 10:30 пр. пладне. Г-н Стоилов дойде при нас и ни каза, че Негово Височество ни чака. Негово Височество любезно ни подаде ръка и ме попита на френски, учил ли съм с г. Стоилов. Отговорих утвърдително. След туй ме запита за училището, което сме отворили в Ловеч. Обясних, че то ще бъде като Американското девическо училище в Самоков. Негово Височество каза, че посетил американските училища в Самоков и останал много доволен от тях и пожела добри успехи и на нашето училище. "Уверен съм, прибави Негово Височество, че във вашето училище няма да се преподава политика, както училището във Враца и в други места в Княжеството".

После Негово Височество се обърна към г-на Чалис и го попита на френски, колко години е в България, но като разбра, че г-н Чалис не говори свободно френски, каза му на английски: "You speak English of course" – Вие, разбира се, говорите английски? – След като разпита г-на Чалис за работата му в Мисията, Негово Височество казал, че много съжaliaва, дето народът обръща извънредно голямо внимание на политиката и отдаде това на липса на всякаква индустрия. Ние заявихме на Негово Височество, че нашата цел е да работим за нравственото и религиозно подигане на нашия народ и се надяваме, че ще имаме поне материалната подкрепа на всички просветени българи. Аудиенцията трае около 15 минути.

Използувахме случая да отидем за няколко дена в Самоков. Бяхме на гости у американския мисионер г-на Лор. Г-н Кларк, тогавашния директор на Мъжкото училище, ни разведе из новото, наскоро построено училищно здание, което още тогава имаше добра библиотека от английски и български книги, и физически и геологически кабинет. Присъствувахме във време на преподаване и на някои от по-горните класове и в двете училища и останахме крайно доволни.

Посетихме и дядо Матинчев, който е баща в Израила на Самоковското евангелско общество. Той ни говори за гоненията, които много години е търпял от самоковските граждани, но Бог му е помагал и го е крепял да не отпадне.

Насилствено затваряне на Американското мъжко училище в Свищов

В началото на м. ноемврий 1882 г. се отвори в Свищов Американско мъжко училище, отначало с първоначално отделение, а после и с класно. Уреди се и пансион за ученици от други градове и села из България. По-после се отвори и богословски отдел с два класа. От този отдел излязоха седем души проповедници, от които двама са се поминали, а другите пет души още работят като пастири в Мисията.

На 1 декември 1882 г. тогавашният Свищовски окръжен управител, ме запита, кога сме отворили нашето училище. Казах му, че своевременно поднесох на училищния инспектор официално известие за отварянето на нашето училище. Инспекторът беше уволнен и управителят временно заемаше службата му. Немалко изненадан останах, обаче, когато управителят ми каза, че между предадените нему книжа от бившия инспектор нямало подобно известие. Бившият инспектор, обаче, ме увери, че предал въпросното известие на управителя.

На другия ден управителят Сребров дойде в училището преди пладне и ни показа заповед от министерството за затварянето на нашето училище, "тъй като съществуването му било незаконно". Помолихме г-на управителя да бъде тъй добър и ни съобщи писмено тази заповед, и след един час получихме заповедта. На другия ден, на 9 часа пр. пладне аз лично занесох отговора на съобщената от управителя заповед. В отговора ние, учителите, молихме г-н управителя да ходатайствува пред г-н министъра да се отмени заповедта. Като прочете отговора, управителят каза, че понеже заповедта е ясна, то той ще затвори училището и ще арестува учителите. Отговорих, че за отговора на заповедта е отговорен г. Джонс, директор на училището, който е американец. "Не познавам американци", отвърна гневно управителя. Казах, че ще съобщя веднага решението му на директора и учителите. Додето да отида до къщата на директора и с него да се върна в училището, управителят и околийският началник с двама стражари се отправиха към училището. Ние ги сварихме там и чухме учителите Лад и Икономов да обясняват и на околийския началник, че няма право да влиза в американско здание без разрешение от английския консул. Тогаз управителят извика на руски на драгуните: "Берите его" и последните поведоха г-н Икономов и мене към полицията, дето ни затвориха в една стая и ни освободиха вечерта.

В) След зората на Освобождението
Зорница, Г. LI, бр. 12–13 (8.IV.1931), с. 5.

д-р Ст. Томов

През историческата 1879 година – след Учредителното събрание и избирането на първия български княз от същото събрание във Велико Търново, когато княжество България почна да се организира, д-р Байнгтон, редактора, написа във в. "Зорница" редица статии с много добри внушения по успешното организиране на новото управление в Княжество България. По онова време имаше много малко вестници и почти всички бяха политически и малко-много свързани с образувалите се още през сесията на Учредителното събрание две политически партии – Консервативна и Либерална.

"Зорница" беше едничкият безпартиен самостоятелен вестник. Беше много разпространен тогава навсякъде из България, а особено в Македония, гдето рядко се получаваха други вестници. Не ще съмнение, че всичко това "Зорница" дължеше на вещото перо на Д-р Т. Л. Байнгтон.

В 1880 г. пишещият тия редове работеше като пръв евангелски проповедник във В. Търново. В този град имаше тогава около 150 абонати на "Зорница".

За голямо съжаление още в първите години на нашия политически живот партийните борби се развиха до крайна степен. Това изпъкна още в първия митинг, държан във В. Търново на 15 август 1879 г. На този митинг, който се откри от покойния Ст. Стамболов, и на който той държа буйна ораторска реч, с която се бламира тогавашното първо министерство Бурмов–Балабанов, присъстващите на митинга гласуваха копие от прочетената резолюция да се изпрати не само на тогавашните политически вестници, но и на Княза. Пишещият тия редове присъствува на митинга и крайно възмутен от последната част на резолюцията, поиска думата и предложи да се не изпраща копие от резолюцията до Княза, обяснявайки, че от уважение към нашия още млад и неопитен държавен глава, ние не трябва да го вмесваме в нашите партийни борби. Това предложение не се прие.

Партийните борби продължиха след това и достигнаха до крайна ожесточеност. Те докараха първия преврат в 1881 г.

Като български вестник "Зорница" не можеше да не се изкаже по преврата и главният редактор, д-р Байнгтон, изложи своите възгледи по преврата, тъй както можеше да стори това само един американец, пропит с Христовите принципи на правда, истина и любов. Разбира се, д-р Байнгтон се изказа против преврата; но той не засегна нито Княза, нито водителите на партиите.

Агитаторите в полза на даване пълномощия на Княза да управлява седем години без Конституцията, която биде суспендирана, водеха крайно ожесточена борба срещу своите противници. Един само пример.

В Свищов, дето се намираше тогава пишещият тези редове, борбата се водеше тъй безразборно и свирепо от консерваторите, че малцината либерали не смееха да се проявяват. В деня, когато пристигна "Зорница" с уводната статия против преврата, в градската градина влязоха демонстративно няколко буйни младежи. Вървящият, начело, държеше новият брой "Зорница" в ръка, и дойде та се спря до пейката, дето седях аз:

"Вие ли писахте уводната статия на "Зорница"? – сърдито ме запита той.

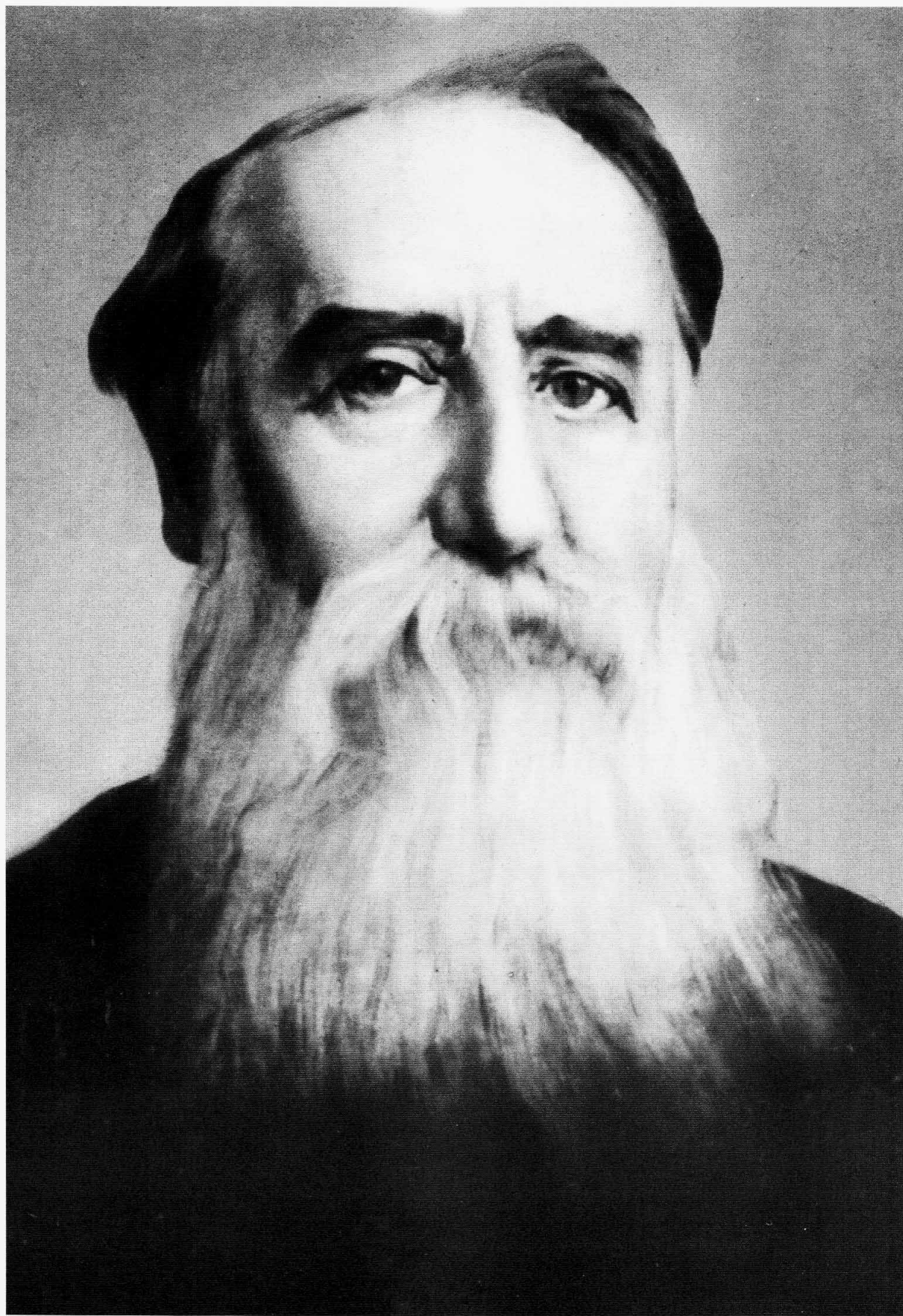
"Уводната статия е писана от редактора", отговорих аз.

"Да, да, ние знаем, че ти съчувствуващ с изказаните от редактора на "Зорница" възгледи, но виж какво става с твоята "Зорница", продължи той. В това време един от младежите драсна кибрит и запали омразния тям брой "Зорница".

"Вие можете да изгорите този и другите броеве на "Зорница", но против идеите, които "Зорница" прокарва, вие сте свършено безсилни". Тогаз някои от

1. Мартин Лутер (1483-1546 г.)

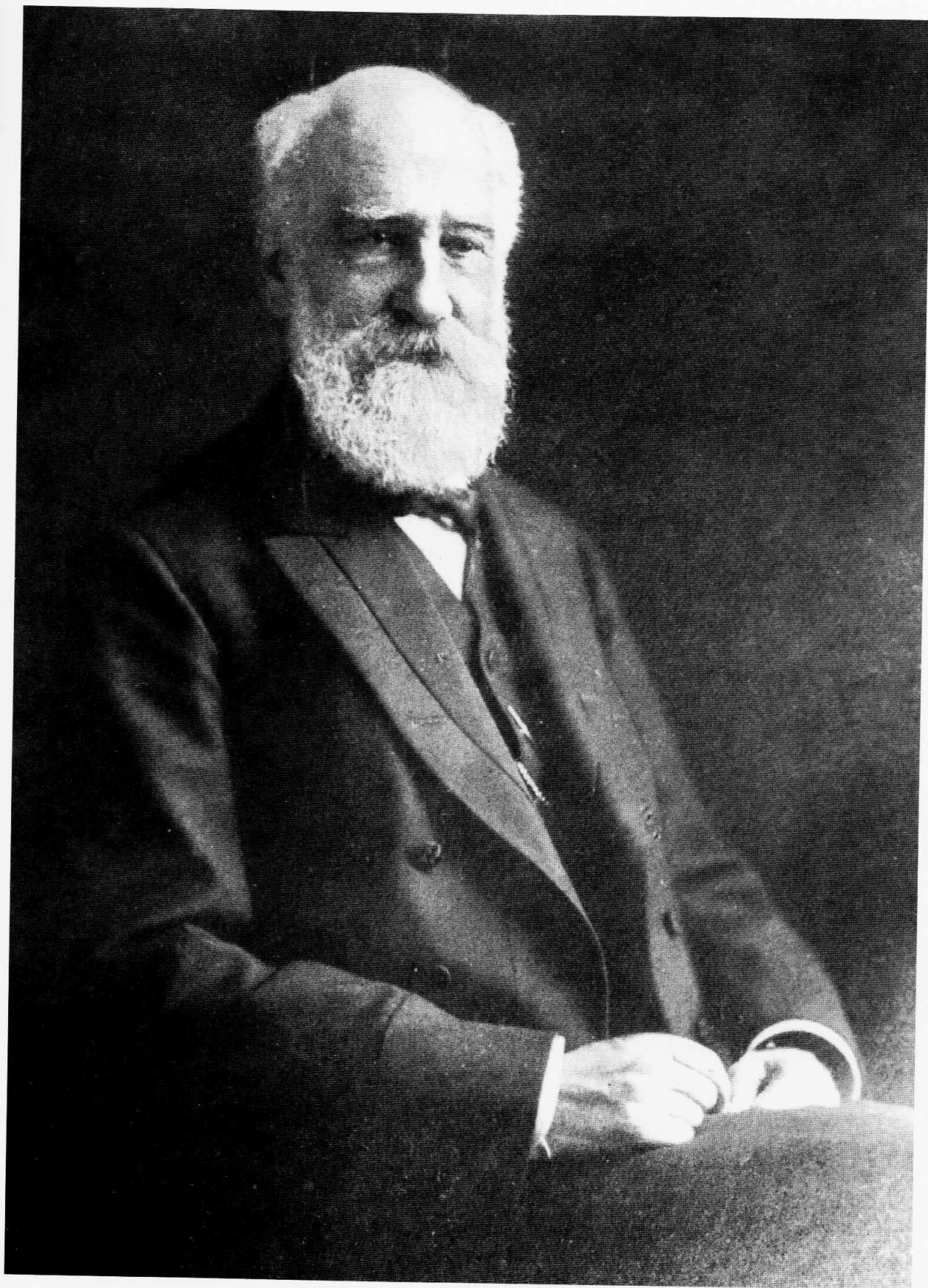
2. Д-р Алберт Лонг (1832-1901 г.)

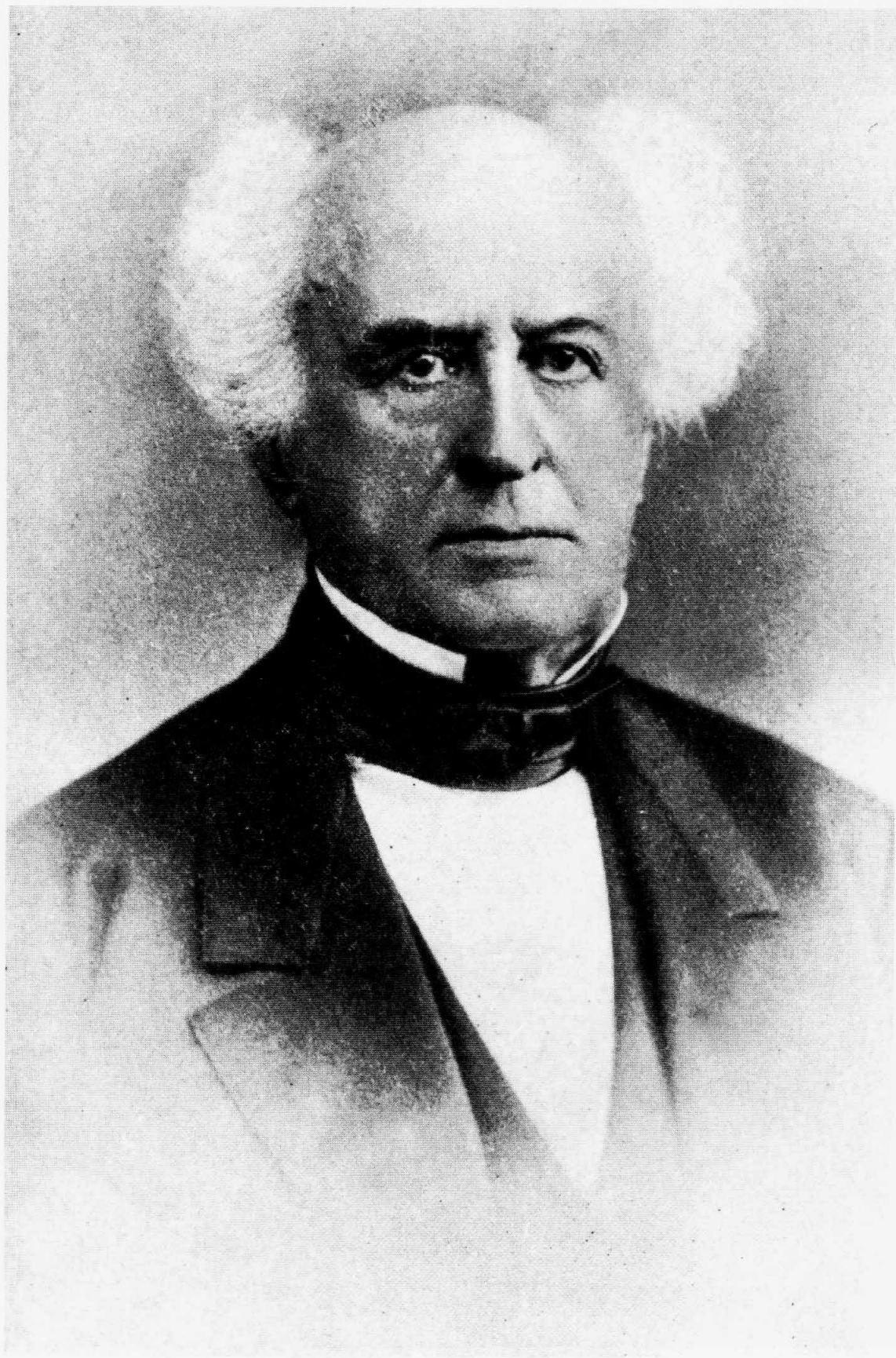
З. Д-р Алберт Лонг
с български ордени - около 1900 г.

4. Джон Уесли – основател на методизма

5. Джордж Уошбърн – директор на Роберт Колеж – 1905 г.

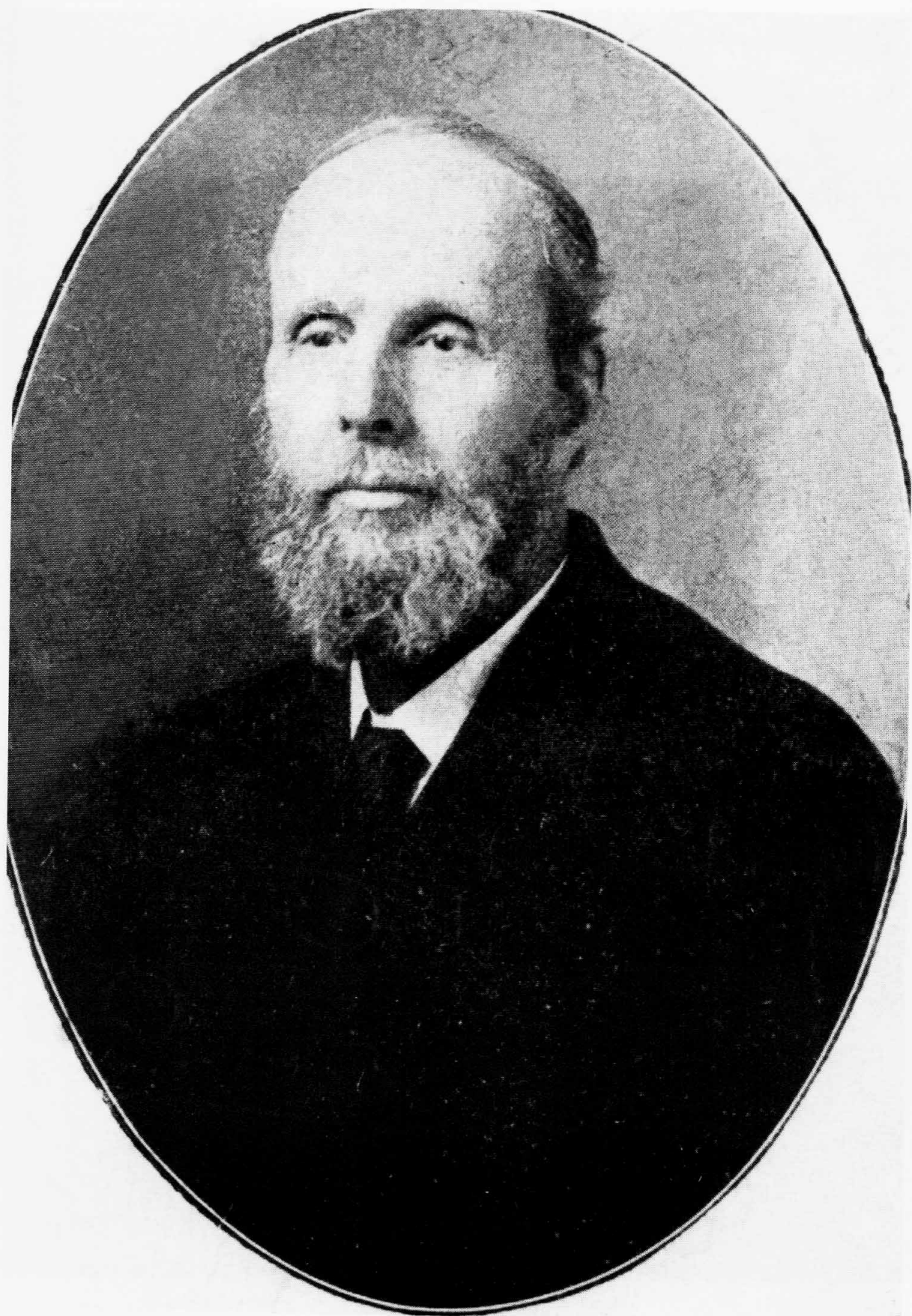
6. Христофор Роберт – създателят на Роберт Колеж

7. Сайръс Хамлин – разкрива методистката мисия
в Северна България

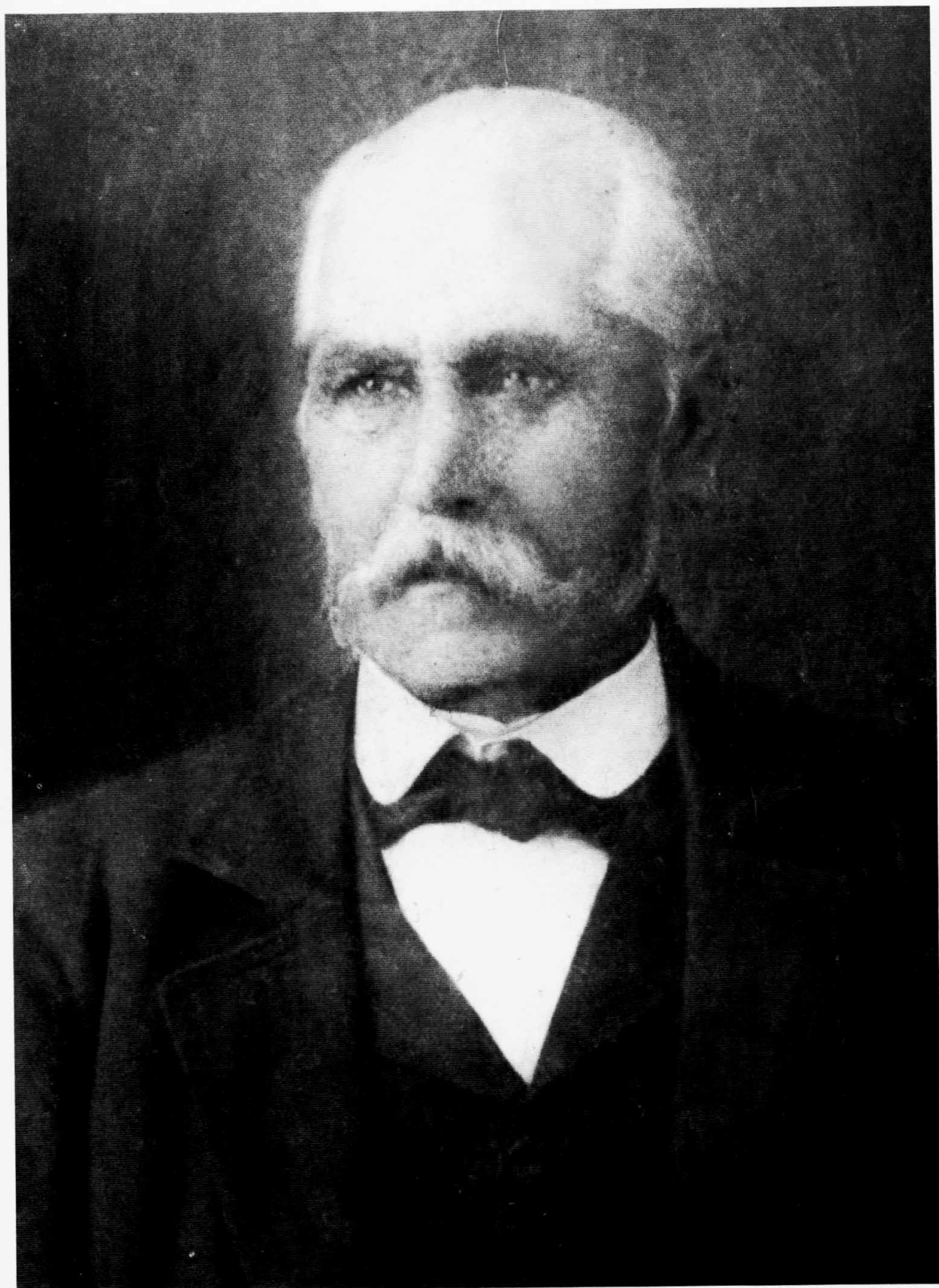
8. Първата конференция на пастирите и книгопродавците – 1876 г.

9. Д-р Дейвид Чалис – основател на евангелското училище в Свищов и организатор на духовното образование в България

10. Преводачи на Библията (1862-1871 г.)
От ляво на дясно: 1. Христодул Костович Сечанов, 2. Д-р Елиас Ригс,
3. Д-р Алберт Лонг, 4. Петко Рачо Славейков.

11. Гаврил Илиев – първият евангелист в България

12. Митанка Гаврил Илиева – съпругата му

13. Гаврил Илиев, съпругата му Митана с децата си

14. Мисионерите – март 1869 г.
Отляво, прави: 1. Флокен от гр. Тулча,
2. Д-р Лонг в Цариград, 3. Ванлес в гр. Русе.
Отляво, седнали: 1. Гаврил Илиев в Свищов,
2. Петър Мусевич в гр. Серес.

15а. Йордан Икономов 1869г.

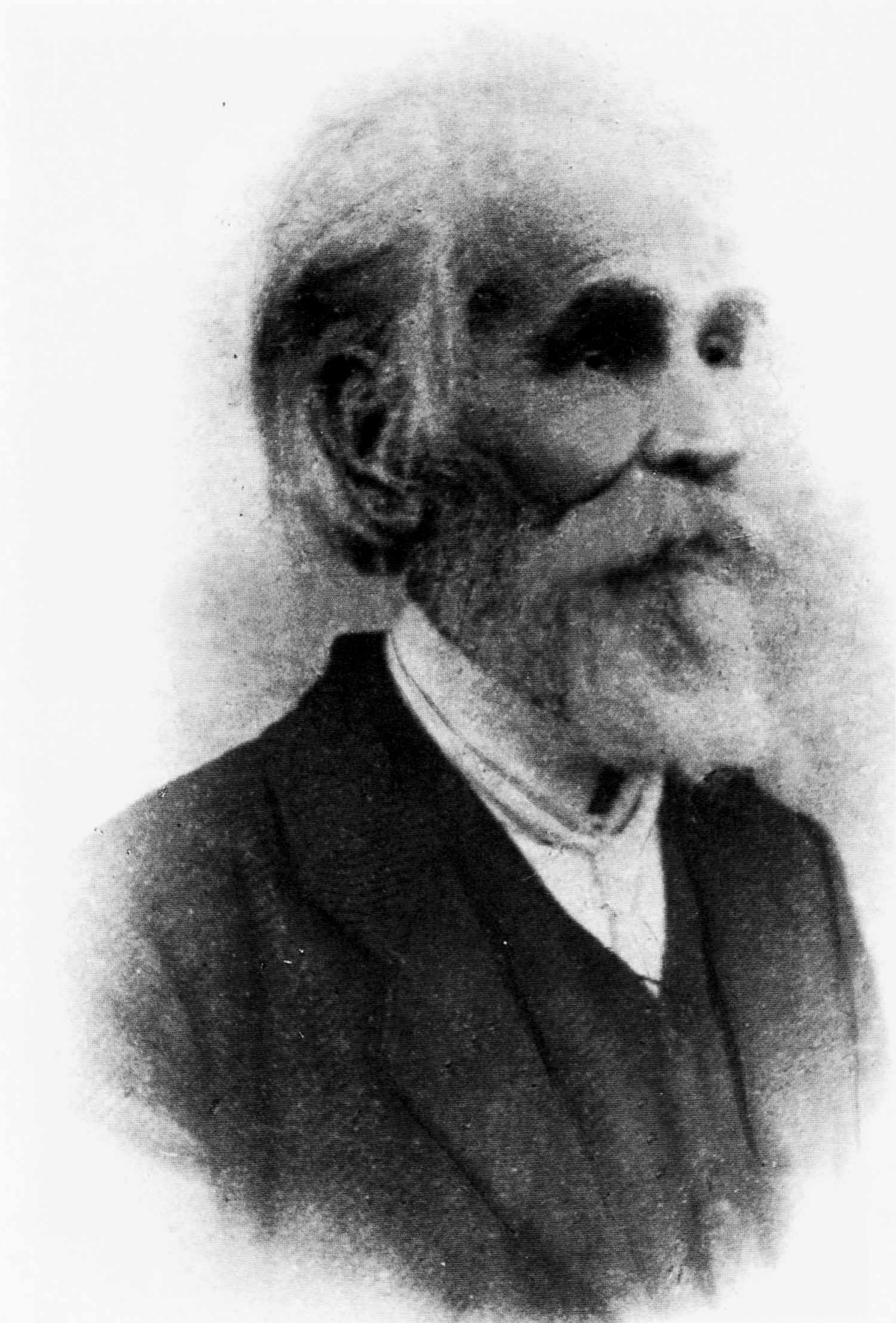
15б. Йордан Икономов 1873г.

15в. Йордан Икономов 1890г.

15г. Манола Гаврил Илиева
на 16 години, бъдеща съпруга

16. Петър Тихчев – бивш православен свещеник,
евангелист-методист и ученик на Учителя Петър Дънов

17. Семейството на Йордан Икономов и Манола Гаврил Илиева

18 а. Милка Йордан Икономова, дъщеря на Йордан Икономов

18 б. Драгомир Василев, бъдещият съпруг на Милка

19. Йордан Икономов с Манола Гаврил Илиева – 1913 г.
– дядо и баба на Павел Василев

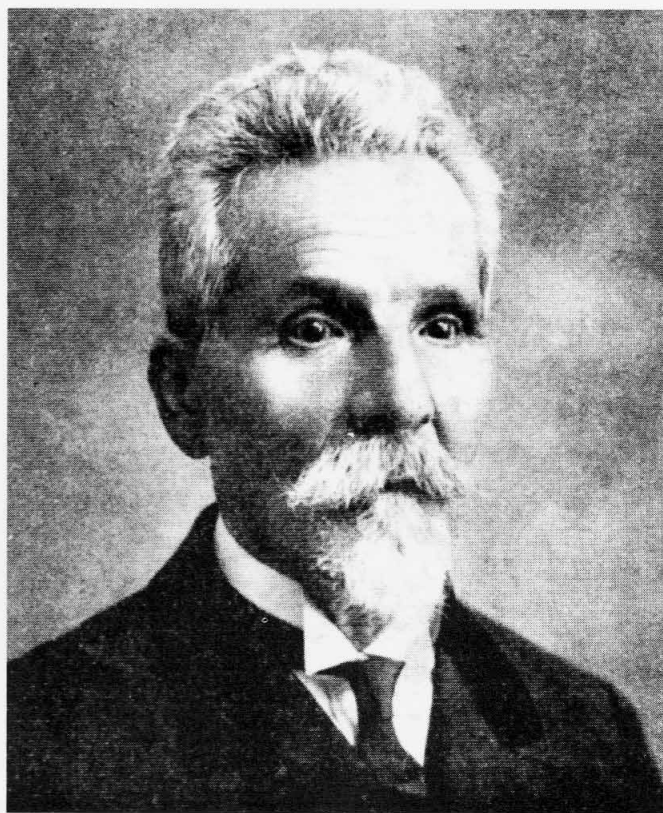
20. Дафинка Доганова, дъщеря на Йордан Икономов -(1931 г.)

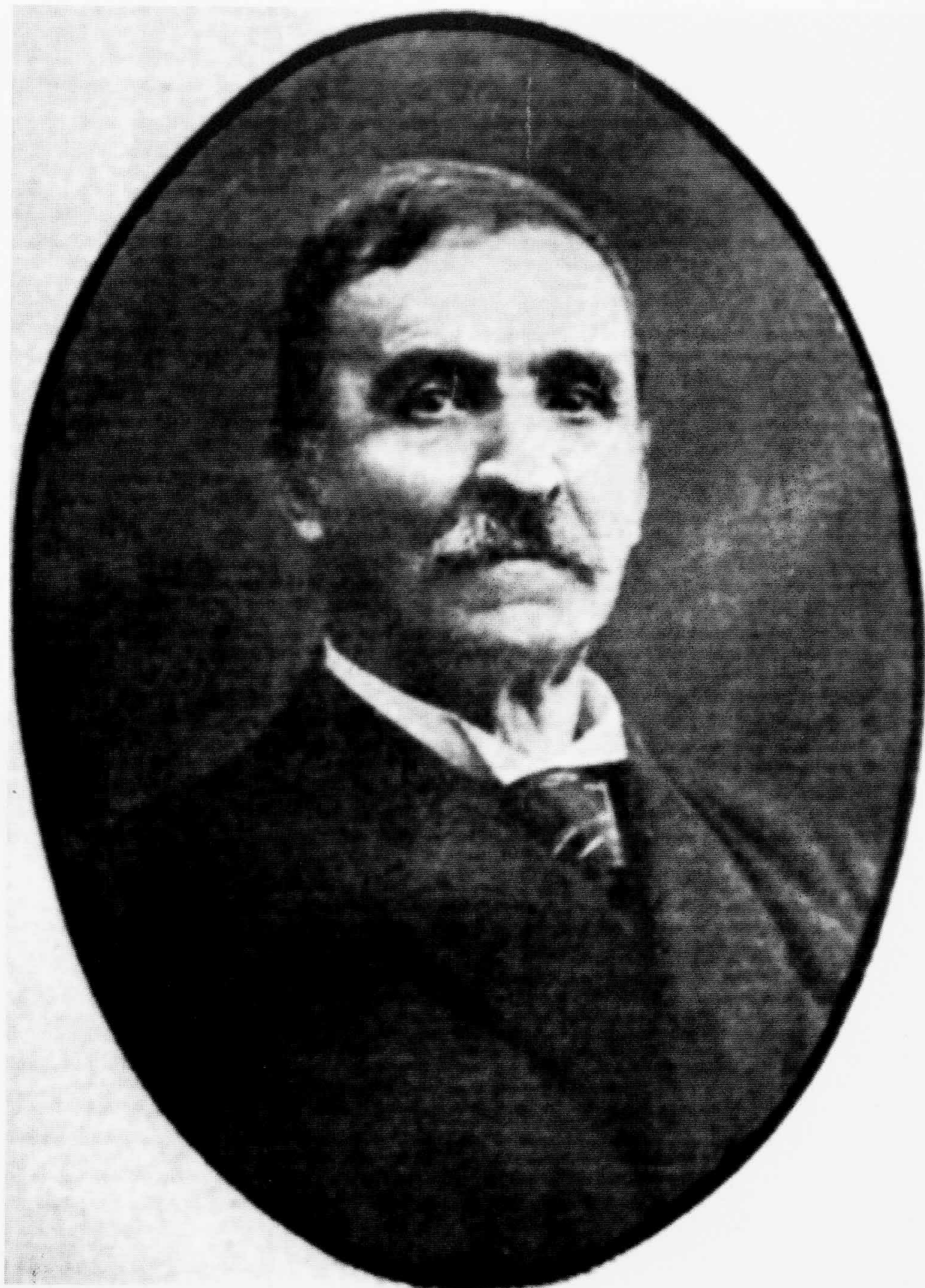
21. Дафинка Доганова

22 . Дафинка Н. Пенчева

23. Стефан Томов в различна възраст

24. Пастир Иван Сечанов

25. Цветан Цветанов през 1890 г.

26 а. Цветан Цветанов и Стефан Томов

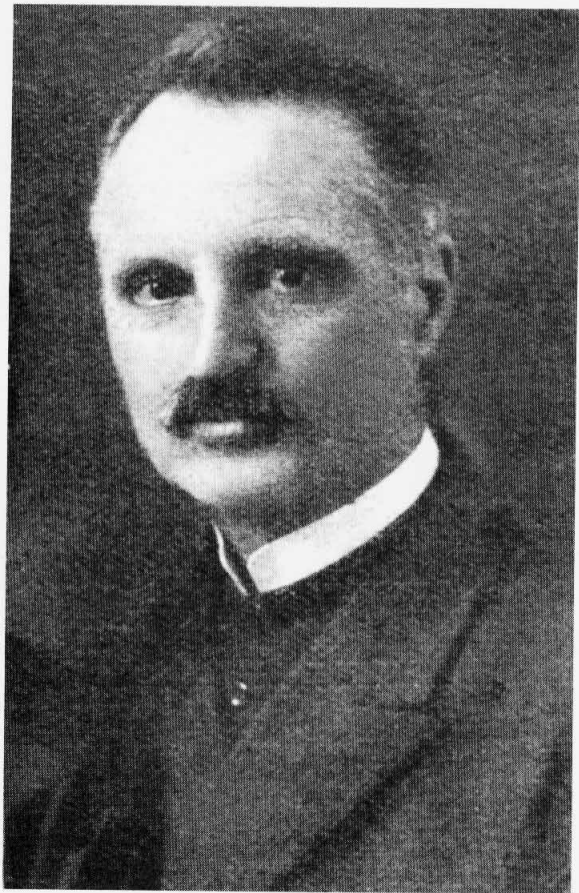
26 б. Цветан Цветанов и Георги Сивриев

27. Цветан Цветанов и Лунка Гаврил Илиева

28. Група пастири: Отпред: 1. Иван Тодоров, 2. Стефан Томов, 3. Цветан Цветанов, Отзад: 4. Иван Сечанов и 5. Георги Сивриев

29 б. Пастор Димитър Фурнаджиев

29 а. Пастор Васил Зяпков

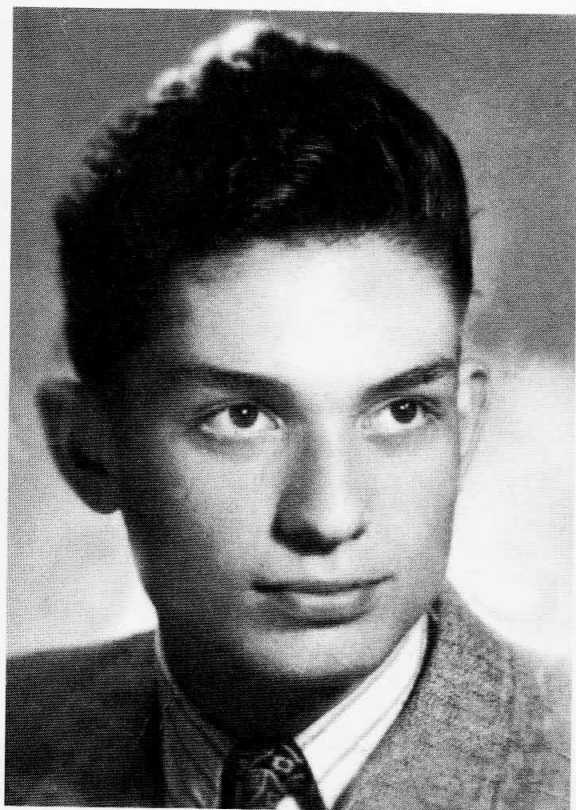
30. Драгомир Василев

31. Йорданка Михайловска Василева с децата си:
Драгомир Василев, Мария и Надя

32. Милка Йордан Икономова, съпруга на Драгомир Василев и майка на Павел Василев

33. Павел Василев в различни възрасти

34 а. Павел Василев

34 б. Елена Петрова, съпругата

35. Павел Василев ви поздравява

36. Първи випуск на Американското научно-богословско училище към Методистката мисия в гр. Свищов
Прави: 1. Христо П. Бъчваров, 2. Петър К. Дънов.
Седнали отляво надясно: 3. Иван Димитров, 4. Петър Василев,
5. Банчо Тодоров, 6. Иван Тодоров.
Забележка. Първите четирима отпред са завършили
1886 г., а другите двама 1887 г.

37. Снимка на Петър Дънов - 1886 г. извадена от общата снимка.

38 а. Иван Димитров

38 б. Петър Василев

39 б. Христо П. Бъчваров

39 а. Иван Тодоров

40. Петър Дънов в с. Хотанца

41. Петър Василев

43. Петър Дънов и Марин Делчев в САЩ

44. Петър Дънов студент в САЩ, 16 ноември 1891 г.

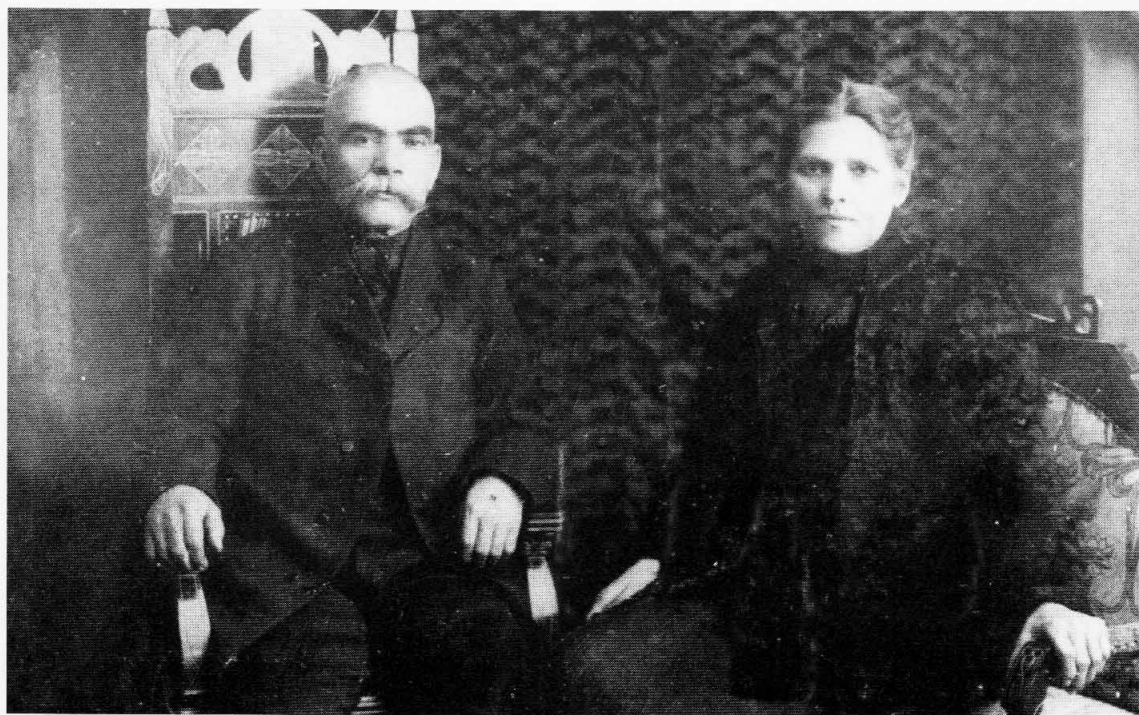
45. Поп Константин Дъновски, баща на Петър Дънов

46. Пенко Стамов и Мария Константин Дъновска, дъщеря на дедо поп Дъновски и рождена сестра на Петър Дънов, с децата си 1895 г.

47. Мария Дъновска, дедо поп Константин Дъновски
и Пенко Стамов с приятели

48 а. Пенко и Мария Стамова - 1905 г.

48 б. Мария Пенко Стамова с дъщерите си Люба,
Юрдана, Добра, Ана

младежите почнаха заплашително да въртят своите бастуни. Тъкмо тогава, обаче, влезе в градината свищовският управител, Роберт-колежки възпитаник, който ме познаваше и буйните младежи се пръснаха.

От онова време и досега "Зорница" не е престанала да ратува за въдворяването на ред, справедливост, правда, истина и любов в нашето отечество. "Зорница" е силно наблягала и още набляга на необходимостта от християнско възпитание за нашия народ, а особено за нашата младеж.

1.2. Стефан Томов в очите на съвременниците си

А) 75-годишен рожден ден на Д-р Стефан Томов **Християнски свят, Г. XXVIII, бр. 12 (XII.1924), с. 141.**

75 годишен рожден ден ще празнува нашият многозаслужил пастир д-р Стефан Томов на 25 март идната 1925 г. Същевременно ще чествува и 50 годишният си юбилей на непрекъснатата пастирска дейност. По всяка вероятност по същото време ще празнува 50 годишен юбилей и другият стар ветеран в делото пастир Ст. Гечев.

Нека се има това предвид, за да им отдадем заслужена почит, когато идната пролет се съберем на годишната конференция. Ако светът награждава юбилярите си, колко повече ще сторят това чадата божий! Един специален комитет трябва да подготви това чествуване.

Б) Заслужен юбилей **Зорница, Г. XLV, бр. 11 (18.III.1925), с. 2.**

М. Н. Попов

От няколко години насам юбилеите твърде много зачестиха: отпразнуват свои десет годишнини, петнадесетгодишни, двадесетгодишни и най-вече тридесетгодишни юбилеи откакто са постъпили на служба в избраното свое поприще. Превили са ги и правят го това разсилни, писари, началници, учители, съдии, свещеници и пр. Подобни юбилеи са станали вече банални. Много хора, а между тях и аз, им приписват тщеславие. Твърде нарядко сме имали петдесетгодишен юбилей. По такъв случай за един юбилей, който ми се струва, трябва да се устрои от нас, евангелистите, искам да напомня и кажа нещо за юбиляра.

На 25 т.м. Д-р Стефан Томов ще отпразнува в гр. Свищов в семеен кръг своя седемдесет и пет годишен рожден ден. Същевременно д-р Томов навършва и петдесетгодишна просветна дейност като учител, евангелски пастир и литератор.

Д-р Стефан Томов е роден на 12 (25) март 1850 г. в гр. Котел. Първоначалното си образование той получил в родния си град. През лятото на 1861 г. първите методистки мисионери в Северна България, бележитите американци Д-р Лонг и Д-р Претиман посетили Котел и били на гости у вуйчото на д-р Томова, хаджи Стоил Бонев. Представен бил и младият Стефан на тях. Те го разпитвали какво учи в училището и го насърчили да учи прилежно и занапред. Резултат от това му първо свиждане с Д-р Лонг било издействуване от негова страна – младото котленче да бъде прието в английското училище на о. Малта, което било един вид гимназия. В 1862 г., през м. октомврий Стефан Томов заминал за о. Малта, дето престоял в споменатото училище до юлий 1865 г. През септемврий същата година той постъпил в Роберт Колеж и завършил курса на науките в това учебно заведение в 1869 г.

След завършване курса в Роберт Колеж пълният с енергия Томов учителствувал през учебната 1869–1870 г. в гр. Ямбол, а през 1870–1872 г. в родния си град Котел. В 1873 г. заел секретарската длъжност в английската болница в Галата, Цариград. Жаден за по-високо образование е с цел да се специализира през декември, 1874 г. той тръгнал за Съединените Щати и в началото на януари 1875 г. постъпил в богословската семинария (Drew Theological Seminar) дето завършил богословски курс в 1877 г. след като служил една година като пастир в с. Гилбертон, Пенсилвания, той бива назначен от Методисткия Мисионерски Борд за пастир в България, гдето пристигнал и заел проповедническа длъжност в Търново.

Д-р Ст. Томов е един от заслужилите евангелски пастири в България, който е работил в градовете Свищов, Русе, Шумен и Варна. Засега е пак в Свищов.

Освен пастирството, Д-р Томов е бил още и неуморим работник и в полето на религиозната литература. Той е редактирал за 15 години сп. "Християнски свят" и, като член в редакционния комитет на в. "Зорница", на всеки от читателите на този вестник са известни неговите религиозно-богословски и критични статии, с които той силно е застъпвал основните учения на християнството. При това, Д-р Томов е превел:

- 1) "Съкратено богословие" от Бини;
- 2) "Животът на Джон Веслей" от М. Лелиевър;
- 3) "Животът на Христа" от Стокър;
- 4) "Животът на апостол Павла" от Стокър;
- 5) "Християнско кръщение" от Мерил;
- 6) "Огненият език" или "Силата на Християнството" от Артур; и
- 7) "Ръководство по Хомилетика" от Д-р Бърт.

Като проповедник и сказчик, като богослов и критик, като религиозен евангелски писател и като човек и приятел, Д-р Томов е известен на всички евангелисти в България и мнозина други измежду народа ни; и аз нямам съмнение, че множеството му приятели ще се радват с него заедно при навършването му на 75-годишна възраст на 25 т. м. По случай на Методистката конференция, която ще се държи в София през м. април, ще му се устрои един добре заслужил юбилей за 50 годишната му проповедническа и писателска дейност.

М. Н. Попов

В) Евангелските ветерани **Зорница, Г. LI, бр. 10 (11.III.1931), с. 2.**

Н. Ив. Цаков

Те се броят на пръсти. И един от тях е пастир Стефан Томов. Когато си спомня за тия евангелски пионери, в моя ум изпъква силуета на висок, здрав дъб, разперил клони край някой друм. Бури яростно са се развихряли над него, но той е оставал непоклатим. Нищо не е могло да го сломи. Така е и с нашите ветерани – те са евангелските дъбове: силни, твърди и успешни в живота.

Той е бил мой учител по френски. Не мога да се похваля, че за една година той успя да влее в мозъка ми безбройните спрежения на глаголите, или да пресади у мене една стотна от голямата си способност да владее чужди езици, но друг, по-съществен урок д-р Стефан Томов ми е предал и отпечатил за цял живот: и това е твърдата му вяра в Бога. Нищо не бе в състояние да разколебае неговото упование и вяра в Създателя. И за мен п-р Томов е един от хората, които са ми спомогнали да засиля и укрепя вярата си в Бога.

Тих, скромен, готов да послужи на всички, ревностен да разнася благата вест, силен да побеждава живота, такъв си остана за мене п-р Томов и до днес.

Годините са се изнизали. Тялото е отслабнало, косите побелели, но ума, сърцето, душата му са запазили своята свежест, любвеобилност и чистота. Нито

вярата му, нито пламенността му не са го напуснали. Той е един от непоклатимите и величествени дъбове в българският евангелизъм.

Сега живее в тихия Свищов. Как бих искал да стисна десницата му и да му кажа: "Благодаря ти, учителю, за урока, който ме научи. Благодаря за това, що си дал на нашето евангелско дело, за всичките ти трудове: да ни служиш, поучаваш, укрепяш и сочиш пътя към Бога. Ние, младите, дълбоко ценим това. И молбата ни е, щото Бог да ни направи достойни да ходим по Вашите стъпки. Да живеете още много, много години, за да ни вдъхновявате и крепите."

Д-р Томов е роден в Котел на 25 март 1850 г. Първоначалното си образование е получил в родния си град. Следвал в английския колеж в о. Малта. Свършил е Роберт Колеж в 1869 г. През учебната 1869–1870 г. е учителствувал в Котел. През 1875 г. заминал за Америка, гдето успешно завършил богословската семинария в Медисън. Като пастир работил е в следните градове – В. Търново, Свищов, Русе, Шумен и Варна.

Превел е от английски много книги.

Редактирал е сп. "Християнски свят".

Бил е дълги години редовен сътрудник и 4 години член на редакционния комитет на "Зорница".

Запитахме го да ни каже мнението си за евангелското движение днес. И той казва:

– Българският евангелизъм е една духовна сила в нашето отечество. Има много още да се желае за българския евангелизъм. Необходимо е да се положат усилия и се намерят потребните сили и средства за редовно издаване на евангелски книги. През последните 30 години много малко евангелски книги са били издадени; трябва също да се развие по-усилена евангелизаторска работа.

Но п-р Томов следи живота и дейността на родната църква. За нея той мисли така:

– Православната църква е напреднала в някои отношения. Отворила е Богословска семинария и е открила богословски факултет, за който по-рано не можеше и да се мисли. В градовете сега има образовани свещеници; но свещеници с духовен живот и пламенно усърдие в православната църква са още по-голяма рядкост. Българската православна църква се нуждае от един духовен реформатор. Дано Бог скоро въздигне такъв.

Н. Ив. Цаков

Г) Пастир Д-р Стефан Томов

Роден на 25 март 1850 г. в гр. Котел,

починал в София на 24 април 1939 г.

***Български бранител*, Г. Х, бр. 103/4, 5 (V–VI. 1939), с. 2.**

М. Ж. Марков

Епохата на Възраждането ни като че ли бе създадена от сонм светли духове, които небето – смилило се над III-о ни царство – низпосла в България. С тяхното отминаване осиротяват не само средите, в които те са работили, но и цялото Отечество.

Един от тези светли възрожденски духове е и д-р Томов! Не случайно сякаш той бе родом от българската Атина – Котел. Смирен до съвършенство, той остана настрана от громката земна слава, защото диреше небесната, но ония, които го помнят, пазят и ще пазят образа му на искрен християнин.

– Той беше един истински евангелист, каквито рядко имате – каза по смъртта му Н. В. Пр. Софийският Стефан. А свещеникът А. п. Маджаров се изрази така:

– Д-р Томов бе отличен във всяко отношение, като човек и Христов последовател.

Неговото християнство проф. Вл. Тод. Хиндалов очерта в качествата му на добър българин, защото, каза той, гражданственост и християнщина се преливат, както водата в сунгера и сунгерът във водата.

Християнството докато за мнозина е само външна дреха, за скъпият покойник то бе живот и дихание. Неговият отличен син г. проф. Тома Томов свидетелствува за патриархалната му осанка на свещенослужител и в дома, плод на което се явява силната вяра на чедата му и техният примерен живот по стъпките на мил баща. Дори, както знаем, при поканата му да вземе министерски пост още при княза Батенберг, той отказва, за да остане верен на Христа:

– Аз съм Негов министър (служител)!

Но с тоя отказ – аз искрено смятам, че не д-р Томов, а България е загубила своя честен и безкористен служител; да не говорим за Евангелизма. . .

Въпреки своята скромност, д-р Томов можеше с какво да се похвали. Той взема най-живо участие в I-о ни Учредително събрание във В. Търново, като по онова време е бил един от най-образованите ни българи. Той бе отличен класик и владееше над 10 езика.

П-р Томов, като истински християнин и отличен академик, гледаше на нещата от високо и строго библейски.

Не бе сектант и за всички църкви даваше психологическо обяснение на съществуване. Обичаше и тачеше Православната църква като народна, а за г. Дънов, чийто учител той е бил, и учението му, д-р Томов даваше най-симпатични отзиви, както за петдесетниците и пр. Той нямаше лични врагове и бе чист като дете.

Един от принципите в ежедневието му беше: “Търсете първом Царството Божие и Неговата правда и . . . всичко друго ще ви се приложи”. И наистина, домът му – скромен пастирски дом – никога не е оставал в лишение, защото при д-р Томовата благодат и вяра, Небето бе тъй близко до земята. . .

Една от последните му думи и пожелания предсмъртни са били – да види Евангелизмът единен, обединен.

Освен съкровищница от отлични преводи, като “Огненият език”, “Пътешественикът” на Бънян и др., той ни оставя и своите спомени с исторически бележки и “История на българския методизъм в ръкопис”.

Д-р Томов бе от гигантската редица на дяда Симеона, достигнал 90 годишна възраст. Още един възрожденски дъб падна. . . Мястото им празно чака достойни заместници.

М. Ж. М.

**Д) Един ратник от епохата преди и след Освобождението
Сборник в памет на проф. Петър Ников. София, 1940, с. 498–508.**

Издадено и в отделна брошура със снимки на Стефан Томов

Тома Стефанов Томов

Нашето Освобождение бележи, в много случаи, един завършек и едно начало: завършек на една епоха, пълна със страдания, горчивини, борби, на един особен устрем на духовете, на едно напъване на волите към свободен живот, на една особена преданост и себеотрицание в областта на личния и обществен живот; начало на един нов живот, на едно ново време, на нови усилия за уреждане на новото свободно отечество, на нови идеали и нови борби.

Израз на всички тези стремежи и борби, на всичките промени в дух и настроение след Освобождението намираме, между другото, и в литературата: образите, изваяни с такава вещина и стоплени с толкова любов във Вазовите

“Под игото” и “Нова земя”, ясно подчертават бурното и величава минало и неясното, пълно също така с борби и трудности настояще. Ако, за доизкарване на трудното дело на Освобождението са били нужни беззаветно предани души и здрави характери, не по-малко сила, любов и преданост се забелязват у първите строители на съвременна България. Това ни показва първото Велико народно събрание, изработването на Конституцията и новоустроения политически и социален живот в свободна България. Целта на тази кратка статия е да изтъкне някои черти из живота и дейността на един скромен деец от времето преди и след Освобождението, който е обичал своето отечество и е работил за него с всичката жар на своята младост, с всичкото знание и сила на своята зряла възраст и с цялата опитност и душевна ведрината на своята старост.

Касае се за **д-р Стефан Томов**, роден в Котел на 13 март ст. с. 1850 г. и склопил очи в София на 24 април 1939 г. Произлизащ от видно котленско семейство, той е следвал до 12 годишна възраст в родния си град (гдето е учил гръцки с даскал Христо Калудов) до септември 1862 г., когато заминава за о-в Малта и следва в английския колеж до юлий 1865 г., след което в септемврий същата година постъпва като студент в новооткрития Роберт колеж в Цариград, който завършва с отличие в 1869 г. Характерно е за младия Томов обстоятелството, че той е много прилежен, любознателен и че всичко му се отдава много лесно. (Той получава две награди в Малта и три награди в Цариград и е назначен за месеците септемврий и октомврий 1869 г. за помощник-учител в Роберт колеж.)

През м. ноемврий с. г. П. Р. Славейков, тогавашен редактор на в. Македония, препоръчва Томова за главен учител на класното училище в Ямбол, гдето е преподавал български, френски и турски. В неделен ден и в празник той е държал често сказки.

В този град той е учителствувал само една година, след което отива в родния си град и остава за учител две години, 1870/71 и 1871/72. Тук той е имал случая през пролетта на 1871 г. да приветствува, като главен учител, първия български екзарх Антим, който на път за Цариград, е минал през Котел.

Годините 1874–1878 Томов прекарва в Америка (Madison, New Jersey) гдето свършва по богословие. Връща се в България в началото на 1879 г. и започва своята дейност като евангелски пастир в Търново /февруарий 1878/.

По това време в нашата стара столица е кипял трескав живот, предстояло е наскоро отварянето на Учредителното събрание с представители от новосъставеното, съгласно Берлинския договор, българско княжество. Той е имал възможността да участва в посрещането на руския императорски комисар княз Дондуков-Корсаков (идещ от София, за да открие Учредителното събрание на 10 май) и да се запознае, по този случай, с митрополит Климента.

За интересните събития по онова време предпочитам да заема следните редове от необнародваните още “Спомени” на д-р Ст. Томова:

“На 10-и март се отвори тържествено Учредителното събрание с реч от императорския комисар, който имаше за свой представител учения руски юрист Лукиянов. Преди определения за отварянето на Учредителното събрание ден, събрали се бяха не само редовно избраните от пределите на българското княжество народни представители, но и избраните от Тракия (Източна Румелия) и Македония представители. На последните руския императорски комисар нареди да се каже, че не могат да бъдат признати за представители и че ще могат да присъствуват на събранието само като слушатели.

За председател на Учредителното събрание биде избран Видинският митрополит Антим. Всичките митрополити присъствуваха като представители ex officio на Учредителното събрание. По-видните представители на това събрание бяха Драган Цанков, Петко Р. Славейков, Марко Балабанов, Тодор Икономов, които бяха взели и живо участие в борбата и решението на черковния въпрос. С тях се познавах още от Цариград, когато бях студент в Роберт Колеж. По-младите,

които заедно с гореспоменатите вземаха също живо участие в разискванията на Учредителното събрание, бяха д-р К. Стоилов, Петко Каравелов, Д. Греков и Стефан Стамболов; с последните трима се запознах тогава.

След конституирането на бюрото, по предложение, прие се единодушно да се изпрати от председателя на събраниято благодарствена телеграма до редакцията на в. Daily News в Лондон за неговата заслуга с обнародването най-напред пълен отчет за ужасните кланета в Батак и Перушица. След една седмица се получи в бюрото няколко екземпляра от броя на Daily News с уводна статия, в която редакцията изказваше своята благодарност за изпратената от председателя на събраниято телеграма и пожелаваше благотворна дейност на събраниято. Не знаейки защо – понеже имаше и други, които знаеха английски – владичите поканиха мене да им превода уводната статия на Daily News и след туй всички се обърнаха любезно към мене, благодариха ми и ми заявиха, че те нямат нищо против такива образовани евангелски проповедници като мене. . .

Задачата на Учредителното събрание беше да изработи конституция за българското княжество. Императорският комисар остави на бюрото проект за конституция, екземпляр от който се даде на всеки представител. Събраниято избра една 25 членна комисия, която да изучи този проект и да представи доклад на събраниято. В комисията влизаха, освен владичите, Марко Балабанов, д-р К. Стоилов и Д. Греков. След няколко дена комисията раздаде отпечатания си доклад на представителите на Учредителното събрание.

Интересно е да се отбележи тук борбата на Томова срещу едно стеснително и неправилно схващане и прилагане на така наречения **“прозелитизъм”*** // * *Бележка на съставителя на “Изгревът”*. Prosilytos – от *гръцки* – пришелец, новопокръстен, новоприет; *църковен термин* – стремеж да привлечат последователи към някое вероизповедание. // по онова време, мерки срещу който са били предвидени в доклада на комисията. Ето какво се чете по-нататък в спомените:

“В доклада, между друго, се добавяше от комисията и следната клауза: “Прозелитизмът е забранен в българското княжество”. Една вечер, продължава Томов, отидох в ресторанта, дето се хранеха Марко Балабанов и К. Стоилов и след като ги поздравих, обърнах се към г-на Стоилова и го запитих, как разбира той думата прозелитизъм. Той не отговори ясно, а само се постара да обясни, че уж тази клауза била назначена да се не допускат проповеди против православната църква. “Позволете ми тогава да Ви обясня, казах аз, как ще разбират и тълкуват тази клауза българските власти, щом се изправя да проповядвам евангелието в някой салон във В. Търново, например: ще влезе един полицаи и ще се обърне към мене с думите: “Вие нарушавате Конституцията с вашата проповед, вие прозелитствувате, а прозелитизмът е забранен; веднага спрете, инак ще ви арестувам и ще ви заведе в участъка”. Марко Балабанов се постара и той да обясни значението на думата прозелитизъм, но и от неговото обяснение нищо не се разбра. Целият този доклад биде отхвърлен с голямо болшинство от Учредителното събрание, което избра друга комисия да изработи нов проект, който биде приет от същото събрание. Това е Търновската Конституция, която в последствие, претърпя малки изменения.

По това време се разделиха народните представители на Учредителното събрание на две партии – Консервативна и Либерална.

В първата влизаха владичите и следните по-видни и способни представители, които застанаха начело на тази партия, а именно: Марко Балабанов, Константин Стоилов, Тодор Икономов, Григор Начевич и Димитър Греков.

Начело на Либералната партия застанаха Драган Цанков, Петко Каравелов и Стефан Стамболов. Последните успяха да привлекат на своя страна болшинството представители от Учредителното събрание.

Като преводач на г-на Грант, кореспондент на в. "Таймс", аз присъствувах всеки ден на заседанията на събранието и следях разискванията. Не малко странно беше това обстоятелство, че повечето от представителите, възпитаници на западно-европейските държави, влязоха в Консервативната партия, а руските възпитаници, начело с Каравелова и Стамболова, се проявиха като крайни либерали".

Ето какво се казва за избирането на първия български княз:

"На 16-и април първото Велико народно събрание избра за княз Александър Батенберг. При влизането си в старата българска столица, той биде тържествено и славно посрещнат от голямо множество граждани и селяни. Заведен биде на определената за него квартира на главната улица, близо до тъй наречения стар Стамбулов хан. Вечерта към 9 часа, накрая на града избухна пожар, който биде набързо угасен. Простолюдието взе това за лош признак.

При голяма тържественост, в големия салон, гдето заседаваше Великото народно събрание, първият български княз даде клетва, че ще пази приетата българска Конституция".

Ето какво намираме и за Петко Каравелова: "През това време, с някои от кореспондентите, вечер, посещавах някои от по-видните народни представители. Една вечер посетихме на квартирата му Петко Каравелова. На масата в стаята му видях съчиненията на английския философ John Stuart Mill. Каравелов ни прие много любезно. Седнахме и завързахме разговор. Каравелов с българските кореспонденти, аз с английските кореспонденти. След малко се обърна Каравелов към английските кореспонденти и ги запита нещо, преведох му и се сетих да го запitam, говори ли английски: "Нищо не разбирам от английски", каза той. – Как тъй, отвърнах аз, на масата виждам на английски съчиненията на Джон Стюарт Мил?" – "Да, да, добави той, тези съчинения чета и ги разбирам, но когато чувам да се говори английски, разбирам толкоз, колкото, ако се говореше китайски".

Друга една малка случка на митинга по бламирането на първото министерство показва, как Томов е имал силен усет към парламентарен режим.

"На 15/27 август същата 1879 година на 8 часа заранта, срещнах на Баждарлъка – главната улица в Търново – г-на Стамболова, който много живо и весело ми каза: "Тази заран на 10 часа ще се държи политически митинг в двора на черквата "Св. Никола", заповядайте и Вие на този митинг". Благодарих за поканата и казах, че ще отида. И действително, на определеното време отидох. На черковния двор бяха се събрали няколко граждани и селяни. Последните бяха заобиколили стария народен труженик П. Р. Славейков, който може би им обясняваше значението на митинга. Около поставената в средата на двора маса седеше Стамболов с няколко граждани и двама-трима руски офицери. На определеното време се изправи Стамболов и откри митинга, като обясни с няколко думи значението и целта му. Той заяви, че целта на митинга е да разгледа делата на тогавашното първо министерство Бурмов-Балабанов и да го бламира, поради противоконституционните му дела. След туй той държа пламенна политическа реч, в която се постара да докаже, че с делата, що е извършило вече министерството, то е нарушело Конституцията и митингът или по-скоро, присъстващите на митинга, имат право да **бламират** – да изкажат недоверието си към министерството, понеже самата Конституция им дава това право. С изключение на 10 души от присъстващите, едва ли друг някой разбра нещо от Стамболовата реч. Както и да е, след речта се изправи Иван П. Славейков, син на стария Славейков, и прочете резолюция, в която се казваше, че събранието, след като изслуша речта на Ст. Стамболов, реши: "Изказва недоверие към министерството Бурмов-Балабанов, поради неговите противоконституционни дела. Копие от резолюцията да се изпрати до всички вестници в София и на княза". Нямах намерение да говоря на митинга, но неприятно впечатление ми направи препоръката да се изпрати копие от резолюцията и на княза. Поисках думата и държах следната кратка реч:

“Господин Председателю, всеки ден имам случая да чета английски вестници, в които често се дават отчети за политически митинги, държани в добре уредената английска държава и **абсолютно** никога копие от резолюциите на тези митинги не се изпраща на английския крал, или на сегашната английска кралица и много неприятно изненадан останах, когато чух да се препоръчва да се изпрати копие от резолюцията до княза. Нашият княз е още млад и неопитен и едва сега е почнал да изучава народа. Бива ли от самото начало на нашия политически живот да го смесваме и него в нашите политически препирни? Това, господа, не е разумно и затова предлагам да се не изпраща копие от резолюцията до княза”.

Трябваше да се подкрепи моето предложение и да се гласува. Малцината от присъстващите, обаче, които разбраха това, изглежда, че бяха в полза на резолюцията, която биде приета.

“С тази резолюция, завършва Томов, се тикна първата либерална партия в големите крайности, които докараха първия държавен преврат в 1881 г.”.

Прелиствам много страници от спомените и се спирам на обстоятелствата, при които е станало построяването на **училищно здание в Ловеч** през 1882 г. Ставало е нужда Томов, заедно с г. Чалис, да ходи в София, да се среща с г. Начевич, министър на Вътрешните работи, и Иречек, министър на Просвещението. Работата е била уредена. По този случай, Кох, пасторът на княза, е издействувал аудиенция за двамата при княз Батенберг. Ето какво четем за това:

“На 22 април 1881 г. ние отидохме в двореца и чакахме около половин час в приемната стая. Часът беше около 10:30. Тогаз дойде при нас г-н Стоилов и ни каза, че Негово Височество ни чака в кабинета си. Въведени бяхме там. Негово Височество дойде при нас, подаде мен ръка, а после на г. Чалис. Запита ме, на френски, учил ли съм с г. Стоилов. Отговорих утвърдително. След туй ме запита за училището, което възнамеряваме да отворим в Ловеч. Обясних, на Негово Височество, че училището ще бъде като Американското девическо училище в Самоков. Негово Височество каза, че посетил американските училища в Самоков и останал много доволен от тях.

Негово Височество пожела добри успехи и на нашето училище. “Уверен съм, добави Негово Височество, че във вашето училище няма да се преподава политика, както в училищата във Враца и в други места на Княжеството”.

“След туй, Негово Височество се обърна към г-на Чалис и го запита на френски, колко години е живял в България, но като разбра, че г-н Чалис не говори свободно френски, каза на английски: “You speak English, of course”. След като разпита и г. Чалис за работата му в Методистката мисия, Негово Височество каза, че много съжaliaва, дето народът обръща прекалено голямо внимание на политиката и отдаде това на липса на всякаква индустрия.

Ние заявихме на Негово Височество, че нашата цел е да работим за нравственото и религиозно повдигане на нашия народ и се надяваме, че ще имаме моралната подкрепа на всички просветени българи.”

По това наше посещение, ето какво казва и д-р Иречек в том II, с. 116 на своя дневник:

“16/28 март 1882 г., вторник сутринта. Стана дума за работата на протестантите в Ловеч. Rev. Mr. Challis и Rev. (“преподобният”) Mr. Томов, българин от Котел, искат да съградят училище в Ловеч, ала общината не им позволява. Префектът изпратил нам, в Министерството на просветата, писмото на общината, с което уведомява за петицията на известни 100 жители, вследствие на която /петиция/ не е дадено разрешение, и аз го внесох в министерския съвет. И двамата реверенди вчера бяха у мене.

В Министерския съвет аз и Стоилов поддържахме тяхното искане на основание:

1) Берлинският договор, 2) прецедента в Самоков, 3) православната черква ще се постресне малко от тази конкуренция, ще се пробуди у нея потреба за богословска ученост, необходима за нея.

Теохаров опонира. Отложи се, докато се получат по-подробни сведения от Ловеч. Реверендите бяха у пастор Кох, дал им *donec*, вино не пили. Теохаров, който опонирал, беше министър на Правосъдието, дошел наскоро от Русия, надъхан с нетолерантни възгледи на руското духовенство спрямо мисионерското дело в България”.

Прелиствам още много страници и се спирам на мястото, гдето става въпрос за заминаването на княз Батенберг от България:

“На 10 август, все същата 1886 г., бях в крайдунавския град Оряхово. Рано сутринта, на другия ден, видях на скелята яхтата “Александър I”, дошла от Русе да отведе през нощта княз Александър Батенберг. По обяд със закрит файтон, пристигна в града князът, слезе с файтона долу на скелята, влезе в яхтата с придружаващите го лица и към 4 часа сл. пладне яхтата потегли към Бекет, на отсрещния румънски бряг, но отведнъж зави и тръгна нагоре по Дунава към Лом и Видин. Отпосле се узна, че яхтата се пак извила и потеглила надолу по Дунава за Рени, където бил изведен княз Александър и отправен към австрийската граница”.

По-нататък се дават подробности по замислянето и издигането на **Свищовското евангелско училище**. Намирам и следите редове за първото посещение през м. май 1888 г. в Свищов на княз Фердинанда, придружен от министър-председателя Стамболов и отседнал в дома на г. Ангелова.

“От страна на Научно-Богословското училище учителите Ст. Томов и М. Д. Вълчев бидохме приети от Негово Царско Височество. Отначало той говори на френски, но като обясних, че сме учители в американското училище, Негово Царско Височество каза: “You speak English then?” и размени на английски няколко думи с нас. Поканихме Н. Ц. В. да посети и нашето училище, но той изказа съжаление, че не му е възможно да стори това, понеже не щял да има време да посети и градските училища”.

Много още страници от спомените се отронват през пръстите ми и описват събития и лица, които нямат пряка връзка с поставената тука цел, но от които се вижда участието на Томова в разни конгреси и конференции в Цариград, Цюрих, Лондон, Франкфурт на Майн и т.н., дейността му като пастир и като общественик, редактор на сп. “Християнски Свят” (за 12 години) и т.н. Дохожда Първата, а после и Втората война; той е на своя пост. През юлий 1917 г. бива поканен да работи като преводач от английски и италиански в информационната цензурна секция при Главната квартира, гдето остава до октомврий 1918 г.

Аз спирам тука с живота и дейността на д-р Стефан Томова. Не искам да засягам периоди много близки до нас. Мога, обаче, да кажа, че той и до последния момент се е интересувал от всичко онова, което се е отнасяло до социалния, духовния и политически живот на България. Съдбата на нашата родина, в различните моменти на нейния живот, го е извънредно много интересувала и вълнувала. Той винаги е искал за България по-голямо благополучие и по-честити дни. Той е работил според силите си, за издигането на българския народ в просветно и духовно отношение. Жива история със своите 90 години, той представяше, наистина, образа на един от нашите скромни, но верни и предани ратници от епохата на близкото ни духовно и политическо възраждане, един от ония, които с любов в сърцето си, с усмивка на устата си, с крепки мишци, с дръзновено слово и с просветен ум работиха като верни и предни чада за издигането на България.

Книжовната и просветна дейност на д-р Стефан Томов е голяма. Освен беседите и проповедите, които е държал в качеството си на евангелски пастир, той е говорил много често в читалищни и други салони по разни въпроси. За 12 години, като редактор на сп. “Християнски Свят” той е казал в уводните статии и в отдела “Критични бележки” своята компетентна дума по всичко, що е засягало нашия социален, духовен и политически живот в България. Мнозина и днес още

си спомнят за пламенните проповеди и бляскаво държаните сказки от него почти във всички градове на България. Той, също така, е писал в разни списания и вестници.

По-главните книги, които е превел от английски са следните: "Кратко Богословие" от Бини; "Животът на Джон Уесли" от М. Лелиевър; "Повестта за Рут"; "Успешен мъж"; "Животът на Исуса Христа" от Джеймс Стакер; "Животът на апостола Павла" от Джеймс Стакер; "Пътешественикът" от Дж. Бънян, ч. I; "Огненият език или силата на християнството" от Уилям Артур; "Все, що лъщи, не е злато" и др.

През време на войната, като цензор в Главата квартира, Томов е превел в защита на народната ни кауза, следните книги от български на английски:

"Истината за Македония" (The truth about Macedonia) от Д. Мишев, 34 с.;

"Политическата съдба на Добруджа след Берлинския конгрес" (The Political Destiny after the Berlin Congress), от Милан Д. Марков, 39 с.;

"Историческите права на България върху Добруджа" (Bulgaria's Rights to Dobrudja), от Милан Д. Марков, 106 с.;

"Мемоарът от представителите на Централния Добруджански Народен съвет да представителите на държавите, призвани да въздворят мир между народите", 40 с.; ("A Lecture on Bulgaria before the Sociological Society of Paris, by George Bousquet, Marsh 14, 1914, 16 с. (преведена от френски).

От тези книги първите три са били отпечатани в Лозана и Берн, Швейцария, а последните две – в София. Д-р Ст. Томов остави в ръкопис следните съчинения: "Биография на д-р Лонг"; "История на евангелизма в Северна България"; "Спомени".

Т. Ст. Томов

1.3. Стефан Томов и Учителят

А) Теософия и дъновизъм

**Християнски свят, Г. XXVIII, бр. 5 (V.1924), с. 52–53;
бр. 6/7 (VI–VII.1924), с. 65–67.**

д-р Ст. Томов

І. Прераждане

Теософията, както сега се проповядва в Западна Европа и от двадесет години насам и у нас, датува от 1875 г. В същност това религиозно течение не е ново; то е възобновление на стари индийски и египетски религиозни възгледи, примесен с християнско учение. Теософията в основата си не е нищо друго, освен езичество с християнска маска. Един теософ в Америка, който напуснал теософията и пак пригърнал Христа за свой Спасител, написал една книга озаглавена: "От Теософията към Християнството".

В Германия "Антропософското дружество" под водителството на Рудолф Щайнер, борава също с окултизма, както и теософията. Изглежда, че дъновизмът у нас е нещо като клон от "Антропософското дружество" в Германия. Дънов е слабо и жалко ехо на по-учения от него Щайнер. (1) [Забележка на коректора: Числата в скоби са въведени от съставителя на "Изгревът", д-р Вергилий Кръстев, като обозначение и отправна точка за коментара към статията, поместен по-долу – раздел IV. 1.3.Б. Възход и падение на един евангелист и протестантин.]

Що е дъновизъм?

Какви са отличителните учения на дъновистите? Понеже възгледите на дъновистите са тясно свързани с окултизма, то на този въпрос ще отговоря, когато дойде ред да разгледам обстойно окултизма, с който постоянно се занимават дъновистите. В тази си статия искам да привлека вниманието на четците на "Християнски Свят" върху едно от главните учения на теософите и дъновистите – прераждането.

Учението за прераждането е прокараната във всички теософски и дъновистски книги, списания, вестници, сказки и беседи червена нишка. Не само упорито, но и фанатично поддържат дъновистите прераждането. (2)

Един съмишленик на дъновистите, говорейки неотдавна за прераждането, ми каза: "Тъй силно съм убеден в прераждането, че дори да дойде и сам Дънов и ми заявеше, че прераждането не е вярно, аз бих го нарекъл лъжец и измамник". "Ами ако сам Христос Ви се явеше, отвърнах аз и ви заявеше, че прераждането не е вярно, какво бихте казали?" Той ме изгледа и млъкна.

Прераждането е староиндийско учение. Хиндусите вярвали, че човешките души произхождали от Върховното Същество, което им позволило да станат отделни съществувания и да се раждат на земята. Тъй разделена от действителния извор на своя живот, душата трябва пак да се върне при този извор, или да се слее пак с оная божествена субстанция, с която първоначално е била едно. Обаче, като се е опетнила от греха, душата трябва да се стреми да се освободи от виновността и да се приспособи към небесното си поприще. До когато душата не постигне това състояние на чистота, тя трябва пак да се роди след разлагането на тялото, с което е била свързана. Такава точна сметка се е държала за делата на душата, щото ставало нужда да се прекарат хиляди години или векове (калпи) в едно или друго от небесата, като награда за добри дела или себеналожено страдание, и все пак душата да бъде принудена да се върне на земята или в пъкъла, за да направи като животно, човек или бяс омилюствие за известни грехове. Това накъсо е староиндийското учение за прераждането или преселението на душите.

Старите египтяни и персийци приемали с някои видоизменения същото учение. В древна Гърция учението за преселението на душата – метемпсихоза – се е приемало само от някои философи и от тъй наречените мистерии. Питагор и Платон са приемали това учение. (3)

Софрони Ников, водител на Теософския кръжок в София, издаде в 1904 г. книгата "Прераждането, една велика отдавна забравена истина" (Заб. Има второ издание на тази книга.) В тази книга г-н Ников се сили да докаже, че прераждането се поддържало не само от някои гръцки философи, но и от учени евреи и от някои учени отци, като Ориген и др. в III и IV век след Христа, и че това учение се намирало в Новия Завет. Последното твърдение е, разбира се, абсурдно предположение. Ето как излага С. Ников в гореспомената книга на с. 3-а учението за прераждането:

"Според учението за прераждането човекът не веднъж е идвал досега на земята, както и не последно е сегашното му раждане. През тази минала редица от въплощения на земята той е събирал опитността, която се показва в настоящето му слизване, като вродени способности и предразположения, като гений, талант, а също така и характер; тогава той е изучавал този клон на науката, който днес се явява тъй леко възприемлив за него в сравнение с другите клонове на знанието; тогава е сложил причините, следствията на които го сполетяват днес, следствия добри или лоши. Всичките условия на живота му днес са просто плодове, израсли от семето, посято от него самия в миналото, те съставляват леглото, което сам той си е постлал, за да легне днес на него. Оттова излиза, че човекът сам е творец на своята настояща съдба, както и в сегашното си поведение при условията, които той сам си е причинил, си приготвява своето бъдеще. Следователно, никакъв хаос и неправда не владеят в живота, а владее само най-пълна законност, която най-накрая ще доведе хората до крайната цел на живота – съвършенството на човека" . . .

И след туй авторът тържествено заявява, че "това учение представлява една такава пълна и всеобемляюща хипотеза, щото може да се противопостави на всички хипотези по разрешението проблемата на живота". Да, това само наглед е пълна и всеобемляюща хипотеза – старо индийско предположение. (4)

Не е ли странно да се връщаме назад в тъмните векове на староиндийската история и да възстановяваме едно отдавна забравено заблуждение, каквото е учението за прераждането? Не е чудно, че старите хиндуси, копнеещи за сърдечна чистота, са измислили това учение.

Необяснимо е, обаче, това дете теософи и дъновисти, които се хвалят, че са по-добри християни от православни и евангелисти, заявяват, че учението за прераждането е начало и край на тяхното верую. Според тях, без прераждането не можело да се постигне съвършенство, което ни предлага сам Господ наш Исус Христос като казва:

”Бъдете съвършени, както е съвършен Отец ваш небесни”.

Разбира се, за абсолютно съвършенство Христос тук не говори. Въпросът, който живо интересува всеки вярващ християнин и всеки, който копнее за чистота и святост, е: може ли човек чрез вяра в Христа тъй да живее в този свят, че да намери мир и спокойствие за своята душа, да си създаде небесна атмосфера и да придобие святост, без която никой не може да види Господа? На този въпрос Господ Исус дава ясен и положителен отговор, а именно, че в Него се добива пълно спасение. Той само може *съвършено да спаси* всички, които с вяра дохождат при Него. Спасението не се дава насила; то се дава на всички, които със смирение и вяра го търсят. След деня на Петдесетницата – в първите дни на християнството християни се наричали ученици Христови и *светии* затуй, защото са съзнавали, че те са се различавали от невярващите евреи със своя чист и свят живот. (5)

Тъй ясно е изложено в Новия Завет учението за пълното спасение чрез вяра в Христа, че всяка сянка от съмнение изчезва от ума на внимателния четец. На какво основание тогаз излизат теософите и дъновистите и заявяват, че тук на земята не можело да се постигне съвършенство – чист и свят живот. (6)

Който търси, намира; който проси, ще му се даде, и който хлопа, ще му се отвори. Свидетелството на всички живи християни, през всички периоди на християнската църква, дори и във времената на духовен упадък е било това, че те са намерили пълно спасение в Христа. Христос е същият, вчера и днес и вовеки, и това, което е струвал за първите християни и за всички живи и усърдни християни през всички времена, готов е да го стори и за всички, които Го търсят в днешно време.

На това теософи и дъновисти възразяват и казват: Добре, но повечето християни не упражняват спасителна вяра в Христа, и какво ще стане с тях? Бива ли Бог, който е благ и милостив, да осъди всички невярващи на вечно наказание? Наистина, благ и милостив е Бог, но той е и справедлив и не може да постави нечестивите наедно с благочестивите. Както рационалистите, тъй и теософите и дъновистите много спекулират с малочислеността на спасените. През земното служителство на Господа Исуса бил Му зададен въпроса: “Господи, малцина ли се спасяват?” Господ не отговорил направо на този въпрос, понеже го считал несериозен; но обърнал внимание на запитвача и на онези, които са Го слушали на въпроса: какво трябва да прави човек, за да получи спасение, и затова казал: “Подвизавайте се да влезете през тясната врата, защото ви казвам, мнозина ще се стараят да влязат и не ще могат”. Ето как е представено числото на спасените в Откр. 7:9:

”След това видях *голямо множество*, което никой не можеше да изброи, *от всеки народ и всичките племена, людие и езици*, стоящи пред престола и пред Агнето, облечени в бели дрехи и с палмови клонове в ръцете си”.

Спасените, значи, не ще бъдат малцина, но ще съставляват голямо множество от всеки народ и от всичките племена, людие и езици.

Но най-после теософите и дъновистите в своята дързост отиват дотам, че се осмеляват да твърдят, че и сам Господ Исус със своите думи утвърдявал учението за прераждането, като цитират Мат. 11:14; 17:12 и Марка 9:13. В тези пасажи се казва, че на въпроса на учениците: “Защо думат книжниците, че Илия

трябва първом да дойде?”, Господ Исус отговорил: “Илия е вече дошел и не го познаха, но постъпиха с него, както си искаха”. (7)

Преди да разгледам тези стихове, нека кажа, че същинското отношение на Иоана Кръстителя към Илия е ясно недвусмислено изложено в Лука 1:17: “Той (Иоан) ще предиде пред лицето Му (на Исуса) *в духа и силата на Илия*”.

Това са думите на ангела Гавраила, казани в храма на Захария, Иоанова баща. Този стих теософи и дъновисти никога не цитират, защото той дава смъртния удар за тяхното учение за прераждането.

Нека се повърнем сега на гореспоменатите стихове. Говорейки за Иоана Кръстителя, Господ Исус казва в Мат. 11:10:

“Това е оня, за когото е писано: “Ето аз изпращам вестителя си пред твоето лице, който ще устрои пътя ти пред тебе”.

Това пророчество, за което наемква Господ се намира в Мал. 3:1: “Ето аз изпращам вестителя си, който ще устрои пътя пред мене”; а в Мал. 4:5 се казва: “Ето аз ще ви изпратя пророка Илия преди да дойде великият и страшен ден Господен; и той ще обърне сърцето на чадата към бащите им”.

Явно е, че този, когото тук Малахия нарича пророк Илия, е същият, когото той в гл. 3:1 нарича “вестителя, който ще устрои пътя пред мене”, а ние вече видяхме, че Господ Исус изрично казва, че Иоан Кръстител е вестителят, който ще устрои пътя ти пред тебе”.

Следователно, и този, когото пророк Малахия нарича пророк Илия, е Иоан Кръстител.

Че това е вярно, явствува положително от факта, че делото, което пророк Малахия казва, че щял да извърши пророк Илия, а именно да обърне сърцето на бащите към чадата и сърцето на чадата към бащите, ангел Гавраил го отдава на Иоана Кръстителя, като казва в Лука 1:17:

“Той (Иоан) ще предиде пред лицето му в духа и силата на Илия, за да обърне сърцата на бащите към чадата”.

Тук естествено се повдига въпроса: защо пророкът нарича Иоана Кръстителя Илия? На този въпрос отговаря току-що цитирания стих, че Иоан ще предиде пред лицето му (на Месия) *в духа и силата на Илия*.

Действително Иоан Кръстител в много отношения е приличал на пророка Илия. И двамата са се подвизавали в един период на безверие и отстъпничество от закона; и двамата се старали да повърнат народа назад към благочестието на техните отци. Дори и по облекло и храна те си приличали. И тъй, очевидно е, че пророк Малахия нарича Иоана Кръстителя пророк Илия, и че когато Христос казва, че “Илия е вече дошел”, той, съгласно пророка Малахия иска да каже, че Иоан Кръстител е вече дошел.

Не е ли крайно нелепо твърдението на теософи и дъновисти, какво когато Исус казал, че Илия е вече дошел, той искал да каже, че понеже Иоан Кръстител бил дошел, а Исус го нарича Илия, то Иоан Кръстител бил превъплътен Илия? О времена, о нрави! Може ли да мине такава крайно нелепа и дори смешна мисъл през ума на хора, които се хвалят със своето християнство, при ясните думи на ангела Гавраила за Иоана Кръстителя, думи, които теософи и дъновисти съвсем игнорират: “Той (Иоан Кръстител) ще предиде пред лицето му *в духа и силата на Илия*”?

Учението за прераждането не се намира нийде в Библията – нито във Вехтия, нито в Новия Завет и то затуй, защото то рязко противоречи на Христовото учение. (8)

Това учение се намира само в теософски книги. Нека, прочее, теософи и дъновисти престанат да заблуждават и себе си и други, като твърдят, че тяхното нелепо и езическо учение за прераждането се намирало в Новия Завет. (9)

II. Окултизъм

Какви са отличителни учения на дъновизма? На този въпрос не може да се даде точен и определен отговор затуй, защото досега и сам Дънов не е още ясно и определено изложил своите отличителни учения, ако и да е бил нееднократно канен от някои от неговите критици да стори това. (10)

Дъновистите заявяват, че не искат да образуват отделна секта, но не приемат да се присъединят и към никоя християнска църква, понеже според тях, всичките християнски църкви били отпаднали от вярата; но все пак те твърдят, че са християни. Тогаз логично би следвало да образуват нова християнска секта, да прилагат в живота си Христовите принципи, и с примера си да привлекат и други отпаднали от вярата християни. Защо не приемат да сторят това дъновистите? (11)

Защото са противни на сектантството ли? Не, но за туй защото съзнават, макар и да не искат да признаят, че техните възгледи са несъвместими с основните на Христа учения. Ние вече видяхме, че дъновистите фанатично поддържат прераждането, което е езическо и противохристиянско учение. Сега нека разгледаме окултизма, о който твърдо се придържат дъновистите. (12)

Според дъновистите и в Библията имало окултизъм. Според тях Мойсей, Самуил и всичките пророци във Вехтия Завет били окултисти. Те изкарват и всички апостоли окултисти. Не смеят само Господа Исуса да нарекат окултист.

Що е окултизъм?

(Заб. Тук правя извадка из книгата "Где е истината?" от Giovanni Verotiero, издадена в защита на Дънов. София, 1922, печ. Т. Николов.)

Под това име се разбират, според думите на великия популяризатор на окултизма (Заб. Окултизъм – от латинската дума *occultus* – скрит.) Папюс, две неща: (13)

1. Философска система, която се стреми да синтезира добитите от науката знания с цел да установи законите, които управляват всички явления (тъй като не се допускат случайности) и

2. Окултизмът се явява като група от науки, които изучават невидимия свят и неговите проявления във видимия.

Окултизмът се разпада на няколко отдела, всеки от които представя самостоятелна област, която заключава в себе си по една или няколко науки.

Ще си послужи тук с класификацията, която дава А. В. Траяновски в руския превод на **Папюсовото** съчинение:

I. Отдел на общия окултизъм.

Към този отдел се отнасят *херметическата философия* или философията на окултизма; *метафизиката* или философия на физиката; *генеологията* – изучаване духовните причини, прилагане на митологията; *питагорейството* – съставяне на знаците; *тира* – създаване на формите; *йероглификата* – наука за числата и някои други. Към тоя отдел спада и теоретическа част на *Кабалата* – наука за Бога, човека и вселената във всичките им съотношения.

II. Алхимия – която изучава законите на природата в тяхното приложение към нисшите природни царства.

III. Астрология – която се занимава с физическото, физиологическото и психическото изучаване на небесните тела – разглеждани като разумни същества – с взаимното им едно върху друго влияние и със значението им като сили на природата в тяхното отношение към еволюцията на земята, съдбините на народите и на отделните лица.

Отпечатъците, които тези звезди или астрални сили налагат върху човеците, са предмет на изучаване от две самостоятелни науки – **физиогномика** и **хиромантия**, които се занимават с причината на дадено количество благоприятни или вредни влияния на планетите, които всяко дадено същество или вещество (от всички три царства) магически привлича към себе си и което се изразява както в неговата съдба, така и в свойствата му.

Съдбата се определя от астрологията, а свойствата се научават от магията.

От същия източник вземат началото си и други прорицателни науки като *Таро* в нейните символически картини наречени *Старши и Младши аркани*.

IV. Магия – това е изучаване на астралните сили и управлението им. Тя се разделя на бяла или благодетелна и на черна или магьосническа, в зависимост от това, дали се прилага за добри или лоши цели. Към нея може да се отнесе и *херметическата медицина*. Пълното развитие на херметическата медицина съставя *свещената терапия*.

V. Психургия – т.е. изучаване тайните сили на човешките способности за тяхното развитие и прилагане на практика. Другояче тя се нарича естествена или човешка магия. Тя се подразделя на *медиумизъм* или *спиритизъм*, *магнетизъм*, *хипнотизъм*, *психометрия*, *телепсихия*, *телепатия* и пр.

а) **Медиумизъм или спиритизъм** – наука, която изучава свръхчувствения свят посредством лица (медиуми), които обладават особена способност да отделят без участието на волята част от своето астрално тяло с цел да се добие автоматично писмо, поместване на предмети и други явления.

б) **Магнетизмът** изучава съотношението между съществата и телата в природата. Тия отношения се дължат на особена невидима и нетегловна сила, наречена “магнетичен флуид”, нервна сила.

в) **Хипнотизъм** – учение за постигане разединение във физиологическото отношение между висшите контролиращи центрове на нервната система и нисшите, посредством потъмняване на съзнанието и парализиране на волята.

г) **Психометрия** – способност да се възприемат картините на миналото, що са свързани с дадена вещ и са начертани в нейната аура – в заобикалящия я флуид.

д) **Телепсихия** или психически телеграф, съобщаване от разстояние, било като резултат на вродена за това способност на възприемащото лице, било като плод на силна развита воля на активния агент. Тоя род явления се обясняват като психически резонанс посредством трептението на особена субстанция.

е) **Телепатия** – представя наука, която изучава силите на емпирия, техните съотношения и проявите им на физически план. Понякога тя се нарича висш орган на магията, към която в такъв случай се причислява психургията.

Само изброяването на отделите, групите и подразделенията на възхвалявания от дъновистите окултизъм, е достатъчно да зашемети ума на един обикновен човек, а последователите на дъновизма са обикновени мъже, жени и младежи със средно образование – числото на дъновисти с висше образование трябва да е още твърде малко.

Новите привърженици на дъновизма се наричат последователи. Те трябва да прекарат няколко години, докато станат ученици. На по-напредналите последователи се разрешава да посещават вътрешните събрания, в които се четат лекции по окултизма.

Счетох за нужно да дам горната кратка класификация на окултизма, защото е необходимо да си съставят четците на “Християнски Свят” ясно понятие за окултизма, който дъновистите считат, че е наука на науките. Видяхме вече, че дъновистите твърдят, какво и в Библията имало окултизъм. Това значи, според тях, че в Библията трябва да влизат всичките гореизложени отдели и групи езически науки с техните бели и черни магии, Таро, Старши и Младши Аркани, алхимията, спиритизма, психургията, психометрията и пр. и пр. Може ли да има по-жалък абсурд от това? Но като погледне човек осемнадесетте науки, които съставляват тъй наречения окултизъм, неволно се пита: Как ще намерят време дъновистите да прекарат дори повърхностно тези науки? Не могат успя, ако би и целия си живот да посветят на това; в такъв случай едва ли им би останало време да четат Библията,

камо ли да я изучават. Окултизмът – това е Библията на дъновистите, на изучаването на окултизма те посвещават всичкото си свободно време. (14)

Безпристрастния четец не може да не си зададе и следния въпрос: имат ли право да се наричат християни последователите на дъновизма, които от все сърце поддържат и гръмко проповядват съставляващите окултизма чисто езически науки? В България има свобода на мисълта и всеки има право да поддържа религиозни възгледи, които не са противни на морала и на действащите в страната закони. И дъновистите имат право да поддържат и защитават своите религиозни възгледи дотогава, докогато се убедят в безосновността им, да излязат смело под знамето на окултизма и да се наричат *окултисти*, а не християни. (15)

Ето какво се казва в органа на дъновистите “Алфа”, брой 5 от 19-и м.м. май – в статията озаглавена “Начало на едно интервю”:

“Дъновизъм за нас (дъновистите) не съществува. Аз и цялата дружина – това са думите на един дъновист – която сега квартирува в Горското училище, сме ученици на Бялото Братство. Такива сме и така се зовем. Изучаваме основно всичкото Христово учение, като наука за живота на земята. А религиозно всеки е свободен да си принадлежи на църквата, от която иде. Между нас (дъновистите) има от всички църкви: православни, католици, протестанти, евреи, мохамедани”. (16)

От това обяснение на един виден дъновист се много ясно разбира, че дъновистите не са християни, но ученици на някакво си Бяло Братство. (17)

Това Бяло Братство щом не е нито християнско, нито еврейско, нито мохамеданско, трябва да е езическо. И действително, ако се не лъжем, Бялото Братство е названието на оригиналното и старото Теософско дружество в Индия. Значи, че и дъновизмът, както и теософията не е нищо друго, освен старо индийско езичество с християнски маски. Кой християнин обаче, би приел да стане ученик на някакво езическо Бяло Братство? Туй братство трябва да се представи в посветъл вид – трябва да му се постави християнска маска (18), и затуй гореспоменатия дъновист казва: “Ние изучаваме основно всичкото Христово учение като наука за живота на земята”, но не като боговдъхновено откровение, което ни приготвя и за задгробния живот.

Дъновистите действително в своите общи събрания, отворени за всички, четат и по своему тълкуват евангелието. (19) Как могат евреи и мохамедани дъновисти да си останат пак евреи и мохамедани, когато в тези събрания те слушат да се проповядва Христовото учение, в което те не вярват? Как могат православни, католици и протестанти дъновисти да си останат пак членове на своите респективни църкви, когато, за да бъдат ученици на Бялото Братство, те трябва да приемат отличителните учения на това братство, от които учения главното е прераждането, което рязко противоречи на Христовото учение. (20)

Неотдавна, говорейки с един учен дъновист, който е ходил в Германия и лично се познава с д-р Щайнер, водителя на Антропософското Дружество, аз му зададох този въпрос: Понеже д-р Щайнер вербува своите последователи измежду протестанти и католици в Германия и Швейцария, то последните, след като станат привърженици на Антропософското Дружество, остават ли си пак членове на своите респективни църкви или не? Той отклони въпроса и не отговори. Не знаем ли, обаче, какво става с християните, които стават последователи и ученици на Бялото Братство в България? Те всички се отделят от християнските църкви, из които са излезли, и повечето от тях фанатично се привързват при дъновистите.

Авторът на статията във в. “Алфа”, от която направихме кратки цитати, най-после си показва рогата в края на своята статия, като казва: “Днес не само простите хорица, но божем и интелигентни вестникари, дирят Христа с гащи и брада. Христос с гащи и брада нито е имало, нито ще има”. С тези вулгарни думи този дъновист отрича въплъщението на Господа Исуса, като казва, че “Христос с гащи и брада не е имало”.

Заклучението от всичко казано дотук е, че дъновистите не са християни. Не казваме, че са лоши хора, защото добри хора се намират и между евреи и мохамедани, но с положителност твърдим, че не са християни. Това дъновистите сами косвено признават, макар в частни разговори да казват, че са християни. Нека това се добре схване от всички християни, които трябва сериозно да мислят преди да се решат да се присъединят към дъновистите. (21). Големи езически заблуждения приемат дъновистите. Християните живеят в Исуса Христа, който е пътят, истината и животът.

Д-р Стефан Томов

Б) Възход и падение на един евангелист и протестантин **Бележки към статията "Теософия и дъновизъм" ***

Вергилий Кръстев

1. Тази статия на Д-р Стефан Томов се публикува в сп. "Християнски свят", Год. 28, бр. 5, от м. май 1924 г. Тогава той е на 74 години, което означава, че е с изработени идеи и възгледи, проверени в живота му.

2. Знаех, че е работил от 1880–1892 г. като протестантски пастир в Свищовската Методистка Евангелска Църква и е бил учител в класното училище, където по това време е учил и Петър Дънов от 1883 г. до 1886 г.

В "Изгревът" том V, с. 532–533 е публикувана статията "Евангелската методистка мисия и протестантското училище в Свищов", взета от сборника "Свищов. Принос за историята му". Свищов, 1929, с. 73–74. Автор е протоiereй Стефан Ганчев. А на с. 5 от снимките в том V са публикуват участниците на Богословското училище.

3. А какво е **мнението на Учителя за протестантите** ще прочетете в "Изгревът", том V, с. 531–534. По-нататък ще се спрем подробно на този въпрос.

Петър Дънов заминава за САЩ през м. август 1886 г., обучава се в семинарията Дрю, в щата Ню Джърси, Медисън по линията на методистката евангелска мисия в Свищов и в Северна България.

На 7 юни 1893 г. се дипломира.

През 1893–1894 г. се записва да следва едногодишен курс по медицина и го завършва на 3 февруари 1894 г.

Завръща се в България през 1895 г.

А каква е неговата дейност тук – виж в "Изгревът", т. I, с. 635–638, т. II, с. 9–10, т. IV, с. 12–14.

4. След като се завръща от САЩ всички очакват да стане евангелски проповедник, но Петър Дънов има друг път.

А какъв е този път, е описано в "Изгревът", т. II, с. 9–13.

Върху Петър Дънов слизат "Свидетелствата Господни и Божието Обещание" – виж "Изгревът", т. II, с. 14–20.

Словото Господне слиза върху Вожда Господен – виж "Изгревът", т. II, с. 21.

Разговорите на Петър Дънов с Духа Господен започват – виж "Изгревът", т. II, с. 23–44.

А самите Седемтях разговора са дадени на с. 45–97.

След като бъде проучен този материал тогава ще разберете какъв е пътят на Петър Дънов. Това е пътят на Вожда Господен.

*Уточнение: Отбелязахме, че за добавените в скоби числа след определен текст в статията ще има коментар, който ви представяме тук, в точка 6 – съответно 6.1, 6.2 и т.н. до 6.21.

5. А защо Петър Дънов не стана евангелски проповедник – виж в “Изгревът”, т. II, с. 224–225.

Все пак евангелистите излъчват един свой представител, който е бил истински Божий служител. И то само един в разстояние от 1875 г. до 1944 г., по времето на Учителя Дънов. Този случай е описан тук. Друг няма. Само един. Това е пастор Цветан Цветанов. За него има отделна публикация.

6. И сега ще се спрем на статията на **д-р Стефан Томов “Теософия и дъновизъм”**. Самото заглавие показва, че зад Стефан Томов и в самия него са влезнали враговете на Петър Дънов. А защо? Теософията е едно, а Дъновизмът е една дума, в която е събрана цялата ненавист на българското общество, държава, църква и всичко наоколо към Учението на Петър Дънов. Това означава – ненавист и омраза. Друго не означава. А за доказателство ще разгледаме неговата статия.

6.1. Първата глава е “Прераждане”.

В точка 1 той твърди, че дъновизмът у нас е клон на Антропософското дружество в Германия, и че Дънов е слабо и жалко ехо на по-учения от него Щайнер. Ето това е първата лъжа. Дали е от незнание и непознаване на това, което твърди. Не. Това е лъжа, за да отхвърли още от самото начало Дънов и да го прикачи там, където той не е. Прави го нарочно. А дали това, което казва, е вярно. Прочетете това в “Изгревът”, т. I, с. 245–248 – “Рудолф Щайнер и Всемировият Учител”. А за Рудолф Щайнер – виж “Изгревът”, т. VIII, с. 485–492.

6.2. Стефан Томов пише: “Не само упорито, но и фанатично поддържат дъновистите прераждането”, в точка 2.

Да, поддържат го. И имат доказателства с десетки случаи от последователите на Учителят Дънов, когато техни умрели близки, роднини се прераждат, т.е. те ги раждат като собствени деца. Тези случаи са описани в “Изгревът”. И всеки може да си ги намери. Те не са обикновени случаи за потвърждение на прераждането, но са случаи за разрешаването на личната им карма. И животът на преродените е още по-драматичен.

6.3. За преселение на душите в точка 3.

В “Изгревът” са описани десетки случаи, когато душите на умрели лица влизат в някои домашни животни – котки, кучета, петли, крави. И Учителят Дънов ги насочва и им разрешава кармата с временното им пребиваване в дадена животинска форма. Тези случаи не са измислени, а зад тях стоят живи души и личности. А г-н Стефан Томов отхвърля това? А защо? Поради незнание ли? Не. Отхвърля го нарочно. А защо? Защото това подкопава цялата им проповедническа дейност. И накрая ги закопава.

6.4. Стефан Томов говори за *Софрони Ников*, за теософите и за неговата книга за *прераждането* в точка 4.

Тук не става въпрос, че той отхвърля теософите и прераждането. Тук става въпрос не само в непознаването на нещата и в невежеството, но за пълно отрицание. А за теософите ще можете да си прочетете в “Изгревът”, т. I, с. 274–280, 280–285; т. VIII, с. 492–494.

6.5. Стефан Томов твърди, че първите християни се наричали “*светии*”, затуй, че се водили чист и свят живот в точка 5.

А това не е вярно! Това е също лъжа. От невежество ли? Едва ли. А може и да е от некадърност.

В “Деянията на апостолите” много точно е разказано, че когато слиза Светия Дух върху учениците на Христа, то над главите им се явяват огнени езици и те започват да светят.

А те са се събирали вечерно време, когато са правили своите молитви, песнопения и когато са преломявали хляба. Представете си събрани двадесет човека, над тях се изсипва като сноп светлина и над всяка глава огнен пламък. Всички светят. Затова се наричат светии.

А светия е онзи, който има пряка връзка със Святия Дух – виж “Изгревът”, т. XI, с. 28–35.

6.6. Стефан Томов пише, че теософите и дъновистите заявяват, че на земята *не можело да се постигне чист и свят живот* - точка 6.

И това е лъжа. Тя идва от твърдението му, че първите християни се наричали светии, понеже са имали чист и свят живот.

А известно е, че всички ученици на Христа са убити с копия, на кръста или разпъвани живи на кръст. А първите християни са хвърляни на зверовете в римските арени.

А защо? Много просто, те са носили своята карма на Стария Завет и трябва да се разплатят чрез живота си, за да минат в Новия Завет. Това са техните кръвни жертви. По друг начин не могат и друг път за тях няма.

Това е Пасхата на Стария Завет – виж “Изгревът”, т. XI, с. 13–18.

Има и един друг път за безкръвната жертва за Пасхата на Новия Завет – виж “Изгревът”, т. XI, с. 18–28.

Така че първите християни е трябвало да заплатят чрез живот и смърт за разрешаването на своята карма идваща от вековете на Стария Завет. И това съпътствува съвременното човечество досега и в бъдеще.

За да бъдеш чист и свят човек означава, че Святия Дух е в тебе. Но Святия Дух има едно качество, че той присъствува само тогава, където има чистота.

А каква чистота? **Чистота в мисли, чистота в чувства, чистота в действие.**

А това е от Учението на Учителя Дънов. Така че, за да бъдеш чист и свят човек, трябва първо да се изчистиш отвътре. А това става чрез знанието, дадено от Словото Божие. Словото на Учителя Дънов е Словото на Бога.

6.7. Стефан Томов иска да унижи теософите и дъновистите, че техните *цитати взети от Евангелието* за потвърждение на прераждането са *дръзки и неверни* – точка 7. И след това започва да цитира извадки от евангелистите, за да докаже, че това не е вярно.

Единствено доказва своето невежество и незнание. Аз се учудвам, че такива евангелисти са били проповедници и са тълкували Евангелието както си искат, и то така, както им е било вложено в главите. И както им е било заплащано. Защото всички са получавали заплати от евангелските мисии.

Ето защо Учителят Дънов впоследствие заявява: “От протестантин окултист не става”.

За него тези проповедници на евангелизма не са евангелисти, а протестанти.

Има ли разлика? Има и тя е много голяма. Той разказва един случай, когато е бил в САЩ. В Ню Йорк, изведнъж вижда една шумна и пищна процесия. Отпред вървят музиканти от Индия и свирят на техните си инструменти, зад тях вървят индуси облечени в официалните облекла на всичките индуски величия. Всички се спират и гледат. Но като отминават музикантите и като преминават преоблечените индуски величия се вижда, че на гърбовете им са били закачени големи картини с написани реклами за сапун. Да, за сапун.

Тук случаят е същият.

Евангелист е онзи, който носи евангелието не под ръка, а в себе си и го проповядва чрез живота си.

А протестантин е онзи, който носи Евангелието в ръцете си, говори за него, но на гърба си е закачил картина за реклама на сапун. Такива са мнозинството, които съм срещал и виждал. Аз не съм срещал един жив истински евангелист. Няма ги.

6.8. Стефан Томов твърди, че *в Библията нийде не се говори за прераждането* и че рязко противоречи на Христовото учение – точка 8.

И това е лъжа. Ама голяма лъжа. А защо я изрича? От незнание ли? Тогава той не познава Библията. Но ако го прави нарочно, това е друго нещо. Според мен

го прави нарочно, за да отхвърли не идеята за прераждането, а да отхвърли онези, които го проповядват. За мен това е причината. Друга няма. През 1924 г. Стефан Томов е на 74 години, което говори за зрялост в ума!

6.9. Стефан Томов твърди, че теософите и дъновистите проповядват *езическо учение за прераждането и заблуждават*, че се намирало в Новия Завет – точка 9.

А това е лъжа. И също незнание. Но досега съм приемал, че това се прави нарочно и умишлено, за да отхвърли Петър Дънов.

А сега ще посоча колко е голямо неговото незнание и невежество.

а) Идеята за прераждането се намира първо в *растителния свят*.

Посаждаш един жълъд и пораста един дъб. Дъбът се намира в жълъда. Това е прераждане от една форма в друга.

б) Идеята за прераждането се намира в *животинския свят*.

Цялата еволюция на всички живи форми като преминат през чехълчето и медузата, минат през земноводните, през птиците и бозайниците и стигнат до човека, това е преминаване на живота от една форма към друга, по-висша. А този, който движи тази еволюция е човешкият дух, който прекарва живота от форма към по-висша форма, за да се изяви в своята пълнота. А това се учи в училище, има учебници по биология, ботаника и естествени науки.

в) Онзи, който учи медицина има една наука “Ембриология”, която проследява живота на човешкия зародиш от началото до края на раждането на човека. През това време човешкият зародиш преминава през 900 милиона форми на живот, като преповтаря всички форми на живот, през които е преминал еволюцията на земята.

Този закон се казва: “Онтогенезата повтаря филогенезата”.

Или преведено означава, че индивидуалното развитие на човешката форма от зачатие до раждането му повтаря всички етапи на историческото развитие на растителния свят, на животинския свят по реда на еволюционната стълба, за да се стигне до човека.

По този въпрос виж “Изгревът”, т. XIX, с. 924, точка 50, подточки 1, 2, 3, 4, 5.

г) И когато се роди човек, той наследява биологически, чрез плътта си онова, което е получил от баща си и от майка си. А зад тях стоят два рода и родовете след тях. И той носи белезите на родовете и трябва да заплаща техните задължения, защото е получил от тях човешко тяло. Трябва да заплаща родовата карма на единия и на другия род. Но за да приемем, че има **родова карма**, трябва да признаем, че има **прераждане**. Не само да го признаем, но да го приемем в себе си. А това става само в един случай. А то е, когато човешкото съзнание се издигне на повече от 10,000 км над земята, защото идеята за прераждането се намира там и тя се движи в един пояс, в една орбита около земята. Така че от самосебе си и да искаме не можем да приемем прераждането като идея и като факт.

д) И сега идваме до най-важното. След като човек се е родил и след като е преминал по закона на онтогенезата и филогенезата през 900 милиона форми на живот на земята, оттогава започва друга еволюция.

Човек започва след раждането си да повтаря през годините си всички свои прераждания, откакто е слязъл на земята и се е облякъл в човешко тяло. Среща се с враговете си от миналото и с приятелите си. Той носи в себе си своята лична карма и трябва да се разплати със своите лични задължения от миналите си животи. Това е цената на прераждането – да се разплати, за да може да съгражда в себе си добродетели – виж “Изгревът”, т. XIX, с. 924, точка 50, подточки 6, 7, 8.

А как се изграждат добродетелите от човека – виж в “Изгревът”, т. XII, с. 520–760.

6.10. Статията "Теософия и дъновизъм" продължава в следващия брой на сп. "Християнски свят", Г. XXVIII, бр. 6/7 от м. юни и юли 1924 г., с. 65–67, с глава II "Окултизъм".

Стефан Томов си задава въпроса, какви са отличителните учения на дъновизма и че това не е било изложено ясно от Петър Дънов – в точка 10.

А това е също лъжа.

От 1914 до 1922 г. са излезли под печат поредицата "Сила и Живот" от I до V том, дори в няколко издания. И Учителят Дънов споделя, че неговото учение е изложено в "Сила и Живот" в първите пет тома. Да, ама г-н Стефан Томов това не е чел изобщо. А защо? Защото ги отхвърля. А защо? Защото друг е влязъл в него и го движи, и веригата, за която е завързан не му позволява това. Това е отговорът. Друг няма.

6.11. Авторът на статията приема – в точка 11 – че дъновистите са секта. И той се нарежда, заедно с останалите, които викат и крещат, че дъновизма е секта.

Учението на Учителя Дънов е строго определено и то е в Словото му. А за да се дадат методите за приложението му, той отваря Школа за това. Тя се нарича Школа на Всемирното Велико Бяло Братство. А защо? Защото тази Школа се открива за пръв път на земята, в духовния свят и в Божествения свят. От една страна е Учението на Учителя Дънов, а от другата страна е Школата. А в ума на Стефан Томов и други като него седи от една страна дъновизма, а от другата страна секта. Ето, това е неоспорим факт, че той е завързан с верига в редиците на враговете на Учителя Дънов.

Има един закон: Кой където е закачен отначало, той е завързан за тази верига до края на живота си. Това е проверено с живи примери, описани в "Изгревът".

6.12. Стефан Томов пише, че възгледите на дъновистите са противни на Христа и че прераждането е езическо и противохристиянско учение – в точка 12.

И това е една голяма лъжа.

Първо, той не е чел нито ред от отпечатаното слово на Петър Дънов. Откъде ще знае какво представлява учението му? Няма откъде да знае. Но узнава от онези, които му внушават да говори срещу Дънов. И отново говори срещу прераждането. До сега приемахме, че това го прави умишлено и нарочно. Но сега ще го приемем, че е от невежество и незнание.

а) По-нагоре, в подточка 6.9 говорихме за прераждането и как *онтогенезата* повтаря *филогенезата* и как човек унаследява родовата карма заедно с биологическата и човешка форма, както и личната се карма.

б) Има наука "Хиromanтия", където човешкия живот е изписан на дланите на двете му ръце, от линиите, които са изписани там.

Дясната му ръка посочва линиите, които дават указания за предишните му прераждания и за своя капитал, които носи от миналото.

А в лявата му ръка са разположени линиите, които са дадени да работи в този живот с техния капитал.

А по тези линии върви космическия ток, който движи човека.

в) Има наука "Френология", където животът на човека е изписан на лицето му.

По лицето на човека с неговия нос, уши, лице, уста, глава, коса може да се съди за онези капитали, които носи от миналите си прераждания. И когато човек се погледне в огледалото вижда несъвършенството на носа или ушите си.

И в този живот той трябва да работи над себе си, за да ги поправи към идеалната им форма.

г) Има наука "Астрология", където човек се ражда при строго определен час и място на земята и това определя неговата т.н. астрологическа

карта. А в нея са записани всички задължения, които носи от предишните си прераждания, като дисхармонични аспекти на планетите, така и своите капитали от миналото, като хармонични аспекти.

“Изгревът”, т. XVIII и т. XIX са учебници по Астрология, която е предавана на Изгрева в Школата на Учителя Дънов. А как тя се е отразявала в личния живот на дадена личност ще проследите в томовете XX, XXI и XXII.

В “Изгревът”, т. XIX, с. 554- 610 са дадени астрологичните карти на познати автори в “Изгревът” от т. I до т. XX. Така че, това е едно още по-голямо доказателство, че прераждането съществува.

6.13. Стефан Томов цитира извадки от книгата “Где е истината”, от с. 26 до с. 29 – виж точка **13** – със известни съкращения, както открих при сравнение на двата текста. Автор на тази книга е Giovanni Verotiero, което преведено означава Иоан Истинолюбиви. Написана е под псевдоним, но автор на тази книга е Иван Радославов (За него виж в “Изгревът”, т. V, с. 474–477). Цитираният Папюс е представител на Черната ложа.

6.14. Стефан Томов, виж точка **14**, упреква дъновистите, че тяхната Библия е окултизма, и за изучаването на посочените науки, никой човек няма това свободно време.

А това е също лъжа. И то голяма лъжа.

Всяка неделя от 1914 до 1944 г. Учителят Дънов е изнасял своите беседи, като винаги е започвал с един стих от Библията и върху него е изграждал своите беседи. Така че, това е публикувано и го има черно на бяло. Но остава черна само лъжата на Ст. Томов.

6.15. Авторът на статията настоява дъновистите поради религиозните си възгледи да се наричат *окултисти*, а не християни – виж точка **15**.

Това определение не е вярно. И това е лъжа. А защо? Ето защо.

От 1922 г. до 1944 г. Учителят Дънов отваря своята Школа. В нея има Младежки окултен клас, който се събира всеки петък и където Учителят Дънов изнася своите окултни лекции. А всяка сряда е Общия окултен клас, където освен младежи присъствуват и възрастни. На този клас също се изнасят окултни лекции. А какво представляват тези окултни лекции – то всеки може да си ги прочете. Те са отпечатани и говорят за 22 години Школа.

6.16. Стефан Томов цитира извадки от вестник “Алфа” като доказателство, че не са християни – виж точка **16**.

Но той не упоменава кой е автора и кой е редактора на този вестник. А това е Любомир Лулчев. Голяма част от статиите в този вестник са публикувани в “Изгревът”, т. XX, с. 332-417. Въпросното интервю е поместено в том XX, с. 371–372. Некоректно е да се цитират само 6 реда, за да се докаже, че дъновистите не са християни.

6.17. Стефан Томов иска да унижи дъновистите, че принадлежат към някакво си Бяло Братство, което според него е старото Теософско дружество в Индия – виж точка **17**.

Ето и това не е вярно. А каква е истината? Ще отворите “Изгревът”, т. I, с. 262–267 и ще прочетете как Всемирното Велико Бяло Братство през вековете е преминало през своите три клона: първият – Египетски клон, вторият е Палестинският клон, а третият е Богомилският клон. И тези три клона имат представители в Школата на Бялото Братство на Учителя Дънов.

Проучете и се определяйте, на коя страна ще застанете. Човек е длъжен да се определи.

6.18. Стефан Томов упоменава, че на това Бяло Братство трябва да се постави християнска маска, за да прикрие, че това е индийско езичество с християнска маска – виж точка **18**.

И това не е вярно. И това е лъжа. А дали това е така, виж Изгревът”, т. I, с. 667–672 “Школата на Всемирното Велико Бяло Братство”.

6.19. Стефан Томов набеждава дъновистите, че на своите общи събрания отворени за всички, по своему тълкуват Евангелието – виж точка **19**.

Тези отворени събрания са в неделя от 10 часа от 1914 г. до 1944 г. Този, който изнася беседите е Петър Дънов. И Той отваря Библията, чете някой стих и върху него изгражда своите беседи.

А дали по своему си тълкуват Евангелието?

Знаем, че четирите Евангелия са дадени чрез Святия Дух на първите евангелисти. И може да ги тълкува само онзи, в който е Святия Дух. Защото това са думи на Святия Дух.

А кой е Петър Дънов?

Първо: **Той е Учителят на Бялото Братство на Слънчевата система.** (Виж “Изгревът”, т. I, с. 641–642).

Второ: **Той е Мировият Учител на Великото Бяло Братство.** (Виж “Изгревът”, т. I, с. 642–643).

Трето: **Той е Всемировият Учител.** (Виж “Изгревът”, т. I, с. 644–647).

Всемировият Учител Беинса Дуно е глава на Всемирното Велико Бяло Братство. (Виж “Изгревът”, т. I, с. 654–657).

Само Всемировият Учител на Вселената може да даде Словото на Бога.

Виж в “Изгревът”, т. I, с. 664–666: “Словото на Всемировият Учител Беинса Дуно в Школата на Всемирното Велико Бяло Братство”.

6.20. Стефан Томов отново се спира на преражданията, което противоречи на Христовото учение – виж точка **20**.

А това е същата лъжа. Но вече повтаряна няколко пъти. А защо се повтаря? За да се отхвърли дъновизма ли? А какво той пречи на Стефан Томов?

А сега ще отговорим какво му пречи.

а) Ако признае, че има прераждане на душите, трябва да признае, че човек се ражда със своите капитали от миналото.

А как един протестантски проповедник може да обясни това на своите слушатели, защо едни имат едни качества, а други ги нямат.

б) С прераждането следва, че трябва да се признае, че има карма – лична, индивидуална, обществена, народна. А като има карма, значи има причина, която идва от минало прераждане и следва разплащане в сегашното прераждане на човека.

А как един протестантски проповедник може да обясни това на своите слушатели, защо има бедни и богати, крадци и престъпници, господари и роби.

в) Когато една карма назрее идва време да се разреши. Човек може сам да я разрешава за 20–30 години или за 1 година.

Ето защо тези последователи на Учението са идвали при Учителя Дънов, те са се оплаквали от съдбата си и проблемите си и той ги е разрешавал. Да, ама той, защото има Власт и Сила на Духът. Това е силата на Учението му.

А един протестантски проповедник това не може да направи. Той само проповядва и нищо друго не може да направи. Светът не се нуждае от проповедници, а от служители на Духът. А как става това ли? Ето как.

г) В една своя беседа Учителят Дънов се обръща към слушателите си с въпроса:

“Вие смятате ли, че сте дошли тук съвсем случайно? Напротив, за всеки един от вас аз съм заплатил, за да дойдете и да слушате. Как съм заплатил? На всекиго от вас е строго определено в един човешки живот да разрешите един кардинален проблем на вашето прераждане, т.е. да разрешите вашата карма. За нея е определено 20–30 години. Но вие като идвате при мене и търсите съвет и помощ, то аз ви разрешавам кармата и вие я разрешавате от само себе си за 1 година. От 20 години ви остават 19 години. И през тези 19 години вие идвате тук и ме слушате, защото сте освободени от кармата ви. Така аз съм заплатил, че сте тука и сте мои слушатели. А за някои от вас, когато навършат 20 години тогава се

задвигват стрелките на кармата и вие или оставате завинаги тука, или се връщате в света. Това е обяснение, че някои ме следват 20 години и изведнъж ме напускат. Щракнали са стрелките на въпросния им часовник и като клеци са ги хванали и са ги върнали там, откъдето са дошли. По-злочеста съдба за тях няма.”

Е, питам сега, това може ли да го направи един протестантски или евангелски проповедник? Не може. Защото в тях го няма **Духът, който дава сила и власт над съдбите на хората.**

6.21. Стефан Томов, предупреждава всички християни да не се присъединяват към дъновистите – виж точка **21**.

А защо? Защото според него дъновистите не са християни.

А как ще отговори на това твърдение? А това също е лъжа. Защо непрекъснато повтарям, че това са лъжи? Защото са лъжи. А за да проверите каква е Истината, прочетете в “Изгревът” том I, с. 647–654 “Исус Христос – глава на Великото Бяло Братство”. Това е отговорът. Друг няма.

7. Аз заварих много последователи на Учителя Дънов, които бяха дошли от протестантските среди. На Изгрева се говореше за протестанти, а не за евангелисти, защото това разграничение беше дадено от Учителя.

Евангелист е едно, а протестант е друго.

И тези протестанти се провалиха по всички линии. Ако не бях аз да ги спася от историческия им провал, те отдавна щяха да изчезнат от земята и от небето.

Ето например:

Галилей Величков: виж в “Изгревът”, т. I, с. 5–108; т. IV, с. 52–240;

Веска Величкова: виж в “Изгревът”, т. VIII, с. 422–424 “В Ловеч в американския пансион”; “Изгревът”, т. VIII, с. 424–426 “Американските мисионери”; “Изгревът”, т. VIII, с. 426–428 “Протестантските семейства”; “Изгревът”, т. VIII, с. 428–430 “Протестантските деца отиват при Учителя”;

Надежда Кьосева и съпругът ѝ **Жорж Кьосев:** виж “Изгревът”, т. VI, с. 471–503.

А за **Димитър Кочев:** виж “Изгревът”, т. XIII, с. 603–620.

А сега тези синковци протестантски ги има и на земята и на небето, заради мене, защото влезнаха в “Изгревът”. И остават там завинаги.

Други протестанти бяха необикновени образи.

Такъв беше **Кирчо лъвчето (Кирил Стоянов)**. Има го на много снимки на Изгрева, както и в том XX, как целува ръка на Учителя след Паневритмия на Изгрева. Разказваше ми че, му е била отворена фонтанелата на главата отгоре и е била покрит не с кост, а с лека ципа. Непрекъснато се е подувало и е имал главоболие. Отива при Учителя, разказва за дупката, която има на темето на главата си. Учителят протяга ръка, опипва и му казва, че до един месец ще се затвори. И в определения срок се затваря, образува се костно вещество. После ми взима ръката и я слага върху това място, където е била дупката. Аз опипвам и усещам, че опипвам костно вещество. Ето ви един пример. Това е едно от чудесата на Учителя изпитани от един протестантин. Та той вярваше на Учителя, отколкото на някакъв проповедник, макар че до края на живота си беше завързан за протестантите.

Друг протестанти беше **Славчо Печеников (Славянски)**. За него виж в “Изгревът”, т. VI, с. 499–501; т. V, с. 718–724.

А Катя Манолова бе омъжена за **Петър Зяпков**, които бе протестантин и всички ѝ казваха Катя Зяпкова.

8. Има още десетина, които са идвали често на Изгрева и са били ту към протестантите, ту към изгревяни. А на две места не можеш да бъдеш. Или си при едните, или си при другите. Но всички бяха поставени под калъпа на протестантите. Движеха се в едни определени рамки. Вие знаете ли, какво е калъп? Когато се правеха тухли, то калта се слага в сандъче с два отдела. Това е калъпа. После се занася на определено място и се обръща на земята. Вдига се сандъчето и долу остава калта, която се е очертала, както тухления калъп. После тухлите изсъхваха,

обръщаха се да изсъхнат и се нареждаха ред тухли, ред въглища в един кофтор, за да се изпекат. През този етап аз съм минал и съм носил тези калъпи, когато се строеше къщата на чичо ми Пешо. Това е разказа за калъпите.

9. Учителят много пъти предупреждава: **“Пазете се от кваса на протестантите”**.

А защо? Защото ще те заквасят с протестантския дух и ще втасаш и ще превтасаш, ще се излее от тебе онова, което е съществено и с което си дошъл на земята. Те проповядват Евангелието. Какво може да проповядва един протестантски ум в една човешка глава. Само онова, което има в главата при неговото обучение. И нищо повече.

Да се проповядва Евангелието означава да имаш връзка със Святия Дух, който е издиктувал Евангелието. *Виж “Изгревът” том XIX, с. 915, точка Г.*

А Евангелието се проповядва със Святия Дух, с чудеса и знамения, това говори апостол Павел в Посланието към римляните 15:19.

В България са преминали стотици проповедници по времето на Учителя. Никой не е имал връзка със Святия Дух, освен само един негов съученик и състудент, който за него е бил истински Божий служител. *Виж “Изгревът”, т. II, с. 224–225. Той се е казвал Цветан Цветанов. Виж “Изгревът” том VI, с. 53.*

От 1945 до 2006 г. такива протестанти, които да имат връзка със Святия Дух, няма. А защо? Ако я имат тази връзка трябваше да тръбят с фанфари, че Учителят Дънов е Всемировият Учител на Вселената. Това е. Край!

10. И така, от стотици протестанти, проповедници на Евангелието, Небето излъчва и определя само един, който има връзка със Святия Дух. Това е **Цветан Цветанов**. За него прочетете справките в “Изгревът” от по-горната точка 9.

И за да му даде Небето една реална опитност, то го изпраща да се срещне с хора, които имат връзка със Святия Дух.

Този случай е разказан от Учителя Дънов и е публикуван в беседата «Синове на светлината» от 23 март 1930 г. публикувана в книгата «Делата Божий. Неделни беседи Сила и Живот, серия XIII». т. III. София, 1940, с. 112, 113-114.

Предоставяме ви този разказ.

“Какво разбираме под думата “Божествено”? Най-благородното, най-възвишеното, най-красивото, което човек носи в себе си, наричаме Божествено начало. В него се крие вечния живот, безсмъртието, красотата и смисъла на живота. В Божественото се крият всички възможности на човешката душа, а не на тялото. Тялото е резултат на нещо високо.”

“Един евангелски проповедник, българин, слушал да се говори за някакво духовно общество от свети хора в Америка. Той се заинтересувал да види тези хора, за които говорили чудни работи. Случило му се да отиде в Америка. Първата му работа била да намери това общество, да се запознае с тези чудни, свети хора. Най-интересното в тях било това, че когато преминавали от състоянието на обикновени хора в свети, те преживявали такава голяма радост, че излизали от релсите на обикновения си живот. Всеки, който изпитвал тази радост, започвал да играе, да прескача огради, да се катери по дървета, да целува и прегръща, когато срещне на пътя си. В това време той не държал сметка за общественото мнение. Той се намирал на седмото небе от радост – не се стеснявал от никого, защото имал висок идеал. Той съзнавал, че с него става нещо особено – душата му се пробуждала и минавал от обикновения в необикновен живот.

Този българин започнал да посещава обществото на светите хора редовно и за учудване на самия него, изпаднал в особеното състояние. Той почувствувал, че отвътре нещо го кара да скача, да играе, да пее, да се катери по дървета и по огради. Като не могъл да направи това, той легнал на земята по корем и започнал да се търкаля, да рита, да се обръща на всички страни. Най-после започнал да се моли: Господи, помогни ми да се освободя от това състояние, защото не мога да издържам. Ако продължи още малко, ще се пукна. И наистина, той се освободил

от това състояние, което повече не се повторило.

Мнозина се запитват, на какво се дължи това състояние. Питам: какво ще прави конят, ако го освободите от обора, в който бил дълго време затворен? Щом се види свободен, първата му работа е да отиде в гората. Който види този кон да препуска, ще каже: Какво се е разлудувал този кон? Ще бяга, разбира се. Досега той е бил в затвор. Щом се види на свобода, той влиза в обществото на светите хора, дето иска да стане член. Обаче, като го намери, господарят му се радва, че може пак да го затвори в обора. В същото положение се намира всеки човек. Докато е в обществото на светиите, той е подобен на свободен кон."

11. И накрая, какъв е изводът? Щом има един истински евангелист, който е служител Божий, непременно до него застава един истински протестантин. Единият е от Бялата ложа, а другият е от Черната ложа. Такъв е законът. И понеже "Изгревът" е мястото, където съжителствува Бялата и Черната ложа, то спокойно може да стоят и да се радват на вниманието ни тези два истински образа, за които бяха моите бележки. Браво на тях! Успяха да влязат в "Изгревът". И сега са живи и за земята и за небето до веки веков. Ето, това е силата на "Изгревът". Амин.

Настоящите бележки бяха написани на 25 и 26 февруари 2006 г.

12. А за доказателство за съществуването на прераждането ще приведем няколко извадки от Словото на Учителя, което бе направила Цанка Екимова, написала на пишеща машина в 4 екземпляра и ги раздаваше скришом.

След 1957 г., когато беше направен големия обиск на Изгрева и бяха иззети складовете с литературата на Учителя Дънов и унищожени, то тогава милицията ежесечно правеше обиски и изземваше книгите на Учителя Дънов. И тогава Цанка изваждаше по теми от Словото на Учителя, написваше ги на пишеща машина и ги раздаваше. Ето един такъв малък препис ви предоставяме.

В Словото на Учителя има на много места, когато е говорил за прераждането на човека. А това веднага се свързва с неговата карма и като последствие със страданията, които трябва да изтърпи човек. Така че, прераждане, карма и страдание са светата троица на човека, слязъл в плът на земята.

За Цанка Екимова виж в "Изгревът", т. VI, с. 242–339.

2. УЧИТЕЛЯТ ДЪНОВ

за прераждането

Извадки от Словото му

Съставила: **Цанка Екимова**

Удостоверява: Вергилий

“Вие се намирате на кръстопът, дето трябва да решите един от най-важните въпроси на вашия живот. Будни трябва да бъдете! Ще кажете, че и в друго прераждане може да разрешите тези въпроси. Само глупавият говори за други прераждания.

Ти, който си събуден, сега трябва да свършиш определената си работа.

За другите прераждания има по-важни въпроси.

Сега е денят, когато трябва да отворите сърцата си и да възприемете Божията Любов, да живеете с нея и да поставите основа на Новата култура. Да приложите нейните основни форми.

Казано е в Писанието: “Ще отнема каменните сърца и ще има дам сърца от плът.”

“Необходимо е човек да дохожда много пъти на земята, да учи нейните закони, да се съобразява с тях и да ги прилага в живота си. При това човек не живее само за земята, той не живее само за днешния ден. Днешният ден зависи от вчерашния, а бъдещият – от днешния. Следователно, настоящето е основа на бъдещето. Въз основа на това, всяка мисъл и всяко чувство, които вълнуват човека днес, служат за основа на ония мисли и чувства, които ще дойдат у него за в бъдеще. И затова, като се интересуваме от своите мисли и чувства, трябва да знаем, че и невидимия свят е заинтересуван от тях. И когато разумните същества, които седят по-горе от нас видят, че ние не може да свършим работата си сами, те веднага ни си притичат на помощ. Щом дойдат те, погрешките лесно се изправят.”

“Преди 6000 години вие сте били в Египет, дето сте учили египетската мъдрост. Пратили са ви в този народ, за да го подигнете, но понеже не сте изпълнили своята длъжност, злоупотребили сте, то за това ви сформируват в тази верига, за да изправите своите погрешки. Вие сте се провинили в непослушание. Някои работи сте изпълнили много добре, но някои не сте и затова сега сте турени в положение да ги изпълните. Вие не сте били по-напред от този народ, а сте били в Египет. Ходили сте с евреите през пустинята. Ходили сте в Ханаан. Преминали сте в Гърция, Рим, а след това озовавате се между славяните. Разбира се, много от вашите длъжности сте изпълнили, а много не. Най-после Братството ви изпраща между тоя народ, за да го подигнете. Всички вие почти като свършите работата си между Славянството, ще отидете в Америка, обаче, всичко това ще бъде подир хиляди години, когато настане седмата раса.

Това Братство не всякога дава важни задължения на своите членове и затова те могат да прекарат много прераждания на земята, без обаче да се забележат, а чак след това им дават важни служби.

Вие сте имали три важни задължения, три пъти ви е изпращало: еднаж сте изпратени от Египет в Палестина – първия път. Там понеже сте срещнали съпротивление от еврейския народ, който е доста материалистичен, вие сте преминали във Вавилон, да се учите на магията, т.е. на тогавашната вавилонска мъдрост.

Вторият път сте пращани в Гърция, при появяването на нейната култура. От Гърция, след завладяването ѝ, когато Римската империя е влязла в своя разгар, вие сте отишли в Рим, гдето сте влезли в съприкосновение с Християнското течение, от което сте получили знание. Възприели сте Християнството, след което сте били изпратени между славяните, които тогава са се наричали "народите на многото езици".

Сега се пращате на работа тук, но не сте могли да приложите вашите знания, а напротив, резултатите на вашите знания е дало противоположен плод. Да, вий сте били свещеници в разни звания и сте пребивавали между българите в един дълъг период, само че вие сте една част от мнозинството.

Сега всичките тия братства, които са излезли, ще започнат да се събират и опознават и когато се обединят, тогава именно е епохата за Христовото дохождане. Когато всички тези братства се обединят, ще дойде Христос, но има още някои спънки, които за да изправят, ще ни вземат 35—40 години, затова и виждаме, че навсякъде се работи, за да се постигне това обединение. Ето защо, тия мисли, които ние ще изпратим на другите братя, ще ги ползват.

Най-живите братя са между Моравското Братство, което стои много високо между всичките славяни, при все, че има братство и между сърбите, Черна гора, поляците, гдето братството е много забатачено. И вие ще можете да познавате членовете на тия братства, но ще трябва да познавате признаците, които отпосле ще ви се дадат, с течение на времето и съобразно вашия духовен уровень. А засега, задоволете се да знаете това, че всички тия братства ще се принесат между славяните, които именно тогава ще се подигнат.

Ето как ще узнаете тия хора: когато срещнете такъв брат, винаги с него някак си ще можете да се разбирате, няма да има противоречия между вас и като че ли нещо ви привлича и свързва, но не можете да се го обясните – такъв е от това братство."

"Казах, че в Египет сте били преди 6000 години и аз ще ви дам даже и датите, когато сте пребивавали във Вавилон, Рим, Сирия и пр. Но това ще стане по-после."

"Мнозина мислят, че ако не могат сега да направят нещо, ще постигнат това в друг живот, като се родят отново, като млади, способни за работа. Не, каквито сте сега, такива ще бъдете и в друг живот. Ако сега не работите, ако сега не правите усилия и в бъдеще, в другия си живот, ще бъдете същите."

"Какъв ще бъда в следното прераждане? – Точно такъв, какъвто си днес. Ако днес си министър, в следното прераждане ще заемеш или по-долно положение или по-горно – зависи от живота ти. Ако си управлявал зле, на Онзи Свят положението ти ще бъде по-лошо, ако си управлявал добре, положението ти ще бъде по-добро. Който живее зле, ще прегледат сметките му и ще го поставят в затвор. Трябва ли да питаш, защо си в затвор? Много просто, не си изпълнил задълженията си както трябва.

Следователно, който изпълнява Божиата Воля, в следното прераждане ще заеме висок пост, който не изпълнява Божиата Воля, в затвор ще го поставят.

Не мислете, че можете да правите грешки и да минавате безнаказано.

По закона на наследствеността всеки жъне това, което е сял, всеки жъне плодовете на своите мисли, чувства и постъпки. Бог дава свобода на човека и го оставя да изпита нещата."

"Човек дохожда на земята много пъти, а не само един път. – Колко пъти дохожда? – Колкото пъти иска. От него зависи.

Обикновеният човек се преражда на всеки 45 години. Ако той слиза на земята да се учи, разумните същества му определят, в кое семейство ще се роди. Той няма свободен избор.

Ако човек идва на земята съзнателно, да помага на хората, той има свободен избор, да се роди дете иска.

Колкото по-напреднал е човек в развитието си, толкова по-голяма свобода има при слизането си на земята.

Гениалните хора и светиите идат рядко на земята, когато човечеството отбелязва епоха в своя живот.

Великите Учители пък идат на земята през всеки две хиляди години. Те внасят голямо преобразование в човешкия живот.”

“Човек седи на земята по силата на закона за прераждането.

Физически закони задържат човека на земята, докато завърши своето развитие.

Ако погледнете човек с окото на ясновидеца, ще забележите, че той е свързан с хиляди конци, които трябва по естествен начин да се скъсат. Всеки конец има своя специфична мисия. Едни от тия конци свързват човека с благоприятни, с добри условия в живота му, а други с неблагоприятни, с лоши условия. Първите го правят щастлив, а вторите – нещастен. Достатъчно е да се потегли един от конците на щастието, за да стане човек щастлив. Който държи съдбата на човека в ръцете си, той знае кога кой конец да дръпне. Щом скъса всички конци, които държат човека за земята, последният е ликвидирал със своя земен живот. Той напуска земята и отива в невидимия свят, там да продължи и завърши своята работа.”

3. ДАФИНКА ДОГАНОВА

по баща Дафинка Йорданова Икономова
(28 февруари 1889 г. – 2 декември 1938 г.)

3.1. Пастир, учител, писател, преводач, общественик

Дафинка д-р Любенова Доганова

Биографичен очерк

Павел Драгомиров Василев

Светъл спомен в живота на Евангелската методистка църква "Д-р Лонг" в София и за обществеността на столицата от първата половина на 20-и век, оставя личността на Дафинка Доганова. Тя е родена на 28 февруари 1889 г. в крайдунавския град Свищов, в семейството на силно вярващи и предани на Бога родители.

Баща ѝ е пастир Йордан Икономов, който по това време е преподавател в Американското научно-богословско училище по френски език, история и география. Майка ѝ, Манола Г. Илиева, е дъщеря на първия евангелист в България, (Гаврил Илиев [Бележка на съставителя. Гаврил Илиев е роден 1822 г. в Берковица, починал 1909 г. в гр. Севлиево.], която е завършила Американския девически колеж в Цариград.

Обгърната с много любов, Дафинка от малка чете Божието слово на английски език и свободно го говори. Още 13 годишна тя се подвизава в Младежкото християнско дружество. С отличие завършва I-ва Софийска девическа гимназия, а след това Американския колеж в Цариград, като получава учената степен "Бакалавър на изкуствата". Солидната ѝ подготовка е предпоставка Дафинка да започне един богат на приноси живот за Църквата и обществото. Три години е учителка по литература в Американската гимназия в Ловеч и 25 години (четвърт век) лекторка по английски език. Едновременно с тази основна дейност тя държи сказки, пише статии, редактира списания, води духовно-просветни организации и работи за Бога в Църквата.

Дафинка Доганова е оставила незабравими спомени. Преди всичко, те са свързани с излъчването, което е имала със своята висока и изящна фигура, благ характер, финес и топъл глас. Тя е била позната със своето горещо и отзивчиво сърце и лъчиста усмивка. нейната вяра в Бога е дълбока, жива, солидна и просветена.

В изпитания Д. Доганова е споделяла: "Живеем ли, умираме ли, Господни сме". Работата ѝ в църквата беше най-важното нещо в живота ѝ. "Каквото вярваше, изповядваше и говореше – тя го живееше." (Заб. Думи на пастир Цв. Литов за нея.)

Пастир

Дафинка Доганова е първата жена ръкоположена за пастир в Методистката църква. Тя е била надзирател на Неделното училище в Църквата, ръководител на Женското дружество, основател на благотворителна група "Капка мляко". Често тя е на амвона или в молитва в Молитвените събрания на Църквата. Д. Доганова събира пари, посещава, помага, утешава, моли се. Колко деца и бални е спасила. За нейната работа се казва: "На човека служеше, Бога прославяше". (Заб. Думи на пастир Цв. Литов за нея.)

Учител

Каква бе Дафинка Доганова в софийското общество? Дафинка Доганова е учителка по английски език. Хиляди са тези, които са минали през нейните курсове. Това е 25 годишен ежедневен труд на преподавател. Всяка вечер по няколко часа, Дафинка Доганова води курсове по английски език. Въпреки крехкото си здраве и целодневна работа, тя не само не пропуска, но и не закъснява за вечерните занятия. Учениците ѝ са с различно обществено положение, но тя намира общ език с всеки от тях.

Писател

Дафинка Доганова се прояви и като писател. Публикувала е 150 статии, изнася десетки сказки, редактира 8 години сп. "Детски другар" и 3 години сп. "Благодат". Участвувала е в редакционната колегия на в. "Зорница". Нейна творба за пръв път е печатана в 1914 г. в сп. "Младежки вестител". Словото ѝ е винаги живо, топло, искрено. Тя разглежда теми от областта на философията, религията, литературата, историята, политиката и изкуствата.

Преводач

Освен своите собствени виждания, Д. Доганова публикува много преводи от английски език. Тя с възхита публикува биографиите на благородни и възвишени личности, с които е искала да подтикне читателите към по-високи идеали в живота. Това са биографиите на Мария Митчел, Роза Боньор, Джордж Елиот, Хариета Холтмър и др. Д. Доганова превежда на английски език редица стихове, между които и поемата "Раковски". Тази поема, заедно с анализ на творчеството на Иван Вазов тя публикува в английския вестник "Таймс" (18.XI.1920 г). Между нейните оригинални разкази и поеми са "Блудният син", "Туберкулозната", "Фея-мраз" и др.

Издава е книгите "Най-красивия източник на мъдростта" и "Франсис Уилард". В писмото си до г-жа Стоянова (председател на Съюза на българските писателки) в сбита форма Д. Доганова прави отчет за своята дейност като писател, преводач и редактор (виж писмото).

Общественик

Д. Доганова е изявен общественик. Тя не само е пишела, но е говорела и взимала отношение по въпроси, вълнуващи тогавашното общество. Богато обдарена с хубав стил и богат език, Д. Доганова е умеела топло, вълнуващо и искрено да защитава или да представя разглеждания от нея въпрос. Нейните сказки винаги са привличали много слушатели, които са препълвали салоните час или два преди посоченото време. Темите на сказките и начинът на поднасянето им е причина знаменитата актриса Адриана Будевска да каже: "Дафинка Доганова е родена за сцената... У нея имаше един солиден ум, една солидна логика и живо творческо въображение с едно възвишено сърце".

Първите нейни публични изяви са предизвикани от реакцията и вълнението, което тя е преживявала като българка и българска жена по отношението на войната, тежкото положение на населението в Македония и от несправедливите решения и договори, с които е извършено отделянето на Добруджа и Македония от България и предаването на Тракия към Гърция.

Във вестник "Ратник" (31.VII.1913 г.) четем: "При изпращането на Баучер, смълчаното събрано множество е раздвижено. Излиза Дафинка Доганова и на английски език се обръща с думите: "Г-н Баучер, като българска жена аз Ви благодаря за вашия интерес към нашия народ и за това, което вършите в Англия за нас... Моля Ви, сторете възможното, щото англичанката да почувствува истинското положение, злата участ на македонката, та да изпълни и тя своя належащ дълг".

Още по-силен и вълнуващ е епизода с отпътуването на Английския генерален щаб. Това става на Русенската гара на 3.I.1919 г. Д. Доганова задържа отпътуването на влака с повече от 10 минути и пред ген. Гей на английски език се обръща с думите:

“Почитаеми господа, от страна на русенските граждани и особено от жените, тук в града . . . ви напомням, че Македония и Добруджа са неразделна част от България. . . Безцелно е да доказвам аксиоми, тъй както е да се доказва, че Ирландия и Шотландия са части от Англия, че Елзас и Лотарингия са части от Франция. . .” (в. *“Ратник”*, 3.I.1919 г.).

В протеста срещу войната Д. Доганова превежда и публикува разказа “Арсеналът в Спрингфилд”. Включва се и дейно работи в Международната женска лига за мир и свобода.

Д. Доганова взема отношение и към несправедливостта, проявена към България във Версайския договор (в. *“Пряпорец”*, 4.II.1912 г.).

Нейното безпределно родолюбие в редица статии личи от възгласите и апелите към народа ни за усърдна работа по изграждане на нови хора. Във в. *“Мир”* (16.II.1935 г.), тя пише: “Български майки, ние обичаме родината си. Ние я любим. Ние се гордеем с нейните велики имена, нейните герои, нейните хора от миналото – хора с характер. Но тя и днес иска служба от всекиго. Нека ние ѝ послужим съзнателно чрез себе си и чрез децата си.”

Дафинка Доганова със своите широки интереси не изпуска културните събития в нашето общество. Тя пише в редица вестници за събитията в културния живот. Канена е да открива изложби, да говори при музикални изпълнения и концерти. Например: Д. Доганова е включена в Комитета по честване “25 години художествена дейност на Атанас Михов”. Д. Доганова открива със слово изложбата на Ат. Михов и последователно пише за него във *“Вестник за жената”*, *“Зорница”*, *“Знаме”*. В статиите за изложбата на Ат. Михов тя поотделно се спира на редица картини, анализирайки с нейния фин усет мислите и чувствата, които поражда всяка картина.

Забележителна е голямата статия на Д. Доганова отпечатана последователно в четири броя на вестник *“Русенско ехо”* през 1920 г., за художествената изложба открита в Русе. Под заглавие “Изложбата на северните художници”, в статията тя отразява освен специфичното в творчеството на всеки представил се художник, но си позволява смело да повдигне социалните проблеми на художниците за тяхното оцеляване. Тя изказва следните мисли: “Затрудненото материално положение на художника е пречка за неговото вдъхновение и творбите на художника не са лукс, а средство за даване на щастие”, “те са за обществото” и приканва за правене на откупки.

В заключение, посочените изяви на Д. Доганова са един малък щрих от голямото дело, което тя извършва и с което тя оставя името си. Д. Доганова през целия си живот е работила интензивно: в къщи, като любяща майка и съпруга; в Църквата, като предана Божия служителка – ръководител и инициатор по създаване на духовни дружества и социални организации; в обществото като преподавател по английски език, писател и общественик, откликвайки чрез перо и слово на всичко, което е достигнало до нея и я вълнувало!

Д. Доганова внезапно напусна този свят на 49 години (2.XII.1938 г.) от несполучлива операция.

25 June 1953

Разтавар се, не е само премеа
за кандингоа - женка на взожа на
Ензатректот, минавајќи.

Искате се от мене благодарен
за изправната ми грижа. Още
от 1914 съм в тежко и изтощително
разно лежовно и естествено, като
лежовник. Русенско ер, „Първо-
„Знаме“, „Мир“, „Менски ер“,
„Зорница“, „Атоморел“, „Мир-
„Първо ер“ не в. „Майор“ и
„Атоморел“, „Лютна ер“,
„Мирорел ер“, „Първо-
„Мир“, „Атоморел“, „Лют-
„Мир“ и „Атоморел“.

Визначена також й редакційна
праця комітету на в. "Зорянка". Сильно
стоять вони редагування окремих
кр. ст. "Благодать" і окремих розділів
"Діти і друзі", крім цього в кожній
місяць вони представляють нам також

[illegible]

На сградни одразни (с одразни)
 1/ Ако не се изврши одразни, тогаш
 2/ Ако не се изврши одразни, тогаш
 3/ Ако не се изврши одразни, тогаш
 4/ Ако не се изврши одразни, тогаш

As wanted.

S. R. Dravota.

3.2. Кореспонденция

София, 4.XII.1934 г.
Ул. "Оборище" 103

Уважаема Госпожа Стоянова,

Радвам се, че съм приета за кандидатка-членка на Съюза на българските писателки.

Искат се от мене бележки за литературната ми дейност. Още от 1914 г. съм писала и превеждала за разни вестници и списания, като вестниците: "Русенско ехо", "Ратник", "Знаме", "Мир", "Женски свят", "Зорница", "Летопис", литературния брой на в. "Таймс" и пр.; списанията: "Духовна обнова", "Младежки вестител", "Християнски свят", "Всемирна Летопис", "Икономия и домакинство", "Подвиг" и пр.

Влизала съм в редакционния комитет на в. "Зорница", самостоятелно съм редактирала три години сп. "Благодат" и осем години "Детски другар", като почти всеки месец съм превеждала или писала оригинални статии или разкази за тях. Издадена е била в отделна брошура сказката ми: "Най-красивият източник на мъдростта". Държала съм множество сказки върху религиозно-етични и литературни теми, като: "Лонгделоу – живот и творчество", "Религията и жената", "Могъществото на волята", "Проблемата на нашите страдания", "Нашите идоли", "Философските идеи на Григорий Петров върху религията и живота", "Политическите права на жената", "Войната" и др.

На съюзни събрания (с изключение на празници) след 5 S ч. не бих могла да идвам, поради английските ми курсове. Ще Ви благодаря, обаче, 1) Ако ми се изпращат известия за събранията; 2) Ако ми се яви членския внос, за да го изпратя; 3) Ако ми се пише до кога най-късно трябва да представя материал за съюзния сборник.

С почит: Д. Л. Доганова

Можем да кажем, че това е един отчет в сбита форма, който прави Д. Доганова за своята дейност като писател, преводач и редактор.

3.3. Духовна опитност

Силата на молитвата

Всемирна летопис, Г. IV, кн. 7 (V. 1926), с. 164–165.

Д. Л. Доганова

Дядо ми беше стар, осемдесет и девет годишен. Тялото му беше поотпаднало, но сетивата и умствените му способности бяха съвсем запазени, а и духът му до края беше бодър. Освен това, той бе и весел, та това правеше младите да обичат да се събират около него. Дядо особено се оживяваше и сините му очи добиваха младежкия си блясък, когато заговореше по духовни въпроси. Тогава и лицето му като че блясваше. В такива минути нас, внуците, обхващаше благоговение и ние стояхме мълчаливи, притаили дъх, увлечени в чудните му слова.

Помня, беше еднаж подир домашна молитва. Когато му бивахме на гости, вечер, той водеше молитвата, а после ни казваше по няколко думи в свръзка с прочетеното в Светото Писание. Нея вечер той бе чел стиха: "Каквото попросите искрено от Отца в мое име, ще ви бъде".

След молитва дядо се позамисли, а после повтори горния стих. Ние, децата се наместихме добре на миндеря, за да слушаме, защото по лицето му познахме, че ще каже нещо интересно.

“Аз съм стар и навярно скоро ще си отида”, поде дядо. “Много нещо съм ви разказвал от живота си; нека тази вечер ви кажа една от причините, поради която дълбоко вярвам в истинността на това обещание на Спасителя.

Казвал съм ви, нали, че като малък аз копнеех да видя “света”, а това значеше за нас тогава: хаджилък или поне Цариград. За хаджилък трябваха много пари и аз реших да отида в Цариград. Но как? Знаех, че родителите ми не ще ме пуснат, защото майка ме не би се помирила с мисълта да се отделя от нея. Тогава бях луда глава. Малко мислех за мъката, която майка ми ще изпита по мене.

Един ден през града ни минаха търговци на път за Цариград. Аз ги причаках на няколко километра вън от града, услових се при тях като чирак, а от съседния град пратих дума на нашите, че отивам да се уча на занаят, без да кажа къде.

В Цариград на първо време прекарах тежко, но после станях търговец. Провървя ми и Кримската война ме намери доставчик на турската армия на сено, брашна, масла, дрехи и пр.

Една нощ през войната сънувам, че съм в родния ни градец, но не у дома, а в една колиба накрай града. Вечер е. На огнището мъждее огън, а пред иконата се изправила жена, облечена в черно, която се усърдно моли. Тя е бледа. Изглежда болна. Аз тихо я приближавам и чувам: “Господи Исусе, смили се! През много изпитания ме премина. Ти знаеш защо. Но сега не искам да умра, додето не разбере какво е станало с изгубения ми син. Ако ти не промислиш, аз ще умра от глад. Последният къс хляб от вчера изядох. Господи, изпрати ми храна. Възвърни по-скоро изгубеният ми син.” И почна да се кръсти и прави метани. Изтръпнах. Аз се възрях в нея и познах майка си.

Събудих се в тревога. “Сън! Чуден сън!”, казах си аз. “Това не може да бъде. Бащината ми къща е голяма и хубава. Татко е имотен. А де е големия ми брат? Освен това, мама не може да е тъй остаряла. Вярно е, че за две години не съм чул за тях (тогава за тях научавах случайно от пътници), но нима такава промяна е възможна в това време? Впечатленията от съня обаче, бяха тъй реални, че аз не можах да заспя до зори, а щом пукна утрото, аз намерих каруцар, натоварих два чувала брашно и му поръчах да кара към краищата на града. Като стигнах близо до една бедна колиба, която наподобяваше тази, в която видях майка си, аз казах на каруцаря да предаде брашното и ако запитат, кой го праща да каже само “Аллах”, т.е. Господ. Наградих го добре и все още развълнуван, отидох в къщи и усърдно извиках: “Господи, в какво положение е майка ми, ти знаеш. В този момент аз не мога другояче да ѝ помогна. Брашното заех за Тебе. Ти ѝ го предай, както намериш за добре”.

След няколко дни аз заминах за родния си край, да видя какво е станало с нашите. Пристигнах там вечер. Излязъл бях от градеца ни малък, та сега никой не ме познаваше. Спрях се с каруцата на хана, а пеша се упътих към бащината ме къща. Потропах на вратата. Чужди хора ми отвориха.

– Къде са стопаните? – запитах аз.

– Ние сме.

– Как така? А поп Тодорови не живеят ли тука?

– Трябва да си чужденец, господине, та не знаеш, че къщата им се продаде на търг и сега вдовицата живее някъде край града.

Казах им, че съм сродник на поп Тодорови и ги помолих да ми разкажат станалото по-подробно. Узнах: брат ми умрял, баща ми станал гарантин на един свой приятел, за чийто дълг после продали всичко наше, та и къщата ни. В това време умрял и баща ми от удар. Майка ми се прибрала да живее в някаква колиба и се издържала чрез пране.

Същата нощ намерих колибата ѝ. Потропах. Стара жена отвори, такава, каквато я видях насъне. Едва сдържах вълнението си и избухналото желание веднага да ѝ се открия.

Хижата се осветляваше само от слабия огън на огнището и от кандилото, та тя не можеше добре да ме види. "Госпожо, странник съм. Мога ли да нощувам у вас? – О, господине, на драго сърце, но доколкото мога да те видя (а аз бях добре облечен, с "френски дрехи" и брилянтен пръстен на ръката), това не е място за теб. Аз имам само корав миндер и покривките ми са черги. Ако повървиш малко навътре в града, там на площада има хан, с доста удобни кревати." Аз, обаче, казах, че съм тъй уморен, че ако ме не приеме ще заспя на земята вън от колибата. Тогава тя сърдечно ме заклани. Поля ми да се измия. Като се извини, че няма с що друго да ме нагости, сложи на софрата хляб и лук. После ми постла на миндеря, а за себе си на земята, до огнището до което седна и се вгледа в замиращия огън. Скоро аз се престорих на заспал. Тя се обърна взря се в мене, а после се изправи пред иконата и зачете молитва.

Аз треперех от вълнение. Майка ми, която е живяла в разкош и на която са слугували по няколко ратаи, сага се завива с техните черги.

Като свърши молитвата, аз се изкашлях и едва продумах: "Госпожо, ти май се молеше. Та има ли полза от молитвата? С какво ти е помогнал Бог?"

– Не говори така, господине, че е грехота. Бог е любов. И той чува и помага. Аз съм видяла много по-добри дни. Той ме е прекарал през горчиви изпитания. Защо? Той знае. Но не, не ме оставил да умра от глад. Някога даже ме храни като по чудо. Хлябът, който го яде ти, ако щеш да вярваш, Господ ми го прати. Да ти разкажа ли? Ще повярваш ли? – Аз съм предачка. Преди месец тежко се поболях. Изядох спестеното и когато мислех, че ще умра от глад, викнах една вечер отчаяно към него, а на утрото пред врата ми спря каруца. От нея каруцарят смъкна два чувала брашно. Аз му рекох, че сбъркал вратата, а той каза: "Не! Един непознат, добре облечен господин ме доведе тук и каза: тука ще внесеш брашното. Ако те попитат кой го праща, ще кажеш само: "Господ".

И досега, господине, не можах да узная, кой ми прати брашното, но в сърцето си едно зная: от Бога е. Той събуди у онзи човек желанието мене, болната да пригледа". . . .

Тука на дядо протекоха сълзи и той се разхълца. "Дядо, продължи, как се откри на майка си?" Но той помахаше с ръка и задавено каза: "Сега си легнете, а утре всичко ще ви доразкажа." Знаехме, че безполезно бе да настояваме, защото, когато дядо каже нещо, то беше последната му дума. Ние му целунахме ръката, а когато си легнахме, поблагодарихме Богу за нашия умен и чуден дядо.

Съобщава: Д. Л. Доганова

3.4. “Не се боя от смъртта, защото знам къде ще отида”.

Паметни слова

А) Внучка на първия евангелист в България

Паметно слово

Дафинка Доганова (28 февруари 1889 г. – 2 декември 1938 г.). Помен.

Речи, произнесени при погребението на 4 декември 1938 г. София,

Методистка епископална църква, 1938, с. 3–5

Цв. Литов

“Подвизах се с добрия подвиг.
Пътя свърших, вярата опазих,
сега ми остава венеца,
който Господ ще ми въздаде.”

Нашата мила покойница е родена в крайдунавския град Свищов на 28 февруари 1889 г. Тя е дъщеря на пастор Юрдан Икономов, който дълги години е бил учител по френски, история и география, и внучка на Гаврил Илиев, първият евангелист в България. Издънка на такъв религиозен род, от рано тя започва да работи за Бога. Още една 13 годишна тя говори и се подвизава в Младежкото християнско дружество. Това са първите лъчи на един многообещаващ живот. Тя завършва I-ва Софийска Девическа гимназия с отличие и учената степен “Бакалавър по изкуствата”. Три години е учителка по литература в Американската гимназия в Ловеч и 25 години, четвърт век, лекторка по английски език. Едновременно с тая своя основна дейност, тя държи сказки, пише статии, редактира списания, води духовно-просветни организации. Това са най-общите рамки, в които протича нейния богат и знаменателен живот. Докато, след 49 г. живот и творчество, Бог я повика при себе си на 2 декември т. г. след една операция и десетдневно мъчително боледуване.

Ще си позволя да направя опит, само с няколко черти да предам богатия и красив духовен образ на тая голяма българка.

Жена с изключителни умствени дарования. С еднаква леснота и проникновение тя боравеше из областите на религията, философията, литературата, историята, политиката и изкуствата. Ще я чуете да говори за: Лонгфелоу, Тенисън, Франсис Уилър, Муди, Веслей, “Алкохолизмът от християнско гледище”, Англия Америка, България, “Проблемата на човешките страдания и изкушения”, “Могъществото на волята”, “Философските идеи на Гр. Петров върху религията”, “Политическите права на жената”, “Религията и жената”, Библията и пр. Какво разнообразие от проблеми! А за вещината, с която ги разглеждаше и за увлекателността, с която говореше, най-добре свидетелствуваха препълнените зали на нейните сказки.

Тайната на нейния плодит и достоен живот се крие в дълбоката ѝ, жива, солидна и просветена вяра. За нея над всичко Бог стои; във всичко Него вижда. Дойде ли неделя, тя ще бъде в църква; без нея не може. А Библията си познаваше основно. Молитвите ѝ бяха пълни с топлина и упование. —

“Не се боя от смъртта, защото знам къде ще отида”, каза преди да се подложи на тежката операция.

“Живеем ли, умираме ли, Господни сме.” Това бе нейната твърдиня.

Организмът ѝ бе нежен, сърцето извънредно слабо и все пак, тя не знаеше що е покой.

Малко труд ли е, 25 години по ред всяка вечер да преподаваш по няколко часа, след като и дните са били препълнени с работа? В студ, сняг и дъжд тя е

вярна на поста си. През нейните курсове са минали повече от 5,000 души, хора от най-различно обществено положение: министри, пълномощни министри, литератори, професори, поети, журналисти, съдии, адвокати, офицери, студенти, ученици, работници.

Малко ли е едновременно с това да редактира 8 г. списанието "Детски другар"; 3 г. сп. "Благовестител"?

Малко ли е да напише повече от 150 статии и преведе редица разкази и стихове? И не само на български; във в. "Таймс" е печатила статии за Иван Вазов, превеждала е негови стихове, между които поемата "Раковски". А нейният разказ "Стойчо Чудакът" е преведен и на чехски.

– Тя стои ред години начело на Неделното училище, като незаменима надзирателка; тя е в църковното настоятелство извънредно дейна и полезна; влизала е в редакционният комитет на в. "Зорница"; подвизавала се е в Женското дружество при църквата; в Съюза на българските писателки; в периодичния печат; държала е сказки и проповеди в църква и вън от нея. Нейното сладкодумие и убедителност мъчно могат да бъдат надминати.

От половин година тя се приготвяла, след основно проучване на българските въпроси, да замине със своя другар за Англия на свои средства и там да развие една обширна дейност между църквите и вън в обществото в полза на българската национална кауза.

Каквото вярваше, изповядваше и говореше, тя го живееше. От нея лъхаше само благодет и доброта; гласът бе нежен; усмивката лъчиста; сърцето горещо и отзивчиво. Тя би ангелът на "Д-р Лонг".

– Основа при църковното Неделно училище благотворителна група "Капка мляко"; колко деца и болни е спасила чрез това от смърт. Събирала е суми за бедни; посещавала е, помагала е, утешавала и се е молела за болни и самотни.

Ще повторя: високо интелигентна, християнски силно вярваща, неуморимо трудолюбива, добродушна. Лаская се от мисълта с това да съм казал поне малко за нея.

Ето що бе тя: истинска жена, истинска българска, истинска християнка. Губим много, защото тя бе много.

Ние сме скръбни. Лицата са бледи; небето е сиво; очите сълзят, сълзи и небето. Жестока бе тая есен: тя откъсна един от най-хубавите цветове в нашата градина. Да не забравяме: "Господ даде, Господ взе".

В Библията има един стих писан сякаш специално за нея: "Блажени които. . ."

Странно: смърт и блаженство. . . Да.

"В Господа". – За нея бе Той велика реалност; алфа и омега. Животът си за Него даде. На човека служеше, Бога прославяше. Имаше далечния поглед за безкрайното, вечното. Имаше сладката надежда, че по-близо при Бога отива. – А ние? Тъмнина? Страх? Неизвестност?

"Защото делата им следват." – Дела светли, благородни, ангелски. – Каква диря ще оставим след себе си? Какво ще отнесем на Бога? Какво ще вземем със себе си, "Събирайте си небесни съкровища".

Изненада, ужас, а това чака всеки. Да помислим. Всеки ден умираме.

За едни ужас, за други блаженство. За тия, "които умират в Господа".

Досега сме се грижили за имот, хляб, дом, деца, нека от днес да мислим и се приготвим за вечността.

Пастир Цв. Литов

Б) Страж на своя пост

Помен

Дафинка Доганова (28 февруари 1889 г. – 2 декември 1938 г.).

Помен. Речи, произнесени при погребението на 4 декември 1938 г.

София, Методистка епископална църква, 1938, с. 6–7.

Тома Стефанов Томов

Тежък и непоносим закон, стар колкото и света, виси неумолимо над всички нас и подтиска сърце, чувства и ум; това е неумолимият закон на смъртта, който в своята колкото лаконична, толкова и брутална формула, гласи:

“Който се е родил, той ще и да умре”!

Това ние знаем, това сме чели в книги, особено в книгата на книгите, Библията, където ясно е казано:

“Определено е на човеците веднъж да умрат”. . . (Евр. 9:27);

“Пръст си и в пръст ще се върнеш” (Битие 3:11)!

И все пак: когато видим да лежи пред нас наш близък, когото сме добре опознали и когото сме научили да ценим в характер, отношения и дела, нещо се счува в нас, ние свеждаме глава, сърцето потръпва, сълзите бликват и ние плачем за скъпия покойник, оплакваме въобще и човешката съдба. . .

Животът ни се струва някак си изгубил своето значение и важност, щом трябва да завърши там, в пръстта. Обезнадеждени и безпомощни стоим ние пред загадката на смъртта, плячка на най-черни мисли.

Ние наистина, бихме останали в тая душевна тегота, ние бихме скърбили чрезмерно за нещо, което загубваме завинаги, ако светъл лъч от надежда и утеха, не ни идеше от този извор на живота, който на друго пък място ни казва:

“Не всичко тук на земята се свършва. Смъртта не е всевластния господар, защото тя е победена от Оня, който възкръсна”.

И вместо безкрайна скръб, каквато обикновено имат езичниците, ние биваме озарени от положителна вяра и надежда за безсмъртен задгробен живот.

Онова, което виждаме тук, са само тленните останки на тази, чийто дух остава вечен и споменът за чиито дела, никога не ще ни напусне.

Ние всички скърбим и не можем да не скърбим, че тъй рано залязва един цялостен, хармоничен живот; ние жалим дълбоко, че преданият, верният, винаги на поста си член на Методистката епископална църква в София, отмина бърже оттатък; ние така бяхме свикнали да виждаме помежду си тази нежна, блага фигура, да чуваме този мек и гален глас, да се радваме на тази искрена мила усмивка, да черпим от тази дълбока и богата душа, че не бихме могли наистина, лесно да се утешим. Нейното място в църквата и в ръководните тела на църквата, ще стане завинаги празно.

Дафинка Доганова бе страж на своя пост; тя работи до последния момент с вяра и любов. И ако аз имах да избира един стих от евангелието, като мото, девиз на нейния живот, не бих се колебал да взема бойния зов, който намираме в Откровение:

“Бъди верен до смърт и ще ти дам венеца на живота”.

Тя чу този зов, следва го, изпълни го докрай. И повикана горе, при своя Небесен господар, тя би могла да каже с думите на ап. Павла:

“Аз се подвизавах с добрия подвиг, пътя свърших, вярата опазих, сега ми остава венеца на правдата, който Господ ще ми въздаде в онзи ден”.

В деня, преди да постъпи в болницата, тя ми каза: “Аз съм здрава, ако Бог е решил да ме повика при себе си, в Неговите ръце ще се предам”. Тя се неуплаши, ходейки по дола на смъртната сянка, защото чувствуваше, че Той, Спасителят, е с нея.

Други, след мене, ще имат да кажат какво е тя направила за църквата, за неделното училище, за майките, за бедните, за болните, за смазаните от живота.

Аз исках от името на Настоятелството на църквата "Д-р Лонг" да подчертая какъв светъл пример, като член на църквата, член на настоятелството и член на тримесечната конференция ни завещава Дафинка Доганова; колко такт, умение, не само това, колко доброта, колко любов се криеше във всяка нейна дума, във всяко нейно увещание, във всяка нейна постъпка. Тя бе и местна проповедница; със слово и най-вече чрез делата си, тя печелеше души за Христа.

Съединяваща в себе си интелект, воля и чувства, тя посвети всичките си сили в служене на Господа.

Нека светла и вечна да бъде нейната памет; нека всички ние се вдъхновяваме от нейния велик и лъчезарен пример.

А на нейните близки: Бог, който е верният наш утешител, нека изпрати изобилно своето утешение и своята подкрепа.

От страна на Църквата

Проф. Т. Ст. Томов

В) Почитане на паметта от Съюза на българските писателки

Възпоменателно слово

Дафинка Доганова (28 февруари 1889 г. – 2 декември 1938 г.).

Помен. Речи, произнесени при погребението на 4 декември 1938 г.

София, Методистка епископална църква, 1938, с. 16.

Рада Големанова

Натоварена съм от Съюза на българските писателки, като негова секретарка, да поднеса от името на всички съюзни членки почитане паметта на нашата съюзна членка, която е влязла в редовете ни още от основаването на Съюза. И от него ден до нейната кончина е членка в управата му.

Тихо и с любов тя се отдаде на обществена и писателска работа още от младини. Нейна творба за пръв път е отпечатана в 1914 г. в сп. "Младежки вестител".

Печатала е по-после във в. "Ратник", гр. Русе, дала е на английски език приложение на в. "Таймс" за Иван Вазов и за "Раковски".

Сътрудничила е във вестниците "Напредък", "Мир", "Пряпорец", "Зорница", "Женски свят", "Знаме", "Литературен свят", и др.; и в списанията "Подвиг", "Детски другар", "Летопис", "Духовна обнова", "Християнски свят", "Всемирна летопис" и др.

Дала е не малко оригинални статии, разкази и поемите: "Блудният син", "Туберкулозна" и "Фея-мраз".

Издавала е книгата "Най-красивият източник на мъдростта", а книгата "Франсис Уилард" е под печат. Нейните преводни статии, биографии, стихове, разкази са много. Това са книги, томовете.

Редактирала е три години сп. "Благодат", осем години сп. "Детски другар" и една година е работила в редакционния комитет на най-стария в страната в. "Зорница".

Всичко дотук изброено представлява голям труд, пред който заслужава да се поклоним. Нека се извади заключение, колко замислени работи тоя ум отнися в гроба.

Ние познаваме благия характер на милата и скъпа покойница – наша другарка. Винаги любезна, приветлива, сияйна, тя биваше на своя пост, с готовност и другаде да изпълни свой обществен дълг. Хубавото ѝ лице, украсено с мила, невинна усмивка, нейният сладък говор, който не е огорчил нито една душа, ще бъдат вечно свързани с хубавото име Дафинка. Така я зовехме всички. Това име

й тъй много подхождаше, или по-право, ние обикнахме името, заради носителката му.

Дафинка е отлична майка, незаменима съпруга, примерна общественица. Подчерта се, че тя е голяма българка, голяма жена. Аз ще добавя, че Дафинка е преди всичко голям човек.

Скъпа Дафинке, ние, твоите другарки от Съюза на българските писателки, няма да те забравим. Почетно място е отредено за тебе в нашите сърца. В хубавите ни спомени ти оставаш с ореол на главата. За нас и за всички, ти си светица.

Уважавайки твоето трудолюбие, твоята доброта, ние дълбоко се покланяме пред светлата ти памет.

От страна на Съюза на българските писателки

Рада Големанова

Г) Възпоминание от българските писатели

За една покойница

Дафинка Доганова (28 февруари 1889 г. – 2 декември 1938 г.).

Помен. Речи, произнесени при погребението на 4 декември 1938 г.

София, Методистка епископална църква, 1938, с. 17-18;

препеч. Литературен глас, 1939, бр. 417.

Ат. Михов

Родена в гр. Свищов от родители евангелисти и със строго нравствени качества, които се предават в наследство и на нея. Дафинка Л. Доганова от най-ранната си възраст е слушала от родителите си английски език, който усвоява преди българския. Така тя вече от четиригодишна чете Библията на английски език. На 19 годишна възраст държи първата си сказка за "Духовния живот" и показва своята пълна зрялост за обществен живот. Завършила е с отличие I-ва Софийска девическа гимназия, а след това Американския колеж в Цариград, също с отличие и получава титлата "Бакалавър по изкуствата".

Тя беше членка на Дружеството на периодическия печат, на Настоятелството на Съюза на българските писателки, на Църковното настоятелство на Методистката евангелска епископална църква и надзирателка на Неделното училище при същата. Работи повече от 25 г. като лекторка по английски език. Само в София близо 20 години е ръководила известните курсове по английски език и английска литература, които бяха всъщност едно частно училище за английска култура. Повече от 5,000 души са учили в тях, между които хора от най-различни категории: министри, литератори, пълномощни министри, професори, художници, поети, журналисти, съдии, адвокати, офицери, лекари, инженери, ученици, студенти, работници и др. Тази й дейност бе обширна и тя остави дълбоки следи в софийското общество.

Името на г-жа Доганова бе и ще остане като синоним на работничка от първи ранг, каквито рядко ще видим в нашата частна просветна дейност. Паралелно с това, тя работи в областта на живото слово. Още през време на най-тежките години за българския народ, когато английските войски напускаха гр. Русе, тя показва героичен дух и има куража да задържи десет минути трена, който отнасяше Английския генерален щаб, начело с генерал Ханг, за да му каже болките на българското племе, че Македония е нещо като Елзас и Лотарингия за французите, като Ирландия за англичаните и че тя не може и не трябва да бъде откъсната от гърдите на своята сестра България.

Тя е държала множество сказки в Русе преди 1920 г., а след това в София и много градове из провинцията, гдето е била канена, като навсякъде е носила печата на своите големи дарования. Нейното слово бе винаги живо, топло, искрено, то

проникваше дълбоко и вълнуваше силно. Научните ѝ и философски сказки бяха академически речи, които не отстъпват в нищо на сказките на най-добрите наши говорители и възбуждаха жив интерес в най-интелигентните среди. А знаменитата наша артистка Адриана Будевска, нейна близка приятелка, казваше за нея: "Тя е родена за сцената, и тя щеше да бъде от най-големите", но у г-жа Доганова имаше много повече от една артистка – у нея имаше един солиден ум, една силна логика и живо творческо въображение с едно възвишено сърце.

Нейните научни, философски, литературни, а също и религиозни сказки, остават едни от най-хубавите творения на живото слово. Един ден, когато те бъдат събрани и напечатани, ще се види, че нейното дело, ако не по количество, то поне по качество, ще седи не по-долу от това на безсмъртния Григори Петров. Ето някои от темите, които тя е разработила: Проблема на нашите страдания, нашите изкушения, Философските идеи на Григори Петров върху религията, Политическите права на жената; Религията и жената; Могъществото на волята, Лонгфелоу – американски поет, Тенисън, Франсис Уилър, Муди, Веслей, "Най-красивият източник на мъдростта", Англия, Америка и България, против войната и др.

Тя остави следи и в литературното поле: осем години редактира списанието "Детски другар", в което е вложила много любов към децата, което остава единствено по възпитателната си роля в нашата литература, три години редактира списанието "Благодат" и една година участва в редакционния комитет на в. "Зорница". Писала е статии за много наши и чужди писатели било в списанията си, било в други. Печатала е статии за Иван Вазов още преди 1920 г. в литературния брой на в. "Таймс", като е превела негови стихове на английски, между които и поемата "Раковски". Написала е повече от 150 статии, разкази и стихове, печатани в наши и чужди вестници и списания, като в. "Мир", "Пряпорец", "Знаме", "Напредък", "Зорница", "Ратник", "Подвиг", "Летопис", "Литературен свят", "Младежки вестител", "Женски свят", "Всемирна летопис" и др.

Писала е стотици разкази и множество биографии, между които биографиите на Джордж Елиот, Мария Митчел, Роза Боньор, Хариета Холтмър, Флоранс Найтингейл; а от поетичните произведения най-голямата и най-хубава поема на Лонгфелоу "Евангелина", от същия "Селския ковач" и "Арсеналът в Спрингфилд", която е протест против войната и е оставила ненапечатани три свои труда:

1) История на изкуството (на английски);

2) Една теза върху българската литература до 1910 г., също на английски, с много преведени поеми и стихове от Петко Славейков, Каравелов, Ботев, Иван Вазов, Яворов, Ст. Михайловски и Величков, и

3) Лекции върху майчинството, които е държала на следващите в училището на г-ца Кларк за учителки в детските градини.

При наличността на това дело на г-жа Доганова, тъй всестранно, бихме се запитали: имала ли е време за почивка, за развлечение, за закрепване на своето тъй крехко здраве? Не, тя всякога бе заета в работа да раздава себе си за другите. А от половин година замисляше и планираше идната година да замине със своя съпруг за Англия, гдето да работи на свои средства между църквите и обществото, в защита правата на онеправдана България. А тя бе наистина най-подготвената жена българка, която би изпълнила достойно тази мисия – защото тя имаше всички качества, които биха ѝ отворили вратите навсякъде, като на една от малкото жени в света с велико предназначение.

В нейното лице с ранната ѝ смърт, ние българите, загубихме много, защото в годините на нейното здраве, залутани в партизанства, не оценихме нейните дарования.

Ам. Михов

За една покойница

("Литературен глас", бр. 417, 1939 г.)

Д) Вяра и окултизъм

Дафинка д-р Л. Доганова

Братство, бр. 231 (20.XII.1938), с. 4

Стефан Тошев*

Ние се разделихме с нея на 2 декемврий т. г. – тя отлетя в отвъдния свят. Но тя живя един рядко интензивен и полезен за другите живот. Тя умря 49 годишна, но остави след себе си такива дълбоки бразди в полето на книжовната културно-просветна дейност, че ние смело можем да кажем, че с това, което тя стори за българската интелигенция и за българската жена, тя се подрежда в първите редове на заслужилите на народа ни български жени. Нейните заслуги тепърва ще има да бъдат оценени, защото тя работи за вечните ценности в човешката душа и характер.

Тя сътрудничеса във вестници и списания, редактираше сп. "Детски другар", беше членка на настоятелството на Съюза на писателите. Мнозина чрез нейните курсове в столицата са научили английски език. Тя владееше добре и французки език. Но тези, които са слушали нейните сказки и беседи в Русе и София на религиозни, литературни и други теми, никога няма да я забравят. Тя владееше магията на словото. Във всички тях проличаваше нейната ерудиция и поетичен, цветист език.

С нея аз се запознах през 1918 г. в гр. Русе, дето бяхме колеги с нейния съпруг. Тя имаше жива вяра в Бога, Исуса Христа и задгробния живот. Чрез мене тя се запозна с окултизма и още тогава тя се убеди в основните учения на окултната школа и те ѝ спомогнаха да разбира и изнася пред другите истините на християнството в тяхната дълбочина и ширина, а не ограничено, едностранчиво, както въобще се разбират от съвременните богослови.

Ще завърша за нея с няколко извадки от писмото, което тя и нейния съпруг ми изпратиха през 1937 г., след като са получили моята книга "Вечните истини". Тя ми пише:

"... откак я получихме, чела съм я и някои места много пъти препрочела. Тя чудесно хармонира евангелизма с окултизма. А е писана и на такъв лек и увлекателен стил, че се чете (при все че е философска) като роман – просто на един дъх. Аз я заемах на наши хора – да четат и се просвещават.

Благословено е било времето, което сте дали на нея ..."

Стефан Тошев
Севлиево, 17.XII.1938 г.

* Бележка на съставителя: За Дафинка Доганова виж «Изгревът», т. XIII, с. 29-30.

Е) Един ангел на земята

Един ангел на земята. Лични спомени по случай една годишнина.

Дафинка д-р Л. Доганова

(28 февруари 1889 г. в Свищов – 2 декември 1938 г. в София)

Български бранител, Г. X, бр. 109-110 (XI-XII.1930), с. 2-3.

М. Ж. М.

Службата свърши в Лютеранската църква на бул. "Дондуков" и аз прибързах от амвона да поздравя на вратата присъстващите.

Всички ми стискаха ръка и много бяха доволни от проповедта. Тогава бях методистки проповедник и защото нямаше още "Д-р Лонг", черкувахме се след немците.

Между всички, обаче, една жена ми направи най-силно впечатление! Нейната аура излъчваше светлобагрите трептения на мистична духовност, на предана, сърдечна набожност. Тя грееше като зорницата, между рой от души. И ето – тя ме приближава. Стиска ми ръката, и в очите ѝ аз видях погледа на ангел и бездната на вечност. . .

Тя ме покани в старата им къща на ул. "Оборище" и оттогава ние станаме приятели, духовни приятели, като сродни души. Изненадата ми беше още по-приятна, като узнах, че Дафинка Доганова е дъщеря на евангелски пастир и сестра на добрия ми Богдан Икономов.

Веднага аз се намерих сред кръг от познати. Г-жа Доганова сред тях беше като дух ръководител. Липсваше ѝ меч, препасан през кръста, за да бъде ангел-хранител слязъл на земята.

Уж тя ме канеше да се поучи от мене – младият проповедник дошъл в София със славата на тайноведец и теософ, познаващ окултизма, спиритизма и голямата съответна литература, а пък аз поучен излязох от нея. Нейната благост бе песен в гласа ѝ; нейната вяра – блясък на очите, а чистотата ѝ – аромат, който изпълваше въздуха. . .

Както тогава, така и после, тя много любопитствуваше върху проблемата на превъплощението. Паметен ще остане разговорът ни в Самоков под големия кестен в двора на Американското училище. Ние говорихме върху Боговдъхновеността на Библията и другите свещени книги на 7-те велики религии, върху мисията на Христа и мисията на другите основатели на религии, съотношението между тях и пр. Във всички подобни разговори тя проявяваше рядка начетеност, забележително широкосърдечие и търпимост, страстен стремеж към Истината, но и твърдо бранеше здравата основа, върху която здраво бе стъпила. Нейните религиозни познания бяха лишени от фанатизъм и красяха мисълта ѝ с дълбоки познания и още по-дълбоки лични преживелици и духовни опитности. Вярата ѝ не бе суха, а жива; не бе онаследена, а волева, осъзната и припечелено-изработена. Любовта ѝ не бе празнична дреха, а ежедневно приложение; не бе лицеприятно лицемерна, а вихрено чиста, изворно бликаща.

И в частният разговор и в публичните си сказки, езикът ѝ бе преизпълнен с красиви форми, мъдри примери из живота и литературата; той се преливаше в музиката на художествени сравнения и класични преводи на речта.

Не зная защо, тя често ме наричаше "Божий служител".

Така се случи, че първото ми запознанство с нея бе на проповед – тогава аз проповядвах, и последната ни среща бе пак съща – тогава тя проповядваше в катедралната църква на ул. "Солун" 49. Току-що бях се върнал от Америка, и от Бургас през зимата дойдох в София. Речта ѝ опиваше залата. Аз сам отдавна не бях слушал такъв прецизен оратор, като виртуоз, който свири на цигулка и сякаш дава камерен концерт.

Пъргаво слезе от амвона и първо дойде при мене: "Ето го Божия служител!" – рече тя пред всички. Аз нямах думи да ѝ благодаря за сказката, за трепетите, които извика в нас, за мислите, с които ни освежи и нахрани. Но тя не приемаше благодарност: "Аз само изпълнявам дълга си!" – скромно отговаряше тя.

Бидейки в Бургас, тя не забрави да ме посети в кабинета ми заедно с прекрасния си другар, г. д-р Л. Доганов, и да ме насърчи, да ме подкрепи, да ме вдъхнови в трудния ми път, както само тя можеше да стори това.

Такава, каквато я знаят всички, които са имали щастието да я познават отблизо, не е чудно, че поетесата Люба Георгиева в 9-те си стихотворения посветени на Дафинака я нарича "светица", а Олга Славчева ѝ отрежда в поемата си "радостта Божия с милости безчет в Бащиния дом". (Съжаляваме, че не може да напечатаме всичките стихове, както и цялата поема – вж. с. 5 – б. р.) Да, всички носим един химн в сърцето си, като най-скъп спомен за оная, която бе въплътен небесен лъч на земята и ангел, достоил България със слънчево присъствие. Негли тя бе "една от малцината, за които светът не беше достоен" (Евр. 11:38), но достоен пример на общественица, щастливо съчетала идеала на Богоизбраница, примерна съпруга и нежна майка. . . Достоен пример, наистина за всички нас!

Скръбта ни впрочем не е безнадеждна за милата ни Дафинка (I Сол. 5:13). Дори превръща се в радост скръбта ни, радост българска и всенародна, че в Родината ни – според апостолските думи (Евр. 13:2) – "без да знаем сме приели на гости един ангел"!

Безсъмнено духът на Дафинка беше такъв.

М. Ж. М. [Методи Жеков Марков]

3.5. Стихотворения за Дафинка

Душа / Олга Славчева

Български бранител, Г. Х, бр. 109/110 (XI-XII.1930), с. 2.

Ти пак си с нас / Люба Георгиева

Български бранител, Г. Х, бр. 109/110 (XI-XII.1930), с. 3.

Душа

посвещавам на светлата памет на Дафина Доганова

Низ светлите селения на Божия мир
Една душа внезапно се яви. . .
Донесе я вечерният зефир
От земни край – всред дните ѝ, уви!

Щом Благия видя, тя полетя,
Запря до него . . . трепетно сърце
Заби от радост – малкото дете
Се радва тъй пред майчино лице!

Одеждата ѝ нежна заблестя
С дивни шарки на дъгата рой . . .
И ето в нея почна да чете
С Бащинска любов загледан Той:

Търпение, милост, обич, благ език,
И не един щастлив и ясен взор,
И не един с тях възторжен вик
В задружна песен екнали във хор. . .

Видя Той дрехата ѝ от лъчи
С "деяния" тъкана и завчас
Към нея благо устреми очи
Продума ѝ с тих гальовен глас:

– Ела, работнице на любовта,
Носителко на Моя свят завет!
Ела и пий ми в Дома радостта –
Приготвил съм ти милости безчет. . .

Олга Славчева

Ти пак си с нас
На † Дафинка Доганова

Ти пак си с нас –
С делата си!
През всеки час –
С теглата си!

С перо и дух
Пробуждаше,
И сляп и глух
Научаваше:
Че има Бог
На правдата!
Тръбеше с рог
За славата,
За славата
На Божии меч –
В забравата
На свята реч! . . .

Ти пак си с нас
Светилен чар!
Те си ни свясъ
И ум и жар!

Люба Георгиева

3.6. Двете Дафинки

Дафинка от “Изгрева” и Дафинка от Българската евангелска методистка църква “Д-р Лонг” в София

Вергилий Кръстев

А) Дафинка от Изгрева

1. Когато подготвях материалите на Борис Николов отпечатани в *“Изгревът”*, т. II, излезнали от печат в 1995 г., то на с. 236–237 имаше заглавие “Комуната в Русе”. А до нея в съседство е била комуната на анархистите (виж с. 237). Там те се срещат на разговор с Учителят Дънов и впоследствие от анархисти-терористи се превръщат в анархисти-идеалисти. И техния ръководител е бил Сираков. А любима му е била Дафинка.

2. В Русе като комунари е имало 6 мъже и 5 жени. Те са отбелязани в *“Изгревът”*, т. V, с. 415 “Комуна и изкуствени цветя”. Една от тях е Дафинка, под № 5. Там тя се запознава със Сираков, ръководителят на анархистите от тяхната комуна, и те се влюбват. Правят връзка. В това няма нищо лошо. Дори и Борис Николов признава, че неговата връзка с Мария Тодорова започва от тази комуна в гр. Русе. (Виж *“Изгревът”*, т. II, с. 237).

Това са млади хора и нищо човешко не им е чуждо, макар че са задвижени от един висок идеал. Но да се претвори в реалност са необходими много години.

3. Анархизмът като революционно течение в онези години е много силно и като идея увлича много млади хора. Виж *“Изгревът”*, т. IV, с. 446–448. “Анархизмът и новото учение” е описано как са избити анархистите в гр. Ямбол, а там загива и Сираков, любимия човек на Дафинка. Тя много трудно преживява тази трагична развръзка. Това е първия разрыв в нея.

А как министър-председателят Александър Стамболийски задвижва кармата си, непослушал съвета на Учителя Дънов, виж пак там, *“Изгревът”*, т. IV, с. 447–448.

4. Друга драматична развръзка на Дафинка е Константин Константинов, който се влюбва в нея. Учителят го съветва да се откаже от нея, но той остава верен на увлечението и много бързо плаща с живота си. Виж *“Изгревът”*, т. III, с. 86–88.

5. Годините минават и Дафинка се влюбва в Георги Радев. В това няма нищо лошо. Но лошото идва в драматичната развръзка след това. А как става това, вижте в *“Изгревът”*, т. V, с. 555–557 “Георги Радев и Дафинка”.

6. От тези три драматични развръзки Дафинка не може да издържи и се разболява от туберкулоза. Накрая Учителят дава задача на Борис Николов да я изведе и помогне да отиде до Бивака, за да си вземе сбогом от него. А как това става, вижте в *“Изгревът”*, т. III, с. 86–88 “Дафинка върви стъпка по стъпка като буболечка”.

7. Идва момента, когато Дафинка умира в една барака на Изгрева. Цялата случка е разказана от Николай Дойнов в *“Изгревът”*, т. XV, с. 270–271. И научаваме за един окултен закон: Човек не трябва да се погребва, докато не се е излъчил от тялото си. Трябва да се изчака 2–3 дни.

8. Георги Радев също заплаща с живот, че се подиграл с чувствата на Дафинка. А какво е мнението на Учителя, виж *“Изгревът”*, т. V, с. 557.

9. А сега накрая ще съобщя, защо помествам този материал за двете Дафинки. Защото съм допуснал **груба грешка по незнание**. Когато описвах случката за Дафинка ми попадна една книжка-брошура отпечатана през 1922 г. в гр. София с автор Дафинка Л. Доганова, “Най-красивият източник на мъдростта” от 14 страници. Тя беше дошла при мен от архивите на старите приятели. И понеже

на корицата отзад имаше съобщение, какво има в склада до книгоиздателя Лазар М. Котев, като се пишеше за 3 раздела: за окултно-теософска литература за начинаещи, за напреднали и за медитация, то приех, че тя е от този кръг сподвижници на Учителя. Освен това, там накрая има съобщение за "Сила и Живот" – беседи от Петър Дънов – първа серия, изчерпано, но втора серия е налице, трета серия, както и на отделни беседи на Учителя.

Всичко това ме накара да мисля, че тази Дафинка от Изгрева е Дафинка Доганова. Нали на нейната книжка отзад има съобщение на 2 страници за продажбата на книгите на Петър Дънов през 1922 г.

10. И след това дойде моята грешка. Бях убеден, че това е същата Дафинка Доганова. Нямах кой да питам. Бяха изминали 60–70 години. Старите приятели си спомниха за нея, но за тях тя беше само Дафинка. (Заб: В «Изгревът» т. II, с. 124 под N 13 в списъка на Общия окултен клас е отбелязана Дафинка Доганова. И това ме подведе. А този списък е правен от човек, който е от времето на Школата на Учителя (1922-1944).)

11. И когато през 2006 г. започнах да подготвям материалите за евангелистите и за Учителя Дънов, тогава попаднах отново на името Дафинка Доганова. Тогава разбрах, че съм направил грешка и че трябва да я поправа. Павел Василев ми помогна да разбере коя е истинската Дафинка и кои са нейните родители.

12. А ето къде се намират моите грешки.

В «Изгревът», т. III, с. 87, името остава само Дафинка, а Доганова се заличава. На с. 88, където има цитати от книжката, също се заличава, защото е друг автора.

В «Изгревът», т. V, с. 415 името Доганова се заличава. На с. 556 името Доганова се заличава.

В «Изгревът», т. XV, с. 271 името Доганова се заличава.

13. Много се разстроих, когато открих тази моя грешка. И тогава реших да я поправа. Трябваше да зачета паметта и на двете Дафинки. И това го правя с тези мои бележки. А защо бях подведен чрез обявата на Лазар Котев на гърба на корицата на брошурата на Дафинка Доганова, то ще узнаете от следващите точки 14 и 15.

14. Кой е Лазар Котев?

14.1. Лазар Котев работи във Военното издателство в гр. София и има фирма с имена «Гужгулов, Котев», София, ул. «Алабинска», № 37.

Тази фирма се изписва на почти всички негови издадени книги. Точно на този адрес, както е написано, показва, че това е единствения склад на теософски книги. Тази обява е от 1919 г.

14.2. По онова време се издава много теософска литература, както и окултна. Едни от главните преводачи от английски са Величко Граблашев и Стефан Белев. А те уж са последователи на Петър Дънов, при което за тях той още не е Учител, затова превеждат литературата на Черната ложа.

14.3. Лазар Котев е богат човек. Има голяма къща с приемен салон, пиано. В тази къща много пъти са канили Учителят Дънов на братски обеди и вечери. Един такъв случай е описан в «Изгревът», т. II, с. 334–335 «Трите маслинки»; т. VI, с. 190–192 «Двете маслинки».

14.4. Има и един друг случай, когато Олга Славчева е на квартира в тях на тавана, а Учителят е поканен на обяд у Лазар Котев. Но той не почва молитвата. Всички се учудват. На края им казва: «Поканете и доведете Олга». Гузни и недоволни те поканват бедната студентка. Учителят нарежда да седне до него и през цялото време Учителят е говорил само с нея и не е обръщал внимание на околните. А Олга е сияела от радост. Това е един метод от историята на Учителя, за да подкрепи бедните, унижените и отхвърлените.

14.5. Трябва да споменем, че във вилата на Лазар Котев в гр. Търново Учителят е бил на обяд и тогава им е държал беседа. И е казал най-важното:

“Онзи Дух, който бе в Моисея, същият бе у Христа, и той е Истият, който е в мене”.

Това е записано и е публикувано от мен в «Изгревът». Това е първото официално заявления на Учителя пред старите приятели за Духът, който е в Него.

14.6. И накрая можем да прочетем в *“Изгревът”, т. V, с. 491–493, № 191* “Лазар Котев и Невена Котева”.

14.7. А големият финал, когато тримата – Тодор Бъчваров, Лазар Котев и Иван Радославов нарушават и коригират един духовен и Божествен закон, поставен от Учителя Дънов, то Учителят дава своята присъда. Ще си я прочетете в *“Изгревът”, т. III, с. 23–26, № 15, 16*. Там се упоменава, че до края на година Лазар Котев ще фалира. И това се случва. За поука на останалите поколения. Ето, това е Лазар Котев. Не позна кой е Петър Дънов.

15. Каталог от корицата на брошурата “Най-красивия източник на мъдростта”. Сказка от Дафинка Л. Доганова. София, кооп. печ. Единство, 1922. 14 с. 2 лв.

В склада на Лазар М. Котев
София, ул. “Бенковски” № 19
се намират за продан следните книги:

Окултни – Теософски

I. За начинаещи:

Прераждане, от Софрони Ников	цена 6 лв.
Астралният мир от Ч. У. Ледбитер	цена 7 лв.
Невидимите помагачи, от същия автор	цена 8 лв.
Умрелите са живи, от същия автор	цена 2.50
През 2750 години, от същия авто	цена 10 лв.
Халдея преди 21,000 г., от същия автор	цена 3 лв.
Перу преди 14,000 години, от същия автор	цена 5 лв.
История на Атлантида от Скат Елиот	цена 8 лв.
При Адептите от д-р Франц Хартман	цена 10 лв.
Свърхчеловеците от Анни Безант	цена 10 лв.
Животът след смъртта от Х. Рудолф	цена 5 лв.
Учението за Кармата от Елена П. Блаватска	цена 2 лв.
Душата на един народ от Филдинг	цена 5 лв.
Най-красивият източник на мъдростта от Д. Л. Доганова	цена 2 лв.

II. За по-напреднали

Еволюцията на живота и формата от Анни Безант	цена 10 лв.
Чакри, Кундалини и Прана от Ч. У. Ледбитер	цена 5 лв.
Езотерическо християнство от Анни Безант	цена 20 лв.
Християнското верую от Ч. У. Летбитер	цена 10 лв.
Посвещение от Анни Безант	цена 10 лв.
Раят – Мисловният мир, от същия автор	цена 9 лв.
Родословието на човека от Анни Безант	цена 10 лв.
Мисълта – творец на характера от Дж. Аллен	цена 3 лв.
Първи стъпки към свят живот, от същия автор	цена 3 лв.
През дверите на доброто, от същия автор	цена 4 лв.
Практически окултизъм от Ернест Лумис	цена 11 лв.
Човекът, творец на съдбата си от д-р Браун	цена 9 лв.
Вааламовата ослица от Кн. Мария Караджа	цена 1 лв.
Философията на йогите от Йоги Рамачарка	цена 16 лв.
Окултни съвети от Ал. Шишков	цена 8 лв.
Спиритизъм, Спиритуализъм, Окултна наука от И. Ферман	цена 3 лв.
Четвърто измерение от А. Дьо Нуаркарм	цена 10 лв.

III. За медитация

При нозете на Учителя от Ж. Кришнамурти	цена 2 лв.
Светлина върху Пътя от М. Колинс	цена 4 лв.
Бхагават Гита или Божествената песен	цена 8 лв.
Вместо молитви от Ал. Шишков	цена 5 лв.
Видения и съзерцания, стихове от Ив. Грозев	цена 10 лв.
Няколко явления от материализация от Шарл Рише	цена 2 лв.
Чистилицето, ада и рая, или какво има на оня свят от духа Франчесо част I –	цена 6 лв.;
част II, III, IV (ведно)	цена 15 л
Философията на живота от В. Граблашев	цена 16 лв.
Тайната на живота от Изабела Инглез	цена 16 лв.

IV. Сила и Живот Беседи от Петър Дънов

Първа серия.

(изчерпани)

Втора серия.

10 отделни брошури на

обща цена 350 лв.

Трета серия.

16 беседи в отделен свитък,

цена 12 лв.

Четвърта и пета серии под печат.

Отделно

I. Мировата любов и II. Козмичната обич в една брошура

цена 3 лв.

Новото човечество,

цена 2 лв.

Трите основи на живота,

цена 3 лв.

Пробуждане на колективното съзнание

цена 2 лв.

Повече светлина,

цена 1 лв.

Песни на всемирното братство, нотирани

за хорово пеене на четири гласа, подвързана,

цена 20 лв.

Бележка на съставителя.

Чрез оповестяването на списъка на тези книги аз обръщам вниманието ви на това, каква окултна литература се е публикувала и какво са чели първите приятели. А беседите на Учителя едва, едва започват да се печатат. Това е времето 1914–1922 г.

16. Накрая искам да отбележа, че в списъка на лицата на Младежкия и Общ окултен клас, направен с почерка на стенографката Савка Керемидчиева в отдела «сестри», **не е отбелязано името на Дафинка Доганова**. Този списък е с дата 11.04.1940 г. Публикуван е в «Изгревът», т. XIV, с. 571-574.

А защо не е отбелязано името на Дафинка на Изгрева?

Защото е починала и вече забравена. Списъкът е за живите, останали на Изгрева и в България.

17. Как открихме истинското име на Дафинка от Изгрева?

17.1. В архива на д-р Жеков, намерих снимка на една девойка, която собственооръчно бе писала на гърба ѝ.

17.2. Подписан, на гърба на снимката, имаше следния текст:

“За спомен на милата ми Юрданка от последната ни година.”

Пенчева Н. Дафинка V в клас

14.X.1917 г. Варна

17.3. Дафинка е родена 12/24.06.1900 г. в гр. Каварна, а на снимката е обозначено, че е от 14.X.1917 г. А това е възрастта на учениците в V клас, в гимназията в гр. Варна.

17.4. Юрданка Димова е още госпожица. По-късно тя става Юрданка Жекова. За нея виж "Изгревът", т. VII, с. 584-627; т. XXIII, с. 357-376 и снимки N 36-46.

17.5. Връзката на Дафинка с Юрданка не е случайна и тя продължава на Изгрева.

17.6. И така напълно "случайно" открихме името на Дафинка на Изгрева. Тази снимка е публикувана в този том.

17.7. Доказателство, че такъв човек е имало е и нейния хороскоп, който прилагаме по-долу.

Б) Дафинка от Българската евангелска методистка църква "Д-р Лонг" в София

1. Дафинка е родена през 1889 г. в гр. Свищов. От баща Йордан Икономов и от майка Манола Гаврилова Илиева. А Манола е дъщеря на първия евангелски проповедник в България Гаврил Илиев.

2. Бащата на Дафинка е пастир **Йордан Икономов**, а майката е **Манола**, за която ще публикуваме биографичен очерк, и която е завършила Американския девически колеж в Цариград.

3. Дафинка е родена в евангелско семейство, говорещи английски език и първо тя проговорва на английски и след това на български. Бива изпратена в Американския колеж в Цариград. Завръща се от там и е учителка 3 години в гимназията в гр. Ловеч. Биографичните данни тук сме ги включили.

4. Омъжва се за д-р Любен Доганов. Има едно дете.

5. Идва време, когато гласът ѝ се уврежда, не може да говори и решава да си направи операция. Там се прорязва артерия, която започва да кърви и тя умира от кръвотечението. Когато отиват и питат Учителят за нея, той посъветвал да не оперира. Но не са послушали и така заплаща с живота си. (*Бележка на съставителя*: Тази случка е публикувана отделно, както и изказването на Учителя пред ООК, в томчето "Славата Божия, царството Божие и волята Божия", Г. XVIII (1938-1939), т. 1. София, 1998. Виж и в раздел VIII. А. Учителят за евангелистите в България № 5 "Дафинка Доганова и операцията на гърлото".)

6. Тя е познавала Учителят Дънов. Всички евангелисти-методисти в България са знаели, че Петър Дънов е бил отначало при евангелистите-методисти. Някои са поддържали духовна връзка с него. Други са му били противници. Но тя е била приета много добре от последователите на Учителя. Това виждаме от спомена за нея от Стефан Тошев от гр. Севлиево, поместен във в. "Братство", бр. 231 от 20.XII.1938 г.

7. Не мога да разбера защо не е послушала съвета на Учителя Дънов, да не се оперира. Защо не е отишла при него за съвет и за помощ. Въпроси без отговори.

8. Ето там е загадката. А каква е тя. Да различаваш кой е проповедник на евангелизма по форма, кой е истински служител на евангелието по Дух и кой е истинския Учител, в когото е Божественият Дух, Христовият Дух и Господният Дух.

Ето това са **трите етапа, през които вчера, днес и утре евангелистите-методисти в България трябва да разрешат за себе си и за онези около тях.**

9. Един е Всемирният Христов Дух. Той, Учителят Дънов го заявява. Пред ръководителите на братствата на 20.12.1926 г. Прочетете го в "Изгревът", т. XIV, с. 699, 768-772. И тогава ще се доберете до Истината. Научете ги наизуст, защото ще ви са потребни и денем и нощем.

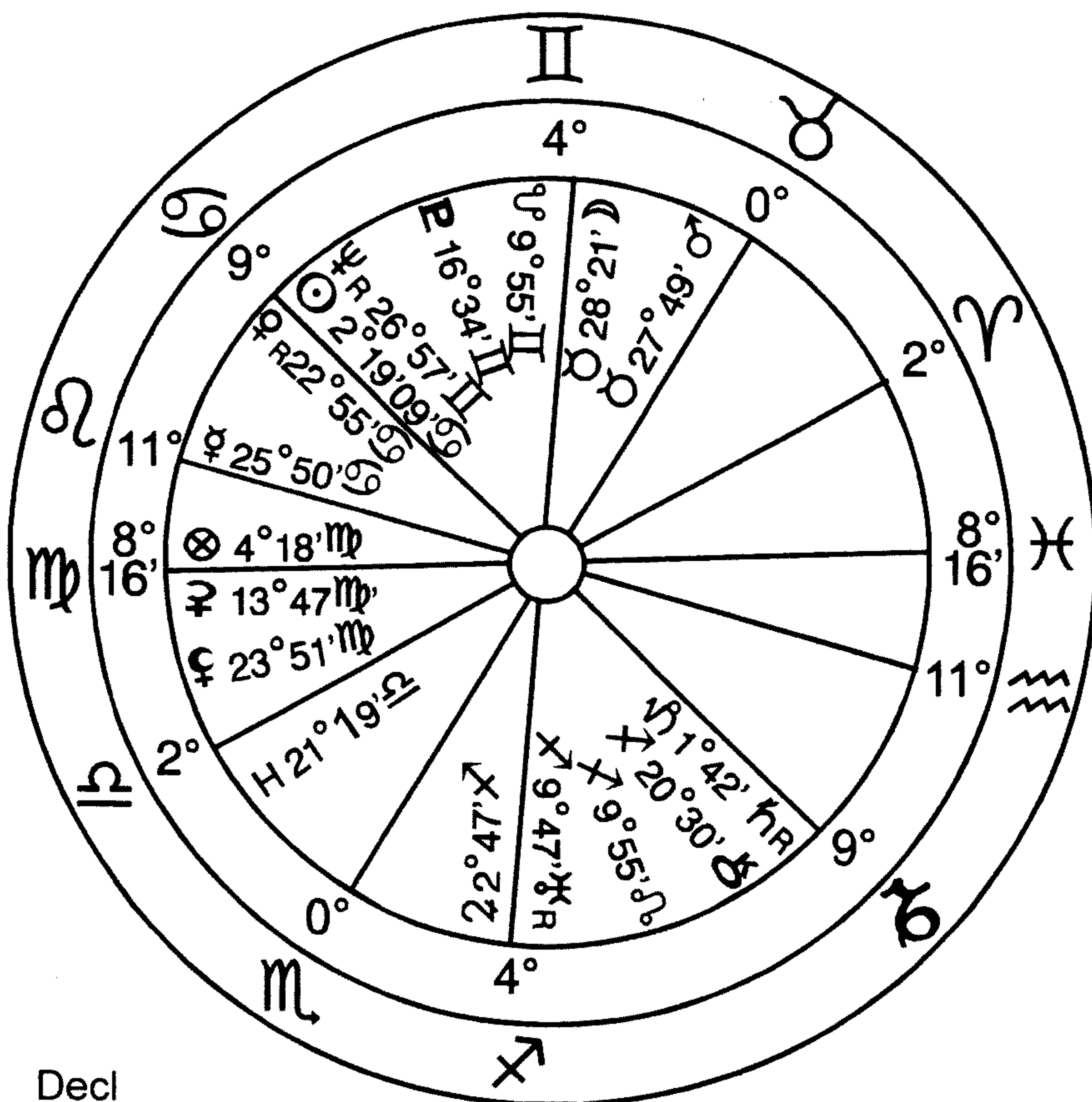
В) Хороскоп на Дафинка Н. Пенчева

Светозар Няголов

ХОРОСКОП
на
Дафинка Н. Пенчева

от гр. Каварна,
пребиваваща
на Изгрева

Дафинка Н. Пенчева
24.06.1900 г. ☉ 10h , гр. Каварна

Lat	Decl	
	N 23°26'	$\odot \perp \mathcal{D} \perp \sigma \rho \hbar \sigma \Psi \parallel \hbar, \mathfrak{K}, \Psi \times \otimes$
N 1°08'	N 20°51'	$\mathcal{D} \sqcap \perp \odot \times \rho \sigma \tau \sigma \rho \mathcal{Z} \vee \Psi \parallel \rho \rho \sigma \mathfrak{K} \Psi \text{ Lat. } \rho, \Psi \Delta \mathfrak{C}$
N 1°29'	N 21°34'	$\rho \times \mathcal{D} \sigma \rho \times \sigma \vee \Psi \parallel \mathcal{D} \rho \hbar \mathfrak{K} \Psi \times \mathfrak{C}$
S 1°03'	N 20°25'	$\rho_{\text{R}} \sigma \rho \perp \mathfrak{P} \parallel \mathcal{D}, \rho, \sigma, \mathcal{Z}, \mathfrak{K} \text{ Lat. } \mathcal{D}, \hbar, \Psi \times \mathfrak{C}$
S 0°18'	N 19°23'	$\sigma \sqcap \perp \odot \sigma \tau \mathcal{D} \times \rho \rho \mathcal{Z} \vee \Psi \parallel \mathcal{D} \rho \mathcal{Z} \Delta \mathfrak{C}$
N 0°49'	S 19°55'	$\mathcal{Z}_{\text{R}} \rho \mathcal{D} \rho \sigma \vee \hbar \sigma \mathfrak{K} \parallel \mathcal{D}, \rho, \sigma \text{ Lat. } \hbar$
N 0°59'	S 22°27'	$\hbar_{\text{R}} \rho \odot \vee \mathcal{Z} \rho \Psi \parallel \rho \mathfrak{K} \Psi \text{ Lat. } \rho \mathcal{Z} \Delta \otimes$
N 0°02'	S 21°51'	$\mathfrak{K}_{\text{R}} \sigma \mathcal{Z} \rho \mathfrak{P} \parallel \odot \mathcal{D} \rho \rho \hbar \Psi \sqsubset \otimes$
S 1°12'	N 22°13'	$\Psi \sqcap \sigma \odot \vee \rho \vee \rho \vee \sigma \rho \hbar \parallel \odot \mathcal{D} \rho \hbar \mathfrak{K} \text{ Lat. } \mathcal{D} \rho \rho \mathfrak{C}$ $\mathfrak{P} \perp \rho \rho \mathfrak{K} \rho \mathfrak{C}$

Хороскоп

на Дафинка Пенчева от гр. Каварна

Родена на 24.06.1900 г. ☉ 10 h Каварна

На Асцендента изгрява зодиакалният знак Дева. Тя има ръст по-висок от средния. Горната част на главата ѝ е по-добре развита от долната. Чуканчето на брадата е слабо развита, което показва липса на волева сила. В замяна на това челото ѝ е широко – белег за голяма разсъдливост и умствена схватливост. Лицето е тясно, кожата бледа. Косите са кафяви, очите кафяви или сиви, стъпалата ѝ са малки с пръсти обърнати навътре, което затруднява походката ѝ. На младини родената е твърде дейна, изпълнена с жизненост. Учи с лекота и без усилия и се стреми към знанието.* Развива лесно своите ораторски и езиковедски способности. Може да стане добър писател или поет. Тя е крайна по отношение на храненето, здравеопазването и самовнушението. Понякога си въобразява, че е болна от много болести.

На младини тя е стройна в първия период на живота си, но после у нея се явява наклонност към напълняване в стомашната област, управлявана от Дева. Обикновено пренебрегва телесните движения и червата заляняват и се явяват отравяния в организма или изгубват радостта си и стават безразлични. Родената започва да търси всичките признаци на болестта си и се дразни, като ѝ кажат, че болестта ѝ е излечима. Ако искате да я лекувате, трябва този, който ѝ помага, да е твърд, дори до жестокост, за да достигне развързване от болестта. Това е най-голямото добро, което може да ѝ се направи, защото завладее ли я болестта, те отказват да направят каквото и да е опит да се отърве от нея. Родената може да стане отлична болногледачка, ако не се влияе от състоянието на тези, за които се грижат.

☉ в 10 дом (Слънце в десети дом) е най-положителният показател за успех в живота. Говори за благоразположението на най-издигнатите личности в обществото и дава служби с голямо доверие и отговорност. Ще бъде ценена от околните, защото оправдава доверието, което са ѝ гласували.

☉ в ♋ (Слънцето в Рак). Тук жизнеността е най-слаба и родената е склонна към отпуснатост, дори и когато е съвсем добре със здравето си. Родената е незлоблива и избягва свадите, като проявява тих и приятен нрав, стига да не изискват от нея много работа. Първата половина от живота ѝ е безплодна, но Слънцето носи успех в зряла възраст. Рак е психичен знак и родената е склонна към окултизъм и психизъм.

☉ ⊥ ♀ (Слънце полуквинтил Луна). Добрите съчетания на светилата говорят за напълно щастлив живот и благополучие. Добро здраве, материално положение, приятен дом и кръг от верни приятели, както и оценка на обществото. Благоприятства за бързото ѝ издигане в обществото, вследствие на вродената ѝ способност да открива тези, които могат да ѝ помогнат, както и способността сама да си проправя път.

* **Бележка на съставителя:** Ще бъде публикувана снимка на Дафинка в цял ръст, която открихме „случайно“. На гърба на снимката е написано:

„Дафинка Н. Пенчева в V клас
14.X.1917 год., Варна“

☉ ♋ II ♎ (Слънце опозиция и паралел Сатурн ретрограден). Тук устойчивостта е из основи разклатена. В Близнаци и Стрелец съчетанието дава наклонност към туберкулоза. (Слънцето е в 2°19' в Рак, в орбис (3°) с Близнаци, а Сатурн е 1°42' в Козирог, в орбис на Стрелец. Това действие ще се прояви по-късно, понеже е под влиянието на орбиса). Когато болестта засегне родената, аспектът намалява жизнените сили и пречи на тялото бързо да се освободи от злината, поради което оздравяването става бавно. Аспектът пречи извънредно много на успеха в живота ѝ, но дават богата жизнена опитност, като от тази гледна точка съставляват съкровище за душата. Колкото и грижливо родената да установява своя план за уреждане на делата си, ще срещне много пречки и забавяния, които ще препятстват желанията ѝ. (Дафинка идва в братството. Тя е с много фина фигура и добро сърце и харесва Георги Радев и той я харесва и си дружат като приятели*. Сестра Анна Динова, представителка на фарисеите в школата, искаше непременно да осигури жених за единствената си дъщеря, Сийка. Наумява си и погледът ѝ спира на Борис Николов, като започва да го кани на обед и да го черпи. Тук номера ѝ не минава, защото срещу нея се опълчва приятелката на Борис – Мария Тодорова, която започва люта битка с нея и я заставя да се отстрани от Борис. Виждайки, че няма успех, тя се насочва другаде – към Георги Радев. Ухажват го, канят го на гости и го черпят със сладкиши. Групата на Динова решават да разделят двамата от хубавото приятелство, което имат. На една екскурзия на Рила, приятелите са седнали около Учителя и закусват. Дафинка Доганова е радостна, че Жорж ще седне до нея и му направила място до себе си. Задава се Жорж и Анка Динова го извиква пред всички. „Ама брат Жорж заповядайте тук има свободно място, като че ли е само за вас.“ Жорж е на тясно и трябва да избере пред всички и Учителя Дафинка или Динова. Без да мисли много, Жорж сяда между Динева и дъщеря ѝ Сийка. Дафинка, като вижда постъпката на Жорж, се смуцава много, задавя се и престава да яде. Учителят поглежда Жорж, който яде и мляска от лакомствата на Динова и поглежда и Дафинка, намръщва се и лицето му придобива строго изражение. След това Учителят държи беседа, в която дигнал показалеца и казал: „Ако един брат си играе с чувствата на една сестра, той ще отговаря.“ Тази постъпка на Жорж задвижи болестта на чувствата в Дафинка – туберкулозата. След това и други огорчения. Дафинка се разболя от туберкулоза. Сестра Паша отива и моли Учителя да ѝ помогне. Той ѝ казва: „Дафинка трябва да яде свинско месо, ако иска още да живее!“ - „Защо, Учителю?“ - „Защото Дафинка произхожда от богат земевладелски род и са имали голямо стопанство в Добрич с много овце, крави, коне и свине. Те са яли предимно свинско месо. Целият стомах на Дафинка е изграден от свински клетки.“ Тя отива и казва съвета на Дафинка. Тя ѝ отговаря: „Аз не искам да се връщам назад, няма да ям свинско месо.“ Скоро тя си замина от този свят. Съдбата не прощава престъпленията, които се вършат. След три години и Жорж се разболя от туберкулоза и си замина.)

* Бележка на съставителя: Виж „Изгревът“, том V, стр. 555-557

Бракът е злочест и ще доведе до развод или преждевременна смърт на един от съпрузите - родената мъчно ще си намира работа и ще има неприятности с началниците си. През целия си живот ще се чувства изоставена и лишена от всякаква свобода. Тя ще има склонност да се затваря в себе си, ще е песимист, враг на радостта, ще проявява слабо внимание или няма да се интересува от чувството си към другите. Ще е опърничава.

☉ II ♃ (Слънце паралел Уран). Прави родената твърде докачлива, нервна и без самоконтрол, готова да попадне в пристъп на истерия при най-малък спор или дори и без причина. Съчетанието предразполага към всякакъв вид нервни разстройства: епилепсия, пороци в координацията. Родената става импулсивна, малко достойна за доверие. Не почита обществените условности и е крайно нетърпелива, не може да понася никакви ограничения на свободата ѝ. Привърженик е на учението за сродството и братството на душите, на свободната любов и се явява като нежелана съпруга. Изложена е на злополуки от гръм и електричество. През целия си живот ще претърпява разочарования от всякакво естество. Понеже Уран е ретрограден, отрицателните въздействия се намаляват наполовина.

☉ ☿ II ♆ (Слънце съвпад, паралел Нептун). Води родената към обитателите на невидимия свят, като повишава вибрациите на аурата ѝ. Родената има един нежелателен елемент – наклонност към спиритически сеанси, където може да бъде обсебена от духове. Изложена е на опасност да бъде измамена от мошеници.

☉ ✕ ⊗ (Слънце секстил точката на щастието). Ще има много щастливи случаи в живота си, огрени от слънчевите лъчи.

♀ R (Венера ретроградна в единадесети дом.) Ще даде много приятели, изпълнени с желание да ѝ помагат да осъществи своите планове. (Наранена). Много от приятелите ще я използват за свои лични облаги и по-късно я изоставят.

♀ R в ♋ (Венера ретроградна в Рак). Тук планетата има силно духовно естество и дава на родената творческо въображение и я прави годна да влиза в досег с обитателите на невидимия свят и да се присъедини към някое мистично учение (Бялото братство). Това не е безопасно и тя трябва да се пази да не стане жертва на обсебване от духове.

♀ R ☿ II ♀ (Венера ретроградна съвпад паралел Меркурий). Родената е весела и общителна, с добър характер и приятен събеседник. Има предразположение към музика и поезия. Може да бъде и търговски посредник, понеже е приятна, любезна и убедителна.

♀ R II ♀ (Венера ретроградна паралел Луна). Дават ѝ здраве и правилни женски функции. Родената може да е оратор с плодно въображение. Има склонност към удоволствия, изкуство, музика – представителна личност, твърде търсена от противния пол, заради добротата, любезността и съчувствието, което проявява. Може да има всестранини успехи в живота.

♀ R II ♃ R (Венера ретроградна паралел Юпитер ретрограден). Най-добър показател за успех и щастие. Придобиване богатство и вкусане от всички луксове на живота. Указание за щастлив брак. Голямо обществено влияние и уважение с околните. Родената има весел характер, оптимистичен,

благороден, с открито сърце. Гостоприемна е в най-висша степен, привързана към човеколюбиви начинания. Притежава свободолюбив дух и уважава възгледите на другите, дори на различните от нейните. Обича удоволствията, пътуванията и е изпълнена с жизненост. Има вкус към музиката.

♀ R II ♂ п (Венера ретроградна паралел Марс в перихелий). Намалява се грубостта ѝ и е по-малко влиятелна, по-учтива, по-доброжелателна. Усилват се чувствата и страстите.

♀ R II ♃ R (Венера ретроградна паралел Уран ретрограден). Дава добра интелигентност, интуитивна възприемчивост, голямо и живо магнетично влияние, особено върху противния пол. Ще има много приятели. Обича изкуствата и музиката, указание за щастлив брак, сключен в ранна възраст или внезапно.

♀ R Lat. ♃, ♄, ♅ (Венера латитюд Луна, Сатурн, Нептун). От Божествения свят към нейната човешка любов идват вълни на мекота, Божествена любов и Божествена и човешка правда.

♀ R ♃ ♄ (Венера ретроградна секстил Лилит). Родената е хармонирала чувствата си и използва разрушителните плутонови сили за добро.

♀ в 11 дом (Меркурий в единадесети дом). Дава много познати след хората на литературата и науката. Има склонност към критика. Има изтънчена интелигентност и лекота при изразяване.

♀ в ♋ (Меркурий в Рак). Има ясен ум. Паметта е силна и има голяма приспособимост. Може да изпълнява всяка служба, да върши всякаква работа и да се приспособява към схващанията на другите. Обича да я хвалят и ласкаят и затова прави всичко да не промени мнението на другите.

♀ ♃ ♃ п (Меркурий секстил Луна в перихелий). Дава ѝ схватлив ум, добра памет и редки способности. Успех в меркуриевите занятия, като литература, духовенство, пътувания. Общо взето е доста бърлива. Има склонност да променя своите мнения постоянно и внезапно. Склонна е да вижда хубавата страна на живота, обича удоволствията и пътуванията.

♀ ♃ ♂ п (Меркурий секстил Марс в перихелий). Дава жив, изтънчен и изобретателен ум, надарен с много способности. Тя посреща с въодушевление всичко, което я интересува и споделя с другите своите изживявания. Ще съдейства за всичко, което привлича нейното съчувствие. Тя е практична и на млади години възвишеното много не я е интересовало. Обичала е спорта и движението на чист въздух. Тя е неизчерпаем източник на духовитост и хумор, свързан понякога с изострена ирония, която точно улучва, но не е злобна и преднамерена. Притежава забележителна похватност и с ръцете си може да направи каквото си поиска, бързо, добре и по удивителен начин. В работата си е бърза и завършва работата си като влага всичката си сила, за да бъде сполучливо всичко, което предприема. Аспектът ѝ дава успех във всички избрани насоки и най-вече в литературата и механиката.

♀ II ♄ R (Меркурий паралел Сатурн ретрограден). Дава задълбочаване в разсъдъка и дара да предвижда нещата. Действа и като юзда върху променливия ѝ характер, като ѝ придава сериозност, проникновеност и способност за съсредоточаване. Придава ѝ благоразумие и дълбок ум, осигуряващи ѝ успех във всяка кариера. Търпението и упоритостта ще осуетят всяко препятствие на крайния ѝ успех.

Предвидливостта и дипломатичността я правят непобедима. Отрано се отличава във всяко значително дело, засягащо някое тайно сдружение (Бялото братство), църквата. Сред публиката тя не блести и е сдържана, скрита, скромна в жестовите и маниерите си. Тя е непоколебимо почитана и справедлива и може да стане най-добър съдия.

♀ ♀ || ☿ R (Меркурий паралел Уран ретрограден). Дава оригинален, независим, своеобразен ум, борещ се срещу робството на модата, традицията или обществените условности. Родената е неустрашима да си проправи път към абсолютна свобода. Идеите и идеалите ѝ са възвишени и насочени към прогреса на човечеството. Благоприятно е за литературна и научна дейност.

♀ ♀ || ♀ п (Меркурий полусекстил, паралел Нептун в перихелий). Има ум с изключителна наклонност към окултното знание и изкуство. Тя е определена да работи в тази насока. Родената много сполучливо може да лекува чрез магнетизъм.

♀ ☿ ☿ (Меркурий секстил Лилит). Родената е вързала отрицателните плутонови мисли и всички отрицателни неща, които идват към нея, тя ги превръща на добро и ги използва за добро.

♂ п в 9 дом (Луна в перихелий в девети дом). (Наранена). Родената ще бъде импулсивна и безразсъдна. При пътувания е изложена на много неприятности. Ще е склонна да промени религията си, което ще предизвика много критики. (Тя влиза в братството и целият ѝ род се опълчва срещу нея, като постоянно я критикуват.)

♂ п в ☉ (Луна в перихелий в Телец). Луната тук е в екзалтация и прави характера ѝ тих, любезен, но решителен и самоуверен. Има упоритост, доброта, предвидливост и родената притежава всичко необходимо в живота си: здраве, богатство, приятели, имоти със способност да ги използва. Тя е общителна, гостоприемна, обича здравите удоволствия, като изкуствата, музиката и всичко, което носи красота в живота ѝ.

♂ п ☿ ☿ R (Луна в перихелий опозиция Юпитер ретрограден). Това действа в ущърб на способността за разсъждаване и причинява неприятности поради спорове, липса на предвидливост и правдивост. Склонна е към разточителност и показност, както и към игра на пари, но съдбата ѝ е да губи и я грози разорение, безчестие и фалит. Родената ще страда от стомашни и чернодробни заболявания.

♂ п ☿ т || ☿ п (Луна в перихелий точен съвпад, паралел Марс в перихелий). Укрепват здравето и жизнеността ѝ. Тя е твърде импулсивна, характерът ѝ е безпокоен и податлив на възбуди, понеже се събират на едно място огън (Марс) и вода (Луна).

♂ п || ☿ R (Луна в перихелий паралел Уран ретрограден). Дава ѝ независим дух с будно интуитивно въображение, от което произлиза изобретателност, непреодолима склонност към окултни познания и могъща привлекателност, която рядко се среща, към противния пол. От това следва потайна любов, която при този аспект може да има гибелни последствия (Любовта с Жорж). Тази любов ще засегне силно дробовите ѝ (Уран в Стрелец).

♂ п ♀ || ♀ п (Луна в перихелий полусекстил, паралел Нептун в перихелий). Аспектът въздига въображението ѝ до най-висока степен. Може

да има пророчески сънища и видения, които я свързват с невидимия свят. Родената има възвишена природа с весел и приятен характер. През живота си тя ще влезе във връзка със съществата от невидимия свят.

☾ ♀ R ♀ ♀ ♀ (Луна в перихелий латитюд Венера ретроградна, и Нептун в перихелий). От Божествения свят към нейната изстрадала душа идват силни вълни на човешка и ангелска (Венера) и Божествена любов и я укрепяват да може да понесе грубостта и лошите отношения на хората от обществото, дори и от братството, за каквито няма и помен в ангелския свят, от който е слезла на земята.

☾ ♀ Δ ♀ (Луна в перихелий тригон Лилит). Нейната фина душа е трансформирала всичките смущения, съблазни и заблуждения, идващи от тъмните сили на Плутон, превърнала ги е на добри положителни мисли и чувства и ги е използвала за добро.

♄ R в 4 дом (Сатурн ретрограден в четвърти дом). (Наранен) показва предварителната смърт на бащата или майката, разногласия и скърби в семейството, загуби на собственост и вследствие на това – бедност. Това прави родената много усамотена, особено в края на живота си. (Дафинка е дружала само със сестра Паша, при която е живяла преди да си замине.)

♄ R в ♄ (Сатурн ретрограден в Козирог). (Наранен) Родената ще е мрачно настроена и ще вижда негативите в живота. Ще е потайна, лукава и недостойна за доверие. Ще проявява силно чувство на недоволство.

♄ R ♄ ♄ R (Сатурн ретрограден полусекстил Юпитер ретрограден). Дава на родената общителен характер и проникателен ум главно в областта на философията. Има благоволение и дълбоко чувство за справедливост. Добрите качества на двете планети ѝ дават печалби, почести и уважение в своята обществена среда. Родената има здрав разум и способност да хване случая за косите. Също голямо доброжелателство, преданост към дълга, религията и всяка благородна цел в живота.

♄ R ♄ ♄ R (Сатурн ретрограден паралел Уран ретрограден). Родената може да заеме обществена служба, понеже тя има амбиция, решимост, способност да се съсредоточава за решаването на даден въпрос, да проявява мъдро своя авторитет, да планира и систематизира. Родената има хубава интуиция, и тя се ръководи от вътрешно проникновение. Има находчивост и способност за механика.

♄ R ♄ ♄ R (Сатурн опозиция, паралел Нептун в перихелий). Лицето има честност, решителност, самоувереност, с което спечелва доверието на околните. Ще се задълбочава в окултните науки. Изложена е на парични загуби вследствие измама или кражба.

♄ R Lat. ♀ R ♄ R (Сатурн ретрограден латитюд Венера ретроградна и Юпитер ретрограден). От Божествения свят към нейния наранен Сатурн идват силни вълни от човешка и ангелска любов (Венера) и ангелска мъдрост (Юпитер), за да ѝ омекотят кармата и оправи своята справедливост.

♄ R Δ ⊗ (Сатурн ретрограден тригон точката на щастието). Родената има много щастливи случаи при разрешаване на кармичните си проблеми и след Сатурновия ѝ период да намери Учителя и да влезе в братството.

♄ R в 3 дом. (Юпитер ретрограден в трети дом). (Наранен). Лицето е изложено на коработрушение и други произшествия при пътуване, но няма

да ѝ се случи никакво зло, макар че трудно ще се отърве от бедата. Ще бъде безгрижна и нехайна. Понякога ще проявява безразсъдни и дръзки дела.

♃R в ♏ (Юпитер ретрограден в Стрелец). (Наранен). Прави родената разсипник – обичащ фалшивия блясък и крайно своенравена. Ще има загуба на общественото си положение, неприятности със законите и парични затруднения.

♃R ♏ II ♀п (Юпитер ретрограден опозиция, паралел Марс в перихелий). Съчетанието ѝ дава хитър ум, непочтен характер, действащ винаги импулсивно. Ще страда главно от болести на кръвта, черния дроб. Кръвообращението ѝ е бавно и има опасност от апоплексия.

♃R ♀♃R (Юпитер ретрограден съвпад Уран ретрограден). Родената е широка душа с милостиво сърце и склонност към изкуството и окултните познания. Покровителства сдружения и влиза в тайни общества. Родената е почтена, искрена, общителна, гостоприемна и способна да се ползва от влиянието на приятели, заемащи официални длъжности. Може да има успех в областта на педагогиката.

♃R Lat. ♄R (Юпитер ретрограден латитюд със Сатурн ретрограден). От Божествения свят към наранения ѝ Юпитер изпращат силни вълни на човешка и Божествена правда, за да може да се обърне към Бога – Учителя и да чете Словото. Да прояви благородството на душата си.

♂п в 9 дом (Марс в перихелий в девети дом). Дава на родената свободолюбиви широки прогресивни идеи върху проблемите на живота. При това положение на Марс родената може да прегърне дело, целящо общественото и духовно издигане на хората и да се присъедини към вяра, която събужда нейните симпатии (Бялото братство). Родената обича скитническия живот и извлича полза от промените, през които минава. Тя притежава ясен, проникателен и бърз ум, също убедителен начин да излага своите възгледи. Родената не трябва да пътува, но да остане в родното си място, защото е изложена на много злополуки при пътуванията, независимо че може да е презряна в родното си място. В чужбина ще бъде още по-зле приета.

♂п в ♉ (Марс в перихелий в Телец). Има указание за преждевременен брак. Може лесно да печели, но понеже е щедра, бързо изхарчва припечеленото. (Наранен). Родената проявява понякога много вироглав, буен и отмъстителен характер. Прави всичко на своя глава, като не приема съвети или молби. Ще има много неприятности в семейството.

♂п ♃♃п (Марс в перихелий полусекстил с Нептун в перихелий). Укрепва чувствената природа на родената и ѝ дава влечение към окултните науки. Марс ѝ помага да постигне своята цел – да проникне съзнателно в невидимите светове.

♂п ♃ (Марс в перихелий тригон Лилит). Родената е вързала низшето в себе си и няма съблазни, чувства и страсти, а само желание за другарство от най-висша степен и е открила такъв в лицето на Радев, понеже не може да се оправи сама с превратностите на живота, но Жорж не я разбра и тя пожела да си замине от този свят. Това скоро стана.

♃R в 4 дом. (Уран ретрограден в четвърти дом). Родената при това положение трябва да напусне родното си място при първа възможност,

защото там не може да има успех. Нейните близки, съседи, роднини, ще бъдат враждебно настроени към нея. За нея е опасно да се ожени и основе семейство, защото в него няма да има мир и спокойствие, където се намира нервния и променлив Уран, като при това е наранен.

♃ R в ♏ (Уран ретрограден в Стрелец). (Наранен) Дава на родената своенравен и непостоянен характер, особено в областта на законите и религията. Често се бунтува срещу обществените условия и е извор на неприятности с властите. Има силно желание да наложи на света личните си възгледи, въпреки всичките противодействия и рискове. От това следва провали и неблагополучие.

♃ R || ♃ П (Уран ретрограден паралел Нептун в перихелий). Показва скрити, потайни влияния в живота на родената с цел да минират доброто ѝ име и да я изложат на публични скандали и немилост в обществото. Ще има много неприятности в обществените отношения. Желает да пътува, но ще срещне много трудности. Ще се привлича от мистицизъм и окултизъм, но има опасност от медиумизъм. През целия си живот ще бъде изпълнена с предчувствия за опасност и неясен страх. Също несигурност ще засенчи живота ѝ, като ѝ отнема всяко спокойствие и доволство.

♃ R ♀ ♄ (Уран ретрограден опозиция Плутон). Показва, че умствените и духовните противоречия са силни. Говори за борбата, която води между духовната и материалната си същност, между любовта ѝ към всичко велико и прекрасно и лошите и атаквистични нрави, които тя носи от миналите си животи. Тя не е разграничила още в себе си духовната от материалната си същност. Ще има големи изпитания, изкушения, противоречия, ограничения, лишения и заблуждения. Плутон е горе в 10 дом, Уран в четвърти, и родената може да прояви големи жестокости и престъпления, за да придобие материални богатства. Най-висшият ѝ идеал е материалното богатство, за което тя си е служила с всички видове лъжи и насилия. Показва аспекта колко тя е изопачила мислите, чувствата, словата си, отдалечила се е от истината, за да придобие някакво материално богатство. (В миналото родената не е слушала Божествената мъдрост – Уран, който сега представлява словото Божие, което Учителят ни донесе).

♃ R ☐ ⊗ (Уран ретрограден квадрат точката на щастието). Показва, че много пъти родената е изпускала щастливи моменти в живота си от нервност и прибързаност.

♃ П в 10 дом (Нептун в перихелий в десети дом). Лицето има висши стремежи и е духовно надарено. Това положение на Нептун показва злополука на един от родителите ѝ във вода, вероятно докато родената е била дете. (Наранен). Говори за злоупотреби, измами, непочтеност, които скоро ще донесат своите плодове от ядове, скърби и скандали.

♃ П в ♊ (Нептун в перихелий в Близнаци). (Наранен). Говори за трудностите, които родената ще среща при съсредоточаване на ума ѝ върху полезна цел. Умът е неспокоен, хаотичен, неясен, склонен към измамнически машинации и лукавство. В добрия случай лицето е мечтателно, склонна към химери и способна да заблуди другите. Много затруднения в отношенията ѝ с братя и сестри, съседи, които ще я презират.

♃ П Lat. ♀ П ♀ R (Нептун в перихелий латитюд Луна в перихелий и Венера ретроградна). От Божествения свят към нейната Божествена любов

(Нептун) се отправят силни вълни на мекота и душевност (Луната(и на човешка и ангелска любов (Венера), за да може да се справи с неправдите в живота си.

♄ ♀ ♅ (Нептун в перихелий опозиция Хирон). Показва, че родената системно не е слушала своя вътрешен Учител, ръководител и лекар, от което са следвали много неприятности и болести, включително и туберкулозата, от която тя си замина. Разглеждайки аспектиума на планетите, ние виждаме, че почти всички планети имат деклинации (Слънце със Сатурн, Уран, Нептун)(Луна с Меркурий, Венера, Марс, Уран, Нептун)(Меркурий с Луна, Венера, Сатурн, Уран и Нептун); (Венера с Луна, Меркурий, Марс, Юпитер, Уран); (Марс с Луна, Венера и Юпитер); (Юпитер с Луна, Венера и Марс); (Сатурн с Меркурий, Уран, Нептун); (Уран със Слънце, Луна, Меркурий, Венера, Сатурн и Нептун); (Нептун със Слънце, Луна, Меркурий, Сатурн и Уран). Тези многобройни връзки с духовния свят говорят, че Дафинка е един ангел, дошъл на земята да разреши една трудна карма и то пред лицето на Учителя, да се освободи от старите си грехове. Доколко е успяла в тази си мисия, само Учителят може да каже. Понеже на земята отвсякъде я гонеха – семейството ѝ, в братството, братята ѝ, сестрите, тя реши да отиде при ангелите, които много са я обичали и помагали в пътя ѝ. Вечен мир на душата на Дафинка от Изгрева.

22.08.2006

София

Бележка на съставителя :

При издирванията си намерих хороскопа на Дафинка, направен лично от Георги Радев, защото това беше неговият почерк, който познавах от негови писма и документи. Предадох го на Светозар Няголов, да се запознае с него и да го разтълкува, защото в астрологичната карта на Георги Радев за Дафинка бяха дадени само аспектите, но не и коментара. Вече знаехме за рождената ѝ дата и че е от град Каварна. Жалко е, че Георги Радев бе отбелязал само името Дафинка, а не беше сложил второто ѝ име, което още не сме открили.

PS от Светозар Няголов:

Хороскопът на Жорж е направен нехайно. Планетите са дадени половината само с градусите. Слънцето не е полусекстил Луна, а полуквинтил, Юпитер не е квадрат Венера, Уран не е квадрат Меркурий и Венера и т.н. Не може да служи като база за разчитане. Може би от това си е направил криви заключения за нея. Георги Радев не е познал този ангел!

4. СТОЯН КРЪСТОВ ВАТРАЛСКИ (1860 – 1935)

4.1. Стоян Ватралски и Учителят Дънов

Кои и какви са Белите братя (дъновистите).

Статии препечатани от в. Зорница, Г. XLVI,

бр. 38 (22.IX.1926), с. 2;

бр. 39 (29.IX.1926), с. 2;

бр. 41 (13.X.1926), с. 2-3

Ватралски, Стоян Кръстов

Кои и какви са Белите братя (дъновистите).

Наблюдения и опит за преценка*.

Пловдив, печ. Труд на П. Беловежов, 1926. 26 с.

КОИ И КАКВИ СА БЕЛИТЕ БРАТЯ (Дъновистите)

(Наблюдения и опит за преценка)

от

Стоян Кръстов Ватралски

Поет, Идеалист, Есеист, Сказчик

Съдържащите се в тази брошура статии, с позволениято и одобрението на автора им, са отпечатани от в. "Зорница", 1926 г., (38, 39 и 41 броеве)

Белобратков.**

Пловдив

Печатница "Труд" на П. Беловежов.

1926

*Забележка на коректора: Книгата е въведена изцяло – с текста и на корицата/заглавна страница.

* *Бележка на съставителя Вергилий Кръстев. Белобратков е псевдоним на д-р Михаил Стоицев.

Кои и какви са Белите братя

Статия I-ва

Моето гостуване и плен у Белите Братя

“От плодовете им ще ги познаете”.

Христос.

От година в година все повече се говори и пише за новото и бързо растящо у нас религиозно движение, последователите на което се наричат от народа “дъновисти”; а от самите тях или от съчувствениците им – окултисти или Бяло Братство.

Говори се и не може да се не говори. То е интересно, знаменателно и, в някои отношения, загадъчно явление. Интересно, защото е оригинално българско: основано и предвождано от българин, то проявява голяма жизнеспособност и клони да стане интернационално. Знаменателно, защото, макар съвсем младо, едвам 25-годишно, то вече брои по всички краища на България десетки хиляди ревностни последователи, които постоянно и с усилен темп се умножават. Семето е прозябнало дори и отвъд пределите на малка България. А загадъчно го нарекох, защото увлеченията в това движение предизвикват спрямо себе си между нас, българите, най-малко три различни становища и настроения: едни ги посрещат със зачудено любопитство; други – с подозрение, страх и омраза; а трети – с надежда за удовлетворение глада и жаждата си за Богопознание. Първите – смятат дъновистите за странни, непонятни и, може би, смахнати; вторите – за “опасни сектанти”, “нови богомили” (в калугерско разбиране); а третите – за съвременните Божи Люде, истински християни, носителите на здраве и спасение за днешния погиващ свят.

Днес за днес най-активни и гласовити в случая са хората от второто становище. Насъсквани и предвождани от официалното духовенство, те прогласяват новото учение за деморализиращо и гибелно (1)*. Че то подкопавало устоите на народността, държавата, семейството и особено на черквата. Приписват на привържениците му странни, чудовищни, неморални постъпки и похвати, особено на техния водител. Той бил враг на християнството и се гаврил с него, като казвал за себе си, че е превъплотен Христос; от което било явно, че Дънов е или манияк или фокусник (2).

Кои и какви са тия загадъчни хора? Кое от трите спрямо тях становища е право? Как трябва да се отнасяме и справяме с тях? Да им се радваме ли или да им се боим? Да им съдействуваме ли, или да им се противопоставяме? Длъжност на българската публицистика е да отговори искрено и вечно на тия въпроси. Длъжност на всеки писател и общественик е да знае къде стои досежно тия хора и тяхното предизвикателно движение.

Ето защо и аз пожелах да се запозная с тези наши странни сънародници. Искях да видя и да чуя също и особено техния учител Дънов; и да схвана с какви идеи той борави и с какви учения вдъхновява своите последователи.

И тъй, въоръжен с Христовия ключ или душемер: “От плодовете (делата) им ще ги познаете”, аз отидох на събора им 1) (Заб. Думата е за Събора им в София от 22–29 август, 1926 г.) без всяко предубеждение, да видя, да чуя и да науча, ако е възможно, самата истина.

*Забележка на коректора: Числата в скоби са въведени от съставителя на “Изгревът”, д-р Вергилий Кръстев, като обозначение и отправна точка за бележките към статията, поместена по-долу/.

Е, научих ли я? Това ще си отговорите вие, моите четци. Аз само ще ви кажа, какво видях и чух, и как аз разбирам виденото и чуто (3).

* * *

Беше август 26, къде 17 часа, когато, поизпотени под силното слънце, стигнахме на "Баучер", където, по случай годишния му събор, беше разположен лагера на Бялото Братство. Те наричат местността не "Баучер", а "Изгрев".

Мястото, състоящо се от 14 декара, бе обградено с бодлива тел (4).

Извън оградата, двама книжари разпрострели като на панаир за показ своите книги (5).

По-натам навалица любопитни надзъртат навътре и споделят своите впечатления. Двама конни стражари, разположени под сянка срещу входа, стоят готови за възможна длъжност (6).

А при входа, отвътре, един човек прецежда влизащите (7).

За пускане вътре, трябвало парола или ходатайство на някой "брат". Тъкмо когато един младеж протестираше, че го не пускат вътре, приближихме се и ние.

— Какво желаете, моля?

— Искаме да влезем. Канени сме.

— Кой брат ви е канил? Имате ли тук някой познат?

Казахме кой. Изпратиха да го повикат. В пет минути, ето го бърза. Прие ни приветно. Последвахме го навътре.

В миг се намерихме в една, от природата украсена, а от хората, твърде оживена местност. Бяхме на широка поляна, заобиколена, освен от към юг, с иглолистна гора. Из бориките имаше пътеки и скамейки за сядане. Близко откъм изток и юго-изток се прозираха през гората множество палатки. Далече откъм юг теглеха погледа величествените върхове на Витоша, дето се белееше последната останка от сняг. А в полите на планината из зелени кичури назъртахме с Драгалевци и Драгалевския манастир; още по-към изток, селата Симеоново, Дървеница, Горубляне, Герман и Искърския просек при Панчарево. Но кой ти гледа сега тия природни омайности? Ние сме дошли да видим тия приказни хора, тия странни или страшни хора, дъновистите.

А те бяха пред нас и около нас. Казаха ни, че на събора имало 1460 души. Едни седяха по пейките или под дърветата на сянка. Едни четяха, други с молив в ръка пишяха, трети спокойно разговаряха. Една голяма група слушаше разискването на "не-зная-що-си" от общ засягащ ги интерес. Други се занимаваха или почиваха из палатките. А още други, където се намирахме и ние, било единично, било на двойки или тройки се разхождаха, приказвайки си по широката поляна.

Поведоха да ни запознават: "Брат Б". "Сестра Х". срещнахме и познати.

По външен изглед хора, като хора, граждани и селяни. Но пак имаше и очевиден разлик. У жените липсваха къси рокли, рязани коси, деколтирани гърди, напудрени и боядисани лица. Като че ли модната мода тук бе обгорели от слънцето лица. Вместо модни шапки, всякъде личаха бели пребрадки. А у много мъже липсваха колосани яки, — тези модни халки на западната цивилизация. Голямо множество бяха облечени в бели дрехи, внушавайки и оправдавайки идеята **Бяло братство**. Хубаво име. Хубав символ и лесно изразим — външно, ала не тъй лесно осъществим вътрешно. Как можем позна бяла ли е на еди-кого си душата? Отчасти по носията и думите; повече по лицето и очите; а най-вече по обноските и по делата (при условия, че са искрени) (8).

Срещнахме и двама-трима познати, бивши евангелисти (9).

Между тези "сестра Х. С.", една американка (10). И тя носеше бяла пребрадка. Щастлива в новата си вяра, тя изведнъж почна на английски да ми проповядва. Както всички, тя с особена жар говореше за Учителя; Дънов между тях няма друго име, освен "Учителя".

– “Ах, г. В. вие трябва да го чуете как говори! Аз съм американка. Слушала съм велики проповедници; но като Учителя – никого, никъде. Аз му дължа живота си. Неговото учение ме спаси и телесно, и душевно”.

* * *

Удари час за вечеря. Поканиха ни на трапезата. По право, на една от трапезите. Защото, разбира се, хиляда души не могат да се хранят на една трапеза. Та имаше (не броих колко са) варненска, за варненци, търновска, за търновци и пр. Нас настаниха на пловдивската. Поканени любезно, седнахме както всички, на постлани черджета (11).

Свирна тръба за молитва (12). Всички стават на крак. Станахме и ние. И хилядното множество като един човек изрече: – “Няма Любов като Божията Любов. Само Божията Любов е Любов”.

След това насядахме пак. Като всяка вегетарианска трапеза, тя беше проста и постна; ала богата до разкош със засмени лица, братски думи и благи чувства. Млади и стари, особено младите, ни обслужваха с грижливи ръце и приветливи лица. Разговорите се въртяха се около “Учителя” и учението. Преди да станем от трапезата, изпяха се възторжено, с участието на всички, няколко свещени песни. Всичко, особено пението, ни направи силно впечатление; защото някои пееха със затворени очи, с лица екзалтирани и унесени. Най-сетне, по знак на Учителя, тръбата ни изправи пак на крака, и съборяните изрекоха едногласно: – “Само Божията Любов е Любов!”

С това се свърши тая паметна за нас вечеря с Белите Братя.

* * *

След вечерята полковник Б. ме разведе да прегледам лагера. Всякъде, из палатки и дворища, владееше чуден ред и образцова чистота. Да не вярваш на очите си, че си в България. Тези, повече от хиляда души, от всички възрасти и класи, живели денонощно тук близо седмица, а никъде нямаше ни мирис, ни смет, ни хвърлена помия, ни люспа или кора от плод; никъде късче хартия (13).

Който е виждал български лагер или дружина по екскурзия само един ден, мъчно ще повярва възможността на това, което в лагера на дъновистите е хубав факт. Тоя ред и чистота свидетелствуваха, както ми казваше брат Б., за присъствието не само на дисциплина, но че в тия хора имаше и високо съзнание. Съзнание тъй желано и тъй рядко у нас.

На разни места из лагера видях следните няколко надписа, назначени за умствена дисциплина.

При склада за провизии и хляб:

“Търсете и живия хляб”;

Край една пътека:

“Чисто сърце,
Светъл ум,
Диамантена воля.”

Край друга пътека:

“Мисли, право мисли!”

При слънчевия часовник:

“Вложи Истината в душата си и свободата, която търсиш, ще я намериш”.

Макар не всички оригинални, обаче, всички тези са чисти, възвишени и творчески мисли.

* * *

Мръкваше се и аз тръгнах със своя другар да си ида. Но приятелите дъновисти ме поканиха да пренощувам с тях, та да видя на другия ден упражненията им при изгрев слънце. Още по-лесно ме склониха, като узнах, че щяло да има и беседа от Учителя им, когото аз никога не бях слушал в публична реч.

А Петър Дънов, създател, водител и душа на това оригинално и грандиозно движение, струваше си да бъде слушан, и ако е възможно, преценен. Аз ще се опитам да предам впечатленията си за него по-после. А сега ще кажа само следното. Аз най-първо го съгледах пред една от трапезите, нещо пет метра, откъдето аз седях. Дънов заемаше тихо, недемонстративно своя авторитетен трон. Той седеше въз бяла възглавница на бяло столче, когато ние всички седяхме на тревата или на постлани черджета (14). Макар безгласен, той бе средоточие на всички погледи и внимание. Екзалтирани жени стоят около него и с тихо благоволение и нежни ръце му услужват с умиление и страхопочитание. Те не искат да знаят кой ги гледа и какво мисли за тях. Те смятат това не труд, а висока и свещена привилегия.

Мъже и жени говорят за Учителя с фанатична преданост и сляпа вяра, и гледат на него като на властна сила, свърхчовешка и свърхземна. По неговата заповед или позволение, или заради него, половина от Белите братя и сестри биха отишли на мъченичество, като първите християни; и биха отишли с песни. Всички за всичко се допитват до него. И като го питат или се сбогуват с него, благоговейно му целуват десницата.

Според "Църковен вестник" в България има 15,000 дъновисти. Според други, от 40,000 нагоре. Тъй щото подир Св. Синод г. Дънов брой най-много последователи в България. И то с авторитет, какъвто Синода никога не е имал. Още по-чудно е, че Дънов е постигнал този се чуден патриархат и продължава да го владее, без оръжие и стражари, без шарилки и дрънкалки, без анатем и подкупи. Светия или магьосник, пророк или манияк, това е човек със свърхчовешки постижения през първата четвъртина на Двадесетий век. Такъв човек не заслужава ли да се посети и изслуша? (15)

[Зорница, Г. XLVI, бр. 38 (22.IX.1926), с. 2]

Статия II-ра

Молитвено тържество пред изгрев Слънце

“Господи Боже, Ти си Бог мой,
Тебе търся от ранни зори;
За Тебе жадува душата ми.
За Тебе чезне плътта ми
В земя пуста, суха и безводна” . . .

Пс. 62.

Моите любезни гостоприемци бяха семейства запасен полковник Б. и инженер С., наричани в това общество брат Б. и брат С. Те и мен тук наричаха и третираха за брат (16).

Званията “брат” и “сестра”, докато са нови и пресни, са наистина мили и топлят сърцето. Сладка е мисълта, че сме деца на Бога; следователно, братя и сестри. Помня, колко хубаво ми се видя това, когато, преди години, за първи път чух методистите да се здрависват и означават така. Но, уви, аз доживях да науча, че кога изфиряса чувството, когато изчезне **братствеността** на дело, същите думи стават баяти, банални и нещо по-грозно от гавра. Дано Белите братя и сестри никога не изпитат това душевно огорчение и разочарование.

* * *

Както бяха ми известили още от вечерта, всички станахме рано, къде 4 часа; набързо се облякохме, поизмихме се и се отправихме за сбирещето всред

лагера. Беше хубава нощ, обещаваща ясен летен ден. Месечината грееше приветно, звездите почваха да бледнеят пред пукващата се зора, която бе обявена от Зорницата, блестяща, една копраля над хоризонта.

Когато малко подир 4.30 ч. стигнахме голямата, сред лагера, поляна, аз бях изненадан от неочакваната гледка. Може би, по-право е да кажа: моите изненади започнаха засилено да се нижат. Там ние заварихме може би до 500 мъже и жени, а други, едновременно с нас прииждаха на групи и тихичко заемаха местата си в стройни редове.

Още при пръв поглед три неща ме изненадаха, най-малко три: че толкова хора бяха самоволно там толкова рано; че всички стояха и продължаваха да се образуват в стройни, геометрично правилни редове; и то без никакъв видим или гласен разпоредител; и че там владееше невъобразима, за такова множество, пълна, тайнствена тишина. Сякаш, че това множество стоеше със страхопочитание пред живо някое божество в тайнствен някакъв си храм. Тук личаха набожно благоговение, безупречна дисциплина и чудесен ред, на които един соколски вожд, един параден генерал би завидял. Редът беше тъй правилен, щото, отдето и да погледне човек, виждаха се прави редици от човеци, поединично отстоящи, равномерно на два метра един от друг. Мъжете, гологлави, стояха отдясно; а жените, в пребрадките си побелява лявата половина на полянката. Всички с лице към изток, стояха прави, неподвижни и безмълвни като статуи.

Изненадан и трогнат от грандиозната пред мене гледка, аз напразно търсех с око оня, който е пружина и душа на този народ. Затова попитах тихо на английски брат С.

– Къде е г-н Дънов?

– Той още не е тук, отговори г. С.; но е вече време да пристигне. Той идва точно навреме, излизащ измежду боровите пред нас.

Натам именно бяха обърнати в сериозен взор всички лица. Пред нас с потайна тържественост се издигаха замъглени в утренната дрезгавина стройните борики. Над тях трептиво бледнееше Зорницата, готова да избяга от ослепителния рефлекс на Аврора; – когато един невисок, спокоен глас отпред наруши получасовата тишина. (Както разбрах после, това било гласа на неусетно пристигналия вожд). Минутно, гласа на брат С. (гръмогласно, за да се чуе от цялата фаланга) **(17)** повтори произнесените от Учителя думи:

– “Благославяй, душе моя, Господа!”

Тогаз се разигра една част от драматичната, невъзможна за описване сцена, която се не подава на изказване; но която може да разплаче от радостно умиление един архангел. Дължимо може би, на ранното утро на горската, под небесния свод, обстановка, на тисязогласния хор от клеветени и угрозявани люде, – не зная на какво се дължи: но ефекта на изпетия псалом бе за мен несравняем, освен с апокалиптичните сцени в Откровението на Йоана. Никаква тържествена литургия не може да се сравни за минута с това тържество в неръкотворния храм в подножието на Витоша **(18)**.

В миг, с ръце, издигнати над главите си, песента се поде от 1000 гърла с такава трогателна ревност и хармонични повторения, докато се разлюля гората и душата на всеки неатрофиран духовно човек.

А думите, които тъй тържествено се пееха, бяха следните:

“Благославяй, душе моя, Господа!
Не забравяй всичките му милости,
Не забравяй всичките му благости,
Не забравяй всичките му добрини!
Не забравяй милостта Му,
Не забравяй благостта Му,
Не забравяй Обичта Му,
Не забравяй Любовта Му!”

Последните четири реда се повтаряха три пъти: първият път силно; втория път – тихо; третия път, много тихо.

След това почнаха **седемте** физически упражнения, които се изразяваха с разни телесни пози и движения: с главата, ръцете, краката, но и с цялото тяло, като следваха сякаш автоматично Учителя, който стоеше пред тях и сам, с чудесна ловкост за възрастта му, правеше едновременно същите движения. Понякога падаха на земята, коленичеха и ставаха, всички едновременно, с чудесен такт, хармония и пълна тишина. А преди всяко от тия телесни упражнения, всички заедно наизуст пееха някоя песен, изговаряха една молитва, или някое назидателно изречение. Песните и изреченията се повтаряха, или части от тях, трикратно **(19)**.

Между молитвите бяха Господнята молитва, "Отче наш" и 91 Псалом, изговаряни заедно от всички. А седемте назидателни изречения, по едно пред всяко упражнение, са следните:

1. "Господи, да дойде Твоето благословение върху мен".
2. "Да се изпълни душата ни с Божиата Любов".
3. "Да възрасне в нас Божиата Правда".
4. "Ще служа Господу с всичката си душа".
5. "Ще се радвам на Божиите блага".
6. "Ще ходя в пътя на Истината".
7. "Верен, истинен, чист и благ всякога бъди". **(20)**

Тъкмо тогава, след шестото упражнение се зададе слънцето. С появата на крайчеца от светлото кръжило, множеството се раздвижи, заловиха се за ръце, като на хоро, та образуваха седем хармонични или концентрични кръга: петте вътрешни кръга от жените, а двата външни от мъжете. И всички заедно запяха:

"Изгрява слънцето,
Праща светлина, –
Носи радост за живота тя". **(21)**

От друга песен, която пяха, схванах тези думи:

"Мисли, право мисли;
Свещени мисли за живота ти
Крепи, крепи, крепи!"

"Сила жива, изворна, течуца –
Зун ме зум
Бином ту мето. Аомен!"

Дали това са части от същия химн и какво е значението и езика на последните два реда, аз не зная. Предполагам, че са санскритски. Се-таки, с думата "Аомен" ("амин", вероятно) се свърши утринното молитвено тържество, бдение и упражнение.

* * *

Аз имах случай, доколкото е възможно за един ден да се запозная с членовете на това загадъчно братствено движение.

От гледище религиозно, те произхождат от толстоистки и протестантски среди, ала най-много измежду православните **(22)**.

От гледище народностно, както и самият им Учител, те са чисти българи. Има по един или двама от други народности: евреи, руси, един италианец, една американка; но подавяващото мнозинство са българи от всички части на България, Тракия и Македония.

От гледище съсловно и обществено, това са наши съграждани и съселяни: учени и прости, учители и студенти, адвокати и чиновници, търговци и военни. Каза ми се, че обществото им наброявало около сто души запасни офицери. Според един противен тям източник, имало "генерали" и "генералши"

дъновисти. Но аз такъв не срещнах. Има и висшисти, както и от всяка степен на култура. Ала болшинството ми се видяха като хора от средна класа: еснафлии или "малоимотни", както ги биха нарекли социалистите.

А от гледище психично, характерно:

- Те са съзнателни, дисциплинирани, любознателни, набожни и, както всички нововерци, високо-нравствени. Ето това е най-ценното: може би трябва да кажа: **най-бялото** нещо, което видях у Белите братя.

* * *

Аз приказвах с мнозина от тях частно и внимателно ги наблюдавах на беседите, които слушахме заедно на "Изгрева".

След закуска, на която се повториха сцените на вечерята, аз с нетърпение чаках беседата, където можех да видя и да чуя Дънов в по-непосредствени обръщения към своите последователи.

Къде 10 часа, към източната страна на полянката се яви подвижна дъсчена платформа, или площадка, издигната около метър и половина над земята. Платформата бе добре засенчена и постлана с килимче. На килима имаше стол, пред стола – маса, а върху масата, Библия (23).

Всички се стекохме там и насядахме пред естрадата на тревата в полумесец. Жените, както обикновено, носеха белите си пребрадки. А мъжете, макар слънцето да печеше силно, почти всички бяха без шапки. Всички с очакване гледаме празната пред нас платформа. Изведнъж всички се изправят на крака. Значи – Учителят иде. Всички стоят, докато той бавно стига стъпалата, изкачва се на естрадата и сядат, – тогава едва сядат и те.

Г-н Дънов чете и проповядва седешком, без какви да било писмени бележки; и чете с увеличително стъкло (леща или лупа). Оная утрината той говори повече от час, но макар слънцето да печеше силно, та мнозина бяхме в пот, никой не се помръдна от мястото си (24).

Преди да почне да говори, както и след като свърши, имаше песен и молитва, в които участваха всички. Музиката им е особена, за качествата на която не съм компетентен да дам мнение. Песните им, слаби откъм поезия, са чисто духовни и щастливо засягат братствените подвизи на земния живот – една евангелска черта, която пакостно липсва у старите формалистски черкви. За пример, вземете следните откъслечи:

"Зора се чудна зазорява,
зора на светъл нов живот"

"Слънцето на любовта
изгрява веч на света:
Вредом праща светлина
И разнася топлина.
Ний сме слънчеви лъчи,
Носим новия живот"

"На слабите да носим
Подкрепа и обнова,
На страдащите – милост
И свободата нова.

. . . Напред да полетим
Света да обновим"

Хор нямаше, нито музикален инструмент да води пението; но те пееха въодушежено, с победна вяра и радостен екстаз. Техният особен начин, да преповтарят части от строфите, въздействува упоително и увеличава заразителността на новата вяра (25).

Интересни бяха тези нововерци да ги наблюдава човек по отблизо и като слушателство. Мнозина от възрастните хора имаха бледи, делнични лица, тъй да кажа. Това бяха усърдни, решителни лица, лица на духовни подвижници.

Тяхната пълна вяра и преданост към Учителя се четеше по лицата им.

Докато той говореше, много хора, особено между жените, слушаха със затворени очи, с усмихнати и възхитени лица, като че ли звука на гласа му ги милваше с благодатен лъх. Мнозина държаха в ръцете си молив и тетрадка и записваха всяка паметна мисъл от проповедта (26).

Отдясно ми, почти срещу мене, седеше една млада поетеса. Изразителното ѝ лице се четеше като отворена книга. Тя не слушаше, а просто пиеше думите на Учителя с всичкото си младо същество. Отвреме навреме, когато някоя мисъл я огрееше особено и по-сладостно, тя с озарен и обърнат към мене поглед, възкличаваше:

– “Е, сега видя ли! Разбра ли? Ти чул ли си нейде другаде такъвиз светли и крилати думи, такъвиз мъдри и дълбоки мисли, такъвиз сияйни и божествени идеи!”

* * *

Две са отличителните черти на Белите братя: лоялна, беззаветна преданост, заедно с благоговейно доверие към Учителя им; и братствени, любезни обноси помежду им. Първото, по своята голяма сила, изненадва. Второто, по своята морална хубост, плени.

Гибон и всички историци свидетелствуват, че това бяха отличителните качества на първите християни; и че тези, именно, качества им дадоха победата над всякакви неприятели от тогавашния свят и култура. Културният, било елин или римлянин, гледаше на тях отвисоко, с презрение или насмешка. Ала общелюдието, изморено от себеубийствени ежби и омрази, при вида на християните казваше:

– “Я вижте как се любят помежду си!” И един по един се прилепваха към тях.

Вие, които се чудите или питате, защо дъновистите напредват, по-добре се запитвайте: днес няма ли нужда или жажда за братствен живот?

* * *

Ето това са в бегли черти Белите Братя, дъновистите. Хора усърдни, които гладуват и жадуват за правдата. Които копнеят за “братство-единство”. Пластични души, защото са пияни с виното на едно ново-старо-ново учение на братолюбието (27).

За Дънов този хиляден свят, както и хиляди други из България, които не са могли да дойдат на събора, са пластични души, гъвкава глина в ръцете на грънчаря-учител да прави от нея, какъвто си ще съсъд. И той, изглежда, че не е злоупотребил със своя небесен мандат.

Създал е от тях **честни** люде. Искате пример? Ето го. В лагера “Изгрев” имаше до едно дърво поставен сандък или долап, наричан “пощата”. Всеки изгубен предмет, от игла до часовник, се подирваше и намерваше там. Защото, който намери нещо чуждо, там на пощата го оставя (28). И “нищо”, казаха ми, “през всичкото време на събора не се загуби”. Е, четецо мой, така ли е на вашия събор, пазар, панаир? Така ли е по вашето село? Там вероятно е както у нас, а именно: близо половина от плодовете на моето стопанство аз неволно дяля с “нощни ортаци”. Онзи ден цяла прогимназия ученици ми обраха две дървета круши. Не знам дали и учителите не са били с тях, защото и досега не са дошли за извинение и обяснение. Изобщо, хищната ръка на българина е като лепка за всичко чуждо, което пипне. А тези хорица, невероятни българи, не само не крадат, а си дават труд да търсят стопанина на каквото намерят чуждо. Това не е ли чудо?

Честни люде, честни българи! Това е чудо и истинско благодееие. “Честният човек”, казва английският поет, “е най-благородното от ръката на Бога създание”. А човека, който посредничи да създава от крадеца – честен човек; от

паразита – производител; от алкохолика – трезвеник; от кръвника – братолюбец; от бюрократа – служител, е велик обществен благодетел.

Прочие, кой и какъв е тоя чудотворец на 20-и век?

[Зорница, Г. XLVI, бр. 39 (29.IX.1926), с. 2]

Статия III-та

Дънов

“– Учителю, каза му Иоан, видяхме
един човек да изгонва бесове в твоето име:
и му запретихме, защото не следваше нас.
А Исус рече:
– Недейте му запрещава . . .
понеже оня, който не е против нас, е откъм нас”
Марка 9: 38–40.

Кой човек е велик? Как се мери величието на човека?

Как се знае размера на една планина? – По висотата, ширината и простора ѝ.

Как се определя величината на една река? – По дълбината, ширината и дължината ѝ.

Как се мери величието на човека? – По обема на постиженията му, по засяга по време и пространство на идеите му, по простора в света на влиянието му.

А по мярката на тоя мащаб, кой е най-великия в историята българин: Крум? Симеон? Асен II? Самуил? Св. Кирил? Отец Паисий? Ботев? Стамболов? Иван Вазов? Не, нито един от тези.

Най-великият българин е бил, и е, поп Богомил. Той единствен, между нашето племе, с кваса на своето жизнедавно учение, е внесъл ценен принос в съкровищницата на световната култура. Като реформатор, поп Богомил беше предтеча, беше Иоан Кръстител, на всички велики реформатори, с които цивилизацията се днес гордее.

От своя народ, благодарение на злочестото византийско влияние, тоя великан е нещо по-зле от отречен. Нещо по-срамно от забравен. Англосаксонците величаят Уиклифа, Швейцария слави Калвина, Германия се гордее с Лютера, Чехия, макар католишка, милее и славослови Ян Хуса. А България – както еврейството по отношение Исуса – продължава да клейми и да се срамува от великия си роден реформатор, Поп Богомила (29).

Господа български историци и патриоти, – към истинските се обръщам – докога ще се водите по черните раса? Докога ще се държите за тях като сополиви деца за полата на майка си! (30)

Поп Богомил трябва да се възкреси от гроба на забвението. Той трябва един ден да има паметник по-великолепен и от оня на Цар Освободителя. Защото Поп Богомил, тоя наш Ян Хус, изгорен върху кладата на византийските клевети, е чест и слава на българското име (31).

* * *

Най-чудното и най-интересното у Белите братя е техният Учител, Дънов: основател, глава, душа и живот на това загадъчно и интересно движение.

Отдето и да го гледаш, това е бележит човек. Един, единствен, с празни ръце, без приятели, без богатство, без издръжка, без звонко име, без високо

положение, без обществено влияние, той днес, след 25 годишен проповеднически труд, се радва на постижения, на които най-успешния му съвременник може да позавиди. Днес Дънов има и приятели, и средства, и завидно име и е обожавания вожд на десетки хиляди хора от всяка възраст и съсловие. И при това, бъдещето му обещава несравнено повече; защото делото му има някои изгледи на дълговечност, и да е сега в самото си начало. Сигурно, това е българин от рода на необикновените, а може би и от размера на великаните. Това е човек и нещо плюс. Дънов, по всичко изглежда, е от ония редки исторични личности, които поради изненадните си постижения, още приживе стават легендарни; изпърво за своите приближени, после почти за всички.

Като съдим апостериорно, от размера на неговите удивителни постижения: не само числеността на неговите обожатели и жизнеността на движението му, но и силата му да изменява благотворно човешкия характер, от една страна; а от друга: обаянието на личността му върху неговите последователи: – Дънов е религиозен гений. Един от историчните духовни, може би, мирови учители. Един от ония полуисторични, полулегендарни личности, които на верски език се наричат **Божии пратеници**: пророк, ясновидец, Кришна, Махатма, Баб и пр., а на съвременен научен език – религиозен гений (32).

Ала за свободния от хипноза на вярата: за външния прозаик-наблюдател, за студеното перо на журналиста, този човек прави впечатление повече на странна ексцентричност, нежели на исторично величие (33).

* * *

Дънова аз видях, както казах, най-първо на вечерята, а после го видях като слушател на две негови беседи. Той е човек среден на ръст, на около 63 години, с пълна бяла брада, прошарени вежди, сединая, изобилна и подрязана до рамената коса. Изпито, мургаво лице, внушаващо средновековния отшелник или индийския йога, върху постройката на калено, здраво тяло. Лицето още внушава силна воля и железни нерви, а изпод дългите вежди, полуприкрито, гледат две уж равнодушни очи; но в същност, те гледат изпитателно, за да те теглят на тънка терезия. Наметни му една индуска туника, и той е цял индийски факир. Ала г. Д. не ходи бос и полугол, като факирите. Напротив, с изключение яката и връзката, той е добре облечен по европейски.

Като събеседник, Дънов се скъпи с думите си. Говори късо, мудро и отмерено. (34) Ала в публична реч той се съживява и далече не е тежкоезичен. (35)

Като оратор, той не е блестящ лиричен ум. Не е красноречив, не е академичен; и често е нелогичен. Изреченията му не са отривисти и плавни. Хуморът му не е твърде тънък. И фантазията му, като луд кон, често го отнася до непозволени за трезвия ум пътища и области. (36) Ала той е оригинален; добре начетен в индийските и християнски писания, та притежава голям склад на мисли и легенди из религиозната книжнина и философия. И, както видяхме, владее общолюдието с голяма сила. С почти неотразим **авторитет**. Никой папа, никой Демостен в това не го е надминал. За последователите му буквално: "Никой човек не е говорил, както тоя човек говори" с власт и сила; "а не както книжниците и фарисеите". Не както кардиналите, владиците и пасторите със зазубрени по угода на времето легалности.

Когато аз го слушах, той чете **Иоана 10 глава** и взема за текст 17 стих. След два дена го слушах да проповядва от **Матей 15:13**. Но нито в първия, нито във втория случай се придържаше о текста си. И в двата случая думите му тъй малко изхождаха от текста, щото си щеше да е, ако поставяше последния текст на първата беседа и обратно. От съдържанието на беседата, човек не знае защо му е бил текста. Това ще се види и от следните негови мисли.

Някои от мислите му, доколкото ги схванах (изказани в мои думи) са следните:

"Големите и много пророци в България са признак, че тук има

извънредно богатство на живот; голяма
жизнеспособност.

Що е зло? Злото не е нищо друго, освен неразумно използване
на живота.

Идолослужителят не е омразен Богу. Той му е даже по-мил: като
заблуденото дете, което с плач и мъка търси баща си –
Бога.

Трябва всички да сме пророци. Всички да сме поети.
Главна пружина в живота трябва да е любовта; любов към Бога.
Новото учение почва с Бога и твори по закона на любовта.
Ако Бога нямаме, ще имаме друго. Репарации, например, имаме,
защото Господа нямаме. Сиромашия имаме, защото
Господа нямаме.

Всичко, каквото е било вършено от древни светии и пророци,
можем да извършим и ние днес.

Открие ли се нейде извор, той ще се посещава от (жадни) люде.
Вие трябва да получавате писма от невидимия свят.

Основата е (или трябва да е): любов към Бога с всички сили, ум,
сърце, душа.

Всички и всеки, който и където върши добро, когато върши нещо
добро, той сътрудничи с нас и ние с него.”

А из втората му беседа (Мат. 15:13) схванах следните мисли (изказани
пак в мои думи):

“И Бог се развива (еволюира).

Които отричат Бога, доказват съществуването Му; само
съществуващото може да се отрича.

Ние сме за Царството Божие на земята.

Целта – да разбираме Бога. А да узнаем Бога, трябва да го
любим; а не обратното.

За сегашния живот ще приказваме след 2000 години
Християнството остави платното на кросното (още нерязано и
нешито).

За съвременния свят говорят в небето, както съвременните
народи приказват за Българите.

Страданието може да е болезнено, но то не е зло. Страданието е
чук в ръката на Божествения скулптор.

Аз искам през идната година да бъдете плодови. И който вкуси
от вашите плодове, да благодари на Бога”.

Много нещо бих могъл да кажа по цитираното. Но то би ме отдалечило
от предмета. Засега само обръщам внимание на онези, които са способни да
виждат с ума, че това не са думи на слабоумен човек. Тук прозират необикновена
мисъл и самостоятелна оригиналност. Дънов не цитира никого, освен Дънова (37).

* * *

Петър Дънов е по плът син на варненския поп Константин Дъновски; а
по дух потомък на скандинавеца Сведенборг и брат или братовчед на индуса
Ганди. С изключение на около седем години прекарани в Америка, той е прекарал
живота си в България. Той се е учил във варненските училища и гимназия, свършил
американското училище в Свищов, следвал, ала не свършил, по медицина и
богословие в Бостънския университет, Съединените държави, и продължил
самообразованието си във великия Университет на живота. В него той и учи, и
преподава до ден днешен. И в тоя университет той е сега професор с небесна
диплома, според някои, на няколко десетки хиляди мъже, жени и деца. Ала каквото
и да мислим за дипломата на професор Дънов, никой никъде не е имал по-
прилежни, по-предани на уроците си ученици (38).

Аз, обаче, няма да пиша биографията на Учителя на Бялото Братство. Неговият биограф не е още роден (39). Той ще пише за живота, дейността и учението му, в няколко тома, някога през ХХI век, когато България ще отпразнува стогодишнината от смъртта на великия български реформатор (40).

Не е още време да се рисуват душевния и историчния му портрети.

Аз виждам и драсвам само няколко ясни контури на чудатия Учител; контури, на които нашето сприхаво поколение може само гузно да се усмихва или жлъчно да се ядосва. Макар и да не може предказно да се говори с конкретни подробности, аз в перспектива виждам (или, ако щете, струва ми се, че виждам) няколко грандиозни постижения и отлики на тоя дивен българин, на чиято слава и величие славни царе и велики завоеватели в бъдеще ще завиждат (41).

Аз рискувам предсказанието, с други думи, че мястото на Учителя Дънов в историчната Валхала е много по-почтено и по-сигурно от тяхното (42).

Две неща, създадени от самаго него, издигат Учителя на Белите братя до български фактор от исторично значение: първо, неговото силно прихватливо учение; второ, неговите добри и предани нему ученици.

За мирогледа и Учението на Дънов аз сравнително малко зная. Ала оттова, което чух и узнах, няма нищо, което да е непримиримо с **Христовото учение**. В същност, аз го намерих много по-християнско, отколкото, поради слухове, очаквах. Ядката на системата е **Любов, Мъдрост и Истина**. Това "ново" учение е древно като планините и чисто като светлината, – а при това, не по-малко християнско. И оттоя център извират чудесно възвишени морални наставления. Кой свещеник, запример, на коя черква, е дал на своето паство по-възвишен и по-християнски лозунг, от тазгодишния на белобратчиците, който вече цитувах (43):

"Верен, истинен, чист и благ всякога бъди!"

Няма съмнение, че в религиозно отношение, Дънов е пил дълбоко от мистиката (не мастиката!), виното на сънния Изток, от водите на свещената река Ганг, – пил дълбоко до опиване, аз мисля. Ала, благодарение, той не е забравил да пие и от бистрата отрезвителна струя на Евангелието.

* * *

Друго съображение, което го прави фактор от исторично и обществено значение, е: плодът на влиянието и учението му: характера на неговите умножаващи се последователи. Това са, както вече ги описах, съзнателни и дисциплинирани граждани, по-морални и братствени от всяко в нашата страна общество. Това са хора, които аз бих обичал да имам за съсед; пасторът – за свое паство; владиката – за енорияши; властника, – за управляеми; държавника – за сънародници; търговеца, доктора и адвоката – за клиенти; и всеки добър човек – за съграждани и съсед. Само глупавият невежа би бил на противно мнение; и само престъпния би ги мразил, преследвал и наричал "опасни".

Все-таки, това е убеждението на неговите предани последователи, че той е епохална исторична личност (44). Затова те не го наричат "дядо Дънов" или "господин Дънов", а Учителя. "Учителя" с главно "У", един и несравним на земята. И с право. Защото, доколкото знаем, той е несравним с никой свой съвременник, освен с Махатма Ганди.

Нито е потребно човек да бъде дъновист, за да види, че Дънов е вече човек историчен; издигнат до недостигаема неувредимост. От света, от когото и да било, той е вече неуязвим. Гонение от пътя му няма да го отклони. Смърт делото му няма да спре. Насилствена смърт само би го засилила и ускорила. Българинът господин Петър Дънов, не е вече ни "Петър", ни "господин". Той е Дънов, предмет на историята за критика и за славословие. (А той ще вкуси изобилно и от двете). (45)

И неговото велико дело, което като пристигаща Пролет, в сърцето си носи пъпките на живота, а на челото си зората на утрешния ден, – историчното братско движение, на което той е родител, глава и душа, ще отнесе името му зад всяко българско име, до краищата на света. България е дала досега, както казах, един само друг велик реформатор, чието дело, отхвърлено у дома му, преобрази и издигна до първенствующи в света сили Германия, Англия и Америка: страните, които го възприеха и доразвиха. Ако днешната реформа вземе същия ход, същия път, тя ще има на по-висок етап подобни последици и постижения. Такова е последствието от всяка жизнена истина. Народ, който я приеме и доразвие, ще се издигне; народ, който отхвърли, ще изпадне на долно стъпало, – и ще лае на месечина против “великите сили”: т.е. против издигнатите чрез истината.

Бялото братство е пиле, излюпено из черупката на християнските догми, и с освободените си и засилени крила, то негли ще ускори хода на България към Божието на земята царство.

* * *

Обвиняват го, че Дънов казал, че е превъплотен Христос. Аз не чух, нито съм чел той да твърди това нещо. Ала, ако аз вярвах в прераждане, щях да кажа, че той е превъплотен Поп Богомил, оня религиозен гений от преди хилядо години, чийто живот, чрез учението му, пробуди и прероди, въпреки кървави гонения, Западния свят (46).

Враговете на Белите братя, наричайки ги “новите богомили”, безсъзнателно пророчествуват за тяхното велико и благотворно исторично предназначение. Защото древните богомили – наричани в Германия – катари, в Италия – патарени, в Англия – лоларди, във Франция – албигойци и “българска вяра”, – бидейки будители преди ренесанса и реформатори преди Реформацията, дадоха най-големия в историята тласък на света към култура и възход. Прочие, ако това несъзнателно пророчество се изпълни, България, чрез Белите братя, ще има голям дял в реализирането на Божието царство (47).

* * *

Доказателство, че Дънов, както и сам изрично заявява, служи на Божието царство; ей, на Христовото царство, е за мен това, че:

Той “изпъжда бесове”.

Оттова доказателство по-добро не може да бъде. Той сигурно изпъжда бесове. Освен женските бесовчета, за които писах в друга статия, – измежду неговите последователи той е изгонил бесовете на злобата, омразата, хищността, отмъщението, алкохола, никотина, атеизма, недоверието, материализма и други от същия легион бесове.

Господа черковници, макар и да не следва вас, недейте му запрещава. На добрите от вас той е мощен сътрудник за възобновление и изправление на живота. А на злите и невежите, той несъмнено пречи. Но напусто ще си хабите барута и едните и другите. Не можете го увреди. Ако го убие, само ще го увенчае с мъченичество; ще окървавите себе си и ще засилите делото му. Но няма да го спрете. Затова аз казвам, с думите на Оногози, с чието име обичаме всички да се кичим:

“Недейте му запрещава. Понеже всеки, който не е против нас, е откъм нас”.

Красно село, при София.

[Зорница, Г. XLVI, бр. бр. 41 (13.X.1926), с. 2-3.]

4.2. Стоян Ватралски (1860–1935) Бележки и коментар по статията “Кои и какви са Белите Братя (дъновистите)”

д-р Вергилий Кръстев

Част 1. Бележки

1. Евангелисти, протестанти и Учителят Дънов

1.1. Стоян Ватралски е един от достойните евангелисти в България, който не се е числил към нито една от многобройните евангелски църкви у нас. Затова си има причини.

1.2. За връзката между Учителят Дънов и протестантите-евангелисти можете да прочетете в *“Изгревът”, т. II, с. 223–225, № 101-103.*

1.3. За Учителят и протестантите виж в *“Изгревът”, т. V, с. 531–534, № 204.*

1.4. В Школата на Учителя от 1922–1944 навлизат много младежи дошли от евангелските среди. Но най-интересното за тях важи едно правило, изречено от Учителя Дънов:

“От протестантин окултист не става”.

“Пазете се от маята на протестантите, ще ви заквасят и ще станете протестантски хляб”.

“А Мойсей, който изведе евреите в пустинята чрез Ангелът и Бог Йехова ги хранеше с безквасни хлебовете”.

“Протестантите поставят много клопки – пазете се от тях.”

За “Евангелисти младежи на Изгрева” виж *“Изгревът”, т. VI, с. 474, № 4.*

1.5. Като класически пример на протестанти, дошли при Учителя е случая с Галилей Величков и рождената му сестра Веска Велиčkova. (Виж *“Изгревът”, т. VIII, с. 411–430 и по-специално с. 411–417, 421–430.*)

А защо идват при Учителя? Защото Той ги е подготвил и наредил да се родят чрез тези родители, та като дойдат при него да бъдат свободни по ум и по дух.

2. Съборите на Бялото Братство и тяхната възбрана

2.1. Съборите на Бялото Братство са съпровождани от големи гонения и противодействие от страна на църквата, военните и властите.

Така е спрян съборът през 1914 г. (Виж *“Изгревът”, т. V, с. 357.*)

А за Съборите в Търново, виж *“Изгревът”, т. V, с. 355–361.*

Съборът през 1922 г. в Търново е съпроводен от много голяма съпротива от църквата и властите. За него виж *“Изгревът”, т. V, с. 365–367.*

А за съборите през 1922 г. виж *“Изгревът”, т. V, с. 362–369; т. VIII, с. 23–24.*

Съборът през 1923 г. е спрян от Александър Стамболийски с всички възможни последици за него. (Виж *“Изгревът”, т. IV, с. 446–448.*)

Съборът през 1924 г. е в София от 24.08.1924 до 07.09.1924 г. Беседите на Учителя от този събор са отпечатани в томчето **“Разумният живот”.**

Съборът през 1925 г. е отново във Велико Търново от 23 август до 29 август

1925 г. Това е публикувано в томчето **“Две свещени положения”**, както в **“Наряди и упътвания”** от 1925 г. Под влияние на владите от Търново се прави подписка от всички граждани от Търново до правителството, да се спрат съборите на Дънов. Властите ги спират. Учителят се зарича никога кракът му да не стъпи в Търново. И това той изпълнява до края. Виж как това е ставало, в *“Изгревът”*, т. IV, с. 298–299, № 21.

2.2. **“Съборът през 1926 г. и военната блокада”** – виж в *“Изгревът”*, т. I, с. 93–96.

2.3. Как се е идвало на събор през 1926 от провинцията, виж *“Изгревът”*, т. VI, с. 514–515.

2.4. За забраненият събор през 1926 г. и неговата отмяна виж *“Изгревът”*, т. I, с. 432–436; т. IV, с. 417–418, № 26; т. XVII, с. 660, № 27.4.

2.5. За конфликтът с полицията на съборите виж *“Изгревът”*, т. XVII, с. 622–623, № 5.8.

2.6. За съборите в Търново виж *“Изгревът”*, т. XVII, с. 624–625, № 5.10.

След отмяна на забраната на събора през 1926 г. – виж *“Изгревът”*, т. XVII, с. 620–622, № 5.7.

2.7. През **1927 г.** съборът е свободен и Учителят дава **“Пътят на ученика”** – виж *“Изгревът”*, т. XVII, с. 622–625

2.8. През **1928 г.** съборът е също забранен. (Виж *“Изгревът”*, т. VI, с. 515–516).

Но след блокадата на Изгрева с войски и полиция никой не е могъл да влезе и да излезе. Но Учителят продължава да дава своето Слово в града извън Изгрева, а след сваляне на блокадата и на Изгрева на 22 август, 24 август, 29 август и 31 август за Общия окултен клас и за Младежкия клас.

2.9. През **1929 г.** Учителят Дънов е на Рила и започват летуванията на 7-те рилски езера и съборите се провеждат там до **1939 г.** включително, след което започва войната.

Следващият Събор е август **1944 г.** на хижа **“Еделвайс”** и **“Острец”**. (Виж *“Изгревът”*, т. II, с. 316–318, № 198).

2.10. По време на моята работа по осъществяване програмата на *“Изгревът”* много трудно успях да намеря данни за отделните събори. Но това, което публикувах не бе малко.

3. Публикацията **“Кои и какви са Белите Братя (дъновистите)” във в. **“Зорница”** в бр. 38, 39 и 41 от 1926 г.**

3.1. Единственият човек, който присъствува на Събора през 1926 г. е евангелиста Стоян Ватралски, който описва всичко и публикува във в-к *“Зорница”* през м. септември-октомври 1926 г. в броевете 38, 39, 41. На него дължим описанието на този събор, а не на многобройните последователи на Учителя Дънов.

3.2. Това е единствената защита от евангелист на Учителя Дънов. Това е впечатлило мнозина, а най-вече Д-р Михаил Стоицев от гр. Пловдив, който подрежда текстовете на 3-те статии от 3-те броя 38, 39 и 41 ги подрежда и издава в една хубава книжка с различно оцветени корици. Но той отдолу слага своя псевдоним **“Белобратков”**, страхувал се е от местни гонения. Тази книжка е отпечатана в гр. Пловдив в печатница **“Труд”** на П. Беловежков, 1926 г. Вътре е поставен на цяла страница портрета на Стоян Ватралски, който е с брада и е застанал в профил. Съдържа 26 страници.

3.3. На задната корица са дадени сведения за отпечатаните книги на Стоян Ватралски, както и изказвания за него от Иван Вазов и Д-р Иван Шишманов.

3.4. Същата книжка се препечатва от Слави Камбуров в гр. Нова Загора, печатница "Светлина", 1926 г., но в джобен формат от 36 страници. Накрая под черта е поставен следния текст:

"Ако мерим дъновистите от морално гледище, ако ги съдим по характера и делата им – мерило, което сам Христос ни даде, те са най-добрите съвременни християни."

3.5. За да бъде включена в "Изгревът" тази книжка, подготвих представянето ѝ в две части на Стоян Ватралски. По този начин той е застъпен както трябва и е подчинен на концепцията на "Изгревът".

Част 2. Коментар

Гостуването на Стоян Ватралски на 26 август 1926 г. на събора на Изгрева

1. Стоян Ватралски е свидетел на онези похвати на църквата и свещениците, с които хвърлят кал и злоба срещу Учителят Дънов. Това дава израз най-вече на събора във Велико Търново през 1922 г. За него виж във *"Изгревът"*, т. XVII, с. 896–901, за да разберете мнението на Учителя за духовенството и църквата.

А как са се развивали и протичали борбите на свещениците срещу Учителя на събора в Търново, то вижте в *"Изгревът"*, т. V, с. 365–367.

2. Последователите на Учителя Дънов разнасят новината, че той е превъплотен Христос. По този въпрос той говори на много места. И онзи, който проучи "Сила и Живот" от I до V серия ще узнае Истината.

А кой е Петър Дънов? Аз съм този, който указва кой е той. Това е Всемировият Учител на Вселената, Който слиза на земята за първи път. За да слезе на земята, трябва да се облече в плътска дреха – от плът и кръв. И трябва някой да го роди. Намира си родители, и то не случайни, те го зачеват и той се ражда бебе, после е дете, юноша, момък и възраства.

Когато става на 33 години над него слиза Божественият Дух на 7 март 1897 г., през 1912 г. на 15 август в него влиза Христовия Дух (На 15 август 1912 г., дена на Св. Богородица е Съборът на Веригата. На този ден Петър Дънов няколко пъти повтаря, че Христа е пред тях. На книжката "Заветът на цветните лъчи", отпред, е отбелязан надписа: В.Щ.С. П.Р.Н.Г.И.Х.С.Б [Винаги Ще Съм Предан Раб на Господа Исуса Христа Син Божий], 15 АТ.1912 [15 август Търново 1912 г.]. Затова тук съществуват тези 2 доказателства), а на 16 юли 1922 г. слиза Господния Дух. Това е Светата Троица на Божествения Дух, Христовия Дух и Господния Дух. Той е Все и вся. Той е Живия Бог слезнал на земята в плът и кръв. Ако преди 2000 години бе дошел на земята Божият Син в лицето на Исус, сега е дошел Бащата–Отец, в лицето на Петър Дънов. Амин.

3. А дали българите го възприемат като Учител, като Миров Учител, като Всемиров Учител то зависи от това, дали имат сетива, органи и центрове в своя главен мозък, за да го възприемат. А времената тогава, през 1926 г. и времената сега, през 2007 г., доказват, че българите не приемат Петър Дънов за Учител. Дори последователите му не го приемат за такъв. Ако го приемаха трябва да вършат онова, което е казал в Словото си и да го изпълняват. А досега те вършат обратното на това, което той е говорил чрез Словото си. Такива примери има в "Изгревът". Много.

4. На 26 август 1926 г. към 17 ч. Стоян Ватралски посещава Изгрева, който е обграден с бодлива тел. Учителят Дънов е предупредил да не го ограждат с бодлива тел, но никой не слуша и всеки си прави каквото иска. Аз с тази бодлива тел, около бараките, ги заварих и тя съществуваше до 1972 г., когато

комунистическата власт окончателно разруши селището на Изгрева. Виж *“Изгревът”*, т. I, с. 424–426; т. IV, с. 323–325; т. XXIII, с. 525–526 с N 31, 32, 33.

5. Двама книжари са продавали своите книги, и то забележете, че това е окултна литература на Черната ложа. Още на събора през 1922 г. в Търново, Учителят заявява, че всичко това, което досега е издавано по окултизма, е дело на Черната ложа. Дори по-късно, пред самия салон на Изгрева са поставяли масички и там са продавали книгите на Черната ложа. Виж *“Изгревът”*, т. I, с. 457–458. Виж *“Беседи и упътвания на събора 1922 г.”* Търново, с. 265.

6. Отначало събора за 1926 г. се разрешава, после се забранява и след намесата на Учителя Дънов чрез Методи Константинов, възбраната се отменя. Това е описано и сме го цитирали на страниците на *“Изгревът”*. Но властта оставя двама стражари на коне за наблюдатели на реда. Те са на коне, със сабля, окачена на стремената на коня и с праметната пушка през гърдите. Така се охранява Изгрева от вън чрез стражата на Кесаря. Значи се преминава през няколко етапа: от разрешение на събора, след това възбрана, после отменяне на възбраната и накрая наблюдение на събора чрез стража, и то извън оградата.

7. Обикновено на съборите се поставя охрана и през деня, и през нощта. Охраната през нощта е била придружена от големи бели тояги, които са ги носели със себе си. На входната врата е имало охрана и са пускали само онези, които са познати на охраната. А този млад човек е бил Николай Дойнов. Това нещо го има в *“Изгревът”*, т. XV в неговите спомени.

8. Обикновено на първите събори са се обличали сестрите в бели рокли, с бели кърпи на главите. А когато е било хладно вечер, са си премятали през вратовете бели големи шалове, които специално са си ги плели за този случай. Братята са били в бели панталони, бели ризи и бели сака. С времето си това не се спазва.

9. Много от младежите евангелисти се приобщават към Учителя Дънов. За тях сме цитирали в *“Изгревът”*. А какво свършиха накрая, ще говорим по-късно.

10. Тази американка се е казвала Хаскел. За нейната съдба виж в *“Изгревът”*, т. V, с. 718–721 и по-точно на с. 719.

11. Обикновено поканите за Съборите са изпращани до съответния град. Те идват групово на събора, отсядат на едно и също място, хранят се на едни и същи маси. Така на Изгрева е имало няколко бараки, построени от някои градове и са служили за преспиване на онези, които са на Изгрева при срещи с Учителя или на съборите. Имало е Пловдивска барака, барака на Айтос, на Стара Загора и т.н. Но в случая са сядали на трапеза на голямата поляна през 1926 г.

12. Най-интересното е, че повикването на молитва става с военна тръба. Тръбач е бил Цеко Етугов. Той е бил тръбач на полка. За обяд, за вечерна молитва също се е свирило с тръба. Но за всеки случай е имало специална мелодия за изпълнения и като са я чували, вече са знаели за какво са викани чрез гласа на тръбата.

13. По някаква случайност, притежаваме няколко снимки на палатковия лагер при съборите на Изгрева през първите години. Виж *“Изгревът”*, т. XI, снимките след с. 592 от 1 до 7.

14. През 1926 г. *“Изгревът”* не е устроен. Построени са само една стаичка за преспиване на Учителя, която по-късно, при строежа на салона през 1927 г. бива прилепена до него и така тя става приемна за Учителя. А наоколо е имало само неколцина палатки. На събора е имало много казани, но всички са сядали на голата поляна на тревата. Някъде, където е имало, са постилали черги за сядане. На голата земя са се хранили.

15. По онези години никой не е могъл да си обясни, защо около Петър Дънов има много последователи. А защо? Самият Стоян Ватралски признава, че това става, благодарение на неговото Слово, което има власт и сила свръхчовешка и свръхземна. А тази сила идва чрез него, но се управлява чрез Духът Божий,

чрез Духът Христов, чрез Духът Господен. Това е причината, която не се знае и досега, и не се приема също и до днес, та чак и до утре. Не я приемат нито последователите на Учителя, не я приемат противниците му, а българите изобщо отхвърлят Учението на Учителя Дънов. И затова ще си научат урока по метода на Бялото Братство, чрез страданието, чрез мъчението, за да преминат през дебелия воденични камъни да ги смелят и накрая през най-ситните сита и да се пресеят примесите и да остане чистото брашно. Само тогава може чрез Словото на Учителя да се омеси този хляб за българите – **хлябът** на живота и възкресението – друг път няма.

Молитвено тържество пред изгрев слънце

16. Брат Б. е Тодор Божков, а брат С. е Тодор Симеонов.

17. Гръмогласният глас на брат С. е на Симеон Симеонов, който ръководи наряда и придружава с цигулката си песнопенията на мнозинството.

18. Притежаваме няколко снимки от фотограф, който Небето е изпратило да заснеме туй описание на това величествено вълшебство, публикувано в "Илюстрирана седмица", Г. IV, бр. 193, 5.IX.1926, с. 8. Случайно имах една окъсана изрезка и успяхме да я възстановим, издирена от Ефросина Ангелова-Пенкова в Народната Библиотека.

19. Това е едно описание по какъв начин са се играели т.нар. "седемте упражнения" и какво ги е предхождало преди това – песни, молитви и формули. Сега това не се прави, защото не се знае.

20. Тези формули, изричани преди всяко упражнение са издиктувани на Стоян Ватралски и той ги е записал.

21. Обикновено в началото на съборите са следели кога изгрива слънцето, на кой час и минута, за да може непосредствено след изиграването на шестото упражнение да се заловят за ръце, да образуват кръгове и да посрещнат слънцето с песен при изгриването на първия му лъч. Това днес не се прави, защото не се знае.

А защо жените са правили отделно вътрешни кръгове, а отделно мъжете външни кръгове? Първо те са се построявали отделно – от едната страна са жените, а от другата страна са мъжете, така са играели, за да не се заглеждат един в други и да предизвикат съблазън. А защо жените са отвътре, а мъжете отвън, то си има обяснение – това е символика за раждане на живота, което става чрез жената.

22. За състава на последователите на Учителя сме говорили. Освен, че идват от различни идейни политически течения – земеделци, комунисти, анархисти и т.н., но идват и от различни религиозни течения – евангелисти, протестанти, толстоисти и православни. И едновременно идват от четирите окултни течения, които през вековете са воювали. А сега са събрани на едно място. Виж "Изгревът", т. I, с. 239–288.

23. Цялата тази обстановка с подвижната платформа е заснета и притежаваме тези снимки, които ще публикуваме. Учителят говори, отгоре са сложили над главата му навес, за да не го грее слънцето. А отпред на полянката някои стоят, други седят и слушат, а трети се разсейват.

24. А има и такива, които на 20–30 метра от Учителя са се събрали по двама и си говорят. Правят си говорилня и се развличат. А Учителят говори, но те не го слушат. Такива снимки притежаваме, в които се вижда, че онези до 4–5 метра слушат и записват, а други се разсейват и се разговарят помежду си. Това е. Трябва да се знае. Аз заварих такива. Има ги и днес. Ще ги има и утре. Това е плявата от хармана. Вятърът на времето я отвява и остава житото.

25. Стоян Ватралски е и автор на много евангелски песни. А евангелистите

винаги придружават събранията си с песни. Така, че той е запознат с евангелските песни, но за музиката на Учителя не дава мнение, защото не я разбира. Но разбира от поезия, от стихове и дава своето мнение.

Учителят Дънов е препоръчвал на последователите си от 1900–1922 г. кои песни да пеят, и в писмата си до тях е посочвал номерата от сборника "Свещени песни" – 1. издание на евангелистите. През 1923 г. Българското евангелско дружество издава сборник "Духовни песни", което е 2. преработено издание и песните са пак номерирани. В него има 10 песни на Стоян Ватралски, с номера: 58, 115, 159, 185, 225, 252, 263, 275, 295, 346, 377, 380, 384, 423 и антем № 5.

26. Една част от слушателите са от групата на т.н "слънчогледи", които обръщат главите си към слънцето и го следват по неговия ход на небосклона от изгрев до залез слънце. Те се хранят по този начин. Друга част записват и днес може да се намери и някоя тетрадка, запазена от това време със записано Слово на Учителя. Трети – са стенографите, които са длъжни да записват всичко. Четвърти – са онези, които се възхищават. Пети – са онези, които стоят и слушат и от едното ухо влиза, а от другото излиза. Така, че има всички възможни случаи. Някои запомнят само една мисъл и тя им е достатъчна за цял живот.

27. По времето на Школата на Учителя бе направен опит за Братски живот, за Братство и Единство. Но този опит не беше успешен. Беше успешен само за онези, които бяха в един и същи Дух с него. А защо? Вижте *"Изгревът"*, т. XIII, с. 887, за да проумеете кога може да има братя и сестри в Единение.

28. За тази "поща" бях слушал много. Успях да я видя как действа през 1972 г. на Рила, когато властите бяха разрешили летуването. Това е съществувало на съборите във Велико Търново, както на летуванията на Рила с Учителя до 1939 г. За този живот говори и Георги Попов от Ямбол. Виж *"Изгревът"*, т. X, с. 736–740.

Дънов

29. И до днес Богомилското движение се тълкува като враг на българската средновековна държава, което е причина за падането на България под турско робство за 500 години. За ролята на Богомилското движение, виж *"Изгревът"*, т. I, с. 260–262, а за Трите клона на Бялото Братство през вековете, виж на *"Изгревът"*, т. I, с. 262–267, а за Богомилския клон – *"Изгревът"*, т. I, с. 265–267.

30. Учителят Дънов на събора на Синархическата верига през 1912 г. на 17 август се обръща към всички, че навремето са били боляри и са причина за падането на България под турско робство за 500 години. Това е Истината. Виж *"Изгревът"*, т. XI, с. 527–530.

31. Според Учителят Дънов идеологът на Богомилското учение е Боян Магът, а разпространителят е поп Богомил. Това е истината. И още една голяма истина ще да чуете. А тя е следната.

Дядо Ради (Ради Танчев), който е градинарят на Изгрева, който не е писмен – не знае да чете и пише, и който според Учителят е "душа в почивка". Та той се увлича по спиритизма на Граблашева, Милева и Маркова на Изгрева и всички хукват да слушат как се изявяват духовете чрез медиумите и изпразват салона на Изгрева и Учителят няма пред кого да говори. (Виж *"Изгревът"*, т. XVII, с. 702–706). Тогава Учителят го среща, а той търчи, за да отиде там на спиритически сеанс. Учителят го хваща за раменете, разтърсва го и му вика: "Дядо Ради, влез в тялото си!" Така няколко пъти.

На другия ден му казва: "Ти на времето бе Патриарх Евтимий и заради теб България падна под турско робство за 500 години. Ти си виновният."

Сега паметника на ул. "Граф Игнатиев" е с образа на дядо Ради. Българите

го гледат, приемат, че е Патриарх Евтимий, кланят му се и винаги на паметника има цветя, и то пресни цветя. Така българите изразяват своята признателност към Патриарх Евтимий, който е предателят на този народ, който го вкарва в робство за цели 500 години. Та това са цветята за предателят Патриарх Евтимий. А за дядо Ради виж в *“Изгревът”*, т. I, с. 145–150; т. IV, с. 117, с. 254–255; т. IX, с. 130–134. **Българите вчера и днес правят паметници на предателите на този народ**, полагат им цветя и венци и им се кланят. Искат да живеят предателите до веки веков.

Всичко е описано, но не искат да го четат и така предателствата и до днес продължават.

32. Стоян Ватралски приема външно и вътрешно Петър Дънов като религиозен гений и обяснява, че може да се приеме, че е Божий пратеник, като пророк и ясновидец. И само толкова. Той не го схваща и приема като Учител, понеже не познава и не го различава по Дух. Това е причината. Дотук може да стигне евангелиста. И затова не му се сърдим и не го упрекваме, но му благодарим, че е описал събора през 1926 г. и за неговата публикация, и той с нея остава в историята на Бялото Братство.

33. Стоян Ватралски споменава, че външните наблюдатели и то просветени в четмо и писмо хора, че го възприемат като “странна ексцентричност”. Това е. Толкова могат – това и правят. Отричат го.

34. Ватралски споменава, че като събеседник Дънов си скъпал думите. “Говори късо, мудро, отмерено”. Той не се е срещал с Учителя Дънов и не е говорил с него. Това го знае от другите, които са имали частни разговори.

Това което казва, е вярно. А защо? Всеки, който отива при Учителя, отива не за разговор, а за помощ, да му разреши родовата карма – дали е семейна, професионална, или здравословна, то не е толкова важно в случая. Ако трябва, Учителят пред него я разрешава със сила и власт. Говори изкъсо в строги думи и изречения, които са символика, по закони и принципи. И, ако онзи го изслуша, после го послуша и изпълни – то успява да разреши родовата си карма. Цялата поредица *“Изгревът”* е основан на такива частни разговори. А такива сме поместили в *“Изгревът”*, т. XVI, с. 625–665; т. XVII, с. 68–102, 326–412.

35. А защо в публичната реч “той се съживява и далеч не е тежкоезичен”. Отговорът е много лесен. Когато той предава Словото на Всемировият Учител, което е Слово на Бога, то Духът е Онзи, който дава власт и сила, истина и живот. Как така? **“Глава на Твоето Слово е Истината. Глава на Истината е Божественият Дух. А Глава на Божествения Дух е Абсолютния Дух на Битието и на Бога”**. Това е отговорът. Но да се възприеме е необходимо знание и възприемане по Дух. И сетива, и органи, и центрове в мозъка на човека.

36. Всички присъстващи от света им прави впечатление, че говорът му е нелогичен, че се прехвърля от тема на тема.

Отговорът е много прост. Ако в салона има 60 слушатели, всеки един е отишъл там с неразрешен личен въпрос и проблем. Той отива там, за да пита Учителя Дънов. Понякога му задават мислено въпроси и той им отговаря. Понякога мълчат, но той им хваща мислите и им разрешава въпроса и проблема. Така той ги освобождава от веригите на кармата, за да се освободят, да имат свободно време и да го посветят на Учението му. Някои правят опити и успяват. Виж *“Изгревът”*, т. I, с. 122. А други минават и заминават.

37. Стоян Ватралски си записва някои мисли от Учителя при две беседи. Прочетете ги и размишлявайте върху тях. Това са бисери от Словото на Духът Беинса Дуно. Накрая Ватралски признава – мисълта на Дънов е необикновена, оригинална. И, че “Дънов не цитира никого, освен себе си”. Ето това е най-важното откритие. Чрез него се проявява в Слово Божественият Дух, Христовият Дух и Господният Дух. И затова Дънов може да цитира само себе си, онова, което е произнесъл. И той това прави. Понякога кара стенографите да му прочетат, какво е казал Духът чрез него в предишната му беседа. Може ли да си обясните всичко

това? Едва ли. Можете само, ако признаете, че Словото Му е Слово на Бога. Само тогава.

38. Биографичните данни за Петър Дънов са много оскъдни. Той търпи упрек – могъл е да събере много данни от пребиваването на Дънов в САЩ. Имало е много евангелисти, които са го познавали. Но много жалко, че не ни е предоставил повече данни. Най-интересното е, че Ватралски споменава за “небесната диплома” на Дънов, в която някои вярват. А небесната диплома се дава само на Духът. Но Ватралски не вярва в нея.

39. Тук Ватралски споменава, че биографът на Петър Дънов не е роден.

Това е вярно. Онзи, който бе изпратен да свърши тази работа се ражда на 21 март 1938 г. в София и това е моя милост. Когато се навършиха 100 години от рождението на Учителя Дънов през 1964 г. България бе под комунистическата власт, която изгаряше литературата на Петър Дънов и преследваше последователите му. Аз пристигнах на Изгрева с пробудено съзнание през 1969 г. А **10 години** преди това съм играл футбол на поляната, където се е играело Паневритмия на Изгрева. Играех футбол с брат ми и с изгревските деца и само толкова. Знаех, че това са дъновисти. И изобщо не ме интересуваха. Веднъж стоях настрана и слушах Верка Куртева как седи в беседката пред 5–6 човека и им чете от книга на Дънов за небесните жители. Заслушах се и се смях много в себе си, нещо в мен ми говореше така: “Те не са си оправили живота като земни жители, а тръгнали да говорят за небесните жители”. Смях се много. И дълго го коментирах. Не беше ми дошло времето да се запали светлината в съзнанието. После това време дойде, запали се и се започна.

През пролетта на 1990 г., месец април, бе осъществен първият концерт-рецитал, за д-р Георги Миркович, основател на “Червеният кръст” у нас, в дома на юристите на ул. «Жданов», сега «Пиротска». Виж «Изгревът». Т. III, с. 376–377.

Вторият концерт-рецитал, по случай 120 годишнината от рождението на Георги Куртев, направих на 15 юни 1991 г. в камерна зала “България”. Виж «Изгревът», т. III, с. 377.

На 20 февруари 1994 г. по случай 130 годишнината от рождението на Учителя (1864–1994) и 50 години от заминаването Му (1944–1994) бе организиран от мен концерт-рецитал в Дома на Българо-Руската дружба пред 400 зрители. Виж “Изгревът”, т. III, с. 380.

На 22 май 1994 г. в Драматичен театър в София организирах за първи път оповестяване на “Призванието”. Виж “Изгревът”, т. III, с. 321; т. IV, с. 3–47.

На 29 януари 1995 г. се състоя концерт-рецитал “Мисията на славянството” в зала 4 в “Дома на техниката”, ул. “Раковски” 108 или бившето “Биад”. Виж “Изгревът”, т. III, с. 330.

От 1990–1998 г. организирах към 20 концерт-рецитали по Слово и Музика на Учителя Дънов. Организирах ги аз, а не някой друг. Организира ги онзи, който бе изпратен и роден в строго определено време.

40. В момента, до месец септември 2007 г., съм издал 23 тома на “Изгревът”. Има материал за още толкова. Така, че прозренията на Стоян Ватралски се сбъдват полека-лека. Дано имам сила и Дух в себе си, за да довърша работата си.

А онази стогодишнина, за която говори Ватралски от смъртта на Петър Дънов (1944–2044), аз няма да бъда на земята, но дано си свърша работата така, че другите след мен да бъдат горди с мен, че съм си свършил работата.

Досега съм издал 59 томчета оригинално Слово на Учителя Дънов, което лично съхранявах 30 години по време на комунистическата власт, когато всичко от Учителя се унищожаваше. А аз съхраних оригиналите от Словото Му и ги издадох. Това е доказателство, че този човек съм аз.

41. Онова, което донякъде Стоян Ватралски вижда като прозрение за бъдещата слава и величие за Петър Дънов е само негова перспектива в ума му.

Но за мен това не е прозрение, а реалност, която я виждам от вчера, тя се осъществява от вчера, преминава през днешния ден и отива към утрешните дни. Славата на Духа се носи от Словото на Всемировия Учител Беинса Дуно.

42. Предсказанието за мястото на Учителя Дънов е дадено в неговото Слово. То е строго определено. Това е мястото и времето когато Всемировият Учител на Вселената е слязъл на земята в Дух и Сила, чрез Слово и Истина. Неговото Слово е Слово на Бога за идната VI раса на Синовете Божий.

43. Стоян Ватралски признава, че Учението на Дънов е чистото Христово Учение. А това не е малко за прозрение. Но това се изпитва не с ума, а с духа. Духовното се изпитва чрез Духа.

44. За последователите му по дух, знаят, че Петър Дънов не е човек, не е свръхчовек, а Живият Бог на земята; облечен в плът и кръв, но изявяващ се чрез Слово, което има власт и сила, и дава Живот преизобилно. Това е за верните по дух последователи на Учителя Дънов. Само за тях.

45. Петър Дънов е не само историческа проекция по време и място. Той е Новата епоха на Водолея, Новата епоха, която идва за Синовете Божий, която ще трае хиляди години. Духът създава епохата.

46. Стоян Ватралски не вярва в преражданията.

А това е първата бариера, която трябва да прескочи един духовен човек. Втората бариера е, че има Невидим свят.

Третата бариера е връзката с този Невидим свят чрез Духа.

Ето тези три неща ги няма Стоян Ватралски. Сега разбираме, защо Учителят Дънов казва така: **“От протестантин окултист не може да стане”**. Точно и ясно. По това време се говори, че Дънов е прероден поп Богомил. А това не е вярно. Аз съм го слушал лично от последователите на Учителя Дънов. Щом това те твърдяха, разбрах, че първо, те не познават кой е Учителят Дънов и второ, нямат познания, знания за тези космически епохи, които са слизали на земята българска. Не знаят и толкоз.

47. Стоян Ватралски приема за историческа ролята на Богомилството в Европа. Това му прави чест. Той смята за “несъзнато пророчество”, че България има да играе велика роля за реализирането на Божието Царство на земята. Но това може да се осъществи чрез Словото на Учителя Дънов, което е Слово на Бога.

Амин.

Част 3. Уводни и други статии

Стоян Ватралски публикува своите 3 статии под надслов “Кои и какви са Белите Братя (Дъновистите) в три броя на в-к “Зорница”, бр. 38, 39 и 41 от 1926 г. **Като уводни статии в същите 3 броя на в-к “Зорница” са публикувани 3 статии, които защитават автора Стоян Ватралски, онова, което той пише за Белите Братя (Дъновистите).** Тези уводни статии напълно отговарят на онова, което Ватралски пише, и което той изповядва. Те го защитават и го закрилят, приятелите му го подкрепят, защото знаят, че първи, които ще въстанат срещу написаното ще бъдат църквата, свещениците и след това властите.

Освен това, Учителят Дънов открива събора през **1926 г. на 22 август до 29 август**. Той говори на събора и тези съборни беседи са публикувани в *томчето “Свещеният огън”*. Онова, което той говори, и това, което описва Стоян Ватралски и онова, което е поместено като уводни статии – то всичко се завързва в едно цяло. Невероятно, но е факт. А като го сравнявате, ще ахнете от учудване.

Ето това е моята задача. Да покажа, как всичко това се съединява в едно, как се обединява от Духът Христов, който е в Учителят Дънов.

Прочетете внимателно статията (Няма да осъмне добре / Н. Ив. Цаков // Зорница, Г. XLVI, бр. 38, 22.IX.1926, с. 1), която говори за политическите убийства в България, за съдбата на хилядите, стотици български бежанци от Беломорска Тракия и Македония, за спиране на възстановителния процес в страната след войните 1912–1913, 1914–1918 г. Говори се за конспирацията, за насилието на властта, за беззаконията, които се вършат от озвереният партизанин, който е представител на различни партии. А администрацията не можела да бъде изпълнителна власт, защото върши беззакония.

В същия брой 38 от 22.IX.1926 г. на с. 2, Стоян Ватралски помества своята първа статия под надслов: "Моето гостуване и плен у Белите Братя". Тя е публикувана със съответните бележки. Той отива на Изгрева, на мястото Баучер, така, както е било известно тогава, в 17 часа на 26 август.

А съборът е започнал на 22 август.

А как е протичал, може да се запознаете с Наряда, който е публикуван в томчето "Свещеният огън" на с. 229–237. Той е публикуван в "Изгревът", т. XII, с. 60–63. В този ден 26 август, ден четвъртък, е нямало беседа на Учителя Дънов. А защо? Защото всеки четвъртък са правили екскурзия до Витоша на Бивака "Ел Шадай".

Онова, което е описал Стоян Ватралски е много важно, защото той е единствения човек, който описва събора през 1926 г., и то в дните, когато е бил там – 26 и 27 август 1926 г.

Ето, сега предоставяме статията:

Статия 1.

Няма да осъмне добре Зорница, Г. XLVI, бр. 38, 22.IX.1926, с. 1.

Н. Ив. Цаков

Не много отдавна, когато преглеждах едно американско списание, което дава отлични статии по политика, религия и наука, срещнах една статия за България. Тя е писана от един чужденец, който познава балканските народи и техните вечни сплетни и караници. Драго ми беше да чета статията, в която бликаше любов към малката и нещастна България. Тоя чужденец с един възторжен език, говори за днешна България, която след кървавите и тревожни дни започва една възстановителна дейност, заслужаваща похвала и насърчение. Той с радост констатира, че политическите убийства са спрени, изчезванията на българските граждани престанали и злобата и омразата утихнали. Според него, българският народ започва да гледа с по-голяма вяра и надежда на бъдащото.

Това е една доста правдива и правилна оценка за положението на нашата родина през последно време. Сегашна България съвсем не прилича на оная България преди 3–4 години. Доверието към нас всекидневно се засилва и крепне. Великите сили са по-благосклонни към нас, отколкото бяха по-рано. Новините, които стигат до тях за нашата страна, съвсем не са обезсърчителни и тревожни. Благодарение на това България успя да сключи заем за бежанците чрез Обществото на Народите. Европейската обществена съвест се заинтересова за стотиците хиляди български бежанци и това не може да не ни радва и вдъхва надежда. Лоялното ни държане пред нашите съседи и миролюбието ни е спечелило много поддръжници и приятели в чужбина. Българското име, което заслужено и незаслужено бе опетнено в странство, започва наново да се възстановява и очиства. България вече не е страна на кърви и насилия, на бунтове и метежи.

Това са факти, които не могат да не радват всеки българин, който обича България и работи за нейното добро име и престиж.

Но ние съвсем не сме сторили всичко, което има и трябва да направим. Има още много да се желае и много работа да се върши. Една възстановителна дейност изисква големи грижи и неуморна работа. Това е великанско дело, което не можем постигна в седмици и месеци. Но, ако днес България си е поставила за цел да обърне нова страница, да заживее нов живот, да работи над себе си, да твори блага и сее семето на знанието и културата, да възпитава масите в един дух на примирение и тясно сътрудничество, то тя трябва да следва право своя път, без да прави отклонения, които спират правилния вървеж на това велико народно дело. Разбира се, тая крупна и съдбоносна работа не може да се извърши само от правителството. Тя иска подкрепата и съчувствието на всички фактори: партиите, интелигенцията, църквата и още малки и големи фактори. Всяко спиране на тоя възстановителен процес връща България назад. Всеки отказ на факторите, да изпълнят дълга си и дадат своя дял към това народно дело, е предателство спрямо България.

И тъжното е, че такива прояви, които несъмнено ще върнат България назад, съществуват. Те са още в своя зачатък, та има време да ги премахнем и отстраним, стига да виждаме последиците и опасностите от тях.

Една от тия печални прояви е **конспирацията**. Тая дума за нас е страховита. Тя буди нерадостни и печални спомени. Тя ни напомня за хвърлена във въздуха катедрала* /*Заб. Атенът на 16 април 1925 г. в църквата "Св. Неделя", където загиват 150 човека./, за обезобразени и кървави трупове, за нещастни сираци и безпомощни родители. Конспирацията донесе пълни затвори, бесилки, безследно изчезнали и много насилия. Тя е адско дело, сатанинска радост. Всяка конспирация връща България назад. Тя е предателство спрямо родина ни. Откритите в столицата и някои градове в провинцията конспиративни организации, са тягостни прояви в нашия обществен живот. Макар и ограничени те говорят, че духа на рушението, на кръвта и насилието още не утихнало и замрял. Споменът за близкото минало като-че-ли не е заличен. И действително, чудно е, че и у нас има хора, които още вярват и упоават на конспирации и искат чрез тях да ръководят съдбините на България. Тия безумци искат да ни донесат щастие и народно добруване чрез конспирация и насилие. Добруване чрез нелегални и рушителни действия никога и никъде не е постигнато. И у нас не може да се постигне. Свобода чрез насилие не се добива. Освобождение няма чрез убийства. Конспирацията е опасна, защото тя разделя народа. Тя всява омраза, вражда между българите. Нейната цел е да облагодетелствува едни и да потиска други. И най-последно, тя влачи подир себе си голямо насилие от страна на управляващата партия.

Ето защо, конспирацията в настоящия момент е най-големия враг на България. Тя спъва и пречи на правилния и възстановителен период, в чието начало сме сега ние, българите.

Но има и друга проява, която също не е много насърчителна. И тя е, насилието на властта. Насилието от страна на управниците също връща България назад и пречи на правилната и възстановителна дейност. Този, който чете нашата преса, има очи и уши, знае много неприятни и печални неща, които са от естество да убият вярата на народа в правов ред и законност. В името на тоя ред, в името на народното добруване стават насилия на съвестта при изборите, стават побоища, царува тирания. В името на същите тия принципи, без думата на закона и правосъдието, мнозина българи пострадаха, страдат и ще продължават да страдат, ако озверения партизанин не се свести и изобличи. Под израза "преследване на разбойниците" според изнесеното напоследък в някои вестници, се вършат беззакония. Допустимо е някои безумни селяни да служат за ятаци на разбойниците, но властта не може да се разправя по един такъв домашен, безцеремонен начин с българските граждани. За всеки, който наруши законите и

подпомага разбойниците има правосъдие, което е длъжно да каже думата си. Администрацията по никой начин не може да бъде изпълнителна власт.

Това е тъжна проява. Подобни дела съвсем не обединяват народа. Напротив, те го разделят, озлобяват. Убиват вярата му в законите и властта. В една правова държава деяния, като горните, са немислими. Аз лично вярвам, че пострадалите при такива случаи, па и техните близки не могат вече да са добри български граждани. По такъв начин ние увеличаваме разбойничеството, вместо да го ограничим, сеем злоба и ненавист, вместо да ги потушим.

Сега, когато на България се гледа с по-добро око, когато великите сили са наклонни да ни защитават и подпомагат, когато българинът започва едно потрескаво и възстановително дело, което при голямо внимание и пазене от крайности може да донесе едни по-радостни и щастливи дни на народен подем и възраждане, когато злобата и мъстта са на път да заглъхнат, всеки, който крои нови конспирации и преврат, който пренебрегва законите и действа чрез насилие, е враг на България. Той забива нож в сърцето на родината ни.

Вървим ли по този път, България няма да осъмне добре.

Н. Ив. Цанов

Из Словото на Учителят Дънов на събора на Бялото Братство, 2–29 август 1926 г.

**А) “Свободата се придобива само тогава,
когато човек работи за Бога и за своите ближни”**

**РАЖДАНЕ НА СВОБОДАТА. 23 авг., понеделник, 9 ч. с.
– В: Свещеният огън. Съборни беседи от Учителя, дадени на
учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр.
София, на “Изгрева”, през лятото 1926 година.
София, Просветния комитет, [1926], с. 58–61.**

За размишление през деня:

“Вечната свобода, в която Бог живее, Духът царува.”

Значи, в нас трябва да се зароди желание и ние да живеем там, дето Бог живее. Бог живее във вечната свобода и оттам постоянно изпраща своето благословение за повдигането на всички същества. В тази смисъл, Бог нищо не върши за себе си. Щом човек реши да върши нещо за себе си, той се ограничава. Следователно, Бог, като работи за себе си, ограничава света, а Той сам е свободен. Когато човек иска да работи за себе си, трябва да работи за другите. Когато пък иска да се ограничи, другите трябва да работят заради него. Когато другите работят заради тебе, ти не си свободен. Вземете малкото дете, за което майката се грижи и работи. Вземете го, повие го в пелените, грижи се заради него. Тя казва, малко е това дете, нищо още не разбира. Повие го в пелените, върже му ръцете и краката – дисциплинирано е то, като войник. Един ден, когато детето стане свободно, започва да работи за майка си. То ходи, копае, носи грозде, круши от лозето – помага ѝ. Тогава майката не го увива вече с пелени, не го връзва с повой.

Сега, като отнесете същия закон по отношение към вас, ще разберете, какво значи да добиете свобода. Когато искаме другите да работят заради нас, тогава ще почувствуваме, какво нещо е ограничението. Някой казва: аз станах

роб на хората. Да, щом караш хората да работят заради тебе, ти сам се ограничаваш. Когато носят на ръце едно дете, пренасят го от едно място на друго, то е ограничено, не се движи със своите крака. Онзи вол, който оре през целия ден на нивата, не се движи доброволно, господарят му е с остен подир него. Значи, волът ще-не ще движи се, не е свободен. В този случай никой не работи за него, но и той сам не работи за себе си. Да оставим тия примери настрана, но трябва да знаете, че свободата се придобива само, когато работим за Господа. Когато Бог работи заради нас, ние сме в едно естествено ограничение. Когато Бог работи, ние се учим. Когато работим за Бога, ние сме свободни. Тогава той ни слуша, а щом ни слуша, ние се чувствуваме свободни. Казвате: ако работя за Господа, кога ще работя за себе си? Ако работя за ближните си, кога ще работя за себе си? – Работата за ближния и работата за Бога е един и същ закон, който се изразява в две направления.

И тъй, свободата се придобива само тогава, когато човек работи за Бога и за своите ближни. Когато човек работи за себе си, това е предговор към свободата. То е първата стъпка към свобода. Тя е най-тесният кръг на свободата. Когато започнете да работите за ближните си, този кръг става по-широк. Когато пък работите за Бога, вие влизате вече във великия кръг, в който седят всички възможности, чрез които човешката душа може да се прояви.

Следователно, когато говорим, че трябва да се самоотречем, ние подразбираме, че трябва да работим за Бога.

Започнем ли да работим за Бога, всички наши желания, които се отнасят не до нашия личен живот, но до живота на нашата душа, до живота на нашия дух, ще се реализират. Това е човекът! Работите ли така, за в бъдеще вие ще дойде до положението на един светящ ангел, и ако ви турят на няколко билиона километри разстояние от земята, ще се виждате с телескоп, ще светите като слънце. Това е индивидуалност! А сега, като ви турят на един километър разстояние от себе си, никаква светлина не излиза от вас. Мислите ли, че сте някакво величие? Какво можем да бъдем ние, само Господ знае. Има същества, които даже и не подозират, че вие се събирате тук на събор. Господ знае всичко, което става в света, от всичко се интересува. И като се събираме тук, това става по причина на Божиата интелигентност, на Божиата Мъдрост. Той ни подкрепя. Нали ще се учите? Нали искате да бъдете свободни? Как ще придобиете свободата си?”

Б) “Спасението на света и идването на Христа”

ОТВЪН И ОТВЪТРЕ. 22 авг., 1926 г., неделя, 11 ч.

**– В: Свещеният огън. Съборни беседи от Учителя, дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр. София, на “Изгрева”, през лятото 1926 година.
София, Просветния комитет, [1926], с. 18–19.**

“... А сега ще се създават разни теории, ще дохождат разни проповедници да говорят, че Христос ще дойде да спаси света и всичко Го очакват. Че какво е Христос?

– Христос, това е Любовта в света.

Има ли любов между хората, има и Христос; няма ли любов между хората, няма и Христос.

Има ли Истина и свобода, има Христос; няма ли Истина и свобода, няма и Христос.

Има ли Правда и равноправие, има Христос; няма ли Правда и равноправие, няма и Христос. Има ли Добродетел, има Христос; няма ли Добродетел, няма и Христос.

Има ли доброта, благост, кротост, въздържание, милосердие между хората, има и Христос; няма ли тия неща, няма и Христос.

Христос няма да дойде нито в една човешка форма, нито в каква и да е друга някаква форма.

Ако е за форма, ето аз съм пред вас. Всеки от вас може да бъде Христос. Когато Христос дойде в човешка форма, тя ще бъде много по-красива от сегашната.

Не, под думата "Христос" ние подразбираме цялото човечество, турено в едно тяло. Това е физическата страна на Христа.

Значи, всички човешки души, събрани на едно място в тялото на Христа, съставляват физическата страна на Христа.

Всички ангели, събрани в сърцето на Христа, съставляват духовната му страна, а всички божества, събрани в ума на Христа, съставляват Божествената Му страна. Това значи Христос, т.е. Христос е проявения Бог в света.

Навсякъде трябва да виждаме Христа. Като сме събрани тук, Бог се проявява между нас, и ние трябва да се радваме! ..."

ИМЕНАТА ВИ СА ЗАПИСАНИ. 25 авг., сряда, 9 ч.с.

– В: Свещеният огън. Съборни беседи от Учителя, дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр.

София, на "Изгрева", през лятото 1926 година.

София, Просветния комитет, [1926], с. 104-105.

"... Когато говорите за Христа, всякога трябва да разбирате първият образ в света, първородният, началото на човешката еволюция, началото на човешкия род. И за Христа се казва, че Той е глава на църквата. Глава на Христа пък е Бог. Така седи великият въпрос.

И всички вие, които искате да служите на Бога, трябва да имате необикновена вяра – силна, непоколебима от нищо. Ако имате вярата на православния, не си губете времето! Ако имате вярата на обикновените учени хора, на философите, пак не си губете времето! Не, вие трябва да имате вярата на светиите, на праведните, на добрите хора, които са завършили своя живот на земята, които са пожертвували всичко за Бога.

Сегашните православни още не са православни, каквито Бог изисква, и евангелистите още не са такива, каквито Бог изисква. Каквито имена и да имат съвременните верующи днес, те са все обикновени имена – имена, които се променят. Ето защо, всеки от вас трябва да пожелае от цялата си душа да бъде записан на небето с онова име, което никога не се променя. И всеки трябва да знае, дали името му е записано горе. Щом неговото име е записано на небето, това е вече голяма привилегия."

СВЕЩЕНИЯТ ОГЪН. 27 авг., петък, 9 ч.с.

– В: Свещеният огън. Съборни беседи от Учителя, дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр.

София, на "Изгрева", през лятото 1926 година.

София, Просветния комитет, [1926], с. 146–147, 149–150.

"... Аз ви казвам: дотогава, докато Словото Божие се проповядва с пари, работата няма да върви.

Онзи проповедник, който проповядва за пари, внася отрова в ума си. Той трябва да проповядва за Бога от Любов. Онзи пък, който работи за Бога без пари, Бог ще промисли за него. Чудни са съвременните хора! Ако аз съм шивач и ушия някому дрехи от любов, той няма ли да ми плати нещо? – Все ще ми плати. Най-малкото, аз ще имам неговото внимание и разположение. Ако аз съм един виден цигулар и свиря на хората от любов, тези, които ме слушат, няма ли да се погрижат за мене? – Ще се погрижат. Ако ние вършим всичко за Бога от любов, знаете ли, какъв преврат ще стане в умовете и сърцата на всички хора? От такива велики души се нуждае Бог. И ние се нуждаем от Божествения Дух.

Христос, това е Бог, Който се разкрива в света.

Христос, това е Любовта, която вече хлопа пред всяка врата: и при вратата на проповедници, и при вратата на писатели, и при вратата на бащи и майки, и при вратата на слуги и на господари, и при вратата на всички съзнателни души.

Христос днес хлопа на всички врати и пита: "Готови ли сте да извършите това, което аз едно време извърших? ..."

"... През всички векове, които са се изминали досега, Бог не ни е забравил: всякога е изпращал някой да ни говори, не само отвън, но и отвътре. Той изпраща ангели да ни говорят. И не само това, но когато остане свободен, и Той сам ни посещава и ни казва няколко насърчителни думи. Те са най-хубавите думи, те са епохални моменти за нас. Когато Бог говори някому, той поет ще стане.

Когато Бог говори някому, той музикант ще стане.

Когато Бог говори някому, той държавник ще стане, не такъв, каквито са българските държавници, нещо особено ще бъде.

Когато Бог говори на някой човек, той избавител ще стане. Ще освободи един народ, като Мойсея, ще напише нова Конституция. Когато Бог проговори за пръв път на Мойсея, той избяга, но след това го послуша и големи чудеса направи в Негово име. Той изведе израилския народ, но кога? – Само след като му проговори Господ. Когато Мойсей отиде при Фараона, той го запитва: "Кой те прати тука?" – "Прати ме Йехова, Бог на Аврама, на Исака и на Якова". Казва му Фараона: "Аз не познавам този Бог. Фараонът имаше друго понятие за Бога. Мойсей му казва: "Аз ще ти покажа, че този Бог, Комуто служа и Когото познавам, е силен." И започна се състезание между боговете на Египет. С кого? – С Христа, Кришна или Христос – един и същ е Той.

Христос, това е проявеният Бог. Един е Той, Който се проявява във всички народи – Йехова. Всяко нещо, което носи живот и светлина в себе си, иде от Бога. И започна се състезание между боговете. Най-после Фараона повярва, че действително Бог е проговорил на Мойсея. Когато дойдем в света, трябва като Мойсея, да покажем на хората, че действително Господ ни е говорил.

Казвам: Господ може да ни проговори още днес. Ако вие можете да се освободите от всички свои недъзи, ще разберете, че сте цял народ, една велика душа, заобиколена с хиляди други души. ... "

"... И тъй, ние трябва да започнем с основната идея – Любов към Бога!

Да възлюбим Бога със всичкото си сърце, с всичката си душа, с всичкия си ум и с всичката си сила.

Само тогава силата Христова, или разумната сила, или силата на Истината ще се прояви в душата на всички. Тъй сплотени в Божията Любов, ще бъдем мощни като един човек. Не искайте всички индивидуално да се проявите. Когато се обединим в Бога, всички ще бъдем едно и всичко, което се отнася до проявите на другите, ще ни радва, като наше, понеже всички ще бъдем едно цяло. Сега как живеят хората в света? – В пълно разединение. Туй, което ние

вършим тук, другите религиозни хора го считат противоречие. А туй, което те вършат, ние считаме за противоречие. Не е така.

Всичко, което се върши, трябва да бъде за Бога, и всички заедно да се радваме.

Всичко, което се върши в света, дето и да е, по който начин и да се върши, стига да е от любов към Бога, трябва да му се радваме.

“Затова Отец ме люби, защото аз полагам душата си, за да я взема пак”.

В. И. Ч. Б. В. Б.

[Верен, Истинен, Чист Бъди, Всякога Бъди!]

* * *

Стражарите обграждат Изгрева

Вергилий Кръстев

Във вестник “Зорница” от 22 септември 1926 г., бр. 38 на с. 4 е публикувана “Хроника за стражарите”. В нея се говори, че църквата подстрекавала властта и тя, чрез стражарите, гони сектите. Това става чрез груба сила, чрез гоненията и убийствата. Тук се споменава, че правителството на Ляпчев толерираше сектите. Тук се подхвърлят упреци, че Ляпчев е отменил забраната на събора срещу дъновистите.

Като мотив за репресията се издига лозунга, че трябва да се спасява народа и църквата. А църквата воюва срещу Дънов и последователите му. А какво е отношението на Дънов към свещениците и църквата е публикувано в “Изгревът”, т. XVII, с. 894–901. Това са извадки от беседи на събора в гр. Търново 1922 г. и от “Сила и Живот” IV серия. След като се запознаете с всичко това, тогава ще се запознаете и с това, че свещениците спират събора в гр. Търново през 1926 г. чрез властите. Затова той се провежда през 1926 г. в София. Но и него се опитват да забранят, макар че имат разрешение да се проведе от градоначалника на София и от правителството, полицията го забранява. А това не е случайно, и всички политически събития, които стават в България съвсем не са случайни. Първо атаките са срещу дъновистите, а след това срещу другите секти. А за общество “Бяло Братство” може да се спомене, че то е на първо място в атаките на църквата, на полицията, на властите, че дори и на стражарите.

В същата тази 1926 г., която описва Стоян Ватралски, е спрян събора на Изгрева от властите, и стражарите на коне с пушки на гърди и саби са обграждали Изгрева.

За тези събития е описано в “Изгревът” – под заглавие “Съборът през 1926 г. и военната блокада”, в “Изгревът”, т. I, с. 93–96. Трябва добре да се прочете, за да се знае обстановката, как е спрян събора и как е отменена блокадата.

В “Погледът на Мъдреца” (виж “Изгревът”, т. IV, с. 417–418) е описано от Методи Константинов, как лично е ходил при министър-председателя Ляпчев, да предаде думите на Учителя, да отмени забраната за събора през 1926 г.

В “Изгревът”, т. VI, с. 514–516 под заглавие “С кросно на събор” е описано спирането на събора през 1926 г. и т. XVII с. 660 точка 27.4 и с. 896–901.

Под заглавие “Конфликт с полицията” (виж “Изгревът”, т. XVII, с. 622–623), е разказа за опита на полицията за спиране на събора, през 1927 г.

Нов опит за спиране на събора в София се прави през 1928 г. Виж “Изгревът”, т. VI, с. 514–516. Тогава всички се качват за пръв път на Рила.

И от 1929 г. съборите през август се провеждат на Седемте рилски езера с летуване на палатки през месеците юли-август. Това продължава до 1939 г.,

когато е последното летуване, защото започва Втората световна война.

* * *

Съборът през 1926 г. е открит на 22 август и трае до 29 август.

Тези събития са отразени и в Словото на Учителя, за спиране на събора и в статията за стражарите, които са дошли на Изгрева.

* * *

Статия 2.

Хроника за стражарите

Зорница, Г. XLVI, бр. 38, 22.IX.1926, с. 4.

“... Има хора, които се одързостяват да се наричат “правоверни ортодокси”. Всички ония, които посмеят да изменят или по-добре да осмислят известно вероучение, се таксуват като “сектанти”. Исай за “ортодоксите” евреи е бил “сектант”. Исус за същите е бил “сектант”. Такъв е бил и Павел. Такива са били богомилите, реформаторите и др. Философията и религията, въобще научното познание – не допуска да има над себе си стражари, насилие.

Истината се търси и се намира свободно, а не с насилие. Исус възвести своето учение свободно. Религиозните гении, хората на науката – никога не са налагали и не могат да налагат идеите си със сила. Там, дето има насилие, няма истинска религия, ни истинска наука.

Духовниците, откак са станали сила, служат си против меншествата с помощта на силата, със стражарите. На изток, на запад, в България “сектантите” били гонени, мъчени, убивани. Ортодоксалната църква носи позора за унищожаването на хиляди и милиони добри хора, всичката вина на които била, че не се обличали в черни раса и калимавки, не са се кланяли на дърветата и камъните, не са вярвали, че дъски и мъртви кости могат да вършат чудеса, не са били суеверни, не са успокоявали съвестта си с принасяне жертви на Бога, във вид на свещи, агнета, риби, бикове, не пиянствували. . . .

Ортодоксалната църква на изток и запад, е гонила и гони и хората на науката. Тя живее в мрака на незнанието и заблудата.

* * *

В България, благодарение заспалостта, изоставеността, фанатичността, суевереността на официалната църква, в новото време се явиха няколко “сектантски” течения. Духовниците, вместо да потърсят причината в системата на която служат, в самите себе си, да се коригират – тръгнаха по стария път – гонение, ала с помощта на “народа”, или със стражарите. В последните броеве на “Пастирско дело” **либералът** свещеник П. Тулешков се е запретнал да плаши “нихилистичното” правителство на Ляпчева за дето толерирало “сектантите”.

В това си дело той се подкрепя и от някои миряни, например, от тъй наречения педагог Балкански.

Балкански е много доволен, че най-после пробудилите се свещеници ще турят **с помощта на стражарите**, “сектантите” на мястото. – И тази борба, със стражари против свободата на съвестта и мисълта, “скоро щяла да даде своите добри резултати, за доброто на църквата и народа ни.”

Клетата и нещастна страна: още по-нещастна църква, която има за защитници такива хора, които имат за доказателства грубата сила, гонението и убиването”.

**Из Словото на Учителят Дънов
на събора на Бялото Братство, 2–29 август 1926 г.**

А) “В Бога доброто и злото се примиряват”

ОТВЪН И ОТВЪТРЕ. 22 авг., 1926 г., неделя, 11 ч.

**– В: Свещеният огън. Съборни беседи от Учителя, дадени на
учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр.**

София, на “Изгрева”, през лятото 1926 година.

София, Просветния комитет, [1926], с. 6–7, 15–17.

“... Значи, за да дойде Любовта в тебе, ти трябва през всички моменти на живота си да вършиш само волята Божия и да не мислиш за себе си. Досега вие мислехте само за себе си, а отсега нататък трябва да мислите само за Бога. Вашата мисъл за Бога е била толкова отвлечена, толкова слаба, вследствие на което не сте имали реални резултати.

Най-хубавото, най-красивото, което трябва да желаете в света е, щото мисълта ви за Бога да бъде положителна и да обхваща цялото ви същество. Само в това ще намерите допирната си точка с Бога.

Сега разбрахте ли какво иска да ви каже Господ със задачата, която ви даде тази сутрин? **Войниците, които ви вардеха отвън, нали и те, като вас, са хора?** И те са ваши братя, и те имат глави, ръце, крака, пръсти като вас, и те вярват в Бога, и в тях Бог живее и се проявява. Защо дойдоха тогава? Казаха им: идете да вардите онези хора там! И те дойдоха, подчиниха се на тази заповед. Когато обаче, на вас дадат такава заповед, да отидете някъде вие питате: защо трябва да направим това? Вие постъпвате философски. Първо искате да се научите, какво трябва да правите и после да действувате. Както виждате, тези хора дойдоха без разсъждение и се изпълниха задачата. Ето защо, аз ви казвам, че на първо място, за всинца ви **най-важно е послушанието**. Аз знам, че при тази среща волята на всички ваши заминали братя и волята на Бога е, да живеете добре, разумно. ...”

“... Една важна мисъл, един важен въпрос, който трябва да имате пред вид, е въпросът за абсолютното добро и абсолютното зло. Този въпрос не предстои за разрешение от вас в този живот.

Абсолютното добро и абсолютното зло, това са, тъй да речем, качества на висшите духове, качества само на ангелите. Само ангелите могат да бъдат абсолютно добри и абсолютно зли. Те биват две категории, движат се в два полюса. Един ангел не може да бъде едновременно абсолютно добър и абсолютно зъл.

Който е добър, той всякога е добър.

Който е зъл, той всякога е зъл.

Който е тъмен, той всякога е тъмен.

Средният път, по-лекия път, това са хората.

В Бога злото и доброто се примиряват. В Бога няма никакво зло. Там настава вечен мир.

Когато злото и доброто се явява у хората, те си имат допирни точки. Някои път вие сте и лоши, и добри. Някога вие се разгневите и веднага хукнете, искате да се проявите, но не се минава много време, и вие се разкайвате. Вие обещавате по 20 пъти на ден, че няма да се гневите и пак се разгневявате. Вие не създавате гнева, той иде сам по себе си.

Ще имате пред вид следния факт:

Животът в началото е в ръцете на лошите духове. Когато вие, жените, сновете платното нали знаете, че цялото платно е в долното кросно? В горното кросно няма нищо. В долното кросно именно, са лошите духове, а в горното кросно – добрите духове. Лошите духове държат платното в себе си. Те се държат за него. Опънатите нишки, обаче, представляват човешкия живот, който трябва да се тъче, и духовете се борят именно, за този живот. Човекът е совалката. Долните духове казват: "Наш е човекът". Човекът пък от своя страна започва да ходи от единия край на платното до другия. Като дойде до единия край, дето са лошите духове, казва им: "Аз съм ваш" – и те му отварят път. После дойде до другия край на платното, дето са добрите духове и казва: "Аз съм с вас". И така, човекът като ходи насам-нататък, Божествената нишка се тъче. Като се изтъче животът, ще се даде на добрите духове.

Следователно, всяка завършена победа е в ръцете на добрите духове, а всеки бой е в ръцете на лошите духове. Животът от 8000 години е все в ръцете на лошите духове, те го управляват. Затова ние трябва да оставим Бог да воюва заради нас. Досега ние сме воювали. Толкова войни сме правили, но светът още не е освободен. И още 8000 години да воюваме, същият резултат ще има: свобода няма да има, а само разрушения и разрушения. Щом, обаче, ние станем сила и възприемем Божията Любов, ще имаме правилни разбирания за сегашния живот. Тогава и условията, при които живеем, ще се подобрят.

Сега, разбира се, аз зная колко мъчно е човек да повярва в тази Истина. Представете си, че ви срещне един разбойник и тури ножа на гърдите ви. Ако се уплашите, той ще забие ножа; но, ако след като тури ножа до гърдите ви, вие упоавате на Бога и си кажете, че Господ е, Който разпорежда, Който управлява живота, този разбойник ще махне ножа от гърдите ви. Значи с тази мисъл в себе си ти превърна този нож. В какво? – Този нож е Словото Божие. Словото, това е мечът, но онзи, които не разбира това Слово, употребява направо този меч, без да го трансформира. Онзи човек, който разбира Словото Божие, употребява този меч като своя духовна сила и с него се брани, с него се защитава. Ето на, виждаме войниците в света днес употребяват своята сила в пушки, в топове и хубаво правят, но питам: вие в какво трябва да упражнявате своята сила?..."

Б) "Единственият наш приятел засега в света, това е Бог"

**СВЕТЛИЯТ ПЪТ НА ЗНАНИЕТО. 23 авг., [понеделник],
4 ч. след обед**

**– В: Свещеният огън. Съборни беседи от Учителя, дадени на
учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр.
София, на "Изгрева", през лятото на 1926 година.**

София, Просветния комитет, [1926], с. 14–17.

"... Та ще знаете, че добрите и лошите приятели, които имате, те подготвят вашите добри условия. За да имаме Бога в ума си, ние трябва да пазим и към Него същите отношения.

Единственият наш приятел засега в света, това е Бог. Най-добрият помощник, на Когото всякога можем да разчитаме, това е Бог. Преди хиляди години още Той е поддържал всички велики хора: и пророците, и Христа, и

мъчениците. Той поддържа всичките народи и до сега. Навсякъде е Той. И ако ние не си създадем за Бога едно правилно понятие, да схванем дълбоко в съзнанието си тази велика Истина и да бъдем в постоянна връзка с Него, ние ще бъдем като една малка сламчица, безмилостно подхвърляна от вълните на морето.

Тази сутрин, запример, ви заобиколиха войници. Какво направихте вие? – **Всички заедно направихте една колективна молитва, и ви се отговори – освободиха ви.** Красиво, хубаво е това нещо. То трябва да ви послужи като импулс в живота, да знаете как да постъпвате. Това са методи, които трябва да усвоите. На вас предстои да усвоите изкуството да се справяте с духовете, да ги разбирате. Аз не ви подмамвам с това, защото трябва да знаете, че сила и знание се дава само на разумния човек. ...”

* * *

Кой е благословен

Вергилий Кръстев

Уводна статия във в-к “Зорница” бр. 39 от 29 септември 1926 г. е статията “Благословен” на пастор П. Димитров.

В тази статия се говори, че благословен е оня, който мечтае в името Господне. Благословен е онзи, който се моли в името Господне. Благословен е онзи, който живее в името Господне. Благословен е онзи, който работи в името Господне. Благословен е онзи, който работи за другите. Това е статия, която трябва да защити Стоян Ватралски за онова, което се публикува в този брой.

В същия брой 39, на с. 2, е публикувана втората статия на Стоян Ватралски за Белите Братя (дъновистите) “Молитвено тържество пред изгрев слънце”. Онова, което е написано в уводната статия, тук е реализирано, според описанието на Стоян Ватралски. Точно и ясно. Ето това е невероятното съчетание на уводната статия и написаното във тази статия за Изгревът и неговия събор. Прочетете внимателно уводната статия и прочетете също и статията, както и бележките към нея.

А за да се убедите, че уводната статия, както и втората статия на Стоян Ватралски напълно се покрива с това, което е говорил на събора Учителя Дънов, то ще ви предоставим и онези извадки, които ще очертаят в съзнанието ви цялата картина на благовестието.

Благословен е онзи, който носи благата вест за Исуса Христа, че е Господ, че е Син Божий, и че е Живия Христос, и че в Него е Христовият Дух. Това е Благовестието.

Статия 3.

Благословен

Зорница, Г. XLVI, бр. 39, 29.IX.1926, с. 1.

пастор Тр. Димитров

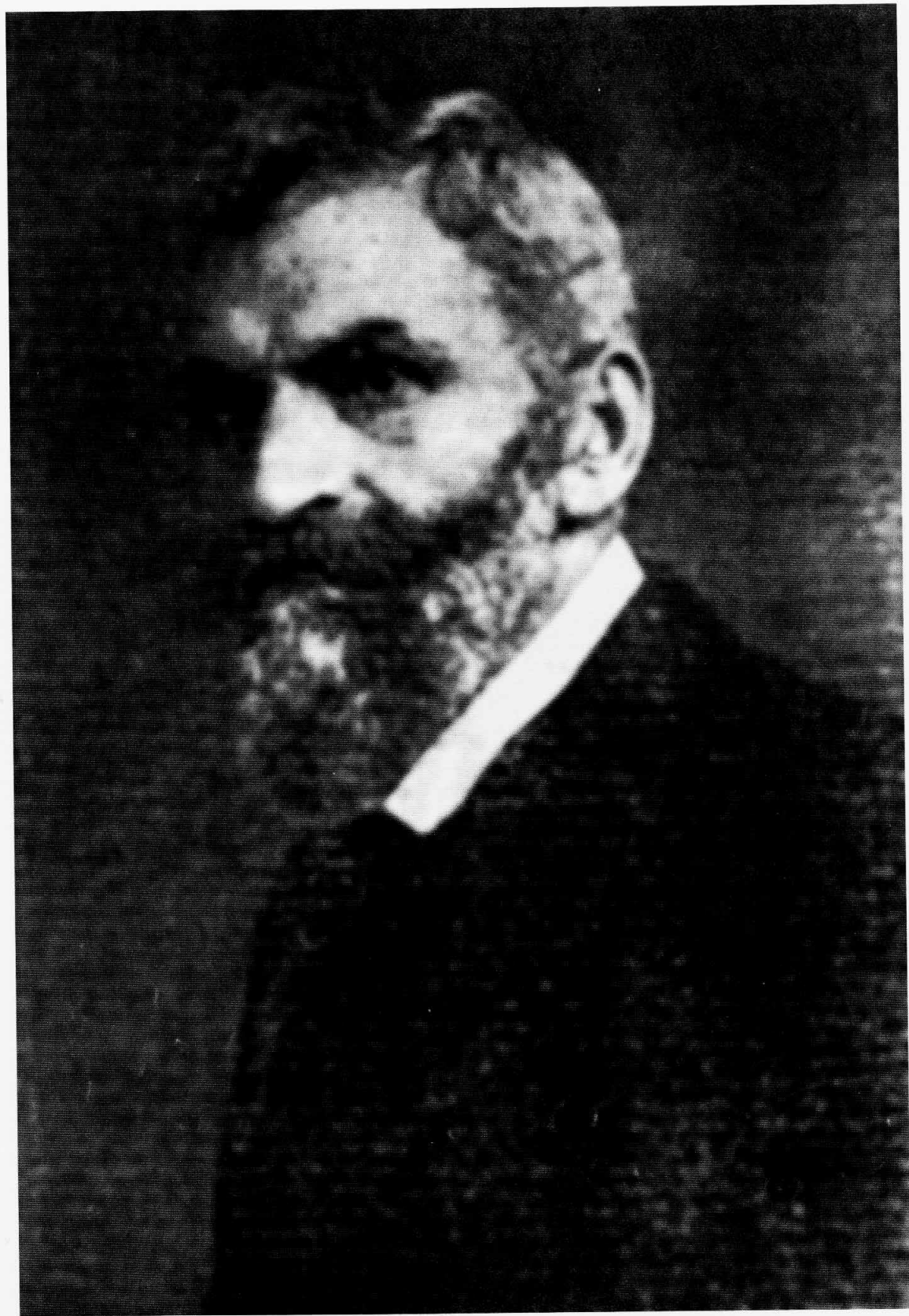
Човечеството, в частност Европа и България, в своя исторически път на развитие се намира на опасен завой, където само през последните няколко години изживя тежки братоубийствени войни, непосилни икономически и стопански кризи и страшно нравствено разтление.

То, с цената на безброй материални загуби, с море от невинна човешка кръв и с проваляне на човешкото и божественото у човека, записа в анализите на своята история велики и мъдри истини, които идат да потвърдят отдавна прокламираните начала и лозунги на Библията:

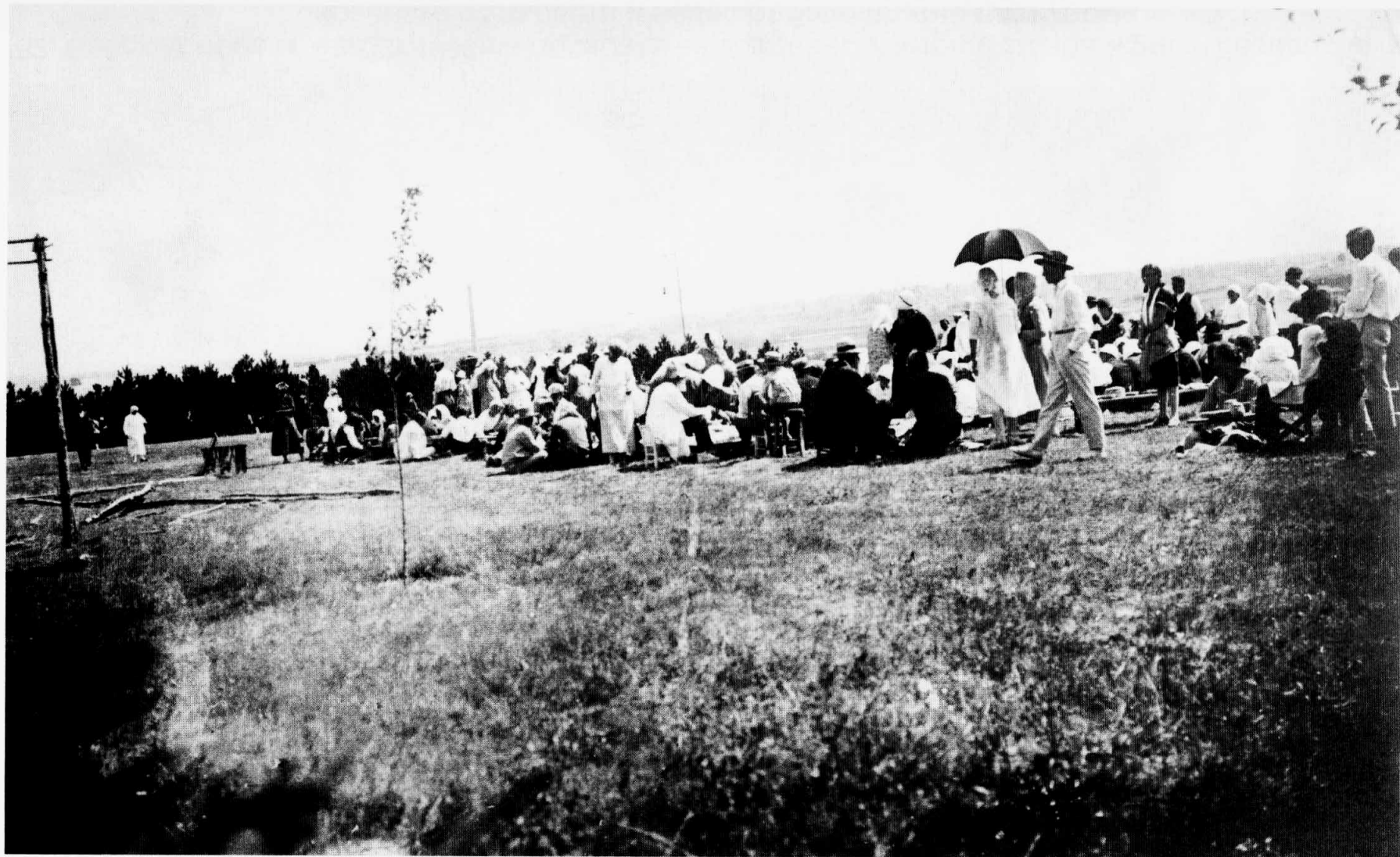
– Че само правдата възвишава народ, а грехът е безчестие на хората.

49. Стоян Ватралски като млад

50. Стоян Ватралски, 1926 г.

51. Съборът през м. август 1926 г. е на поляната. Насядали са на земята и на столове. Вляво се виждат дървета за сковане на платформа, на която ще седи Учителят Дънов

52. Съборът през м. август 1926 на поляната на Изгрева. Учителят Дънов изнася беседа на скованата от дървета и навес от бяло платно платформа

53. Съборът през м. август 1926 на поляната на Изгрева. Приятелите стоят или седят, а Учителят е седнал на стол и изнася беседа

54. Съборът през м. август 1926 на поляната на Изгрева. Приятелите слушат беседа от Учителя. Допълнително организаторите са включили емблемата с котвата на фона на изгряващото слънце

55. Концерт на събора на Изгрева 1926 г. От ляво са цигуларите, а пред тях е пианото с изпълнителката. В платформата, седнал на стол е Учителя Дънов

56. Обща молитва при изгрев слънце, 1926 г. на поляната на Изгрева

57. След молитвите са гимнастическите упражнения на поляната, 1926 г.

58. Бивакът с палатките на поляната вляво, на събора 1926 г. Пред тях са гостите на събора

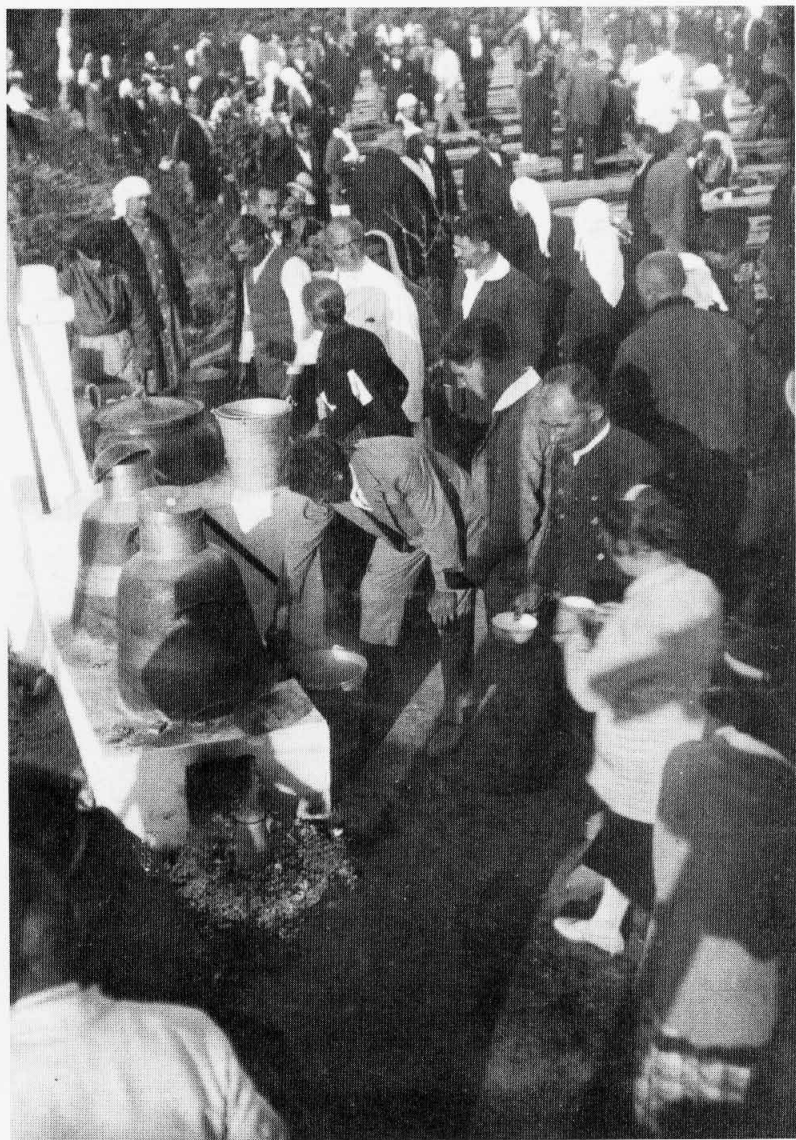
59. Бивакът с палатките на поляната вдясно, а от ляво са селяни, гости на събора 1926 г.

60. Палатките на съборяните на Изгрева

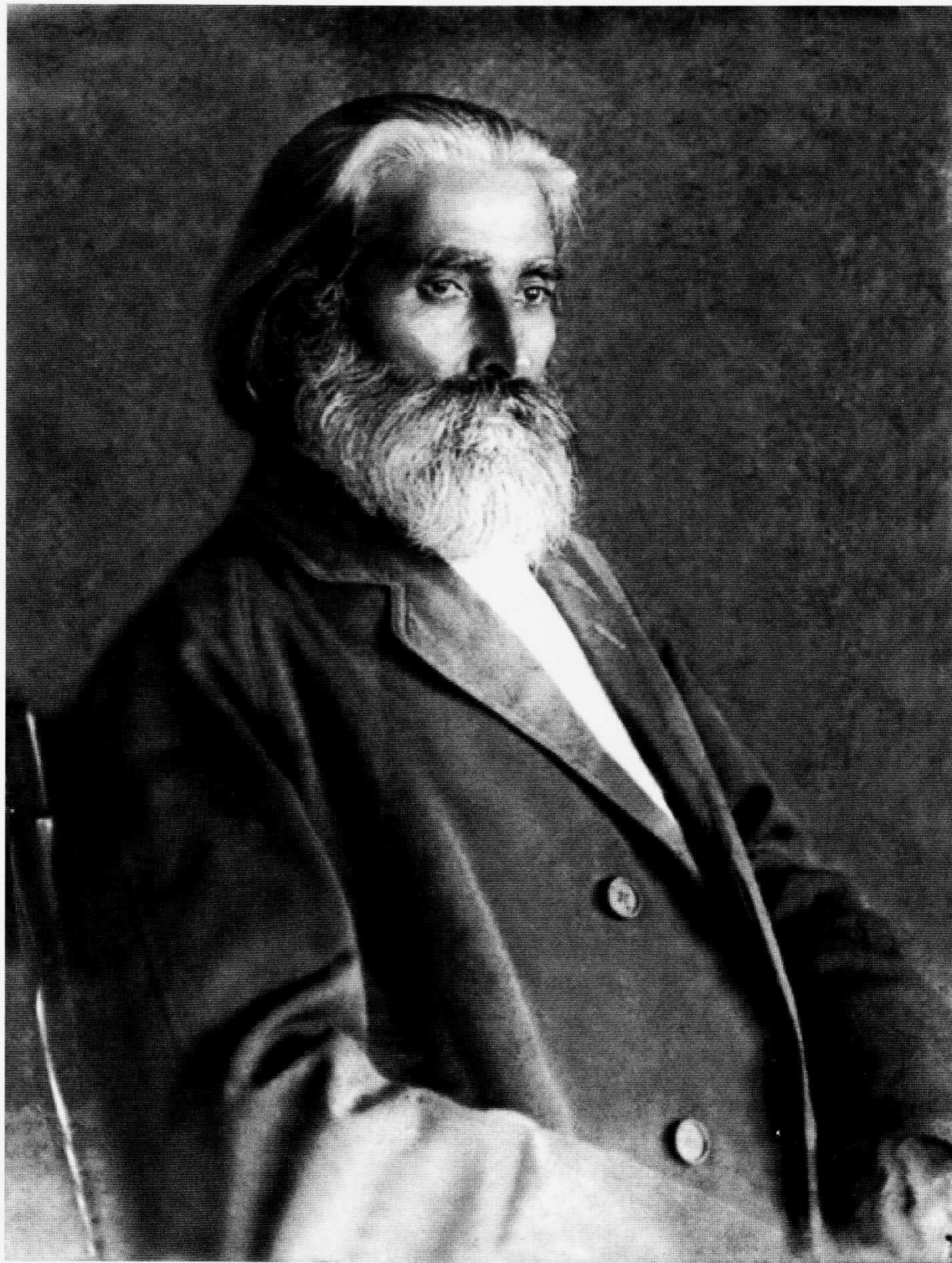
61. Общ обяд на Изгрева по време на събора

62. Чайниците на огнището на Изгрева

63. Съборяните на общ обяд

64. Учителят Петър Дънов

– Че блажен е оня народ, комуто Господ е Бог.

– Че благословен може да бъде само оная личност, онова общество и онзи народ, който иде в света и отива в живота с идеали в името Господне.

– Че всички мероприятия и инициативи, колкото благородни и високо културни да са, ако не се подтикват и поддържат с ентусиазма и вярата, които идат от Бога, са *напразни и осъдени* на безвъзвратен крах.

Кой е благословен?

Благословен е оня, който мечтае в името Господне.

Обикновено хората осъждат мечтателните натури. И с право. Има мечти, които покваряват и мечтание, което убива като с пушка. Но въпреки тая отрицателна страна, трябва да се каже, че без мечтание и съзерцаване в близкото и по-далечно бъдеще, никоя работа не успява както трябва. У нас има голяма нужда от един нов вид мечтание. Всички, стари и млади, учени и прости, богати и бедни, на частна и обществена длъжност, с духовен или светски чин, от колибата до царския палат, се нуждаят от това велико изкуство на живота – да мечтаят в името Господне.

Но що ще рече, човек да мечтае в името Господне? Нищо друго, освен да се отдава на себеизпитване, на прозряване бъдащото.

На планиране и очертаване контурите на една по-смислена и по-разумна обществена дейност за благото на другите. То ще рече още, да гледаме оптимистично напред, с надежди за по-големи и по-реални успехи и благословения в нашата катадневност. Да имаме видение за онова, което ни очаква да сторим. Да се изпълним с мечтите и видението на Исусовия дух. *С надеждите, които го окриляха*, когато каза:

– *Подигнете очите си и вижте, че нивята са бели за жетва.*

Това беше славно унисане и проникване в бъдащото. То беше образец на едно чисто, идеално творческо мечтание. Динамо, за една светла и благословена съзидателна работа.

Тая мечтателност, тоя Исусов дух, трябва да обсеби и нашите сърца. Без тоя оптимизъм и вяра, ние ставаме благоприятна почва за развъждане и откърмване на най-пъкпени идеи и разрушителни тенденции.

Благословен е още оня, който се моли в името Господне.

Има много различни сили в природата, които остават неизползвани поради невежество, нехайност и леност. Не искаме да си създадем труд. Чакаме, ако могат сами да ни облагодетелствуват. Но това не става.

Законът е: Бог дава, но в кошара не вкарва.

Той иска да се стори нещо. Труд да се положи. Тъй е и с молитвата. Тя е велика сила. Но за жалост, малцина я използват. И за туй нашето време е тъй бедно откъм характер и тъй мизерствува и страда в духовно отношение.

Ако искаме да сме успешни и насърдени в живота си и в дейността си като християни, трябва да се молим. Молитвата е повече от работа. Този, който се моли искрено и сърдечно, той върши хиляди пъти по-добра и по-издръжлива строителност. Времето, което губи в молитвата, му доставя истински печалби. Това е още по-вярно за нас, които работим за един морален и духовен преустрой.

Сам Христос ни насърчава в тая насока, когато казва:

– *Жетвата е голяма, а работниците са малко, затова молете се на Господаря на жетвата да изпрати работници.*

Дълг свещен е да се молим за работници. За искрени и живи, изпълнени със святия Дух пастири и благовестители.

Когато замолили италианския поет Виктор Алфиери да очертае своята самоличност, той казал:

– *Аз съм човек, който винаги е искал, искал, искал, с всичките си сили.*

А великия француски проповедник Александър де Вине, често обичал да казва:

– Светът е пълен с добри намерения. Но всичките взети вкупом, не струват колкото струва една воля, една сърдечна молитва.

О, ако искахме, ако се молехме, какви велики благословения щяха да залееят нашите църкви и нашата страна.

Благословен е още оня, който живее в името Господне.

Живеем във век на сензации. В една епоха, когато хората искат да видят онова, което им се разправя. В една смисъл нашите съвременници са станали много взискателни и практични. Те не се задоволяват вече с голи формули, теореми, дефиниции и празна идеология. Те се интересуват от друго. Те искат да видят живота ни. Делата и постъпките ни – това е, което ги трогва и привлича, и все те са, които ги отблъскват и правят равнодушни към християнство, църква и задгробен живот.

Някога Рим крещеше:

– Хляб и зрелища!

А някои гърци, казаха преди 19 века на Филипа:

– Господине, искаме да видим Исуса!

Почти същия вик ние чуваме да се задава от четирите краища на нашето мило и скъпо отечество:

– Господа, евангелисти и православни, пастири и проповедници, попове и владици, искаме да видим Исуса във вашите обноси, постъпки и дела, във вашия частен, интимен и обществен живот.

Тая сензация искат да видят хората в това болно време, което изживяваме със сетни сили.

И нека прибавим да кажем, че такава сензация ще бъде *истинска сензация и голямо благословение за народа ни*, защото днес християни с християнски дух, характер и живот са вече рядко явление.

Прочее, да се отзовем на тоя сърцераздирателен повик: Да дадем на България, на своята родна земя, повече любов, мир, съчувствие, братство, правда, истина, честност, светлина, жар, себеотрицание, чистота, идеализъм, повече християнски дела на творчество за спасение на загиващи в греха и порока сърца. Да дадем на своите сънародници Исуса Христа и неговото славно и живо евангелие.

И най-сетне, благословен е оня, който работи в името Господне.

Някога великият педагог Песталоци извикал:

– Всичко за другите, нищо за себе си.

Това, обаче, не беше нищо ново, защото ап. Павел отдавна беше казал:

– Не гледайте само за себе си, но всеки за другите.

Онова, което направи Павел велико благословение за света, се изразява най-сполучливо в тия две думи:

– За другите!

В това отношение, християнството не е само привилегия, но то е и длъжност. То наистина ни дава повече, отколкото коя да е религия. Но най-великото, което ни дава, след спасението и оправданието чрез вяра е, съзнанието за своя дълг и силата за изпълнението му. В него дълг и привилегия се взаимно преплитат. Облечени с разбирането, че най-великата привилегия е нашия дълг, ние се издигаме на високо положение. Ставаме Божии свидетели и изявители. Негови посланици и съработници. Там всеки труд се възнаграждава и най-малката жертва сторена в името Христово, не губи своето възмездие. Само трябва ни повече вяра, ревност и ентусиазъм, повече преданост и по-големи видения, за да се хвърлим в епохална борба за спечелване света и България за нашия Господ.

Да, благословен, хиляди пъти благословен е оня, който мечтае, който се моли, който живее и който работи в името Господне. Който ден и нощ се труди, щото Божията правда да възкръсне и намери място в сърцата на всички, които още не познават Христа и силата на неговото възкресение.

П-р Тр. Димитров.

Из Словото на Учителят Дънов на събора на Бялото Братство, 2–29 август 1926 г.

А) “Спасител в света е само Бог”

ПРАВОСЪДИЕ. 28 авг., събота, 10 ч.с.

– В: Свещеният огън. Съборни беседи от Учителя, дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр. София, на “Изгрева”, през лятото 1926 година.

София, Просветния комитет, [1926], с. 180–181.

“... Та казвам: пророкът преди хиляди години е говорил, че Духът на Господа Йехова ще бъде с него да благовестува. Какво да **благовестува**? – Разумното. Вие, които ме слушате днес, трябва да знаете, че спасението на човечеството не седи в никакви църкви. Спасението на човечеството не седи в никакви хора, в никакви светии, в никакви ангели. Светиите, ангелите, добрите хора на земята, това са само служители на Бога.

Спасението на света седи в Бога, Който е направил света. Този Бог има три атрибута:

Любовта е Негова същина.

Мъдростта е Негова същина.

Истината е Негова същина.

Те излизат само от Него. Там, откъдето излизат тези три велики добродетели, се проявяват всички други неща.

Следователно, **спасител** в света е само Бог. Той обема и прониква всички.

Всички същества, от най-висшите до най-нисшите сфери, слугуват на този велик Бог. И ако искате, вие може да Го опитате. Как? Обърнете се с всичката си душа, с всичкото си смирение към Него и кажете: Господи, тъй както всички светии Ти служат, тъй както всички ангели Ти служат, тъй както всички добри, праведни хора Ти служат, така и аз с техния дух се обръщам към Теб, изяви ми се! Опитайте Бога така и ще видите, че Бог е верен. Ако решаваш някоя трудна задача, Бог ще те осветли. Ако си болен, Бог ще внесе в тебе здраве. Ако имаш някое терзание, което смущава душата ти, пак се обърни към Бога. Работи и чакай, Той ще ти изясни тази велика Истина. Не бързайте, може да почакате още хиляди години. Чакали сте толкова, ще почакате и още, това нищо не значи. Времето и пространството, това са само условия, при които Бог може да се изяви в разумния живот.”

**Б) “Докато вършим волята Божия,
ние ще имаме Божието благословение над нас”**

ЩЕ СЕ ИЗКОРЕНЯТ. 29 авг., неделя, 8 ч.с.

**– В: Свещеният огън. Съборни беседи от Учителя, дадени на
учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр.
София, на “Изгрева”, през лятото 1926 година.
София, Просветния комитет, [1926], с. 206–207.**

“... Следователно, **докато вършим волята Божия, ние ще имаме
Божие благословение над нас**. Бог не ни е създал нито за погибел, нито за
страдания.

Страданието е само един преходен етап, който скоро ще се измени. Ще
дойде време, когато вие ще търсите страданията, но няма да ги има. В бъдещата
епоха вие ще давате пари за **страданията**, но няма кой да ви ги продаде. Ценни
са тия страдания.

Сега, понеже Любовта е рядкост, радостта е рядкост, знанието е рядкост,
а страданията изобилни, казвам: съберете страдания за бъдеще, да ги продавате.

В туй отношение законът е верен: когато много страдания се наберат,
когато станат преизобилни, Господ слиза от небето и взима всичките страдания.
Само Той е всемъдър, всесилен. Той взима тежестите на хората и с това се
обогатява. Същевременно, Той обогатява и нас в своята Любов. Защото нашите
грехове и нашите страдания са гориво за Божията Любов.

Божията Любов не може да се прояви без нашите страдания и грехове.

Нашите грехове са необходимият пясък, по който може да се движи
Божествената кола. В Божествения свят пак трябва пясък. Затова са необходими
нашите грехове, да дадат подем, да се движи Божията кола. Вие ще кажете:
тогава да грешим, да дадем повече пясък. Не, само толкова пясък трябва, колкото
да се движи колата. Не трябва много пясък, че да се изпълни целия свят. На
какво може да уподобите страданието?

Казвам: страданието е чук в ръцете на онзи архитект или на онзи
скулптор, който като се вдига и слага постоянно върху камъка, докато най-после
извая една съвършена форма. Питам: без този чук, какво бихте направили?
Следователно, с всеки удар на чука се произвежда едно страдание на камъка.
Но щом се извая статуята на скулптура – неговият идеал – този чук не се вдига
вече. Значи, когато Бог или живата природа, чрез този чук на страдания свърши
своята велика работа върху нас, Той ще го сложи настрана, и ние ще бъдем
поставени на видни места, както Вазов и Ботев са положени в Борисовата градина.
Така и вие ще бъдете поставени, като статуи в Божието Царство. Всички ще
бъдете видни хора. ...”

**В) “Целта, идеалът на човека е да бъде съвършен,
а да бъде добър – това е средство”**

ДОБРО И СЪВЪРШЕНСТВО. 29 авг., неделя, 7,30 ч.в.

**– В: Свещеният огън. Съборни беседи от Учителя, дадени на
учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр.**

София, на “Изгрева”, през лятото 1926 година.

София, Просветния комитет, [1926], с. 216–217.

“... Ако искате да бъдете добри, ако искате да бъдете съвършени изведнъж, никога няма да бъдете такива. Много погрешки ще правите, докато станете съвършени. Целта в живота на човека не е той да бъде добър, но да бъде съвършен. Целта, идеалът на човека е да бъде съвършен; а бъде добър, това е средство.

Та, когато аз ви говоря, че трябва да бъдете добри, това е само средство, за да достигнете съвършенството. Следователно, добротата не е идеал в живота на човека, а е само средство и условие за постигане на съвършенството. Тогава, аз обяснявам, защо трябва да бъдете добри: трябва да бъдете добри, за да бъдете съвършени. Защо трябва да бъдете съвършени? – За да бъдете добри. Който разбира закона, ще знае, като се казва, че човек трябва да бъде съвършен, за да бъде добър, трябва да подразбира условията; а като се казва, че човек трябва да бъде най-първо добър, ще подразбира, че доброто е необходимо за постигане на съвършенството.

Съвършенството има два израза: в Божествения свят съвършенството се изпитва с голямата радост, която Духът съдържа. Но като дойде духът на земята, изпитва се голямата скръб. И ако вие не искате да страдате, трябва да отидете горе – нищо повече! Пък щом не можете да се проявите горе, непременно трябва да се проявите долу – няма изключение в този закон.

Щом човек влезе в живота, той трябва да се прояви или в радостта, или в скръбта. Или, казано на научен език: човек трябва да се прояви или между хората, или между ангелите. Между хората ще се проявиш като страждущ човек, а между ангелите ще се проявиш като добър човек.

Следователно, в това отношение казвам така: страданията, това са корените на дървото, а радостите, това са клонищата. Корените и клонищата, т.е. страданията и радостите заедно съставляват дървото на живота. Без корени не може да има растене, та колкото повече страдате, корените стават по-дълги и по-силни, а щом корените са по-силни, и вашите клонища са по-силни – съответствие има. Значи, енергията, тази разумна сила, която се проявява в корените на вашия живот, която действа долу в земята, ще се прояви и в клонищата, т.е. в повисшите области на вашия живот. За да бъдете силни в света, тази идея трябва да се срасне с вас. ...”

* * *

Кой и защо поставя уводната статия във вестник «Зорница»

Вергилий Кръстев

Уводната статия “Защита на религията” във в. “Зорница” б. 41, от 13 октомври 1926 г. е на пастор Д. Н. Фурнаджиев.

В тази уводна статия се говори, че според господстващата църква, всички секти подкопават държавата и затова властта, за да укрепи и запази

държавата, трябва да гонят сектантите. Църквата се стреми да се защитава с държавен закон и да се храни на държавната трапеза.

А изходът е в просветната дейност за изучаване на Евангелието и то да се проповядва с живеене и чрез дух. И то трябва да се изучава.

В същия брой 41, на с. 2 е третата статия на Стоян Ватралски за Белите Братя. Тази статия е озаглавена "Дънов". Тя е публикувана заедно с моите бележки.

На с. 2 най-отдолу вдясно под черта са отбелязани няколко реда, които не са публикувани в книгата, отпечатана в гр. Пловдив през 1926 г., но е публикувана в книгата в гр. Нова Загора през 1926 г. Този текст гласи следното:

"Ако мерим дъновистите от морално гледище, ако ги съдим по характера на делата им – мерило, което сам Христос ни даде, то те са най-добрите свършени християни".

А сега ще публикуваме статията "Защита на Религията". И след нея още мисли на Учителя изказани на същия събор, 1926 г.

Статия 4.

Защита на Религията

Зорница, Г. XLVI, бр. 41, 13.X.1926, с. 1.

пастор Д. Н. Фурнаджиев

Много се е писало и говорило по този предмет напоследък, и голямо разногласие цари. Цялата подигната полемика се съсредоточава около съществени и повече несъществени спорове между господствующата църква и иноверците. Лагерите, които защитават страните в спора не са православните на една страна, и неправославните на друга страна – съвсем не. Напротив, защитниците на свободата на изповеданията са повечето православни. Те не се свенят да наричат гоненията против инославните сънародници "Религиозно хулиганство". Такъв език евангелистите никога не са държали. Това са православни писатели и общественици. Самите водачи от народната църква са на два лагера по въпроса. Те са по-далеко по мнение, отколкото сектите помежду си. Нека поясним:

В един и същ вестник пишат двама. Великодушието на вестника е отлично. Единият казва, че "чрез успехите на тия пропаганди, особено чрез успехите им в младежките християнски организации, бавно, наистина, но сигурно (к. н.) се подкопават основите на нашата народностна държава", което за него е синоним с държавната вяра. А пък другият пише, че в тия организации за "прозелитизъм ни дума не може да става . . . от 13-годишното съществуване на Студ. Хр. Д-во, и от няколко годишното съществуване на Соф. Мл. Хр. Д-во. няма нито един член, който от православно вероизповедание да е станал евангелист и обратното". Кой от тия православни братя е прав? Въпрос е, дали някой от тях знае де има евангелска църква в столицата, но вторият е виден и полезен член на Соф. Мл. Хр. Д-во. Тогава първият от тия двама писачи говори напосоки, по предположение, безосновно, и с неверни твърдения руши в народа сговор, разбирателство, вяра и истина. Ако той се прави илюзия, че защитава народната църква, нека ни позволи до го уверим, че така вяра не се крепи, а се руши.

Твърди се, че "в никоя страна пропагандите не намират такава широка, безпределна свобода, както в България". И това са *голи думи*. Ако се кажеше това за православните страни в Близкия Изток, то щеше да е вярно, ако и да напоследък Гърция ни конкурира в туй отношение. Но твърдението "в никоя страна" далеч не отговаря на истината. Пера, както онова, което е писало горната суха фраза, са възбудили неестествено усърдие за народната църква и са разгорещили фанатическите страсти до такъв размер в някои места, че законни права на честни

и благородни български граждани са им отказвани от дребни чиновници в съюз с фанатизирани свещеници. Конкретно засега няма да говорим, но сме готови с материала. Ако това целят тия прекалени светии, то имаме да има направим следния комплимент: постигнали сте целта си, но с най-несъобразителни с религията и здравия ум средства. Ако туй е успех, постигнали сте го. Тържествувайте. Ако попитате историята, обаче, тя ще ви каже: оставете тия хора на мира, не се занимавайте с ограничения и насилия на съвестта; това е неправда, а неправдата винаги носи наказанието си за виновниците. Поетът казва:

“Ти не си ли чул за будна Немезида,
Що преследва злото всякога с успех,
Руши люто все що се без правда зида,
И наказва всяка глупост или грях?”

Драконовските мероприятия на Людовиг XIV, който прокуди от Франция хугенотите (евангелисти), лиши Франция от трудолюбивото, събудено и трезво население, което съставляше най-добрата кръв на Франция. Тия отидоха в Англия и Холандия, за което Англия и доднес е признателна.

Да защитавааш своята църква е свещена длъжност. Тука въпрос няма. Но как ще я защитавааш? С какви средства ще си служиш? Ясна ли е целта ти? Да не си в мъглата? Да не си по-слабата страна, та за това се домогваш до гражданската власт и насилие?

Помни, че църква, която се обляга на държавната трапеза и очаква държавата да я защити със закони и полиция, излага себе си на заслужена критика от всички безпристрастни умове, и губи своето морално и духовно влияние в обществото.

Църквата сама трябва да отхвърли всяко намекване за закон за защита на религията.

Вярно ли е, че религията е така слаба, че трябва защита с насилствени средства? Ако е така, то такава религия не е и не може да е от Божествен произход, с Божествен авторитет.

“Нашата родна църква враждува (против Мл. Хр. Дружество) за имена и форми” – пише уместно един виден православен столичанин. Такова становище отговаря ли на ученията и духа на нашия блажен учител и Спасител?

Евангелието е отбележило становището на Исуса Христа както следва: еднаж Иоан му казал: “Учителю, видяхме един човек, който в Твоето име изгонваше бесове, а ние му запретихме, *защото не ходи след нас.*” (к. н.). Що отговори Исус на това тогавашно сектантство на неговия ученик Иоан?

Исус рече: “Не му запрещавайте, понеже, който не е против нас, той е за нас”. (Мар. 9:30–40).

Донякъде влизаме в положението на народната църква. Православни и инославни секти вербуват своите привърженици и умножават числата си за нейна сметка. Това е неприятно. Тя като “господстваща” вяра, иска да запази своя престиж и достолепие, това е естествено, това е нейно право, и народът го очаква от нея. Сега въпросът е: как да се защити и предпази от свои вероотстъпници и разколници, които се отклоняват от православната църква? Насилия, бой, омраза, гонения, фалшиви обвинения, ругания, ограничения по законодателен ред и тем подобните, нито са справедливи, нито християнски. Самата църква трябва да работи против такива средства в църковната дейност. В противен случай, те ще се зле отразят на нейното влияние. Има “още по-превъзходен” път и него желая в кратце да посоча тук.

На първо място, нека никой не се плаши, че имало различни тълкувания и схващания, дори и различни възгледи по богословието на Християнството. С време, по еволюционен ред, най-доброто ще преживее всички други. Хората са се различавали, различават и ще различават по всичко, с което човешкият ум има да борава. Разумът е и независим и любознателен, и насила нито му се дава, нито

му се взема. Такъв го е създал Великият Творец. За нас Исусовото учение и практически дух съвсем отговарят на здравият разум, но ако някой поиска да наложи Евангелието другиму, то съпротивата е готова от страна на свободния човешки дух. Векът ни не апелира за авторитет към погрешими събори и синоди, и техните често невежествени и противобиблейски постановления. Но векът ни лесно приема авторитета на Христовото Евангелие, защото то отговаря на нуждите и на разума на човека.

Църква, която разпространява Евангелието, вместо някое свое тълкувание на същото, постъпя умно, и за нея има надежда.

Но църква, която цели да *наложи възгледи*, а държи под ключ Евангелието, тя кове вериги за здравия разум – ще фалира!

Религията не може да се защитава с държавен закон, а с неуморното, вещо и конкретно проповядване и прилагане на практика принципите и идеалите на Божествения учител и Неговите призвани за тая цел апостоли. Съвестта не ще полиция, а просвета. Исус не казва: *Идете и заповядайте!*, а *идете и проповядайте!* Нека се има тая разлика предвид. Това ще издигне църквата и нейното влияние в народа.

На второ място, никой да не се бои от търкане на възгледи или съревнувание в дейност. Нищо друго няма да събуди и оживи един работник за вярата както примера на друг, жив и сполучлив работник в същата насока. Съревнуванието не трябва да има нито следи от надменен дух, нито умисъл за увреждане други, нито злоба, нито завист. Всичките християни трябва с готовност да възприемат методи на дейност употребявани от други християни, щом те са прави и полезни. Който иска да удържи на своята страна хората, в чиято среда работи, за него има едно единствено справедливо, законно и полезно средство, а именно: той трябва да надделее над всички други дейци в тая насока със *своята просветна дейност*.

На трето място, ако трябва да се бориш и обориш, пази се от средството на тълпата; с нея плет и мост можеш да събориш, ала учение не можеш да обориш. Има друго и ефикасно, сполучливо средство. Нека го поясним с един съвременен пример. Преди няколко години американският безбожник Ингерсол държа реч една св. Неделя в Бостънския театър, в която нападна и Християнство, и църква, и църковници. Християните не се домогнаха за защита до държавните органи. Те употребиха по-превъзходния път. Пастирите и свещениците в града решиха, идната св. Неделя всичките да проповядват в защита на Вярата и да посочат безумието на безбожието. А в същия театър, дето Ингерсол бе говорил миналата св. Неделя, в същия театър и на същия час тая св. Неделя говори в защита на Християнството, един много учен и силен защитник на вярата. Така и безбожникът, и безбожието му бяха оборени и осъдени. Този е начинът да обориш вярването на заблуден брат.

Една дума в заключение. Психиката на хората не е еднаква; за едни мистицизмът е всичко, а за други той е "гонене на вятър"; за едни рационализмът е всичко, за други той е цяло безверие; за едни обредността успокоявала съвестта им, за други тя е мъртва форма; един удовлетворява душевния си копнеж с окултни дирения и изследвания, когато друг намира това за заблуда и се занимава с видимото, реалното на сетивата. Но не е ли Божия промисъл, че Евангелието има предвид различните психики на хората и отговаря на всички теоретически и практически влечения? Само че, то трябва да се изучава със смирение, благоговение и вяра в Бога.

Нека разпространяваме Евангелието.

П-р Д. Н. Фурнаджиев

**Из Словото на Учителят Дънов
на събора на Бялото Братство, 2–29 август 1926 г.**

А) “Бог във всичките векове е един и същ”

ОТВЪН И ОТВЪТРЕ. 22 авг., 1926 г., неделя, 11 ч.

**– В: Свещеният огън. Съборни беседи от Учителя, дадени на
учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр.
София, на “Изгрева”, през лятото 1926 година.
София, Просветния комитет, [1926], с. 22–23.**

“... Кажете ми сега: какво разбрахте от Библията и от беседите, прочитането на които ви бе дадено като задача през тази година? Някои от вас прочетоха цялата Библия, както и четирите серии, а някои не ги прочетоха. Нищо от това, туй е задача, която трябва да изпълните в продължение на четири години. Значи, имате срок още три години. Тъй щото, задачата, която ви се даде тая година, ще се продължи и за по-нататък. Кое е най-важното, което намерихте в Библията? Аз ще ви кажа? Най-важното за вас е, че Бог във всичките векове е един и същ. И във времето на Адама, и във времето на Аврама, и във времето на Мойсея, и във времето на Христа, и в сегашни времена, Бог е един и същ, но само че методите, чрез които действа, са различни. Бог е един и същ и в Него блика живот, Любов. Бог е пълен с Любов.”

**СВЕТЛИЯТ ПЪТ НА ЗНАНИЕТО. 23 авг., [понеделник],
4 ч. след обед.**

**– В: Свещеният огън. Съборни беседи от Учителя, дадени на
учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр.
София, на “Изгрева”, през лятото 1926 година.
София, Просветния комитет, [1926], с. 34–35.**

“Най-красивото, обаче, за вас е да добиете живота. Кой живот? – Великият живот, който е пълен с вътрешен мир, с вътрешна радост. Има една радост, която разширява съзнанието на човека. Тя е тази радост, която се крие във великия, Божествения живот.

При изучаване на религиозния живот, човек трябва да бъде свободен, за да не дойде до еднообразие в нещата. Някой път хората страдат от еднообразие, а някой път от немарливост.

Запример, като четохте Библията през тази година, бивахте ли всякога точни при четенето? Имахте ли всяка сутрин определено време за четене? Пък и при изпълнение на наряда не бяхте точни. Някой път си казвахте: ще отложим четенето на наряда за утре. Вие постоянно отлагате. Защо? Имате ли важни причини? – Нямате. Действително, аз намирам, че прочитането на Библията за една година, това е грамаден материал. Да се прочетат още и четири серии беседи, това става вече много. Това е работа за 10 години.

Главният обект в Библията е животът на проявения Бог в света, или проявлението на Христа. Животът на всички пророци, апостоли, то е все изявяване на Божествения живот в тях. Централното лице в Библията, обаче, е Христос. Да се разбере животът на Христа в най-широк смисъл, за това се изисква един

възвишен ум. Защото, според степента на нашето съзнание е и схващането ни за Бога.

Ние можем да схванем Бога като съдия по отношение на нашата престъпност, а можем да Го схванем и като Любов по отношение на нашата слабост – както майката постъпва с любов по отношение на детето си. Каква е майчината любов? Майчината любов се изразява в отхранване на детето. ...”

**Б) “Великото в живота на всеки духовен човек,
това е разумното разбиране на Словото Божие”**

ИМЕНАТА ВИ СА ЗАПИСАНИ. 25 авг., сряда, 9 ч.с.

**– В: Свещеният огън. Съборни беседи от Учителя, дадени на
учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр.
София, на “Изгрева”, през лятото 1926 година.
София, Просветния комитет, [1926], с. 101–102.**

“ ... Великото в живота на всеки духовен човек, това е разумното разбиране на Словото Божие.

Под “Слово Божие” подразбирам всичко онова, което ни се открива и във видимия, и в невидимия свят: това, което се открива на сърцето ни, на ума ни, на душата ни, на духа ни. При сегашното състояние на човешкото развитие, тия четири съзнания са присъщи на великата човешка душа.

Велика човешка душа наричам тази, която държи всичко в света.

Тогава, от какво се пораждат различията в човешкото развитие? Причината на това е, че тия четири съзнания не са съединени в едно. Колкото повече се обединяват тия съзнания от човешкия дух, толкова повече човек расте и се развива.
...”

**В) “Една от задачите на учениците на Всемирното Бяло
Братство,
е да подигнат у българите религиозното чувство,
не само по форма, но коренно”**

**СВЕТЛИЯТ ПЪТ НА ЗНАНИЕТО. 23 авг., [понеделник],
4 ч. след обед**

**– В: Свещеният огън. Съборни беседи от Учителя, дадени на
учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр.
София, на “Изгрева”, през лятото 1926 година.
София, Просветния комитет, [1926], с. 47–48.**

“... И тъй, тази вътрешна връзка с Бога трябва да се създаде. У българина тази връзка е много слаба. Една от задачите на учениците на Всемирното Бяло Братство, е да подигнат у българите религиозното чувство, не само по форма, но коренно. Нас не ни интересува външната форма, но трябва да се произведе един вътрешен преврат, най-първо в нас, а после и вън от нас. И тогава, туй духовно течение ще потече в целия български народ, и ще стане едно общо повдигане на народа. Първото нещо е да направим едно скачване, една вътрешна връзка между

Божествения свят и човешката душа. Тази връзка още не е заякнала у всинца ви. Вземете например, колко лесно се разколебава вярата ви! Някой път казвате: дали има Господ, или няма Господ – съмнявате се. Това показва, доколко връзката ви е слаба. Най-красивото, обаче, е да живеем в Бога. Той ще ни даде един вътрешен импулс за всичко. Като живее човек в Бога, всичко може да върши, всичко се одухотворява.

Та казвам: псалмопевецът, който е писал “Хвалете името на Бога”, е разбирал това нещо.”

* * *

Бележки на съставителя на “Изгревът”

1. Публикувани се трите статии на Стоян Ватралски във в. “Зорница”, бр. 38, бр. 39 и бр. 41 - Кой и какви са Белите Братя.

2. Предоставили сме “Бележки на състави теля” във връзка с тези три статии, с. 191–204, както и коментар към тях от с. 205 -213.

3. Най-важното за мен откритие бе, че трите статии на Стоян Ватралски във в. “Зорница” – “Кой и какви са Белите братя (дъновистите)?” се предхождаше от уводни статии, напълно подходящи за онова, което е публикувано като статия на с. 3. Забележете, те се публикуваха на с. 3, докато уводните статии са на с. 1.

4. Ето защо, аз реших да публикувам тези уводни статии не само за документация, но и за проучване. А защо? Защото Онзи, който движи Стоян Ватралски да отиде на Изгрева и да го опише, е същият Онзи, който кара трима различни автори да пишат уводни статии подходящи в трите броя – 38, 39, 41.

5. Статия 1 - в бр. 38, “Няма да осъмне добре” от Н. Ив. Цанов.

Статия 2 - в бр. 39, “Благословен” от пастор Тр. Димитров.

Статия 3 - в брой 41, “Защита на религията” от пастор Д. Н. Фурнаджиев.

6. А за да защитя своето откритие, че Един е Онзи, който ръководи всичко, реших да поместя подходяща извадка от отпечатаната съборна беседа от 1926 г. “Свещеният огън”. И съм ги публикувал след всяка уводна статия на в. “Зорница”. А това е Словото на Учителя Дънов.

7. А за стражарите, които обграждат Изгрева по време на събора съм публикувал и статия от в. “Зорница”, бр. 38, както извадки от Словото на Учителя от 22 август и 23 август 1926 г. Така че всичко е завързано в една духовна верига. И то от Онзи, който е задвижил всичко.

8. Надявам се, че сега е ясно защо са публикувани оригиналните статии № 38, 39, 41, както уводните статии на в. “Зорница” и извадки от Словото на Учителя по време на същия събор. И трябва изучаване за да се отворят очите за тази духовна верига на Изгревът.

9. Ще публикуваме подходящи и запазени снимки от събора 1926 г. и на всички ще стане от ясно по-ясно, че това не е измислица, а един живот, който е бил на Изгрева, защото е имало Учител и е имало българи, които са вървели след Него. А фотографите са задвижени също от Онзи, който ръководи всичко. Ето това е най-важното.

Вергилий
23.IX.2007 г.

4.3. СТОЯН ВАТРАЛСКИ

**пастир-евангелист, родослужител, общественик,
писател, поет, книжовник, автор на евангелски песни**

4.3.1. Човекът Стоян Ватралски

роден на 7 март 1860 година, почива на 31 август 1935 година

А) Стоян Кръстов Ватралски. Битописна скица
Библиотека Стоян Ватралски. Т. Уводни. Човекът.
София, 1933, с. 5–10.

Вакарелско овчарче 1860–1874

Роден на Благовец, 7 априлий, вероятно 1860 година, в село Вакарел, махала "Хановете", сега Гарата, където е живял до 14-а си годишна възраст. Баща му, Кръстьо Иванчов Ватралски, бил овчар. Презимето Ватралски е семейно и наследствено. Отличителна черта на овчарчето Стоян била неутолимата жажда за знание.

Ученик в Самоковското градско училище 1874–1876

До 14-а си годишна възраст той не знаел и буквите. Изпратен в Самоков като ученик, той напреднал много бърже. Четирите отделения свършил в две години и от 4-о отделение бил преместен, по решение на учителския съвет, направо във 2-и клас, където го заварило Априлското въстание в 1876 г.

Едно съдбоносно събитие 1877–1878

През време на Освободителната война 1877–1878 г., религиозно усърдния юноша, посредством четиво и лични влияния, по дълбоко убеждение възприел Евангелското Вероизповедание, и така свързал съдбата си с малкото Българско Евангелско Общество, което обстоятелство и досега спъва призванието му като общественик, поет и писател.

В Самоковското Американско училище 1878–1882

След тоя съдбоносен, но за него тогава радостен преврат, той постъпил, като се поддържал с работа, в Американското научно-богословско заведение в Самоков, където продължил до 4-и клас, включително. Отличителната черта в тоя период на живота му била пламенна евангелска ревност.

Проповедник в Хасково 1882–1884

Изпратен от американските мисионери, работил около година и половина с бележит успех като проповедник (не пастир) в град Хасково. Работата му се понравила. Неговата жажда за наука, обаче, не го оставя. Затова, оттам заминал за странство, за да закръгли богословското си и научно образование.

Студентство в Америка 1884–1894

В Америка Ватралски следвал в три учебни заведения: Академия – курса, в която не завършил – в Бриджтон, Ню-Джърси; Семинария във Вашингтон, федерална столица на Съединените държави; и Колегията в Харвардския университет в Кеймбридж, при Бостън, Ню-Ингленд.

Печели в литературен конкурс 17 юний, 1894

Като студент, особено в езика (английски) той се отличил с бележити постижения. В академията г. Ватралски спечелил конкурса за декламация, а в Харвард, под псевдоним "Роре" в състезание със своите съкласници, неговият "Бакалавърски химн" спечелил конкурса. Този химн се печатил и пял от голям хор през време на годишните тържества. Същият е бил препечатан от много американски вестници заедно с портрета на г. Ватралски и изненадни бележки, че автора му бил чужденец студент.

Всичко това му дало случай да вкуси първата глътка от световна слава. При това, този литературен успех засилил значително пораждащата се в него идея да стане не проповедник, както изпърво възнамерявал, а писател.

Сказчик в Съединените държави 1894–1900

От пиедестала на тази си известност, той проходил държавите Масачусетс, Мейн, Ню-Хемпшир, Вермонт, Кънектикът, Ню-Йорк, Пенсилвания, Охайо, Вирджиния, Индиана, Илинойс и Канада, където държал сказки за България и българите и върху различни религиозно-етични теми. А в промеждутъка писал в проза и стих, в следните вестници: The Boston Transcript, The New York Tribune, The Chicago Tribune, The Forum и други.

През пребиваването му в Америка, особено през последната шестгодишна негова дейност като сказчик и като писател, г. Ватралски очевидно растеше в популярност, та имаше добри перспективи, дори изкушения, да остане завинаги в "Земята на свободните". Ала поради своето чувство на дълг към Родината, той в началото на текущото столетие се завърна в неговата любима, ала неприветна към него България.

В Красно село, при София 1900

След една-две години той се установи да живее в Софийското предградие Красно село, Боянско землище, като "Писател-зеделец". За да не бъде в тежест на държавна или общинска черковна трапеза, той купи със спестените си в Америка пари място за стопанство, което сам обработва за издръжка на семейството си.

Откак се завърна той само два пъти е напускал България: през време на Балканската война, в 1912 г., като "Себепосланик" за шест месеца в Англия; и една година, по случай едно университетско тържество в Америка, който случай той пак използва за сказки, за да осветли положението и да защити становището на своето онеправдано племе. Това бе в 1924–1925 г.

Литературно той не е от модните. С излизането си с първия сериозен труд "Битие", в българската книжнина – както и трябваше да бъде – пръв го поздрави и акламира с "Добре дошел" патриархът на съвременната българска литература Иван Вазов. Другите още не са пристигнали, ала все още да се някъде на път!

Че Ватралски не е разбран, няма нищо чудно, като знаем него и средата, в която работи. Вярващ християнин, възторжен идеалист и строг моралист, как може да бъде обичан или дори разбран от нашата интелигенция, която е цинично

скептична, сухо материалистична и сладно безпътна? Ала между здравата, непоковарена част от народа, той си пробива път, мудро, но сигурно.

И досега той живее своя си особен, уединен в Красно село живот, по Толстоевски – сменяващ умствената работа с физическата и обратно – като само от време навреме, по покана отнякъде излиза да чете някоя сказка или да печати някоя статия. Прочее, Стоян Ватралски все още работи безспира и чака без колебание своя ден, който приживе или подир неминуемо ще дойде.

А този знаменателен негов Седемдесетгодишен юбилей, не изглежда ли като пукване на зората? Все-таки, ние знаем неговото битово вероую:

“Аз живея, за да мога
Да подкрепям честността,
Да сътруднича на Бога
В този живот и вечността:
Да се боря вред с лъжата,
Светский дух и суетата:
Всички болести в душата,
Що служат на смъртта”.

София, 25 март, 1930 г.

Уредникът.

Б) Стоян Кръстов Ватралски. Общественик и родослужител
Библиотека Стоян Ватралски. Т. Уводни. София, 1933, с. 11.

Общественик и родослужител

Поздрави от Братя Бъкстон
(от Лондон)

Любезни г. Мишков,
Предайте на г. Ватралски моите най-горещи поздравления при достигането му Седемдесетия си рожден ден. Много се радвам, че един поет, който е толкова много заслужил на своето отечество, така достойно се чествува от своите съотечественици.

Аз го смятам за чест, чрез настоящето си приветно съобщение, да имам дял в това хубаво тържество.

Лондон, 14 март, 1930 г.

Искрено ваш,
Ноел Бъкстон.

(Лорд Бъкстон е сега член на Горната Камара, а в 1930 г. беше вече втори път Министър на Англия в кабинета на Макдоналд).

В) Харвардски бакалавърски химн.
Библиотека Стоян Ватралски. Т. Уводни. Човекът.
София, 1933, с. 68–70

Стоян Кръстов Ватралски

Harvard Baccalaureate Hymn
Class N 94

Харвардски бакалавърски химн
(На свършилиия в 1894 г. клас)

O Thou in whom we live and move
And have our being day by day,
Send forth Thy wisdom from above
To lead our steps and light our way.

О, Ти, Източник наш и Край,
Извор на знание и ум;
Мъдрост от свише ни предай
Да ни упътва в правий друм.

Let Faith add depth to all we know,
Let Hope inspire and make us strong,
And Love, fulfilment of Thy law,
Exalt our souls past self and wrong.

Днес стъпваме в живота ний нов
На битов труд и жизнен плод;
Надежда, Вяра и Любов
Нек оплодяват тоз живот.

Lo, Mammon leads the powers of night
And reigns supreme, while souls decay:
Espouse we, then, our brother's right
And, strong in manhood, serve our day.

На, днес цари в света Мамон
Над гинещи души в разврат:—
Нек сринем ний тоз златен трон
И вдигнем всеки паднал брат.

With open brows press to the van,
Erect before the worlds and Thee;
Thus stand for Virtue, Truth and Man,
And live Thy truth that makes man free.

Да служим смело своя век,
С борби и труд, за общий бит
За правний дял на всек човек
В живота общ и плодовит.

O Lord of life, of wisdom source,
Guide this new life to-day begun
That, when each ends his fruitful course,
Both men and angels cry, Well done.

Ти, Боже, дух и мощ ни дай
Да не се спрем пред трудности,
Та всички да творим до край
Човешките си длъжности

Harvard University
June 17, 1894.

Университета Харвард,
7 юний, 1894 г.

съчинение и превод от:
Стоян Кръстов Ватралски.

4.3.2. Федерация на Балканските държави

От Ню-Йорк до София

Една Швейцария на Балканите блян невъзможен ли е?

Духовна обнова, Г. VII, бр. 5-6 (V – VI.1928), с. 2-4.

Стоян Кръстов Ватралски

Преди да разискаме самия предмет и неговите задачи, нека си обясним: Що е държавна федерация и кои именно държави трябва да смятаме балкански.

Държавна федерация значи конституционен и постоянен Съюз от два или повече равноправни, вътрешно автономни народи, съставлящи единна държава. Най-добри примери на държавна Федерация са Швейцария, състояща се от 25 кантони, и Съединените Американски Щати, от 48 държави.

Тя се различава, разбира се, от Еднодържавие и Съюз на народи. Държавната федерация се различава от едно Еднодържавие, като Турция, Сърбия и бивша Русия, дето, макар и да е съставена от различни народности, те не са нито вътрешно автономни, нито са равноправни с владеещата раса. А от един международен Съюз се различава по това, че макар и държавите в него да са автономни и равноправни, Съюзът им е привременен, а не постоянен, като у държавната федерация.

А кои държави са балкански? Кои от тях именно трябва да влизат в състава на Съединените Балкански Държави? Това ще реши плебисцита; но аз мисля, че такова самоопределение ще изпъкне най-малко седем държави, а именно: България, Македония, Сърбия, Хърватско, Албания, Гърция и Ромъния, които съвокупно имат около 40 милиона население.

Идеята за Балканска Федерация не е нова. Още първите наши революционни дейци и известни патриоти, като Каравелов, Ботев и Раковски я настоятелно поддържаха. И днес тя има у нас и в другите балкански народи, множество почитатели. Но тя е политически и в практическия живот без тежест, защото носителите ѝ не са организирани.

А.

И наистина, струва си да се занимаем с този въпрос. Защото по своята важност, той заслужава да бъде политически идеал на всеки от нас: трябвало би да бъде вписан в програмата на всяка наша партия – ей, да бъде в ума, душата и програмата на всеки държавник в София, Белград, Загреб, Тирана, Атина и Букурещ.

1. Защото Балканската Федерация ще ни даде и осигури голяма държавна мощ, тъй нужна за всеки от балканските народи. Съединението ни ще създаде сила, за да се зачита нашето право, тъй насъщно за пълния живот както на частния човек така и на народа. За сега Силата е гаранция на правото, защото, за жалост, светът още не е достигнал до моралния уровень да зачита правдата и правото, когато са безпомощни и слаби.

2. Защото Федерацията ще създаде условия за небивал икономичен подем. Всички днес балканци са жертва на немотия, дължима на тяхното разединение и несговор. Премахването на плетищата, отварянето на границите за свободен внос-износ ще бъде начало на нова, несънувана ера на индустриален развой и материален успех, както частен, така и обществен.

3. Не по-малко тя ще създаде условия за просветно и социално процъфтяване и напредък. Близкото познанство с добрите хора и добрите страни на техния живот, а таквиз има между съседите ни – ще ни изцери от сляп предразсъдък и отровни омрази, та ще ни предразположи към приятелско поражение и надпреваряне във всичко, което е добро, полезно и човечно.

4. А най-важното, Балканската Федерация веднъж осъществена, ще осъществи желаният от всички балканци мир, който единствен, като ръчителство на всички изброени преимущества и благодати, заслужава всякакви от наша страна трудове и жертви. Мирът днес е върховна световна потреба. Мир за Балканите и за света. Светът копнее за мир, но при размирни Балкани и той няма да го има. Ала една реализирана Балканска Федерация ще го осъществи.

– Как? При какви условия?

Ето как. Реализирана върху основите на правдата, при зачитане личното езиково, гражданско, черковно и расово право, Балканската Федерация почти изведнъж ще пресуши главните и постоянни източници на взаимни противоядия и дразги; именно:

а) Стремът към излаз на открито море: Деде-агач, Кавала, Солун. Защото тогаз и Дунав, и Черно море, и Егея и Адриатика ще бъдат еднакво достъпни за всички балканци.

б) Сложният и болезнен въпрос за малцинствата ще изчезне сам по себе си.

в) Страшният Македонски въпрос, който вече половин и повече век кошмари покоя не само на Близкия изток, но и на целия цивилизован свят. Федерацията ще направи от нещастна Македония, сега ябълка на раздори, целебно звено на хармония.

Тъй, във базата на взаимно зачитане свобода и справедливост – Федерацията ще удовлетвори съвестта, ще уталожить възмущението, ще успокои взаимният страх, ще премахне мотива за предизвикателни клевети и ще пресуши жаждата за отмъщение.

*

* *

Прочие, добре е да разберем и никога да не забравяме, че въпроса за война и мир е преди всичко *психично настроение*. Мирът не зависи от приказки за мир. Твърде малко от желание или решение за мир. Но главно от липсата на предизвикателство, наличността на правдивост и удовлетворени понятия за справедливост.

Затова, когато е дума за умиротворение на Балканите – па и на света, трябва да имаме предвид думите на великия Гладстон: “Свободата и правдивостта са неделими. Там, където едната липсва, другата не може да съществува”. Също така неделим от правдата е и мирът. Или с по-други думи, и мирът си има една цена – както каза на глухият свят президента Уилсон – с изплащане, която единствено той се добива. И тая платежна за мир цена е, каза той, безпристрастна правда.

“Безпристрастна правда във всяка една точка на уредбата, безразлично чий интереси може от това да пострадат; и не само безпристрастна справедливост, но и задоволяване на онез народи (и народни маси), съдбата на които с таз уредба се засяга.” Това се изисква и налага от самото естество на нещата, което нито може да се отклони за дълго, нито да се изиграе. Също има на ума и Емерсон, когато увещава: “Плащай, всякога плащай! Понеже най-първо или най-сетне ти ще трябва да изплатиш целия си борч. Лица и събития може да стоят за време между тебе и правдата, ала то е само едно отлагане. Ти ще трябва да плащаш най-после собствения си дълг.”

Проблемата за Балканска Федерация е паралел, почти съвпада с оная на световния мир; та изисква също такова разрешение. Затова Уилсоновите “Четиринадесет точки”, с една малка вербална ревизия, може да послужат за наръчен ръковод в изработване план и Конституция за Федерация на Балканските държави.

– Ала как ще се съвещават и разбират, като тези държави не говорят същия език, ще попитате.

Ще проучим методата на Швейцария. Ще вземем пример от Обществото на Народите, в което се представляват повече езици, отколкото ще има в нашия Федерален Парламент.

*
* *

Ние сега се отбихме идейно в насока и перспектива на Уилсоновия велик блян. Блянът на всички поети и пророци. Ние се занимаваме за миг с неговия величествен и славен проект. Аз ви говоря за Съединените Държави на Балканите, като предиещи Съединени Държави на Европа, пътьом към Съединените Държави на планетата Земя! Ние летим мислено към предсказаната от пророк Исаия епоха, когато:

“Войната ще престане, ще изчезне,
Кога изчезне вред нечестността:
Когато всички общества, държави,
Народ и власт, повишат своите нрави,
По Словото и Духа на Христа. . .

Как мил ще е животът на земята
Когато престъпний мени своя нрав;
Признавайки Отца си в небесата,
Ще тачи на съсед и брат правата:
Ще бъде умен, милостив и прав!...

Войната ще престане – ще изчезне,
И ще настъпи траен, вечен мир;
Войната безчовечна ще престане:
Народ народу мил съсед ще стане,
Човек човеку брат – а не вампир!”

Б.

Сега нека се попитаме много по-съществения въпрос: Една Балканска Федерация осъществима ли е? И, ако да – как?

Няма голяма нужда да се убеждаваме: че държавна мощ и чувството, което тя доставя, икономичен напредък, пълни хамбари и тлъсти кесии; умствено и нравствено издигане, социално и културно развитие, при атмосферата на гарантиран мир са състояния благодатни и преимущества крайно желателни. Но тук се изправя пред ума твърде сериозния въпрос:

– Федерация на балканските народи, идеал възможен ли е? Държавна Балканска Федерация на дело осъществима ли е? Или е само блян на идеалисти, от крилото на утопистите?

Ний не трябва да се залъгваме илюзии. Трябва да признаем: пречките и мъчнотиите в случая са тъй сериозни и големи, та мнозина ги считат поне за сега, непреодолими. Главни пречки или някои от тях за реализиране такваз Федерация са следните:

1. Пречка династична; какво да се прави с династиите? Три от Балканските държави: България, Сърбия и Рومания имат династични или наследствени държавни глави. Те мъчно ще се приспособят към Федерацията, та ще трябва да се отстранят. Ала ако откажат да се оттеглят доброволно, какво би трябвало да се прави? В такъв случай, стига народа и държавниците да бъдат убедени, че туй е необходимо; ние знаем от много примери в историята, как държавни глави могат се отстрани от власт хуманно и легално, без каквото и да би сътресение или кръвопролитие.

2. Пречка на езиковото различие. Освен славянските: български, сръбски и хърватски, които макар и близки, сами донейде се различават; имаме и съвсем различаващи се от другите: албански, гръцки и румънски. Това е сериозна пречка,

ала не и фатална. Канада, Южна Африка и най-вече Швейцария са разрешили този езиков проблем. Трите равноправни езика: немски, френски и италиански, никак не пречат на Швейцарската федерация да бъде може би най-щастливата в Европа страна. Което накратко значи: стига да имаме воля, намери ще се и начин.

3. Пречка от държавници, по-право от дребните хора, политиканствующи – тая напасть от партизани, които под булото на патриотизъм днес разядат всички балкански страни. Те са наистина сериозна и прилепчива напасть, с която не лесно ще се справим. Но ако не можем да ги отстраним, можем заради идеята, да използваме тяхната слабост. Ето какво имам на ум. Поради своята дребнавост, те са опортюнисти. Тогаз не можем ли ги убеди, че тогава в Балканската Федерация, те ще имат не само също благовремие, което имат сега, но и по-голям простор за своите амбиции? А това е, без съмнение, вярно.

4. Пречка от несъзнателната маса, т.е. от самите балкански народи, надъхрани от дребнави националисти, безсъвестни демагози и безкрупни шовинисти. Като вземем предвид общата ниска култура и слабохарактерност, техните отровени, едни срещу други умове, техните взаимни от минали ежби ожесточения, тяхната липса на съзнание за човешка, балканска или обществена солидарност – за граждански добродетели и дух на справедливост – ще се съгласите, вярвам, че тук се крие голяма, може би, най-мъчно преодолима пречка пряко пътя на нашата Балканска Федерация.

Ето ви, тогаз, четирите най-главни пречки: династична, езикова, политиканствующи и невежество. Мъчни за надмогване, ала не невъзможни. "Стига да има Воля, намери ще се Начин". Главното условие да добием тая популярна воля.

Тъй, дали последната е най-голямата пречка или не, тук е очевидно ключа на този хубав и величествен проект: настроението на масите. Тая груба и недорасла демокрация, нейната липса на обществен дух и гражданско съзнание, внушаваща на вярващите во федерацията – нашата двойка длъжност: *Организация* и *Агитация*: просвета чрез агитация (запример: образуване кръжоци от федералисти, не само във всеки български град, но и във всеки балкански град, които да държат годишни конгреси по ред из 7-те държави); просвета чрез агитация, докато се оценят великите за всички Балканци преимущества на федерацията. И докато се разбере, че пречките, колкото и да са сериозни, били ти династични, езикови, народности и дипломатични, от вътре и от вън, не са непреодолими – стига да има Воля.

Вкратце, нашата – на съзнателната интелигенция – длъжност, – и патриотична и хуманна длъжност е, организация и агитация. Организация и всеместна, всебалканска агитация.

Докато невежеството се просвети и прокуди;

Отровата се обезвреди и предразсъдъка изчезне;

Липсата на гражданственост и обществен дух се създаде и развие; и

Докато нуждата от солидарност, а най-вече от Балканска солидарност, се разбере от всички.

От всички: от Карпатите до Архипелага и от Черно море до Адриатика.

Организация, просвета и агитация, устно и печатно, докато у нас и навсякъде по Балканите всички разберат, видят, почувствуват и съзнаят

“Че техний траен мир и щастие;
Напредък, помин, родовластие,
Просвета, сила и Спасение
са в Сговор и Обединение;
А в пътя към Б. Ф. лежи предимно
В зачитане правата си взаимно.”

Красно село, при София.

4.3.3. Един българин в Американския литературен свят

Един българин в Американския литературен свят

Родина, Г. II, кн. 12 (XII.1900), с. 402–403.

И от България нещо добро може да излезе. Недавно се е завърнал в отечеството ни българина Стоян Кръстов Ватралски. Г-н Ватралски е прекарал в Новия свят 16 години, дето е свършил науките си в Харвардския университет, най-прочутия в Америка. Подир се е предал, според наклонността си, на литературна работа. Сътрудничил в някои от меродавните американски вестници и списания, като *Boston Transcript*, *New York Tribune*, *Chicago Tribune*, *The Forum* и др. Той е единичния българин, който е писал проза и поезия на английски език, когото владее тъй съвършено, щото много от американските видни люде са го хвалили, а някои от вестниците и списанията високо ценили. Запример, *Бостънския Дейли Журнал*, в една дълга статия, озаглавена: "Ватралски, един даровит син на България" говори много ласкателни думи по адреса на този наш съотечественик; а главния редактор на *Бостънския Транскрипт* пише: "Г. Стоян Ватралски е българин, свършил Харвард и който пише английски по-добре от повечето от нас (редакторите). Той се движи в най-високите кръгове на обществото тук (Бостън) и Кеймбридж". А *Чикагския Хроникъл* го описва със следните думи: "Личността на Ватралски прави особено впечатление. Има нещо в този човек, което внушава сила, огън, ентусиазъм".

Още в Академията г. Ватралски получил първата награда за декламация; но особено се заинтересувала в него американската публика, когато в един анонимен конкурс през 1894 година неговата химна "Vassalaureate Hymn" се избрала от назначената комисия за най-превъзходна. Комисията и публиката останали учудени, когато разбрали, че победителя конкурент бил чужденец, и то, от малко-известния на американците български народ. По този случай са писали всички Бостънски вестници, а някои печатали химна заедно с портрета и биографически бележки на автора ѝ. Самата химна е била печатана от комисията и пята няколко пъти от хор, състоящ се около 400 души студенти.

Ето тази химна в английски:

O Thou in whom we live and move
And have our being day by day,
Send forth Thy wisdom from above
To lead our steps and light our way.

Let Faith add depth to all we know,
Let Hope inspire and make us strong,
And Love, fulfilment of Thy law,
Exalt our souls past self and wrong.

Lo, Mammon leads the powers of night
And reigns supreme, while souls decay:
Espouse we, then, our brother's right
And, strong in manhood, serve our day.

With open brows press to the van,
Erect before the worlds and Thee;
Thus stand for Virtue, Truth and Man,
And live Thy truth that makes man free.

O Lord of life, of wisdom source,
Guide this new life to-day begun
That, when each ends his fruitful course,
Both men and angels cry, Well **done**.

Stoyan Krstoff Vatralsky.

Harvard University
June 17, 1894.

Но успеха на този наш съотечественик в Америка, страната дето талантите се добре награждават, не заглушил в душата му чувството на любов към родината, и ето, сред лаврите и материалните успехи в Америка, що той пише:

Отечество, люлка на моите отци,
На моите херои, народни светци,
За тебе сърцето ми само пламти,
За мен не земя, а рай земен си.

Скитал съм не малко, познавам
Видял съм и чудни, и славни
Развити, свободни, честити земи,
Но не тъй магнитни за сърце.

Звездите над тебе по-мили трептят.
Цветята в полето по-сладки цъфтят,
И птичето някак по-нежно цвърчи,
За мен не земя, а рай земен си.

За тебе аз волно изгнаник станах,
Аз този път научен и труден,
Син да съм достоен за твойта любов,
Кога ме повикаш да кажа "Готов".

Готов да отплащам синовна сила,
Да водя, да следвам народний керван
С перо или сабя, с кантар ил' остен.
Каквото отредиш, че длъжност е мен.

Отечество, люлка на моите отци
На моите херои, царе и светци
За тебе сърцето ми само тупти,
За мен не земя, а рай земен си.

Стоян Кръстов Ватралски.

Бостън, Америка.

"С перо или сабя, с кантар ил' остен", ето идеал достоен за добре възпитан българин, който не се връща в отечеството си с български чиновнически кариери и охолан живот, а с решение да работи все що може и всичко, което е потребно за благото на своя народ.

Като поздравяваме нашия сънародник с "Добре дошъл", пожелаваме му щастлив живот в родината и полезна работа и за него, и за народния керван".

4.3.4. Народна песен в странство

Народна песен в странство
Родина, Г. III, кн. 2 (II.1901), с. 49–50.

За България, друже, попей ми,
За България, мойта родина:
Мислите тежки поразпилей ми
С песен народна в тази чужбина.

Ето настъпя седма година
В чужда земя откакто живея
И, с инородната си дружина,
Аз чужди песни слушам и пея.

Песни, в които не се спомина,
Ни Дунав бели, нито Балкана,
Ни мойта горска, вярна дружина,
За свободата що жертва стана.

За България, друже, попей ми, –
Българска песен в таз земя чужда:
Мислите тежки поразпилей ми –
Българска песен е мойта нужда.

Пей ми за Дунав и за Марица,
Зарад Балкана стар, и за Рила:
Всяка долчинка, всяка горица, –
Там всяка местност мен е мила.

Пей как кавала меден говори
С язик вълшебен нейде в полето;
Как се хорото в село тропори
И подмладява с радост сърцето.

Пей как е мъчно, и колко тежко,
Странник да си, без дом и родина,
И как сърцето тъжи младежко, –
Тъжи то даже и без причина.

Страннику попей и тъз утеха:
Благополучно как ще се върне,
Как ще пристигне бащина стряха,
Майка си слъзна как ще пригърне.

За България, друже, попей ми,
За България, мойта родина:
Мислите тежки поразпилей ми
С песен народна в тази чужбина.

Бостън, Америка

Стоян Кръстов Ватралски

4.3.5. Българският поет и публицист в Америка

Стоян Кръстов Ватралски в Америка

Духовна обнова (Пловдив), Г. IV, бр. 2 (II.1925), с. 1–3.

Павел Мишков

Българският поет, сказчик, публицист и чифликчия, Стоян Кр. Ватралски е в Америка от няколко месеца. Той е отишъл в Съединените Щати, за да присъствува на тридесетгодишното събрание на своя клас в Харвардския университет, където е завършил висшето си образование. Той е останал в Америка до пролет, за да държи сказки по следните предмети:

1. Световните проблеми, както един Балканец ги вижда: а) Миротворство; б) Умиротворяване на Балканите.

2. Социалната проблема от религиозно гледище: а) България като мисийско поле и б) Не любов, но блага воля към всички.

Почти няма друг българин, който да е лекчерувал толкоз много в Англия и Америка, както г-н Ватралски. Няма друг българин да е говорил за българското племе и неговите идеали в Англия и Америка, както е говорил г-н Ватралски. Все на свои разноси той е кръстосвал задокеанските страни и неуморно е говорил пред учена и обикновена публика за историята, живота, страданията, борбите и идеалите на своя народ. България много дължи на г-н Ватралски за спечелването на Английското и Американското обществено мнение за нашата кауза. През Балканската война, той много пожертва и отиде в Англия, където чрез Гладстоновия дом работи за България и допринесе твърде много за нашето народно дело. Тогавашните министри не го оцениха. Той не е оценен и сега. Много му са враговете. Но, това го не смуцава. Той е пъл и така живял:

Готов да отплащам синовна си дан:
Да вода, да следвам народний керван
С перо или жезъл, с везни ил остен, –
Каквото отредиш, че длъжност е мен.
Родино моя,
Каквото отредиш, че длъжност е мен.

Чуждият свят, обаче, цени г-н Ватралски и го държи на високо място. Ние ще цитираме чужди отзиви за него, за да видят нашите читатели какво място си е извоювал един достоен български син.

Знаменитият редактор на всемирното списание *Oatlook*, г-н Л. Аббот казва за него:

– Аз се познавам с г-н Ватралски от няколко години. Завършил Харвардския университет в 1894 г., християнски джентълмен (благородник), български патриот, първостепенен учен, това е г-н Ватралски.

Американският поет Джон Г. Хуитиер в писмото си до Оливър У. Холмс, казва:

– Той е способен и високоблагороден, горещ почитател на нашата страна и нейните институти.

Редакторът на сп. „Конгрегейшионалист“, казва:

– Г-н Стоян Кр. Ватралски, който е познат като „Български Толстой“ е на гости в тази страна, за да присъствува на тридесетгодишното събрание на своя клас в Хардварския университет. Той е един деятелен международен миротворец, и в 1912 г. се яви на платформата в Европа, в името на „Съединени Щати на Балканите“, в които той още вярва.

Редакторът на сп. *The Orient*, казва:

– Г-н Ватралски има свой оригинален стил и е много влиятелен. Той е реален мислител и завършен говорител и неговите слушатели просто зяпат в устните му. Той винаги говори епиграматически и със силата на здраво убеждение, и всякога оставя дълбоко впечатление, дори ако не е напълно убедителен.

Редакторът на *Boston Globe*, казва:

– Г-н Стоян Ватралски, поет и чифликчия, е дошел далеч от България, за да присъствува на тридесетгодишното събрание на своя клас. Съкласниците на г-н Ватралски добре го помнят като автор на песента, която беше пята на акта в 1894 г. Г-н Ватралски е сам една история. Подир, като завърши Харвард, той се върна в България и почна да обработва един чифлик, близо до София. Там е бил оттогава, писал е стихове, вдълбочавал се във философия, и е работил за образованието и просвещението на своето отечество, и с госпожата си е обърнал своя чифлик в малък рай. Той е една внушителна фигура, и голям тъпак трябва да е човека, комуто не прави впечатление неговото присъствие, особено неговите мечтателни очи.

А излизация в Бостън вестник *Evening Transcript*, в броя си от 18 окт. 1924 г. в литературния отдел, наред с биографията на Марк Твен, е посветил цяла страница на г-н Ватралски под громкото заглавие: “Стоян Ватралски се връща в своята Алма Матер”. На същата страница са поставени две клишета – портрета на баща му в неговия овчарски костюм от с. Вакарел, Софийско, и до него портрета на самия поет Стоян Ватралски. Г-н Джон Хънтър Сенджук в седем колони, ситен шрифт е описал живота, борбите, копнежите, идеите и идеалът на “Българския Толстой” от Красно село. Той почва така своето описание:

“– Дошъл е в тази страна един балканец, син на един балкански овчар, свършил Харвардския университет, притежател на безмерно богатство, което му спомага да излъсква стихове, които пише и кастри своите плодовите дръвчета в тишината на полския живот и с остротата на своята добра съвест. Този балканец е Стоян Ватралски, и аз имам удоволствието да пиша за неговата работа, неговата обстановка и за самия него.

Г-н Ватралски иде от една страна много по-хубава, отколкото повечето от нас можем да знаем, и той води един живот, на който бихме завидели. В своето стопанство в Красно село, три мили далеч от София, той обработва земя и дървета, пише стихове и статии, мисли и се вдълбочава – и всичко това прави в преснотата на въздуха.

Г-н Ватралски не е наследил рай – няма такова нещо на тази земя, но когато той говори за Красно село и за Витоша, покрита със сняг, аз мисля, че такива места, като това, трябва да са добри приюти за уморени журналисти.

Тогава, продължава авторът да разправя, надълго и нашироко за овчарския живот на Стояна във Вакарел, как той е смущавал баща си с безброй въпроси и е искал винаги да знае повече и повече. В 1876 г., когато Гладстон писа за жестокостите над българското население, и в 1877 г. Русия обяви война на Турция, работите се влошили и във Вкарел, и през зимата населението почнало да бяга, за да спаси живота си от разярените турци. Тогава Стоян е бил на 17 години и майка му казала да бяга. Той послушал майка си и хванал пътя през Балкана. Но едвам извървял няколко километра, ето че башибозуци го настигнали, и един от тях измъкнал ятагана си, за да му отреже главата. Стоян паднал на снега и почнал да плаче, сочейки към небето:

– Вие знаете, и Бог знае, че аз не съм ви сторил нищо. – Той не знаел турски, и башибозуците не знаели български, но един от тях скочил от коня си с вик:

– Брак! Брак! (Остави го!) и уловил ръката на другаря си. Така живота на Стоян Ватралски бил спасен и когато го разправя, никой не може да го разубеди,

че тук Бог се е намесил и го е избавил. . . .

Във Вакарел нямало училище. Освен поп Захари, никой не знаел да чете и пише. Но Стоян копнеел за знание. Той чул, че в Самоков имало една къща, която се наричала училище и където могло да се придобие знание. Той разпитал здраво за тая къща, отишъл там, срещнал се с американски мисионери и станал протестантин.

Това разсърдило много баща му, който отказал да му помага вече, като се надявал, че подобен отказ ще повлияе на Стояна да се откаже от протестантството. Но Стоян не се поколебал. Той продължил не само образованието си, но показал нагледно, че е християнин; вярата му била съпроводена с дела. За препитанието си почнал да работи: рязал дърва на американците, носил вода и им пазарувал за в къщи. Срещу това му дали да живее в една турска къща, която била без прозорци и служила за обиталище на добитък. Със спестените пари си купувал само книги. . . И в един приятен ден той стъпил на американска земя и в 1894 г. завършил Харвардския университет с титлата Bachelor of Arts.

Този планинец, поет, хуморист и чифликчия, с право е наречен "Българският Толстой". С Толстоя, той вярва, че религията е главният фактор в живота, и че няма мъжество без нея. С Толстоя той споделя чувството на ужас при бруталността на войната, и несправедливостта, социална и политична, които така често характеризират войната. Чрез своята собствена вяра и размишления той е достигнал да вижда вечната пропаст между учението на Исуса и войната. Но той не е християнски анархист и той не вярва в учението на "не се противи злomu", което се самонарича миролюбиво. Той не вярва в атакуване, но той вярва, че човек трябва да защити домът си. И той счита своя длъжност като публицист да учи това, което мисли, че е право.

Г-н Ватралски е писал много стихове и проза, както би трябвало да се очаква от такъв човек, и неговите "Битие", "Първом Правда" и цяла колекция от студии върху Балканското държавничество са много добре познати. "Тежко, тежко" е популярна поема в България, макар и сатирична. Г-н Ватралски е автор на много песни, които се употребяват от Българските Евангелски Църкви. Той е лекчерувал, писал статии – чел, мислил, писал – за тридесет години. Какво тези тридесет години са били за човек, който мисли, не е нужно да се казва, но в случая с г-н Ватралски те са имали за резултат това, което най-добрият български поет Иван Вазов е отсъдил, като е казал, че "Г-н Ватралски има добре запазена душа, неразвалена от западното течение в литературата, тъй рядко нещо днес. В неговите работи се срещат мисли, чувства и идеи възвишени и чисти. Любов към хубавото, посвещение на дългът, влечение за правдата, обич към отечеството и природата – това са главните черти на неговата поетическа личност." Това е, от което се нуждаят днес всички, които държат перото, добре опазена душа, която смее да вярва в това, което не е материя и още, вярва, че известни основи не са се променили и никога не ще се променят.

Аз имам още нещо да кажа за г-н Ватралски, и това е, че той е книжовник-реформатор. Той представлява една кауза, която всеки човек трябва да представлява, и това е – своето отечество; и не като един аргумент, но като факт, той посочва колко куриозно е отношението на балканци към американците и какво е естеството на това отношение. Г-н Ватралски не иска милостиня за своя народ, това добре да се разбере. Той казва, че Америка чрез своите институти е разпространила американско влияние всред страната. Българите наистина знаят нещо за духът на Америка.

А какво българският дух е сторил се вижда в това, което Теодор Рузвелт писа в 1912 г.:

“Никоя друга нация не е извървяла толкоз далеч или толкоз бързо, както България е извървяла в последната третина на столетието”.

И може да се прибави, че малко народи в миналите десет години са имали повече стенания, отколкото този народ.

Настоящият млад цар Борис III каза:

“В американските училища в Цариград и в Самоков са завършили някои от най-добрите български държавни мъже. В ранните дни на националното пробуждане, синове на Америка дадоха Библията на народа на български език. Моят народ винаги е имал непоколебимо упование в приятелството и добрата воля на Америка”.

И г-н Ал. Цанков, сегашният пръв министър, неведнъж е засвидетелствувал за влиянието на Американското образование и култура в България.

Аз ви дадох малко-много идея за България и за един от нейните граждани, Харвардски човек, който е Стоян Ватралски. В неговата страна все още има опростотворен и груб живот – нещо, което прави хората там да бъдат яки. Нека помним и пожелаем тези неща. В приятелско завиждане, нека мислим за ябълките, крушите и орехите в Красно село. Нека мислим, най-вече за ония, които ни уповават и през океана да видим картината на изгряващото слънце над Балкана.”

Павел Мишков.

4.3.6. Себепосланник в Англия

Моето в Англия себепосланство (12.X.1912 до 13.04.1913)

Християнски свят, бр. 10 (X.1913), с. 2–5.

Злата последица
Следва естествено
Не само злобното
Намерение,
Но и ленивото
Немарение.

Днешното крушение на България се дължи предимно на нейната некадърна дипломация. По това две мнения в света няма.

Като една важна от тая управа последица, която е същевременно и една от главните причини за нашата през 1913 г. народна злополука, историята ще впише и липсата между силните народи на български приятел. Кога България, като известния в евангелската притча пътник, попадна между петима разбойници, за нея в цял свят не се намери ни един добър самарянин, нито един благороден рицар не ѝ се притече на помощ.

Аз предвидих опасността от тая съдбоносна липса; и сега, в ред статии ще се опитам да опиша как с частни сили и слаби средства аз за цели шест месеца се борих, за да я предотвратя. За г-жа Олга Новикова, която през време Руско-Турската война, 1877–1878 г., вършеше в Англия подобна на моята агитационна работа, е казано, че “извършеното от нея има по-голяма ценност за Русия от една 100 000 армия”. Каква ценност има моята дейност за България, – ще оставя на други да пресмятат. Аз само ще кажа с каква цел и как работих, какво свърших и какво би трябвало още да се извърши, за да се достигне пълноплодие.

Прочее, аз се лаская да вярвам, че моята тук описана опитност крие за

самостояния мислител и дипломатична поука.

* * *

На 17 септември 1912 г. се обяви в България обща мобилизация. Всички млади, телесно способни граждани бяха повикани под знамената. Предстоеше им кървава разправа с петвековния враг. Целта – освобождение поробената част от народа ни – бе от всички желана; но от очакваните последици, само ужасните жертви бяха сигурни. Целият народ бе възбуден до истеричност, вълнуван от небивали надежди и омразни страхотии. Всички здрави, дееспособни българи, доколкото можеше да ги побере несъвършената държавна наредба, бяха повикани да жертвуват и да се жертвуват за делото. Аз, обаче, под изключенията на закона и извинението на възрастта си, бях изоставен.

Изоставен! Самата мисъл ме смути. В моя вътрешен мир се подигна нещо като буря. Станах неспокоен, като гузен. Стана ми скучно, грозно и неловко да бъда страничен зрител на предстоящите съдбоносни събития. И разумът, и съвестта ми възстанаха и протестираха. Изоставен – и кога? Във време на върховно народно усилие и частичен риск.

Изоставен – и от какво? От да взема лично участие в най-великите мен съвременни събития на Балканския полуостров. Изпъждане на турците в Азия, освобождението на Македония, наша всенародна мечта; превръщане на Балканския съюз в Конфедерация на Балканските Съединени Държави, велика, достойна за 20-и век крачка в напредъка на човешината.

Изоставен – и кой? Аз, който съм възпявал патриотизма като добродетел, който съм твърдял, че турците са непоправими, и ще бъдат, докато са мохамедани; който, макар и да съм считал свободата плод на приложена в живота истина, нежели на оръжието, все-таки, съм считал за нещо желателно; аз, който съм поддържал с години, че конфедерацията е най-светла звезда над балканския хоризонт, най-плодния политичен идеал, най-великата надежда на Балканските полудиви и заядливи породчета; който съм често увещавал хората да се себеотричат в изпълнение на своите длъжности; аз, най-сетне, който наричам отвратителен човек, онзи, който сам си не върши, или не се опитва да върши доброто, което препоръчва на други – и сега, кога отечеството ни прави усилия на живот и смърт, кога хора с по-ограничена морална светлина рискуват всичко – пристойно ли е, аз да се спотайвам между жените или да викам “ура” от топло! Не, казах си, или и аз трябва да се подвизавам или жертвувам днес с народа си, или никога вече да не отварям уста за християнството, за добродетел и длъжности човешки.

Нека бъда изоставен – както всякога съм бивал изоставян от популярни паради и народни награди, ала никога от обществени тегоби и общочовешки длъжности.

Тъй, покорен на разума и съвестта си, аз реших да сторя нещо. Ала какво? Мислейки по това, на 19 септември през нощта чух вътрешно глас, ясен и категоричен:

“Аз трябва да отида в Англия, за да осветлявам общественото там мнение досежно Балканската война, и да защитавам нашата права кауза. Понеже владее английски, това е моя длъжност. Каквото и да сторех тук в България, дори и да положех и живота си на бойното поле, аз стократно ще бъда по-полезен на освободителното дело с агитацията си из Великобритания”.

Отидах и явих тая мисъл на министъра Людцканов *. /* Заб. Аз не знаех тогава, както зная сега, да му кажа в подкрепа на идеята си, че през последната Руско-Турска война Русия е имала за агитаторка в Англия талантиливата Олга Новикова, а през Руско-Японската война, досетливото Японско правителство беше изпратило за същата цел в Англия вицеграфа Суемяцу, а в Америка, вицеграфа Конeko (с който съм роднина по това, че се случило да сме свършили в същия

университет в Harvard). Нашите военни упражняваха японско "учение". Колко добре щеше да е, ако и нашите управници изучаваха японска дипломация! Между друго, аз се осмелих да внуша да се изпратят такива агитатори в Русия и Франция, освен в Англия, където желаех сам да бъда пратен.

Г. Людцканов не прие идеята ми с ентузиазъм, както очаквах; ала я одобри, и ме препрати до министър-председателя Гешов. Но той последния, се оказа недостъпен за мен. След няколкодневни опити да го срещна лично, аз му изпратих следното писмо:

*"Високо уважаеми Министре-президенте, Г-н Ив. Ев. Гешов,
Тяжестта на моя личен дълг, заедно с моето твърдо убеждение, че бих могъл в тия съдбоносни времена, да послужа на отечеството си, ме нудят да занимавам вниманието Ви за няколко минути.*

Завчера, въпреки даденото ми от Д-р Данев обещание, не бе Ви възможно да ми дадете среща. Сега Ви пиша вкратце онова, което тогава исках да Ви говоря.

Общественото мнение в Англия, както нийде другаде, играе ролята на решающ фактор в народната им политика.

Върху това обществено мнение може да се въздействува чрез публични речи и вестникарски статии.

Повлияването или засилването на това английско обществено мнение в полза на нашата кауза, било би днес служба от върховна стойност и съдбоносна важност.

По казаното дотук, две мнения между мислящите хора, не може да има. Онова, което подлежи на спор е: дали Стоян Ватралски е човекът за това важнейше дело?

Поради това, че не ме познавате интимно, аз трябва, (колкото и да е неловко и нескромно, сам да посочвам своята за такава работа способност или приспособимост) да Ви кажа, какво ми дава смелост да предлагам скромните си сили за това голямо предприятие.

За това ми дава смелост и уверение споменът в моята незначителна кариера на една моя насърчителна в подобна работа опитност.

А именно: преди, през и особено подир следване образованието си в Харвардския университет, при Бостон, аз съм публикувал доста дописки и платени статии в първокласни американски вестници и месечни списания, и съм държал стотини популярни сказки из градове и села, в черкви, салони, обществени зали и даже в театри; пред многолюдни заинтересовани слушатели.

А как зная, че хората са се интересували в моите сказки? Първо, от това, че ме слушаха с внимание; че в повторно говорене в същия град или село, числото на слушателите ми се увеличаваше; трето, от ласкателните отзиви в пресата (каквито изрезки мога да Ви представя, когато пожелаете).

Ето защо, макар сега да съм дванадесет години по-възрастен, аз мисля, че имам разумно основание да вярвам, че да бях сега в Англия, би ми се удало посредством навременни писма и приспособени за целта речи, да сторя нещо – да не кажа много нещо – към повлияване общественото в Англия мнение в полза на нашата права кауза.

Фактът, че съм евангелист ще даде достъп, както не би дал на никой православен българин, до английските амвони. В началото ще ми послужат готовите у мен свидетелства из вестници и всеизвестни лица в Америка. Амвонът между англосаксите, както знаете, е мощен инструмент за въздействие върху публиката.

Освен статиите и речите може да се отпечатаат и раздават ръчно моята ода "To-day's Macedonian Cry" и други подобни позиви. Изобщо, като се

има предвид психиката на англичанина, заедно с вървежа или обрат на събитията, да се бие на религиозните им хуманни чувства, за което нещо ни е дал изряден образец сам Гладстон, – чието име, бидейки свързано с нашето освобождение, аз съвсем лесно и досущ естествено ще използвам в моя апел за помощ и симпатия.

Мисля още, че ще бъде по-добре, ако действувам от свое име, като частно лице.

Прочее, аз моля, да бъда пратен незабавно в Англия, където ще мога да изпълня заповедта на моята съвест.

Потребно е да се поспеши. Зная, уважаеми Г. Министре, че сте обременен с решаването на преважни въпроси. Ала и тоя не е маловажен. Според мене, в предложения за пропаганда опит едва ли може да има някакъв риск; когато пък забавянето му ще бъде грешка, а отхвърлянето му, или неизползуване случая, едно непоправимо, да не кажа непростимо, дипломатично опущение.

Аз, ето, изпълних първата стъпка на моя дълг като българин, и чакам да ми се даде случай да продължавам.

Красно село, при София.
22 септември 1912 г.

С искрена почит и сърдечна
симпатия:
Стоян К. Ватралски.

След дванадесет дневно чакане и миткане по високите канцеларии, като същински службоговец, аз приех от Председателя на Народното Събрание, който по онова време редовно заседаваше с министрите, следващото писмо:

София, 2.X.1912 г.

Уважаемий г. Ватралски,

Говорих с г-да министрите. Всички Ви благодарят за готовността да услужите на общото народно дело. Обаче, те мислят, че е още преждевременно да се пристъпи към препоръчваната от Вас акция.

С отлично почитание:
Д-р С. Данев

“Още преждевременно!” – извиках аз гласно, като прочетох писмото. Как може разумен човек така да мисли, или искрен – да говори! Това значи, че е “преждевременно” да се носи вода на запалена вече къща. Аз бях и сега съм, в недоумение за същинската причина на тоя министерски отказ. Ако нямаха пари, защо даваха милиони по онова време на черногорския крал? Ако смятаха мене не за такава важна работа човек, то защо не пратиха друго? Невероятно е само, рекох си, те да считат идеята или приложението ѝ, неща преждевременни (Заб. В светлината на сега вече известните техни “държавнишки” похвати, невероятното тогава е съвсем вероятно сега. Нашите управници действително може да са считали приложението на моята идея преждевременно, ако не и излишен труд. Докато работех в Англия, те никак не проявиха интерес в моята дейност, камо ли да я оценяват. Че д-р Данев ходил на лов, беше по-важно събитие за тях, отколкото, че аз съм държал реч в Оксфордския университет. За нуждата от подобна агитация те се усетиха, чак кога по липса на средства аз се вече бях завърнал в България – около три месеца подир това – кога цял народ болезнено извика: „Оклеветени

сме! Доброто ни име е зацапано! Нашите врагове пратили в странство сума агитатори и защитници, а ние – никакви!" И техните наследници, които след десет месеци осъществиха моята идея – като престъпно игнорираха родителя и ратника ѝ – не излязоха по-умни. Радославовият кабинет, както се знае, едва след вълчото разпокъсване на България в Букурещ делегира в Англия и другаде агитатори – повечето хора партизани и кариеристи – „акция“, която след инквизиторския букурещки договор, беше така „навременна“, както е „подир дъжд качулка"!)

Но, каквито и да бяха техните мотиви в тоя отказ, аз вярвах непоколебимо, че осъществяването на моята идея беше твърде важно, тъкмо навременно, а при това и моя длъжност. Аз бях убеден, че все ще смогна да сторя нещо за каузата в Англия. Като проживял цели 16 години между англосаксите, аз съчувствено познавам тяхната психика; а на друга страна, и те много по-вярно от нашия ориент, разбират моя суров и прям характер. Ето защо аз се само наскърбих от министерския отказ, без да се отчая или отвърна от намерението си.

След няколко опити за същата цел, аз се явих при министъра на финансите, г. Тодор Тодоров, с молба да заповяда да ми се даде заем срещу ипотека на къщата и имота ми, та да ида на собствени разноски. Това той стори с готовност и Българска Земеделска Банка ми зае с обикновена лихва потребната сума, с която и отпътувах. (Заб. Като предполагах, че войната и моята мисия, ще се свършат най-дълго в два месеца, аз заех само 2000 лева. Но като продължението на войната ме принуди да стоя не два, а шест месеца; аз се натоварих, разбира се и с други дългове.)

На 12/25 октомври аз потеглих от София за Лондон.

Пътувах в III класа, чието задушено помещение, пълнехме като сардели. Спътниците ми бяха главно нечисти и груби до отвратителност селяни, повечето сърби, пътуващи безплатно, връщайки се от посещение на синове и роднини, може би и с търговски спекулации, из бойните полета в Македония. (Заб. Значи: сърбите, които точеха зъб за българската Македония и пътуваха, може би, с цел съгледателска, се возеха по Българските Държавни железници безплатно; а аз, който отивах по българска държавна работа – с пълна такса!)

Мудно и тягостно беше пътуването ми през Сърбия. Всички в трена говореха за войната, ала само за сръбските в Македония победи. Българите, гърците и черногорците се споменаваха рядко, и то в покровителствен тон, някакси, като едни прости помощници на сръбската с Турция война. Някои сръбски граждани, а какво остава за селяните им? – даже не знаеха, че съществува между нас някакво съюзничество. На моя някаква бележка, една нишкина ме наивно попита: „Та че и българите ли воюват с Турция?" Този тон, това незачитане и това нахално настроение не само оскърбиха моето народно честолюбие; но и предизвикаха следната в тефтерчето ми бележка: „След войната, като че ли ще си имаме неприятности с тези хора".

По-навътре в Европа, моето наранено от сърбите национално чувство беше скоро и досущ изцерено. Нещо повече, аз бях приятно изненадан от общото континентално настроение. Наистина, немските вестници говореха за успеха на Балканския съюз с досада; но почти, без изключение, възхваляваше българите за юначество и умение. Сърбия, Гърция и Черна гора добиваха значение само като наши щастливи съюзници. Мнението за България и българите беше всякъде повишено. Българското име се славеше и нашите приятели тържествуваха.

4.3.7. На гости при общественика и патриота Ст. Ватралски

При Стоян Ватралски. Поет и патриот
Християнски свят, бр. 7 (VI.1913), с. 3–6.

Петър Илиев

Върнах се от чаталджанските и одринските боеве. С малко почивка при старите родители, отправиха ме за сръбската граница. Пътюм се отбих в София. Видях се с приятели. Възторжено ме посрещнаха. На лицата им четях тягостното чакане за "краят".

Само приятелят ми в тази хубава София липсваше. Казаха ми, че се върнал. Тръгнах да го търся.

Всеред разкошната природа, извън града; всред ливади, цветя, река, хлад, свободно слънце – живее той.

Войнишки реформиран, той ме не позна. Все същия. Жив, пламенен, с мил поглед; игрива усмивка: любвеобилен, желан. Без формалности – оригинален, скромен.

Радостно ме раздруса и прие. Той работеше, както всякога.

Молих го той да говори. И . . . ето:

– Обяви се войната. Изискваше се усилие от всички. Младите отидоха. Мнозина жертвуваха – някои и живота си. Годиците ми ме изключваха от боевия строй. Мислех за себе си. Срам ме бе да остана назад. Проповядвал съм често за длъжности и самоотвержие, а сега, кога други практикуват тези добродетели, аз от топло да викам "Ура!" – би било позорно. Който говори, без да върши, е отвратително същество.

Много мислих каква е моята длъжност в случая. Една нощ ми дойде мисъл като откровение. Откри ми се, че след войната, както след Руско-турската война, великите сили ще имат работа с нас; ще има конференции, решения. Ценно е да имаме в наша полза общественото европейско мнение. В Англия, за пример, общественото мнение е решающ фактор на Британската политика. Не може ли да се въздействува върху тоя фактор? Сигурно. Защо ми е дал Бог език и перо? Аз мога да извърша нещо. Реших да отида в Англия.

Спряха ме липса на средства.

Сондирах министрите за идеята си, и тя одобриха. Съдействуваха ми само да си заложа имота на Българската Народна Банка и с тия пари отидох в Англия. Пригответил се бях за 2–3 месеца, а то тъкмо 6 месеца и един ден; и в резултат сега имам няколко хиляди лева дълг. Жертвувах в името на длъжността и моята плодна жертва се изплати стократно в България. Пригответената сума за разноси не стигаше до нигде – но, благодарение на новоспечелени приятели.

Никого не познавах в таз страна. Сдобих приятели. Запознах се с хора знаменити – лордове и лейди, с няколко членове на парламента, обществени деятели, Гладстоновото семейство и пр.

Г. Уилям Гладстон е внук и наследник на държавника; живее в замъка му в Харден при Честер. Там, в Гладстоновата библиотека прекарах повече от месец. Живеех в хотела, свързан с нея. Кога отидох да се разплащам, касиерът ми заяви, че не дължа нищо, понеже г. Хенри Гладстон му писал, че съм бил негов гост. Аз бях преди това познал и изпитал благородната душа на г. Х. Гладстон. Един ден той и госпожата му ме развождаха цял подир обед с автомобила си, за да ми покажат харденската местност със скъпите спомени на великия им баща. Освен ценната биография на Гладстона, в три тома от Морли, той и госпожата му ми подариха портретите си.

(Г-жа Гладстон е музикантка. В портрета у г. Ватралски тя свири виолончело).

Друг извънреден случай на английско гостолюбие изпитах у благородното семейство на Лейди Лоренс. Те ме поканиха за 2–3 дневно гостуване. След туй настояха за още една седмица, че било Рождество Христово. После не ме оставаха да си отида, че било Нова година. И така нататък, докато трите дена станаха повече от тридесет. Семейство Лоренс е исторично, знатно и в пълен смисъл по титла и по нрави благородно. Лейди Лоренс има две възрастни деца, син и дъщеря. Синът ѝ, сър Александър Лоренс е адвокат и секретар на Либералния Колониален клуб. Сестра му, мис Хонор Лоренс е секретарка на женското Народно-Либерално Дружество. (То е клон на сега властващата партия в Англия и работи между жените). Макар и ненужно за препитанието ѝ, мис Лоренс заема тая доста усилена служба, защото, добре възпитаните англичанки считат, че е срамно човек да стои без работа. Преди да тръгна за дома, последната вечер бях у тях. Между другото ме попитаха, пазарувах ли си за дома. В отрицателния си отговор съм изпуснал съмнението, че може да ми не стигнат парите за път. Един млад грък, който като мой приятел бе поканен тоже на трапезата, ублажаваше, "честита България, че има синове като мен да работят за нея на свои разноски. В цяла Гърция не може да се намери такъв човек", каза той. Във време на разговора мис Лоренс донесе 1 ½ английски лири за мен. Каза, че са за мен от майка ѝ. Отново протестирах за безкрайните им щедрости. Благодарих и отказах ги. Станах и просълзен оставих парите. Но дойде и майката. Тя ги поставила в плик и насилствено ги натрапваше в джоба ми. Заплаши ме, че до гарата ще ме гони да ги даде. Най-после, убеждавах ме да ги взема на заем. Па ми дадох и скъпи подаръци за жена ми.

Това гостоприемство бе поразително. На чужденец, иноземец, когото те познаваха само от един месец или два. Срещали ли сте такова чудо в България?

Друга благородна англичанка, лейди Иънг ми каза да давам адреса ѝ на българи, които отиват за Англия, та право у тях да идат!

Една наша високопочтена българка, като изслуша тези приказки, ми каза шеговито: "Вие страшно сте измамили англичаните със себе си; подвели сте ги да мислят, че всички българи са като вас".

Освен личните си впечатления, г. Ватралски бе готов да ме осветли за работата си. Схванатото ще споделя с читателите на "Християнски Свят".

Той се замисли. Въздъхна. Отново почна.

– Възхитен съм от Англия. От хората ѝ. Надявах се да извърша нещо, но то излезе много повече от надеждите ми. Колкото повече стоях там, толкова повече растеше влиянието ми. Няколко членове на парламента, ледите, лоровете, г. Гладстоновото семейство и др., които ме запознаха, отваряха ми вред врата за работа. С една тяхна картичка всички вестници, списания, дружества – ми доверяваха. Колоните на вестниците се пълнеха с интервютата ми, ликът ми и цитати от сказките ми.

Говорих похвално в защита на Балканския Съюз.

Знаех подозренията на съюзниците, но се надявах, че ще се подобрят. Затова писах и до нашия в. "Утро": "Върховна длъжност на балканското държавничество днес е запазване освободителния балкански съюз и засилването му до степен на постоянна конфедерация".

След като станах известен, имах много покани от разни корпорации да държа сказки, даже повече, отколкото ми бе възможно да приема. През м. декември съм говорил най-много. Някога – два пъти на ден, пред разни събрания, големи и малки. Освен Лондон и околността му, за целта обиколих градовете: Ливърпул, Лидс, Браефорд, Дарлингтон, Йорк, Оксфорд и др.

В последния град много професори и знатни учени присъстваха на митинга. Най-горещо ме приветстваха устно и чрез пресата. В същия университет се учи и Галския принц, английския престолонаследник.

(Г. Ватралски бе така любезен да ми даде януарската изрезка из "The Oxford Chronicle", в която е описано туй тържество за "каузата ни". Споменати са мнозина професори, прочути учени и знаменити граждани, бележки от речта: взето решение и за присъствията на г. Ватралски между учащите – като желан поет и колега от американският университет Harvard).

Ние не се спирахме със сантименталните симпатии. Посредством моите митинги се събраха и материални помощи, дрехи и пари. Те се отправяха до касиерите на "Подпомагателният комитет за болни и пострадали от войната". Знаем, че се пратиха веднъж за целта 1000 английски лири направо до царица Елеонора. При последната ми реч в Мейденхед се събраха повече от 5000 лири благодарение труда и вниманието на благородната лейди Иънг. Макар, че точната цифра не мога да ви дам, имам причина да вярвам, че повече от 50,000 лева са стигнали в България чрез моето прямо или косвено влияние.

Темите, върху които говорих бяха: Война и мир в Балканите; Чрез война към мир в Балканите; Война за мир в Балканите; Балканското положение досежно британската дипломатия; Нашата война за мир в Балканите; Ролята на религиозния фактор в пропадане Турската империя и пр.

Пиших в разни вестници, а в други печатаха мои интервюта.

(Г. Ватралски ми посочи цял албум такава литература, която събрал за спомен от дейността си в Англия).

По-важни от тях са: Манчестър Гардиън (орган на Либералната партия); Дейли нюз – също; Близкият изток; Йоркширски обзървър; Английският църковник; Оксфордският хроникъл; Християнската държава и пр., пр.

Симпатиите на англичаните към българите.

Първата св. неделя след обяд отидох на събранието на Младежкото Християнско Дружество в Лондон. Имат си чудесно хубаво здание, цял квартал. Службата им се свърши към 4 часа. След нея – имат обичаи присъстващите да минат в салона за малка закуска. Тя струва 6 пени. Участвувах. Секретарят, който е в същност управител на дружеството, ме покани за свой гост, да седна до него.

След закуската, той стана и каза:

"Момчета, ние имаме обичаи да питаме колцина странни посетители има помежду ни, които са тука за първи път. Моля, да се изправят".

Станаха мнозина. И аз станах.

"Сега моля, да ми кажете имената си и кой откъде идете" – каза той.

Почнаха наред. Един от Ливърпул, друг от Австралия и пр. Дойде моя ред.

– Аз съм българин – ида от София.

Внезапен гръм от ръкопляскания посрещна думите ми. Това ме трогна до сълзи. Казах им няколко думи. Нов гръм от ръкопляскания, с младежки жар.

Следната св. неделя узнах, че знаменитият пастир г. Д-р Камбел Морган ще държи сказка в Хунтфилд Чапел. Отидох да го слушам и видях. Дружеството, което я устройваше, се състои само от мъже. Имаше до 3000 само мъже. Темата бе: "Успех, който бива в същност злощастие". Много хубаво и интересно разви предмета.

След него стана пастирът на църквата г-н Силвестър Хорн, който е и член на парламента. Аз с него бях вече запознат. Почна да говори. Завърши така: "Като говорим за успех, всекиму вероятно минава през ума източният успех на българите". И като ме съгледа г. Хорн каза: "Случило се така, че между нас има един българин".

Няколко души заръкопляскаха. Станах и се поклоних.

Като ме видяха станал – буря от всеобщи ръкопляскания ме поздравиха.

Събранието се свърши и аз бях като арестуван, заобиколен от съчувствените англичани. Всички искаха да се ръкуват с мен и да ми честитят

“успеха на българите”. Неколцина ме завлякоха на вечеря. Тая неочаквана и неподготвена демонстрация ме убеди, че английското с нас съчувствие беше общо, сърдечно и дълбоко.

Такива мили, трогателни сцени, за симпатия към нас, съм имал много.

Да ви кажа още една. Веднъж говорих за 1/2 час пред Младежкото Християнско Дружество в г. Йорк. Имаше може би до 150 деца. За да ги заинтересувам, приказвах им опитността си под турско иго като дете и като овчарче в село Вакарел. За овцете – как не знаеха, че в гората има вълци, та бяха спокойни; ала ние, децата, знаехме, че в града има турци, та бяхме неспокойни и нещастни.

И деца, и възрастни се много увлякоха. Но особено децата, те просото поглъщаха всяка моя дума.

И като седнах, децата почнаха от само себе си да пеят някаква песен в моя чест. Пяха, преповтаряха, възхитително, много пъти песента “Patruotic song”.

(В албума на г. Ватралски аз видях същата песен, пратена от дружеството за спомен. В същия албум забелязах и разни картони, листове, афиши – с които се е обявило за речите му. На някои от тях бе ликът на г. Ватралски с български калпак; на други кръста срещу полумесеца и пр.)

На един площад, между другото, говорих за г. Гладстона. Говорих възторжено, както обикновено говоря за него. При свършека, дойде при мен добре известният там скулптор г. Брюс-Джой, който тоже бил почитател на г. Гладстона. Той ми каза: “Г. Ватралски, ще Ви моля да ми направите едно удоволствие. Ще Ви моля да приемете от мен един спомен – бюста на г. Гладстона”. О, каква бе радостта ми! – Вашият подарък е безценен за мен, му казах и го приех.

(На бюрото, наред с художествената картина на г. Л. Толстой в работната си стая, срещу ликът на Теодор Рузвелт стои изваян от гипс бюста на г. Гладстона. И тъй, в библиотечния олтар на г. Ватралски бюстът на Гладстона сега заема първото място).

Най-после, нека ти кажа за “динето” – публично угощение, което даде в моя чест Либералния Колониален Клуб. Това бе за изпращане. То се председателствуваше от г. Уилям Гладстона. Държаха се тостове. Моят бе къс. Заявих им, че не съм освен физично, висок или високопоставен човек, та да ми се правят такива почести. Обаче, каузата, която представлявам, освободителното балканско дело, заслужава всяка чест и пълната ви симпатия. В името на тая светла кауза, на която сам служа и заради нея, аз приемам стореното тая незабравима вечер. Аз мога само да ви благодаря.

Върнах се доволен от постигнатото. Извърших повече, отколкото очаквах. Общественото мнение в Англия е на наша страна. То се и вчера появи в жеста на сър Едуард Грей – за подписване мира.

Дълговете, които натрупах са почти леки, като си припомня, че далече не бяха напразно. Сега аз мога да гледам Люлебургаския герой право в очите и да му кажа: Брате, дай ръка! И аз воювах!

Поетът замълча. Замисли се.

Аз си спомних в тоя момент за хубавото куплетче от неговото стихотворение “Отечество”!

Готов да отплащам синовната си дан:
Да вода, да следвам народний керван
С перо или жезъл, или с везни или с остен
Каквото отредиш, че длъжност е мен,
Родино моя,
Каквото отредиш, че длъжност е мен.”

Времето бе на свечеряване. Разпростихме се. Полюбовният поглед на поета стрелкаше в душата ми. Макар мълчалив – на нея той говореше. Бързо го отминах. Искях да отнеса скъпите впечатления – да не останат при извора си. Но, и зад себе си, още усещах духът му да ме изпраща, следи и говори:

“Дарен ли си с тази благодат:
Да любиш нравствений герой?
Кажи: всяк Гладстон и Сократ
По-близък ли ти е от брат,
От кръв по-мил ли ти е той?
О, бъди ти приятел мой
И научи ме да съм твой!”

София, 4.VI.1913 г.

Петър Илиев

4.3.8. Кой и какъв трябва да е българския представител в Америка

За българския представител в Америка

Зорница, Г. 45, бр.12 (18.III.1925), с. 3.

Ст. Ватралски

Наближава година, откак съм в Америка, та познавам донейде как изглеждат нашите български работи от източния бряг на Атлантика. Важни случки и случайности като убийството на проф. Милев или нашествието (вчера) откъм Драгоман и Сливница, узнавам в Бостон тъй скоро, – да не кажа по-скоро, – както кога съм в Красно село.

Тези работи не изглеждат красиви. Но тук до неотдавна имахме едно нещо, с което можехме да се похвалим – българският пълномощен министър Стефан Панаретов.

Но професор Панаретов, както вече знаете, си е подал оставката по здравословни и други уважителни причини. Ще дойде ден, когато делото на г. Панаретов ще се оцени по заслуга, която не е малка, в тези трудни, поради войната, обстоятелства. Засега само ще кажа, че тая оставка е жизнено събитие за нашите сънародници в Съединените Държави. Всички българи и български приятели, които срещам в Америка, единодушно съжаляват за тая оставка. Министър Панаретов правеше чест на името българин, внушаваше уважение за малката България.

Ала сега засега, най-съществен въпрос е: Кой и какъв трябва да бъде неговият в Уашингтон (Вашингтон) наследник? Това не е съвсем лесно да си отговори. Постът Уашингтон не отстъпва по важност за нас на никой, с изключение, може би, на Лондон. Ние притежаваме сума хора за представители за в латинските, славянските и немските, но твърде малцина за англосаксонските сили, които днес играят – и утре ще играят – най-важната в света роля. Да, най-важната. Ако нашите държавни ръководители не съзнават това, те са набедени държавници, както бяха и техните катастрофални предшественици. Все-таки, за нашия представител в Америка, освен необходимите за всеки дипломат качества: обширни знания, държавническа предвидливост, уравновесен ум, тактични обноски и вежливо достолепие, – на българина, който ще представлява сполучно нас и нашите интереси в Америка, трябва още други две:

Първо, той трябва да владее добре английски език. Англичаните слабо, а американците още по-слабо учат чужди езици. Често дори самите държавни глави и министри не знаят, нито искат да знаят, чужди езици. Френският, който по нас се още смята за дипломатически език, тук едва ли има по-голямо значение от испански или руски. Министър в Уашингтон, който не знае английски, ще бъде принуден да предава и приема дори и тайните си чрез трети лица; и ще бъде

постоянен другар и жертва на гавази и фалирали по разните посолства служащи. Грешка непростима ще бъде да се назначи човек, който не знае добре английски.

Второ, той трябва да разбира и да симпатизира с англосаксонската психика, или (вие го казвате сега) "манталитет". Не само интимност, но и същинско разбирателство е невъзможно без това. За пример. Вчера, 22 февруарий, беше рожденият ден на Джордж Уашингтон, първият президент, "Отец на отечеството си". Тоя ден е официален празник в Америка. Но понеже тая година попадна в *неделя*, той се и официално и популярно празнува днес, 23 февруарий, понеделник. Това се прави от благоговейно уважение към неделния ден. По също съображение те никога не правят избори в неделя. Може ли френският или славянският ум да побере и разбере това? На "интелигентния" г. Балкански това ще се види дори смешно. Но само който разбира, че това поведение у англосаксонеца е искрено и свещено, може да представлява България в тая непонятна за търбухомислящите страна.

Аз подчертавам необходимостта от тия две качества. Без английски език психиката ще бъде слабоплодна. Но и без съчувствие с англосаксонската психика, езикът ще е половин език и ще даде непълни резултати.

Ако е потребно да обясня мисълта си с примери, ще кажа, че лице като покойния Ив. Ев. Гешов или Мих. Маджаров (ако беше по-млад) трябва да замести г. Панаретова в Уашингтон.

Във всеки случай, той трябва да е човек от първа величина. Америка днес има, и за дълго време, по известни причини, ще има надмощно влияние в Европа. Туй дава мярка и на важността на тоя пост. А тая важност трябва да накара Цанковото правителство да бъде твърде острожно и разсъдливо в своя набор на подходящия за времето и мястото човек.

Бостон, Америка.

4.3.9. Интервю със Ст. Ватралски **България и Америка. При добрия другар на баща ми** **Зорница, Г. 45, бр. 21 (27.V.1925), с. 3–4.**

Н. Ив. Цаков

Г. Ватралски е познат у нас общественик. Неговите сказки са слушани от хиляди слушатели. Поемите му, пълни с истинско познаване на живота, пропити с християнски дух и чист морал, се четат с наслада от стари и млади. Г. Ватралски е идеалист – качество, което е рядкост у нас днес. Той живее с мечтата да види някога България щастлива, радостна, отърсена от партизанския бяс, от материалния гнет и тежките "мирни" договори, които са като воденичен камък върху тялото на малка, измъчена България

В неговото лице аз всякога съм виждал бореца за социална правда, ратник за мир и братство между народите. 60-те години не са убили у него желанието да работи за своята родина. Душата му е млада и жизнерадостна. Той обича деца и младежи и се възхищава от наивността им. Иска да е в общение с тях, да си спомня за младенческите години, когато като овчарче е пасъл бащиното си стадо по Вакарелските чукари.

Младото вакарелче, жадно за знание и светопознание, заминава първо в Самоков, а после за Америка, за да учи, познае чуждия свят, и така да бъде полезен на отечеството си. Той е първият българин, свършил Харвардския университет, най-стария и най-авторитетния в Новия свят.

Преди година време той на свои разноски замина за Съединените Щати, поканен от съкласниците си, за да присъствува на тържеството, устроено по случай 30-годишнината от завършването на университетското им образование.

Преди десетина дни той се завърна в България след едногодишната си обиколка. Искан да го видя, да чуя впечатленията му от Америка.

Заварих добрия другар на милия ми баща, в стопанството му в Красно село. Мило, приятно кътче в подножието на величествената Витоша. Хубава градина, раззеленени дървета, бистра струйна вода, росни ливади. Наистина, аз му завидях, че е тъй близо до природата – до Бога. Ние, софиянците, мечтаем за подобно райско кътче, а като го нямаме, задоволяваме се с няколкото саксии, красящи гостните ни стаички. Заварих го да преглежда градината и овощните дръвчета – домиляли му след дългата от тях раздяла.

Прие ме, както очаквах, любезно.

– Добре дошли, г. Ватралски. Радвам се да ви видя отново между нас.

– Добре заварил – но очите му се просълзиха. . . В моето лице той като-че-ли видя добрия си приятел, когото той остави жив. . .

Гледах да го запrikaзвам, за да отвлека мислите му.

– Е, как мина тържественият 30-годишен юбилей на съкласниците?

– Много задушевно, мило. Разделихме се млади, жизнерадостни, пълни с енергия, а се събрахме възмъжали, някои с бели коси, женени, с деца, па и внуци не липсваха. Мило е да се срещнеш с хора, с които си прекарал студентските си години.

– Не са ви забравили, нали? – продължих аз.

– Не, не са. Помнят ме всички. Нали аз писах класният “Харвардски химн”? Пък и бях едничкият там българин-студент преди 30 години.

– Колко души броеше вашият клас преди 30 години?

– 560 души, а сега заварих 200–250 души, които бяха дошли на тържеството. Мнозина са заминали от тоя свят.

– Вашето име, като следим вестниците, изглежда да е познато на голяма част от американския печат?

– Да, много от моите съкласници днес са видни хора в Съединените Щати, общественици, професори, писатели, журналисти. Па и Тонжоров, американски кореспондент, който ме посети тук преди две години, е донякъде отговорен за това.

– Сигурно американските репортери са се интересували да чуят нещо за България?

– Действително, много кореспонденти и репортери дохождаха при мене за новини и впечатления. И всички ми задаваха главно два въпроса: Каква промяна съм забележил в Америка след дългото отсъствие, и как живея сега в България, и какви промени са станали там? Да ви кажа право, от въпросите им разбрах, че много малко знаят за малката България и за събитията на Балканите. Много от сведенията им за нашия Изток бяха криви и неверни. Постарах се да им опиша положението, както аз го разбирам. Тия хора, които осветляват американското обществено мнение, вземаха бележки и писаха доста за България. Забелязах, че ценят истината, но нямало отде да я научат.

– Научавам, че сте държали сказки за България и за Балканските проблеми?

– Не можеше да не използвам благосклонността на американците и да не им кажа нещо за моята нещастна родина, за нейните болки и копнежи. Говорих всякога и всякъде, където ме каниха. В университетски аудитории, салони, клубове, църкви и младежки дружества се стараех по силите си да популяризирам българската кауза.

– Как бяха посрещани вашите сказки?

– Доста благосклонно. Разбира се, аз отдавам това внимание на моите другари, съученици, които са видни хора в Щатите, и на престижа на Харвард.

– Не мислите ли, че България би трябвало да прати хора, които знаят

добре английски и имат връзки с американски общественици, за да представят българската кауза пред американското обществено мнение?

– Много вярна е мисълта ви. Не само, че не е лошо, но необходимост е. Ние винаги сме правили грешка, че сме смятали тия неща за лукс – излишни. Считайки нашата кауза за права, ние сме искали и чужденците да ни съчувствуват; но те не винаги знаят нещата в истинската им светлина. Не е достатъчно за една кауза да е права, нужно е и да я представиш на чуждото обществено мнение. То трябва да я знае, ако желаеш да ти симпатизира и да те подкрепи.

– Как гледат американците към малка и унижена България?

– Искайки да бъде откровен, не мога да скрия факта, че на България не се гледа с много добро око. Пропагандата на сърби и гърци през войната и после, е виновна за това убеждение. Тия народи харчат милиони долари, за да представят България размирна, болшевишка – размирница на Балканите. Повечето сведения за събитията в България са от техни източници. И, естествено, американското обществено мнение не ни симпатизира.

– Досегашният български пълномощен министър, г. Панаретов, не се е ли опитвал да осветлява американското правителство и печата за положението в България?

– Това, което г. Панаретов е сторил за България, заслужава всяка похвала. Неговото професорство в Роберт колеж, дето той беше усвоил и езика и духа на американците, го беше добре подготвило за поста му. И той го достойно изпълни. Заслугите му, особено през войната, са големи, за които България трябва някак си да му се отблагодари. Ала г. Панаретов нямаше нито сили, нито средства сам да отбие всички клевети на българските зложелатели.

– Знаете ли кой ще бъде новият представител в Америка?

– Четох, че г. С. Радев е назначен за този важен пост – отговори г. Ватралски. – Доколкото знам, г. Радев е добър дипломат; но ако не знае добре английски език, той ще бъде една сянка, играчка в ръцете на преводчици и гавази. Този пост е от голямо значение за бъдещето на страната ни. По важност той не отстъпва на никой друг, освен Лондон, може би. Първата необходимост на новия български представител е владението на английски език. Често американските държавници не знаят чужди езици, па и не искат това. Другото нещо е, че новият избраник трябва да разбира и симпатизира с англосаксонската психика. Интимности и същинско разбирателство, подчертавам, са невъзможни без тия две качества. Във всеки случай, нашият представител в Уашингтон трябва да е човек от първа величина. Америка днес играе, па и за дълго време има да играе, по известни причини, роля на надмощно влияние в Европа. Правителството на Цанков не бива да изпуска от предвид този факт, когато решава този въпрос.

– Не мислите ли, че българинът много малко познава американския народ, и като-че-ли е изгубил вяра в него?

– Ние, наистина, малко знаем за тази велика република. Склонни сме да я критикуваме и осъждаме, но моето последно едногодишно пребиване там ме увери, че в Америка има народна съвест, на която човек може да се позовава и да търси правда – независимо от нейните политически интереси. В други страни това е различно. Ние, за пример, не можем да разчитаме на французката народна съвест, ако интересите на Франция не съвпадат с нашите. Същото е с Германия, Русия и други страни.

– Във вашите сказки вие сигурно сте споменали, че американското благотворно влияние в България си пробива път?

– Естествено беше за мене, да кажа тия неща на моите слушатели, за да спечеля симпатиите им. Познатата българска веротърпимост до голяма степен се дължи на влиянието на американските мисионери у нас. Те са ни дали чуден пример на толерантност. В Сърбия, Румъния и Гърция американските мисионери не са “добре дошли”. Техните мисии всред тия народи са били спъвани и

безплодни. България си остава едничката страна на Балканите, която е толерантна религиозно.

– Как обяснихте участието ни във войната?

– Това не бе най-трудното нещо. Аз трябваше да кажа на американците истинските подбуди за участието ни във войната. България се бореше за свободата на свои поробени братя. Както Франция се би, за да освободи своите сънародници в Елзас и Лотарингия, така и ние се бихме за свободата на братята си от Моравско, Добруджа и Македония. Знаейки, че Америка симпатизира на Франция, аз използвах този нагледен пример, който легна на душата на американците, които могат да съчувстват на поробените и угнетените. Аз им изтъкнах, че 14-те точки на Уилсона дойдоха да ни убедят, че продължаването на войната бе безцелно. Те дойдоха като балсам за болната душа на българина, който прибърза да сключи примирието, очаквайки неговите болни въпроси да се разглеждат на зелената маса в Париж. Но аз не можах да не им кажа, че 14-те Уилсонови точки останаха писани само на книга. България бе онеправдана. Радвам се да кажа, че моите сказки в това отношение имаха значителен успех.

– Считайки Църквата за един важен обществен фактор, не мога да пропусна да не ви питам, какво е нейното влияние в Америка?

– Църквата в Съединените Щати е важен фактор. Тя играе голяма роля в обществения живот на страната. Нейното мнение е меродавно. Известната американска благотворителност се дължи главно на Църквата. Забраната на алкохола е нейно дело. Църквата там е жива, дейна, предана на Христовите идеали. Почти всички държавници са дейни членове на разни църкви.

– Военният дух, който царува днес в Европа, успял ли е да вземе надмощие и там?

– Америка е гореща привърженица на мира. Разбира се, и там някои привърженици на милитаризма се опитаха да отклонят Америка от пътя на мира, но не успяха. Президентът Кулидж по искането на военното министерство, се съгласи да се назначи един мобилизационен ден, в който да се види, колко войници биха могли да се съберат в случай на война. Този опит на военните бе силно осъден от голяма част на обществото. Църквата в този случай изпълни бляскаво предназначението си. Кулидж разбра, че народът не желае да му се напомня за война, и до голяма степен промени целта и името на мобилизационния ден. В Америка има стотици дружества с разни наименования, които работят за мир и международно разбирателство.

– Как гледа Америка на Лигата на народите?

– Идеята за Лигата на народите си пробива постепенно път в американския живот. В самата републиканска партия има вече доста членове, които са привърженици на Лигата. Много дружества и общественици работят за това. Не е далеч времето, когато Съединените Щати със своето участие ще укрепят тази международна организирана съвест – Лигата, която ще бъде решаващ фактор в отношенията и споровете между народите.

– Научих се, че сте искали да се отбиете и в Англия?

– Да, имах такова намерение. Искаше ми се и там да поработя за нашата кауза, но човек, който предприема да пътува на свои разноски, не може винаги да върши всичко, що му е присърце. При по-благоприятен случай може би ще посетя добрите наши и мои лични приятели в Англия, дето бях агитатор през Балканската война.

– Как се чувствувате след завръщането си от подобна продължителна работа?

– Въпреки всичко, чувствавам се бодър и щастлив, че допринесох нещо макар и скромно, за доброто на нашата **забъркала** пътя си родина. Радвам се, че съм отново в България. Сега съм спокоен, че не ми предстои да кръстосвам

широките американски улици, по които безкрайни върволици от хвъркати автомобили угрозават живота на всеки пешак. Засега в Америка се пада по един автомобил за всеки седем души. Там и работниците надничари си имат автомобили. Ние на Балканите трябва да сме благодарни, че можем да бъдем спокойни поне в това отношение – каза засмяно моят събеседник. . .

Разделих се радушно с нашия сказчик, който бе така любезен да ме изслуша и да отговори на толкова мои въпроси. Разбира се, той няма да ми се сърди, задето споделям с читателите на "Зорница" нашия разговор.

Н. Ив. Цаков.

4.3.10. Мисията на Ватралски в Америка

Стоян Ватралски в София

Духовна обнова (Пловдив), Г. IV, бр. 6 (VI.1925), с. 15.

Миналият брой на "Духовна Обнова" беше излезнал вече от печат, когато се научихме за завръщането на г. Стоян К. Ватралски от Америка. Макар и късничко, нам е приятно да отбележим в списанието си за неговото благополучно завръщане, като благодарим Богу, че го е пазил жив и здрав, да го имаме пак помежду си.

Защото, той ни е нужен още. Както и Вазов е казал: "Ние нямаме друг поет у нас, който да пее и ратува за "първом правда". Неговото "Битие" и "Първом правда" – две ценни стихотворни сбирки, тепърва ще се сбъдват. Събитията едно подир друго идат, да докажат истинността и пророческия дух на Ватралсковите стихове. "Без правда, мир няма и не може да има". Така пееше Красно-селският поет и всеки ден ни учи, че думите му носят божествения печат.

Едно писмо от Ню-Йорк до редакцията ни казва: "Американският свят показва по-голям интерес към неговата мисъл и идеи, отколкото вие там в България. Неговата визита и мисия (цяла година) в Америка излезе много сполучлива. Надмина очакванията ни. Всякъде е бил приет и третиран като Celebrity (знаменитост). Ето, за пример, тук, в Ню-Йорк в International House бе поканен като гост за цяла седмица. Днес се срещна на трапеза с главните и най-прочути пастири в Ню-Йорк. Вие знаете, това що значи. Той бе поканен тоже от главния редактор на в. "Times", най-големия вестник в Ню-Йорк. И всичко това става заради България".

Ние приветстваме християнския поет с нашето българско "добре дошел" в Красно село, от дългата и плодотворна визита в голямата задокеанска република. Не се съмняваме, че неговите сказки и статии там ще имат благотворно влияние за нашия народ.

Ние се надяваме, че г. Ватралски ще ни удостои с някоя **статия** за своето посланство в Америка, за да посочим на читателите си какво значи едногодишно престояване на наше влиятелно лице в Америка. За съжаление, това не е познато и на ония, които редят вътре съдбините на отечеството ни. Нашите правителствени кръгове, запример, не знаят, че г-н Ватралски в Америка е направил много нещо за България, за да го използват и подкрепят в понататъшната мисия. В едно писмо от Америка до нас се пише: "Ако г-н Ватралски не стигне жив, ще го търсите от сръбското правителство, за което е говорил публично неприятни нему факти". Ние ще имаме случай да изнесем повече историйка за неговата (на г-н Ватралски) мисия в Америка.

4.3.11. Един следобед при писателя-поет
На гости у г. Стоян Ватралски
Духовна обнова (Пловдив), Г. IV, бр. 7 (IX.1925), с. 6–8.
Е. Спространов

I.

Отдавана се канех да посетя писателя-поет Стоян Ватралски. На два-три пъти минавам даже покрай къщата му, но неуверен положително, дали е тя, отминавах да ида при други приятели.

Миналата седмица, поканен лично от него, казах:

– При пръв случай съм при Вас, г-н Ватралски.

На 22 юли нарочно се отправих за Красно село. На 4 ч. след пладне, с брата Г. бяхме пред вратата на гостоприемния домакин. Пред очите ни буйна растителност от декоративни дървета, по средата на които се забелязват плодни дървета, увиснали с клоновете надолу от товара, що носят.

Минаваме под естествени триумфални арки. Шарено куче ни посреща с тих лай. Ние минаваме смело, но и предпазливо. Веднага високата фигура на домакина се яви пред нас, смъмра кучето и ни посрещна любезно.

Ние седнахме на терасата пред входните врата на вилата. Терасата е закрыта и декорирана със силно развит павит, клоновете и листата на който се сплели помежду си така силно, че не пропускаат нито лъч слънце.

При г. Ватралски заварихме г. Б., известен преводач от английски на книги по философия, окултизъм и други.

Разговорът се почна по злободневни въпроси. Главно ни занимаваше съдбата на покойния пръв министър Стамболийски. Той се бе самозабравил. Той мислеше, че е непостижим. Че може да се удържи на власт с насилие и убийства. Че няма сила, която да го сгромоляса. Мечтаеше, като унищожи всички противници, най-сетне и царя, да се провъзгласи за председател на република и оттам за цар Ивайло II. Защо?! В историята много събития не се ли повтарят?! И тъкмо, когато се чувствуваше неуязвим, невидима ръка в няколко часа го порази заедно с цялата му тайфа от властолюбци и алчни за пари необуздани хора. Не е ли това пръст Божий? Авторите на 9 юни не се ли явиха като бич в ръката на Бога?

Някои казват, че Стамболийски не трябваше да почине. Добре, но неговата гибел не бе ли в плана на Оня, в чийто ръце се намират съдбините на човечеството? Ако тоя необуздан и умопомрачен човек не бе погинал, можехме ли да бъдем спокойни за мира на България, за напредъка на народа и отечеството?

Не хулете. Всичко, що става, е от Бога. Нека съумеем да почерпим поука от събитията и да ги оставим в ръцете на историята, да каже тя своята последна дума.

И други въпроси зачекнахме, както става, когато се води свободен, непринуден разговор.

– Да походим из градината, – предложих.

– Не, да видите първо жилището ми – вие първи път дохождате дома – и после ще се разходим из градината.

Влезнахме в кабинета на писателя. Тиха, удобна, широка стая. Прави силно впечатление пребогата библиотека. Всички книги подвързани хубаво, чисти и наредени добре.

Две писалищни маси, върху които лежат разни книги и списания. Вази с росни и пъстроцветни китки. По стените – картини. Тъкмо срещу голямата писалищна маса – образа на Спасителя с трънен венец върху главата. Кроткият му умилен и страдалчески поглед като че е устремен върху нас. В единия ъгъл е леглото на писателя, покрито с белоснежна покривка.

Като гледах тая хубава и тиха обстановка, която създава неволно

настроение за духовно творчество, и крупната фигура на Ватралски, помислих си: – Ето нашият Толстой в България!

Отдалечен от шумния живот, предаден на умствен труд и земеделие, той макар на почтена възраст вече, с побеляла глава и брада е бодър, смел, жизнерадостен. Фигурата му лъха здраве и сила.

Ватралски, като че схвана мисълта ми. Той каза:

– Мъчех се да съчетаю духовното с физическото.

И го е постигнал. Буйната растителност, красивият небосклон, китната Витоша, богатата и разнообразна литература – ето богат и изобилен извор за вдъхновение, духовно богатство, тих, съзерцателен и мистичен живот. За умствена отмора – обширната градина, дето има място за разнообразен физически труд. . .

Дойде домакинята на къщата. След обикновените общоприети поздравления, тя ни угости със сироп от ягоди, наместо с вино и ракия. Едно разхладително питие, много приятно наглед, вкусно и ароматично, което ни ободри при голямата жега, която се чувствуваше през този ден.

От разговорите узнахме, че домакините, при все, че къщата е малка, имат една стаичка винаги на разположение за приятели и братя, които идат от провинцията, да намерят подслон в братска къща, за да не бъдат експлоатирани безбожно от алчни за пари хотелиери.

Ето една християнска добродетел, която трябва да се присади във всяка християнска къща. Възможно е човек да не може да гощава приятелите си, но може да им даде братски подслон за 2–3 дни, когато нуждата ги кара да дойдат в София. Особено за деца и младежи е твърде полезен този обичай; когато посещават столицата с цел да видят културните ни институти, паметниците и пр.

II.

Излязохме да се разходим из градината. Първо ни срещна ручей с малък водопад, който бълбелеше още когато бяхме на терасата. Гласа му слушахме, но не го виждахме. Водата му извираше невидимо из под дърветата, явяваше се при водопада и се губеше пак под сплетените шубраци и дървета.

Пътеки, които криволичат между гъсти шубраци и дървета, които сплитат клоновете си едно в друго. Плодни дървета. Хубава зарзалия, жълтите плодове на която привличат неволно погледа на посетителя и възбуждат охота у всекиго. Прозорливият домакин се сееща, че жълтите, като злато плодове са стръв за гостенина и ни кани да си откъснем. И той откъсва бързо и ни поднася любезно.

Обръщаме наляво. Известно пространство насадено с царевица. Зелените стъбла избуяли високо, благодарение на последните дъждове, а по върховете им се белеят китни пискули и се клатят от тихия вечерен ветреца. А всяко стебло се вие фасул, от който висят зелени мешунки като чакии (ножчета). Измежду стеблата ниско се вият буйни тиквени лози с големи жълти цветове, а из под широките като чадъри зелени листа се подават челата на обли, тъмнозелени и бели тикви.

Тръгваме надолу. Спираме се пред разни дървета круши, сливи и ябълки. Любезният домакин ни обяснява, какви видове са и къса от плодовете, за да опитаме вкуса им. Някои са твърде вкусни, а други са още като камък. Те зреят далече през есента.

Цели редици с ракията, които дават също тъй известен приход на домакинята. Орехови дървета, клоновете на които увиснали до земята и като че я целуват.

Тъпчем върху пъстър зелен килим, който веднъж съседа млекар окосил вече и чака сега да опита острието на косата втори път.

Като се чудим на гъстите като лес дървета от разни видове – декоративни и плодни, клоновете на които се прегръщат, домакинята ни казва:

– Аз употребявам малко труд. Предоставям на природата сама да върши своето дело. Пролет и есен, когато се продават фиданки, разреждам тук-там.

Като разглеждах тази обширна градина-парк, която служи едновременно за отдих и поетично вдъхновение, за физически труд и прехрана, припомних си

думите, които г. Ватралски ни разказваше през зимата на една среща при групата "Христов Комунизъм". Разискваше се въпросът, частната собственост съвместима ли е с учението на Спасителя. Г-н Ватралски взе думата, и като защитаваше, че частната собственост не противоречи на християнското учение, разказа за пребиването си като студент в Америка и се запита: "На какво ме научи Америка" и отговори:

– На труд и пестеливост. Покрай учението аз работех и спестих малко пари. Един мой другар нито учение доби, нито спести нещо, защото обичаше да посещава кръчмите и увеселителните заведения – където бяха двойца, той беше третият. А аз по духовно наследство на баща си, който беше свещеник, живеях скромен живот, красив, с умствен и физически труд. Първият ми даде знание; вторият – средства. И на тоя труд аз дължа известното мое пусто място в Красно село, гдето нямаше дръвче за отмора на софийския селянин от пека на лятното слънце. Благодарение на тоя труд, който наследих и осмислих в далечна Америка, създадох градина, която обезпечаваше насъщния ми хляб и ми дава възможност да работя умствено според дарбите си. И сега да ми кажат: Не, тоя имот не е твой. .

Вярно е: жестоко ще бъде при условията и обществения строй, който живеем, да се отнеме имота на поета, и къщата му, която е свързана с ценни спомени от десетки години насам! Но има ли нужда от това? Нима при друг обществен строй, когато ще работим общо за общ братски живот, няма ли да живеем в къщи? Няма ли около къщите си да имаме градини с цветя, с плодни дръвчета и пр.? Нима съревнование за обща полза, за общо благо, не ще има и тогава? Ще има. Но съгласно учението на Спасителя, ще работя не за себе си, а за ближните си. Егоизмът, животинският егоизъм, който убива днес човечеството, трябва да изчезне. Трябва да живеем и да работим за всички, но не само за себе си и за домашните си.

Припомних си думите на поета-домакин, защото пред очите ми бе онова, що той е направил с труд и постоянство. Оная редица кичести върби тридесетгодишни, които спират погледа на поетичните натури и които дават сянка за отдих, дърва за огрев, клони за ограда; оная редица с черничеви дървета, които изхранили тази година 60 кг пашкули; оная редове с плодни дървета, които дават товари плодове за храна на човека; оная редица с ракета, която дава жилави пръчки за кошници, панерки, кресла и пр.; росната трева изпод тия безбройни дървета, която служи за храна на млекодайния добитък! Всичко това богатство, тая омайна прелест, създадена върху гола пръст, благодарения на съзнание и осмислен труд, няма ли да удивляват човека и да му дадат поука?

Живущите в Софийско селяни казват, че земята им била дива, не давала плодове и затуй не разсаждали плодни дървета! Не. Земята не е дива, а те самите не са още опитомени; нямат съзнание да преобърнат селата си на рай и никой не ги учи на тая истина, никой не ги насочва на тоя спасителен и благодатен път. Колко е скръбно това! .

Като пиша горното, неволно скръб ме обхваща. Колко много има да се върши, колко малко е извършено в течение на 40 години! А можеше много да се направи! . . . За нещастие, като че напук, никой на селянина не говореше за мир, за сговор, за братство, за единение, за осмислен и съзнателен труд, а напротив всеки демагог и политически шарлатанин, който посещаваше селяните, сееше омраза и злоба против политическите си противници, сееше мъст кръвна, като че те са врагове, дошли отвън. Какво черно петно историкът има да отбележи в историята ни от Освобождението насам! Дано да е дотук! Дано 9 юни ни донесе ново време! Време за единение, а не време за разногласия, за взаимни борби, за самоунищожение.

Слънцето преваляше вече към запад. Ние гледахме огнените му лъчи през гъстите тъмнозелени клонове на високите върби. На раздяла г. Ватралски ми

подари за спомен новият си сборник от поетични творби под заглавие "Първом правда". Да, първом правда! Преди всичко правда! Искаме ли да си създадем благоденствие в домът, в общината, в държавата, нека се ръководим в живота от правда и истина. Свети ли светилник в живота ни, правото и истината, ще дойде редът, ще ни въодушеви и ще сгрее сърцата ни любовта. И ще дойде онова Божие царство на мир и на благоденствие, което Спасителят дойде да въдвори на земята. Това е копнежът и на поета Ватралски, който търси поезия не в безсмислени поетически брътвежи, а в истината, правото, любовта и справедливостта, които са истинската поезия на живота за щастие и мир между хората.

На раздяла аз неволно дадох братска целувка на Ватралски, доволен от приятно прекараните при него два часа и трогнат от всичко онова, що видох и чух.

4.3.12. Ноел Едуард Бъкстон и Стоян Кръстов Ватралски

Лондон и Красно село

Сърдечности между английски министър и един скромен български писател

Зорница, Г. XLIX, бр. 28, (10.VII.1929), с. 3.

Става вече един месец откак Ноел Бъкстон е министър. Това събитие за нас, българите, е най-интересната и значителна из външния свят новина. Особено за нещастните малцинства.

От времето на Гладстона България не е имала по-предани и по-безкористни приятели от семейство Бъкстоновци.

Голямото и знатно семейство Бъкстон се издига над подобните му с двояко отличие: то е благородно по кръв и произход; и благородно по нрав и дела. Баща им, сър Ф. Томас Бъкстон е бил управител на Австралия, именит общественик и пр.; майка им, лейди Виктория, е била Кръщелница на самата кралица Виктория. Ала онова, което ги издига над обикновената аристокрация и ги прави обичани от общолюдието е, че името на Бъкстоновци е всеизвестно всякога като либерали и големи филантропи. От незапомнени времена те са били, и сега са, членове, дейци и крепители на всяко обществено, всяко домашно или световно, английско или международно предприятие в помощ и защита на изостаналите или онеправданите по света, били те класи, съсловия или племена.

Ето по тоя път на християнско състрадание – както бе случая с Гладстона – и ний, българите, се морално сродихме с това ангелоподобно семейство. Наричат ги понякога българофили. Ала, по-право, те са правдофили.

Семейството се състои днес от пет братя и пет сестри, с не зная колко деца и внучета. Наследник на баронетския титул (Сър), е най-стария брат Томас Фауел Виктор Бъкстон; ала най-отличилия се от тях е втория: Ноел Едуард Бъкстон, днешния министър в кабинета на Макдоналд.

Следващата размяна на сърдечности между тоя именит англичанин и един скромен български писател не е, мислим, лишена от обществен интерес.

Красно село, при София.
8.VI.1929 г.

До Високоуважаемия Министър
Ноел Бъкстон, Лондон, Англия

Драги Г-н Бъкстон,

Личният Ви портрет, подарен ми от Вашата светица майка, стои пред мене сега, като Ви пиша.

Аз пиша, за да Ви поздравя и да кажа:

Всички ний се възрадвахме като прочетохме в днешните утренни вестници, че Вие сте пак министър.

Бедна България никога – никога от дните на Гладстона – не се е тъй радвала на човек, че станал Британски министър, както днес за Вас. А колкото за нас – съпругата ми и аз – ний го смятаме за свое семейно щастие.

Бог да Ви благослови и укрепи в тоя Ви висок и с големи отговорности пост.

Искреный Ваш,
Стоян Ватралски.

На което писъмце се получи следния отговор:

Министерство на Земеделие и риболовство
10 Хуайтхол Плейс, Ю. 3. 1.
24 юний, 1929 г.

Драги г-н Ватралски,

Премного Ви благодаря за писмото и за вашите любезни поздрави. Аз съм силно затрогнат от онова, което казвате и дълбоко оценявам Вашите (задушежни) благопожелания.

Ваш искреный
Н. Бъкстон.

4.3.13. Човека, общественика, учителя, писателя, идеалиста и родолюбца Ватралски на 70 години

**Юбилеят на Стоян Ватралски
Зорница, Г. XLIX, бр. 13, (2.IV.1930), с. 1.**

Йос. Исаков

Една странна фигура. Тя буди възторзи в едни, недоумение в други. Някои го превъзнасят, други го пренебрегват. И може би, тъкмо за това обективното отнасяне към личността и делото на Ватралски досега до голяма степен е страдало. Защото всички тези, които ревностно са го подценявали или надценявали, всъщност са му пакостили.

Като чужденец г. Ватралски минава край множествата. Далечни и недостижими остават за тях неговата светла мисъл и чисти възторзи. Непознат и странен се явява г. Ватралски и сред избраните, сред хората на перото и духа, които създават културата на българското племе. Неговата поезия, капризна и своеобразна, по своето съдържание и дълбочина на мисълта, рязко се отличава от творчеството на другите български поети, мнозина от които са роби на формата и маниера. Г. Ватралски влива една нова освежителна струя в нашата литература. Той се издига над формата, за да се задълбочи и обогати съдържанието. За него изкуството не е цел, а средство. И като средство той го използва, за да разкрие съкровищницата на своята детска душа и щедро да раздаде нейните бисери. Литературният път на г. Ватралски, това е една самотна, светла ивица, която води към голготския кръст. Христос, това е извора, вдъхновението и целта на Ватралското творчество. В това отношение, колко различен по схващане и път е той от другите наши поети, и затова именно, колко повече трябва да бъде опознат

и правилно оценен.

Тези дни г. Ватралски ще отпразнува своята седемдесетгодишна и петдесет години от своята писателска и обществена дейност. Г. Ватралски е евангелист. Не само човека, но и общественика, учителя, сказчика, писателя, бореца, идеалиста и родолюбца Ватралски е проникнат от евангелските идеали и неуклонно и вярно им служи. Той е една от най-характерните фигури, на които се радва българският евангелизъм.

Ние се радваме на него. Радваме се на неговото постоянство. Ценим полезната му обществена и писателска дейност. Гледаме към него като хубав пример на безкористна служба към род и родина, вдъхновена от Евангелието. И по случай празненството за неуморната му полувековна дейност, поднасяме му искрените си поздрав и пожелания. Бог да Ви запази и вдъхнови, дядо Ватралски, за да ви се радваме и ни ползвате още дълги, дълги години!

Йос. Исаков.

4.3.14. Юбилейна годишнина 1860-1930 г.

Стоян Ватралски

Зорница, Г. XLIX, бр. 13, (2.IV.1930), с. 1.

Н. Ив. Цаков

В тази колона, както сте забележили, поставяме портрети на видни държавници, писатели и хора, които са дали нещо на света и своята родина.

Всички досега са били чужденци. И аз се радвам, че мога да поставя лика на един българин и че той достойно представлява България. И това е евангелският поет и писател, г. Стоян Кр. Ватралски. Ако той бе православен, уверен съм, неговото име и творчество щеше да бъде много по-известно и ценено. Неговите поеми, по своята дълбочина на мисълта, по истинското познаване на живота, пропити с Християнски дух и чист морал и със своя сарказъм и бичуване обществените недъзи, идат след поемите на нашия народен поет и писател Ст. Михайловски. Всеки, който желае да изучи неговото творчество трябва да прочете сборките му: "Битие" и "Първом Правда".

Г-н Ватралски е бил и член на редакционния комитет на нашия вестник. Неговите статии, пълни със сочни мисли, стегнат стил и дълбоко проникване в разгледваната тема, са били от голяма полза за нашите читатели. За това, разбира се му е помогнало солидното образование, получено в Харвардския университет в Америка.

Всеки е свободен да приеме или отрече творчеството на г. Ватралски, но никой не може да оспори неговата гореща любов към България. И това главно искам да изтъкна тук. Само един идеалист, какъвто е г. Ватралски може да обича и работи, да издигне името на своето отечество в чужбина, без да очаква награда за своя труд. Колцина са такива българи? Колко души са изживили свои средства, за да отидат в странство и да защитават България и нейната права кауза? Много малко.

През Балканската война г. Ватралски замина за Англия с цел да държи сказки за България. Благодарение вещото познание на английски език и личните си връзки с братя Ноел и Чарлс Бъкстон, Сър Едуард Бойл и др., неговите сказки спомогнаха много да осветлят английското обществено мнение и го спечелят за българската кауза.

Г-н Ватралски също използва пребиваването си през 1924 и 1925 г. в

Съединените Щати да представи българската кауза пред американското обществено мнение. Тогава той обиколи много американски градове и със сказките си изтъкна болките и неволите на българското племе.

На 7-и того, по инициативата на неговите приятели ще се празнува 70 години от рождението на г. Ватралски и 50 години от неговата обществена дейност. По този случай ние искаме да изкажем нашите добри чувства не само към поета г. Ст. Ватралски, но главно към родолюбеца и добрия гражданин. Желая му здраве, сила, бодрост и още творчество.

Н. Ив. Цаков

4.3.15. Библията и Стоян Ватралски

Какво е Библията за мене

Духовна обнова, Г. XI, бр. 2 (II.1932), с. 4.

Библията е за мене, на първо място, Книга на Книгите. Аз съм любител на книгите и донейде съм, каквото англичаните наричат, книжен молец. Аз обичам моята пъстра библиотека. Тя е моя гордост и нескончаема радост. Но ако някога бих бил заставен да имам само една за доживот книга, аз ще избира християнските Св. Писания на Стария и Нов Завет. Аз оценявам и следвам с дълбок интерес естествените науки и постоянно растящото разкритие на природата; ала още повече аз ценя – Науката на Душата.

Да вземем, запример, ботаниката. Да знаем как растенията растат, как можем да им помогнем да растат по-добре и по-скоро, как можем да ги видоизменим по свой вкус и угода, е безсъмнение полезно знание. Да изучава човек развитието на цветята, как растат и как цъфтят, е приятно прекарване на времето. Ала да изучава как човешкия дух – този сред природата лъчист разцвет на божеството – може да се подтикне да се развива, расте и цъфти, е от несравнимо по-голямо значение и за личността и за обществото.

Науката и законите за здравето на тялото е, безспорно, ценно знание; но науката и законите досежно условията за нормален и здравословен растеж на душата, са далеко, далеко по-ценни.

Също, аз обичам астрономията. Какво може да бъде по-интересно от науката за звездите? Да научи човек нещо за онези безбройни светила, из безкрайните поля на простор и време; да добие колко годе спрямо същността, понятие за тяхното необятно число, техните дори с въображението неизмерими величини и всички летящи с поразителна скорост към никой – не знае накъде и докога, е неотразимо интересно, както и неизразимо омайно и велико. Ала за мънечкия “мене” лично, е по-малко важно – нека заема тук, не зная чие изречение – “За мен е от по-малка важност да зная, как отиват небесата, отколкото – как се отива на небесата”.

А това ни доставя в двояк смисъл Библията, която, освен, че ни упътва към безсмъртие, показва как човечеството – кога се свести относно Бога, кога изтрезнее от пиянството на греха и глупостта – как би могло да осъществи щастлив живот тук “на земята, както е горе на Небето”.

Освен това, данните на сравнителна история показват и друго нещо: че самите природни науки: ботаника, хигиена, астрономия, литература, изящните и приложни изкуства, всички съвременни проучвания както и движения, които допринасят за напредък и обществено благосъстояние; туй което съставлява ценността и гордостта на съвременната цивилизация, – всичко това, вирее и преуспява най-добре *там*, където Библията е приготвила в човешките души почва

за посяване културните семена.

Библията е за мене, на второ място, една неизчерпаема рудница на мисли, идеи и начала: на озаряващи душата мисли, окриляващи сърцето идеи, оплодяващи и укрепяващи живота начала. Не е ли очевидно днес, за всеки отворен за истината ум, че четящите Библията народи стоят в самия фронт на съвременния прогрес, именно, поради тая причина – и поради никоя друга! Чистият семеен живот и обществен напредък между Скандинавските народи, големите богатства и постоянно растящата мощ на Англосаксите, се дължат на туй, че те по-често и по-дълбоко копаят в тая благословена божествена Съкровищница. Най-плодните начала на западната култура, здравословната част на съвременния социализъм, живите, напред гледащи днешни дейности: вярата, надеждата и движенията по света към братолюбие и международна добра воля, които ободряват нашето болно и тъжно време с розови зарици откъм бъдещето – всички тези са скъпоценни бисери из същата неизтощима Рудница.

Най-последно, върховната ценност на Библията за мене, е в Новия Завет, който ни открива Спасителя Божествен.

Исус Христос, който и като личност, и като Учение, е Пътят, Истината и Живота на човечеството. За мене Той е ясно и неотрицаемо всичко туй. Защото, аз виждам всякъде около мене, че люде, които не знаят тоя Небесен Път, намират живота мрачен лабиринт, без нишка, цел и изход. На които липсва тая Лъчезарна Истина, самите фактични истини на науката, са не само безплодни и безполезни, но и положително вредни. А за такива, които нямат пред вид тоя Божествен Живот, за да им послужи за образец и вдъхновение, човешкия живот се смъква до равнището на скота, или става непоносимо бремене, една кошмарна суета, без смисъл и без значение.

Ето защо и днес, както всякога "Честит и благословен е оня човек (и народ), който се наслаждава в Закона на Господа, и от Него се поучава ден и нощ".

Красно село, при София.

Стоян Кръстов Ватралски

Бележка. Тази статия бе първо писана от автора ѝ, по покана, на английски и бе печатана заедно с неговия портрет в една интернационална редица (серия) в месечното сп. "The Bible in the Word" със следната бележка на англичанинът редактор.

... "Първата статия в редицата е писана от един българин. Стоян Ватралски е поет, публицист и земледелец. Понякога го наричат "Български Толстой". Той е завършил образованието си в Харвардския университет, С. Д. А. (Съединените Държави, Америка), в 1894, и се е познавал с поетите Джон Г. Хуитиер и Оливер Уендел Хомс. Неговите писания носят отпечатък на дълбока любов за всичко Добро и Красиво. Той е всякога ратувал за взаимно благоволение и международен мир".

4.3.16. Иван Вазов за “Битие” на Ст. Ватралски

Иван Вазов до Стоян Ватралски Писмо. Факсимиле

Многоуважаемий
г-н Ватралски,

Благодаря Ви за прекрасната книга “Битие”, която прочетох с удоволствие. Вие сте от поетите, които знаят за какво пишат. Аз бих желал да видя нашата поезия да се развива из вашата посока. Чувство, мисли, тенденции – всичко в книгата е хубаво, запечатано с благородство. Тя ще се чете с еднаква наслада и полза и от млад, и от стар.

Сърадвам вашия талант, че се е турил на служба на възвишени и чисти цели.

Стискам ви ръката:
И. Вазов.

София, 28 дек. 1909 г.

П. П.

В следующата книжка на “Българска сбирка” ще има отзиви за “Битие”.
Същият.

* * *

“Неговите стихотворения могат с еднаква полза и наслада да се четат от стари и млади, и по своето възпитателно значение са от категорията на хубавите, но тъй редки у нас книги, които могат смело да бъдат препоръчани, като четиво за днешното поколение.”

Иван Вазов.

4.3.17. Житейската философия на Ватралски

Идеален характер

Трите му основни начала и техния иерархичен ред
*Библиотека Стоян Ватралски. Свезка 3. София, Стоян Кръстов
Ватралски, 1933.*

Да вършиш праведното,
да обичаш милост и
да ходиш смирено със своя Бог.
Михей 6:8; Мат. 23:23.

Уважаеми слушатели и четци!

Моят цял съзнателен живот аз съм преминал в усърдно търсене на знание и искрено предаване придобивките си на готовите да ме слушат и четат. Ако поживея, аз имам доста още да говоря и да пиша. Но ако съм заставен да се изкажа накратко, ако тая минута, например, узнаех, че след 10 минути ще издъхна, аз бих могъл на приятеля си, както и на приятеля на истината, да завещая всичката си житейска мъдрост в следните три заповедни изречения:

“Да вършиш праведното,
да обичаш милост и
да ходиш благоговейно със своя Бог”.

Тая съща мъдрост аз искам да препоръчам на България, и на любещите истината българи. Те може и да не си дадат труд да ме чуят. Ала чуят-нечуят, мой дълг е да им го кажа; защото аз съм положително убеден, че докато не оценят и приложат в живота и обществото си тези истини, тая тройка мъдрост, те няма да видят добро.

С настоящата си реч аз ще се опитам да обясня, как трябва да се разбират тия три заповеди. Прочее, ако има тук мой приятел и, още по-важно, ако има тук приятел на истината, моля, да ме изслуша и разбере.

II.

Правда или справедливост: дейна изправност

“Да правиш праведното”; да постъпваш справедливо, първо и над всичко, всякога и всякъде.

Днес повече от други път има голям по света повик за правда, за правдивост, за обществена справедливост. Има и съзнателно донейде старание чрез агитации, организации и законодателен стремеж да се отговори на тоя всенароден повик. Най-грамадното съвременно движение е едновременно и последица и носител на девиза:

“Справедливост искаме, а не милостиня”.

* * *

1. Що значи правда? Правдата е първородна щерка на Истината. Истината е и цялост на всемира и здраве на живота; а правдата – прилагане истина в разпоредбите на човешкото общество. Правдата е връзка, която хармонично сглобява единиците в групи и общества. Правда, значи: при еднакви вънкашни условия, еднакво благовремие и най-последно, значи: онова, което трябва да бъде, от гледище на етиката и от становище на общото щастие.

Справедливост не значи еднаквост, или “равенство”, както някои смесват понятията; а всекиму каквото му се пада.

Правдата разпределява
Всекиму, що заслужава.

Който мисли, че Христос е учил да постъпваме към всички еднакво, нека прочете Словото на Гората: Мат. 5–7 глави, и главите 23 и 25. А подир, Апостол Павла (Римл. 13:7). Та не е ли прав и г. Михайловски с учението си за “Обща разплата”:

“На всеки, който люби истината – поклон
и уважение;
На всеки, който страда и се бори (срещу злото) – помощ
И насърчение;
А на деспот, от людска гибел що живее,
Вражда, презрение.” (Заб. Стоян Михайловски. Съчинения, т. I,

с. 51.)

* * *

2. Предимството на правдата. Защо трябва да се практикува и изисква от всички? Защото като първенстваващ в човешкото благополучие фактор и като елемент в строежа и успеха на обществените учреждения тя играе решаващата роля.

а) Защото тя е основа на всички стабилни благотворни човешки разпоредби и обществени учреждения; както казва псалмиста: “Правда и съд”, съставляват основата на Божия престол. (Заб. Псалом 97:2, 96:13; Притчи 16:12.) Във всеки обществен строй и строеж, липсата на правда е гнилото – съразмерно на нейната липса.

б) Защото “Правда народ възвишава”. Справедливостта като увеличава доверието и задръжността, съгласието и сплотеността на едно племе, уголемява неговата притегателна и претопителна мощ, и така ускорява неговия простор и величие. И поради това, при еднакви други условия, народите днес, и всякога, заемат в йерархията на света място, точно съразмерно с тяхното зачитане на справедливостта.

“Правдата народ възвеличава,
А неправдата озлочестява
и проваля племе и държава” (Притчи 14:34)

Трябвало би да е девиз на всеки дипломат, на всеки патриот. Това е, обаче, истина днес още непозната, освен, донейде, между англосаксите; на който факт те дължат своето в света предимство: просветно, материално и могъществено.

в) Защото тя е едничкото условие за траен мир – частен и обществен, вътрешен и външен, класов и съсловен, народен и световен мир.

Не викът: “Долу милитаризма!”. Не борба и “война против война” ще спрат кръвопролитията; а – правда осъществена.

г) Защото, в същност правдата реализирана е условие за всички потребни и желателни човеку блага. Не каза ли сам Христос:

– “Търсете първом царството на правдата и всичко друго потребно вам ще ви се прибави само по себе!” (Матей 6:33.)

* * *

3. Авторитетни думи за основната предимност на правдата.

“Господ царува. . . Правда и съд са основа на престола Му”.

– Пс. 97:1–2.

“Правдата възвишава народ” – Библията.

“Каквито и неудобства да произтичат от нея, нищо не бива да се поставя пред Правдата”. – Сократ.

“Правдата раздава всекиму по заслуга”. – Цицерон.

“Отдай и на дявола дължимото”. – Драйден.

“Стори каквото е право, макар (да ти се чини, че) небесата ще се сгромолясат”. – Латинска пословица.

“Да бъде каквото ще, върши правото сега”. – Емерсон.

“Доколкото човек е правдив, дотолкова е той и божествен; неуязвимостта, безсмъртието и величието на божествеността се засилват в човека заедно с неговата правдивост.” – Емерсон.

“Трябва справедливост. Защото на дъното на всяка социална проблема ние намираме социална неправда”. – Хенри Джордж.

“Аз (правдивия казва) ще стоя тук за човешината: ако и да ми се иска да бъда любезен, аз ще бъда истинен”. – Емерсон.

“Няма добродетел, тъй истинно велика и богоподобна, като правдата.” – Едисон.

“Честният човек е най-благородното на Бога изделие”. – Ал. Поп.

“Макар човек и да не е, Бог е справедлив и правдата в конец тържествува.” – Лонгфело.

“Незиблемата основа на властта е справедливост, а не състрадание.” – Президент Уилсон.

“Ако Бог е само милостив,

Той, тогаз, е Бог несправедлив.” – Йънг.

“Той уврежда добрите, който щади лошите.” – Сирус.

“Милостта е често пъти неправдива;

Правдата е винаги и милостива.” – “Първом Правда.”

“Първом търсете Божието царство и неговата правда; а всичко това (което е вам потребно) ще ви се прибави.”

Исус Христос.

“Думата правда е бележита и в двата библейски завети. С едно от блаженствата Исус облажава онези, които гладуват и жадуват за правдата. Това означава, предполагам, онези, които над всичко друго копнеят да бъдат правдиви и да постъпват право. “Те ще се наситят”. Човек, който повече от всичко в света желае да бъде правдив, ще бъде правдив.”

“Ала какво значи туй правда, право, правдивост? Ние казваме, че света или всемира е морален, което значи, че хората са тъй съставени и поставени, щото потребно е да постъпват по известен начин към Отца си в небесата и братята си на земята; т.е. има прав начин за живеене, по който, когато тоя начин е налучен и последван, единиците мъже и жени достигат своето пълно развитие, стават такива за каквито са назначени да бъдат; и обществото, съставено от такива правдиви мъже и жени, се радва на пълно щастие и ненарушим мир. Това е, що Исус означаваше с думата “правда” – приложението на тези правилни отношения, които съществуват между нас и Бога, от една страна, и между нас и другарите ни хора, от друга.”

“Ние не можем да твърдим, разбира се, че Исус създаде тези отношения, защото те са вродени в нашето човечество; обаче, Той по-ясно от всеки друг ни посочи факта, че такъвиз отношения съществуват, като ни показа, освен това, в какви нещастни смутове и гибелни неразбории всякога изпадаме, когато не зачитаме или нарушаваме тези правдиви отношения.”

Уашингтон Гладен.

Прочее, изисква се:

4. Да правиш праведното първо и преди всичко; да бъдеш справедлив всякога и всякъде. Дали е лесно или мъчно, дали се хвали или осъжда, дали има сметка или не, дали е приятно или противно, дали делото е милостиво или жестоко – без изключение върши праведното, каквито и да бъдат последиците за други или за самото тебе.

Част от твоята дейност е борба против злото и неговите в живота помощници. Но дори и в борбата си с нечестните – борба неминуема на правдата с лъжата – теб не е позволено да боравиш, освен с правдиви средства (чисти като оръдията за хирургична операция). С нечестиви средства не ти е позволено да си служиш. Ти не можеш да кажеш, а още по-малко да практикуваш: “целта оправдава средствата”, или: “моята партия, права или крива; моята раса, моята класа, права или крива”. Не! По-добре, ако паднеш, прав падни”, ако умреш, борец за правда и с правда умри! Бори се, “със сила Божия, с оръжия на правдата в дясната ръка и в лявата”. (2 Кор. 6:7)

Да правиш праведното – да го *правиш*, забележи. Не да приказваш за правда, не да слушаш за правда, не да се молиш за правда, не да се оплакваш, че на света нямало правда, не да обичаш правда – всички тези: проповед, слушане, молитва, плач, дори обич, ще бъдат добри, ще придобият ценност *след* като ти *вършиш* праведното! Без това те всички са прибавки на неразборията и умножаване на бъркотията.

Пасивен праведник няма, както няма и пасивен производител. Да обичаш правдата, да ѝ се радваш, да я препоръчаш и разпространяваш, не е лошо. Ала само вършенето ѝ на всяка цена, доказва, че ти наистина я обичаш преди всичко, и само прилагането ѝ на дело дава в живота плодове. Както е случая със земеделието, най-възвисените славословия, най-хубавата теория, не чинят стотинка без практиката.

Животът е божият чифлик, дето се изработват богатата, дето сеят, жънат и приготвят необходимостите за общото ни и частно щастие, та от нас се изискват, и то всякога и от всички ни, не думи, а дела; не православие, а праводелие.

II.

Милост или любов

“Да обичаш милост”: да имаш благоволенно настроение.

Иван Вазов нарича милостта “Върхът” на човешките добродетели. (Заб. Върхът. Под нашето небе, с. 83.) В това той има много древни и съвременни съмишленици.

1. Що значи милост? Милост е един вид състрадателно благоволие, великодушие на дело. Тя е синоним на любовта, която е далеко най-възпята от всички човешки добродетели, от апостоли като Йоана и Павла до проф. Дръмонд и Толстоя.

Милостта е сестра на любовта и дотолкова нейна lika-прилика, щото често я замества (замества) в длъжност. Тя е по-набожна от сестра си и не толкова възискателна в своите клиенти. Можем каза: Любовта е за достойните само, а милостта за всички. Може би, най-вярно ще я определим, като кажем:

Милостта е любов на практика. Милостта е дейно благоволие (добра воля). Исус не доказва ли това с притчата на Добрия Самарянин? Според нея, да люби човек някого, значи: да му помогне в нужда, да му покаже дейна милост. (Лука 10:25–27)

Оттук трябва да е очевидна нейната в живота важност и:

* * *

2. Защо човек трябва да обича милост, или да милува обич.

а) Защото тя има облагородително въздействие. Както казва Шекспир: “Тя бива двояко благословение: и за тоя, който дава, и за който получава”.

б) Защото тя е назначена да смекчава правосъдието, присъдата върху човешкото поведение изобщо. Това е необходимо, поради слабостта на човека и строгостта на правдата. Правдата по своето естество е строга, и трябва да бъде; ала без милост, тя често се обръща на жестокост.

Освен това, и може би, най-главно:

в) Защото милостта, тая практична любов, е *пружина* на християнския,

правдивия или идеалния живот. Тя е едновременно и динамика за най-хероични, благородни подвизи, и предпазва от грях. Както казва апостола: Любете се взаимно; "защото, който люби другия, изпълнява закона".

"Следователно, любовта е изпълнение на закона". (Римл. 13:10)

* * *

3. Авторитетни думи за основната важност на милостта.

"Който следва правда и милост ще намери живот, правда и слава".

– Прит. 22:21.

"С милост и истина се очиства беззаконието". – Прит. 16:6.

"Милост искам, а не жертва" – (казва Господ). – Осия 6:6.

"Блажени милостивите". – Исус Христос.

"И тъй, всяко нещо, което желаете да правят хората на вас, така и вие правете на тях; защото, това е същината на закона и пророците". – Исус Христос.

"Двояко благословена, милостта е благословение и за който дава, и за който получава". – Шекспир.

"Да съжаляваш нещастника е човештина; да го облекчиш – богоподобие". – Хорас Ман.

"Нищо не осмелява тъй много греха, както милостта. . Милостта сама става убийца, кога прощава убийци". – Шекспир.

"Нека бъдем милостиви

Както и правдиви". – Лонгфело.

* * *

4. Прочее, да обичаш милост. Въодушевявай се в живота си от съчувствие. Предпочитай благоволно да постъпваш спрямо всички и, ако е възможно при всички обстоятелства. Мъст, злоба и жестокост не ти са позволени. Изискванията на милостта са върховни, с едно само ограничение: – изискванията на абсолютна правда. Още:

Да обичаш милост. Милостив бъди самообитно. Не по заповед. Не защото си чул или чел препоръка за това. Не защото е писано в Евангелието, че милостивите са блажени; а по влечение на твоето сърце; по стремежа на своята собствена душа. Човек става праведник и творец на правдата след като получи заповед за това *отвътре*, само след като обикне доброто и добротата.

III.

Боголюбие и напредък: с Бога напред! Сбогом!

Да ходиш смирено (благоговейно) със своя Бог.

Значи, изисква се да бъдеш религиозен, благочестив, набожен, боголюбив.

1. "Да ходиш смирено със своя Бог", съдържа главните елементи на идеалната религия.

а) Да ходиш . . . с Бога. Недей ходи сам. Всемирът е по простор безкраен. Пътят ти е дълъг. Животът е пустинен и потаен. По неизвестния му проход има опасни пропасти и хищни духове. Ако ходиш сам, ще блуждаеш и ще се изгубиш. Да ходиш с Бога.

б) Със своя Бог. Не чужди Бог. Бог е един наистина, ала нашите човешки за него представи са различни. Всяка вяра, всяка изповед, всеки век, култура, възраст и темперамент си имат свой Бог. От тебе се изисква да бъдеш верен последовател на своя. И с верни стъпки като напредваш с него, ти ще достигнеш до най-висшето възможно за тебе разбиране. Да ходиш с Бога своего.

в) Да ходиш с Бога *смирено*, или по-добре – *благоговейно*. Да не се забравяш да се носиш като с твой равен. Не само ти, но никой и нищо не е нему равно. Той е твой и на всички ни благословен Творец, Разпоредител и Съдник – на всички и на всичко. Да ходиш с Бога благоговейно.

г) *Да ходиш с Бога*. Изисква се не само набожност, но напредничава набожност, походна вяра. Неподвижността се постепенно изражда в догматизъм и фарисейство, и стига до мъртвило. Както е казал някой си:

“Живеене благочестиво в този свят
Е като ездене велосипед:
Щом спира да върви напред,
Ездеца пада”.

Да напредваш с Бога. Бог е Истина, Доброта и Красота. Да растеш в тия качества. Бог е Мъдрост: да напредваш в знание. Бог е дух: да напредваш духовно. Бог е творец: да бъдеш производител работник. Бог е съвършен: да растеш всестранично, да се стремиш към съвършенство. Да се движиш напред. Застоялата вода жабунясва и се усмърдява. Щом умствено и морално човек се спира, духовно той умира. Прочее, *да ходиш благоговейно с Бога* своего.

Таквоз е пророковото определение на що е набожност, или Идеална религия.

Прочее, това заповедно изречение се съдържа цяло и сбито в нашата чудно хубава дума: *Сбогом! С Бога напред!*

* * *

2. Необходимостта на религията. За мене нищо не е по-поразително от глупостта на нашите “мъдреци” и невежеството на нашите “учени” по отношение Религията, като фактор в съдбата на народите и обществата.

Без да разгледваме сега нейната история и начало, или ролята ѝ в задгробния живот, Религията, Вярата в Бога, е абсолютно необходима в настоящия наш и частен, и обществен живот.

а) Като *Залог* за тържеството, крайното тържество на правдата. Ако изгубя живота си за правдата, кой, освен Господ на силите, вечният Разпоредител на всички и всичко, може да гарантира, че не съм умрял напусто?

б) Като *Душа* или *Живот* на Нравствеността. Всички признават важността на морала, ала не всички знаят неговата божествена динамика. Боголюбието, вярата в Бога е онова за човешката добродетел, което морето е за рибата. Всяка истинска добродетел живее, движи се и съществува в атмосферата на боголюбието. Морал без религия, е трамвай с прекъснат електрически ток. Затова мнозина – Толстой, проф. Дръмонд, Михайловски и др., казват: “Без религия, морал няма”. Още по-точно е, ако кажем: “Без вяра в Бога и в бъдещия живот, и да си изковеш някакъв научен морал, той си остава мъртъв като египетска мумия.”

в) Като доставяща цел, *значение и смисъл* на човешкия живот. Неосветленият чрез религията бит, освен, че безпътен, глупав и безцелен, често пъти бива и непоносим, както явствува от свидетелството на хиляди самоубийци.

г) Като доставяща *мотив*, динамика, двигателна сила за живеене правдиво. “Невъзможно е да се направят хората щастливи, без да се направят нравствени”, казва Кант. Съвсем вярно. Ала не по-малко вярно е, че:

Невъзможно е да се направят хората нравствени, без да се направят набожни; без да станат вярващи.

д) Като едничката сила, която може да *измести* центъра на живота човешки, и да обуздае неговия упорит себизъм. Че моралът е фактор и условие за успех и благоденствие на обществото; и че той, моралът, изисква себеотричане и жертви, се признава от всички. Ала лични жертви и себеотричане е нещо невъзможно за егоиста.

По естество, нагон и порив, човек е себецентричен, неуклоним егоист. А това значи, рушител на общото благосъстояние. За да стане негов строител, изисква се да стане *богоцентричен* алтруист.

3. Авторитетни думи за основната необходимост на религията.

“Едно от дебелашките суеверия е суеверието на някои учени хора в туй, че човек могъл да живее без вяра.” – Толстой.

“Религията издига хората по-високо от човека; безверието ги смъква по-ниско от скотовете.”

“Развий човека само умствено, атеистично, и ти ще го направиш само по-хитър дявол.” – Уелингтон.

“Съвременното човечество гине от липса на общо вяра, обща идея, която да свързва земята с небето, вселената с Бога.” – Йосиф Мацини.

“Народ, който не познава Бог, освен егоизма, не признава съдия, освен интереса, няма съвест, освен своя алч, скоро ще достигне пълно разстройство; и – негоден за народовластие, защото отхвърля властта на Бога – ще се смъкне стремглаво до анархията на звяра, управата на най-силния, до правото на меча, господството на пушката и топа – последний на анархията изход, който е едновременно и цяр и край на безбожните народи.” – Ламартин.

“Каквото и да се каже за влиянието, върху някой особени умове, на доброто образование; нито разума, нито опитността ни позволява да се надяваме, че обществен морал би могъл да просъществува без религиозни начала.” – Джордж Уашингтон.

“Нашият народ не може да просъществува без морал, а морала не може да съществува без религия.” – Калвин Кулидж.

“Без вяра никаква истинска добродетел не може да съществува.” – Жан Жак Русо.

“Които се опитват да основат нравственост извън религията, са подобни на деца, които желаейки да пресадят някое харесало им се растение, откъсват от него корена му (който не им се харесва, па им се види и ненужен) и забучват растението в земята без корен. Без религиозна основа не може да има никаква истинска непритворна нравственост, тъй както не може да има истинско, без корен, растение.” – Л. Н. Толстой.

Дали човек в епохите далечни
Се е развил от скотски произход –
Не знам. Но че без вяра в Бога вечни
Той днес е полудявол и цял скот,
Сведочи всяк безбожнишки живот.

Първом Правда.

Изисква се следователно –

4. Да ходиш благоговейно със своя Бог. Без това и правдата, и милостта ти ще бъдат празни думи. Ти само тогава ще можеш да вършиш праведното и да обичаш както трябва милостта, когато напредваш със своя Бог.

И така, това са основните начала на пълно нормален човешки живот:

Правда, най-първото. Прочее, първом търсете правдата.

Милост, най-великото. Следователно, постъпвайте великодушно, както бихте желали да се постъпва с вас.

Набожност, най-върховното и необходимо. Това не значи – както мнозина разбират – да казваш: “Господи, Господи”, а значи, да правиш волята на небесния Отец в правда и милост.

Това са трите най-съществени в живота начала: Справедливост, великодушие и боголюбие.

Без правда, милостта бива често пъти зловредна.

Без милост, правдата бива често пъти жестока.

Без боголюбие, правдата и милостта – както и всички други добродетели – са празни думи без сила и без значение.

IV.

Неделимост, йерархичност и природен ред

Това са, тогава, трите основни на симетричния идеален живот начала: Правда, милост и набожност.

Правда – най-първото дейно начало;

милост – най-великодушното;

набожност – най-върховното и върховно необходимо.

Че те са съществени, и то и трите, трябва да е вече всекому очевидно. Спирането върху тая точка, след дотук казаното, става излишно. Ала като имаме предвид нашият прицел: – строеж на идеалния човешки характер, който е тъждествен и с най-честит човешки живот, – необходимо е да знаем и да спазваме следните взаимни свойствености на предметните наши начала, именно:

Тяхната *неделимост и йерархичност*. Без знание и спазване на тая им естествена взаимност, невъзможно е да използваме тяхната пълна ефикасност.

1. Неделимост. Тези три начала са не само съществени, но и неразделими. Вземани и трите заедно, те включват всичко потребно за истинския, нормален цялостен живот, и частен и обществен.

Липсва ли в живота едно от тях, липсва му здраве и симетрия.

Без правда, милостта е зловредна.

Без милост правдата е жестока.

Без набожност, правдата и милостта – освен, че остават думи без сила и значение – биват играчка, един вид помивка, в ръцете на всесилния в човека егоизъм.

А пък религия при липса на порив за правда и любов; то не е вече религия, не е вяра, а фарисейство, т.е. безбожие, което търгува под религиозна фирма с едри "благочестиви" букви.

Фигуративно можем каза: Симетричният, идеалният човешки характер (па и живот) е като триъгълна площ, крепена от триножник. При липса на кой и да е от трите му крака (принципа), равновесието се губи, живота не е нормален и престава да бъде обществено полезен.

* * *

2. Йерархичност и природен ред.

На второ място, тези три начала са не само съществени и неразделими, но и йерархични. Те са добродетели степенувани. Те имат, с други думи, в своите взаимни отношения и социална стойност, естествен йерархичен ред.

Първа в живота стои (или *трябва да стои*, за да бъде той нормален и плодовит) правдата или справедливостта; втора – милостта или благоволието; трета – набожността или боголюбие.

Понеже тоя природен факт, от една страна, изглежда, дори и между нравоучителите, да е неизвестен; и понеже, от друга страна, спазването или не на тоя йерархичен ред е от съдбоносна за живота важност, аз ще трябва да се занимавам с него по-обстойно.

а) Няма съмнение, че в морала и естеството на нещата такъв йерархичен ред, или степенуване на начала (принципи) и добродетели, съществува. Той се загатва в пословичната мъдрост, в изречения като тези: "От две добрини избирай по-голямата; от две злини – по-малката". Или: "Дълга преди удоволствието" и подобни.

Изказва се внушително и изрично в свещените книги, в текстове като следните, – запример:

Милост пред жертва (жертвоприношение) – Осия 6:6; мисъл, която Спасителят обичаше да цитува (в Мат. 9:13; 12:7).

Чистота пред мир: (Яков 3:17).

Любов пред вяра и надежда: (1 Кор. 13:13) и пр.

А че именно, редът на нашия текст е неслучаен, принципаен, се потвърждава от сравнение с места като следните:

Мат. 23:23, дето Исус казва, че важните в закона Божии изисквания са: правосъдието милостта и вярата; както

Мат. 6:33, дето ни повелява да търсим *правдата* на царството Божие *първо*. Тъй, и според Мат. 7:21,

Исус изрично поставя правене на волята Божия ("Що иска Господ от човека", Мих. 6:8) по-високо от всички благочестиви молитвувания.

Съща троица на основни начала, или върховни добродетели, намираме у пророк Осия 4:1; у Исуса Христа (Мат. 23:23) и апостол Павла (2 Тим. 2:22), които текстове се взаимно обясняват; ала мисълта е най-хубава закръглена в нашия текст, изискващ: първо, дейна правда, второ, милост или благоволие и, трето, напредничава набожност.

б) Йерархичност може да се проследи като явление в порядките на природата и изискванията на културата.

Запример: в растителното царство имаме: корен (или семе), стебло, цвят и плод.

В областта на динамиката имаме: мотив, движение и преместване.

В областта на културата: заучаване букви и цифри, тогаз четене. Такъв е реда за постигане плод, преместване, ставане четец. По обратен ред не се достига до тези резултати. Плод не може да се добие без корен и семка. Никой не може да бъде четец, преди да бъде ученик.

в) И така, ние откриваме нещо по-ново: такъв ред не само съществува, но се и *налага* от природата, *като условие* за постигане известни цели или последици. Изменение или неспазване реда осуетява човешките залагания. Запример, аз, по условията на славянската азбука, пиша столицата на великата древна империя – Рим. Или нашата българска столица – София. Или моето родно село – Вакарел. Но ако не зачитам условията и пиша същи букви, но не по същи ред – какво излиза? Рим става мир – хубаво нещо, ала в случая не на място. София става яифос или фосия – една безсмислица. Вакарел става кавалер, или акварел, които нямат нищо общо с моето родно село или целта гонима. Или да вземем седем цифри (1 000 000), единица и шест нули. Единицата, поставена на нулите отляво, дава милион; а в средата им (0001000) – хиляда; на нулите отдясно (0000001) – само единица. Грамадна разлика, само от промяна на реда. Също размятането на думи разменява мисълта. Ангел Вакарелски има друго значение от "Вакарелски ангел"! Дори променено на една и съща дума ударението добива различно значение. Запример: Кътел – котъл; кула и колб; истина и истина.

И така, природата и културата налагат известен ред за постигане известни резултати. Не само, че плода не може да предиде корена или семето; но и в човешката култура и художество известни прицели се постигат само по известен *неменим ред*.

* * *

3. Именно така е и с основните начала на човешкия живот. Те се изискват от природните закони в духовния свят, и се налагат като условия за идеален характер и красив творчески живот.

От това становище, човешките ялови усилия, обществени несполуки, изненадни последици от нещастия и страдания, са напълно обясними:

– Било по невежество или нехайство, грамадното мнозинство хора не се отнася сериозно и не се поставя природно, спрямо тези основни принципи. На практика те или ги един от друг разделят, или някой от тях изоставят, или пък ги поставят в неестествен йерархичен ред. И в трите тези случая последиците не могат да бъдат други от безплодие, несполука и провала. Например:

Човек, който се опитва да бъде *набожен*; ала не същевременно и

напредничав, правдив и милостив, – макар и с най-православна изповед – постепенно и неизбежно се изражда в оня грозен характер, който в религията е фарисей, в мисълта – софист, в политиката – демагог, а в писмеността – педант.

Човек, който се опитва да бъде порядъчен (т.е. *правдив и милостив*), ала не същевременно и набожен, постепенно се изражда в оня злокобен характер, който в религията е безбожник, в етиката – безпринципен и в обществения живот – паразит. Тук именно, фалира най-вече латинската и славянската просвета, която се опитва да строи характер без благочестие.

Но има и друг негоден, несъстоятелен характер, който при първа среща обезоръжава всяка критика, защото повидимому възприема, и то не лицемерно, и трите наши начала. Него всеки признава за “добър човек”. Той често се явява в религиозните среди. Най-често той е набожен добряк, един вид двоеножна баранка; ала някога и с доста положителен деен темперамент. Но и в двата случая той е нравно “кашав”, дейно негоден и обществен ялов. А причина на това е, защото той размества божествения ред: поставя *милостта* или любовта първа, а не правдата. Таквиз, като искат да бъдат преди всичко милостиви; стават халтави, нетвърди пред деца или разпасани, неспособни за борба, за доблест и лоялност; с една реч: стават уродиви, овчедушни “мазници” и ялови характери.

Така именно фалират много, инак “добри”, християни. Това е главната, фаталната грешка на Толстоевата етична система като обществен мироглед. Ето защо, Толстоизма, при всеки искрен опит за прилагане, се разнищва. Мнозина, инак неглупави хора, смятат и Християнството като обществена утопия – именно, като го гледат от също становище. Това заключение, обаче, е невалидно, защото предпоставките му са неверни.

И така, както видяхме по-горе, в природата и културата, така и тук, в строежа на характера, същите начала, разделени, или в различен ред, дават различни резултати.

Характерът фарисей се създава от незачитане първите две начала.

Характерът тартюф, от незачитане последното.

А безгръбначният добряк – от поставяне второто начало преди първото.

* * *

Очевидно, в основните начала на човешкия живот съществува йерархичен ред, който никой не може безнаказано да нарушава. И, за да добие каквото желае, било човек народ или обществен строй, необходимо е грижливо да го спазва.

А идеалният ред на главните и основни благоплодни добродетели е този:

Правда преди всичко, първо и на всяка цена.

Милост подир правдата, милост или благоволие, второ, и на всяка цена, освен на правдата и истината.

Набожност, напредък с Бога, трето – първо и последно: залог единствен за правда, милост и всички други човешки добродетели.

* * *

Прочее, (ето съдържанието вкратце на цялата реч):

Истинският човешки живот, цялостен и здрав, правилен, изправен; симетричният човешки живот, и частен и обществен, се построява и крепи от идеалния характер, сам стоящ върху неизменими природни начала. Таквиз има доста. Ала всички други почиват върху три основни такива: – правда, благоволие и набожност.

Следователно, ако ти, човече, търсиш живот идеален и великолепен; ако ти народе, гониш живот успешен и благоплоден; ако ти, свете, желаеш мир, братуване, блага и благоденствие; – О човече, о брате, глупави и мъдри, – ако ти, наистина, искаш щастие и човешки живот – за там води тоя единствен трирелсов път:

Да правиш праведното,
Да обичаш милост
И да напредваш благоговейно със своя Бог.

* * *

Между най-обемистите, възвишени и най-внушителни за такъв идеален живот правила, са следните четири:

1. "Така живеи, щото по принципите си твоя собствен живот да бъде достоен, за да се приложи като всемирен закон" – Емануил Кант.

2. "Бъди такъв човек, живеи такъв живот, че ако всеки беше такъв като тебе човек и всеки живот, като твоя живот, тази земя би станала рай Божи". – Филипс Брукс.

3. "(Въодушевени) със злоба към никого и с благоволение към всички, нека вършим правото, както Бог ни дава да виждаме какво е право". – Ейбрахам Линколн.

4. "Във името на своя Бог, пред съдний трон на Съвестта си, и под светлий свод на своя Разум, –

Во всяко нещо и во всеки случай,

Тъй както виждаш

Че трябва хората да правят тебе,

Така и ти постъпвай спрямо тях.

"Това е сърцето, значението и назначението на всички по света свещени книги." – Първом Правда.

ПРАВДА, МИЛОСТ, РЕД

За да си полезен, плодовит човек,
За своето племе и за своя век;
За да видиш светли, благоплодни дни, –
Три неща прави ти, и добре помни:

Прави правда!

Истина е подпора

На живот, всемир и хора;

Правдата е длъжност главна

И, по святост, Богу равна –

Прави правда!

Люби милост!

Милостта по чин е втора

В длъжността на всички хора;

Тя човеците сближава,

Братски дух и мир създава –

Люби милост!

Вярвай Бога!

Без туй нищо добро не е

И животът зле вирее;

Правда, милост, невъзможни

Са всред общества безбожни –

Люби Бога!

ЩО ИСКА ГОСПОД ОТ ЧОВЕКА

“Той ти е показал, о човече,
що е Доброто;
и какво иска Господ от тебе, а именно:
да вършиш праведното,
да обичаш милост
и да ходиш смирено със своя Бог.”

Библията

Той ти показва, о човек,
Що иска Господ Бог от теб;
Добро що е, за всеки век,
В света неверен и свиреп;

Да правиш правдата всегда,
Всъде, на странен и съсед;
Да действаш праведно всегда
Към чужд и свой, към всички, вред.

И да обичаш милостта,
Крилцето Божье на светът;
Да любиш делом милостта,
И всеки в нужда (в твоя път).

Да ходиш с Бога, своя Бог,
Благоговейно и безспир: –
Източник вечен и залог
На здраве, щастие и мир.

*Бъди, тогаз, всегда правдив
Към всички люде в тоя свят;
Всегда правдиво милостив,
И с Бога свой върви напред.*

4.3.18. Каталог на книгите в Библиотека “Стоян К. Ватралски”

Библиотека “Стоян К. Ватралски”

Български бранител

Библиотека Ст. Ватралски известява, че са излезли от печат и се пускат в продажба всички творения на известния писател, поет и общественик Ст. К. Ватралски.

В нея всеки може да намери нещо полезно за себе си, понеже това са книги не само за художествен прочит, но и за вдълбочаване на вечните истини. Тук се сочат изпитани средства, как може да се изгради нравствен характер и силна личност. Затова изпишете си:

ЧОВЕКЪТ, преценка на автора от други, с 5 илюстрации, с. 200	Цена	40 лв.
том I. БИТИЕ, рими и поеми, II издание, с. 222		50 лв.
том II. ПЪРВОМ ПРАВДА, рими и поеми, II издание, с. 238		50 лв.
том III. ЕВАНГЕЛСКИ ПСАЛМИ, и други християнски песни, с. 176		35 лв.
том IV. СИМВОЛИЧНИ РАЗКАЗИ, басни и параболи, с. 136		35 лв.

том V. МИРОТВОРСТВО, най-великата днес световна проблема, с. 119	25 лв.
том VI. ЩАСТИЕ, как бива човек щастлив и обратно, с. 80	20 лв.
том VII. МОЕТО В АНГЛИЯ СЕБЕПОСЛАНСТВО, Балканска федерация и други есеи, с. 149	30 лв.
том VIII. АМЕРИКА И БЪЛГАРИЯ, техните исторически и морални връзки, с. 384	75 лв.
том IX. ПРОПОВЕДИТЕ НА ЕДИН МИРЯНИН, с. 199	40 лв.
том X. ИСТИНА, ИСТИНА ВИ КАЗВАМ, есеи, с. 180	35 лв.
том XI. СКАЗКИ, РЕЧИ И ЕСЕИ, сборка първа, с. 20	40 лв.
том XII. СКАЗКИ, РЕЧИ И ЕСЕИ, сборка втора, с. 212	40 лв.
том XIII. БИСТРА ВОДИЦА, въздържателен сборник, с. 112	25 лв.
том XIV. АНГЛИЙСКИ И АМЕРИКАНСКИ ДЪРЖАВНИЦИ, с. 176	35 лв.
том XV. СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ, ИВ. ВАЗОВ И ДР., с. 200	40 лв.
том XVI. ПЪСТРА СБИРКА, с. 168	35 лв.
том XVII. ПРЕВОДНИ РАБОТИ, с. 200	40 лв.
том XVIII. ПРИЯТЕЛСТВО	10 лв.
том XIX. ПЪРВОМ ПРАВДА ИЛИ ПЪРВОМ ЛЮБОВ	15 лв.
том XX. ИДЕАЛЕН ХАРАКТЕР	10 лв.
том XXI. ИСКРЕНОСТ	10 лв.
том XXII. ИСТИНА И ЛЪЖА	10 лв.
том XXIII. ИВАН ВАЗОВ КАТО РЕЛИГИОЗЕН УЧИТЕЛ-	10 лв.

На читалища и книжари 50 % отстъпка, а на други 30 %.

Доставят се от Василка Ст. Ватралска, Красно село, бул. "Братя Бъкстон"
N 44, София.

4.3.19. Смъртта на Ватралски по страниците на периодичния печат

По случай смъртта на Ватралски Религия, Г. V, бр. 56–7, 1935, с. 5–6.

"В неделя на 1 септември – три дни от смъртта на Ватралски – в сутрешната служба, пастирът (на I-та Бълг. Еванг. Ц-ва в гр. Бургас, г. М. Ж. Марков) съобщи, за кончината на евангелския поет и покани Църквата да се изправи и в мълчание да отдаде последна почит, което се и стори. След това той прочете съобщението във в. "Утро", бр. 7812, каза няколко топли думи за своя приятел, вече покойник, като добави, че си запазва правото да говори на специалното Траурно утро, което той ще уреди и темата ще му е: "Религията на Ватралски". Същият ден, каза той, ще се даде траурна вечер от страна на младите при Църквата. Г-н пастирът прочете подходящото стихотворение "Душата пътник" от Ватралски, печатано в "Религия", бр. II–13, изпя се 352 п. от сб. "Духовни песни" и Богослужението продължи".

(из писмото на Църквата до г-жа Ватралска).

По този случай пасторът Марков е пратил следното писмо:

Многоуважаема госпожо,

Позволете ми да Ви поднеса тия цветя на почит и скръб в есенните дни на траурното тържество по случай скъпата загуба на неocenимия покойник – Стоян Ватралски! Аз лично чувствавам, че светът ми стана по-малък, че нещо непрежалимо-мило, липсва завинаги вече в сърцето ми. . . Певецът на "Правда

строга" изпя последните акорди: остъва ние да осъществим непостигнат идеал! – Сърдечно Ви стискам ръката със сълзи на очи и пр."

15 септември бе траурният ден!

Г-н пастир Марков говори на тема: "Религията на Ватралски" като използва за текст Откр. 22:5. И обрисова поета от неговите "Агностически размишления" до верующия "Правдолюбец". Главната роля тук играе Исус, когото Ватралски не приема в догматическата смисъл на църквата, но Когото той желае да види приложен във всекидневния частен, обществен и държавен живот. Най-главен стимул е правдата, затова Ватралски е и въздържател. Още в Битие (изд. през 1910 г.) той е федералист. Ако Ватралски – забеляза п-р М. – не бе евангелист, популярността му щеше да се издигне до висота, поне на един Михайловски. Затова, обаче, ние, евангелистите, трябва особено да тачим нашите евангелски книжовници и обществени дейци, а Ватралски да ценим не само като българин и правдолюбец, а именно, като евангелист.

Не бидейки член на никоя Еванг. Църква в България, той бе най-добрия апологет на евангелизма у нас".

– На траурното утро всички песни бяха от Ватралски. Младежите дадоха **траурна вечер**,

предварително оповестена в местните вестници. 7 ч. веч. – салонът е препълнен. Песен 380 (Номерата са от евангелската сбирка "Духовни песни", която се употребява в църквите.) от Ватралски;

П-р Марков чете Евангелието. "Молитва" – Уводни думи за Ватралски върху Мат. 6:33; препоръчва младите участници; призовава вниманието на слушателите.

Г-ца С. Добрева чете разказа "Иляс" по Толстой от Ватралски.

Г-н Люб. Бакалов чете студията "Поет на евангелски принципи" (том "Уводни" на библия. "Ватралски") от М. Ж. Марков. П. – 288.

Г-н Коста К. Кронеv – реферат: "Бог и Войната от гледището на Ватралски".

Г-ца Лидия Вълканова: "Войната ще престане" (реч на прор. Исая) из "Първом Правда".

Г-ца Софка Янакиева: Българийо, майко!.. (декламация). П. – 441.

Г-ца Минка Бакърджиева: "Тежко, тежко..." по (Хр. Ботев) – въздърж. декл. от Ватралски.

Г-ца Катя Ляпова: прочете любимата на Ватралски поема "Щастие и длъжност".

П-р Марков благодари на участниците за хубаво изнесените роли, и на слушателите за тяхното внимание. Изнесените творби очертаха Ватралски в истинския му лик.

Вечерта завърши с прекрасната и високо-патриотична песен "Отечество, люлка на моите отци" (403). Събранието публично изказа своята благодарност на организатора г. п-р М. Ж. Марков, личен приятел на покойника.

Ето и жалейката, издадена от младите при църквата (**31 август 1935 г.**)

Стоян Ватралски

Почина ...

Напусна ни големият книжовник и обществен деец.

Умря този, който с искрена любов към Българския народ, работи неуморно за него и ден, и нощ.

Отдъхна си този, който пророчески проповядваше към Отечеството служба:

"с перо или жезъл, с везни ил остен"...

Спи спокойно, скъпи учителю!

Ние, твоите млади последователи ще следваме неотклонно твоя път към Бога!

Съобщ. Един от младите.

4.3.20. Спомени за Ватралски

Да си спомним за Ватралски*

Спомени за него от съпругата му

По случай 4-ри години от смъртта му – 30 август 1935 г.

Български бранител, Г. X, бр. 106, 7 (IX.1939), с. 2.

Василка Ватралска

През дългото боледуване на Ватралски решихме да повикаме и многоизвестния лекар, г. проф. д-р Моллов. Казаха ни, че професорът вземал по 500 лв. за визитация, и ние се приготвихме да плащаме!

Каква беше, обаче, изненадата ни, когато след грижливия преглед, г. проф. Моллов отказа да вземе парите, като каза:

– Г-н Ватралски, Вие така безкористно сте работили за България, че аз нямам друг случай да покажа моите уважения към Вас, освен по тоя начин ...

Оттогава г. проф. Моллов дохождаше на няколко пъти да преглежда болния и винаги отказваше да вземе пари за визитата си. Той имаше духовни очи, да може да види и оцени себеотдайната обществена работа на Стоян Ватралски, който на свои разноски ходи в Англия и Америка да защитава каузата на България.

* * *

Една нощ, срещу Рождество Христово, когато той, моят мил поет, бе тежко болен и измъчван от кошмарен сън, се мятеше неспокойно в леглото си, аз надвесена над него тихичко го събудих. Той отвори очи и ми каза:

– Благодаря ти, Василке. – Не след дълго, задъхвайки, продължи: “Благодаря, благодаря на Господа, че ми даде сила да устоя мъченичеството. Сънувах, Василке, че две клади горят: едната била приготвена за мене, а другата за п-р Сечанов. Ето, че палачи ме носят на ръце, за да ме хвърлят на кладата. Изведнъж виждам, че и п-ра Сечанов носят насреща. Вдигнах ръце и извиках: – “Дерзай, г-не Сечанов, да пеем за Христа”. Щом казах последните думи, ти ме събуди.

Този негов сън тази нощ ме напълно завладя.

Наистина, това бе само един сън, но аз не се съмнявам, че ако днес имаше гонение против християните, Стоян Ватралски щеше да бъде хвърлен пръв на кладата. Неговата всеотдайност на делото Божие, силната му вяра като евангелист, безстрашната му борба за правда и истина, всичките му тези качества го издигнаха да бъде готов за съвременен мъченик.

Василка Ст. Ватралска.

*Заб. Под този надслов в “Бълг. бранител” (бивш “Религия”) всяка година по това време – годишнината от смъртта на Ватралски, сме печатали по нещо за него. – Б. Р.

**4.3.21. “По кръв славянин,
по народност българин,
по сърдечен избор евангелист”**

Славянство и хусизъм

Реч държана на Славянския евангелски събор в Прага

Християнски свят, Г. XX, бр. 10 (X.1911), с. 4–5.

Скъпи братя славяни и мили в Христа евангелисти,

Аз ви нося поздрав от София, столица на най-младото европейско и славянско царство. Приветствувам ви от Първата българска евангелска църква в София, България.

Аз съм по кръв славянин, по народност българин, по сърдечен избор евангелист. Преди всичко и над всичко, евангелист. Макар и да не съм пастир или проповедник, аз често проповядвам; защото цялосърдечно и со всичката си душа и същество вярвам, че Исус Христос е “Пътят, истината и животът”. Без Христовата истина животът няма път; без Христовия път, истината не дава плод; без Христовия живот, мироглед и вдъхновение, човешкото съществуване няма оправдателна смисъл и разумно назначение.

От дотук казаното ще ме разберете, като ви кажа, че ние, българските делегати, дойдохме тука, не защото вие сте славяни, макар че, при еднакви други условия, нам славяните са по-мили от другите раси; не дойдохме да се полюбуваме на вашата цивилизация, макар и да признаваме, че вие сте не само много по-напреднали от нас, българите, но и най-културни от всички славянски народи; нито дойдохме да видим вашата славна Прага, която е действително, великолепа и царствена наглед. Не, не за тия неща дойдохме, колкото интересни и достохвални да са те. А по съвсем други мотиви и съображения напуснахме за време работите и интересите си у дома, та харчим време и средства с дохождането си на тоя събор.

Ние дойдохме, на *първо място*, да видим с очите си, да проверим самолично, дали е истина, че тука има братя и сестри евангелисти, които искрено любят, и делом доказват, че любят Господа Христа; дали има мили чехи, които се молят, работят и се подвизават за дохождане на Божието царство, за царуването на правдата и любовта в Бохемия и по цялата земя.

На *второ място*, ние дойдохме да се поклоним на свещената памет на Ивана Хуса – на благословения мъченик Ян Хус: корона на чешкото мъжество, слава на родното славянство, светец на всемирний евангелизъм, апостол на съвременната демокрация и един от спасителите на цялото човечество. Ние се покланяме най-благоговейно пред паметта на Ян Хуса и Йеронима Пражки. Също и на народа, който ги роди. Завиждаме ви, братя чехи, за тия блестящи имена! Честити сте, чешки възпитатели, че из склада на вашето минало, имате да посочите за пример на децата си народни герои от такава висота!

На *трето място*, ние дойдохме с надежда, че тук ще се положи основа на бъдещето всеславянско, панславянско евангелско единство.

Откак пристигнах в Прага, почнах да мисля, че съм криво разбрал характера на тоя събор. Аз си въображавах, че ида на всеславянски евангелски събор. Но сега виждам, че съм мислил или уведомен погрешно. Тук липсват делегати, например, от Русия и Сърбия. Особено в Русия има силни, растящи евангелски секти. Техните представители трябваше да бъдат тука; и ако бяха сериозно канени, без съмнение, щяха днес да бъдат с нас.

Но, ако настоящият не е такъв събор, може и трябва да стане. Ние живеем във време на обединения, във век на организации. "Съединението прави силата", която е тъй нужна на славянския евангелизъм. В родственото еднокръвие и искрения евангелизъм ние имаме най-естествените фактори, най-сигурните двигателни сили за нашето належащо обединение.

Прочее, нека това наше обединение се сложи върху истината, която е Христос; и никаква сила не би могла да ни разедини. То ще бъде по форма конфедеративно, по дух християнско. "В основните принципи – единство, в неосновните – свобода, във всички неща – любов".

Аз се надея, че стъпки още сега ще се вземат към такъв обединителен акт, че ще се избере комитет, който да свика такъв общославянски евангелски конгрес в този град, Прага, в 1915 г. през време на тържествата, които ще станат за спомен на 500-годишнината от мъченичеството на Хуса.

И там, под вдъхновителната памет на великия реформатор, като подновим нашите пред Бога завети, кръстени в неговия дух на вяра и вярност, да си кажем:

О, братя чехи и славяни,

Нека бъдем достойни синове на такива славянски отци! Нека бъдем верни свидетели на същата вечна истина! Нека бъдем истински почитатели на Ян Хуса, истински последователи, тъй, както той бе делом и до край на Господа Христа, който е "виделината на света", "пътят, истината и животът" и за славянството и за човечеството!

Прага, Чехия,

Август 26/8 септември 1911 г.

4.3.22. Стоян Ватралски. Биографична справка

Вергилий Кръстев

1. Стоян Ватралски е роден на 7 март 1860 г. в с. Вакарел, околия Софийска. Тогава децата са пасели овцете на семейството си. Попът в селото е обучавал децата на старославянско четмо. Момчето Стоян изпъкнал като ученолюбив. Бил е в услуга на попа в черковните му служби.

2. По онова време някои български владици организират откриването на училища за обучение на българчетата за бъдещи учители. По този начин чрез местния поп бил изпратен в гр. Самоков в училището за българчета.

3. Бил много ученолюбив, паметлив и завършва училището в съкратени срокове. Понеже в Самоков има евангелско училище, той се среща с тях. Напуска училището на владиката Дометей и се записва в Евангелското научно-богословско училище.

4. Тази постъпка предизвикала реакцията на владиката, на попа в селото и баща му спрял да му изпраща пари. Но Стоян започнал да се издържа сам, като работел като "момче за всичко" при евангелистите.

5. Завършва училището и бива изпратен за обучение в САЩ по евангелска линия. От 1884-1894 следва семинария във Вашингтон, а в Харвард – университет. Завършва и се предава на проповедническа дейност и на писателска дейност. Престоява в САЩ 16 години.

6. Завършва своето пребиваване в САЩ и се завръща в България. Започва самостоятелна дейност като евангелски проповедник, писател и общественик.

7. Публикуваме много голяма част от неговата дейност, отразена в публикациите му. Бил е много продуктивен като издател. Макар че неговото

творчество не е било прието. Днес то е непознато. И отхвърлено!

8. Понеже на събора през 1926 г. присъствува на "Изгрева" и го отразява във в. "Зорница", то той остава в очите на последователите на Учителя Дънов като честен, почтен и истински евангелски служител. Затова му издават публикацията в 2 отделни издания.

9. Ето защо включих неговото име и го застъпих с материала в "Изгревът", том XXIV. Освен това успях да намеря 2 негови снимки. А за събора през 1926 г. друг никой не е писал. Невидимият свят го изпраща като свой представител и той описва събора на Бялото Братство през 1926 г. Само той го е описал.

10. Невидимият свят изпраща един фотограф, който прави снимки на събора 1926 г., които сега за пръв път се публикуват. Също бива изпратен и друг фотограф, който публикува също снимки от събора 1926 г. във в. "Илюстрирана седмица", които също публикуваме в този том.

11. Запитвах ме защо го застъпвам в "Изгревът". Ами защото е описвал събора на Бялото Братство 1926 г., публикувал го и защитава Учителя Дънов във в. "Зорница".

12. По онези години на голямото гонение срещу Учителя Дънов от държавата, от властите и обществото, е било голямо геройство да се намери един българин и да го защити. Намерил се е поне един.

13. А сега се намери друг българин да го включи в "Изгревът" том XXIV. Благодаря на Бога, че можах това да го направя!

От съставителя на "Изгревът" Вергилий Кръстев.

5. САМАРЯНИН

5.1. Ехото на Любовта. Когато Истината говори. Айтос, печ. Братя Ф. Апостолови, 1927, с. 3–9, 83–87.

Ехото на Любовта
Когато Истината говори.

Предговор

"Всичко изпитвайте,
доброто дръжте"
I Солун. 5:21

През всичките времена и епохи от създаване културата на народите и развитието на цивилизацията в тях и до ден днешен се вижда, като че ли напук на доброто в човека е отредено да цъфти и вирее само злото. Като че ли личността по дълг идва тук на земята, да допринесе нещо към растежа на лошите пороци в самия него, в самото общество, в цялото човечество. И най-после изпълнил малко-много, според интелектуалните и физическите си сили тая си задача заминава, като заклет Каин в мъртвешкия си гроб! . . .

Тази именно перспектива навремето си е дала замисъла и подтика на разните всесветски учени, психолози, учители по Божие вдъхновение, да рисуват тия човешки дефекти и дават своите рецепти под формата на разни религиозни догми и етически правила, за начинът, как човекът като разумно същество, трябва да се стреми и облагородява в пътя на идеалния и възвишен живот. Само по който начин ще оправдае, че наистина той е сътворен за цивилизация по образ

и подобие Божие! . . .

Вслушвал ли се е и вслушва ли се той в мъдрите апели на тия велики мислители, философи, учители? За голямо съжаление, уви, не!

А това се вижда, че от досегашния си прираст човека още с нищо не е доказал, че той е дал и дава ухо на тия светли идеи! . . . Погледнете дълбоко в душевния лабиринт на личността и вие ще видите в състоянието на какавида, култивиране на онзи, ненаситен за слава, величие, богатство и почести червей, така назован егоизъм, който бавно, но сигурно трови душата, убива тялото.

Погледнете в ежедневните несъгласия, ръмжения и обиди, що царуват посред всеки дом, общество, религия, народ и чужда нация, близка или подалечна, как злия този гений изнамира и кове все по-нови: пушки, бомби, газове, аероплани, мини и топове за братоубийствени страшни бъдещи войни, призрака на който кървав ясен ни се вижда с поглед жесток и свиреп, ненаситен жаден за кръв и мъст човешка безчет!... Виждам как той гордо марширува с кървав факел в ръка и с остра коса на смъртта всред човешките тълпи, като че ли после в гроба всичко земно там се слага при самия мъртвец!...

И все пак, учените – мислители, философи, учители, непрестанно семе сеят, слова пръскат те навред за идеален братски живот, за съзнание, ум и разум на заспалите души, но кой чува!?

Така човека, роб на сатаната, на тъмните слепи мисли и дела, следва вековете и по техния път отъпкан крачи и върви!...

Примерът, обаче, е най-добрият учител и ето защо ние се провикваме: О, народи! О, управляющи политически и духовни фактори на народите, дайте тоя пример на младата генерация: Стига гонения, препирни и надумвания, стига кръви, стига жертви, стига конференции!... Престанете вие, черковници, да забивате повече гвоздеи и подавате жлъчка с оцет на пригвоздения на кръста! *Днес Христос иска и да го живеем, а не само да го проповядваме!*...

Премахнете и вие, политически властици, международните граници! Захвърлете девизът "Разделяй и владей", не виждате ли, че по логика и фактически той е идентичен с този на анархо-комунистическия "Колкото е по-зле, толкова по-добре!" Обърнете затворите в учебни заведения, казармите в приюти и болници; оковите в чукове и наковални; оръжията в рала, сърпове и мотики! Приложете, всички вие, любовта в живота, истинската божествена любов; защото повикът за всеобщо опрощение и побратимяване тропа вече на вратите ни. Отворете и дайте му обятията си за да настъпи Царството Божие на земята и да заживеят всички народи един истински смислен живот, защото всинца сме братя, един е нашия баща – Бога!...

Тези мисли на разсъждения ни даде не преди дълго време дневния печат, че Св. Синод щял наскоро да се занимае по въпроса за сектите в страната ни, а малко по-рано преди това си решение се бил занимал и с въпроса за изпращане между българското общество оратори и проповедници, като опоненти на проповядваното от г. Петър Дънов разяснение за приложението в съвременния живот на живота Христово учение!...

За тази инициатива на светите старци, за всекиго понятна, ние няма какво повече да кажем, основавайки се на цитирания в началото ни стих освен предварително да им изразим нашата сърдечна благодарност, бидейки партизани, че само чрез тракането на думи и мисли, по какъв да било въпрос бихме могли да се доберем до истината, и защото *"само критиката е, която може да превърне в едно вътрешно изправление на живота, което може да ни доведе до едно пълно съвършенство"*; а и самото общество при това положение би съумяло да прецени и възприеме едно, и несъмнено по-доброто, защото ще види и почувствува дълбоко вътре, в самата възприета от него мисъл, че е пропита от Божествената истина, мъдрост и любов!...

Народната ни душа е празна, тя е куха, това всеки поединично вижда и чувства: от едновременно морал и нрави почти ни следа! Днес са издигнати в култ: гордостта, гневът, сладострастието, леността, скъперничеството, завистта, егоизма, алчността и лъжата, девет елемента, които тровят обществената и индивидуалната душа; рушат всичко красиво и човешко в нея! И че тя до болезненост е петимна и жадна да се насити с нещо хубаво, реално, божествено! И тя дири този извор. А кой именно извор ще почерпи и утоли жаждата си за истината, правдата, мъдростта и любовта, които в себе си съдържат най-красивите елементи за един възвишен, чист, разумен и идеален живот? Ето въпросът, отговорът на който ще чакаме да ни посочи самото общество, но не чрез устатата или перото на неговите официални представители, а самото то като индивид и пряко с живота си!

Само едно-едничко скромно пожелание имаме да отправим към синодалните оратори и пълномощници, то е, да бъдат много внимателни и не забиват повече гвоздеи върху пригвозденият, първите рани на когото още не са заздравели; и да не изпаднат в положението на книжниците и фарисеите по времето на Христа, в какъвто случай *“вместо да изпишат вежди, ще извадят очи”*!

Прочее, верни на цитираното мото: *“Всичко изпитвайте, доброто дръжте”*, ние няма да убеждаваме никого да не слуша уважаемите братя синодални оратори, а тъкмо наопаки, най-искрено ги бихме молили да бъдат тъй благосклонни и масово да посещават и изслушват най-пристойно техните слова и беседи, като същевременно ги молим да отделят малко от скъпото си време и прочетат настоящето ни кратко изложение под рубриката *“Един глас от народа”*, извлечено от страниците на уважаемия в. “Зорница” от м. септември 1926 г. в съкратен вид, написано от редакционният член-сътрудник г. Ст. Ватралски, членовете на който комитет не се числят в редовете на окултните ученици и съмишленици, а в ония на широката народна маса от легитимираните официални вероизповедания и който им сътрудник след строго обективна преценка като общественик и публицист излага на ясен и добре разбираем език всичко онова, което е чул и видял.

С това си обективно и вярно изложение самия редакционен комитет чрез своя член-сътрудник издига собствения им евангелизъм пред очите на обществото на подобающата му висота. Качества и прийоми, с каквито днес малцина, от кое да било вероизповедание, биха могли да се гордеят, за което ние най-горещо ги поздравяваме!

И така, след като читателят прочете поменатото по-горе в съкратен вид изложение, а така също и като допълнение към него няколко извадки, предадени от нас в резюметата от ред беседи, държани от г. П. Дънов, от които още по-ясно ще се види и се убеди какви са в действителност *“толкова опасните”* за съвременните църкви и обществен морал, бели братя (окултистите), и какво всъщност е учението проповядвано от техния учител, и ги съпостави в паралел с всичко онова, което е чул или ще има да чуе от уважаемите синодални пълномощници, нека си направи с по-чиста съвест своите заключения и даде израз и живот на цитирания от нас стих – *“Всичко изпитвайте, доброто дръжте”*.

В случай, че предлаганата наша скромна книжка, предназначена не за рекламно четиво, но да попадне в ръцете на читатели и от двата пола и от всички слоеве на обществото, търсейки истинския осмислен живот и допринесе за тяхното морално възрастване и духовно възкресение, щастливи ще бъдем да считаме, че сме изпълнили дългът и задачата си.

Самарянин.

Заклучение

Макар че към казаното дотук за Бялото братство и неговия учител г. П. Дънов се явяват излишни всякакви други тълкувания, тъй като това учение, както видя сам читателя, макар и с кратки, откъслечни наброски, не се нуждае от никаква защита, защото то самото е гаранция за себе си. Все пак, нека ни бъде позволено да добавим от наша страна това – конкретно за г. Дънова, – че той добре ли или зле учи своите последователи, Божествения Христов Дух се проявява чрез него, или този – на сатаната, не сме ясновидци и не можем да знаем, а и най-малко то ни интересува. За нас, обаче, е важно да изтъкнем това, което знаем и положително твърдим, а именно, че той проявява и засява такива добродетели, и че чрез него стават такива модификации в духовния и физически мир на жадните да пият от неговия духовен океански извор, щото и лекари и медицинската наука биха се озадачили, а ако пък биха се направили достояние на уважаемите архиереи при Синода постиженията на последователите му в духовния им мир, едва ли биха казали друго за тия християни люде освен, че те са смахнати, идиоти или формено луди и без всяко колебание биха им посочили психиатрическите приюти и болници, фактите, обаче, за нас са по-силни от всякакви посторонни мнения и критики по адрес на г. Дънова, от където и да произлизат те. И именно тези факти и постижения го издигат пред собствените ни очи на онзи пиедестал, на онази завидна висота, на която по съвест, като публицисти, не можем да удостоим, кого да било друг на това духовно стъпало, защото подобен нему не познаваме.

Някои пък, "нови мехове със старо вино" в положението на "жабата и вола", нека ни простят за сравнението, излизат да доказват, без достатъчно да познават учението на г. Дънов, че той не бил никакъв реформатор, без разбира се, това тяхно "меродавно" мнение някой да го иска! Реформатор ли е г. Дънов или не, по това един ден, рано или късно, ще има да каже думата си безпристрастното перо на историка, и безпредметно е следователно, да се залавяме днес с мастилен двубой и го защитаваме: толкова повече, когато насреща си нямаме нито "стари мехове със старо вино", нито пък "нови мехове с ново вино".

Но да допуснем дори, че г. Дънов не е никакъв реформатор, а и самият той е тъй скромен, че не е нито претендирал, нито пък претендира, да е такъв; обаче, че той *de facto* реформира не само душите на своите последователи, а и физическите образи и самият им живот тук на земята чрез чистото Христово учение, за това две мнения, за строго обективния наблюдател и неговите последователи, няма.

Ето, това е и според нас, личността г. Петър Дънов.

Със също подобно нападателно и дори много по-остро съдържание, само че от друг род, от друго и на друг адрес дълго писмо, имаме случай да прочетем в страниците на в. "Мир", бр. 7988 от н. г., върху съдържанието на което ние се отказваме да се спираме, да посочваме автори и адреси, нито пък да отправяме стрели и порицания към обвиняемите по простата причина, да не би тия "речки и казки" да са плод на временен зле настроен душевен афект, без участието на сърцето; а най-вече от страх да не съблазним някои от по-малките ни братя; също което, струва ни се, трябваше да стори и уважаемият ни брат, д-р по Богословието, ако бе верен служител на Христовата любов; и най-последно, защото подобни слова и изрази нашето скромно перо не може да пише.

При всичко, че нямаме претенцията да сме и някакви пророци, обаче, нека ни се даде разрешението да завещаем от наша страна една едничка наша скромна мисъл, която молим, читателите ни добре да я запазят в паметта си. Тя

е: *Че след заминаването на г. Д. Ще има със свещица да го дириш и зърнем физическият му мил образ, но, уви, ще бъде късно и непостижимо!*

За още по-релефното усилване тезата ни ще предадем дословно някои от мислите що със собствените си уста ни говори Софийският митрополит г. Стефан по случай историческият празник на Рождество Христово, с които твърде сполучливо и на място той допълва както предговорът, така и заключителната част на настоящия ни скромнен труд.

Ето що той казва: (Виж в. "Д. С". Бр. 964/1927 г.)

"До раждането на Исуса Христа човечеството преживявало болезнен нравствен кризис, отпаднало духовно, то се задъхвало в атмосферата на грубия материализъм и неизменните им спътници: егоизма, безсърдечие, жестокост, разтление на нравите и всякакви други пороци, злото растяло неудържимо усилията на най-просветените и издигнатите духом, на мъдреците и гениите, не били в състояние да спрат широкото разрастване на злото във всички области на живота". . .

"Ние сме свидетели как материализмът на нашето време е заел мястото на Христа в много заблудени човешки души, и е вече успял да разкъса и дълбоко набразди, да принизи до степен на животинското, да обезобрази целия живот".

"Време е заслепените да прозрат и заблудените да разберат, че измяната на Христа е тежко престъпление на човека пред самия себе си, пред своя народ и пред света". . .

*"Да, и днес този болезнен кризис, ще добавим ние, с всички следващи го лоши пороци бушува и кипи в заспалите сърца и души на грамадното множество, между християнските народи и неговите водители; в сърцата и душите на които, макар да са се изминали цели 2000 години Христос не се е родил, а за това красноречиво свидетелствува **грубото и флагрантно нарушение първата над първите Христови заповеди, касателно проповедите му, с която се казва: "Даром ви ги давам, даром ги давайте"**.*

Прочее, за да бъдем истински християни; нека скъсаме вече връзките си с хубавите сладки слова и проповеди; нека счупим перата си; нека подирим пълното си душевно разкаяние, защото всинца сме грешни, кой по-малко, кой повече, и след всичко това, нека отворим широко сърцата си, за да се роди в нас Христос, истинският Христос с делата си, който от 2000 години постоянно хлопа на закоравелите ни сърца! И тогаз, ведно с всички духовни вождове и водители едногласно след хубавите думи на уважаемия Стефан Софийски с неговия възглас се провикнем: *"Господи, при кого да отидем? Ти имаш словата на вечния живот"*. Христос ще чуе молбата ни, и ехото на любовта – когато истината говори – ще ни подсказе!

Самарянин.

Уважаеми читатели,

Неполучилите настоящата книжка, някои от вашите близки, приятели и познати, а желаещи да я имат, или пък вие намираете, че трябва да си я набавят, то умолявате се, да им съобщите, че те могат да се адресират направо до книжарницата на Аркади Николов в гр. Бургас и книжарницата на Кр. Тулешков в ст. София, ул. "Оборище" № 24 и будката при самата врата на кафене "Македония" – площад "Бански", дето е складирана, като едновременно изпратят и стойността ѝ, или съобщят с отворена пощенска карта да им бъде изпратена с наложен платеж – заедно с това да посочат и точния си адрес.

Който запише 5 абонати получава една книжка даром, а за повече от 5 – 20% отбив от стойността им в пари, които при изпращане сумата да си я удържат.

Издателството.

5.2. “Ехото на любовта” и нейния автор

Бележки

Вергилий Кръстев

1. Тази брошура е издадена в печатницата на братя Апостолови в гр. Айтос през 1927 г. Авторът е писал под псевдоним – Самарянин. Не можахме да го открием, кой се е скрил зад това име. Тогава са се скривали зад псевдоними, заради гоненията от църквата, властите и държавата. Били са много по-страшни гоненията тогава от 1922–1944 г., отколкото през комунистическата власт 1944–1989 г.

2. Думата “самарянин” означава жител на Самария, област на стара Палестина. В преносен смисъл означава милостив човек, поради Христовата притча за милостивия самарянин. Виж *Евангелие от Лука*, гл. 10, ст. 26–37. По време на войните дружествата за подпомагане на ранените се наричаха **самаряни**, а милосърдните сестри се казваха **самарянки**.

Тук псевдонимът трябва да покаже, че се явява човек, който трябва да помогне на ранените от войната. От коя война? От войната, която се води срещу Учителят Дънов.

3. И този самарянин се опитва чрез тази брошура да помогне на ранените, да ги превърже, излекува. Затова брошурата има *няколко части*:

1) **Предговор**, в който се съобщава за войната, която се води срещу Учителят Петър Дънов.

2) Изложението носи заглавието: **Един глас от народа**.

Това са съкратени извадки от книжката на Стоян Ватралски “Кои и какви са белите братя (Дъновистите)”.

А те са отпечатани във в. “Зорница”, Г. 46, в бр. 38 от 22.IX.1926 г., бр. 39 от 29.IX.1926 г., бр. 41 от 13.X.1926 г. Същата година (1926) д-р Михаил Стоицев ги издава тези 3 статии в брошура, но с псевдоним Белобрадков. И той не смее да си сложи името. Също и Камбуровите в гр. Нова Загора я издават в малка брошура, но също не си слагат името.

3) За да потвърди, че онова, което Стоян Ватралски говори за Белите братя, съставителя, под името Самарянин, включва в III част “**Резюмета** (кратки бележки) от ред беседи, държани от г. П. Дънов”. А те са:

1. Ето Човекът.
2. Житното зърно.
3. Явлението на Духа.
4. Талантите.
5. Любовта.
6. Важността на малките неща.
7. Мир вам.
8. Необходимостта да познаваме Бога.

От 1–8 са извадки от “Сила и Живот”, I серия.

9. Духът и плътта.
10. Новото основание.
11. Децата.

От 9–11 са извадки от “Сила и живот”, II серия.

12. Гредата.
13. Денят на доброто.

От 12–13 са извадки от “Сила и живот”, III серия.

14. Брат, сестра и майка на Христа.

Извадки от “Сила и живот”, IV серия.

15. Не правете никому насилие, нито оклеветявайте.

Извадки от “Сила и Живот”, V серия.

4. Накрая, като IV част е **Заключение**. Тук ще прочетем за онова, за което се говори по това време, дали Божественият Христов Дух се проявява в г-н Дънов. Това твърдят онези негови последователи, които са го видели в Слово, в Сила и във Власт. Той лекува, въздига мъртвите, възкресява чрез Словото Божие, което е в него чрез Силата и Властта на Духът. Но тук са и неговите противници, които твърдят обратното, че чрез него се явява Сатаната.

Но уважаемият Самарянин стои настрана, не смее да каже дали Божествения и Христов Дух си изявява чрез Дънов. Не знае ли? Или не смее да каже. Нали пише под псевдоним. Според мене, този Самарянин не е познал кой е Дънов. И толкоз от него! Повече няма!

5. Единствено се приближава дотова, че г-н Дънов изнася чистото Христово учение. Това може да го прави всеки един проповедник. И толкоз. Не го приема за Учител, не го приема за Миров Учител, нито за Всемиров Учител. А Учителят Дънов още на беседа пред ръководителите на братствата в България на 20 декември 1926 г. дава своето Верую в 3 точки, че той е Великият Учител, че той е Всемирният Христос, който владее целият Всемир, че той е Великият Учител дошъл в плът на земята и в Духа на небесата.

Казал го е. Но не го приемат и толкоз. И този Самарянин не го приема. Виж *“Изгревът” т. XIV, с. 699, 768–772*.

6. И накрая, за да се покаже кой е, г-н Самарянин цитира думите на Софийския Митрополит Стефан. А какво търсят тук думите на Митрополит Стефан, с които цялата църковна власт води гонение срещу Учителят Дънов и неговите последователи чрез инструментите на властта, съда, полиция, войски.

7. И понеже е поел псевдонима на г-н Самарянин, то ще върнем на притчата за самарянина от Евангелието на Лука гл. 10, ст. 26–37. Разбойниците нападат един човек, събличат го, нараняват го и го оставят полумъртъв. Минава свещеник и го подминава, минава левит и също го подминава. Но минава самарянин, който е иноплеменник и който в устата на евреите е обидна дума и той помага и спасява полумъртвия човек.

Тук е същото. Разбойниците са налице. Те нападат Учителят Дънов и последователите му. Свещениците и левитите не ги подминават, но също ги нападат. Но добрият самарянин не се явява, защото той не приема Учителят Дънов за Учител. Той приема свещениците и левитите. Такава е истината. Пример, виж *“Изгревът”, т. IV, с. 278–279*.

8. А защо издава тази брошура? За да защити Учението на г-н Дънов. Така не се защитава. Та той завършва с думите на Митрополит Стефан своята брошура. А кой е Митрополит Стефан? Виж в *“Изгревът”, т. IV, с. 245–246; т. VIII, с. 237–238, 293–294*.

9. Тази брошура е озаглавена *“Ехото на любовта”* (Когато истината говори). Да, всичко което е написано, минава, преминава и заминава като ехото на отминалата любов. Започва с думата Самарянин и завършва с думата Самарянин. Има два печата, от начало и на края. Но този Самарянин не се оказа истинския по Дух Самарянин, защото не позна кой е Учителя Дънов.

А в Евангелие от Лука гл. 10, ст. 27 е дадена първата заповед – да възлюбиш Господа. Е, как ще го възлюбиш, когато не си го познал, не знаеш кой е. Невъзможно е. Това опознаване става по вътрешен път, чрез Духа. Имаш ли Духа в себе си – ти изпълняваш закона. Нямах ли Духа, ти носиш табела отпред и на гърба си, че си самарянин.

10. Светът не иска табели и надписи. Светът търси хора и човеци на Духа. Ето, това е Учението на Учителя Дънов, трябва да се подготвят тези хора, за да дойде Духът върху тях и да работи чрез тях в Дух и Истина.

Амин.

27 февруари 2006 г.

Вергилий

6. МЕТОДИ ЖЕКОВ МАРКОВ, вестник “Български Бранител” и Учителят Дънов

6.1. В Рилският стан на Всемирното Бяло Братство / М. Ж. Марков // *Български бранител* (Бургас), Г. X, бр. 106/107 (IX.1939), с. 5–6.

6.2. В стан “Изгрев” край София / М. Ж. Марков (Лични свидетелства). // *Български бранител* (Бургас), Г. X, бр. 108 (X.1939), с. 5–6; бр. 109/10 (XI–XII.1939), с. 6–8.

6.3. Пред новата епоха / Беинса Дуно // *Български бранител* (София), Г. XI, бр. 111/12 (I.1940), с. 1.

6.4. Дъновото движение в България / митрополит А. Г. Vreede // *Български бранител* (София), Г. XI, бр. 111/12 (I.1940), с. 7–8; бр. 113/14 (II–III.1940), с. 4.

6.5. Идеите на Всемирното Бяло Братство // *Български бранител* (София), Г. XI, бр. 113/14 (II–III.1940), с. 4.

6.6. Сърдечният зов (Наши бранители). / М. [М. Ж. Марков] // *Български бранител* (София), Г. XI, бр. 113/14 (II–III.1940), с. 2.

6.7. Въпроси и отговори (Свободна трибуна). / [М. Ж. Марков] ; Въпросите задава Г. М. Ковачев // *Български бранител* (София), Г. XI, бр. 115 (IV–V.1940), с. 13.

6.8. Черковна заядлица (Свободна трибуна). / Минко Въчев // *Български бранител* (София), Г. XI, бр. 115 (IV–V.1940), с. 13.

6.9. Сестрата на Учителя / пастор Марков // *Български бранител* (София), Г. XI, бр. 121/22 (I–II.1941), с. 5–6.

6.10. Едно пророчество за Н. Бл. Г. пастор М. Ж. Марков в 1930 г. / С. К. Ватралски // *Български бранител* (Бургас), Г. IX, бр. 97/8 (IX–X.1938), с. 5.

6.11. Моята църква / М. Ж. Марков // *Религия* (Бургас), Г. III, бр. 23/5 (III–V.1932), с. 13, 14–15.

6.12. Изпращането на п-р Марков от Бургас / Наблюдател // *Български бранител* (Бургас), Г. X, бр. 103 (102), (III.1939), с. 5–7.

6.13. Как градът Бургас изпрати пастира си г. Марков / Вера Грабовска // *Български бранител* (Бургас), Г. X, бр. 103 (102), (III.1939), с. 7–8.

6.14. Сърдечното изпращане на п-р М. Ж. Марков в София // *Български бранител* (Бургас), Г. X, бр. 103 (102), (III.1939), с. 8.

6.15. “Български бранител”, Методи Жеков Марков и Учителят Дънов. Бележки / Вергилий Кръстев.

6.1. В Рилския стан на Всемирното Бяло Братство Български бранител (Бургас), Г. Х, бр. 106/7 (IX.1939), с. 5–6.

Личен разговор с “Учителя”.

Кой е Дънов? Кога ще се свърши света?

Методи Ж. Марков

За него писаха вестници като “Зора”, “Заря” и др., както лани, така и т.г. Посетиха го министри и цялата българска общественост иска да узнае нещо по-подробно за него. Навремето си, когато покойният Ватралски писа за братството във в. “Зорница”, – а ние бяхме причина за това, той не малко калай изяде за своята дързост и страшен шум се вдигна. През 1936-а година с п-р Г. Н. Попов посетихме стана само за един ден; и г. Блек от Американския колеж беше тогава. Но тая година решихме семейно да посетим Белите братя там – в Рила. Дори малката, 6-годишна Красимира, геройски се изкачи пеша чак на върха.

Първото незаменимо впечатление оставят 200-та и повече палатки – цял град от 500–600 души, дошли, не защото са платени, както по нашите конференции. . . Между тях – от 3-годишни деца до 80-годишни старци, от запасни полковници до учители и бивши комунисти и православни свещеници. Какво да кажем за учениците от Франция, Финландия, Естония, Югославия и Латвия – над 50 чужденци?

За г-н Дънов с възхита са ми разправяли методистките пастири г.г. М. Делчев, Цв. Цветанов, Н. Н. Пулев, покойният д-р Стефан Томов и др., още повече, че Дънов сам е бил методистки проповедник в с. Хотанца, Русенско и пр., преди да отиде в Америка. Сега имам случай да задам от името на четците на “Български бранител” долните въпроси и да чуем отговорите направо от “Учителя”. Бяхме със секретаря бр. Боян Боев, бивш гимназиален учител, който стенографираше за нас. Учителят бе много любезен сам ни постла на тревата едно свое одеяло и ние в шубраците на клека поведохме разговор.

1. *Кой е Исус Христос?* Той се споменува най-благоговейно в от Вас дадената Молитва на Братството. Теософите Го смятат за един от учителите наравно с Буда, Мохамеда и с останалите основатели на религии, когато за Църквата (православна, католическа и протестантска) тоя въпрос е установен в най-положителен смисъл според Евангелията още от времето на Ария.

На тоя ми въпрос г. Дънов отговори:

– В края на книгата ми “Учителят говори” главата “Христос” подробно засяга дадения Ви въпрос.

2. *Библията*, от която Вие четете преди всяка ваша беседа, Слово Божие ли е, в абсолютния смисъл на думата, като единствено средство дадено като спасение на верующите, или и тя е една от многото религиозни и добри книги; каквито ги има от най-древни до сегашни дни? – Каква е разликата между Стария и Новия Завети?

Отговор: – Тая Библия, това е едно изражение на ония, които са я писали. Тя е минала през човешките мозъци. . . Старият Завет за какво бе даден? – Старият Завет беше даден като подготовка за Евангелието, за Новия Завет! Новият Завет за какво бе даден? . . . Но той не е последната дума, понеже има един стих: “Когато Син човешки дойде ще намери ли вяра на земята?” – Ако светът ще се свърши, как се тълкува тогава тоя стих? . . .

Тук аз припомних някои подобни стихове от Библията, като края на Евангелието, според Иоана и книгата му “Откровение”, където се говори за идването на Христа и Учителят потвърди това. Следният въпрос бе:

3. Въпросът за *изкуплението и спасението*. В това отношение има ли

разлика между Исуса според 4-те евангелисти и между ап. Павла в неговите послания и кн. "Деяния на апостолите"? Толстой прави такава разлика. . . Как стои въпросът за спасението чрез вяра и чрез дела?

– В старо време, щом човек е бил роб, трябвало да се откупи. И като се откупи, какво трябва да прави? – Трябва да работи. Това е по изкуплението, а по спасението, ето друг пример. Някой се дави, спасяват го от водата. След като го спасят от водата, трябва ли отново да се дави? – Значи, изкуплението и спасението трябва да си отидат да работят, както Бог изисква. Имало е две течения в първите християнски времена. Апостол Павел е казвал, че се спасяваме чрез вяра, Яков – чрез дела.

Аз тук казах, че Лутер затова е искал да се изхвърли посланието на Якова като небоговдъхновено. Учителят продължи:

– Конят, за да се спаси на земята, нали трябва да бяга? Птицата, за да се спаси, трябва да бяга ли или да хвърчи? Възгледът на ап. Павел е тоя за птиците, а на ап. Яков е този на млекопитающите.

А рибите, за да спасят – добавих аз – трябва да плават. И всичко това е символично във връзка с човека, нали?

– Да, каза Учителят – значи птиците употребяват крилата; млекопитающите – краката, а рибите – перките. Това са две становища. Те са две различни състояния.

Аз разбих тия състояния вътре в човека; така например вярата, плод на ума, е като птицата, която хвърчи и пр. И добавих, че и Павел не отхвърля делата, защото казва: "Изработвайте спасението си със страх и трепет". Учителят поясни, че "страхът" тук е елемент на благоразумие.

4-ят ми въпрос бе: *Библията* говори за "края на света", за "страшен съд" и пр. Как да се разбира това?

И последва следният отговор:

– Църковниците го вземат много буквално. В 1845 г. адвентистите в Америка очакваха Христа и облякоха се в бели дрехи да Го посрещнат. Христос не дойде, но след три години дойде спиритизмът.

5. Каква е разликата между Новото Ви учение и Християнството? Новото учение тълкувание ли е на Християнството, както е дадено в Църквата, или Новото учение е самостоятелно учение?

– Разликата е, както между едни плодове, изкуствено направени от човеците и други, узрели на слънчева светлина. Ученията на църквата са консерви, а тия на Новото учение са плодове, които може всеки сам да си скъса от дърветата и да яде.

[6.] И последният ми въпрос бе: Наричат Ви "Учител". Какво да разбираме под това? Дали названието "учител" покрива това на индусите "гуру"? И отговорът бе:

– Учителят е пратен от Горе. Той не е самозванец. Друг би бил въпросът, ако е самозван. Щом е пратен от Горе, въпросът е друг. Учителят ще се вземе като един посланик. Той ще си извърши Своята мисия. Дали ще Го приемат или не, това е безразлично. Той ще изпълни мисията Си. Еврейският народ можа ли да се освободи от посланието на Христа? – Всички евреи трябваше да тръгнат още тогава, трябваше да проповядват по света Христа. Те се отказаха. Сега еврейският народ нали проповядва?

Когато след няколко дни слизахме към Дупница с компанията на мисионерката г-жа *Павлина Димкова Никова*, ние разсъждавахме върху тия странни думи.

– Не може, казвахме, Дънов да не остави следа в нашата общественост. Неговото име вече е вписано както в българската, така и в американската енциклопедии. А тия чужденци, които пеят повече от 40 български песни и учат езика ни като свещен, не може да не разнасят името и на България по своите

родни краища. Професорът от Тулуза, например, вече готвел и книга за Новото Учение и неговата мистика. Той каза, че повече от 30 града във Франция са огнища на българските мистични песни.

Тайната на успеха, според Учителя, се крие именно в песните и Паневритмията. Но той бе скромнен да изтъкне, че цялото обаяние и сила се крие в Неговата личност. Ако може в днешните времена да се говори за святост, Дънов е свят човек, *par excellence*! И мъдрец е, както Изток употребява тая дума – един истински мъдрец и дълбок мистик. . .

Дънов тепърва ще бъде разглеждан като проповедник, като пастир и свещеник, като турист, като националист-българин, като говорител, като възпитател-педагог, като богослов-догматик, като социолог, като психолог, като етик и философ, като пророк, като организатор, като вегетарианец, като трезвеник – въздържател, като лечител, като икономист и финансист, като човек на науката и религията, и като музиколог и меценат на изкуствата, като спортист и пр. – дейности, засегнати от него, разработени и дали вече своя плод.

Ползвам се от случая да благодаря за възможността, която ми се даде, да изнеса там, сред вечните снегове, дванадесет лекции по Библията, по Християнството във връзка с останалите велики религии, по дишането като физиологичен и психичен метод, по Тайната на пирамидите и пр.

Текст под снимките, които са приложени в «Български бранител», бр. 106-107, с. 5-6

1) На Молитвения връх всяка заран в сряда, петък и неделя Учителят държи беседа при изгрев слънце след молитва и прочит из Евангелието. Повече от 350 души слушат тия беседи. Някога Дж. Уеслей проповядваше сутрин в 5 ч, днес обаче, не само в 10 ч. преди пладне уютните църкви са празни, но и самите проповедници не им се става рано да си молят за паството си!

2) Паневритмични упражнения на сутрешен въздух по росната трева под такта на десетина цигулки, китара и кларнет. Поляната при III-о езеро едва побира над 500-те ученици! Сам Учителят (на снимката) взема участие, макар че е на 76 год. възраст; роден е в 1864 г., а не в 1855 г. както пише в Българската енциклопедия. Упражненията и музиката са дадени от г. Дънов.

3) На огнището вечер се кладе буен огън, който дава тайнствено отражение в планинската мрачина; изнася се оригинална музика, декламират се стихове, четат се и се преразказват приказки. През деня тук се обядва общо, изнасят се сказки и понякога се правят упражненията по Паневритмия. Това е II-то езеро. В далечината е връх Харамията.

6.2. В стан “Изгрев” край София

Български бранител (Бургас), Г. X, бр. 108 (X.1939), с. 5–6;

бр. 109/10 (XI–XII.1939), с. 6–8.

- Къде е седалището на Всемирното Бяло Братство?**
- Мнението на един германски генерал за Братството.**
- Кой от живите е най-старият ученик на Учителя Дънов?**
- Как може да се подмладите с елексира на живота!**
- В що се състои величието на един народ и щастието на България?**

М. Ж. Марков

Когато германски генерал с група български професори посетили веднъж брата Лулчев в стана “Изгрев” и го замолили да им каже на “бърза ръка само в 10-а минути” новото учение на Учителя Дънов, той им отговорил: “Нима ни считате за луди? И – мене?”

– Защо? . . . Те се учудили.

– Ако можеше за 10-а минути да се разбере едно Божествено учение, ние нямаше да стоим тук повече от 10-а години! – отговорил брат Лулчев.

Та нито аз смятам да влизам в догматически разбор на Всемирното Бяло Братство с тоя кратък репортаж. Като изпълнявам журналистически дълг аз се позовавам на думите на речения генерал, който каза, след като разгледа стана и видял между другото библейски картини, радио, игрище, музикални и хидравлически инструменти, планински и френологически карти и много други неща.

– Престъпление е за българската общественост да се отнася с такова безразличие към едно подобно дело! И нещо повече. . . Казаха ми, че живеете в дупки, като африканци, и аз си представях, че сте диви, а ето – интелигентни!

И наистина, аз сам открих между Белите братя, както се наричат, люде с висше образование.

Моят журналистически дълг се подсилва и от обстоятелството, че редакцията ни бе отрупана с писма след последния брой, в който подробно описахме Рилския стан на Бялото братство. Броят е изчерпан, макар, че бе отпечатан с 600 къса в повече.

Станът “Изгрев” отстои в най-хубавия квартал на столицата – “Царица Йоанна” – току зад Борисовата градина до боровата гора. Отивайки там, ние направихме приятна разходка. Чудесна гледка се открива към Симеоново с обширното Софийско поле, а Витоша бди, като верен страж и напомня, по индийски маниер, мистична планина на посвещение.

Казаха ми, че на “Изгрева” всяка заран в 6 ч. се правят прочутите паневритмични упражнения.

В сряда, петък и неделя на 5 ч. сутринта има окултна лекция за учениците, които още на 4 ч. препълват обширния бял салон.

Лекцията в петък е само за младежи и неженени.

Всяка неделя на 10 ч. пр. пладне Учителят държи голяма беседа за външни. Салонът се препълва с 350–400 и повече слушатели. Мнозина остават вън и с напрежение слушат словата на Учителя.

Всеки четвъртък след обяд сестрите си устройват Молитвено събрание.

На “Изгрева” се готви общо от сестри-уреднички. Кухнята е модерна с два казана и много чиста. Няма нужда да казваме, че всички са вегетарианци. Топъл обяд се слага за 5 лв.

Считайки, че братята сами по-добре ще предадат онова, което имат да кажат, ние – с позволение на Учителя – лично разпитахме някои от тях. Разговорът главно се въртеше около обръщението им и мнението им за Учителя. Най-напред отидохме при най-стария или най-първият от живите ученици.

Тодор Стоименов, родом от Пазарджик, 66 г., пенсионер, сега чиновник в д-во "Сингер". Неженен е. На няколко пъти е спасяван от смърт по чуден начин. Запознал се е с Учението в 1898 г., а лично с Учителя – в 1900 г. Сам г. Стоименов ни разказа накратко дългата история на своето духовно обръщение.

– Като дете, потърсих смисъла на живота. Влизах в различни общества, четях и материалистична литература, но все оставаше празно в душата ми, и бях решил по чисто философски път, че животът няма смисъл. Но, макар и да не намирах аз лично смисъл, казвах си, че животът не може да няма такъв. Това беше през 1896/7 г., когато се борех със себе си.

– След това случаят ме наведе в Бургас да се запозная с приятеля В. Козлов, който чел книги по спиритизма и с последния Козлов ме запозна. И веднъж на сеанс духът между другите верни неща ни каза: "Животът ви да бъде евангелски". Дотогава считах Евангелието за "попска" книга, както ни учеха в училище. Купих си Библия и почнах сериозно да се занимавам. Брат Козлов също ме запозна с *Пеню Киров*, а после и с *д-р Миркович*, който, може да се каже, е бащата на спиритизма в България. По него време д-р Миркович издаваше спиритическото сп. "Виделина". Козлов ми каза, че ще ме запознае с някой си Петър Дънов – "много напреднал в духовно отношение човек". И наистина, заминавайки за Америка, Козлов минал през Варна и говорил на г-н Дънов за нас и тогава г-н Дънов ни писа. За две години бяхме в преписка с г-н Дънов. А ние тримата: Пеню Киров, д-р Миркович и аз се събирахме да четем Евангелието и да разсъждаваме по духовни въпроси. На връх Великден, 1900 г. щастието ни бе голямо – двамата с Пеню Киров се срещнахме във Варна лично с г-на Дънов!

– А какво е, брат Стоименов, Вашето лично мнение за г-на Дънов и неговото учение? – запитах аз. И г. Стоименов така отговори:

– От всички мой лични опитности с г-на Дънов, когато сега наричаме вече Учител; от всички мои най-критични наблюдения за близо 40 години, аз мога да кажа най-чистосърдечно, че той е Божий пратеник не само за България, но за целия свят.

Той е Видимият представител на Невидимото Велико Всемирно Бяло Братство, на което глава е Христос, и което иде в тази епоха да въдвори Царството Божие на земята. Това Братство работи между всички народи под различни форми, за да се пробудят и съзнаят люде, че са преди всичко безсмъртни души, произлезли от един център – Бога, и като схванат своя царствен произход, да заживеят в хармония със свещените принципи на Божията любов, на Божията мъдрост и Божията истина. Тия принципи ще преобразят света, като внесат топлина в сърцата, светлина в умовете и благородство в душите, за да бъдат достойни граждани на това велико, необикновено Царство, което иде да се въдвори на земята, на която ще обитават високоинтелигентни души – светящите същества на VI-та раса.

Нали Христос казва: "Блажени кротките, защото те ще наследят земята"? – Христос казва, наистина: "Аз съм кротък и смирен по сърце", но от Тоя кротък и смирен по сърце Христос излезе най-великият революционер в полето на Духа! – каквато друг историята не познава: за Неговите принципи последователите Му са отивали без страх и с любов на жертвениците.

Ние тук прекъснахме брата Стоименов и пожелахме да поизясни мистиката на речта си, и той продължи:

– "Духът е, който дава живот, плътта нищо не ползва".

Хората на плътта ще се самоизядат, а хората на Духа ще преодолеят всички препятствия, защото идеалите им са безсмъртни и имат за обект Доброто на цялото

човечество. Това са работниците Божии, които носят сърце чисто, като кристал; ум светъл, като слънцето; душа обширна, като вселената и дух мощен като Бога, защото такива са, които излизат от Бога.

Христос казва: "Не всеки, който ми казва "Господи, Господи", ще влезе в Царството Божие, но онези, които вършат Волята на Отца моего". И – "Господ не гледа на лице, но на сърце". Резултатите са, които определят качеството на извършената работа. . .

– Нещо по-конкретно от Учението, г. Стоименов?

– Учението на Учителя е учение за целия живот, а не за формите и затова е приспособимо за целия свят и всички религии. Според мене църквите са разсадници: цветето, докато е малко, го държат там, после го преместят, докато укрепне; така е и с душите, докато укрепнат; затова Учението не е против никоя църква, а е за всички религии. . . Животът, това е благото, дадено ни от Бога, а добрите ни резултати в живота зависят от нашите чувства, мисли и постъпки, хармонизиращи с волята на Бога.

А щастието и величието на един народ зависят:

1) от високия морал на отделното семейство,

2) от разумността на неговите общественици и

3) от проникателността на неговите държавници, защото държавите, това се банките, в които се влагат капиталите на Невидимия свят и от разумната им функция зависи да се увеличава или намалява кредита им или дори да се закрият, когато изпаднат в нечисти ръце.

Всяка проява си има своите дълбоки причини; обикновеният се спира на проявата, а разумният търси да се справи с причините ѝ.

Учителят учи, че истински човек е онзи, който е хармонизирал в себе си сърцето, ума и волята. Такива човеци трябва да бъдем! И един ден, заключи г. Стоименов, най-старият от живите ученици – всички ще бъдем такива истински човеци. . .

Друг един брат, с когото влязохме в разговор, е г. **Йордан Савов**. Той е на 70 годишна възраст. Служил е 33 години на държавата, като началник на Т. П. станции, и от 4–5 години живее на "Изгрева". Дошъл е тук, защото е намерил "пътя на живота и неговия смисъл".

– В това учение съм, започна брат Савов, от 1914 г., когато се запознах с Учителя. А съм вегетарианец от 1900 г. Щом станах вегетарианец, лекарите казаха, че до един месец няма да живея, но именно, след един месец аз се възродих и досега 40 години съм пълен вегетарианец.

Тогава аз си казах: "Отсега нататък само за Бога ще живея! И в моята къща месо няма да влезе". И така стана. . . Днес благодарение на това Божествено учение аз живея най-щастлив живот. За мене и радостта и страданието са еднакви, защото в Учението съм намерил еликсира на живота! – Дължа всичко това на Божественото учение, което ми даде живот, което ми даде всички блага.

– А какво мислите за Учителя, брат Савов?

– Учителят за мене е оня, в който живее Божият Дух, тъй, както ап. Павел казва: "Аз не живея, но Христос живее в мене".

Всички от стана ми казаха, че трябва да се срещна и с брат **Начо Петров**, 59 годишен пенсионер, родом от Ботевград, бивш учител, околийски началник, банков и общински чиновник и пр. Запознат е с Учението през 1914 г. в София. И, според него, ето как:

– Жената на сляп учител ме покани на молитва у тях. Молитвата щяла да бъде ръководена от последовател на Дънов. Във време на молитвата той ми прочете мисълта и след свършване запита: "Кой е оня, който мисли какъв съм – дали съм православен или протестант? Нито протестант, нито православен; аз съм само християнин!" Аз, наистина, като го гледах да пее като православен, а да служи като протестант, мислех си: "Какъв ли е той?" Прочитането на мисълта ми и отговорът

му ми направиха силно впечатление и оттогава почнах да посещавам събранията на Учителя. Но нека да кажа, че преди това бях за две години теософ. Като теософ имах хубави теоретични познания, но тук дойдох за практични.

На въпроса ни за Учителя, брат Начо направи сравнение в следния спомен:

– Веднъж *Иван Вазов и Михайловски* дойдоха на беседа при Учителя, каза той. Тогава беседите се държаха в клуба на радикалите. След беседата аз заговорих с двамата наши именити поети, и Михайловски каза, че като следвал във Франция, професорът му го попитал дали в България има пълни човеци, които да могат да опазят току-що получената ѝ свобода?

“След като чух г-на Дънов, чак сега си отговорих, подчерта Михайловски, че нам са нужни човеци като г-на Дънов, за да насочат правилно развитието във всички отрасли на новата ни държава”. – И аз съм напълно съгласен с българския философ Михайловски, защото за мене Учителят г. Дънов е напълно проявен човек, който познава началото, основата и целта на вечно проявления живот и методите за неговото изтълкуване, разбиране и приложение.

И с пламенен патриотизъм брат Начо Петров заключи: “Величието на страната ни е във величието на нейните граждани. . .”

В следующия брой ще продължим, като видим как Учението преминава границите на България и името на Отечеството ни, като духовна и културна страна, се издига с най-ярък ореол в Швеция и Англия, в Германия и Франция, в Латвия, Литва, Швейцария, Италия и пр. Защо един софийски дякон, син на свещеник, хвърля расото и става дъновист и т.н. Очаквайте да чуете мнението на съвременния апостол Павел за Учителя. В следующия брой брат Боян Боев ще направи своето изявление. Пишете колко броя да ви изпратим с отбив 50 на сто за раздаване? Абонирайте се!

Най-великата лаборатория на днешното време. Новото учение и България. – Кой е Учителят Дънов?

*“Ако човек напише една по-хубава книга,
държи по-добра проповед или направи
по-добър капан за мишки, отколкото
съседът му, и макар да построи къщата
си в гората, светът ще направи
отъпкана пътека до вратата му.”*

Ралф Уалдо Емерсон

Отивайки за втори път към стана “Изгрев” край София, за да довършва моите научни изследвания сред Белите братя, както обещах в миналия брой, аз не можах да задуша преживелиците и да не призная в себе си и за себе си чувствата, които ме обземаха. Колчем пристъпвам в пределите на Стана, винаги ме е обземало чувството на трепет, себеконтрола, себевгълбяване и святост тъй, както в Библията се казва, че Мойсей, приближавайки се до горящата къпина, чул глас: “Събуй обувките си!”

Събуй си обувките, защото къпината гори.

Събуй си обувките, защото нещо и тук гори, като в храм – кандило. Горят сърцата, горят душите от копнеж за по-висок духовен живот, за живот в Любовта, Мъдростта и Истината, според словото на Учителя им. Горят от стремеж към святост и безсмъртие!...

Никога последните думи не са ми звучали по-плътно и пълни със съдържание, както тук. Аз ги виждах в живота на тия люде, като първите християни, които познали света и от двете му страни, съзнателно са го напуснали и са тръгнали по тесния евангелски път в жад, именно, по святост и безсмъртие!

Кой каквото ще да казва, но аз, който познавам няколко окултни школи,

който съм проучвал духовния живот в Германия, Америка и другаде, който познавам църковните учения и догми в трите клона на едната Христова църква и нейните манастири, никъде не съм намерил и не знам друго място на подобни себежертвени подвизи и дела. "Изгревът" е, може да се каже, както за СССР, най-великата лаборатория във всички отрасли на живота – и духовни, и материални; един велик опит с исторически последици, според някои братя, за цялото човечество.

Тук всеки брат и всяка сестра е жив роман. Няма нужда да четете "Клетниците" на Юго или обемистите страници на Толстой, на Анатол Франс и ориенталските приказки на "Хиляда и една нощ"; няма нужда да ходите на кино!

Елате на "Изгрева" и се запознайте с тия окъпани в сълзи души, обгорени в огъня на вечното и слушайте, слушайте най-приказни чудеса. . . Гледайте, та се нагледайте на неземни откровения и мистични видения. . . Тия люде, като индийски магьосници и египетски посветени, сами узнали тайната на Невидимото и кръговратите на преражданията, дирят пътя на пълната свобода, добила тук реално значение; дирят пълно постижение на Бога с неимоверни напрежения на пост и молитва и с Неговата помощ. . .

Любопитно е да се отбележи, че Бялото братство на Учителя Дънов, макар и да е всемирно, то не е лишено и от силно национални чувства. България има своето свещено място в Божествения план и Учителят е дал наред на учениците да се молят из цялата страна за отечеството ни.

Учителят учи, че всеки народ е въплотение на една Божествена идея. Така българският народ има своята мисия, както всеки народ своята Божествена мисия, така че място за антагонизъм между народите няма. Новото е, че Учението зове всички към сътрудничество и взаимно помощно творчество на земята. Има и доста последователи евреи както тук, така и в Ямбол, Бургас, Шумен и пр.

Въобще, тук поетът ще намери вдъхновение за своите песни, художникът – за своите багри, ученият – за своите експерименти. Самите братя са се извъдили в творци, с чието творчество – литература – ще се занимаем при пръв удобен случай.

Първият брат, с който поведохме разговор е **Филип Славов**, оперетен артист, родом от Пловдив, 46 годишен. Бил е учител в Пловдивското Търговско училище "Евлоги Георгиев", в Кооп. опера и пр. После 4 години е изучавал музика – пеене във Франция, Италия, Швейцария, Югославия, Германия. Сега се подготвя най-усилено за Държавната опера, като готви репертоар на български език.

Ето изповедта на неговото обръщение:

– През 1924 г. в Пловдив, в двора на църквата "Св. Св. Кирил и Методий" се държа нещо като сказка против Учителя. Езикът бе много лош. Поповете взеха да си гладят брадите, и аз си думам: Защо са допуснали подобно сквернословие на това свято място? – Значи те се хващат за сламката като давящия се. . . Сигурно Дънов е много силен човек! Ще проверя, когато съм в София и, ако това са неверни неща, аз ще стана най-ревностния ученик на Дънов.

Най-напред, като дойдох и като видях братята, почувствувах меката атмосфера тук. Но от 1929 до 1933 година Братството бе под мое наблюдение, негли от страх "да не изгоря" аз, който деня бях превърнал в нощ, а нощта на ден с артистичния си живот и пиех по 4 кг вино на ден и водих най-нередовоно съществуване! Но в 1933 г. се уверих чрез едно съновидение с покойната ми майка, че пътят не е нанадолен, а нанагорен.

Мнението на г. Филип Славов за Учителя е следното:

– Първом, като голям атеист, аз мислех Учителя за етик или мъдрец, който е голямо щастие за нашата болна действителност, че хора дерайлирали от пътя, Той може да ги извади от калта и да ги постави на място. Хората, ако погледнат правилно, могат да намерят спасение. Но когато заминавах за странство и Учителят ми даде енергия, то аз подскогнах, почувствувах и разбрах, че има тука нещо

свише. В мен се създаде условие не само да вярвам в задгробния мир, а и да разбера безсмъртието. Едва след 7 годишен опит, аз днес не само вярвам, а зная. Така от атеист станах дълбоко верующ. Много от другарите ми се чудят. Не може иначе.

Аз се възродих тук, където атмосферата е мека, чиста. Гласът ми от баритон се повдигна на тенор. Много съм доволен и щастлив, че намерих човешкия и божествен път, който води към Бога. Сега вече ставам сутрин рано и водя най-редовен живот, благодарение на великия Учител и неговото божествено учение.

Г-н П. Пампоров е другият брат когото интервюирахме. Той е известен на нашата общественост със своите научни статии във вестници и списания като "Зорница", "Вегетариански преглед", "Камбана", "Свобода", "Ново общество", "Братство", "Заря", "Житно зърно", "Учителски вестник" и др. Г-н Пампоров е следвал в Православната семинария в Цариград и завършил философския факултет при Държавния университет. Автор е на "Отче наш", според полския философ Авг. Циешковски, "Целта на образованието", според Спиноза, "В хармония с безкрайното", според Р. У. Трайн, ученик на Емерсона, и някои други преводи. Сега е 40 годишен и е родом от Смолян. Той познава Толстоя и теософията, както и Новото учение от 1914 г., но след 1920 г. става редовен ученик на Учителя. Г-н Пампоров е един от малцината щастливци, които през зимата на 22 март 1922 г. след първия ден на пролетта, са дошли за пръв път на "Изгрева" и са го нарекли така, посадили са дръвчета, а впоследствие са се поселили като първи жители тук.

Влязохме в колегиален разговор с брата П., който бе любезен между другото да ни каже.

– В това Ново учение намерих синтеза на Изтока и Запада. Смятам, че главната мисия на Учителя и славянството е да създаде синтез между Изтока и Запада – мистичното и практичното.

Учителят е вестител на Божественото слово. Бог е говорил в миналото, говори сега и ще говори в бъдеще. Сега Бог говори чрез Учителя. Христос работи чрез всички Свои ученици. Негов ученик не е онзи, чрез когото не се е проявявал. Но чрез пълнота Христос говори чрез Учителя. Учителят е Вожд на славянството.

Г-н Пампоров с едно високо съзнание за апостолство е обиколил почти цяла Европа с изключение на Испания и Португалия. В разстояние на 9 години и, както ап. Павла, има своите 4 големи мисионерски пътувания. Знае френски и отлично владее есперанто. Във Франция, Англия и Италия, в Швеция, Финландия и Полша и т.н. той е говорил върху Месианството на България, за вегетарианството на българския народ и неговата трезвеност, за богомилството и пр. В Лондон, Стокхолм и Париж е държал курсове по есперанто и е запознавал слушателите си с България – Новото учение. Видях много изрезки на немски, френски и английски за успешната дейност на г-н Пампоров. И си мислех: Ако подобна творческа работа би се извършила от кой да е евангелски мисионер или православен владика, още повече, че името на България е въздигнато и прославлено, кой знае вестниците как биха проглушили света, а ето, тоя скромн, културен труженик се връща с пълна кошница и остава известен за малцина. Но, казах си, семето паднало в земята не е загубено. То ще даде плод и славата му е в бъдещето. Така например, една благодатна жътва и благословена от Бога, е образуването на няколко Братства в Естония, Латвия, Литва и пр. От тия страни това лято бяха дошли над 30 гости. Братството само в Рига брой над 75 човека.

Заклучителните думи на брат Пампоров бяха:

– Ще дойде време, когато не ще се боим и не ще се страхуваме от Новото учение. Нашите фактори не могат да се отнасят така равнодушно с едно движение, като Новото учение, което прави такава реформа във външния свят и възвеличава името на България, като извор на духовна култура и божествен живот.

Интересно е да се отбележи, че г. Пампоров е пропътувал Европа без никаква

парична помощ. Издържал се е със сказките, с курсовете си и гостоприемството на евангелските църкви и домове. Сега в Париж и цяла Франция много успешно работи големият български мистик г. Михаил Иванов, варненец.

Един друг от Белите братя, с когото влязохме в разговор е познатият ни още от Варна, добродушният г. **Матей Калудов**, сега 64 г., родом от с. Курия, Лозенградско. Завършил е музика в Русия, където е специализирал хармония. За 17 години е бил военен капелмайстор и е автор на няколко музикални композиции. В Учението е от 1919 г. Един трагичен случай го среща с Бога. Неговата другарка първа е тръгнала по духовния път и те двамата ми казаха, че смъртта на Филка, 17 годишната им дъщеря, ученичка в VII клас, е станала причина за тяхното обръщане. Когато Филка е била на смъртно легло, прошепнала:

– Мамо, Господ иска голямо обещание.

– Какво? Кандило ли да запаля или да викам свещениците за маслосвет?

– А, мамо, Бог не иска това. . .

– Ще ида на св. Петка свещ да й запаля, и като оздравееш, сама да си палиш. . .

– Не, не. . . И това Бог не иска, каза милата тя.

По него време, продължи сестра Калудова, дойдоха у дома ни няколко братя от Бялото братство във Варна, като чули, че Филка е на умиране. Те пяха, пяха, дълго пяха ония хубави духовни песни.

– Хареса ли песните, дъще? – я попитах, като си отидоха после. – И като оздравееш, ще ходиш ли при тия хора?

Тя отговори:

– Хубави са, мамо, хубави са, каза тя, но Бог ме зове. . . Да, духом аз ще ходя там! Дай ми обещание, че и ти с тати ще ходите при Белите братя. Кажи сега, Бог е тука. . .

След смъртта ѝ, ние тръгнахме в Братството. Учителят ни каза, че тя е дошла на земята само да ни посочи пътя и да влезем в Божественото учение.

– Учителят за мене, подчерта брат Калудов, е един Велик Учител в духовно отношение.

Г-н Калудов ни повери, че често пъти той с Учителя са съставяли песни, като г. Дънов е свирел на цигулка, а той е пишел. Даването на песните е било винаги по свръхестествен начин, заключи той.

Безспорно един от най-културните братя тук е г. **Стефан Белев**, който владее френски, немски, английски, гръцки, руски и пр. Следвал е философия в Германия и държал е изпит по педагогия. Лично е препоръчан за български професор от философа Ремке, комуто е бил любим студент. Лисансие е по правото. Пропътувал е Германия, Белгия, Франция, Англия, Швейцария, Холандия, Гърция и пр. Родом е от Охрид. Бил е гимназиален директор и учител в Солун, Цариград, Варна, Русе, Тулча; лектор в Свободния университет, по фр. търг. кореспонденция. Заемал е висши длъжности в Министерството на външните работи, в Дирекцията на железниците по чужда кореспонденция, след като издържа конкурсен изпит на френски и немски езици. Бил е дългогодишен началник в БНБ по чужда кореспонденция. Преводач е на много книги от немски: "Психология", "Арабски приказки"; от английски: Маколей, Нютон, Джеймс Ален; от френски: най-много белетристична литература. Редактирал е в "Алфа" и др. Той от 26 години е в Братството, защото, както се изрази – "Намерих тук това, което никъде не бях намерил".

Мнението му за Учителя е следното:

– Един пълнолетен Син Божий. Всички сме деца на Бога и нашето предназначение е да бъдем осиновени, според Павла. Но ние сме още малолетни Божии деца, както казва Христос. Жена ми Пенка чрез откровение първа го нарекла "Учител". Дотогава са го наричали г-н Дънов и вярно е, Учителят е пълнолетен Син Божий.

Мнозина от читателите ни проявиха голямо любопитство от миналия брой за брата Арnaudов – “дяконът, който станал дъновист”. И ние побързахме да го намерим. Заварихме го с наряда в ръка, за който стана дума по-горе. Г-н **Симеон Арnaudов** е млад, симпатичен мъж. Той произлиза от старо свещеническо семейство, като баща му, дядо му и т.н са били православни свещеници. Бивш столичен дякон, той доброволно напуснал църквата и хвърлил расото през 1936 г. И ето защо:

– С учението съм запознат още от В. Търново през 1921/22 г., отдето са и нашите. Настроен много религиозно, смятах, че служенето на Христа е в църквата, за което готвейки се, следвах и Духовна академия. Ръкоположих се за дякон, но първите ми стъпки в службата на същия ден бяха изпълнени с противоречия и разочарование. В църквата се почувствувах паднал в тъмница! Четях най-обширна литература и беседите на Учителя. В деня на големи противоречия, молах се направо на Христа да спася душата си. Не след много в духовно състояние – по вътрешен път – Бог ме заведе при Учителя Дънов. Срецайки се с него, изложих му всички мъки на духа си. До 1935 г. продължавах да бъда в църквата, но денем и нощем бях във връзка с Учителя.

Дяконът ми каза, че неговият баща притежавал в Търново грамадна библиотека и домът му е бил отворен за сказчици, като г. Андрейчин, г. Въргов и пр. Сам свещеникът е вегетарианец, сега пенсионер и един от първите пионери на Толстоизма у нас, на природолечението и ирисовата диагноза. Сега дяконът като добър певец, готви последните си изпити, за да пригърне пътя на изкуството. Много близък роднина е на софийски евангелски пастир. Женен е, разбира се, и има две деца.

Мнението си за Учителя изрази така:

– За мене по външен и вътрешен път, убеден съм, че той е чистият Дух на Божествената Истина, който работи за повдигане на цялото човечество и на България, която играе тая роля, както Израил за езичниците.

За да привършим този репортаж, станал доста дълъг вече, отбих се и при добрия, уважаван от всички и обичан брат **Боян Боев**, бивш гимназиален учител, следвал в София и Германия и владеещ френски, немски и руски език. Брат Боев с вдъхновено изложение покри всичките ни въпроси, с което ще и завършим:

– Досегашните разбирания и методи на човека са били криви, което се познава от сегашните резултати. Утрешното човечество е заплашено от всемирна катастрофа. Всеки здравомислещ човек трябва да разбере, че трябва да поправи пътищата си и да потърси Новото. Трябват нови хоризонти, нов подтик! И да му се посочат нови пътища. Това, което липсва днес на отделната личност и на народите, това е светлина за по-дълбоките Божии и природни закони. Индивидуалният, общественият и международен живот трябва да се сложи на нови основи. Народите трябва да се освободят от своя егоизъм и международно съперничество, които да заменят с международно сътрудничество и обединение. По-силните да помагат на по-слабите. Новата култура да има основа взаимопомощта и служението: живеене за цялото. . . Така ще се подготвят условията за новата раса, която иде – светещата раса на Любовта.

Днес постепенно се пробужда космическото съзнание в човека. Всеки чувства, че иде нещо ново. И това ново се носи из въздуха. По-будните души го долавят: новата култура и културата на братството и свободата. В основата ѝ ще лежи Любовта, Мъдростта и Истината. В трите духовни полета работи Учителят. Неговите идеи носят подготовка на тая велика култура на Земята. Той иде в България, една славянска страна, защото славянството носи ония духовни елементи, необходими за обединение на човечеството.

Идеите на Учителя засягат всестранно всички области на живота и посочват методи за приложение на природните закони в живота.

Методите на Учителя засягат физическото тяло на човека; после – умствения,

сърдечния и волев живот.

Най-добрата проверка на принципите, законите и методите, които Учителят посочва, приключи брат Боев, е опитът.

6.3. Пред новата епоха

Български бранител (София), Г. XI, бр. 111/12 (I. 1940), с. 1.

От Беинса Дуно – нарочно за “Български бранител”

Иде нова епоха на земята. Вие се радвате, че Царството Божие идва. Но то ще дойде с гръмотевици, с яйца, които ще се сипят отгоре. По десетина хиляди души ще се избиват с аероплани. – Някои от големите градове в Европа ще бъдат унищожени и няма да остане нищо от тях. Към края на второто пришествие сме и съдба иде на света за лошото поведение, което хората имат. Сега всички те мислят, че са праведни, но “християнският” свят ще бъде съден! Не е далече това. Ще го видите.

Тия от вас, които не сте жители на тази земя, на нея няма да останете, защото на нея ще има голям ремонт, какъвто светът не е виждал, откакто се е създал. От Адама до днес светът не е виждал такъв ремонт както този, който иде сега.

И след това Новата епоха ще дойде.

Това ще го видите. Оттук или от Онзи свят, дето и да сте, ще го видите: ще проверите това, което ви говоря!

До 1999 г. светът ще види това, което никога не е виждал, но вие се стремете да имате жива вяра в Бога, за да може да издържите изпитанията, които идат. След това ще дойде братството и любовта.

6.4. Дъновото движение в България

Български бранител (София), Г. XI,

бр. 111/12 (I.1940), с. 7–8;

бр. 113/14 (II–III.1940), с. 4.

митрополит А. G. Vreede

Какво пише Н. В. Пр. Vreede, Холандски митрополит в сп. “Св. Михаил” – St. Michael's News, официален орган на Св. Мих. Център Naarden, Холандия – Г. VII, брой 12, с. 197–201

През време на моето посещение в София, България (това лято – б.р.) бях поканен да присъствувам на *Паневритмията* на последователите на Петър Дънов. Приех с удоволствие. Станах в 4 ч. сутринта, срещнах се с двама членове от Теософското общество, взехме автомобил и в 5 без 10 влязохме в колонията на това братство, което се чувства сродно с Богомилите – Великото едновременно славянско братство.

Твърде скромна вход, твърде скромна зала, твърде скромна къща, в която живее г. Дънов, една кухня и една столова. Около тази централна точка – други къщи, палатки, градини, плодови дървета и рози. Влязохме в залата с редица столове, още полупразни, една малка платформа – чиста бяла маса, на която седят четирима стенографи и една публика, която достигна 250 души, всички облечени много скромно. Точно в 5 ч. – точност забележителна за неточна България – засвири орган; изпяха се един или два химна, мелодични, прости – думи и музика, съставени от “Учителя”, както наричат г. Дънов. След това всички станаха и поздравиха с вдигната ръка.

Влиза "Учителят", прост, но, импозантен, фино одухотворено лице, дълга брада, дълга добре гледана коса, скромен, но мощен, съсредоточен в себе си, но с бърз и проникателен ум. Скромно облекло, добре скроено и от добър материал, без жилетка, без яка, под връхната му дреха една проста златна верижка с диаманти тук-таме. Добър, силен, решителен човек, естествен; но с достойнство е този водач на 30 или 40,000 последователи.

Изпяват се два или три още химна, докато "Учителят" стои спокойно на своята платформа, с Библията, която той донесе със себе си върху масата си. По някой път той също пее. Понякога той поглежда наоколо със своите малки кафяви очи, засенчени от гъсти вежди. Всичкото време, обаче, вътрешно съсредоточен, спокоен, тих.

Една обща молитва, през която той и всички присъстващи стават. След това всички сядат и той започва да говори тихо, но ясно. Докато говори той става, напуска малката си платформа, изправя се пред слушателите си и говори на верните в първата редица, но се чува ясно от всички.

Превеждат ми шепнешком част от това, което казва. То е много просто с известна ирония, понякога подчертано от едно характерно свиване на раменете, а при други случаи, придружено с хумор и усмивка, но постоянно той е твърде сдържан и твърде уравновесен.

Любов, Живот, Истина, Светлина, Мъдрост – това са началата на неговото учение.

Изворът на живота е любовта.

Любовта докарва пълнотата на живота.

Ако човек не разбира любовта, той не може да разбира живота, той не може да разбере времето, през което животът тече като непрекъсната струя.

Ако не разбира времето, животът му губи своя музикален ритъм и става само една серия от сблъскващи се положения, които го правят нещастен.

Любовта е единна.

Животът се разделя на два процеса – единият процес е на разрушение, а другият – на издигане.

Животът без любовта няма никакъв смисъл. Значението на живота се състои в шест думи: *Да обичаш и да бъдеш обичан*. Временният живот е сянката на живота. Той е минималната проекция от общия живот. Вечният живот съдържа безкрайни възможности. Предлага всички необходими условия за рационален растеж.

Чрез живота в своята същност човек чува единната Велика душа на вселената, която се проявява чрез цялата живуца природа. Животът е непрекъснат, продължава вечно. Външните форми се разлагат, но животът продължава вечно. Животът е по-силен от смъртта. Ако животът не влиза вътрешно и не се излива навън, човек не може да влезе в контакт с това, което го заобикаля.

Животът е съвършен, но удоволствията, суетата, грешните мисли и грешните страсти ограничават естествената проява на живота. Животът е добър. Няма лош живот. Но промените, които човек прави в него може да причинят страшни резултати. И затова се говори за "светски" живот, "духовен" живот и "вечен" живот.

Животът е съкровище, което ние трябва да пазим чрез мъдростта. Нека твоят живот да тече от Божествения си извор – любовта, която изключва всички страдания. Освети живота с истината, която дава свобода във всички направления.

Животът има своя Зора, своя Изгрев и своя Зенит. Неговата Зора е Любовта; Изгревът му е Мъдростта, а неговият Зенит е Истината.

Тази доктрина не чух в цялата й пълнота тази сутрин. Извлякох я от първата от неговите серии беседи през 1936 г. "*Словото на Великото Всемирно Братство – Учителят говори*". Но Той повтори част от нея.

Върху една черна дъска той писа: $a + v = c$ и каза: "а е животът; в е това, което ние правим с живота, а с е резултат". И той говори върху това с хумор и по

някай път с ирония. Той каза между другото: “Проблемата не се решава само с превъплощаване”. Това е една много мъдра мисъл.

Той говори за известно време върху елементите – огъня, въздуха, водата и земята – по начин прост и същевременно алегоричен и като че ли подразбираше по-велики тайни.

Последва обща молитва, казана на крак и след това се запътихме към поляната за *Паневритмията*. Триъгълен или по-скоро сърцевиден път около голяма поляна. В средата оркестър от десетина цигулари, един басист, един кларнетист, събрани около един много висок електрически стълб, който служи през зимата /тези упражнения се правят зиме и лете, през цялата година и винаги в 6 ч. сутринта, независимо от сняг, дъжд или буря/. “Учителят” се движи свободно върху поляната. Всички други стоят върху кръглата пътека по чифтове, свободни и отпуснати. След това се чува проста мелодична музика и паневритмичните упражнения започват. Числото се увеличава до около 400 души. Те спокойно вървят, спокойно ритмично движени ръце и крака в редовни и постоянноменяващи се движения.

Всяко движение е ръководено от музиката и придружено от мисли – стихове, думи, научени наизуст, изпяти съвсем ниско или повече вътрешно.

Няколко упражнения за дишане, няколко гимнастики с навеждане, пляскане с ръце, но почти винаги в кръг по триъгълната пътека и много странно – в направление противно на движението на слънцето, т.е. отдясно наляво. Известно чувство на свобода, на радост изпълва всичките участващи. Това се вижда по лицата им и се забелязва в техните движения. Цялата атмосфера е изпълнена с простата радостна музика. Човек би желал да вземе участие в упражненията. И така, те танцуват, мъже и жени, млади и стари, просяци и студенти, учени и недъгави, делови мъже – хора от всички съсловия, щастливи в този добре изобретен ритмичен колективен сбор, тази хармония на движения, чувства и мисли. След около 40 минути те довършват с едно последно упражнение и молитва и едно подходящо протягане на ръцете нагоре, като всички шепнат: “Да пребъде Божият Мир и да изгрее Божията Радост и Божието Веселие върху нашите сърца”. След това спокойно и в ред, но с голяма свобода всички се разпръсват. Колонистите отиват в техните къщи и палатки, а другите се отправят към града, който отстои на около 5 час път през гората.

Една великолепна панорама се простира наоколо: един кръг от хълмове – ниски планини /Балканът/ със слънчеви равнини и мъгливи върхове.

/Крайт в следващия брой/

/Продължава от миналия брой/

“Учителят” ми прави чест да ме покани да го посетя в неговата стая, извънредно скромна стая. Маса с дървен фотьойл, ред столове до прозорците, барометър, куп томове от една енциклопедия, една глава за френологически изследвания, една карта на човешкия мозък на стената, една завеса, която разделя апартамента в работна стая и навярно, спалня – това е всичко.

Въведен съм от двама преводачи, които говорят френски език с мене, а български с Петър Дънов. Макар че той знае английски, живял е и учил, както чух в Съединените Щати, и малко френски, той предпочита да говори български. Той попита дали има някои въпроси да му задам. Разбира се, че в такъв момент човек няма готови специални въпроси. Казвам му, че съм теософ, че съм член на едно Братство, подобно на неговото, че ние имаме съвместна медитация всяка сутрин, последвана от черковна служба, че съм епископ във Вселенската Либерална църква и че България отскоро е под моя юрисдикция. Той е очевидно заинтересован, когато му казвам, че познавах добре епископ Ледбитър.

Казвам на г. Дънов, че са ми дали неговите книги на френски и това, което е говорил тази сутрин ми е било преведено, и че аз оценявам хумора, който той внася

в своята мъдрост. Тогава той отговори: "Светлината може да изсуши, светлината може да заслепи, както и да освети". Аз казах малко шеговито, че се боя, че някои от теософите може би да са били изсушени от светлината. Той се усмихна и каза: "Тогава водата на живота е необходима".

След това той разправи как всичките четири елемента може да бъдат употребени по правилен и неправилен начин. Казвам му, че *Паневритмията* му ме е заинтересувала и че бих желал да зная – какъв е вътрешният ѝ ефект. Отговорът му е, че за да може житото да бъде посято и по-късно ожънато, трябва да се подготви почвата. След кратко мълчание той добави по свой способ: "Новата – шестата раса – трябва да започне своето съществуване, ние подготвяме почвата за новата раса".

Той ме поканва за закуска и с това интервюто се свършва. То беше по-скоро едно взаимно чувствуване един други и една взаимна благословия, отколкото впусчане в някой специален разговор.

Г-н Дънов е мълчалив човек, винаги съсредоточен в себе си, защото както един от неговите последователи искаше да ме убеди, той е във връзка с по-висшите минове и техните обитатели.

След една разходка из много първобитното, скромно и малко общежитие, където всеки може да си купи парченце земя и да си построи жилище, закуската започна.

Около 25 души последователи бяха пристигнали предишната вечер от Рига – две нощи и три дни с влак – и те също бяха поканени. Ние всички седнахме около чистата и скромно сложена трапеза и чакахме да дойде и се присъедини към нас. Когато влезе в стаята, всички станаха. Поздравиха с вдигане на дясната ръка. След това ние седнахме мълчаливо и закусихме чай с хляб, сирене и маслини. След като закуската беше направена след едно очарователно мълчание /както онова при нашите специални агапи, но по-малко строго и по-естествено, наложено от присъствието на "Учителя"/, изпяха се няколко химна. Някои от присъстващите жени проявиха известно вълнение, много обяснимо, след като са пътували от толкова далече да срещнат своя водач и най-после се намираха в неговото присъствие. Но дори и това вълнение сякаш бе излишно в присъствието на този патриарх-баща.

Един от моите водачи наруши малко впечатлението на истинската простота, като ми каза, че това общежитие било съставлявало Всемирното Бяло Братство; това обаче, другият поправи, като ми каза, че те са ученици на Великото Бяло Братство /ложа, сдружение – б. р./ и че "Учителят" е решително един от най-големите измежду тях.

Друго съобщение, което ми беше предадено от някой членове, както от Теософското дружество, така и от Дъновото движение, беше малко неприятно, а именно, че според последователите на Дънов, Теософското д-во било само забавачница, а Дъновото Братство в сравнение с Теософското д-во – гимназия или прогимназия... Обаче, един Учител и Духовен водач не може да бъде отговорен за всичко, което неговите последователи смятат за необходимо да кажат.

Петър Дънов е водач, напомняйки патриарсите на Стария Завет. Той сам е създал всички подробности на своето разпространено движение – молитвите, химните, думи и музика, неговата *Паневритмия*, неговото общежитие, неговата мъдрост и неговото учение.

Една от Дъновите мисли моите водачи ми я преведоха и аз ви я предавам тук. Ученикът, според Учителя, трябва да се старае да притежава:

*Сърце чисто, като кристал,
Ум бистър, като слънцето,
Душа огромна, като вселената,
Дух мощен, като Бога, и единен с Него.*

6.5. Идеите на Всемирното Бяло Братство

Български бранител (София), Г. XI, бр. 113/14 (II–III.1940), с. 4.

Учението на Учителя в Америка.

П-р Марков, който е завършил висшето си образование в САЩ, редовно поддържа журналистически връзки зад океана оттук. По една чисто американска традиция неговите съмишленици печатат свой Бюлетин, посветен на другарския им живот и вътрешни преживявания и опитности. В бюлетина участвуват повече от 30 учители, пастори, коопертивни дейци, мисионери, журналисти и др. пръснати в Китай, Сиам, Индия, цяла Америка, Европа и пр. Редакцията му е в щата Мичиган, а администрацията в Уискансън. В това периодично издание г. М. Ж. Марков тоже взема живо участие и в последния брой на Бюлетина четем между другото и следните редове, посветени на България.

“Преди седмица аз Ви изпратих, и на д-р Lyons, една от книгите на нашия голям български мистик г. Петър Дънов.”

(Г. д-р Lyons е известен чикагски журналист, професор в едно от най-големите духовни заведения в Америка и е посветен изключително на библиотечното дело. Книгата, изпратена на г. д-р Lyons е “Големият брат”, а до редакцията на Бюлетина е изпратена статията на владиката † Vreede “Дъновото движение в България” и беседата “Високият идеал” от г. Дънов. Всичко преведено, разбира се, на английски език. – (б. р.)

“Г-н Дънов, пише г. Марков, е син на български православен свещеник. Той е бивш проповедник в Методистка епископална църква и е следвал в семинарията Drew J. N., Америка, около 1890 г., но аз не съм сигурен за годината. Сега г. Дънов е около 77 годишен и изглежда като младеж, в своята походка и живот.

Ако има някои там, които биха полюбопитствували да узнаят повече за основаното от Учителя, както го наричат Всемирно Бяло Братство, съобщете ми и аз на драго сърце ще дам по-пълни сведения. Това наше, чисто българско движение представлявало интерес за студентите по Сравнителна религия, История на религиите, Социология, Психология и тям подобните дисциплини.

Аз бях един от рядко привилегированите през това лято (миналото – б. р.) да посетя Рилския стан на Братството и ми беше позволено да изнеса 12 лекции по Библията и мистицизма.

(Надълго и нашироко се разправя по-нататък за многото гости, кои са те, от где са били и пр. Дават се обяснения за приключените в писмото снимки, казва се, че в Братството има евреи и т.н. Всички тия сведения в подробности нашите читатели могат да видят в броевете на *Български бранител* от септември 1939 г. – от 106 до 112 до настоящия брой).

6.6. Сърдечният зов

Български бранител (София), Г. XI, бр. 113/14 (II–III.1940), с. 2.

Историята на тая молитвена песен.

Онова, което малцина знаят: кой е авторът на текста ѝ?

Мелодията ѝ е написана сред пукота на гранатите на Добро поле.

Пейте я и славете Бога!

М. Марков

Ат. Д. Ковачев, родом от Пловдив. Завършил Софийското музикално училище и Одеската императорска консерватория. Дългогодишен учител в хасковската мъжка гимназия и военен капелмайстор в Пловдив, Стара Загора, Ямбол и напоследък - диригент Столичната полиц. музика, на дружеството на общинските служители "Средец" и пр. Редактирал сп. "Музикален преглед". Автор на много бойни маршове, увертюра, рапсодия "Български китки за духовна музика", маршове за мъжки и смесен хор на военни и религиозни теми. Един от основателите на операта и популярните концерти на Стара Загора, Ямбол и др.

* * *

Бях на служба в Баптистката църква на ул. "Осогово", когато изненадан чух първия стих от песента с горния надслов да пее хорът!

– Как?! – казвам после на диригента. Нима ти почваш да въвеждаш дъновистски песни? Ами, ако те узнаят. . .

– Защо дъновистски? – още по-зачуден от мене г. Ковачев ме изгледа. Та тая песен е моя. Но работата е там, че не можем да пеем другите стихове. Я ти, поете, обърна се той към мене, нагласи ги да подходат, че да видиш какъв концерт ще дам.

И г-н Ковачев ми заразправя историята на тая чудно нежна и духовна молитвена песен.

– През 1917 г. бях на отпуска. От Ямбол, връщайки се на фронта, отбих се да се видя с г-н Дънова. Тогава, именно, той ми даде текста и ми каза: "Напиши мелодия за този текст". Мелодията наистина излезе сполучлива и бе удостоена да бъде включена в I-та песнарка на Всемирното Братство – София, 1921/22 г., с. 18 и 19. Тя е написана сред пукота на куршумите и гранатите на Добро поле в края на май 1917 г.

Първоначалното ми впечатление, както това на г. Ковачев и мнозина други, бе и е, че г. Дънов е сам авторът на тая толкова любима песен. Но за мене бе епохално откритие, достойно за славата на едни журналист, да узная това, което малцина подозират. Кой е авторът на тази песен? – попитайте когото и да било и вижте какво ще ви отговорят. Но нали журналиста намирате, дето не го сеят?...

Аз открих, че автор на текста на песента "*Пред Теб припадаме, Господи*" е никой друг, освен нашия стар приятел и приятел на "Български бранител" *///* Същият, в чийто богат дом винаги отсядаше колчем в Бургас, неотдавна починалият о. бозе Н. В. Пр. Сливенският митрополит Иларион. – б. р.//// известният юнак г. **Илия Зурков**, еленчанин, дългогодишен магистър-формацист в Бургас, а сега в София, основател на дрогерийска фирма "Зурков" (за него виж бр. 21, с. 5; бр. 13, с. 14; бр. 79, 80/1, с. 1 и пр.). Това "откритие" е достоверно и надлежно проверено!

Желанието на г. Ковачев бе негли, да напиша нов текст, но тъй като старият е вече твърде популярен и е станал почти исторически, аз от уважение към г-на **Дънов** и авторското право на г-на **Зурков**, само нагласих местата на думите, като се постарях да запазя напълно първообраза.

– Та негли става въпрос само за ударения и ритъм?

Ето впрочем моята редакция на двата куплета от старата песен:

2) Забравяй, Боже, греха наш Ти,
Обилно нас благослови!
Преблагий Царю на светлите души,
Приеми ни в Царството Си.

3) Там да Те славим през вечността –
Един заслужаваш Ти хвала!
Със Твоята милост огради ни Ти,
Озари ни със мир, светлина. . .

От името на г. Дънова, г. Зуркова, г. Ковачева и от мое име аз пожелавам тая божествена псалма да се пее от всички читатели на "Български бранител", от всички братя и сестри, от всички българи, за да измолим Царството Божие в Отечеството ни и така да изпълним, като народ, възложената ни от Бога воля. Които не знаят мелодията ѝ, могат да я подирят между Белите братя в града или селото си. Тя е чудесна! (Пс. 96 и др. Ефес. 5:19).

* * *

Та г. Ковачева познавам толкова отдавна, че не помня откога. Но ние се сприятелихме с него, когато аз бях пастир в Бургас, а той – военен капелмайстор в Ямболския полк. Колчем дойде в Бургас, той винаги посещаваше дома ми и почти бе единственият военен, който красеше църковните ми служби с формата си. А бивах ли на съживителни събрания в Ямбол, той сядаше на органа в църквата и водеше умело песните.

Спомням си го на събора в Пазарджик, във връзка с въпроса за п-р Кременлиев. Взел си човекът отпуска и заедно с другите и пастира си дошел да се бори, да брани една правда, която най-малко него можеше да засегне материално. Но кой разбра тогава идеалиста? А той воюваше, както и на Лъджанския събор, срещу една неправда, чийто партизански бяс впоследствие разстрои църквите ни, дойде на последния Соф. събор и се отрази пораженски и със страшна сатанинска сила в Бургас.

Но, както Исус, тоя прекрасен вожд на всеки идеализъм, бе разпнат, но не и победен, а възкръсна, така унижените и онеправданите в нашенско ще чакат, заедно с Исуса, второ Му пришествие.

Така ѝ г-н Ковачев! Дерзайте брат!

М.

6.7. Въпроси и отговори

Български бранител (София), Г. XI, бр. 115 (IV–V.1940), с. 13.

Въпросите задава Г. М. Ковачев, отговаря редактора [М. Ж. Марков].

Г. М. Ковачев, Бургас:

Искам изяснението за връзката между Дънов "Учителя" и оная религия, която провеждате в "Български бранител", защото много място заема тоя мистик във вестника и где са допирните точки, за да се прави тая голяма част на това Всемирно бяло братство?

Отговор:

– "Български бранител" е междуцърковен вестник и в неговата широка, културно-обществена програма, както в Царството небесно, всеки ще намери място!

Ние ратуваме за единство на религиите и толерантност между духовните и идейни течения (Иоан 17:21–23; Римл. 1:16; 3:9; 10:12; Кол. 3:11 и др.).

Но какъв е сам Христос – дали е католик, православен ли е, протестант – или Мат. 7:21–23; 25:31, 35–46; I Иоан. 4:20 и пр.

Следователно, и Всемирното бяло братство като:

1) чисто българско и

2) духовно течение, не може да не намери място в страниците на “Български бранител” (виж статията в “Единството...” в “Духовна култура”, кн. 2 от т. г., Синод. изд.).

6.8. Черковна заядлица

Български бранител (София), Г. XI, бр. 115 (IV–V.1940), с. 13.

Минко Въчев

В нашата родина се шири една черковна заядлица на държавни разноси, която необезпокоявана от никого, руши със своето ехидно злословие моралния и граждански мир в страната, като отправя безогледни и безсмислени огорчения по адрес на български граждани с по-висока нравствена култура и християнски идеализъм.

Светият Синод на тъй наречената българска църква вместо да обсъжда и работи за Господнята юбилейна година (според Левит гл. 25), потрудил се е да издаде един учебник по мисионерство с 360 страници.

Този учебник е нагоден според учебната програма на духовните семинарии, изучава се задължително от църковните пастори като им служи за безполезна спорове и заядници с някои групи и религиозни общества от български граждани. Учебникът е съставен от И. Смолин с разширение и допълнение по научно сектознание от г. г. Дюлгеров и Ил. К. Цоневски.

Съдържанието на учебника наподобява цяла вавилония от словесни противоречия, библейски и евангелски стихове и проклетия, с които се доказва, че миряните от българската църква не могат да размишляват върху словото Божие, защото ще погинат (с. 448).

Изобщо основната мисъл, която се прокарва в този учебник по мисионерство е една злъчна и устървена ехидност от коравосърдечно словесно морално вредителство към български граждани.

Няма да бъдем голословни; ще цитираме част от злоезичието на българската църква против български граждани за техните религиозни схващания.

1. Теософското учение в България, т.е. учението за Божествената мъдрост, убива напредъка в живота, в науката, в изкуството, във философията, то гаси творческия порив в човека, внедрява отвращение към живота и разнася чудовищен нигилизъм (с. 382).

2. Спиритистите не са в българската църква и затова те са лукави човеци и измамници; те заблуждават хората (с. 411).

3. Дънов е лишен от умението да разсъждава логически правилно. Той руши религиозни, научни и философски постижения (с. 344).

4. Дънов изхожда винаги от Библията и към нея се връща. Той отрече Христа. Дънов учи, че Христос живее между нас и всеки може да Го види със своето духовно зрение, което може да вижда и през стени (с. 345).

5. В главата на Дънов има гъста мъгла. За него троичността на Бога е Божествената мъдрост, еволюцията на човека и Божествената любов (с. 347).

6. Дънов учи, че днешната църква е съградена върху сенките на Христовото

учение и че тя е църква на умрелите. Църквата отдавна е изоставила Христовото учение за народните маси, като е създала свое удобно християнство за робовладелците, феодалите, властодръжците и за всички, които живеят със спекулация (с. 350).

7. Науката на Дънов е смехотворна, наивна и чудата (с. 355).

8. Дънов е лукав работник, лъжеучител, сатана, който се преобразява в ангелска светлина. Неговите недомислия и двусмислици подготвят почва за безнравствен живот (с. 360).

9. Дънов внушава на своите ученици пакостни идеи за личността и обществото. Верните му ученици прогресивно оглупяват и губят усет в отношенията се към личността и Бога, личността и обществото (с. 361).

Л. Н. Толстой минава също така под сатъра на г. г. Дюлгеров и Цаневски, както Дънов. Това изнасяме без коментarii само да се види за какви черковни заядлици и религиозен пустош се изждивяват огромни средства от държавния бюджет!

*Минко Въчев, член от надзорния съвет
на православната църква в с. Дерманци, Луско.*

6.9. Сестрата на Учителя *

Български бранител (Бургас), Г. XI, бр. 121/22 (I–II.1941), с. 5–6.

М. Марков

“... Но едно е потребно, и Мария
избра добрата част – Исус.”
(Лук. 10:42)

Вестниците просто отбелязаха, че **Мария Пенкова Стамова** почина на 24 декември 1940 г. И толкоз. Но за тая светла и добродушна сестра в Господа заслужава да се каже много повече дори от онова, което мястото ни позволява да пишем сега.

Моето познанство с нея датира като гимназист още от Варна, откъдето е и цялото й семейство. Голяма беше радостта ми да узная, че тя е сестра на г. Дънов. Запознахме се в Евангелската методистка църква там.

До последния дъх на земния си живот тя остана вярна на евангелската кауза, в която беше предала сърцето си от ранните дни на варненската църква, но от друга страна – тя с голяма любов и съчувствие разправяше за възхода на окултното движение на своя Брат, защото в движението тя не виждаше нищо друго, освен една друга страна на Христовата спасителна работа тук на земята.

– Всички ония, които иначе не биха влезли в църква, не биха познали що е Свещено Писание, идват в Бялото братство, казваше със смирение тя, и стават верующи, трезви и новородени. ... Така вярваше тя.

От нея узнах, че нейният баща бил първият български православен свещеник във Варна, отначало бидейки в съседното село Николаевка, където се ражда тя и двамата й братя. Единият от тях се е поминал вече на възраст, преди 20-на години, но не обичал да се нарича Дънов.

– Е, как станахте евангелистка, щом баща ви е бил православен свещеник?
– съм я запитвал.

*Бележка на съставителя. Виж “Изгревът”, т. II, с. 292, № 165; т. VI, с. 275–278; т. VIII, с. 456–457

И тя с чувство на засвидетелствуване вярата си в Христа почваше увлекателно да разправя как мъжът ѝ обичал да си попийва, челядта ѝ едва могла да се препитава и тя намерила утеха и подтик за трезва борба единствено при евангелистите. Става първата приета и вписана членка и когато владиката се научава, че дъщерята на поп Константин Дъновски станала протестантка, викали я пред цял съвет от свещеници начело с приснопаментния дядо Симеона, но тя казала: "Когато аз чезнех в мъка и мъжът ми беше пиан, вие погрижихте ли се да го направите трезвен и да ме утешите? – Не! Единствената утеха намерих между евангелистите. Те не пушат, не пият и те ми дадоха кураж да се боря за децата си и да направя мъжа си също трезвен. А те четат същото Евангелие, пеят духовни песни и проповядват жива вяра в Христа. Аз там разбрах, че християнството трябва да се живее!" – С тия думи тя напуснала "съдебната" зала и завинаги скъсала с църквата на баща си. На свещеника му било много мъчно, но нямало какво да се прави. Впоследствие, обаче, когато той сам изпитал от колеги много неправди на гърба си, без да се отрича от Православието, мълчаливо одобрявал пътя на децата си.

След тоя "изпит" домът ѝ бил открито обявен за евангелски дом. Малкият ѝ брат Петър, бъдещият реформатор, я последвал и както ще видим, станал дори евангелски проповедник (виж подробно *"Български бранител"*, бр. 106/7–110).

Аз много любопитствувах да узная от с. Мария нещо за детството на Учителя. Седнали пред палатката ѝ на Изгрева край София преди две години, през лятото, когато бяха дошли много чужденци и посетиха Братството чак при 7-те Рилски езера, ние си приказвахме изключително около личността на г-н Дънов. Тя виждаше в него чист, верен, искрен и всеотдайно предан на призванието си проповедник на евангелските истини, предадени по особен начин. Тя се гордееше някак си, че още на времето си Граблашевци, Бъчваровци и пр. наричали Дънова философ.

– Е, такива сме си, на – философи. . . По цял ден стои вкъщи и все чете, чете – още от дете си е такъв. Негови другари ще ходят да играят, а той или ще свири на цигулка или ще чете. На цигулка сам се научи да свири.

Когато били на село, дошли свати да ѝ искат ръката за някого си – зер попска щерка е – "Но аз, рече тя, не го искам и от двора по стълбите на пруста, побягнах да вляза в къщи. А Петър по мене – държи се за роклята ми, дете още. В това време се орони една свръзка от кочанена царевича над нас и той ми дума: Не плачи, како, не плачи, както падна тая царевича, тъй ще падне и тая работа. – И наистина, не стана работата. . . Ето на, още от малък си е такъв чувствителен, заключи тя, такъв наблюдателен и мъдър".

Когато се преместили във Варна и Петър вече пораснал, имало едно момиче на друг един поп, което бащата свещеник много харесвал и искал син му да се ожени за него. И го подканил. Синът, обаче, отговорил:

– Щом ти го толкова харесваш, вземи си го – аз няма да се женя!

И устоял на думата си. Влязъл веднъж в Евангелската църква, той се предава всецяло на духовна служба, става проповедник в Хотанца, Русенско, заминава за Съединените Щати, връща се в България, проповядва за известно време в Ямбол, докато тръгна окончателно по собствен път, по който не само той, но и мнозина с него вървят към чистота, духовност и съвършенство.

Любовта, почитта, която се отдава на Учителя Дънов от неговите многобройни последователи не може да се сравни с почитта отдавана на един Хитлер или Рузвелт, защото тук няма принуда и защото предаността към него е свещено одухотворена, равна на обожествяване! Неговите хора го почти боготворят, както влюбеният боготвори своята възлюбена. За забелязване е, обаче, че неговата вярна сестра, която в собствения си дом е угощавала учениците на Братството и е посрещала първите неофициални събори, където ежеседмично са били устройвани срещи, събрания, проповеди и молитвени служби; жената, която е играла толкова важна

65. Методи Марков около 1930 г.,
при завършване на университета в САЩ

66. Методи Марков на Рила, 12 август 1939 г., над Учителя, със сакото и бяла блуза. От другата страна е жена му Гина, с разкроената блуза с кафяво приложение

67. До Учителя Дънов е Методи Марков, а пред тях е Димитър Звездински на лагера, Рила ,1939 г.

68. На 12 август 1939 г. с Учителя, при чешмичката. Методи Марков е на последния ред с черното палто и бяла блуза, в средата, № 11 под ред

69. При чешмичката, 12 август 1939 г. с Учителя. Методи Марков е с черното палто и бяла блуза на последния ред вляво от средата, № 8 под ред.

70. Пред чешмичката с Учителя, 12 август 1939 г. Методи Марков е на последния ред с черното палто и бяла блуза, № 7 под ред

71. На шестото езеро "Сърцето", с приятели. Методи Марков е отпред с бялото палто и бяла блуза, № 5 под ред, а до него е жена му Гина със сивата рокля

72. Методи Марков между приятели от провинцията, в средата на втория ред с костюм и бяла блуза

роля в живота му – може би единствена като жена; тя, която толкова много го тачеше, искрено любеше и до последни издихания му бе вярна, тя не виждаше в него, освен брата, проповедника и човека.

Напоследък тя бе отпаднала, беше болнава и не се чувствуваше добре.

– Защо не се отправите за помощ към Учителя? – я запитах. А тя, такава мила, каквато беше, ме изгледа недвусмислено направо в очите и заклати отрицателно глава. – Но защо? – попитах – нима не вярвате. . .

– Не, не! – усмихнато рече.

И много, много още неща тя ми повери, които не ми е удобно да изнеса сега. И няма да я забравя, седнала пред палатката си през онова благословено лято, как ѝ бе неприятно да минават край нея боязливо, страхопочитателно чужденци и да се вглеждат в нея – сестрата на Учителя! И мисля си: Колко са прави думите на Христа: “Никой пророк не е без почит, освен в своята родина и в своя дом!” – наистина (Мат. 13:57).

Нека всички, които четем тия редове, да пожелаем на душата ѝ светлина и мир.

Пастор Марков

6.10. Едно пророчество за Н. Бл. Г. пастор М. Ж. Марков в 1930 г.

Български бранител (Бургас), Г. IX, бр. 97/8 (IX–X.1938), с. 5.

**Стоян Кр. Ватралски
(† 30 авг. 1935г.)**

Когато нашият юбиляр г. п-р Марков се завръщаше през 1930 г. от Съединените Щати, където бе завършил образованието си със своята другарка, той бе наречен “Надеждата на България” от покойния Ватралски в сп. “Духовна Обнова”, с. 4 и 5, бр. 2 и 3 от 1930 г., а редакцията печата лика му (вж. б-ка “Ватралски” – “Пъстра сбирка”, т. XVI, с. 26–29 и “Религия”, бр. 26, с. 7).

Писаното от Ватралски в Р. С. на “Духовна Обнова” днес звучи като привет от небето към Юбиляра, като пророчество:

Мили Методий,

Аз с умисъл не поставих името ти в моята, писана за тебе – за Добре дошъл – статийка, защото се боях и се боя. Боя се от преждевременно събуждане завистливата Злоба, която няма да те пощади, нито ще трепне пред красотата на твоето светло дело. Злобата, в съюз с Ключката, вместо да се зарадва и възхити, както аз се радвам и възхищавам от твоя скъп за мене и България лик, повече ще се раздразни и ехидният ѝ език ще стреля, ще пръска клеветнишки мръсотии по твоето име и характер. Та ще увреди твоето светло дело. Ето защо замълчах твоето мило за мене име.

Обаче, аз знам, уви, че това е само отлагане. Те пак, рано-късно, ще те открият. Злобата и Завистта имат острия ястребов поглед. Особено, ако успяваш в работата си, те няма да ти простят. И колкото си по-достоеен за уважаване, толкова по-ехидно лукав ще е езика им, за да отчужди от тебе дори и добрите. Затова, бъди готов и не чакай признание за доброто, което вършиш и за чистотата на ръцете, с които го вършиш.

И всякога помни думите на божествения Добротворец и Учител: “Мене ако гониха, и вас ще гонят”.

Ала "Който не носи кръста си всеки ден, не може да бъде мой последовател".

А ти и аз, мило Братче, трябва да бъдем Негови последователи, дали други са или не.

С най-нежна и искрена любов,

С. К. Ватралски.

Според † проф. Д-р **Асен Златарев**, има два вида люде: едните вървят напред и творят, а другите стоят от страни и критикуват или – както казва народът: "Защо ме гониш?" – попитала светулката. "Защото светиш!" – отговорил бухалът.

6.11. Моята църква

Религия (Бургас), Г. III, бр. 23/5 (III–V.1932), с. 13, 14–15.

М. Ж. Марков

Пастор Методий Ж. Марков е роден във Варна на 13 (26) септември 1902 г. Още като ученик в Държавната Класическа Гимназия той заема Еванг. Амвон във Варна. А току-що завършил матурата си, той организира за пръв път Евангелска Църква в гр. Попово. През 1923–25 г. следва в Германия. През 1925–26 г. асистира п-р Д. Н. Фурнаджиев в София. През 1926–30 г. следва в Чикаго и Ню-Йорк, Америка. От 1930 г. заема амвона на I-та Българска Евангелска Църква в гр. Бургас. Директор е на неделното училище в Бургас. Председател на Културният и Въздържателен Клуб "Стоян Ватралски" (К. В. К. В.). Редактира сп. "Религия" – Бургас.

Подобно нашият Вожд, тя е забравена днес от своите сестри църкви из царството, но тя е чиста. Тя е забравена в далечния Бургас, но тя е силна. И от начало досега нейният героичен път е бил тесен и самотен. Но затова тя е отстоявала достойно Христовите принципи, и ако нищо друго не е правила – освен, ако фаровете могат да "правят" нещо – тя е пръскала светлина и отстоявала нападните рикания на греха. Единствена тя е проповядвала евангелизма в Бургас. Бог знае колко души са намерили облекчение, колко домове са били спасени. Чрез своите органи: Неделното училище, Женското благотворително д-во "Добродетел" и Културният Въздържателен Клуб "Ватралски" – църквата в своите служби, молитвени събрания, социални обслужвания и разпространяване на Библията е засегнала толкова много културният живот на гр. Бургас, щото днес името "евангелист" се тачи с пълно почитание, доверие. Най-вече това проличава в особени случаи, какъвто бе случая с погребението на нашия отличен дякон г. Т. Атанасов, когато църквата, двора и площада на улицата бяха препълнени от почитатели.

Църквата се радва на искрения респект, както на духовната, така и на светската власт.

Други, които ценят, но не признават тоя авторитет на нашата църква и които са излезли дори от нея – нейни чада – развиват своята дейност под нейната сянка и се радват на пълна свобода, също.

Църквата е вземала винаги живо участие в благотворителност във време на народни напасти и страдания, особено тя се е проявила през време на войните, като "съчувствителна ръка и спомагателно сърце".

Тя е била първата пионерка на Въздържателното Движение. И днес гр. Бургас се слави с толкова много въздържателни организации, клубове и ложи.

Мен ми се струва, обаче, че Евангелската Църква в Бургас не е дала всичкото онова благословение на града, което може и трябва да даде. Ако бихме имали общественици с по-далновидно око и ако имяхме граждани, които и материално биха ни подкрепили – ние, евангелистите, може много нещо да сторим частно за гр. Бургас! Благодарение връзките, които имаме с други църкви в България и с външния свят, ние може да рекламираме града в среди, които не може да достигне ни консулство, ни параходна агенция. Нашата организация ни позволява това. А един търговски град, пристанищен град, се нуждае от връзки. Ето ви един пример: г. М. Халадей, инженер, е изпратен от Англия в България, по рилския водопровод в София. Посрещайки тия големи тръби, товарени по три на вагон, той идва в Бургас. Преди да тръгне за България г. Халадей чете на английски не много красиви, унижителни отзиви за Родината ни. Какво бива възхищението му обаче, като му посочват нашата Евангелска Църква! Той е удивен, че говорим на матерния му език! Че в чуждий край, той е у дома си. Но г. Халадей има брат пастир и друг един – редактор на интернационалния, често цитиран у нас голям вестник „*Дейли Рекърд*“, който излиза три пъти дневно. Разбирате ли?

Г-н М. Х. пише на брата си пастир, който говори като способен оратор за България. Г-н М. Х. пише на брата си редактор, който посещава цяло антрефиле за България.

Е, разбирате ли? Дори легацията в Лондон няма да направи това!...

Прав е, впрочем, уважаемият г. проф. Шишманов, когато пише: „Културните предприятия и духовните връзки вършат повече работа за един народ, отколкото прословутите партизани...“

Църквата ни е също един оазис сред житейското море. Ето ви друг пример. Г-н Дж. Джаксон, пръв механик на един английски параход, който получава телеграма от Лондон, бидейки в Австралия, да замине за Бургас и да товари фий. За пръв път пристигат в България. Морни, те излизат на разходка. Вечер е, и дочуват познати песни. Влизат в Евангелската Църква. И г. Джаксон разправя през сълзи на пастира, когато последният го посети в кабинета му. – „Имам дете, ето портрета му. Но аз не съм го виждал. Ние сме на път повече от 8 месеца. От Бургас заминаваме за Хамбург, Германия. Вашата Църква, тия песни... О! Те освежиха душата ми. Аз Ви благодаря. Ще говоря за вас, където ида. Особено на жена си... Бог да ви благослови.“

И когато гледах просълзените очи на един чужденец, предал се в ръката ти, доверил ти се в името на Христа, аз разбирам *raison d'être*-а още веднъж, колко ценна е за Бога, за България, за Бургас и душата – нашата Евангелска Църква.

А да говоря ли за изтритите сълзи на десетици вдовици, сираци и безработни наши съграждани? За материалната помощ, за душевната помощ на стотици?

Особено Културният ни и Въздържателен Клуб „Ватралски“ има скъпите перспективи славно да развие сред болницата, затвора, сиропиталищата, старопиталищата, покрайнините на града, особено за духовното осъзнаване и намиране Христа от обезверената ни младеж и интелигенция.

Наименуван на светлото име на един достоен характер, какъвто е г-н Стоян Ватралски, тоя наш Клуб с редовните си събрания и досегашни курсове по Риторика, Художествено четене и декламации, по Английски език и Есперанто, има да играе грамадна роля в бъдещето. Ето хубавите му цели, които сами са идеал за прогреса на личността и народа:

1. Да работи за духовното, умствено и физическо развитие на членовете си. 2. Да работи и за съвършената трезвеност между членовете си, а чрез тях и между обществото за пълното въздържане от опивни пития и никотин, и 3. Да осмисля живота от гледището на Исусовата Религия.

Впрочем, нашите гости, туземни и чужди, нашите събори и конференции при наличността на хубав Евангелски Молитвен Дом ще спомогнат за стопанското и културното издигане на града. А Бургас се нуждае от тия неща – да не говорим за мерзките факти от рода на “Континенталната” афера по хотелите и кръчмите. .

Затова ние подаваме честна, искрена и братска ръка на всички духовни и културни движения – ние ги каним към подвизи и лаври и трънени венци – ние разтваряме **сърдечните** си двери за Вас, братя и сестри. Да, в името на Един, който е по-велик от всички нас!

Елате сред тия критични времена за Отечеството ни – да изпълним най-геройски свещения си дълг!

На всички църкви в града пращаме специална покана за взаимно съдействие! Помогнете ни и така вие ще помогнете най-добре на себе си: – Дайте ни вашата лепта и името ви ще се увековечи на златна плоча със златни букви. .

Защото ние искаме да съградим едно модерно здание за Молитвен Дом с широк салон и сцена в сутерена за публични сказки и пр. Голяма е нуждата в Бургас от един евтин подходящ салон. Ние ще искаме да отворим културно-просветни курсове, да подберем хубава библиотека и да поддържаме читалня и пр. и пр., та църквата ни да бъде между другото и един Народен Дом, Народен Университет за бедни и богати, за учени и прости. . .

Ще завърша незавършващият в душата ми апел, с Рапорта на Пастира, даден през 1931 г. на събрание на църквата:

Нека се чуе между нас трясъка на една колосална работа за евангелизирането на града ни. Нека се чуе песента на зидари, които градят Храма – песен на безмълвие, песен на творчество. . .

А вие сте тухлите на тоя Храм. Одухотворете тия тухли!

Пастор М. Ж. Марков

6.12. Изпращането на п-р Марков от Бургас

Български бранител (Бургас), Г. X, бр. 103 (102) (III.1939), с. 5–7.

**“Министър не е бил така изпращан... ” – Отзиви на пресата и пр.
Не изпращане, а сякаш погребение с припадъци и сълзи.**

– Какво са казали видни граждани?

Проклятие към виновниците, които и да са, Бог ги знае...

Бойни, честни, и верни бранители от Управата на Бургаската евангелистка църква, които изнесоха най-величавата епопея, както за гр. Бургас, така и за целия български евангелизъм във връзка с Православието във вярата и записаха някои със златни букви имената си в църквата Христова, вдигайки високо хоругвата с надпис: “Правда и обнова”. Тяхното ръководство – с труд и безпримерен идеализъм и жертви – наистина обърна нова страница и историята един ден ще си каже своята тежка дума.

Вестта за заминаването на п-р Методи Ж. Марков се пръсна като мобилизационен изстрел, за да мине от уста на уста като най-голяма, сякаш, злоба на деня. Какво значеше надвисналият се буреносен облак за война, когато стадото губеше своя пастир? Не беше лесно за църковните сестри и деца да се разделят току-тъй и от своята любима пастирка. И като при мобилизация, градът се стече в Църквата край морето, както се стича народът под знамената.

През май 1930 г. пастор Марков дойде в града ни, за да почувствува

последният, както се изрази г. К. Петров – “своята съвест и да стане живото обществено мнение на Бургас”.

Малката църква се оживи. От малка, замираща, почти сектантска, тя стана обществен фактор и доби своето гражданско достойнство, намери своята роля. Ремонтира се, отвътре се украси и службите станаха смислени и редовни. П-р Марков завари църквата с едва двайсетина члена на тефтер, за да я остави с повече от 85 действителни и над 200 спомагателни. Купи се хубаво централно място за градеж на евангелски катедрал. . . Мисионерската дейност се разви безпримерно и цели села се присъединяваха към майката-църква в Бургас. П-р Марков я оставя със седем нови клона.

Докато по-рано името на Бургас и църквата ни по-рано не се чуваше, сега почна и да се зачита.

Чрез своето сп. “Религия”, а по-после “Български бранител” п-р Марков разнесе славата ни дори извън България. Бургаският п-р проповядваше по околността и селата, в Ямбол и Сливен, в Пловдив и Пазарджик, в Лъджене, Батак и Банско. Благодарение на него и делегацията му, Коматевският събор взе възбранно решение против сектите и петдесетниците, което явно се одобри, както в Светия Синод на родната църква, така и в Правителството, макар че и в тоя случай се намериха предатели и пораженци на онова решение. Но въпреки това адвентисткия проповедник например, г. Ото Дербиц, трябваше да затвори току-що открития си салон и пр.

Впрочем Евангелската църква в Бургас играеше обновителна роля сред българския евангелизъм и подаваше ръка сестрински на Православната църква, работата вървеше великолепно, младежите тълпяха събранията, сектантите трепереха.

Та кой не познава Пастиря, като добър българин? Кой не е чул името му в Бургас и околността? Кой не го любеше? Кому не подарил бе слънчева усмивка, кому добро не е сторил, услуга направил, на работа настанил? Кой не знае неговите безплатни английски уроци? Малцина ли чрез тях хляба си изкарват? Кому пари в заем е дал и назад си ги е искал? На малко ли сираци сълзите пастирски е избърсвал? Та кой не знае, че гробищните тържества без него не можеха и градът за п-р Марков се струпваше да чуе пламенно слово? Както се изрази един на събранието по изпращането: “Ако в тоя момент бе погребението на п-р Марков, светът би се смаял на риданията ни, на некролозите, които биха се издали, от чужди и незнайни, на изповеди, които биха се проплакали. Но ... все пак – скръбта ни сякаш сега е по-голяма – жива раздяла”.

Дядо Шаров каза и вярно е: “Че п-р Марков заминава, но не г. Марков, а Бургас губи!”

И нека никому не се види чудно, голямата дума, която ще кажа сега:

Без уважаемият г. п-р Марков Евангелската църква в Бургас ще замре и никога вече няма да достигне тая гражданска и духовна висота, на каквато бе въздигната благодарение на усърдния си пастир! Аз моля, вземете си бележка и фактите ще докажат този мой твърдеж, защото, кой би стоял толкова месеци неплатен?

“Църквата – това бе Марков; Марков – това бе църквата!”

Сред неправдите, които се стекоха, кой ще слуша вече за Правда и да има доверие в Бургаския евангелски амвон? Ние смятаме, че това бе и евангелското съзнание на п-р Марков. И от дълг пастирски той даде случай на вси. . . да отсъдят, за да си отиде чист и неповинен! “Кой може да обвини Пастиря ни в неустояване до край верен, честно изпълнен дълг и достойно играна роля?” каза г. Грабовски. И второ: след заминаването на п-р Марков, гробищните тържества ще се разтурят почти, като нежизнени и безпредметни. . . Наистина, след като загубим нещо, само тогава го ценим, или както казва Михайловски, поет и философ: “С камъните, които днес хвърляме срещу героя, утре паметник му въздигаме” (из речите на г. г.

Кротков, Петров, Грабовски и др.).

По изпращането си п-р Марков държа, с победното число, седем беседи: в неделя заранта на 20-и ноември една пред неделното си училище, една пред цялата църква в сутрешната служба, една след пладне пред детското неделно училище, заедно с г-жа Маркова, а след това пред Младежкото християнско д-во, което носи неговото име и една вечерта пред цялото гражданство. За забелязване е, че този ден бе ден на 33-а мъченици срещу Св. Архангел Михаил! Но той продължи да говори по желание на слушателите и в понеделник вечер, както и във вторник.

За Мистичния кръжок имаше извънредно събрание и нарочна среща.

Тия прощални беседи и проповеди може да уподобим на Исусовата раздяла с учениците Му. За св. Ап. Павел четем в един подобен случай:

“Като изговори това, коленичи и се помоли с всички тях. И всички плакаха много; и паднаха на шията на Павла и го целуваха, наскърбени най-много за думата, която каза, че няма вече да видят лицето му” (Деян. 20:36–38).

Чудно беше човек да присъствува на тия исторически събрания и да слуша пророческите изпълнения за последните времена, сбъднати в наши дни и в лицето на нашия любим Пастир и на всичко това, на което бяхме участници, зрители, свидетели. Например:

Вярата, като откровение от Бога не признава модернизъм – Юда 3; подвизавайте се во вярата.

Господ избавя – II Тим. 3:1–13 и 4:16–18; Деян. 18:9–10.

Силата на младостта и на България – I Тим. 4:12 и II Тим. 3:14–17 и 4:1–6 и др.

Борба за свобода – Гал. 5:1 и Ефес. 6:10–19.

Превъзходството на Божия мир – Иоан. 14:1, 27; Евр. 13:20, 21 и I Иоан 1:7; 3:1, 7 и др., Иоан 16:32–33.

Безпричинната омраза и заповяданата любов – Иоан 15:9–25; 16:1–4; Евр. 12:1–6.

Последни времена и мъченичество – I Иоан 4:1–3, 20–21; Мат. 23:2, 37–39; 24; I Тим. 4:1–2.

В това време, през свободните часове на малкото дни, които оставаха п-р Марков посети всички учреждения, за да си вземе сбогом, като: Областното управление, Градската община, Архиерейското наместничество, арменското църковно и турско училищни настоятелства, консулствата, редакциите, разни фирми и пр. Всички изказаха съжаления за напущането и пожелание пак да се видим.

Кметът, г. инж. Сиреков, например каза: “Съжалявам, като кмет на града, че Бургас се лишава от един гражданин като п-р Марков. Но се надявам, че г. Марков дето отиде няма да забрави хубавия Бургас, ще работи за него, а ние ще му съдействуваме оттук.

Същото каза и известният общественик г. Мих. Зелков, главният виновник за летовищната разгласа на града.

Паметни ще останат непринудените думи на бившите кметове г. Джелебов и г. Ат. Кривошиев, както и на г. Грозю Баев, г. Н. Киселов, г. В. Стефанов, г. Шагунов, г. П. Попов, д-р Г. Хашнов, г. Милан Димов – секретар на Общината, г. Ц. Гугучков, г. Мих. Кирчев, г. Злати Пашмаков от Българската параходна агенция, г. Чакъров и много други.

Женското дружество при църквата даде чай на с-во Маркови в дома на г-жа Тунджурова, като същевременно секретарката г-жа Г. Недева поднесе на г-жа Маркова един кухненски сервиз и една кристална фруктиера и др. подаръци. Г-жа Маркова бе председател на Женското д-во, а п-р Марков почетен председател.

Младежите също се отсрамираха с устроената среща на “чаша боза” в прочутата сладкарница “Албания”. А г. Зяпков и Мутафов от страна на 3-и членката, която вземаше временно управата на църквата в ръцете си покани Пастира “на

пасти" в първокласната "Малина", за да подчертае, че наистина п-р Марков бе любим от всички, дори от "враговете си" – ако имаше такива, които не можеха да го мразят, освен да му завиждат или да се боят от него; и че – пастир Марков за лишен път с мир напуска Черноморието, в което за девет години плака, пла, проповядва, моли се, просвещава, учителствува и ревностно апостолува най-вярно и всеотдайно, като истински Исус-Христов и Български бранител.

* * *

Изпращателната служба не бе освен истинско погребение. Думи няма да опишем покъртителните сцени. Когато п-р Марков слезе от амвона и покани председателят на църковното настоятелство г. К. Ил. Коларов да заеме мястото си, понесе се една дълбока въздишка и плач от всички присъстващи и това беше сякаш и клетва за вяност и любов, и протест до Бога и молба за оставане и проклятие против душмани и врагове, врагове на всяка правда и човечност. (Кои са те – не заслужава те сега да бъдат споменати в тия свещени редове, но . . . до ще ден: Бог забавя, ала не забравя. Толкоз!)

Неизличима ще остане за всинца ни сцената, когато г-жа Маркова започна да говори. Заплака цялата църква, като кога слагат мъртвец в гроба!

Страшно, покъртително бе да гледаш как плаче като дете например един почетен старец над 75 годишна възраст, какъвто е п-р К. Я. Пачеджиев. Едва се изказаха г-жа Р. Овчарова, г-жа Пачеджиева от името на Женското д-во, г-ца Стефанка Овчарова от името на Младежкото християнско д-во "М. Ж. Марков", г. Ц. Хр. Цонков от името на Мистичния кръжок и пр.

На това събрание също говори и г. С. Мутафов, който благодари на Пастира за преданата му служба и изказа съжаление за напушането.

От името на гражданството взе думата о. з. капитан г. К. К. Петров. С пламенни слова той заклеими "каиновите изчадия и садисти", виновници за тия свещени сълзи.

Говориха още о. з. майор Слав Калчев, г. г. Грабовски, Кротков, В. Вълканов, Г. Брадичков и др.

Б. Р. Някои от речите даваме отделно в подлистниците.

Наблюдател.

6.13. Как градът Бургас изпрати пастира си г. Марков

Български бранител (Бургас), Г. Х, бр. 103 (102) (III.1939), с. 7–8.

Вера Грабовска

Членовете на Бургаската евангелска църква и целия град със скръб посрещнаха новината за заминаването на п-р Марков и вечерта на 22-и ноември всички присъстваха на изпращателното събрание. То беше сякаш погребална служба: един по един ставаха и със сълзи на очи му благодаряха, че им е посочил и обяснил Евангелието и Голгота. Много от тях ставаха на крака, искаха да кажат и те своята мъка от раздялата, или да благодарят на п-ря Марков за добрия пример, който им завещава, но не можеха да издържат и докрай и се задавяха от плач; толкова бе голяма тяхната скръб, наистина! Други свидетелстваха, че п-р Марков им е посочил словом и делом пътя на Истината, път, който води към живот вечен. Благодариха му и за хубавите проповеди от амвона, за безплатните курсове било по английски или риторика, за напътствените думи в частни разговори и съвети, за беседите в Мистичния кръжок и Младежкото д-во, и за всичко . . . всичко. В цялото събрание се чувствуваше духът Христов и всичко бе за слава Божия. Но какво по-хубаво и по-славно изпращане за един герой и мъченик, какъвто е г. п-р Марков? Нима мърцина трябваше да си отиде, като мнозина? "Наистина, достойно изпращане за достоен общественик", казваха мнозина.

На другия ден вечерта. На гарата. Присъствуват всички членове на Църквата и Младежкото д-во, Неделното у-ще и пр. Пристигат много видни граждани. Имаше гърци, турци, дори евреи. Всеки носи букет от рози и хризантеми; някои подават лакомства за из път. Добрият учител в Германското училище г. Антонов не е забравил своите питомци, малките и сладки Дона-Бела и Владка-Красимира; освен цветя той им поднася шоколади и те се радват и му благодарят. Г-н Кротков се опитва да държи реч, но му напомним, че речите на открито са забранени. Перонът е препълнен от изпращачите около вагона на Пастиря. Купето му е обкичено от цветя. Няма място за други пътници и багаж – толкова много цветя. Ето го и г. Спас Бакърджиев.

– Гледай, казва г. Петров, над 200 души изпращачи. **Министър досега не е изпращан така в Бургас.**

Г-н Стефан Шаров, ветеринарен фелдшер, подчертава на всеуслишание, че не п-р Марков губи сега като си заминава, а Бургас губи с неговото заминаване.

Известният общественик г. Н. Киселов просълзен целува п-р Марков по челото и казва пред всички, че много съжالياва, че **Бургас губи един от преданите си граждани в лицето на г. Марков. И ще дойде ден да се оцени това, а най-вече от Църквата.**

Бяха дошли и видни членове от Гражданския комитет, от Английските възпитаници на п-р Марков, колеги духовници, журналисти и много други, които също изказаха благопожелания за “добър път” и пр.

Когато п-р Пачеджиев и п-р Марков се ръкуваха за “последно сбогом” – те дълго стояха прегърнати като баща и син просълзени, без да могат за дълго време дума да си кажат – колко много се обичат те, всички видяха.

Но изведнъж сред шумните прощавания, глухо се чу сигналът за тръгване. О, ужас! . . . И влакът изсвири и бавно потегли. За миг и п-р Марков не е вече между нас . . . след девет години! Но не е ли това временна раздяла? Бог пак ще ни го върне, нали? Или не – кой знае? Но не е ли това и смъртта: една жива, но временна раздяла!

Младежи бяха отишли напред и за сетен път извикаха своето мощно “ура”!

През сълзи виждахме само как дълго още след това Пастирът махаше с голям букет от бели хризантеми. . .

От Младежкото християнско д-во “М. Ж. Марков”

Вяра Грабовска

6.14. Сърдечното изпращане на п-р М. Ж. Марков в София

Български бранител (Бургас), Г. Х, бр. 103 (102), (III.1939), с. 8.

В. Бургаски фар, бр. 5116, с. 1, под горния надслов пише:

Сърдечно изпращане на п-р М. Ж. Марков в София

В петък с вечерния влак членовете на I-а Бургаска евангелска църква, ведно с младежката група при същата, с прискърбие изпратиха за София своя любим п-р М. Ж. Марков, който в продължение на 8 и половина години носеше знамето на Великия учител Исуса Христа. Със своята енергична дейност, винаги насърчаващ, носящ живот и импулс, той водеше пасомите си през трудния житейски път в нравствеността и вечния живот.

Присъстващ

Дерзай, борецо ...

Че вестта за заминаването на Марков е била като "гръм от ясно небе" свидетелствуват многото писма, които се получават в редакцията ни, като например от г. Вл. Секулов от Г. Оряховица, г. Калин Влаевски от Варна, п-р Нейчев от Русе, общественичката г-жа Жени д-р Патева от Бургас, п-р Нат. Назифов от Казанлък, п-р Н. Георгиев от Попово, г. Аркадий Николов, редакторът на "Витлеемска звезда" г. Ал. Кръстников, д-р Д. Йоневич и др. – все православни. Характерно е, например долното писмо:

"Вестта за Вашето заминаване ме толкова много изненада, че като научих, останах вкаменен. Разтривам си очите и викам: Дано да е насън! Как може такъв гражданин на Бургас от първа величина да ни напусне, човекът, който беше гордост на града? . . . Съдба!

Но, дерзайте, п-р Марков, борецо за Правда и за повече Любов на този грешен, земен свят! Пътят на великаните е този и такъв е делът на истинските Христоносци. Нали сам Христос бе разпнат? От кои? – От своите. . .

Хора като Вас, обаче, пишете историята не само на един град, а възхода на цяло поколение! Бог да Ви закриля, любими Учителю!"

Ваш предан до гроб: *Кирил Г. Кофинов*

6.15. "Български бранител", Методи Жеков Марков и Учителят Дънов. Бележки

Вергилий Кръстев

1. Пастор Стоян Кръстов Ватралски присъствува на събора на Бялото Братство на "Изгрева", София, от 22–29 август 1926 г.

Той се качва на 26 август 1926 г. след обяд, преспива там.

На 27 август 1926 г. той присъствува още от 4 часа при откриване на деня на събора и престоюва целия ден.

Преживяванията си помества във в. "Зорница" през 1926 г. в брой 38, 39 и 41.

Веднага Михаил Стоицев от гр. Пловдив издава в отделна брошура под заглавие "Кои и какви са Белите братя (Дъновисти). Наблюдения и опит за преценка". В същото време тази брошура се издава в гр. Нова Загора в по-малък формат.

А причината да отиде на "Изгрева" и да издаде тези статии е Методи Марков. Тя е публикувана към материалите на Стоян Ватралски.

2. През 1936 г. Методи Марков, заедно с г-н Бляк от Американския колеж се качват на Рила на лагера за един ден, придружени и от пастор **Г. Н. Попов**.

3. През 1939 г., когато е последният събор, Методи Марков се качва на Рила семейно, с жена си и дъщеря си Красимира, която е на 6 години.

Впечатленията от летуванията си горе той публикува в "Български бранител", г. X, бр. 106/7 от септември 1939 г., с. 5 и 6, с две снимки на Рилския стан и една на Паневритмия на Изгрева.

4. На Рила М. Марков, в присъствието на Боян Боев, лично се среща с Учителя Дънов, който му постила едно одеяло, за да седнат на него. Протича разговор, който се стенографира от Боян Боев. Разговорът е записан от Боян Боев.

Методи Марков в шест точки резюмира въпросите към Учителя и отговорите му. Те са поместени в "Български бранител", г. X, бр. 106/7, септември 1939 г., с. 5 и 6. и публикувани по-горе в точка 6.1. "В Рилският стан на Всемирното Бяло Братство".

А на Методи Марков е било позволено при пребиваването на лагера на Рила да изнесе 12 лекции по Библията. По-голяма аудитория той никога не е имал

през живота си.

5. Освен от Стоян Ватралски, от неговите статии във в. "Зорница", Методи Марков знае за Петър Дънов от методистките пастори Т. М. Делчев, Цв. Цветанов, Н. Н. Пулев, покойният д-р Стефан Томов. Те са му казали, че Петър Дънов лично е бил методистки проповедник в с. Хотанца, Русенско. И са разказвали за него с възхищение. А това са негови съвременници.

За съучениците му е разказано много малко. За тях виж "*Изгревът*", т. V, с. 531, № 204 и снимка № 5. А имената на завършилите Богословския курс са отбелязани на с. 532. А това са на снимката: *прави*: Христо П. Бъчваров, Петър Дънов, *седнали*: Иван Димитров, Петър Василев, Банчо Тодоров и Иван Тодоров.

6. "Български бранител" е основан през 1930 г. от Методи Марков и се издава в гр. Бургас, където той живее и е евангелски проповедник. Това издание е културно-обществена трибуна за "род и вяра". Благодарение на този вестник днес ние можем да проследим рилския живот на Бялото Братство през погледа на евангелистите, както и други статии от живота на "Изгрева" и Бялото Братство.

7. След завръщането си от събора на Рила Методи Марков публикува в "Български бранител", год. X, брой 106/7 от септември 1939 г., с. 5 и 6 за Изгрева и за Петър Дънов. Намираме го на няколко снимки заснет с братството и с Учителя на Рила.

Галилей Величков няколко пъти ми обърна внимание, че това е евангелския проповедник Марков от гр. Бургас. Днес е 2006 г., а преди 30 години ми ги е показвал тези снимки. Ето, дойде време, когато тези снимки ще бъдат включени тук към неговия материал.

8. След излизането на този брой, той се посреща възторжено от последователите на Учителя Дънов. Ето защо Методи Марков посещава на 2 пъти Изгрева, среща се с някои последователи на Учителя, разговаря с тях и записва техните разговори. Той ги помества във в. "Български бранител", г. X, бр. 108 от октомври 1939 г., с. 5 и 6 и брой 109/10 от ноември-декември, с. 6, 7 и 8.

9. В "Български бранител", г. XI, бр. 111/12 от януари 1940 г., на първа страница с големи букви е написано "Пред новата епоха". Това са думи на Учителя.

Интересно е, че всичко това, което е отпечатано в този брой 111 от 1940 г. се е изпълнило. Това бе проверено от няколко поколения българи, последователи на Учителя, както и от мен. А какво е станало през 1999 г. и след това, можете да прочетете в "*Изгревът*", т. XX, с. 995–1010.

10. Вестник "Български бранител" излиза от 1930 г. и има различни сътрудници. В брой 111/12 1940 г., са публикувани имената им по азбучен ред. А това са сътрудниците към 1940 г. А преди това могат да се намерят чрез публикуваните статии. Мнозина от тези сътрудници влизат или ще влизат в поредицата "Изгревът", когато му дойде времето.

11. В брой 111/12 от януари 1940 г. на "Български бранител" е поместена статия "Дъновото движение в България" на с. 7 и 8, която продължава и в брой 113/14 от февруари-март 1940 г., на с. 4. Автор на тази статия е А. G. Vreede, холандски митрополит, теософ. Тя е публикувана в холандското списание "Св. Михаил" г. VII, 1940, бр. 12, с. 127–201. Тази статия е преведена на български и публикувана. Това са впечатленията на този холандски теософ, придружен с двама български теософи, които стават сутринта рано в 4 часа, ден неделя, качват се на автомобил и в 5 ч без 10 са в салона на Изгрева. Онова, което е видял и чул, го е описал добре.

Преводачи са му били двамата теософи българи, които шепнешком превеждат отделни изречения от беседата на Учителя. След това присъствува на Паневритмия.

Учителят Дънов го поканва на разговор в присъствие на двама преводачи от френски на български. Това е описано.

12. Интересно е, че един теософ, дошъл в България, посещава Учителя

Дънов, след това пише една реална статия за онова, което е чул и видял, а българските теософи воюват срещу Учителя Дънов. Цялата тази война на теософите срещу Учителя Дънов ще бъде публикувана когато му дойде времето. А дотогава за справка виж в *“Изгревът”, т. I, с. 274–283.*

13. Непосредствено след тази статия има сведения за “Идеите на Бялото братство” в чужбина”. Много ми е интересно, че именно Методи Марков, който е директор на този вестник и евангелски проповедник помества тези редове за Учителя.

14. Във вестник “Български бранител” са поместени статии за Атанас Д. Ковачев, военен капелмайстор, автор на няколко братски песни. В брой 113/14 от февруари-март 1940 г., с. 2, е поместена историята за написване песента “Сърдечният зов”. Днешните музиканти не познават историята на тази песен, макар че е публикувана в *“Изгревът”, т. II, с. 256–259.* Не я познават, защото не четат “Изгревът”. А защо? Защото го отхвърлят.

Тази песен е публикувана в “Песни на Всемирното Братство”, част I, 1921, с. 18–19. Отбелязани са само инициалите А. Д. К. Името на Илия Зурков не е упоменато. Смятам, че трябва да се запази оригинала на текста, който е отпечатан. Старите приятели, които заварих не казваха “Сърдечният зов”, а “Пред Теб припадаме, Господи”, а това е първият ред на стиха. Така им харесваше повече. В тази песнарка има още няколко песни на Атанас Д. Ковачев.

На с. 8 “Милосърдието”, текст от дядо Благо (Стоян Русев).

На с. 60–61 “Небето се отваря”. Написана е на македонския фронт. Но там е написано на с. 6 – София 2.II.1918 г.

15. Вестник “Български Бранител”, г. XI, бр. 115 от април-май 1940 г., с. 13 публикува статията “Черковна заядлица”, с която отговаря на нападките срещу теософите, спиритистите и най-вече срещу Дънов в излезналия “Учебник по Мисионерство”. Тук е показана друга метода, а именно – публикуване на нападките. А онези съвременници тогава са знаели много добре каква е истината.

16. В “Български бранител”, г. XII, бр. 121/22, от януари-февруари 1941 г., с. 5, в поместена статията “Сестрата на Учителя”, която е починала на 24 декември 1940 г. Никой от съвременниците на Учителя не са отпечатали нещо за нея. А тук е отпечатано в знак на уважение към паметта на една евангелистка, останала вярна до края.

17. Пастир Методи Марков работи самостоятелно и не се подчинява на ръководствата на Евангелската Църква. Ето защо той е отстранен от Съюза на Евангелските съборни църкви. Освен това се създава една комисия, която изисква от него да върне похарчените от него пари при обучението му в САЩ.

18. След като публикува тези статии за Учителя Дънов в “Български бранител” 1939 г., то неговите противници се съюзяват срещу него и той бива принуден да напусне окончателно Бургас. В един от последните броеве на вестника има снимка и бележки от неговото заминаване и раздяла с Бургас.

19. Запитвах ме, защо държа толкова на Методи Марков, понеже не бил правоверен към ръководството на Евангелската Църква и е бил отцепник. Може и да е така. Но той е онзи, който се е качвал на Рила и на Изгрева с Учителя Дънов и всичко е публикувал честно и почтено. Ето затова помествам неговия материал в “Изгревът”.

20. Така по достойнство той сам си е определил мястото да присъства в «Изгревът», защото е бил при Учителя и с приятелите на Изгрева. А къде са доказателствата ли? Приготвил съм ги. Осем на брой. Има снимки на Методи Марков с Учителя и с братството. С най-голямо задоволство ще ги публикувам. Защото го е имало и ще го има в историята на «Изгревът» и на Бялото Братство. А другите пастори евангелисти не ги е имало. И толкоз.

Амин

7. ДРАГОМИР ИВАНОВ ВАСИЛЕВ (01.07.1889, с. Тулча, Румъния – 10.05.1969, Тунис)

Павел Василев

Името на Драгомир Василев е свързано с подготовката на защитата в съдебния процес срещу Братството, по време на комунистическия режим през 1958 г. Той изготвя счетоводните книги на Братството и участва при съставянето и подписването на необходимите протоколи на Братския съвет заедно с Боян Боев и Петър Филипов. Той е женен за внучката на Гаврил Илиев, първият евангелист в България – Милка Василева, чрез която се свързва с Братството.

Драгомир Василев е роден на 1 юли (18 юни) 1889 г. в гр. Тулча, Румъния.

Баща му, Иван Василев е поборник от Сръбско-българската война (1885–1886 г.).

Майката на Драгомир е Йорданка Михайловска, родом от гр. Елена. Тя е племенница на Иларион Макариополски и братовчедка на Стоян Михайловски.

Семейството има три деца – Драгомир и две по-малки негови сестрички. Те се преместват да живеят във Варна, когато Драгомир е на 12 години. Там бащата ги изоставя. На майката и децата кметството им дава, по бедност, безплатна стая за живеене в пожарната команда. От спомените си за това време Драгомир разказваше: “Заедно спяхме, майка ми със сестричките ми на пода, като се завивахме с едно одеяло. Пиших домашните си по корем на пода, защото нямаше нито столове, нито маса. Беше много студено. Една нощ, през зимата, стомната с вода замръзнала и се спуска.”

Майката, Йордана, е будна, енергична и с изключителна воля за живот жена. Тя съзнавала, че всичко трябва да направи, но децата да учат. При тези условия тя казвала: “Косите си на метла ще направя, но ще ги изуча”.

В тази борба с живота, още от първите години в училище Драгомир застава до нея и започва да ѝ помага. Там, в училище, прави впечатление на учителите си като добър математик. И до последно, като възрастен, той можеше наум спокойно да умножи трицифрено число на друго трицифрено. Закъсалите заможни ученици от по-долните класове в гимназията, учителят ги изпращал на уроци при Драгомир. Освен това, той се проявявал като отличен спортист. На Богоявление не веднъж той е успявал да извади кръста от морето, за което получавал баница и пари. Участвал е във футболни мачове, но лошо е ритнат, скъсва сухожилие и бавно кракът му започва да изсъхва, свива се и остава безчувствен. Макар само на 16 години, майка му го стяга с ученическата униформа, дава му 5 наполеона, качва го на влака за Букурещ и посред зима го изпраща, за да бъде лекуван. На тази постъпка тя се решава, след като са били обиколили всички видни лекари във Варна. Всички те са предлагали отрязване на крака.

Майка му, Йордана, е била силно вярваща в Бога. Тя е имала опитността на силната молитва. Малкият, 3–4 годишен Драгомир, сметнат от лекарите за умрял, със запалена свещ до главата, Йордана цяла нощ със сълзи на очи, го измолва от св. Богородица и на сутринта станало чудото. Тогава тя дава обет винаги на 28 август да занася 1 литър олио за кандилото в църквата. Тази нейна силна вяра ѝ давала винаги сили за смели решения.

Драгомир пристига късно през нощта на букурещката гара. Виелица, полутъмно. Гарата бързо остава безлюдна. Драгомир, с двете патерици и торбичка успява да намери файтон. Качвайки се, неочаквано за него, той е заобиколен от няколко крадци, които, разбирайки, че той не знае румънски език, започват да се

уговарят и нареждат на файтонджията да кара. Тези крадци водят оживен разговор помежду си и само един от тях го е подпитвал на български език какво носи и къде отива. При тръгването си за Румъния, Драгомир е бил научил малко румънски език и в този опасен момент той се обърнал към файтонджията да го закара до един хан. Крадците, уплашени, че намеренията им са разкрити, избягали.

В хана Драгомир попада в една стая с един богат българин, дошъл от Америка. В разговор станало ясно, че този българин на младини е бил лекуван и спасен в Русе от вуйчото на Драгомир, д-р Михайловски, брат на майка му. Този човек харесал и обикнал Драгомир и предложил да го вземе в Америка. Драгомир съзнавал, че все пак майка му и сестричките му се нуждаят от неговата подкрепа и отказал. Този българин се заел и водил Драгомир по всички големи лекари, които предлагали отрязване на крака. Накрая той го завел при един арменец-лечител. Този лечител казал, че може да спаси крака, но ще стане бавно и ще вземе много време. Затова му препоръчал да се върне във Варна и в околностите на града имало друг арменец, който ще го излекува. Зимата била много голяма и този българин от хана с шейна, теглена от три коня, го отвел до границата. Край Варна Драгомир намира посочения арменец, който с масаж и лапи със зехтин и бъз, постепенно изправил изсъхналия крак, а после възстановил и чувствителността му.

След 6 месеца упорито лечение Драгомир започнал да стъпва на крака си. До завършване на Варненската гимназия (1911 г.), той се е лекувал, докато свободно, без патерици и бастун започнал да ходи.

През 1912 г. Драгомир е мобилизиран и назначен изпълняващ ротен командир (заради гимназиалното образование) на 1000 войници нестроеваци (турци, гагаузи и цигани).

След отбиване на военната си служба, Драгомир взема изпитите за геодез-плано-снимач. Повече от 4 години той живее и пътува от едно село в друго из Добруджа, правейки кадастъра на тези земи. През това време с много лишения и икономии подкрепя и издържа майка си и сестричките си. С негова помощ и двете му сестри завършват гимназия и започват работа като учителки из селата на Добруджа. След това те се омъжват и заминават за Америка.

Трудно събраните пари Драгомир оставя на майка си във Варна и с 50 наполеона заминава за София да търси работа и да учи.

Постъпва на работа условно, за шест месеца, в Българската генерална банка (без заплата, но с легло в портиерната). Започват месеци на денонощен труд. Счетоводните книги се пишели на френски език, на ръка и доста нечетливо. Започва да учи френски език, защото гимназиалната му подготовка е недостатъчна. Колегите му са предимно унгарци и доста нелюбезни. Главно изискване към чиновниците в банката било да са навреме на работа, измити и избръснати, с колосана яка и ръкавели. Драгомир почти не спял, като нощем оставал, за да проучва и разчита банковите книги. За неговото усърдие той получил назначение и започнал да навлиза в работата. Започнали да му възлагат да пренася пари в София от клоновете във Варна и Пловдив.

Междувременно, за две години Драгомир, с пословичното си трудолюбие преминал през всички служби и гишета в банката, като винаги отлично се справял с работата си. Колегите му надменно го гледали, но били респектирани от лекотата, с която работел и проявяваните от него знания.

Дирекцията на банката, уверена в големите му дарби и способности, на 27 годишна възраст му поверява поста директор в Пловдивския клон на банката. За да бъде при майка си, чието здраве е вече разклатено, той се премества във Варна на длъжността заместник-директор на Банка за народен кредит.

В тези години Драгомир реализира мечтата си. Записва, следва и успешно завършва Юридическия факултет при Софийския университет на 21 февруари 1922 г. След това се записва в Свободния университет за политически и стопански

науки и в продължение на три години следва специалността "Дипломация и консулство", която завършва на 17 юли 1925 г.

Междувременно, майка му Йордана започнала да се тревожи, че Драгомир ще остане стар ерген и отишла при циганка-гледачка, да ѝ каже нещо за женитба. Циганката хвърлила няколко пъти картите и накрая ѝ казала: "На момчето ти се пада смърт." Баба Йордана нищо не казала, а започнала наново усърдно да се моли на св. Богородица.

По това време Драгомир сънувал сън, че при него идва негов съученик, починал преди време и му казал, че скоро ще умре, но да не се тревожи, защото му е дадено бързо прераждане. Дотогава Драгомир никога не бил чувал за прераждане. Като заместник-директор на банка Драгомир често е бил канен на вечери, на балове. Обаче, годините на усилена работа и учение му се отразили на здравето, като започнал да страда от нервен стомах. Лекарите го съветвали да стане вегетарианец, да пие гореща вода, да излиза на екскурзии в сред природата, да не посяга към цигари и алкохол и да прави фрикции на тялото си. С много усилия той си наложил този начин на живот, но сънят, който имал, го тревожел. Въпреки това, състоянието му се подобрило.

Банката, в която Драгомир работел, кабинетът му и гишетата били разделени със стъклени стени. За охрана на чиновниците били раздадени пистолети. Един ден чиновник се занимавал с пистолета си, който гръмнал. Куршумът преминал покрай ухото на Драгомир. При прибирането си в къщи тази случка той разказал на майка си. Тогава тя му разправила за циганката и двамата на колене благодарили на св. Богородица.

Драгомир до края на живота си на 28 август носеше в църква 1 литър олио за кандилото на св. Богородица.

При пътуванията му до София за изпити, той отивал на квартира при сем. Йордан Икономови, където се запознава с дъщеря им **Милка**.

Тя е родена във Варна на 27 ноември 1897 г. Милка е едно от осемте деца на сем. Йордан и Манола Икономови. В това пастирско семейство, където всички живеели много задружно, Милка получила силната си вяра в Исуса Христа, научила се да свири духовните химни на хармониума и да хвали Бога с песен. Цялото семейство говорили английски език и всяка вечер всички се събирали на молитва. До установяването на семейството в София, с преместванията на пастир Икономов за служение в различни църкви, Милка учи във Варна, Враца, Русе и т.н. На 29 юни 1916 г. тя получава зрелостното си свидетелство с пълен отличен в София. Преминава курс по стенография и в Русе, на 25 юни 1918 г., получава на конкурс първа награда и бронзов медал. На 15 октомври 1921 г. тя се дипломира в Софийския университет, Физико-математическия факултет по естествена история с много добър. Преминава кандидат-учителския стаж през учебната 1921–1922 г. във II Софийска девическа гимназия, взема държавния си изпит през м. октомври 1922 г. и на 10 април 1923 г. получава свидетелство за правоспособност на редовен гимназиален учител.

На 21 януари 1923 г. Драгомир и Милка се оженват, което е причина Драгомир да дойде в София на работа в Банка за народен кредит. Той е много ценен и е изпращан в командировки във Франция, Холандия и Германия.

От Централата на банката Драгомир Василев е преценен за най-подходящия и е изпратен по банкови въпроси в Ню Йорк през 1929 г. Голямата икономическа криза пречи за изпълнение на задачите му. Тогава той започва работа като журналист-кореспондент към вестник "National Herald" излизащ на български език. Усилено учи вечерни курсове по английски език. Междувременно Милка е в София с две деца: Йордан на 6 години и Росица на 2 години. След един ясен сън за Милка, Йорданчо заболява от менингит и умира. В Америка Драгомир остава до 1932 г. С прибирането си в България, Драгомир организира издателство "Родина"-

АД. Установява, че съдружниците му са нечестни, изоставя книгоиздателството и започва стаж, по-късно и свободна адвокатска практика. Става редовен член на Института на заклет експерт-счетоводителите в България.

Отзивчивият му характер, големите му правни и счетоводно-финансови познания му спечелват приятели всред колегите и уважението на клиентите.

В продължение на близо 25 години Драгомир Василев е непрекъснато заангажиран в най-сложни финансово-счетоводни процеси като адвокат. Постоянно е търсен и назначаван от съда като вещо лице по тежки углавни дела за начети, по които се иска и смъртно наказание. Драгомир Василев е търсен от търговци и банкери за постоянен консултант.

Включен е в управителни съвети на редица акционерни дружества. Много граждани, особено евреи, при тяхното изселване за Израел, го ангажираха за свой пълномощник по отношение стопанисване на имотите им и защита на техните правни и финансови интереси.

Обществото имаше доверие в него. Драгомир Василев никога не направи компромис със съвестта си. Държеше на своята, макар относителна свобода, и отбягваше скъпо заплатени служби и постове или участие в партии и политическия живот в страната. През целия си живот той печелеше приятели и доверие с трудолюбието и честността си. Обичаше хората и бе обичан, разбираше слабостите им, не ги съдеше, но към себе си беше строг.

Преди 9.IX.1944 г., като очевидец на действията на армията и жандармерията в Трънския балкан срещу така наречените "шумци" (партизани), той не остана спокоен. Помощта, която получаваха партизанските чети (Славчо Трънски) през 1944 г. при тяхното появяване в мина "Злата" (семейството му беше евакуирано, заради бомбардировките над София) и изказванията, които беше направил за извършваните жестокости и убийства, определиха неговото включване в списъците за ликвидиране.

Той, също така, не одобри скалъпения процес след 9.IX.1944 г. срещу широкия социалист Кръстьо Пастухов и като юрист, подписа протестното писмо. Репресивният комунистически апарат арестува и изпрати всички, подписали писмото в лагери и затвори.

На 4 април 1948 г. Драгомир Василев е бил заличен от списъците на адвокатите по чл. 2, буква Д, със съдебно решение с мотив, че упражнява две професии (адвокат и заклет експерт-счетоводител). На него преди 9.IX.1944 г. се е гледало, че има прояви на комунист, а след 9.IX.1944 г. – на фашист.

За Драгомир Василев започва един много тежък период: без работа, заплашван с арест и изселване на семейството от София, материални затруднения, поради разрушеното жилище от бомбардировките и от недоотгледаните деца (още в училище). Неговата морална и духовна подкрепа в тези години, той получава от Бога чрез съпругата си Милка.

Това е време, когато двамата са в постоянна молитва и животът им бива опазен. Например, в бомбардировката на 14 срещу 15 април 1944 г. Милка и Драгомир са в София и се скриват в партерния етаж на кооперацията на ул. "Оборище" № 21-А. Те са чували свистенето на бомбите, взривовете край тях. Ужасът на събраните 7 човека бил голям. Тогава Милка на висок глас започнала да се моли. Тя казвала и 91 Псалом. Присъстващите утихнали. Една от бомбите пада на кооперацията, където са били скрити. Милка продължавала да се моли. Всички имали чувството, че са обгърнати и наистина, кооперацията рухва, но една плоча (тази, точно над главите им) се запазва и всички оцеляват. Повече от 4 часа са били откривани. Божията милост и присъствие поредному е потвърдено.

През 1950 г. Драгомир Василев организира и основава варджийска кооперация (ТПК "Освобождение", след това преименувана "Обединение"). За кратко време той я направил многоотраслова и печеливша. Като неин председател,

той работи до края на 1955 г. Той започва да прави постъпки за възстановяване на правата си, като адвокат, и на 27 февруари 1957 г. е включен в списъците на адвокатските консултации.

След пенсионирането си, Драгомир Василев в продължение на седем години работи за финансовото укрепване на Славянското дружество в България.

В този, изпълнен с изпитания живот, безспорно Невидимият свят подготви човека, който да бъде използван да изгради защитата на Братството в скалъпения съдебен процес.

През 1958 г. Драгомир Василев усилено работи по подготовка и уреждане на счетоводството на Братството. Срещу обвиненията той подготвяше необходимия доказателствен материал и внасяше в съда. Той не се уплаши от поредните заплахи, които получи. Накрая, той бе извикан на разговор в съда, където му бе казано: "А бе, Василев, докога ще ни пречиш? Не разбра ли, че трябва да има осъдителна присъда".

В този процес срещу отделни лица (Борис Николов, Жечо Панайотов) властта искаше да сплаши и разпръсне завинаги Братството. Драгомир Василев добре разбираше тази надвиснала опасност и не желаше да се опетни името на Учителя и на Братството. Той изпълни своята житейска задача.

В края на 1968 г. Драгомир и Милка заминаха за Тунис при дъщеря си – д-р Росица Василева-Лозанова.

През м. март случайно в тролея срещнах Борис Николов. Той ми каза: "Много исках да те видя." Каза ми, че на Драгомир му е време да се прибере в България. - "Пиши му!"

В отговорът на баща ми (писмото е от 23 и 24 април 1969 г.) се казва:

"... Билетите трябва да бъдат с дата не по-късно от 10 май 1969 г. ..."

Драгомир Василев отмина в невидимия свят на 10 май 1969 г. в Тунис.

Като човек, който говореше френски, английски, немски, турски и гръцки езици, в последните 5–6 месеца от живота си в гр. Монастир, Тунизия, той създава много приятелства.

За погребението, въпреки ходатайството и на акад. Ангел Балевски (председател на БАН), тогава бях научен сътрудник в БАН, паспорт не ми се даде.

По описание на майка ми, погребението се извършило не в гр. Монастир, а в гр. Сус, на около 30 км, поради липса на християнско гробище. На изпращането е имало повече от 200 души араби – все негови приятели?! После ми се каза, че баща ми от тези страни е дошел и оставането на тялото му там не е случайно.

Сестра ми, д-р Росица Василева-Лозанова работи 4 1/2 години в Тунизия. Тя беше детски лекар. В един свой сън тя се видяла като малко, бедно и болно момиченце в тези арабски страни. Тя била сред болни деца и си задавала въпроса: "Няма ли лекар да ни помогне?" Престоят в Тунизия тя го приемаше, въпреки че комунистите не пуснаха съпругът ѝ да отиде при нея. Тя загина при нещастен случай в Тунизия.

* * *

Писмо
на
Драгомир Василев
до
Павел и Елена Василеви

23.IV.1969 г.
Monastir

Мили ми Павел и Елена, също и моя обичен внук Драгомир,

Много благодаря за всички писма от вас, които съм получил. Особено последното писмо. Аз бях вече предвидял едно бързо заминаване и затова направих постъпки преди повече от месец да ми се даде виза за напускане на Тунис.

Казаха ми, че трябва да чакам още 20 дена.

Днес отново бях в тукашната полиция и оттам ми казаха, че мога да получа паспорта си (този паспорт е общ с майка ти).

Росица е писала на Сашо да купи два билета от София за пътуване от Тунис за София (с аероплан) с дата м. юни 1969 г.

Моля те, мили Поли, кажи на Сашо да не купува такива билети с далечна дата.

Билетите трябва да бъдат с дата не по-късно от 10 май 1969 г., със запазени места. Ако има нещо неясно, моля, пиши ми веднага.

Целувам ви тримата, сватя, сватята, сем. Петрови и всички роднини и близки.

Целувки от майка ти.

Прегръщам те – твой татко.

Не забравяй Елена и Драгомира.

м.о.
24.IV.69 г.

Вчера, 23.IV.69 г. втори път ходих в тукашната полиция и успях (чиновникът, който работи по паспортите) и успях да избърза с изпращането на нашия паспорт от Тунис – тук в Монастир. Днес, 24.IV. ще се напише писмото и за 3-4 дена, ако се изпрати паспорта ще пиша на Сашо да купи билетите (2, два) билети за аероплан, направо за София или през някоя държава. Ще следва писмо до Сашо и друго за теб.

Много целувки от татко Драгомир и мама Милка и всички останали

8. ПАВЕЛ ДРАГОМИРОВ ВАСИЛЕВ

роден на 04.07.1933, София

8.1. Спомени и размисли

Разказа за моите преживявания ще започна с няколко моменти от живота на баща ми и майка ми, случили се 3—4 години преди моето идване на този свят. Това смятам, че е необходимо да се знае, защото аз бях приет от тях с много, много любов и радост.

През 1929 г. баща ми, **Драгомир Василев**, заминава по банкови въпроси за Ню Йорк, Америка. По време на неговия престой далеч от дома си, разрастващата се световна икономическа криза обърква плановете му и не му позволява да изпълни задачите си. Драгомир е принуден да продължи престоя си в Америка до 1932 г.

Майка ми, Милка Василева, остава в София с двете си деца: Йорданчо на 6 години и Росица – на 2 години. При нея идва да живее и свекърва ѝ – Йордана Михайловска. За Милка настъпва период, изпълнен с редица тъжни моменти.

На 30 август 1929 г. пред дома на Милка, след автомобилна катастрофа докарват два ковчега – на майка ѝ, Манола Йордан Икономова и на малката ѝ сестричка Елеонора Йордан Икономова (по мъж Кръстю Тулешкова). Манола отминава в невидимия свят, а Елеонора (Норка), след продължително лечение от многобройните счупвания, се възстановява.

Майка ми е в постоянна молитва. Нейната утеха и опора са в Бога. Обаче, изпитанията ѝ следват. През 1930 г., след един ясен за нея сън, по-голямото ѝ дете, Йорданчо, за кратко време боледува и умира.

За съня си Милка разказваше: "Сънувам, че вървя заедно с Йорданчо по софийска улица с много хора. Изведнъж Йорданчо се изскубва от ръката ми и започва да тича напред между хората. Тичам след него и викам да спре, но виждам дълбок изкоп за строеж и как Йорданчо пада в него. Започвам да се моля на работниците и те спускат въжета с кука, поставени през макара и го издигат и спасяват". Тя продължава съня си: "Наново се намирам на същата улица и Йорданчо наново се изскубва от ръката ми и започва да тича и пак пада в същия изкоп. Започвам да се моля за помощ. Тогава един работник ми каза: "И да го извадим едва ли ще бъде нормален".

Какво се случва след съня? Милка е повикана да заведе Йорданчо на имунизация. В поликлиниката детето го заразяват от морбили. Видимо състоянието му се подобрява. Температурата спада. Пъпчиците захватват, след което започва да се дразни от светлината, вдига температурата и се установява, като последица от шарката, възпаление на мозъчната кора (менингит). Тогава лекарят се обръща със същите думи на работника в съня "... и да оздравее, едва ли ще бъде нормален".

Милка е в постоянна молитва и упование в Бога. Свекърва ѝ, баба Данка, била много измъчена и изстрадала. Здравето ѝ било силно разклатено и тези тежки моменти, тя не могла да преживее. На 25 ноември 1931 г. Йорданка Михайловска тихо и спокойно отминала в невидимия свят.

Всички тези тъжни събития за Милка стават, докато Драгомир е още в Америка.

В София, на 4 юли 1933 г., вторник, в 8 часа сутринта, аз, Павел, идвам на този свят. Бил съм едно нацупено бебе, с права черна коса, което още преди да проговори е проявявало своя характер и начин на поведение. Никога не съм се усмихвал и не съм търпял разкопчана дреха. Не съм понасял хора, които са заемали излегната поза и да се кискат. При всички тези случаи съм реагирал и дори съм посегнал да бия по-голямата от мен с шест години моя сестричка за

неприлично държание. Един ден майка ми удивена ме заварва, коленичел на една покривчица да извършвам поклони на земята между две вази. Става въпрос за дете, едва проходило, което от никъде не е можело да види този ритуал.

Бях много срамежлив. Когато станах на 5–6 годишна възраст, майка ми ме вземаше със себе си на утринните беседи в 5 часа на Изгрева. Веднъж след Паневритмията, още на поляната, мама ме заведе при Учителя да му целуна ръка, а той ме погали по главата. Освен това, имам и спомена от погребението на Учителя, на което присъствах.

Събитията след 9 септември 1944 г. ставаха все по-тревожни. Докато все още имаше богослужения в Методистката църква „Д-р Лонг“, майка ми ме водеше в неделното училище. В тези години всичко, което комунистите правеха срещу Евангелските църкви и Братството, ставаше причина много приятели на родителите ми да идват в къщи, за да споделят и искат съвет от баща ми. Аз бях много привързан към баща си и майка си, защото чувствах тяхната вътрешната сила.

В училище не бях блестящ ученик като сестра ми. Родителите ми се стараеха да ми дадат най-доброто, според възможностите им и аз оценявах техните усилия. Аз виждах и преживявах с тях всичко, което ставаше в страната ни – бомбардировките над София, евакуацията в мина „Злата“, Трънско, идването на съветските войски, заплахите от изселване, оставането на баща ми без работа и т.н.

През 1951 г. завърших гимназия в Х единно училище „Д. Благоев“ (бившата I-а мъжка гимназия). Кварталният партиен отговорник първоначално отказа да ми даде бележка за кандидатстване в Университета. Гледаше се на нас, като на фашисти, понеже баща ми отказваше да стане партиен член. Тогава казах на майка ми, че трябва да намерим връзки. А тя ми отговори: „Моли се. Нашите връзки са на небето.“

След гимназията (учебната 1951/1952 г.), отидох в язовир „Студена“ и работих на сонда. Случи се нещастие и ми се премазаха някои пръсти на дясната ръка. След това бях общ строителен работник на сградата на Българската национална телевизия, където никак не бе леко. Там срещнах част от софийската интелигенция – главно съкратени адвокати. С тази моя дейност и припечелите пари можах да помогна финансово на родителите си.

Действително, връзките ми на небето се оказаха много силни. Въпреки отправените закани, през 1952 г. ми се разреши да кандидатствам и влезнах в Агрономическия факултет, Селскостопанската академия „Г. Димитров“. През 1957 г. завърших и бях разпределен за Добруджа – машинно-тракторна станция в с. Шабла, Балчишко, като ръководител на Растително защитна база, където престоях три месеца.

На 1 септември 1957 г. се завърнах в София и се ожених за **Елена Т. Петрова**, с която дружах от училище – от 7 години. Тя ме познаваше добре и разбираше. От деня на нашето събиране, тя стана като мен вегетарианка. За нейния баща, д-р Тодор Петров, това беше нещо недопустимо. Обаче, тя остана верна на пътя, който започна с мен. И двамата ми сина – **Драгомир** (роден 1960 г.) и **Павел** (роден 1975 г.), не бяха захранени с месо. Те и сега са вегетарианци.

Елена, същата година като мен (1957), завърши Английска филология при СУ Климент Охридски“. Това стана причина, заради нея да ми бъде предложено ново място на агроном-землеустроител в Окръжен народен съвет, Стара Загора. Отидох при брат Боян Боев на Изгрева. Той ме прие с такава любов и ми написа писмо до Донка Кънева (кака Донка). Леля Донка (така ѝ виках) ме взе в дома си, като свое дете. Къщата на леля Донка беше на „Аязмото“. При нея идвах много сестри и братя, не само от Стара Загора. Всяка сутрин от дома ѝ една група се качвахме при къщичката (салона), където правехме сутрешните упражнения. Това бяха годините 1958 и 1959.

Тревожните новини от София дойдоха и до нас. В Стара Загора се

проведоха хайки за изземването на томовете с беседи.

Със съпругата ми, Елена, като дойде в Стара Загора си взехме квартира. Тя престоя не повече от една година, понеже не можах да ѝ осигурят необходимия минимум часове в гимназиите. В София тя започна работа в "Алианса", като преподавател по английски език.

През 1960 г. напуснах Стара Загора, върнах се в София, стоях 6 месеца без работа и живеехме само от заплатата на Елена.

Намерих си работа на земеделски работник в опитното поле на Института по растениевъдство край двореца Враня и в землището на с. Горни Лозен. След време бях преназначен за техник и едва в последните години, преди напускането ми, като агроном. Изпълнявах "черната" най-трудна работа, която възникваше в опитното поле.

Акад. Атанас Попов харесваше работата ми, но не можеше да направи за мене каквото и да било, понеже не бях партиен член. След един разговор, той ме насочи да мисля за подготовката си да работя в областта на систематиката на културните растения. Това означаваше през учебната 1960/1961 г. наново да кандидатствам с гимназиалната си диплома за студент в Биологическия факултет при СУ "Климент Охридски". Въпреки заканите на кварталния партиен отговорник, аз започнах да следвам задочно второ висше образование. Работех като агроном по опитните полета и учех вечер, нощем в къщи и по читални. В къщи (в дома на родителите на Елена) живеехме в една стая, понеже със заповед се нареждаше в стая да пребивават двама души.

През 1960 г. ни се роди първият син, Драгомир. В съседната стая, семейството на брата на Елена имаха 2 деца, а в третата стая живееха родителите ѝ. В три стаи живеехме 9 човека с общи сервизни помещения. Тази обстановка продължи цели 13 години! Елена, когато роди, остана в къщи по майчинство само през летните ваканционни 3 месеца. Това, което преживяхме през тези години бе една сериозна школа за нас. Такъв беше живота.

Заради учението ми и вземането на второ висше образование, колегите ми партийци ме гледаха с лошо око. За да променя нещата, аз се явих на конкурс за асистент в катедра "Ботаника" на Агрономическия факултет, като отличен студент. От петимата явили се кандидати, аз взех първото място, но наново ми се попречи. От Института по растениевъдство чрез градския комитет на партията не бях допуснат и докладван на Факултетния съвет. Впоследствие бе написана за мен ужасна характеристика, за която поисках да се направи анкета чрез вестник "Работническо дело". Дори не ми отговориха.

Задочното ми следване в Биологическия факултет завърших през 1966 г. с пълен отличен на държавния изпит. От взетите конкурсни и университетски изпити, повече от 100, видях постоянната помощ, която ми се даваше от невидимия свят. Чудесата ставаха, когато след молитва с майка ми, отивах на изпит.

При завършването ми на Биологическия факултет, акад. Атанас Попов беше починал. Хората, които ми даваха кураж и ме насърчаваха да уча ги нямаше. Тогава, сам акад. Даки Йорданов ме потърси, за да ми предложи работа в Ботаническият институт с ботаническа градина при БАН. Той беше ректор на СУ "Климент Охридски", директор на Ботаническият институт, завеждащ катедра "Ботаника" при Биологическия факултет, мой професор по систематика на растенията, председател на Комисията за държавен изпит и най-важното, той ме познаваше като отличен студент. Обаче, поредно от Института по растениевъдство побързаха да дадат по служебен път характеристиката, с която ми бе спрял избора ми за асистент в катедра Ботаника на Агрономическия факултет. Тази характеристика ми бе написана от партийния секретар на секция "Растителни ресурси" към Института по растениевъдство.

Вече повече от 2 години аз бях под ударите на този човек, който въобще не ме понасяше, понеже аз отказах да работя за него.

Всичките ми приятели ме съветваха да се моля на Бога за този човек, да търся в него най-красивите черти в характера му и тази частица от Бога, вложена в него. Това беше поредната школа за мен и промяната дойде.

Същият човек ми написа нова и хубава характеристика и аз можах на 1 септември 1967 г. да започна работа в Ботаническият институт, като биолог. Веднага заминах в командировка в Рила планина. Три дни по-късно, след автомобилна катастрофа се намерих в Самоковската болница с пукната глава и тежко сътресение на мозъка. С прибирането ми вкъщи, Елена започна да ме лекува с лапи от квас и конски кестен (по Димков). Смяташе се, че поне 6 месеца ще съм неработоспособен. Междувременно в секцията, в която бях назначен, се обяви конкурс за научен сътрудник и то за определен човек. Аз бях вече на 34 години и нямах какво да чакам. Никой не очакваше, че ще се възстановя и започна да уча.

Един месец след катастрофата започнах да правя опити да чета. Главоболието ме съпътстваше, но аз упорствах. Конкурентката ми за мястото "научен сътрудник" се отказа да се яви. Комисията не знаеше какво да прави, но след 2 часа закъснение от определения час ме приеха за писмен и устен изпит. Станах научен сътрудник в секция "Геоботаника" на Ботаническият институт при БАН.

Така се сложи началото на един нов период от живота ми – 24 години в Ботаническият институт. Работех заедно с проф. Велчо Велчев. Той беше много ерудиран, с качества на научен работник. Проф. Велчев ми даде много познания. Той стана директор на Института и завеждащ катедрата "Ботаника" в Биологическия факултет. Постоянно пътувах в командировки из страната с него за теренни проучвания. В продължение на 12 години аз преподавах, като негов асистент, в катедрата по Ботаника.

Проф. Велчев беше честен комунист, който след 10.XI.1989 г. не се промени. В този период от време на усилена научна работа излезнах с моето име (сам или в колектив) повече от 50 научни публикации, 4 монографии, десетки научно-популярни статии в списания и енциклопедии, разработки по договори и социални поръчки.

Бях ограничаван за пътувания в чужбина. Не ми се даде възможност за специализация и да защита дисертация. Мисля, че при тези обстоятелства, вероятно за мене това бе тавана – научен сътрудник I степен. Аз бях благодарен на Бога, защото обичах работата си. Прекарвах с месеци из планините и в най-красивите места на нашите резервати и национални паркове. В командировките преживях още пет автомобилни катастрофи. Последната бе след пенсионирането ми, като пътувах по договорна тема. След челния удар със самосвал, аз излезнах от смазаната кола само със счупено рамо.

Благодаря на Бога! Винаги и навсякъде Той ми е помагал и закрилял. За този ми изпълнен с радости и изпитания живот много духовни сили, подкрепа, любов и грижи получавах от майка ми и съпругата ми.

През 1972 година майка ми, пресичайки Цариградското шосе, бе блъсната от кола. Тя бе редица дни в безсъзнание със счупен таз, ръка, глава и мозъчно сътресение. По-късно се установи, че има наранен жлъчен мехур, за която тя бе оперирана. Накрая, от шриц инфекция, тя пожълтя от хепатит и бе прехвърлена от "Пирогов" в Инфекциозната болница.

Цели 6 месеца майка ми прекара в болнична обстановка. Какво ли не, не й мина през главата, но духът ѝ остана силен. Тя бе най-тежкия случай в болничната стая на "Пирогов", но всяка вечер се молеше на глас за всички страдащи край нея.

В този период от време нейните ужасни болки започнах и аз да чувствам. Това явление тогава не го разбирах, но после ми стана ясно, колко голяма е връзката ми с нея. Аз трябваше да я науча да ходи наново и Бог помогна.

Тя живя още 7 пълноценни години, до 1979 г. и не се налагаше да употребява бастун.

До последно майка ми бе на крак и вечерта, когато си тръгнах от дома ѝ, на 25 януари 1979 г., изпращайки ме до входната врата, тя ми каза: "Сбогом". Това ме стресна и аз се върнах и я попитах защо се сбогува с мен, а тя ми каза: "Не знам".

До последно майка ми бе на крак и вечерта, когато си тръгнах от дома ѝ, на 25 януари 1979 г., изпращайки ме до входната врата, тя ми каза: "Сбогом". Това ме стресна и аз се върнах и я попитах защо се сбогува с мен, а тя ми каза: "Не знам". Тогава ме прегърна и ме задържа в прегръдката си. На другата сутрин в 5 часа, тя отмина в Невидимия свят.

Във времето от голямо значение за мене бе връзката ми с редица братя и сестри от Братството. Освен материали за четене, които получавах, никога няма да забравя часовете прекарани в молитва, общи вечери и музикалните изпълнения.

Най-продължителна ми бе връзката с брат *Петър Филипов*, който отвори дома си. При него често отивахме с майка ми на молитва и се срещахме с *Марийка Марашлиева*, *Дина Станчева*, *Боянчо Златарев*. Това бяха незабравими вечери.

Брат *Петър Филипов*, след счупването на крака си, се налагаше да ходи на бани. Повече от две години с *Боянчо*, брат *Петър*, *Марийка* и аз, по 3-4 пъти седмично бивахме в 5.30–6 часа в *Панчаревската баня* още при пълненето на горещия басейн. Страданието ми от хецване, дископатия в кръста, което имах от 10 години, изчезна. Този мой контакт и приятелство с брат *Петър* беше за мене повече от благословение. Когато той пожела с моята кола да го закарам една нощ до с. *Миндя*, *Търновско* при брат му *Нойо*, все още не разбирах състоянието му. Тогава с нас дойде и *Марийка Марашлиева*. Помня, че цял ден бях на работа и се чувствах много уморен, но тръгнахме.

След период от няколко месеца, в първите дни на м. април 1984 г., брат *Петър* ме извика в *Русе*. Пристигнах към 6 часа сутринта. Беше още тъмно. Позвъних. *Марийка* беше станала. Влезнах в стаята, където брат *Петър* беше седнал в леглото си. Запалена бе нощната лампа, обаче, светлината, която той излъчваше ми се строи по-силна и по-ярка. Край него имаше сияние. На 20 април 1984 г. брат *Петър* отмина от този свят. Той преживя много физически, но и душевни болки. От много хора се беше разочаровал и страдаше за тях. Понякога се чувстваше огорчен и обиден. Нашите събирания при него бяха следени, но той не се уплаши. Връзката му с Учителя бе постоянна и реална и това му даваше сили.

За дълго бях в кореспонденция с *Катя Зяпкова*. Мама дружеше с нея и прекара една зима при *Катя* в с. *Змеево*, *Старозагорско*, в къщата на близнаците *Георги* и *Димитър*. След като *Катя Зяпкова* получи инсулт, ходих в с. *Змеево* да я видя. Нейните писма, изпълнени с цитати от беседите бяха от голямо значение за мене. До последния момент, доколкото силите ѝ позволяваха, тя пишеше.

Колко много кураж в живота ми е давала *Невянка Неделчева*. Как много ми липсват сега всички тези наши приятели!

През 1992 г. бях повикан със съпругата си на богослужение на наново събралата се църква "Д-р Лонг", в един клуб на СДС.

Богослуженията се водеха от пастир *Здравко Безлов*. Минал през лагери и затвори за близо 13 години, сега той парализиран, след инсулт, наново се бе качил на амвона. Той събра църквата в *София*, но направи и необходимото да организира *Методистката църква* в *България*. През 1993 г. пастир *Безлов* получи инфаркт и

почина. Необходими бяха хора, верни на делото, които да опазят Църквата от самозвани методисти.

През 1994 г. ме поканиха да стана секретар на Настоятелството, а след това ръководител на миряните за Софийската църква.

Впоследствие, през 1997 г. бях избран за ръководител на миряните за цяла България и член на Централното ръководство. Привлечен бях на работа в офиса на Централното ръководство.

Задавах си въпроса: Защо Бог ми определи тази работа? Станаха смени на пастирите. Понякога се налагаше аз да заемам амвона.

През 2004 г. пастирът на църква "Д-р Лонг" напусна, което предизвика разцепване на Църквата.

В този кризисен момент осъзнах отговорността си и с помощта на верни сестри и братя запазахме част от миряните.

Епископ Болетер от Цюрих пристигна.

Също така супериндентант пастир Б. Алтунян се намеси.

Аз ще кажа, че Църквата оцеля, защото Бог беше с нас. Бяхме загубили всички деца, младежи и повече от 75 човека членове на Църквата.

Сега имаме млад и енергичен пастир и Бог благославя работата ни.

Задавал съм си въпроса: Защо в християнската религия има толкова много деноминации? Погледнете хората, колко големи различия има между тях в тяхното духовно развитие.

Всеки човек според светлината, която има, трябва да намери църквата, обществото, където да получава храна и пълнота за душата си.

Никого не упреквам, но искам да насърча всички, които са познали Бога, да търсят, да учат и духовно да израстват във вярата си. Това е задача за всеки един от нас.

8.2. Защо приех да участвам в поредицата издания «Изгревът», том XXIV?

Павел Василев

От близо 30 години познавам съставителя на изданието "Изгревът" д-р Вергилий Кръстев, чрез Петър Филипов (ученик и последовател на Учителя Петър Дънов), и от периодично изнасяните концерти-рецитали. От него научих за проучванията му върху връзката между Евангелската методистка църква в България и Бялото Братство, респективно Учителя Петър Дънов. Д-р Вергилий Кръстев ми представи своя план-концепция за том XXIV и потърси моето съдействие.

За съжаление до сега нямаме публикувани системно подредени и пълни материали върху историята на Евангелската методистка църква в България.

В изнесените факти в публикации, относно ролята на Евангелската методистка църква в живота на Петър Дънов вече се допуснаха известни неточности.

Във времето, познанието на връзката между Учителя Петър Дънов и Евангелската методистка църква почти се загуби. Тези хора, чрез които се осъществяваше тази връзка в миналото, вече много от тях не са на този свят. Това бе и главната причина да приема и да съдействам с участие в "Изгревът" том XXIV и да изнеса някои исторически факти.

Освен това, иска ми се доколкото мога да разсея разширяващото се негативно отношение към Бялото Братство и Учителя Петър Дънов в нашите среди.

От всички, които четат тези редове, искам добре да се знае, че аз съм израсъл в евангелско семейство и приемам Исуса Христа за мой Господ и Спасител.

Моят пралядо, Гаврил Илиев, е първият евангелист в България и първият българин – методистки пастир. Дядо ми, Йордан Икономов е също евангелски методистки пастир.

Аз милея за Евангелската методистка църква, защото тя е реформирана и свободна църква, не е обвързана с държавните институции и позволява на всеки, който иска да учи Словото Божие, да се моли и хвали Бога, да се приобщи към нея.

Сега нека, ние, евангелистите, да погледнем и възобновим във времето в годините от живота и дейността на Петър Дънов, нашите взаимоотношения и връзка с него.

Да си припомним, според биографията му, периода от втората половина на XIX век. Петър Дънов е малко момченце, което малко говори и е срамежлив. Той е отглеждан в дома на по-голямата си сестра Мария. Семейството на Пеньо и Мария Стамови са евангелисти-методисти и живеят в сградата на Методистката църква във Варна. Петър Дънов участва в живота на Църквата, израства и след гимназията постъпва като ученик в Американското научно-богословско училище в Свищов. Там учители са му пастирите Стефан Томов и Йордан Икономов (моят дядо). Завършва с отличен през 1887 г. и през 1888 г. работи в с. Хотанца, Русенско, като първоначален учител и методистки проповедник. С препоръчително писмо от Стефан Томов и Йордан Икономов заминава за Америка да учи богословие в Методистката семинария Дрю, гр. Медисън, щата Ню Джърси.

През следващия период, годините 1900–1922, методистите у нас приемаха Петър Дънов като евангелски проповедник, който има свой индивидуален път на работа. Тогава Петър Дънов проповядваше Словото Божие, като проповедите му са изградени върху текстове от Библията. На неговите събрания, той е ползвал евангелски песни от сборниците „Свещени песни“, издадени през 1900 и 1907 г. в Самоков и сборника „Духовни песни“ - 1923 г. (В том XXIV ще намерите някои от тях.)

В евангелските методистки среди, П. Дънов е приет с много внимание и любов. При посещенията му в София, той е отсядал в общежитието на Методистката църква на ул. „Леге“. Той постоянно е бивал в кореспонденция със своите приятели проповедници и пастири от църквите в различните градове.

През периода 1922-1944 г. проповедници и миряни от Методистките църкви приемаха Петър Дънов вече като Учителя Петър Дънов. Те пазеха и държаха на своята църква, но се интересуваха от беседите на Петър Дънов, включваха се в живота на Бялото Братство с присъствие на беседи или в екскурзии.

Духовното развитие на Методистката църква, в тези години, има своя успех. То бива успоредно с линията на успеха, който има Школата на Учителя Петър Дънов. Различията във виждането и разбиранията на Петър Дънов и в Евангелските методистки църкви не са били подлагани на коментар (изкл. публикацията на пастир Стефан Томов) [*Забележка на съставителя*: Вж раздел IV. т. 1.3. Теософия и дъновизъм // *Християнски свят*, Г. XXVIII, бр. 5 (V.1924), с. 65-67.]

Методистите, участващи в живота на Бялото Братство никога не са наричани дъновисти, но те учеха и растяха духовно. Моите спомени и наблюдения са от годините преди Втората световна война, по време на войната и началото на комунистическия период. Това беше време, когато напрежението в народа постоянно нарастваше от неизвестността, бомбардировките, преследванията, арестите, изселванията и убийствата, свързани с политическите промени в живота на страната.

В тези години родителите ми, нашите родственици и приятели винаги са имали връзки с Бялото Братство и Учителя Петър Дънов. Между семействата, които посещаваха църквата "Д-р Лонг" имаше не малко, които поддържаха приятелство с братята и сестрите от Изгрева.

В тези усилни времена имаше взаимоотношения на помощ – не само духовна, но и материална. По време на бомбардировките много софиянци търсеха убежище на Изгрева или тези с по-леви идеи – укритие. Когато комунистите след 9 септември 1944 г. започнаха гонитбата и изселванията, всички вярващи в Бога, всеки един, независимо дали беше от Братството или от средите на Методистките църкви, помагаше. Тогава имаше купонна система и черна борса. В къщи понякога имахме масло, изпратено от провинцията до Изгрева. На Изгрева братята и сестрите бяха съпричастни със скърбите и тревогите, които преживяхме с арестите и скалъпените процеси срещу пастирите.

Пастир Здравко Безлов, само на 27 години, беше свален от амвона, арестуван, инквизиран, съден като шпионин и 13 и половина години прекара по лагери и затвори.

Църквата "Д-р Лонг" бе разпръсната.

Преди ареста на Учителя Петър Дънов, на 27 декември 1944 г., той отмина в невидимия свят. Всички тези събития още повече укрепваха връзките между църквата "Д-р Лонг" и сестрите и братята от Изгрева.

В нашето семейство също преживяхме сътресения. Баща ми, **Драгомир Василев** бе съкратен от адвокатската колегия с мотив, че има две професии (адвокат и заклет експерт-счетоводител). Истинската причина бе, че той подписа протестното писмо за задържането и процеса срещу Кръстьо Пастухов. На мене, Павел Василев, ми отказаха да ми дадат бележка от ОФ [*Забележка на съставителя*. ОФ – организация "Отечествен фронт", създадена от властта.], за да кандидатствам за висше образование. Тогава заминах да работя на язовир "Студена", Пернишко, на сонда.

В тези години, когато започнаха гоненията в Бялото Братство, вземането и унищожението на хиляди томове беседи на Учителя и извършването на арести на Изгрева, баща ми, Драгомир Василев не се поколеба да се намеси, да събере Братския съвет на Бялото Братство и да **организира защитата в процеса** срещу Борис Николов и Жечо Панайотов.

Беше време, когато пастирите бяха в затвора, Учителят в невидимия свят, но до нас, като светъл лъч, достигаха на циклостил и на пишуца машина проповедите на пастир Симеон Попов и изработените "Мисли на Учителя за всеки ден".

Духовният живот, въпреки репресиите, продължаваше със съвместното събиране на братя и сестри от църквата и Изгрева по домовете на малки групи за молитва, четене на Словото Божие и на беседа от Учителя и по възможност изпяване на някоя песен. Това бяха **реални, живи, взаимни връзки**, които се осъществяваха тайно. В София, поради жилищната криза, бяхме задължени да живеем по двама души в стая. На Изгрева всяко движение между бараките и къщичките се следеше. Страхът присъстваше навсякъде, но ние се търсехме и събирахме и Бог беше с нас. Имаше приятелство помежду ни. Например, мама дружеше с редица сестри на Изгрева – Мария (Миката) Тодорова, двете са били съученички в гимназия "Васил Априлов", Олга Славчева, Невянка Неделчева, Катя Зяпкива, Марийка Марашлиева, с. Савка, Милка Периклиева и т.н.

Баща ми контактуваше с Борис Николов, Петър Филипов, бр. Боян Боев, Методи Константинов и др.

Аз също имах привилегията да съм във връзка с много сестри и братя от Изгрева. Колко помощ и благословение съм получил чрез тях.

Например, бр. Боян Боев ми даде писмо до Донка Кънева (леля Донка), когато ме назначиха на работа като агроном в Стара Загора. При нея живях близо половин година и тя ме гледаше като майка. В нейния дом се събираше Братството от Стара Загора и околностите.

Петър Филипов, освен, че укрепяваше вярата ми с молитви и разговори, той ме спаси от постоянните хецвания (дископатия), от които страдах близо 10 години. С него, Боянчо дърводелеца, Марийка Марашлиева по два пъти седмично в продължение на 2 години ходихме в Панчарево на банята в 5.30–6 часа, при пълнене на горещия басейн.

Колко много съвети съм получавал от Невенка Неделчева, много материали за четене от Катя Зяпкова.

Когато бивах на Изгрева и след като си тръгнех, изпитвах желание да хвъркна. Същото преживяваше и майка ми. Щастлив бях, че можех да споделям с близките си преживяното. Елена (съпругата ми), леля Норка (Елеонора Тулешкова), баща ми и майка ми, свако ми Любен Доганов, вуйчо ми Богдан Икономов и т.н. Когато работех в Института по ботаника при БАН, бях викан и предупреден от Партийното бюро, че са ме видели в нощта срещу Великден на площад "Александър Невски". Благодаря на Бога за закрилата, която получавах!

Като описвам моите познанства и връзки с Изгрева, като илюстрация на взаимоотношенията през комунистическия период, ще кажа, че ние, родителите ми и аз, не бяхме единствените.

Сега ще съобщя една моя изненада. Отивайки на поредния концерт-рецитал, организиран от д-р Вергилий Кръстев, там аз срещнах близо десетина човека от посетителите в църквата "Д-р Лонг". Знам, че това не е случайно. Същият Дух, който работи на Изгрева, присъства и в "Д-р Лонг". Въпреки статията и писанията на пастир Христо Куличев във в. "Зорница", хората са жадни за Словото, а това ни задължава да работим за Бога. (Виж в. "Зорница", бр. 4, м. април 2007 г. и бр. 5, май 2007 г.)

След моите изявления, може да се достигне и дотам, че някои приятели могат да ми отправят упрека, че съм станал дъновист. Ще отговоря, че аз **принадлежа като член на Евангелската методистка епископална църква в България и работя и ще работя за Божието дело в нея**, понеже аз съм израсъл в нея и това е моята църква, която пазя. Обаче, това което съм получил от Словото на Учителя Петър Дънов ме прави да се преклоня пред него и да благодаря на Бога.

За мен Петър Дънов е Учителя Дънов.

За мен Учителят Дънов е Учител на Бялото Братство.

В заключение, иска ми се да напомня, че България е православна страна. Православната църква винаги е воювала срещу евангелските църкви, но и срещу Петър Дънов и неговите последователи. Не забравяйте, че те и сега гледат на Евангелската методистка църква и на Бялото Братство, като нежелани секти в българското общество. Под въздействието на Светия Синод властите постигнаха на моменти ограничаване дейността, както на евангелските църкви, така и на Бялото Братство. През време на комунистическата диктатура, атаките на Православната църква утихнаха, понеже самата Църква беше ограничена. След 1990 г. Православната църква поднови атаките си, които ясно са изразени срещу последователите на Учителя Петър Дънов. Това обстоятелство влияе върху българската общественост и на някои наши сестри и братя от Методистката църква, които не знаят историческите истини. Изисква се да внимаваме с отправяните от нас упреци и квалификации.

Павел Василев

12.10.2007 г.

19.40 часа

Ползвана литература

1. **Василев, Самуил.** Към историята на Евангелската методистка епископална църква в България, 680 с. (ръкопис)
2. **Ватралски, Стоян.** Америка и България. // *Духовна обнова*, февр. 1929.
3. **Ведър, Д., Събчев, К.** Щатски мисионер превежда Библията на български. // *Стандарт*, 12 април 2006, с. 20.
4. **Вестители на истината.** Състав. Хр. Куличев, София, Българско библейско д-во, 1994. 415 с.
5. **Дафинка Л. Доганова.** 28 февруари 1889 г. – 2 декември 1938 г. Помен. Речи, произнесени при погребението на 4 декември 1938 г.
6. **Драганова, Т., Генчева, Цв., Цонева, Р.** Хроника. Търновският край през Възраждането. В. Търново, ПИК, 1994. 167 с.
7. **Д-р Ригс и превода на Библията.** // *Зорница*, Г. 125, № 12, дек. 2001.
8. **Кернс, Ърл.** Християнството през вековете. История на църквата. София, Нов човек, 1998. 671 с.
9. **Изгревът на Бялото Братство пее и свири, учи и живее.** Т. I–XXIII / Състав. Вергилий Кръстев. София, Житен клас, 1993-2006.
10. **Кратка история на методизма.** Що е? От где е?. Прев. Стефан Томов. Русе, Методистката книжарница, 1896. 55 с.
11. **Куличев, Хр.** Учителят и лъжеучителите. // *Зорница*, Г. 131, № 5, май 2007.
12. **Кунчева, М.** Те направиха много за България. Българските евангелисти милеят за духовното, патриотическо и културното процъфтяване на нашата страна. // *Духовна светлина*, май-юни 2001, с. 7.
13. **Лонг, Алберт.** Славяните и българите. // *Християнски свят*, 1907, с. 170, 187, 207.
14. **Македонски, М. Ив.** Спомени. I. Материали за историята на гр. Криворечна Паланка. Гл. X: Тежки дни. Схизмата. Хаскел, Лонг и Кларк в Паланка. София, Криворечно-Паланешкото благотворително братство „Осогово“, 1925, с. 53-58.
15. **Марков, М. Ж.** Пастир д-р Стефан Томов. // *Български бранител*, № 103, май-юни 1939.
16. **Марков, М. Ж.** Сестрата на Учителя. // *Български бранител*, Г. XII, № 121-122 (I-II.1941), с. 5.
17. **Мизов, Н. и др.** Протестантски секти в България. София, Партиздат, 1972. 224 с.
18. **Пашов, Влад.** Необикновенният живот на Учителя Петър Дънов. София, 5Ф, 1992. 128 с.
19. **Петър Василев.** Извлечение из биографията му. // *Християнски свят*, Г. XIX, № 5, май 1910.
20. **Попов, М. Н.** Заслужен юбилей. // *Зорница*, Г. 45, 18.III.1925.
21. **Попов, М. Н.** Манола Юрдан Икономова. // *Духовна обнова*, Г. VIII, № 10, 1929, с. 33.
22. **Попов, С.** Евангелски ветерани. // *Зорница*, Г. 51, 1931.
23. **Славов, Ат.** Пътят и времето. Светска биография на Петър Дънов. Т. 1. Началото. София, Бяло Братство, 1998, 313 с.
24. **Сираков, Ст.** Иларион Макариополски. Слово за него и всебългарската борба за освобождението ни от църковно-духовно иго. София, Отечествен фронт, 1973. 201 с.

- 25. Тодоров, Вл.** Българското Евангелско Дружество и Възражданието. // *Зорница*, Г. 45, 24 юни 1925.
- 26. Томов, Стефан.** Д-р Алберт Лонг (р. 1832 г. – п. 1901 г.). На светлата памет на своя учител – живот и дейност. 1935. (ръкопис)
- 27. Томов, Т. Ст.** Един ратник от епохата преди и след Освобождението. // *Сборник в памет на проф. Петър Ников*. София, 1940, с. 498-508.
- 28. Уошбърн, Д.** Петдесет години в Цариград. Спомени от Роберт колеж. София, Отечествен фронт, 1980. 177 с.
- 29. Фехлауер, Адолф.** Мартин Лютер – Живот и вяра. Хаус Милуоки. Уисконсин, Нортвестърн пбблишин, 1994. 205 с.
- 30. Хаджиниколова, Елена Костадинова.** Д-р Алберт Лонг и българите. (ръкопис)
- 31. Хаскел, Х. К.** Исторически преглед на европейско-турската мисия за последните петдесет години. // *Юбилеен сброник Петдесетгодишнината от започването на Евангелската Мисионерска дейност в България*. 1908, с. 13-31.
- 32. Цветанова, Елис.** Родословието и живота на Гаврил Илиев. (ръкопис)
- 33. Reimers, Hang Yakob.** Amerikaner grindeten die Metodistische Arleit in Bulgarien. Zum 100 Todestag von Albert Zimerick Long (1832-1901). // *Unterwegs Magazin*, 2001, p. 17.

Павел Василев

V.
АМЕРИКАНСКАТА ОБРАЗОВАТЕЛНА
ДЕЙНОСТ
В БЪЛГАРИЯ И
МЕТОДИСТКАТА ЕПИСКОПАЛНА
ЦЪРКВА

- 1. Американската образователна дейност в България.**
- 2. Американски девически пансион – Ловеч**
- 3. Освещаванието на Методистката Епископална Църква в гр. Ловеч**
- 4. Второ лятно училище на българските евангелски проповедници – Ловеч**
- 5. Евангелската методистка мисия и протестантското училище в Свищов**

/ протойерей Стефан Ганчев

1. Американската образователна дейност в България

Американската образователна дейност в България Полувековна България. Илюстриран юбилеен албум 1878–1928.

Ред. Евгения Марс.

София, Евгения Марс, 1929, с. 391–393.

Флайб Х. Бляк

Директор на Американското училище в София

Четири заведения главно са застъпвали такава дейност в България. Това са следните: Роберт Колеж в Цариград, Американският колеж за момичета в Цариград, Американските училища в Самоков и Американското училище в Ловеч. Голям брой момчета и момичета са се възпитавали в тези заведения през последното половин столетие. Ще кажем по нещо за всяко едно от тези заведения по ред.

Роберт Колеж

Роберт Колеж беше основан през 1863 г. и още през първата година от неговото съществуване бяха записани българи между учениците му. Почти половина от учениците, свършили Колежа до 1895 г. бяха българи. Тези негови питомци са заемали важни длъжности и са допринесли много за напредъка на своята страна.

Образованието, което са получили тези ученици в Роберт Колеж, е ценно в три отношения.

Първо, като прибавка към доброто общо образование, което са получили Колежът им даде основно познаване на английския език и доста добро такова и на френския език.

Второ, Колежът им даде превъзходна нравствена подготовка, която води към развитие на характер и мъжество, подготовка, която придобиха повече от живия пример на своите учители, отколкото чрез някаква школовка в класната стая.

Трето, Колежът разшири познанията им за света и разбиранията им за обществото, всред което живееха. Те влизаха в Колежа в контакт с някои велики учители, които сложиха своя отпечатък върху техните характери.

Американски колеж за момичета

Американският колеж за момичета в Цариград беше основан през 1871 г. и вписа българки между своите ученички още от началото на съществуването си. По онуй време нямаше друго подобно заведение за женско образование в Близкия Изток. Ето защо, неговите ученички имаха рядка привилегия за времето и намериха зад стените на колежа подготовка, съобразна със своите нужди, и подобна на онази, която получаваха братята им в Роберт Колеж. Възпитаничките на този Колеж могат да се срещнат из всички краища на България и заемат видно място в обществото.

Американски училища в Самоков, Пловдив, Стара Загора

Американските училища в Самоков бяха основани през 1860 г.; мъжкото училище беше открито в Пловдив още предишната година, а девическото училище в Стара Загора през следната година. Тези училища бяха преместени в Самоков през 1871–1872 г. При все, че не съм в състояние да дам точния брой на учениците, които са били записани в тези две училища, няма да сбъркам, ако кажа, че броят им надвишава 2000 души. Техни възпитаници можете да срещнете почти във всяко градче в България.

Американско училище за момичета

Американското училище за момичета в *Ловеч* беше основано около 1870 г. и от тогава до сега е развивало ценна работа, свързана с образованието на момичета. Беше признато от Министерството на народното просвещение през 1926 г. като средно учебно заведение. Това училище е едно добре обзаведено предприятие и заема важно място в девическото образование в България.

Американски колеж в София

Този Колеж е изникнал из споменатите вече две Самоковски училища. Тези две училища бяха основани от един американски мисионерски борд и бяха ръководени от него до 1926 г., когато мисията пожела да се оттегли от този вид работа в България, като я повери на независим борд от настоятели. Този нов борд се основа в 1926 г. със седалище *Ню Йорк*. Този борд представлява една филантропична организация, която няма нищо друго за цел, освен изграждането на Колежа и събиране средства за неговата поддръжка. Средствата за градежа на зданията и за учителските заплати се подаряват от лица, филантропично настроени. Колежът не получава никакви поддръжки от американското правителство.

Целта на Колежа е да даде едно основно общо образование на учениците си. За да постигне това, той иска да работи в съгласие с Министерството на народното просвещение, тъй като целите им са общи. Отговорните лица за ръководството на Колежа желаят също, щото неговите свършивши да получат възпитание, което най-добре ще ги подготви да бъдат почитени и полезни граждани на отечеството си. Изисква се от учениците, не само да усвоят английския език, но и да изучат известни предмети на този език. Същевременно учениците не занемаряват и българския език, тъй като не е желателно да се изучи чужд език за сметка на родния. Колежът също иска да събуди интерес у учениците към обществения живот на собствената им страна.

Курсът на Колежа обхваща 6 години, т.е. една година повече от този в народните гимназии. Има две причини за това удължаване на курса. Първата причина е, че е нужно повече време, за да се усвои английския език добре, като същевременно не се жертвуват другите занимания, които са нужни за образованието на ученика. Втората причина е, че вярваме, какво по-дългия период учение в действителност представлява преимущество за учениците, понеже обезпечава по-щателно занимание и повече зрялост на ума и характерът на ученика преди да предприеме работа в университета.

Приемат се само ученици, които са свършили прогимназия с голям успех. Обикновено при постъпването учениците са около 15 години, а при свършването 20 години.

Всички ученици са пансионери. Като приходящи ученици могат да се приемат само децата на учители в Колежа или на други лица из училищното общество. Вярваме, че съвместния живот, било в класната стая, било на игрището, било в трапезариите и спалните, ще представя ценен принос към възпитанието на момчетата и момичетата. Колежът се стреми да предвиди и развитието на личността и характера на всеки отделен ученик.

Колежът сега гради нови здания край *София*. Когато се привършат те, ще има отлични приспособления за добра грижа за учениците в спалните и класните стаи. Три здания за момичета бяха свършени в 1928 г. и сега се обитават. Едно здание за момчета ще се свърши през лятото на 1929 г., а останалите – в най-скоро време. Предвиждат се помещения за всичко 500 учащи се. Не е желателно да има повече от 500 души в едно заведение, защото в такъв случай индивидуален контакт между ученици и учители мъчно може да се установи. Лицата, отговорни за този Колеж желаят и се надяват, че ще направят от него ценен принос към образованието в България.

2. Американски девически пансион – Ловеч

Американският девически пансион в Ловеч

Полувековна България. Илюстриран юбилеен албум 1878–1928.

Ред. Евгения Марс.

София, Евгения Марс, 1929, с. 398–399.

Пастор В. Г. Зяпков

Американското девическо училище в Ловеч датира от 1880 г. В тази година то се отваря в града Троян с девет ученички и един учител – американецът г-н Чалис. След свършването на първата учебна година г-н Чалис намира за добре да премести училището в Ловеч. Отначало за училище е служила една малка къща с една стая и едно коридорче. Малката стая с коридорчето са служили за всичко – занимателна стая и кухня. Числото на ученичките през втората година е било 12, а това на учителите – три. На следната пролет – през 1882 г. се започва строежа на училището върху собствено място.

През месец септември същата година учебните занятия се водят в новото здание. Сега са вече 12 ученички и трима учители. С пристигането на добрата и способна директорка г-ца Блякбърн активността на училището се значително засилва. Построяват се още две здания за нуждите на пансиона. Числото на ученичките се увеличава ежегодно. Голямата, обаче, и силна работа на Ловчанския пансион започва след войните, когато пристигат новите мисионерки-учителки: г-ца Пери, г-жа Райвс и г-ца Търнър. Военните години, които спъваха хубавата и плодовита дейност на г-ца Блякбърн и нейната помощница г-ца Дейвис, се бяха вече изминали и новите мирновременни условия искаха нови идеи и старания. Новата и енергична директорка г-ца Пери, сполучи със своето умение и трудолюбие да отговори на нуждите на времето.

Засилиха се учебните занятия. Назначиха се нови и отварящи на нужния ценз учители. Постараха се да приравнят програмата с тази на нашите държавни гимназии. Направиха се постъпки и за признаването на пансиона от съответното министерство за средно учебно заведение. Направените от Министерството на просветата ревизии изнесоха големия прогрес на училището и скоро след това биде признато за полукласическа девическа гимназия.

Училището в Ловеч не е само един образователен институт. Ако то стане един ден такова, тогава не ще оправдава вече своето съществуване, защото и другите гимназии в България дават образование на младите. Ловчанския пансион, обаче, не дава само образование, но и възпитание. Той не се стреми само да пълни ума със сухи познания, но се грижи за оформяване на характера, за разхубавяване на душата, за заякчаване на волята. Той има за цел да подготви младите българки за живота. В това отношение Ловчанския пансион държи рекорд. Надали има друго училище в България, което при пълно зачитане църковната принадлежност на учащите се, и държейки сметка за свободата на съвестта на човека, върши такава великолепно възпитателна работа, каквато върши Ловчанският пансион. Там не се върши никакъв прозелетизъм. Всяка неделя ученичките се водят на евангелска църква, но когато някои пожелаят да отидат на православна, те са свободни да сторят това под надзора на една учителка. Молитвеният час, който се държи всяка заран, не е задължителен за никоя ученичка. Всички занятия, с изключение на български език, се водят на английски. За начинающите се уреждат специални часове за изучаването на езика. Ученичките от по-горните класове са организирани в разни клубове: спортен клуб “Млада чучулига”, “Стенографски клуб”, клуб “Утрен молитвен час”, “Готварски клуб” и др.

Всички тези клубове имат за цел всестраниното развитие на девойката, като при това по-големите ученички помагат на по-малките. Българското общество цени високо благодарната работа на Американското училище в Ловеч. Това се констатира както от много благодарствени писма, които директорката получава, така и от големия наплив на кандидатки. Всяка година повече от сто заявления остават да чакат ред за другата година, понеже местата се скоро запълват. Има случай, когато родителите ангажирват места за дъщерите си една година преди тяхното постъпване в пансиона. Таксите са много евтини за един пансион. До миналата година бяха 8000 лева на година, като в тази цифра се включва всичко. Тази година таксата, поради общото поскъпване на хранителните продукти се повиши на 10,500 лева. Затова и Американското училище в Ловеч не е само за най-богатите български дъщери, но и за средната ръка родители. Големият наплив от ученички застави Женското мисионерско дружество в Америка, под чийто грижи е Ловчанския пансион, да помисли за едно увеличение на числото на училищните сгради. В 1926 г. се построиха две нови и големи здания "Блякбърн Билдинг" и "Дейвис Хол". В тези широки и удобни здания се помещават сега класните стаи, кабинетите, дирекцията, театралната зала, гимнастическия салон, трапезарията, кухнята за практически упражнения и спалните. Ловеч има полза от пансиона във всяко отношение, но най-много в икономическо и благоустройствено. Общината в своите отношения към пансиона многократно е потвърждавала това. Днес, когато нравите са разпуснати зад линията на благоприличието, когато моралът е толкова много понижен, когато сляпото копиране на Запада влива отровни струи в душата на подрастващото поколение, когато нуждата от здрави духовно и умствено българки е въпиюща, училища като това в Ловеч са благословение за бъдещия български дом и народ. Сега Ловчанския пансион има 206 ученички и около 22 души учителски персонал, от които само 4 са американки.

3. Освещаването на Методистката Епископална Църква в гр. Ловеч

Освещаванието на Методистката Епископална Църква в гр. Ловеч

Християнски свят, Г. IV, бр. 11 (XI.1895), с. 165.

В гр. Ловеч Мисията на Методистката Епископална Църква от дванадесет години насам има Девическо училище, от което са вече излезли няколко благовъзпитани девици. Отдавна се е чувствувала нужда и от едно църковно здание, дето да се събират на богослужение всички, които желаят да слушат живото Евангелско слово. Тази нужда се е вече удовлетворила и църковното здание, което се почна миналата година се свърши тази година. Църквата е твърде добре разположена на ъгъла срещу Американското Девическо училище. Положението е едно от най-красивите на гр. Ловеч и е първото здание, което привлича окото на пътника, от която страна и да иде той.

Току до църквата и прилепен до нея откъм южната страна е пастирският дом, който е твърде удобен за живеене.

Тържественото освещаване на гореспоменатата църква стана на 17-и, миналий септемврий. Ловчанските граждани, които бяха поканени да присъствуват на този тържествен акт, изпълниха църквата на определеното време, и мнозина бяха принудени да стоят на крака, а други не можеха да влязат в зданието поради навалицата.

Службата се почна в 10 часа преди пладне.

Словото се държа от Благ. *Т. Константин*, председателствующият Презвитер на Ловчанския църковен окръг. Той говори за трите главни клона на християнската църква, разправи в какво се различават те и обясни целта на Протестантизма изобщо, и оная на освещаваната църква в особеност. Той каза, че от амвона на тази църква ще се проповядва чистото Евангелско слово за поучение и назидание на всички слушатели.

След словото се извърши службата за освещаване на църквата, в която участваха Благ. *Г. С. Дейвис*, надзирател на Мисията, председателствующият Презвитер *Т. Константин* и трима други ръкоположени проповедници. Църковният хор, състоящ се от учениците на Американското Девическо училище под ръководството на г-ца *Дийм*, която свири на органа, изпя твърде хубаво определените за случая духовни песни.

След пладне, в 3 часа, се отслужи Господнята вечеря. В този случай Благ. *М. Д. Делчев*, държа кратко слово върху значението на това тайнство.

Вечерта, часа на осем Благ. *Иван Тодоров*, Свищовски пастир, проповядва, а в понеделник вечер – Благ. *Стефан Гечев*, Плевенски пастир.

С това св свършиха службите по посвещението на Ловчанската епископална църква.

4. Второ лятно училище на българските евангелски проповедници – Ловеч

Второто Лятно училище на българските евангелски проповедници

Християнски свят, Г. VIII, бр. 9 (IX.1899), с. 129–130.

Преди три години се държа в гр. Самоков първото Лятно училище на българските евангелски проповедници. Тази година второто Лятно училище се държа в гр. Ловеч от 28 миналий юлий до 4-й август. Целта на събирането на евангелските проповедници на така нареченото Лятно училище е да се приспособят те по-добре за важното дело, на което са призвани, чрез слушане сказки по предмети от специален и общ интерес за тяхното дело. Програмата се изработва три-четири месеца преди отварянето на училището и на сказчиците се дава доволно време да приготвят сказките си.

В четвъртък на 28-й миналий м. юлий се отвори от Методистката Епископална Черква в гр. Ловеч второто Лятно Училище. След няколко думи от г-на *М. Н. Попов*, председател на Проповедническото Братство на юг от Балкана, се държа първата сказка върху **“Черквата и младежта”** от *Ив. М. Цаков*, пастир на Евангелската черква в Хасково. Тази сказка ще се обнародва в един от близките броеве на *“Християнски Свят”*.

Нека кажем тук, че редовните събрания за сказки се държаха всяка заран от 10 до 12 часа. Всяка сказка вземаше около 45 минути и останалото време до 12 часа се употребяваше в разискване по предмета от членовете на Лятното Училище. По този начин на волните говорители се даваше случай да допълнят в нещо, или пък да обяснят по-добре някои от изложените в сказката мисли. Молитвените събрания, държани всяка заран току преди сказката – от 9 до 10 часа, бяха твърде назидателни и добре настройваха проповедниците, както и всички други присъстващи за слушане на сказките и участване в разискванията. Времето след пладне се прекарваше в разходки и екскурзии.

Втората сказка върху **“Кой е най-добрият начин за евангелизиране народната маса в България?”** се държа от **К. Г. Паламидов**, пастир на Методистката Епископална Черква в Плевен. Сказчикът най-първо обясни, що значи евангелизиране младежта у нас, той изложи какви трябва да бъдат **евангелизаторите**, или тези, които се стараят да просветят народа с евангелските истини, необходими за духовното му повдигане. Тази сказка като твърде важна, предизвика живо разискване, в което зеха участие няколко проповедници.

Третата сказка: **“Пастирско посещение и значението му”** от **Т. Константин**, председателстващ Презвитер на Русенския Черковен окръг. Сказчикът даде твърде добри правила за как най-добре да се правят пастирските посещения.

Службите, държани в неделя на 1-й август, бяха твърде назидателни. От 9 до 10 ч. пред пладне се държа Любовното събрание по реда на Методистката Епископална Черква – с раздаване хляб и вода в знак на християнско общение. В това събрание се казаха и няколко живи християнски свидетелства.

След това последува редовното богослужение.

Проповедта се държа от **М. Н. Попов**, пастир на Евангелската Черква в Ст. София. Текстът беше: **“А това, което се ище от строителите, е всякой да се намери верен”** – I Коринт. 4:2. Г-н Попов е имал добрината да ни изпрати кратко извлечение от словото си, което ще обнародваме в един от близките броеве на **“Християнски свят”**. След словото се отслужи Господнята Вечеря.

Подир пладне, на 3 часа, се държа Неделното училище. Урокът беше от Йезекиила 37:1–12 – видението на пророка за сухите кости – **К. И. Терзиев** – пастор на Евангелската Черква в Самоков води Неделното училище. Той даде твърде живи и трогателни поучения върху урока.

Вечерта в 8 часа се извърши пак редовното богослужение.

Проповедта се държа от **С. Томов** – пастир на Методистката Епископална Черква в гр. Русе. Текстът беше от Йоан 15:5 – **“Защото без Мене не можете нищо да сторите”**, и Фил. 4:13 **“Всичко мога чрез Христа, който ме укрепява”**.

Понеделник, 2-й август, **Р. Томсон**, директор на Научно-богословското училище в гр. Самоков и бивш редактор на в. **“Зорница”**, държа сказката си върху **“Длъжността на родителите към децата”**. Тази сказка обнародваме в този брой. Приятно ни е да напомним, че на сказката присъствуваха мнозина от Ловченските граждани, един от които изказа своята благодарност за практическите и твърде хубави мисли тъй живо изложени. **“Родителите в България имат нужда от учители, каза той, които да ги наставляват как да възпитават децата си. По моралното и религиозно възпитание на децата има много да се работи в нашето отечество.”**

Вторник, 3-й август, сказка върху **“Влиятелна проповед”** от **Д. Фурнаджиев**, пастир на Евангелската Черква в Кюстендил. Тази сказка беше специално назначена за проповедници. Предметът се живо и ясно разви от сказчика. Същият ден след пладне проповедниците направиха твърде приятна екскурзия на една хубава местност, покрай реката Осъм. Времето се прекара твърде весело в разни игри и се свърши със сладка вечеря на тревата. Вечерта в 8.30 часа всички се завърнаха благополучно в града.

В сряда, 4-й август, се държа сказка върху **“Истинското черковно единство”** от **М. Д. Далчев**, пастир на Методистката Епископална Черква в Ловеч.

Последната сказка, държана от **С. Томов** в четвъртък, 5 август, беше върху **“Библейска хомилетика”** или **“може ли Библията да послужи за основа на науката и изкуството на проповядването.”**

Вечерта в 8 часа се държа **Прощалното събрание** на Методистката Черква и на другия ден, в петък, се разделиха проповедниците и тръгнаха всякой за своето поле на работа.

Преди да се разидат, проповедниците взеха твърде важни решения, които,

като се турят в действие, ще поставят Лятното Училище на по-здрава основа и ще го направят още по-полезно и дори необходимо за всякой проповедник, който желае по-добре да се приспособи за светото дело, на което е призван. Между друго, избра се тричленна комисия да изработи един курс за прочитание за проповедниците и да им го съобщи в началото на идущата 1900 г.

В Съединените Държави на Америка има вече един вид Летен Университет, който носи названието *Шутоква* (Chautauqu) от името на най-хубавото езеро, край бреговете на което се най-напред организира. Този Летен Университет има планове за всичките държави на Американския Съюз и дори и във всичките Английски колонии. Има разни курсове на този Летен Университет и няма нужда учащите да ходят на Летния Университет. Те могат да учат книгите на който курс желаят, и в края на годината да дадат писмен изпит на въпросите, които им се пратят. Колко щеше да бъде добре да се уредеше подобно Лятно Всеучилище и в нашето мило отечество!

5. Евангелската методистка мисия и протестантското училище в Свищов

Свищов. Принос за историята му. Свищов, 1929, с. 72-74.

протойерей Стефан Ганчев

Началото на методисткото дело в гр. Свищов е положено през 1863 г. от добре известния американски мисионер Д-р Алберт Лонг. При своето посещение в града, той се запознал с някои тогавашни градски първенци и на събрания в частни приятелски къщи, придобил последователи.

След Д-р Лонг, около 10 години работил като проповедник пастир **Гаврил Илиев**. В 1875 г. се настанил като мисионер в Свищов **Д. Ц. Чалис**. В 1876 г. той се завърнал в Америка и през февруари 1879 г. пак се установил в Свищов. През 1881 г. добил повторно назначение проповедник в града ни. През 1882 г. се построил салон за събрания и пастирски дом на ул. "Пощенска", сегашната т. пощенска станция. В същата година се отворило и първоначално училище, отначало в салона, по липса на друго помещение. На следната година се наредило и класно училище, с пансион и с богословски отдел от двегодишен курс.

За това училище се построило в 1886 г. ново специално здание. То функционира до 1896 г. От богословския курс на това училище с кратко специален отдел, излезли осем младежи, от които петима работят още като протестантски пастори. [Бележка на съставителя на "Изгревът". Един от тези 8 младежи Петър Дънов. Виж "Изгревът", том V, с. 531–532, 532–534. А заснетите младежи са на снимката, която е на с. 5, а имената им - на с. 532, ред 11–13.]

От 1880 до 1892 г. Д-р Стефан Томов работил като протестантски пастир в Свищовската Методистка евангелска църква и учител в класното училище. Същевременно редактирал сп. "Християнски свят". От 1892 г. протестантско-евангелското дело не е напреднало, напротив, изостанало е назад, защото семействата, които по-рано били последователи на Методистката Евангелска Църква се изселили от Свищов и се установили в други градове.

Д-р Ст. Томов, дългогодишен протестантски пастир в Свищов, е роден на 25 март 1850 г. в гр. Котел. Първоначалното си образование получил в родния си град и през есента на 1862 г. заминал за остров Малта, гдето постъпил в английско училище. Това заведение завършил през 1865 г. и през Цариград се завърнал в родния си град. През септември, същата година, той постъпил в Роберт Колеж и завършил курса му през 1869 г. През следната 1870 г. учителствувал в Ямбол, а в 1871 и 1872 г. заемал службата секретар на английската болница в Галата, в Цариград. В началото на 1874 г. Томов заминал за Съединените Щати на

Америка, където завършил през 1877 г. богословския курс на една богословска семинария. Веднага бил назначен за пастир в една скромна методистка църква за една и половина години.

В началото на 1879 г. Д-р Ст. Томов се завърнал в България, като проповедник на Методистката Евангелска Църква в Северна България.

Първото му назначение било в Търново. В този град работил при големи мъчности през историческата 1879 г.

През 1880 г. бил преместен в Свищов, където работил като пастир и учител до 1892 г.

Повторно бил назначен в града ни от 1905 до 1912 г., и най-после от 1920 до 1925 г.

В последната година бил пенсиониран.

През промеждутъчните години Д-р Томов служил като евангелски пастир последователно в градовете: София, Варна, Русе, Шумен.

През последната война, в главната квартира в служба на военното дело. Д-р Ст. Томов и като учител, и като протестантски пастир в Свищов, оставил добри спомени между гражданството.

Работил е като общественик. Зачитан и уважаван е бил от свищовските граждани.

Протоiereй Стефан Ганчев.

VI.

**УЧИТЕЛЯТ ДЪНОВ,
СЪНАРОДНИЦИТЕ МУ**

И

**ЕВАНГЕЛИСТИТЕ МЕТОДИСТИ
НА ИЗГРЕВА**

В

**“ИЗГРЕВЪТ НА БЯЛОТО БРАТСТВО ПЕЕ
И СВИРИ, УЧИ И ЖИВЕЕ”**

ТОМ I – XVII

Вергилий Кръстев

1. По чия идея заминава Учителят за САЩ / Борис Николов.
– В: Изгревът Т. 2. София, Библ. Житен клас, 1995, с. 223–225
2. Песента “Завръщане на блудния син” / Борис Николов.
– В: Изгревът Т. 2. София, Библ. Житен клас, 1995, с. 224
3. **Защо Петър Дънов не стана евангелски проповедник**
/ Борис Николов.
– В: Изгревът Т. 2. София, Библ. Житен клас, 1995, с. 224–225
4. Песента “Блудният син” / Галилей Величков, Борис Николов.
– В: Изгревът Т. 4. София, Библ. Житен клас, 1993, с. 207–209, 404–405
5. **Петър Тихчев** / Борис Николов.
– В: Изгревът Т. 3. София, Библ. Житен клас, 1995, с. 19–20
6. **Учителят в село Хотанца** / Борис Николов.
– В: Изгревът Т. 2. София, Библ. Житен клас, 1995, с. 363
7. **Учителят като преподавател в село Хотанца, Русенско** / Ангел Хаджийски ; Преразказал Галилей Величков.
– В: Изгревът Т. 4. София, Библ. Житен клас, 1995, с. 141–143
8. **Старозагорският адвокат Иван Желязков, състудент на Учителя в САЩ** / Галилей Величков.
– В: Изгревът Т. 4. София, Библ. Житен клас, 1993, с. 143
9. **Дядо Петър Тихчев, един от първите последователи на Учителя** / Галилей Величков.
– В: Изгревът Т. 4. София, Библ. Житен клас, 1995, с. 143
10. **Няколко думи за ученическите години на Учителя** / Наталия Чакова.
– В: Изгревът Т. 6. София, Библ. Житен клас, 1996, с. 53
11. **Студентът-циглар в САЩ** / Райна Каназирева.
– В: Изгревът Т. 6. София, Библ. Житен клас, 1996, с. 542
12. **Необикновеният студент** / Райна Каназирева.
– В: Изгревът Т. 6. София, Библ. Житен клас, 1996, с. 542–543
13. **Нароченият жених** / Райна Каназирева.
– В: Изгревът Т. 6. София, Библ. Житен клас, 1996, с. 543
14. **Евангелският пастир** / Райна Каназирева.
– В: Изгревът Т. 6. София, Библ. Житен клас, 1996, с. 543–544
15. **Непослушният син** / Райна Каназирева.
– В: Изгревът Т. 6. София, Библ. Житен клас, 1996, с. 544
16. **Учителят и протестантите** / Мария Тодорова.
– В: Изгревът Т. 5. София, Библ. Житен клас, 1996, с. 531–532
17. **Евангелската методистка мисия и протестантското училище в Свищов** / Мария Тодорова.
– В: Изгревът Т. 5. София, Библ. Житен клас, 1996, с. 532–534
18. **Момчето Петър проговаря за да пророкува** / Цанка Екимова.
– В: Изгревът Т. 6. София, Библ. Житен клас, 1996, с. 275–278
19. **Сродниците на Учителя** / Елена Андреева. – В: Изгревът Т. 9. София, Библ. Житен клас, 1999, с. 225–227
20. **Време е** / Борис Николов.
– В: Изгревът Т. 2. София, Библ. Житен клас, 1995, с. 292
21. **Учителят в с. Дългопол, Варненско** / Д-р Стефан Кадиев. – В: Изгревът Т. 17. София, Библ. Житен клас, 2003, с. 644

1. По чия идея заминава Учителят за САЩ

Изгревът пее и свири, учи и живее. Т. 2.

София, Библ. Житен клас, 1995, с. 223–225.

Борис Николов

Петър Дънов след завършването на гимназиалното си образование завършва протестантско училище в гр. Свищов през 1886 г. Това е богословско училище, което е на протестанти-евангелисти. След това отива в с. Хотанца като основен учител.

Преподавателите му са видели, че е способен ученик, свири добре на цигулка, изпълнява много добре богословски евангелски песни, което много се ценяло едно време и след това му предлагат да отиде да следва в САЩ, във факултета Ню Джърси, щата Медисън, теология и след това се прехвърля в Богословския факултет в Бостонския университет през годините 1891–1893.

След това през 1893–94 г. се записва да следва едногодишен курс по медицина и се завръща в България през 1895 г. на 31 години, след 7 годишно отсъствие.

Петър Дънов отива да учи в САЩ като стипендиант на протестантите. Семейството на майка му, Юргашеви, чорбаджи Юргашев са били евангелисти. Тогава като евангелисти те са имали възможност да изпращат студенти да учат било богословие, било философия, била друга наука. Разбира се, имали са фондове и средства за това.

2. Песента “Завръщане на блудния син”

Изгревът пее и свири, учи и живее. Т. 2.

София, Библ. Житен клас, 1995, с. 224.

Борис Николов

Незабравими моменти ще останат в паметта на учениците от Школата, когато Учителят ни показва няколко Негови песни.

Една от най-големите, която той ни е свирил един, два или три пъти са нарича “Завръщане на блудния син”. Аз текста за тази песен не съм я чувал, но мелодията Учителят я изсвири няколко пъти с цигулката Си. Тя беше цяла симфония и продължаваше доста дълго.

Обаче, нямаше кой да я запише. Нямаше тогава магнетофони. И тази чудна мелодия бе изсвирена и остана в небитието и се загуби за нас. Нямаме я вече. Само остава споменът за онези, които са я чули.

Първият път, когато я изсвири Учителят, Той ни разправяше, че я е свирел, когато е бил студент в САЩ. Студентите давали концерт. Те знаели, че той свири на цигулка и те го помолват да вземе участие. Съгласява се и когато идва Неговия ред да свири, а залата е голяма и препълнена с народ, Той им изсвирва тази мелодия. Но Той я създава в момента, в момента я импровизира и в момента я сваля отгоре.

Това е идеята по Евангелието за завръщане на блудния син. Когато бащата посреща сина си, казва: “дайте му новите дрехи, заколете храненото теле, защото загубен беше този син, загубен бе и намери се”. Значи на тази тема е песента.

Учителят изсвирва песента, а залата е омагьосана, изненадана и всички мълчат и след туй гръмват аплодисменти. Търчат към Него и питат: "От кого беше това парче? От кой автор?" Учителят мълчи, мълчи и после им казва: "Тази мелодия Аз създадох в момента!"

Оттогава Учителят поддържаше тази мелодия. Като се завръща в България, Той я изпълни в клас само 2–3 пъти. Тя остана незабравима, но незаписана.

Нямаше кой да я запише. Загубихме я. Но беше доста сложна мелодия. Трудна за запаметяване и трудна за изпълнение.

3. Защо Петър Дънов не стана евангелски проповедник

Изгревът пее и свири, учи и живее. Т. 2.

София, Библ. Житен клас, 1995, с. 224–225.

Борис Николов

След като се завръща Учителят от САЩ, както е било уговорено, трябвало е да стане проповедник-евангелист. Той не отказва да стане проповедник евангелски, но им поставя едно условие:

"Аз ще проповядвам, но не искам заплата. Ако ме приемете така, без заплата, ще проповядвам."

Те са изненадани, учудени и не могат да разрешат задачата. Ако го приемат Него, без заплата, става един упрек към другите проповедници, които имат нужда от заплата. Те издържат семейства и са им необходими средства. Разрушава се цялата им система. Накрая решават, че без него могат, но без заплата не могат, които получават от специалните протестантски фондове. И така те не го приемат.

По този начин Петър Дънов се освобождава да стане евангелист-проповедник и сами те Го освобождават от това задължение, което Той е приел при заминаването си в САЩ.

Не отказва да стане проповедник, но не иска заплата. А те пък без заплата не искат да Го приемат, понеже Той ще им разруши цялата система. Така по един много прост начин Учителят се освобождава от евангелистите.

Като студент в САЩ Той се издържал сам.

Ходел е да мие чинии в гостилници, ходел е да почиства комините на къщите и е бил хамалин в пристанището.

Отивал е и е чакал посрещачи, след това им е помагал при пренасянето на багажа и те го питали, колко струва, а Той казвал: "Колкото обичате". Те са пъхали едри банкноти в джобовете му и така с тях е прекарвал по някой месец.

По това време негов състудент е и Величко Граблашев. Него го е било срам да носи багаж като хамалин или да мие чинии в гостилници и затова е отивал та е ставал или учител или е гледал, като е занимавал в определени часове, децата на богати американци. Това по-късно Величко Граблашев ми го разказваше.

Учителят имаше едни дневник от следването си в САЩ и след това, но Той в Мърчаево го изгори заедно с други Негови тефтерчета. Този случай е вече разказан и аз няма да се спирам на него.

В София като идва, още не е имал познати и затова е прекарвал в една страноприемница на ул. "Лега", на протестантите. Там е пренощувал, там е имало легла за преходящи техни хора. Но понеже те са го познавали като техен човек, са го приемали с охота.

Така че връзките с евангелистите не са скъсани, но Той тръгва по свой път. Минават много години и десетилетия и единствен протестантския

проповедник Стоян Ватралски идва на събора през 1926 г. в София, присъствува на събора и след това издава няколко статии във в. "Зорница" за защита на Петър Дънов.

Тази защита е отпечатана в книжка и носи заглавието "Кои и какви са Белите братя?"

Спомням си един такъв случай. Беше дошъл един евангелски проповедник да се види с Учителя. Той или беше съученик на Учителя от протестантското училище от Свищов* //Забележка на съставителя. Това е **Цветан Цветанов**, виж "Изгревът", том VI, с. 53./ или беше състудент на Учителя от САЩ. Той беше станал евангелски проповедник. Като го видя Учителят стана, отиде при него и се здрависа, като каза следното: "Искам да поздравя един истински Божи служител".

Ние стояхме като зашеметени. А на онзи скромнен евангелски проповедник очите му се насълзиха и той заплака. Учителя го потупа по рамото и след като го отведе малко встрани, започна да разговаря с него. Ние не чухме разговора. След време лицето на проповедника се изясни, освети се и той се раздели със своя съученик сияющ.

А ние, учениците на Школата видяхме, че Божият служител може да расте и вирее навсякъде, само ако Духът Господен го ръководи.

4. Песента "Блудният син"

4.1

Изгревът на Бялото Братство пее и свири, учи и живее. Т. 4.

София, Библ. Житен клас, 1993, с. 207–209.

Галилей Величков

Между приятелите и почитателите на Учителя имаше такива, които Му подаряваха цигулки. Те бяха няколко. Някои от тях бяха ученически инструменти, а имаше и по-добри. Обичах да се отбивам в Неговата приемна, за да поддържам инструментите. Почиствах лъковия прах. Подменявах струните. Проверяха квинтовата нагласа. Това все повече и повече ме приближаваше до Учителя.

Случи се така, че един ден заварих Учителя сам в салона. Току що бе свалил капака на пианото. Беше си посвирил. Обичаше понякога сам да свири, без да го обезпокоява някой. Придружих го до приемната. Покани ме да влезна вътре. Разговорът протече непринудено.

"Отдавна търся един музикален мотив – каза Учителят с особена загриженост. Търся го вече 30 години. Интересен е като композиция. Богат и съдържателен е като история за един живот. Избродил е далечни светове, докато дойде при мен. Назовах го "Блудния син". Зная, че ще дойде и затова го очаквам. Но кой е денят на неговото възвръщане?"

Учителят замълча. По-сетне още няколко пъти говорихме за този мотив, но той все не идваше. Минаха няколко години. Бях мобилизиран. Задържаха ни в казармата. Още не бе определен граничния сектор на турската граница, който трябваше да се охранява. На петия ден от пристигането ни на границата, командирът ме повика и показа една пощенска картичка, адресирана до мен. Подаде ми картичката. Прочитам следния текст:

"Поискай отпуск. Ела. По спешност трябваш на баща ни. Важно събитие. Подпис – твоята сестра."

Командирът беше прочел и проверил отворената картичка.

Такова бе правилото за военна кореспонденция на войниците. Тя се проверяваше, както при идване така и при излизане от военната част.

Командирът с важен тон ме оглежда.

“Какво се е случило там при баща ти?”

“Не зная. Но трябва да е важна домашна причина. Ще ми разрешите ли домашен отпуск?”

“Тръгвай веднага. Днес е събота. В понеделник рано сутринта, искам да си тук. Дай си военния билет, за да ти подпиша отпуската”.

Той се подписа и аз бързо се отправих за влака.

В купето прочитам много пъти пощенската картичка. Това беше почерка на стенографката Савка Керемидчиева. Разбрах, че се касае за особена среща с Учителя.

Пристъпвам на Изгрева с военната си униформа. Почуках на прозорчето на малката дървена къщичка на Савка. “Веднага иди при Учителя! Той има скъп гост – Блудният син. Вчера на клас чухме за пръв път търсения от Него дълги години музикален мотив. Каза, че утре, в неделя, вместо редовното утринно Слово ще свири с цигулката си. Иди веднага при Учителя.” Савка това го изрече на един дъх през отвореното прозорче. Дори не можех да се здрависам с нея.

На един дъх изкачих стъпалата на осветената стълба от нощната лампа. Беше се вече мръкнало. Почуках плахо на Неговата врата. Той я отвори. Шеговито ме запита: “Избяга ли или те пуснаха в отпуск?” “В домашен отпуск съм до понеделник”, отговорих високо и по войнишки. “Тогава утре ела на клас. Поканен си на концерт. Ще изсвири “Блудният син” – мотивът, който след тридесет години пак ме посети”. Учителят си подаде ръката. Двете войнишки обхванаха Неговата десница. Целунах я. Последва поздрав.

Аз тръгнах и заслизах по стъпалата. Чудна, неочаквана покана за концерт. Савка ме очакваше в нейната стаичка. Пихме чай. Тя слушаше и аз разказвах за войнишкия си живот. После ролите ни се смениха. Тя разказваше за последните новини от живота на Изгрева, а аз слушах ли, слушах. Беше полунощ, когато отидох да спя в една от братските стаи, която бе пригодена за гости.

Сутринта, точно в 5 часа вратата на салона се отвори и Учителят с цигулка в ръка се отправи към катедрата. Прочетени бяха утринните молитви. Той слезе от катедрата и отвори кутията с цигулката. Почна да я настройва. Пръстите на дясната ръка докосваха струните, а с лявата ръка притягаше ключовете. Квинтите бяха чисти. Опита ги с лък. Цигулката бе готова.

Той засвири.

Изпълнението и съдържанието на свиренето не подлежи на описание, а още по-малко за нотен запис. Всички в салона правехме едно и също – слушахме.

Странен е този музикален свят на тоновете. Необхватен и несъизмерим. Слово, изказано с тонове, преливащи се предимно в многообразие на гами и съзвучия.

Чистота, прецизност, изящество, красота и богата звучност.

В границите на три октави се разказваше един живот. Ту бурно и игриво в разновиден ритъм, ту напевно в романтичен минор или светъл мажор.

Блудният син откриваше страница след страница дните на своето минало. В едва чуто пианисимо с горната част на лъка напомнящо шепот, долавяхме нежни пориви на любящо сърце. В разложени акорди с необходимата сила се изявяваше далечна традиция за изпълнението на Висша воля. От светове в светове преминаваше пътя на блудния син. Съдбата му бе един голям живот, разказан с езика на тоновете, изтръгнати със завидно майсторство от подвижните пръсти на Учителя. Няколко тържествени акорда и разказа свърши.

Тишина. Диханието на голямото мнозинство бе спряло. Учителят не продума. Прибра цигулката си. Качи се на катедрата. Прочетохме добрата молитва. Концертът свърши.

“Блудният син” се завърна при Учителя. Завърна се в Бащиния си дом. Той бе приет в Школата на Учителя. Словото на Учителя бе Слово и за него.

4.2.

Изгревът на Бялото Братство пее и свири, учи и живее. Т. 1.

София, Библ. Житен клас, 1993, с. 404–405

Борис Николов

В някои от своите беседи Учителят разказа следния спомен:

“Когато бях студент в Америка, студентите решиха да дадат концерт. Поканиха и мене да изсвирия нещо с цигулката. Изсвирих им импровизация в момента, “Блудният син”.

Публиката следеше с най-голямо внимание и като свърших, остана в мълчание доста дълго време. След това, като се опомниха, бурни аплодисменти заляха салона.

Студентите идват при мен, поздравяват ме и питат: “Какво беше това парче? Откъде го вземахте? Дайте ни го да го препишем, да го имаме и ние”. Аз им казвам: “То не е записано още. Импровизирах го сега в момента”.

Учителят ни е свирил тази мелодия два-три пъти в клас. Много сложна, трудна и драматична пиеса, в която се очертават образите на бащата и синовете – големият и малкият. Жалко, че не можахме да я запишем.

5. Петър Тихчев *

Изгревът на Бялото Братство пее и свири, учи и живее. Т. 3.

София, Библ. Житен клас, 1995, с. 19–20.

Борис Николов

Дядо Петър Тихчев беше пътуващ проповедник с Библия в ръка, преминава от град след град и проповядва. Той по едно време е бил и евангелски пастир в гр. Свищов. Точно по това време младия Петър Дънов се е записал да учи в протестантското училище в гр. Свищов през 1884 г.

Случва се така, че Той наема квартира в дома на Петър Тихчев. Там прекарва в неговия дом като квартирант три учебни години.

Дядо Петър имал две дъщери ученички, които са били вече девойки. Дядо Тихчев разказваше, че Петър като ученик е бил силен по успех, честен, много скромен и смирен. По часове е четял и след това свирел на цигулка. Понякога е разговарял с двете дъщери на дядо Петър, но разговорите са били изключително върху музика, наука и др. Въпроси засягащи духовния живот на човека.

През зимата на третата година съпругата на дядо Петър започнала да го безпокои непрекъснато. Тя харесала Петър Дънов като младеж и като евентуален бъдещ жених на по-голямата си дъщеря. По цяла нощ не спяла, само охкала и пъшкала, непрекъснато ръгала в реброто дядо Петър и му надумвала едно и също. “Ще изпуснем този ангел от къщи и ще си отлети по света, а той е само за голямата ни дъщеря. Трябва да я сгодим за него и да ги оженим.”

Дядо Петър все се дърпал, било го е срам, било му е неудобно, как да говори на това скромно момче такива неща? Но бабата не го оставяла на мира.

Накрая дядо Петър започнал често да му чука на вратата, да го посещава и да разговаря с него. Но разговора все вървял на богословски теми. Нали дядо Петър Тихчев е евангелски проповедник! А Петър Дънов се учи в евангелското училище и трябва да стане също проповедник. Тогава, като се съберат двама

*Забележка на съставителя: Виж “Петър Тихчев и двете му дъщери” в VIII раздел под № 11.

евангелски проповедници, за какво могат да говорят, освен за Бога. А дядо Петър влизал при квартиранта си за съвсем друго. Той искал да подхване разговора така, че има дъщеря за женене и че не било лошо Петър да се задоми за дъщеря му, защото според правилата всеки евангелски проповедник трябва да има жена и семейство, за да не бъде изкушаван от нечестивия в тая насока. Но когато отварял уста да поеме тази тема, то квартиранта му Петър отклонявал разговора в съвсем друга посока.

Създавало се изключително напрежение. От една страна бабата непрекъснато го ръчкала и скърцала със зъби, от друга страна дядо Тихчев се съгласил на нейния план, но нищо не излизало наяве. А от трета страна над дома им се събрали тежки облаци. Било е невъзможно нито да се спи, нито да се диша, нито да се живее. А квартиранта им Петър все едно, че нищо не забелязва и си продължава да си посещава училището.

Но един ден тези градоносни облаци над къщата им изведнъж се сблъскват, светкавица прорязва небето и пада върху дома им. Голямата дъщеря, която са я готвили за годеница на Петър внезапно се разболява и след три дни почива. Гръмотевица раздира дома на дядо Тихчев. След погребението дядо Петър викнал и заплакал: "Ожени ли я, жено? Не разбра ли, че ангел слязъл от небето на земята, ни за жена отива, ни за жена се жени, защото той е горе оженен за Господа Бога." Бабата подсмърчала и оплаквала, и дълги години не могла да прежали първородната си дъщеря хубавица.

Дядо Петър Тихчев десетки години като евангелски проповедник посещавал села и градове. Той продължава по своя път. Той не е безразличен към дейността на Петър Дънов по онези години. Контактва с приятелите и понякога разказва за годините, когато Петър Дънов е живял в неговия дом. И онзи случай ние го чухме от него и го предаваме на следващо поколение.

А да знаете само как дядо Петър Тихчев сладко проповядваше и още по-сладко пееше евангелски песни. Такива хора не се раждат често. Веднъж се родят, веднъж изкласят и веднъж дават плод.

6. Учителят в село Хотанца

Изгревът на Бялото Братство пее и свири, учи и живее. Т. 2.

София, Библ. Житен клас, 1995, с. 363.

Борис Николов

Преди да отиде в Америка Учителят е бил учител в село Хотанца. Като дошъл в селото, почувства се голяма промяна в училището.

Той създава навика в децата да излизат сред природата и да я обичат. Голяма част от знанията се водят на открито.

Учителят научава децата и на хигиена, като особено държи на чистотата.

Децата са имали лошия навик да се клеветят. Учителят ги слуша като му се оплакват и сърдито казва: "Мълчи, ти по-добър ли си от него?". В скоро време клеветата изчезва от училището.

Също се биели често. Хване двамата за ушите – единия, който е бит, и другия, който удря, изправя ги на дъската и казва: "Виждате ли ги? И вие сте като тях." Така децата се усмирили, настъпило помирение между тях, за да даде място на песните, които пеели и на които ги учил новия учител със своята цигулка.

7. Учителят като преподавател в село Хотанца, Русенско

Изгревът на Бялото Братство пее и свири, учи и живее. Т. 4.

София, Библ. Житен клас, 1995, с. 141–143.

По спомени на **Ангел Хаджийски**

Преразказва **Галилей Величков**

Малко и непретенциозно селце на около 20 км от Русе. Сухо и безводно. С единствени два дълбоки кладенци за вода – единият за жадуващите жители и странници, другият за добитъка. Безводието не създава поминък. Водата е, която привлича и прави живота привлекателен и красив. Тя е, която може да задържи хората и да направи селището многолюдно и богато. Ето защо Хотанца е бедно селце.

От няколко години жителите му се радват на очакваната с векове свобода и бързат да създадат деен израз на своите потиснати копнежи. Топлият повей към нов живот пробужда и у хотанчани стремежа към духовна светлина, която започва с обикновеното знание – четмото, писмото, смятането, природознанието, рисунката, звездите и пр.

Те нямат нарочна сграда за училище, но намира се добър, обичащ просветата българин и отстъпва една по-голяма стая. Нямат много пари, за да възнаградят своя учител, но затова пък са готови да го нахранят, като всеки дом, откъдето е излязло дете за школото е готов да отдели от залъка си, за да го поднесе заедно със скромното домашно ястие. Нямат гориво за отопление, но всеки е готов по рожбата си да изпрати и дръвце за огрев. Няма училищен двор, но пък има голямо поле с китна дъбова гора. Ето условията на хотанчани, на които са дали гласност между близки и далечни чак в Русе. Реални условия, но неприемливи. Следват неудачи. При такава обстановка не могат да задържат учител, а децата растат, стремежа към знание намира като пролетен импулс. По-заможните търсят науката в другите села и големия град. Останалите деца... чакат своя учител.

Един ден в селото пристига млад, спретнато облечен човек с граждански дрехи и куфарче. Под едната ръка той притискал странна цилиндрична кожена кутия – неговата цигулка. Той идва да даде първа просвета и първо знание на внушителна група от деца примесени с такива, които са оставили зад себе си детството. За тази пъстра по възраст детска група, най-добра педагогическа оценка могат да дадат онези, които са възпитавали сборни класове. Без вълнение, но с дълбока увереност пред децата застава очаквания преподавател и с необичайна вещина той ги повежда по началните стъпки към малкото и голямо знание. За него не е било трудно да ги приучи на четмо и писмо. Известна е методиката за усвояването на подобно знание. Но на всички е правило впечатление Неговата способност да предаде голямото знание втъкано в природните процеси на детски език, да го опрости и да го направи разбираемо. Това Той най-често е правел, когато повеждал децата навън по полето и из близката дъбова гора. Така часовете извън класната стая са били не само часове на отдых и освежаване, но са били часове на богато усвоено знание за неизброимите процеси на великата природа.

Но ето, че часовете в класната стая почнали да стават приятни и очаквани. Много често Той е влизал в клас със своята цигулка.

Тогава децата притайвали дъх.

Те за пръв път виждат музикален инструмент различен от познатата им гайда или пискливия кларнет, който всяка неделя слушали на хорото.

За пръв път чуват песнички, които заучавали бързо.

За първи път зазвучават мелодични напеви, които приличат на песните слушани по седянки, но някак си по-мелодични, по-хармонични, действащи направо на техните детски сърдечни страни. Слушайки тази странна, милваща музика, децата напускали класната стая без обичайния глъч и шум. Напускали класът преобразени. Това направило впечатление на родителите, които по-сетне са имали възможност в своя дом да чуят пеещата цигулка.

Дните на образованието преминавали в чудното разнообразие на часовете в класната стая и извън нейните белосани стени. Но наред с придобиването на първото знание, Той провеждал и възпитателния процес.

Познати на всекиго са буйствата на децата. Там често чувствата вземат надмощие и невинни наглед постъпки стават причина за нежелателни оскърбления, обиди, дори и лют побой. Тогава настъпват нежелателни моменти на плач между битите, оплакване срещу побойниците. Тогава децата търсят някому да излеят мъката си, което най-често правили като изтичват до своя преподавател и да искат неговата намеса. Той нежно изтривал сълзите на разплаквания, макар и виновник за побоя. След това заедно отиват там, където е ставало събитието, за да се убеди виновният в своята вина и изобличи онзи, който умишлено клевети другарчето си. Няколко такива случаи са били достатъчни, за да се убеди класът, че не могат повече да мамат своят учител. Тогава той бащински поискал никога да не го занимават с лъжа и клевета. Така възпитателния процес прераснал в самовъзпитателен, който става опорна точка на изграждащия се характер.

Онези хотанчани, преминали през класа на своя преподавател Петър Константинов Дънов имат незабравими спомени за дните на своето първоначално обучение.

Между тези спомени централно място заема образът на този предан и странен педагог, Който проведе двустранно обучение в класната атмосфера и извън нейните стени.

Педагог, който просвещава умът и моделира сърцето и душата.

Педагог, който те въвежда едновременно в един външен предметен свят и в един вътрешен несъизмерим свят на малки и големи процеси, които оставят трайни следи.

Педагог, който желае твоето добро и това на твоите близки.

Педагог, който не пести знанието си, а иска да знаеш както той знае и познава, да постъпваш в духа на истината, която не е лична собственост.

Педагог, който е влял обичта си в онези, които са имали привилегията да го чуят в класната стая и извън нейните стени в пределите на живота.

8. Старозагорският адвокат Иван Желязков Сливков, състудент на Учителя в САЩ

***Изгревът на Бялото Братство пее и свири, учи и живее. Т. 4.
София, Библ. Житен клас, 1993, с. 143.***

Галилей Величков

Старозагорският адвокат Иван Желязков Сливков, състудент на Учителя в САЩ, разказва:

“Г-н Дънов беше скромнен, тих, силен в учението студент. Беше красноречив и имаше дар слово. Когато почнеше да говори, всичките студенти млъкваха и го слушаха с внимание и уважение. В онези години подобен оратор в Америка можеше да стане не милионер, а милиардер. А той беше беден.

Свиреше чудесно на цигулка и това изкуство можеше също така да го направи един от най-богатите хора в Америка. Но Той свиреше без пари.

Често студентите излизахме групово на екскурзия в просторните лесове. Когато седяхме на почивка, често студентите се групираха около Него, закачките и шегите стихваха, за да чуем Него. Той увлекателно говореше за красотата и необятността на вселената, за величието на Бога. "Погледнете, казваше Той, каква премъдрост, каква хармония, каква велика разумност има в звездното небе. Погледнете малките цветенца и поточетата. Кой поддържа тази красота около нас?"

Разговорът водеше на отличен английски език.

Понякога неусетно се отделяше от нас и дълго не се завръщаше. Водени от любопитство, ние тръгвахме да Го търсим. Унесен в размисъл, вгълбен в мисли, Той не усещаше нашето приближаване. Ако някой от нас отиваше да Го побутне, Той трепваше и лицето Му изразяваше лице на човек, който се пробужда от красив сън.

9. Дядо Петър Тихчев, един от първите последователи на Учителя

***Изгревът на Бялото Братство пее и свири, учи и живее. Т. 4.
София, Библ. Житен клас, 1995, с. 143.***

Галилей Величков

Дядо Петър Тихчев, един от първите последователи на Учителя, разказва следното:

"След седемгодишно следване в Америка, г-н Дънов се завръща в България и отсяда във Варна при сестра си Мария. Веднага евангелистите в града обявяват, че пристигнал даровит богослов от Америка и че ще бъде назначен за пастир в църквата им. На поканата, обаче, да държи първата неделна проповед, Той не се явил и така отклонява платеното назначение. Евангелистите, ядосани от отказа, почнали да злословят по Негов адрес, като го обвинили, че не ще да се назначи на работа.

Това беше повод да се обърна към сестра му с писмо, като запитвах още ли г-н Дънов е без работа и още ли го храните наготово.

От нея получих писмо, в което тя ми отговоря: "Жалко, че и ти си се подвел от тази клевета. Бъдещето ще покаже дали ние храним Петър, или Той храни нас. Всички ще разберете това."

10. Няколко думи за ученическите години на Учителя

***Изгревът на Бялото Братство пее и свири, учи и живее. Т. 6.
София, Библ. Житен клас, 1996, с. 53.***

Наталия Чакова

В селото, в което учителствувах 17 години – **Каменна река**, имаше евангелисти. Те си имаха църква и проповедник [*Забележка на съставителя*: Каменна река е името на някогашното село Каял-дере, околия Елховска. Първите евангелисти са двама братя – Христо и Митко Пешкови, които са пробудени за евангелизма от Влаю Михов. Започнали да проповядват в селото от 1877 г. През

1878 г. в селото имало 25 евангелисти. Започнали гонения срещу тях и те се криели в близката гора. През 1880 г. било построено църковно здание. През 1882 г. в селото е имало Църковен събор и се е организиран в църква от 24 члена. През 1940 г. е било построено ново църковно здание. Наташа Чакова е учителка в с. Каменна река 17 години – от 1923 до 1940 г. През цялото това време само дъщерята на хазаяката ѝ е успяла да приеме идеите на Учителя Дънов. А в селото са имали 25-30 активни членове-евангелисти. Това е изумително.]

Отвреме навреме ги посещаваха пастори от София и други по-големи градове на България за съживителни събрания, както ги наричаха те.

Веднъж дойде един пастор от София – пастор Цветанов. [Забележка на съставителя. За Цветан Цветанов има отделна статия – виж Раздел I, точка 6.7.] Моите селяни, които ме ценяха и надценяваха, му говорили за мене и той пожелал да ме посети и да се запознаем. Доведе го местният проповедник.

На масата си имах големия портрет на Учителя, който на времето вестник “Факел” беше го разпространил.

Щом влезе в стаята, пасторът извика: “А, г-н Дънов, моят съученик, моят добър съученик”.

Поканих ги. Седнаха.

“Искате ли да чуете нещо за вашия Учител, Неговите ученически години?” “Разбира се, с удоволствие”, казах аз зарадвана.

“Ние бяхме съученици в Свищовската американска гимназия и пансион. Бяхме в един клас и живеехме в една обща стая с много ученици. Той беше много добър и способен ученик, но най-силен и ненадминат беше в проповедта. Нас ни готвеха за евангелски проповедници-мисионери и затова имахме и час, в който изнасяхме проповеди върху някой стих от Евангелието или Библията. Неговите проповеди биваха неповторими – Словото Му вдъхновено, хвърковато. Всички обичахме да Го слушаме.

Той свиреше много хубаво на цигулка. Имаше навик да става всяка сутрин в три часа и тихичко със сурдинка да свири – така тихо, че никого не будеше. Аз съвсем случайно съм се събуждал понякога и съм Го виждал и чувал. Свири леко и унесено, лицето му цяло в светлина и заляно в сълзи.

След това излизаше вън от града на един хълм, на който имаше люлякова горичка да посреща слънцето и се връщаше за учебните занятия.

След завършване на училището пътищата ни се разминаха. Преди няколко години, обаче, на един конгрес на евангелските пастори и проповедници в Плевен, Той дойде. Като ме видя, сложи ръката на главата си и ми каза: **“Ето един истински пастор, един истински служител Божи”**.

Тези последни думи пастор Цветанов изрече с видима гордост и радост. Значи той ценеше Учителя.

Та за кого ли Учителят не беше гордост и радост от онези, които се бяха докосвали до него и бяха опитали Неговата Любов, Мъдрост и Благост.

Спомням си, когато държеше беседите си на “Оборище”. Връщаме се от беседа понякога с трамвай, а много често и пеш. Учителят с неколцина души от двете му страни в една редица върви – и не върви, а лети. И ние: аз, Бучка и Олга Блажева, които тогава гостувахме у леля ми, а тя живееше близо до улица “Опълченска” вървим на втората редица зад тях, силим се да ги догонваме.

Често пъти тогава срещахме хора, които Го познаваха. Те се спираха да ни гледат: млади, хубави, енергични и най-хубав, и най-енергичен Той. Сочеха ни с интерес: “Дънов, Дънов. Дъновисти.” Тогава ми израстваха крила, крила от гордост, радост и щастие.

11. Студентът-цигулар в САЩ

Изгревът на Бялото Братство пее и свири, учи и живее. Т. 6.

София, Библ. Житен клас, 1996, с. 542.

Райна Каназирева

Един ден в 1922 година дойде при мене старият Старозагорски адвокат Иван Желязков Сливков и ме запита: "Г-жа, вие сте били последователка на Петър Дънов. Вярно ли е?" "Да, казах, съм". Той каза: "Аз го познавам добре, с Него бяхме заедно студенти в Америка. Той беше много по-млад, но като българин общувахме всеки ден." Аз се живо заинтересувах от думите му и казах: "Моля ви се, г-н Желязков, разкажете ми нещо от Неговата младост и какво е Вашето мнение за Него?"

"Моето мнение, рече той, не е особено добро".

Изненадана, аз широко отворих очи и възбудено попитах:

"Но защо, моля ви се, кажете ми нещо по-определено за Него? Младежки грешки, поведение."

"Нищо подобно г-жа, Той беше смирен, скромен, тих, силен в учението, но ето защо аз не го харесвах. Той г-жа, беше красноречив, имаше дар слово и като почнеше да говори нещо, всички студенти млъкваха и го слушаха с внимание и уважение.

А знаете ли, г-жа, какво значеше такъв оратор преди 60 години в Америка? Това значи, че Той можеше да стане не милионер, а милиардер, а Той беше беден.

Освен това, Той свиреше чудесно на цигулка [Забележка на съставителя: Приложили сме разказа на Учителя Дънов как е учил цигулка във Варна при преподавателя му чех.] А знаете ли, какво значеше в Америка преди години това? Това значеше, че Той можеше да стане един от най-богатите хора в Америка.

А Той свиреше без пари и беше беден."

12. Необикновеният студент

Изгревът на Бялото Братство пее и свири, учи и живее. Т. 6.

София, Библ. Житен клас, 1996, с. 542–543.

Райна Каназирева

Друг спомен за Него. Често групово излизахме на екскурзии и отивахме в просторните лесове. Студентите обичаха Дънов и в такива случаи повече се групираха около Него и когато сядахме на почивка, всички около него сядаха. Стихваха шегите и закачките и чакахме да чуем Него. И Той увлекателно почваше да говори за красотата на природата и необятността на вселената, за величието на Бога.

"Погледнете, казваше, звездното небе, каква премъдрост, каква хармония, каква велика разумност. Погледнете тези поточета, тези цветенца около нас. Кой поддържа тая красота, тая любов?"

Слушахме с мълчание и сякаш забравяхме себе си, потопени в един по-красив свят. (Той говореше отлично английски.)

Понякога Той неусетно се отделяше от нас и като не се върнеше скоро, водени от любопитство, тръгвахме да Го търсим, къде ли е и какво прави сам.

Често го намирахме отдалечен или седнал и вперил възхитен поглед в простора или затворил очи и вгълбен в мисъл, а често коленичил със скръстени за молитва ръце и така се пренесъл, че не ни усеща като се приближавахме до Него. Ако някой опитваше да Го бутне, Той трепваше и лицето Му изразяваше, като че се пробужда от красив сън.

Като каза това адвокатът, аз не можах да се стърпя и се разплаках. Той се зачуди и попита защо се разплаках.

“Благодаря ви, г-н Желязков, казах аз през сълзи, аз такъв го искам моя Учител. Милионери и милиардери има много в света, но като Него няма. Той е един и затова ние толкова Го ценим и обичаме.”

Адвокатът вдигна рамене в знак на недоумение, но се разделихме видимо доволен от ефекта на своите спомени.

13. Нароченият жених

Изгревът на Бялото Братство пее и свири, учи и живее. Т. 6.

София, Библ. Житен клас, 1996, с. 543.

Райна Каназирева

Друг спомен. По едно време между Братството в нашия град се пусна слух, че Учителят на млади години бил се годявал за дъщеря на дядо Петър Тихчев. В това време 1918–1919 г. дядо Петър посещаваше братствата в провинцията със своите прекрасни и любвеобилни проповеди. Дойде и в нашия град. Гостува у мене. Казах му за пуснатия слух и го замолих да ми каже истина ли е било това нещо.

“Ще ти разкажа точно отде е произлязъл този слух, и почна да разправя: “Бях евангелски пастир в Свищов. При нас на квартира дойде да живее Петър Дънов, ученик в прогимназията. Ние имахме две момичета, дъщери, също ученички. Петър беше силен ученик, умен, честен, но много скромен, смирен. От училище право в къщи се прибираще, по часове четеше и много свиреше на цигулка. Понякога общуваше и с дъщерите, като разговорите му бяха изключително около науката, музиката и други подобни. Живя тъй три учебни години при нас.

През зимата на последната година, един ден моята баба ми рече: “Петре, Петърчо завършва гимназия, наближава време да си излезе от нас, аз мисля, че Бог ни изпратил този ангел вкъщи и ние не бива да го изпускаме. Затова ти иди при него и му кажи да го сгодим с нашата дъщеря”.

“Що думаш бабо”, й рекох аз. “Момчето с нищо не е дало повод за такова нещо. Как ще му кажа, мене ме е срам. Не, не мога да му кажа, макар че и аз от сърце бих желал да стане такова нещо.”

От тоя момент бабата не ми даваше мира. Щом останем сами, почва: “Дърто, ти не си добър баща, не мислиш за децата си. Ето, ще изтървем това прекрасно момче, де ще намериш като него?” И това се повтаряше всеки ден, всяка нощ. Аз изгубих търпение, станах нервен. Един ден й викнах: “Разбери, не мога, срам ме е. Но не мога повече да търпя твоите упреци, затова обещавам ти, от днес нататък ще търся момент да се реша и да му го кажа.” И почнах често да го посещавам в стаята му. Опитвах се да заведа разговор на желаната тема, а той дали се не сецаше или нарочно го правеше, все отклоняваше разговора на други теми, а в това време бабата обикаляше изоколо и ту дума ще подхвърли, ту с мимика ще ме насърчи, а аз пак отложам. Създаде се между нас една тежка, нервна атмосфера...

Точно тия дни дъщерята, готвена за годеница, внезапно се разболя тежко и за три-четири дена почина. Петър не узна нашите разпавии. След погребението ѝ с болка на сърцето викнах: "Ожени ли я, бабо? Не разбра ли, че това момче не е дошло на земята да се жени?"

14. Евангелският пастир

Изгревът на Бялото Братство пее и свири, учи и живее. Т. 6.
София, Библ. Житен клас, 1996, с. 543–544.

Райна Каназирева

Друг спомен. Същият дядо Петър [Тихчев] ми разправи следното.

След седемгодишно следване в Америка (Учителят заминал за Америка в 1888 г., а се върна в 1895 г.), дето завършил два факултета – богословие и медицина, Петър Дънов се върна в България и отседна във Варна при сестра си Мария, семейна.

Евангелистите от града оповестиха, че е пристигнал от Америка даровития богослов Петър Дънов и ще бъде назначен пастир в църквата им в града. Същевременно го поканили да държи проповед в църквата им в неделя. Той обаче не се явил и отклонил това платено назначение.

Мина така известно време в очакване, евангелистите се ядосваха и почнаха да говорят против него, че го мързи да се назначи на работа и пр.

Подведен от тия слухове и аз писах на сестра му: "Мария, още ли Петър ще стои без работа, още ли ще го храните наготово?"

Тя ми отговори: "Петре, жалко, че и ти си се подвел от тая клевета. Бъдещето ще покаже дали ние храним Петър, или Той храни нас. И всички ще разберете това".

15. Непослушният син

Изгревът на Бялото Братство пее и свири, учи и живее. Т. 6.
София, Библ. Житен клас, 1996, с. 544.

Райна Каназирева

"Все по това време, продължи дядо Петър, се случи следното:

Имахме син Иванчо, ученик от четвърти клас в гимназията. Той беше буен, непослушен, не се учеше добре и от никакъв съвет не взимаше, нито от каране, нито даже от бой. Беше скръб за цялото ни семейство.

Един неделен ден, като се върнах от проповед от църква, седнахме да обядваме. В това време дойде пощенския раздавач и подаде писмо от Петър Дънов. Аз взех писмото, отворих го и почнах гласно да го чета пред всички около масата. В писмото Петър се обръщаше лично към Иванчо с думите: "Иванчо, прочети от евангелието на Йоана еди коя си глава" (главата пропусната да се запише). След прочитане на писмото, продължихме да се храним.

Иванчо не хапна вече. Почна да плаче, да ридае гласно, неутешимо. Все тъй, плачейки, почна през сълзи да говори: "Майко, татко, простете ми, аз съм бил много лош, много скърби съм ви причинил. Господи, прости ми, аз ще се поправа занапред".

От този момент Иван стана неузнаваем, съвсем се промени. В къщи тих, послушен, услужлив, работлив, в училище се усили много в ученето, а с

поведението изненада и учуди всички и все питаха, как стана тая промяна в него. Това състояние продължи до края на живота му. Той почина млад с пълно съзнание и готовност, с молитва и възторг, обичан и изпратен от всички с голяма обич.

16. Учителят и протестантите

Изгревът на Бялото Братство пее и свири, учи и живее. Т. 5.

София, Библ. Житен клас, 1996, с. 531–532.

Мария Тодорова

Дедо поп Константин Дъновски играе важна роля в борбата за църковна независимост във Варненския край, който в онзи етап представляваше мястото, където се разрешаваше този исторически процес. Борбите с гръцкото духовенство са били ожесточени.

В един момент Константин Дъновски има приятелски връзки с т. нар. *униати* в Цариград на Драган Цанков и доктор Миркович, които търсят закрилата на Католическата църква и на папата в Рим. Те смятат, че това е една легална форма, допустима от турското правителство за противопоставяне на гръцката патриаршия в Цариград.

Високата порта е смятала, че едно противопоставяне между гърци и българи е в полза на нейната политика и отслабване на гръцките домогвания за цялостна хегемония на Източната православна църква.

Константин Дъновски е бил упрекван, че е бил изменил на православната църква по този начин, но това не е вярно.

По-късно дъщеря му Мария се запознава с един момък, за който се оженва и който е бил евангелист-методист, по професия кожухар, и който живеел в самата евангелска църква в град Варна.

По този начин юношата Петър Дънов се запознава с евангелистите-методисти. Той е живял ред години при сестра си в самата евангелска църква, присъствувал е на техните събрания и не е бил безразличен към тяхната форма за изучаването на Евангелието и приложението му.

Когато става след десетилетия Учител, той обръща внимание на учениците си на Изгрева, че човек трябва да се пази от протестантите, защото те залагат много капани за човешката душа. Но тогава той живее там, при сестра си Мария, защото майка му, на име Добра е починала млада, на 30 години, и цялата тежест за поддръжката на дома пада на голямата сестра Мария.

Бракът на Мария с евангелиста Пенко Стамов е бил сполучлив, според спомените на съвременниците. Мария има четири дъщери и един син. Както Мария, така и децата ѝ са останали евангелисти и само една от дъщерите ѝ става последователка на Учителя Дънов, т.е. на вуйчо си.

Чрез евангелистите Петър Дънов отива да учи в Свищов, където има училище организирано от протестантите и то след завършването на пети клас в гимназията в град Варна.

Петър Дънов е роден 1864 г. в с. Хадърджа, сега Николаевка.

Тогава първоначалното образование се е състояло от четири отделения, като учениците, които се записват в първо отделение трябва да са завършили осем години.

Така че през 1872 г. е в първо отделение.

След четири години завършва четвърто отделение, а това е 1876 г.

През 1877–78 г. е Руско-турската война и дядо поп Константин Дънов и семейството му бягат от село Хадърджа и се крият от турските войски, така че тази година Петър Дънов не е посещавал училище.

През 1878 г. той постъпва в петокласната гимназия в град Варна и я завършва през 1881–82 г.

Чрез евангелистите-методисти той отива да учи в Свищов, където той се записва в Богословски отдел с двегодишен курс през 1883 г. и завършва на 25 юли 1886 г. Тогава са завършили шест ученика.

След завършването те правят официална снимка и ние днес я поднасяме на вашето внимание.

На снимката са застанали *прави* отляво надясно: Христо П. Бъчваров и Петър К. Дънов, *седнали* са: Иван Димитров, Петър Василев, Банчо Тодоров и Иван Тодоров.

По настояване на евангелистите-методисти той е бил назначен за учител в с. Хотанца, Русе и там престоюва две години – 1886–87 г. и 1887–88 г.

През август 1888 г. заминава на обучение в САЩ по линия на евангелистите-методисти и се завръща през 1895 г.

След завръщането си от САЩ Петър Дънов отказва да бъде евангелист-проповедник, за което е бил упрекуван от протестантите у нас.

По-късно той се отделя от тях и започва самостоятелна дейност. Със своите съученици в евангелското училище в град Свищов, както и с онези, с които е следвал в САЩ има запазени изключително добри приятелски отношения. А спомените за него са повече от възторжени.

Ето какво четем в списание “Български бранител”, година X от 1939 г., с. 5:

“За господин Дънов с възхита са ми разправяли методистките пастори господата М. Делчев, Цв. Цветанов, Н. Н. Пулев, покойният доктор Стефан Томов и други. Още повече, че Дънов сам е бил методистки проповедник в с. Хотанца, Русе, преди да отиде в Америка.”

А какво представлява училището в гр. Свищов, можем да прочетем от статията на протоерей Стефан Ганчев от книгата *Свищов – принос за историята му*. Свищов, 1929, с. 72–74 [Забележка на съставителя: В следващата точка цитираме част от статията му. Виж и Раздел III, точка 3.1.]

17. Евангелската методистка мисия и протестантско училище в Свищов

Изгревът на Бялото Братство пее и свири, учи и живее. Т. 5.
София, Библ. Житен клас, 1996, с. 532–534.

Мария Тодорова

“Началото на методисткото дело в гр. Свищов е положено през 1863 г. от добре известния американски мисионер **Д-р Алберт Лонг**. При своето посещение в града, той се запознал с някои тогавашни градски първенци и на събрания в частни приятелски къщи придобил последователи.

След Д-р Лонг, около 10 години работил като проповедник пастир **Гаврил Илиев**. В 1875 г. се настанил като мисионер в Свищов **Д. Ц. Чалис**. В 1876 г. той се завърнал в Америка и през февруари 1879 г. пак се установил в Свищов. През 1881 г. добил повторно назначение проповедник в града ни. През 1882 г. се построил салон за събрания и пастирски дом на ул. “Пощенска”, сегашната т. пощенска станция. В същата година се отворило и първоначално училище, отначало в салона, по липса на друго помещение. На следната година се наредило и класно училище, с пансион и с богословски отдел от двегодишен курс.

За това училище се построило в 1886 г. ново специално здание. То функционира до 1896 г. От богословския курс на това училище с кратко специален отдел, излезли осем младежи, от които петима работят още като протестантски пастори.

От 1880 до 1892 г. **Д-р Ст. Томов** работил като протестантски пастир в Свищовската М. Ев. Църква и учител в класното училище. Същевременно редактирал сп. "Християнски свят". От 1892 г. протестантско-евангелското дело не е напреднало, напротив, изостанало е назад, защото семействата, които по-рано били последователи на Методистката Евангелска Църква се изселили от Свищов и се установили в други градове.

Д-р Ст. Томов, дългогодишен протестантски пастир в Свищов, е роден на 25 март 1850 г. в гр. Котел. Първоначалното си образование получил в родния си град и през есента на 1862 г. заминал за остров Малта, гдето постъпил в английско училище. Това заведение завършил през 1865 г. и през Цариград се завърнал в родния си град. През септември, същата година, той постъпил в Роберт Колеж и завършил курса му през 1869 г. През следната 1870 г. учителствувал в Ямбол, а в 1871 и 1872 г. заемал службата секретар на английската болница в Галата, в Цариград. В началото на 1874 г. Томов заминал за Съединените Щати на Америка, където завършил през 1877 г. богословския курс на една богословска семинария. Веднага бил назначен за пастир в една скромна методистка църква за една и половина години.

В началото на 1879 г. Д-р Ст. Томов се завърнал в България, като проповедник на Методистката Евангелска Църква в Северна България. Първото му назначение било в Търново. В този град работил при големи мъчности през историческата 1879 г. През 1880 г. бил преместен в Свищов, където работил като пастир и учител до 1892 г. Повторно бил назначен в града ни от 1905 до 1912 г., и най-после от 1920 до 1925 г. В последната година бил пенсиониран. През промеждутъчните години Д-р Томов служил като евангелски пастир последователно в градовете: София, Варна, Русе, Шумен. През последната война, в главната квартира, в служба на военното дело. Д-р Ст. Томов и като учител, и като протестантски пастир в Свищов, оставил добри спомени между гражданството. Работил е като общественик. Зачитан и уважаван е бил от свищовските граждани."

Ганчев, Стефан протойерей. Евангелската методистка мисия и протестантското училище в Свищов.

– В: Свищов. Принос за историята му. Свищов, 1929, с. 72-74.

Понеже **д-р Стефан Томов** е имал изключително високо мнение за Учителя и го е защитавал при всички случаи, то ние бяхме принудени да цитираме кратка извадка от неговия живот като протестантски пастир както в Свищов, така и в България. Това е животът и пътят на един евангелски проповедник у нас [Забележка на съставителя: 1). По препоръка на пастор Йордан Икономов и пастор Стефан Томов, ученикът Петър Дънов получава стипендия и е приет да учи богословие в методистката семинария Дрю, щата Джърси, САЩ. 2). През 1924 г. в сп. Християнски свят, Г, 28, бр. 5 (V.1924), с. 52-53 и бр. 6-7 (VI-VII.1924), с. 65-67, д-р Стефан Томов публикува срещу Петър Дънов статията "Теософия и дъновизъм" – в 2 части. Виж Раздел IV, точка 1.3.А. 3). Бележките ми по публикацията виж в Раздел IV, точка 1.3.Б.]

Друг протестантски проповедник, който се застъпва за Учителя, това е **Стоян Ватралски**, който е поет, идеалист, есеист и сказчик. В органа на протестантите в. "Зорница" от 1926 г. в брой 38, 39 и 41 той помещава статии озаглавени "Кои и какви са Белите братя (дъновистите)". По-късно тези статии с разрешение на автора им бяха отпечатани в Пловдив в отделни книжки и представляваха една хубава защита на Учението на Учителя.

Ватралски присъствува на събора на Бялото Братство през месец август 1926 г. Това е същият събор, когато жандармерията е блокирала Изгрева и по заповед на градоначалника на град София съборът е бил забранен, но след намесата на министър председателя Андрей Ляпчев, тази възбрана е била премахната и съборът е бил проведен на 26–27 август, като Ватралски присъствува през тези дни на Изгрева и неговите впечатления са отбелязани в тези статии. Така че те представляват един исторически източник, какво представляват съборите на Бялото Братство. Забележете сега, че никой от нашите приятели и ученици не седна и не описа как се провеждат съборите на Бялото Братство. А небето изпрати един протестант, който да дойде от любопитство и по идейни подбуждения, за да види какво представлява Учението и учениците на Петър Дънов. И той взе, че написа и описа събора в тези посочени статии. Накрая ще цитираме част от заключителните му слова на с. 26 от споменатата брошура.

"Господа черковници, макар и да не следва вас, недейте му запрещава. На добрите от вас той е мощен сътрудник за възобновление и изправление на живота. А на злите и невежите, той несъмнено пречи. Но на пусто ще си хабите барута и едните и другите. Не можете го увреди. Ако го убиеете, само ще го увенчаετε с мъченичество; ще окървавите себе си и ще засилите делото му. Но няма да се спрете. Затова аз казвам, с думите на Оногози, с чието име обичаме всички да се кичим: "Недейте му запрещава! Понеже всеки, който не е против нас, е откъм нас"."

Сега ще разкажем за едни още по-необикновени протестанти. Както знаете, Учителят живееше в дома на Гумнерови на ул. "Опълченска" 66. Тази едноетажна къща бе къща-близнак, като от лявата страна на къщата живееха родителите на Георги Димитров.

Майката на Георги Димитров – **Баба Парашкева** и мъжът ѝ бяха евангелисти и посещаваха редовно събранията на евангелистите в София. Те имаха добро отношение с нас и тя, баба Парашкева, ги запази до края на живота си. Често идваше в другата половина, сядаше на скамейката и разговаряше със сестрите.

През 1933 г. след подпалването на Райхстага, започна големият Лайпцигски процес. Като защитници на Георги Димитров се явяват и евангелистите-протестанти от САЩ, понеже баба Парашкева, майката на Георги Димитров е евангелистка по линия и по линия на евангелистите търси защиты за сина си. Именно за това на Георги Димитров е било разрешено да държи в килията си голяма Библия на български, издание на Британското Библейско Дружество, която се разпространява от евангелистите-протестанти.

След освобождаването му от затвора Георги Димитров заедно с майка си, баба Парашкева, заминават за Москва и там с баба Парашкева престояват известно време. Разказваше ни как се е запознала с майката на Сталин.

Сталин, който е бил бивш семинарист и който по негова заповед са били взривени десетки църкви в Москва, то за рождената си майка нарежда да ѝ се направи един параклис в Кремъл, където тя да се черкува. Майката на Сталин е грузинка, а всички грузинци са християни. Но понеже тя е била черковница, а пък баба Парашкева е била евангелистка, то много, много не са си уйдисвали по този въпрос. Тя ни разказваше какви ли не преживелици и ние слушахме понякога захласнати.

Тя имаше изключително добро отношение към Учителя и към нас, и това не е случайно, защото аз лично по онези години бях свидетел на следния случай.

Когато Георги Димитров по онези години е бил в нелегалност в чужбина, в къщата им нахълтва полиция, а сестра му Елена е била в къщата и полека-лека се прекрачва през една капандура и преминава общия таван.

По това време аз бях при Учителя и когато над главата ни чу едно топуркане поради това, че някой минаваше по тавана, Учителят се усмихна, сложи

пръст на устните ми и каза: "Пшът". Той веднага ме изпрати да си вървя. После Учителят извика сестра Василка и я накара да я облече като наша сестра с бели одежди и бяла забрадка, и да я изведе от входа, което тя точно това направи.

Така че баба Парашкева беше благодарна на Учителя, беше свободолюбива по дух, не се кланяше на църковници и четеше Евангелието, и имаше възможност при нас да разговаря на различни теми. А нейните синове бяха приемани от нашите приятели и те им съдействуваха в различните години на тяхната нелегална борба. Ето ви един пример за съжителство на протестанти с Учителя и с неговите последователи.

18. Момчето Петър проговаря, за да пророкува

Изгревът на Бялото Братство пее и свири, учи и живее. Т. 6.

София, Библ. Житен клас, 1996, с. 275–278.

Цанка Екимова

През време на Школата ние заварихме възрастните приятели, които съпътствуваха Учителя от началото на века до 1922 г., когато ние, младите, дойдохме при отварянето на Школата. В разговорите си те някой път ни разправяха събития или случки от онези времена. Споменаваха и някои неща за семейството на Учителя и за баща му, дядо поп Константин Дъновски. Някои от тях го познаваха и бяха разговаряли с него. Но това бяха откъслечни данни. Жалко, че никой от нас не се сети да запише всичко това и да го разкаже както трябва, защото Учителят пред нас, младите, не говореше за своето семейство, детство и юношество. А това можеше да се събере от съвременници на Учителя, от Негови сродници, близки и роднини.

Рождената сестра на Учителя се казваше Мария. Тя често беше гост на Изгрева и понякога ние младите я разпитвахме и тя ни разказваше някои неща от ранните години на брата си Петър. Учителят за тях не беше Учител, а беше Петър. За нея той беше рожден брат и толкоз. Думаше Му и се обръщаше към Него така: "Петре, кажи! Петре направи! Петре, дай!" И все от този род. Не можеха да прескочат родовата си бариера. А Учителят освен Мария, рождената Му сестра, имаше и още един брат, който ние не познавахме.

Ето какво съм чувала лично аз от сестра Му Мария за своят брат Петър.

Учителят или Петър, като малко дете е бил с много деликатно здраве, бил слабичък, но физически строен. Бил е повече **мълчаливо дете**. Когато е дошло време да проходи, е проходил по-късно. Когато е дошло време да проговори, не е проговорил. Отначало е казвал срички, но после е спрял. Мълчал е и не е искал да говори. Отначало са сметнали, че няма да говори изобщо и така щял да си остане. Защо ли? Защото минали три години, после четири, пет години и дошла шестата година.

Един път майка Му Добра, съпруга на дядо Константин Дъновски и дъщеря на чорбаджи Атанас от с. Хадърджа, а сега село Николаевка, е била на нивата. Обикновено жените са ставали сутрин рано и са вървели да стигнат рано на нивата и да копаят на ранина, когато слънцето още не ги е припекло.

В къщи останал малкият шестгодишен Петър с баба му, която го е наглеждала. Дъщеря й Добра била на нивата, а тя била у дома, където е готвела гозбите и оправяла къщата. По едно време както си играел, както обикновеному, малкият Петър се обърнал към баба си и казал:

"Бабо, направи ми люлка".

Тя се втрещила, понеже дотогава всички са смятали, че той няма да

проговори и ще си остане ням. Баба се разтичва, връзва му люлка, люлее го, разпява се и започва песен да му пее. Голяма радост е било за нея, че внука ѝ проговорил пред нея самата. Като се върнали от нивата била голяма радост, че било песни и накрая тропнали по едно хорце.

Това нещо го разказвала майка му Добра на собствената си дъщеря Мария, а сега баба Мария го разказваше на нас. Разказваше на нас, учениците от Школата на Учителя.

Друг случай. За пръв път решили да заведат **Петър на нивата**. По това време било жътва, жътварите жънали, мъжете след тях връзвали снопите. Станало към обяд и малкия Петър изведнъж отишъл до положените вече за кръстец снопи, покачил се на един от снопите извикал:

“Селяни, прибирайте снопите, защото иде буря!”

Всички се смаяли и само се огледали. Небето ясно, няма облаче, а детето на дядо поп, което до вчера беше ням и не можеше да говори и сега е проговорило и плещи какви ли не глупости и измислици. Продължават да работят и да не обръщат внимание.

Но майка му Добра била толкова още поразена от това, че сина ѝ е проговорил най-сетне и решила да изпълни това негово желание. Решила да не му разваля хатъра, да не би да се разсърди и да вземе отново да спре и да не говори. Тогава какво ще прави? Та тя още не се нарадвала от това, че детето ѝ е проговорило на шест години. И понеже била стопанка на дома, дъщеря на чорбаджи Атанас, тя била новата чорбаджийка, затова обръща се към жътварите и нарежда да спрат жътвата. Наредила им да съберат снопите, а те не са били малко и започнали да ги правят на кръстци. Подреждали кръстците и накрая ги подредили както трябва. А другите селяни от полето гледали как жътварите на дядо поп спрели да жънат и в никое време подреждат снопите на кръстци. А това се правело при мръкнало време, когато за деня привърши жътвата. Поглеждали съселяните, усмихвали се, па си рекли: “Е, нали проговори сега на дядо поп момчето, дойде време да му вървят и по гайдата”. Снопите били положени на кръстци. Те се полагат така, че класовете се затискат от следващия сноп така, че ако вали дъжд или бие град, да не може да ги очука. Така се запазват класовете на житото.

Таман свършили и кога вдигнали глави, небето почерняло от облаци. А не минало дори един час от предупреждението на момчето Петър. Задухал силен вятър, започнала буря, че дъжд, че градушка, цяло бедствие. Прибрали добитъка под крушата, а те, жътварите, се скупчили под каруците, за да се пазят от градушката.

Останалите съселяни, които се усмихвали и подигравали на момчето на дядо поп, били обрулени и нивите очукани до зърно от градушката. Нямамо пощастлива майка от Добра, че синът ѝ най-сетне проговорил и на нея, и на селяните.

Проговорил на ония, които имали уши да слушат и които искали да слушат.

Друг случай. Аз съм го слушала от сестра Му – баба Мария, но същия случай го разказваше Иван Антонов, който Влад Пашов записа. Но аз ще го разкажа така, както го чух от баба Мария, която бе рождена сестра на Учителя.

Баба Мария е била десет години по-голяма от Учителя. И когато е била момиче се е грижила за него. Така са правили всички по-големи момичета с малките си братчета. Но раснала и пораснала, замомела се, станала мома на 18 години и дошло време да се помисли **да ѝ се намери мъж и да бъде омъжена**.

Дядо поп Константин Дъновски по ония години не е бил случаен човек и цяла Варненска околия го познавала, че дори и Истанбул. Поради борбите, които той е водел срещу гърците за правото да имат българско училище и църковната служба да се води на славянски език, е бил уважаван. Това нещо той го сполучва и открива първото българско училище в село Николаевка и за пръв път чете на славянски църковната служба в новооткрития параклис в собствения си дом и в църквата “Св. Димитър” във Варна.

Така че дядо поп решил да потърси годеник за своята 18-годишна дъщеря Мария. Както решил, така и намерил годеник, и така поканил годечари у дома си. Решил дядо поп да я годява за един богаташки син. Но Мария не го харесвала, понеже тя си е имала друг, когото харесвала и тайно му се била нарекла да му бъде годеница и жена. Казала на баща си, че си е имала друг на сърце, и че друг ще си избере и за друг ще се омъжи. Но дядо поп бил твърд и казал, че неговата дума на две не се троши, а се изпълнява точно, не само от българи, не само от гърци, не само от турци, но от ходжи и паши, и че думата му се чува до Истанбул, та дори на най-голямата чаршия в Истанбул. Казал това и това не било лъжа. Но Мария отказала. Но все пак те я натикали в стаята на годечарите, за да бъде огледана и да послуша техния разговор. На нея ѝ дотегнало да слуша разни приказки, излезнала от стаята и влезнала в една друга стая, за да се наплаче. А това била стаята, където малкото момче Петър си учил уроците като ученик от второ отделение.

Като влязла Мария в неговата стая, тя се хвърлила на кревата, захлупила си лицето с двете ръце и започнала да ридае.

Петърчо я запитал: "Како, защо плачеш?"

Тя нищо не му отговорила, понеже смятала, че той е още дете и не може да разбере какво става с големи хора, когато са моми, когато дойдат годечари да ги сватосват и уговарят. Но понеже дошло време, че трябва да отиде пак при годечарите, за да им се представи на изпроводак, то тя си избърсва сълзите и се запътила нататък в другата стая, където са били сватовниците. Но между двете стаи имало малко килерче, което съединявало двете стаи. Отгоре на тавана му били накачени и били повесени много **сплитове от царевица**. Така се е сушела и запазвала царевичата. Когато се обели царевичата, шушулите не се откъсват, а се заделят и чрез тях се заплитат и други мамули на сплит. Обикновено се заплитат от 20—50 царевици и става голям сплит около два метра. Същият сплит след това се прехвърля върху някоя гредка и така виси цяла есен и цяла зима, докато му дойде времето да го свалят и да го рубят на палешник на зърна. Така че много сплитове от такава заплетена царевича висяла и провисвала от гредите на това килерче.

Като преминала Мария от едната стая в другата, една плетеница от царевичата се скъсва и пада зад гърба ѝ. Тя се стреснала, извикала от уплаха, обърнала се и като видяла каква е работата, започнала да събира бързо царевичите, защото ако ги видят сватовниците ще кажат, че тук живее мома мързелива и мома неугледна, и мома, която не е за сватосване и женитба. Бързала да ги събира, слагала ги е в скута си, а през това на прага се показал малкият Петър и казал:

"Како, не плачи и не се тревожи. Така, както се разтури и се скъса и падна тоя сплит от тавана зад тебе, така ще се разтури оная работа, дето я гласят в другата стая за гдето си тръгнала и тя ще остане зад тебе, а ти ще си вървиш напред по твоя път."

Тя не му обърнала внимание на тези момчешки думи, изречени по никое време и казани за някакви се царевици. Помислила си, какво знае той, какво става в оная стая и какво става с мене, че щяло да се разтури и след това всичко да се оправи.

Влезнала в другата стая и пред всички ѝ било съобщено, че тя вече е сгодена за богаташкия син, който не го е имало и не е бил в тая стая, а годежа се обявил от баща ѝ и годечарите. Приела всичко това, нямало какво да прави, но в себе си решила, че тя няма да се остави току-така да правят с нея каквото си искат разните там годечари.

На следващия ден тя чула и получила вест, че онзи момък, когото тя харесвала и комуто се е врекла да се сгоди за него и да тръгне подир него, бил пристигнал от Румъния, където бил известно време по работа и по търговия.

Както ѝ донесли вест, така и тя изпратила вест до него и вечерта тя избягва с него. Пристанала му.

По ония времена българите са допускали и такъв начин за омъжване. Освен чрез сватове и годежари, уговаряне, има и още други два начина. Единият начин е било да откраднеш мома и тогава близките отиват и я питат: "Ти иска ли да те откраднат?" И когато момата каже: "искала съм", въпросът се урежда с сватба и родителите присъствуват на сватбата. Но когато открадната мома каже: "не съм искала", тогава открадната мома не може да се върне при бащата. Тя се омъжва за този, който я е откраднал, но родителите не присъствуват на сватбата. Чак когато се народят внуци, тогава съществуват и има порядки и начини как да става сдобряването. Другият начин е, когато момата бяга от родителите си, не иска да се подчини на волята на родителите си, за да бъде омъжена за друг и пристава на онзи, който е на нейното сърце. Това прави и Мария. Пристава и избягва със своя любим.

Дядо поп няма какво да прави вече, примирява се и когато се раждат внуците му се сдобрява, така както му е редът и какъвто е обичая от памети века.

Така пророчеството на малкия Петър, изречено след разкъсването на сплитовите от царица се сбъднало.

След заминаването на Учителя, през 1945 г. Братството издири наследниците на баба Мария и те получиха една голяма сума пари за времето си. С тази сума пари беше откупено от наследниците на баба Мария правото на наследство, което те имаха от техния вуйчо Петър Дънов. Това беше правото за издаване на беседите на Учителя след Неговото заминаване. [Бележка на редактора. Баба Мария от брака си с протестантския евангелист Пенко Стамов имаше 4 дъщери и един син. Единствена, само една от дъщерите, на име **Люба**, стана последователка на Учителя, т.е. на вуйчо си. Заминаването ѝ от този свят, е описано в "Изгревът", т. II, N 165, с. 292. Непосредствено след това Учителят изпраща писмо до Люба, което прилагаме.]

ПИСМО
до
Люба Чакалова
София

Любезна Люба,

Майка ви си замина, за да си почине. Тя прекара добре живота си и сега ѝ остава да започне новия живот на Любовта.

Ходете по нейните стъпки, носете нейните добри чувства. Пожелавам на тебе, на Юрдана, Добра, Ана и Костадина добър живот.

София, Изгрев
25 декември 1940 г.
Свещеният подпис

19. Сродниците на Учителя

Изгревът на Бялото Братство пее и свири, учи и живее. Т. 9.

София, Библ. Житен клас, 1999, с. 225–227.

Елена Андреева

Вергилий Кръстев (В.К.): За семейството на Учителя почти нищо не се знае. Разпитвал съм приятелите, които са били по времето на Школата – всички вдигат рамене. Не знаят.

Елена Андреева (Е.А.): Брат, за нас беше важен Духът на Учителя. Знаеш ли какво изживяване имахме всички в Негово присъствие. Кой ще обръща внимание на лични неща

В.К.: Добре, че историците са писали за баща му Константин Дъновски.

Е.А.: Никой от нас не се сети поне да го запитаме за едно и за друго, за рода Му.

В.К.: Искам да ви питам, вие заварихте ли някои от живите наследници на Учителя, разни племенници, сестра Му на Учителя?

Е.А.: Да, баба Мария я заварих, родната сестра на Учителя. Тя е 10 години по-голяма от Учителя. Аз я заварих, тя идваше на Изгрева, но казваше на Учителя: Петър. Тя си остана протестантка. Протестантка беше, защото Учителят преди да замине в Америка е приел протестантството, за ужас на дядо поп. Вижте защо, религиозните форми сигурно не е могъл да ги търпи, понятно ми е това, нали. Всичко това са остатъци от идолопоклонство – паленето на свещи, кръстенето, иконите, всичкото това.

Учителят казваше: “Как кръста ще бъде свещен? На кръста е разпънат Христос”.

Може ли оръдието, с което е бил убит един любим човек да го почиташ и уважаваш? Кръстът като прибор на страдание е едно, ама Христос разпънат на кръста, да ви кажа, то е наистина страшно, и после това е пак дяволска работа, да ви кажа, която е повлияла в християнството. Защото Христос нали възкръсна? Защо не дават възкресението, което е следващ момент и той е постоянен момент. А дават този миг – отрицателния, на голямото изпитание на Христа? Тъй че това е едно отрицателно влияние в църквата, което са приели. Не е положителното. А съм убедена, че тези неща още от младини ги е разбрал и затуй се е отказал от църквата. Той не че искал да печели нещо друго. И по тая линия после го изпращат, нали, да учи за проповедник в Америка, от протестантското общество в България.

Даже скоро научих, че когато се е върнал Учителят от Америка, живял е три години в Нови Пазар, където баща му е бил свещеник. Там е бил Учителят, при баща си, а после вече, когато дядо поп Константин Дъновски остава, той живял в църквата, където е и погребан в двора, защото той е голям възрожденец, бащата на Учителя.

В.К.: Сега какво ще си спомните за баба Мария? Значи тя така му е казвала: “Петре!”

Е.А.: Да, така Му е казвала.

В.К.: Имаше една сестра, тя казваше, че била при Учителя и тя дошла и казала: “Петре, дай ми малко кафе!”

Е.А.: Да, да, обичаше кафе, обичаше. Когато ние бяхме в “Парахода”, тя живееше у Йорданкини. Там при Йорданка Жекова я канеше. Нейната дъщеря Люба, и тя си е заминала, едничка тя от рода на Учителя прие Учението.

В.К.: Значи Люба.

Е.К. Люба. Другата ѝ сестра, как се казваше не зная, беше зъболекарка. Тя не прие Учението. Даже помня, Савка беше ходила при нея да си лекува зъбите и така ѝ говорила отрицателно за Учителя. Тя искала Той да ѝ дава пари,

да я поддържа, разбирате ли? Като богат вуйчо. Пък Учителя казваше, за общите пари: "Те не са мои". Даже един път на мен ми каза: "Идват хора и ми искат пари. Ами аз не разполагам с пари, те не са мои, те са дадени за Господа. Аз не мога да харча от тях."

И друга една опитност, пак за пари ще ви кажа с Учителя, щото сега ми дойде наум. Учителят ми каза, че един брат от Казанлък дошъл при Него и Му носи 30,000 лева.

"Ето, Учителю, тези пари ги давам за Бога!"

Пък Учителят му рекъл: "Ех, по-добър касиер от тебе няма. Пази ги ти. Когато ми дотрябват, ще ти ги поискам." Минава време. Случило се, че братът си отива. Ще помислите, че парите са се затрили.

Напротив, след време жена му идва и носи парите на Учителя и казва: "Мъжът ми каза, че тези пари са за Господа и Вие сте оставили той да ги пази". Предаде ги.

В.К.: Не заварихте ли братът и сестрата на Учителя? Не сте ли говорили с тях?

Е.А.: Учителят имал племенници от брат си Атанаса и от тази си сестра Мария. Мисля, че трима, толкоз са били. Не знам други деца да има дядо поп. Първа е баба Мария. Разказвала ли съм ви случая, когато се е годила? Не го ли знаете този случай? Учителят бил още малък, ученик и годяват баба Мария за някого, когото тя не иска. Тя плаче и той вика: "Како бе, защо плачеш?" И тя си казала мъката: "Годяват ме за един, когото не искам". В това време имало низи с царевици и пада низата и се скъсва. "Не плачи, како, както тези царевици се разпръснаха, така и твоята работа ще се разпръсне".

Сега, това да го каже Учителят в зрялата възраст, за нас е понятно, Той си говореше с тези символи, но това дете го казва, значи от време на време е било посещавано от по-висши същества, за да направи тая връзка между разсипването на царевицата и разтурването на годежа на сестра си. Това тя го е разказала като опитност. И така, разтуря се работата на баба Мария. Тя беше доста възрастна, когато го разправяше, беше над 70 години.

Тя идваше рядко на Изгрева. Идваше лете, два или три пъти, оставаше, когато ние отиваме на Рила, да прекара в нашия "Параход". Хем ни го пазеше, да не слагаме друг човек и тя оставаше така, и там имаме всичко, оставяхме ѝ покъщина, всичко нали, да си сготви, да си направи и по такъв начин се бяхме сприятелили. И даже веднъж аз я попитах:

"Абе, сестра Мария, викам, кажи ми нещо за майка ти. За баща ти съм чувала повече, но за майка ти нищо не съм чувала".

"Какво да ти кажа, Еленке, майка ми беше неграмотна жена."

"Е-е, казвам, нищо, че е неграмотна, то не е най-големият недостатък".

"Много кротка беше и тиха".

Това ми каза за майка си, не можа повече да ми каже. Сега, аз разбрах, тя е била кротка и тиха, а дядо поп е бил по-енергичен и с висок тон е говорил, и така по-господарски дух е имал, нали. Пък то в онуй време всички мъже бяха господари в семейството, така и то пълновластни. Даже жената е абсолютно подчинена на него. Но като свещеник, той би трябвало да има по-широко гледане, щото Христос примирява. Христос казва, че няма мъже и жени пред Бога, и че всички са души, така че те са равни пред Бога, и той би трябвало така да постъпва, но как е било не зная, но тя е била кротка женица, смирена.

Друго съм чула, че преди да роди Учителя, много дълго е боледувала тя. Преди да забременее. Значи, аз така го разбирам: прекарвали са я през една чистка, хубава, щото боледуването е чистене всякога, и тя дълго е боледувала, може би, за да се подготви така. То е имало и влияние отгоре нали, да я учат и т.н. Щото да бъде кротък и смирен човек, това е качество голямо.

Та това съм чула и още нещо знам: Тя пак заболяла впоследствие. Учителят бил във Варна ученик в гимназията, и тя не си е заминала, докато той не дойде. Все казвала: "Петър да дойде, да го видя". И успяла да го дочака и тогава си заминала. Защото тя по-млада си е отишла. Значи тогава ученик е бил Учителя. Това знам за семейството.

20. Време е

Изгревът на Бялото Братство пее и свири, учи и живее. Т. 2.
София, Библ. Житен клас, 1995, с. 292.

Борис Николов

Учителят Петър Дънов имаше рождена сестра, която се казваше Мария. Като девойка тя се запознала с евангелистите-методисти във Варна. Залюбила се с един от тях – Пенко Стамов и се омъжва за него. От брака си има четири дъщери: Любка, Йорданка, Добра, Анка и син Константин. Всички деца на Мария са били евангелисти и смятаха, че техния вуйчо – Петър Дънов прави отклонение от Евангелието и не могат да Му простят за това. Единствено една от дъщерите – Люба, по мъж Чакалова, приема Учението на Учителя.

Дошло време, Мария е възрастна и болна. Разбрала, че ще си заминава от този свят и изпраща дъщеря си Люба да отиде при Учителя и да иска помощ. Поискала Той да отиде при нея, на място да ѝ помогне. Учителят поръчал на Люба: "Поздрави я от Мене и ѝ кажи, че всичко ще мине".

Дъщерята се връща у дома, а майката я посреща здрава. А като тръгнала към Учителя я оставила на леглото, готова за умирачка. Минало време и баба Мария отново се разболяла и изпраща Люба да търси Учителя за помощ.

Люба отива на Изгрева да търси помощ от Учителя. Отива горе, но Учителят Го няма. Пита този, пита онзи и всеки казва: "Ами Учителят е тук, иди и Го намери!" Люба отива в стаята Му, търси Го, а него Го няма. Търси Го в приемната долу, а него пак Го няма. Търси Го по целия Изгрев, а него Го няма. Кой когото срещне пита за Учителя и всеки казва, ето, Учителят е тук и беше еди къде си. Отива Люба на посоченото място, а Учителят Го няма.

Всички, които разпитва, казват, че Учителят е на Изгрева. А тя не може да Го намери. За останалите Учителят е на Изгрева, а за нея Учителят Го няма. Така изминали три дни, без да може Люба да се срещне с Учителя и да иска помощ за майка си, която е рождената сестра на Учителя. На третия ден баба Мария си заминала от този свят.

Тогава Люба отива при Учителя и съобщава тъжната вест. Учителят се усмихнал: "Сестра ми Мария искаше да се изхитри и този път, но беше вече дошло време да си замине".

За всеки човек е определено време да слезне на земята и му е определено време, когато да си замине. Това се отнася за разумния човек.

21. Учителят в Дългопол, Варненско

Изгревът на Бялото Братство пее и свири, учи и живее. Т. 17.

София, Библ. Житен клас, 2003, с. 644.

Д-р Стефан Кадиев

Учителят идва в Дългопол. Баща Му не Го приема. Учителят отива в кръчмата на Яким Видов от Македония. Там се среща с местния учител *Никола Овчаров*. Той го завежда и приема в дома си, където Учителят престоява към един месец. Гледал на Никола Овчаров и му казал:

– Ти от деца нямаш късмет. На стари години при чуждо дете ще умреш.

Той имал едно дете на 3 години, казвало се Велчо, но се поминало в същата година след заминаването на Учителя от Дългопол.

Жената на даскал Никола Овчаров, като чула думите на Учителя, Му се надсмяла и Му казала една цинична дума.

Като умира момченцето им Велчо, те си взимат едно хранениче. Даскал Никола не го искал и не го обичал. Една сутрин жена му Злата оставя даскала и храненичето да спят, а отишла у съседите за мляко. В това време детето се събудило и извикало на спящия: “Татко, татко!” И той чува също гласа на заминалото си дете. От този момент той обиква като свое дете храненичето – Надежда.

Тя завършва акушерство и се установява в близост до София – в Слатина. При нея идват осиновилите я родители – даскал Никола и Злата, където прекарват старините си и умират на ръцете на храненицата си – тъй, както Учителят им казал много години преди това.

И двамата са погребани в слатинските гробища край София. Надежда и сега е още жива и живее на Слатинското шосе. След много години отива Надежда, придружена от сестра Райна и разправя Му за случая и иска от Него да види извора.

Когато Учителят е бил в Дългопол, идвала при него родната му **сестра Мария**. В това време тя била болна.

На западната страна на Дългопол се намирала местността **Карабурун**, сега се именува Камен дял.

Там Учителят открил един извор, който нарекъл “**Бялата вода**”. Построил шатра и стоял със сестра си Мария 20 дена, където пила и се мила с откритата от Учителя вода и оздравяла. [Забележка на съставителя. За “Бялата вода” виж “Изгревът” том X, снимки № 9 и 10.]

Сестра Мария разправя за Учителя, че изминали цели 3 години, а Учителят като дете не проговорил нито дума в това време. Майка му Добра много се тревожела и страхувала да не е ням. Един ден, като се завръщали от нивата, ги посрещнала бабата на Учителя, по майка, и казала:

– Петър проговори като възрастен: “Бабо, направи ми люлка, че искам да спя!”

След това вече започнал да говори.

VII.
ЕВАНГЕЛИСТИ МЕТОДИСТИ
В ПОРЕДИЦАТА
«ИЗГРЕВЪТ»

Животописна
хроника и бележки

Д-р Вергилий Николов Кръстев

- А. Петър Дънов и евангелистите-методисти в България и САЩ**
- Б. Евангелистите методисти в България ще започнат ли да четат Словото на Учителя Дънов и поредицата «Изгревът»**
- В. Защо евангелистите-методисти влезнаха в поредицата «Изгревът» том XXIV?**

А. Петър Дънов и евангелистите-методисти в България и САЩ

1. Учителят е роден на 29 юни 1864 г. по Юлианския календар. Виж *“Изгревът”*, т. IV, с. 42-47

2. 1872 г. П. Дънов е в първо отделение в училището в с. Хадърджа, което е отворил дядо му и баща му.

3. 1876 г. Учителят завършва IV отделение, което тогава е основното образование.

4. По време на Освободителната война 1877–1878 г. дядо поп Константин Дъновски бяга със семейството си и се укриват от турците. Тази година не е посещавал училище. Виж *“Изгревът”*, т. XI, с. 331. Във Варна училището също е затворено. Виж *«Изгревът»*, т. XI, с. 332-333

5. 1879 г. постъпва в мъжката гимназия във Варна и завършва през 1881–1882 г., т.е. след две години. Виж *“Изгревът”*, т. XI, с. 331–334.

6. Отива да учи в Свищов чрез евангелистите-методисти и се записва в Богословския отдел с двугодишен курс през 1883 г. На 25 юли 1886 г. завършват седналите 4 ученика от снимката.

7. На снимката, по допълнителни сведения, *седналите* 4 ученика са завършили 1886 г. а двамата *прави* – Христо Бъчваров и Петър Дънов – през 1887 г.

8. 1887 г. П. Дънов е назначен в с. Хотанца за учител и проповедник. (През м. юни 1887 г. получава дипломата си от Американското научно-богословско училище, подписана от директора Чалис и от двамата си учители Йордан Икономов и Стефан Томов. Тогава не се е писало Диплом, а Атестат./ и престоява една година, а не както досега пишехме 2 години, защото завършва курса през 1887 г. Оттам изпраща снимки до сестра си от 24.XI.1887 г. Виж *“Изгревът”*, т. XXII, снимка № 1 и с. 802.)

9. 1888 г., месец август, заминава за обучение в САЩ по линия на евангелистите-методисти по препоръчително писмо на Йордан Икономов и д-р Стефан Томов, удостоверяващо, че на 24 юни 1887 г. е завършил курса и е предложен за стипендиант. Тук припомняме, че Стефан Томов се е оженил за сестрата на Йордан Икономов. Оттук са техните връзки.

10. Стефан Томов и Йордан Икономов са възпитаници на семинарията Дрю в САЩ. Йордан Икономов е записан през 1871 г., а Стефан Томов – на 4 март 1875 г.

Йордан Икономов завършва през 1876–1877 г. висшия курс в Университета Дрю, а Стефан Томов е от 1874 до 1878 г. в САЩ, завършил също висшия курс. И двамата имат звание бакалавър; Икономов – бакалавър на изкуствата, а Томов – бакалавър по духовните науки.

11. На 19 септември 1888 г. Петър Дънов се записва в книгата на новопостъпилите с името Петър Дънов от гр. Варна. По-късно си изкарва визитна картичка, на която пише: Петър К. Дънов, Варна, Дрю, Семинария по Теология, Медисън, Ню Джърси. Ето как е написана на английски:

Peter K. Dunoff – Varna – Bulgaria
Dreu Seminary Madison
Dreu Teological Seminary
Madison New Jersey

12. Петър Дънов престоява в семинарията Дрю, Медисън три години. Редовният курс е тригодишен. Първата година – 1888–1889 усъвършенствува английския език. Втората година – 1889–1890 посещава общите лекции. На 15 октомври 1890 г., по молба на Петър Дънов му е издаден документ за пред емиграционните власти, че е още студент. Той е подписан от президента на

Семинарията, заверен пред нотариуса в Медисън, щата Ню Джърси. Този документ му дава възможност да остане в САЩ още 2 години.

13. Учителят има разрешение за престой в САЩ и то е документирано. За доказателство служи една снимка на Петър Дънов, изпратена до сестра му Мария с дата 16 ноември 1891 г., Медисън, Семинарията Дрю. Тя е публикувана в *“Изгревът”, т. XXII, снимка № 2, виж с. 802.*

П. Дънов остава в Семинарията Дрю до есента на 1892 г. На 19 май 1892 г. се провежда раздаването на дипломите за учебната 1891/1892 г. По това време е регистриран като член на методисткото църковно паство.

14. На 12 октомври 1892 г. заминава за гр. Бостон и се записва в Теологическия факултет на Бостонския университет. Отива при големите и прочути преподаватели по теология. Понеже е регистриран към методисткото църковно паство, той бива приет без приеман изпит и записан по теология.

15. Редовният теологичен курс е тригодишен. Музикалното образование е силно застъпено. Трябва да знае и свири на пиано, хармониум, за да може да обучава слушателите си да пеят евангелски песни, които са нотирани и извадени под печат.

Петър Дънов е свирил на цигулка и всички са знаели това. Веднъж го помолили да им посвири. Той се съгласил. Онова, което е изсвирил, е смаяло всички. Когато го попитали от кого е тази мелодия той отговорил, че той пред тях я създал. Това е мелодията *“Завръщане на блудния син”*. За нея виж в *“Изгревът”, т. I, с. 404–405; т. II, с. 224; т. IV, с. 207–208.*

16. 1892-1894 Петър Дънов престоюва в Бостон две години - 1892/1893 и 1893/1894. Тук той работи върху тезата си за дипломна работа на тема: *“Миграцията и покръстването на германските племена”*.

Ръкописът е от 41 страници за преселването на германските племена и само три страници за покръстването им. Причината за покръстването им се крие, в това, че Божественият Дух, че Божествената сила на Словото от Библията задвижва и пробужда душите им.

17. 1922 г. Учителят откри Школата си, а един много интересен факт е, че немският национален дух изпрати свои представители при Петър Дънов. А това е Савка Керемидчиева, по майка – немкиня, майка ѝ Тереза е чистокръвна немкиня, омъжена за българин македонец и носи неговото име. За тях виж в *“Изгревът”, т. XIV.* Така че тези покръстени германски племена в християнството трябваше за втори път да се покръстят, като влезнат в Школата на Учителя Дънов и приемат учението му. Така че немският национален дух изпрати двама представители при Учителя Дънов.

18. Немският национален дух, в лицето на Савка Керемидчиева е представен в *“Изгревът”, т. I, с. 98–103; т. II, с. 378, 381; т. III, с. 108–115; т. IV, с. 63–66, 162–163, 166–167, 222–223, 250, 325–327; т. V, с. 621–690, 702–703; т. VII, с. 131; т. VIII, с. 441–444, 459–463; т. IX, с. 85, 96–98, 471; т. XIV, с. 479–574 и снимките към тома*

19. И в лицето на Тереза Керемидчиева – виж в *“Изгревът”, т. I, с. 26–28; т. IV, с. 327–332; т. V, с. 619–621; т. VIII, с. 457–458; т. XIV, с. 575–629.*

20. Защо предоставям тези страници за проучване? След като ги проучите, тогава ще разберете защо Петър Дънов е избрал тази теза за преселване на германските племена. Ето, те преселиха двама свои представители в Школата на Учителя. А каква работа са свършили може да проучите в *“Изгревът”, том XII и том XIV.* Това е доказателство за тяхното покръстване не в християнството, а в Школата на Учителя Дънов. А това не е малко, дори е много, за да се проумее.

За великите германски композитори, с които се гордее немския народ, Учителят Дънов открива една космическа тайна: Всички велики немски композитори, не са германци, а понемчени славяни. А това е знание не само от неговата дисертация, но и откровение от Бога. Виж *«Изгревът», т. VII, с. 393–394.*

21. 3 февруари 1894 г. – деканът на Медицинския факултет подписва свидетелство, че Петър Дънов е редовен студент.

А защо? За да може да вземе безплатен медицински курс, на който има право като редовен студент в Теологическия факултет.

22. 4 юни 1894 г. – след две години престой във факултета по Теология на Бостонския университет Петър Дънов получава свидетелство, че е завършил учебния курс в този институт. Така че от 1892–1894 г., цели две години, е студент по теология.

23. 1894 г. Петър Дънов се записва да следва медицина една година. Бъдещите пастири имат право за безплатни допълнителни курсове.

22 юли 1894 г. – П. Дънов е записан като редовен студент първа година в Медицинския факултет на Бостонския университет. Накрая взима удостоверение за завършен курс по обща медицина.

24. 1895 г. Учителят се завръща в България след 7 годишно пребиваване в САЩ. Или по-точно, както следва:

От 1888–1892 г. – 4 години в Семинарията Дрю.

От 1892–1894 г. – 2 години в Теологическия факултет в гр. Бостон.

От 1894–1895 г. – една година към Медицинския факултет на Университета в гр. Бостон. Или общо 7 години е пребивавал в САЩ.

25. С какво се е издържал Петър Дънов в САЩ? Получавал е малка стипендия.

През свободното си време е ходил на пристанището в Ню Йорк и е чакал пристигането на презокеанските кораби от Европа, които са карали поредните икономически емигранти в САЩ. Там е предлагал услугите си при разтоварване на багажа, т.е. да бъде хамалин. А той е с деликатна физика, слаботелесен. Тогава те са го питали колко струва труда му. А той отговарял: “Каквото дадете”. И те са му пълнили джобовете с банкноти и с монети.

26. Петър Дънов е бил и коминочистач. Ходил и се качвал по покривите на сградите и е чистил задръстените със сажди комини с едни топузи.

Старите софиянци си спомнят как имаше специална служба коминочистачи, да чистят запушените им комини. И когато го правеха имаше специално повикване, което бе много забавно да се слуша. Един мелодичен напев, който се чуваше много надалеч. Майка ми също ползуваше тези коминочистачи, защото идваше момент, когато печката пушеше, комина бе задръстен от саждите.

27. Величко Граблашев, по това време негов състудент, се е срамувал от такъв труд и се е занимавал с преподаване на уроци в богаташките семейства.

28. Какъв е бил животът на Петър Дънов в САЩ, никой не знае. За него може да се съди по един случай, който лично Величко Граблашев е разказал, след като се завръща в България. Той е описан в *“Изгревът”, т. I, с. 248–251.*

29. Величко Граблашев се завръща в България и развива активна дейност, започва да превежда, от английски на български език, окултна литература. За тази му дейност ще се спрем на друго място. Той присъствува на съборите на Учителя през 1910 г. Виж *“Изгревът”, т. XI, с. 445–446, 453, 463, 469, 472, 476;* За 1912 г. – с. 509; За 1915 г. – с. 607.

30. Името на В. Граблашев срещаме и в *“Изгревът”, т. I, с. 248–251, 295–296,* както и в *“Изгревът”, т. IX, с. 123–124, 672.* Той запазва добри отношения към Петър Дънов.

Виждаме го в *“Изгревът”, т. XXII на снимка N 3* в Семинарията Дрю, в библиотеката, а на снимка N 6 как е изглеждал като млад. А на една обща снимка с Петър Дънов – снимка N 5 – е с жена си, децата си. Едва можем да го познаем. Той е смлян, прегазен и унищожен от жена му и многото му деца. За обяснение на тази снимка, виж на с. 802.

Накрая той заминава за САЩ, като преди това издава една книжка-брошура през 1922 г. за защита на Петър Дънов – *“Окултизъм, мистицизъм и учението на Петър Дънов”.* Виж *“Изгревът”, т. I, с. 249.*

31. Величко Граблашев заминава за САЩ, и тук, в София, остава жена му Мария Граблашева. Тя създава много бели и проблеми на Учителя на Изгрева. В *"Изгревът"*, т. XXII, на снимка 48 виждаме Мария Граблашева с Учителя. Виждаме я и в *"Изгревът"*, т. IX, на снимка N 33.

Защо вмъкваме името на Величко Гръблашев? Защото е негов състудент в САЩ. И трябва да се знае през какви етапи на развитие преминава в България. И как напуска България и Учителя Дънов, заминава за САЩ, за да търси Христа. Ето затова го включваме тук, за поучение на поколенията след нас. Виж *"Изгревът"*, т. I, с. 250-251

А как присъствува Мария Граблашева в *"Изгревът"* е видно в следните справки в *"Изгревът"*, т. IV, с. 155–156, 381–383, 401–402, 406, 414, 421–423; т. V, с. 221, 468–470; т. XVII, с. 654, 702, 704; т. VIII, с. 500.

32. 1895 г. П. Дънов се завръща от САЩ. Прекарва две години в Нови пазар при баща си, където той е свещеник.

А как е започнала духовната дейност на Петър Дънов е много добре описано в *"Изгревът"*, т. XXII, с. 459–770.

33. За да имате представа за живота на Петър Дънов трябва да проучите *"Учителят и човекът Петър Константинов Дънов"* и хороскопа му в *"Изгревът"*, т. XIX, с. 532–553.

34. Също да проучите *"Хороскопът на Учителя Беинса Дуно и човекът Петър Дънов"* в *"Изгревът"*, т. XIX, с. 907–928, 929-933.

35. Какво означава **Учител** на Бялото Братство, ще разберете, когато усвоите материала *"Вселяване на Божествения Дух в Петър Дънов"*. Виж *"Изгревът"*, т. XXII, с. 547–562.

Какво означава **Мировият Учител** на Великото Бяло Братство, ще разберете, когато се запознаете с *"Вселяване на Христовия Дух в Петър Дънов"*. Виж *"Изгревът"*, т. XXII, с. 563–575.

Какво означава **Всемировият Учител**, ще разберете, когато проучите *"Вселяване на Господния Дух в Петър Дънов"*. Виж *"Изгревът"*, т. XXII, с. 576–586.

А от *"Изгревът"*, т. XIX, с. 928 ще я научите наизуст, за да знаете какво означава Божествената Троица и Живият Бог на Земята – Емануил.

36. Защо споменавам толкова много за Величко Граблашев. Ето защо.

След като се завръща в България и става адвокат, до 1922 г., той разгръща дейност с която пречи и затруднява Учителят Дънов. За този период ще се спрем отделно и подробно на друго място.

37. В. Граблашев заминава за САЩ, за да търси Христа, но тук остава Мария Граблашева, жена му, която създава по времето на цялата Школа от 1922 г. до 1944 г. непрекъснати бели, ядове на Учителя. Те са описани в справките, които дадох. А защо? Защото от тях отървяване няма.

38. И сега ще ви съобщя най-интересното, което, след като го научих съм преживял невероятно повишение и повдигане на духа ми месеци и години наред.

Случката е описана в *"Изгревът"*, т. VII, с. 393–394. А тя е, когато Иван Антонов се удивлява пред Учителя как е възможно такъв материалистичен народ, като германския, да роди такива велики музиканти като Бах, Бетовен, Моцарт, Шуберт и др. Тогава Учителят му казал:

"Те не си знаят произхода. Те всички са понемчени славяни".

Ето какво значи да защитиш теза за *"Преселение на германските племена и покръстването им"* в Университета по теология в гр. Бостон.

39. Сведенията за живота на Учителя в САЩ са много малко.

А защо? Защото онези, които са били негови състуденти в САЩ са разказвали, след като са се върнали в България, но не е имало кой да ги запише. Те са се предавали от уста на уста и са се знаели. Но възрастните приятели,

които са били с Учителя от 1900 до 1922 г. (цели 22 години), постепенно напускат земята. Поколението от времето на Школата – 1922–1944 г., е чувало някои неща, но никой не разпитва старите, останали живи, за да ги запишат. А и не запитват Учителя Дънов. Така всичко се заличава с времето си и изчезва.

Нали това е целта, да се заличи, да изчезне и да няма следа.

40. От 1969 г. до 1977/78 г. съм работил с Мария Тодорова и Борис Николов. А как съм работил, аз съм го вече описал и ще излезе под печат. Тогава Борис имаше останали някои документи, снимки, дипломите на Учителя от САЩ и други материали. Обеща да ми ги предаде. И както обикновено става, друг влезна в него, онзи дух, гдето провали цялото Братство и материалите ги предаде на други хора.

А защо? Защото трябваше да ми попречат. И го сториха колективно. И сега аз запитвам. След като тези материали отидоха при другите, то те да са направили нещо с тях?

А те после ги продадоха, за да не дойдат при мене.

А защо? За да ми се попречи. И успяха!

Б. Евангелистите методисти в България ще започнат ли да четат Словото на Учителя Дънов и поредицата “Изгревът”

1. Ето, аз издавам “Изгревът”, т. XXIV, който е посветен на евангелистите-методисти в България. Това не може да го направи никой друг. Нито евангелисти, нито дъновисти. А защо? Те нямат нищо общо с програмата на “Изгревът”.

Онзи, който я ръководи от Невидимия свят, има пряка връзка с мен.

И аз изпълнявам нарежданията. А те за всеки ден са различни. И излизат том след том...

2. Концепцията бе дадена отдавна, но можах да я сглобя от 3 до 6 декември 2006 г. Успях да ги завържа, и като електрически стълбове, да прекарам жиците и да пусна космическия ток на “Изгревът”. И те светнаха като отделни прожектори от всяка папка, която се явява поредния електрически стълб.

3. Успях да задвижа Павел Василев, който бе включен във веригата на Невидимия свят, той се задейства, подготви много материали, които публикувам без да променям дума. Предостави снимки, които ще публикуваме, за да покажа, че тези евангелисти-методисти са съществували и са имали връзка с Учителя Дънов.

4. С Павел Василев се познавам много отдавна, от времето на Петър Филипов, около 1970 г., когато го е посещавал.

А бащата на Павел е бил един от адвокатите, който е подготвил защитата на Братството по време на съдебния процес 1957/1958 г.

По-късно, когато работих с Марийка Марашлиева, няколко пъти съм се срещал с него в нейния дом и съм разговарял с него. Той няколко пъти посети концерт-рециталите, който организирах в София.

И накрая, през 2006 г. няколко пъти се обаждах по телефона, срещнах се с него и му обясних моята концепция и той се съгласи да съдействува. Предостави собствени написани материали и снимките, които трябва да приложим към този том. А останалите материали аз ги подготвих и подредих. А това беше много трудно. Дори стигнах до края – до изстъпление на Духа.

5. Така че евангелистите-методисти излъчиха един свой представител, за да ги остави в историята чрез "Изгревът".

А това е много трудна работа, трябва да работят няколко поколения, няколко рода, докато не се роди онзи, който да опише историята им.

Павел Василев е техният представител пред "Изгревът".

И го накарах да опише биографичните бележки за баща си и за себе си. А защо? Защото утре ще ме обвинят, че тези неща аз съм си ги измислил. Напротив, те съществуват. Те са живи отгоре в Невидимия свят. И нямате си представа, как са се наредили на опашка и всеки чака реда си да бъде включен в "Изгревът". Невероятна гледка и невероятно преживяване. Онези отгоре взеха живо участие и застанаха зад мене.

6. Протестантите, които бяха изпратени на Изгрева, като последователи на Учителя Дънов, бяха проверени чрез времето и техните дела. Делата им вървяха след тях. Аз съм ги описал и публикувал.

Те се провалиха по всички линии. Така че този опит бе направен по времето на Школата на Учителя Дънов. А аз ги оставих в «Изгревът» и ги спасих от изчезване. Те сега съществуват и са живи горе в Невидимия свят чрез «Изгревът»

7. Сега ще се направи другия опит след отпечатването на "Изгревът", т. XXIV, предназначен за евангелистите-методисти в България.

Сега ще се види дали т. нар. евангелисти-методисти, ще си закупят този том и дали ще четат "Изгревът".

Ако сторят това – то ще се прикачат за "Изгревът" и ще имат бъдеще.

Ако не сторят това ще си останат едни обикновени протестанти, които ще носят в себе си Евангелието, но зад тях няма да ги има онези дела, сътворени от Христовия Дух, който е сътворил четирите Евангелия и е дал Благовестието.

8. Следващият етап – след като преминат през "Изгревът", т. XXIV, е да почнат да четат Словото на Учителя Дънов. Ще чакаме и ще проверим!

9. От тях зависи дали ще четат в САЩ онези там евангелисти-методисти историята на "Изгревът" т. XXIV, и дали ще им дойде времето да започнат да четат Словото на Всемировия Учител Беинса Дуно.

Ще чакаме и ще проверим, дори да минат десетилетия, та чак столетия!

Все ще изпратят Онзи, другия Ангел, който ще провери и ще сложи печат на челата им, на онези слуги на живия Бог, така както е описано в Откровението на Йоанна гл. 7, ст. 2-4. А това са 144,000 служители на живия Бог и на Бялото Братство.

Ако това стане, то ние ще кажем: Тъй да бъде!

Амин!

В. Защо евангелистите-методисти влязоха в поредицата “Изгревът” том XXIV?

I. Петър Дънов на обучение в Американското научно богословското училище към методистката мисия в гр. Свищов

1. Петър Дънов се ражда на 29 юни 1864 г. в с. Хадърджа, околия Варненска от родители – баща Константин Дъновски и майка Добра хаджи Атанасова.

За рождената дата на Петър Дънов виж в *“Изгревът”, т. IV, с. 42–47.*

По стария Юлиански календар датата е 29 юни 1864 г. И на с. 43 ще прочетете, че добавката на родените от 1 март 1800 г. до 29 февруари 1900 г. е с поправка от 12 дни. Така че до 1900 г. е могло да се каже със сигурност, че Петър Дънов е роден на 29 юни 1864 г. по Юлианския календар и на 11 юли 1864 г. по Григорианския календар. Но понеже на 31 март 1916 г. е въведен задължително Григорианския календар, датите се преместват с 13 дни напред. Това важи до 2000 година, както и от 2000 до 2100 година (виж с. 43).

Оттук следва, че след 1900 г. се прибавят 13 дни към родените от 1800 г. до 1900 г. И тогава, като прибавим към 29 юни 1864 г. цели 13 дни става 12 юли 1864 г. Така че аз нямам грешка. Рождената дата на Петър Дънов до 1900 г. е 11 юли 1864 г., а от 1900–2000 г. е 12 юли 1864 г. А това е ден Петровден по църковния календар и Петър Дънов винаги е празнувал на 12 юли своя имен и рожден ден.

2. Когато дойде времето да се направи хороскопът на Петър Дънов, възложих на Светозар Няголов да го направи. И той посочи 11 юли 1864 г., така че няма никаква грешка. Виж *“Изгревът”, т. XIX, с. 532–549.*

След това аз написах бележки и разяснения “Хороскопът на Учителя Беинса Дуно и човекът Петър Дънов”. Виж *“Изгревът”, т. XIX, с. 907–928.*

Без това мое изложение, вие не можете да се ориентирате в периодите на дейността на Петър Дънов като Петър Дънов, като Учител, като Миров Учител и като Всемиров Учител.

3. А какво е мнението на Учителя за българите виж *“Изгревът”, т. XIX, с. 929–933.*

4. А в *“Изгревът”, т. XXII, с. 545–586* има три хороскопа, когато Божественият Дух, когато Христовият Дух и когато Господният Дух посещават, влизат и пребивават в тялото на Петър Дънов. Без да усвоите тези познания, не може да влезете във времето на “Изгревът”.

5. Периодите, през които преминава Петър Дънов са обозначени в *“Изгревът”, т. XIX, с. 919–921.*

Първият период – от 1856 г. до 1872 г. е период на баща му Константин Дъновски. Той е даден в *“Изгревът”, т. XI, с. 54–66*, а като Константин Дъновски – свещеник на Всевишного Бога и Възраждането на България – в *т. XI, с. 160–346.*

6. Вторият период е от 1878 г. до 1900 г. и е обозначен в *“Изгревът”, т. XIX, с. 919.* За справка виж с. 915–917. Този период включва юношеството и обучение в гр. Варна. А какво представлява училището в гр. Варна по онези години и просвещението му, виж *“Изгревът”, т. XI, с. 323–345.*

7. 1883 г. Петър Дънов пристига в гр. Свищов и се записва в двугодишния курс на откритото класно училище с пансион по богословие на евангелската-методистка мисия. Това събитие е публикувано в *“Изгревът”, т. V, с. 531–534* “Учителят и протестантите”. На с. 532 са написани имената на онези, които са завършили с Петър Дънов. А на снимка № 5 са дадени ликовете на 6 човека,

завършили този богословски курс на 25 юли 1886 г. И след това този курс продължава.

Лицето на Петър Дънов по-късно се преснема, увеличава се и бе публикувано в *“Изгревът”*, т. VI, под снимка N 1.

Петър Дънов в с. Хотанца, като учител на снимка N 2. Виж *“Изгревът”*, т. II, с. 99.

Петър Дънов като студент в САЩ е под снимка N 3 и за него виж в *“Изгревът”*, т. II, с. 99. Тази снимка се публикува в *“Изгревът”*, т. XXII, под N 1, 2.

II. ПЕТЪР ТИХЧЕВ – първият евангелист-методист, присъствувал на съборите на Синархическата верига на Бялото Братство

11. Петър Дънов напуска пансиона на евангелската мисия, за да избегне техния строг порядък, налаган на студентите. А той е бил непоносим от всяка гледна точка. Намира квартира при евангелския пастор Петър Тихчев. Избягва от строгия пансион. И както се казва, че се откачва на трън, та се закачва на глог, че е по-висок. Идват историите с двете дъщери на Петър Тихчев и с желанието на жена му да ожени някоя за Петър Дънов. А как небето се справя с тези две големи клопки, е описано много добре в *“Изгревът”*, т. VI, с. 543. Така че животът му при Петър Тихчев не е бил безоблачен, а с бури, светкавици, гърмежи и накрая с две погребения на дъщерите на евангелския пастор. (За двете дъщери на Петър Тихчев ще публикуваме думите на Учителя от лекция на ООК, 20 май 1935 г. в раздел VIII, точка 11.)

На следващата година Петър Дънов заминава за учител и проповедник в с. Хотанца, където престоява една година. После заминава за САЩ през 1888 г., престоява 7 години и се завръща 1895 г. През цялото това време, а и по-късно Петър Тихчев е пътуващ проповедник. По-късно посещава събранията на Петър Дънов. И понеже тогава е било много на мода да се пита кой какъв е бил в предишните си прераждания, то Петър Дънов разкрива някои от тях.

12. Петър Тихчев не е случаен човек. Той си идва от миналите прераждания. На няколко места е споменавал Учителят за тях. Бил е прероден в Мала Азия при турците и като областен управител е имал власт и е убивал и раздавал смърт наляво и надясно. Та той си идва със своята карма при това прераждане и е цяло чудо, че Провидението го прави проповедник на евангелизма (Виж *“Петър Тихчев и владиката”*, раздел VIII, точка 10.) Направо не е за вярване. И накрая става хазяин на Петър Дънов. За този период е описано в *“Изгревът”* по различно време и от различни автори.

Виж *“Изгревът”*, т. III, с. 19–20; т. IV, с. 143; т. VI, с. 543–544.

След като се завръща от САЩ, е назначен за пътуващ проповедник.

13. Петър Тихчев присъствува на съборите. Неговото име е отбелязано в протоколите там, както следва. Справките са взети от *“Изгревът”*, т. XI:

За 1909 г. виж с. 430.

За 1910 г. виж с. 446.

За 1911 г. виж с. 481 (посочено е, че е роден в с. Беброво, живущ в гр. Русе), 482, с. 502.

За 1912 г. виж с. 509, 530.

За 1914 г. виж с. 558, 560, 588.

За 1915 г. виж с. 607.

Това е единственият пример как един евангелски проповедник идва и се включва в Синархическата верига на съборите на Бялото Братство. Друг случай няма!

14. Всеки би си поставил въпроса, как един евангелист-методист, който проповядва Евангелието накрая може да стане последовател на Учението на Петър

Дънов. А отговорът е много прост и обикновен. Когато Учителят започва да посещава първите самозародили се духовни групи в България, то те са правили само църковни молитви и са пеели църковни песни. Така са престоявали по цели нощи в бдение.

Петър Дънов тогава им дава наряди и задача да изучават Евангелието по теми и по обозначени глави. Да го изучават, да го проучават. И той много пъти споменава в своето Слово, че ученикът всеки ден трябва да чете Евангелието, за да се свързва с Христовия Дух. А защо? Защото Святият Дух се явява при учениците на Христа и той им припомня всичко това, което е говори Христос. И чрез него те записват Евангелието, чрез Святия Дух, който влиза в онези, които пишат четирите Евангелия.

15. И така че Петър Тихчев върви по България и проповядва Евангелието. Той намира и онези духовни групи, които са получили задача от Дънов да изучават Евангелието. Той се включва активно, за да им тълкува различните стихове. Така че той върши една работа, която е начертана от Петър Дънов за обучение на тези духовни групи. После техни представители присъствуват на съборите на Синархическата верига и техните имена присъствуват там заедно с името на Петър Тихчев. Това е обяснението защо старият пастор-евангелист присъствува на тези събори. Той вече е приел Учението на Петър Дънов.

III. ЦВЕТАН ЦВЕТАНОВ – представител на евангелистите-методисти пред Учителя Дънов, като един истински Божий служител в България

16. Цветан Цветанов е един образ, който е събирателен, образ на хилядите евангелисти-методисти подвизавали се в България. Те трябваше да излъчат и да представят един такъв образ. И те го създадоха и го представиха пред Учителя Дънов.

А това е Цветан Цветанов. Мога да заявя, че това е единствения образ, който не само ме впечатли, но ме и порази.

И заради него аз правя този том от “Изгревът” за евангелистите-методисти и за Учителя Дънов.

Този образ е още в съзнанието ми. Успяха да излъчат жив човек и жив представител пред Учителя. А това е голямо усилие на хиляди хора.

В “Изгревът”, т. II, с. 224–225 има статия “Защо Петър Дънов не стана евангелски проповедник”, като накрая се споменава за един евангелски проповедник, съученик на Учителя от времето, когато е бил в Свищовското Научно-богословско училище през 1883–1887 г. Случаят, не знам защо, бе описан в няколко реда. Но сега ще го разкажа така, както трябва. Той си заслужава да бъде описан. Нали заради този образ аз подготвям издаването на “Изгревът”, т. XXIV – за евангелистите-методисти и Учителя Дънов.

17. Ден неделя. На Изгрева присъствуват много граждани, дошли от града. След Паневритмия има един промеждутък от време и обикновено всички са наобиколили Учителя и му целуват ръка. Всеки бърза да се добере до него, и всеки е застанал на опашка и си чака реда.

Има няколко направени снимки след Паневритмия на поляната на Изгрева и се вижда, че десетки са онези, които са заобиколили Учителя. А всички знаят, че нямат време за губене, защото в 10 часа сутринта започва редовната неделна беседа на Учителя и всички трябва да бъдат в салона, насядали по столовете и пеещи песните на Учителя преди беседата. Тогава го знаят всички, защото такъв е реда и то от години.

Такива две снимки може да видите в “Изгревът”, т. X, снимки № 87 и 88. По това време на края на поляната е застанало едно старче с бастун, с

шапка и се оглежда наоколо. Не познава никой и никой не му обръща внимание, защото всички са в кръга на поляната и целуват ръка на Учителя. Старчето продължава да се оглежда и да се взира към онези, които са заобиколили Учителя. А разстоянието е повече от 50 метра. Тогава Учителят прибира дясната си ръка, която я целуват, преминава през онези, които са го заобиколили и се насочва към старчето с бастуна и с бялата шапка, който стои на края на поляната. Всички се обръщат с поглед нататък, но никой не смее да върви след Учителя. Стоят на мястото си в средата на поляната. Учителят отива при него, здрависва се с него, прегръща го с ръка през рамо и разговаряйки се с него го довежда в центъра на кръга на поляната, където чакат към 40–50 човека да му целуват ръка. Тогава Учителят се обръща към тях и казва:

“Искам да ви запозная с един мой съученик от времето, когато бяхме студенти в Богословското училище в Свищов”.

Всички вече са направили място и Учителят и старчето вече са в кръга, заобиколени от 40–50 човека. Тогава Учителят, като изглежда всички, на висок глас казва:

“Искам пред вас да поздравя един истински Божи служител. Един истински евангелски пастир.”

Всички стоят като зашеметени. А този скромнен евангелски проповедник стои като изумен, очите му се насълзават и той заплаква. Учителят го потупва по рамото, след това го отвежда встрани от множеството и продължава да разговаря с него. Никой не чува разговора. След време лицето на проповедника се изяснява, осветява се и той се разделя със своя съученик сияещ. За него бе съученик, но за онези, които стоят и чакат на поляната е Учителят Дънов.

И тогава всички виждат, че Божият служител може да расте и вирее навсякъде, само ако Духът Господен го ръководи.

За този случай е разказано в *“Изгревът”* том VI, с. 53 от Наталия Чакова. Аз го публикувам в раздел VI, точка 10.

18. Това е разказът за истинския Божи служител, евангелски пастор. А това е Цветан Цветанов. Така че пред своите ученици Учителят Дънов им показва, кой може да бъде истински Божи служител и че един такъв съществува и го има в България. Това е втората част.

А първата част е, когато Учителят отива лично на един конгрес на евангелските пастори и проповедници в гр. Плевен. А защо отива ли? Не затова да им проповядва, а да им засвидетелствува пред тях, кой е истинският пастир между тях.

Мнозина от тях знаят, че той е възпитаник на методистите—евангелисти в България и в САЩ и затова свободно го допускат в своите среди. За тях той не е чужд човек. Той е «техен човек евангелист методист» и така приет той присъства и на конгресите им. Не го приемат за Учител, но някои казват за него «Учителя Петър Дънов». И толкоз!

Той се приближава до Цветан Цветанов, слага ръка на главата му и казва пред всички евангелисти, пастори и проповедници:

“Ето един истински пастор и един истински служител Божий.”

Така Учителят Дънов лично отива в гр. Плевен, за да свидетелствува пред тях кой е истинския Божий служител. А това не е малко, дори е много.

Ето така от хилядите евангелисти-методисти и от техните десетки и стотици пастори, успяха да излъчат един свой представител пред Учителя Петър Дънов. И той засвидетелствува това и на Изгрева пред своите ученици и в гр. Плевен пред конгреса на евангелските пастори и проповедници.

IV. ВЕСЕЛА НЕСТОРОВА – един представител излъчен от евангелистите-методисти, които идват в Школата на Учителя

19. Спомените на Весела Несторова ще бъдат публикувани накрая. Накрая към тях са поместени бележки на съставителя.

Тук искам да споделя нещо много интересно. През 1939 г. по поръчение на Учителя Весела превежда "Свещените думи на Учителя" на английски език. Тя ги предава на Учителя. По-късно се предават на Фархи, той заминава за САЩ и там ги издават. Изпращат две книги на Учителя. Той извиква Весела и ѝ показва преведените книги, публикувани в САЩ. Учителят е бил много радостен, че са преведени и публикувани именно в САЩ, защото техните евангелисти-методисти са работили в България. Дотук добре.

А какво става по-късно с тези книги? Абсолютно нищо. Американските евангелисти-методисти не я купуват, нито я четат. Тя била захвърлена в един гараж и там престояла десетки години. От 1945 г. до 1990 г. няма никаква следа от нея. От 1990 г. до 2006 г. също няма никакви следи.

А какъв е изводът? В САЩ няма хора, които да са готови да прочетат и приемат "Свещените думи" на Учителя Дънов. Това е големият извод след направения опит. Няма нито евангелисти-методисти, нито протестанти. Няма никой!

А как са дадени "Свещените думи на Учителя за ученика", виж в *"Изгревът"*, т. I, с. 98–103.

V. Протестантите в Школата на Учителя Дънов от 1922–1944 г.

20. Учителят Дънов е познавал всички евангелисти от старото поколение до 1900 г. Те се женят, раждат деца, отрастват и когато се отваря Школата на Учителя Дънов 1922–1944 г., те идват като синове и дъщери на старите евангелисти-методисти.

И какво става с тях? Те се включват в т.н. братски живот в Школата.

И какво става с тях? Ето това е въпросът. А отговорът е – пълен провал. Примери. Ето ги.

21. Галилей Величков – син на протестантин, дошъл от Пловдив. Той става цигулар на Младежкия окултен клас. От 1945 г. до 1970 г. – пълен провал по всички линии. Аз започнах да работя с него и благодарение на моя труд, моята програма, успях да спася онова, което бе запечатано в съзнанието му и бе публикувано от мен в *"Изгревът"*, т. I, с. 5–108; т. IV, с. 50–240. Неговите снимки са в *Изгревът*, т. IV, както и в т. VIII, снимки № 2, 3, 12, 22, 23, 28, 30, 37, 39. В т. XXII, снимки № 65, 66.

И накрая искам да споделя, че той през цялото време работеше срещу мен. Да, точно така. Има много примери, които, ако ги разкажа, ще се ужасите. Ето един.

Бях намерил и преснел няколко документа от пребиваването на Учителя в САЩ. Показах му ги и той поиска по едно копие и аз му дадох. След години той ги предаде на Атанас Славов, който бе избягал в САЩ и който по това време говореше по радио "Гласът на Америка", предаване на български език срещу комунистите. А баща му бе комунист, той беше комунист, беше старши научен сътрудник в БАН по литература с много привилегии. От комунистическата власт имаше привилегии, после избяга и почна да служи на други. А за баща му и за чичо му ще си прочетете в *"Изгревът"*, т. VII, с. 28–30, № 6 "Да те пързулнат по паркет".

Там има инициали, където К.С.=Кирил Славов, а В.С.=Васил Славов. Аз бях написал имената им, но Анжела, дъщерята на Мария Младенова ми се обади по телефона да сложа пак инициалите, защото щяла да ѝ се разсърди Мария Славова, която е дъщеря на Кирил Славов.

Защо разказвам това? Ами Галилей Величков му предаде на Атанас Славов материала, който аз събирах за "Изгревът". Направи го нарочно, за да ми се попречи. И това стана.

Та протестантинът винаги си остава протестантин.

Учителят казва, че **от протестантин окултист не става**. Това е живия пример. А остана в историята благодарение на мен, че го вкарах в "Изгревът".

22. Веска Величкова – това е рождената сестра на Галилей Величков. Работих с нея и нейните спомени са публикувани в *"Изгревът", т. VIII, с. 411–514*. А за историята на това протестантско семейство, виж на с. 411–415, за "Протестантската идилия" на с. 415–417.

Тя става учителка в американския пансион в Ловеч на евангелистите-методисти - виж в *"Изгревът", т. VIII, с. 422–424*. А за американските мисионери ще прочетете на с. 424–426, за протестантските семейства на с. 426–428. А как протестантските деца остават при Учителя на с. 428–430.

Защо описвам това? Защото аз я накарах да си разкаже тези неща и аз ги записах на магнетофон. Това е една картина за протестантските деца на Изгрева. И накрая и това протестантско дете се провали. Аз я спасих от провала и тя влезна в "Изгревът".

Тя беше преводач на английски и немски език. Аз я накарах да преведе спомените на Галилей от *"Изгревът", т. IV, с. 52–143* на английски и немски езици и те чакат времето си да се публикуват. (Снимката на Веска Величкова виж в *"Изгревът", т. VIII, № 22 и № 51*.)

И накрая за предателството срещу мен.

Аз имах получено от Никола Нанков едно сведение на английски език за дейността на Петър Дънов от семинарията Дрю и от Теологическия факултет в Бостон. Аз отидох при нея и тя ми го преведе на български език и аз си го записах. Поиска да оставя едно копие от фотохартията. Оставих го. Накрая тя го предаде на Атанас Славов. Представяте ли си? Направи го нарочно, за да ми се попречи. А нейната работа я свърших аз, а не Атанас Славов.

Това сведение, за дейността на Учителя в семинарията Дрю, го бе получил Никола Нанков, след като бяха написали писмо до университетите в САЩ на английски и го бе предал на близък да го пусне от Белград по пощата. След месеци пристига отговора. Той получава писмото и отговора. След няколко дни го извиква Държавна сигурност, показват му разпечатка от писмото, което е получил и започват да го заплашват, че това е забранено и че ще го изселят и интернират от София. Никола Нанков преживя в ужас всичко това към 3 месеца. Непрекъснато се е молил на Учителя да го спаси.

Той лично ми го е разказвал. Аз също лично го преживях в страх, защото можеха да се доберат до мен. Но материала го запазих, като го оставих при Галилей и сестра му. А те, Галилей и Веска, го предадоха на Атанас Славов и ме изиграха. (Направиха го нарочно, за да ме изиграят. Сполучиха в това. Атанас Славов, като се върна от САЩ, след като по време на социализма бе избягал от България и според тогавашните закони бе станал "невъзвращенец", то тогава издаде една книга. Тя се казваше "Пътят и времето. Началото." Том 1. София, 1998. Той помести много снимки от онези документи, които бяха у мен. А те бяха лично донесени от Учителя Дънов от САЩ. Те бяха съхранявани десетилетия и трябваше да послужат за "Изгревът". Но те послужиха на друго. На Атанас Славов. Успяха и сполучиха. В този план бяха въввлечени и включени Галилей Величков, сестра му Веска и Кралю Кралев. И всички са протестанти. До един! Ето, сега в този том, аз трябва да поместя всички тези документи и свидетелства, атестати, дипломи на

Учителя. Но ги откраднаха от мен. А защо? За да ме няма. Но мен ме има и аз разказвам какво означава предателството им.)

23. Надежда Георгиева Печеникова, по мъж **Кьосева**. Нейните спомени са в *“Изгревът”*, т. VI, с. 471–504. Бяха записани на магнетофон. Както Надежда, така и брат ѝ Славчо Печеников са протестантски деца.

Тук искам да кажа, че Надежда ражда син на име **Григор** или **Григорий**.

Той порасна, завърши литература в София и накрая дойде времето, когато подмени оригиналните думи на Паневритмията. И досега, от 1970 г. до 2006 г., като играят Паневритмията едни пеят оригиналните думи на Паневритмията, а други пеят думите на Гришата.

Как ви се струва? Как така протестантите да раждат деца, които впоследствие стават врагове на Учителя Дънов? По-подробно виж в *“Изгревът”*, т. I, с. 217–219, точка № 6. Ще ви стане от ясно по-ясно и ще ходите като замаяни от предателствата на протестантите.

Поисках снимки от нея. Каза ми, че нямала. А мъжът ѝ бе фотограф. Все пак я представих в *“Изгревът”*, т. XVIII, снимка № 44, крайната вдясно. Значи имало такъв човек. Не е измислен.

24. Жорж Гигов Кьосев е съпруг на Надежда Печеникова. Той е протестантско дете. Виж *“Изгревът”*, т. VI, с. 501–503. Той е бил и фотограф. Направил е много снимки.

По това време Димитър Кочев е в Австрия, където учи, понеже баща му е богат и може да го издържа. Оттам Димитър Кочев купува камера, филми за нея и му ги донася, за да заснемат Учителя и животът на Изгрева и на Рила. И Жоро Кьосев се справя, заснема няколко филма на кинокамера и ги съхранява. Димитър Кочев му донася и цветни филми от Виена. А тогава това е много скъпо. Дотогава всички снимки са черно-бели. И Жоро се справя също и заснема много пози и промива негативите с онези проявители и фиксажи, които му е донесъл Димитър Кочев.

И така минават десетилетия, докато синът му става на 20 години и решава, че той е месия. Започва да събира младежи и да им прожектира филмите на баща си за Учителя. Идват от милицията и му правят обиски. Прибират някои от филмите и негативите. И всичко това изчезва. По-късно ги изпращат в САЩ, за да ги умножат. Всичко се загубва. Гришата се оженва за руския. Тя, рускинята, задига всички негативи и ги занася със себе си в Русия.

И накрая предателството на протестантските деца и семейства на Изгрева бе пълно.

25. Светослав Георгиев Печеников. Виж *“Изгревът”*, т. VI, с. 499–501. И той е син на протестанти. Идва времето, когато идва на Изгрева, по-късно става издател и започва да издава беседите на Учителя, но взимал много по-скъпо, отколкото други печатари. Когато съобщават на Учителя, той казал:

“Отрежете го”.

И за нарушение на окултните закони върху печатницата му и складовете на ул. “Гурко” 22 по време на американските бомбардировки над София пада бомба и улучва точно мястото на и унищожава всичко. Днес може да прочетете на някои отпечатани беседи да пише отзад: Литопечат, ул. “Гурко” № 22. Но той става собственик на тази печатница след 1940 г., представител за България на Библиотека “Безсмъртни мисли” и издава към 13 томчета.

А какво представлява Славчо Печеников, по псевдоним Славянски, вижте *“Изгревът”*, т. V, с. 718–721, 721–722, 723–724. Това е финалът на още едно предателство по всички линии.

Негови снимки виж в *“Изгревът”*, т. XXII, снимка № 52.

26. Димитър Кочев. Виж *“Изгревът”*, т. XIII, с. 603–620. Той бе човекът който съхраняваше един филм на Учителя и някои негативи. Но беше подлъган и филма бе изнесен в чужбина, за да го умножат. До сега, 2006 г. няма никаква

следа от него, както и от негативите му. А защо? Нали това е задачата на онзи, който ръководи протестантите дошли на Изгрева. Да се затрие всичко и да няма следа. Но не знам защо, аз се явих и можах да спася нещо в последния момент и да го публикувам в "Изгревът", т. XIII, с. 603–620. Синът му, Владимир, ми предаде един филм от живота на Рила – 1939 г. Снимка на Димитър Кочев виж в "Изгревът", т. XIII, снимка № 62.

VI. Най-големият предател-протестантин – Кралю Кралев

27. Кралю Кралев е от гр. Бургас. Той и цялото му семейство, както и брат му са били протестанти. По някакъв начин се случило, че прочел книгата "Учителят" и се е преобърнал и от протестантин станал на дъновист.

А сега е време да прочете как е издавана книгата "Учителят". Виж "Изгревът", т. III, с. 208–209, 209–210, 210–212. Защото чрез нея Кралю Кралев става дъновист. А защо дъновист?

Преди да получите отговора, ще си прочетете как е издадена чрез лъжа и измама книгата "Учителят" в "Изгревът", т. XIX, с. 938, 939–943, 943–944, а за доуточняване прочетете на и с. 945–962.

Та чрез книга, издадена чрез лъжа и измама, Кралю Кралев става дъновист. И от дъновист става ръководител на Бургаското Бяло Братство. На негово име по нотариален акт е записан салонът, изграден от Бялото Братство. И идва време, когато той и дъщеря му го продават на чужди хора, вратата е заключена и започват безброй дела за доказване на собствеността му. Това е едното голямо предателство на един протестантин-дъновист.

28. А защо се идва до това предателство, прочетете в "Изгревът", т. XI, с. 792–794, 795–803. Така му бяха предадени от мен към 600 писма на Учителя до Пеню Киров, Мария Казакова и други материали. Беше посочен снимков архив към тях.

Дойде време, те не ми ги върнаха. **Излъгаха ме, предадоха ме и накрая ме продадоха.** И как всичко това, което оставих, те го продадоха. А защо ли? Защото коренът им беше протестантски. Точно затова.

29. А защо се дойде до това предателство и кой е виновен за това, прочетете в "Изгревът", т. XII, с. 875–877. Прочетете и го запомнете добре.

30. А как бе продаден салона в гр. Бургас от Кралю Кралев, прочетете внимателно в "Изгревът", т. XV, с. 880–882, 882–884.

31. А как бе разпродаден архива, който съм събирал 30 години, както и цигулката на Учителя, виж в "Изгревът", т. XV, с. 884–886. А за финал вижте с. 886–887.

Ето, длъжен бях да опиша какви бяха онези представители на протестантите, дошли на Изгрева. Всички, без изключение, работеха срещу Школата на Учителя. Те се окончателно провалиха. Аз ги спасих от исторически провал, защото ги вкарах в "Изгревът". А всички те поотделно и вкупом работеха срещу мен и "Изгревът". А най-вече бе Кралю Кралев.

VII. Могат ли да се "присадят" и "ашладисат" евангелистите-методисти в "Изгревът"?

32. За този окултен и духовен закон за "присаждането и ашладисването" говори апостол Павел в Послание към Римляните, глава 11.

Тя трябва да се проучи много добре от днешните евангелисти-методисти в България. А защо? Той споменава в стих 4 и 5, че числото на онези, които са останали верни са седем хиляди, които не са преклонили коляно пред Ваала на

многобожието. И онова, което е останало като число е избрано по благодат, а не по заслуги и по дела от онези, които трябва да спазват десетте Божи заповеди.

Онези, които се отклоняват от тези 7000 човека, избрани по благодат и отпадат, то на тяхно място идват езичниците. А защо? За да попълнят числото 7000 (стих 12). Невероятен и непознат окултен закон, засега неприложим. Но тогава е действал много точно!

Някои клони, заради безверието им и заради това, че се кланят на Ваала и отстъпват от закона за Единния Бог, се отрязват. Тогава на тяхно място се присаждат езичниците, които представляват клони от дива маслина върху богатия клон и дърво на питомната маслина. Виж стих 17–24. Защо? За да се попълни числото 7000 от езичниците, за да заемат мястото на онези, които са отпаднали.

Невероятен окултен закон. А какво откровение!

Моят баща обичаше да присажда дръвчета. Отрязваше клони от хубави сортове и присаждаше на дивачки. Имахме ябълка, която имаше 5–6 клона, като на всеки клон растеше отделен сорт ябълки.

Имахме круша – няколко клона раждаха различни сортове круши. Имахме джанка – едните клони бяха с жълти джанки, другите с бели, а трети с червени джанки. Всичко това бе станало, защото баща ми ги бе присадил.

Така че този окултен закон, за който говори апостол Павел, за присаждането и “ашладисването” ми беше много ясен още от младините ми. Бях го видял по дръвчетата и ял от плодовете им.

33. И ето, протестантите изпратиха своите представители в Школата на Учителя Дънов. Те се присадиха и ашладисаха. Но те си останаха такива, каквито им бяха пръчките – едни круши, други ябълки, трети джанки. И така се проявяваха през целия си живот. И накрая всички останаха предатели на Школата. Останаха предатели и на “Изгревът”.

А аз ги оставих в “Изгревът” и ги прикачих. Не съм ги “присаждал” и “ашладисвал”, защото те са врагове. А като са врагове те не могат да се “присадят” и “ашладисат”.

Аз там съм ги оставил по един друг закон, защото са били на Изгрева и тяхното съзнание беше записало като на магнетофонна лента отделни случки и събития от живота на Школата. Ето защо ги вкарах в “Изгревът”, чрез техните спомени.

34. В Школата на Учителя е строго определено колко трябва да бъдат последователите на Учителя. Те са 1,440. Това число е определено. Виж “Откровението на Иоана”, гл. 14, ст. 1: “И видях: и ето, Агнето стоеше на хълма Сион и с Него сто и четиридесет и четири хиляди, които носеха Неговото име и името на Неговия Отец, написано на челата им.”

По времето на Учителя Дънов и неговата Школа ги е имало, че дори и повече. И нито един от тези указани в тази цифра от 1,440 не си свърши работата, за която бе дошел в Школата на Учителя и бе “присаден” и “ашладисан”. Те се провалиха.

А аз сега ги спасявам, като ги включих в поредицата “Изгревът”. В “Изгревът”, т. XXII съм включил много снимки от техните величия, били в Школата. Полюбувайте им се. Били са живи и сега са живи, но са в Невидимия свят.

Каквото са правили едно време, сега го правят същото.

Кой какъвто е бил едно време на земята, такъв си е сега и горе в Невидимия свят. Такъв е законът.

Каквото вържете на земята, това ще развържете в Невидимия свят.

35. Ето сега чрез “Изгревът” том XXIV включвам евангелистите-методисти.

Аз ги включвам, а не ги присаждам или “ашладисвам”. Казаха ми, че в България са около 8000 човека. Да допуснем, че са 7000 човека, число, за което говори и апостол Павел в Послание към Римляните, гл. 11, ст. 4. И сега тези 7000 човека ще изкупят ли “Изгревът” том XXIV, който е в тираж само 1000 бройки. Ако

всички желаят да го купят, значи трябва да се направят 7 издания по 1000 бройки. Ето това е техният голям изпит, на който са поставени чрез "Изгревът" том XXIV. Няма мърдане!

36. Аз съм го издал с пари от програмата на «Изгревът», с мой труд и безплатния труд на моите сътрудници. Ето това е благовестието или Евангелието по Дух.

Вървиш с Евангелието, а след тебе вървят твоите дела.

Онзи Всемиров Дух, който ръководи "Изгревът" ми нареди да издам този том за евангелистите-методисти. Аз изпълних нареждането му и го издадох. Сега ще видим тези 7000 човека, ще го приемат ли или ще го отхвърлят. Няма мърдане!

Ако го приемат, ако го изкупят и започнат да го четат, то "Изгревът" ще се отвори за тях и за тяхното съзнание и тогава ще видят какво означава Святият Дух да се изсипе върху тях, както е ставало върху главите на първите християни и ученици на Христа. И ще го проверят!

37. Ако го отхвърлят – то тогава не искам да бъда на тяхно място. Те изобщо ще изчезнат от земята българска. Как така?

Винаги евангелистите-методисти са изпращали по един свой представител в Школата на Учителя да свърши някаква работа. Тези представители са показани в този том. Един от тези представители беше и **Павел Василев**, който го задействувах, който ми повярва, и който изпълни онова, за което се бе родил. А цели родове от евангелисти стоят зад него. Но трябваше да се явя аз, за да реализирам накрая всичко. А бях последният, десетият човек от веригата на Духът!

38. Вие как смятате, че аз, ей така, случайно ми хрумва и създавам този том. Напротив, концепцията се ръководеше от Невидимия свят от Онзи, който ръководи "Изгревът".

Има един закон. А той е следният::

Ти не можеш да присъствуваш по времето на Христа, ако не си бил по времето на Мойсея.

Ти не можеш да бъдеш по времето на Учителя Дънов, ако не си бил по времето на Христа.

Ти не можеш да правиш том от "Изгревът" за евангелистите, ако не си бил по времето и на Мойсей, и по времето на Христа.

И задължително е да си бил един от онези, които са писали Евангелието.

А това означава пряка връзка със Святият Дух, който е диктувал и е припомнил на учениците, какво е говорил Христа.

Виж *"Евангелието на Иоана"*, гл. 14, ст. 26; гл. 15, ст. 26; гл. 16, ст. 13–14.

Тази връзка е хилядолетна и тя преминава от поколение на поколение.

Така Старият Завет преминава в Новия Завет, а Новия Завет преминава в "Изгревът", който е Пътят Господен на земята. Амин

39. Аз обикновено имам винаги подготвени въпроси към някои, които искат да се покажат, че са големи величия. И ето сега поставям следните въпроси към онези 7000 човека евангелисти-методисти в България. А те са:

1. Какво означава **Святият Дух**? (Иоана 20: 22)

2. Какво означава **Утешителят**? (Иоана 15:26)

3. Какво означава **Духът на Истината**? (Иоана 16:13)

4. Какво означава **Божият Дух**? (Иоана 4:24)

5. Какво означава **Господният Дух**? (Пс. 24:8-10)

6. Какво означава **Христовият Дух**? (Послание към Евреите 13: 8)

7. Какво означава **Божествената Троица** и **Бог Емануил**? (Послание към Филипяни 2:11)

40. Предварително съм убеден, че нито един от тези 7000 човека, които са

си прикачили табели, че са евангелисти, не знаят това. И няма откъде да го знаят. Нито техните пастори и проповедници. А за да не се обидят нека да си отговорят на въпросите в точка 39.

А това знание го има в *“Изгревът”, т. I, с. 632–672*, в *“Космогонията”,* както и в останалите томове, като съм цитирал как е станало **вселяването на Божествения Дух** на 7 март 1897 г. в тялото на Учителя Дънов.

Как е станало **вселяването на Христовия Дух** в тялото на Учителя Дънов на 15 август 1912 г.

Как е станало **вселяването на Господния Дух** на 16 юли 1922 г. в тялото на Учителя Дънов.

За тази цел вижте *“Изгревът”, т. XXII, с. 545–586*. Всички трябва да преминете през *“Изгревът”*. Друг път няма! Това е единствения!

А преди това трябва да се запознаете с хороскопът на Учителя Дънов в *“Изгревът”* том XIX, с. 532–553, както и на с. 907–933 *“Хороскопът на Учителя Беинса Дуно и човекът Петър Дънов”*.

VIII. Евангелистите-методисти в България и в САЩ ще излъчат ли един свой представител, който да започне да чете Словото на Учителя Дънов, а след това и “Изгревът”?

41. Ето това е най-важният въпрос! Засега това не може да стане. А кога може да се осъществи? Само когато излезе от печат *“Изгревът”, т. XXIV*, който е предназначен за евангелистите-методисти и Учителя Дънов. Тогава някой трябва да прочете този том и да го възприеме, а *“Изгревът”* да отвори заключените си врати от 9 катинара. Само тогава. А дотогава ще се чака. Колко време? Може и десетки години, а може и столетия.

42. Още преди 2000 години апостол Павел в Посланието си до Римляни в гл. 15, ст. 15–19 съобщава как е проповядвал Божието благовестие, т.е. Евангелието. С три неща:

1 – със знамения,

2 – с чудеса, и

3 – със Святият Дух, който е слизал в него.

По друг начин не може. **Учителят Дънов** е проповядвал по същия начин:

1 – със знамения – те представляват поредицата на *“Изгревът”*, от т. I до т. XXIV;

2 – с чудеса – това са описаните опитности в *“Изгревът”* от неговите последователи;

3 – със Святият Дух – това е Словото на Учителя Дънов. След 15 август 1912 г. Христовият Дух се вселява в него и той започва да говори и да дава Словото на Бога.

43. Оригиналното Слово на Учителя Дънов съм отпечатах от 59 томчета. Виж *“Изгревът” т. XVI, с. 818–905*.

44. Сега се очаква да се излъчат онези представители на евангелистите-методисти, които да започнат да четат оригиналното Слово на Учителя Дънов, както и *“Изгревът”*, който е Пътят Господен в Школата на Всемировия Учител Беинса Дуно.

45. А дотогава ще чакаме и ще наблюдаваме дали това ще стане. А как евангелистите-методисти ще приемат *“Изгревът”* том XXIV? Могат да го отхвърлят. Възможно е. Може да го приемат, но не и да го четат. Възможно е. Всичко е възможно. Могат всичко да направят. А ние ще наблюдаваме отстрани и ще чакаме. Аз с нетърпение очаквам това време да дойде. Ще излъчат ли поне един свой представител, който да го приеме и прочете?

Аз съм решил след отпечатването на «Изгревът», т. XXIV да предам 300 броя на Павел Василев – 200 за раздаване в София и 100 за провинцията – безвъзмездно! Ако някой иска да съдейства след това – всеки знае как да постъпи. И това ще го проверим И ще бъдат изпитани всички до един.

46. Аз моята работа съм свършил. А моите сътрудници също си свършиха своята работа. Аз им благодаря. От мен и от нас толкова.

47. А сега да му мислят евангелистите-методисти. Не бих желал да бъда на тяхно място. Заради изпита, на който са поставени. Тежък и съдбовен изпит за тях и за бъдещето на тяхното евангелско-методистко присъствие в България. Или ще ги има, или няма да ги има. Амин.

Друг трети път няма за тях. Пътят им е даден в «Изгревът» том XXIV. А доказателството за «Изгревът», кой го създаде и кой го ръководи се намира в «Изгревът», т. XIII, с. 805-807.

Амин.

20 ч. 45 мин.

9.XII.2006 г.

София

VIII

УЧИТЕЛЯТ
ЗА
ЕВАНГЕЛИСТИТЕ
В
БЪЛГАРИЯ
И
ТЕХНИТЕ ПЕСНИ

Вергилий Кръстев

- А. Учителят за евангелистите**
Б. Евангелските песни при
Учителя Дънов

А. Учителят за евангелистите

1. Апостоли, проповедници, благовестители, учители, светии.

ХАРМОНИЧНА ДЕЯТЕЛНОСТ. 10 школна лекция на Общия окултен клас (IV г.) държана от Учителя на 17 декември 1924 г. Русе, [1925], с. 9–13, 15–19, 24–25.

2. Евангелист от гр. Ямбол

ИЗПИТИ НА УЧЕНИКА. 12 лекция от Учителя, държана на 7 декември 1932 г., София-Изгрев. - В: Новата мисъл. Лекции от Учителя на Общия окултен клас, Г. XIII (1932–1933), т. 2. София, 1947, с. 274–278.

3. Евангелски проповедник

ДОБРИТЕ ПОСТЪПКИ. 36 лекция от Учителя, държана на 24 май 1933 г., София-Изгрев. - В: Трите посоки. Лекция от Учителя на Общия окултен клас, Г. XIII (1932–1933), т. 3. София, 1948, с. 80–82.

4. Евангелисти при Учителя

ВЕЧНО ПОДМЛАДЯВАНЕ. 1 лекция държана от Учителя на 22 септември 1937 г. - В: Божественният импулс. Общ окултен клас. Г. XVIII (1937–1938). София, ИК Жануа 98, 1999, с. 12–13.

5. Дафинка Доганова и операцията на гърлото

РАЗУМНИЯТ ПЪТ В ЖИВОТА. 8 лекция от Учителя, държана на 23 ноември 1938 г., София-Изгрев. - В: Словото Божие, Царството Божие и Волята Божия. Общ окултен клас, Г. XVIII (1938–1939), т. 1. София, Урания ; АСК 93, 1998, с. 140–142.

6. Методист и баптист

ИДЕ И ИДИ. 30 школна лекция от Учителя, държана на 3 май 1939 г., София-Изгрев. - В: Силата на мисълта. Общ окултен клас, Г. XVIII (1938–1939), т. 1. София, Урания ; АСК 93, 1998, с. 138–139.

7. Евангелско събрание

ОЦЕНКА НА БОЖЕСТВЕНАТА ЛЮБОВ. 5 школна лекция на Общия окултен клас държана от Учителя на 1 ноември 1939 г., София-Изгрев. - В: Единственото богатство. Общ окултен клас. Г. XIX (1939–1940), т. 1. София, ИК Жануа 98, 1999, с. 85–87.

8. Евангелист от Свищов

РАЗБИРАНЕ НА ПРИРОДНИТЕ ЗАКОНИ. 45 лекция от Учителя, държана на 7 август 1940 г. – В: Наука за живота. Общ окултен клас. Г. XIX, том II (1939–1940), София, 1999 г., с. 354–356.

9. Методи Марков на среща с Учителя

СРЕЩА С УЧИТЕЛЯ. – В: Изгревът на Бялото братство пее и свири, учи и живее. Т. 10. София, Библиотечен клас, 1999, с. 418–419.

10. Петър Тихчев и владиката

ЗАКОНЪТ НА ЛЮБОВТА. 40 лекция от Учителя, държана на 15 юли 1942 г. София-Изгрев. – В: Великата възможност. Общ окултен клас, Г. XXI (1941–1942), т. 2. София, 1999, с. 284–285.

11. Петър Тихчев и двете му дъщери

ОБЩИ ПОГРЕШКИ И ОБЩИ ДОБРОДЕТЕЛИ. 34 лекция от Учителя, държана на 20 май 1935 г. – В: Ако говоря. Общ окултен клас. Г. XIV (1934–1935), т. 2. София, 2003, с. 266–268.

12. Женитба между Специалния окултен клас, методисти и баптисти

СТАР И НОВ ПОРЯДЪК. 3 лекция от Учителя, държана на 10 октомври 1934 г. София-Изгрев. – В: Ако говоря. Общ окултен клас. Г. XIV (1934–1935), т. 2. София, 2003, с. 56–57.

13. Ревността на евангелист – македонец

ЕСТЕСТВЕННОТО ПОЛОЖЕНИЕ НА ЧОВЕШКАТА ДУША. 19 лекция от Учителя, държана на 6 февруари 1935 г. София-Изгрев. – В: Ако говоря. Общ окултен клас. Г. XIV (1934–1935), т. 2. София, 2003, с. 428–432.

14. Евангелски обущар ушива обувки на Петър Дънов
ЧОВЕШКА И БОЖЕСТВЕНА ЛЮБОВ. 7 утринно слово от Учителя, държано на 28 ноември 1943 г. – В: Новото начало. Утринни слова (1943–1944). София, 1946, с. 127–128.

15. Обръщение на Павел Василев към евангелистите-методисти в България и към читателите на “Изгревът”.

1. Апостоли, проповедници, благовестители, учители, светии

ХАРМОНИЧНА ДЕЯТЕЛНОСТ. 10 школна лекция на Общия окултен кл. (IV г.), държана от Учителя на 17.XII.1924 г.
София. Русе, [1925], с. 9–13, 15–19, 24–25.

... Ще ви прочета няколко стиха от Посланието на Павла към Ефесяните, четвърта глава. То се отнася до светиите в Ефес и верните в Христа Исуса. Често вие мислите, че светиите седят много високо, но ето какво пише апостол Павел:

“И тъй, аз, узник в Господа, моля ви да ходите достойно на званието, в което бидохте призвани с всяко смиреномъдрие и кротост; с дълготърпение да се претърпявате един друг, с любов, като се стараете да увардите единството на Духа в свързката на мира: едно тяло и един Дух, както се и призвахте с една надежда на званието ваше: един Господ, една вяра, едно кръщение, един Бог и Отец на всите, Който е над всички, чрез всички и във всички нас. А всекиму от нас се даде благодат по мярката на Христовото даруване.”

Затова казва: “Като възлезе на високо, плени плен и даде давания на човеците”. А това “възлезе”, що е друго, освен, че е и слязъл по-напред в най-долните страни на земята? Този, който е слязъл, Той е и Който възлезе по-горе от всичките небеса да изпълни всичко” – (ст. 1-10).

Разбира се, Той изпълни не материални неща, а неща небесни, а то е вътрешния живот.

“И Той даде едни да са апостоли, други пророци, други пък благовестители, а други – пастири и учители, за усъвършенствуването на светиите в делото на служенето, в назиданието на тялото Христово” – (Ефес. 4:11, 12).

Значи, светиите трябва да се усъвършенствуват. Той дал едни да са апостоли.

Какво подразбира апостол Павел по думата “апостол”? – **Апостоли** са били всички ония, които са имали прямо съобщение с Христа.

Апостолите са имали видимо съприкосновение с Христа на земята, а **пророците** са имали духовно съприкосновение. Те виждат по духовен начин, духовно се съобщават с невидимия свят. “Други са благовестители”.

Благовестител е този, който има откровения от Духа и действуват по духовен начин.

“Други пастири”.

– Те ходят, наставляват. Нали знаете каква е целта на пастира, който гледа стадото?

“И учители за усъвършенствуване на светиите”.

Значи, **светиите**, като са дошли на земята, трябва да се учат.

Сега мнозина мислят, че светията знае всичко. Не е така. Има светии, които знаят много малко. Те са свети хора, но се нуждаят от познание.

Съвременният християнски свят страда от едно голямо заблуждение: те мислят, че като се обърнат към Бога, като им се простят греховете, не им трябва нищо друго. Не е така. Във времето на апостол Павла имало същия спор.

Не, всички хора трябва да се усъвършенствуват, защото не е само пробуждането на Божественото съзнание, което човек трябва да постигне.

Процесът, който твори, който построява, постепенно трябва да се увеличава. Творческият дух у човека трябва непрекъснато да се проявява.

Този дух е същевременно и духът на природата.

И в такъв случай разликата между едно човешко проявление и едно природно е тази, че при първия процес нещата постоянно се смаляват и изгарят, а при втория – нещата постоянно се увеличават и разширяват.

В **Божественото** значи всякога има увеличение и разширение. Там, дето няма увеличение, там дето няма разширение, този процес не е Божествен.

Всички трябва да си съставите за себе си, за своето поведение едно правилно понятие, защото от това ще зависи вашия вътрешен растеж. И дотолкоз вие ще успеете, доколкото разбирате и прилагате Божественото Слово.

Първото нещо, с което човек трябва да започне, това е **Словото**.

Второто нещо, това е **Истината**.

Третото нещо, това е **Божествения Дух**.

Онзи, който не може да разбира Словото, не може да разбира и Истината, а който не може да разбира Истината, не може да разбира и Духа. Защото Духът слиза в Истината; Истината слиза в Словото, а Словото за сега е главата.

Апостол Павел казва на едно място в Писанието, че главата на църквата е Христос.

Всъщност Христос е Словото, а глава на Христа е Бог.

На много места в Писанието думата "Господ" е заменена с думата Бог.

В тази книга на евреите само на четири места е употребена думата "Бог", а в българския превод думата "Господ" е заместена с думата "Бог".

На друго място апостол Павел казва: "Съблечете се от вехтия човек и облечете се в новия!"

Това е една фигура на речта. Как може човек да се съблече от вехтия човек и как да се облече в новия? Ако тия думи не се отнасят до мисълта на човека, как ще се разберат?

Значи, човек трябва да изостави всички стари, вехти мисли и да се облече с нови, с Божествените мисли, които идат само от Бога. Мисълта на човека е единственото нещо, което го определя какъв е.

... Човешкият дух и човешката душа трябва едновременно да си служат и да си помагат. Затова ние казваме: Човек не трябва да се раздвоява. Раздвояването е пропукване на съзнанието и тогава или умът, или сърцето спира своята деятелност. И тук именно е всичката съвременна опасност за човечеството.

Някой човек казва: счупено ми е сърцето, не искам да работя. Трябва да работя само с ума си, трябва само да мисля. Той мисли, мисли, не може да измисли нищо, все на едно място се върти, докато най-после реши да впрегне на работа и сърцето си. Сърцето като работи, ще се излекува. Той си казва: само с мисъл тази работа не става, ами чакай да впрегна и сърцето на работа! Много мисли изтощават човека.

Други някой, като чувства много, и той се върти само на една страна. Какво трябва да направи той? Ще впрегне ума си на работа.

Затуй ще впрегнете и ума си, и сърцето си правилно. Това е Божествения път. И всеки от вас, който работи така, ще бъде успешен в Школата.

Един от великите закони на развитието е следният:

Божественият Дух слиза да работи в нас само тогава, когато сърцето и умът работят правилно.

Щом единият принцип се откаже да работи, Духът не слиза.

Тогава ти само ще се въртиш на едно място. Щом имаш някаква горчивина в сърцето си, пак си взел само една лопата. Туй трябва да знаете! Често някои ме питат, защо не прогресират. Защото работите само с една лопата. Като работите с двете лопати, работите вървят напред. Казвате: ама трудя се! Трудиш се, но само с една лопата. Две лопати трябва.

Никакво съмнение в ума, никаква горчивина в сърцето!

Няма какво да спорите, кой има преимущество. Някой казва: аз не съм ли умен човек? Друг казва: без сърце ли съм? Щом имаш отличен ум и отлично сърце, впрегни ума си, впрегни сърцето си, подкарай с тях своята лодка, че като стигнеш на брега, ще можеш да помагаш и на другите.

При това, ако впрегнете така сърцето си и ума си, вие ще можете да разбирате тази свещена книга – Библията – по един нов начин.

Библията е много символистическа книга.

Тя се тълкува по три начина: единият начин е материалистически, другият духовен, а третият е Божествен.

Тъй щото, някой може да чете Библията по първия начин и ще каже, че тя е обикновена книга; някой може да я чете по втория начин и ще каже, че в нея има полезни работи, а трети може да я чете по третия начин и да се вдъхнови от тази книга. Следователно, третият начин е най-полезен.

При изучаването на свещените книги всички трябва да минете и през първия, и през втория и през третия начин. Изучаването на тия книги е необходимо, понеже те съдържат в себе си опитностите на ония хора, които са минали преди нас и са завършили своето развитие. Те са работили и с ума, и със сърцето си. И тъй, ако някой път се спрете в пътя на живота си, трябва да знаете, че причината за това се намира или в ума ви, или в сърцето ви. Затуй, именно, всеки ученик трябва да си служи и с двата принципа, а не кой каквото му каже и той да се разколебава. Може да дойде някой човек отвън и ви каже, че не сте на правия път. Вие трябва ли да го повярвате и да се разколебаете? Мнозина са идвали да ми казват, че аз не съм в правия път. Казвам: Ти, който ми казваш това, ходил ли си на небето? – Не съм. На тебе лично Бог говорил ли ти е? – Не ми е говорил, но аз съм чел Библията. Ако е въпрос за четене и аз съм я чел. Такова четене е като четене на вестниците. То е вестникарска работа. Ако искаш да ми разправяш ония новини, които се пишат по вестниците, това не е наука. Вземеш нещо оттук, нещо оттам, скърпиш го, но това не е наука, това е компилация. Всеки може да направи една компилация. Не, всички трябва да бъдете разумни. Защо? Защото само разумните хора могат да служат на Бога. Трябва да знаете, че за да служите на Бога, трябва да се подчинявате на един основен принцип.

Във всички школи по света, от каквото вярване и да са, има само един основен Божествен принцип, който трябва да се спазва. Този основен принцип включва три начина, т.е. три вида служене на Бога. Това е само по отношение на методите, а всъщност основният принцип е един. По какъвто път и да ходим, както и да вярваме, ние ще дойдем до този принцип. Всички трябва да изпълним туй, което Бог е определил в края на краищата. В това именно седи дълбоката наука.

... Човек като си мисли само, че е праведен, може ли да стане праведен? – Не може, човек и когато чувствува, че е праведен, пак не може да стане праведен. Той трябва да живее праведен живот – нищо повече. Човек, който счита или чрез чувствуване може да стане праведен, той се занимава с въображаеми величини. Правдата у човека произтича от живота му. Казвате: да бъдем добри! Животът е, който ражда доброто. Ние казваме: всички трябва да придобием живота, за да бъдем добри. Всеки живот е велик, добър, защото излиза от Бога. Животът носи доброто, защото излиза от любовта. Ако животът се яви, след като станем добри, ние ще мязаме на онзи, който мисли, че водата се образува от леда. Колкото е възможно да направиш водата от леда, толкова е възможно да направиш живота от

доброто. Затова апостол Павел казва, че не чрез доброто се спасява човек, философски той е прав. Не чрез добро се спасява човек, но чрез Божествения живот. В дадения случай доброто ще бъде едно последствие от великия Божествен живот.

Аз ви казвам тия неща, понеже вие се намирате в света, дето ще срещнете много учители, та да ги разберете от кои са. Ще гледате да не се оплитате.

Казва се в Писанието: "Всичко изпитвайте и доброто дръжте!"

Аз бих казал тъй: "Всичко изпитвайте и Божествения живот възприемайте в себе си!"

Има нещо пропуснато в този стих. Тогава доброто само по себе си има смисъл. Приемете ли Божествения живот и доброто само по себе си ще дойде.

Тези правила ви давам, за да се пазите. Всеки от вас има неприятели, видими и невидими. Ако бяхте учени хора, и да разбирахте астрология, щяхте да знаете в кой месец, в коя седмица, в кой ден и час тия духове ще ви нападнат и ще можете да се пазите от тях, но понеже не знаете, пазете къщите си всякога!

Казва Христос: "Ако стопанинът би знаел кога ще дойде крадеца, буден би стоял".

Някой път заспите, дойде този, видимият крадец, и ви обере. Невидимите крадци са интелигентни. Някой път могат тъй майсторски да ви оплетат, да ви подкопаят къщата, да ви оберат и да си заминат, като ви оставят наново да събирате.

2. Евангелист от гр. Ямбол

**ИЗПИТИ НА УЧЕНИКА. 12 лекция от Учителя, държана на
7 декември 1932 г. София-Изгрев.**

**– В: Новата мисъл. Лекции от Учителя на Общия окултен клас,
Г. XII (1932–1933), т. 2.
София, 1947, с. 274–278.**

... Като четете Евангелието, натъквате се на притчата за блудния син. Бащата познаваше сина си, но синът не го познаваше. Синът напусна баща си и отиде в чужбина, дето прахоса парите си, разсипа живота си и като видя, че нищо не му остана, върна се при баща си с желание да остане при него, като един от последните слуги. Бащата се зарадва и го прие с любов. Когато го изпращаше, любовта му беше пълна със скръб; като го посрещна, любовта му беше пълна с радост. Бащата прости на сина си и го прие с любов.

Той даде пример, как се прощава. Ако някой вземе парите ти, не го търси, прости му. – Как да простиш? – Ще простиш, за да се повдигнеш. Това е изкушение, с което сам трябва да се справиш. Много изкушения има в света, с които човек трябва да се справи.

Изкушенията идат от самосъзнанието.

Вчера един млад брат поправяше цимента около салона. Един евангелски проповедник се спря пред него и го запита: Защо поправяш цимента, не знаеш ли, че Христос иде и ще изгори земята? Братът го погледна, обърна внимание на облеклото му. Видя, че е добре облечен, с хубави, нови обувки. Той си помисли: Нали земята ще изгори, защо си облечен толкова добре? Проповедникът мисли, че само той живее правилно, само той разбира живота.

Често религиозните изпадат в лицемерие. Те се страхуват от истината.

Едно лято бях в Ямбол, държах беседа. Един евангелски проповедник ме слушаше и като се свърши беседата, каза на окръжаващите:

– Аз не съм съгласен с това, което чух.

После, като останахме двамата, той се обърна към мене и тихо ми пошепна:

– Слушай, всичко, което чух, е вярно. Аз съм напълно съгласен с думите ти, но ако започна да проповядвам по същия начин, скоро ще ми отнемат службата. Ти, както разбирам, предвиждаш всичко. Кажи ми, ще се оправят ли моите работи?

– Твоите работи ще се оправят, когато се оправи умът ти и започнеш да говориш истината. Време е вече да излезеш от областта на самосъзнанието, да се повдигнеш.

– Трябва ли да минавам от една черква в друга?

– Не е въпрос до черквите. Ти ще се повдигаш, ще минаваш от по-ниско в по-високо състояние на съзнанието, както ученикът от отделенията минава в прогимназията, гимназията и най-после влиза в университета.

Някой казва: По-добре да умра, да се освободя от мъчнотиите си.

– И да умреш, пак няма да се освободиш. Ето, бедният Лазар умря, и отиде в лоното на Аврама. Богатият умря и отиде в ада. Кой от двамата беше свободен? Богатият запита Аврама, защо бедният Лазар е в лоното на Аврама, защо и той не е при него. Аврам отговори: Лазар през целият си живот страда, а ти яде и пи, за никого не помисли. Сега Лазар ще яде и пие, а ти ще страдаш. – Тогава прати Лазар да ми накваси устните. Аврам му каза: Между него и тебе има голяма пропаст, която не може да се мине. Ти трябва да измениш възгледите си, да мислиш по нов начин, за да влезеш във връзка с Лазара.

Да оставим този въпрос настрана. За да се развивате правилно, вие се нуждаете от ново разбиране, от нова светлина. Христос донесе тази светлина, но малцина я приеха.

Той извади човека от областта на самосъзнанието и го насочи към Божественото съзнание, дето е радостта.

Ако съжаляваш, че си дал една чаша или едно шише вода на своя ближен, ти си още в самосъзнанието. Пред тебе има цял извор. Колкото и да черпи вода от него твоя ближен, тя няма да се свърши.

В Божествения свят водата извира, и хлябът никога не се свършва. Там е живият хляб. Колкото да ядеш, за всички ще има изобилно. Там и дрехите не се свършват: ще има и за тебе и за ближния ти. Като влиза в Божествения свят, човек се чувства ученик. Там му се дават условия за учене. Като свърши този университет, той се подлага на последния изпит – разпятието. Христос мина през този изпит и разреши правилно задачата си. И вие трябва да минете през същия изпит.

– Кога ще бъде това? – Не е важно кога. Важно е да бъдете готови. За някои изпитът иде тогава, когато не са готови. Те предварително започват да треперят и казват: Да ни пази Господ от страдания!

Някой казва: Искам да замина за другия свят, по-скоро да се освободя от страданията. – Много ще теглиш, докато дойдеш до освобождаването.

Христос мина през смъртта, но след три деня възкръсна. И вие, като отидете в другия свят, ще срещнете свои стари възгледи – вашите деди и прадеди, с които трябва да се справите. След това ще продължите пътя си нагоре.

Казвате: Христос е минал през големи страдания. – Това се знае отчасти. Много от страданията на Христа не са познати на човечеството, но Той се справил добре с тях, разрешил е всичките си задачи. След това Той казва:

“Аз съм пътят, истината и животът. Това е живот вечен, да позная Тебе, Единнаго, Истиннаго Бога”.

3. Евангелски проповедник

**ДОБРАТА ПОСТЪПКА. 36 лекция от Учителя,
държана на 24 май 1933 г., София-Изгрев.**

**– В: Трите посоки. Лекции от Учителя на Общия окултен клас,
Г. XII (1932–1933), т. 3.
София, 1948, с. 80–82.**

... Питате: Може ли да се живее като обикновен човек? Според вашите разбирания, ще живеете като глист, като семе и един ден ще умрете, ще потънете в земята.

Казано е: "Душата ще се върне при Бога, а телото ще се превърне на пръст."

Значи, след като Божественото работи известно време на земята, то намира, че човек не постъпва както трябва и го напуска. Щом човек остане без Божественото, смъртта иде. Голямо страдание за човека е, когато душата го напуска. Тогава Духът почва да му говори: Тази планина е голяма. Онзи, Когото търсиш е горе. Ти ще отидеш горе от другата страна на живота, и на върха ще Го срещнеш. Там ще намериш и душата си. Това е добрата постъпка. Аз наричам този процес обединение на човешкия дух, душа, ум, сърце – обединение на всички добродетели. При добрата постъпка всички добродетели взимат участие. Пригответе се за този час. Днес всички хора търсят пътя.

Един евангелски проповедник казваше:

"Няма по-право учение от евангелизма. Човек трябва да повярва в Бога."

Но като замина за другия свят, той се яви на близките си и каза:

"На крив път съм бил досега. Живял съм в голямо заблуждение. Не съм бил такъв, както съм проповядвал."

Като слушат това, евангелистите не са доволни. Аз знаех, че този проповедник на земята беше на крив път. Един ден го видях у мой познат адвокат. Проповедникът подава заявление до съда срещу един млад момък, който някога го излъгал. Той имал нужда от сто лева и се обърнал към проповедника с обещание, че като продаде брашното, което имал, ще му върне парите. Какво се оказало? Наскоро момъкът се оженил и не върнал парите. Проповедникът искал да го даде под съд. Адвокатът го пита: Не може ли да не го давате под съд? - Искам да го науча друг път да не лъже. Питам: Какво ще стане, ако момъкът се закълне, че върнал парите? – Да, но разписка за това няма. Запитах проповедника, колко му дължи този млад човек. – Всичко сто лева. – Ето, аз давам сумата вместо него. Ако момъкът ти върне парите, и ти ще ми ги дадеш. Ако не си ги плати, считай, че аз съм ги дал за него, като за свой брат. – Не приемам от тебе пари, каза проповедникът. – Тогава аз скъсах заявлението. – Защо постъпи така? – За да освободя проповедника от лошите последствия. Така поне имам един пример, с който мога да си послужа, дето трябва. Като не постъпва добре, всеки човек може да направи грешка. Покрай тези хора, аз попаднах в една каша и се питах, защо ми трябваше да се бъркам в тяхната работа. Обаче, ако бях оставил въпроса така, без да се намеся, нямаше да постъпя право. Щом платих за момъка, аз бях на правата страна.

И тъй, който иска да върви по Христовия път, трябва да жертвува всичко.

Каква е твоята любов, ако не можеш да се жертвуваш за този, когато обичаш и оставяш другите да го цапат?

Когато обичаш, ти не оставяш нито едно петно на своя възлюбен.

Ето защо, и вие не оставяйте нито едно петно върху красивото и великото, вложено във вас. Това е името на Бога, това е светото в нашата душа.

Ето защо, всички наши чисти и свети постъпки служат като страж на Името Божие. Ако оставите най-малкото петно върху Името Божие, какви синове сте вие? Какви християни сте? Не допускайте нито едно петно върху Името Божие. Това значи, да носите любовта в себе си. Както пазите свето Името Божие, така ще пазите и своето име.

Казвам: Има нещо свето в човека, върху което се гради неговото бъдеще. Това е вътрешен процес. Като знаете това, не гледайте на външната страна на въпроса.

Доброто на човека не е само в неговата външна кротост и смирение. И лошото на човека не е в неговата сприхавост. Това са външни прояви.

Добротата е вътрешно състояние. Някой се сърди, гневи се – нищо от това, нека веднага се коригира.

Духовният човек и в своите положителни, и отрицателни прояви, постепенно се изправя.

Радвайте се, когато виждате добрите постъпки на човека.

4. Евангелисти при Учителя

**ВЕЧНО ПОДМЛАДЯВАНЕ. 1 лекция държана от Учителя на
22 септември 1937 г., сряда, 5 ч.с., София-Изгрев.**

**– В: Божественният импулс. Общ окултен клас, Г. XVII (1937–1938).
София, ИК Жануа 98, 1999, с. 12–13.**

... Вчера имах един разговор. Трима души ме посетиха. Дошли от Америка – двама мъже и една жена. Аз бях зает. И те казаха, че много бързат. Но и аз съм зает! И другите, които бяха дошли при мен, те бързаха. Най-после ги приех. Идват и се запознават с мен. Те казаха: "Чували сме много работи за тебе и дойдохме да те видим. Няма да стоим повече от една минута". Те ми казаха: "Една минута", но седяха 10 минути. Учат ме те сега! Те казаха: "Как ще се оправи светът? Трябва да обичаме Христа!" Аз казах само: Как да го обичаме? Те казаха: "Само вярата, вярата в Христа ще оправи света!" Аз казах: Не зная дали вярата може да оправи. Аз се съмнявам дали вярата може да оправи света, защото ако вярата можеше да оправи света, то той трябваше да бъде оправен! Всички вярват в Христа и досега светът не се е оправил! Те казаха: "Ти не вярваш ли в Христа?" Казах: И аз като вярвам и за мен работите не се оправят! Намирам, че вярата е съществено нещо, но не е нещо, което ще оправи света. Вие досега сте вярвали. То е външната страна на Христа. Обичали ли сте вие Христа? Обичали ли сте Го, че заради Него да бъдете готови да направите всичко? Те казаха по евангелски: "Когато дойде Христос, той ще ни научи". – Кога може да дойде? Може да дойде днес, след 10 години, след 100 години, след 1000 години. И какво ще правите до тия хилядата години? После казах: Хайде да ви дам по една книжка. И им давам по една книжка за богомилите. Казах им: Четете тук. Те казаха: "Пак ще дойдем да ви видим". Рекох: Колкото пъти и да се виждаме, все това ще бъде.

Ние фотограмираме някого и му носим портрета. Приличаме на ония, сегашните, временни възлюбени. Аз съм виждал млада мома, извади портретчето му, пак го тури. Мисли си тя! И ходи и пак го извади и го погледне! То е едно верую сега. Идолопоклонство, идолопоклонство на любовта. Него го няма. Това е сянката. За тая сянка тя трепери, а пък като дойде реалността, тя казва: "Аман!" Не може да го търпи. Когато е в портрет, тя казва: "Ангел е". – Не можела без него. А пък като дойде, не може да го търпи. Когато дойде някоя идея, човек я носи в себе си като идеал, но като дойде тя реално, той казва: "Беля си намерих на главата, много загазих".

Та сега на нас ни трябва Истината, която да ни освободи...

В чувствения свят ние сме вплетени в една гъста материя и нямаме ясна представа за онова, което Бог е създал.

Желанието на Любовта е да ни даде живот.

Желанието на Мъдростта е да ни даде светлина и знание.

Желанието на Истината е да ни даде свобода. А пък свободата е плодът. Тя е смисълът, който ще осмисли животът.

Най-първо, какъв е смисъл да ни се даде живот? Трябва да знаем, че и най-лошият живот е толкова ценен, толкова богатства има в него, колкото и в най-добрия живот. Ние имаме повърхностно разбиране за живота. Животът не може да се дели. Животът е неделим. Следователно, лошият и добрият живот са еднакво ценни. Това разбиране го нямаме.

В любовта ти ще разбереш, че животът е еднакво ценен.

И най-малкият живот, живот, който е пълен с най-големите страдания, има всички богатства, които има в рая и в Божествения свят.

И ти като не разбираш, спъваш се. И всички вие искате един живот, всички други да страдат, а само вие да не страдате. Че то е едно криво разбиране на живота.

5. Дафинка Доганова и операцията на гърлото

РАЗУМНИЯТ ПЪТ В ЖИВОТА. 8 лекция от Учителя, държана на 23 ноември 1938 г., София-Изгрев.

– В: Словото Божие, Царството Божие и Волята Божия. Общ окултен клас. Г. XVIII (1938–1939), т. 1. София, Урания ; АСК 93, 1998, с. 140–142.

... Снощи дойде една сестра, позната, боли я гърлото. Ходила на лекар, лекували я, работата се влошила. Най-после дошъл въпрос до операция. Казва: "Еди-коя съм и искам да ви видя". Слязох долу. Казва: "Има нещо, което ме задушава в гърлото. Отивам да ми правят операция." Казвам: "Не може ли да се отложи за 5-10 деня?" – "Дала съм обещание. Събираха се за консулт лекарите и решиха. Ангажирахме една стая, дойдох да [ви] видя. Не знам дали ще мога да ви видя втори път."

Като се намерила на зор, дошла да ме види за прощаване, ще й правят операция. Седи тя, разсъждава: "Защо не дойдохме по-рано?" Тази работа с пет пари ще стане. Една смокиня щеше да турим и всичко щеше да излезе. Сега работата се усложнила. Лекарите ще турят една тапа, подуване ще има. Лекарят не може да констатира. Като лекуват [тази] работа, образува се тази, новата болест. Най-после намират един лекар, който намира, че причината е в гърлото и сега трябва да се прави операция.

Рекох: "Защо не дойдохте по-рано? За пет пари е работата. Сега съжалявам, че има много да страдате."

Честта може да бъде на думата – дала обещание.

Казвам: "Хубаво, като сте дали обещание. Господ може навсякъде да помогне".

Тя казва: "Тогава оставам."

Всички ние на земята мязаме на тази сестра, която за 5 пари работа дойде да се прави операция. Една смокиня ще туриш и ще ти тури работата [в ред]. А пък сега трябва операция. Ще мине, може би, но 10-15-20 деня, може един месец да мине.

Ние оставяме работите в нашия ум да се усложнят и тогава търсим. Какво ще направи Господ? На вас ви казвам, Бог казва тъй:

“Търсете Ме, докато съм близо, не оставяйте да се влоши работата”.

Търсете Бога в Любовта.

Търсете Бога в Мъдростта.

Търсете Бога в Истината.

Търсете Бога в живота.

Търсете го в знанието.

Търсете го в свободата.

Търсете Господа в добродетелите.

Та казвам: Докато е време сега, казвам, ние трябва да вървим по онзи, разумният живот, по който може да се даде един израз, понеже Бог ни е пратил на земята, да има израз животът. Условиата, които земята ни дава, те са на място. Тогава само ще минем и пак ще имаме известна опитност. Но човек не може да постигне това, което търси.

Животът трябва да има три неща. Потребен е Живот, потребно е знанието, потребна е и свободата. Потребни са и добродетелите в човека. За да има човек един непорочен живот, именно сега той не трябва да отлага. Една малка погрешка ако направим, оставяме тази погрешка да ни причини за в бъдеще една много голяма неприятност.

Та казвам: Всичко седи, че има известно упражнение за онези, учениците. На учениците се дават известни упражнения. Ако ти не знаеш как да сдъвчеш храната, как да избираш храната, ще създадеш неприятност на своя стомах. Ако не знаеш как да подбиращ своите мисли, ако не знаеш как да подбиращ своите чувства, ти ще поставиш сърцето в недобро положение. На ума не може да туриш каква да е мисъл. Разумното в света ще даде такава мисъл. Всяка мисъл е един зародиш, едно семе. Аз разбирам така мисълта. Всяка една мисъл трябва да се посее на своята почва, да израсте. Всяко едно чувство пак е семенце, което трябва да се посее и всяка постъпка и тя е едно семе, което трябва да се посее. Следователно, от три неща има да се учим: от посятите мисли, от посятите чувства и от посятите постъпки. От плодовете, които те може да дадат, които ние ще възприемем, ще се определи, какво ще бъде нашето разбиране за онзи великия Божествен свят, туй положение, в което живеем. В друго отношение, човек без да е посадил тия семена има нужда от окръжаващите – да му дават подаяние, да ходи да проси.

Търсете от Бога. И тогава хубавите мисли посейте в себе си. Казвам, сега само обръщам внимание на вашия нос. Когато се намирате в трудно положение, питайте носа си, да ви даде съвет.

Човек казва: “Не е толкоз важна работа, лесна работа е.” Лесните работи трябва да се турят на работа.

Бележка на Павел Василев:

От рождената ми майка знам, че за заболяването на с. Дафинка, семейството ѝ се е обърнало за съвет към Учителя. Той не е изразил съгласие да се прави операция. Консултациите, направени в клиниката на Варкони (сега III Градска болница) са настоявали образованието в гърлото да се оперира. Операцията излиза несполучлива, поради трепване на ръката на хирурга и срязване артерията хранваща главата. Тогава, като поука в семейството се коментираше, че питаш ли Учителя или Невидимия свят, трябва да слушаш. Това е причината за нейното заминаване.

П. Василев за публикация в “Изгревът”.

14.05.2007 г., София

6. Методист и баптист

**ИДЕ И ИДИ. 30 школна лекция от Учителя,
държана на 3 май 1939 г., София-Изгрев.**

**– В: Силата на мисълта. Общ окултен клас, Г. XVIII (1938–1939), т. 2.
София, Урания ; АСК 93, 1998, с. 138–139.**

... Например, ако във вас проблесне една нова мисъл, която дава нова насока на мисълта ви, това е едно освобождение. А пък всякога, когато човек минава от едно състояние в друго, между две състояния, всякога има една тъмна зона или граница. Ако минаваш от едно състояние религиозно, към друго религиозно състояние, винаги има една граница.

Да кажем сега, че някои религиозни хора принадлежат към някоя секта. Например, да кажем, че ти си методист. За уяснение сега може да прочетете за методистите. Има историята им. Прочетете книгата "Животът на Йоан Веслей". Той е родоначалник на методизма. Или може да прочетете книга за баптизма. Сега считат методизма, че приготвява пътя на баптизма. Да кажем, че ти, като методист, изучаваш Евангелието. Като станеш методист, турят ти в ума една идея, че ти не можеш да бъдеш християнин, ако не се кръстиш.

За самото кръщение има два метода.

Едното кръщение е с вода. Вярват, че още като се роди детето, то е еврейче. Значи всички деца се раждат все евреи. Тогаз, за да ги направят християни, трябва да ги кръстят с вода. Нали сте кръщавали, нали [сте] виждали как кръщават? Какво казват в народа при този случай: "Това дете ми го даде еврейче, а пък аз ти го връщам християнче". Ако си методист и изведнъж искаш да станеш баптист, трябва да се кръстиш пак. Един православен, ако [ще] става методист, ще стане без да е кръщаван, защото той вече се е кръстил. Но ако православен или друг стане баптист, макар и възрастен, трябва да бъде кръщаван. Защото при баптистите кръщаването става на 30 годишна възраст.

"Понеже Христос е кръстен на 30-та година, следователно, всеки трябва да се кръсти на тази възраст", казва баптиста.

"И ако ти не се кръстиш на тая възраст, ти не си християнин", казва баптиста.

И ти почнеш да се бориш със себе си: да се кръстиш ли или да не се кръстиш. Ако не се кръстиш, в Царството Божие няма да влезеш.

Това са външни разбирания. Кръщение по форма го наричам аз това. Хората могат да се кръстят номинално, от еврейин станал християнин, но по форма християнин. С еврейски навици още. Знаете ли какво е това?

Евреите са много самостоятелен народ. Те много се индивидуализират. Имат за себе си едно особено понятие, че са един избран народ. При това обичат да полъгват малко. Страхливи са. Умни са, да направят нещо. Ако вземем техния родоначалник Якова, той имаше 12 сина, но имаше една слабост към единият син – обичаше го повече. И прави разлика между 11-те сина и този, когото обичаше – Йосифа. На него особена, шарена дрешка ще направи. У Йосифа имаше доста идеи, че сънища вижда, че слънцето и луната му се покланят. [Че] 11-те снопа и баща му се покланят на единият сноп – на него. Баща му казва: Ти мислиш, че аз и майка ти ще дойдем и ще се поклоним на тебе."

Често и вие, някой път, сънувате такива сънища.

7. Евангелско събрание

**ОЦЕНКА НА БОЖЕСТВЕНАТА ЛЮБОВ. 5 школна лекция на
Общия окултен клас държана от Учителя на 1 ноември 1939
София-Изгрев.**

**– В: Единственото богатство. Общ окултен клас, Г. XIX (1939–1940), т.1.
София, ИК Жануа 98, 1999, с. 85-87.**

... Вие искате да ви обича някой. Престъпление е да ви обича и да не оцените неговата любов! Престъпление е да обичаш някого, който не оценява твоята любов.

Сега поставям закона:

Човек е дошъл на Земята – с това е проявена Любовта на Бога. И човек да оценява Божията Любов.

Ти ще дойдеш да изпълниш Неговата Воля така, както иска Той! За да покажеш, че ти оценяваш Неговата Любов! Защото, ако не я оцениш, ти ще извършиш една престъпление, за което за хиляди години ще страдаш. И хората страдат за неоценка на Божията Любов.

Бог казва на хората: "От дървото на познанието на доброто и злото няма да ядеш".

И не Го послушаха. Сега цитират Христа.

Христос казва така: "Любете враговете си".

Аз веднъж бях на едно евангелско събрание. Това беше в миналото, преди години, не в друго прераждане.

Това беше една конференция. Проповедниците се скараха, вдигнаха скандал за един въпрос. Но не се карат както обикновено, но по един въпрос. Скараха се двама проповедници и на другия ден трябваше да се примиряват. Единият ето какво е казал: "Ти си една гарга, която не мисли". А пък другият казал: "Ти си една сврака". И след това, като ги примириха, те се хвърлиха един към друг и се разцелуваха – гаргата и свраката. Мен ми беше приятно. Гледах ги и казвах: "Защо се карат? Нещо обидно ли е това?" Единият казва на другия: "гарга", а другият му отговорил: "сврака". Други гарги има ли? Аз вече ги виждам, че всички са гарги и свраки. Разцелуваха се.

Казвам: Отлично впечатление! Казаха ме след това: "Вие какво мислите?" След това държаха много хубави евангелски проповеди. Разтърсиха сърцата на публиката. Направи ми силно впечатление, че гаргите и свраките се целуват.

Лошото у гаргите и свраките е, че те имат един лош навик. Когато някоя кокошка се разкречи и снесе някое яйце, ако няма никой, свраката пробива яйцето и го изяжда. Свраката бута там, дето не трябва; и гаргата бута там, дето не трябва. Това е лошото у тях. Свраката е много умна. Гаргите, и те са много умни. Гаргите имат солидарност. Всички те са солидарни да си помагат, когато една гарга страда. Свраките и те са солидарни, но са много страхливи.

Имахме един пример. Това беше се случило в Търново. Един ден преди да стане един наш събор в Търново, гледам, че е дошъл един голям пъстър кълвач. Ходи по дърветата, инспектира дърветата дали има червеи в тях. Кацна на земята. Гледам, заобиколиха го 12 свраки. Той е седнал по средата и те грачат отгоре му. Той тръгне към едната страна и целият кръг се разшири. Той пак дойде на мястото си и свраките дойдат също на мястото си. Виждат, че на този кълвач човката е толкова силна, че ако удари някоя сврака, която се доближи, последната ще пострада. 12-те свраки се състезават и седят. Аз намерих една добра страна в това: не го нападат всички свраки. Нападне го една сврака, после друга сврака и когато кълвачът напредне към тях, те се отдалечават.

Питам се: за какво са се събрали тези свраки тук? Аз тълкувам въпроса. 12 мъчнотии има в живота, които спъват хората. Ти трябва да бъдеш като кълвача – в центъра да седиш и да ги респектираш всичките. Тези свраки грачеха, грачеха, седяха наоколо и по едно време кълвачът си хвъркна, замина си по работа; и те си отидоха по работа. Вие някой път се оплаквате, а този кълвач и от 12-те свраки не се уплаши. Какво представлява кълвачът? Той представлява в дадения случай човешката воля. Ако твоята воля няма енергията на един кълвач, ти нищо не можеш да свършиш. Той респектира тези свраки с човката си. Те грачат наоколо. Той казваше на свраките така: "Вие не трябва да се месите в моята работа. Аз виждам, че тук има някои паразити по дърветата. Вие само вдигате шум и работа не вършите, а пък аз цял ден инспектирам. И каквото намеря, изваждам го навън от дърветата. Чистя ги." Вие казвате: "Това е кълвач". Но в дадения случай кое е по-хубаво: сврака ли да бъдеш или кълвач? Ако е за дърветата, по-добре е да бъдеш кълвач. Но [в] какво седи добрата страна на свраките? Свраки има в България. Каква е отличителната страна на свраката? Ще знаеш чрез нея кога ще дойде някой неприятел. Тя ще дойде и ще те предупреди, ако знаеш да разбираш. Ако знаеш да разбираш, по нейният глас ще знаеш дали ще дойде някой вълк или някоя мечка. Свраката ще покаже. Тя ще ти покаже дали дойде някой добър или лош човек.

Сега вас това не ви ползува. Но тук, на Изгрева, имаме свраки. Аз днес слязох за лекция, понеже една сврака ми каза да сляза. Една сврака беше кацнала нататък и ми каза: "Добре ще сториш да слезеш да им поговориш на тези хора там." Аз се обърнах към свраката и ѝ казах: "Моля, много ви благодаря за добрия съвет, който ми давате. Но аз ще обичам да не закачаш нашите музиканти." Някой щурец, както си пее, те го хващат. Казах: "Музикантите да не буташ! Други работи като намериш, яж, но щурците да не буташ. Това е морал! Червейчета като намериш, гъсенички и други такива, яж, но щурците остави." Свраката се обърна към мене, вдигна си главата. Аз я питам: "Какво правиш?" Тя казва: "Гледам нещо." Казах ѝ: "Всичко гледай, но само щурците да не закачаш."

Сега, аз отнасям това към вътрешния живот на човека – към умствения и сърдечния му живот.

Много пъти вие се безпокоите за нищо и никакво. Изпитанията не са нещо лошо. Всяко изпитание добре трябва да се издържи и разреши. Защото, ако едно изпитание не се разреши добре, то ще образува в живота един прелом. Ако не разрешите една мъчнотия, то в бъдеще ще дойде по-голяма мъчнотия.

Мъчнотиите се увеличават като дълговете. Ако ти вземеш в заем и не платиш лихвата, то дълговете растат и след няколко години ще станат толкова големи, че не ще може да ги посрещаш. Всяка една мъчнотия, това са пари назаем, които сте взели от някоя банка и които трябва да изплатите. Всички мъчнотии, това са дългове, с които трябва да се справите.

8. Евангелист от Свищов

**РАЗБИРАНЕ НА ПРИРОДНИТЕ ЗАКОНИ. 45 лекция на
Общия окултен клас държана от Учителя на 7 август 1940 г.,
София-Изгрев. – В: Наука за живота. Общ окултен клас,
Г. XIX (1939–1940), т. 2. Лекции 24-48.
София, Жануа 98, 1999, с. 354–356.**

... Двама положителни хора винаги са в стълкновение. Ако учениците са положителни и учителят е положителен, те имат стълкновение. Ако войниците и офицерите са положителни, ще има стълкновение. Там, дето има положителност от двете страни, има стълкновение. Стълкновението само по себе си не е лошо. Стълкновение – нищо не значи това. Между точилото и ножа има стълкновение. Ако турите ножа, който е от меко желязо, върху точилото и въртите камъка на точилото, ножът се наточва и става остър, но при тази своя острота ножът загубва нещо, но и точилото изгубва нещо. Най-първо точилото е голямо, но после се смалява, смалява и после ще изчезне съвсем. И всички ножове и те изгубват нещо от себе си. И те намаляват. Ако вие едновременно в живота си сте един нож, едно точило, какво ще спечелите? И точилото ви ще се развали, и ножът ви ще се развали.

Допуснете, че вие говорите постоянно с езика си много лоши работи. Знаете ли какво ще дойде след време? Ще се схване някой ден езикът ви. Ще ви кажа една случка, станала в Свищов с един евангелски проповедник. Той се оженил за една жена, която обичал. От нея имал едно дете. Жена му умряла и той се оженил за втора жена. Втората майка не струвала хас* /***заб. под черта**. Струвам хас – ар.–тур. haz нар. интересувам се, обръщам внимание./ от първото дете. Всеки ден го бие. Налага го на общо основание, като че или е криво това дете. Един ден това дете, като плаче, казва: "Мамо, помогни ми." И когато това дете извикало така, веднага втората майка вижда умрялата майка. И както втората майка била вдигнала своята ръка да удари детето, тая ръка останала във въздуха. И трябвало е да дойде проповедникът да помогне да свали ръката. Коя е причината? Причината е тая първата жена.

Ще кажете, че това е халюцинация. Хубаво, но какво подразбираме ние под думата "халюцинация"? Ние разбираме две влияния от два различни свята. Под "халюцинация" ние разбираме явления, които принадлежат на друг свят. Халюцинацията е нещо реално, но тя не е нещо реално на физическото поле, а е реално в друга някоя област. Ние вярваме в това, което виждаме. Това е право. Но онова, което виждаме, е ограничение и нашето знание е ограничено. Зрението не зависи от знанието. Колкото повече знаем, по-далеч виждаме. Колкото по-малко знаем, толкова светът е по-тесен за нас.

9. Методи Марков на среща с Учителя

СРЕЩА С УЧИТЕЛЯ

Изгревът на Бялото братство пее и свири, учи и живее. Т. 10.
София, Библ. Житен клас, 1999, с. 418–419.

Евангелският пастир Методи Марков, който четеше редовно беседите и се ползваше от тях за своите проповеди, един ден отива при Учителя на Изгрева и го пита: “Може ли от амвона на Евангелската църква да се изнасят окултни истини, за да се популяризират?” – “Ония души, които се пробудят, къде ще отидат?” – “В църквата”, отговорил пастор Марков.

Учителят замълчал, като нищо не казал, а според други бил казал: “От един затвор – в друг!”

Аудиенцията с пастора завършила.

(Същият пастор е правил услуги на наши приятели, като ги е венчавал в Евангелската църква, когато Православната им отказеше или искаше декларация, че се отказват от Учението. За тази му услуга нашите приятели са му благодарни и признателни.)

10. Петър Тихчев и владиката

ЗАКОНЪТ НА ЛЮБОВТА. 40 лекция от Учителя,
държана на 15 юли 1942 г. София–Изгрев.

– В: Великата възможност. Общ окултен клас. Г. XXI (1941–1942), т. II.
София, 1999, с. 284–285.

... Та, казвам: Трябва да се освободите от онзи неестествен страх, че ще умрете. Че ще умрете, ще умрете, едно на ръка ще се мре. Пита защо умрял. Защото се родил. Но не е роден. Роденият от Бога грях не прави. Ние не сме родени, добити сме. Думата *добит* има двойно значение. На български *добит* значи *бит* и не са го добили; *добит* още значи *роден*. Думата *роден* изключва смъртта. Роденият от Бога грях не прави. Който се въплотява може да умре; който се ражда от Духа, той не умира. Всеки от вас, който се въплоти, той непременно трябва да се освободи от плътта. Който се е родил и е приел Божествения Дух, той е излязъл от областта на смъртта. Роден от Бога е.

Та сега, вие всички, които ме слушате, казвате: "Да си поживеем." Че как ще си поживеете? Таман си ти забогатял, деца имаш, жена имаш, дойде смъртта, задигне те. Тогава те турят в гроба, не може да излезеш из тялото, идат при тебе, че плачат отгоре ти, ти ги слушаш. Какво ще кажеш на това отгоре? Не мислете, че като се умре, така лесно ще се освободиш. Ако вие погледнете човек, той е свързан с безброй нишки, всяка малка частица е свързана с мрежи, дълги като паяжина, конци навсякъде. Аз ви виждам всичките, с конци навързани. Таман рече да прояви милостта, свързан е, потегли го тази паяжина, казва: "Не може." Таман рече да се подигне във вярата, свързан е с конче, потегли. С вярата не може. Целият ден туй не може, онова не може. Това не може, онова не може, а може да яде, може да пие, може да спи, да става, да се кара, да мисли нещо лошо. Да направи добро не може за бъдеще.

Имаме един пример: един наш брат, Тихчев, той като напусна православната църква, влезе в стълкновение с владиката. Един ден с един друг отиват да се примирят, да се простят. Владиката като ги вижда, казва: "Вън, вън!", изгонва ги. Казват: "Да се разберем." – "Не искам да се разбирам." – "Ти си един лош човек." Сега навсякъде срещам това. Аз знам един брат тук, другият в оня свят и не може да си простят. Който мрази, лицето Божие не може да види. Бог не е Бог на омразата, но на любовта. Казва: "Той ме обиди." Че кой досега не е обидил Бога? Казва Христос, че всичко, каквото кажат за Сина човеческаго, ще им се прости, но онези, които огорчат Любовта, няма да им се прости. Тези философи, които са неверни и сегашните философи са хлъзгава почва. Хлъзгавата почва е почвата на едно лъжливо учение, с което хората се заблуждават.

11. Петър Тихчев и двете му дъщери

ОБЩИ ПОГРЕШКИ И ОБЩИ ДОБРОДЕТЕЛИ. 34 лекция от

Учителя, държана на 20 май 1935 г.

– В: Ако говоря. Общ окултен клас. Г. XIV (1934–1935), т. 2.

София, 2003, с. 266–268.

... Имахме един приятел, Петър Тихчев. Когато дъщерите му бяха малки момичета, на четири-пет години, като се изправи пред амвона, разправя: “Жена ми тъй, децата ми тъй.” Проповядва, проповядва. В християнството ги ражда. Като израснаха дъщерите му, като туриха онези шапки, онези дрехи. “Как е, брат Петър?” “Не ме слушат. Започнаха морала, който проповядвах на другите.” “Не, не може.” “Тате, казват, защо си толкова глупав, защо си сериозен, защо проповядваш такива глупости на хората? Дъщерите започнаха да ми проповядват на мене.” Къде е причината, че дъщерите му не го слушат? Аз знам къде е причината. Причината ето къде е. Той бил даскал в едно село в Делиормана. Отишъл на кладенеца, по едно време иде един турчин да си пои коня. Веднага турчинът му удря четири-пет плесници и го поваля на земята. Като си отива, не казва, че турчинът му е ударил четири-пет плесници, но казва: “Като бях на чешмата, идва един турчин, иска да се покаже сербез. Като го ударих една плесница, повалих го на земята.” “Ще ни избият.” “Нека ни избият.” Дядо Петър беше светия, но ето къде е неговото нещастие. Турчинът го би, а той казва, че той бил турчина. Този турчин на кладенеца, това са дъщерите му. Какво да се прави? Да се махне този турчин. Как да се махне? “Да се намери някой да вземе тези дъщери, да се разправя с тях, аз да си започна да проповядвам, както мисля.” Обаче той си замина от земята и работите не можеха да се уредят, както той мислеше, да проповядва. Казвам, турчинът, като отива на кладенеца, ти гледай надалеч да бъдеш. Щом дойде турчинът на кладенеца и ти си там: “Гяур!” Няколко шамара ще ти удари.

Не преувеличавайте нещата. Вие искате някой път да се покажете, говорите нещо, което не е вярно. Кой са причините? Няма никакви причини. Един ден не ви слагам ядене, кой са причините? Виждам, че сте позатлъстели, казвам: “Днес на диета.” Пост един път, два пъти в седмицата не е лошо. “Ама защо, каква погрешка сме направили?” Никаква погрешка, диета трябва. “Някой сгрешил.” Никой не е сгрешил. Какви са моите намерения? Искам да си почина, не искам да слугувам на тези. Ще сложа трапезата, ще се наядат. Ще кажат: “Благодарим.” Те ще се наядат, аз ще трябва чинии да мия, покривката да пера. Ден-два така, никой нищо не плаща, после критикуват: “Туй не било хубаво сготвено.” Никой не дава от джоба си. Най-после казвам: “Никой нищо не дава и аз не давам.” Защо? Вече друга философия. Искам да си почина, намерете някой друг. Вие днес не можете да намерите един гостилничар, който даром да дава. Намерете такъв гостилничар, дето без пари да ви дава, аз ще ида да видя този гостилничар.

Сега си представяме едно идеално общество. Идеалното общество е изключено. Бил съм и в Америка, и в Англия, Германия, навсякъде. Изучавал съм идеалното в света. Но тъй, както го мислим, го няма. То ще дойде. Срещал съм идеални хора, но идеално общество – не. То тепърва ще се образува. Ние не може да се извиняваме, условията не позволяват. У вас има желание, но наслоения от минали животи ви пречат. Вие сте закъсали, оттук сте взели пари назаем, оттам сте взели пари назаем, сега трябва да ги плащате. Аз съм проповедник, изправя се и проповядвам: “Онези братя, които са взели пари

назаем трябва да ги плащат.” Вас ви резне нещо. Имам добри желания, но прекалих. Някой брат богат, дал пари някъде, започват да го хвалят. “Еди-кой си брат дал толкова за благотворителни цели.” Той се надига. И онзи, който говори, и онзи, който слуша, всички тази работа не я разбират. Който е ял, да благодари на Бога. И който не е ял, и той да благодари на Бога. Който не е ял, втори път ще му дадат. Нищо повече.

12. Женитба между специалния окултен клас, методисти и баптисти

**СТАР И НОВ ПОРЯДЪК. 3 лекция от Учителя,
държана на 10 октомври 1934 г. София–Изгрев.**

– В: Ако говоря. Общ окултен клас. Г. XIV (1934–1935), т. 2.

София, 2003, с. 56–57.

... Вие седите всички и се занимавате с външния живот. Целият Изгрев е заприличал на едно вестникарско бюро. Някой казва: “Представете си, еди-кой си брат се оженил. Той е от специалния клас – оженил се.” Хубаво. Че всички хора, които Бог ги е създал, са все от специалния клас. Няма някой, който да не е от специалния клас.

Сега знаете ли, защо аз се смея? Когато аз се смея, това е повръщане на това, което аз съм ял. Аз се смея, за да се освободя от нещо много неестествено. Когато разисквам тези въпроси, за мене е цяло мъчение. Аз искам да ви освободя. Вие не можете да влезете в Царството Божие, докато не се освободите от стария порядък на нещата. Да мислите по новия начин, а не по стария. Вие казвате: “Ще се оженим, ще имаме деца и прочее.” Хубаво, но това е старо нещо. Ти си го правил много пъти. Ти си го правил веднъж, дважд, много пъти, хиляди пъти си го правил. Мини сега на нещо ново. Кое е сега новото? Да не се жениш. Какво трябва да правиш?

Аз знам, в Русе имаше една мома млада между баптистите и методистите. Баща ѝ я изгонил. Един млад момък отиде да ѝ помага. Най-после беше заставен да се ожени за нея. Тя ни най-малко не уреди въпроса, както и той. Той отишъл за Христа и ни най-малко нямаше да се ожени за нея. Тя, ако искаше да се ожени, да беше останала при баща си. Тази мома, която е напуснала баща си и станала християнка, не трябваше да се жени. Или вие ще излезете [от] едно робство и влезете в друго. Окултисти, методисти, баптисти, това е все каша. Тези каши са хубави, но оставете ги. Без каша!

Вие ще кажете: “Ти не си бил в нашето положение.” Сега в какво седи вашето положение? Ако аз съм във вашето положение, лесно ще разреша въпроса. Ако баща ми е беден и един банкер го е оплел и има да му дава сто хиляди лева, и банкерът го дава под съд за лихвите, аз, която съм мома много красива, като отида при него, ще му запаля юргана от четири страни той ще почне да ми говори за любов. Аз ще му кажа: “Дълг има баща ми към тебе.” Той ще каже: “Лесна работа е.” Той ще освободи бащата, и след като освободи бащата, ще освободи и себе си. После ще заведе банкера при баща си и ще му кажа: “Ще слугуваш на баща ми.” Аз ще чета първата лекция на този банкер. Има и други методи за разрешение. Това е само един метод. Като дойде падежът за плащане, ще го приспим и ще отложим полицата.

Не знаете в кой ден ще ви повика Син человечески да дадете отчет за делата си. Син человечески ще ви повика един ден да дадете отчет за онова, което сте направили. Не знаете кой ден. И трябва да дадете отчет.

Но да оставим това сега. Щях да ви дам едно упражнение и трябва да ви говоря още, но ще остане за втори и трети път.

“Отче наш”

13. Ревността на евангелиста македонец

**ЕСТЕСТВЕННОТО ПОЛОЖЕНИЕ НА ЧОВЕШКАТА ДУША. 19 лекция
от Учителя, държана на 6 февруари 1935 г. София – Изгрев.**

– В: Ако говоря. Общ окултен клас. Г. XIV (1934–1935), т. 2.

София, 2003, с. 428–432.

... Една госпожа в София ми разправяше следното. Тя ми казва: “Аз се ожених за един евангелист македонец и мислех, че ще живея добре. Но такъв живот живях нещастен. Но сега искам да се оженя за един светски човек. Ако го напусна мъжа си, ще се оженя за светски човек. Моят мъж все отваря Библията. Направи нещо и отвори Библията. Направи нещо и отвори Библията. Направи друго нещо и пак отвори Библията. Дотегна ми това нещо. Той е религиозен, но е ревнив, подозира ме.” Един ден я съблича гола и я изпъжда навън. Това е действителен пример, изпъжда я. И тя ми разправя своята опитност. И тя каза още: “Оттам насетне настана в мен една реакция и аз го намразих. Така го намразих, че му казах: “Досега ти ме мразеше, а сега аз те мразя.” И този човек, който беше дотогава така непоколебим, сега почна да плаче и ми се моли на колене. Аз му казвам: “Не те искам.” Тя го мрази сега. Той седи пред вратата и коленичи, и тя му казва: “Не, не.” Той седи отвън с всичкото смирение. Как ще обясните сега това? Сменяват се състоянията, това състояние минава от един в друг. Нейното смирение влиза в него, а пък неговата смелост влиза в нея, сменяват се ролите. Та в дадения случай всеки може да живее, както другият е живял. И тя му казва сега: “Не искам религиозен човек, мъчно се живее с него. Нека да е светски човек, да не е толкова набожен и да не ми чете толкова от Библията. Ако е за четене, и аз ще чета.”

Та казвам сега: пазете се, това са крайности. Нито като жената ще разрешите въпроса, нито като мъжа. Те са две състояния, които се сменяват, но се възпитават и двамата. Религиозните хора имат една слабост. Те най-първо се изолират и мислят, че като мислят за Бога, трябва да се изолират. Не, не се изолирайте от хората. От някои хора може да се изолирате, но някои са ви потребни. Понеже, като дружиш с разни хора, ти от натрупването на разни мисли и чувства – по някой път те ще ви облекчат. Аз съм правил опити и много сполучливи са излизали. Лекувал съм ревниви мъже и ревниви жени. Излекувах един ревнив мъж. Той беше дошъл при мене и ми казва: “Не зная какво да правя. Ревнувам жена си. Стопих се от този дявол.” Казва ми: “Какво да правя?” Казвам му: “Виж тази хубава жена, какви хубави черти има.” Той я погледна. Втори ден той пак дойде и ми казва: “Я ми поговори пак за нея.” И ми каза: “Сега вече не ревнувам жена си.”

Човек трябва да има по-широко сърце. Трябва да се отвлече неговия ум,

за да стане в него едно поляризиране. Той е фокусирал своето съзнание толкова върху жена си, че той не може да издържа вече и сега енергията се пренася от един фокус в друг. И след време той ми казва: "Благодаря ти. Поолекна ми. Жената, която ти ми показва, тя ме излекува." Онази, която му показвах, тя го излекувала от ревността и като мисли той за жена си, и онази седи в ума му, и всичката излишна енергия на ревността се отвлеча. И жена му иска да му угоди, а на ревнивия човек не може да му угодиш.

Законът е следният. Дойде едно противоречие на ревност в тебе. Внеси в душата си една красива форма, която да отвлече част от енергията, която се е набрала в душата ти, и която няма къде да я пласирате. Да имате един проводник на тази енергия. Тя трябва да излезе навън. Вие не може да я пласирате.

Писанието казва: "Не съдете, да не бъдете съдени." Тук се крие една дълбока философия. Бог, Който направил всички неща, всяко нещо е турил на мястото си и всичко си има своето място и своята добра страна. И ние, като не разбираме закона, създаваме нашето нещастие. Ти държиш един предмет близо до очите си и така ти закриваш другите неща. А пък ти тури го на известно разстояние от тебе. Ревността показва, че предметът е много близо. Отдалечи го на един, два, три, пет метра, до известно разстояние от себе си.

Ревността често се явява като една спънка в нашия духовен живот. И ще дойде някой път една такава ревност, че да не можеш да се молиш. Някой път не си разположен и казваш, че хората не обръщат внимание на тебе. То са все извратени чувства. Ние можем да ги изменим. В нас може да има натрупване или може би хората, с които сме, не са в една среда. Когато си образувате една добра среда, през която да възприемате нещата и да предавате, тогава ще имате добро разположение. Добра среда трябва да имате. Постоянно трябва да има една обмяна. Много опасно е, когато се образува едно общество десет-двайсет души. Най-първо е много хубаво, но като мине един дълъг период, те се изтощават. Вземете за пример английските лордове. Те не виреят в Англия, постоянно трябва лордове от долните маси, от по-обикновените хора, да ги повишават в лордове. От лордове лорд не става. Израждат се, измират. Някой прочут англичанин от долното съсловие ще го произведат в лорд.

Та казвам, разширявайте кръга. Да имате широк кръг. Имайте общение с хора от разен характер, а не еднообразен. Например, отиваш при един набожен човек, който иска само да се хвали. Той е еднообразен. Или отиваш при някой, който иска само да мисли. И той е еднообразен. Той мисли от причината към последствията. Общувайте с разни хора. Не да бъде човек проводник на разни блага, които Бог е създал, но ти да общуваш с художници, с адвокати, с учители, със земеделци, тъкачи и прочие, с работници от всички положения. Това е истинският път.

Казвам, пишете любовни писма на много хора – на някой работник, на някой лорд, на някой скулптор и прочие. Ще пишеш на поета: "Като прочетох Вашите стихове, в мен се събуди едно ново чувство." Или пишеш на едного: "Много съм благодарен от книгата Ви, която съм чел." На художника ще пишеш: "Откак видях Вашата [изложба], измених своите възгледи за живота – много са хубави картините, които си нарисувал." На философа ще пишеш: "Като чух Вашата сказка, нова светлина се хвърли в ума ми." Напишете едно любовно писмо на всички.

Сега колко приятели имате вие? Вашите приятели като вас ли са? Вие ли сте гениални, или вашите приятели са гениални? Вие ли сте талантливи, или вашите приятели са талантливи?

Но за в бъдеще за ревността има едни друг лек. Той е следущият. Ако жената е ревнива или ако религиозният е ревнив, в какъвто и да е смисъл, ако си ревнив, ще те турят в един аероплан и ще те вдигнат на седем-осем километра в пространството и ще изчезне ревността ти.

14. Евангелистът обуцар ушива обуца на Учителя Петър Дънов

**ЧОВЕШКА И БОЖЕСТВЕНА ЛЮБОВ. 7 утринно слово от
Учителя, държано на 28 ноември 1943 г.**

– В: Новото начало. Утринни слова (1943–1944).

София, 1946, с. 127–128.

... Какво означава здравата мисъл? Да мислиш здраво, това значи, да бъдеш последователен във всичките си работи. Преди години бях в Шумен. Там срещнах един наш познат, добър евангелист. Той беше обуцар. Попитах го, може ли да ми ушие едни хубави обувки. Казах му, че досега са ми шили обувки все светски обуцари. Тоя път искам евангелист да ми ушие обувки, да видя каква разлика ще има между едните и другите. Той се съгласи. Отидох в работилницата, взе ми мярка, показа кожата, от която ще ги направи и обеща да ми ушие хубави обувки. Наистина, обувките бяха отлични: хубава форма, добре легнаха на краката ми – само кожата не беше изпитана. Носих ги един месец и кожата отгоре започна да се пука. За оправдание обуцарят каза, че вината е в мене – много съм ходил с тях, затова се напукали. Като помислих малко за обувките, намерих, де се крие погрешката. Обуцарят е добър майстор, шие хубаво, дава красива и удобна форма на обуцата, но не познава качеството на кожата. Друг път пак ще си заръчам при него обувки, но преди това ще потърся човек, който разбира от кожи, та обувките ми да траят поне десет месеца, а не само един месец. Някои хора приличат на тоя евангелист – много неща знаят, добре ги правят, но трайността им е малка – само за един месец.

15. ОБРЪЩЕНИЕ

на

Павел Василев

**към евангелистите-методисти в България и
към читателите на “Изгревът”**

Скъпи братя и сестри в Христа,

Днес обществеността в нашата страна носи пораженията от 45-годишния комунистически строй. Няколко поколения от нашия народ, възпитани в атеистичен дух, сега приемат скептично и смятат за мит и легенда живота и делото на Исуса Христа и на християните като цяло.

Народът ни няма правилна информация (да не кажа никаква) по въпроса на вероизповеданията. След промените от 1989 г. нахлулите в страната ни секти потърсиха своето място в духовния живот на хората.

Православието, като национална религия у нас, наново получило подкрепата на държавната власт, поведе тотална война за цялостно отричане на всички, които не са от “правата вяра.” Исторически присъствалите деноминации и духовни движения все още постепенно припомнят за себе си и се утвърждават.

Обръщайки се към всеки вас, читателите, искам да обясня, че текстовете за историческите предпоставки за реформацията и по-късно за **възникването на методизма през XVIII век** се налагаха като необходимост, за да стане ясно, защо методизмът даден отгоре, чрез Джон Уесли, се превърна в силно съживително духовно движение в християнството, не само в Англия, но и за човечеството.

Защо, именно, през XIX век, в периода на Възраждането на българската нация, православието, макар и получило духовната свобода не успя да даде християнските истини и Словото Божие?

Защо Петър Дънов дойде на този свят в дома на православния свещеник Константин Дъновски, а израсна в **евангелското-методистко семейство** на сестра си Мария Стамова, мина през Американското научно-богословско училище в Свищов, Методистката семинария Дрю – Пенсилвания и Богословския университет в гр. Бостън, САЩ?

Защо проповедникът и ръкоположеният пастир Петър Дънов **не остана в средите на методистката църква**, а създаде Школата на Бялото Братство?

Петър Дънов видя и прие методизма като най-прогресивната и свободна църква, в която християнството намираше приложение в живота. Чрез методизма той проникна в същината на християнството, над която той изгради своето учение.

Петър Дънов запази много от методизма, но той даде новото, което ще присъства при идването на шестата раса.

Много евангелски методистки семейства се приобщиха към Братството.

Те участваха в живота на Бялото Братство.

Те чувстваха връзката, която остана между Методистката църква и Бялото Братство.

Сега за съжаление, тази връзка, това преливане от методистката църква към Братството и обратно почти не съществува.

Новите хора и младите в Методистката църква малко знаят за Бялото Братство и епохалната роля, която ще има Учението на Учителя. Присъства само отрицанието, което се насажда в обществото от православието. Тази конюнктура нищо не допринася за евангелизма, респективно методизма, за издигане на неговия престиж.

Методистката църква вместо да осъжда, трябва да се радва, че в България, чрез нея, се даде новото за духовното израстване на човечеството. Някои от тях отричат Учението на П. Дънов.

Ние всички, които вярваме в Бога, знаем, че сме в Неговата ръка и вървим напред в духовния си растеж. Няма време. Животът изтича страшно бързо. Да не се отклоняваме чрез упреци и борби.

Бог да ви благослови!

Павел Василев
14.05.2007 г.

Б. Евангелските песни

при

Учителят Дънов

**I. Как бе открито името на учителя по цигулка
на Петър Дънов**

**II. Исторически бележки и коментар
на песните от съставителя на “Изгревът”**

**II. Приложение – факсимилета на
коментираните евангелски песни**

I. Как бе открито името на учителя по цигулка на Петър Дънов

1. Обученият музикант

Петър Дънов пристига в гр. Свищов като обучен музикант и цигулар на 19 г. Неговият учител по цигулка е бил чех, един от онези чужденци, които българското правителство привлича в България за музикалното обучение на българите. За този музикант – чех, Учителят лично съобщава в една своя лекция. Ще цитираме тази лекция от 29 декември 1943 г.

2. Малкото добро

**МАЛКОТО ДОБРО. 13 лекция от Учителя, държана на
29.XII.1943 г., София–Изгрев.**

**– В: Новият светилник. Лекции от Учителя на Общия окултен
клас, Г. XXIII (1943–1944).
София, 1946, с. 297–298.**

“От всички хора се иска търпение, да дочакат времето, което е определено за всеки едного. Например, аз съм започнал отдавна да свиря на цигулка, но окръжаващите не гледаха добре на това. Те намираха, че цигулката е циганска работа. При това положение аз не бързах, а нямаше и учители, които да свирят и преподават добре. Аз имах търпение да дочакам някой учител.

Най-после намерих един **чех, много музикален, със силна музикална памет**. Когато отивах при него, той никога не ме изпитваше. Аз сядах на стол, той взимаше цигулката и през всичкото време ми свиреше. Благодарение на неговото свирене, и аз се научих да свиря. Като дохождаха други ученици, той ги изпитваше, дразнеше се и гледаше по-скоро да ги изпрати. Ако ученикът свиреше фалшиво, той махаше с ръце, запушваше ушите си и излизаше вън. Той беше Венерин тип. Не обичаше да вика, да кряска, но като му мине, отново влизаше при ученика и му показваше как трябва да свири. Като изпратеше всичките си ученици, влизах аз и той веднага започваше да свири. Аз сядах на един стол и с удоволствие слушах и се учех от неговото хубаво свирене.

И тъй, когато разумният свят ви свири, не искайте вие да свирите. Седнете и слушайте внимателно, как ви свирят. Разумният свят предава уроци и изпитва недаровитите ученици. На даровитите само свирят.

– Какво свирят?

– Симфонията на любовта. Вие слушате тая симфония и се учите.

Рядко можеш да срещнеш човек на Божията Любов.

Рядко можеш да срещнеш човек на Божията Мъдрост.

Рядко можеш да срещнеш човек на Божията Истина. Това са редки събития.

Да благодарим, че сме срещнали такива хора.”

3. Музикантите от Школата не знаеха кой е учителя по музика на Петър Дънов

Аз заварих музикантите от времето на Школата на Учителя. Те бяха възрастни, на 60–75 години. Работих с музикантите и им свърших работата, онова, което те не можах да свършат. И да искаха, не можеха. Те се бяха провалили.

Ето, Галилей Величков, който беше цигулар на младежкия окултен клас при Учителя, не знаеше кой е бил учител по цигулка на Петър Дънов. Можете ли да си представите? Аз не можех и сега не мога, през 2006 г. да го преоумея. За мен това бе престъпление, а не безобразие. Помнеха и знаеха своите учители по цигулка, а не знаеха кой е бил онзи учител по цигулка на Петър Дънов. А са имали на разположение цели 22 години – от 1922 до 1944 г., за да го научат. Но не са го направили. Ето защо на 26.XII.1943 г. той споменава за него. Но никой не отива да го пита как е името на този чех. Щом преподава уроци по цигулка в гр. Варна, то той е назначен в училището, като учител по музика или е бил капелмайстор във военния оркестър към Варненския гарнизон. Трето положение няма. А имало е два начина, или да питат лично Учителя кой е този негов учител по цигулка, или да отидат в гр. Варна и да се разпитат. Да, ама няма го онзи, който да ги накара. Не се родил още на земята. Така че онези, които споменават как Петър Дънов е свирил на цигулка в гр. Свищов, трябва да знаят, че той там пристига, когато е на 19 години.

На друго място бях прочел подобно изказване на Учителя: “Едно време, когато започнах да свиря на цигулка, всички ми казваха: “Цигулар къща не храни”. Въпреки това продължавах да свиря. Първият ми учител беше чех, гениален музикант.” Да, ама никой досега не му знае името. Ето това е.

4. Новата песен

НОВАТА ПЕСЕН. 19 лекция от Учителя, държана на 25 януари 1933 г., София-Изгрев.

**– В: Работа на природата. Лекции от Учителя на Общия окултен клас, Г. XII, 1932-1933, т. 2.
София, 1948, с. 84.**

“Велика наука е да знаеш, как да изпълняваш волята на своя небесен Баща. Това не е лесна работа, както не е лесно да свириш и пееш. Големи мъчнотии е минал музикантът, докато си пробие път. Едно време, когато започнах да свиря на цигулка, всички ми казваха: “Цигулар къща не храни.” Въпреки това, аз продължавах да свиря. **Първият ми учител беше добър, даде ми основните правила на цигулката. Вторият ми учител беше чех, гениален музикант.** Той се вдъхновяваше от музиката. Аз го слушах с удоволствие, когато свиреше. Близките ме питаха, каква ще постигна, като се науча да свиря. Музиката не е най-необходимото нещо в живота. - Не е най-необходимото, но е много важно нещо. Тя върви паралелно с живота. От 25 години аз се занимавам с въпроса за отношението на музиката към човешката душа, какво възпитателно въздействие има тя върху човека. Дойдох до заключението, че човек не може да свърши работата си, както трябва, ако не е музикален. Музикалното чувство в човека е проводник и трансформатор на силите в природата. Колкото пъти съм се натъквал на мъчнотии и трудности, всякога съм се допитвал до цигулката, какво трябва да правя, за да ги разреша правилно. Човек среща мъчни задачи в живота си, които трябва да реши. В помощ му иде музиката. Тя прави чудеса...”

Допълнение от съставителя:

1). В момента работех и изваждах от Словото на Учителя – негови мисли за музиката.

2). На 26 юни 2007 г. успях да открия кой е учителя по цигулка на Петър Дънов, а това е онзи чех на име **Фалтес**, за който е споменавал много пъти. Това го намерих в моето издание, на което бях координатор, в томчето «Пътят на доброто». Младежки окултен клас, 05.09.1930-26.06.1931, X школна година. София, ИК Жануа 98, 1999.

3). Веднага направих справка и видях, че тази годишнина е издавана 1941 г. под името «Методи на самовъзпитание». Проверих в Методи на самовъзпитание. Лекции от Учителя на Младежкия окултен клас, Г. X (1930-1931), т. 2. София, 1941 и по-точно 35 лекция: «**Обикновени и необикновени идеи**» от 8 май 1931 г., с. 182-185.

И се видя, че тя е редактирана, променена.

4). И най-важното – изхвърлено е името на онзи чех, за който много пъти говори Учителя в своите беседи.

А моето издание е по оригинали, който съм съхранявал 40 години.

А как съм ги издал виж «Изгревът», т. XVI, с. 818-905.

5). На 29 юни 2007 г. открих още един източник за учителя по цигулка на Петър Дънов.

Това е пак в томче, на което съм издал – Възможности в живота. Младежки окултен клас, Г. XVII (1937-1938). София, АСК 93, 1998, в 16 лекция «**Противоречията в живота**» от 14 януари 1938 г., с. 243-245).

6). Ето защо прилагаме тези пасажии от беседите за да се види истината и да се изобличи лъжата. И за това ги публикуваме.

5. Обикновени и идейни мисли

**ОБИКНОВЕНИ И ИДЕЙНИ МИСЛИ. 35 школна лекция на
1 мл. ок. кл., петък, 6. ч.с., 8 май 1931 г.**

**– В: Пътят на доброто. Младежки окултен клас, 05.09.1930-
26.06.1931, X школна година.
София, ИК Жануа-98, 1999, с. 522-524.**

«Запример, сега вие всички сте певци, нали тъй? Няма нито един от вас, който да не може да пее. Даже давате си гласа за Бетховен, за Бах, но дайте ми един идеен тон.

Казвате: Обичам музиката. Дайте ми един тон. Има идейни тонове. Идейният тон никога не губи своята цена. Който го чуе, обръща му внимание. А при неща неидейни, всеки казва: Фалшиво пее.

Аз съм виждал един човек с много развито ухо, той беше чех, в България живееше, наричаше се **Фалтес**, толкова развито ухо по музика имаше, че като слуша някой фалшив тон, той си маха и двете ръце. И казва на учениците да спрат. Не може да търпи. Пък като чуе някой тон хубав, веднага обръща внимание. Казвам, отлично ухо! Каквото и да е, като го слуша, щом е фалшив тонът, той махаше с ръцете си. Предаваше във Варненската прогимназия и като чуе, че учениците пеят фалшиво, той излезне от класа навън. Те млъкнат, той пак влезе, пак запеят. Не може да ги търпи като вземат фалшиво. Учениците се смеят, казват: Смахнат е. Не може да слуша като пеем.

Та казвам, някой проповедник, проповядва и той излиза при вратата когато грешат хората, излиза навън, пък когато престанат да грешат, пак влезне.

Та някой път нали някой от вас иска да бяга. Това е вашият капелмайстор, който иска да си излезне.

Някой човек казва: Дотегна ми животът, повече не мога да търпя. В какво дотегна на човека? Нали вие казвате, че ви дотегнало, кое ви е дотегнало? – Фалшивото пеене. Не пеете на света.

Запример, сега ако кажа на някой: Ставай и пей! Вие ще се озадачите. Имате право. – Нямайте основния тон. Имате камертон, щом ударите камертона, има известни трептения на звука. От колко трептения седи най-ниския тон? (от 16). Верни ли са тия 16 трептения? Как ги измериха те? (Има си инструмент за това).

Обаче, ако вие влезнете в музикалния свят, основният тон, с който започва една песен, щом започне основния тон, вие в каквото и положение да сте, имате една изгасена свещ, щом изпеете тона, свещта се запали.

Ако се запали свещта, тонът е верен, ако не се запали свещта, тонът не е верен. Седиш там, като пеят, капелмайсторът нищо не казва, ако се запали свещта, вие добре вървите; ако не се запали, пак започвате наново, докато се запали свещта.

Ако вие не запалите свещта, нямайте тон, не можете да пеете. Та по навик се казва: Изгаснала му свещта. Музиката в това отношение е много взискателна. Ако онзи музикант в тебе не запали своята свещ, тя е музика на мъртвите, а не на живите хора. Това разбира се не е само в преносен смисъл вярно, но когато ти пееш известна песен, която има този тон, основен, идеен непременно всичката ти скръб, всичко това ще изчезне. Да пееш значи да запалиш своята свещ. И ако можеш да запалиш своята свещ, вярно е взет тонът. Станеш сутрин, не си разположен, ще вземеш основния тон.

Сега кой е основния тон?

Толкова години живеете и се учите. Нали до, ми, сол, до. Три основни тона има: До, Ми, Сол. Музиката в това отношение е вярна по отношение на ума.

Всяка една мисъл си има основен тон, т. е. Мислещият свят има основен тон; Светът на чувствата и той си има основен тон; и Волевият свят и той има свой основен тон. Пък и разните преплитания, които стават между световите, или съотношенията, които съществуват, имат свой смисъл.

Сега какво е отношението на С:Д. И. ти нали по музика следваш, какво е отношението? Ти свириш по няколко часа. Разбира се тези са важни въпроси, за онези които се занимават специално с музика. И музиката си има своя теория.

Сега за нас е важно отношението на онези обикновените и идейните мисли. И всинца вие трябва да се стремите към идейния живот, нали.

По какво се отличава една идея? – Тя внася. Вие като имате една идея, каквато и да е идея, тя ще ви внесе нещо. Идеите принадлежат към физическия свят или към света на сърцето, или света на ума. Вие като имате тази идея, непременно тази идея ще внесе нещо ново. Тя ще измени най-малко живота ви в една правилна посока на развитие.

6. Обикновени и необикновени идеи

***ОБИКНОВЕНИ И НЕОБИКНОВЕНИ ИДЕИ. 35 лекция от Учителя държана на 8 май 1931 г., София-Изгрев.**

– В: Методи на самовъзпитание. Лекции от Учителя на Младежкия окултен клас, Г. Х (1930-1931), т. 2. София, 1941, с. 182-185.

“... Като ученици вие изучавате музика и пение, минавате за музикални. Щом е така изпейте един идеен тон. Вие знаете вече в какво се заключава идейното. Идеен тон е този, който никога не губи стойността си. Който чуе такъв тон той не може да го забрави. Обикновените тонове лесно губят цената си. Те дразнят ухото, особено чувствителното. Ако някой музикален човек чуе един обикновен тон, той напуска салона и излиза вън. За него обикновения тон е фалшив. Ухото му не може да възприема фалшивите тонове. На такива тонове се натъкваме навсякъде в живота.

Проповедникът говори от амвона и чува фалшивите гласове на своите пасоми. Ако има крайно музикално ухо, той веднага ще напусне амвона.

Изкуство е човек да чува фалшиви тонове, т. е. обикновени и да ги трансформира. Не може ли да ги трансформира той иска да напусне живота и казва: Дотегна ми този живот. – Кое му е дотегнало? – Фалшивите тонове, т. е. обикновените идеи. Не е лесно човек да понася фалшивите тонове, но не е лесно да взима всякога чисти, идейни тонове. Да взимаш всякога чист тон, това значи да носиш в себе си основния тон и да можеш да се нагласиш според него. Не можеш ли да постигнеш това, ти прибягваш до някакъв външен инструмент – камертонът. Щом не можеш да се нагласиш по естествен начин и с камертон е добре. Важно е, да не бързаш, да се нагласиш по камертона.

И тъй ако искате да знаете, какъв е основния тон, идете в музикалния свят, между възвишените същества. Там ще чуете истинската музика, ще разберете, какво значи чист, верен тон.

Основният тон има свойството да пали загасените свещи. Следователно, ако вашата свещ е загаснала, като чуете основния тон, тя веднага ще се запали и ще свети. Ако тонът не е основен свещта няма да се запали. По това свойство можете да познаете и вашия основен тон. Това не трябва да ви обезсърчава. Пейте, упражнявайте се, докато тонът ви придобие нужната чистота и пластичност. Когато искат да кажат, че някой музикант не е добър, употребяват израза: “Свещта му е угаснала”. Сама по себе си, като изкуство, музиката е крайно възискателна. Тя признава за добри певци и музиканти само онези, от песента на които изгасналата свещ се запалва. Да пееш това значи, песента ти да запали изгасналата ти свещ. Това наричаме ние необикновена, чиста, идейна музика, или с една дума – жива музика. Ако от песента ви свещта ви не се запалва, музиката ви е безидейна, обикновена, мъртва.

Живата музика разсейва облаците от съзнанието на човека, а същевременно изпъжда вън от човешката душа всички скърби и страдания. Ето защо, когато ставате от сън, правете опити, да взимате основния тон на живота. Кой е основния тон на живота не знаете.

В музиката, обаче, основния тон е **do**.

Освен него има още два, които заедно с първия, образуват основен акорд

**Забележка на съставителя : Редактираната и променена лекция, в която е изхвърлено името на учителя по цигулка на Петър Дънов.*

или основно съзвучие: **do, mi, sol**. Съчетанието между трите тона представя основните тонове на три свята. Оттук вадим заключението, че не само физическия, но и духовният, и умственият светове имат свои основни тонове.

Когато говорим за идеите, ние имаме предвид идеите в трите свята: във физическия, в духовния и в умствения. Те се допълват взаимно. Ето защо като се казва, че "Гладна мечка хоро не играе", имаме предвид единството между идеите в трите свята...

7. Противоречията в живота

**ПРОТИВОРЕЧИЯТА В ЖИВОТА. 16 лекция на Младежкия окултен клас, държана от Учителя на 14.01.1938 г., петък, 6 ч.с.,
София-Изгрев.**

**– В: Възможности в живота. Младежки окултен клас,
Г. XVII (1937-1938).**

София, АСК 93, 1998, с. 243-245.

"... Случва се често на онези, способните ученици, добрите професори на богатите ученици, вземат доста, трябва да им се плати богато, на някой беден студент като го погледне казва: "На тебе даром ще преподавам".

Ще кажете: Съдбата така определила, любовта така определила.

Онези, които нямат любов с пари трябва да плащат.

Онези, които носят любовта, като ги погледне професорът, казва: "На тебе без пари". Та сега вие искате да бъдете късметлии всичките. С любовта е с късмет, без любовта е с пари. Късметлиите хора навсякъде имат късмет. Едните са късметлии с любовта, другите – с пари. Имаш много пари, много ще платиш. Като нямаш пари, какво ще платиш?

Аз имам само един такъв случай.

Намерих един **учител по музика**, един добър учител, един добър музикант, роден музикант, гледам. Като отидох да вземам уроци, казвам: Ще ми кажеш правилата, как да държа цигулката, лъка, как ще постъпвам и каквото ми каже, вече ще го слушам. Гледам беше много **сприхав**.

Аз като влизах, той ще се усмихне много добре, казва ми: "Аз ще свиря, ти ще ме слушаш, каквото аз правя ще правиш". Не ми показва как да държа цигулката, лъка. На другите преподава уроци, на мене само **той ми свири и аз се уча от неговото свирене**.

Аз като отивах той си почиваше, не кряскаше. Като дойде някой друг ученик и като вземе някой тон, той ще излезе от стаята, и пак ще се върне – по десет пъти излизаше от стаята. Понеже някой път не искаше да се гневи, махне с ръката и излезе навън, не може да търпи неправилни тонове. След пет минути пак влезе, пак разправя как да си държи лъка. Този човек правеше усилия, другояче трябваше да кряска, затова ще излезе навън да не слуша.

Аз като отивах, никак не излизаше навън, ще вземе цигулката, свири. Аз седях и го гледах, много хубаво държи лъка. И мене ми даваше забавления, той ми свиреше. И първоначално не ми даде никакви упътвания, как да хвана лъка. Аз наблюдавах как трябва да държа лъка, как поставя цигулката, всичко туй наблюдавах внимателно. Каза: "На тебе не ти трябва повече от това".

И на вас сега искам този метод да туря. Ще наблюдавате как аз свиря. Няма нужда да ви казвам, ще наблюдавате. В природата трябва да се наблюдава. Мене ми казваше: "Наблюдавай, каквото аз правя и ще научиш повече. Да се спра някой път да ти разправам, голям харч струва то".

Казвам: Вие се обезсърдчавате за противоречията.

Най-първо, знайте, че всичките противоречия в живота, които съществуват, ще ги опитате.

Няма да остане противоречие, което да не ви дойде до главата.

Няма да остане благо в живота, което да не дойде.

Нещата не са произволни. Нищо в природата не е произволно. Всичко в природата е закономерно, всичко, което става, е за общото благо. Една ваша погрешка е за ваше и за благо на другите. Една ваша добродетел е за общо благо на цялото. Някой път вашето добро може да ползува вас, после другите по-малко. Вашата скръб може да уврежда вас повече отколкото другите.

Сега вие не може да се убедите.

Гледам на някои сестри дотегнал Изгрева, искат да бягат оттук, мислят, че ще намерят рая някъде.

На земята най-добрият рай е Изгревът. Пък много райове ще намерите, колкото искате. Раят е вътрешно състояние, разбиране. Ами, че условия за рая съществуват. Слънцето изгрява, вятърът вее, реките текат.

Питам сега: Къде е адът? Някой път реките като дойдат повече, прелеят, че завлекат нещо. Дъждът отгоре лее, разкаля се земята. Казвам: Де е лошото в света?...

II. Исторически бележки и коментар на песните от съставителя на “Изгревът”

1. Пътят на Евангелската методистка мисия в България е описан подробно в “Изгревът”, т. XXIV. Той трябва да се прочете и проучи основно. За неговото прочитане е необходимо най-малко 3 месеца, ако се чете по 10 страници на ден, така, както студентите четяха за своята изпитна сесия по мое време.

2. Пътят на Петър Дънов, по който върви, очертан от методистите на Евангелската църква във Варна, в Свищов, в САЩ е описан подробно в “Изгревът”, т. XXIV.

3. Обучението на Петър Дънов по цигулка, неговото отношение към музиката е също посочено в “Изгревът”, т. XXIV, както и в поредицата на “Изгревът” – т. I–XXIII, в тези глави и раздели, където се говори за музиката, изпълнявана и предавана от Петър Дънов.

4. Запознаването на Петър Дънов с евангелските песни започва от гр. Варна, когато живее при сестра си Мария, която е омъжена за протестанта Пенко Стамов. Той там е свирил на цигулката си евангелските песни на техните събрания.

5. Изучава и изпълнява евангелските песни и по-късно, след като заминава в гр. Свищов. А откъде ги знае? Обикновено евангелските мисионери са свирали на инструмент – пиано, хармониум, цигулки и те са си носили нотите на евангелските песни. Така са ги разучавали и са ги пяли на своите събрания.

6. При заминаването си за САЩ П. Дънов си носи цигулката. А едно обучение там е немислимо, без да си музикално грамотен. Усвояването на един инструмент е задължително. Имаме няколко примера, когато той свири с цигулката си на техните сбирки. Той продължава да изучава, да свири и да пее евангелските песни.

7. След завръщането си в България, Петър Дънов продължава да свири с цигулката си евангелските песни при своите гостувания в страната. Учи ги да ги пеят. Учи ги да четат Евангелието.

8. Идва времето, когато Петър Дънов започва да посещава България, да изнася беседи пред гражданите и да измерва черепите на българите цели 11 години. Той намира различни духовни групи, които са се събирали вечерно време, правели са църковни молитви и са пеели църковно-славянски песнопения. Така са

прекарвали по цяла нощ. Тогава той ги насочва да **четат и изучават Евангелието**, като им дава наряди как това да става. Но ги оставя да си пеят църковно-славянските песнопения и да си произнасят техните молитви.

9. Петър Дънов отваря и свиква събрания на Синархическата верига, и там се пеят църковно-славянски песнопения, защото това са били песните, които са били познати. И които са се пяли от тях.

10. По-късно, когато се записват протоколите, се отбелязват кои са песните, които се пяли по съборите. Това всичко беше публикувано в *“Изгревът”*, т. XXII, с. 782-797, със съответните бележки от мен.

11. През това време, от 1900-1922 г., Петър Дънов посещава страната, среща се със своите приятели евангелисти, разговаря с тях и не губи връзката си с тях.

Това се вижда от онези епизоди, които той разказва за срещите му с евангелистите. Част от тях съм публикувал в *“Изгревът”*, том XXIV. През тези години той свири, пее тези евангелски песни, както пред тях, така и пред своите последователи. И така са запазени тези евангелски песни за изпълнение от последователите му. И то години наред, докато са били живи. А след това постепенно са забравени от следващите поколения. Нямамо е приемственост!

12. По-късно при срещите с последователи си, Петър Дънов препоръчва да се изпълняват евангелските песни, обозначени по номера. В някои от писмата, които той пише до последователите си, той споменава, че е хубаво да се изпълняват песните с номера от сборника *“Духовни песни”*. И се цитират тези номера. Аз съм срещал тези писма преди 30 години. Но тогава не знаех какво означават тези номера. А и нямаше кого да питам. И не съм се сетил да питам музикантите. Не се досетих и пропуснах да запиша номерата на тези песни и да отбележа откъде са взети тези номера. Тогава това не ми трябваше. А сега не мога да ги намеря. Ще ги търся!

13. Дойде време да ми трябва всичко това. Отвори ми се съзнанието и дълго време употребих да преглеждам преписите на тези песни, да търся посочените номера на песните, така, както си припомнях. Но не ги открих. Много се ядосвах. Но така е, когато се пропусне определеното време, за строго определена работа.

14. По-късно, когато работих върху спомените на Стефан Тошев, които бяха публикувани в *“Изгревът”*, т. XIII, с. 32-33, бяха дадени много важни сведения за братските песни, както и за номерата на евангелските песни.

15. Там открихме, че песента **“На Учителя покорен, аз ще служа до конца”**, има и друга история. Една част от тази история бе публикувана от мен в *“Изгревът”*, в което се твърдеше, че тази песен е на Елена Казанлъклиева, както и че това са нейни думи. Тя е публикувана в *“Песни на Всемирното Братство”*. 1922, с. 26-27 и в *Песнарката на Мария Тодорова* на с. 38. (Виж т. VII, с. 152 от Драган Петков, с. 223, N 23 от Гради Минчев.)

Мелодията е на Борис хаджи Андреев от гр. Ямбол. Това лично ми го каза през 1969 г. в гр. Нова Загора Методи Шивачев. И аз го публикувах в *“Изгревът”*. Другите музиканти не знаеха това. А особено годината - 1915 г. Четвъртият куплет гласи така:

“И в дни на изпитанье
Ти бъди ми канара;
Тъй за Тебе ще живея
И за тебе ще умра.”

Учителят Дънов не е харесал израза “Тъй за Тебе ще живея и за тебе ще умра”. И тогава приятелите го променят така:

“Тъй за Тебе ще живея
И след тебе ще вървя”.

А други решават да сложат други думи:

“Тъй за Тебе ще живея
И след Тебе ще пея”

Според Учителя тези опити също не са сполучливи и той казва "Ако един ученик не може да умре за Учителя си, това означава, че учителят не е учител или ученикът не е ученик". След това негово изказване, всички продължили да пеят, първоначалния текст "И за тебе ще умра".

Най-добро решение според Учителят е да се сложат следните думи:

**"Тъй за тебе ще живея
И ще живеем за Христа".**

Интересно е, че на всички се харесва първоначалния текст. Аз също го приемам в себе си, че е точен и, че е на място.

16. Другата история е, че има една евангелска песен с почти същите думи, но с друга мелодия и то много звучна и мелодична, която е отпечатана в евангелския сборник "Духовни песни", издание от 1923 г. и то под N 154. Беше ми подарен този сборник с надпис на Стефан Тошев от сина му д-р Благовест Тошев. Беше невероятно откритие за мен. А музикантите това изобщо не го знаеха. Нямаше откъде да го знаят.

17. Авторът, написан отдясно е Paul Rowland, за когото нищо не знаем. А думите на песента са същите, както са публикувани в сборника "Песни на Всемирното Братство" – 1922 г., като отдолу е написано: Непознат автор. Но авторът го знам, че е от Елена Казанлъклиева и това го знам от много хора и лично от Мария Младенова, където 2 години живях на техния тавански етаж. Виж "*Изгревът*", т. VII, с. 54-64. По този начин възстановяваме името на автора на нотния текст, така и автора на думите. А това се даде и доказва чрез "*Изгревът*". И ето защо ще публикуваме тези песни - от двата сборника. В част II ще се приложат всички цитирани нотни текстове.

18. Спомените на Елена Казанлъклиева са публикувани в "*Изгревът*", т. XVII, с. 531-600, както и в т. XXI, с. 863-883.

19. Песента "*На Учителя покорен аз ще служа до края*" е една необикновена песен. При нейното изпълнение на моите концерт-рецитали всички стават на крака и я изпяват. Във въздуха се носи мелодията от духа на песента, заедно с автора на песента, а публиката пее думите написани от Елена Казанлъклиева. Това е невероятно преживяване.

И което е най-важното, малцина знаят нейната история. Сега ще го научат, за да могат евангелистите от Методистката мисия в България да се хвалят, че и те са дали нещо на света чрез песента на Paul Rowland с думите на Елена Казанлъклиева, със заглавие "Вяра и посвещение", но с друга мелодия.

20. В спомените си Стефан Тошев ("*Изгревът*" т. XIII, с. 32-33) съобщава, че на Търновският събор през 1912 г. са изпели евангелската песен N 49 "**О, животворни Дух Свети**". Тази песен я прилагаме с нотния текст.

21. Съобщава се също там, че Учителят в гр. Търново ги е научил да пеят песен N 211 "Любов и признателност към Христа".

"Ще възпея на Исуса чудната любов към мен.

Той на кръста зле пострада, аз да съм освободен."

Тук също я прилагаме.

22. През 2006 г., м. декември, работех върху моя нотен архив и подготвях ново издание на братските песни и там попаднах на един оригинален списък от 1921 г. за подготвените тогава под печат "Братски песни". На този списък е написано да се отпечати евангелска песен N 97. Но тя не е отпечатана, както и още десетина братски песни, които ще включа в новото, предстоящо издание, подготвено от мен. Ето защо, тя е извадена и публикувана сега.

23. В личния екземпляр на Стефан Тошев на сборника "Духовни песни" от 1923 г., с подписа му, има обозначена и подчертана песента N 49 "**О, животворни Дух Свети**", която също публикуваме.

24. В оригиналният списък, с поименно изброени песни, за включване в сборника с братски песни има дати – 29 май, 11 юни 1921 г. В него е посочено и

заглавието на една песен **“О, елате вий ранени”**, а в скоби е написано (евангелска песен **N 97**).

Потърсихме и намерихме песен **N 97** в сборник **“Духовни песни”** от **1923 г.** Намерихме я под заглавие **“Възкресение”**. И нея ви я представяме.

По-късно попаднахме на сборник **“Свещени песни”**, издаден в Самоков, **1900 г.** от Евангелско-училищната печатница. Там под **N 97** в съдържанието на книгата (при отпечатания оригинален английски текст) е посочена същата песен.

В друго издание на сборника **“Свещени песни”**, издаден в гр. Самоков, **1907 г.** на с. 58, под **N 97** намерихме песента **“Поканване”**, която започва със същите думи **“О, елате вий ранени”**. Тя е посочена в съдържанието на български език (с. 438) и на английски (с. 4), с преводача – **H. P. Page**.

Ето защо прилагаме и този нотен текст с **N 97** от 1900 и 1907 г. като историята е онагледена с приложените факсимилета.

25. В ползвания от мен сборник **“Духовни песни”** от 1923 г., върху песента **N 115 “Покана за спасение”** е подписа на Стефан Тошев. На същата страница отдолу е надписано **28 март 1927 г., 9 часа 35 мин. вечер.**

Песента започва с думите **“Всички смъртни обърнете ревностно внимание”**.

Прилагаме и тази песен.

26. В същия сборник **“Духовни песни”**, 1923 г., с. 16 е публикувана и песен под **N 247 “В скръб и съмнение”**, която започва така:

“Бог по претайни начини си върши чудеса”.

Има една особена маркировка в четвъртия куплет на думите, пред които са изписани ръкописно номера:

“Недейте съди Господа,

(1) Но вярвайте в покои:

(2) Зад най-печални Си дела

(3) С любов се смее Той.”

В края на страницата, след текста на песента, с мастило, със стар правопис, са отбелязани нови думи към песента. Пред всеки ред са изписани отново номерата 1), 2), 3), като указание за мястото, на което да се изпеят:

(1) Велик Промислител е Той!

(2) Мъките за нас са нужда.

(3) С тях той ни пробужда!

Ето защо ние включваме също тази песен.

27. Евангелските песни са вървели заедно с Учителя Дънов и последователите му.

От 1900 г. до 1922 г. те са ги пяли, но никой не е записал кои са тези песни.

От 1922 г. до 1944 г. по времето на Школата на Учителя, учениците също са ги пяли, но никой не ги е записал.

От 1944 г. до 1966 г. тези последователи също ги знаеха, но никой не им записа тяхната история.

От 1966 г. до 2006 г. минаха 40 години и всичко се загуби. Сега, след 40 години чрез **“Изгревът”** се опитваме да спасим нещо от тях.

28. Когато през 2006 г. издирвах историята на евангелските песни, разполагах само с книгата **“Духовни песни” 1923 г.**, с подписа на Стефан Тошев.

Тогавя помолих Ефросина Ангелова-Пенкова да провери дали има някои други издания на тези песни. А защо? Защото в предговора на книгата е написано, че комисия от 8 човека са работили върху предишни издания от преди 50 години. Аз отначало се изненадах дали са възможни издания преди 50 години. Предполагах, че ако има издания, това са издания на английски език, донесени от американските мисионери. И накрая дойде голямата изненада.

29. Открито беше издание на **“Свещени песни”** с напеви – Притурка, издадена в гр. Самоков **1900 г.** и отпечатано на заглавната страница: Евангелско-училищна печатница. Издадена в гр. Самоков и то през 1900 г. Това бе невероятно, но бе факт.

И най-важното е, че е даден нотния текст и българския текст на всяка песен от N 423 до N 625. Това означава, че това е втората част на "Свещени песни". А първата част изобщо не е запазена като книга.

30. Съдържанието на сборника е представено под думите *"Българските священи песни"*. И са дадени подредени по номера всички песни, с цитиран първи ред от английския оригинал, на английски език – от песен N 1 до песен N 626. А отстрани към всяка обозначена песен посочено името на преводача. Невероятен документ. Преводачи са били Ел. Ригс, д-р А. Лонг, Йовчев и др.

31. Оттук се разбира, четейки съдържанието, че песните от N 1 до N 422 са включени в друг сборник, който е бил също тогава е отпечатан в печатницата в гр. Самоков. Така че при мен на масата се намира сборника "Свещените песни" – Притурка с песните от N 423 до N 626.

Най-накрая има "Таблица на песните по азбука" – азбучно подредени заглавията на песните и страницата, на която може да се намери показалец на песните!

32. Това е едно доказателство, че събралата се комисия от 8 члена през 1921-1923 г. са работили наистина с печатни издания на български език преди 50 години. А комисията се подписва над новото си издание "Духовни песни" през септември 1923 г. в гр. София.

33. Защо "Свещени песни" са печатани в Евангелската училищна печатница в гр. Самоков?

33.1. Д-р Ал. Лонг е съдействувал за изграждането на училището в гр. Самоков.

33.2. Той е изпращал средства за построяването на училището.

33.3. Изпращал е младежи за обучение в гр. Самоков, с придружителни писма.

33.4. Той е пътувал в страната, срещал се е с много хора и е развивал голяма дейност, като Евангелското благовестие и предлаганите книги трябвало да се четат от можещи българи. Затова е развивал голяма просветителска дейност. Затова са откривали училища.

33.5. Още през 1862 г. в гр. Самоков е открито Девическо училище и заедно с Мъжкото училище впоследствие стават гимназии, признати през 1915 г., за да бъдат равноправни и е прието образованието на американските мисионери.

През 1872 г. е открита Богословска семинария.

През 1878 г. е открита Евангелска училищна печатница, която е отпечатвала учебници и книги. Така са отпечатани там "Свещените песни" през 1900 г.

34. Павел Василев успя да открие сборник "Свещени песни", издаден в Самоков от евангелско-училищна печатница, 1907 г. И там под N 97 открихме **въпросната песен "О, елате вий ранени"**. И в съдържанието на български език (с. 438) открихме името на песента и номера ѝ – 97. Същата песен и същия номер фигурираше и в съдържанието на английски език, с английския оригинал.

35. Най-голямата изненада за всички е песента N 154 от сборника **"Духовни песни", 1923 г.**

Под този номер е публикувана песента **"Вяра и посвещение"**, на която думите на песента са същите, както са думите в песента **"На Учителя"**.

Изводът е следния. Авторът е един и същ. Но мелодиите са различни, защото са от двама автори. Ето защо прилагаме и онагледяваме с нотните текстове, за проучване на следващите поколения. Защото времето на човека, животът му е много кратък за духовна работа. Много кратък! Това знам по себе си. Трябва да ти се дадат условия за работа. Трябва да ти предоставят вътрешни възможности с идея и план, и накрая да ти дадат сили за да ги реализираш! И най-накрая трябва да има и духовен ръководител. А над всичко седи Учителят – Беинса Дуно.

Амин

04.10.2007 г.

III. ПРИЛОЖЕНИЕ

Факсимилета на коментираните

евангелски песни

1. **“Вяра и посвещение” : N 154**

/ Музика Paul Rowland ; Текст Елена Казанлъклиева.

- В: Духовни песни. - София, печ. Гладстон, 1923.

2. **“На Учителя”**

/ Музика Борис хаджи Андреев (от гр. Ямбол, 1915) ; Текст Елена Казанлъклиева.

- В: Песни на Всемирното Братство. Ч. 1. - София, 1921, с. 26-27.

3. **“На Учителя”**

/ Музика Борис хаджи Андреев (от гр. Ямбол, 1915) ; Текст Елена Казанлъклиева.

- В: Песни на Учителя. – София, [1947], с. 38 (издание на Мария Тодорова)

4. **“Святий Дух” : N 49**

“О, животворящий Дух Святий”

/ Музика Lowell Mason ; Текст: Анонимен ; Прев. на бълг. Е. Riggs.

- В: Духовни песни. - София, печ. Гладстон, 1923, с. 4.

В съдържанието на сборника фигурира под това заглавие, защото песента е позната под това наименование.

5. **“Призиване Духа Светаго” : N 184**

“Животворещи Дух Свети, Небесен Гост ела”

/ Музика Lowell Mason ; Текст: Анонимен ; Прев. на бълг. А. L. Long.

- В: Свещени песни : С напеви. - Самоков, Евангелско-училищна печ., 1907, с. 127.

Нотният текст и думите са като на N 49.

6. **“Любов и признателност към Христа” : N 211**

/ Музика James McGranahan I Mason ; Текст: Анонимен ; Прев. на бълг.

- В: Духовни песни. - София, печ. Гладстон, 1923

7. **“О, елате вий ранени” : N 97**

Евангелска песен N 97, 29.V.1921 г. – този текст е изписан ръкописно на намерен архивен документ със съдържанието на подготвените за печат “Песни на Всемирното братство” 1921-1922. В сборника “Духовни песни”, 1923, под N 97 е отпечатана песента “Възкресението”, а в “Свещени песни : С напеви”, 1907 – песента “Поканване”.

8. **“Възкресението” : N 97**

/ Музика Lewis Edson ; Текст: Анонимен ; Прев. на бълг.

- В: Духовни песни. - София, печ. Гладстон, 1923.

Номерът, под който е отпечатана е също 97 и затова я прилагаме, но мелодията и текста са различни. В сборника “Свещени песни : С напеви”. Самоков, 1907 песента под N 97 е със заглавие “Поканване”, но в съдържанието е посочена като “О, елате вий ранени”.

9. **“Покана за спасение” : N 115**

*“Всички смъртни, обърнете
Ревностно внимание”*

/ Музика Daniel Read ; Текст: Анонимен ; Прев. на бълг.

- В: Духовни песни. - София, печ. Гладстон, 1923.

На ползваната от мен книга, на страницата има подписа на Стефан Тошев и дата 28.III.1927 г., 9 ч. 35 мин. вечерта. Вероятно, тази песен има история, която ние не познаваме.

10. **“В скръб и съмнение” : N 247**

/ Музика F. J. Hajdn ; Текст: Анонимен ; Прев. на бълг.

- В: Духовни песни. - София, печ. Гладстон, 1923.

В сборника, върху страницата на тази песен има поправки на думите. Това говори, че върху тази песен е работено и са я пяли. Вто защо я помещаваме.

Бо - же, Ти си мой у - чи-тел, В стѣп-ки-те Си ме во - ди,

И кат мо-щен по-кро-ви-тел Вся-ко-га над мен бж-ди. А - мин.

1 Боже, Ти си мой учител,
В стѣпките Си ме води,
И кат мощен покровител
Всякога над мен бжди.

2 Дай ми Твоята мъдрост свята
И божествена любов;
За любов към всички братя
Винаги да съм готов.

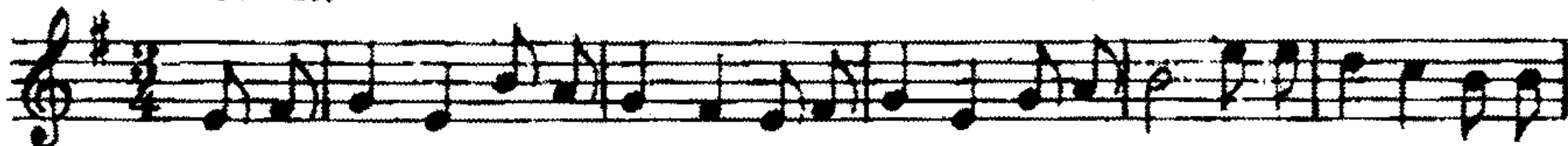
3 И във дни на изпитания,
Ти бжди ми канара;
Тъй за Тебе ще живея
И за Тебе ще умра.

4 И когато стана жител
На невидимия свет,
О любезни мой учител,
Дай ми Твоята благодат. Амин.

Непознат автор.

На Учителя

Moderato

На У - чи - те - ля по - ко - рен аз ще слу - жа до кон - ца. Той за мен е път от -

во - рен, що ме во - ди към От - ца. Той за мен е път от - во - рен, що ме во - ди към От - ца.

На Учителя

На Учителя покорен
аз ще служа до края;
Той за мен е път отворен, 2
що ме води към Отца.

Господи, Ти мой Учител,
в стъпките Си ме води,
и кат мощен покровител, 2
всякога към мен бъди.

Дай ми Твоята мъдрост свята,
и Божествена Любов;
за любов към всички братя 2
винаги да съм готов.

И във дни на изпитанье,
Ти бъди ми канара;
тъй за Тебе ще живея 2
и за Тебе ще умра

И когато стана жител
на невидимия свят,
О, любезни мой Учител, 2
дай ми Твоята благодат!

На Учителя.

443

НА УЧИТЕЛЯ ПОКОРЕНЪ АЗЪЩЕ СЛУЖА ДО КОН-

ЦА; ТОЙ ЗА МЕНЪ Е ПЪТЪ ОТВОРЕНЪ, ЩО МЕ ВОДИ КАМЪ ОТ-

ЦА. ТОЙ ЗА МЕНЪ Е ПЪТЪ ОТВОРЕНЪ, ЩО МЕ ВОДИ КАМЪ ОТЦА

На Учителя.

На Учителя покоренъ
 Азъ ще служа до конца;
 Той за менъ е пътъ отворенъ,
 Що ме води къмъ Отца. } 2

Господи, Ти мой Учителъ,
 Въ отпикитъ Си ме води,
 И катъ мощенъ покровитель,
 Всекога къмъ менъ бжди. } 2

Дай ми Твоята мдростъ свята,
 И Божествена Любовь;
 За любовь къмъ всички братя
 Винаги да съмъ готовъ. } 2

И въвъ дни на изпитанье,
 Ти бжди ми канара;
 Тъй за Тебе ще живѣя
 И за Тебе ще умра. } 2

И когато стана жителъ
 На невидимия свѣтъ,
 О, любезни мой Учителъ,
 Дай ми Твоята благодать. } 2

О животворни Дух Свя-тий, Небесен гост, е-ла! С любов го-ре-ща разпали
С любов го-ре-ща разпали

Сту - де-ни-те сжрдца! Сту - де-ни-те сжрдца, Сту-де - ни-те сжрд - ца,
Сту - де-ни-те сжрдца!

D. S.

1 О животворни Дух Святи,
Небесен гост, ела!
С любов гореща разпали
Студените сжрдца!

2 Виж, как световна суета
Плени сжрдцата ни,
Та пренебрегват вечността
И ценни добрини.

3 Влез, животворни Дух Святий,
Всели се Ти у нас!
И като пеем, освети
Хвалебния ни глас.

4 Махни далеч вси грехове,
Сжрдца ни обнови
И слабите ни улове
Сжс мждрост просвети!

ПРИЗИВАНЕ ДУХА СВЕТАГО.

Живо-творещи Духъ Свети, Не-бесенъ Гостъ, ела; Съ любовь го-ре-ща раз-па-ли
Съ любовь го-ре-ща раз-па-ли

Сту-де-ни-тъ сърд-ца. Сту-де-ни-тъ сърд-ца. Сту-де-ни-тъ сърд-ца.
Сту-де-ни-тъ сърд-ца.

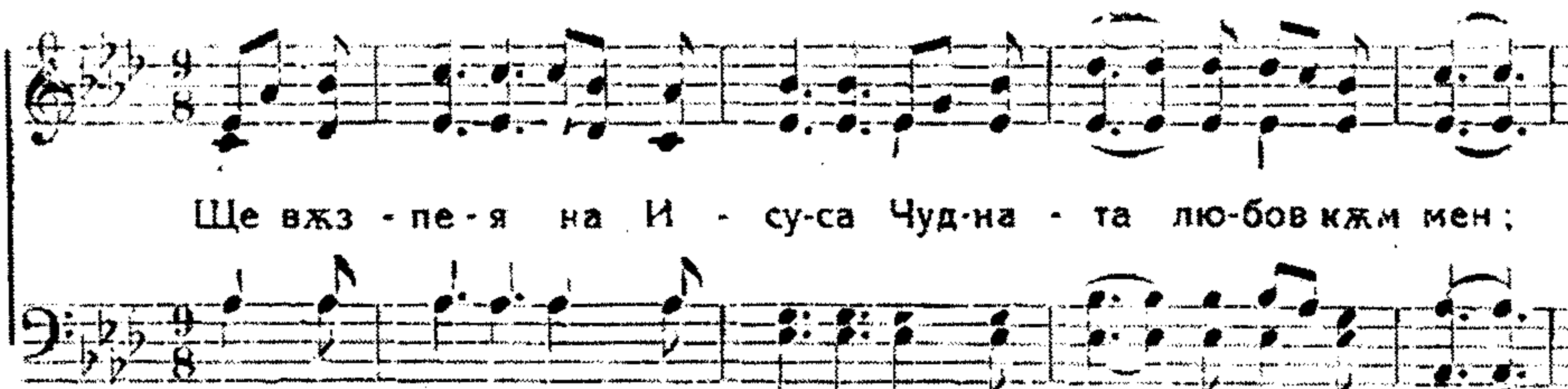
184. ПРИЗИВАНЕ ДУХА СВЕТАГО.

1. Животворещи Духъ Свети,
Небесенъ Гостъ, ела;
Съ любовь гореща разпали
Студенитъ сърдца.

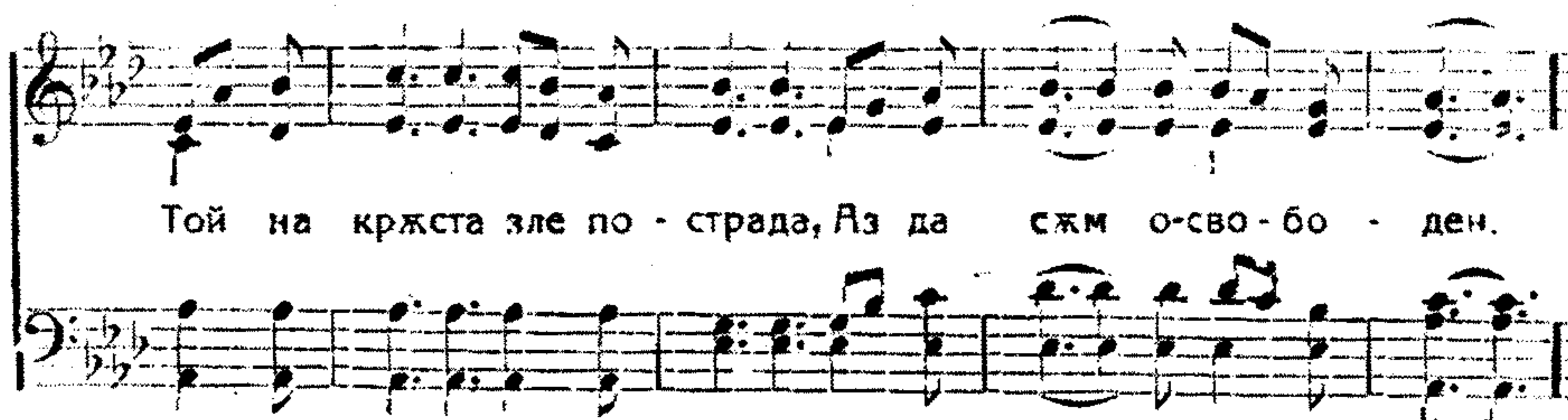
2. Виждь какъ свѣтовна суета
Държи сърдцата ни,
Та малко занимаватъ се
Съ небесни добрини.

3. Влѣзни сега и имай Ти
Жилището Си въ насъ;
И, като пѣемъ, освети
На Бога нашия гласъ.

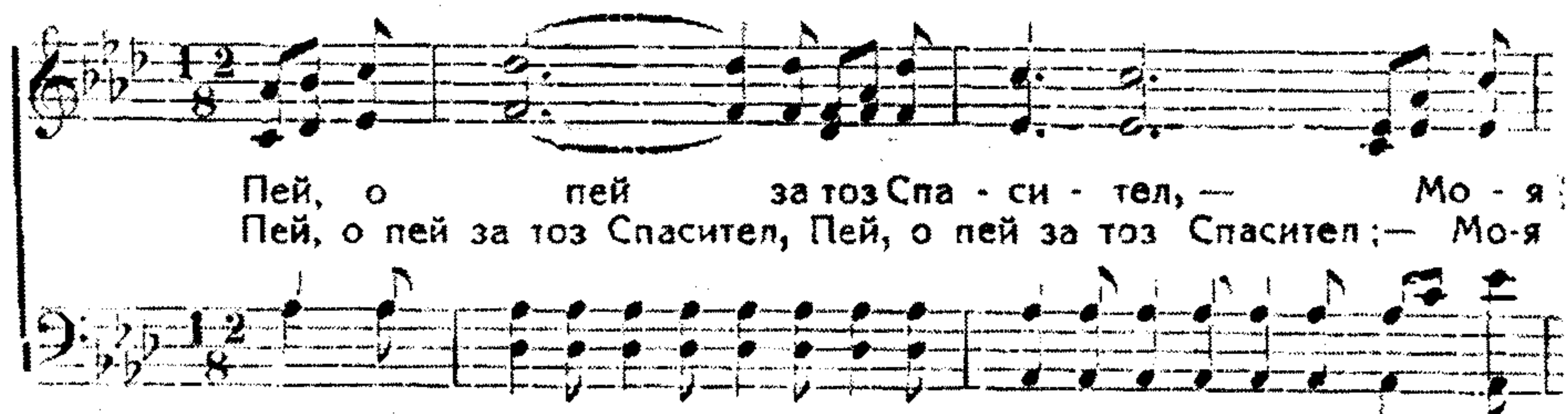
4. Насъ очисти отъ грѣхове;
Сърдца ни обнови;
И слабитъ ни умове
Съ съ мѣдростъ просиѣти.

Ще вжз - пе - я на И - су-са Чуд-на - та лю-бов към мен;

Той на кръста зле по - страда, Аз да съм о-сво - бо - ден.

Пей, о пей за тоз Спа - си - тел, — Мо - я;
Пей, о пей за тоз Спасител, Пей, о пей за тоз Спасител; — Мо-я

дълг (Той е пла-тил) Той е пла - тил; Мен с кръжв-
(Тен.) дълг Той е пла - тил, Той е платил; Мен с кръжв-
(Бас) дълг Той е пла-тил, мо - я дълг Той е платил; Мен с кръжв-

та Си е из - ку - пил И от
та Си е из-ку-пил, Мен с кръжв - та Си е из - ку-пил И от

ЛЮБОВ И ПРИЗНАТЕЛНОСТ КЪМ ХРИСТА

- 1 Ще възпея на Исуса
Чудната любов към мен;
Той на кръста зле пострада,
Аз да съм освободен.
Пей, о пей, за тоз Спасител, —
Моя дълг Той е платил;
Мен с кръвта Си е изкупил
И от грех освободил.
- 2 Аз не мога да не кажа
Как душата ми спаси,
Как от смърт с любов пречудна
Той сам ме освободи.
Пей, о пей, за тоз Спасител, —
Моя дълг Той е платил;
Мен с кръвта си е изкупил
И от грех свободил.
- 3 Аз ще хваля тоз Спасител,
Че надвил е Сатана,
И стана Той Победител
Над греха и над смъртта.
Пей, о, пей за тоз Спасител, —
Моя дълг Той е платил;
Мен с кръвта Си е изкупил
И от грех освободил.
- 4 Аз за моя Спас ще пея,
Как на кръста Той умре,
Във блаженство да живее
Дружно с Него на небе.
Пей, о, пей за тоз Спасител, —
Моя дълг Той е платил;
Мен с кръвта Си е изкупил
И от грех освободил.

Възкръсна сил-ний Спас, О - ста-ви гроб-ний ров: Тоз, що у-мре за

нас, Жив е во век ве - ков. Пле - не-ний се о - сво - бо-ди, Пле-

не-ний се о - сво - бо - ди, Смъртта Той сла - вно по - бе - ди.

1 Възкръсна силний Спас,
Остави гробний ров;
Тоз, що умре за нас,
Жив е во век веков.
Пленений се освободи,
Смъртта Той славно победи.

2 Възкръснал е Господ,
И радостно сега
Той вижда славний плод
На Своите дела.
Ходатай е за грешните;
За тях Той клетва претърпе.

3 Възкръснал е Исус!
О, не плачи, земле!
Свидетелствува трус
И ангел от небе:
Смъртта е веч приятел благ,
И ад — обезоръжен враг.

4 О, славно тържество!
Исус се съживи,
И с Него — множество
Светии Негови.
О, няма жило веч смъртта!
На ада де победата?

а О, е—ла - те, вен - ра — не-ни, Сла - би, бол - ни грѣшници!
 б И — и-сусъ ви ча—ка, пълнѣтъ Отъ любовь, да ви спа-се:
 в Той е мощенъ, Бла - го—во-ленъ; Вечъ не се съ-миѣ-вай-те.

в Той е мощенъ, Бла - го - во-ленъ; Вечъ не се съ-миѣ - вай - те.

97. ПОКАНВАНЕ.

1. О, елате, вси ранени,
 Слаби, болни грѣшници!
 Иисусъ ви чака, пълнѣтъ
 Отъ любовь, да ви спасе:
 Той е мощенъ,
 Благоволенъ;
 Вечъ не се съмиѣвайте.

2. Вие отъ велико сте лишени,
 Но елате съ простота:

3. Покаяние и вѣра,—
 Всички свети качества
 Безъ пари, вий
 Сиромаси,
 Си купете отъ Христа.

3. Ни да ви забави съвѣсть,
 Ни достойностъ чакайте:
 Тазъ достойностъ само иска,
 Нужда да усѣнцате:
 Туй ви дава,
 Даромъ дава
 Той чрѣзъ Духа Си Светий.

2.

Кой да ме избави може
 Отъ властѣта на Сатана?
 Дай ми благодать, о Боже,
 За да помни всекога
 Че спасителъ
 И учителъ
 Имамъ другъ освѣтъ Христа.

3.

Помогни ми да избѣгвамъ
 Прѣлѣтитѣ на свѣта:
 Тебе, Спасе, да послѣдвамъ,
 И, далеко отъ грѣха,
 Да отричамъ
 И отсечамъ
 Страститѣ на тази плътъ.

4.

Да отричамъ ало познато,
 Да не слушамъ Сатани;
 Но, като на мѣсто свето,
 Нека влѣпамъ у крътъта,
 Да намѣря
 Тамъ чрѣзъ вѣра
 Бога, миръ, и тишина.

- 1 Всички смъртни, обжрнете
Ревностно внимание;
С ум и сжрдце разберете
Божьето вжзвание.
- 2 До кога, о души гладни,
Ще пасете суета
И се лутате, вий жадни,
По безводните места?
- 3 Сжс забави игровити,
С кухи фрази, звучен шум,
Може ли да се насити
Гладен и безсмъртен ум?
- 4 Вечна мъдрост тук ви слага
Жизнерадостна храна;
Вечна мъдрост ви предлага
За живота светлина.
- 5, О вий, слепи, прогледнете,
Отхвжрлете глупостта;
Спрете се и обмислете
Позива на мъдростта.

24. III. 9272
92.75 и. вжз

- 1 Бог по претайни начини
Си вжрши чудеса:
Вжрви по морските вжлни,
Владее бурята.
- 2 Джлбоко в мудния вжрвеж
На вечни векове
Той крие светлий Си' кроеж,
Що туря в действие.
- 3 Джрзайте вий, страхливите!
Тез тжмни облаци
Сж пжлни с милост; на земя
Ще ронят блакости.
- 4 Недейте сжди Господа,
Но вярвайте в покой:
Зад най-печални Си дела
С любов се смее Той.
- 5 Целта Си Бог от час на час
Показва наяве:
Горчи ли пжпката на вкус?
Цветжт ѝ благ ще е.
- 6 Неверство сляпо всякога
С неправда Го цени:
Бог сам тжлкува тез дела,
Ще всичко изясни.

1) Великъ Промисъленъ е Той!
2) Милостъ за насъ азъ нежда -
3) Съ тжжъ мой не тжбуда!

	Пъснь		Пъснь
Дикуй, земле, Богъ твой дойде	522	Не ме оставий, Господи	315
Любовь Божя, прѣвѣзходна	263	Не ме прѣнебрѣгай, Спасе	183
Любовьта се награждава	101	Не, не, туй смърть не значи	362
Людие на Еова	601	Не сж видѣли тѣзъ очи	365
Малки вие дѣца, дойдете	170	Не ще отъ нищо се лиша	211
Маловѣрность, далеко отъ мене	131	Ние възвѣстиваме Христа	518
Менъ обича Иисусъ	164	Ние въ мрачни сѣни на нощьта	501
Милость, о Давидовъ Сине	344	Ние знаемъ за свѣтлий небесенъ	349
Милостьта блещи отгорѣ	144	Ние сме свободни вѣтъ отъ закона	247
Мили Пастирю, Исусе	304	Никога къмъ гнѣвна дума	283
Милъ Отче, въ словото Твое	555	Нито видѣло е око	453
Мислете за домъ горѣ тамъ	203	Нозѣтъ красни сж	628
Моего състоянье	497	Носещъ на всякий свѣтъ грѣха	113
Монгѣ погрѣшки сж много	418	Нѣма надеждата моя	422
Молигвенъ часъ, молигвенъ часъ !	21	О, безопасно мѣсто	191
Мощни Боже, ангелитѣ	537	О, благодатни думи	603
Моята вѣра е	116	О, блаженъ е, прѣблаженъ	309
На Витлеемското поле	332	О Боже, велики, вездѣсещи Царь	128
Надеждата прѣкрасна е	529	О Боже, въ името Твое	481
Надъ Витлеемското поле	10	О Боже, дай да Те възпѣвамъ	337
На Иорданский брѣгъ етоя	232	О Боже, задоволи сме	565
На мене, Боже, покажи	563	О Боже, милостьта Твоя	311
На милостивия си Спасъ	41	О Боже, Отче всеблагъ	47
Намъ се роди едно Дѣте	57	О Боже, прѣзъ вси вѣкове	511
На надеждитѣ мои	597	О Боже, Ти намъ неизказанъ	157
На непорочний Агнецъ	266	О Божии рай, о Божии рай	259
На радость вси да бждемъ днесъ	14	О братя Християни	106
На раздѣла, братия	78	О веселба ! Свѣтла зора	280
Народи, поклонете се	2	О всемогущи нашъ Царю	502
На седищи въ тъмнината	386	О всечисти Свети Душе	96
На славний Си прѣстолъ	578	О вѣренъ гробе, отвори	500
На славний си Царь ще се поклоня	260	О Господи, възвишенъ Си	603
На Спаса чухъ гласа	189	О Господи, дойди	612
На тѣсенъ пролакъ азъ стоя	596	О Господи, на зараньта	286
Научи ме Твоя цѣтъ	159	О Господи, помагай ми	11
Небесни Покровителю	545	О да съмъ нищо, нищо	230
Небесното отечество	210	О день на почиванье	329
Нека вси нѣца възвеличимъ	369	О душе, душе, стани	621
Нека вси гѣ племена	600	О душе моя, стани	558
Нека любовьта на Бога	429	О, елате, вси ранени	97
Нека прѣстанатъ плачъ и сълазъ	393	О Емануиле, Ти си нашъ цѣтъ	130
Нека се радува всяка земь	123	О животворещи Душе	445
Нека цѣлъ свѣтъ възвнѣси гласъ	384	О златни день, о Божии день	267
Не ми казвай съ жални думи	303	О, какъ да пѣя силата	237
Не моли жрецитѣ стари	188	О, какъ съмъ чудно промѣненъ	28
Не ме е сражъ за Господа	305	О, колко драгоцѣнна е	568

№ на Строфата	Първиятъ Редъ на Английския Оригиналъ.	Името на Прѣводача.
91	See the leaves around us falling	E. Riggs
92	Yes, for me, for me He careth	"
93	Remark, my soul, the narrow bound	"
94	Original	A. L. Long
95	Blest are the sons of peace	E. Riggs
96	Original	A. L. Long
97	Come, ye sinners, poor and wretched	H. P. Page
98	Original	E. Riggs
99	Guide me, O Thou great Jehovah	A. L. Long
100	In Thy name, O Lord, assembling	"
101	If human kindness meets return	E. Riggs
102	Lord, dismiss us with Thy blessing [wonders!	A. L. Long
103	(Paraphrase of) Day of judgment! day of	Ив. А. Тонжоровъ
104	From Greenland's icy mountains	E. Riggs
105	Behold, the mountain of the Lord	"
106		Ив. А. Тонжоровъ
107	Our Lord is risen from the dead	E. Riggs
108		Ив. А. Тонжоровъ
109	Arise, my soul, arise	A. L. Long
110		E. Riggs
111	Come, let us anew	"
112	Come, Thou almighty King	A. L. Long
113	Beyond where Kidron's waters flow	E. Riggs
114	Be it my only wisdom here	A. L. Long
115	Original	Ив. А. Тонжоровъ
116	My faith looks up to Thee	E. Riggs
117	Saviour, I follow on	H. P. Page
118	Nearer, my God, to Thee	E. Riggs
119	Purer, yet and purer	"
120	All hail, happy day	A. L. Long
121		Ив. А. Тонжоровъ
122	Joyfully, joyfully onward I move	A. L. Long
123		E. Riggs
124	Safely through another week	"
125	God is the refuge of His saints	"

№ по рѣз	№ по рѣз за пѣснями	№ по рѣз за пѣснями	№ по рѣз за пѣснями	Наименование на пѣснѣ:	тема	мелодия	текст	№ по рѣз	№ по рѣз за пѣснями	№ по рѣз за пѣснями	№ по рѣз за пѣснями	Наименование на пѣснѣ:	тема	мелодия	текст
				Животъ прѣзобитѣ								Отъ насъ			
				Миръ въ вѣсѣ								Ангель Воевода			
				О сложе вѣрѣмѣи (свѣтѣла № 97)								Возможа въ 20-е			
												Тѣбѣ Насъ			
31	30	19		Неадрѣ на живѣ											
33	33	10		Ангелѣка Насъ											
35	32	21		Холъ славе											

721-й на 29/11/18 слѣдѣа хгаса е.и.и. Учѣтамовени
Заглавѣна на пѣснопѣи:

1) на 20-е: Музыкални Бисери
на
Вѣв мирноѣо Брашево.
сл. Софѣи 1921 година.

2) на Малкѣа: Музыкални Бисери.

IX.
ДУХЪТ НА ИСТИНАТА
И
ДУХЪТ НА
ЗАБЛУЖДЕНИЕТО

Вергилий Кръстев

Бележки

“Ние сме от Бога;
който познава Бога, нас слуша;
който не е от Бога, не ни слуша.
От това познаваме
Духът на Истината
и Духът на Заблуждението.”

Посл. Йоана 4:6.

А. Духът на Истината

1. Космогония и Слово на Всемировия Учител
“Изгревът”, том I, с. 632–672.
2. Разговорите с Духът Господен
“Изгревът”, том II, с. 3–101.
3. Призвание към народа ми – български синове на семейството славянско
“Изгревът”, том IV, с. 3–47.
4. Антиминсът, Константин Дъновски, Протоколи на Синархическата верига, Молитвите на Всемирното Велико Бяло Братство
“Изгревът”, том XI, с. 1–709.
5. Пентограмът и “Класът на добродетелите”
“Изгревът”, том XII, с. 241–870.
6. Свещените думи на Учителя към ученика
“Изгревът”, том XIV, с. 4–786.
7. Хороскопът на Учителя Дънов.
Учителят и човекът Петър Константинов Дънов
29.06./12.07.1864–27.12.1944 г.
“Изгревът”, том XIX, с. 532–549.
8. Хороскопът на Учителя Беинса Дуно и човекът Петър Дънов
“Изгревът”, том XIX, с. 907–933.
9. Човешките души и човешкия дух
“Изгревът”, том XIX, с. 896–905.
10. Учителят Дънов за себе си и българите
“Изгревът”, том XIX, с. 929–933.
11. Пророчествата за 1939 г.
“Изгревът”, том XX, с. 995–1010.
12. Полюси на Доброто и Злото. Двоен дял. 7 лекция от Учителя, държана на 11.11.1931 г., Общ окултен клас, Г. XII, Изгрев, София.
“Изгревът”, том XX, с. 1011–1022.
13. Епохата на Водолея
“Изгревът”, том XXII, с. 480–497.
14. Епохата на Водолея и Всемировия Учител на Вселената Беинса Дуно (Из Словото на Учителя Петър Дънов).
“Изгревът”, том XXII, с. 498–544.
15. Космогония на Божествения Дух, на Христовия Дух, на Господния Дух и Петър Дънов
“Изгревът”, том XXII, с. 545–586.
16. Домът Господен и съдбата на света
“Изгревът”, том XXII, с. 587–722.
17. Агарта и Атлантида
“Изгревът”, том XXII, с. 723–765.
18. Беседата “За двете риби и петте хляба” – дали е истинска и дали е на Учителя Дънов
“Изгревът”, том XXIII, с. 956–961.

19. Допълнение и обяснение към беседата "За двете риби и петте хляба"
"Изгревът", том XXIII, с. 962–963.

20. Възмездие от опашката на универсалната Риба
"Изгревът", том XXIII, с. 964–966.

21. Небесният знак Ъ и славянската писменост
"Изгревът", том XXII, с. 766–770.

22. Идването на Христа начало на еволюцията на човеците на земята

ПРЕД НОВАТА ЕПОХА

30 беседа от Учителя, държана на Мусала, 9 октомври 1938 г.

- В: Петимата братя. Неделни беседи. София, 1949, с. 262–270.

Тайната молитва

Пътят на живота е труден. В този път се изявяват Божията Любов, Божията Мъдрост и Божията Истина. Чрез тях животът постига своето предназначение.

Мнозина се стремят към лично щастие. Личният елемент в човека не води към истинско щастие. В любовта е скрит елементът на това щастие. Тя е костилка, от която пониква живота. Когато любовта посети човека, той се разширява. Ако измери врата, ръцете си, ще забележи едно микроскопическо разширяване. Казано е, че любовта побеждава злото.

Ето защо, само онзи може да воюва със злото, който носи оръжието на любовта в себе си.

Ако нямаш любов, не воювай със злото. То ще те победи.

Любещият, т.е. човека на любовта, е отворил сърцето си за всички. Ако срещнеш човек, който се е отворил само за одного, знай, че тебе не може да обича. И да те обикне, скоро ще ти измени. Може да те обича само онзи, който е възлюбил всички.

Ако те обича човек, чрез когото се проявява Божията Любов, той винаги ще те обича. Тази любов е непреривна и вечна.

Трябва ли всеки ден да питаш този човек, обича ли те? Любов, която се прекъсва, която се явява и изчезва, не е истинска. – Кое обичаме в човека? – Възвишеното, Божественото начало. То е вечното, неизменното начало в човека.

Човек минава през три фази: детство, възмъжалост и старост. Ако го фотографирате в трите фази, ще видите три различни образа. Колкото и да се различават един от друг, една същина имат те: едно вечно, неизменно начало – Божественото. Останалото са сенки на човешкия живот. Ние сме още в сенките на живота. Човек трябва да се стреми да намери своята душа. Щом намери душата си, той ще вижда душата и в своя ближен. Не можеш да познаеш човека, докато гледаш само на неговата външност. С това се обяснява защо ти не обичаш одного, а друг го обича. Ти гледаш само външността му, а той го познава отвътре, познава неговата душа. Казваш: Нищо особено не намирам в този човек. – Защо не виждаш нищо в него? Защото не го обичаш. Питай онзи, който го обича, какво вижда в него? Той казва: Интересен е този човек. – Ти разлистваш една стар книга и казваш, че не е интересна. Друг казва, че е интересна. – Отде знае той това? Чел я човекът.

Като изучавате проявите в любовта на даден човек, виждате, че тя постоянно се прекъсва. Обаче, това може да е привидно. То се отнася до външното съзнание

на човека, а не до неговата същина. Има външни препятствия, облаци в съзнанието, които прекъсват привидно любовта. Докато земята се върти около оста си, всякога ще има ден и нощ, добро и зло, падане и ставане. Щом излезеш на известна височина над земята, няма да има вече ден и нощ. Колкото в по-висока област на съзнанието се качваш, толкова по-непреривна е твоята любов. Седиш в стаята и гледаш през прозореца. В това време приятелят ти минава. Ти следиш движенията му и го виждаш до едно място. След малко той се изгубва от погледа ти. Това става, защото сте на еднаква височина. Ако се издигнеш на по-високо стъпало, постоянно ще го виждаш. Значи, колкото на по-високо стъпало стоиш, толкова любовта ти е непреривна.

Едно от правилата на любовта гласи:

Пази свободата на другите, както пазиш и своята.

Някой пречи на свободата на другите и ги ограничава. – Защо? – Защото той е вън от любовта. Казваш на някого: Ти не ме обичаш. – Остави човека свободен, не се меси в неговата свобода. Той е свободен да те обича, или да не те обича. Когато всички те отхвърлят, когато гледат на тебе като на измет, знай, че има Един, Който те обича. С тебе върви един ангел и ти казва: Не бой се, Господ те обича! Твоята работа ще се оправи. Не ставай дете! Един баща имал десет деца. На всички купил по една кукла, на последното само не могъл да купи. То започнало да плаче, защото другите деца му казвали, че е лошо, че баща му не го обича. Като виждал, как плаче, бащата го утешавал: Не плачи, утре ще купя и на теб кукла. Казвам: Всички хора плачат все за такива кукли. Освен физически, има и духовни такива кукли, за които плачат хората. Като живеят по този начин, хората постепенно остаряват.

Остаряването е закон за отдалечаване. Когато нещата се отдалечават, те стават невидими. Старите възгледи състаряват човека. За да се подмлади, той трябва да се откаже от тях.

Всички говорят за любовта, без да я познават. – Защо? – Защото първо не познават себе си. Казваш, че обичаш някого и ти е приятно. Щом чуеш, че той обича друг, става ти неприятно.

– Кои са отличителните качества на любовта, мъдростта и истината?

Казано е в Писанието: "Възлюбил си истината в човека".

Значи, това, което обичаш в човека, е истината. Човек, който има вяра, може да пази тайна. Каквато тайна му повериш, той ще я запази. Ако възложиш някаква работа на онзи, който носи истината в себе си, той непременно ще я свърши.

Любовта е майката, мъдростта е бащата, а истината – синът.

Друго сравнение: любовта е основа, мъдростта е киселина, а истината – сол.

Човекът на любовта е огнище, което топли всички.

Човекът на мъдростта е фар, който осветява и пръска светлина, а човекът на истината е хлебарят, който дава хляб.

Любовта дава, мъдростта обзавежда нещата, а истината ги пласира.

Законите са резултат на истината. Истината носи свобода и дава възможност на човека да се прояви. Казват, че истината била горчива. Това е неразбиране на нещата. Кога е горчиво на човека? – Когато е болен, или когато греши. Значи, горчивината е нещо неестествено за човека. Не може да грешиш и да носиш истината в себе си. Горчиво е на човека, когато лъже. Тогава той губи свободата си. Истината е трансформатор. Тя дава насока. Тя освобождава човека от неговите мъчнотии. Истината примирява хората с противоречията им. Те свободно носят бремето си. Истината оценява нещата. Тя иска да знае тяхната същина. Мъдростта прониква дълбоко в тях и ги осветлява. Любовта носи топлина и всичко разтопява.

И тъй, любовта продължава живота.

Мъдростта огражда живота.

Човекът на любовта е същевременно умен. Значи, същевременно той е и мъдър, и истинолюбив. Любовта, мъдростта и истината са неделими.

Любовта дава материала.

Мъдростта нарежда материала.

Истината работи с него.

Както Соломон имал много жени, така човек има много желания. Едно основно желание е нужно на човека – да придобие любовта. Той трябва да има само една основна мисъл – мъдростта. Като има това, другите неща сами по себе си, ще дойдат.

Спазвайте следните три правила в живота си:

Да се освети името Божие в нас.

Да търсим Царството Божие и да работим за въдворяването Му на земята.

Да изпълняваме волята Божия.

Човек иде на земята, първо да изправи погрешките си. После да забогатее с добродетели. Най-после да изправи чуждите погрешки и да плати за тях, както направи Христос. Така той ще уреди живота на човека и ще въдвори Царството Божие на земята. Преди да отидеш при хората, ще отидеш при Бога. Само така ще забогатееш и ще има какво да даваш.

Ако искаш да се освободиш от влиянието на Бога, ще сгрешиш. На това се дължи грехопадането. Тогава се явила черната раса. Излязъл си от Бога, а искаш да се освободиш от Него. Това е невъзможно! Как ще се отдели частта от Цялото?

След това се явила червената раса, в която действува самосъзнанието, т.е. мисълта, че без Бога няма живот.

После са дошли жълтата и бялата раса – хората на по-високото съзнание.

Шестата раса – светящата раса иде сега. Тя носи светлината. Тя носи абсолютната вяра. Народ, който има вяра, не може да загине. Пророк Иона прекара в утробата на кита три деня. На третия ден китът го изхвърли навън, защото той беше постоянно в молитва. Като реши да служи на Бога, китът го изхвърли на брега. Следователно, и болният, за да оздравее, трябва да служи на Бога.

Веднъж дойде при мене един болен, богат човек, искаше да го излекувам. Казах му: Аз взимам скъпо за лекуване. Ще те излекувам, само ако раздадеш всичкото си богатство на бедните. – Не може ли поне половината? – Не може. – Ами трите четвърти? – Не може. Всичко ще раздадеш! Не само това, но като раздадеш всичкото си имане, ще обещаеш да служиш на Бога. След това ще кажа една дума и ще те излекувам. Чрез болестта ти изплащаш задължението си към някого. Обаче, ако се обърнеш към Бога с желание да Му служиш, Бог плаща заради тебе. Само така човек може да бъде свободен и здрав. – Как се изразява служенето? – Каквото правиш, прави го за Господа. Който служи, който се жертвува, пръв той се ползува.

Двама пътници минавали зимно време на коне през една гора. И двамата били религиозни. На пътя те видели замръзнал човек, полумъртъв. Единият пътник си казал: Кой ще слиза от коня да се занимава с него? Другият веднага слязъл от коня и започнал да търка със сняг замръзналия. Човекът започнал постепенно да се съживява. От търкането и пътникът се стоплил. Обаче, онзи, който продължил пътя си, започнал да се вкоченява от студ.

Аз правя следния извод:

Истинско добро е това, което засяга цялото човечество.

Една мисъл е права, когато засяга цялото човечество. Когато мислиш, чувствуваш и действуваш така, Бог те благословя. Ще кажете, че нямате време да правите добро. – Не, за всичко има време. Нужно е обаче, търпение, да дочакаш времето. Дойде някой и ме пита, как да постъпи при даден случай. Отговарям:

Когато дойде някой при тебе и те пита как да постъпи, ти се постави на неговото място и виж, как би желал да постъпят с тебе.

Значи, ще постъпваш с другите така, както искаш да постъпват с тебе.

Велико нещо е да направиш добро. Ако направиш добро на някого, както трябва, колкото да е малко то, никога той няма да го забрави. Важно е да направиш доброто навреме, когато човек има нужда от него. Виждаш, че някой дава парче сух хляб на просяка. Не го осъждай, защо постъпва така, а ти му дай пресен хляб. Хората още не са дошли до истинското добро. Те сега се учат да правят добро. Когато правиш истинско добро, с него заедно ти даваш и светлина от себе си.

Ще приведа един интересен случай от живота на Шлятер – виден американски лечител. Той попаднал на един болен, при това беден човек. Шлятер го излекувал и докато се настани на работа, взел го при себе си. Понеже имал само десет долара в джоба си, дал пет долара на бедния, а останалите пет долара задържал за себе си. През нощта бедният откраднал палтото и панталоните с петте долара на Шлятера и избягал. След това трябвало Шлятер да работи цял месец, за да си купи дрехи. След няколко години той срещнал същия човек в Сан Франциско, пак болен. Шлятер и този път се заел да го лекува.

Един мой познат от Нови Пазар ми разправяше следната своя опитност: Един ден бях така изпаднал, имах само един лев в джоба си, едва за парче хляб. Мислех си: Как ли ще изкарам другите дни? В този момент при мене се приближи един просяк, искаше помощ. Помислих си: Ако дам лева, ще остана гладен. Обаче, отвътре нещо ми казваше: Дай лева, не мисли за утрешния ден. Не го ли дадеш, ще ти се случи нещо по-лошо от глад. Послушах този глас и дадох лева на просяка. От този момент моите работи започнаха да се нареждат добре.

Казвам: Разумният свят изисква от човека да бъде изправен към закона на любовта, да не се влияе от никого.

Много пъти човек ще дохожда на земята и ще си заминава. Затова той трябва да бъде винаги готов да дава, да има нещо, което да го препоръчва, да му дава кредит. Разумните същества от другия свят знаят всичко, каквото човек мисли и прави на земята. Нашата съдба е в техните ръце. Бог е с нас, докато вършим добро. Щом грешим, Той се отдалечава от нас и ни оставя свободни – да правим каквото искаме.

Ние познаваме Бога чрез добродетелите.

Пък като грешим, ние познаваме Бога като милост. Той не ни съди, но ни учи как да постъпваме. От грешките и престъпленията, Бог наторява своите ниви. Казваш: никого не съм убил, никого не съм обрал. – Пет стотинки да вземеш от човека, ти вече нарушаваш Божия закон, внасяш дисхармония, както в природата, така и в своя живот. Не е важно, колко голям грях си направил. И малкият грях има такива последствия, каквито големият. – Защо? – Защото си свързан с милиони хора, които, чрез греха си ти подтикваш към грехове и престъпления. Ти си първата кибритена клечка в кутията. Щом се запалиш, след тебе ще се запалят и останалите клечки.

Нов морал е нужен на хората.

Сегашният морал не води към добър край. Да извърташ мисълта си, с цел да я нагодиш към истината, това не е морал. Една бедна жена искала да пости през Великата седмица, но нямала възможност да си купи дървено масло. Понеже имала малко свинска мас, тя си казала: Ето какво ще направя, хем да си хапна малко дървено масло, хем да не наруша поста си. Взела една дървена цев, прекарала през нея стопената свинска мас и се успокоила. Това е самозалъгване, не е истината. Всяка крива мисъл, всяка лоша мисъл към себе си или към другите, води към нещастие.

Не говори лошо за никого.

Не мисли лошо за хората.

Отде знаеш, че това, което мислиш и говориш, е верно? След всичко това, хората се питат, защо идат страданията. Те са последствие на отклонението на човека от Божиите закони. Като страда, човек постепенно изправя мисълта си. Щом мисълта се изправи и съзнанието се пробужда. Когато човек страда, душата му се разцъфтява. Тогава ангели слизат при него, да възприемат благоуханието на неговата душа.

– *Кажете ни нещо за смирението.*

– То е противоположно качество на гордостта. Горделивият заема всякога първо място, а смиреният – последно. Горделивият иска всички да го ценят, а смиреният цени всички. Той гледа на всички хора като на проводници, чрез които Бог се проявява. Казваш за някого: Защо го слушаш? Не виждаш ли, че е невежа? – Не, той е шифрована телеграма. Бог говори чрез него. Макар и да не разбира, какво му се говори, аз го разбирам. Аз дешифрирам тази телеграма.

Кажете ни, защо човек трябва много пъти да се ражда и преражда? Защо е нужно да минава много пъти през една и съща опитност?

– **Всяко раждане на земята и заминаване за другия свят, са различни при различните условия. Следователно, в тях няма повтаряне на опитностите. Всичко се ръководи от една велика разумност, която се отличава с голямо разнообразие.** Като знаете това, за всичко благодарете! Тайната на живота се крие в благодарността. Всеки момент да благодарим за всичко, което ни се дава. Че страдаш, благодари, че се радваш, пак благодари. Че си беден, богат, благодари. И когато получаващ нещо, и когато даваш, пак благодари. Аз не говоря за механическата благодарност. Правете всичко съзнателно, а не механически.

Някой пита, накъде да се обръща, като се моли на Бога.

– Като мислиш за Бога, ти си обърнат вече на изток. Това е мистичният изток.

Пазете се от механическите разбирания на хората. И учените мислят механически. Докато не признаят, че и в най-дребните същества и явления има разумност, те все ще бъдат роби на механическата мисъл. След хиляда години съвременните учени ще бъдат в положението на невежите. Това показва, че много работа им предстои. Учените на миналото са вървели по инволюционен път, т.е. от великото към малкото. Съвременните учени вървят по обратен път – еволюционен, т.е. от малкото към голямото.

На границата на двете епохи е Христос.

Идването на Христа ознаменува епохата на еволюцията.

Христос е трансформатор на енергиите, които идат от Бога към човека. Без Христа човек не може да отиде направо при Бога.

– Защо? – Казано е, че Бог е огън всепояждащ. Същото се отнася и до слънчевата енергия. Ако въздухът и водата не трансформират слънчевата енергия, ние не бихме могли да издържим на нея.

Христос дойде на земята да се справи със злото. Той пое отровата на злото и го смекчи. Затова Христос проля своята кръв. Тя е квасът на живота. Чрез неговата кръв се инжектираха всички хора, за да придобият новия живот, т.е. да се обновят. Този процес е бавен, но сигурен. Който казва, че и без Христа може да се спаси, той не разбира закона. Без Христа не може! Той е светлина, която огрява всички – и които вярват, и които не вярват. Разликата е само в това: които вярват, доброволно са отворили прозорците си за тази светлина. Които не вярват и до днес държат прозорците си затворени. Едно е нужно: И те да възприемат тази светлина. [Виж *“Изгревът”, т. I, с. 647-654. “Исус Христис – глава на Великото Бяло Братство”*]

Христос казва: “Молете се на Господаря на жетвата да изпрати повече работници.”

Ще дойдат работници от невидимия свят. И като намерят готови души за работа, те ще вселят в тях и чрез тях ще работят.

Идат новите идеи в света! Те влизат в стълкновение със старите. – Защо? – Защото старото не иска да си даде своето царство. Обаче, новите идеи идат с всичка сила и се налагат. Те коренно ще преобразят живота. Старите системи ще се заместят с нови. Който приеме новите идеи и той ще се измени. Лицето му ще светне, ще придобие нов израз. Ние сме в преходната епоха. Всички ще минем в новата епоха, ще заживеем по нов начин. Старите форми изживяха вече времето си. Старият живот няма материал за работа. Време е всички хора да повдигнат съзнанието си стъпка нагоре, за да дадат ход на Божествените енергии. Бъдещето носи добри условия. Всеки момент се отива от добро към по-добро. Всичко старо, всичко отрицателно – кражба, лъжа ще изчезнат. Шестата раса носи положителното в света. Казано е: "Онези, които чакат Господа, ще се обновят". Това, което става с въглена, за да се превърне на диамант, ще стане и с хората. Новият човек ще бъде като диаманта, ще свети и ще устоява на всичко.

"Блажени кротките, защото те ще наследят земята".

Кроткият се отличава с вътрешна мекота. Ако търсите Божественото, ще го намерите в мекия елемент. Той иде в света. Мекият елемент работи вече между славяните. С други думи казано:

Любовта работи между славяните. Божественият Дух слиза на земята, главно между славянството и носи новото за всички хора на земята. Той ще се изяви чрез славяните.

Какво означава думата "славянин"?

– Човек, който слави Бога. Славянин е онзи, който има отношение към славата на Бога. Той е свързан със славата Господня.

Б. Духът на Заблуждението

1. Откровенията на Бога и Духът на Заблуждението

РАЗУМНИ ОТНОШЕНИЯ. 29 лекция от Учителя, държана на 16 май 1928 г., София-Изгрев. – В: Добри и лоши условия. Лекции на Общия окултен клас на учениците на Всемирното Бяло братство, Г. VII (1927-1928), т. 3. София, 1947, с. 65–71.

2. Ако изпълнявате волята Божия, ще се проявите като човек

КАЧЕСТВА НА УЧЕНИКА. 25 школна лекция, 29 март 1939 г., 6 ч. 50 мин., София-Изгрев. – В: Силата на мисълта. Общ окултен клас, Г. XVIII (1938–1939), т. 2. София, Урания ; АСК 93, 1998, с. 74–77.

3. Великите българи и Петър Дънов

БЕЛЕЖКИ на съставителя на “Изгревът” Вергилий Кръстев

4. Послеслов

от съставителя на “Изгревът” Вергилий Кръстев

1. Откровенията на Бога и Духът на Заблудението

РАЗУМНИ ОТНОШЕНИЯ. 29 лекция от Учителя, държана на 16 май 1928 г., София-Изгрев.

– В: Добри и лоши условия. Лекции на Общия окултен клас на учениците на Всемирното Бяло братство, Г. VII (1927-1928), т. 3. София, 1947, с. 65–71.

... Каквото и да правите, вие трябва да знаете, че не можете да се противопоставяте на великата разумност, която работи в живота и в природата. Който иска да ѝ се противопоставя, той ще остане в положението на риба, на птица, на млекопитаеще или на обикновен човека. Не е лошо човек да живее за себе си, но ако иска да расте, да се развива и да се облагородява, той трябва да има правилно разбиране за живота.

Когато иска да учи, човек трябва да отиде при някой велик учител, а не при обикновен, невеж учител.

Като намери Велик Учител, той трябва да го слуша.

Какво правят някои ученици? Като отиват при своя учител, те започват да му разправят, какви видения, какви откровения са имали. Да разправяте на учителя си за вашите въображаеми видения, това значи да служите на своята гордост и тщеславие.

Който има откровения, той не може да остане на земята. Апостолите Иоан и Петър са имали видения и откровения, но в това време са били на небето.

Ще дойде някой да разправя, че имал откровение от Бога. Това е заблудение. Това са картини от духовния свят, но не и откровения. Мнозина се хвалят със своите откровения, но нито един от тях не е казал някаква истина, която да не е писана или изказана преди него.

Някой чете Евангелие и казва: Да се любим! Да живеем според Божиите закони! – Това не е нещо ново. Това всеки човек може да каже. Който живее за себе си, и той може да говори, че хората трябва да се обичат, да живеят едни за други, да си помагат, но въпреки това, той пак ще си остане в положението, в което първоначално се е намирал. Докато живее със страх за себе си, заекът ще си остане всякога заек. Той се страхува, защото служи главно на себе си. Който не служи на себе си, той е готов да служи на великото в света. Щом служи на великото, той може да има някакво откровение, защото се намира под влияние на "професорите на светлината".

Какво се разбира под думата откровение?

– Откровение, значи съобщаване с Бога.

Днес това е почти невъзможно. – Защо?

– Човешкият организъм е така устроен, че нервната му система не е в сила да издържи на светлината на Божествения Дух. За да влезе в контакт с Бога, неговата енергия трябва да мине най-малко през десет среди, за да се трансформира така, че да се приеме от него без никаква опасност. Тъй щото, за да получи човек известно откровение и да го разбере напълно, то трябва да е минал през десет среди, през десет стъпала: през херувимите, серафимите, ангелите, светиите, гениалните, талантливите, праведните, добрите хора и т.н. След това откровението ще дойде до обикновения, до малкия човек на земята.

Един от еврейските пророци казва: "Видях Господа възнесен".

Когато запитали пророците, кой е готов да съобщи нещо на царя, той казал: Аз съм готов да му съобщя всичко, каквото Бог ми каже.

Силен бил този пророк. – Защо? – Защото имал откровение. Като отишъл при царя, да му предаде думите Господни, царят заповядал на слугите си да го хванат и да го заведат при него. Пророкът се обърнал към царя с думите: Да остане ръката ти неподвижна във въздуха! Както казал, така станало. След това трябвало царят да се моли на пророка да вземе думите си назад и да освободи ръката му.

Кой обикновен човек може да направи това? Кой от нас, ако го хване стражар, ще може с една дума да направи ръката му неподвижна? Не само, че не може да направи това, но отгоре на всичко стражарят ще го набие.

Днес не може даже да се говори за откровение.

Днес може да се говори само за плащане на карма, но не и за откровение. Тези, които пожелаха да изплатят кармата си, станаха мъченици. Христос им даде ред методи, как да живеят правилно, за да изплатят кармата си и да влязат в правия път.

Пророците пък са хора, които са завършили своето развитие на земята.

Истински пророк е онзи, който разбира добре Божественото учение и го прилага. Апостол Павел имаше видения и откровения и след това само можа да каже: "Ако говоря с човечески и ангелски езици, а любов нямам, нищо не съм".

И тъй, научете се да говорите истината. Не преувеличавайте, нито намалявайте нещата. Изнасяйте нещата, така както са. Някой има някаква слабост и ще я прикрива, ще я намалява, ще я оправдава. Няма защо да се оправдавате. Кажете истината така, както е, и не се страхувайте. Само истината може да направи човека свободен. Ако човек не може да се изповядва пред себе си, пред другите никога няма да се изповядва. Важно е човек да бъде искрен пред себе си. Не може ли да направи това, той не може да очаква никакви резултати. Смирение се иска от човека. Мекота се иска от човека. Има ли тези две качества, той ще има търпение да понася всичко. Това значи да се подчини човек на Божественото в себе си. И тогава, колкото и да го нападат отвън, той ще понася всичко с радост. Така са живели едно време мъчениците. Не е лесно човек да стане светия.

Който иска да стане светия, той трябва да обича истината, да се стреми към нея. Така само той може да се приближи към Бога.

Казано е за Бога: "Възлюбил е истината в човека".

Следователно, дойдете ли до човека, обичайте истината в него, която е вложена от Бога. Че някой постъпил неправилно, че сгрешил, не се спирайте върху това. Спирайте се върху доброто в него и вървете напред.

Това значи да обича човек истината, да обича разумния живот, които носят свобода за човешката душа. Човек не трябва да се страхува от истината.

Направи ли някаква погрешка, той трябва да е готов да я изправи. Първо ще се изповядва пред Бога и после ще се заеме да я изправи. Изправяйте погрешките си а не се извинявайте за тях. Много пъти може да греши човек, но трябва да изправя погрешките си. Някои погрешки мъчно се изправят, но човек трябва да постоянствува, да работи върху себе си, докато ги изправи.

Злото, като елемент, съществува в живота. Каквото и да правите, вие не можете да го избегнете. Дойде ли злото при вас, разгледайте го внимателно и го използвайте. Мнозина са се борили със злото, но никой не го е победил. **Злото няма да изчезне, нито може да се победи, но може да се впрегне на работа.** Едни по-лесно се справят със злото, а други – по-мъчно. Мъчно или лесно, в края на краищата човек трябва да знае, че злото е непобедимо. Много методи има, които вие може да приложите по отношение на злото, но от поведението ви, от вашата любов към истината, към учението зависи да ви ги дам ли, или не. Аз съм от ония земеделци, които не хвърлят семената си напразно. Ако тази година няма добри условия за тях, ще ги задържа за идната година.

Божественото семе, Божествената енергия не може и не трябва да се прахосва. Ако няма добри условия за сеене, аз ще туря житото в хамбара, докато условията се подобрят. Който иска да има успех в живота си, той трябва да прилага този метод. Като работите по този начин, вие ще дойдете до вътрешно познаване на нещата.

Мнозина питат дали ще се познават, като отидат в онзи свят. – Всичко зависи от любовта. Ако имате любов помежду си, ще се познавате. Без любов хората не могат да се познават.

Любовта е основа на всичко. Това се отнася и до този и до онзи свят. Който има любов, той ще познава хората и външно, и вътрешно. Който няма любов, той ще ги познава само външно. Искате ли правилно да се развивате, трябва да имате любов. Някои хора съхнат по липса на влага, на топлина, на светлина в себе си. Любов липсва на съвременните хора. Единственото нещо, което може да внесе у човека и влага, и топлина, и светлина, това е любовта. Има ли любов в себе си, човек ще прогледа за всички неща. Ако е ученик и буквите, и числата ще оживеят за него.

Какво нещо представя **живата буква, живото число**?

Всеки човек, който живее в света на светлината, представя жива буква, живо число. Понеже минавате за учени хора, нека всеки за себе си определи, каква буква и какво число представя. Засега това е тайна, която в бъдеще може да се открие. Който може още в този живот да намери своето число, той ще разреши една от великите социални и културни задачи на живота.

2. Ако изпълнявате волята Божия, ще се проявите като човек

КАЧЕСТВА НА УЧЕНИКА. 25 школна лекция, 29 март 1939 г., 6 ч. 50 мин., София-Изгрев.

– В: Силата на мисълта. Общ окултен клас, Г. XVIII (1938–1939), т. 2. София, Урания ; АСК 93, 1998, с. 74–77.

... В тебе има една глава, това е Божественото начало.

В човека има едно сърце.

Та казвам, служете на Бога във вашата глава!

Кое е главата? – Истината е главата.

И във вашето сърце служете на Бога.

Не казвам, че не служите, но вие се самозаблуждавате. Аз, по някой път, гледам и съм правил много опити. Аз съм употребил един и други начини. Ако употребиш строгия начин и хората стават като тебе строги. Ако употребиш мекия начин и хората стават меки като тебе. Но нито в строгия, нито в мекия начин е спасението на човека. Аз искам да направим разлика сега. Понеже аз излагам себе си. Аз, като дойде до Божията истина, готов съм да жертвувам всичко. А пък, ако дойде до мене, от вашия учител нищо няма да стане. И когато аз ще се откажа, ще се откажа от всичко. И няма какво да ме безпокоите вече. И тогаз бих ви оставил всички свободни, да си вървите както знаете и аз ще си вървя както зная. И аз ще служа на Бога както зная, и вие ще служите както знаете. Някой може да каже: "Учителят не ни учи хубаво." Тогава дръжте живота на Христа. Тогава дръжте живота на Мойсея или друг някой пророк, но бъдете съобразни с вашето верую. Аз не ви проповядвах досега себе си. Вие си мислите това, което не е.

Аз съм повече, отколкото вие мислите. И съм по-малко от това, което вие си мислите. Следователно, две неща има.

Аз съм повече от това, което вие мислите. Какво ще кажете?

Аз съм повече от това, което съм проявил. Аз не съм проявил нито една милионна част от това, което съм аз, разбирате ли? Не е знание това, което човек е научил наизуст, но има неща, които съм разрешил. Христос разреши един въпрос като излезе кръвта му. Той тогаз разреши един важен въпрос. Мислите ли, че вие ще разрешите този въпрос, без да излезе кръв от вашето лице? Вие знаете ли, какво нещо е страданието? И вие имате малки страдания. Не искам сега да остане във вас известно заблуждение. Не се заблуждавайте от известни ваши мисли. Вие се самозаблуждавате в себе си. Не се самозаблуждавайте.

Дръжте едно правило: Дръжте в себе си името Божие свято. Да имате за Него само едно мнение.

Като дойде до името Божие, да има във вас нещо, което не е опетнено, да имате една свещена мисъл. Да нямате никакво роптание и да кажете: "Всичко е добро".

Казано е: "За онези, които любят Бога, всичко ще се превърне за добро".

И стремежа ви да бъде: Царството Божие и Неговата правда. И в този стремеж да бъдете непреривни. И най-сетне вие ще се проявите.

Вашето лично проявление ще бъде в изпълнението волята Божия.

Ако изпълнявате волята Божия, вие ще се проявите като човек.

Ако търсите Царството Божие и Неговата правда, вие ще имате онази мощна сила, всякога ще бъдете силни. И ако държите името Божие свято, тогава живота ви ще се осмисли.

Та първото нещо е: Не петнете името Божие!

Понеже, който петни името Божие, той всичко изгубва в света. И аз искам да ви предпазя. За вас има голяма опасност, понеже ако се подхлъзнете, който от вас се подхлъзне, мъчно се повдига вече. С покаяние работа не става. Ако някой от вас ще дойде при мене и ще мърмори, аз не съм ви наложил нищо и обещание не съм взел от никого и съм оставил всички свободни и вие не злоупотребявате с тази свобода.

Аз искам да осветите името Божие, да търсите Царството Божие и Неговата правда и да изпълните волята Божия. И ако тия три неща изпълните, аз знам, че и другите неща ще направите. Аз не се меся в другото вече. Да имате на какво да разчитате. Като дойде някой при мене, аз не мога да му взема страданията. Вие казвате: "Каквото каже Учителят, ще го направя." Че аз не съм ви поставил на изпит. Вие сте Петровци, по три пъти сте готови да се откажете. Не че го искате, но като дойде страхът се отказвате и после се мъчите. Хубаво, като заминете за другия свят, къде ще заминете? Какво понятие имате за онзи свят? Когато дойде Христос на земята, не можеше да се върне обратно. А трябваше да мине по пътя на страданието и като изтече кръвта, тогаз можеше да се върне. Тогаз можеше да се качи при Онзи, Който го е пратил. Та и вие по същия начин може да се качите. Същият закон е. Нито аз мога да се върна тъй както си мислите. Аз разбирам законите.

Вие казвате: "Той всичко може да направи".

Всичко, което се прави, трябва да бъде разумно. Всичко, което се прави, трябва да бъде силно. И във всичко, което човек прави, той не трябва да бъде раздвоен. Помнете: не можете вие да бъдете щастливи от сега нататък, ако не изпълните това, което ви казвам. Инак вас ви очаква голямо страдание.

Всеки, който е слушал моето слово, словото ще ви съди. Пък и аз същевременно, и аз ще бъда съден. И аз, за каквото съм говорил и мене ще ме съдят, с вас заедно. И мен ще съдят и вас ще съдят. Ако има нещо криво мен

ще ме съдят, че не съм го казал както трябва. А пък вас ще съдят, че не сте го изпълнили както трябва. Най-първо съдбата ще почне от вас. И започнала е вече. Започнала е от избрания народ – евреите.

Казано е, че съдбата започва от Дома Господен.

И с вас ще започне. Съдбата ще започне с най-добрите – те са избрания народ. И след това ще дойде съдбата и за другите. Та всички онези, които са избрания народ, съдбата от тях ще започне. Понеже това са леките дела и не мислете, че така леко ще отидете при Бога.

На думата **"славянин"** ще извадите първите две букви "сл" и остава "авва". Това е най-хубавото. Този е онзи, скритият вътре. **Славянинът трябва да познае Баща си.** А пък "сла" какво значи? Каквото човек си постила, на това ще легне. "Сла" е началото на глагола "слагам".

Вие трябва да сложите великия закон на любовта като основа на живота си, да познаете вашия Баща. Това е славянин.

Славянин е онзи, който познава своя Баща и върши Неговата воля.

Та желая, в това отношение, **всички да бъдете славяни, да познавате вашия Баща и да извършите по дух Неговата воля.** Че който ви види, да каже: "Блажени тези синове, които вършат волята Божия." Блажен е онзи, който върши волята Божия.

Сега вие ще излезете вън и ще кажете: "Страшно ни нарязва Учителят". Вие не сте разбрали нищо тогаз. Ако аз ви нарежа, нито един няма да може да излезе оттук.

Ще кажете така: "Учителят ни говори, че трябва да държим свято името Божие в себе си, да въдворим Царството Божие и Неговата правда в себе си и да изпълним волята Божия".

И тогаз всичко друго ще ви се приложи, казва Писанието. Вие сега търсите причината, че този, онзи бил виновен, че това-онова не е станало както трябва, че този, онзи, не постъпил както трябва. Ние нямаме закони как да се постъпва. Имаме един закон: Аз съм ви проповядвал любовта, но тази любов разгалва хората. Един човек като го обикнеш, той започва да ти заповядва. Любов, в която ние не сме готови да слугуваме, тя не е правилна любов. Любов, в която ние искаме да заповядваме, не е правилна любов; понеже ни обича, да го изнудиме, това не е любов. Това е насилие. В любовта се проявяват най-хубавите чувства и мисли. Аз искам вашата любов да бъде абсолютно безкористна. Вие си дръжте вашата любов. Аз не искам да я закачам. Но вашата любов ще се повдигне и ще се пречисти, ако имате Божията любов.

"Авва Отче", се казва там. Думата "Авва", значи Онзи Баща, Който носи тягостите на своите неразбрани деца. В думата "Авва" два пъти се повтаря буквата "А". Ако махнем първата буква "А", остава "ва". Българинът казва "ва" – да се спре нещо. Та казвам: като махнем първата буква "А", остане "ва", какво ще стане? Та сега всички ще се натоварите.

Всеки да си носи товара. И да благодарите. Този товар ще го носите на мястото, дето трябва. И като го занесете така товара, там на мястото, всички въпроси ще се разрешат.

Добрата молитва
6 часа и 50 минути

Послеслов:

Учителят:

“Любовта е сила, която слиза от Бога”.

“Мировата Любов е излизане на Бога”.

“Космичната Обич е връщане към Бога”.

3. Великите българи и Петър Дънов

Бележки на съставителя на “Изгревът”

Вергилий Кръстев

3.1. В някаква българска глава влезна една мисъл да се направи преброяване между българите, които трябва да посочат с гласуване, кой е най-великият българин. А всеки човек се ражда и умира във времето си, и то не може да се измери с човешка мярка.

3.2. Беше съобщено по телевизията многократно, бяха обявени десетина българи и започна да се гласува по GSM за всеки поотделно. Голяма реклама и разбунни мнозина.

3.3. По някаква инициатива някои, от т. нар. последователи на Учителя Дънов, които имат регистрация като Общество “Бяло Братство”, заедно с ръководството му бяха представили името на Петър Дънов за Велик Българин. И организираха да се гласува за него.

3.4. По телефона една позната ме подканя да гласувам за велик българин за името на Петър Дънов. Съобщих, че Дънов е Учител, а не велик българин.

Първо, той е **Учител на Бялото Братство**.

Второ, е **Миров Учител на Великото Бяло Братство**.

Трето, е **Всемиров Учител на Всемирното Велико Бяло Братство**, и че това е Божествената троица и това е **Бог Емануил**, слезнал за пръв път на земята.

3.5. Но понеже това нещо е публикувано в “Изгревът” и всички от Братския съвет от излизането на “Изгревът” от том I до том XXIII са срещу него, то те отклониха хиляди последователи и ги отровиха с една голяма лъжа и те потънаха в невежеството. И от него излизане няма.

3.6. Дойде време да се преброят гласовете. И за най-голяма изненада на първо място бе определен Васил Левски, а на второ място Петър Дънов. Това бе голяма изненада за всички и водещите по телевизията бяха със замръзнали лица – не можеха да скрият своето неодобрение към тоз вот на зрителите. Не го искаха. Без изключение!

3.7. Ръководството на Братския съвет се радваха, защо за тях това бе победа.

1) На 23.XII.2006 г. БНТ обявява конкурс за най-великите българи.

2) От 23.XII.2006 г. започва гласуването.

3) От 15.I.2007 г. се излъчват документални филми за онези, които са получили най-много гласове. Беше излъчен и за Петър Дънов на 07.02.2007 г..

4) На 17 февруари 2007 г. беше преброяването на гласовете.

* За Васил Левски - 58,857 гласа

* **За Петър Дънов - 19,247 гласа**

3.8. А след това дойде реакцията на други вестници и списания, и отричаха Петър Дънов. Дори се стигна до там да се запитват: "Кой е Петър Дънов?" Дойде отрицанието на българите като вълна срещу Учението на Петър Дънов.

3.9. А тези, които отричаха, не знаеха нищо. За тях Словото на Учителя Дънов е затворено за тяхното съзнание. И те не могат нито да го четат, нито да го възприемат. Не познаваха и Школата Му.

3.10. Към днешна дата са отпечатани от "Изгревът" 23 тома. И там е даден пътят на Школата на Учителя Дънов. Но това не се чете от т. нар. последователи на Учителя Дънов. А за другите изобщо да не говорим. Те го отхвърлят. А защо? Защото ги управлява Духът на Заблуддението. И дойде време да говорим и за него.

3.11. И като потвърждение на това, за моя най-голяма изненада ми донесоха в. "Зорница" от м. април, 2007 г., бр. 4, където на с. 3 има кратки бележки от редактора на този вестник Христо Куличев. Тя е озаглавена "Какво става у нас?" Той обявява, че Петър Дънов е лъжехрист и лъжепророк. Ето това е най-важното. Веднага разбрах, че това е онази реакция, която е в Невидимия свят към "Изгревът", т. XXIV, който е за евангелистите-методисти. И че това не е случайна реакция, а е организирана със свои представители. Ето защо, аз реших да я публикувам, за да не се загуби и изчезне с времето си.

Нека всички евангелисти в България и по света да видят това, което е казано срещу Петър Дънов. Обявен е за лъжеучител и за лъжехрист. Невероятно постижение на една организирана лъжа. И дори една заплатена лъжа. Няма как по друг начин да излезе в този вестник. Издава го фондация «Духовност и милосърдие» и има претенцията, че е орган на евангелистите в България.

3.12. Публикуваме бележките "Какво става у нас?" Тя е приложена тук.

Какво става у нас? *

Зорница, Г. 131, бр. 4, 04.2007, с. 3.

Това, което става у нас, показва колко е важно църквата да бъде наистина светлина и сол в света.

Свидетели сме и на един факт, който показва наяве каква голяма хитрина проявяват управляващите, като отклоняват народа от проблемите, които са му създали, и го насочват да избира "великите" българи.

Унизително за нашето общество е, че бяха посочени личности, които са велики със своята безличност. Но пълната липса на духовна просвета у народа ни стана напълно явна с избирането на **Петър Дънов за велик българин** на второ място след Васил Левски.

Духовно просветените хора у нас и по света знаят думите на Исус Христос, че "ще се появят лъжехристи и лъжепророци" (Матей 24:24), и те знаят, че Петър Дънов е един от тях. Но народът ни не знае. Не знае, че Петър Дънов иска да измести Господ Исус Христос, използва неговото учение и, както казва апостол Павел, със сладки и ласкателни думи измамва сърцата на простодушните. Целта на дявола е да измести Христос и Петър Дънов умело върши това, като нагласява учението на Христос, за да представи себе си "Учител, дошъл от Бога" (Йоан 3:2). За голямо съжаление мнозина пренебрегват Христос, който е не само Учител, но Господ и Спасител и се задоволяват с един простосмъртен "учител". Това показва, че нашия народ, който претендира, че е християнски, не познава Христос нито като Учител, нито като Господ, нито като Спасител, и ще погине в греховете си,

*Забележка на съставителя: Текстът е подчертан от д-р Вергилий Кръстев.

измамен от **лъжеучителя и лъжехриста Петър Дънов**. И този човек е избран от българите за втори най-велик българин. Тежко и горко на българския народ.

Но "блажен е този народ, на когото Бог е Господ". (Псалом 33:12)

Докато нашия народ не познае и не приеме, че Христос е Пътят и Истината и Животът, от който всички ние се нуждаем, нашият преход ще продължава, ще продължаваме да бъдем лъгани и животът ни няма да радва никого.* *Забележка на съставителя*: Подпис няма, но редактор на вестника е Христо Куличев.

3.13. Донесоха ми и следващия брой на в. "**Зорница**", бр. 5 от м. май, 2007 г. На уводната статия имаше заглавие "Учителят и лъжеучителите", подписана от пастир Христо Куличев.

Прочетох статията му и разбрах, че този редактор на в. "Зорница" изобщо не познава нито историята на Школата на Учителя Дънов, нито Учението му, нито е чел нещо от Словото му. Това е факт.

За доказателство на това мое твърдение, към раздела "Духът на Истината" публикувах цяла беседа от Учителя Дънов за Новата епоха.

А в раздела "Духът на Заблудението" включих и два материала от Учителя Дънов, за да се разбере какво означава Духът на Заблудението: "Откровението на Бога и Духът на Заблудението" и "Ако изпълнявате Волята Божия, ще се проявите като човек".

3.14. В края на статията си пастир Куличев обявява, че Петър Дънов е **лъжеучител** и че Учението му няма нищо общо с християнството и неговия създател Исус Христос.

А този редактор не знае, че Исус Христос не е създател на Християнството, нито на църквата, независимо дали е Византийска или Римска. Неговото учение е дадено в Евангелие от Йоана, гл. 14.

3.15. Публикуваме и тази статия от пастир Христо Куличев.

Учителят и лъжеучителите* **Зорница, Г. 131, бр. 5, 05.2007, с. 1.**

Бог е създал човека по свой образ и в душата му Бог е заложил жаждата за безсмъртие, стремежа към истината, любовта, справедливостта. Човекът е личност с духовни интереси. Точно с тези негови духовни интереси спекулират много лъжеучители. Те умело и хитро използват тази жажда и стремеж на човека, като му предлагат заместители. Така човекът, който жадува за безсмъртие и копнее за любов, е измамен от нещо, което му харесва, макар че то не е истина, но е духовна дрога и му действа като наркотик.

Ние не можем да останем безучастни и да бъдем безразлични към духовните заблуди, които по всякакъв начин се насаждат сред нашия народ. Явно пролича колко хитро Сатана работи, за да заблуждава хората в тяхната жажда за задоволяване на духовните си нужди с **избирането на Петър Дънов като втори велик българин след Васил Левски.**

Няма да се спираме върху умението на управляващите да откъсват народа от неговите жизнени проблеми и да го насочват към неща, от които няма никаква полза. Но не може да не вземем отношение към боготворенето на един простосмъртен човек. Разбира се, човек не трябва да критикува нещо, което не знае, както казват защитниците на Петър Дънов. Но човек не трябва да вярва сляпо в нещо, което не познава.

Петър Дънов учи в протестантското богословско училище в Свищов заедно с Иван Димитров и Петър Василев. След това и тримата са изпратени в САЩ да продължат своето образование. Целта е да се завърнат в България и да

* *Забележка на съставителя*: Уводна статия

проповядват истините, изявени от Господ Исус Христос в Неговото евангелие. Последните двама изпълняват своето обещание и дълг пред Бога, но не и Петър Дънов. Той остава и продължава да се образова. Като се завръща в България, той започва да проповядва своето учение и представя себе си като Учител. Той пренебрегва Христос и иска не само да го измести, но да го замести, вживявайки се в Неговата роля на Учител. Безспорно Петър Дънов знае думите на Христос: "Но вие не се наричайте учители, защото Един е вашият Учител – Христос, а вие всички сте братя." (Евангелието от Матей, глава 23, стих 8). За да нарича себе си "учител", Петър Дънов трябва да измести Христос и да заеме Неговото място. И той го прави, макар да знае предупреждението на Христос, че "ще се появят лъжехристи и лъжепророци" (Матей 24:24).

Петър Дънов не се изявява като **открит противник на Христос**, понеже това ще се отрази вредно на неговия авторитет, но **като лъжехристос той много хитро измества Христос и създава учение, което е в пълно противоречие на библийските истини**. Той говори много за любовта, понеже знае, че всеки жадува за любов. В живота не са един и два случаите, когато прелъстителите на женски сърца говорят за любов с по-голямо вдъхновение, отколкото искрено влюбеният. Но докато постигнат целта си.

Може да се каже, че Дънов поставя любовта като център на своето учение. Но откъде идва неговата любов? Кой е изворът на любовта, която той предлага? Тя е абстрактна. Тя няма извор, отдето да блика и да се излива непрекъснато в отношенията на хората.

Библията ясно казва: "Бог е любов. В това се яви Божията любов към нас, че Бог изпрати на света Своя Единороден Син, за да живеем чрез Него" (I Послание на Йоан 4:8–9).

Но за Петър Дънов кой е Бог? Той не познава този Бог, който пожертва Своя Син на Голгота да умре за греховете на човешкия род и го възкреси, за да бъдат оправдани от греховете си всички, които повярват, че Той е техен Господ и Спасител.

Учението на Дънов е основано на пантеизма. За него всичко е Бог и смесва творението с Твореца. За него няма един личен Бог, в Когото вярват всички християни. За него връзката с Бога не е в четенето на Божието слово и в молитвата, когато човек застава благоговейно пред своя небесен Баща.

За него е важна специалната физкултура рано сутрин за посрещането на слънцето, което замества Бога като извор на сила.

Дънов не проповядва за възкресението на Христос. Той не иска да постави Христос по-високо от себе си. Смята, че е прероден Христос и е равен на Христос. Затова поставя своето АЗ над всички и приема да бъде обожествяван. Който се допре до катедрата, от която той говори, смята се, че е извършил светотатство и едва ли не трябва да бъде убит с камъни (по думите на един потърпевш).

Не само това. Дънов отхвърля изкупителната жертва на Христос за греховете на човека. Той не дава отговори на жизнено съдбоносните въпроси за спасението на човека от греха и за неговия вечен живот. За него кармата и прераждането са средствата, чрез които се решават проблемите на човека за неговата вечност и неговото наказание. И с това иска да го успокои. За него не съществува библийската истина, че "на човеците е определено веднъж да умрат, а след това – съд." (Послание до Евреите 9:27). Всеки човек се ражда само веднъж и умира само веднъж. Не може да се преражда отново и отново, да приема различни форми на съществуване според вината си, която трябва да изкупи. Да не говорим, че с това свое учение Петър Дънов развенчава човека като венец на Божиите творения, който е създаден по образа на Бога. С това той поставя човека в пълна зависимост от своята "карма" и отнема правото му като свободна личност да избира и решава своите постъпки.

Нямаме намерение да разглеждаме подробно учението на Петър Дънов. Тези, които го приемат и следват, показват, че предпочитат лекия и широк път в живота, вместо да се отрекат от себе си, да вземат кръста си и да последват Христос. Тези хора отхвърлят Христос като свой Господ, Спасител и Учител и заблуждават себе си, че са християни. Конкретно и ясно трябва всички да знаят, че **Петър Дънов е един лъжеучител и учението му няма нищо общо с християнството и неговия създател Исус Христос.** "Възкресяването" на такива лъжеучители показва духовното невежество на нашия народ.

Пастир Христо Куличев

3.16. И още, най-важното е, че тази статия освен, че не е случайна, че е заплатена да се отпечати, но е една **преднамерено организирана лъжа.**

А срещу кого? Там е написано, че е срещу Петър Дънов, когото обявяват за лъжеучител.

А за кого е предназначена тази статия? За всички т.нар. протестанти в България.

За мен евангелист е този, който носи в ръка Евангелието и го проповядва, и зад него вървят неговите дела по евангелски.

По време на комунистическата власт имаше Комитет при Министерството на **външните?** работи по въпросите на Българската православна църква и другите религиозни култове. Към тях спадаха и евангелистите. А главният специалист в този Комитет е Цвятко Цветков, който изготвя информацията за евангелистите с предложението за отнемане на регистрацията на Христо Куличев и брат му. А Христо Куличев е представител на Евангелската конгрегационна църква, оглавявал е ръководството, без да бъде член на Централното ръководство. И не е одобрен от председателя на вероизповеданията у нас по това време, през 1984 г., и поради това е отстранен от комунистическата власт и преследван.

3.17. И ето, дойде определеното време да се провери какво представлява Христо Куличев с тази статия срещу Петър Дънов. И да се провери дали действията на комунистическата власт на времето срещу него са били произволни и необосновани. Ето защо аз публикувам в раздел III. "История на Българската евангелска църква и евангелската методистка мисия", в точка 5. "Държавната политика към евангелските църкви и общество Бяло Братство". Онова, което той е публикувал във "Вестители на Истината" от с. 379–384 и от 385–387 и може да го откриете като точка 5.1 и 5.2 в "Изгревът", т. XXIV, раздел III, точка 5.1 и точка 5.2.

3.18. И какво накрая излиза от всичко написано дотук. Ето какво. Явяват се комунистите, които преследват, уволняват и наказват онзи, който след време, през 2007 г., ще пише статии срещу Дънов. Та за кого са работили навремето комунистите? А за кого днес работи Христо Куличев – вече се знае. За онези, които му заплащат. **А комунистите се явяват като Бич Божий.** Вижте, раздел III, точка 4. "Проникване и разпространение на методизма в България".

3.19. Още от самото начало на проникването на евангелската мисия в България, от 1856 г. до 1944 г., всички пастори получават **заплата от онези, чиито интереси защитават.** Дори Петър Дънов се противопоставя навремето срещу това и предлага пастирите да не получават заплати. Виж "Изгревът" том II, с. 224–225 "Защо Петър Дънов не стана евангелски проповедник?"

3.20. За да може да проникне **американската евангелска мисия в България** трябва да има **идеални и просветителски идеи.** А това е образование, изучаване на Библията, отпечатването ѝ, построяването на училища и на печатница, заплати на учителите и учебници на учениците. И те успяват да реализират всичко това. Но има и такива, които се запитват откъде идват тези пари и в името на какво се харчат, и каква е целта на проникването на евангелизма в България. Има ли политически причини? А отговор има.

3.21. Единствено по тяхна линия Петър Дънов се обучава в Свищов и след това заминава в САЩ. А те това днес още не могат да оценят, за да се хвалят с това, а не да воюват срещу него. И защо го хулят?

3.22. Но след 9.IX.1944 г., когато комунистите идват на власт, отстраняват своите политически противници. Идва време, през 1948–1949 г. започват процес срещу 15 евангелисти. Обвиняват ги, че са работили в полза на чуждото разузнаване, врагове са на новата власт и са **платени агенти на САЩ**. През цялото време, като пастири, бяха получавали заплати от **американската евангелска мисия**. Това бе съкрушителен довод за осъждането им, като чужди, заплатени агенти. Всички знаеха откъде получаваха своите заплати. Затова ги осъдиха. А в раздел III, т. 4.1 и 4.2 съм публикувал статии, в които е видно какво е отношението на комунистическата власт към евангелистите.

3.23. Сега, през 2007 г. се явява един представител на евангелизма и пише срещу Петър Дънов. Трябва да му се зададат въпросите:

Кой го накара и чия воля изпълнява?

Кой го финансира, за да я отпечати?

Кой до сега му е заплащал заплатата и колко пари е похарчил от методистката мисия? Или от конгрешанската мисия?

За мен той не само, че не е евангелист. Той дори не е протестантин. Той е заплатен лъжец.

3.24. Има и други въпроси. Кой са онези, които ще са явят след този Христо Куличев, за да пишат срещу Петър Дънов? Те са подготвени. Те са готови. Но се чака нареждането им да се включат в организираната лъжа срещу Петър Дънов. И те ще се явяват. Аз очаквам тяхното появяване в строго определен момент под чужда заповед. И срещу заплащане!

3.25. А кой е Петър Дънов – то те ще си го проверят. А всичко това е описано в “Изгревът” от том I до том XXIV. И за никой няма оправдание нито сега, нито в бъдеще, че не го е чел. Да го е чел. Има го. Отпечатан е. Това е.

Тук трябва да се даде едно разяснение. А то е следното:

Първо: Протестантите трябва да приемат, че има **прераждане**.

Второ: Протестантите трябва да приемат, че човек има **карма**. Има лична карма, има родова карма, има обществена карма, има национална карма.

Трето: Човек роден в България трябва да се **разплати с кармата си**. А защо? Защото планетата Сатурн управлява българите. Никой няма да те пусне от България докато не се разплатиш с кармата си. И то докрай!

В раздел IX, подраздел Б, точка 1 е отпечатана лекцията на Учителя “РАЗУМНИ ОТНОШЕНИЯ” и там може да прочетем:

“Откровение, значи съобщаване с Бога”

“Днес не може да се говори за откровение”

“Днес може да се говори само за плащане на карма, но не и за откровение”.

Четвърто: Някои протестанти преминаха през комунистическа съдилища, затвори и концлагери. А защо ли? Трябваше да се разплатят с кармата си. Комунистическата власт бе изпратена на земята като Бич Божий. И чрез нея трябваше да се разплатят с кармата си. И се разплатиха с нея докрай. Друго обяснение няма.

Пето: Аз съм живял в тази епоха на комунистическа диктатура и съм преминал през всичките етапи, чрез които тя управляваше българите. Комунистите надушваха кого трябва да гонят. В самото начало на идването на комунистическата власт, след 1945 г., някои ловджии си запазиха ловните пушки и ловджийските кучета. Моят баща бе ловджия, имаше пушка и куче “палаш”, който гонеше дивеча, главно зайци, лисици, по следите им. Движеше се по тях, душеше ги и накрая намираше скривалището на дивеча и го изгонваше от там с

лай. Баща ми вдигаше пушката и го разстрелваше. А аз само гледах и запомнях. Това го видях и при комунистите. Те си имаха кучета от човешка порода и много точно подушваха врага си. Нямаше изключения.

Шесто: Най-важното в цялата картина е, че някой от Невидимия свят ги ръководеше. И оттам се посочваше човекът, който трябва да премине през гоненията, затворите и концлагерите. Това не са мои измислици, а точно обяснение защо бяха гонени протестантите. Прочетете в раздел III, точка 4. "Проникване и разпространение на методизма в България" и ще се убедите, че обяснението ми е много точно. Случайни работи тогава нямаше. А и днес случайни работи няма.

Седмо: Днес всички отричат комунистите. Но те не знаят, че мнозина българи, чрез тях си разплатиха кармата. И то докрай. В това е заслугата на комунистите - в техни ръце бе сложен **Бичът Божий**. А кой им го даде? Има го. Жив е. Той е посочен в «Изгревът». Ще си го намерите. А как те използваша Бичът Божий и срещу кого – това е съвсем друга история, и много дълъг разказ.

Осмо: Историята може да се уточни със статията «Теософия и дъновизъм» от раздел IV, точка 1.3, буква А и отговорът ѝ в буква В. "Възход и падение на един евангелист и протестантин". В същия раздел, точка 2 прочетете и извадките от Словото на Учителя – "Учителят Дънов за прераждането".

3.26. КАК БЪЛГАРИТЕ ЖИВЕЕХА БЕЗ ЕВАНГЕЛИСТИТЕ

Евангелската методистка мисия превежда Библията на български език. И това е Библията, която Учителят ползува в изнасянето на своите беседи. Изданието е от 1885 г., отпечатана в гр. Виена.

- А сега ще отговоря на често поставения въпрос пред мен. Как са живеели българите под турско робство 500 години без училища, без Библия, без образование и без християнско богослужение на български език? Ето отговора. Друг няма.

Моят дядо, **Цветко Гергов**, от страна на майка ми бе роден по време на турското робство. Беше ходил на българско училище и можеше да чете и пише. Той е виждал самодивски хора на една ливада много пъти и слушал техните песни. Виждал как самодива, яхнала техния кон и с него се надбягвала цяла нощ. И още много такива случки. Той имаше един център в мозъка, който работеше за едно такова зрение. Нито един евангелист нямаше тази дарба по негово време, дори и сега.

Моята баба, **Параскева**, или както я казвахме **баба Кета**, беше "баба акушерка" на цяло село Комарево, Белослатинско и всяка седмица израждаше жена. Тя нямаше нито една родилка, която да е умряла при раждане и нито едно загубено новородено дете. Аз бях свидетел на това. (Виж "Изгревът", т. XIX, с. 978–979, точка 13). Тя владееше знание и можеш да врачува, да лекува, да разваля магии, да "гаси въглен", да "премета вода". Хвърляше бобени зърна и по тях пророкуваше, като всяко зърно бе наречено за нещо – здраве, къща, имот, женитба, смърт и т.н. Това знание тя си го носеше от вековете. А беше неписмена и не можеше да чете и да пише, защото е била момиче и не са я пращали на училище. Много я беше яд, че не може да чете писмата на децата си, които пишеха до дядо ми Цветко. Ходеше на църква. Но не знаеше нищо за Евангелие, нито за Библия. Никой евангелист вчера и днес няма нейните знания и опитности.

Моята **баба Румяна**, по бащина ми страна, беше от с. Блатешница, Радомирско. Аз съм я виждал много пъти как застава на баира, запалваше слама, от тази, на която е бил застлан земния под на Божич, т.е. на Бъдни вечер срещу Коледа. И в една ръка гореше сламата, а с дясната ръка я простираше напред и нагоре, и изричаше такива думи, че спираше градушката, разнасяха се тъмните облаци. И всичко се завяваше и затриваше надалеч. А каква сила и

мощ имаше в нея, като я гледаш да се разтрепериш. В такива случаи всички се криеха от нея, защото не можеха да изтърпят да я гледат. Трепереха от страх. А тя имаше 4 сина и една дъщеря, с 15 внука. Една евангелистка в България това изобщо не може да го стори. Тя беше неписмена и не беше виждала Библия. Но спираше градушките.

Дядо ми Кръстьо, по бащина линия, е бил 6 години войник. През Балканската война 1912–1913 – две години и през Европейската война 1914–1918 – четири години. Той можеше да чете и да пише. При един артилерийски обстрел върху българските окопи продължил няколко часа, дядо ми взима едно тефтерче и с молив написва имената на жена си Румяна и на всички деца. Най-накрая отдолу написал името си Кръстьо. И завършил така: “Господи, в твоите ръце предавам живота си и всички около мен”. Всички в окопите били избити. Останал само той жив. Шинелът му бил продупчен с куршуми и всички се чудели, как така е продупчен и нито един куршум не е одраскал тялото му. Когато се връща в село Блатешница, всички го питат: “Всички избиха, остана само ти. Как го направи?” Отговарял им: “Това не знам. Това Господ знае. На него подарих живота си.” И той показваше тефтерчето. Аз също съм го виждал. Това един евангелист не може да го стори, и да му се случи.

За баща ми и рождената ми майка ще говоря друг път. Те не бяха виждали Библия, а са могли да си я купят. Но с нея подразбираха църква и свещеници, към които не винаги имаха добро мнение.

Аз, Вергилий, до 27 години не бях виждал Библия, нито Евангелие. Дойде време, някои мозъчни центрове в мозъка ми бяха събудени от спящото им състояние, те се запалиха, светнаха и аз се пробудих и видях един друг свят. После дойде моят ръководител и Учителят Дънов. Дадох ми програма, която движа и реализирам досега. Виж “Изгревът” том XVI, с. 820–823 и ще разберете как са нещата. Няма случайни неща.

Така че зад мене стоят няколко рода, които от векове са работили. Аз съм приел от тях тялото си, което ми служи. Не винаги съм бил доволен от него. Но то издържа на такъв натиск и противодействие, че още се чудя, че съм жив. От 1990–1998 г. направих 20 концерта по Слово на Учителя Дънов. Успях да запазя оригиналното му Слово, когато всеки месец в София се правеха обиски срещу дъновистите. За три години, от 1997 г. до 1999 г. организирах издаването на оригиналното Слово на Учителя в 59 томчета. А от 2001 г. досега, месец октомври 2007 г., съм организирал 34 концерт-рецитали по спомени от “Изгревът” и песни на Учителя Дънов. До месец октомври 2007 г. съм издал 23 тома от “Изгревът”. Това никой евангелист не може да направи, дори и 10 пъти да прочете Библията. А аз го направих, макар до 27 години да не съм виждал Библия.

И ето сега ми дадоха задача от 3 години, да направя том “Изгревът” за евангелистите. И аз го правя и ще го издам. Но аз, а не евангелистите в България.

Вие да не смятате, че това може да направи някой евангелист в България. Това е изключено. Защото трябва да се е родил за тази задача и някой, който го е пратил на земята да стои в него, зад него и над него.

А сега идва ред да ви покажа **кой стои в мене, зад мене и над мене**. И кой ръководи поредицата “Изгревът”. И кой е Онзи, Който ме накара да направя “Изгревът” том XXIV за евангелистите в България. Това е Учителят Петър Дънов. А кой е този Учител?

3.27. ВСЕМИРОВИЯТ УЧИТЕЛ - БЕИНСА ДУНО И БОЖЕСТВЕНАТА ТРОИЦА

Когато **Божественият Дух** слиза – създава се **Учителят**.
На 7/19 март 1897 г. Божественият Дух се вселява в Петър Дънов.

Когато **Христовият Дух** се вселява – създава се **Мировият Учител**.

На 15 август 1912 г. Христовият Дух се вселява в Петър Дънов.

Когато **Господният Дух** на силите задвижи Словото на Бога чрез Мировият Учител – проявява се **Всемировият Учител на Вселената**.

На 16 юли 1922 г. Господният Дух се вселява в Петър Дънов.

Само **Всемировият Учител** може да открие **Школата на Всемирното Велико Бяло Братство**, защото се изявява чрез Словото на Бога и се проявява чрез Славата Божия.

Тази Школа се открива за **първи път на земята**.

Тази Школа се открива за **първи път в духовния свят**.

Тази Школа се открива за **първи път в Божествения свят**.

Тя просъществува точно 22 години, колкото е един слънчев цикъл, от 1922 до 1944 г., на "Изгрева" в гр. София, България.

Амин.

Всемировият Учител на Вселената – Беинса Дуно е Бог Емануил – това е Божествената Троица.

Бог Емануил е слезнал за първи път на земята.

Над Всемировият Учител Беинса Дуно стои само Бог!

Амин.

4. Послеслов

Вергилий Кръстев

1. Изминаха три години, откакто моя ръководител и Онзи, който ръководи поредицата "Изгревът" ми нареди да "Изгревът" том XXIV да бъде за евангелистите и връзката им с Учителя Дънов. Бях изненадан. И в безизходица.

2. Дотогава знаех само отчасти за Стоян Ватралски от неговите публикации във в. "Зорница", бр. 38, 39, 41 (от 22.IX.-13.X.1926 г.) в защита на Учителя Дънов. Бях запознат подробно с тях.

3. Бях чел някои статии от в. "Български бранител" на Методи Марков за живота на Изгрева, като някои от тях бях публикувал.

4. След като ми попаднаха и техните снимки, реших, че трябва да се прикачат към техните материали. Трябваше да се съберат.

5. И оттам се започна. Започнах да издирвам материали от престари вестници, от минало време, които чрез Ефросина Ангелова-Пенкова, която работеше в Народната библиотека ми се доставяха на ксерокс копия. Беше много труден процес, траещ около 2 години. А да се подреди всичко това бе невъзможно. А защо ли? Нямаше връзка между тях.

6. Защото още не беше ми свалена концепцията за този план. Как така свалена? Онзи, който ме ръководеше ми издиктува и предаде концепцията. И аз тогава се уплаших, защото това бе невъзможно за мен. Та аз не познавах тези събития и още повече онези лица, които са били исторически личности в онези отдавна отминали времена. **Всяко едно историческо събитие си създава една личност, чрез която да се прояви.**

7. Тогава се сетих за Павел Василев и го извиках. Разказах му за моята концепция и той се съгласи. Започна да описва и развива по теми своите материали. Донасяше ги, те се нареждаха по раздели. По-късно ги размествахме и нареждахме. Много труден процес. Но успяхме най-накрая да се справим.

8. Аз още не мога да проумея откъде изкочи този Павел Василев и кой ми го докара, за да съдействува в "Изгревът" за евангелистите-методисти. А се оказа, че е много просто за обяснение. Той беше представител на евангелски родове от няколко поколения.

Първо – имаме **Гаврил Илиев**, който е първият български евангелист.

Второ – имаме дъщерята **Манола**, на Гаврил Илиев, която се оженва за Йордан Икономов.

Трето – ражда се **Милка**, дъщеря на Йордан Икономов, която се оженва за Драгомир Василев.

Четвърто – чрез тях се ражда **Павел Василев**.

Пето – трябва да преминат десетилетия, за да се срещна с моя ръководител и той да ме срещне и прикачи за този род.

Ето това е механизма – трябва да те прикачат за рода и за неговия представител, който е Павел Василев. Лесно за обяснение. Но е много трудно за изпълнение.

9. А най-важното е, че този род чака десетилетия да изпратят **онзи**, който да ги включи и вкара в "Изгревът". И то чрез моя милост. Да не смятате, че това става много лесно. Напротив, бе много трудно за мен, понеже всичко това беше за мен чуждо и непознато. Освен това, на няколко пъти през това време беше посягано на моето здраве и през есента на 2006 г. и началото на 2007 г. на няколко пъти си заминавах от този свят. Но ме оставиха на земята жив, за да си довърша работата с "Изгревът", том XXIV. Така че за изработването на този том аз съм

заплатил със здравето си, със силата си и с всичко, което беше останало у мен. А през цялото това време имах невероятен зъбобол на венците. Денонощно бях атакуван и стенех и виках от болки. Та за този том е платено и надплатено от мен. И то стократно и най-вече с човешко страдание – непрекъснато в мене някой стенеше и въздишаше заради болките. И цялата ми сила се вкара в този том.

10. Така както е предаден материала по глави – повече от това не може да се желае. Аз останах накрая доволен. Непрекъснато се допълваха глави, защото все нещо излизаше, което да се добави. На този етап това е достатъчно. Може и още, но засега ще спрем, ще починем. Защото се изморихме.

11. Трябва да благодаря на Нонка Матеева Петрова – по баща, и Атанасова – по мъж, живееща в село Ботево, окръг Видински. Тя там набра целия този том, получаваше допълнително материали по пощата, набираше ги на компютъра и ми ги връщаше. Предавах ги на Вихър Пенков, той ми ги разпечатваше и тогава аз преглеждах тези текстове и ги поставях там, където трябва. Много трудоемна работа. Друг път такова нещо не мога да изтърпя в никакъв случай.

12. Днес, 30 октомври 2007 г. Павел Василев ми задава въпрос защо съм се хванал с евангелистите-методисти и каква е била моята цел. Аз нямах никаква цел, защото тя не беше моя. Но Онзи, който ръководи "Изгревът", подреждаше материала, и чак накрая аз разбрах каква бе неговата цел. Ами прочетете съдържанието и ще разберете каква е целта по издаването на "Изгревът", том XXIV. Много точно е указано. Но да ви се отвори ума за това съдържание. Има едно важно условие. Да се яви някой, който да ви отвори ума, за да разбирате написаното. Виж Ев. от Лука, гл. 24, ст. 45:

"Тогава им се отвори ума, за да разберат писанията".

А този някой е Святият Дух. Ако не се яви – нищо не става без него.

13. В "Изгревът" том XI е написано всичко, което трябва. Трябва да се проучи, за да се види защо България пада 500 години под турско робство и как се освобождава чрез Антиминсът.

14. Трябва да се проучи историята на поп Константин Дъновски и как в неговото семейство се ражда синът му Петър Дънов.

15. Цялата му история като юноша, обучение, студент в САЩ, завръщането му е описано в "Изгревът" дотолкова, доколкото е възможно.

16. Явяването на методисткото движение в Северна България чрез неговите представители, тяхното застъпничество по време на кланетата по Априлското въстание 1876 г. и след това, е една много важна историческа следа, която се превръща в път между българите. Какъв път? – Просвета. Преводът на Библията е най-невероятният подвиг тогава. Ако го нямаше този превод, Учителят Дънов нямаше как да работи между българите. Така че **Небето подготвяше условия за работа на Учителя Дънов.** И то чрез евангелистите-методисти.

17. Всички тези империи, които работеха срещу България – Австро-унгарската империя, Германската, Османската, Руската след войната 1914-1918 г. бяха разрушени. А защо? Защото работеха срещу Учителя Дънов. След Втората световна война бяха разрушени империите на Англия, Япония, Франция, Португалия, Испания. Народите се освободиха. А през 1989-1990 г. се разруши СССР като империя, понеже разрушиха "Изгрева" в София и изгаряха книгите на Учителя Дънов.

18. След завръщането на Петър Дънов от САЩ неговият път е вече друг. Той е описан в "Изгревът" по томовете. Петър Дънов поддържа своите връзки с евангелистите, със своите състуденти от гр. Свищов.

От 1900-1922 г. той създава Синархическата верига на Бялото Братство. През цялото това време чрез своите наряди, той дава задача на своите последователи да изучават Евангелието и Библията. Той ги насочва да пеят евангелски песни и им определя песните, които да изпълняват. Аз заварих възрастните вече ученици на Школата, които ги пееха, заедно с песните на Учителя.

Отначало се учудвах, но после след като разбрах реших, че трябва да дойде време, за да разуча този въпрос. Ето днес дойде това време.

19. От 1922-1944 г. по времето на Школата неговите връзки с евангелистите не престават, а се увеличават. Той се движи и между евангелските среди. Той за тях е познат, знаят, че той е евангелист-методист. Приемат го, че разпространява Евангелието самостоятелно, понеже не иска да се подчинява на онези ръководители, които ръководят Методистката мисия в България. Приемат го за проповедник, но не и като Учителя Дънов. Но когато закъсат със здравето си или с техните кармически проблеми, веднага търчат и търсят помощта на Петър Дънов. А какво е неговото мнение за евангелистите, аз съм публикувал 14 случаи в "Изгревът", том XXIV, раздел **VIII, подраздел А. "Учителят за евангелистите"**.

20. Представителите на Методистката мисия изпращат своите синове и дъщери на Изгрева при Учителя Дънов. Как те се проявиха и как те воюваха срещу "Изгревът", аз съм го описал в раздел **VII, подраздел В, точка 5 и 6**. А как действаха другите техни представители извън "Изгревът" ще намерите в същата глава.

А защо идваха при Учителя Дънов? Отговорът е: Да се закачат за Школата на Учителя Дънов и да черпят енергия и светлина от нея и сила от Словото му. Друг отговор няма. И те го правеха целенасочено и напълно успешно.

21. Едновременно евангелистите в София посещават църквата на методистите "Д-р Лонг", но посещават и беседите на Учителя, включват се в братския живот на Изгрева, посещават лагерите на Бялото Братство на Рила. Има ги на снимки, така че това не е измислено от мен. Чрез Учителя Дънов и Школата му те **получават сила**, с която работят като евангелисти-методисти. Това е причината. След заминаването на Петър Дънов, след 1945 г. те продължават да посещават Изгрева в София и да участвуват в братския живот там до 1958 г., когато Изгревът е затворен и му е сложен катинар от властите. Завинаги!

22. Ще ви дам един пример. Ето, майката на Павел Василев го събужда посред нощ и го води на Изгрева, като преминават около 10 км пеш, за да бъдат в 5 часа сутринта в салона на Изгрева за беседа. Вие сега бихте ли го направили? В никакъв случай. Но това са връзки между хората, между душите, това са **невидими връзки, по които протича сила от Словото на Учителя Дънов**. Трябва да прекараш онези жици от себе си, с които да се прикачите за Изгрева, за да просветне в тебе светлина в съзнанието ти и да отвори душата ти за Словото на Учителя Дънов. Това е истинската причина.

23. Тези вътрешни връзки бяха запазени и при Павел Василев. Ето защо той поддържа връзките си с хора от Братството и Изгрева от 1945 г. до 1958 г., както и след това. Баща му е адвокат, който ръководи защитата на обвинените дъновисти през 1958/59 г. по време на процеса на комунистическата власт срещу последователите на Учителя Дънов. От 1959 г. досега той поддържа тази връзка. Чрез една от тях аз успях да се свържа с него, и да го привлека да сътрудничи в "Изгревът" том XXIV. Това са живи вътрешни връзки, които са изтъкани от Духът. Чий Дух? Духът, който ръководи Изгревът, Школата на Учителя Дънов. А той се намира в Словото му.

Към всеки раздел има приложени снимки. Те имат задачата да покажат, че тези хора са били, че те са съществували, починали са, а са останали делата им. Когато работех върху снимките и ги подреждах, трябва да споделя, че успях да вляза във връзка с тях, с тази вътрешна верига, съградена от тези души, отдавана преминали отвъд. Изживяването бе неописуемо, но и много страшно, и трудно човек може да издържи на едно такова присъствие отгоре. От снимките ме гледаха живи хора и те разговаряха с мен. Това много трудно може да се издържи. Човек може психически да се разстрои, ако не е подготвен и ако няма изработена и калена нервна система. Много е опасно човек да се събуди, ако не е подготвено тялото му. Ще изгори физически и психически.

Ще се постараете да приемате "Изгревът" том XXIV, отворено, без предварителни настроения от различни лица. Само така той може да се отвори за ума ви и за съзнанието ви. Иначе ще остане затворена книга за вас. И ще я отхвърлите. И тогава – горко ви. Тя е сътворена от Святият Дух.

24. Аз съм се спрял за "присаждането" и за "ашладисването" на евангелистите-методисти към "Изгревът", съгласно един окултен закон описан от апостол Павел в *Послание към Римляните*, гл. 11. А дали са съгласни с това? Трябва да проумеят, че чрез този окултен закон бяха прикачени езичниците и учението на Христа бе прието от тях, а отхвърлено от евреите. И се създадоха две църкви - католическа и източно-православна. И то благодарение на този закон.

25. Има и един друг още по-невероятен окултен закон. В Откровението на Иоана, гл. 14, ст. 1-5 се описва, че тези, които са с Христовия Дух са 144,000.

Учителят Дънов казва, че неговите ученици са 1440 в България. Повече не могат да бъдат. Това са учениците от вътрешната Школа и вътрешната верига на Духът. Много от тези ученици по времето на Школата на Учителя Дънов поради отклонението си изсъхнаха от Дървото на живота и те отпаднаха, и станаха като изрязани клони от дървото и захвърлени в огъня. А за техните съдби ще проучите в томовете на "Изгревът". А на освободените места могат да се прикачат, да се присадят като нови клонове онези души от евангелското методистко движение, които ще се приближат към "Изгревът". Друг път няма за тях. И тогава ще проверят какво означава "Изгревът" за тях. А в следващия етап, ако има се отвори ума, ще почнат да четат Словото на Учителя. Това е техния нов път. Друг път нямат. И днес. И утре!

26. Разрешението на задачата е дадено в разговора между пастор Методи Марков и Учителя Дънов, когато го запитва дали може от амвона да говори и да изнася окултни истини и от Неговото Слово. Тогава Учителят Дънов го запитва: "Добре. Но когато им се пробуди съзнанието, къде след това ще отидат?" "В църквата", отговорил пастор Методи Марков. "Значи преминаваш от един затвор в друг", отговорил Учителят Дънов.

Вие знаете ли какво означава да се пробуди съзнанието на един човек, да влезе светлина в ума му и ти да го държиш затворен в една сграда, в една църква, затворен в една форма. Това за него е най-голямото мъчение и злочестие. Това е затвор, по-страшен от предишните преди да се събуди и пробуди за един друг свят. Преди е бил затворник, но не се е схващал като такъв. Но се пробужда и вижда че е в затвор. Това е разликата. С пробудено съзнание и то в същия затвор!

27. И какъв е изводът. Онези, които са в църквата, да си стоят в нея. А тези, които се прикачат към "Изгревът", ще го четат, ще четат Словото на Учителя и ще го прилагат в живота си. Животът ще им се промени и на тях няма да им трябва нито църква, нито общество на дъновисти или някаква организация. Но ще им трябва да имат общение на душите си. Кръжащи към един център, на Бялото Братство, който е в Невидимия свят.

За всяко едно поколение има и се създава такава форма. От 2001 г. до 2007 г. аз съм направил 34 концерт-рецитали, където се разказват спомени на ученици с Учителя Дънов и се изпълняват от музиканти неговите песни. Присъствуват по 250 човека или това прави 8,500 човека. Друга форма на контакт за душите в Школата на Учителя Дънов засега няма. За всяко едно поколение има своя специфична форма на контакт на душите, която се изработва от Духът. Днес е една, но утре е друга. Но **тя е неръкотворна форма и недосегаема за човешките ръце.**

28. Моята баба насаждаше онази кокошка, която се "разквачи", стане на "квачка" с яйца. Слагаше я на полог от яйца и след 21 дни те започваха да се излюпват. Те пробиваха черупката и излизаха навън в един друг свят. Това излюпване е една невероятна гледка и трудно може да се издържи от човек и

да се гледа. Така човек също трябва да пробие черупката на своето съзнание и да се излюпи за един друг свят. За всеки човек е определено, строго определено времето за излюпване. За едни е определено, а за останалите остават като "запъртъци" и не се излюпват. След това ги изхвърлят на бунището.

29. Аз също се излюпих и пробих черупката си, когато бях на 27 години. Беше много страшно да се излюпиш, да ти се отворят очите, ушите, съзнанието за един друг свят, който съществува и те заобикаля. Ти не си го виждал, защото си бил затворен в черупката на яйцето. Бил си човек, но не си имал органи и сетива в мозъка ти, за да възприемеш един друг свят в други измерения.

Аз често показвам телевизора си и казвам: Преди 40 години нямаше телевизия и аз няхах телевизор. Сега имам и мога да натисна копчето на който искам канал и да гледам различни предавания. Ако в моя мозък има отворени мозъчни центрове, с които да правя контакт с един свят на други измерения, аз ще го виждам, ще го чувам и ще правя контакт с него. Това е механизмът на пробуждане на съзнанието на човека. Сега обяснението е много лесно, но само за онзи, който има телевизор в главата.

30. Ето това е разрешение на въпроса. А дотогава човек трябва да се готви за такава среща. А как?

Учителят Дънов дава модела:

"Четете Евангелието, за да се свържете с Христовия Дух. Той ще ви научи на всичко."

Да, ама това не става лесно. Но е много трудно. Онзи, който успее да се свърже с Христовия дух – влиза в общение с Христа.

31. Пожелавам на всички евангелисти-методисти да се свържат с Духът на Христа. И тогава чрез Него ще се свържат с Школата на Учителя Дънов, защото Неговото Слово е Слово на Бога. Това е **Живият Бог** дошъл на земята българска, името на Когото е **Емануил**, със светско име **Петър Дънов**.

Амин.

Написано на 30 октомври 2007 г.

от 16 до 18.30 часа.

Вергилий

На 25 ноември 2007 г. в 13.40 ч. окончателно приключих с "Бележките" и упътванията за допълненията, които включих. Това бяха 2 материала и ми отнеха 7 дни от 9.30 сутринта до 14 ч. Беше много тежко за мен, да издържа всичко това, което трябваше да премине през мен, да се напише и да се напечата. Благодаря, че успях!

Х.
ПЕТЪР ДЪНОВ
УЧИТЕЛЯТ БЕИНСА ДУНО
В
СВИЩОВ

Митко Николаев Ненов

Част I
Петър Дънов колежанин в Свищов

Част II
Прояви на Всемирното Бяло Братство в
Свищов 1900-1950

Част I

Петър Дънов колежанин в Свищов

1. Откъде идва Петър Дънов в Свищов

Петър Дънов идва в Свищов от Държавната реална гимназия във Варна. Там той изучава общообразователните предмети от онова време – Закон Божи, Български език, Аритметика, Геометрия, Естествена история, Рисуване, Геометрично чертане, Краснописание, География, Гражданска и всеобща история, Гимнастика, Нотно пеене, Физика, Рисуване, Българска история, Руски език, Френски език, Химия, Практическа геометрия и Алгебра. Освен общообразователни знания в него вече е започнала да се оформя и духовната представа защото по време на ученичеството си във Варна той живее при омъжената си сестра Мария в Евангелската църква в града.

Защо идва Петър Дънов да учи именно в Свищов? Това е най-подходящото място за продължаване на образованието му по две причини. От една страна защото в Свищов е създадено протестантско училище със свършена за времето си учебна програма, а от друга страна живеейки при омъжената си сестра той е повлиян от протестантизма – виждайки молитвените събрания в църквата, темите, които са обсъждани и въпросите, които са вълнували неговите сродници. За този период говори в спомените си Мария Тодорова:

“Той е живял при сестра си Мария. Тя се запознава с един момък, за който се омъжва и който е бил евангелист – методист... който живеел в самата евангелска църква в град Варна. След омъжването си Мария живее във Варна, в евангелската църква със съпруга си, а брат и Петър отива да живее при нея и учи ... гимназия в град Варна. По този начин юношата Петър Дънов се запознава с евангелистите-методисти. Той е живял ред години при сестра си в самата евангелска църква, присъствувал е на техните събрания и не е бил безразличен към тяхната форма за изучаване на Евангелието и приложението му.

Според спомените на съвременниците бракът на Мария с евангелиста Стамов е бил сполучлив. Мария има четири дъщери и един син. Както Мария, така и децата и са останали евангелисти и само една от дъщерите и става последователка на Учителя Дънов, т.е. на вуйчо си. Чрез евангелистите Петър Дънов отива да учи в Свищов, където има училище организирано от протестантите и то след завършването на V клас в гимназията в град Варна”. [1-532]

“Тогава първоначалното образование се е състояло от четири отделения като учениците, които се записват в първо отделение трябва да са завършили осем години. Така, че през 1872 година Петър е в първо отделение. След четири години завършва четвърто отделение, а това е 1876 г. През 1877-78 г. е Руско-турската война и дядо поп Константин Дънов и семейството му бягат от село Хатърджа /Николаевка/ и се крият от турските войски, така, че тази година Петър Дънов не е посещавал училище. Чрез евангелистите-методисти той отива да учи в Свищов, където се записва в Богословския отдел.”[2-531,532]

Навсякъде където учи – във Варна и Свищов, а после и в САЩ - Медисън и Бостън той е заобиколен със забележителни за времето си просветни дейци, а учебните заведения са с най-добри модерни програми.

Още във Варна сякаш за идването на Петър Дънов във взаимнопомощното училище то е издигнато в класно училище, реформирано е в реална гимназия “каквито в княжеството има само четири” в съответствие с Указа на Княз Дондуков

- Черкасски написан от проф. Марин Дринов само година преди постъпването на Петър през 1879 г. [3-118]

Благоприятните аспекти събират във варненската гимназия изтъкнати за времето просветители, с което за него става възможно да изучава достатъчен брой учебни предмети в последствие допълнени и разширени в Свищов, Медисън и Бостън.

Дават се най-благоприятни условия и за музикалното му образование – Петър Дънов има бъдеще на даровит музикант. Фактите потвърждават това. Тук той получава възможност наред със заниманията си в училище да взема уроци и по цигулка, с която не се разделя до края на живота си. Впоследствие Учителят, който има отлично изработен вкус към музиката дава на учениците си неземни музикални произведения, изявява се като виртуозен цигулар, композирал е над 170 музикални упражнения и песни. Чрез своите последователи прави достояние на човечеството Паневритмията – песните на хармоничните движения.

Такива благоприятстващи условия, които съвпадат с реалните исторически факти карат неговите биографи да твърдят: "Той винаги е бил от първите, и в повечето случаи всъщност направо първия" [3-116].

Петър Дънов решава да продължи в методисткото научно-богословско училище в Свищов.

2. Методистката мисия в България

Протестантската мисия в България се възприема като "съставна част от общия идеен процес на българското Възраждане - заместване на средновековния религиозен мироглед с модерен рационално-позитивистичен. Освен мисионери протестантските дейатели са учители и книжовници, носители на по-висока култура и прогрес." [4-62]

Двете течения на протестантизма си поделят територията за работа в страната – Северна България става район на действие на методистката мисия, а Южна България – на конгрегационалистката - съборянска църква.

Методистката църква, действала в Северна България води началото си от сбирките на група преподаватели и студенти от Оксфордския университет в Англия през 1720 г. известна като "Оксфордските методисти". Тя си поставила за цел пробуждане и засилване на вярата. На Общото събрание на методистката църква в САЩ през 1852 г при разглеждане на въпроса за източните църкви в Турция се отделя особено внимание на българите, "тъй като макар и вътрешно по-верующи от останалите тамошни народи, които поне имат библии, преведени на техния език, си служат с неразбираеми за тях текстове – гръцки или старославянски. Тези хора ... за разлика от другите... не са такива фанатици, а са кротки, търсещи, интересувачи се, предразположени са към религията и са много жадни за Божието слово. Останахме с чувството, че е наш дълг да изпратим мисия сред тях, щом условията се окажат подходящи".

Практически българите са без библия на новобългарски език и са лишени от Божието слово поради недостъпност на езика - гръцки или старославянски еднакво затрудняват разбирането на Светото писание. Именно това е една от целите заради които след петгодишни преговори с турското правителство през 1857 година в България са изпратени Д-р Лонг и Уесли Притиман да основат методистка мисия. [3-38]

В това се изразява протестантската мисия от онова време в България - чрез участието, организирането и подкрепата на превода на библията на новобългарски език да се помогне на българите, които са "много жадни за Божието слово". Тази потребност е отразена в доклада на инспектора на българските методистки мисии Фредерик Флокен от 1873 година: " На места Библията вместо

на гръцки се чете на черковно-славянски език, който за повечето българи е напълно непознат език.” [3-67]

3. Основаване и организиране на мисията в Свищов

След освобождението, в годините когато Петър Дънов учи в Свищов, “... в Северна България е имало мисионерска дейност на 9 места: Русе, Свищов, Търново, Ловеч, Орхание /Ботевград/, Лом, Плевен, Видин и Тулча.” [3-142]

“Началото на методисткото дело в Свищов е положено през 1863 година от д-р Алберт Лонг – американски мисионер, завършил богословие в Бостънският университет, професор и известен българофил, роден през 1832 година.” [5-72]

Като основател на методистката мисия в България той изучава българския език, народните нрави и обичаи . През 1863 г. при своите посещения на град Свищов, той се запознал с някои тогавашни градски първенци и на събрания в частни приятелски къщи придобил последователи. [5-72] Първият от тях, който се увлякъл в методизма е **Стоян Руевски**. Устройвали са събрания в дома на Стоян Руевски на които идвали по десетина души. [4-17,62]

Неговият син **Атанас Стоянов Руевски** става учител на Петър Дънов в Богословското училище. През 1887 година той заедно със Стефан Томов и Йордан Икономов полага подписа си като трети член на учителската комисия върху атестата за завършено образование на Петър Дънов. За директор на училището се е подписал И. С. Лад.

Малко повече от десетилетие преди идването на Петър Дънов в Свищов - “протестантите започнали агитация в Свищов за привличане на православни граждани към своето вероизповедание. За тая цел закупили места в града, построили си училищно помещение – сегашното Градско общинско управление и наредили в него мъжко и девическо училища. За тях те доставили всички съвременни учебни помагала, уредили физически и химически кабинети, наредили пансион. Програмата на училищата им била свършена за времето си.” [5-131]

4. Ученичеството

Петър Дънов тръгва за Свищов според някои биографи придружен от баща си свещеник Константин Дъновски. Пътуват с влак до Русе и оттам с кораб на австрийската корабна агенция - до Свищов. По онова време той е бил “силен и сериозен млад човек, вгълбен в себе си... Прощавал се е с домашните си ” [3-136]

В Свищов слиза на пристанището, където има два пристана – на австрийската корабна агенция и на руската корабна агенция, минава по мостика, покрай пристанищното кафене и за кратко време стига до Американското научно - богословско училище. Тук го приемат и записват двама от учителите му - Стефан Томов и Йордан Икономов.

Настанява се заедно с неговите съученици в пансиона на училището.

5. Състав на методистката мисия

В Свищов Петър Дънов заварва със своите съученици завършена базата на методистката мисия. Тя се състои от протестантски храм комбиниран с жилище за пастора и пансион за учащите, научно-богословското училище и печатницата към мисията, която работи и като издателство.

Сградата на училището гледа към хълма край града с люляковите храсти, където ще се отправя в утрините след като е посвирил на цигулка в пансиона с

озарено от светлина лице. От тази най-висока точка на хълма над града се виждат прекрасните изгреви и залези на Слънцето. Той предусеща и докосването до произведенията на велики мислители като древногръцките философи Питагор, Платон, Аристотел, Парацелзиус и други автори, които ще прочете.

Свещенослужител е назначеният от мисията пастор, който живеел със семейството си в Свищов. Имало е и пътуващ проповедник изпълняващ ролята и на разпространители на книги, печатница – издателство, ръководител на мисията и директор на училището.

6. Духовната атмосфера в Свищов

Свищов е бил един от най-аристократичните градове в доосвободенска а и в следосвободенска България. Това е място, където витае духа на будителство, просветителство и дарителство - един град, в който всичко смислено, ценно и красиво е построено с дарения.

Бъдещият Всемиров Учител на човечеството се чувства добре в атмосферата на духовни будители, просветители и дарители. Свищовци тачат Неофит Бозвели – радетел за духовна независимост както и възрожденският просветител Христаки Павлович – един от строителите на просветната основа на Възраждането. Високото гражданско съзнание съчетано с жаждата за знания накара родолюбивия дарител Филип Сакелариевич да направи още през 1812 г. първото дарение в България за училищното дело в родния си град като е дал значителни суми за свищовското образователно дело. През 1884 година се открива първата държавна търговска гимназия със средства от забележително дарение на Димитър Хадживасилев - тогава единствената на балканите държавна търговска гимназия, чиято сграда е наречена най-красивата училищна сграда в България – построена като умален модел на виенския университет. Две десетилетия след него Еленка и Кирил Д. Аврамови даряват значителна сума за построяване на читалищна сграда с театър, умалено копие на виенския театър. Венец на дарителството слага Димитър Ценов, който дава средства за построяване на Стопанска академия и превръща града в средище на висшето търговско образование. Общо около 600 спомоществуватели са допринесли за изграждане на училища, читалище с театър, църкви. Едва ли има друг град в Европа с толкова много дарители.

7. Изящните изкуства

През периода на учението на Петър Дънов в Свищов намират своите прояви и изящните изкуства - театър, музика, живопис. Създадено е *Театрално дружество*, а свищовските театрали дават представления в сградата, където е заседавало Второто Велико Народно събрание през 1881 година. След неговото преместване в София построената специално за целта сграда в градската градина се използва за театрални представления. Само за последните две години от обучението на Петър Дънов в Свищов са играни като театрални постановки следните драматургични произведения на български, руски, немски и френски автори:

1 "Велеслав и Милка" драматически етюд из българския живот, превод от руски;

2 "Дряновските чорбаджии", трагедия от Петко Франгов;

3 "По неволя доктор", комедия от Жан - Батист Молиер;

4 "Виновен", драма в 3 действия от П. Фос, играна през май 1887 г.;

5 "Невянка и Светослав", драма от 5 действия от Константин Величков;

6 "Изгубена Станка", драма в 5 действия от Илия Блъсков;

7 "Селски Годеж", комедия от Август Фон Коцебуе;

Музикалното изкуство в периода 1883-1887 г. също е било добре изявено в Свищов. Признат факт е че "Свищов, освен дето е изпреварил другите градове на България в няколко културно-просветни начинания, взел е преднина също и в музикално отношение." [14-30]

В града има композитори, певчески хор и оркестър. Сред музикалните прояви са и творбите на трима композитори – Цветан Радославов, написал в 1885 г. националния химн, Никола Живков, автор на "Шуми Марица" и Иван Д. Иванов, автора на първата завършена опера в България. Тук през периода 1883-1887 работи и диригентът на певчески хор "Кирил и Методий" Григор Тончев." [15-416]

Художествената живопис и сценографията достигат своите върхове в творчеството на свищовеца Николай Павлович. Той е художник, търсач на нови предизвикателства, възпитаник на Академията за изобразителни изкуства във Виена, специализирал е в Мюнхен. Като пръв български театрален художник-сценограф с академично образование, той е приложил таланта си на сценограф в театралните постановки започвайки с читалището в Свищов. Едновременно с това Николай Павлович е илюстратор на книги – негови са рисунките в атласите на д-р Петър Берон, на "Речите на Асен Първи" от Г.С. Раковски, изявява се като художествен критик. През 1885 година, докато Петър Дънов е в Богословското училище, Павлович участва в Сръбско-българската война.

Възрожденският дух на свищовските граждани подготвя и осъществява създаването на *първата Обществена библиотека в България* основана към читалището. Нейния фонд наброявал още в годината на създаването и две хиляди тома. По време на обучението на Петър Дънов – към 1886 година тя е добре уредена с правилник, инвентарни книги и каталог по отдели. [16-5] Към постоянно обогатявания фонд на библиотеката по решение на читалищното ръководство се добавя всяка новоизлязла българска книга.

В Свищов усилено работи и печатницата – издателство на методистката мисия. Дори през 1883 година въпреки, че е била затворена от правителството от януари до септември само за останалите няколко месеца до края на годината там са издадени общо 117 000 страници методистки материали.

8. Свищовските училища в периода 1883-1887

Свищов е на едно от видните места в културно-просветно отношение между другите градове в България. Едни от първите добре уредени училища са били в този град. Като се започне с първата детска градина на Никола Живков, и се премине през първото светско училище, наречено елино-греческо, на Емануил Васкидович и основано през 1815 година, първото класно училище, наречено славяно-елинско на Христати Павлович, основано през 1831 година, първото частно /приватно/ търговско училище на Димитър Шишманов създадено през 1872 г. и се стига до първата на Балканския полуостров Държавна търговска гимназия. Филип Станиславов от село Ореш, Свищовско е издал и първата печатна книга на новобългарски език, през 1651 г. Тук е създадена и първата българска обществена библиотека към първото читалище в страната.

От тези училища са излезли свищовци, които после са станали видни общественици, държавници, дипломати, професори, писатели, учители, лекари. През периода когато Петър Дънов учи в Свищов, там функционират различни по профил училища както заедно с обособено ученическо дружество:

Класно градско мъжко училище

Това е всъщност гимназията в Свищов, приемник на първото класно училище в България основано от на Христати Павлович през 1831 г. По-късно в това училище през 1923-1924 година ще учителства Боян Боев.

Девическо училище към женското дружество "Съгласие"

Това училище е построено в Преображенския квартал на града от женското дружество "Съгласие" върху място, което е дарение от Еленка К. Аврамова.

Държавна търговска гимназия

С решение на Народното събрание от 1883 година е основана Държавната търговска гимназия в Свищов – първата на балканския полуостров. Била е първоначално в сградата на турското училище в центъра на града, а от 1895 година се пренася в нова модерна сграда, проектирана от архитекта като умален модел на виенския университет.

Американско научно-богословско училище

Това училище е функционирало 22 години. То притежава съвършена за времето си учебна програма включваща 20 учебни предмета, модерни кабинети по физика и химия с учебни пособия и материали, преподаватели с бакалавърски степени от американски университети.

Неделно училище към църковната община

Създадено е по молба на читалищното настоятелство към църковната община за обучение на чираците в града.

Ученическо дружество

Когато във Варна е основано ученическото дружество "Просвещение" през 1879 г., Свищовското ученическо дружество "Плод" вече е било на 6 години, в него са членували ученици от свищовските училища и е имало утвърден устав от общинското ръководство.

9. По подробно за Американското научно-богословско училище в Свищов

В навечерието на пристигането на Петър Дънов в Свищов "училището е устремено напред към превръщането му в Американски институт за наука и теология" [3-148]

Сградата на училището е построена специално за методистката мисия и представлява архитектурно произведение наподобяващо модерната тогава виенска архитектура. За изграждането и е закупено подходящо място в центъра на Свищов и по план в нея са предвидени помещения за учебни класни стаи, за кабинети по физика и химия снабдени с надлежни пособия и учебни материали, отделени са помещения за учителския персонал.

Оборудваните кабинети по физика и химия, които са снабдени с материали и пособия, са спомагали за онагледяване на учебните занятия. Ръководството на методистката мисия счита, че за получаване на солидни познания по 20-те учебни предмета и за да бъдат випускниците на училището наистина годни за сериозна работа, всички научни въпроси трябва да бъдат разяснени на учениците с най-голяма обективност и яснота. Това обяснява създаването на кабинети по физика и химия в които опитите и упражненията заемат централно място в уроците. Както съобщава Стефан Ганчев по-горе: "... доставили всички съвременни учебни помагала, уредили физически и химически кабинети, наредили и пансион".

Пансиона, е предвиден да подслони ученици дошли от други места в Свищов. Той е събрал учениците на едно място бидейки тяхно убежище и дом – ползвали са го учащите младежи дошли от други населени места.

10. Печатницата към Методистката мисия

Тя е била добре уредена, снабдена с подходящи печатарски машини за качествен печат. Печатницата е функционирала и като издателство, което само за последните три месеца на 1883 година издава 117 000 страници методистки материали. В нея са се подготвяли за печат преводни религиозни издания, художествена литература и книги на местни издатели. Тук са работили автори, съставители, преводачи, художници – оформители [6-315,316]. Част от издадените, докато Петър Дънов е учил в Свищов, книги са:

1/ КРУМАХЕР. *Живота на Йоанна Златоуста*. Прев. от англ. С. Томов. Свищов, печ. на Америк. Евангелска мисия, 1883. 28 с.

2 / ЧЛЕНОВЕТЕ на *вероизповедание* и общите правила на Методистката епископална църква. Свищов, печ. на Америк. Евангелска мисия, 1883. 25 с.

3/ КАК ще изглежда на *съдния ден*? Свищов, печ. на Американската Евангелска мисия, 1884. 8 с.

4/ ТАЙНА *молитва. Важността и ползата* и. Свищов, печ. на Американската евангелска мисия, 1884. 20 с.

5/ ОБРЪЩЕНИЕ към Бога. Свищов, печ. на Американската евангелска мисия, 1885. 32 с.

6/ ХРИСТИЯНСКО *кръщение*. Прев. от англ. Свищов, печ. на Америк. Евангелска мисия, 1885. 5 282 с.

7/ БЪНЯН, Джон. *Пътешественикът от този свят до онзи*. Казано в подобие отсъновидение от Алегория. Прев. от англ. Ч.П. [вероятно Чалис П.] Пътешествието на Християновата жена и децата до Небесния град. Свищов, печ. на Америк. Евангелска мисия, 1886. V, 227 с.

8/ СТАРИЯТ *дървосекеч и внукът му*. Свищов, печ. на Америк. Евангелска мисия, 1886. 20 с.

9/ ЗЛОСЛОВИЕ или Юзда на разюзданий *язык*. Прев. от англ. Т. Константинов, Свищов, печ. на Америк. Евангелска мисия, 1887. 36 с.

10/ ПОВЕСТТА на Рут. Прев. от англ. С. Томов. Свищов, печ. на Америк. Евангелска мисия, 1887. 100 с.

11/ ХИЛБРУКСКИЯТ *воденичар*. Разказ за селския живот в Англия. Прев. от англ. С. Томов. Свищов, печ. на Америк. Евангелска мисия, 1887. 90 с.

Изм.: Лъчезар Георгиев "Свищов- издателски и печатарски център" стр. 267, 315/

12/ ТОД, Джон. *Лъснати диаманти*. Прев. от англ. Манола Ю. Икономова. Свищов, печ. на Америк. Евангелска мисия, 1887. 50 с.

11. Учителите

За учители били назначавани българи и американци – повечето с богословско образование и бакалавърски степени защитени в американски университети. И тук както във Варна за обучението на Петър Дънов се грижат забележителни учители и книжовници, носители на по-висока култура и прогрес. Сред тях с най-дълголетна служба в училището е

д-р Стефан Томов

Той е роден на 25 март 1850 г. в гр. Котел. Първоначалното си образование получава в родния си град. През септември 1862 отива в Малта и влиза в английския протестантски колеж "Сент Джулиен". През 1865 година постъпва в Робърт Колеж – Константинопол, където завършва през 1869 г.

Заема се с учителстване в Ямбол, Тракия през 1870 г. и в Котел, родното му място, през 1871-1872 г. Става чиновник в английската моряшка болница на 12 март 1873 година. Идва в Америка на 30 декември 1875 г.”

В САЩ Томов е завършил през 1877 г. богословски курс в Богословската семинария Дрю – Медисън, Ню-Джърси. Веднага бил назначен за пастор в една скромна методистка църква за една и половина година.

В началото на 1879 г. Стефан Томов се завърнал в България, като проповедник на Методистката Евангелска църква в Северна България. Първото му назначение било в Търново. В тоя град работил при големи мъчности през историческата 1879 г.

През 1880 г. е бил преместен в Свищов, дето работил като пастир и учител до 1892 г. През май 1884 в Константинопол Стефан Томов се жени за сестрата на Икономов, неговия колега от училището в Свищов - Адомица.

Стефан Томов е знаел 8 езика, членувал е в Дружеството на полиглотите в семинарията Дрю, град Медисън САЩ. Там получава степен бакалавър на духовните науки в класа от 1877 г. [3-106,107]

Като учител и като протестантски пастир в Свищов д-р Томов е оставил добри спомени между гражданството. Работил е като общественик. Бил е зачитан и уважаван от свищовските граждани.

Йордан Иванов Икономов

“Записан е в семинарията Дрю на 19.09.1871 от град Елена, България, роден на 19.09.1847 син на Иван Икономов. Получил образователна степен “Бакалавър по изкуствата” при обучението си между 1865 и 1869 в Робърт колеж, Константинопол.

Получава звание бакалавър по изкуствата в семинарията Дрю, щат Ню Джърси. Оженва се за Манола Г. Илиева на 12.09.1885. Става член и стажант пастор на Ню-аркското настоятелство.

На годишното събрание на методистката мисия в България от ноември 1876 година в Русе получава българското си пасторско назначение. Работи като пастор в Свищов от 1877 до 1881 година, в Търново – от 1881 до 1883 година, учител в свищовския богословски институт - 1882-1890, помощник ръководител на ловешкия район на Методистката църква - 1890-1891 и на Севлиево 1891-1893, книгоразпространител за България - 1892-1895 и 1904-1918.

Габриел Чалис

Габриел Чалис е американски методистки функционер, преподавател по английски език в училището. Той е пристигнал със съпругата си в България през 1875 година. Скоро след това тя заболява и почива в Свищов през 1877 г. През 1879 г. Чалис става ръководител на методистката мисия в Княжеството, а през 1891 става директор на богословското училище.

И. С. Лад

Член на Ню-Йоркската методистка църква, пристигнал в България със съпругата си през 1880 година и е директор на Богословското училище в Свищов през 1887 година по време на дипломирането на Петър Дънов.

Ат. С. Руевски

Ат. С. Руевски е учител, син на Ст. Руевски – първият свищовец, запознат от д-р Лонг с методистката идея. В бащиния му дом са провеждани събрания от методистките функционери Д-р Алберт Лонг, Гаврил Илиев и др. Присъствали са около десетина души, между които и Тодор Николов от Свищов, завършил в Русе курс за подготовка на местни методистки дейци.

Трайко Константинов

Трайко Константинов е роден в Щип, завършил е семинарията Дрю в Медисън, щата Ню Джърси САЩ със степен бакалавър на духовните науки, Става ръководител на мисията в Свищов към момента на завършването на Петър Дънов.[3-37]. От печатните издания на мисията се вижда че през 1887 г. Трайко Константинов е работил и като преводач на литература в тамошната печатница . Едно от заглавията подготвени с негово участие като преводач е:“ЗЛОСЛОВИЕ или Юзда на разюзданий язык”. Издадено от печатницата на Американската Евангелска мисия в Свищов през същата 1887 година, в която Петър Дънов получава атестата за завършено образование.

12. Съучениците

Това са младежи, повечето като него - идващи извън Свищов: **Христо Бъчваров, Иван Димитров, Петър Василев, Борис Тодоров, Иван Тодоров, Цветан Цветанов**. Един от тях, Пастор Цветанов споделя:

“Ние бяхме съученици в Свищовската американска гимназия и пансион. Бяхме в един клас и живеехме в една обща стая с много ученици. Той беше много добър и способен ученик, но най-силен и ненадминат беше в проповедта. Нас ни готвеха за евангелски проповедници – мисионери и затова имахме и час, в който изнасяхме проповеди върху някой стих от Евангелието или Библията. Неговите проповеди биваха неповторими – Словото Му вдъхновено, хвърковато. Всички обичахме да Го слушаме.

Той свиреше много хубаво на цигулка. Имаше навик да става всяка сутрин в три часа и тихичко със сурдинка да свири – така тихо, че никого не будеше. Аз съвсем случайно съм се събудял понякога и съм Го виждал и чувал. Свири леко и унесено, лицето Му цяло светлина и заляно в сълзи. След това излизаше вън от града на един хълм, на който имаше люлякова горичка да посреща слънцето и се връщаше за учебните занятия.

След завършване на училището пътищата ни се разминаха. Преди няколко години, обаче, на един конгрес на евангелистките пастори и проповедници в Плевен, Той дойде. Като ме видя, сложи ръката си на главата ми и каза: “Ето един истински пастор, един истински служител Божи.”

Тези последни думи пастор Цветанов изрече с видима гордост и радост. Значи той ценеше Учителя. Та за кого ли Учителят не беше гордост и радост за онези, които се бяха докосвали до Него и бяха опитали Неговата Любов, Мъдрост и Благост. [7-53]

Последният случай е предаден и в спомените на Борис Николов: “Спомням си един такъв случай. Беше дошъл един евангелски проповедник да се види с Учителя. Той или беше съученик на Учителя от протестантското училище от Свищов, или беше състудент на Учителя от САЩ. Той беше станал евангелски проповедник. Като го видя Учителят стана, отиде при него и се здрависа като каза следното: “Искам да поздравя един истински Божи служител.”. Ние стояхме като зашеметени. А на онзи скромн, евангелски проповедник очите му се насълзиха и той заплака. Учителят го потупа по рамото и след като го отведе малко в страни започна да разговаря с него. Ние не чухме разговора. След време лицето на проповедника се изясни, освети се и той се раздели със своя съученик сияющ. А ние, учениците на школата, видяхме, че Божият служител може да расте и вирее навсякъде, само ако Духът Господен го ръководи.” [8-225].

***(Текстът е добавен от съставителя)** Друг съученик на Петър Дънов е **Гаврил Душков**. Неговите спомени са записани от сина му Атанас Душков и са публикувани в «Изгревът», т. XVII, с. 640-642. Това е един много важен материал за проучване живота на Петър Дънов в Свищов.

13. Хазяинът

По време на част от своето обучение в Свищов, Петър Дънов живее на квартира при пастор Петър Тихчев. За него разказва Борис Николов: "Дядо Петър Тихчев беше пътуващ проповедник с Библия в ръка, преминава от град след град и проповядва. Той по едно време е бил и евангелски пастир в Свищов. ... Случва се така, че той наема квартира в дома на Петър Тихчев. Там прекарва в неговия дом. Дядо Петър имал две дъщери ученички, които са били вече девойки. Дядо Тихчев разказваше, че Петър като ученик е бил силен по успех, честен, много скромен и смирен. По часове е четял и след това свирел на цигулка** (**Забележка на съставителя:** В раздел VIII, подраздел Б, точка 5, сме публикували кой е учителят по цигулка на Петър Дънов). Понякога е разговарял с двете дъщери на дядо Петър, но разговорите са били изключително върху музика, наука и други въпроси, засягащи духовния живот на човека.

През зимата на третата година съпругата на дядо Петър започнала да го безпокои непрекъснато. Тя харесала Петър Дънов като младеж и като евентуален бъдещ жених на по-голямата си дъщеря. По цяла нощ не спяла, само охкала и пъшкала, непрекъснато ръгала в реброто дядо Петър и му надумвала едно и също. "Ще изпуснем тоя ангел от къщи и ще си отлети по света, а той е само за голямата ни дъщеря. Трябва да я сгодим за него и да ги оженим." Дядо Петър все се дърпал, било го е срам, било му е неудобно, как да говори на това скромно момче такива неща? Но бабата не го оставяла на мира. Накрая дядо Петър започнал често да му чука на стаята, да го посещава и да разговаря с него. Но разговора все вървял на богословски теми. Нали дядо Петър е евангелски проповедник! А Петър Дънов се учи в евангелско училище и трябва да стане също проповедник. Тогава като се съберат двама евангелски проповедници, за какво могат да говорят освен за Бога. А дядо Петър влизал при квартиранта си за съвсем друго. Той искал да подхване разговора така, че има дъщеря за женене и че не било лошо Петър да се задоми за дъщеря му, защото според правилата всеки евангелски проповедник трябва да има жена и семейство, за да не бъде изкушаван от нечестивия в тая насока. Но когато отварял уста да поеме тази тема, то квартиранта му Петър отклонявал разговора в съвсем друга посока. Създавало се изключително напрежение. От една страна бабата непрекъснато го ръчкала и скърцала със зъби, от друга страна дядо Тихчев се съгласил на нейния план, но нищо не излизало на яве. А от трета страна над дома им са се събрали тежки облаци. Било е невъзможно нито да се спи, нито да се диша, нито да се живее. А квартиранта им Петър все едно, че нищо не забелязва и си продължава да си посещава училището. Но един ден тези градоносни облаци над къщата им изведнъж се сблъскват, светкавица прорязва небето и пада върху дома им. Голямата дъщеря, която са я готвили за годеница на Петър внезапно се разболяла и след три дни почива. Гръмотевица раздира дома на дядо Тихчев. След погребението дядо Петър викнал и заплакал: "Ожени ли я жено? Не разбра ли, че ангел слязъл от небето на земята ни за жена отива, ни за жена се жени, защото той е горе оженен за Господа Бога". Бабата подсмърчала и оплаквала и дълги години не могла да прежали първородната си дъщеря хубавица.

Дядо Петър Тихчев десетки години като евангелски проповедник посещава села и градове. Той продължава по своя път. Той не е безразличен към дейността на Петър Дънов по онези години. Контактува с приятелите и понякога разказва за годините когато Петър Дънов е живял в неговия дом. И този случай ние го чухме от него и го предаваме на следващото поколение." [9-19]

В друга версия има продължение на този случай, в който се говори и за втората дъщеря на Петър Тихчев. Жената на пастира казала на мъжа си: "Туй момче ще завърши сега и ще си отиде, а пък е много добро. Да оженим едната

дъщеря за него! Гледай да го заприказваш и да разбереш, като завърши, кога смята да се ожени.

Тъй, ама всякога, когато той отивал при Учителя, Учителят го заприказвал нещо из Светото Писание, Библията, много исторически работи и все не оставало време. Като се върнал при жена си, тя почвала да му се кара: "Ще изпуснем човека, ето учебната година завършва, ще изпуснем човека, ти ще се наложиш и ще му кажеш: "Аз ще ти разправам този път!" Няма да чакаш той да ти разказва!"

Обаче става така, че дъщерята през нощта се разболява и то толкова бързо, че умира през нощта. От каква болест точно, не се знае но за една нощ се разболява и умира. Тогава жена му казала: "Да оженим малката дъщеря, да го не изпускаме, защото такъв човек не можем да намерим!" Те канели Учителя понякога да свири, защото свирел хубаво на цигулка. Отивали при него и Го молели да им свири. Той взимал цигулката и им свирел. Така че често им посвирвал и затова също не искали да го изпуснат. И протестантите станали причина да го изпратят в Америка да следва, именно от Свищов.

Майката започнала сега да го желае за втората дъщеря. Пастирът отива пак при Учителя с тая цел, но пак става нещо, че не може да го запита по тоя въпрос. Жена му отново почнала да му се кара: "Годината свършва, пък ти си такъв, че не можеш да го заприказваш за това. Наложил се!"

И когато един ден се наложил и го заприказвал за женитби, то разболява се и малката дъщеря и умира. А после жена му като плакала, мъжът и пастирът, и казал: "Жена, тоз човек е свят човек, той не е обикновен. Ето, умряха и двете ни дъщери." И плаче човекът, защото са били нахални и, иска не иска, искали да му се наложат. "Затуй умряха и двете ни дъщери"[10-75]

Същия случай е разказван от самия Петър Тихчев. "Бях евангелски пастир в Свищов. При нас на квартира дойде да живее Петър Дънов, ученик в прогимназията. Ние имаме две момичета, дъщери, също ученички. Петър беше силен ученик, умен, честен, но много скромен, смирен. От училище право в къщи се прибирал, по часове четеше и много свиреше на цигулка. Понякога общувал и с дъщерите, като разговорите Му бяха изключително около науката, музиката и други подобни. Живял тъй три учебни години при нас. През зимата на последната година, един ден моята баба ми рече: "Петре, Петърчо завършва гимназия, приближава време да си излезе от нас, аз мисля, че Бог ни е изпратил този ангел в къщи и ние не бива да го изпускаме. Затова ти иди при Него и Му кажи да го сгодим с нашата дъщеря". "Що думаш, бабо, и рекох аз. Момчето с нищо не е дало повод за такова нещо. Как ще Му кажа, мене ме е срам. Не, не мога аз да Му кажа, макар че и аз от сърце бих желал да стане такова нещо."

От тоя момент бабата не ми даваше мира. Щом останем сами почва: Дърто, ти не си добър баща, не мислиш за децата си. Ето ще изтървем това прекрасно момче, де ще намериш като Него?" И това се повтаряше всеки ден, всяка нощ. Аз изгубих търпение, станах нервен. Един ден и викнах: "Разбери, не мога, срам ме е. Но не мога повече да търпя твоите упреци, затова обещавам ти, от днес нататък ще търся момент да се реша и да Му Го кажа." И почнах често да Го посещавам в стаята му. Опитвах се да заведа разговор на желаната тема, а Той дали се не сещаше или нарочно го правеше, все отклоняваше разговора на други теми, а в това време бабата обикаляше наоколо и ту дума ще подхвърли, ту с мимика ще ме насърчи, а аз пак отложам. Създаде се между нас една тежка нервна атмосфера... Точно тия дни дъщерята, готвена за годеница внезапно се разболя тежко и за три-четири дена почина. Петър не узна нашите разпавии. След погребението и с болка на сърцето викнах: "Ожени ли я бабо? Не разбра ли, че това момче не е дошло на земята да се жени?" [11-543]

За Петър Тихчев разказва сестра Петранка Чернева от Русе, че пеел много хубаво духовни песни. [12-668]

Веднъж Петър Тихчев сънувал сън, че върволица хора върви по шосе в едно поле и всички идват към вратата на една голяма огнена пещ, той видял че до нея стои един чер великан, който грабва идващите и ги хвърля в огнената пещ. Отдясно на пещта стоял и Христос, който от време на време хващал някого за ръката и му посочвал един светъл път нагоре, дето го поемат ангелите.

Вече приближавал и неговият ред, за да бъде хвърлен в огнената пещ, и той взел да трепери от страх, но когато дошъл, неговият ред и черният великан току да го хване, Христос вдигнал ръка и му казал: "Оставете го. Той е мой!". Разказващият Георги Куртев добавя: най-милото, най-радостното и най-желаното е един ден Христос да ни хване за ръката и да каже: "Този е мой! Елате с мен!" [13-323]

14. Религиозните общности

Разнообразен е етническият състав на населението в Свищов, всяка група е представена с религия и религиозна институция с нейните храмове, настоятелства, свещенослужители и свещени книги. Петър Дънов намира събрани в един град три от десетте религии изучавани в Научно-богословското училище, с техните храмове като места за събрание, учение и молитви. Изучавайки история на религиите той има възможност да наблюдава в Свищов живота на свещенослужителите и паствата, запознава се още по дълбоко със свещените книги на Християнството.

Методистката протестантска мисия е представена в това съжителство с другите религии с църква към която има жилище за пастора и методистко училище с Богословски отдел и пансион за учениците.

Най-многобройна е традиционната православна църква с храмовете "Св. Димитър", "Свети Петър и Павел", "Свети Пророк Илия", "Свето преображение", "Св. Св. Кирил и Методий", "Свето Възнесение", Съборната църква "Света Троица" и манастирската църква "Света Богородица". Нейните свещенослужители са били опозиционно настроени към мисията и прокарвали в общината местни нареждания според които всеки, който провежда каквато и да е било публична проява, трябва да получава специално разрешение, а чиновниците просто не ги издават. [3-142]. Малка част от населението посещава Римокатолическата църква. Това са главно търговци римокатолици, които били поданици на западно европейски държави и имали привилегировано положение в Турската империя, както и 5-6 семейства от местното население. Юдаизма е изповядван сред придошлите от Румъния в Свищов 15-20 израелски семейства, които за религиозните си нужди имали хавра и свещенослужител при нея. Те се установяват в града покрай търговията им с храни – били са посредници на румънски търговски къщи в Браила и Галац, закупували са храни в града и ги изпращали по Дунав. Многобройното турско население посещава мюсюлманските джамии - храмовете на Исляма и си има своите свещенослужители – ходжите и своя свещена книга - Корана. [5-74]

Промяната на света, която носи Петър Дънов в Свищов ще направи след години, негови последователи протестантския пастор Петър Тихчев, който ще вземе участие в първите срещи на Синархическата верига. Тази промяна ще накара да чете Словото от беседите православен свещеник, ще заинтересова да посещава молитвените събрания на свищовската група един ходжа – зетя на дядо Юсуф от махала Чифте кафене, а един равин в София ще проучва, прилага и занесе Словото от беседите на Учителя в Израел.

15. Учебните предмети

Преподавани са около 20 предмета. Някои от тях са продължение на изучаваните във варненската гимназия, повечето са нови и предизвикват интереса

на Петър Дънов. В момента на своето завършване през 1887 година той показва отличен среден успех 4.55 /по петобалната система/:

- 1/ Закон Божий
- 2/ Старобългарски език
- 3/ Български език
- 4/ Английски език
- 5/ Френски език
- 6/ Психология и Логика
- 7/ История и География
- 8/ Математика
- 9/ Естествена История
- 10/ Физика
- 11/ Химия
- 12/ Политическа Икономика
- 13/ Рисуване
- 14/ Тълкуване на Светото Писание
- 15/ Доказателство на Християнството
- 16/ Църковна История
- 17/ Догматично Богословие
- 18/ Хомилетика (красноречие в проповядването)
- 19/ Пасторско Богословие
- 20/ История на Цивилизацията

Петър Дънов има стремеж към духовното, и показва отличен успех по предметите свързани с религиозната практика и теория - Тълкуване на Светото Писание и Пасторско Богословие. Един от неговите съученици - пастор Цветан Цветанов е впечатлен от хвърковатото му слово, когато са държали учебни проповеди върху някой стих от Евангелието - на Петър проповедите били ненадминати: "Неговите проповеди биваха неповторими – Словото Му вдъхновено, хвърковато. Всички обичахме да Го слушаме."

Съпътстван от своя щастлив успех в образованието, той ще има възможност да изучава по-нататък тази тематика още по-задълбочено. Борис Николов заявява: "Преподавателите му са видели, че е способен ученик, който свири добре на цигулка, изпълнява много добре богословски - евангелски песни, което много се ценяло едно време и му предлагат да отиде да следва в САЩ в семинарията Дрю в град Медисън, щата Ню Джърси – САЩ [8-223]. Тук изтъкнатите просветители и педагози преподавателите Юфам, Стронг, Бъц, Милей и Крукс от "голямата петорка" ще го запознаят още по-нагледно и впечатляващо с предметите от свищовското училище, но вече разширени и обогатени с допълнителни знания. В своята самостоятелна работа ще ползва новооткритата библиотека към семинарията в която се получават всички големи религиозни и литературни списания от Англия и САЩ.

Измежду изучаваните там предмети като продължение на обучението му във Варна и Свищов са включени:

- Текстологична теология,
- Новия завет,
- Историческа теология,
- Систематична теология,
- Практическа теология,
- Реторика,
- Проповед от амвона,
- История на проповядването,
- Пасторски задължения,

16. Уроците в свищовското Богословско училище

По **религия** е преподавал Стефан Томов, като е разглеждал "10-те религии в света всичките целящи да приблизят човека до Бога"[3-154].

По **История на цивилизацията** – Йордан Икономов ги е водил на разкопките на древния римски град Нове край Свищов – където им е показвал останките на театър, военна болница, жилищни постройки, църкви, бани и къщи на офицерски семейства.

Английски език – Габриел Чалис е предал на Петър висши езикови умения овладени до степен да му позволят да усъвършенства бързо говоримия английски език по време на следването си в САЩ и да стане любим оратор на колегите си при студентските излети сред природата. Писмените умения по английски език са изградени пак под вещото ръководство на Чалис. Те са видни от изящния почерк, с който Петър е написал тезисът при завършване на семинарията озаглавен "Миграцията и покръстването на германските племена" [3-297]

Хомилетика – всеки ученик е подготвял учебна проповед и я изнасял пред своите съученици и преподаватели в местната методистка църква. Петър Дънов усвоява уменията по този предмет така, че с лекота подготвя своите ненадминати учебни проповеди, изтъкани от хвърковато и завладяващо слово.

Физика - занятията се провеждали в отделен кабинет по физика, където научните факти са били демонстрирани с подходящи уреди, физичните явления били наблюдавани с възможност за възпроизвеждане, а изводите били доказвани с демонстративни опити.

Химия - в отделен кабинет по химия са провеждани занятия отново с онагледяване на учебния процес, с провеждане на опити с веществата при изучаване на техните свойства и взаимодействия. Използвали са апарати и химикали доставени от чужбина.

И учебниците

Учебниците са написани специално за подготовка на протестантски мисионери, добре са илюстрирани, приятни за ползване. "Те са невероятни, точно очертани, някак нежни и добри рисунки на нежни и добри деца, жени, мъже, животни, растения. Картинките им са пълни с топлина и толерантност"[3-154]

17. Правоспособният пастор

След завършването на обучението си в Научно-богословското училище в Свищов Петър Дънов получава както атестат за успеха, така и сертификат за правоспособен пастор. Какви черти са били присъщи за външността и характера му дават описания от периода на първата му работа в село Хотанца, където "с неговата благородна осанка, благо слово и с цигулката си открива на млади и стари непознати духовни хоризонти." [3-176]

Какъв преподавател е бил Петър Дънов в село Хотанца разказва Галилей Величков по спомени на Ангел Хаджийски: "Един ден в селото пристига млад, спретнато облечен човек с граждански дрехи и куфарче. Под едната ръка той притискал странна цилиндрична кожена кутия – неговата цигулка. Без вълнение,

но с дълбока увереност пред децата застана очакваният преподавател и с необичайна вещина той ги повежда по началните стъпки към малкото и голямо знание. За него не е било трудно да ги приучи на четмо и писмо. Известна е методиката за усвояването на подобно знание. Но на всички е правило впечатление неговата способност да предаде голямото знание втъкано в природните процеси, на детски език да го опрости и да го направи разбираемо. Това той най-често е правел, когато повеждал децата навън по полето и из близката дъбова гора. Така часовете извън класната стая са били не само часове на отдых и освежаване, но са били часове на богато усвоено знание за неизброимите процеси на великата природа. Но ето че часовете в класната стая започнали да стават приятни и очаквани. Много пъти той влизал в клас със своята цигулка.

Тогава децата притаявали дъх. Те за пръв път виждат музикален инструмент различен от познатата им гайда или пискливия кларнет, който всяка неделя слушали на хорото. За пръв път чуват песнички, които заучавали бързо. За първи път зазвучават мелодични напеви, които приличат на песните слушани по седенки, но някак си по-мелодични, по-хармонични, действащи направо на техните детски сърдечни струни. Слушайки тази странна, милваща музика, децата напускали класната стая без обичайния глъч и шум. Напускали класът преобразени. Това направило силно впечатление и на родителите, които по-сетне са имали възможност в своя дом да чуят пеещата цигулка.”[17-141]

Тези свои черти той запазва и при постъпването си в семинарията Дрю в град Медисън щата Ню Джърси, САЩ, където негови преподаватели са: Джеймс Стронг, Самуел Юфам, Джон Милей, Доктор Крукс, Доктор Бъц, наречени “голямата петорка”.

От спомени на негови състуденти в САЩ се вижда, че както в Свищов той е бил любимец на съучениците си – по думите на пастор Цветан Цветанов “Всички обичахме да Го слушаме”. Така и по късно при следването му в САЩ. Състудента на Петър Дънов старозагорският адвокат Иван Желязков Сливков споделя: “той беше скромнен, тих, силен в учението... Беше красноречив и имаше дар слово. Когато почнеше да говори, всичките студенти млъкваха и Го слушаха с внимание и уважение... Свиреше чудесно на цигулка и това изкуство можеше също така да го направи един от най-богатите хора в Америка. Но Той свиреше без пари. Често студентите излизахме на екскурзия в просторните лесове. Той увлекателно говореше за красотата и необятността на Вселената, за величието на Бога. “Погледнете, казваше Той, каква премъдрост, каква хармония, каква велика разумност има в звездното небе. Погледнете малките цветенца и поточетата. Кой поддържа тази красота около нас?” Разговорът водеше на отличен английски език.” [17-143]

Част II. Прояви на Всемирното Бяло Братство в Свищов 1900-1950

А. Основаване на братска група в Свищов от Стефан Тошев

1. Стефан Лазаров Тошев

**Кратки биографични данни за Стефан Лазаров Тошев
образувал братския кръжок в гр. Свищов през 1920 г.
и писма на братята и сестрите от Свищов.**

Стефан Лазаров Тошев е роден на 13/26/декември 1886 г. в гр. Севлиево. Починал на 2 януари 1978 година също в гр. Севлиево. Израства в патриархално семейство. Баща му се занимава с търговия и джамбазлък, майката е домакиня. Стефан е имал по-голям брат Христо, изявен художник, участник в освободителните борби на Македония, но починал много млад. Имал е и две по-малки сестри.

Родителите му са били дълбоко религиозни. При всички празници и неделни дни семейството редовно посещава близката до домът им църква "Св. Илия". Майка му е имала лечителски дарби. Между жените в махалата единствена е била грамотна. Баща ѝ – хаджия, богат човек я изпраща в училище. Във второ отделение тя наизуст е казвала "Верую".

Началното си и прогимназиално образование Стефан завършва в родния си град, а гимназия завършва в гр. Габрово, в известната Априловска гимназия. Бил е буден младеж с широки интереси. Като ученик чете атеистична литература и става безверник.

През 1906 година в Севлиево идва господин Петър Дънов, който изнася сказка в севлиевското читалище "Развитие". На тази сказка присъства и Тошев. Той разбира, че господин Петър Дънов е завършил богословие и медицина в Америка. Сказката му прави силно впечатление и моли да бъде приет на разговор. Господин Петър Дънов го приема на другия ден в хотела, където са разговаряли повече от три часа.

След завършване на гимназия от 01.IX.1907 г. до 31.VIII.1913 г. е учител в с. Кръвеник, Севлиевско. През този период чете философска, духовна и окултна литература. Тогава се запознава със Софрони Ников, Председател на Теософското общество в България, който е изнасял сказки из областта на теософията. Стефан Тошев си купува теософска литература и през 1909 година става член на Теософското общество, като получава диплом за това, изпратен му от председателката на Теософското общество Д-р Ани Безант от Адиар в Индия. През май 1909 година, заедно със Софрони Ников отиват в Будапеща на Международен теософски конгрес, където лично се запознава с Д-р Ани Безант, Д-р Рудолф Щайнер и други видни водачи на теософското движение.

В началото на 1911 г. Стефан Тошев научава, че господин Дънов е духовен Учител. Той научава адресът Му и пожелава да се срещне с него. Такава среща се осъществява през м. август 1911 година в гр. Търново, където на два пъти

са водили обширни разговори. След това започва кореспонденция между двамата. От 1912 г той получава вече официални покани за Съборите на Бялото братство. Тошев връща дипломата си и напуска Теософското общество. Той става един от изключително ревностните последователи на Учителя Петър Дънов. Като такъв, той е определен от Учителя за Ръководител на кръжока на Бялото братство в гр. Севлиево, а по-късно за "Старши брат".

От 1913 до 1917 година Тошев следва право в Софийския държавен университет. Като юрист, той е заемал различни длъжности в различни градове на страната. Първото си назначение получава в Русенския Окръжен съд, като мирови съдия. Избран е за Председател на Дирекцията за стопански грижи и обществена предвидливост в гр. Русе. Едновременно с това, там той общува с последователите на Учителя. От 2.XII.1919 г. – 10.IV.1921 г. е назначен за мирови съдия в гр. Свищов и началник на Съдебно – контролния отдел при комитета на СГОП /Стопански грижи и обществена предвидливост/. В с. Карайсен основава съдилище. След Свищов, Ст. Тошев работи като следовател, съдия, прокурор в Окръжните съдилища на гр. Видин, гр. В. Търново, гр. Шумен, гр. Севлиево, гр. Кърджали. От 1934–1948 година е адвокат в гр. Севлиево, където е семейството му, след което се пенсионира.

През 1937 година той издава книгата си "Вечните истини" /отдавна библиографска рядкост/. По темите и съдържанието си, тя е нещо като окултна енциклопедия – наситена с ценни цитати от Стария и Новия завет, от Учителя и от окултната литература. Когато през 1957 година духовната литература беше инкриминирана, от домовете на последователите на Бялото братство, включително и от домът на Ст. Тошев, по най-брутален начин беше иззета и унищожена цялата духовна литература, беседите на Учителя, библията и т.н. Стефан Тошев обаче успява, чрез съмишленици и приятели отново да си набави беседите и започва да работи "конспиративно" като написа хиляди страници с ценни извадки от беседи, с мисли от Учителя и друга окултна литература. Много години той ги изпращаше в братските кръжоци в страната. Тези материали се преписваха и препращаха по график до братята и сестрите в страната. Тях той наричаше "Кратки духовни съчинения". Някои от материалите изпращаше до съмишленици на братството в чужбина. Преди да напусне гр. Русе, Стефан Тошев отива в София при Учителя и го моли да му посочи в кой град да иска назначение. Учителят се усмихнал и казал: "Отгоре всичко знаят. Те знаят за твоето желание да бъдеш полезен на Делото Божие и ще се нареди да бъдеш назначен, там, дето трябва". Русенския кръжок му устройва прощална вечеря. На нея сестра Софка Явашева казва: "Сестри и братя, да пожелаем щото в Свищов чрез словата на брат Тошев – тази тръба Божия, в скоро време да се образува кръжок."

В Свищов, Стефан Тошев се запознава с много интелигентни граждани с духовни интереси. При срещи и гостувания в домовете им, той е говорил на духовни теми, за Учителя Петър Дънов. Оказва се, че там е имало много готови души, които с радост приемат това духовно учение.

Под номер 6 е вписан Стефан Лазаров Тошев, пенсионер, ръководител на клона на братството в Севлиево. По сведения на д-р Благовест Тошев, Стефан Тошев е бил старши брат определен пожизнено от Учителя.* /По-подробно за Стефан Тошев - биографични данни, срещи и писма на Ст. Тошев с Учителя Петър Дънов, с брат Боян Боев и още много други негови приятели и съидейници, за негови опитности и преживявания както и за братската група в Свищов виж "Изгревът на бялото братство пее и свири, учи и живее". Том 1, 13. София, Библ. Житен клас, 1993, 2000.

2. Анчо и Нешка Аневи

"Неговата мисия в Плевен
е същата както едно време
беше Вашата в Свищов"

Първото семейство, с което Стефан Тошев се запознава в Свищов, е това на пощенските служители Нешка и Анчо Аневи. С тях той поддържа близки връзки и кореспонденция до края на животът им.

Анчо Анев е роден в Севлиево, съпруг на Нешка Анева. Ръководител на братската група в Свищов, бил е сред поканените на събора във Велико Търново през 1920 година заедно със Слави Гюдеров и Гено Александров. Заема длъжността началник на пощата в Свищов, когато го преместват в Плевен и той изпълнява същата задача, каквато Стефан Тошев в Свищов – основава братски кръжок там. За него Нешка Анева споделя в писмо до Стефан Тошев: "Анчо все е същия. Много е предан, много ревностен въобще добре отива с Божиата помощ".

Нешка Анева е била много нежна, фина жена, безкрайно предана на Учението на Учителя. Премества се да живее на "Изгрева". Посещавала е занятията на общия окултен клас [19-573] През войната 1943–1944 Нешка е евакуирана заедно със семейството на сина си Иван Анев в Севлиево при близки на съпруга ѝ, вече покойник. Той е бил родом от Севлиево. Там тя общува със семейство Тошеви.

3. Тук виждам светлина вечер

През 1922 г. Учителят дойде в Свищов и изнесе публична беседа в читалището. Тъй като някои Го апострофираха, Той вече не изнесе публични беседи. Беседи пред приятелите обаче изнесе доста. Беше на квартира у сестра Нешка Анева. Тя Го и переше. Когато няколко години [по-късно] у нея гостувал сливенският ясновидец Георги Сотиров, той сочел към мястото, гдето била една дюлка, и казвал: "Тук виждам светлина вечер". Тогава тя се сетила, че точно там тя изливала сапунената вода, когато прала дрехите на Учителя.

4. Д-р Димитър Халачев

Второто семейство, с което се запознава и общува Стефан Тошев, на което излага своите духовни възгледи и познания е това на зъболекарите Иустина и Димитър Халачеви.

Д-р Димитър Гр. Халачев е роден на 20.VIII.1872 година в гр. Свищов. По майчина линия е потомък на известният Катранов род и на рода на Проф. Д-р Г. Атанасович, а по бащина на родът Събеви. Те са дали много не само на Свищов, но и на България, за нейният духовен, културен и икономически просперитет. От тези родове произлизат наши възрожденци, революционери, борци за свобода. След завършване на петокласното училище на Христати Павлович в родния си град, Димитър отива в София и там завършва първото у нас фелдшерско училище. Работи като фелдшер в Свищовската болница и с. Белене. През 1905 година заминава за Русия. В медицинския университет в гр. Киев той завършва зъболекарство.

5. Д-р Йустина Халачева

През 1909 година Димитър се завръща в Свищов, заедно със съпругата си Д-р Йустина Разворович, също зъболекарка и негова състудентка. Тя е родена в град Киев през 1885 година. Произхожда от заможно, интелигентно семейство. Баща ѝ е бил свещеник в град Киев. Била е музикална, свирила е на пиано и в Свищов с кораб донасят собственото ѝ пиано. Владее френски език, чете руска и френска литература, бързо научава и български език. Идвайки в Свищов, семейството се настанява в хубава едноетажна къща срещу Търговската гимназия, където разкриват и зъболекарския си кабинет. Те са първите дипломирани зъболекари в града.

Д-р Йустина Халачева разказва как е попаднала на Словото на Учителя:

- Родена съм през 1885 г. в Киев, по народност руския. Бяхме състуденти с мъжа ми, българин, който учеше в Киев, като мене зъболекарство. След свършването ние се прибрахме в България и се настанихме в Свищов, тъй като мъжът ми е родом от този град. Там заедно работихме зъболекарство.

Когато преглеждах книгите на нашите хазяи, натрупани на тавана, в ръцете ми попадна едно томче от беседите на Учителя – беше втората серия "Сила и живот". Прелистих отначало твърде небрежно книгата: какво ли ще иска да каже този неизвестен автор, чието име просто никъде не беше означено. Достатъчно беше да прочета само няколко изречения, за да почувствам необичайната дълбочина на мисълта, правдивостта на сравненията, топлотата и искреността на автора, неговия бодър оптимизъм и свежест. Така се зачетох. От всяка страница сякаш се откриваше някакъв прозорец пред очите ми, сила нахлуваше в гърдите [21-713,714]

Промяната, която настъпва в живота на д-р Халачева след като се запознава със Словото на Учителя личи от едно писмо до основателя на групата в Свищов, Стефан Тошев, написано през 1927 г.:

"Когато дойдох в България плашеше ме самотата в която бях изпаднала, всичко ми беше толкова чуждо и неприветливо, а сега с всичката си душа се отдадох на нови чувства, които неделимо ме свързват с братя и сестри."

6. Книгите на Учителя станаха мои настолни книги

По-нататък тя разказва как се е създала братската група в Свищов.

"През 1921 г. в Свищов беше на служба прокурор нашият брат от Севлиево Стефан Тошев. Той организира първите братски събрания. Събираха се приближени приятели, пееха песни и четяха беседите на Учителя. *Книгите на Учителя станаха мои настолни книги*. Аз усещах сякаш се преродих и заживях нов живот: живот на светлина и радост – радостта на духовния живот, която и досега не ме е напуснала, въпреки изпитанията.

Когато отидох за пръв път при Него, усещах едно особено чувство – чувство на чистота, на святост. Веднага ми направи впечатление фактът, че ме заговори, като че е познавал баща ми:

-Вашият баща е свещеник.

Аз никога не бях казвала пред никого това, че баща ми е свещеник, следователно Той можеше да знае това само по някакъв друг път, чрез вътрешно познаване. [20-714]

Д-р Йустина Халачева с усърдие се залавя да прилага истините от словото на Учителя с работа върху себе си. За нейната непоколебима увереност в този си стремеж и десетилетие по-късно тя споделя в писмо до Стефан Тошев: "За туй преизобилие, което ни дава Господ много нещо не иска от нас – да изпълним Неговата Воля. Така твърдо вярвам брат че не ще се разкае Господ загдето ни

приблужи при себе си, защото вън от Него няма никакъв смисъл в живота.”

През м. август 1909 година се ражда първата дъщеря на д-р Димитър Халачев и д-р Йустина Халачева - Александра /Саша Д-р Дим. Халачева/. Две години по-късно през 1911 година се ражда и сестра ѝ Надка Д-р Дим. Халачева. Създадено е едно добро интелигентно семейство, живеещо в духа на християнските добродетели. Още съвсем малки 5–6 годишни, двете сестрички ходят в католическия пансион в града, където учат френски език, музика и духовни песнички.

По време на войните Д-р Халачев е мобилизиран по фронтовете и Д-р Халачева сама се справя с работата в кабинета, домакинството и децата. Около 1918 година семейството си закупува своя собствена къща, също така обширна и удобна в съседство с предишната.

7. Салон за молитвени събрания

Когато през 1919 – 1920 година в Свищов идва мировия съдия Стефан Тошев и се създава Духовния кръжок на Бялото Братство, домът на Халачеви е мястото на братските събрания. Като делови и инициативен човек Д-р Халачев построява специален за целта салон в съседство с къщата. Обзаведен е подходящо и украсен с духовни картини. В централната част на стената е поставена голяма красива икона на Исус Христос, в червена мантия с вдигната ръка за благослов. В този салон са ставали духовните сбирки на братята и сестрите, там са се правили молитви, пеели духовни песни, четели са се беседи, които редовно им били изпращани, беседвали. Там е идвал и Учителя, да се запознае с приятелите, броят на които бързо е растял и Свищовското братство по-големина става второ след Софийското.

Нешка Анева споделя в писмо със Стефан Тошев мнението си за Йустина и Димитър Халачеви: ”Брат и сестра Халачеви /зъболекарите/ отиват много добре и двамата – отлично даже също и дечицата им. Редовно и с жажда посещават събранията ни и много са радостни и доволни всякога. По един път през седмица и у тях е наредено събрание от по-тесния кръг.”

8. Карнавалът и мечът Господен

По спомените на Борис Николов [8-388]: ”Братството в Свищов през първите години вървеше много добре. Братя и сестри възхитени от братския живот направиха комуна, хранеха се заедно, четяха беседи, излизаха на изгрев, подвизаваха се като първите християни. Работеха обща братска градина. Това дразнеше духовенството. То беше почнало вече гонението срещу Учителя, търсеше кого да намери и да наеме в борбата срещу Учителя.

Една пролет, през време на карнавала един банков чиновник устройва шествие, с което искаше да усмее Учителя и Братството. На две магарета качил двама души, единия дегизиран като Учителя, другия като ръководителя на свищовското Братство – Анев. Наоколо жени с бели кърпи, представляват сестрите. Цялото това шествие се разхожда из града. На гърба на магарето написали имената на Учителя и на брата. През същата нощ рождената сестра на този човек вижда ангел с огнен меч насочен към нея. От страх тя едва не подлудява. На другия ден брат и, който устройва шествието се парализира. Петнадесет години той беше парализиран. Той се разкайваше после за туй, което е направил и молеше за прошка. Почна да чете и беседи, но 15 години остана парализиран. Някой трябваше да заплати за опорочението.”

9. Преселване в София на “Изгрева” дъщерята Саша

След смъртта на Д-р Димитър Халачев през 1935 година, съпругата му, заедно с дъщеря му Саша окончателно напускат града и се установяват да живеят в София на “Изгрева”, където братството вече се е заселило. С тях се преселва и Надежда Конова, останала вече вдовица и пенсионираща се. Там е посещавала занятията на общия окултен клас[18-573]

На “Изгрева” Д-р Халачева работи в частния си зъболекарски кабинет до края на живота си през 1955 година. Тя е била лична зъболекарка на Учителя. Дъщеря ѝ Саша е била в началното училище ученичка на Лазар Караламбов – последовател на Учителя. След завършване на гимназиалното си образование в Свищовската Реална гимназия, е изпратена в Сорбоната в Париж да следва медицина. За съжаление не завършва и се връща в България. Следва в Софийския свободен университет. Владее добре френски език, беше музикална, свиреше на пиано, имаше артистичен талант, рисуваше добре. Известно време е работила в Министерство на Правосъдието, където се запознава с юриста Денчо Никифоров и през 1939 година се омъжва за него. През 1940 година се ражда синът им Андрей Никифоров. Той завършва Радио-телевизионно инженерство, и живее и работи на “Изгрева”. По-късно Саша Халачева работи в книговезницата на Братството на “Изгрева”, където се и пенсионира. От писма и снимки се вижда, че цялото семейство са били в близки контакти и активно са участвали в братските начинания – гимнастики, беседи, екскурзии по планините, братски събори и т.н.

10. Учителят и дъщерите на д-р Димитър Халачев

Учителят премахва страх от смъртта Дъщерята Сашка

Саша, Александра Халачева, е разказала интересна опитност. В разговор с Учителя, тя Му споделя, че много се страхува от смъртта. Той я погледнал, усмихнал се, нищо не ѝ е казал. От този момент обаче това чувство в нея изчезнало. Тя почина на “Изгрева” през 1990 година.

Учителят спасява от бомбардировките в Германия Дъщерята Надка

Сестрата на Саша, Надка Д-р Димитрова Халачева, след завършване на Свищовската реална гимназия, била изпратена от родителите си в Германия. В Медицинският университет на гр. Мюнхен завършва зъболекарство. Омъжена е за професор Лео Дирман. През 1939 година ражда сина си Лео и остава да живее в Германия.

По време на Втората Световна война, мъжът ѝ е на фронта, а тя със синът си и близката си приятелка, българка и съидейничка Райна Калпакчиева /от В. Търново/, преживяват ужасите на бомбардировките там. В жилището, където са били, се “криели” под някакво бюро, молейки се и стискайки портрета на Учителя и томче беседи. Останали са невредими. Д-р Надка Халачева–Дирман почина в Мюнхен през 1994 година.

11. Надежда Конова

Първа братовчедка на Д-р Халачев, Г-жа Надежда Димитрова Катранова-Конова, приема също ревностно това ново духовно учение. Родена е през 1881 година в голямото и известно свищовско семейство Катранови. Тя е една от много

уважаваните учителки в свищовската реална гимназия "Алеко Константинов".

За Надежда Конова разказва в спомените си Гради Минчев:

"Сестра Конова доколкото си спомням беше от Свищов. Беше учителка. Тя живееше с други братя и сестри, но после си построи доста хубава къщичка на мястото където е сега сестра Белева до брат Стоименов. Тя беше много хубав човек. [19-202]

Самата Надежда споделя: През 1920 година аз бях учителка в родния си град Свищов. Точно тогава Учителят беше предприел своята обиколка из България. Придружаваше се от приближените си тогава ученици, като брат Стефан Белев, Петко Епитропов и други. Бяха настанени у сестра Анева. Предана ученичка беше сестра Халачева. Вие знаете какъв клюкарски град е Свищов. Какво само не се приказваше по адрес на "дъновистите" ...

Някакво непреодолимо любопитство ме привличаше все пак да отида и да видя на място какво представлява всъщност самият Дънов. Аз приказвах с по-голяма самоувереност от всички останали. Една заран заявих пред всички учители в учителската стая: " -Утре ще отида при Дънов и ще се върна дъновистка!". Това изявление направих с тона, в който имаше подигравка, желание да се покажа храбра, уверена в себе си всезнающа, убедена в правотата на това, което се говореше за "Учителя". Един добър психолог обаче веднага би прочел търсещата опора, много изстрадала и разпокъсана в болка, душа. Моят мъж беше умрял съвсем млад само преди една година от бъбречна болест, след като се бяхме оженили с голяма любов и се бяхме водили само една година. Единствената ми родена сестра, с която живеях, ми беше сякаш не сестра, а заклет враг. Спорехме за наследството на къщата, карахме се за всеки парцал, за всеки сантиметър от наследствените имоти. Беше при това моя по-малка сестра, за която бях направила твърде много и от която се считах в правото да искам поне признателност. Бях млада и хубава, а мъжете от които очаквах известна склонност ме отбягваха. Напротив, ухажваха ме мъже, чиято близост ми беше обидна. Чувствах се непрестанно под някакво напрежение, което търсеше равновесие, опора. Скришом ходех на черква. Знаех, че е някаква отживелица, на която не можех да разчитам в нищо, повтарях машинално "Отче наш", а на сърцето ми се трупаше още по-голямо бреме. Какво можеше да ме утеши!

Външно аз бях облякла най-хубавите си дрехи, бях сложила шапката си, както тогава беше мода и бях приела най-елегантния си вид. На вратата у Халачеви се срещнах със сестра Балтова. Нека забележа, смущаваше ме дори самият този факт: как пък мога да кажа "брат" или "сестра" на хора, които не познавам?

Балтова ме засегна с това, което беше мое болно място:

Едно от първите неща, с които трябва да се пристъпи в учението, то е да научиш да прощаваш. Да простиш всички обиди, които другите са ти нанесли. Да не носиш на сърцето си никаква горчивина. Нима мислите, че това е невъзможно? Ето, и нашата молитва е същата, която и вие повтаряте всеки ден – ние също четем "Отче наш". Нали и там е казано: "и прости нашите дългове, така, както и ние прощаваме на нашите длъжници?"

Стори ми се, че някаква тежка ръка се стовари върху мене и аз се олюлях: "и прости нашите дългове, така, както и ние прощаваме на нашите длъжници"! Значи, за да ми прости Бог, аз също трябва да простя на нея, на моята родена сестра? Същата черна неблагодарница, която посягаше на залька ми! Нима на Бога е толкова мъчно да прощава за грешките ни така, както ние не можем да си прощаваме?

Тая нощ аз не спях. Може би така се чувства иманяр, който е научил, че ето, на върха на тая скала има скрито съкровище, несъмнено грамадно

богатство, но който не може да намери начин да се качи върху непристъпната скала, гдето то е скрито.

Когато пристъпих при Учителя, аз треперех като лист. Не бих могла да кажа защо треперя. Той каза спокойно:

- Но защо треперите? – И ми показва стол да седна. После, без да съм продумала нито дума, той каза като на Себе си три приказки:

- Кучето, като не знае да лае, вкарва вълка в кошарата.

Помисли и сякаш пак така като на себе си:

- Вълкът искал да изяде човека, който извадил кокала от гърлото му.

И след малко пак добави:

- Две дръвчета растат близо едно до друго върху бедна почва и си пречат. Ще се разсадят по-далече едно от друго – и толкова!

С тия три приказки Той хвърли светлина върху отношенията със сестра ми. Аз вече знаех какво да правя. Сякаш някаква ръка свали бремето от гърба ми. Стана ми леко, като че щях да хвъркна. А очите ми се напълниха със сълзи. Когато отидох в училището, аз плаках като дете. Нещо дълго сдържано се топеше в мене и ми ставаше леко, леко. Беше ми все едно какво съм говорила и какво ще говорят хората за мене. Оттогава минаха 30 години. Аз никога не ще забравя тези дни – дните, когато срещнах Учителя и наистина станах "дъновистка". [20-715] Надежда Конова почина на 23 март 1965 година в София. [За Надежда Конова виж "Изгревът". Т. XVII, с. 715-717]

12. Анета Антонова Байракова

Друга свищовска гражданка, която приема идеите на братството и която също е била на "Изгрева" е Анета Антон Байракова, тя е приблизително на възрастта на Саша Халачева. Нейният баща Антон Байраков е бил учител по история и директор на Реалната гимназия в Свищов. Тя също е починала в София.

13. Слави Василев Гюдеров

Слави Василев Гюдеров е роден през 1896 в село Росоки, Македония в семейството на заможни скотовъди. Баща му се обучава в дюлгерство при едни от най-прочутите дебърски майстори. В последствие участва в строителството на сградите на президиума на БАН и Светия синод в София, ЖП гарите в Левски, Плевен, училище в Попово и други. Заселва се в Свищов.

Слави расте заедно със сестра си Люба. Баща му урежда нов дом за семейството в Свищов, където към 1900 година през Кюстендил успява да пристигне и Слави със сестра си Люба. До Кюстендил ги придружава приятел на баща му, турчин. В Кюстендил ги посрещат баща им Васил. След това заедно пътуват до Свищов. Тук се ражда и по-малкият им брат Методи.

По спомени на племенницата му Фанка Мушмова - Георгиева Слави Гюдеров е бил по-особен, с интелектуални наклонности младеж, силно привързан към четенето, притежаващ богата библиотека, търсещ смисъла на живота и с изявен интерес към философските учения на Рабиндранат Тагор, Зороастризма, Толстоизма и други. Някои от тези книги например Веста Зороастризм – персийската свещена книга са на английски език – като част от по-голям сборник.

По-нататък Фанка Мушмова споделя: "Тогава бях прогимназиална ученичка и той ми даваше възможност да прочета нещо от неговата библиотека. Имаше всички съчинения на Толстой, Достоевски и на немските класици заедно с Ницше."

Слави Гюдеров завършва Държавната търговска гимназия "Димитър Х. Василев" – най-реномираното училище в града – през учебната 1913-1914 година.

Проявява интерес към рисуването, литературата и философията. Направил е много сполучливи рисунки между които и няколко автопортрета. Желает да продължи образованието си в Художествената академия, но родителите му не се съгласяват. Същата година записва право в Софийския университет.

Като студент дружи с Александър Божинов, Илия Петров, Константин Щъркелов, Йордан Йовков, Николай Лилиев, Георги Караславов, Никола Ракитин. Присъства на литературните четения в София, а на такива четения в Свищов винаги посреща и изпраща авторите. Фанка Мушмова си спомня "Веднъж при такова литературно четене в Свищов пристигат Никола Ракитин, Пантелеев и Панчо Михайлов. Вуйчо Слави ги заведе на гости в дома си. Гостите бяха стъписани от достолепното посрещане."

В София е станала срещата му с Учителя около 1914 г. Бил е почти непрекъснато с Него или са си писали. Посещава с ентузиазъм неговите сказки. Чувства се възнаграден в търсенето си на духовното от своите средношколски години – сега като студент Слави намира идеите на Бялото Братство. Веднъж възприел истините на това учение, той стриктно спазва нормите за правилно живеене – в храненето - вегетарианство, в поведението - скромност, в живота – морални постъпки.

По време на Първата световна война Слави прекъсва следването си, заради участие като подофицер във войната. В атака винаги е пред войниците си с вдигнат пистолет в дясната ръка, но с колкото патрона заминава, с толкова се връща. По негови собствени думи не е дал нито един изстрел, "за да не нарани някое невидимо същество." Тези същества и него са го запазили за да се върне след войната в Свищов без нито една драскотина.

В професионален план той помага на баща си във фирмата от юношеските си години и навлиза в строително-предприемаческия бизнес, където придобива професионални умения.

След основаването на свищовската група на Бялото Братство Слави е сред поканените от Учителя за събора в Търново през 1920 година наред с Анчо Анев, Генчо Александров, Нешка Анева, Невенка Богданова, Пенка Н. Димитрова и Еленка Симеонова. [22-№ 211-213, 289-292]

През 1926 година той се оженва за Руска Стаматова Михайлова, също с македонски корен. Бракът сключва по искане на баща си, който като разбрал че другият му син Методий няма да има деца със съпругата си Ружа настоял по-големият син - Слави да се задоми за продължаването на рода. От брака си има четири деца – Василка /1928/, Адриана /1930/, Елисавета /1932/ и Васил /1936/.

Сключването на брака с Руска Михайлова е предшествано от вътрешна борба поради силното му желание да следва пътя на духовно посвещение. Този негов стремеж влиза в разрез с амбицията на баща му за продължаване на рода. Разногласието продължава няколко години, през които се появяват спречквания между двамата. Дори Слави отива за известно време да живее при Генчо Александров от братската група в Свищов. За това споменава в писмото си от 7 февруари 1922 г. до основателя на групата Стефан Тошев, Нешка Анева "Слави от няколко време живее у Генчови. Види се имали са с баща си недоразумения и спречквания и последния е предложил на Слави да си излезе. Ех, много неприятно, много тежко, но по всичко се вижда, че такъв ще е неговия път..."

Поради убежденията си той е бил вегетарианец и не е искал да се жени. След настояването на баща си за сключване на брак с Руска, Слави Гюдеров отива в София при Учителя за личен съвет – как да постъпи. По сведения на внучката на сестра му Люба Мушмова брат Мариус Грюнберг е споделил в последствие, че разговора продължава 4-5 часа започнал преди обяд и завършил след обяд. В резултат Слави приема съвета на Учителя, последва библейското правило "Почитай баща си и майка си и им се покорявай" и се оженва. В семейния

живот от една страна, за да запази хармонията временно жертва вегетарианството си, но от друга страна повлиява на съпругата си за стремежа към Високия идеал.

Постепенно с начина си на живот той увлича и съпругата си и своите племенници. Води ги на молитвените събрания на групата в Свищов, там завежда и големите си дъщери – Василка и Андриана. Руска започва да чете беседите на Учителя - от това време се вижда нейното име сред изписвалите за прочит беседи чрез Боян Боев от София жители на Свищов. Същото става и с брат му Методи – започва да чете беседите.

След смъртта на баща си Слави открива през 1932 година в Свищов своя строително-предприемаческа фирма. Дава работа на много младежи, учи ги на занаят. Люба Мушмова разказва за Слави Гюдеров "Отзивчив по характер той е готов е да помогне на всеки, който потропа а и без да потропа на вратата му. Веднъж среща негов работник, комунист – арестуван и му дава колкото пари има в себе си - 1000 лева, като му казва да не се тревожи за близките си, че той ще ги наглежда. Действително Слави се грижи за майката на арестувания докато той е в затвора. Оказва се, че арестувания е секретар на РМС в Свищов. Годици по-късно след 9 септември 1944 г. съпругата на Слави Руска останала вдовица в битката да отгледа четирите си деца се сблъсква с трудности – на голямата и дъщеря Василка отказват разрешение да следва право заради произхода и – дъщеря на предприемач. Тогава бившия арестуван функционер помага да и издадат разрешение и така семейството получава неочаквана подкрепа."

В друг случай разказан от Люба Мушмова се явява купувач на инвентар – ръчни колички останали в двора на къщата от строителната дейност – така Небето ги спасява от липсата на пари даже за насъщния хляб. Слави Гюдеров е подпомагал с пари и писма арестувания и интерниран в Енкийой комунист учителя в Държавната търговска гимназия Колинкоев.

В работата си е възискателен и е споделял пред племенниците си девиза, който следвал: "Живей така, сякаш утре ще умреш, работи така, сякаш ще живееш 100 години. Стреми се сградите му да са здрави и красиви. Не пести нито материали, нито пари. Спечелва търг за построяването на Висшето търговско училище – днес Стопанска академия "Димитър А. Ценов" в Свищов. Слави Гюдеров с чест изпълнява сключения договор - за една година сградата е готова. Ефорията "Димитър Апостолов Ценов" му доверява и построяването на студентско кино и менза, които завършва също в кратки срокове. От него са построени и сградата на митницата, на местния приют, на военния клуб, няколко свищовски къщи. Строи и в други градове – Попово, Видин, София. [25].

По времето на строежа на митницата и стопанската академия Слави се запознава с Гради Минчев – току що дошъл от приключен обект в Никопол: "По същото време в Свищов имаше един предприемач Слави Гюдеров. Той работеше на митницата една хубава постройка и вече трябваше да я предаде. Добре, но предстоеше да се отстранят някои дефекти по мозайката. Той дойде, помоли ме и аз отидох и отстраних дефектите. По едно време пристигна и комисията и му прие постройката. Той беше много доволен и благодарен, че му помогнах и ми каза: "Гради, сега работя на Търговската академия в Свищов. Като дойде време до мозайките, ти ще ги работиш". Това беше добре дошло за мене." [19-226]

Слави Гюдеров е широко скроен човек, с разностранни интереси. Голямата му любов са литературата и изобразителното изкуство. Общува не само с авторите от неговата богата за времето си библиотека съдържаща най-известните руски и западно европейски класици той поддържа приятелски връзки с художници, писатели и поети. Дружи с преподавателите от Стопанската академия "Димитър Апостолов Ценов" в Свищов професорите Димитър Бъров, Александър Бешков, Стефан Стефанов. Според племенницата му Фанка Мушмова имал е интерес към хиромантията и се е снабдил с такава литература.

Освен интелигентност Слави Гюдеров притежава и сърдечност, готов е винаги да се отзове на молбата за помощ и подкрепа.

След срещата му с Учителя е бил почти непрекъснато с Него или са си писали. Бидейки подготвен по стенография в Търговската гимназия Слави е направил е много стенограми на изнесените от Учителя беседи.

По спомени на племенницата му Елисавета, Слави е направил стенограми на Словото в цял куп добре подвързани в черно и красиво изписани тетрадки, "като че сиглите в тях са напечатани". По-късно той е разчитал тези стенограми с един учител от Свищов. Този учител е бил Боян Боев, който през учебната 1923-1924 година е назначен в гимназията в Свищов. Брат Боев идва на Изгрева като готов стенограф и влага уменията си като личен секретар на Учителя. Слави Гюдеров получава стенографски умения в Държавната търговска гимназия – Свищов. За по-точно разчитане двамата изпращат тетрадките в София на Изгрева и след сверяване със записите на останалите стенографи тетрадките били върнати в Свищов.

Стенографските тетрадки заедно с неговата кореспонденция с Учителя и неговите рисунки не са запазени до наши дни тъй като изгарят на 19 декември 1946 година при пожар в къщата му.

Слави става любим на своите най-близки в семейството и на племенниците си. Една от тях - Фанка Мушмова споделя:

"Вуйчо беше най-добрия човек в живота ми. Заведе ме на Изгрева при Учителя. Отидохме вечерта, че на другия ден да станем рано и да отидем на екскурзия на Витоша. Спомням си че беше една голяма полянка обиколена от кръг с борове. На открито имаше пиано и свиреха цигулки, пееха се песни. Видях Учителя с бели дрехи, разговаряше с двама души. Той попита вуйчо: "Кое е това дете?". Вуйчо обясни – "На сестра ми". Учителят сложи ръка на главата ми за благословия. Той беше висок, с бели одежди, от него лъхаше чистота и над главата му имаше ореол. Слушах го в захлас. Там цареше дисциплина, тишина, някои песни бяха изпълнени на пиано, после на цигулки а след беседата се изпълняваше пак музика. Учудих се как може да съществува толкова нежна и хубава музика"

На другия ден вуйчо и я завел и на екскурзия на Витоша с приятели от братството. Всички вървели бодро, облечени с леки дрехи. На Хижа "Алеко" направили почивка с песни, молитви и лека закуска продължили към местността "Резньовете" и следобяд към 3-4 часа се прибират в София. Фанка си спомня и желанието на вуйчо и да я заведе на събора на Рила, но майка и не позволила.

Тя си спомня и сбирките на молитвените събрания у д-р Халачеви в Свищов. Там освен домакините д-р Йустинка и д-р Димитър Халачеви е заварвала Невенка Богданова, Нешка и Анчо Аневи с двамата си сина, Пенка Кодова и други. Впечатлена е от начина по който общували помежду си – с техните галювни гласове и приятни песни от което ти става хубаво на душата. Говора им е различен от този, който малката Фанка е свикнала да чува от другите хора. Фанка си спомня и желанието на вуйчо и да я заведе на събора на Рила, но майка и не позволила.

Слави ги е водел в местността "Балаша", където следовниците на Учителя в Свищов се събирали на вилата на Пенка Кодова и там "сутрин посрещали изгрева с неговите животворни енергии, правили гимнастически упражнения, играли Паневритмия облечени в бели дрехи". Наблизо е и неговото лозе, разположено на същата тераса, но малко по на запад край града от мястото, където се е играело Паневритмия. То е обширно, с разнообразни по цвят и вкус сортове грозде, както и много овощни дръвчета. Имало е построена вила край близката горичка. Разположено е на същата тераса, но малко по на запад край града от мястото, където се е играело Паневритмия.

Слави Гюдеров умира на 49 години в ясен слънчев ден – на 28 май 1945 г., половин година след заминаването на Учителя. Последният му миг го заварва в

обширният апартамент над Оперетния театър в София, чиято сграда е построена от него и брат му Методий. По думите на Мариус Грюнберг: "Учителят си го е взел при себе си, защото много го е обичал."

14. Пенка Димитрова Кодова

Пенка Димитрова Кодова е родена на 31.07.1879 г. в гр. Свищов в едно от най-богатите семейства на града. Започнала е образованието си в Свищов, и завършва колеж в Букурещ. Има сестра Велка, омъжена в Бургас в семейство от братските среди. Със съпруга си Недялко Димитров имат две деца: Мара /родена 1901 г./ и Димитър /роден 1903 г./. Мара Недялкова Димитрова почива в София. Димитър Недялков Димитров живее и почива в гр. Свищов. От 1956 г. тя живее в София.

Пенка Кодова е много известна и уважавана както в Свищов, така и в братските среди в София. В много голяма степен е подпомагала братските семейства в Свищов и в София. Тя е сред поканените участници за събора в Търново през 1920 година. В следващите години завежда и сина си Димитър, тогава 18 годишен юноша. В ранните години на дейността на братството в Свищов, на лозето на Пенка Кодова са се посрещали изгревите на Слънцето и се е играела Паневритмия на широката поляна край него. От тази най-висока точка на хълма над града се виждат най-прекрасните изгреви и залези на Слънцето.

За Пенка Кодова говори в писмата си Нешка Анева: "Надали има втора като нея измежду нашите сестри. Да знаете как геройски изнася на плещите си какви ли не мъчности – всевъзможни изпитания и с каква радост понася тя всичко! В нищо тя не отстъпва, твърдо е застанала на своето и нищо не е и не ще е в състояние нито на косъм да я разколебае. Герой жена е! Достоен Христов войн ще е тя!

Тя всякога е весела, жизнерадостна и душата и преживява такъв мир, а понякога такова блаженство, според думите и, каквото досега тя не е познавала. Чудно я Бог крепи всякога. Слава Нему. Как бързо и непоколебимо крачи тя напред! Задача голяма е предоставена ней от Бога и с помощта Му ще успее."

Пенка Димитрова почива на 92 годишна възраст в София на 18.09.1971 г.

15. Марийка и Лазар Караламбови

И двамата са учители в началното училище Лазар и Марийка Караламбови биват привлечени от идеите на Учителя и стават ревностни негови последователи в Свищов. В последствие след като дъщеря им Тодорка завършва медицина в Букурещ и е назначена на работа в Силистра, семейството се изселва там. Лазар Караламбов е бил желан учител за своите ученици, той е преподавал и на Саша Халачева. При напускане на Свищов дарява беседи на читалищната библиотека.

16. Ана Ненова

За Ана Ненова разказва сестра Християнка: "Тя беше с двете си деца в студената зима разквартирувана у нас заради студовете. Посещаваше молитвените наряди в дома на Саръбееви."

17. Виржиния и Тодорица Станчеви

Сестрите Виржиния и Тодорица Станчеви са родени в Свищов в Преображенската махала. Завършват стопанско училище в Свищов. Виржиния

като шивачка в Свищов работи с няколко помощнички и качеството на нейната работа и докарва клиентки чак от София. Прилага идеите от Словото на Учителя Беинса Дуно в живота си. Посещава съборите от първите години на Школата. Посреща приятели в домът си. За едно такова гостуване разказва Гради Минчев:

“Като привърших работата си в Никопол, после отидох в Свищов. Там имахме една сестра Виржиния. Тя като научила, че съм в Свищов, дойде и ме заведе в къщи и ми каза: “Брат, ето аз съм шивачка”, имаше две-три момичета там да и помагат.” Вечер стаята е свободна. Ще спиш тука.” Викам: “Добре сестра. Ами колко лева наем ще ми вземаш?” “Никакъв наем няма да ти вземам. Ще идваш тук и ще ми бъде много драго”. След няколко дена пристига в Свищов сестра Цвета Симеонова. Тя нали беше художничка, а знаеше, че работя на пристанището. Намери ме значи на работата ми, аз я разходих по Дунава с лодка. Сестра Виржиния пък, понеже не ми взема наем, аз и направих някои работи, като мивка, казанче за мивката и и помагах каквото мога през свободното си време [19-228].

Фанка Мушмова си спомня за тях като за добри и предани на Учителя сестри.

Сестрата на Виржиния, Тодорица /Ричка/ отива в София, живее на Изгрева и работи в Съдебната палата като машинописец. Живее на Изгрева, където посещава занятията на младежкия и общия окултен клас на Школата [18-573].

Ричка помага на свищовци при идването им на Изгрева, за участието им в съборите. През 1931 година заедно с Надежда Конова, Пеню Ганев, Олга Славчева, Елена Хаджигригорова и други приятели обикалят Рилските езера. След 1944 г. е посрещнала Християнка Иванова при първото и самостоятелно посещение на Изгрева, завела я на беседа и на Паневритмия.

18. Славка и Никола Халачеви

Живели са в Преображенската махала, къщата с двора е подслонявала семейството на търговеца на платове Николай Халачев. Славка Халачева е била домакиня. Отзиви за тях дава Нешка Анева в писмо до Стефан Тошев: “Другата сестра Халачева с мъжа си също са отлични сестра и брат.” Изпитание за семейството на Славка и Никола е била смъртта на тяхно дете, когато свещениците отказват да го погребат по причина, че родителите му са последователи на Учителя. Случаят е описан в писмото на д-р Йустина Халачева до Стефан Тошев:

“Преди няколко дена на нашата сестра Славка умря детето. Мило, ако помните. За да го погребат поповете предложили на бащата и майката да напишат че се отказват от учението на господин Дънова. Мъжът на Славка изглежда се поизплаши и се подписа, обаче Славка категорично отказа да подписва. Телеграфически поискала разрешението от владиката да извършат ли погребението. Владиката разреши въз основа на подписа на бащата, а майката като изобщо всички дъновисти изкара я неуравновесена и смахната. Това нещо попа заяви при опелото.”

Години по-късно тяхната дъщеря Благовеста Николова споделя в писмо от Своге до Християнка Иванова: в Свищов:

“Научих за белите братя, че те се събирали у вас. Аз имам много хубави спомени за тях, разбира се, те сега не са същите хора, но идеите им са същите. Помня семейства: Аневи, Генови, Гюдерови, Д-р Халачеви, Караламбови и още много други, от които имам идеални впечатления.”

19. Денчо Стефанов Денев

Денчо Денев е роден през 1884 година в град Бяла като второто от общо 4 деца на Стефан Денчев. По-голяма е от него сестра му Савка, а по-малка сестра му Мара, по-малкият му брат се казва Владимир. Баща им, Стефан Денев, е бил фелдшер в Свищов, където Денчо завършва Държавната търговска гимназия през учебната 1906-1907 г., същата година когато Стефан Тошев се запознава с Учителя.

Започва работа в популярна банка в Свищов. Тук се запознава с идеите на Учителя. В последствие заминава в София и работи в Българска народна банка, където като опитен счетоводител достига висок пост в нейната администрация – бил е трети или четвърти във ведомостта за заплатите. Отбелязал е успешна кариера с разплитането на сложен случай с международна задлъжнялост на банката.

Около събитията на 9 септември 1944 година е пенсиониран предсрочно от властите и се установява отново в Свищов. Там е живял и получавал беседи по пощата от Боян Боев. Посещавал е молитвените събрания на братската група в Свищов. В края на дните си живее при племенника си Иван Бакърджиев, който след смъртта му през 1962 година предава беседите в братската библиотека в Свищов.

20. Санка и Иван Гр. Саръбееви

След заминаването на семействата на Аневи и д-р Халачеви в София домът на семейство Санка и Иван Саръбееви на ул. Емануил Шишманов № 29 е бил дълго време място за провеждане на братските сбирки в Свищов.

По спомени на приятели от Свищов Иван Саръбеев е бил много взискателен и акуратен за всичко около себе си, включително външността си. Дори казват че е от онези хора, които и в обора ще влезе с шапка и вратовръзка. Работил е като помощник кмет през периода 1911-1914 г. а по късно и като член и длъжностно лице по гражданското състояние на Свищовската община, Свищовска околия – Търновски окръг.

Санка е била домакиня. По спомени на Фанка Мушмова и двамата са били мили и акуратни хора. Тежък изпит за семейството е че последователно им умират седем деца. Дълбоко преживяли голямото изпитание намират опора в Учението на Учителя. Според Християнка Иванова запитали чрез други приятели Учителя за причината на това преमेждие в техния дом и той дал следния отговор за починалите деца: "Нямат приятели в отвъдния свят!"

В домът на Санка и Иван са се провеждали редовно молитвените наряди сутрин и вечер, в последствие след заминаването на Иван, неговата съпруга Санка става отговорник на групата в Свищов. Съхранените от Санка и Иван Саръбееви беседи са послужили за основа на братска библиотека с пълно течение на словото на Учителя.

21. Екатерина Маркова Иванова - Тица

Екатерина Иванова е родена през 1900 г. в Ловеч. След раждането и семейството се завръща в Свищов. Тя завършва гимназиално образование в Свищов. Още като ученичка не са и били чужди духовните течения като толстоизма, интересувала се от вегетарианството. Запознава се и със семейството на д-р Димитър и д-р Йустинка Халачеви и тогава разбира за идеите на Учителя. Екатерина учителствува 3 години в село Българско Сливово край Свищов. След

73. Методи Марков между приятели

74. Научно-богословското училище в гр. Свищов, изглед от юг

75. Първи етаж на училището, поглед от изток

76а. Втори етаж на училището

76 б. Стълбите за пансиона към Научно-богословското училище

а. Стефан Томов

б. Йордан Икономов

в. Трайко Константинов

г. Петър Тихчев, хазяинът

78. Църквата към методистката мисия в гр. Свищов

ПЪТЕШЕСТВЕННИКЪ-ТЪ

ОТЪ

ТОЙЗИ СВѢТЪ ДО ОНЗИ

ИЛИ

ХРИСТЯНОВО-ТО ПЪТЕШЕСТВИЕ ОТЪ ГРАДЪ-ТЪ
ПОГЫБЕЛОВО ДО НЕБЕСНЫ-ТЪ ГРАДЪ;

КАЗАНО ВЪ ПОДОВІЕ НА СЪНОВИДѢНІЕ

ОТЪ

ІОАННА БѢНЯНА.

Прѣводъ отъ Англійскы.

ИЗДАНИЕ ВТОРО.

ЦАРИГРАДЪ

Въ Книгопечатницѣ-тѣ на А. Х. Бояджіана.

Американъ-Ханъ.

1880.

АМЕРИКАНСКО НАУЧНО-БОГОСЛОВЕСКО УЧИЛИЩЕ
ВЪ
ОВИЩОВЪ

АТТЕСТАТЪ.

Ученикътъ Петъръ К. Дъновъ реленъ въ с. Николаевка Варненски Окръгъ който свърши
пъленъ петгодишенъ курсъ въ Богословски Отдѣлъ на Американското Научно-Богословско Училище въ Свищовъ, при
поведението Примерно получи слѣдующи-тъ бѣлки за успѣха въ учебни-тъ предметъ:

Всѣхъ Вѣдъ	<u>Много добъръ</u>
Съвремененъ свѣтъ	<u>Удовлетворителенъ</u>
Библейскъ свѣтъ	<u>Добъръ</u>
Апостолскъ свѣтъ	<u>Добъръ</u>
Философскъ свѣтъ	<u>Удовлетворителенъ</u>
Политическа История	<u>Много добъръ</u>
История на Църквата	<u>Много добъръ</u>
Математика	<u>Добъръ</u>
Натюрликовъ История	<u>Много добъръ</u>
Физика	<u>Много добъръ</u>

Химия	<u>Удовлетворителенъ</u>
Натюрликовъ Илюстрация	
География	<u>Много добъръ</u>
Тълкуване на Св. Писание	<u>Отличенъ</u>
Доказателство за Христосовостта	<u>Много добъръ</u>
Църковна История	<u>Много добъръ</u>
Догматическа Богословия	<u>Добъръ</u>
Каноническа	<u>Много добъръ</u>
Пасторалъ Богословия	<u>Отличенъ</u>
История на Църквата	

Настоящиятъ аттестатъ се дава на ученикътъ Петъръ К. Дъновъ се да му послужи гдѣто би потребувало.

Во Свищовъ 24 Юний 1887 г.

Директоръ: И. С. Мидъ

Учителя: С. Мидъ,
Мр. А. Мидъ,
Мр. С. Руденъ

80. Аттестатът при завършване на Петър Дънов през 1887 г.

81. Съдът в гр. Свищов, където е работил Стефан Тошев

82 а. Анчо Анев

82 б. Д-р Димитър Халачев

82 в. Д-р Иустина Халачева

82 г. Надя Халачева

83 а. Надя Халачева със
сина си Андрей

83 б. Надежда Конова

83 в. Слави Гюдеров

83 г. Пенка Кодова

84. Лазар Караламбов със свои ученици

85 а. Виржиния Станчева
с народна носия

85 б. Виржиния Станчева, портрет

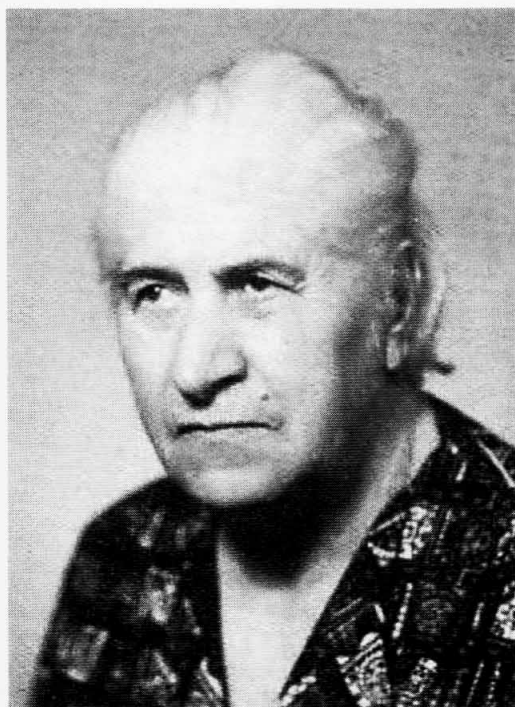
86. На езерото Махабур, 30 юли 1932 г. Виржиния, първата от лявата страна и пред Учителя

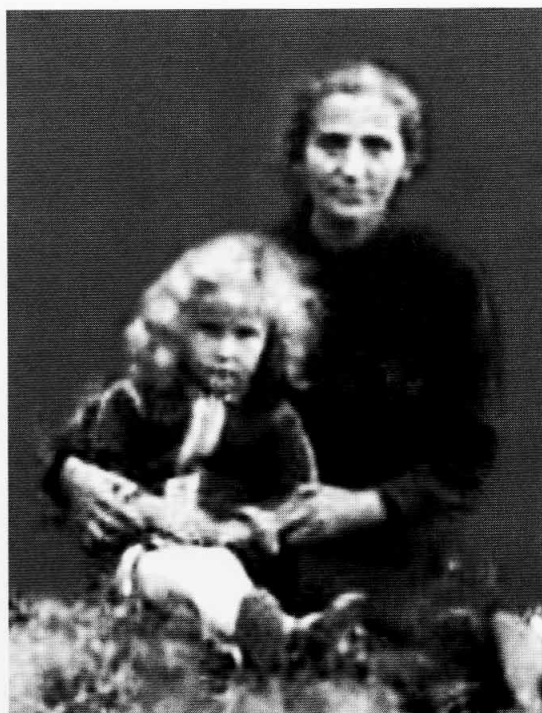
87. Езерото на съзерцанието, Рила. Втората отлясно е Теодорица Станчева. Третата до нея е Виржиния Станчева.

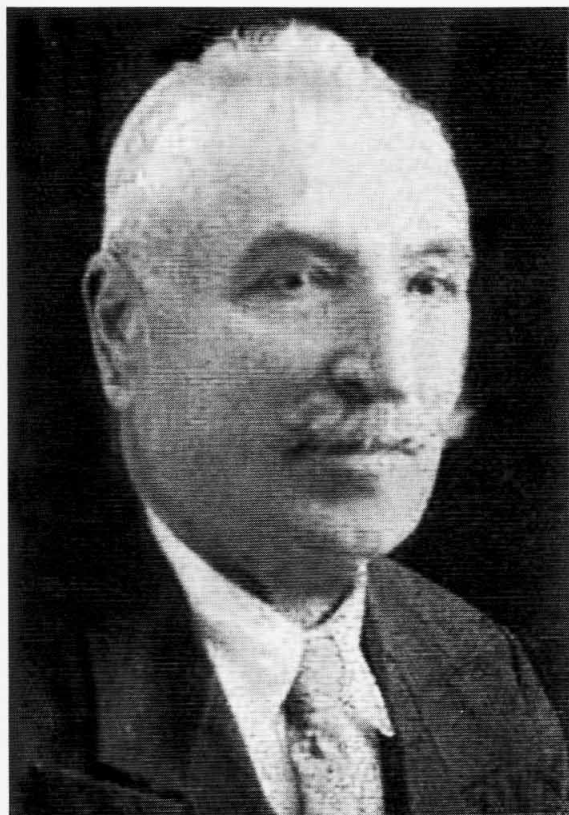
88. Езерото на съзерцанието, Рила.

89 а. Тодорица Станчева

89 б. Славка Халачева и
Християнка

89 в. Иван Саръбеев

89 г. Екатерина Иванова
и Атанас Иванов

90 а. Християнка Иванова

90 б. Марко Иванов

СПИСЪК НА БЕСЕДИТЕ ОТ УЧВЕТЕЛЯ ПО ОТДЕЛИ:

101А - НЕДЕЛНИ БЕСЕДИ:-

102Б - ОБЩ КЛАС - БЕСЕДИ:-

103В - МЛАДЕЖКИ ОКУЛТЕН КЛАС:-

104Г - МЛАДЕЖКИ СЪБОРИ:-

105Д - УТРИННИ СЛОВА:-

106Е - СЪБОРНИ И ПОЛЯНСКИ БЕСЕДИ:-

107Ж - МУЗИКАЛНИ БЕСЕДИ:-

108З - РАЗНИ БЕСЕДИ:-

109И - ДРУГИ БЕСЕДИ:-

110К - ПОСЛЕДНО СЛОВО:-

102Б - ОБЩ КЛАС

№ 2 $\frac{9}{10}$ 1.00.00 ; 2 $\frac{6}{10}$ 1.00.00 ; 2 $\frac{6}{10}$ 1.00.00 ; 2 $\frac{6}{10}$ 1.00.00

№ 4 $\frac{9}{10}$ 1.00.00 ; 8 $\frac{9}{10}$ 1.00.00 ; 8 $\frac{6}{10}$ 1.00.00 ; 8 $\frac{6}{10}$ 1.00.00 ;

№ 14 $\frac{9}{10}$ 1.00.00 ; 14 $\frac{6}{10}$ 1.00.00 ; 14 $\frac{6}{10}$ 1.00.00 ; 24 $\frac{9}{10}$ 1.00.00 ;

№ 24 $\frac{6}{10}$ 1.00.00 ; 24 $\frac{6}{10}$ 1.00.00 ; 24 $\frac{6}{10}$ 1.00.00 ; 26 $\frac{9}{10}$ 1.00.00 ;

№ 26 $\frac{6}{10}$ 1.00.00 ; 26 $\frac{6}{10}$ 1.00.00 ; 26 $\frac{6}{10}$ 1.00.00 ; 24 $\frac{9}{10}$ 1.00.00 ;

№ 24 $\frac{6}{10}$ 1.00.00 ; 24 $\frac{6}{10}$ 1.00.00 ; 24 $\frac{6}{10}$ 1.00.00 ; 59 $\frac{9}{10}$ 1.00.00 ;

№ 59 $\frac{6}{10}$ 1.00.00 ; 59 $\frac{6}{10}$ 1.00.00 ; 60 $\frac{9}{10}$ 1.00.00 ; 60 $\frac{6}{10}$ 1.00.00 ;

№ 60 $\frac{6}{10}$ 1.00.00 ; 61 $\frac{9}{10}$ 1.00.00 ; 62 $\frac{9}{10}$ 1.00.00 ; 62 $\frac{6}{10}$ 1.00.00 ;

№ 62 $\frac{6}{10}$ 1.00.00 ;

92. Свищовският кръжок на Бялото Братство

93. Държавната търговска гимназия с директор
Възкресен Атанасов

94. Държавната търговска гимназия с директор
Възкресен Атанасов

95. Дафинка и Любен Доганови със сина си Константин в град Русе 1919г.

96. Среца на братски семейства в гр. Велико Търново около 1918 г.

като се омъжва се за Атанас Иванов с когото имат три деца – Тодор, Християнка и Марко се посвещава на домакинството. В стремежа си да им даде духовна насока в бъдещия живот, Екатерина поставила пъпчетата и на трите си деца в Библията.

На сбирките на братския кръжок се запознава и със Слави Гюдеров. С отрастването на Християнка, дъщеря и, води и нея на сбирките у д-р Димитър Халачев. В последствие при преместване на молитвените събрания в дома на Санка и Иван Саръбееви двете – майка и дъщеря посещават сбирките там. Били са съседи и е дружала със семейството на Славка и Никола Халачеви.

При посещението си в Свищов Олга Славчева споделила, че са съученици със съпруга на Екатерина Атанас Иванов в Цариброд. Бащата на съпругът и Тодор Иванов Петров роден в Русе пък е завършил консерватория в Букурещ е бил капелмайстор на 33 свищовски пехотен полк, където е работил Петър Димков. При пристигането на Петър Димков в Свищов като командир на полка, той се настанява първоначално на квартира у капелмайстора Тодор Иванов Петров.

Сестра Тица се грижи за петчленното си семейство с усърдие и постоянство. С желание посреща в домът си с широко сърце братя и сестри от цялата страна. Между тях са Цветана Симеонова, Крюгер Николов, Михаил Стоицев, Петко Епитропов, Гради Минчев, Милка Говедева, Въскресен Анастасов, Никола Нанков, Жечо Панайотов, Петър Пампоров, Олга Славчева, Мариус Грюнберг, Невена Неделчева, Руси Караиванов, Николай Калгертс от Латвия и много други.

Получавала е беседи по пощата от брат Боян Боев, но споделя, че някой друг е плащал за тях, предполага, че това е Слави Гюдеров. Четяла е и периодичните издания "Всемирна летопис", "Братски живот", "Житно зърно" и други. След заминаването на Санка Саръбеева става ръководител на групата в Свищов, съхранява дарените беседи, от които се формира братската библиотека в Свищов.

22. Християнка Атанасова Иванова - Таня

Християнка Иванова е родена на 7 септември 1927 г. в Свищов. Завършва реалната гимназия в града през 1944-45 г, а в последствие завършва Държавния Библиотечарски Институт в София.

По време на следването си е посещавала многократно Изгрева и е поддържала връзки с брат Боян Боев

Първоначално работи в библиотеката при Стопанска Академия "Димитър А. Ценов" – Свищов. Баща и Атанас Иванов е бил уредник на фондовете на първата обществена библиотека в България към читалището в Свищов. Съставил е изчерпателна библиография за свищовски автори през първото столетието на библиотеката 1856-1956 г. Той е приел в същата библиотека дарените от Лазар Караламбов беседи на Учителя когато последния се е изселвал в Силистра.

От тригодишна възраст Християнка има спомени за домът на д-р Халачев, къщата и двора, беседката в него. Винаги е присъствала на молитвените събрания на братството в дома на Саръбееви.. Още от много малка майка и я завежда на Изгрева и след беседа тя целува ръка на Учителя а той я благославя.

На празниците на братството – пролетното равноденствие, Петровден, есенното равноденствие или годишнината от заминаването на Учителя и при гостуване на приятели от други места се е изпълнява наряд сутрин в 5 часа с прочитане на беседа, изпяване на песни и се казват формули. Следобед отново в 5 часа се изпълнява същия наряд без беседата и се прави тържествена вечеря с плодове и лека храна.

Първото и посещение на Рила е през 1949 година. В Свищов на

молитвените събрания си спомня присъствието на Слави Гюдеров, понякога довеждал съпругата си Руска и дъщерите си Денка и Васка. Сред присъстващите били и Възкресен Анастасов и Славка Мънзова. Виждала е Симеон Иванов, търговец на платове, който идвал с жена си.

Християнка участва в братския живот като проучва и прилага словото на Учителя, играе Паневритмия в София и на Рила. Бидейки професионален библиотекар Християнка успява да окомплектова братската библиотека в Свищов с пълното течение беседите на Учителя.

Част от тези беседи са дошли от дома на Иван и Санка Саръбееви, друга част от Славка Халачева при нейното заминаване в София, трета част от Денчо Денев след смъртта му в Свищов. Племеничката на Виржиния Станчева също предава беседите на леля си Виржиния на съхранение при Християнка. Някои от беседите извървяват дълъг път преди да стигнат в братската библиотека в Свищов. Така например при заминаването на Невянка Богданова от този свят, нейните беседи попадат на Изгрева в други ръце, но Християнка ги изкупува с лични средства от книжаря бай Васил.

23. Марко Атанасов Иванов - Милчо

Марко Иванов е роден на 27 февруари 1935 година в Свищов. Завършва Държавната търговска гимназия, а в последствие и Стопанската академия "Д. А. Ценов" – Свищов, специалността "Счетоводство". По време на военната служба пострадва със здравето. Работи по разпределение в Силистра, след това в Свищов в справочния отдел на градската библиотека в града.

Възприема вегетарианството, чете словото от беседите и прилага неговите истини в живота си. Прави опит да подреди тематично изнесените от Учителя 7777 беседи според Универсалната десетична класификация. Съставя двутомен азбучник-речник на беседите на Учителя. Поддържа оживена кореспонденция с Боян Боев, Виктор Йорданов - Елвелюри, Жечо Панайотов и други. Получава подкрепа и съвети за преодоляване на страданията със здравето си от техните писма след премеждието прекарано в казармата. От тези писма черпи надежда да продължи да работи. Намира опора в мисълта на Учителя: "Колкото повече страдаш, толкова си по-близо до Бога!"

Отива си млад от този свят. Сестра Невена Неделчева е получила ясновидско видение за Марко, което споделя приживе с него: "Знаеш брат, вземал си на кредит, дойде момент трябва да се плаща".

Б. Писма – прозорец към проявите на Бялото Братство в Свищов

1. Писмата

Част от събитията в живота на братската група в Свищов са отразени в писмата на слушателите в школата на Учителя Беинса Дуно. Тези писма са изпратени до основателя на групата в Свищов Стефан Тошев, а някои са разменени и помежду им от 1920 до 1951 година.

Скоро след назначаването му за мирови съдия в Свищов и току-що образувал братския кръжок там, Стефан Тошев е натоварен да основе съдилище и в село Караисен. С отиването му в Караисен, а по-късно и на другите места, където е работил и живял, тръгват и го следват писмата на неговите "кръщелници". Съхранени до днес те документират моменти от живота на братския кръжок в Свищов. Преживяванията, мислите, изпитанията, уроците и духовните постижения присъстват в техните слова, написани непосредствено под влияние на изживените радости и скърби в пътя им към духовното.

Какви са били личностите оживели в писмата си с техните търсения като следовници на Учителя в Свищов? Всеки от тях е бил на определен етап от живота си готов да възприеме истините в словото като настроена на дадена честота струна. Всеки по своему е трябвало да извърви пътя от оглашен или слушател през вярващ до ученик.

Учителят пояснява, че на трите вида живот – във физическия, в духовния и в божествения свят съответстват трите категории хора: оглашени, вярващи и ученици:

"Оглашените имат отношение към материалния живот. Те вярват в богатството, в материалните блага. В този живот човек дава 5, взима 100. Вярващите са хора на духовния живот, в който човек дава толкова, колкото взима. Учениците имат отношение към Божествения живот. За тях има значение стиха от Евангелието: „Който иска да бъде мой ученик, нека раздаде имането си на сиромаси, да се откаже от майка си и от баща си и да ме последва“."

Писмата са запечатали факти и събития, но личните впечатления на авторите им ги превръщат в озарения. Те разказват с вдъхновение как са се чувствали при първата им среща с Учителя, и споделят със Стефан Тошев:

Д-р Йустинка Халачева: "Когато отидох за пръв път при Него, усещах едно особено чувство – чувство на чистота, на святост."

Анчо Анев: "Той за мен остава образец на чистота и святост - на безкоризнено служене пред олтаря на вечната Правда и Истина."

Надежда Конова: "Той хвърли светлина върху отношенията със сестра ми. Аз вече знаех какво да правя. Сякаш някаква ръка свали бремето от гърба ми. Стана ми леко, като че щях да хвъркна. А очите ми се напълниха със сълзи."

Нешка Анева: "А Учителят! С този Учител! Боже, Боже Велики Боже, колко много съм благодарна. Всичко добро, всичко благородно, всичко възвишено и божествено, към което се е стремела и за което е копняла душата ми – ето намерих го въплотено във великия, много милия, много обичан, скъп ... Учител и в Бога на любовта. Нека е благословено името му нему и само нему слава, чест, благодарение и поклонение сега и во веки!"

Д-р Халачева споделя и впечатления от екскурзия с Учителя до връх Мусала:

"Почти целия път за Мусала валя дъжд. Беше студеничко, но затова пък вървахме леко и раниците не ни тежаха. На биваците кладяхме буйни огньове, пиехме горещ чай, особено вкусен поради чудната планинска вода."

Спомням си последния бивак преди качването на върха на една височина с 300 метра по-висока от Черни връх. Дъжд като из ведро, вятър и студено като зима. Небето мрачно, мъгла гъста, тъмно, само огньове блещукат, но Учителя е с нас. Чувствуващ една безгрижност, лекота.”

Учителят дава нови методи за работа на своите последователи. От тях се очаква да работят като теменужките, които напълват с аромата си въздуха на хубавите планински поляни, самите те оставайки невидими сгущени зад някой храст. Той казва: “Нашите светли мисли, благородните ни чувства и полезните безкористни дела са като аромата на теменужките.” Както се вижда от списъка на присъствалите на съборите и от списъка за получаване на беседи по пощата много от последователите на Учителя въздействат с примера си и начина на живот на най-непосредствената и най-близка среда - семейството.

Синове и дъщерите на семействата Аневи, Халачеви, Караламбови, на Пенка Димитрова, на Елена Александрова са получили от своите родители вярна насока, възприели са новата нетленна мисъл и отиват с тях на съборите на братството в Търново, София и на Рила. Съпругата Руска, братът Методи и зетът Стоян на Слави Гюдеров започват да четат беседите на Учителя изпращани в Свищов от Боян Боев по пощата. Племенницата му Фанка отива на Изгрева и на екскурзия на Витоша до “Резньовете”.

Оценката за работата на кръжока в Свищов личи в редовете на д-р Халачев: “В нашия край Благословението Господне е много голямо. Всички братя и сестри се радват на добро здраве. Божественото дело върви добре. Хармонията е на първи план.”

Различно е образованието, професиите и социалното положение на последователите на Учителя, които живеят и работят в Свищов. Сред тях има съдия, зъболекар, учител, лекар, офицер, протестантски проповедник, ходжа, студент, търговец, книжар, манифактурист, библиотекар, митничар, предприемач, заместник кмет, домакиня. Независимо от различията в образователното равнище, те заедно изграждат своя духовен ценз чрез изучаване Словото на Учителя, “където идеите му са предназначени за всички начала в обществения, човешкия, социалния и държавен порядък.”

От застъпените професии най-еднородна е групата на учителите, тя наброява 9 души. Последователи на Учителя са работили в различни периоди във всички степени на образованието в Свищов: Началните училища, Основните училища, Реалната гимназия и Търговската гимназия. Сред учителите са Лазар Караламбов, Марийка Караламбова, Надежда Конова, Иорданка Живкова, Екатерина Иванова, Славка Мънзова. Дошли отвън Свищов и работили тук като учители са Боян Боев, Възкресен Анастасов и Тодор Симеонов. Всеки по своему е бил достоен в очите на своите възпитаници. Като педагози те имат положителна нагласа към учениците и отговорно отношение към себе си. За собствените си качества и постъпки прилагат мярката дадена от Учителя: “В самовъзпитанието, помнете едно – вие като учители, всякога ще предадете на учениците вашите добри и лоши качества, вашите добродетели и вашите недъзи.”

В Школата на Учителя Беинса Дуно неговите последователи решават различни задачи. Д-р Димитър Халачев пише писма защото “Учителят задължава всеки ученик да пише писмо на ученик от другите градове”. Много важен въпрос, с който той се заема е набавянето на средства за построяване на братски дом в Свищов. В писмото си до Стефан Тошев той споделя: “За тази хубава идея вярвам много братя ще се отзоват, макар и по малко вярвам все ще се събере нужната сума а тя не е голяма, защото тухлите и водата са наблизко, за работни ръце вярвам ще се намерят от братята. Ако Бог е рекъл да се изгради, вярвам, че никакви препятствия няма да има.”

Не липсват сериозни и направо тежки страдания, които Учителят Беинса

Дуно допуска в Школата като закаляващи изпитания. Той казва "Когато младото растение поникне, то е крехко, нежно. За да го кали, да го направи гъвкаво, подвижно и годно за живот, природата го излага на ветрове и бури, които люлеят и раздвижват въздуха, а с него заедно и младото растение. И тук, в школата ще ви подложат на различни течения и ветрове от различни посоки. Това е неизбежен закон. Който се страхува от вятър и от течения, той не разбира закона."

От писмата се вижда как въпреки нюансирането във вида на премеждието за всеки има определена задача за решаване. Един се справя с реакция срещу братството от страна на семейството; друг трябва да се пребори с личното възгордяване и честолюбие; всички трябва да понесат дълбокото душевно страдание от макар и преходното разцепление в групата; трети са поставени в положение да понесат непризнателност от страна на най-близките. Има и майчина мъка от отказа на църковни служители да погребат починало дете, а дори и братско семейство, на което почиват последователно 7 деца. Изправени пред лицето на житейските изпити следовниците на Учителя сами си дават обяснение, което им помага да издържат на ветровете и бурите. Д-р Димитър Халачев споделя: "Всичко каквото се случва в живота ни си има причини, които ние не знаем и не можем да избегнем, защото сами сме създали тези причини."

Макар изправени пред нелеки задачи и въпреки болката от застигналите ги премеждия участниците в кръжока на Бялото братство чувствуват радостта на духовния живот когато запяват в двадесетото паневритмично упражнение "Дори в неволя и беда за нас е хубав Божий свят".

Д-р Иустина Халачева казва: "Аз усещах сякаш се преродих и заживях нов живот: живот на светлина и радост – радостта на духовния живот, която и досега не ме е напуснала, въпреки изпитанията."

2. Подготвителен период на Школата на Учителя 1900-1922

Събитията, в които са взели участие слушателите, вярващите и учениците на Школата на Учителя Беинса Дуно от Свищов, заедно с преживелиците описани в техните писма дават картината на отношенията между човешките души търсещи общение с Бога. За тях това търсене става чрез Божествения Дух Беинса Дуно и е започнало още по време на подготвителната работа за откриване на Школата 1900-1922 година.

Стефан Тошев се запознава с Учителя през 1906 година, среща се с него през 1911 година в Търново, през 1912 година получава лично от Учителя книжката "Завета на цветните лъчи на светлината".

Слави Гюдеров отива при Учителя през 1914 година. Стефан Тошев започва срещите си със семейства Аневи и Халачеви през 1919 година.

На следващата 1920 година Учителят посещава Свищов и изнася публична сказка в Читалището, слушателите от Свищов участват в събора в Търново същата година. Преди откриването на Школата на Изгрева Учителя идва още няколко пъти в Свищов и изнася беседи пред групата в Свищов в частни домове. По това време тя става втора след софийската по броя на участниците си.

1906

Стефан Тошев, бъдещият основател на свищовската група се среща за първи път с Учителя в Севлиево.

1909

Петър Тихчев, хазаина на Петър Дънов от Свищов участва в срещата на Синархическата верига.

1910

Петър Тихчев участва в срещата на Синархическата верига.

1911

Петър Тихчев участва в срещата на Синархическата верига.

Стефан Тошев се среща с Учителя в края на юни в Търново и двамата водят три часов разговор. Учителят му изпраща в писмо следната мисъл:

“Сърце без чувства, ум без мисъл, дух без вяра са както воденица без вода, кандило без масло и птица без крила”.

1912

Петър Тихчев участва в срещата на Синархическата верига.

Стефан Тошев получава от Учителя книжката “Заветът на цветните лъчи на светлината” и е поканен да участва в събора на Бялото Братство.

1913

Стефан Тошев се записва да следва право в Софийския университет. Посвещава сказка на учителя.

1914

Според Учителя от 1914 година е започнало съденето на света и ще продължава усилено до XXI век. Той казва: “Не се смущавайте от последствията, седем пъти всички ще минем през огън и ще станем кротки, добри и умни.”

Същата година Слави Гюдеров се записва да следва право в Софийския университет и се запознава с Учителя. Като възпитаник на Търговската гимназия в Свищов той е обучен по стенография и изготвя стенограми на слушаните от него беседи и сказки успоредно с Тодор Гълъбов, който още от месец март е започнал да стенографира неделните беседи на Учителя.

1915-1918

1915-1918 година бушува Първата световна война и Слави Гюдеров прекъсва следването си мобилизиран като подофицер, който смело предвожда войниците си макар без да даде нито един изстрел. Продължава да посещава Учителя в София или общува с Него чрез писма.

1920

В Свищов се образува кръжок от Обществото Бяло братство. Броят на членовете на този кръжок бързо се увеличава.

Същата година Учителя идва в Свищов и изнася сказка пред гражданството в салона на Първото българско читалище “Еленка и Кирил Д. Аврамови”. Седем негови последователи от Свищов вземат участие в събора във Велико Търново: Анчо Анев, Гено Александров, Слави Гюдеров, Неша Анева, Невенка Богданова, Пенка Димитрова и Еленка Симеонова. [21].

3. Небесни грижи за любещите Бога

Стефан Тошев споделя един епизод от своя живот в Свищов:

“Тия дни случайно т.е. без да съм търсил, намерих в архивата си една илюстрирана картичка от 30.I.1914 г., която Хр. А. Четвъртаков ми е изпратил от Берлин, дето следваше висше богословие. Това ми даде повод да напиша следващите редове. С него се запознахме наскоро преди да замине за Германия.

В края на 1919 г. бях назначен мирови съдия в гр. Свищов. След няколко дни от пребиваването ми в Свищов, научих, че евангелски проповедник в този град е същият Четвъртаков. Казаха ми, че бил болен. Посетих му квартирата и разбрах, че вследствие на силна простуда заболял от туберкулоза и е постъпил в болницата.

Една вечер, в края на април 1920 г. се прибрах в квартирата си след вечеря. Свалих си шапката и почнах да си събличам балтона. Тогава долових ясна мисъл, че настойчиво ми се казва в съзнанието /дали беше гласа на интуицията ми, или светъл дух ми внушаваше – не знам/: “не се събличай, но иди веднага в болницата, да посетиш твоя приятел Четвъртаков”. Аз умствено отговорих:

Нека се отложи това за заранта, защото е късно и аз не знам и пътя за болницата. Възрази ми се неодобрително: "Не! Още сега ще отидеш! Като си идваше тук, нали видя при една от масите пред казиното в градината в компания, твойт стажант Зографов? Той ще те заведе до болницата." След този умствен разговор, аз си наложих шапката и тръгнах. Близко до болницата срещнахме управител – лекаря на болницата д-р Андреев, с когото се познавахме.

Запитах го: ще ме пуснат ли по това време да видя Четвъртаков? Той ми отговори: Кажи, че аз съм казал да те пуснат. Четвъртаков, по моя преценка ще живее още около една седмица. Зографов се върна с него. Прислугата ме заведе при Четвъртаков. Той лежеше сам в стая. Извиних се, че тъй късно идвам, защото съм претрупан с работа, понеже освен моето, завеждам и другото мирово съдилище, тъй като титуляра му е болен. Четвъртаков се трогна, че не съм го забравил. Вътрешното ми ръководство ми подсказа, че трябва тактично да поведат с него разговор за евентуалната му близка смърт, да насочат мислите му за живота след смъртта и че всъщност смърт не съществува. И че за новородените, за чадата Божии, нищо случайно в живота им не се случва и че за тях е казал Исус Христос, че и косъм от главата им няма да падне, без волята на Бога. Че за тях Небето има специално благоволение.

Той остана много доволен от разговора, който водихме. Преди да си тръгна му предложих да ми каже какво му се яде, което друг мъчно би могъл да му достави. Той се стесняваше да каже, но аз настоях, и наблегнах, че моите възможности в това отношение са широки. Тогава той каза, че отдавна му се е ядяло кашкавал и шоколад, но не допуска в Свищов да има. Отговорих му че съм донесъл от гр. Русе, дете преди да дойде в Свищов, бях председател на Районния комитет на "Стопански грижи и обществена предвидливост" /СГОП/, първокачествен балкански кашкавал. И че ако в Свищовските сладкарници има само един шоколад на мене ще го дадат.

Рано заранта отидох в най-голямата сладкарница и запитах съдържателя: Може ли да ми продаде един шоколад, че ще го нося на тежко болен човек. Той ми отговори: Не обичам да лъжа. Имам три шоколада, но не ги продавам. Нужни ми са при направата на сладки. Запитах го познава ли ме. Отговори, че не ме познава. Тогава аз му казах, че съм мировия съдия Тошев – началник на Съдебно – контролния отдел при Комитета за СГОП и че всички търговци в града са в тревога от моята заповед, да сложат етикети за цените на всички стоки ... - Наистина, много се говори за Вас, но аз не Ви познавах. Много се извинявам. Заповядайте един шоколад. И ми подаде един голям шоколад. Попитах го колко струва, а той ми каза: Щом е за болен, не искам пари. Платих му шоколада и отидох в Съдилището. Дадох пакета с кашкавала и шоколада на разсилния си и му казах да отиде много бързо в болницата и да го даде лично на Четвъртаков. След малко разсилния им се връща със същия пакет в ръка. Сърдито го запитах: Защо не е предал пакета. Той сконфузено ми отговори, че през нощта Четвъртаков починал. Тогава аз разбрах, защо духовното ми ръководство настоя пред мене, същата вечер да посетя Четвъртаков в болницата и защо да му говоря върху смъртта, от гледището на духовното учение за земния живот на човека.

Аз знаех добре, че Четвъртаков бе човек, с тържествуваща, предана и непоколебима вяра и любов в Бога и Исуса Христа и че беше всеотдайно предан на Делото Божие на земята и си казах, след като узнах за преселването му отвъд: Бог люби своите! Той ме изпрати само няколко часа преди Четвъртаков да напусне земята, да го посетя и да поговорим с него по въпроса, че смърт не съществува, че тя е само врата за влизане в нов живот – на голяма духовна радост, за чадата Божии... И че случайни неща, за призваните в Божия Път – няма! [22-34]

4. С нетърпение очакваме славния ни много мил и любим Учител

1920.20.10

Писмо от Нешка Анева в Свищов до Стефан Тошев в Карайсен:

Милий ни любезен братко,

Ние много замълчахме па и забравихме обещаното. Колко сме виновни !!
... Молим те прости ни, прости ни добрий братко. Никога не те забравяме, всякога е най-голяма радост и благодарност си спомняме за теб и те благославяме. Нека Бог те благослови.

Всички сме много добре. Слава и благодарност Богу. Всякога сме заедно – сестрите, братята и с любов и велика радост в Господа следваме Пътя. *С нетърпение очакваме славния ни много мил и неизказано любим Учител.* Идването му се предполага скоро – когато Бог ще благоволи и то ще ни се предизвести вярвам. Ще съобщим и теб разбира се и колко ни се ще щото ти да бъдеш при нас тогава!

Обади се някога по телефона, молим те и пиши ни пак нещо хубавичко както тогаз. Колко се радвахме на него писмо и колко пъти го препрочитахме! Аз го нарекох "послание".

Приеми сега, братко хиляди най-сърдечни поздрави от братята и сестрите – Анчо, Генчо, Слави, Пенка, Невянка, мама / и тя е отредена вече за наша сестра – Слава Богу/ децата и мен. Благодатта на Господа Исуса Христа да бъде всякога с тебе – любезний добър братко! Бъди благословен во веки!

Сестра ти в Господа Исуса Христа Надежда /Нешка/.
Поздрав брат Анчо!

1921

Учителят пише от Свищов писмо на Стефан Тошев в Севлиево.

През 1921 година на събора в Търново е даден списък на присъствалите от Свищов като част от Общ списък на В.Б.Б. по години на повикването в срещата през 1921 година от 19/6 август петък до 25/12 август четвъртък включително в град Търново:

Анчо Анев, Генчо Александров, Слави Гюдеров, Димитър Халачев, Неша Анева, Невенка Богданова, Пенка Н. Димитрова, Еленка Симеонова. На третия ден на 21 август в реда за четене на Новия завет се пада под № 15 свищовци да четат II послание до солуняните, което завършва с думите:

"Благодатта на Господа наш Исуса Христа да бъде с всички вас. Амин"[26-29]

5. Зная за кого върша всичко, и че Той е силен да ме укрепи

06.08.1921

от Пенка Димитрова Кодова в Свищов до Ст. Тошев в Севлиево

Драгий брат Стефан,

Благодаря Ти много за хубавото и назидателно писмо. Господ стократно да Ви възнагради за хубавото, което сторихте за нас. Бях при сестра си Велка в Бургас и като се завърнах заварих писмото Ви отдавна получено. С Недялко сме

в недобри отношения, той е много озлобен против братството, молила съм го и го моля за всичко, но той по никакъв начин не се съгласява в нищо. Ако е казал Господ да се видим на събора ще поговорим. Като се утешавам, че аз *зная за кого върша всичко и че той е силен да ме укрепи.*

Приемете сърдечен поздрав от мен, който предайте на госпожата и вашето дете.
/В/ Господа сестра Пенка.

6. Това свише благоволение е атрибут на Великия Господ

17.12.1921

от Анчо Анев в Плевен до Славка Халачева в Свищов

Любезна сестра Славке,

Искам да дам израз на онова възмущение сгрято от топлината на твоето писмо. Изниква и чувство на велика благодарност към създателя на душите ни. И колко мило е да любиш Този, който ти е дал живот и дихание да познаеш че в Него е силата, държавата и властта, която милва помилваните и наказва горделивите, струптивите самонадеяните. Колко е сладко да се почувствуващ че обичаш и си в неразривна връзка с тая и оная душа! *Това свише благоволение е атрибут на Великия Господ* на нашите души. Когато благоволи да озари една душа тя тържествува. Дири душите сродни ней. Милва, радва се помага, благославя Багословения, че я освободил, озарил да Го познае, както Той я познава. Да почувствува милостта му и неизказаната му Любов. И как ние ще се отделим от тази благодат. Да не бъде! Всякога кърмени и отхранвани с тая нежност на Отец. Йона и другите наши покровители, каквато нежност никоя земна майка не може да прояви към най-възлюбеното си чедо, ние ще следваме техните съвети, ще вървим в начертания от небето път без да ни трепне окото. Ние ще вървим смели и решителни в този път и вярваме ще ги срещнем, или по право да се изразя, ще ни срещнат в пътя ще ни подадат крепките си ръце и с оная мощност, която само тям подобава, ще ни изведат неувредими и въведат в чертога на вечната истина, където всякога е ден където онова което е тук там не. Те са жители на онова царство, свещеници и служители на Вечния Неизменния Бог, а ние техните малки деца! ... Колко е хубаво, красиво да бъдеш дете на един ангел! Да те учи, възпитава до пълната възраст. О, Боже,, към тебе викам: Благослови нашите отци, твои свещеници, прати ги по близо да бъдат при нас да чувствуваме от тяхната топлина и да дишаме аромата на техния дъх. Ти си в тях и ние в тях ще направим онова което те са направили когато са били жители в плът на тая земя. Искаме и си ни благословил да Ти служим. Прати ги, велики Отче, да ни научат как е теб угодно. Да бъде благословено името ти. Амин.

Честит имен ден С.Б.Л.Е. бр. Анчо.

На бр. Генчо, теб, сестра Пенка, Невенка, Еленка от мен и всички други привет

Анчо.

7. Същински период на Школата на Беинса Дуно 1922-1944

В тази част от писмата е отразен живота на последователите на Учителя в същинския школен период 1922-1944 година, когато много от тях се изселват в София на Изгрева. Това си намерение д-р Иустина Халачева споделя със Стефан Тошев желанието си да се изсели в София: "поне ще съм близо до Учителя". В следствие тя става личен зъболекар на Учителя. Изселилите се в София на

Изгрева Нешка Анева и Надежда Конова стават слушатели на общия окултен клас и на младежкия окултен клас.

Други продължават да живеят със стремежите си към духовното в Свищов, където изучават, проучват и прилагат словото в живота си. Те получават беседите на Учителя изпратени от Боян Боев по пощата, събират се на Изгревите на най-високия хълм край града, играят Паневритмия, очакват посещенията на Учителя, както заявява Нешка Анева от Свищов още преди преместването си в Плевен в писмо до Стефан Тошев:

“Всички сме много добре. Слава и благодарност Богу. Всякога сме заедно – сестрите, братята и с любов и велика радост в Господа следваме Пътя. С нетърпение очакваме славния ни много мил и неизказано любим Учител.” Много от тях посещават годишните Събори на Великото Бялото Братство.

1922

Извлечение от Списък на поканените ученици на Събора на Великото Бяло Братство
Състоял се на 19 август - събота до 25 август – петък 1922 г. в гр. Търново
/допълнително в скоби са нанесени липсващите професии на учениците/

№	№	Име фамилия	Година на поканване	Населено място професия
Мъже				
1	196	Анчо Анев	1920	Свищов Началник поща на поща
2	197	Генчо Александров	1920	Свищов /Ученик/
3	198	Слави Гюдеров	1920	Свищов/Предприемач/
4	334	Димитър Халачев	1921	Свищов /Зъболекар/
5	465	Киро Манолов	1922	Свищов
6	466	Лазар Караламбов	1922	Свищов/учител/
7	467	Николай Александров	1922	Свищов/ученик/
8	468	Димитър Димитров	1922	Свищов /ученик/
9	469	Иванчо Анев	1922	Свищов /ученик/
10	470	Димитър Александров	1922	Свищов /ученик/
Жени				
1	219	Неша Анева	1920	Свищов/телеграфистка/
2	220	Невенка Богданова	1920	Свищов /домакия/
3	221	Пенка Н. Димитрова	1920	Свищов /домакия/
4	222	Еленка Симеонова	1920	Свищов /домакия/
5	365	Мария Анева	1921	Свищов/домакия/
6	366	Елена Александрова	1921	Свищов/домакия/
7	367	Юстинка Д-р Халачева	1921	Свищов /зъболекар/
8	368	Слава Халачева	1921	Свищов /домакия/
9	369	Хрисанта Костантинова	1921	Свищов
10	396	Андони Сийкова	1921	Свищов
11	499	Юрданка Живкова	1922	Свищов /учителка/
12	500	Еленка Байракова	1922	Свищов
13	501	Марийка Караламбова	1922	Свищов /учителка/
14	502	Веса Табакова	1922	Свищов
15	503	Тодорка Караламбова	1922	Свищов/завършва за лекарка/

16 504 Евлампия Халачева
17 505 Мария Парашкевова

1922 Свищов
1922 Свищов

8. Слава на Бога за всичко

07.02.1922

Из писмото на Надежда /Нешка/ Анева в Свищов до Стефан Тошев в Севлиево

Н.Л.К.Б.Л.

Скъпи ни любезен братко в Господа,

С неизказана радост и благодарност си спомняме за Вас всякога всякога!
Бъдете благословен!

Затвореното Ви писмо отдавна получихме, а също и картичката оня ден. Сърдечно благодарим предобрий братко. Колко много сме ние виновни за тъй дългото си мълчание! Много причини е имало наистина за това, но във всеки случай както казах ние си оставаме все виновни, обаче надяваме се и вярваме, че добрият ни брат и сега ще ни прости.

Всички тук сме много добре *Слава на Бога за всичко*. С Анча продължаваме работата в пощата, децата учат, мама шета, Невянка и тя от една година е при нас – у дома. Малко болни бяха Анчо и Невянка по няколко дена но са вече добре. Братята Генчо и Слави често идват, също и Пенка.

Слави от няколко време живее у Генчови. Види се имали са с баща си недоразумения и спречквания и последния е предложил на Слави да си излезе. Ех, много неприятно, много тежко, но по всичко се вижда, че такъв ще е неговия път, както и на сестра Пенка – горката, положението е същото както го знаете. В нищо тя не отстъпва, твърдо е застанала на своето и нищо не е и не ще е в състояние нито на косъм да я разколебае. Герой жена е! Достоен Христов войн ще е тя! Надали има втора като нея измежду нашите сестри. Да знаете как геройски изнася на плещите си какви ли не мъчности – всевъзможни изпитания и с каква радост понася тя всичко! Вие братко не се грижете, не се безпокойте моля за нея, нито да ви оскърбяват и тревожат писмата на господин Недялко Димитров. В тази работа няма виновен. Как казва на едно място Учителя ни – “Ако почнете да търсите и се питате кой е виновния и кой не е, то ще ви кажа, че аз съм виновния за всичко.” В такава смисъл бяха приблизително неговите думи. И наистина тъй е. Недялко Димитров не може да се помири и не е за осъждане: той за себе си е прав, но ще видите, че Небето скоро ще направи щото той да се опомни, да се помири и познае най-сетне, че това е волята Божия. И тъй братко, нека не ви повече безпокои това което става с нашата сестричка и господин Димитров. Всичко работи за добро. Тя всякога е весела, жизнерадостна и душата и преживява такъв мир, а понякога такова блаженство, според думите и, каквото досега тя не е познавала. Чудно я Бог крепи всякога. Слава Нему. Как бързо и непоколебимо крачи тя напред! Задача голяма е предоставена ней от Бога и с помощта Му ще успее. На братчето Гено баща му оня ден почина и остават трима – три деца с майка си съвсем безпомощни, на произвола, по право на Бога, впрочем те всякога са тъй живели: баща им бе все болнав и никак не е можал нито е искал да се погрижи за издръжка на семейството си а и е бил в тежест. Бог не ще ги остави. Генчо учи II курс, а другото му братче в III курс, а третото в I. Ще гледаме щото Генчо да успее в учението.

Ние сме си все тъй както ни знаете. Като има повечко търпение всичко на добре отива. Митко е в Пловдив – банката, с моя баща там се погаждат. Анчо все е същия. Много е предан, много ревностен въобще добре отива с Божията помощ.

Аз преживях онова тягостно мъчително настроение и като че ли ме е страх да си спомням за него. Дано вече не се повтаря подобно. Както и да е трябва на всичко да сме готови. Нека се въоръжим, от сега на такава борба ни предстои и "не против плът и кръв", както казват апостолите. Молете се братко и вие за нас, нека се молим едни за други. Много сме слаби още ние, за себе си най-вече говоря. Колко слаба и нищожна се чувствавам понякога и се пазя да не падна духом. Затова казвам, молете се за мене и всички ни и вие братко щото Бог да ни укрепява.

Брат и сестра Халачеви /зъболекарите/ отиват много добре и двамата – отлично даже също и дечицата им. Редовно и с жажда посещават събранията ни и много са радостни и доволни всякога. По един път през седмица и у тях е наредено събрание от по-тесния кръг.

Другата сестра Халачева с мъжа си също са отлични сестра и брат.

Имаме и нови – един наш приятел – учител тук – Караламбев, брат на попа Караламбев, наши противници, сега добър брат наш е вече учителят с жена си и дъщеря си, Слава Богу. Имаме и турчин брат – дядо Исуф! Чудно не ли? Чудни са Божиите дела наистина! Да видите какъв добър старец, колко умен и възприемчив е! От сега за събора вече си мечтае. Зет му е учител и ходжа и той идва понякога. Турците и от нашите му подвиквали на улицата и кафенетата, че бил станал дъновист, а той – дядо Исуф се смее и им казва: "Станете и вие ако можете". Надпреварвали се да му говорят много лоши неща за нас, а той казвал "Не може да бъде, аз познавам тези хора те не са такива: всичко хубаво говорят те и вършат ами ние не можем го изпълнява". Често идва у дома та беседваме. Знае да пише и чете български. Дохожда ни на гости от Пловдив брат Епитропов, а след него брат Георги Сотиров от Сливен, който постоя десетина дена и преди две седмици го изпратихме. У дома бяха на гости. Брат Сотиров държа три хубави беседи у дома и иначе много дохождаха при него и всякой озадачен и предоволен остана от срещата си с него. Напролет ще се надяваме за Учителя да ни гостува пак ако е Волята Божия. Колко е голяма Божията милост над нас братко. Как да Му благодарим не зная! Преизпълнени сме всякога с радост и благодарност. Велик е Бог, голяма, голяма и милостта му и колко понякога си мисля, сме щастливи ние децата на великия наш многомилостив благ небесен татко!

А Учителят! С този Учител! Боже, Боже Велики Боже, колко много съм благодарна. Всичко добро, всичко благородно, всичко възвишено и божествено, към което се е стремела и за което е копняла душата ми – ето намерих го въплотено във великия, много милия, много обичан, скъп ... Учител и в Бога на любовта. Нека е благословено името му нему и само нему слава, чест, благодарение и поклонение сега и во веки!

Мили братко, ето аз за всичко ви писах, като на същински брат, аслъ за такъв даже за нещо повече ви имам. Чрез Вас Бог ми даде светлина и показва пътя и истината, бъдете благословен во веки. Нека Бог Ви стократно възнагради за всичко. От всички братя и сестри хиляди и най-сърдечни поздрави за Вас, сестричката Марийка, Любчето, целувам ги и на баба хаджийка, целувам и ръка.

Сестра ви в Господа Нешка Анева
С.Б.Л.Е.Л.

1923

На 14 януари 1923 година Учителят дава текста на **песента "Писмото"**:

Когато Любовта царува смут не става; Когато Мъдростта управлява реда не се нарушава; Когато Истината грее плода цъфти и зрее.

Анчо Анев е посочен като ръководител на кръжока в Свищов на Всемирното бяло братство в България:

Списък на братята ръководители от кръжоците в България на
Всемирното Бяло Братство през 1923 година

Град	Име, фамилия	Служебен адрес
No 26 Свищов	Анчо Анев	Началник (на) пощата [24-48]

1923 година Учителят изнася различните течения на своето Слово в специално построен салон в София, на ул. "Оборище" 14 През 1923 Учителят създава оригиналните песни "Музикални упражнения"

1925

Анчо Анев е преместен в Плевен, там основава кръжок на Бялото братство и в продължение на 7 години подпомага братята и сестрите в основаната група.

09.01.1925

от Невянка Богданова и Нешка Анева в Свищов до Стефан Тошев в Севлиево

Любезни сестра и брат,
Няма Любов като Проявената Божия Любов
Поздравявам с празниците, поздрав на всички братя и сестри.
Сестра Невянка.

Мили сърдечни привети за всички ви. Целувам Любча, Марийка и на баба Хаджийка ръка.

Само Божията Любов е Любов.

Сестра ви Нешка.

9. Случай да постоя малко при Учителя

1925

От Иустина Халачева в Свищов до Стефан Тошев в Търново

Н.Л.К.Б.Л.
[Няма Любов Като Божията Любов]

Любезни брат Тошев,

По поръка на Димитра Ви пиша, въпреки че отдавна имам желание да споделя с Вас впечатленията си от екскурзия до Мусала. Димитър Ви моли, да му съобщите ще бъде ли скоро освободен Горов; били сте му казали че освобождението му е вече подписано, обаче и до сега го няма още в Свищов.

Брат, още се намирам под впечатление на тази чудна разходка, придружена с толкова приключения и толкова приятни, че струва ми се спомените за нея няма никога да се заличат. Почти целия път за Мусала вали дъжд. Беше студеничко, но затова пък вървахме леко и раниците не ни тежаха. На биваците кладяхме буйни огънове, пиехме горещ чай, особено вкусен поради чудната планинска вода.

Спомням си последния бивак преди качването на върха на една височина с 300 метра по-висока от Черни връх. Дъжд като из ведро, вятър и студено като зима. Небето мрачно, мъгла гъста, тъмно, само огньове блещукат, но Учителя е с нас. Чувствуващ една безгрижност, лекота. В 3 часа през нощта, поехме път нагоре. Малко преди да стигнем горе изведнъж всичките облаци, мъгли като че се смъкнаха долу и видяхме великолепно слънце, такава чудна игра на боите като че ли никога не съм виждала. Цялото небе ясно—синьо и слънцето плува над тази грамада облаци победно и властно. Брат, ликуване беше общо, това беше жив извор. Горе направихме една кратка молитва, малко поседнахме, изобщо бавихме се 50 минути. Слизяхме от противоположна посока на тази от където дойдохме и спряхме на почивка в прочутото място на Рилската пустиня при Олтара. През всичкото време Учителя, вървеше с нас на два три пъти говореше. Върнахме се в София в неделя след Петровден, нашите свищовци заминаха по домовете, а аз с децата останах в /Опълченска/ 66 за една седмица. *Исках да използвам случай да постоя малко при Учителя.*

Като се върнах в Свищов научих новина, че брат Анчо го местят в Плевен, сега той е там. Ние доста жалим че той не е между нас, но неговата мисия в Плевен е същата както едно време беше Вашата в Свищов.

Преди няколко дена на нашата сестра Славка умря детето. Мило, ако помните. За да го погребат поповете предложили на бащата и майката да напишат че се отказват от учението на господин Дънова. Мъжът на Славка изглежда се поизплаши и се подписа, обаче Славка категорично отказа да подписва. Телеграфически поискала разрешението от владиката да извършат ли погребението. Владиката разреши въз основа на подписа на бащата, а майката като изобщо всички дъновисти изкара я неуравновесена и смахната. Това нещо попа заяви при опелото.

Мили брат, ако Ви отегчих, искрено моля за прошка. Обадете се какво правите, как живеете в Търново, как е сестричката Марийка и Любчо. Надявам се на събора и мисля за всичко да поговорим. Но кой знае ще ли има събор тази година. Научихме, че Учителят бил известно време в Чам Кория, и една неделя прекарал на Мусала сигурно при Олтара. От всички ни искрени поздравя, целувам сестра Марийка и Любча.

С.П.Б.Л.Е.Л.

[Само Проявената Божия Любов е Любов]

Ваша И. Халачева, Свищов

1926

Слави Гюдеров провежда 5 часов разговор с Учителя след който изпълнява съвета му да послуша родителите си и да се ожени.

1927

10. Учителят задължава всеки ученик да пише писмо

30.04.1927

От Д-р Димитър Халачев в Свищов до Стефан Тошев в Севлиево

Брат Тошев,

Н.Л.К.Б.Л.

В 22-ра школна лекция на Общия окултен клас четвърта година *Учителят задължава всеки ученик да пише писмо* на ученик от другите градове. Аз пиша Вам, защото само Вас добре знам, а Вие вярвам сте радостни, като чуете за свищовци нещо, зер Вий сте турили началото на свищовското братство.

В нашия край Благословието Господне е много голямо. Всички братя и сестри се радват на добро здраве. Божественото дело върви добре. Хармонията е на първи план. Колата малко се беше разсъхнала, но последните дъждове наново я затегнаха. Учението на Учителя върви с добро схващане. Всякой от нас се старее със своето схващане да се развива и напредва в учението. Колко мъчно се разбира това учение, за което е потребно голяма мъдрост, вярвам всякой, който е влязъл в него е разбрал. Аз мисля и съм уверен, че колкото ученици го изучават, толкова различни схващания има, както на едно дърво има много листове, но един с един не си приличат, обаче това вярвам не пречи да вървят всички напред например:

Относително прераждането, аз напълно съм уверен, че действително душата се преражда за да може да допълни своите предназначени задължения и щом изпълни задачата си, възвръща се там, откъдето е излязла от начало, тоест връща се при своя създател - при Бога, и след като се възвърне започва наново друг живот, но вече възвишен живот, какъв е той, само Мъдростта Божия може да предвиди – уверен съм, че Бог е създал всичките души отначало еднакви и ако сега в настоящия живот има различие, тоест едни богати, други бедни, едни красиви други грозни, едни здрави, други слепи, калеки, сакати. Едни умни други идиоти, това се дължи на самите нас тоест, каквото си постелиш на такова ще легнеш, ако завивката ни е дълга ще се прострем, ако е къса ще се свием, защото при къса постеля ако си прострем краката ще се простудим. Всичко каквото се случва в живота ни си има причини, които ние не знаем и не можем да избегнем, защото сами сме създали тези причини. Тези убийства, тези кражби, тези измъчвания, войни, болести, епидемии, хвърлянето на Свети Крал в София и толкова души дето погинаха там, всичко си има дълбока причина, която ний с нашата малка мъдрост едва можем да разберем. Вий как мислите по този въпрос?

Благодаря за портрета, който ни изпратихте, той ще ни е добър спомен. Може и други да Ви пишат, но Вий извинете, защото, като по-стар в това учение брат и по интимно познат се обръщам към Вас. Поздравете сестрата, Вашата другарка, наследниците си, от всички ни в моя дом.

С.Б.Л.Е.Л.

Брат Д. Гр. Халачев

11. Мирът носи Божиата радост

1927. 30.05.

От Иустина Халачева в Свищов до Стефан Тошев в Севлиево

В.И.Ч.Б.В.Б.

[Верен, Истинен, Чист, Благ в Бога]

Любезни брат Стефане,

Вашето портретче, което сте изпратили още по Коледа, стои на масата и винаги когато го погледна като че ли Ви слушам да поздравлявате, именно с това присъствие: *"Мирът носи Божиата радост"*.

Господ премного възмести загубата, ако може тъй да се каже, на физическите братя и сестри с духовните. Когато дойдох в България плашеше ме самотата в която бях изпаднала, всичко ми беше толкова чуждо и неприветливо, а сега с всичката си душа се отдадох на нови чувства, които неделимо ме свързват с братя и сестри.

Неотдавна брат Анчо беше дошъл от Плевен, постоя само два дена, но каква радост ни достави. Наистина той ни бе скъп гост! Добре сме в Свищов. Всяка заран се срещаме на изгрева. За туй преизобилие, което ни дава Господ много нещо не иска от нас – да изпълним Неговата Воля. Така твърдо вярвам брат че не ще се разкае Господ загдето ни приближи при себе си, защото във Него няма никакъв смисъл в живота.

Поздравете сестра Марийка и децата. Бебчето ви сигурно ако не ходи, поне пълзи.

Братя и сестри свищовци изпращаме ви сърдечни поздрави.

Мирът носи Божията радост.

Със сестрински привет
И. Халачева.

През 1927 година свищовци също участват в събора, което е видно от писмо до ръководителите на Всемирно Бяло Братство България. В писмото се съобщава, реда на пътуване на братските групи до София, в който е посочен и Свищов.

Събора на Веригата на Бялото Братство ще стане през 1927 година в столицата в София в братския салон и на братското имение "Изгрева". Съборът ще започне на 19 август т.г. Пътуването ще стане по следния ред: На 16 август с първия бърз влак ще пътуват от градовете Айтос, Карнобат, Варна, Русе, Ямбол, Търново, Габрово, Трявна, Елена, Беброво, Панагюрище, Плевен, Свищов и Горна Оряховица.

1928

Учениците на Учителя построяват салона на Изгрева От цялата страна пристига помощ, даряват се легла, завивки и покъщнина за обзавеждане на братски и сестрински стаи На Изгрева.. От Свищов също е оказана помощ.

12. Благопожелания за растежа, радостта и мира в Господа

1929

1929.04.01.

От Иустина Халачева в Троян до Стефан Тошев в /Севлиево/

Божията Любов е образ на Божията Истина.

Любезни брат и сестра,

Сърдечни благопожелания ви изказвам за растежа, радостта и мира в Господа.

Получих вашата картичка, която ми достави толкова радост. Чета и препрочитам събрани евангелски бисери, които групирани в едно като че са още по ценни и святи. Да бъде честит именния Ви ден любезни брат Стефане, благодаря Ви за радостта която изпитах тая заран на молитва: още в тъмно намерих картичката до врата си и включих в молитвата си тия безсмъртни слова на Божествения Дух.

Преди няколко седмици ми идва на гости един учител, случайно той видя картичка, която бяхте ми изпратили представляваща сфинкс. Той остана поразен от тая рисунка, която му обясняваше загадката на човека. Попита ме къде би могъл да си я достави. Аз му я подарих, като го успокоих, че имам надежда да я имам. Затова, любезни брат, ако притежавате тая карта някога изпратете ми я, да не ми се разваля колекцията.

Целувам децата и с. Марийка. Сега при мен е Надя. Надяваме се за празниците да дойде Димитър поне за два дни. Саша обажда се от Париж доста често. Сърдечно Ви поздравявам,

И. Халачева

13. Много хубава идея ...С нами Бог!

1930

1930.29.03.

От Димитър Халачев в Свищов до Стефан Тошев в Севлиево

Уважаеми брат Тошев,
С.П.Б.Л.Е.Л.

Писмото Ви от 24.03 т. г. получих. *Много хубава идея*. При всичко, че за сега съм в затруднено финансово положение, понеже Саша, по-голямото ми момиче следва в Париж и съм принуден всеки месец да и изпращам по 6000 лева. Освен това по-малката, тази година ще завърши свищовската девическа гимназия и ще трябва на първо време, много пари, за да си набави нужното неученическо облекло и пр. То от все сърце ще се постарая, по нататък /къде юни-юли/ да отделя, ако Бог помогне /2000 лева/ две хиляди лева, щом целта е такава благородна.

Прочетох писмото ви в едно събрание на тукашните братя и сестри. От тях никой не се отзова. Аз това го знаех от по рано, че няма никой да се отзове, защото никой не разполага. Брат Слави не посещава събранията, но си е брат. Него не съм сондирал, защото, за сега го няма в Свищов.

Митко Пенкиния, посещава от време на време събранията, но откакто съм получил Вашето писмо не съм го виждал, той скоро се завърна от Германия, не е още на работа та вярвам че и той не разполага. Сестра Пенка вярвам, че знаете, не е вече с нас, тя е с Генчо /Генчевистка/. Ние се събираме за сега в дома, няколко братя и сестри. За тази хубава идея вярвам много братя ще се отзоват, макар и по малко вярвам все ще се събере нужната сума а тя не е голяма, защото тухлите и водата са наблизко, за работни ръце вярвам ще се намерят от братята. Ако Бог е рекъл да се изгради, вярвам, че никакви препятствия няма да има.

С нами Бог!

Сърдечни братски поздрави Вам и на другарката Ви от мен и Надка. Ний сега сме само двама в Свищов.

14. Престъпление спрямо Божествената Истина

10.04.1930

От Иустинка Халачева в Троян до Стефан Тошев в Севлиево

Любезни брат,

Точно и ясно не ще мога да Ви осведомя по интересующия Ви въпрос, но доколкото схванах и разбрах, работата беше така:

В Свищов действително стана разцепление но в продължение на цяла година никой освен може би Генчо не подозираше че се засяга името на Учителя в смисъл да се изключва като върховата и централната личност на нашето дело. Разцеплението стана по видимо от външни чисто лични спорове и недоразумения, истинската причина се разбра много по късно. Не знам дали Ви е известно, че фактически ръководител на нашите събрания се считаше бр. Генчо, въпреки че външно тая рол се изпълняваше от бр. Анчо, а по-късно след неговото преместване в Плевен от с. Пенка Димитрова.

Всички ние в братството обичахме тоя младеж, който с такъв ентусиазъм предаде се на служене Богу, а и имаше дарби от небето, самата аз имах случай да проверя това, но затова свидетелствувах добри и предани наши братя и сестри, като Анчо, Нешка, Слави и Пенка. И ето оттука се започнаха тия малки грапавини,

които по късно дадоха това разделение. "Брат Генчо е една душа на която проговори Бог" или "Брат Генчо е един съсъд чрез който Бог ще излее своята благодат над свищовците" - това се чуваше постоянно и се туряше като назидание на ония малцина, които не одобряват този консерватизъм в братството и искаха да чувстват една по свободна и лека атмосфера в събранията. /Може би и не е важно това, но ще помена че напълно бих предана на Генчо зер считах, че той е близък и любим ученик на Учителя/. Всички в братството се надпреварваха да му окажат почит и уважение, като първо място на трапезата, благоговейно слушат когато той говореше, дори и общо ставане на крака при неговото влизане в клас или събрание. Всичкото туй не закъсня да даде своите отрицателни резултати.

Честолюбив и горд до болезненост, той се възвеличи за една личност, за един учител. Цяла година мина в това неяснено положение между мнозина братя и сестри се по явно да се чува недоумение от неговите постъпки, защото той се държеше понякога крайно арогантно. Когато по миналото лято се намери покана за събор, тогава Пенка открито и явно заяви, че отдавна вече те прекъснаха своите връзки с Учителя. И като централна личност, която го заместваше става Генчо, около когото се групираха брат Анчо Анев, сестра Пенка Димитрова, сестра Елена, майката на Генчо и сестра Славка Халачева.

Питате върху каква програма базира Генчо своето учение. Според мен той е едно паднало величие, една фалирала личност от момента, когато прекъсна връзката с Учителя. Нищо ново той не казваше. Той перефразираше словото на Учителя и си служеше с него като със своето. Той Го упрекваше, че грабил духовните богатства на нашите братя и сестри, които пращаше на онзи свят. /Дързев, Константинов, с. Дафинка и пр./ Той заявяваше, че Учителя издигваше страданията в култ, което е несъвместимо с Бога, който е Любов. Когато Учителя се научи за станалото, той много строго се произнесе за Генча и неговите последователи. Генчо той нарече лъжец, защото направи *престъпление спрямо Божествената истина*. Той каза, че небето няма да им прости това освен ако дълбоко и искрено не се покаят. Сестра Нешка преживяваше дълбоки страдания, тя трябваше да крие това от ново начинаещи братя и сестри в Плевен да не внесе в тях съблазън. Но за слава на Бога от няколко време брат Анчо се възвръща на правия път за празника на пролетта имам писмо от Нешка гдето ми се хвали и се радва: да благодарим на Бога, Анчо поне дири Учителя. Пенка обаче остава вярна последователка на Генча. Впрочем имам тия дни писмо от Невенка, пише че Пенка била станала толстоистка. Генчо е в София, държи вегетарианската гостилница "Ново време", мисля на улица Московска, но точния му адрес не знам. Пенкиния адрес е: Пенка Димитрова, Свищов.

Радвам се брат че ми се отдаде случай да Ви пиша за това, знам че се ръководите не от просто любопитство, а от едно желание да подпомогнете на онуй свищовско чедо, което ви се пада кръщелниче. Запазете това само за себе си, нека никой не знае за тия бури, които потърпяхме в Свищов. Поздравлявам Ви, че заехте се да реализирате идеята на Учителя. Може би някога и аз ще се присъединя към това дело, но сега ми е невъзможно. От начало тука в Троян имаше добра работа, но сега дойдоха още двама зъболекари, а туй лято още ще дойдат, то в един Троян от 3000 население работата се разпределя и доста намаля. Мисля май или юни да напусна тук а подир ще се установя не зная, може би ще отида в София, поне ще съм близо до Учителя. Много сърдечни поздрави на Вас, сестра Марийка и децата.

И.Д. Халачева.

15. И това смятам за служене на Бога – да не оставиш брата си

1931

От Анчо Анев от Плевен до Стефан Тошев в Севлиево

Любезни бр. Стефане,

Писмото ти изпълнено със съвети и добри пожелания получих. Много ти благодаря брат. Ти си тъй добър и искренен че не мога да не си взема бележка от напътствените слова, които ми изпращаш. Те идат навреме и вярвам ще имат добри резултати. Вярно е, че с Учителя скоро не съм се срещал, обаче да съм умаловажил мисията му, не. За мен той остава същия както преди. И не може другояче, защото нищо лошо в него не съм видял. Той за мен остава образец на чистота и святост - на безкоризнено служене пред олтаря на вечната Правда и Истина.

Геновото смущение или търсене правото си както той обича да се изразява, е във неговите връзки с духове, които му разкриват работи, които не са от моя компетентност, защото нямам разбиранията и виждания с които да преценявам източниците им, а от там да съдя за произхода им. Следователно, той ще тегли последствието за злото, ако действително е отишъл там и за доброто ако се е намерил прав пред Бога. Да остана при него след като го напуснаха братя и сестри в Свищов има по дълбоки причини обикновените виждания и човешки умозакljučения. Останах при тези, които както и ти, брат, споменуваш, които станаха причина да се съберем и да изпратим Божията благодат, защото те ни отвориха пътят, очите и възвърнаха душите към възкресение. Мирът, който се носеше, словото което се изливаше като струя и ни караше да скачаме от земята и със сълзи да благодарим на Бога за неизказаната Му милост към нас Свищовци не беше дело на човеци, нито на паднали духове, а беше свише благоволение, където вземаха участие Светли Духове. Това продължи ти знаеш брат, колко дълго и то чрез този брат Гено. Напоследък наистина стана нещо с него. Паднал ли е той, казах, това е от друга компетентност а не от моя. Защото и тук има скрити работи, които нито са откровение, нито са ясновидение, нито пък със цитати от библията могат да се доловят. Ти вярваш ли, брат, че ръководството на Йона Богослова, апостол Павла, Исаия и пр. и пр. не е от Бялото братство? Че те са служители на черната ложа!... За тях аз стоя под този шатър, очаквайки тяхната мощна подкрепа и връзка с небето с ангелския свят. Ако това е противно на Бога – падение, тогава кое е истина? Че Гено правил глупости, това е негово. Ако не можем да го отвърнем от тях, няма да вземаме участие в тях.

Все пак нашата длъжност е да не бягаме от огъня защото имал свойства да изгаря, но да помогнем на тия, които горят като разбира се пазим и себе си да не изгорим. *И това смятам за служене на Бога – да не оставиш брата си на средата на пътя*, защото му се приспало и заспал. Пази го от вълците. Той ще ти благодари и Бог ще те възнагради за верността ти. Дълбоки и скрити неща има в човешката душа и дух. Странствувала е тя дълго, събрала и добри и лоши навици и днес когато тя ще трябва да се освободи от лошото – от онова което и е причинявало макар и временни удоволствия – не може да не изпитат болезни. Странданията, които често нарушават равновесието идат не от днес и вчера – от този живот – а от животи, които днес изразяват съпротивата си, защото виждат че царството им чезне наречено още в нас ликвидация на кармата.

Е при такова положение има ли нещо странно, че един брат вчера уважаван от всички днес когато се е налапал с много вода повръщал за да изкара тази вода за да не причини в него смърт. Аз тъй слагам въпроса с него. Той в силните си преживявания болките го карат да вика и да обвинява тогоз и оногоз че те са му

причинили тези болки, когато те само добро са му мислили и добро правили. Разбира се обвиненията остават безпредметни към тогоз към когото се отправят, защото не са действителни, а обвиняемия без сила, защото това е неговата слабост. Попарата, която дробим ще я сърбаме, нали ме разбираш брат това е положението на Гено. Тези противоречия – контрасти – които извикват в него днес утре може и в нас бури това е да изгори в Божествения огън всичко излишно, непотребно, събирано с векове, за да дойде чистотата последвана от Любов, Мъдрост и бъде истински служител на Божията Виделина, облечен в мантията на Божията правда да стане служител на живия Бог – носител на неговия живот на Божията мъдрост, правда, мир и любов, какъвто е днес уважавания и високо почитан от нас Учителя.

Тия които ни събраха преди 10 години и се радвахме на този "Мир" искат днес от Гени това да направят като нещо изпуснат и нас защото и ние пихме от тая жива вода и ядохме живият хляб. Бъди здрав брат. Да бъде целия ти дом в мир.

Братския ми привет,

Анчо

16. Дерзайте в Господа и Вие братко и сестричко

1932

1932.07.05

От Нешка Анева в София до Стефан Тошев в Севлиево

Обични ни братко и сестричко,

Колко много съм виновна загдето тъй дълго замълчах. Моля ви се извинете ме. Толкоз много съм имала всякога да ви пиша и говоря като на най-близки хора и тъй често съм чувствувала необходимост да споделя тежките изживявания от година насам, но не съм могла.

Тук сме от месец октомври миналата година. Иванчо стажува. Свърши по математика, а Любо – гимназия. Принудени бяхме да дойдем тук и зарад Анчо па и нямаше смисъл повече стоенето ни в Плевен. С голяма надежда бяхме, че Анчо с божия помощ ще оздравее, но не било тъй отредено! Знам, че той не е умрял, чувстваме даже присъствието му всякога между нас, но все тежко и мъчно ни е! Особено Иванчо бе много съкрушен и толкоз много е отслабнал поради безсъние от милост по татко си и мъка че ми е жал като го гледам тъй отслабнал без апетит и като че ли живота за него съвсем загуби смисъл. Благодарение, че наскоро след заминаването татко му насън му казал че не е умрял а че е жив и че свободно си ходи сега навсякъде. От този момент като че ли малко почна да се поуспокоява. Живеем тук в Подуене хубавичка, удобна квартира, но 1300 лева наем ми е тежичък сега защото оставам само с моята пенсия а от Анчовата само мама ще взема около 1000 лева /още не са определили/. Мама и тя много западна и телом и духом, но какво да се прави! От този живот тук по добро не може се очаква. На всяка крачка скърби и разочарования! Истинският живот, обаче седи въвн от всичко това тъй временно и преходно! Живеем в Господа! С жива вяра и Надежда в него. Който за нас е приготвил такива красота и блаженство, каквито око не е видело и ухо не е чуло! А тук всичко е суетно!

Дерзайте в Господа и Вие – добри ми братко и сестричко Марийке! Най сърдечно стискаме ръцете ви и споделяме вашата временна раздяла с миличкото Любче. Не знам Божиите пътища и планове, едно обаче знаем, че всичко е за добро. Утешавайте се и вие в Господа. Братко дължимата сума 126 лева остала до сега по недоразумение между мен и Анчо изпращам подир няколко дни със запис и моля извинение. Мислех, че той Ви я изпратил, а той ми каза при заминаване от Плевен август аз да Ви я изпратя, но не можах до сега. Приемете с Марийка и

Светлозарчо хиляди поздрави от всички ни. Поздравете и баба Хаджийка.

Мил привет от сестра Нешка.

И Анчовите благодарности и голяма Любов и признателност имайте. Молете се и за него, моля братко. Картичка по коледа получихме. Сърдечно благодаря и за картичката по Великден.

1933

Тодорица Станчева посещава сутрешните беседи, които Учителят започва да изнася преди изгрев "Утринни слова"

1934

Тодорица Станчева участва в изучаването на преподаваните от Учителя първи паневритмични упражнения съставени от мелодия, текст и пластични движения

1935

В Свищов почива Д-р Димитър Халачев.

17. Никакъв наем няма да ти вземам

1938

Спомен на брат Гради Минчев за сестри и братя от Свищов:

"Като привърших работата си в Никопол, после отидох в Свищов. Там имахме една сестра Виржиния. Тя като научила, че съм в Свищов, дойде и ме заведе в къщи и ми каза: "Брат, ето аз съм шивачка", имаше две-три момичета там да и помагат." Вечер стаята е свободна. Ще спиш тука."

Викам: "Добре сестра. Ами колко лева наем ще ми вземаш?" "*Никакъв наем няма да ти вземам. Ще идваш тук и ще ми бъде много драго*". След няколко дена пристига в Свищов сестра Цветка Симеонова (Щилянова). Тя нали беше художничка, а знаеше, че работя на пристанището. Намери ме значи на работата ми аз я разходих по Дунава с лодка. Сестра Виржиния пък, понеже не ми взема наем, аз и направих някои работи, като мивка, казанче за мивката и и помагах каквото мога през свободното си време.[20-228]

1939

1939 на 22 март Учителят записва посланието към учениците "Вечният завет на Духа"

1942

Учителят завършва Паневритмията със Слънчеви лъчи и Пентаграма

1944

Учителят си заминава от този свят. При изпращането му присъстват живеещите на Изгрева приятели от Свищов: Нешка Анева, Иустина Халачева, Саша Халачева, Надежда Конова, Тодорица Станчева, Невянка Богданова.

18. Следшколен период 1945 –1951 г.

Братята и сестрите от Свищов продължават да прилагат живите идеи на Словото в трудните години на тоталитарния период след заминаването на Учителя през 1944 г. Запазени са писма, от които се вижда, че практикуването е приспособено към условията на гонение, преследване и изземване на литературата с беседи от официалната власт.

Например основателят на групата Стефан Тошев успява, чрез съмишленици и приятели отново да си набави беседите и започва да работи "конспиративно" като написва хиляди страници с ценни извадки от беседи, с мисли от Учителя и друга окултна литература. Много години той ги изпраща в братските кръжоци в страната, включително и до Свищов. Тях той наричаше "Кратки духовни съчинения". Някои от материалите изпращаше до съмишленици на братството в чужбина.

1945

През февруари в Държавната търговска Гимназия в Свищов е назначена за преподавател по български език Славка Мънзова, следовничка на Учителя от Свищов. За нея Християнка Иванова разказва, че е посещавала молитвените събрания в домът на Саръбееви. Колегата и от Държавната търговска гимназия Кирил Живков споделя отличните си впечатления от работата и там.

"Тя е изискано, но скромно облечена, винаги разположена да общува с околните, с жив интерес към събитията в колектива и извън него. Скромността беше характерна за нея.

Изживяваше дълбоко случките в преподавателската си работа, но запазваше самообладание при лош успех на някои ученици. Беше ерудирана и често цитираше автори от различни литературни произведения. Съпругът и беше агроном и имаха една дъщеря. Беше грижовна майка и съпруга".

*

През май 1945 година за директор на Държавната търговска гимназия – тогава икономически техникум – Свищов е назначен Възкресен Иванов Анастасов от София.

Списък на лицата получавали книги чрез Боян Боев от град Свищов:

1. Виржиния Станчева
2. Денчо Ст. Денев ул. "XIV" безименна
3. Екатерина Иванова /Тица Иванова/
4. Лазар Караламбов /преселил се в Силистра/
5. Иван Саръбеев, ул. "Ем. Шишманов" № 29
6. Слави Гюдеров
7. Ана Ненова,
8. Димитър Димитров ул. Цар Борис 21
9. Свещеник Христо Минчев
10. Бариел Лазаров, чиновник в митницата.
11. Мара Абаджиева
12. Руска Славева Гюдерова
13. Цвятко Ангелов, ул. "Ем. Шишманов" 28
14. Борис Парашкевов, книжарница "Лотус"
15. Методи Гюдеров (предприемач)
16. Симеон Иванов (манифактурист)
17. Пенка Недялкова Димитрова
18. Димитър Недялков Димитров
19. Невянка Георгиева Христова
20. Атанас Вълков Христов, търговец
21. Георги Иванов Вълков – студент
22. Стоян Мушмов (Гюдеров зет)

Забележка: 1. Този списък лично го е вписвал в един голям тефтер Боян Боев.

2. Половината списък е написан по старият правопис до 1945 г. до № 10. На другата страница има графа за изплащане на сумите за получените книги.

1949

Брат Боян Боев разпраща списъка на ръководителите на клоновете на братството из страната в 61 населени места в страната.

19. Да просветне лицето ни със Божиата светлина!

1950

09.04.1950. От София Нешка Анева пише писмо до Стефан Тошев в Севлиево

Мили и обични ми всички,
Честито възкресение Христово и имен ден на Блажко!
Да просветне лицето ни със Божиата светлина!
Да сме носители на Неговата свършена Любов. Любовта дете Бог живее,
дето мир царува и радост пълни сърцата ни!

Мили, най-сърдечни привети от всички ни,
Ваша Нешка Анева.

20. Бъдете верен съработник на Великото Дело на Учителя и Бога Отца

1951

04.01.1951

Нешка Анева от София пише писмо до Стефан Тошев в Севлиево

Обични ми братко,
Предполагам, че може би, съм Ви нанесла известно огорчение като тъй позабавих преписа и предаване писмото ви циркуляр. Но, като ви кажа уважителните причини – пречки, вярвам ще ме извините. Веднага след получаване писмото, което едвам успях само да го прочета два пъти последователно със сълзи от умиление и възторг, почнах да се готвя за препис според уважаемите Ви наставления, съобщиха ми, че едното Иванчово детенце сериозно заболяло! Нямаше как, трябваше да ида на помощ като си мислех, че ще се върна след ден два най-много, а то се наложи неочаквано да остана повече у тях, защото те и двамата са на работа и то често денонощно. След това се нареди така, че те пое изцяло грижите около детето и аз си дойдох. Обаче щом влязох в къщи едва запалих печката и ме втресе. Такова нещо на себе си като че ли в живота си не помня! Легнах и няколко дни в пълен пост само по малко топла водича така до тази сутрин, когато дойде Блажко, едва можах през прозореца да му се обадя.

Прощавайте, че тъй дълго Ви занимавам със себе си. Това правя повече да споделя моята опитност в случая: като се молех и търсех причината на заболяването ми, каза ми се, че съм се натоварила пряко силите си. Веднага си обясних всичко. Няколко дни там потопена в онази гъста, тъмна атмосфера – при моите хора /Иванчови/, които живеят свършено без опора, без компас, даже без кормило, свършено безпомощни сред ужасната днес житейска буря, не можеше другояче! Поех, поих всичката им мъка и тегота и трябваше толкоз време да трансформирам всичко това. Майчината милост и любов понякога достигат до предел на неразумност си мисля! Колко за голямо съжаление са хората, които живеят без вяра в този свят!! Противоречията ги следват непрестанно под какви ли не форми. Трябва само да се молим Бог да им даде сили да решават задачите си, а не да поемаме изцяло товара им. Това е за мен за поука. Вие добре знаете този

закон. Прощавайте, че малко нервно пиша: още съм изтощена, но минава веч слава Богу. Тази сутрин се почувствувах по-леко, станах да видя накъде съм, а писмото Ви ми е всякога в ума. Искам веднага да го препиша и сама отнеса на брат Бояна, а същевременно пак лично да отида и помоля брат Жечо да го препише на пишеща машина и ще тръгна да го давам за прочит според наставленията Ви навсякъде където трябва. Успях да го прочета на няколко души, мои близки сериозни и ревностни хора, които горещо желаят да си го препишат.

Трите книги, подвързани, които Блажко ми донесе веднага за един ден ги грабнаха за прочит и да си ги купят. Много интересен е единия случай: Една много добра сериозна сестра, никога не бе идвала, същия ден когато получих книгите и се готвех за Иванчови, тя ненадейно идва, като казва, че нещо я е тикало за у дома. Имала някакви въпроси, на които отдавна търсела отговор. Щом седна, едната останала книга на масата /другите две още сутринта вземаха все тъй "случайно" и с голям интерес/, спря вниманието и, грабна я и с едно случайно отваряне високо извика – ах, ето, ето отговора на моите въпроси! Каква е тази книга? Мога ли да я взема? – и я грабна жадно и засмяна си отиде да я чете. Записвам имената им за да ги прибирам и пак другаде да ги давам. Бог да Ви благослови добри ми братко. Колко хубаво, светло и красиво сте работили и работите за Славата Негова.

5.01.1951

Снощи надвечер получих отворената Ви картичка и таз сутрин рано, взех че преписах писмото и в края на преписването получих и второто Ви писмо – големия плик. Сложих първото писмо – дето е до мен в един голям плик и наедно с писъмцето Ви до брат Боян, по една сестричка вярна, веднага изпратих до брат Боян наедно със записка от мен. Много мъгляво е та още не смея да излизам за да предам лично писмата както желая. Но и аз хубаво му писах всичко с любов.

Ще извикам Верка Куртева /снощи до късно бе на работа/ ще и прочета писмата, и с радост, ще раздаваме книгите дето трябва. Ще работим! Нали това е целта на живота ни. Вие добре знаете. Преди известно време, като се помолих да ми се открие нещо от Учителя и Бога, сърдечно се помолих и сънувам че съм назначена пощенски раздавач на писма. Пред мен една големичка чанта, вътре писма за раздаване и /О, радост за мен!/ Това два бели и хубави хлябове; единият за мен ми се казва, а от другия по парче хляб наедно с писмата ще раздавам. Този сън в тайна голяма Ви поверявам, като на най-близък мой брат. Да не става достояние никъде, моля. И действително, идват хора, сами ме намират, жадни вперили очи и уши с радост поглъщат каквото им се каже.

Понякога и аз самата се чудя на чудните Божии дела! Нели цял живот съм копняла и се молила за работа, истинска работа! Слава, слава на Бога и Учителя Христа! Ето трите книги наведнъж за една сутрин с най-голям жар ги грабнаха и по-раншните – една Ваша и друга моя също се четат под списък. Ще кажа на Аламанчева да даде 10 книги за Влад Пашов за подвързване.

Ако искате и намерите за добре, писмото, приготвено за Свищов, изпратете го до сестра Станка Винарова в Кюстендил, ул. Гороцветна № 44. Тя е извънредно ревностна сестра и имаме там добри приятели. Тя много ме обича. Бях есента при тях. Ще и пиша сега, че ако получи писмото след прочитане от всички там да си го препише и препрати оригинала до Свищов – Иванчо Саръбеев, ул. Ем. Шишманов № 29. Ако речете, може Вие направо до Свищов на този адрес да го изпратите.

За брат Боян се молихме няколко пъти веч и пак ще се молим.

Ч.Р.Хр.! на Всички Ви, скъпи мои братко, сестричко Марийке, Светленце и Блажко— две ангелчета Божий!

Нека дълбоко в душите си да отпразнуваме този високо тържествен ден

когато по висше благоволение зора от висотата ни посети и благодатта и истината озариха сърцата и душите ни! Слава на преблагия ни Небесен Отец. Слава и на Учителя Христа, който тогаз и сега с нова светлина и нов красив подем, дойде да ни напомни Вечните Истини и напълно осмисли и ощастливи живота ни! Неизказано и безмерно благодарим!

Ч.И.Д скъпи братко! Горещо стискам ръката Ви и от все сърце желая все тъй здрав, бодър, весел, духом окрилен с просветнали живот и дела, неуморно до дълбока старост да *бъдете верен съработник на Великото Дело на Учителя и Бога Отца!* Амин!

Сърдечно целувам всички Ви в Господа, мил привет и поздрав на Братя Калименови, Черневи и всички приятели,

Ваша Нешка Анева.

Понеже писмото ми е поокаляно духовно, психически с болезки и други, моля изгорете го и измийте ръцете си "иначе аз съм била и съм здрава и добре слава Богу".

Ще помоля Жечо за преписи. Ще ида у тях да прочетем писмото и в неделя ще го предам на Звездински, защото само тогава той идва тук и не знаая адреса му.

1956

В София почива Пенка Кодова.

21. Следовници на Учителя живели и работили в Свищов

Петър Тихчев

Видни последователи на Учителя са живели и работили в Свищов – сред тях от най-първите е Петър Тихчев, назначен за пастор в Свищов още по времето на обучението на Учителя в Американското богословско училище тук.

Бил е негов хазаин, а в последствие е канен лично от Учителя за да участва в срещите на Синархическата верига на Всемирното Бяло Братство.

Той е сред поканените участници от годишната среща на веригата през 1910 година между 14 и 18 август в Търново – от записките на Петко Гумнеров се вижда, че Петър Тихчев, който тогава е бил пастор в Русе, е заемал място шести според времето на неговото поканване за участие във Веригата от южната страна на масата на Господнята вечеря. Седял е между Никола Янев от Бургас и Петко Епитропов от Пловдив. Всеки от участниците е донесъл за осветяване в олтара съестни продукти. На Петър Тихчев се е паднало да донесе хляб. Всички присъстващи единодушно избират Петър Тихчев, за участника, който да посочи една страница от библията за да бъде прочетена от Учителя. Прочетено е Второто послание към Коринтяните, 13 глава, от 3-ти стих до края.

На следващата 1911 година той пак присъства на събора на Веригата от 15 до 21 август и на 19 август по внушение на Духа той избра страница 1033, стих 3 от Библията на Учителя, който прочете него и от Послание към Евреите, глава 8.

През 1912 Петър Тихчев участва в събора в Търново. Записано е че е роден в село Беброво, понастоящем живущ в Русе. Този път мястото, което заема е номер 12 от северната страна на масата.

По-късно по разпореждане на Учителя той раздава на всички хляба и виното на Господнята вечеря. [24-446, 453, 460]

Боян Боев (1883-1963)

Боян Боев е роден в Бургас. Завършил е естествени науки в Софийския университет. Учителствал е за известно време 1923-1924 г. в Свищов в реалната гимназия. Той идва тук от Панагюрище, където е участвал в диспут по духовни теми и е уволнен като учител по настояване на свещениците. Бива назначен в гимназията в Свищов за учител по естествени науки. Участва активно в живота на братската група, изнася три публични сказки по духовни въпроси. Тук отново си навлича неприязън от страна на свещениците.

Заедно със Слави Гюдеров разчита стенограмите направени от беседи на Учителя при посещенията им от Слави. Двамата изпращат стенографските тетрадки за сверяване в София от другите стенографи на Учителя, след което са им били върнати.

Петър Димков (1886-1981)

Петър Димков е роден в София в семейството на свещеник. Завършил Висша военна академия в Петербург. През време на военната си служба е обиколил много градове и навсякъде е вършил родолюбиви дела. Бил е командир на полка в Свищов и първоначално отсяда у капелмайстора Тодор Иванов – баща на съпруга на Екатерина Иванова Атанас Иванов.

Никола Гръблев

За известно време Никола Гръблев е служил като офицер в полка в Свищов. Оставил впечатления у колегите си на смел и доблестен офицер Никола Гръблев е преместен от Свищов в Добруджа.

Възкресен Анастасов

Възкресен Анастасов е роден в Ямбол. Учителствал е в Тополовград от 1925-1933 година. Брат Възкресен Анастасов е бил директор на Държавната търговска гимназия в Свищов 1945-1946 г. По същото време там работи като учителка по български език Славка Мънзова от братската група в Свищов. И двамата са посещавали молитвените събрания в домът на Санка и Иван Саръбееви.

През 1976 година Възкресен Анастасов е бил представител на Бялото братство при съставянето и подаването на изложение-молба от верска общност "Бяло братство" до президиума на XI конгрес на БКП и до Тодор Живков за разрешение да се запази мястото на Учителя. Отговорът до Бялото братство подписан от Людмила Живкова е изпратен до Възкресен Анастасов на адреса му в София: бул. Скобелев 45..

Тодор Симеонов (1905-1987)

Тодор Симеонов е роден през 1905 година в Панагюрище. Ученик е на брат Боян Боев в панагюрската гимназия. Завършил е математика в Софийския държавен университет. Бил е учител в Хасково, а след това преподава математика в Държавната търговска гимназия в Свищов 1931-1933 г. Заминава за Чехословакия, където завършва инженерство. Владее астрология, която прилага в тесен кръг на своите приятели.

22. Последователи на Учителя посещавали Свищов

За гостувания от най-ранните години съобщава Нешка Анева през 1922 година в едно нейно писмо до Стефан Тошев:

“Дохожда ни на гости от Пловдив брат **Епитропов**, а след него брат **Георги Сотиров** от Сливен, който постоя десетина дена и преди две седмици го изпратихме. У дома бяха на гости. Брат Сотиров държа три хубави беседи у дома и иначе много дохождаха при него и всякой озадачен и предоволен остана от срещата си с него. Напролет ще се надяваме за Учителя да ни гостува пак ако е Волята Божия.” Няколко беседи в Свищов е изнесъл и д-р **Михаил Стоицев**.

Още по времето на Учителя, след завършване на събора част от братята и сестрите са предприемали пътувания из страната, вземали си обиколен билет и като са спирали последователно гостували на различни места из провинцията. Занасяли са благословението от братските събори и от молитвените бдения в планината до домовете на техните съмишленици там. При такива гостувания споделя Християнка Иванова се изпълнява пълен наряд – сутрин в 5 часа и следобяд в 5 часа с песни, молитви, прочит от Евангелието и сутрешна беседа от Учителя.

Някои са били в Свищов по различни други поводи – Брат **Гради Минчев**, като строител и мозайкаджия; **Мариус Грюнберг**, като инспектор по нефтени продукти и течни горива; **Петър Пампоров**, като лектор по есперанто – организирал частни курсове по есперанто в Свищов; **Крюгер Николов**, като актьор участвал в представления на свищовска сцена и др.

Трети са гостували на свои близки и приятели в Свищов или са преминавали на път за Русе: **Невена Неделчева**, **Крюгер Дерлипански**, **Боян Златарев**, **Виктор Йорданов** – **Елвелюри**, **Жечо Панайотов**, **Веса Йорданова**, **Борис Николов**, **Емилия Михайловска**, **Цветана Симеонова**, **Пеню** и **Каменка Ганеви**, **Дора Карастоянова** - родом от Свищов, **Анастасия** от Полша, **Николай Каллергс** от Латвия и други.

Списък на литературните източници:

1. Тодорова М. Школата на великия Учител Беинса Дуно и пътят на една душа. В сб. "Изгревът на бялото братство пее и свири, учи и живее". Библ. "Златен клас", С., 1995, Том V с. 532.
2. Тодорова М. Учителят и протестантите. В сб. "Изгревът на бялото братство пее и свири, учи и живее". Библ. "Житен клас", С., 1995, Том V с. 531.
3. Славов Ат. Пътят и времето – светска биография на Петър Дънов. Том 1. Началото, Бяло Братство, С., 1998, с. 37, 118, 116, 38, 67, 142, 148, 106-107, 136, 224, 297, 154, 176.
4. Стоянов М. Начало на протестантската пропаганда в България, в Бюл. На и-т по История към БАН, С., 1964 с. 17, 62.
5. Ганчев Ст. Свищов – принос за историята му. Печ. П.А.Славков, Свищов, 1929. с. 72, 131, 74, 387.
6. Георгиев Л. Свищов – печатарски и издателски център. МФ "Ал.Константинов" Свищов, 1997, с. 315-316, 267-315
7. Чакова Н. Братът на най-малките, В сб. "Изгревът на бялото братство пее и свири, учи и живее". Библ. "Житен клас", С., 1997, Том VI с. 53.
8. Николов Б. Пътят на ученика В сб. "Изгревът на бялото братство пее и свири, учи и живее". Библ. "Житен клас", С., 1995, Том II с. 223 с. 225, с. 388.
9. Николов Б. Образи на ученици. Петър Тихчев. В сб. "Изгревът на бялото братство пее и свири, учи и живее". Библ. "Житен клас", С., 1995, Том III с. 19.
10. Ганев П. При седмострунната лира на живото слово В сб. "Изгревът на бялото братство пее и свири, учи и живее". Библ. "Житен клас", С., 2003, Том XVI с. 75, 76.
11. Каназирева Р. Нароченият жених В сб. "Изгревът на бялото братство пее и свири, учи и живее". Библ. "Житен клас", С., 1997, Том VI с. 543.
12. Маршлиева М. Бялото братство в Русе В сб. "Изгревът на бялото братство пее и свири, учи и живее". Библ. "Житен клас", С., 1997, Том VI с. 668.
13. Събев Г. Пред прага на загадъчното В сб. "Изгревът на бялото братство пее и свири, учи и живее". Библ. "Житен клас", С., 2000, Том X с. 323.
14. Николов И. Свищов – първенец в музикално отношение В сб. Свищов в епохата на Възраждането. Свищовска дружба в София, С., 1934 с. 30.
15. Юбилеен сборник "100 години народно читалище в Свищов", Свищов, 1956, с. 416
16. Колева М. и В. Спасова Някои по-важни дати от историята на читалищната библиотека. В. Дунавско дело, 2006 бр.4, с. 5
17. Величков Г. Учителят като преподавател в с. Хотанца Русенско В сб. "Изгревът на бялото братство пее и свири, учи и живее". Библ. "Житен клас", С., 1996, Том IV с. 141. 143..
18. Керемидчиева С. Списък на Общия окултен клас и Младежкия окултен клас към 1940 г. В сб. "Изгревът на бялото братство пее и свири, учи и живее". Библ. "Житен клас", С., 1995, Том XIV с. 573.
19. Минчев Гр. Майсторите В сб. "Изгревът на бялото братство пее и свири, учи и живее". Библ. "Житен клас", С., 1997, Том VII с. 202, 226, 228.

20. Кадиев Ст. Между истината и легендата В сб. "Изгревът на бялото братство пее и свири, учи и живее". Библ. "Житен клас", С., 2004, Том XVII с. 713,714,715.
21. Нанков Н. Списък на участниците в съборите на Великото Бяло Братство, Търново, 1920 пор. № 211-213 и 289-292.
22. Тошев Ст. Спомени В сб. "Изгревът на бялото братство пее и свири, учи и живее". Библ. "Житен клас", С., 2000, Том XIII с. 34.
23. Синархическата верига на Всемирното Велико Бяло Братство. Наряд за 1921 г. В сб. "Изгревът на бялото братство пее и свири, учи и живее". Библ. "Житен клас", С., 2000, Том XII с. 29.
24. Гумнеров П. Протоколи от годишната среща на Веригата 1910 г. В сб. "Изгревът на бялото братство пее и свири, учи и живее". Библ. "Житен клас", С., 2000, Том XI с. 446,453, 460.
25. Маринова П. Предприемачът на Висшето Търговско Училище. В-к "Алма Матер", год. XI, март 2003.
26. Наряд за 1921 г. В сб. Изгревът на бялото братство пее и свири, учи и живее. Библ. "Житен клас" С., том XII с. 29.

Съставил Митко Ненов

XI

ВЕСЕЛА НЕСТОРОВА

ПЪТИЩА КЪМ БОЖЕСТВЕННОТО

**“БЪДЕТЕ В СВЕТА,
НО СВЕТАТ ДА НЕ БЪДЕ ВЪВ ВАС”**

Учителят

**Част I. Пътят към ШКОЛАТА
НА УЧИТЕЛЯ ДЪНОВ**

**Част II. “ИЗВОРЪТ НА ДОБРОТО”,
с. МЪРЧАЕВО, 1944 г.**

Част I

**ПЪТЯТ
КЪМ ШКОЛАТА
НА
УЧИТЕЛЯ ДЪНОВ**

1. Труден е пътят на земята за човека

(Забележка. Откъде иде заглавието на труда на Весела Несторова? Виж с. "Пътят на новия живот")

Колко бавно и трудно си пробива изворът път към светлината от дълбоките земни недра! Колко бавно и трудно проглежда човекът, облечен в тази тъмна, тежка материя, за да познае поне отчасти скритата истина за единството и многообразието на живота! Да разбереш смисъла и логиката в безкрайния низ от условия и събития, да доловиш лайтмотива на съществуването си, изисква дълги наблюдения, съпоставки, изводи, размишления и проблясъци. Труден е пътят на земята за всички, а още по-труден за ония, които гледат на живота си не като на някаква случайна, безпричинна природна проява, а като на низ от задачи, които чакат своето разрешение. Много са неизвестните, които трябва постепенно да се открият и дълъг е пътят към тяхното откриване. Животът прилича на тема, която един музикант трябва да развие. Самият живот, който му е даден, е темата, но какво ще направи от нея музикантът, е лично негова задача. Бетховен призова природните стихии на помощ в разрешението на своята жизнена тема. Когато те не му стигнаха, той се позова на най-висшата проява на музиката – човешкия глас, за да постави короната на творението си. Той разбра, че не бурите и стихииите ще разрешат великото неизвестно на живота му, а вдъхновеното песнопение на човешките души, които ще поведат неспокойния му дух по светлия възходен път към онези възвишени сфери на битието, откъдето е произлязъл. Вдъхновената душа е пътеводителят на човека, която го извежда от бездните на мрачното материално битие и го извисява към своето светло царство.

Всички велики души, слезли на земята, са работили усърдно в една и съща посока, макар и по различни пътища. Това са учениците на божествения живот, които са разрешавали сложните му задачи. Велики души са онези хора, които са въплътили стремежите, копнежите и търсенията на цялото съзнателно човечество. Те са големите пълноводни реки, които събрали водите си от безброй малки и големи притоци, вървят плавно и мощно по пътя, който сами са си проправяли през поля и планини и дават живот на земята. Без техните върховни усилия да свалят на земята онази красота и хармония, в която е потопена душата им, светът би изглеждал сив и невзрачен – свят без полети, без възторзи, без вътрешни импулси към неспирен възход.

2. Човешкият свят ще се организира чрез светлината на Слънцето

Светлите фарове, обаче, които показват пътя на безбройните кораби по нощните морета и океани, са осъдени да бъдат неми наблюдатели на природните стихии. Те стоят високо над вълните, но дъхът и грохотът на бурите непрестанно ги облъхва. Вълните безспирно стенат и се разбиват в подножието им. Океанът никога не спи. Това е човешкият свят – свят, който тепърва ще се организира по висшите принципи на битието, за да придобие хармонията и равновесието, които са присъщи на един възвишен живот. Сега е епохата на големите катаклизми и сътресения, които с гръмогласни слова напомнят на човека, че земята не е място за покой, че тя не е неговия постоянен дом, а само една спирка в безкрайния му път, където той може нагледно да научи най-висшите уроци на живота. Който дойде на земята, минава през вратата, над която стои с огнени букви надписа: "Място на страдания и противоречия". Но, пътнико, ще потънеш ли във вълните на страданията и ще угаснеш ли в разпятието на противоречията? От теб зависи. Колкото по-скоро се научиш да плаваш и колкото по-бързо достигнеш до възкресението, толкова по-добре за теб! Страданията тук те карат да решиш правилно задачите си, а противоречията съществуват, докато намериш центъра на примирението им. **Кръстът – знак на противоречията, трябва да се реши.** Математикът знае, че той представлява диагоналите на окръжността, на сферата. Щом се движиш по

диагоналите, ще намериш центъра, защото разрешението не е в тях, а в центъра, който е образувал сферата.

Разрешението на земните задачи не е на физическото поле. Истината е извън триизмерния свят. Там ще я търсим. Затова човек трябва да стане музикант, творец и да се извиси над материята. Пътят на съзнанието е труден и дълъг. Не спирай и не замръзвай на някоя точка на земята, защото е опасно! Колко съзнания стоят заровени като архаични реликви под пластовете на материята, от която, като корени в земята, не могат да се изтръгнат! Не разпъвай съзнанието си на дървен кръст – страшно е това положение! Всички условия на земята – непостоянството, преходността на физическия свят, ти говорят, че не трябва тук да спиращ. Тук не е мястото ти. Ще ходиш по земята, но главата ти да е на слънцето. Там е източникът на съзнателния живот. Оттам ще дойде разрешението на всичките ти задачи. Оттам иде светлината и виделината в душата ти. А слънцето е символа на Вечния Дух, който храни и поддържа вселената. Този Дух непрестанно работи като вътрешен принцип във всичко живо. Той създава единство от многообразието, той държи вселената в едно хармонично цяло, той обединява органите ти в органично единство.

Пътят към възход е пътят на придобиване на Всемирния Дух.

(**Забележка.** Текстът е допълнен с разговор върху ръкописа на Весела с д-р Вергилий Кръстев, записан на магнетофонна лента и специално изваден за този том.)

Вергилий Кръстев – В.К: Сега, целта на този обзор е, аз да ви задавам някои въпроси, а вие ще отговаряте съобразно страниците, и по този начин ние ще направим едно второ допълнено издание, което ще бъде по-подробно. Сега, прави впечатление, че увода, който сте направили, е изключително добър. Добър увод. Забележки към него нямам. На с. 2, тука долу отбелязвате за страданията, и кръстът е знак на противоречията, трябва да се разреши. (**Забележка.** Обозначените страници, които се цитират са взети от оригиналния ръкопис на Весела, по който е работил съставителя на "Изгревът".) Сега, аз си спомням, спомням си, че вие навремето ми разказвахте, че **кръстът е диагоналите на сферата, а разрешението е в центъра, на слънцето, където е символа на Вечния Дух.** Сега, аз искам да се свържа с вашият хороскоп, който вие сте ми разказвали навремето, че имате някаква квадратура и онези опитности, които вие сте имали с Учителя по отношение на тази квадратура. Вие сте питали и той ви е казал, че разрешението върви по диагоналите. Спомняте ли си това нещо?

Весела Несторова – Весела: Да. Учителят ми беше казал, когато му казах, че имам в хороскопа "**космичният кръст**", той каза, че кръстът се разрешава, като го задвижим кръгообразно, като завъртим кръста кръгообразно, той става диагонален на сферата, и образуваме сфера. Следователно противоречията се разрешават в съвършения живот, чиито център е центъра на кръста и сферата, а не кръста. Кръстът не може, земята е кръст, **земният живот е разпятие между дух и материя.** Човек не може да разреши това противоречие по никакъв начин, освен по Божествен начин, чрез преобразяване, преминаване от една форма в друга. Както човек не може да напредва духовно, ако той не се преражда. Като хвърля земната обвивка и получава нова, той се ражда на все по-високо стъпало към съвършенство, следователно разрешението на противоречията е в промяната една форма в друга, по-съвършена. Кръстът е несъвършена форма, сферата е съвършена, всички небесни тела са сферични, най-малко съпротивление има в сферата. В.К.: Спомням си във връзка с това, че Учителят винаги казва: "Когато имате противоречия на дадено поле, то разрешението е в по-горното поле". Весела: Да. На земята противоречията не се разрешават никак. В духовният свят се разрешават 50/100, в Божественият свят 100/100. В материалният свят е статичния живот, в духовният свят е динамиката, движението. Задачите се разрешават чрез движение, усиляване на вибрациите. Ако ти си в едно понижено, нисшо състояние, ако повишиш вибрациите и състоянието ти ще се измени.

3. Почувствах се излишна на земята

Човешкият живот е тема, която чака своето развитие. Никой не може да развие чужда тема. Всеки сам ще работи върху собствения си живот. Някога темата е минорна, тъжна, която ти навява есенен залез. Мелодията, едва уловима сред бурния вятър, който брули листата и свири сред оголелите върхари, те натъжава и ти си мислиш: "Ще излезе ли нещо от тази мелодия? Няма ли скоро да заглъхне? Не ще ли заглуши есенната буря?" Питаш се, защото вятърът е силен. А животът, който протича като нежна, минорна мелодия в ранното детство излиза по-силен, по-устойчив от бурята, която идва и отминава; той е по-жилав от яките клони на дъба, по-устойчив от планинската канара. Той се скрива като планински ручей в камъните и ти мислиш, че завинаги е изчезнал, но, ето го! Плиска се и се смее в полето, минал през тъмните затвори – победил всичко! Той се плиска и се смее на препятствията по пътя си – планинския ручей. Така животът в нежното, слабо телце на едно бледо дете, което слезе като някакво недоразумение на земята, мина пътя на планинския ручей. Спомням си как баща ми обхвана един ден лицето ми с големите си длани, повдигна го и се вгледа в него с въпроса: "От теб човек ще излезе ли?" Бях много малка, но тези думи се записаха с огнени букви в съзнанието ми. Боледувах, често боледувах и животът едва намираше опорна точка някъде в мен, та се почувствах крайно изумена от въпроса, който татко ми отправи. Та нима той не виждаше, че аз едва живеях и правех усилия за това. Не беше ли крайно жестоко да ми зададе такъв въпрос. Аз нищо не отговорих, а само една загнездила се отдавна в сърцето ми болка се раздвижи и усили повече от всякога. Значи, всички мислеха, че аз не съм годна да живея, че нямам ония качества, които правят човека човек! Детският ми ум се помрачи от мъката на сърцето ми. Почувствах се излишна на земята. Оттогава се занизаха тъмни години, които не можеха да се опишат.

Да имаш съзнание за малоценност е много страшно нещо. Това чувство се разраства като някоя стоглава хидра в сърцето и ума ти и поглъща всичките ти жизнени сокове и радости. Смяташ, че никой не те обича, че си по-долен от другите и излишен в света. Ето как започна минорната тема на живота ми – като малкото ручейче, потънало в планинските скали. Дали щеше да види някога слънцето? Дали щеше да запляска радостно ръце сред цъфнали поляни, или потънало в тъмната земя щеше да остане завинаги там? Детският ми ум не можеше да отговори на този въпрос. Детето само страда в безизходица, затова страданията му са тежки и почти непоносими. А не е ли вярата на родителите в детето, онзи светъл лъч, който озарява живота му и пътя му и който го изпълва с надежда? Дете, което се чувства излишно на земята, е най-нещастното създание в цялата вселена. Какво е вселената пред онзи малък слънчев свят, който детето носи на земята? Не е ли този свят жадуваният рай от нас, възрастните? Този девствен свят на чисти образи и мечти, тази непоковарена любов, която блика от сърцето и очите на детето – не е ли това блаженството, за което закопняват душите ни, когато надраснем детството си?

4. Детето, което напълно отрече човешкия свят

Така това дете напълно отрече човешкия свят. Хората бяха сурови и груби! Те го раняваха непрестанно! Те нямаха и най-малка представа за света, в който то живееше. Какъв свят беше той! От малката къща с южен прозорец, от който се виждаше само парче небе, не можех да получа нищо, което да ме зарадва и вдъхнови. Пет души в една стая с две железни легла, маса с пет стола, етажерка за книги и зидана печка, черга на земята – обстановка за войник, но не и за едно мечтателно дете, което още живее в един свят, където багрите се преливат в изящни образи и лъчите на някакво незримо слънце плетат непрестанно чаровни

приказки, изпълнени с феи и богини, с небесни образи и ухания, с мелодии, които никакъв земен инструмент не може да произведе! Свят, в който ангели живеят, където погледът е усмивка, обноска – милувка, а словото – любов. А в обстановката ми нямаше нито помен от него! Този груб, мрачен свят, затвор и пустиня бе непоносим за нежното, чувствително дете. Мечтаех за красота, за златокоси кукли, за играчки, а какво получих? Малка порцеланова кукличка, с прилепени ръце и крака, с черни порцеланови коси! Това е единствената играчка на цялото ми детство. Получих я, когато лежах тежко болна от паратиф – татко ми я подаде през прозореца. Седях край прозореца и гледах как минават белите априлски облаци по небето – те взимаха чудновати форми – ето полянка с бели агънца – чуден свят бяха облаците – много по-близък до онзи вътрешен свят, в който непрестанно живеях, отколкото външната обстановка, която ми бе противна, чужда и задушаваща.

5. Песните под старата ябълка

В малкия двор имаше единствено дърво – стара ябълка. Това голямо дърво се простираше върху цялото дворче като сайван. Вечер, през топлите летни дни, седяхме под ябълката и пеехме. Татко ни акомпанираше на китара, а ние, трите деца и майка ми, пеехме на няколко гласа. Това бяха блажени минути за мен. Ето, тази хармония на душите ни, унесени в чудните песни, бе един здрав стълб, който крепеше живота ми, защото копнеех за хармония. През зимните вечери пеехме, насядали около печката. Майка ми бе извънредно работлива, практична и умна жена, докато баща ми сякаш не живееше на земята. Той винаги замислено мълчеше. Изглежда, че и той се бе откъснал от грубия живот и си бе създавал един поетичен свят, в който постоянно се приютяваше. Когато през последните две години на живота си написа „Химнът на мировете“, която поема пишеше нощя, разбрах, че и неговия свят е бил на звездите. С него си приличахме. Той мълчеше и аз вечно мълчах. Не можеха с ченгел да извадят дума от устата ми. А когато проговорех, думите ми излизаха бавно, протяжно, почти напевно. Нямаше за какво да се говори.

Животът в къщи бе крайно еднообразен. Понеже нищо не получавах отвън, реших, че трябва сама да си създам разнообразие. И ето, роди се куклен театър. Направих го от кутия за шапки, а джуджетата и феите – от вълнени конци. Сцената бе гора с мъхове и скали. Събирах децата от квартала и ги забавлявах. Играех балет. Това бе най-големият отдушник на натрупаните до болезненост образи във въображението ми. Слагах си корона от бял атлаз, извезан с мъниста на главата и си представях какви ли не положения: че съм царица на феите, русалка, лебед, цар на джуджетата и какво ли още не! Събрах целия детски фантастичен свят в игрите си и в тях се чувствах щастлива. Споделях радостта си със съседските деца, а това ме удовлетворяваше.

В.К.: Сега, на с. 4 това, което е описано за вашето детство, е добре описано, нямаме забележка. Към с. 6-а тука вие описвате, че децата са три. Кои са тези, имената им, както и имената на бащата и майката, тоест, вие сте три деца?

Весела: Да. Най-старата, първото дете е сестра ми Екатерина. В.К.: Тя кога е родена? Весела: Тя е родена на октомври 1906 година. Обаче, миналия месец тя си замина на 82 години. В.К.: Миналият месец, тя беше на ...? Весела: На 82 години. В.К.: 1989 г. Весела: Тази година – 1989, тя си замина. А брат ми, аз съм втората, родена във 1909 година, стар стил 10 декември, нов стил – 23 декември. 9 декември, дванайсет и нещо съм родена, което е 22 декември дванайсет и нещо, или 23 декември, срещу Коледа. (**Забележка.** Родена е на 23 декември 1909г. През нощта в 0 часа и нещо.) Три деца сме. Брат ми е Георги, аз съм Весела, разбира се, брат ми е Георги, той е 76 годишен, тази година ще стане, април месец е роден, и той стана член-кореспондент в Академията на науките,

издигна се в науката на много високо ниво. В.К.: Сега, имената на бащата и на майката? Весела: Баща ми се наричаше Теодор поп Несторов Георгиев. В.К.: А откъде идва рода на бащата? Весела: Баща ми е роден в Панагюрище. Неговата майка е от Поибрене и нейният брат Вълко Нейчев, който е бил един от първите народни представители, избран от Оборище, Панагюрище, е неин брат. Вълко Нейчев, деятел, общественик. А баща ми идва от попски род, поп Георги. Но не поп Георги, бащата на Райна княгиня, имало е два попа в Панагюрище, два попа Георги, на Райна княгиня и моя дядо Георги. Той е посечен от турците, след изгарянето на Панагюрище. Влезли са турците, а той е останал в църквата при олтара, дядо ми, и е бил посечен от турците.

В.К.: Това е за дядо ви, дядо Георги. А по рода на майката, на майката на баща ви? Весела: Майката на татко е баба Екатерина. Тя е от Поибрене. Тя нямаше образование, **но тя прие протестантство**. А в Панагюрище тя е една от първите протестантки и американците, които я покръстиха в протестантство изпратиха единствения ѝ син, татко, **в Самоков да се учи, в американския пансион**. Той е заминал с торбичка на гръб, пеша, не е имал пари за път. В.К.: И той? Весела: Той се е издигнал там като много силен ученик, и е изпратен в Роберт колеж. В.К.: В Цариград. Весела: В Цариград да завърши висше образование. Като се е върнал, завършил е право, и е следвал за съдия. И след като е бил на първото дело, което е бил лъжливо дело, той се е отказал от професията си. "Аз не мога да лъжа." Той беше правдив, много културен, знаеше пет езика, начетен и той от книгите не излизаше. Той си замина 44 годишен в 1922 година. В.К.: Коя година е роден? Весела: Той е роден в годината на Освобождението – 1878 година. В.К.: Сега, това е баща ви. А вашата майка от кой род идва? Весела: Мама идва от пловдивски род, Тодорови. В.К.: Как се казваше? Весела: Божана Тодорова. В.К.: Да. Весела: Тя имаше три сестри, които останаха, всички останаха вдовици, но останаха сираци като малки. И тя от малко дете е работила в тютюневите фабрики в Пловдив. Само стопанско образование, шивачка стана. В.К.: Да, и тя по-късно се среща с баща ви? Весела: Тя се среща с татко в квартирата където е живяла, при Руския паметник. Като се е върнал той от Роберт колеж, нейната по-стара сестра Анка полковник Конярова я е отгледала и татко ми се е помолил на сестра ѝ да вземе майка ми за съпруга. И са се венчали така. Тя е била двайсетгодишна, съвсем млада. В.К.: А той колко е бил? Весела: Двайсет и седем годишен е бил.

6. Бащата пуритан

Но баща ми бе пуритан в пълния смисъл на думата. Никакви суетности не се позволяваха в къщи. Пълно въздържание и скромност бе неговото житейско мото. Той никога не пропуши, никога не докосна алкохол и никога не ни заведе на някакво увеселение, ресторант или забава. Единствено киното бе допуснато за нас, а и то много рядко. Той обичаше природата и ни извеждаше лятно време от сутринта с храна в боровата гора на Княжево или Борисовата градина. Редът и хигиената в къщи бяха безупречни. На всяка храна той изчисляваше калориите и се грижеше само за храната ни. Работата му като библиотекар на Народната банка му донасяше бедна заплата, която едва стигаше за храната и наема ни. Майка ми, завършила стопанското училище за шев, рядко изкарваше по някой лев, защото татко не я пускаше на работа, и ни купуваше по нещо за обуване и обличане. Помня, че исках балетна рокля с волани, но такава никога не ми ушиха. Носехме със сестра ми някакви вълнени бодливи рокли, които се обръщаха по няколко пъти в течение на годините. А баща ми реши да ми купи обувки, защото краката ми винаги бяха мокри от старите скъсани подметки и ми купи високи мъжки обувки с кукички. Приличах в краката на Мики Маус, тънки като свирки крака в тежки кондури! Плаках, но напразно. Трябваше да понеса присмеха на децата в училище. А моите съкласници бяха дъщери и и синове на министри, генерали и богати хора.

Момичетата носеха разноцветни панделки като големи пеперуди на главите си. Тази обстановка още по-силно подчертаваше бедното ми облекло и ме караше да страдам непрестанно.

7. Копнеж за пиано и първата ми композиция

Копнеех за пиано – чувствах въпиюща нужда да сложа пръстите си върху белите клавиши на истинско пиано, но имах само нарисувана клавиатура, която се мъчех да одухотворя с въображението си.

През една стена живееше в същата къща семейство с три деца, като нас, едното от които следваше Музикалната академия. М. свиреше непрестанно на пиано, а аз гледах да стоя поне близо под прозореца, унесена от чудните хармонии на Моцартовите и Бетховеновите сонати. Сега си при мен, мечта на детството ми, но къде е онзи тайнствен чар, който ти криеше от мен тогава? Къде е онзи детски възторг от кристалните ти звуци? Как годините на земята заглушават вътрешния ни слух, който в детството – свеж и изтънчен, чува симфонии в малките мелодии и ни кара да тръпнем от възторг дори когато улицата се оглася от духовата музика на някой военен отряд!

Бе краят на зимата. Печката в стаята ни все още бумтеше с дъбови пънове. Вечер, насядали около нея, ние често прекарвахме часовете в пеене. Една вечер реших да изпея първата си композиция, която бях съчинила по думите на едно стихотворение в читанката ни. Взех китарата да си акомпанирам мелодията и изпах двата стиха с увлечение. Думите бяха: "Сбогом, сбогом, зима люта, бабичко зловеща! Красна пролет приближава, ето я насреща!" И т. н. Свърших песента и очаквах одобрението на слушателите. Но сестра ми, която имаше много критичен ум и рязък език, ми каза подигравателно: "Ти си я преписала отнякъде! Не може ти да си я съчинила!" Аз дълбоко се обидих, тъй като мелодията беше чисто мое творение. Откъснах листа от нотната тетрадка и го хвърлих в печката. Обаче, знаех песента наизуст и още я помня. В главата ми винаги се пееха мелодии, странни, красиви, които не могат да се запишат. През последните години от живота си татко ни четеше вечер части от поемата си и ни ги обясняваше. Сестра ми внимателно му преписваше стиховете. Тя имаше красив почерк.

В.К.: Така, към с. 8-а вие споменавате за това, че сте свирали на китара. Кой ви е учил на китара? Имате ли нотен запис на песента "Сбогом, сбогом, зима люта"? Весела: Не. В.К.: Кой ви е учил? Весела: Моят баща свиреше на китара и аз само леко се акомпанирах. Това по слух се свиреше, по слух. Ние бяхме музикално семейство, баща ми винаги свиреше на китара, ние пеехме. Аз единайсет годишна мисля, че бях, когато в училището учехме едно стихотворение "Пролет" и мен ми хареса: "Сбогом, сбогом, зима люта, бабичко зловеща, красна пролет приближава, ето я насреща". И аз си написах нотите на тази песничка, научих я наизуст, и я пях вечерта пред семейството. Но сестра ми каза: "Ти си я преписала, ти не можеш такава песен да съчиниш", и аз я хвърлих и изгорих в печката, но я знаех наизуст. В.К.: Нотен запис нямате? Весела: Нямам. В.К.: Как беше мелодията, знаете ли? Весела пее: "Сбогом, сбогом, зима люта, бабичко зловеща, красна пролет приближава, ето я насреща, красна пролет приближава, ето я насреща." В.К. Браво! Знаете ли, аз се учудвам, че вашият глас е още запазен на толкова години! Весела: (смее се) Да. В.К.: Като пеете гласа ви е запазен, но като говорите е малко спаднал, нали? Но е запазен, аз направо се учудих.

8. Бягството на мама от вкъщи

Но в живота ни настъпи прелом. Забелязах, че неделен ден майка ми започна да излиза сутрин и да се връща на обяд със светнало лице. Тя ставаше необикновено нежна към нас и постоянно пееше. Обаче, това нейно необяснимо

за нас щастие бе осъдено на ранна гибел. Една неделя, като се завърна на обяд, в къщи стана голям скандал. Татко ѝ се караше жестоко и ѝ забрани да посещава събранията, на които бе тръгнала от известно време (събранията на Учителя Дънов). Но мама застана пред него за пръв път изправена, с гордо вдигната глава и му каза с категоричен тон: "На плътта ми можеш да бъдеш господар, но на духа ми – никога!" Това подейства като отрова на татко. Разгневен, той се спусна към нея. Майка ми се разплака и веднага напусна къщата ни. Сестра ми, по-голяма от мен, и братчето ми избягаха след нея. Татко ме задържа: "Ти ще стоиш тук!" Аз бях галеното му дете – той имаше слабост към мен, но и аз го обичах с цялото си детско сърце. Татко не признаваше никакви черковни религии и външни обрядности. Като дете, баба ми го завела в протестантска църква и го записала като член, но когато пораснал, той се оженил за майка ми в православна църква и бил веднага отлъчен от протестантската църква. Оттогава той не бе стъпил в църква и не даваше на майка ми да я посещава. Аз останах сама с татко, който се чудеше как да ми създаде някаква радост. Скърбях за мама неутешимо. Прегръщах роклите ѝ в малкото ѝ гардеробче, целувах ги, виках я с глас и плачех.

В.К.: Така, към с. 9-а тука вие споменавате, че вашата майка ходи на събрания, на какви събрания ходи? Да се дадат нейните опитности с Учителя и да се напише нещо за нея, за нейната работа със Словото, с Учителя, какви опитности има? Кога тя за първи път среща Учителя? Весела: Сестрата на мама, която я отглежда, Анка Конярова, е една от първите няколко сестри в братството, една от най-старите сестри. Тя е била много предана на Учителя и не е пропуснала събрание. Тя живееше последните години при Александровата болница и тръгваше пеша с Добринка Влахова, сестра, в три часа през нощта, отиваше на събрание за пет часа, и винаги присъстваше. А мама отиде чрез сестра си Анка Конярова, отиде при Учителя долу на "Опълченска" 66. Аз бях малко момиче, към 7–8 годишна, седем може би, и мама заведе и мен. Аз бях единствената, която баба ми водеше на "Солунска", протестантската църква, а майка ми ме водеше при Учителя и аз бях постоянно по черковни и религиозни беседи от малко дете. А майка ми заведе трите деца в "Турнферайн", зад зоологическата градина. В.К.: Къде се намираше "Турнферайн"? Весела: То е точно от страна там на "Гурко", срещу зоологическата градина, един немски салон. И там вечер се събираха на беседи и пеене с Учителя.

И веднъж майка ни заведе, ние живеехме на "Сан Стефано" и "Шипка" на ъгъла, към Военното училище, 14 години живяхме там. И мама ни заведе в "Турнферайн", братчето ми, петгодишно мисля, че беше и свиреше на китара, като я сложи на земята и си слага пръстчетата и акомпанира. Сестра ми и аз пеехме дуети, мама ни заведе на Учителя на събрание, след което имаше концерт и ние пяхме, три малки деца и срещнахме Учителя тогава. Майка ми беше много въздържана, изключително работлива и скромна. Тя никога не искаше да безпокои Учителя. Само веднъж е отишла нещо да го запита, тя понеже страдаше от гастрит, и той ѝ е казал да пие студена вода, по една чаша сутрин и той въобще с голямо внимание се обръщаше към нас изобщо. Защото от стар род, от леля ми Анка още при, него имяхме корен. Аз дори имах сън, след години, че се катеря по една отвесна скала, абсолютно отвесна, и моята леля Анка под мен ме придържа, помага ми да се изкача. Аз се качих на върха на този връх и там имаше една къщичка, в която се отвори вратата и аз влязох. Така че, леля ми Анка ми помогна да се издигна в Учението. В.К.: Някакви други опитности на майка ви с Учителя да си спомняте? Весела: Майка ми спря да ходи при Учителя, защото баща ми, който беше болнав след войната последните години, от 1918 година той се върна от фронта като старец, за няколко месеца беше побелял, остарял, и се разболя и 1922 година октомври месец си замина. А той помоли мама да не ходи сутрин в неделя, а да остане със семейството си, той ходеше на работа, основател на библиотеката на Народната банка и цялото време стоеше там на "Московска",

стълбичките където са, и майка ми спря да ходи на беседи. А мен, след татковото заминаване ме изпратиха в Ловеч в американския пансион на стипендия.

9. Разболях се от тежка заразна болест-паратиф

Скоро се разболях от тежка заразна болест. Татко се принуди да извика мама, която живееше у леля ми Анка да дойде да ме гледа. Тя веднага дойде. Затворихме се двете в стаята и аз се почувствах отново щастлива. Болестта ми съвсем ме сломи. Едва ставах от леглото. Татко идваше всеки ден да ме гледа през прозореца който беше ниско до земята. Молах го за кукла. Ах, колко радост щеше да ми донесе някоя къдрокоса кукла, с очи, които се затварят, на която винаги бях мечтала да уشيا най-хубавата рокля. Един ден татко се яви на прозореца засмян и ми показва нещо – то беше кукла, но каква? Малка, бяла, порцеланова кукличка, със слепени отстрани ръце и черна лъскава главичка. Та това ли бе отговорът на многогодишното ми желание за кукла! Взех я в ръцете си, погладих я и жално погледнах татко! О, и той не ме разбирал! Сега поне, като бях тъй безнадеждно болна, не можа ли да отдели няколко лева за мен, за да зарадва тъжното ми сърце? Пак се занизаха еднообразните дни на легло и неразделната ми другарка – мъка – сви гнездо завинаги в сърцето ми. Вече нямах надежда да получа от родителите си нещо, което да ми открие тяхната любов към мен. Майка ми седеше до мен бледа и мълчалива. Тя не бе надживяла обидата от татко и стоеше до мен сякаш по принуждение. Тя не ме обичаше, или пък не знаеше как да прояви любовта си към мен. В това започнах да се убеждавам. А татко – и той не знаеше как да ме обича. Той никога, както и майка ми, не изразяваше външно любовта си. А малкото ми сърчице тупаше едва-едва, хладно, измъчено, жадуващо топлина, милувка, нежност. . . Ах, печално детство! Безлюбно детство между двама, които не се обичат, които се отблъскват, а аз стоях между тях с протегнати студени ръце, които не можеха да стоплят. Защо живеях тогава? Никому не бях нужна, никого не можех да зарадвам, а така дълбоко желях да видя мама и татко радостни, усмихнати, в нежна прегръдка на любовта, копнеж, който никога не се сбъдна, дори когато татко лежеше на легло през последните дни на живота си в агония и нечувани мъки. Тъжно изтекоха сивите дни на болестта ми и един ден, олюляваща се, отново стъпих на крака. Излязох на дворчето – беше ранна пролет. Ябълката бе напъпила, а суровият дъх на влажната земя изпълни гърдите ми с надежда. Бях оздравяла и скоро щях да тръгна на училище. Но каква беше мъката ми, когато ми съобщиха, че училището ни е взето за болница от няколко дни, а учебните занятия временно прекъснати. А аз така жадувах да отида на училище при любимия си учител, при веселите, добре облечени деца! Върнаха се сестра ми и братчето ми. Какво ли преживявах те! И двамата бяха замислени и мълчаливи, сякаш не се радваха, че ме виждат отново здрава. Те се бяха отчуждили от дома ни, над който бе надвиснал облака на скръбта – не се чуваха звуците на китарата, никой вече не пееше.

В.К.: Сега, на страница 10 тук се споменава за Световната война, има ли запазени статии във вестник "Мир" от баща ви? Весела: Майка ми всички вестници изгори. Книгите, татко ми имаше много хубава библиотека, английски, френски, немски, законодателски там, "Фаденхект", коментар на търговския закон, дебела книга, помня майка ми продаде на килограм книги, щото ние бяхме съвсем без средства след почиването на татко, нито пари, нито дом, бяхме крайно бедни. Майка ми тръгна да шие по къщите и трябваше да ни издържа, затова мен ме изпратиха в пансиона, да облекчат майка ми. В.К.: Така, вие споменавате, че баща ви пише много статии във вестник "Мир". Весела: Да. В.К.: Как се подписваше той? Весела: Мисля, че Веролоуб му беше псевдонима. В.К.: Веролоуб? Весела: Мисля. Не съм сигурна, като че ли така остана в паметта ми. Но той пишеше против съюзяването на България с немците, с германците. Като пророкуваше крах

на България, и брат Белев от братството, който го познаваше добре, ми каза след години, твоя баща беше пророк, всичко, което каза, се сбъдна за България, за края на войната, въобще той беше миролюбец и абсолютно против всякаква война и всякакво насилие. Пълен въздържател, нито вино, нито тютюн внасяха в къщи, не ни водеше по ресторанти дори, нито по кина. Много пуритански нрави имаше. В.К.: Сега, въпросът с тези статии във вестник "Мир" са много важни, защото това, което аз прочетох във вашето изложение, разбрах и дойдох до извода - това, което е работил баща ви, след това вие го продължавате. Весела: Да. Учителят ме каза: "Ти трябва да продължиш работата на баща си, ти вървиш по бащина линия". Татко ми последните две години, преди да си заmine, написа една голяма поема **"Химна на мировете"**. В.К.: Вие имате ли я тая поема? Весела: Имам я. Той пише космо-митологична и нравствено-социална поема. А той пишеше нощно време. Ставаше нощя и пишеше, и вечер ни четеше стихове. Сестра ми имаше почерк хубав и ги преписваше. Той не можа да свърши поемата, която свършва с пет върха. Той беше написал само за Олимп и Голгота. А Учителят казва, че петте върха са: Голгота, Тавор, Синай, Арарат и ... В.К.: И Мория. Весела: Мория, да. В.К.: Сега, вие имате тази статия, нали? Весела: Имам стихотворението. В.К.: Добре, ще го приложим. Весела: Тя е 365 страници. Учителят 1938 година ми каза: Довърши поемата на баща си. В.К.: Вие я довършихте. Весела: Аз слезнах от Рила и веднага написах останалите върхове, петте върха и когато свърших всичко усетих как една сила излиза от дясната ми ръка. Баща ми е писал и аз усетих неговото присъствие в ръката и как той излезе от ръката ми. В.К.: Така, тя след време ще се приложи, тя е завършена. Весела: Тя е завършена, запазена.

10. Татко заминава войник на фронта

Един ден татко дойде и ни каза, че заминава за фронта. Всички се натъжихме. Световната война 1914-1918 г. бе отдавна започнала и татко ми, който правеше отчаяни усилия чрез статии във вестник "Мир" да убеди обществото в неизбежната катастрофа, която щеше да постигне България, поради вземането страна на Германия, сам се отправи по необходимост към фронта да защити безумната кауза на обеднялата ни гладна страна. Настъпиха тежки дни на мизерия и глад. Ядохме царевичен хляб, с какъвто можеш да храниш пилците, но не и хората. Вместо обувки носехме дървени сандали, с които тропахме като коне по тротоарите. Всеки час отварях долапчето за храна, но такава не се намираше – в него се търкаляха сухи жълти парчета хляб, а стомахът ми след тежката болест бе изнежен и страшен глад ме измъчваше.

Един ден камбаните на "Александър Невски" тревожно забиха. Всички се изпокрихме в зимниците. На прозорчето натрупахме камъни и дори хазяите ни от голямата до нас къща се скриха при нас. Всички се прегърнахме и треперехме от страх. Отвън долитна трясък от експлозии, минаваха аероплани. Някои плачеха, а мама се молеше на глас: "Господи, бъди милостив към нас, запази децата ни!" Мислех, че края на света бе настъпил, такъв ужас изживях. В тъмния, студен зимник прекарахме няколко часа. През следващите дни камбаните пак забиха тревожно и отново слизахме в зимника. Един ден майка ми ни облече в неделните ни дрехи и ни каза, че отиваме да посетим татко, който се е върнал болен от фронта и е в една близка болница. Заскачах от радост при мисълта, че пак ще видя татко, та дори и болен да е. Мама ни заведе до една дъсчена ограда през две-три улици от къщи и зачакахме. Аз тревожно надничах през процеп между дъските да видя по-скоро татко. Към нас се приближи блед, отслабнал човек в болнично сиво расо, който се олюляваше при всяка стъпка. Той дойде до оградата, през която не можех да хвана ръката му, а проврях само пръстите си да се докосна до него и извиках: "Татко, татко!" Колко мило ни изгледа той! Колко измъчен бе видът му и как плаках за него като се върнах в къщи! Ето какво бе направила

войната с него! Милият татко, колко мъченически вид имаше на лицето си! Какво ли бе преживял? Ние бяхме премрели от страх само от трясъка на няколко бомби, а той какъв ли ужас бе преживял на фронта? Не след дълго го докараха с файтон в къщи. Той не бе никога вече същия човек. Широкоплещестият, със здрава конструкция човек се бе свил до неузнаваемост. Очите му бяха хлътнали, а цветът на лицето му бе мъртвоблед. Той не можа да се възстанови до края на краткия си живот.

11. Майка ми посещава беседите на Учителя Дънов

Докато татко бе на фронта, майка ми пак тръгна неделен ден на беседа, като вземаше и мен. Незабравима остава картината, която дълбоко се е врязала в паметта ми от тези събрания. Те се състояха на ул. "Опълченска" 66, където в ниска къща с калдъръмен двор, Учителят Петър Дънов държеше всяка неделя сутрин беседите си. Той седеше до отворен към двора прозорец, а слушателите бяха насядали на столове в дворчето. Бледо лице с дълбоки тъмни очи, черни дълги коси – образ на светия – ми изглеждаше Учителя през тези времена, а мекият му глас се чуваше ясно и в най-отдалеченото място на двора. Майка ми го слушаше съсредоточено, но аз не разбирах почти нищо. Помня, че ми ставаше хладно или огладнявах към обяд и побутвах майка ми да си тръгнем, но тя, без да си обръща главата, ми даваше знак да стоя тихо и да не я смущавам. Тези събрания крепяха духа ѝ и тя винаги пееше песните на Учителя: "Ще се развеселя", "Тебе поем", "Ангел вопияше" с висок, красив глас. Тя никога не отпадала духом – бе силна, волева и деятелна жена и понасяше всички несгоди със стоическо търпение. Тогава не можех да разбера Словото на Учителя, но ясно наблюдавах ефекта на това небесно Слово върху духа и настроението на майка ми. Тя се изпълваше със светлина – лицето ѝ просто грееше, а гласът ѝ ставаше благ и нежен. В такива часове виждах майка си като ангел и я обиквах безгранично. Виждах, че тя обожаваше Учителя, но на нас нищо не говореше за Него. Смяташе, че сме още малки и няма да я разберем, но аз така дълбоко я разбирах, без тя да съзнава това.

12. Пролетна царица в детска оперета

Но войната свърши. Радостно забиха камбаните. Примирие! Завръщаха се от фронта войниците и надеждата пак озари лицата на измъчените, посърнали от глад и терзания хора. Училищата се опразваха от болни и не след дълго ние отново се завърнахме в любимата ни сграда. Там всичко миришеше на карбол, но радостта ни да бъдем отново в познатите обширни слънчеви стаи, бе голяма. Наближаваше краят на учебната година. Приготовлявахме се трескаво за годишният акт. Правехме репетиции на детската оперета "Двете пролетни царици", в която ми дадоха ролята на едната пролетна царица – Розета. Радостта ми бе неописуема. Научих ролята си много бързо и с нетърпение очаквах деня, в който щях да се явя за първи път на сцената на "Свободния театър" да пея с оркестър. Едната царица – Роза, играеше моя съученичка, която впоследствие се оказа крайно страхлива. Настъпи денят на голямото тържество. Поканих мама и татко да дойдат да ме видят на сцената, където щях да бъда облечена в хубава цветна рокля и където поне за малко време мечтата ми да бъда артистка щеше да се сбъдне. Вълнения, трепети, чиста детска радост изпълваха сърцето ми. В последната минута преди да тръгна разбрах, че нито мама, нито татко ще присъстват на тържеството ни. Натъжена тръгнах за театъра. Но когато стъпих на сцената, се изпълних с незначайно вдъхновение. Звучите на оркестъра ме възнесоха на седмото небе. Стиснах здраво ръката на другата пролетна царица, защото тя трепереше като лист и ѝ шепнех насърчителни думи: "Не се плаши от хората, представи си, че са грънци." Аз се чувствах като у дома си. Но когато дойде време да пеем дуета

пред княгинята ни-майка, моята партньорка не можа да започне партията си. Аз, която пеех втори глас на дуета, започнах нейната партия, като здраво стиснах ръката ѝ. През малката оркестрова пауза ѝ казах гласно да започне да пее с мен и тя наистина, сякаш пробудена от сън, започна да пее. Дуетът ни не се провали, но първата му част излезе соло сопран. В края получихме бурни овации. Хвърляха ни цветя от страничните ложи, които се осмелих да събирам по сцената и си тръгнах към къщи с пълни ръце. Но сърцето ми беше празно. Мама и татко не ме бяха видели на сцената, те не бяха споделили моя успех, не бяха чули бурните ръкопляскания – и аз вървах към къщи още развълнувана от току-що преживяното, но тиха тъга отново обви сърцето ми – отивах си сама! Другите деца бяха обкръжени от възхитените си родители, които ги целуваха и им се радваха, а мен само учителката ни ме поздрави и ми се усмихна одобрително, а аз побягнах веднага през задния вход и се отправих тичешком към къщи. Да, радостта никога не е пълна, когато не е споделена с обичните близки, а с тях и малката радост е велика.

13. Пролетната царица заспа дълбок сън

Но този успех от първата ми истинска проява на сцената ми даде криле. Мечтата ми да играя и пея пред хората най-после бе осъществена. Бях радвала и забавлявала цяла зала в течение на един час и тези хора ми се бяха отплатили накрая с възторжени аплодисменти и цветя. Това бе първото предвкусие на оценени усилия в живота ми, първото насърчение, което бях получила. Та нали най-голямата ми мъка бе това, че никога не можех да зарадвам, най-малко родителите си, които винаги му упрекваха за нещо, сякаш не вярваха, че от мен може да стане човек. А тази мисъл ме докарваше до отчаяние. До този момент аз нямах вяра в себе си, но първия лъч на това светло слънце изгря там, на сцената. Аз вече знаех, че въпреки всичките ми недъзи и физическа слабост, въпреки простото ми облекло, в мен има нещо, което може да радва хората и нещо голямо, топло, обнадеждаващо бе изпълнило за миг гърдите ми, което обаче бе осъдено скоро да изчезне, като напъпил цвят, който умира, преди да се разцъфне, защото никой не е разбрал тихия му зов за слънце, никой не е го е полял с освежителна струя, с която да подкрепи крехкия му живот. Новородената вяра потъна някъде дълбоко в мен и като спящата царкиня заспа дълъг сън, за да се събуди след много години от докосването на магическата тояжка на живота, която единствена е в състояние да изведе на бял свят всичко ценно и красиво, спотаено от векове в човешкото неосъзнато и неразгадано естество.

14. Фотографската снимка с класа ни

През онези последни дни на раздяла с любимия ми учител – човек с кротък и благ израз на лицето, с тих глас и бащински обноски към всички, когото обожавах и обичах с всичката сила на сърцето си, бяхме събрани в едно фотографско ателие да направим последен портрет на класа заедно с учителя Владислав Алексиев. Аз не можех да си представя да се фотографирам далеч от него. Обаче, когато се явих в ателието и се озърнах наоколо си, видях не предишните си съкласнички, които бяха добре облечени, а някакви прекрасни бели феи. Повечето имаха големи бели панделки, като пеперуди на косите си, а роклите им блестяха, целите обсипани с волани, като моята мечтана рокля, която никога не облякох. На краката си носеха черни лачени пантофки с каишки и копченца отстриани. Те ме гледаха с насмешка и погледите им ме пронизваха като стрели. Как да не ми се подиграват, като се бях явила в най-тържественния ни ден с черните кондури на краката – същите онези момчешки обувки, които татко ми бе купил по погрешка, и с които от години ходех на училище. А вместо нова бяла рокля носех няколкократно обърнатата вълнена рокля, която се вливаше с тясно изрязано деколте във врата ми, а на

главата нямах никаква панделка. Учителят ни избра двете най-добре облечени момичета с пеперудено вързани бели панделки на главата да седнат от двете му страни, а аз се скрих зад декора в дъното на ателието и горко заплаках. Сърцето ми се късаше от мъка, както от унижението, което преживявах в това бедно облекло, тъй и от скръбта, че не бях избрана да седя до учителя си. Когато класа бе нареден за фотография, учителят ни забеляза, че аз отсъствам. Намери ме зад декора, потънала в сълзи, с подпухнали очи, усмихна се благо и каза: "Веса, защо плачеш, ще излезеш в портрета с халки под очите". И ме нареди да седна на същия ред през две момичета от лявата му страна. И наистина, тъжния ми вид с подути очи в портрета – малкото незначително дете, тъй смазано от живота стои и днес пред очите ми и ми напомня за неизброими деца като мен, расли на сянка, нестоплени от лъча на любовта в ранното им детство, които през целия си живот остават под булото на скръбта – хора, чиито сърца дори в най-радостните моменти на живота им тихо ронят невидими сълзи за това, което са пропуснали и което никога не може да се върне – за топлия пролетен повей на майчината любов и светлия лъч на вярата, която само насърчителната дума и одобрителния поглед на бащата могат да вдъхнат в крехката детска душа. Така падна завесата на първите четири години от ученичеството ми – най-нежните години на живота, които с нищо не могат да се заменят.

В.К.: Сега, продължаваме по-нататък. На с. 15 е отбелязано за вашия вече клас. Имате ли снимка от класа, като млада? Снимки? Весела: Аз фотографирах моя клас. Аз не бях на снимката, аз фотографирах класа си. Така че аз не съм на снимката, обаче, на 16 години се фотографирах имам портрет, 16-годишна. В.К.: Сега, имате снимки на рода, на баща ви, на майка ви? Весела: Имам на баща ми и майка ми, като годеници портрет. В.К.: За да можете след това да ги приложите. Така. Весела: Да.

В.К.: Сега, вие ми разказахте навремето преди двадесет години една опитност, когато баща ви си заминава, вие питате Учителя и той казва: "И тук ще работи и горе ще работи". Как, разкажете този случай? Весела: Аз, когато баща ми си замина, защото аз в 1923 година отидох в пансиона в Ловеч, но в 1941 г. на 21 годишнина на баща ми, казах на Учителя: "Учителю, баща ми си замина преди 21 години", а той каза: "Той вече е узрял човек, той много се е просветил чрез теб. Той работи далеч в духовния свят. За него нямаше работа на земята." Затова той отиде да работи в духовния свят. В.К.: Знаете ли, аз по-рано ви споменах, имаше един откъс от беседа на Учителя, в който споменава и казва така: "Имаше един чиновник, който 15 години работеше на стола, на масата. Весела: Да. В.К.: Накрая казва, го задигнаха и той се чудеше, защо други идат да седят на мястото му. А той казва, той повече нямаше работа тук и го качихме горе." И когато ви споменах, вие казахте, това се отнася за моя баща. Весела: Моят баща, той беше много предан на работата си. Той създаде Банковата библиотека и 16 години беше там.

15. Видението през време на молитва

В дома ни настъпиха тежки дни. Татковото положение се влошаваше от ден на ден. Сърдечните му кризи зачестиха и неведнъж изплашени, изтичвахме за лекар. Още преди да настъпят тези тежки дни в живота ни, мама, човек със силна вяра, започна да ни събира следобед на молитва, преди да си дойде татко от работа. Трите деца коленичехме пред нея сред стаята, а тя, изправена зад нас, започваше да се моли на глас. Тогава всички запявахме молитвената песен "Тебе поем", след която всеки тихо се молеше. Тези минути са оставили неизлечими спомени в паметта ми, защото през време на тихите сърдечни молитви съм преживявала неземни състояния. Сред неволите и мъките на живота, тези минути бяха като оазис, където отморявахме наболените си сърца и получавахме сили да продължим трудния си път през безкрайната пустиня.

Спомням си едно чудно видение през време на молитва, когато през замрежени от сълзи очи, видях как слезе от небето бяла каляска, теглена от два бели коня, в която стояха прави двама белобради старци в бели тоги. Каляската влезе през прозореца ни и застана пред нас. Двама старци ни благословиха и веднага каляската мина обратно през прозореца и изчезна в небето. Развълнувана попитах мама дали е видяла старците, но тя ми отговори, че сънувам – никакви старци не са идвали при нас. На източната стена на стаята имаше голяма икона на Господнята Майка, която ни гледаше с кротките си състрадателни очи и сякаш се усмихваше, така живо я чувствах понякога.

16. Баща ни почина

Един ден татко изгуби съзнание през време на кризата си и ние всички помислихме, че краят му вече е наближил. Пристигна линейката и изнесоха татко на носилка. Аз скочих в нея след него и седнах в краката му. Мама не искаше да тръгна с тях до болницата, но аз не давах и дума да се каже да напусна татко. Седях до него и не свалях очи от лицето му. По едно време той леко се надигна и загледа през прозореца на линейката. Помислих си – той се прощава с всичко, погледът му бе мрачен, дълбока тъга бе изписана на лицето му. Искях да изплача мъката си, като го гледах така безпомощен, но се въздържах, за да не го наскърбя. Той нищо не продума. В Александровата болница му целунахме ръка и той ни посъветва да слушаме мама, защото вече тя ще ни бъде всичко. Каза на братчето ми да пази името му неопетнено. Той знаеше, че вече няма да ни види и се прощаваше с нас. След два дни мама дойде от болницата бледа и тиха. Тя едва издума: „Деца, баща ви почина.“ Минутата на най-тежката ми детска скръб не се подава на описание. Почувствувах, че всичко рухва под краката ми, че животът ми се изпразни. Стаята ми се видя мрачен гроб. Там където бе лежал татко имаше няколко бели косъма от главата му – а той бе само на 44 години. Скътах ги в любимото му Милтоново томче, което беше под възглавницата му. Дъждовен и студен октомврийски ден – 25 октомври 1922 година. Вятър гонеше по пътя изсъхналите листа, а студените капки удряха разплаканите ни лица. Ние вървахме с бавни стъпки към мястото на татковия вечен покой. Бяхме малко хора, но мен никой не ме интересуваше. Камбаната бавно отекна прощалните звуци на всички, които си отиват завинаги от нас. Воят на вятъра се смеси със задавените ни ридания. Целунах татко по челото – този, който бе всичко за мен и който тъй особено ме обичаше, но чиято любов бях прочела само в дълбоките му погледи към мен – без милувки и нежности, без насърчителни думи – вечно мълчаливия сфинкс отнасяше тайната на своята скръб в гроба. Много по-късно разбрах причините за неговото мълчание и дълбока скръб.

17. Първата любов на майка ми и венчавката за друго

Млада седемнадесетгодишна девойка – кръгъл сирак, отгледана от по-голямата си сестра Ана, майка ми е почувствувала за първи път трепета на любовта. Измъчана от седемгодишната си възраст, принудена като дете да изкарва с черен труд из тютюневите пловдивски фабрики прехраната си, тя е жадувала за обич и живот. В дома им идва млад, светлокос китарист, който я учи да свири на китара. Той я обиква нежно, както и тя него, но моралът на времето, нейната скромност и свенливост, както и неговата нерешителност да говори за това, което е въздух и хляб за живота му, не съдействат за сближаването им. В двора на същата къща живее беден студент със старата си майка. Той е снажен, хубав младеж, с тъмни къдрици и сиво-зелени очи. Той е видял чернокосата румена девойка в двора, чул я да пее, тя е работлива, весела, енергична – тя ще украси живота му. Един ден я вижда на двора и се запътва към нея, но тя като уплашена сърна побягва – тя не

иска да срещне погледа му – та нали сърцето ѝ е заето! Но смелия студент говори на нейната сестра, при която тя живее – иска направо ръката ѝ. Старата сестра хвали студента на девойката – та той е завършил в Роберт Колеж в Цариград, езици знае, сега е юрист – има бъдеще, има професия – при него тя ще е добре. Попарена от ранна слана, девойката се съгласява. Тя не може да бъде повече в тежест на сестра си, та нали затова сестра ѝ така убедително я увещава да се съгласи. Тя дава дума и вечерта студента я заговорва. В църквата свещеникът благославя младата двойка. На вратата на храма стои рус момък – блед, треперещ, със смъртно наранено сърце. Веселата птичка – радостта на живота му – отива в клетка. Той вече няма да я вижда – тя завинаги изчезва от живота му. Девойката се обръща и вижда този, който пръв събуди огъня в сърцето ѝ. Тя го гледа като поразена от гръм, забравя за миг къде е и защо е там – нещо я тегли със страшна сила към него – тя иска да падне в нозете му, да му признае всичко, но вече е късно – пръстенът е на ръката ѝ – тя се сепва. Следният миг русокосият младеж е вече далеч от нея. Исква да го види, но не може, отива в дома на студента, който вече е и неин дом. Тя праща цветна картичка с поздрав на светлоокия китарист, но не го вижда вече. Не минава много време и до нея достига новината за кончината му – той не е могъл да понесе удара – и с картичката ѝ в ръка покрушената му душа е напуснала ограбения си дом – опразненото му сърце. Но е заключил и сърцето на тъмнооката девойка, която вече не може никой друг да обикне. Той е в нея завинаги – само неин и на небето. И тази девица създаде рожба, в чието сърце тя пося стремежа към онзи, който взима сърцата ни и ги отнася високо над земната твърд.

18. Образът на лошата съдба, за онези, които изневеряват на любовта

В дома на студента тя намира образа на съдбата – на лошата съдба, която поставя в затвор сърцата на онези, които изневеряват на любовта. Там я чака със студен поглед майката на студента – онази, която бе прелиствала Библията с полуграмотните си очи в протестантската църква, но бе стигнала само до Мойсеевия закон – око за око, зъб за зъб. Душа, която се бе превърнала в каменна статуя, поради това, че беше хвърлила поглед назад, както Лот и жена му, към загиващия град – назад към мрака и хаоса на човешкото битие, към залеза на доброто, а не към бъдещия изгрев на безсмъртието в живота. И тази вкаменяла душа разедини мъжа и жената, за да не видят ден на мир и щастие и не изградят пухено гнездо за трите малки рожби, които трябваше да създадат на земята. Те не приказваха никога за заминалия. Студентът никога не узна тайната на сърцето ѝ, но хлад обви сърцето му и той замлъкна. В дълбока бездна потънаха буйните води на живота му, които само здравите нишки на любовта можеха да извадят на повърхността, за да утолят вечната му жажда. Заглъхна гласът на тази душа, защото нямаше кой да я разбере.

Стремеше се любовта на девойката все по-високо и по-високо и търсеше любимия из лазурното небе, а в тъмната бездна в душата на младежа потъваше все по-дълбоко словото на живота му и нямаше сила да съедини тези две души. Те обичаха безкрайно рожбите си, но бяха безсилни да изкажат любовта си и стояха неми и безпомощни пред тях, сякаш виновни загдето ги осъждат цял живот да търсят разрешение на неразрешеното в тяхното битие. Но, ако това, че каквото съдбата не е съчетала, никой не може да съчетае, и че каквото съдбата е свързала, никой не може да развърже, е вярно, тогава би трябвало всеки да следва спокойно пътя си и да оставим всичко съдбата да разреши. Сега разбирам защо, като разтърсен от някаква страшна буря, баща ми скачаше посред нощ през последните години на живота си, грабваше перото и пишеше, пишеше с часове при светлината на газена лампа, докато ние спяхме край него – това бе силата на потъналото в

бездната слово, което неговия мощен дух се стремеше да извади на бял свят – това бе набраната мощ на неизказана любов, която напираше за израз – това бе и бащинският му дълг към нас да ни помогне с разрешението на тъй трудната задача, която ни оставяше да разрешим.

19. Изригна вулкан от дълбините на духа на баща ми и се изрази в поезия

Даде му се сила да ни говори чрез перото, чрез могъщия глас на музикалното слово – на вечната поезия, която изригна като вулкан от дълбините на духа му. Той чу химна на мировете, който възпя и чрез който намери смисъла на страшните човешки страдания, които като “съскащи змии” бяха обвинили сърцето му, докато го разрушиха. И като намери разрешението, ни даде ключа му: той отрече представата за Бога на непросветената си майка, свали булото на лъжливото християнство, което държи в мрак душите на невинните вярващи – на лъжехристиянството, облечено в черната мантия на егоизма, което отдалечава хората от истината и живота и ги държи в робско невежество. Земята е мястото на апогея на страданието, където адските сили подложили на мъки човешките души, разпънати на кръста от тежки, почти неразрешими противоречия, стигнали върха на своята стихия, изопнали докрай и най-здравите струни на човешкото съзнание, изчерпали и последните си възможности, падат обезсилени в бездната на небитието несъзнали, че те са стигнали до тази бездна поради това, че са оставили всичките си сили и сокове в човешкия дух станал димантно як, за да не се намери вече сила на небето и на земята, и в целия космос, която да може да го сломи.* /заб. Основната идея в поемата “Химн на мировете” (неиздадена)./ Човешкият дух, кален като стоманата в огъня и водата, превърнат в “алхимична стомана” изплува все по-як и твърд след всяко страдание, падение и противоречие и че колкото по-големи са страданията на хората, толкова по-безсилни стават силите, които ги причиняват и толкова по-скоро ще потънат обезсилени в бездната на небитието, за да се освободи това измъчено човечество за вечни времена от властта на злото, да му стане господар и да се отворят най-после за човека вратите на рая – на изобилните блага и щастие – да рукнат пълноводните реки на доброто и благословието и да викне освободеният човек: “Благословени бъдете, палачи мои! Защото слаб бях – силен ме направихте; сляп бях – накарахте ме да прогледна; премръзнал бях – стоплихте ме в огнената битка; в мрак бях – заставихте ме да просветна; роб бях, но вече съм свободен и сега съм за вечни времена пълен господар! Служете ми, о, поробени, оковани във вериги на безсилието, роби на злото! Аз няма да бъда жесток господар като вас, защото вие в невежество ме бичувахте, а аз в светлина и просветление ще ръководя! Но аз няма никога да ви позволя да ме владееете, защото няма по-страшно робство за човека от това да робува на тъмнината и невежеството! О, вие, сили на злото! С вашите сили аз ще съградя земята. рай, където един ден и вие ще благувате – само послушайте ме, почакайте малко и ще видите, ще бъдете свидетели на истинността на моите думи! Тогава на земята няма да има добро и зло, а просветени, които поставят всяко нещо на своето място, за да се радват всички на ред и порядък, на изобилие и благоденствие. Така ще бъде!”

Тъй пееше гласът на неизказаното слово от глъбините на татковия дух и това искаше той да ни каже чрез поемата си, но бяхме малки и нищо нямаше да разберем, затова той мълчеше и пишеше нощем, когато спим. Той говореше на съзнанията ни слова, които остават вечни и незаличими върху чистите им скрижали, за да родят един ден изобилие от истини – най-сладките плодове на тази земя.

В.К.: Да. А тука на с. 21 има цитат: “Благословени бъдете, палачи мои.” Сега това са цитати, откъде? Весела: Това са мои думи, но аз съм ги сложила в кавички, в една тетрадка ги бях написала и след това ги преписах тук. В.К.: Значи това са

ваши разсъждения. Весела: Когато аз писах безсмъртния дует за майка ми и баща ми, връзката им, и вътре в безсмъртния дует, вътре бяха тези думи: "Благословени бъдете палачи мои, защото слаб бях, силен ме направихте. Сляп бях, направихте ме да прогледна." Тука е трансформацията, която се извършва от силните и просветените души, които превръщат злото в благословение. В този параграф.

20. Неизявената любов на страдалната ми майка

А неизявената любов на страдалната ми майка ми казваше в молитвените минути, когато коленичехме пред Великото Невидимо и Незнайно: "Не търси любовта на земята, тя няма форма – най-великата, безсмъртната любов е като лазурното небе. Когато някой те обича с цялата си душа, той жертва и последната си клетка за теб – той ти се принася в жертва, за да остане любовта му вечна и неопетнена; той изгаря като Хус на кладата; той бива разпнат като Христос на кръста, за да възкръсне в душите ни, защото няма смърт за любовта, само тя е вечно жива и могъща; тя е по-жива от светлината, по-могъща от движението на небесните тела, защото тя ги движи, по-нежна от пролетния лек ветрец, по-ароматна от най-уханните цветя, защото тя ухае чрез тях; тя е музиката в живота, топлината в слънцето и земята; тя съединява душите чрез великата неразделена прегръдка на вечното творчество; тя твори чрез тях, тя е живот, светлина и безсмъртие." Тъй пееше душата на тъмнокосата девойка, влюбена в чистия образ на синеокия младеж, до чиято ръка дори не се бе докоснала и който бе отлетял далеч от нея. Той ѝ казал, че на земята няма условия да я обича, затова отива горе, за да слезе и живее завинаги в сърцето ѝ. И нейното сърце стана олтаря, пред който двете свързани души ежеминутно си даваха клетва за вярност и си обещаваха вечно щастие. И тъмнокосият младеж разбра, че девойката е свят олтар, пред който той трябва да застане с трепет и страхопочитание, че в нея се е родила любовта, която не му е било отсъдено да изживее. И той занемя пред величието и святостта на това, което душата му прозря последните дни на живота му. Думите, които изговори пред по-старата ѝ сестра Анка, която я бе отгледала, разкриват това: "Какво Анке, Божана е светица." Така завърши дуетът на тези две души, които отдавна са извън земните предели.

"За мъжа и жената, които са полюси, няма примирение на физическото поле – тяхното единство се постига в света на душата – в друго измерение", казва Учителят.

В.К.: Да. Сега, на с. 22 има също един цитат. Този цитат от майка ви ли е или останали неща от нея? Сега, това на с. 22 – не е цитат от майка ви? Весела: Не, това е мое. В.К.: Да. Понеже е дадено в кавички и затова. Весела: Ами интересно, аз давам свои думи в кавички, когато ги преписвам отнякъде. От друга тетрадка и като ги преписвам слагам кавички. В.К.: Сега, аз питам понеже, нали, трябва да го изясним. Весела: Сега трябва да махна всички кавички, които са мои думи. В.К.: Сега е добре, въпроса е приключен. Весела: Ясно. Да, да.

В.К.: Има ли някои неща, оставени от майка ви, нещо да е писала, да е оставила нещо като творчество? Весела: Майка ми не е писала, защото тя беше извънредно заета с нас, с три деца, построи къща, идваше в 5 ч. сутрин, тука зад Семинарията, всеки миг беше заета и тя нямаше никак време да пише, само беседи четеше.

21. Потъмнял бе хоризонтът и път не се виждаше в дома ни от големия глад

Вълнуваше се морето. Потъмнял бе хоризонтът и път не се виждаше. Но малката лодчица бе спасена. Дойдоха благодетели и ѝ помогнаха да излезе на

брега. Положението ни след татковата кончина бе тежко. Живеехме под наем, а хазияката ни започна да ни пъди, защото не си бяхме платили наема от доста време. Майка ми ходеше по къщите да шие и ние бяхме винаги сами след училище. Тя се връщаше късно вечер уморена, съсипана, защото работеше по десет и по единадесет часа на богати дами, които все бързаха с изискванията си. Помня, че на една милионерка – притежателка на фабрика за розово масло – бе ушила елегантна копринена рокля за един ден. Дамата се оглеждала дълго в балната си рокля и не можела да й се нарадва: "Същинска рокля от Париж!" – възклищавала тя, а в това време три гладни, самотни деца чакаха полузадрямали майка си да се завърне с нещо за вечеря. В долапчето за храна нямаше почти нищо. Помня, че майка ми, щом се завърнеше вечер, се вглеждаше в лицето ми и с печална усмивка ми подхвърляше: "Ти пак си поила мишките!" Защото очите ми бяха почти винаги подути от плач. Съжалявах я, скърбях за тежката ѝ съдба и нашата безпомощност да ѝ помогнем. Като не знаех как да я зарадвам, често пъти измивах дъските в стаята с четка и така ги търках, че тези стари дъски ставаха кремави като лимон. Обожавах майка си, но как можех да ѝ помогна?

22. Дядо Коледа накрая пристигна в бедния ни дом

Настана Коледа – първата Коледа без татко. Мълчаливо я посрещнахме. Нямаше баници и сладкиши. Нямаше почти нищо, с което да отпразнуваме светлия празник. Сутринта рано мама ни извика в стаята и всички коленичихме за молитва. Молехме се на добрия Господ, сега единствения ни баща, да се смили над нас, да погледне и в нашия тъжен дом и ни зарадва за празника. Пеехме "Тебе поем". Аз плачех от неудържимо вълнение в душата си. Говорехме на Господа, като на родния си баща. Топлата молитва сгръб сърцата ни. Майка ми сияеше. Тя ни насърчи с думите: "Деца, Господ няма да ни остави. Не бойте се!" И стана чудо. Не след дълго на врата се почука. Госпожа **Лунка Цветанова**, съпруга на добрия пастир **Цветанов**, ни поздрави с празника и сложи на масата ни кошница, пълна с продукти (За евангелист пастир Цветанов виж в биографичният му очерк). Радостта ни бе неописуема. Тя също така запита майка ми, какво мисли да прави с мен като завърша прогимназията. Не би ли искала да ме изпрати в Американския пансион в Ловеч? Майка ми това и искаше. Тя веднага ѝ каза, че често пъти говорили с татко, че съм само за пансион, там да ме оправят, тъй като съм била странно, мълчаливо дете и дори своенравно. А дисциплината на един пансион би оправила грапавините в характера ми – би ме стегнала, както тя се изрази. Аз се вълнувах. Как ще напусна мама? Няма ли да ми е тежко далеч от къщи? Но друг изход нямаше. Американските мисионери ми издействаха стипендия в пансиона в Ловеч и предстоеше да замина. На там имаше изисквания, които майка ми не можеше да изпълни. Трябваша униформени дрехи, обувки, а средства за такива няхаме. Заминах без униформено палто и обувки. Впоследствие майка ми щеше да ми прати дрехи.

Настана денят на раздяла. Първата ми раздяла с родното огнище. С голяма тъга в сърцето си целунах майка си, братчето и сестра си и влакът потегли.

В.К.: Сега, на с. 24 е обозначено, от коя година вие постъпвате в пансиона? Весела: В 1923 година, септември месец постъпих в американския пансион в Ловеч и завърших 1928 година.

23. От Плевен до Ловеч 30 километра с файтон

Плевен. А Ловеч е на тридесет километра далеч от Плевен. Влак няма. Отива се с файтон. Намирам една ученичка, която за пръв път пътува за Ловеч – Олга Аврамова – и двете решаваме да вземем файтон. Вече е един часа след обяд. Файтонджията ни върза денковете отзад на файтона и сядаме. Никога не ще забравя

това знаменито пътуване от тридесет километра! Теглеше ни един полумършав кон, който спираше на всеки стотина крачки да си отдъхне или зобне трева край пътя. А файтонджията бе пълен, спокоен човек, който не се интересуваше дали коня върви или дреме по пътя. Всъщност, ние по-късно разбрахме, че самият той дремел през целия път, а дори и спал, защото пътувахме повече от десет часа! Минаваше единадесет часа вечерта, когато влязохме в Ловеч. Всичко спеше. Вечерта бе безлунна. Файтонджията изведнъж, като че ли ужилен от оса, скочи от капрата. Олга и аз се уплашихме. Какво ставаше с този човек? Той вдигна един празен чувал в ръце и изпсува. Всичкият ечемик изтекъл по пътя от Плевен до Ловеч! Как не е чул или разбрал това, той се тюхкаше и ни питаше не сме ли чули да тече ечемика, та да го събудим. Таксува ни повече, взе ни почти всичките пари, които носехме. Скъпо пътуване, ужасно!

Копитата затропаха по един турски калдъръм. Изкачвахме хълма, на който е пансиона. Файтонът спря пред зидана висока ограда. Всичко бе мъртва тишина. Опитвахме се да отворим високата дървена порта, но тя бе заключена. Да стоим цяла нощ на улицата бе немислимо. Файтонджията силно заблъска вратата и извика. По едно време от двора се зададе тъмна фигура на забрадена жена. Тя застана отвътре на оградата и извика със недоволен глас: "Как може пансионерки да пристигат по такова време? Защо не пристигнахте по правилника? Къде сте се бавили досега?" Ние изтръпнахме. Обяснихме, че файтона е причина – коня, файтонджията. . . Вратата скръцна и се отвори. Влязохме. Не чухме думите "Добре дошли!" Злата съдба ни посрещна. С тежко сърце изкачих скърцащите стълби на двуетажното здание, в което ни заведе стопанката. Зад някакви пердета, които се развяваха от вятъра, който духаше вътре дори по-силно, отколкото отвън, спяха спокойно пансионерките. Дадоха ни две празни легла, и ние, капнали от умора и вълнение, веднага заспахме.

24. Първата закуска в ниската трапезария

Силен шум от звънец ме събуди. Беше тъмно. Защо бие звънец посред нощ? Никой не мърдаше в леглата. Звънецът биеше дълго, безкрайно дълго! Това бе някаква манастирска камбана, която нямаше намерение да спре никога. Обаче, богомолките не мърдаха от леглата си. Аз стоях с опулени очи в мрака и се чудех какво да правя. Какво означаваше този зловещ камбанен звън? Изведнъж пердето силно се дръпна и на вратата се показа стара жена с бели разплетени коси, по бяла нощница. С неистов вик тя се спусна към едно легло, бързо дръпна юргана и момичето скочи като уплашено. – "Още ли ще се излежавате! Скоро всички ставайте! След десет минути е закуската!"

Та нима било сутрин? Всички бързо наскочаха. Сkochих и се заобличах и аз. Плиснах си на очите и подгоних побегналите към трапезарията момичета. Долу в сутерена в една голяма стая бе трапезарията. Всички застанахме прави около масите, даде се акорд на пианото и се запя молитвена песен. Слушах като замаяна. Пееха, преди да се хранят. Щом завърши песента, затропаха столове и всички седнахме. На масата имаше бяла, чугунена кана с топло мляко и осем купички. Всяка получи по една купичка мляко без захар и парче хляб. Солницата тръгна от ръка на ръка – слагаха сол в млякото. Аз направих същото, но млякото сякаш спираше на гърлото ми. За пръв път пих мляко със сол. Излязох от ниската трапезария в двор, от който се виждаше отсрещния висок хълм със стена от сиви скали като корона на върха му. Долу се виеше сребристия Осъм, над който се простираше стар, покрит мост с мозайка от ръждиви ламаринки за покрив.

25. Мис Блякбърн подарява палто и обувки на бедната пансионерка

В двора имаше още едно двуетажно здание – жилището на американските мисионерки – учителки и директорка. Заведоха ме при директорката – мила,

сбръчкана старица с побелели коси – мис **Блякбърн**, която същата есен напускаше пансиона, за да не се върне никога вече, с дългогодишната си приятелка мис **Дейвис**, също побеляла, но висока, снажна жена. Мис Блякбърн ме посрещна сърдечно. Заговори ми на хубав български език: "А, вие сте новата ни стипендиантка, изпратена от доктор и мисис Каунт." Погледна ме надеждно и ме попита имам ли униформени дрехи. Отговорих, че майка ми ще ми прати по-нататък необходимото, тъй като не е успяла да ме набави всичко наведнъж. Тя се усмихна и влезе в другата стая. Оттам изнесе тъмносиньо американско палто и чифт високи, черни обувки с връзки. Подаде ми ги и ми каза, че ми ги подарява. Бях учудена, смаяна от тази неочаквана любезност. Благодарих ѝ сърдечно и изтичах в стаята да обуя обувките. Бяха от мека черна кожа, точно по краката ми. А палтото се нуждаеше само от скъсяване. Почувствувах се неизказано щастлива. Веднага писах на мама да не се тревожи за палто и високи обувки. От самото начало почувствах, че няма да бъде вече в тежест на мама. Тук се задоволявах всички ми нужди и на нея щеше да е по-леко без мен. Пари нямаше да ѝ искам, защото ми дадоха учебници.

26. Американската учителка и директорка Идън Пери

Започна животът на звънците. Ако кажа, че на ден биеха повече от двадесет звънци, няма да съм далеч от истината. Бяхме около осемдесет момичета – само гимназистки. В 1923 г. нямаше прогимназия. Учихме, хранехме се и спяхме в първото здание, а имаше и трето здание, където се помещаваха спалните. Зад него се пресичаше тясна уличка, която ни бе забранено да пресичаме, без да ни гледа някоя учителка.

Моят клас се състоеше от шестнадесет ученички, които идваха от всички краища на България. Интересното бе, че с нашето пристигане пристигнаха три нови американки – едната – директорката **Идън Пери**, със сестра си, а другата – учителка – **Флорънс Рийвз**. По-късно дойде **Мелъни Търнър**, приятелка на Флорънс Рийвз. Младите американки бяха пълни с енергия и ентузиазъм. Особено енергична бе новата ни директорка, която идваше от западния щат Оклахома и носеше повеи от волния Запад. Напомняше ни на индианка с изящния си малко орлов нос. Косите ѝ бяха орехово червеникави, а очите ѝ сини, живи и пълни с енергия. Тя остана като образец на деловитост и жизнена сила през целия ми живот. Всички бяхме просто грабнати от нея от първия момент. Нейната сила и власт не знаеше граници. Тя взе целия пансион с всичкия персонал от мъже и жени в ръцете си като топка и правеше с всеки, каквото си иска. По-положителен и упорит човек от нея не срещнах през целия си живот. Тя приличаше на някакво голямо динамо, скрито в женска форма, чиито ток с високо напрежение грабваше всичко наоколо и го държеше в плен. Удивителна жена! Изключителна жена! Тя започна да ни предава английски. Но можеше ли тя, която не знаеше дума български, да предава на деца, които не знаеха дума английски! И комедията започна. Донесе ни някакви начинаещи учебници за американчета. Те имаха картинки и по тях научавахме известен брой думи. Но тя предаваше езика с цялото си същество. Ставаше, скачаше, излизаше, влизаше, пляскаше, смееше се и плачеше! Ах, какъв артист беше тази необикновена жена! Подвижна и гъвкава като пантера, тя изтичваше по време на час до офиса си и обратно, и успяваше да върши сто работи едновременно. Разбира се, ние се възползвахме от честите ѝ отсъствия и понякога си разказвахме весели истории в час.

В.К.: На с. 27 споменавате за директорката Идън Пери. Имате ли снимка на директорката? Весела: Имам. Аз имам, основах един спортен клуб "Ларк" – "Чучулига", в пансиона, и ръководех този спортен клуб, и аз имам една снимка как държа знамето на клуба и как прогимназиалните ученици си направиха "Джуниър Ларк" – "Младежка Чучулига" и директорката е на тази снимка. В.К.: Значи, има я директорката. Весела: Има я. В.К.: Трябва да я приложим. Весела: Да. В.К.: На с.

31 има ли снимка на Търнър? Весела: Имам снимка на Търнър. Да. Имам снимка. В.К.: Така. Добре.

27. Асистентка на учителката и директорката мис Пери

Но тя още от самото начало ме взе на око и реши, че мога да ѝ бъда асистентка. Когато излизаше, ме извикваше на стола си, даваше ми своя учебник и ми казваше да изпитвам класа и да записвам успеха. Направи ме учителка, преди да знам да събера две и две на английски. Но аз бях свикнала да учителствувам с кварталните деца, които често събирах в къщи и ги нареждах като ученици. Не ми бе тежко да заемам тази почетна служба и тогава. Мис Пери се връщаше понякога чак в края на часа и ме питаше, цяла зачервена и запъхтяна от тичане: "Уел, хау, ар деи?" * / Е, как са? – от англ. / Аз отговарях винаги: "Ол райт!" * / Добре! – от англ. / Значи работата винаги беше наред. Но тя не знаеше и никога не узна, че докато я нямаше, аз четях и превеждах редовно уроците на съкласничките си, които бяха съвсем загубени от цялата американска система на обучение. Но много скоро, почти преди да свършим буквара, ни се поднесе творбата на прочутия американски поет Хенри Лонгфелоу, а именно "Песента на Хайауата", индиански герой, поема на висок стил. Можете да се представите ужаса на класа ми! Думите бяха километрични, като "инвълнарабъл", "ънфорготън", "афрайтед" и т.н. Да спомена само първите, които смаяния ни поглед съгледа, без да можем да проумеем почти нищо от поемата. Мис Пери започна да чете оживено, като на някоя зряла аудитория и да преживява чудесата на героя Хайауата. А ние още не можехме да произнесем името му! Нещастната поема! Как можехме да следим текста ѝ като мис Пери ни даваше по цяла страница наведнъж? Намерих изход от сложното положение като изваждах всяка дума от речника, който носех непрестанно със себе си и научавах стиховете наизуст. Когато ме извикваше да чета, което тя правеше винаги в началото на часа, аз внимателно впивах поглед в отворената книга и декламирах стиховете с патос. Накрая тя винаги извикваше "Детс райт!" / Браво! – от англ. / Но излизанията ѝ зачестиха и учителството ми стана почти редовно занятие. Така съученичките ми почти не учеха английски на занимания, а в час.

28. Провиненията на ученичките и наказанията им

В малкия, покрит с плочки двор, имаше баскетболно игрище. Винаги след обяд преди да започнат следобедните часове, мис Пери, пазач на футболна топка – изтичваше с нея и ни извикваше на игра. Играехме до умора. Тя играеше център или гард и щеше да ни избие. Но ние няхахме много време за игра. Програмата бе следната: сутрин след закуска имахме един час занимание и молитва с песни; след часовете – обяд, а след обяд още два часа училище. След училище неизменно един час разходка, след която вечеряхме и пак отивахме на занимание до осем и тридесет вечерта. След занимание идваха учителите и директорката за вечерна молитва. Пеехме хубави английски песни и директорката четеше Библията и се молеше на глас. Но преди молитвата имаше една крайно неприятно процедура, която всички очаквахме с настръхнали коси. Директорката влизаше с голям списък на провинили се ученички през деня и четеше наказанията. Но това бе най-чудноватото нещо в света! Откъде събираше тя всичките сведения, да знае кой какво е правил през деня: коя е пресекла улицата, без да я гледа някоя учителка, коя е пускала писъмце през високата китайска стена, коя е избягала от занимание или не е отишла да бие млякото за масло, или пък е оставила недоизтрети вилиците и лъжиците и т.н. и т.н., а провиненията винаги бяха безброй! Но най-дълги бяха списъците на онези, които не са говорили английски през деня. Изглежда, че е имало цяла мрежа от слухтари, който тайно са записвали имената ни. Никога не ги открихме кои са. За този случай мис Пери носеше една пръстена паница с газ, в

която бяха киснали тиквени семки през целия ден, като повикваше провинената, слагаше в устата ѝ с лъжичка семки с газ. Последната нямаше право да ги плюе, а ги ядеше в присъствието на съдия–изпълнителя. Понякога семките с газ отстъпваха пред ролката с лепенки. Кафява амбалажна лента с тежко лепило бе проклетата ролка. Мис Пери откъсваше парче от ролката, колкото да ти залепи устата от ухо до ухо. Така залепена ти трябваше да спиш и да стоиш през другия ден, докато те извика да те разлепи. Разлепянето бе страшно болезнено. Но най-ужасното наказание бяха плакатите и качулката. Виновната беше извикана пред целия персонал и ѝ се окачваше на гърдите плакат, който обявяваше провинението ѝ. Тя го носеше през целия ден за назидание на другите. А качулката бе върха на всичко! Шарена, палячовска качулка щръкваше на някоя нещастна глава и горкото момиче трябваше да ходи и на часове с нея. Не можех да изпитам това щастие, но приех прилична доза семки с газ и опитах сладостта на лепенките не един път.

29. Дежурни за цялата физическа работа в пансиона

Освен претрупаната ни учебна програма – редовната гимназиална програма, плюс всеки ден английски, три пъти Библия, домакинство, доказателство и какво ли не още, ние вършехме буквално цялата физическа работа в пансиона. Бяхме разпределени на метачки, сутрешни, обедни и вечерни миячки, готвачки, гладачки и дежурни по какво ли не още! Най-тежка бе службата обедна миячка, защото трябваше да минат няколкостотин мазни чинии и прибори през ръцете ти в един голям леген гореща вода, и докато ги миехме ни прилошаваше от умора и пари. Тази чест ми се правеше често, защото главната домакиня имаше зъб на мен от самото начало. Тя беше недоброжелателен човек с амбиции да блесне дъщеря ѝ в класа ни и не можеше да понася и най-малкото засенчване на детето си от когото и да било. Тя ни беше посрещнала на вратата в онази тъмна нощ, когато пристигнах за първи път в пансиона. Освен това, бе ми възложено да мия всяка събота стаята с пианото, където ученичките се упражняваха да свирят. В пансиона нямахме чешма. Черпехме вода от един кладенец в двора, откъдето в съботен ден всяка дежурна понасяше пълни кофи към зданията. Зимно време ръцете ни премръзваха, докато извадим със синджир и пренесем водата до стаите по етажите. Дъските не бяха боядисани и се миеха с четка. Когато на следната година ме преместиха от първото в третото здание, трябваше да се пресича тясната улица. Стоях с кофите вода до премръзване и чаках да надзърне някоя учителка, за да мога да премина.

30. Теглата ни бяха много, въпреки, че ни водеха на църква и слушахме орган

Теглата ни не бяха малко. Енергичната мис Пери сякаш се явяваше едновременно навсякъде. Докато я разбереш, че е в кухнята, ето я точно на уличката, хванала някого за яката, да го поразтърси и събуди от сън. Ние бяхме наистина полусънливи. Ставахме в ранните часове недоспали, защото вечер мъчно заспивахме. Правило беше да не се отопляват спалните и да се спи с отворени прозорци. А над леглото ми имаше голям прозорец, който именно отваряхме. Така аз започнах да си обличам понякога дебелото палто вечер, а дори и обувките и се завивах с перушинения ми дюшек, като лягах на юргана. Сутрин се събуждах в полуптиче състояние, защото перата лесно излизаха от дюшека ми и се набучваха по палтото. Помня, че имах доста печален вид – бях много слаба и бледа. Работех непосилно, като гледах да имам висок успех, за да не ми отнемат стипендията. Условието бе да нямам по никой предмет по-малко от четири и половина. Значи не можех да получавам четворки. Колко трудна ни бе математиката! Веднъж получих четворка и мис Пери ме извика и хубаво ми се накара.

Неделен ден ходехме два пъти на църква. Сутрин в десет часа, наредени две по две, влизахме тихо и заемахме местата си по пейките. Мис Търнър свиреше на орган. Тя бе красива, млада жена, с чудни, като на сърна, кестеняви очи и бледа, кадифена кожа. Приличаше на хубава мраморна статуя. Ние всички ѝ се любувахме на красотата. Но тя винаги се държеше с достойнство и високо самочувствие. Вечер церемонията се повтаряше, но ние повечето дремехме по пейките, защото бяхме винаги уморени.

31. Изгладнелите момичета и турската баня

Складът за храна бе в сутерена, от който тясна стълба водеше нагоре към спалните. Не знаех как някои изгладнели момичета намерили начин да се доберат до него. Там имаше тенекии с мед и мас. Мед ни се даваше само в неделя вечер. Обикновено вечеряхме с компот и с определено парче сирене, а понякога вместо сирене – малко парче масло. Ставахме от вечеря тъй гладни, както сядахме. Затова някои по-смели момичета намерили разрешение на гладната проблема. Влезли те в склада и успели да се наядат с мед. На следния ден всички знаеха за подвига им. През нощта друга организирана група влязла в склада. Обаче, вместо в меда, бръкнали в тенекиите с мас и си напълнили устата. Едва не повърнали. Медът не личал, но в маста останали дупки и белези на пръстите. На другия ден се започна следствие. Не знаех как, но виновниците винаги се откриваха. Влязоха в действие плакатите, качулките и килера с мишки. Всеки се движеше с някакъв плах израз на лицето. Най-много ни беше страх от килера, където имаше мишки.

В пансиона нямаше баня първите години. За тази цел ни вдигаха съботен ден от пет часа сутринта, нареждаха ни по групи на смени и с торбичка под ръка тръгвахме надолу по заледения калдъръм, предвождани от домакина бай Илия с фенер в ръка. Минавахме през тъмния покрит мост, от двете страни, на който спяха затворени дюкянчетата, денем обкичени с цървули, аби, каиши, потури, бакъри пр., който миришеше на стара, необработена кожа. Банята бе турска, където се давехме от гъста пара, през която едва проникваха лъчите на фенерите по стените. Бе ужасно хлъзгава и тъмна. Най-неприятно ни бе връщането от горещата баня, когато зимния вятър свиреше по мостчето, заледяваше мокрите ни коси и ни блъскаше от баира, където той винаги духаше силно.

32. Лудницата в г. Ловеч

Зад пансиона се помещаваше лудницата. Тръгнахме на разходка, нареден в дълга редица, предвождани от две учителки. Най-често ни водеха на хълма над лудницата. Насядали по тревата, пред нас се разкриваше забавно зрелище. Лудите ходеха по двора, ръкомахаха, пееха, декламираха, представляваха разни драматични герои, а ние ги слушахме с удивление. Колко забавни бяха тези часове при еднообразния ни живот в пансиона. На кино рядко ходехме. Помня първото радио, което трябваше да чуя. Бе инсталирано в църквата. Ние скачахме от радост, че ще слушаме за първи път прочутото вече в света "радио". Насядахме по дървените пейки, вперили очи в един голям сандък, до който стоеше някакъв син супник с копче в средата – подобно на грамофонна фуния. Казаха ни да пазим тишина, защото ще пуснат радиото. Чу се силно прашене, подобно на малки бомбички, трясък и пак прашене. Този ужасен шум продължи дълго. Ние напъгахме слух да доловим нещо, но чувахме само трясък и сирени, продължителни звуци. Накрая ни казаха, че не могли да уловят софийската станция. Разотидохме си напълно разочаровани. "Това ли ми било радиото?", се питахме с поглед.

Една вечер, когато си отивахме по спалните, се надигна страшен шум. По таванските стълби се втурнаха няколко момичета, като обезумели, с виковете: "Лудата!" Ние всички ударихме на бяг надолу по стълбите и едва ли не се

изтрепахме. Никой не смееше и да помисли да влезе в зданието, а стояхме далеч от него и очаквахме да излезе лудата. Момичетата възбудено разправяха: "На тавана, в коша е! Облякла няколко палта и сложила няколко шапки на главата си!" И наистина, плашилото по-уплашено от нас излезе с одеждите ни, които после ни върнаха. От лудницата избягала девойка и се скрила в кош с прани дрехи на тавана, след като обходила няколко стаи. Ученичките, които отишли за дрехите си, я видели и самите едва не полудели от страх. А приключения от какъв ли не вид бяха често явление при нас.

33. Серенади за влюбените ученички

Под китайската стена често се правеха серенади от влюбени младежи в ученички при нас. Ловчалии са романтичен народ. Природата им е омайна – особено през май, когато цъфтят люляците! Целият Стратиш е покрит с цъфнали люляци! А Баш-бунар, пътека край лъкатушния Осъм, сред гористи хълмове е другия романтичен кът в китния Ловеч. Серенадите продължаваха с часове. Цигулки, китари и испански протяжни танга унасяха ушите през люляковите майски нощи. Скрити зад прозорците онези, за които се пееха серенадите, с разтупани сърца стискаха ръце и надничаха с половин око, за да не ги забележи някой! Ах, младежки години! Сред войнишкия режим и спартанската дисциплина имаше промеждутъци от подобен характер, но понякога струваха много скъпо. Охраната бързо взимаше мерки спрямо ония, които посмееха да се покажат по прозорците през тия лунни нощи. Може би и пълната луна бе отчасти главен виновник за напускането им на леглата, защото нали разправят, че тя изтегляла някои чак до перваза на покривите? Но нашите сомнамбули стигаха само до перваза на прозорците.

34. Хвана ме остра малария

Но зла участ ме сполетя. Хвана ме остра малария, която едва не ме довърши. Тресеше ме често и температурата ми често се вдигаше до крайния предел. Често посещавах болницата ни, която бе отстранена от спалните ни в едно ниско помещение, където имаше, и то не рядко, само една сестра. Тя ходеше на гости у приятелките си и аз лежах с часове сама. Помня, че умирах за вода. Устните ми бяха напукани от температурата, но при мен нямаше нито един човек. Обърнах се към стената и чаках смъртта си. Някой влезе и аз изстенах за вода. Съсипана от болестта се върнах на училище, но треската не ме остави. Студената спалня щеше да ми стане гроб, ако директорката не бе съобразила да ме сложи в стаята на една учителка, която си палеше печка. Тя бе весела и жизнерадостна и непрестанно ме закачаше за бавния ми говор. Благодарение на нея се научих да говоря по-живо и по-бързо. Тя сутрин се плискаше над леген със студена вода и аз се чудех как не се разболява. Ходеше тънко облечена и бе винаги засмяна. Мис Някшева, мога ли някога да забравя благия ти характер и весел нрав? Тя ме спаси от смърт. При нея се стоплих и оживях. Всички ми завиждаха, но имаше ли за какво? Едва се държах на краката си от слабост. Повече от година боледувах.

35. Мис Пери построява две нови здания

Нашата амбициозна директорка реши, че пансиона е извънредно малък и трябва да се разрасне. За тази цел тя събра средства, чрез мисията, да издигне две нови здания – спални и училище. Старото първо здание бе гълъбарник. Без врати със скърцащи дюшемета и разлюляни прозорци, то бе вече негодно за живеене. Дойде 1926 година. Късно есента започнаха да се строят основите на училището. Ние, разбира се, бяхме участници в строителството! Наредени на дълги

редици прехвърляхме тухли от ръка на ръка, а други ги разтоварвахме от колите. Сняг прехвърляше и студения ловчански вятър пареше лицата ни, но ние стоически държахме фронта на строителството. Сложиха крайъгълния камък с шише с документа на зданието. Беше голямо тържество то ни. Очаквахме да влезем следната пролет в новата сграда.

Мис Пери бе феномен. Освен, че преподаваше английски, тя ръководеше цялата работа по строежа. Често я виждахме как тича по строителното мостче да следи как зидарите работят. Покрива, зимници – тя непрестанно шареше и командваше. Не мога да се представя по-енергичен командир, дори на наполеоновите войски. Ако тя бе мъж, нейното име щеше да блести в американската история с някой велик подвиг. Но тя избра за полесражение малката страна в света, където изгради паметници на просветата, както в малкото градче, така и в съзнанието на своите питомци. Тя ни създаде като съзнателни, активни обществени личности, събуди в нас заспалите енергии, активизира телата и ума ни. Това направи тя. Името ѝ е записано в умовете на всички, с които тя работи пет неуморни години. Тя понесе тежката загуба на сестра си героично. Не е видяхме да лее сълзи, не продума дума на съжаление и огорчение. Не осъди нито лекарите ни, нито съдбата си. Гробът на сестра ѝ остана в нашата страна. Героична жена, която ни показва как да носим страданията си в живота. Само очите ѝ и страните ѝ хлътнаха, косите ѝ се прошариха и бръчки попълзяха по гладкото и високо, честно чело, напрегнато от мисъл, което сякаш ни говореше.

Издигнаха се две нови здания с удобни и големи стаи, които приютиха двойно повече ученички от преди. Създаде се и прогимназия. Разрасна се училището ни. Дойдоха и нови учители – все добри и благи хора, които обичах от сърце.

36. Трите американски учителки – мис Пери, мис Търнър и мисис Рийвс

Трите американки, които дойдоха в Ловеч с пристигането ми там, бяха чудно съчетание на най-противоположни характери. Те не можеха да се хармонизират помежду си, защото светът на мис **Пери** бе тъй чужд на онзи тих, дълбок покой, който се излъчваше от сърнения поглед на най-младата от тях – мис **Търнър**. Обаче, взети заедно, като възпитателки, те упражняваха чудно влияние върху нас, като всяка една развиваше съществени качества в характера ни. Дълбокият мистицизъм на мисис **Рийвс** ме бе пленил от самото начало. Тя бе една изключително слънчева, положителна натура, която събуждаше най-възвишени чувства в нас. Още с идването си, тя организира вечерни събрания всеки петък вечер, на които ни държеше назидателни сказки. Говореше ни за характер, воля, вяра в доброто, възпитаваше ни как да се държим помежду си и ни учеше хубави песни. Тези събрания очаквахме с нетърпение, защото те разнообразяваха и осмисляха живота ни. Често пъти мисис Рийвс ни показваше високо художествени картини, тъй като тя бе следвала изкуство в Америка и допринесе много за културната ни просвета. Тя ни предаваше живота на Христа с илюстрации от световни майстори. Раздаваше ни малки цветни репродукции с всеки урок, които залепяхме в големи тетрадки със съответните писмени обяснения и тълкувания на всяка картина. Тя успя да събуди дълбокия размисъл в нас, научи ни да гледаме с прогледнали очи на живота. Тя облагороди сърцата ни. Отмерената и красива реч бе истинска наслада за нас. Всички я обичахме и тя отговаряше на обичта ни с майчинска любов. Зная, че тя даваше дрехи на бедни ученички и се грижеше за много от тях. Моите задължения от година на година растяха. Най-напред работих в канцеларията на мис Пери, като проверявах тетрадките с писмените упражнения на ученичките, но на следната година ме взе мис Рийвс, тъй като тя имаше много повече тетрадки за преглеждане.

В събота не учехме. Ходехме на баня, къпехме си дрехите и домакинствахме.

Обаче, аз седях по цял ден и поправях писмени упражнения. Пишех им бележки.

Случи се, обаче, едно голямо нещастие с класа ни. Класната ни, която ни предаваше история, изчезна един ден. Намериха я в кладенеца, където бе стояла вече два дни. Бяхме поразени. Защо тази умна жена бе сторила това? И до днес не знаем, дали еднообразието на един неестествен живот не бе разстроил нервите ѝ?

37. Получихме зрелостните си свидетелства, без да бъдем готови за живота

През коледната и великденската ваканции всички се разотиваха по домовете. Ваканциите ни бяха доста дълги и винаги ги чакахме с нетърпение. Идваха файтони, автобуси и заминаваха препълнени с весели момичета. Но една малка група оставахме в пансиона. Това бяха тъжни дни за нас. Ходехме из опразнените стаи и не намирахме в нищо радост. През целия ми престой в пансиона едва два или три пъти си отидох през ваканциите в къщи. Но годините летяха. Настъпи краят на последната учебна година. Матурата мина. Получихме зрелостните си свидетелства и ни предстоеше дълъг път – пътя на свободния живот. Но подготвени ли бяхме ние за широката бойна арена на живота, израсли в оранжерията на пенсионерския живот? Нас не ни бяха позволявали да пресечем една тясна уличка без надзор, а сега щяха да ни хвърлят като неуки плувци в голямото бурно море. Щяхме ли да изплуваме на сигурен бряг, или уплашени от първия удар на някоя голяма вълна, щяхме да изчезнем в бездните? Какво ни бе дал пансиона като броня и защита срещу злото в живота? Ето какви въпроси ни занимаваха по цели часове. Ние седяхме вечер на леглата си и говорехме до късна нощ. През петте години нас ни бяха учили да вярваме в хората, да вярваме в доброто и да не роптаем срещу съдбата си. Нещо повече, бяха ни въоръжили с вяра в живия Христос и знаехме да се молим искрено, сърдечно. Но ние не познавахме злото. Не се бяхме срещали с него и тепърва ни предстоеше да го опознаем и да изработим бронята си срещу него. Затова и тъй често момичетата, расли в пансиони, излизат в живота наивни като деца и биват унищожени от тежките му удари. Съвместният живот с най-различни характери прави човека отзивчив, общителен и буден към нуждите на другия, но животът изисква от младежа много по-голяма, по-реална подготовка, която идва при едно образование отразяващо до най-висша степен положенията на действителната реалност, в която човек е потопен извън стените на учебни-възпитателните заведения. Ето, това липсваше в нашето образование, което днешните педагози се стремят да внесат в съвременните учебни институти.

38. Заминаване за Америка със стипендия за колеж

Беше хубав юнски ден. Мис Търнър ме извика в дирекцията. "Искаш ли да заминеш за Америка, издействахте ти стипендия в "Елмайра коледж", Ню Йорк щат?" Вълна от радост ме обля и аз се насълзих от вълнение. Бях мечтала за тази страна от момента, в който срещнах мис Пери и другите американки. Мечтата ми се сбъдваше. Значи не отивах да се блъскам в суровия живот, при мизерните си домашни условия, а ми предстоеше светъл далечен път към наука, към опитности в Новия свят! Дадох ми само две седмици за подготовка. На какво дължах тази привилегия? Намерили ме за най-добре овладяла езика. Уговорката бе, да се върна след завършването на колежа и преподавам английски език за пет години в пансиона.

Започна подготовката за далечното пътешествие. Майка ми купи един трънски черен сукман с шарена престилка, пафти на везан колан и бели ръкави от домашно платно с дантела накрая. Цървулките довършваха националната ми носия, с която щях да се явявам пред любопитните погледи на хиляди американци, за да им говоря за любимата си родина, за красотата на природата ѝ, а най-вече за

добродушието на моя народ, където посрещат всеки гост със сложена трапеза и сърдечна усмивка. В куфара ми бе сложена единствената жоржетена рокля от сестра ми, наред с ученическата ми матроска униформа. Но това никога не ме засягаше, никога не бях мислила за дрехи. В няколкодневен срок документите ми бяха уредени и мис Търнър, която щеше да ме заведе в семейството си като мои настойници, понеже бях още малолетна, пристигна от Ловеч и дойде да ме вземе. Майка ми ме изпрати на гарата и не заплака пред мен на раздяла, но като се върнала дълго плакала. Аз не можах да се въздържа в този силен момент и заплаках гласно. Обичах горещо майка си и раздялата ми за толкоз дълго време ми се виждаше непоносима. Монотонният тропот на бързия влак заглуши плача ми, докато майка ми бавно изчезна пред погледа ми.

В.К.: Към с. 39, вие питате ли Учителя кога да пътувате в Америка? Коя дата заминавате и кога се връщате? Пита ли някой от вашето семейство? Весела: Моят баща, когато е бил в Роберт колеж, е имал силно желание да продължи специализацията си в Щатите, но не успял, защото средства не е имал. Дошъл е в България и е останал. Обаче, това му желание, Учителят ми каза, че аз съм го изпълнила. Той ме е изпратил в Америка да следвам. В.К.: По онези невидими пътища. Весела: Да. В.К.: Вие питахте ли го или не сте го питали? Весела: Аз не, аз съм заминала още в пансиона, като ученичка. В.К.: На коя дата заминавате? Весела: Аз заминах на 2 юли 1928 година. В.К.: А се върнахте? Весела: На 2 юли 1932 година.

39. Пътуване с параход по Дунава

Заминавах за Америка! Всичко бе като сън. Нима щях най-после да видя страната, за която бях мечтала цели пет години – страната, която бе създала буйната, като западния вятър, волна мис Пери, или енигматичната като египетски сфинкс нейна сестра Фърн, която изглежда не можа да вирее в новата почва, на която я бяха присадили и само три години след пристигането си напусна тази земя завинаги.

Дунавският параход премина през тесните "Железни врата" и от слънчевата палуба гледах китните брегове от двете страни на реката, сред които се червенееха покривите на сгушени селища. Над някои високо стърчаха островърхи черковни кули. Спряхме за няколко часа в Будапеща, където за първи път опитах вкуса на банани. Същият ден заболях от морска болест и я свързах с вкуса на банани, които отрекох за много години.

В пансиона ни се забраняваше да общуваме с външни хора и този навик ми пречеше да вляза в разговор с пътниците на парахода. В хола имаше пиано и един ден седнах да посвирия. В това време ме приближи един снажен, хубав младеж и ме заговори. Аз мълчах и унесена в музиката почти не го погледнах. Той разбра, че не е приет и се отдръпна. Вечерта мис Търнър ми държа лекция за общуването с хората.

"Не мълчи, когато ти зададат въпроси. Разговаряй с хората." Защо сега ме учеше на противното на правилата, които бях установили в пансиона, не можех да проумея. В тесния малък свят на пансиона бях свикнала да живея с мечтите си, но не мечти за щастлив съпружески живот, а за някакъв неземеен свят, където хората живеят като ангели в чиста обич и доброта, където мъже и жени не съществуват, а всички са равни като истински братя и сестри. Живеех с богатствата на душата си в този неземеен свят, който тъй коренно се различава от действителния свят! Тук на парахода всички ми се виждаха затворени и студени. Млада девойка – швейцарка, лежеше на шезлонг на палубата и аз се осмелих да ѝ заговоря. Тя говореше и английски. От лицето и лъхаше зряло самочувствие и затвореност. Тя ме гледаше някак си недоверчиво и хладно. Всеки живееше в своя свят и никой не се интересуваше от никого. "Какъв свят", мислех си аз, "нима с такива хора ще живея занапред!" А сърцето ми копнееше за топла, сърдечна усмивка, за отзивчив поглед, за близка душа.

40. На сватба в католическа катедрала

Виена, със старинния си, аристократичен вид ми се видя огромен, красив град. Най-силно и приятно впечатление ми правеха продавачките в големите магазини, които посрещаха всеки посетител с весела усмивка и звънък закачлив глас. Виенските момичета ми се видяха очарователни. Попаднахме на сватба в голямата катедрала "Св. Стефан", където занемях от възторг, когато от сводовете проехтя тържествената хармония на органа след сватбената церемония. За първи път влизах в готическа катедрала, която проучвах с притаен дъх. Велико чудо на човешкия гений! Как са пълзели по тези страхотни височини плеяда хора с точни указания какво да правят, кое е направлявало цялата тази сложно замислена сграда – колко ли хора са посветили всичките си сили и средства в строежа ѝ! Тук е действал друг закон на живота – подтикът е бил дълбоката вяра в правдивостта на това огромно дело. Религиозното ми възпитание тук разпери своите крила и за първи път литна към реалните висини на своите дотогава дремещи подбуди. Тук стоях пред конкретния израз на човешката вяра, тук мислещия човек се е стремил да даде образ на своите идеали, на своя стремеж към Безкрайния и Вечния, към Великото и Недостижимото.

41. На парахода през океана за САЩ

След няколко дневен престой във Виена потеглихме с електрическия влак за Париж, а оттам за Шербург, откъдето щяхме да отпътуваме с презокеанския параход "Моратения", който бе най-бързия прекосвач на океана по това време. Шестдневното ни пътуване се оказа страшно мъчение за мен, тъй като от първия ден ме хвана морска болест. Лежах безпомощно на палубата и нищо не ми се ядеше. Океанът бе тих – беше юли и почти никакви силни ветрове не духаха. Следях от палубата чудните миражи и картини на облаците осветявани от разноцветни багри при изгрев и залез. Не се учудвах, че Колумб не веднъж е сметнал тази призрачна земя сред океана за реална, за което скъпо е плащал на разбунтувалите се моряци. Океанът е свят на миражи, свят, в който човек се връща към своето първично битие на забрава. Океанът стопява границите на съзнанието ти – ставаш едно с него и небето. В малкия свят на презокеанския параход хората за нещастие все още живеят с дребното си ежедневие. Не виждах замечтани погледи, отправени към залезните неземно красиви картини, които облаците непрестанно рисуваха по небето, докато сивата мантия на нощта се спусне над величествената панорама, за да разкрие нови, безкрайно по-дълбоки и мистични платна – космичният свят, отразен на земята. И за миг чувстваш, че и ти самия не си нищо друго, освен едно велико, необяснимо космично отражение, което вечно търси своя първоизточник. Океанът остави дълбоки следи в съзнанието ми и много години по-късно написах поемата "Океан". Преди милиарди години страхотни творчески сили са съгостили спираловидни небули във водни сфери, в които бавно се е породил органическият живот. През какви ли не фази е минала земята! Какви ли причудливи коралови рефове са нейните прадеди! До парахода долитнаха птици, а земя не се виждаше. Наближавахме бреговете на Колумбия. Гордо се изправи пред погледа ни статуята на Свободата и назъбения контур на небостъргачите започна да изплува все по-ясно от крайбрежните мъглявини.

42. С трясък и грохот ме посрещна Америка

Трясък и грохот! Огромният град на големия бизнес се извиси пред очите ми – усетих, че светът се сгромолясва върху главата ми. Нищожна твар е човек, току-що стъпил на тази земя, където хора, коли, въздушни и подземни железници се надбягват непрестанно с шеметна скорост. Профучахме с колата на моите нови

настойници през нюйоркските булеварди към гарата, където със спален вагон заминавахме веднага за малкия град Кантон, Пенсилвания. Влакът летеше. Не можех нито да мисля, нито да гледам – от леглото ми нищо не се виждаше, а главата ми бе напълно замаяна. Що за свят е това – Америка! Детската ми душа заглъхна в момента на пристигането ми. Чужд, страхотен, шумен свят! Да видим по-нататък.

Майката на мис Търнър ни посрещна радостна и развълнувана. Тя бе ниска на ръст, тъмнокоса жена, с живи черни очи и израз на командир. Високият и сух възстар съпруг бе мълчалив човек със строг пуритански израз на лицето. Методистки проповедник по професия, той винаги носеше черковната си осанка на строг назидател. Явно той бе безгласната половинка в това семейство. **Мод**, майката, преливаше от енергия и многословие. Когато пристигнахме в дървения дом – парсънедж*, / Дом на проповедник. / посрещна ни весела група студенти, приятелки и приятели на сина им Юърт, които бяха образували драматична пътуваща група и изнасяха библейски пиеси в различни църкви в градовете на щата Ню Йорк. Шест весели, красиви и свежи младежи ни посрещнаха радушно със смях и приказки. Голяма трапеза бе сложена и всички насядахме, готови за различните интересни ястия и салати, каквито щях да вкуся за първи път. Аз бях съсипана и отслабнала от морската болест и няхах апетит. Първото ми чувство, обаче, бе да се върна в къщи при първия удобен случай. Нещо ме подтискаше и душеше, не бях радостна, надеждите ми сякаш бяха рухнали още след слизането ми в Ню Йорк. Защо тази весела, енергична жена не ми привлече сърцето, а напротив, още първия момент ме отблъсна с нещо, което се чувства, без да се разбира. Тя чуруликаше на трапезата, канеше ме да се храня, но нищо не можех да ям. Взах си само от жълтите дръжки на целина, които много ми харесаха и ядох сладолед. Супа и сладолед бяха единствените храни, с които се бях поддържала на парахода.

43. Занизаха се тъжни дни на носталгия по България

Занизаха се тъжни дни на носталгия – дълбока и неизлечима, по-страшна от най-лошата болест, защото с нищо не може да се облекчи. Ма (съкратено от mat-английски) Търнър ме караше да ѝ помагам с домакинската работа, да мия съдовете и кухнята и какво ли не още. Не можех да си представя по-скупчен живот и след като си свърших работата в кухнята, сядах на стъпалата към задния двор и плачех. Съдбата на Козетка ми се видя по-лека от моята – тя поне беше сред свои сънародници, а на мен всичко и всички ми бяха чужди и далечни. Мис Търнър се държеше учителски с мен, малко ми говореше, а повече мълчеше. Сякаш тя самата не се чувстваше в родния си дом и не изглеждаше щастлива. Малкият парсънедж се оживяваше от младежите, които оставаха в къщи няколко дни. Предната част на къщата бе голяма веранда, обградена със сандъци нацъфтели петунии. Всеки ден наблюдавах с възхищение пъстрите колибри, като бръмбари с дълги тънки клончета, впити в петуниите. Кантон е малък град, с добре засенчени улици от големи широколистни дървета. Пред всички къщи има квадратна тревна площ, а в задния двор е цветната и зеленчукова градина. Американските градове си приличат. Всичко е разпределено по строго определен план. Център на града е търговския квартал, а край железопътната линия са къщите на бедното население. На най-хубавата, залесената част от града са богатите меншънс – големи, подобни на замъци в големите градове жилища с разкошни паркове и растения. На горния етаж са спалните, а долу е хола, кухнята и трапезарията.

44. Настаняване в колежа "Елмайра"

Тъй като ми предстоеше настаняване в колежа "Елмайра", Ню Йорк щат, който бе недалеч от Кантон, настойниците ми решиха да ме заведат с колата си до там, да опозная новата си обстановка преди да започнат занятията ни. Мод караше колата бавно и внимателно. Когато отстъпваше кормилото на мъжа си, тя винаги седеше до него и командваше: "Клиън, шифт инту дъ секънд!"* // Клиън, включи на втора! – от англ.// – бе често повтарян израз. В къщи по цял ден тя му нареждаше какво да прави – да нахрани пилците, да измие колата, да отиде до бакалина и какво ли не още. Той покорно изпълняваше всичките ѝ нареждания. Американските съпрузи слушат жените си, за разлика от българските. Там жената управлява.

Колежът ми се хареса. Тих кът, целия озеленен с хубави дървета и тревисти площи. Две големи здания от едната страна на улицата – едното старо, доста старо, цялото обвито в бръшлян. От другата страна – нова здание в готически стил – спални и библиотека и още едно ново здание – само спални. Игрища за тенис и баскетбол – това бе "Елмайра колеж", първият колеж само за девизи в Америка, основан в 1885 година. Този колеж, поддържан от дарения, отпускаше четири пълни стипендии за чужди студентки всеки четири години. Условията бяха добри, но режима – строг. В десет часа вечерта всички трябваше да бъдем по стаите си. За да продължат стипендията ми трябваше да имам висок успех през целия курс. Дадох ми формуляр с инструкциите и изискванията на колежа.

45. На обиколка в щата Ню Йорк

Заминахме за град Сиракюз, където щеше да има голям годишен панаир. Най-интересни ми бяха индианците, които, облечени в националните си носии, с пъстри пера по главите играеха бойни и други танци. Техните одеала и килими напълно наподобяваха нашите пъстри орнаменти по фигура и багра. Продаваха всевъзможни ръчно изработени предмети – кошници, килимчета, чехли, шапки и пр. Народ, шум, зрелище! Замамя ми се главата от нови впечатления. Индианците живеят в щата Оклахома в резерват, и са останали съвсем малко на брой, но живеят като своите прадеди. Не приемат нищо от белите хора и не ги обичат. Имат тъжни песни за нещастната си съдба – как са били избивани и прокудени от земята си. По червения цвят на кожата си напомнят древните египтяни с бакърения тен, който съвсем е изчезнал днес. Обиколихме няколко града и се запознах с различни местности в живописни кътове в щата Ню Йорк. Посетихме Бъфалоу, града на Ниагарския водопад. Импозантна гледка на могъществото на природата. Още отдалеч се чуваше грохота на падащата вода, а като приближихме, не се чухме като си говорим. Застанах на перилата край водопада и се вгледах в огромните бели пухкави облаци, които се издигаха от низината – водата се превръщаше в бели пръски, а вечер множество разноцветни прожектори оцветяваха тази водна феерия. Задуха силен вятър и отвя копринения ми шал във водопада. Зарадвах се, че му изпратих веществен поздрав. Минахме свободно по тесен дървен мост над реката на канадска земя. Така са преминавали множество чуждоземци от Канада в Щатите, където емиграцията е по-ограничена.

Беше лято и фермите излагаха зрелите си плодове край шосетата. На места имаше сергии с измерени опаковани плодове, с цената на тях, и който искаше да си купи нещо, оставяше парите в кутията, вземаше си пакета и си отминаваше. Чудех се на доверието на продавачите. Америка е страна, създадена от преселници, много от които идват от скандинавските и североевропейските страни. Знаем честността на скандинавците. Те вярват, че всички хора са честни като тях. До самото шосе стояха изправени като часовои големи гумове мляко, оставени там от фермерите да бъдат събрани от специален камион, който ги отнася до най-близкия град. Те получават празните гумове обратно, а парите – по пощата.

Харесваше ми всичко това. Лъхаше доверие и човещина от целия този начин на действие, тъй непознат у нас, за съжаление. Вечер изпитвах страх и ужас от белите кръстове, които стърчаха на места покрай шосето, обозначавайки броя на жертвите от автомобилни катастрофи. Това караше шофьорите да карат внимателно. Но най-неприятното на американските пътища е тяхната отегчителна върволица от реклами от двете им страни. "Пийте кока-кола!" – дразнеше и ме караше никога да не пия това страшно рекламирано питие. "Пушете Кемъл!" Да не изброявам какво препоръчват американците да се пуши! Като че ли те само пият и пушат. Но не помалко бяха рекламирани парфюмираните дъвки – там всеки дъвче – деца, мъже, старци! Може би е било отдушник на нервността – не зная.

Прибрахме се отново в нашия парсънедж при петуниите и колибрите. Пак седнах на задната стълба и се замислих за завръщането си. Казах това на мис Търнър, но тя смръщено ми забрани да мисля за подобно нещо. "Ти си обещава да завършиш колежа и да бъдеш пет години учителка в Ловешкия пансион", ми отвърна тя и въпросът бе приключен.

46. Проповедник в Америка

Започнах да пея сола в църквата на стария Търнър в неделя сутрин. Пасомите, възрастни хора, ме харесаха и се заинтересуваха от мен. "Какво интересно българско момиче" – казваха те и ме оглеждаха внимателно и любопитно. "Разкажи ни нещо за България". И аз започнах своята лекторска дейност в малкия град Кантон, която щеше да става все по-интензивна с времето. Обличах сукмана, слагах престилката с пафтите и обувах коравите кафяви цървулки. В този си вид се явявах пред публиката и започвах своя малък разказ за България, разнообразен с народни песни: "Недей ме пита", "Стоян мами думаше", "Луковитски моми" и др. стари български песни пеех на вслушаната публика, която явно изразяваше възхищението си. А навсякъде в Америка има безброй клубове и общества, които търсят интересни сказчици и веднъж да се прочуеш! Не слизах от вестниците.

В Америка има пътуващи проповедници, които организират съживителни събрания в разни места, като там, където няма голяма църква, опъват огромна шатра и държат събранията си в нея. В такава шатра ме заведоха веднъж моите настойници да чуя един от най-известните проповедници на времето. Шатрата бе претъпкана с хора, а отвън имаше стотици коли, които бяха дошли отблизо и далеч да чуят и видят този прочут оратор. Службата започна с химн, който прокънтя от стотици гърла. Настроението моментално се повдигна до екзалтация. След дълга вдъхновена молитва от проповедника започна словото. Той бил престъпник и дълго лежал в затвора, но един ден в килията му се явил Христос в голяма светлина и го обърнал към вярата и чистия и свят живот. Пасторът говореше убедително и призоваваше публиката да се обърне към Бога, защото никой не знае края си и може още при излизането от събранието да завърши живота му и смъртта да го намери необърнат. Запяхме химн, през което време той призоваваше тези, които се покаяват за греховете си да коленичат около амвона. На вълни идваха трогнати богомолци и той се молеше високо за тях и ги благославяше. Лицата им просияваха от надежда и душевно вълнение. Моите настойници ми казаха да отида и да коленича с една нова група, която бавно вървеше към амвона. Коленичих и започнах да се моля да ми прости Бог греховете, които не съзнавах, защото съзнателно към никого не бях съгрешила. Проповедникът се ръкува с всеки и му изговори насърчителни думи. Този човек бе едно мощно духовно динамо и наелектризира всички ни. На подобни събрания присъствувах не веднъж и всеки път настойниците ми настояваха "да се обърна". Сигурно ме смятаха за много грешна.

47. Америка е страна на големите контрасти

Америка е страна на крайните контрасти. Основана на най-чистото религиозно общество – квакерите, които избягаха от Англия да търсят религиозна свобода в Новия свят, там и до днес има истински потомци на тези строги последователи на духовните си принципи, както и крайно пропаднали духовно и погълнати от алчност златотърсачи, за които единствения Бог е всемогъщия долар. Някъде по средата между силно вярващите и пълните безверници са милионните маси, които посещават църквата по традиция и гонят материалните изгоди като необходима цел в един свят, който изцяло се е отдал на материално заможване. Надпреварата в трупане на земни блага е ненадмината от никоя страна. Там в един дом ще намериш подробности в обслужване на домакинята, за каквито у нас и на ум не ни идва. Обществения клас са основани на материалното положение на семействата. Има затворени общества, до които не може никой да се докосне сред елитните финансови кръгове, и никой не знае как живеят те и какво правят с парите си. Но и в никоя страна благотворителността не е така развита, както в Новия свят. Женското мисионерско дружество, което е основало и пансиона в Ловеч и го е поддържало десетки години извършва широка общонационална обществена дейност, чрез която се пръска просвета и в най-затънтените краища на света. Средства се набират по най-различни начини: общи вечери, панаири, разпродажби, събрания с програми и волни пожертвувания. Девоите, които дадат обет да служат на мисионерската кауза, обикновено не се омъжват и служат до края на живота си всеотдайно. Съзнанието на множество от тези хора е социализирано и грижата за ближния явно проявена.

48. Годици на интензивен труд и обществена дейност

Занизаха се години на интензивен труд и широка обществена дейност. През ден ме канеха да говоря и пея на какви ли не дружества и в какви ли не църкви! Едва успявах да се справя с учебната си програма от тази интензивна странична дейност. А и в самия колеж какво стана! Чула ме някаква милионерка от Елмайра да пея и дала сума пари на колежа да взимам уроци по пеене. Започнах и тези уроци отгоре на всичката друга работа. Навсякъде говорех безплатно, та пари никога няхах, дрехи няхах, но не съзнавах, че съм бедна като църковна мишка. Първата година се паднах в една стая с красиво русо момиче, годено за милионер, което имаше цял гардероб рокли и голяма кръгла кутия с шапки. Лилиан беше избрана за майска царица поради красотата си. Тя бе безгрижна като птичка. Не учеше, а излизаше постоянно с колата на годеника си и се връщаше вечер с цветя и кутии шоколадови бонбони. Почти не я виждах. Тя не завърши колежа, а още третата година се омъжи и замина за Германия да я рисува някой голям художник.

Моите настойници скоро се преместиха в Елмайра и Ма Търнър ме вземаше у тях всяка събота, за да пея неделен ден в църквата им. За коледа получих първите си копринени рокли, подарък от църквата. Каква радост изпитах тогава! Бяха прелестни! Преди да замина за колежа, кантонската църква ми подари одеала и чаршафи, обаче нито една рокля. Ма Търнър ме пазеше да не стана светско момиче и да се омъжа, но това правеше скритом. Тя можеше да бъде спокойна, защото никога и наум не ми минаваше подобно нещо.

49. Колежът и неговите кръжоци

Колежът ни имаше стара традиция – студентките от третия курс да теглят жребий с имената на новоидващите и да им бъдат големи сестри. Задачата им бе да напътстват новите фрешмени в живота и традициите на колежа. Имах щастието

да стана малка сестра на една от най-добрите и интелигентни момичета – **Рейчъл Дуинел**. За мое щастие тя остана в колежа на работа още две години и след завършването си и се грижеше до край за мен. Чиста потомка на Нова Англия, щата Вермонт, Рейчъл притежаваше в доброта всичките им добродетели и не случайно бе избрана в колежа за председателка на студентското самоуправление.

Изглежда моята неизчерпаема енергия накара колежките ми да ме включат в разни кръжоци и като ръководителка и като членка в някои от тях: музикалните хор и куайер*, /заб. Малък хор за изпълнение на религиозни песни по време на служба в колежа / кръжока по поезия, кръжока на младежкото християнско дружество и др. подготвах и концерти като частна ученичка по пеене, което ми отнемаше не малко време. Прието бе солистките да се явяват на концерт с дълга вечерна рокля. Такава не притежавах, но една много мила колежанка от по-горен курс, **Елен Мязлънд**, неочаквано за мен ми ушила в курс по шев чудна копринена рокля – бледорозова тафта с резедав бордюр около врата. Тя ми подари тази прекрасна рокля с чифт сребърни вечерни пантофки и се почувствах също като Пепеляшка, готова за бал. Роклята бе цялата в къдрави волани и шумеше при движение. Отиваше на черните ми коси, а най-вече се харесваше на колежанките, които настоятелно ме гримираха преди концерт. Пеех вдъхновено и винаги ме бисираха. Професорът ми, доста показан и шумен човек, **мистър Макнайт**, ми акомпанираше на рояла и цял подскачаше на стола при по-бурните пасажии, като ми хвърляше насърчителни погледи. Мечтата ми да забавлявам хората започна да се сбъдва. Навсякъде хора, хора, общества – постоянно срещях все повече нови хора и отговарях на многобройни въпроси.

50. Сказки за България

“Като Вас ли са българките?”, ме питаха някои. – “Много по-културни и издигнати от мен” – им отговарях. Какво бях аз? Малка издънка от здрав български корен, но още толкоз неподготвена за обществения живот, който тъй неочаквано ми се наложи! Започвах сказките си с националното знаме, което се рисува от всяко българско село – всред зелени дървета червенеят покривите на варосани спретнати селски къщи. Ето триколяра! Носталгията ми рисуваше фантастични картини за родината ми и изпитвах щастие, когато запознавах американския народ с нея. Черният сукман е цвета на тъжната българка през дългото робство, а пъстрата престилка изразява жизнеността ѝ и любовта ѝ към багрите. Всяка къща е украсена с огнено мушкато – по прозорци и стълби аленеят нацъфтелите карамфили, обички, а най-много – мушкатото. Ех, Българийо, колко сълзи съм проляла за теб, да знаеш! С неудържима сила ме теглеше родината ми и чаках с нетърпение да свърша колежа и веднага да се върна. Четях и препрочитах писмата на майка си. Свидна и неповторима майко, да знаят всички как да ценят безкрайната ти любов, друг би бил света! Човек разбира цената на близките си, когато е далеч от тях. Близостта ни подценява и забравяме великата стойност на благата дума, на малката услуга с любов, на насърчителния поглед. Нямаше нито един българин в този град и глада ми да поговоря на родния си език никога не можеше да се уталожи. А да говориш на своя език е органическа и психическа необходимост. Целият ти бит, цялата ти психика е свързана с родния ти език. А българският език е най-естественият език в света. Той е открит и ясен като безоблачно небе, звънък и звучен като планински поток, но мощен и изразителен, завладяващ с риторичността си – език, създаден от хора силни, смели и добри. На този език се просвети цялото славянство, както и други близки народи. Той пръв пална искрата на будното съзнание в целия славянски род. Обичам го, защото на него прозвучаха и химните на родния ми баща, който майсторски го владееше и с патос ни четеше своята космична поема. Език на мъдростта и на величието, на който Великия Вселенски

Дух избра да излее вечното си Слово. "Език на Духа" го нарече Той. Английският език, създаден от хора практични, се стреми към лаконичност, към малки сбити форми на речта, като е създал трудната за заучаване от чужденци идеоматика.

51. През лятото работех безплатно

През лятото работех на разни младежки лагери, пак безплатно, а трябваше да си изкарвам средствата за книги и дрехи. Така в течение на три лета, освен редовните лагери, продавах книги, бельо в магазин в града, надписвах пликове и какво ли още не. За продавачка не бях способна и помня, че от магазина, в който работех събота след обяд ме уволниха след две-три седмици като несръчна. Но как можеше човек да се справи с куп жени от фермите, дошли в събота следобяд за покупки! Всяка дърпаше по нещо от сергията сред магазина и не успявах да боравя с парите им, които с бележка се изпращаха по жица на касата. Нужни ми бяха десет ръце. С продаването на детската книга по къщите също няха успех. Цял горещ август звънях по вратите на хората да им предложи тази книга за деца, но никой не я купуваше. Не умеех да й направя реклама по американски. Най-напред тръгнах в богатия квартал. Там нищо не продадох. Отидох тогава в италианския квартал зад колежа ми, но тези хора няхаха пари за книги. Докато богатите американки надзъртаха през мрежената врата и блъсваха вътрешната врата недоволно, тук жените широко отваряха вратите си, поканваха ме за разговор да си изкажат някому мъките, но със съжаление отказваха да купят книгата. Продадох само две и фирмата нищо не ми плати за труда.

52. Околната среда ми действа подтискащо

След първата година мис Търнър трябваше да се върне в България. Помолих я горещо да ме вземе, но тя категорично отказа. И добре, че не ме взе със себе си. Щях да остана без висше образование. Но околната среда непрекъснато ми действаше подтискащо. Не намирах сърдечна приятелка в колежа. Всички бяха много възпитани и учтиви, но не можех да водя по-идеен разговор с никоя от колежанките. Те не обичаха да се задълбочават идейно в живота, не бяха и мечтателни. Хубави, стройни атлетични по телосложение, светлооки или кестеняви, с открити лица и весел нрав, те толкоз се различаваха от нас, българските момичета, расли в подтискаща среда, с оскъдни средства и културни условия на онова време. Нашите условия на живот ни караха да обърнем погледа си навътре и търсим идеалите си в психичния ни мир, а там, в просторния свят на безброй добри външни условия, погледите на всички бяха обърнати навън, към света – към широкия жизнен друм. Какво можех да споделя с тях, а те за какво щяха да ми говорят? С Лилиан живеехме в една стая, но с нея не можех да говоря по никой въпрос. Тя хвърчеше, жадуваше да влезе в богатия живот и постигне семейно щастие. И го получи. Имах една по-близка съкласничка – Елва Найд, с която сутрин играехме тенис, а често се разговаряхме върху литературни теми, защото и тя обичаше да пише. Бяхме заедно в кръжока по поезия. Елва бе пострадала като дете от детски паралич, от който гръбнака и едното й рамо малко изкривени. Този недъг я отделяше от другите и я караше да си изгради свой мир, свой индивидуален живот, различен от този на хубавите ни съкласнички, които до една си мечтаеха добре да се омъжат. Елва не живя дълго след завършването ни. Научих, че си е заминала. И нейния корен бе от Нова Англия, щата Масачусетс.

53. На театър с бившата ми учителка от Ловеч мисис Рийвз

През една зимна ваканция ме покани бившата ми учителка от пансиона мисис Рийвз, която бе на специализация в Колумбийския университет в града Ню Йорк.

Бе студена зима, а аз пристигнах там с жарсено бельо и гумиран шлифер. Тя отвори уста от изумление, когато видя с какви дрехи щях да прекарам най-студените дни във ветровития, леден Ню Йорк. Веднага извади топло бельо и ме накара да го облека. Мисис Рийвз бе жена с богато духовно съдържание. В пансиона тя всади в нас стремеж към духовни идеали. Всеки петък вечер ни говореше в малкия хол в американското здание на разни теми. Слушах я със зейнала уста. Поправях ѝ години наред тетрадките по английски и тя ми беше идеал в живота. Обичах я с цялата си душа. Сега, когато ме покани, веднага отидох в големия град и се радвах, че отново ще бъда с близък човек. Тя живееше в квартала Бруклин, отдалечен от центъра на града. Започна да ме води на театър почти всяка вечер и имах щастието да чуя няколко Шекспирови трагедии с известния тогава актьор Фриц Либер. Затрогваща игра, която става незабравима. Близко до нейния дом живееше един от драматичната трупа, която заварих в дома на Търнър при пристигането в Кантон. Леон бе проповедник в една от бруклинските църкви. Покани ме да говоря за България и да пея, след което слушателите събраха една малка сума като коледен подарък. Леон щеше да се жени за красавица от Скандинавия – Астрид, която ми се видя неземна хубавица. Самият той бе хубав човек с благородно сърце. Слушах операта „Фауст“, с италианска примадона, и през цялото време тръпки пълзяха по гръбнака ми от възмущение. За пръв път в живота си чувах изящно пеене, което остана незабравимо.

54. Мисис Рийвз ми купува зимно палто

Годината 1930 е знаменателна за американците. Това е годината на голямата депресия и признаците ѝ можеха да се видят ясно по нюйоркските улици. През студен ветровит ден на един ъгъл стоеше човек, загърнат в сакото си с няколко ябълки за продан. Продаваше ги по една. Картината бе тъжна и трогателна. Той трепереше от студ и молеше минувачите с ябълка в ръка. И това в най-богатия град в света! Бях изумена. Мисис Рийвз ме заведе в един евтин магазин и ми купи зимно палто - първото ми цветно палто в живота – ново, хубаво. В пансиона бях носила старо, тъмносиньо униформено палто, което мис Блякбърн ми бе подарила при пристигането ми. Сега имах бежово вълнено палто, с кафява кожена яка! Колко радостна се почувствах! И като си помисля, че и днес старата мисис Рийвз живее в Калифорния и дори ми писа, а аз още не съм ѝ се отплатила за добрините, ме става тежко на сърцето. Дано сторя това, докато тя е още на земята. А мога ли да изброя хората, които са ми сторили добрини в живота – те са толкова много! Друго не мога да направя, освен да върша това, което са вършили за мен през целия ми живот. А случаи не липсват. Една неделя тя ме заведе в новата „Фосдик катедрала“, която е изградена в старинен готически стил и също има розетни прозорци. Когато влязохме, свиреше орган и слънчевите лъчи обагряха с многоцветни струи насядалите пасоми и сивите стени. Изживях тържествен миг, който ме пренесе във виенската катедрала „Св. Стефан“ и в „Нотр Дам“ в Париж. Тук, в Новия свят навсякъде се стремят да възстановят старите европейски стилове в архитектурата, затова в някои градове се срещат сгради с фасада на Партенона или на римските импозантни здания. Бели колони на дървени сгради не са рядко явление в Нова Англия. Барокът и готиката също се срещат на много места. Имената на градове и селища често повтарят тези на европейските градове като Ром, Сиракюз, Одеса, Нейполс и др.

Но покрай забавните ми ескапади в Ню Йорк, непрестанно ме гнетеше нестихващия човешки поток от коли и хора. Толкоз хора на малкото пространство, което заема града, всички забързани, замислени, устремени към нещо – реката непрестанно тече, но накъде отива? Къде се влива? Като че ли никъде. Чувствах се уморена от големия шум. Вечер късно се връщахме с подземната железница, чиито автоматични врати се затваряха бързо за мой ужас и веднъж се затвориха

върху палтото ми, което остана наполовина отвън. Тълпи, гъмжило! По цяла нощ улиците бяха претъпкани с хора – и това бе 1930 година. Не мога да си представя Ню Йорк днес.

55. На почивка на вилата на д-р Харкнес

Хуманитарните науки винаги са ме интересували и още втората година записах един семестър философия наред с литературата, която ми бе специалност. Професорката ми по философия, д-р Харкнес, бе неомъжена, възрастна жена и често ме канеше в малката си квартира на вечеря. Тя проявяваше особен интерес към моите идеи и ме намираше сериозен събеседник. Неотдавна получих съобщение от мисис Рийвз, че тя живее в съседно на нейното градче, и че досега е издала 34 философски книги. През лятото тя ме покани да ме заведе с големия си буик във вилата ѝ на езерото Шамплейн, в Нова Англия. Приех с радост поканата ѝ. През семестъра имахме семинарно обучение и ми се падна да проуча Лайбниц. Тя хареса работата ми, но остана много изненадана, когато ѝ заговорих за един еволюиращ Бог. Четенето на философски книги ме бе навело на тази мисъл и като наблюдавах несъвършенството в природния и човешки живот започнах да мисля, че и Твореца е несъвършен. Тя преподаваше теорията на обективния идеализъм и тази идея я смути, защото бе в разрез с нейното убеждение и разбиране. Затова накрая на семестъра тя ме покани с желанието да говорим на вилата ѝ спокойно по тия дълбоки въпроси. Оказа се, че на самия чакълест бряг на голямото езеро, чийто край не се виждаше, тя имаше две дървени вили. Настанихме се в най-близката до езерото и заживяхме идиличен живот сред чудната природа. Недалеч от вилата ни имаше малък остров, целият обрасъл с трева и с разкошни кипариси – моето любимо дърво. По самите брегове бяха разперили листати клони кленове и дъбове. Синьото езеро блестеше денем под топлото слънце и цялото островче имаше вид на обработен от човек парк на някакъв призрачен принц, чийто дворец не се виждаше. До островчето ходех всеки ден с лодка и се научих умело да греба. Водех и приятелката ми понякога на този приказен “остров на блажените”. Какви чудни минути изживях в тишината на това свещено, чисто място! Там никой не ходеше, сякаш бе собственост на моята професорка. В големия хол имаше камина, която вечер палехме и приседнали на меките фотьойли приказвахме до късна вечер. На широката тераса пред вилата имаше люлка-кресло, на което можеше да се лежи. Бях крайно изтощена от непрестанно напрегнатата си работа в колежа и там за две седмици се съвзех.

56. На гости на италианско семейство

Един ден тя ме заведе до недалечен град у свои познати – италианско семейство – всички музиканти. Семейство Гизарели бе сърце и душа на малкия град. Посрещнаха ни с широко отворени обятия и ме третираха като член на семейството, когато разбраха, че ида от България. – “Съседи сме и музиканти, имаме много общо”, чуруликаха те, “а и вие приличате на италианка, така мургава с черни коси”. Бащата дирижираше малкия градски оркестър, който всеки неделен ден свиреше на открито в града. И трите му по-малки деца свиреха в оркестъра, а Армано, двадесетгодишен студент в “Корнел юнивърсити” бе прекрасен пианист. Той дълго ми свиреше валсовете на Шопен с разбиране и темперамент. Какво чудно семейство – истински представител на музикална Италия. Те отдавна бяха емигрирали и не се чувстваха в чужда страна, като бяха завладели всички с веселия си нрав и голяма музикалност. И все пак, в погледа на Армано се четеше някаква замисленост. Той бе истинско южно цвете, попаднало в северен климат. Големите му тъмни очи се премрежваха, когато свиреше някой меланхоличен Шопенов валс и в звуците му се четеше неутолим копнеж по нещо, което едва ли би намерил в

този шумен свят. Напуснах милото семейство Гизарели със свидни спомени и им благодарих за родната атмосфера, която почувствах в техния дом.

57. Отказвах предложения за женитба

Отказвах на всички предложения за женитба в Америка, защото не исках да остана там. Струваше ми се, че не ще мога да живея далеч от родината си. Аз бях длъжна да се върна и работя за този малък, но тъй надарен и добър народ. С нищо не можех да заменя сърдечния, съчувствен поглед на българина, или отзивчивото му сърце към мъката на ближния. Дълго страдал народ, познал всички горчивини на живота, този народ бе изработил велики качества – твърдост, дълбок философски ум и чувствително сърце. А тези богатства не се намират навсякъде. Народ, живял в материално изобилие не се развива творчески, а върви по пътя на студената логика и безчувствие към нуждите на другите. Нали казва поговорката, че ситият не хваща вяра на гладния. Материалното изобилие ще играе положителна роля при хора, развили духовните си качества, при хора – творци, при хора, изпълнени с чувство за другия, каквито са развили славяните след дългите си страдания.

58. Здравето ми отпадна

Третото лято от пребиваването ми в колежа настойниците ми се преместиха в малкото градче Бранчпорт на брега на красиво езеро. От голямото напрежение през трите години усилена работа, здравето ми отпадна. Не можех да се храня и бях слаба и бледа. Край къщата ни течеше ручей сред храсти и камънаци. Печех се на слънце край ручея да подобря здравето си и чувствах как бавно минава времето, а носталгията ме растеше и правеше престоя ми там все по-тягостен. Един ден, както се греех на топлото юлско слънце, настойницата ми ме повика. Излязох от храстите, наметната с чаршаф и какво да видя – деканката на колежа ми дошла от Елмайра с колата си, стои и приказва с Ма Търнър. Усмивната ме подаде ръка и каза, че нейна приятелка ми изпраща чек за сто долара да отида на почивка на море, защото имам нужда. Чекът бе в ръцете на Ма Търнър. Тя енергично запротестира: "Не, тя няма никъде да ходи, тези пари ще ѝ трябват есента за книги и дрехи. Тук тя много добре си почива". Нямах думата. Сърдечно благодарих на деканката Франсис Бърлингем и тя си замина веднага. Стана ми тъжно. Не бях ходила никога на море, а тъй ми се ходеше! Това лято не бях способна да работя и трябваше да се примиря с еднообразния живот в Бранчпорт край тихия ручей. Написах малка битова пиеска за двама души, тъй като щеше да ни посети една ученичка от ловешкия пансион, която живееше в Америка. Сюжетът на диалога ми бе селски, народен, който описва обичая млад момък да пие от бакъра на девойката, която обича. Стоян бе героят, която роля щях да играя аз, Рада – любимката му, която щеше да изпълнява Санда. В обръщението ми към Рада я наричах "моя малка гълъбице", и когато играехме пиеската всички започваха да ми викат "пиджън". / гълъб – от англ. / Останах докрай с този прякор. В къщи Ма Търнър по сто пъти на ден се провикваше "П-и-и-джън!", за каква ли не работа.

59. Преживявах остра криза

В мен все по-дълбоко и дълбоко се загнездваше противоречието, в което бях изпаднала още в първата година. В църквата ни имаше младежка група и един от членовете ѝ – датчанин по произхождение – бе особено чаровен и искрен младеж. С очи светли, като слънчево небе и златисти коси, той бе истински представител на Севера и се отличаваше с простодушието и нравствената си чистота. По силата на контраста, Севера и Юга си подадоха ръка за братско другарство и сякаш

златен лъч пробих облачното ми небе за малко. Ма Търнър, която винаги отблизо ме следеше, схвана това и съвсем не й се понрави обещаващата ни дружба. Един ден Елмър Ниелсън дойде у нас с малкия си форд да ме покани на разходка с лодка по езерото. Зарадвана взех разрешение от Ма Търнър и отлетяхме на обиколка на езерото, след която започнахме разходката си с лодка. Елмър беше шеговит и закачлив. Млад селски учител, той ми разправяше весели истории из учителския си живот. Забравих за малко скуката си в Бранчпорт. След няколко дни той ме потърси по телефона, но Ма Търнър му отговори веднага, че не мога да изляза. Тя дори не ми даде да говоря с него. Пълен узурпатор на живота и свободата ми, тя събуди силна реакция в мен. Казах й, че вече съм пълнолетна и тя не може да ме третира като невръстно дете и ми отнема най-елементарните права на човек. Преживявах криза. Усъмних се в техния бог, в чието име правеха всичко. Разколебах се във вярата си. Па Па – съкратено от "папа" (татко) – от фр./ Търнър служеше в две църкви и аз бях задължена всяка неделя сутрин да слушам една и съща проповед два пъти в две различни селища. Това ме отегчаваше и започнах да не обръщам внимание на словото му, а да си мисля за съвсем други неща.

60. Здравословното ми състояние се влоши

Но дойде пролетта на 1932 година – краят на втория и последен семестър, който означаваше скорошно завръщане в България. Здравословното ми състояние се влоши и ме закараха в градската болница. Не можеха да ми поставят диагноза на болестта. Изпаднах в отчаяние. Нима тъй рано трябваше да завърши животът ми? Нима трябваше да оставя останките си на чужда земя? Рейчъл, голямата ми сестра ме посещаваше в болницата и се грижеше за мен като родна сестра. Носеха ми цветя от колежа. Но бях вече тъй слаба, че едва си повдигах главата. Написах прощалните си писма до майка ми и някои близки. Бях вече сигурна, че си заминавам. Лекарят каза, че трябва веднага да ме оперират от апандисит. Не се съгласих, защото не бях сигурна, че при тази слабост ще издържа упойката. Всичките ми учебници и тетрадки бяха на масичката до мен – бе време за последните изпити. Но аз нямах сила да чета и пиша. Жаждата ми за живот стана ужасна. Започнах да се моля на Бога да ми възвърне здравето и че ще посветя живота си в служба Нему. Бях готова като се завърна в България да стана и последна слугиня. Бях лежала неподвижно повече от две седмици. Една вечер пристигна деканката ни и усмихната ми каза, че професорският съвет решили да ми връчат дипломата за завършено висше образование въз основа на добрия ми успех през семестъра. Обхвана ме небивала радост. Условието беше, че трябва да се съглася на операцията. Още сутринта ме вкараха в операционната. Мисълта, че няма да остана в Щатите още един семестър, за да завърша образованието си, ми даде сила.

61. Завръщане в България

Пристигнаха настойниците ми и ги помолих да ми купят веднага билет за завръщане в България. Те изпълниха желанието ми и само няколко дни след операцията се намерих на палубата на "Маджестик", най-големия презокеански параход по това време.

Пътувах с линията "Бялата звезда", та дори не докоснах багажа си. Още неизправена от операцията стоях на палубата на парахода, който потегли в 12 часа в полунощ. В шумотевицата загубих настойниците си и не се сбогувах с тях. Зашумяха водите на кея и изпращачите вземаха последното си сбогом с пътниците. Свиреше оркестър и се чуваха викове. Сърцето ми преливаше от радост, че се връщам отново в родината си. Дълго стоях на перилата на палубата, и чак когато се прибрах в каютата си и намерих там кутии шоколадови бонбони и картички за

сбогуване, разбрах, че не само настойниците ми са дошли да ме изпратят, а и приятели, които не съм видяла. Но този параход бе толкова голям, че те не са могли да ме намерят. При монотонния шум на моторите и люлеенето на парахода веднага се унесох в дълбок сън, за да се събудя почти по пладне на следния ден. Бях сама в каютата си и пътувах спокойно цели шест дни до Шербург. Лежах по цял ден на шезлонга слаба и изтощена, но морското слънце чистия въздух вливаха нови сили в слабото ми тяло. Отидох да лежа на горния етаж при задното кормило и спасителните лодки. Там двама английски моряци ми разправяха интересни истории из живота си по море. Слушах ги унесена, загледана в дългата бяла разпенена пътека зад парахода. При слизането от парахода дадох на всички железопътните билети. Обаче, когато се качих на влака в Шербург и показах на кондуктора билетите си, той ми каза, че не са ми дали билет от Шербург до Берн. В купето седеше една възрастна жена сръбкиня, която пътуваше със същата линия и когато показа билетите си, кондукторът ѝ каза същото нещо. В Париж ни посрещна представител от "Бялата звезда" и аз му казах, че не са ни дали билети до Берн. Той каза, че трябва да си купим нови билети. Аз се възмутих и му се заканих, че ще изложа линията като нечестна, ако веднага не ни достави билети, които сме си платили. На сутринта рано-рано той ни донесе билети от Париж до Берн. Сръбкинята бе особено доволна, защото това не са малко пари. Тя просто ликуваше.

62. Заминах на 2 юли 1928 г. за САЩ и се завърнах в България на 2 юли 1932 г.

Девет дни изтекоха неусетно и пристигнах на софийската гара, без да се сетя да съобщя на майка си за деня на пристигането ми. Наех такси и се понесох към дома. Но трудно намерих къщата ни. Младият ни квартал бе пораснал и мъчно можах да се ориентирам сред новите улици и сгради. Посрещна ме порасналият ми брат, когото оставих като момче с къси панталони, а сега той бе с брада и дълги панталони, доста променен. Влязох в любимия дом унесена, уморена, не уморена, а пребита от дългото пътуване с влака от Париж без да спя и почти без да се храня. Брат ми, изненадан и силно зарадван, се спусна у съседите да телефонира на майка ми за завръщането ми, а тя чула, че не съм пристигнала, а че съм починала. Благоразумният ми брат ѝ предал прощалното писмо чак след като е получил второ известие от мен, че операцията е минала благополучно. Но тя, горката, в суматохата съвсем друго е разбрала. И ето, аз съм заспала моментално, като мъртва, тя пристигнала разтревожена в къщи, седнала край мен и търпеливо зачакала да се събудя. Междувременно повикали и сестра ми и зет ми, така цялото семейство стояли дълго и чакали.

С вик и плач отварям очи и се хвърлям в обятията на любимата си майка. Пристигам на втори юли 1932 г., същата дата, на която бях отпътувала за Щатите в 1928 година. Първото нещо бе да ме заведат в Банкя на баня след дългото ми пътуване из прашния влак. Зет ми подкара своя фиат и полетяхме през узрелите ниви на софийското поле. Заскачах от радост. Въздухът бе напоен с аромата на хиляди билки и цветя. "България има парфюмиран, лек въздух! За този въздух съм копняла четири години!" – извиках възторжено и напълних отслабналите си дробове с тази безценна благодат – чудният български въздух! В Банкя едва не заспах в меката галювна вода, която в миг отне умората ми. Възродих се бързо. Разбрах защо всички българи в Америка са носталгични и нещастни. С нищо не можеш да замениш чудния ни климат, красотата и обаянието на родния ландшафт. Съчетание на меко заоблени планини с китни поля и долини. Отвсякъде лъха уют и свежест – примамва те българската природа! Затова и хората са здрави, бодри, жизнени и работоспособни. Затова и песента ни се носи като пряпорец на здрави души и омайва света.

Ловешкият пансион отново отвори вратите си за мен, но този път да получи това, което бях натрупала като богатство в ума и душата си, с което обогатих стотици родни деца, жадни за знание и обич.

Петте обещани години да бъда учителка, като се завърна от Америка, се изпълниха (1932-1937 г.).

63. Майка ми ме изпрати при Учителя да ми разтълкува хороскопа

След пристигането ми в София, получих писмо от колежката ми, американка, Бърдин Крил, която ми пращаше хороскоп от Ню Йорк, където бе заминала предишната година. Тъй като нищо не разбирах от астрология, майка ми ме изпрати при Учителя на Изгрева да ми го обясни. Така отново се озовах в присъствието на Учителя, Когото бях слушала като дете, но не Го бях опознала. В стремежа си да намеря Истината бях проучила какви ли не учения, включително и марксизма, но душата ми бе останала гладна и аз все още търсех тази вечна Истина, която всъщност носим дълбоко заровена в душите си, но очакваме деня, когато тя ще се изяви в нас. Това става обикновено чрез могъщ външен стимул, след някое дълбоко преживяване, което събужда скритите духовни сили в нас.

Да въплотиш, да изявиш една велика вътрешна реалност, е да родиш новия живот, който действа дълбоко в душата и те пресъздава. Новата вълна на живота ни поема в този век и ни подтиква към изява. Когато малкото дете проходи, майката поканва гости и търкулва топла питка пред него, за да го покаже на всички. "Ето го, проходило е моето ангелче", радостно възкликва тя. Така и новия живот, който напирва в нас да проходи и се изяви, чака този свещен час. Нима ще го пренебрегнем и изпуснем? Нима няма да възкликнем радостно като майка-първеския: "Ето го, проходило!" Ние тръгнахме след топлата питка, която любящия ни баща търкулна пред нас. Великото Вечно Слово на живота озари съзнанията ни и ние тръгнахме като мъдреци от Изток, водени от светлата звезда, да се поклоним на новородения. През гори и планини тръгнахме с увереността, че тук някъде се дава Вечна Истина, на която искаме да се поклоним.

В.К.: Така. Към с. 62 пишете, че ви е правен хороскоп в Америка. Имате ли го? Този хороскоп имате ли го? Весела: Аз го дадох на Петър Филипов, той го поиска, и той не ми го върна. В.К.: И той се загуби. Весела: Изчезна ми хороскопа. Но той беше Везни, първият градус на Везни, асцендента. В.К.: А какво си спомняте от вашия хороскоп? Весела: А, аз го знам, помня го. Изгрява първият градус на Везни, 0 или първи градус на Везни, на 12 и половина градус е Юпитер, който изгрява, във Везните. Долу, в първият градус на Кози рог е слънцето. Щото съм родена в 12 и нещо вечерта. (**Забележка:** Весела е родена в 0 часа и 15-20 мин. на 23 декември 1909г. в г. София.) На 11 и половина градуса от Кози рог е Меркурий, на 20 градуса е Уран в Кози рог, Водолей - 16 градуса е Венера, Овен - 13 градуса и 15 минути е Марс. А на 16 градуса и половина е Сатурн съвпад с Марс в седмия дом в Овен. В осмия дом е Луната в Телец, в деветия градус, Луната в Телец. В деветия дом Близнаци, на седмия градус е горния лунен възел. На 25 градус е Плутон в Близнаци, в съвпад с моя зенит, който е края на Близнаци. В Рак на 18 градуса и 23 минути – Нептун. В единайсетия дом няма планета, в дванадесетия дом - Дева - няма планета. Е, това е моя хороскоп.

В.К.: Сега, кои планети, кои съчетания ви доведоха до Учението? Весела: Ами, аз не съм изчислявала кои съчетания са ме довели, но на 28 годишна възраст съм отишла при Учителя, 1937 година. На юни месец, 12 юни мисля, че беше, отидох с хороскопа от Америка, майка ми ме изпрати да ми обясни хороскопа. И оттогава останах при Учителя. В.К.: Учителят, като ви погледна хороскопа, какво каза? Весела: Учителят ми каза, аз го питах какво значат тия домове, той каза: "Тук имаме два астролога: Михаил Иванов и Георги Радев. Аз казвам не ги познавам, а той каза: Аз ще ви запозная. И на другата сутрин аз отидох на Паневритмията и

излезе от горичката Учителя с Михаил Иванов зад него, и Учителя ме срещна с Михаил Иванов, който ми направи хороскоп и ми го изтълкува. Аз ходих няколко дни да ми го тълкува, той каза: "Аз заминавам за Франция", казах: "Много хубаво". В.К.: Какво си спомняте от неговото тълкувание? Весела: Ами той ми каза някои работи, че ще имам големи борби, ако се оженя, и че на стари години от сърце и ревматизъм ще страдам, но аз карам 80 годишна възраст и слава Богу нито сърцето, нито ревматизма, заради хигиеничния живот, който съм живяла. В.К.: Да. Понеже тука става въпрос за – ще имате борби в брака. Какви бяха съчетанията там? Весела: **Марс и Сатурн в съвпад с Овен в седми дом**. В.К.: В седми дом. Сега, аз си спомням, че вие ми разказвахте преди двадесет години, че когато сте показвали хороскопа на Учителя той казал: "Мини транзит". Весела: Да. Учителят ми каза, ще минете транзит през тези домове, и ще се спрете на **Юпитер в първия дом, обществена работа**. Работа за идеята и за братството. В.К.: И вие минахте ли транзит? Весела: Минах. Аз не отидох за мъж.

В.К.: Сега, още един въпрос. Понеже вие сте ми разказвали, тук сте го описали един случай, когато става въпрос за брак, Учителят ви казал: "Ако се ожените, ще имате две деца. Едното ще убие другото." Искам да ми разкажете тоя случай по-подробно. Весела: Преди да си заминем Учителя, няколко дни така, може би седмица-две, аз бях на площадката пред салона, цялото небе огнено-червено, беше рано сутринта, Учителят слезе отгоре и почна да ми говори. И ми каза: "Вие, ако се омъжите, ще имате две мъжки деца. Нали, каза, Ева роди две мъжки. Но Каин уби Авел, но Авел беше виновен за убийството. И с едното дете петнайсет години ще имате големи тревоги, след това не се знае какво ще стане." Значи, ми се вещае голямо нещастие да повторя грешката на Ева. Той не иска да вървя по пътя на Ева. "Ние, казва, трябва да се отклоним от този път, по който са вървяли старите човеци, защото в Новото Учение ние поемаме един нов път, когато ще ни ръководи Бог и ума и сърцето в нас, мъжът и жената ще бъдат в хармония и ще станем проводници на душата, проводници на Божествената Любов. В.К.: Така. Весела: Това е нашата задача.

В.К.: Така. Вие ми бяхте споменали, че ако трябва след време да се връщате, ще се прераждате хиляда години, за да ги повдигате. Весела: Не. Не ми е казал такова нещо. В.К.: Защото аз така съм го записал, че след това казва, след като ги родите трябва да се прераждате в бъдеще, за да ги повдигнете. Весела: А, Учителя друг път в разговор, в друг разговор ми каза: "Недейте да раждате в този живот. Ти си раждала, раждала, раждала." Три пъти каза така с дясната си ръка. "Сега ще възпитаващ синовете си. Ако ти сега родиш, ще оставиш корен на земята, след това трябва да слизаш, да го повдигаш този човек." Да се преражда. А пък може чрез вселяване да идва човек. Не чрез прераждане. И сега може би много хора, в края на тази епоха ще излезем от закона на прераждането и ще влезем във вселяването, което е и по-леко, и които имаме дарби, всевъзможни дарби, ние можем да се проявяваме с тия дарби чрез готови, подготвени хора. А не такива раждания.

В.К.: Аз си спомням веднъж вие ми разказахте един такъв случай, когато Учителят е казал: "Трябва някой да нарисува портрет, художник, на брат, който подава ръка на сестрата, която се повдига." Тоест, новата Ева. Спомняте ли си това? Тоест, идеята е такава, как един художник трябва да нарисува как един брат подава ръка на сестрата, която се издига. Весела: Не си спомням. В.К.: Идеята е следната, че е много важно повдигането на жената в тази епоха. В такъв смисъл. Весела: Учителят ме накара да преведа "Новата Ева" и ми говори за повдигането на жената. Че моята задача е да се повдигна духовно и ми каза: "Ако някой те обича, той трябва да обича Бог в теб и той трябва да е готов на всякакви жертви за Бога в теб." В.К.: Това ви го каза във връзка с "Новата Ева", с превеждането на английски? Весела: Изобщо ми го каза като правило за любовта.

64. Първата среща с Учителя Дънов на Изгрева

Слънчев юнски ден ме доведе до яслите на Пратеника от небето. В момент, когато стихията бе изкоренила всичко в душата ми и ме хвърлила на пуст самотен бряг сред развалините на малкия ми кораб, се отправих към Изток, където грееше звездата. И поставих в ръцете на Великия малкия си разрушен живот, в разцвета на своята младост. Той не ме запита нищо, само дълбоко, тъжно ме погледна и ми подаде ръка.

Като птичка, подгонена от сокол, ме скри Той в пазухата си и ме опази от гибел. Седнах срещу Него в малката приемна стая и душата ми се изпълни с нов трепет. Колко трепетни часове прекарах в тази стаичка! Какви слова чуа ушите ми там, в тихия кът – в стаичката, изпълнена с аромат на зрели плодове с дълбокия звучен глас на благия Учител – Утешител. Започна той да поучава малкия си ученик на сън и наяве. Животът ми се превърна в непрекъсната школа, в която всеки ден и всяка нощ се разкриваха нови истини, които сочеха към все по-високи върхове за изкачване. Белоснежните кристални върхове на истината са наслада и храна за душата ми, стимул в живота ми и смисъл и цел на всичко. На светлите била на тези върхове е записана поемата на висшия живот, към тях се обръща ежедневно погледа ми и се моля за сила, да мога да ги изкача.

През тези топли юнски дни братството се готвеше за Рила, където всяко лято след Петровден отивахме с Учителя. **Лятото на 1937** година не можахме да отидем с майка ми, макар че дълбоко желаех да бъда там с Учителя. За Петровден му изпратих стихотворение по един брат, който заминаваше за Рила. Той ми каза, че когато му го предал, Учителят го прочел и прибрал във вътрешния си джоб, до сърцето. Зарадва ме приема на първото ми стихотворение до Него, което дойде на един дъх.

Към Беинса Дуно

*“Велик е мира, в който сам с Бог живееш,
велико, безкрайно е Твоето царство”*

и т.н.* / Из стихосбирката “Живият пламък” (неизд.) /

В.К.: Така. На с. 63 вие споменавате, къде е тази малка приемна стая на Учителя, значи въпроса е на Изгрева, нали? Весела: На Изгрева, салончето, в което той приемаше гости, едноетажно. Пред салона. В.К.: Значи става въпрос за Изгрева? Весела: Да. В.К.: Тука има цитати на с. 64 сега, те са от стихосбирката “Пътища на Божественото”. Вие имате ли тази стихосбирка? Весела: Аз започнах да пиша стихове на Рила в 1938 година, когато отидох за първи път с майка ми на лагера. Почистих извора “Ръцете, които дават”, преди да дойде Учителя. Учителят изпрати майка ми и мен, и четирима братя да почистим, имаше огромно пространство, целия лагер беше покрит със закоравяла тор, цяла седмица го чистихме. В.К.: Това е от овчарите. Весела: Овчари, от кравите. И ние го почистихме и тогава, на Петровден пристигна Учителя. Но аз почистих и извора, и след като го почистих светна всичко и той като пристигна най-напред там отиде. И аз започнах да пиша стихове. Веднага. Просто в мен нещо се отпуши. В.К.: Това е символика. Като отпушиш външния извор, отпушваш вътрешния. Весела: Като отпушиш външния извор, отпушваш вътрешния. И почнах да пиша стихове. От 1938 година изпратих на Учителя, дадох на Учителя стихотворение “Синът на зората”, за именния му ден, един сън, в който описвам делото на Учителя, и той, когато го получил, един брат му го предал, сложил го във вътрешния джоб до сърцето, казал: “Тези работи тук се пазят”. Такова стихотворение. В.К.: Вие имате ли го? Пазите ли го? Весела: Пазя го. Да. И оттогава аз съм написала цели стихосбирки на български и на английски. В.К.: Сега. Тези, които са на български, а от английски не са преведени на български. Весела: Не са преведени.

65. Учителят ми начерта пътят в живота

Учителят ме учеше на сън непрестанно и когато го запитах реални ли са сънищата ми, Той отговори положително. След първата ми среща с Него си записах онова, което Той ми каза:

“Една мисъл трябва да имаш в ума си, едно чувство в сърцето си. Божественото се проявява, когато мисълта, чувството и действието са едновременно, когато няма вътрешно раздвоение. Щом дойде мисълта и чувството, действай веднага – не отлагай, не отлагай. Постигането на вътрешно единство е съществено условие за проява на Божествения живот.

Много трудно е да постигнеш онова състояние на съвършена вяра, което е съществено за един съвършен и свят живот. Имай пълна вяра в Бога, винаги пази своя мир в Него, не се напращай над задачи и работи, които сама си планираш. Не планирай бъдещето си, а остави всичко в ръцете на Бога. Вярвай на интуицията си – тя е светлина, която ще ти осветява пътя. Когато се намеси ума, той разваля нещата. Когато ти се дава лекарство, приеми го и лежи в леглото. Бог ще те излекува, не се тревожи какво ще стане. Не се тревожи за утрешния ден. Когато поемаш въздух, трябва ли да мислиш какво да правиш по-нататък? Природата си знае работата, така Бог се грижи за душата ти и живота ти.

Ако имаш добра мисъл, но липсва доброто чувство и добрата постъпка, нямаш връзка с Бога. Дай на Бога възможност да се прояви като съчетаеш добрата мисъл с доброто чувство и готовността да действаш. Тогава Той ще работи чрез теб. Ние не сме цялостни, а живеем частично и се проявяваме частично.”

С тези първи назидателни слова Учителят ми начерта пътят на живота – пътят към постигане вътрешно единство и съвършенство. Божественото е винаги цяло и неделимо.

66. Яви се кандидат за женитба

Триизмерност в нашия вътрешен живот бе новото състояние, в което ни въвеждаше Учителят, за да заживеем своя истински живот и излезем от сенките на живота. А каква студена сянка ме чакаше по това време, ако Учителят не ми бе подал ръка! Един земен дух се бореше да ме завладее и стане господар на живота ми.

“Ако се ожениш за него, ще живееш в сянката на хълма. Сега той много ти обещава, ласкае те. Един богат търговец не бива да залага целия си капитал – той може много да спечели, но може и много да загуби – рисковете са големи. Ако не си сигурна в печалбата, не залагай целия си капитал. В брака се явяват две противоположни течения – едно положително и едно отрицателно – отблъсквателно. По силата на едното, ако човек се зароби на по-слабия, който иска да има надмощие, той погубва смисъла на живота си и себе си; а под силата на другото е осъден да остане самотен. Не обещавай много, после да не можеш да дадеш всичко и да те обвинява. Сега е време на ликвидация. Баща напуска семейството и отива да служи на други, защото им дължи. Всичко да сторим, за да не идваме след 30–40 години в същото положение чрез ново прераждане, в което сме сега.

В духовния живот човек трябва да е силен. В него има големи трудности и изпитания. Трябва човек всичко върху и чрез себе си да изпита, за да има истинско знание за живота, тогава да учи другите. Първо трябва да повдигнеш себе си, тогава да сториш същото за другите.”

В.К.: На с. 65 вие споменавате за един земен дух. Кой е този земен дух? Да се даде случката, защото е неразбираема за читателя, да се даде действащото лице и развързката. Весела: Да. Земният дух, който споменавам, аз не му споменах името, той беше един фабрикант на кожи в град Ловеч, където работех между 1932 и 1937 години на пансиона. Той ме преследваше и искаше да се ожени за

мен, но аз му отказах. Тогава той много се озлоби и ми се закачи да ме убие. И когато аз отидох при Учителя, в 1937 година, като се върнах от Ловеч, и му казах, Учителят ми каза: "Той няма да те убие, защото е страхлив." А той, Учителят, ми каза, че ако се ожена за него ще живея в сянката на хълма, а сега той много те убеждава и те ласкае. Един богат търговец не бива да залага целия си капитал, той може много да спечели, но може и много да загуби. Рискове са големи. В.К.: Как се казваше той? Весела: Иван Дончев. От Ловеч. В.К.: Така. Добре. Сега. Това е цитат от вашият дневник, понеже виждаме кавички, от вашия дневник. Весела: Да. В.К.: Това е, което има. Весела: Да.

67. Как напуснах тялото си по време на опойка за операция

Четирите години прекарани в Америка, като студентка, бяха обогатили външната ми култура. Държах на хубавото облекло, на изисканите маниери, на доброто впечатление, което желях винаги да направя при всички положения. Обаче, там бях изпаднала в тежки вътрешни противоречия, които ме бяха направили скептична. Тъй като заминах непълнолетна, имах настойници, които проповядваха Христовото учение, но живота им не съответствуваше на Неговите принципи. Всичко ми се виждаше показно и лицемерно. В такова вътрешно отчаяние бях през втората година в колежа, когато ме заведоха на операция на болните ми сливици в близък град. В болницата в Сиракюз ми сложиха пълна упойка. Още като ми поставиха гумената маска върху лицето, почувствах задушаване и следния миг се видях как излитам от земята във формата на сфера – краката съединени с главата, с лице навътре. Летях с шеметна скорост и се отдалечавах от земята под ъгъл около 45 градуса, тъй че земята бързо намаляваше пред очите ми и скоро стана малка тъмна топка и напълно изчезна. В този момент силна жизнена струя удари слънчевия ми възел и се почувствувах изпълнена с някаква неземна божествена енергия на любов, живот и сила. Погледнах и какво да видя! Пред мен се простираше в безкрая огромен бакърено-златист океан от жива светилна, в която всичко се преливаше и този океан имаше неудържимо мощни еманации. Чух глас: "Това е Бог!", и паднах по очи пред Него. В този момент ми показаха земята и моя настойник – методистки проповедник на амвона. Той говореше на пасомите си: "Обърнете се към Бога!", но той не бе обърнат към Бога и нямаше връзка с Него. Видях как хората, като малки черни човечета се движат из улиците, а от главите им не излизаше огнената нишка, която ги свързва с този океан. Откъснати от светлината, те се лутаха безцелно по света. А тази огнена жица, която трябва да ги свързва с Бога, бе прекъсната. Нещастно човечество!

Когато се възвръщах отново в тялото си ми казах, да не казвам за видението си на моите настойници. Така и направих. Но след тази необикновена опитност се почувствах друга. Съзнанието ми бе вкусило друг живот в друго измерение, не от този свят. Разбрах недоразумението на моя пастир, който обръщаше хората към Бога, без да знае какво всъщност е Бог. Той е една жива, могъща, действена сила, която поддържа вселената. Ние не я виждаме, но я чувстваме. Тя е живота, любовта и силата в нас. Щом притежаваме изобилие от тези качества, имаме силна връзка с Бога. Студени, безжизнени, безлюбни и безсилни ли сме, връзката е прекъсната.

Разказах случката на Учителя, а Той ми отговори: "Разказвайте я на хора, които искат да имат духовна опитност."

68а. Резюметата на Галилей Величков

През 1937 година, след завръщането ми като учителка по английски език в Ловеч, американския пансион, станах стажантка в III-а мъжка гимназия. След стаж си трябваше най-много в срок от три години да заема учителска длъжност. Но

места за учители по езика в София нямаше. Учителят ми каза да започна със селото. Назначих се учителка първа група предмети в прогимназията в село **Ковачевци, Самоковско**. То се намира на 42 км южно от София, в полите на Витоша. Отидох пеша. Селото е разположено точно срещу Седемте рилски езера и от стаята си гледах Харамията, Молитвения връх, Езерния връх и другите чудни места. Вечер, седнала до малката тенекиена печка, под газената лампа пишех, мечтаех и скитах мислено по всички места, където Учителят ни бе водил. Чувствах присъствието на светли гости много често и бях щастлива. Сърцето ми бе пълно, радостта не ме напускаше. Пишех вдъхновено – стихове, преводи и пр. Брат Гавраил (**Забележка:** Гавраил е Галилей Величков. Виж "Изгревът" т. I, с. 5-108 и т. IV, с. 52-239) ми пращаше редовно резюмета от беседите и сведения за Учителя, Който му бе възложил тази грижа за мен. Преведените на английски беседи пращах по него на Учителя. (Днес никой не знае тяхното местонахождение)

В.К.: На с. 67, от коя година работите в Ловеч и докога? Весела: В Ловеч станах учителка, щом се върнах от Америка. Бях обещала да бъда учителка 5 години, след като ме изпратиха в Америка със стипендия, от 1932 до юли 1937 година бях учителка там. В.К.: Тука на с. 67 споменавате за резюметата, които Гавраил ви ги изпраща, вие сте ги превеждали на английски език. Какво е станало, имате ли от тях още? Весела: Резюметата не съм превеждала на английски език, аз превеждах цели книги на Учителя. В.К.: А с резюметата? Весела: По поръчка на Учителя. В.К.: Аз разбрах, че тука Гавраил ви е изпращал резюмета. Весела: Не, той пращаше само резюмета, аз ги четях. В.К.: А не сте ги превеждали. Весела: Не съм ги превеждала. В.К.: Какво стана с тези резюмета на Галилей? Весела: Ами тук имаше много обиски на наши братя, през един период много тежък в братството и аз не желаех тези записки да влязат в ръцете на когото и да било, те бяха свещени слова на Учителя и аз ги изгорих. Те бяха доста. В.К.: Така. Сега, продължаваме нататък.

686. Английските лордове в самоковското село

В малкото селце имах възможност да се сближа с народа и да го опозная. Така също имах възможност да приложам много от идеите на Учителя в работата си с децата. Учех ги песни, излизах из околностите с тях, свирех им на цигулка и ги лекувах. Така веднъж ми се удаде случай да спася живота на едно момче, което смятах, че е в предсмъртна агония и съседките се бяха събрали в стаята да го оплакват. Изпратих ги вън и дълго време масажирах детето, след което му направиха потна баня над казан с вряла вода с трина, сварена в нея. За два дни детето бе здраво. Правиха ми впечатление хубавите линии по ръцете на децата. Запитах Учителя и Той ми каза, че това са английски лордове дошли в България на почивка и да получат духовни енергии, за да се проявят в бъдеще. – "Те са твоя бъдещ капитал" – продължи Той, а това ме зарадва, защото обичах искрено децата и имах хубави отношения с тях.

В.К.: На с. 68 сега вие тука споменавате, аз съм слушал и сте ми разказвали, че сте искали да напуснете селото. Но Учителят ви е казал, че тези дървени глави са преродени английски духове и това са ваш бъдещ капитал и когато отидете в Америка, във ваше друго прераждане, те ще ви посрещнат. Изобщо, разкажете това по-подробно. Весела: Аз бях учителка, станах стажантка като се върнах от Ловеч, 1938 г. бях стажантка в III-а Мъжка гимназия по английски и френски, като втора специалност е френски език. И понеже като си взех стажантския изпит, трябваше да учителствам, а с английски език нямаше работа в София, имаше само в първа девическа класове по английски и имаха учителка, аз отидох в село Ковачевци, Самоковско, на 42 км от София и започнах да работя в прогимназията. Учителят ми беше казал: "Започнете от селата. От селото започнете работата си."

И аз отидох в село Ковачевци, там си подредих стая, нямаше дъски, наредих да ми заковат дъски и живях там две години в една стая, чиито прозорци бяха точно срещу Харамията на Седемте езера и наблюдавах Рила от там. Идвах пеш 42 км до София, някой път Галилей, Галето ми носеше поръченията от братството.

В.К.: Така, вие сте ми разказвали че сте ги учили много на песни. Весела: Аз ги учех да пеят, постоянно пееха децата, развеждах ги в природата и децата се развиваха и станаха много добри и интелигентни. И един ден отидох в къщата на "Оборище" на Тодор Живков, при Малеева, жена му. Изпратена от руската гимназия с една учителка по поръчка. И на входа гледам един младеж, който ми се усмихва. Аз се чудя, защо този милиционер така мило ме поглежда и ми се усмихва, откъде е той. И той ми каза: "Госпожице Несторова, както ви наричахме в селото, вие не ме помните, аз съм Богев, немирника, казва, от Ковачевци. Ето ме тука." Казвам: "Богев, много съм щастлива да видя мой ученик на такъв пост на доверие." И мои ученици навсякъде където работиха, се издигнаха и станаха много добри хора. Щото с много любов работех с тях. А Учителят за тези деца ми каза, аз им видях линиите на ръцете, че са много хубави и казах: Учителю, как може те, селски овчарчета, да имат такива линии на ръцете? Той каза: "Това са английски лордове, които са дошли в България да получат капитал, те в бъдеще ще се проявят, а те са твоя бъдещ капитал, тези деца, които уча. Моят бъдещ капитал. В.К.: Те идват да получат висок потенциал. Весела: Да, те идват да се заредят с енергиите на България, които във времето на Учителя бяха много силни и високи. В.К.: Да. Вие сте ми разказвали за ваши любими песни, на които сте ги учили. И ваши, и на Учителя. Весела: Аз, например, "Слънчеви лъчи", "Зора се е чудна зазорила" превърнах с децата в стихчета, понятни за тях, за пролетта. И вместо "Зора се е чудна" – "Рано сутрин слънце щом изгрее, и в гората птиченце запее, по поляните цветята будят се от сън, с радостни, усмихнати лица срещат пролетта." И още два стиха. И те пееха, този ритъм много им допадаше, един жизнен, бодър ритъм. – "И овците весело си хрупкат, агънцата по тревата тупкат", и те удряха по чиновете и голяма радост ги обземаше. В.К.: Аз това съм го запомнил как ми го разказвахте. Весела: И със сила удрят, буум... И беше дошъл един инспектор и се смая, каза, че "Вие сте преобразили децата, това не са същите деца", казва. Музиката ги е преобразила.

69. Сутрин рано на беседа при Учителя

Тъй като нямаше автобуси до селото, ходех си до София пеша през планината. Копнежът ми да се срещам с Учителя бе голям и не чувствах умора от пътя. Цяла окаляна пристигах някоя тъмна, зимна вечер в къщи след осемчасовия път, но душата ми ликуваше. Знаех, че рано сутринта в 4.30 ч ще тръгнем с майка ми през гората към Изгрева и ще слушаме Словото на Учителя. Приближавайки салона, нежни звуци на пеене и хармониум се носеха из пространството и топлият уют в салона ни обгръщаше, щом пристъпехме прага му. В напрегнато очакване седяхме и пеехме до влизането на Учителя. Точно в пет часа Той влизаше, с вдигната ръка за поздрав и бързо се отправяше към катедрата, а ние прави Го следяхме с жадни очи. След молитвата изпявахме някоя песен, през което време Той ни гледаше мило и съсредоточено. С мек, дълбок глас започваше да ни говори и ни разгръща страниците на непознатия живот, за който жадуваше душата ни. Излизахме от беседа окрилени и вдъхновени. Как хубаво се дишаше край Учителя! Как всичко бе ясно и разрешено в Негово присъствие! Красивият Му образ, тъй жив и вдъхновен, бе непрестанен обект на съзерцанието ни и душата ми непрекъснато коленичеше пред него. Това бе небето и земята, очаквания рай постигнат тук, след безкрайни търсения и копнежи.

Мъдростта, съчетана с небесната любов се сипеше като благодатен дъжд върху жадната земя. Неговата мъдрост така неусетно влизах в душите ни и ги

хранеше и напояваше. Ние отивахме като малки деца при майка си. Как ни хранеше Той! Как ни обичаше! С усмивка посрещаше трудностите ни, които изливахме често пъти със сълзи на очи пред Него. Той ни слушаше, ах, как ни слушаше Той! С цялата си душа ни слушаше, а когато заплачехме, с усмивка ни казваше, че "това е дъждът, който ще напои доброто семе да покълне в нас".

70. Само на силните се дават трудни задачи за разрешаване

При една среща Учителят ми каза:

"Няма неразрешими задачи за Божията Любов и Мъдрост. Тя всичко правилно разрешава. Срещаш препятствие, то е един изпит за силата и геройството ти, за ума и сърцето ти. Ако се уплашиш, ако се изпълниш със съмнение, омраза и недоволство, ти не разрешаваш правилно задачата си. Ако трудностите на земята те озлобяват и спъват, не живееш в Любовта. Любовта превръща простите камъни в скъпоценни, изпитанията – в духовна сила. Как се извършва този процес? Когато виждаш Мъдростта във всичко. Когато се ползваш от страданията и трудностите в живота. В превъзможването развиваш силата на духа си. Колкото по-трудни задачи разрешаваш, толкова по-силен ставаш. Само на силния се дават силни задачи. Защото зад всичко и над всичко стои Великата Разумност, която има за цел повдигането ти. Ако Бог ни повдигаше механически, само със своята сила без нашето участие, ние щяхме да сме слаби, безволеви същества. Бог иска от нас сила, съзнание и твърдост – устойчивост. Колкото по-силно вятърът превива дъба в полето, толкова по-як става той. Тревичката едва се поклаща от вятъра, но и едва се подава над земята. Трева или дъб искате да бъдете? Тревата спокойно живее. Колкото по-високо се изкачваш в планината, толкова по-силна е бурята. В тихата долина ли искаш да останеш, с тесен кръгозор, или копнееш за високия връх с безкраен кръгозор? Имаш избор."

В.К.: На 69 страница тука този цитат откъде е, от вашия дневник, от вашите тетрадки, тези цитати тука, които са обозначени. Весела: Това е от Учителя. Думи от Учителя. В.К.: Тези са от Учителя? Весела: Да. В.К.: Те откъде са извадени, от вашия дневник? Весела: Аз съм писала в тетрадки бележки. След всеки разговор с Учителя аз се връщах в къщи и записвах, което запомнях. И след това преписвах някои мисли. В тази книга има много преписани от тетрадките.

В.К.: Сега, аз искам да задам въпрос. Вие на самата лекция ли си водехте бележки или след като се връщахте? Весела: Като се върна, защото Учителят говори. В.К.: Да. Весела: И аз не мога да го задържа с писане. В.К.: А-а, това са от вашите лични разговори с Учителя? Весела: Моите лични разговори с Учителя. В.К.: Аз разбрах от беседи. Весела: Не. В.К.: Значи това, което е написано в кавички са думи на Учителя. Весела: Думи на Учителя. В.К.: От вашите лични разговори. Весела: Да, да. В.К.: А-а, това е вече съвсем друго. Весела: Аз имах много лични, тетрадки, на много места съм преписвала разговори. Каквото съм запомнила. В.К.: На мен ми направи впечатление, че това са думи на Учителя, и се чудех аз дали са от вашите тетрадки или са от беседите взимани. Весела: Не, това е от частни разговори. В.К.: От частни разговори. Значи, въпросът е ясен. Значи вашите тетрадки придобиват голяма ценност. Весела: Да. Записвала съм всичко там.

71. Тайната на доброто и злото

Той не нарушаваше свободата ни. Виждаше ни, че се натъкваме на трудности, на връзки без изход, на изкушения, но не ни издърпваше насила от тези положения.

"Животът ви учи. Ако не познавате и не различавате злото от личен опит, не ще придобиете мъдростта. А най-важният ви урок на земята е, да различавате

злото от доброто. Злото се облича в царска мания и обещава големи работи, но накрая ви ограбва и избягва от вас, като ви оставя последни бедняци. Да извършиш злото е лесно, не се искат усилия, но последствията му са тежки и те обременяват. За доброто е нужна воля. Който се ограничава в началото, е свободен в края, а който е свободен в началото, е обременен и ограничен в края. В човешкия свят нещата започват добре, а свършват зле, в ангелския – започват зле, но свършват добре, а в Божествения – започват добре и свършват добре. Нещата нямат разрешение на физическия свят, наполовина са разрешени в духовния свят, а напълно – в Божествения свят.”

Ето как Той ни разкри тайната на злото и доброто и ни даде ключа на разрешението на противоречията.

“На земята най-обикновеното нещо е противоречието, защото виждаме нещата едностранчиво – по форма, а не по съдържание и смисъл. Например, гледаш едно колело, че се движи във възходяща посока, но друг на обратната страна го вижда в низходящо движение. Нещата тук имат две страни – тъмна и светла, защото сме в гъстата материя, която не се осветява едновременно отвсякъде. Не само физическите, но и духовните явления на земята не се изясняват напълно. Затова тук има много заблуждения. Заблуждения има в понятията ни, в науката и религията. Науката постоянно се коригира. Религията, която остава на старите си позиции, изпада в заблуждение. Не може днес да се кланяме на идоли и икони. Не може да идеализираме обряди и институти, които не отговарят на истината.”

В.К.: Да. Така. Сега, тука на с. 70 пак има цитати, значи то е същото. Вие сте ги извадили от вашите тетрадки. Весела: Това са негови думи: “Животът ви учи”. В.К.: Това са негови думи, но са извадени от вашите тетрадки. Весела: От тетрадките. Да. “Нещата нямат разрешение на физическия свят, наполовина са разрешени в духовния свят, а напълно в Божествения свят” – цитат. В.К.: Да. Сега, откъде е цитатът: “Велик е Бог в Любовта Си”. Весела: Учителят в Мърчаево държа няколко лекции на празници – на 22 март, на Петровден, на 22 септември и “Велик е Бог в Любовта Си” бяха думи накрая на беседата в Мърчаево.

В.К.: Сега това, което е написано, то е ваше творчество. Весела: Това са точните думи на Учителя. В.К.: Това е творчество. Весела: Това са думи на Учителя. “Велик е Бог в Любовта Си. Велик е Бог в Мъдростта Си. Велик е Бог в Истината Си”. В.К.: Това пак от вашите записки, нали? Весела: Да.

72. Да се освободим от старите си заблуждения

Огромна работа ни предстои, за да се очистим и освободим от всичките си стари заблуждения, от ненужния си умствен и духовен багаж. Ние задържаме мисли и идеи, прашасали от времето, в главите си не оставяме място за нищо ново в нас. Живеем с догми и канони, с корони и патрахили, със жезли и тамяни. А Творческото Начало в природата ежеминутно изпраща нови форми на мисълта, на чувствата и на постъпките ни. В нас нещо постоянно ни коригира и подтиква да променим мислите и отношенията си към всичко, да си създадем нов вид отношения към живите твари на вселената. Като грешиш, нещо ти казва, че си сгрешил, като паднеш, нещо ти казва: “Няма нищо, ще се поправи всичко”. Това е гласът на Творческото Начало в съзнанието ни, което поправя живота ни. “Всички ще бъдат научени от Бога”, казва Писанието. “Ще запиша закона си в сърцата им.” Вслушването в този глас е необходимост в живота.

А нежността и чуткостта – тези две така съществени качества за придобиване на любовта! Учителят бе по-нежен от пролетно ухание, по-чутък от изтънчен музикант към тоновете. Нашите скърби намираха отглас в душата Му, като ехо в планината. Той всичко знаеше и познаваше най-тънките ни душевни вълнения. Те затрептяваха върху кристално гладката повърхност на космичното Му съзнание. Утеха и насърчение бяха думите му към скърбящите – целебен балсам имаше Той за

всички рани. Когато дъждовните капки блестяха по връхната Му дреха и някой понечи да ги изтрие с дланта си, Той се отдръпна с молба: "Не махайте моите любими росни капки. Те носят чистотата на небето". Той трептеше от любов към всяко живо растение, цветче, тревичка. Горе под високия връх, спрял край синьото езеро над две хиляди метра височина, Той говори за малкия стрък и даде на всеки по едно стръкче трева. Той съзерцаваше всяко най-малко творение с безкрайна любов. "Вижте, паякът е научил един чуден занаят. Никой не може да тъче по-фина мрежа от него. Майстор-тъкач е той. Всяко същество е изучило и развило поне едно качество. Паякът тъче, мравката все пренася нещо в мравуняка. Користолюбива е тя. Пеперудата обича да показва пъстрите си крилца, които е изработила. Как кокетно се върти тя като спре на някое цветче или лист. Животните са изработили търпението. Те носят тежките си товари безропотно. Светулката си осветява пътя, а цветята разнасят ухание. **Колкото повече страда едно възвишено същество, слязло в материята, толкова по-силно и нежно ухание излъчва то.** Лозата е ангел, дошъл на земята да научи хората на безкористие. Те ѝ режат ръцете и косите, но тя ражда сладки плодове. Плодните дървета ни обичат. Бог ни люби чрез цялата природа. Въздухът, който вдишваме, е изпълнен с Неговата мисъл и Любов; водата, която пием, е носителка на Неговия живот; земята на която ходим, е разумно същество, което ни услужва, създава ни условия да живеем като нея – тя като кораб ни пренася, докато стигнем пристанището. Бог може да прояви Любовта си към нас по безброй начини. Ако си гладен, Той може да ти донесе хляб чрез някое малко същество. Ако си залутан, може да ти покаже пътя чрез някое птиче. Чудни са пътищата на Бога. За да повдигне една душа, Той може да направи чудо, което да изглежда като нещо в реда на нещата.

73. Величието на Бога

Велик е Бог в Любовта Си; велик е Бог в Мъдростта Си; велик е Бог в Истината Си.

Господ Бог в Любовта Си поучава, в Мъдростта Си просвещава, в Истината Си освобождава.

Милостив и жалостив е Бог. Неговата Благост е над всичко, веселието Му крепи всички, в Бога всичко живее и се движи, Той е Веселие и Радост на всичко живо."

Нужно е постоянно разширение и повдигане на съзнанието ни, за да обгръщаме все по-голям кръг същества и живот в себе си, докато се следем с Твореца, Който обхваща всичко и държи всичко във Всевечното си Велико Съзнание.

"Той е създал вселената, за да даде възможност на всички да се проявят. Той се спира да надникне в живота на най-малките Си творения, на които нито ангелите, нито хората обръщат внимание. В това е Величието Му. Той направи човека с ръцете Си и му вдъхна от Своето дихание. И сега най-важната задача на човека е, да възстанови живата си връзка с Него. Ако земята се държи за слънцето, така и човек трябва да се държи за Бога. Както слънцето е малко, но върши толкоз велики чудеса, така и човек трябва да е малък, но да върши чудесата на слънцето. Христос е говорил много, но малко е записано в Словото Му."

Ето, в наше време Той говори цели петдесет години, Словото Му изпълни много томовете. И навсякъде Той е един и неизменен. Навсякъде Той изявява безграничната Божия Любов и Мъдрост чрез мощното Слово на Истината.

"Любовта дава живот, Мъдростта дава светлина, а Истината – свобода. Няма сила извън Истината, която може да те освободи от заблужденията, ограниченията и смъртта. Лъжата е отричане на Истината, затова резултатът ѝ е робство – смъртта. Резултатът на Истината е свободата – безсмъртието. Истината е вечна и неизменна, защото е качество на Бога. Тези три основни велики космични принципа изтичат от Бога и създават и крепят вселената. Човек ги отразява, той е тяхно въплъщение.

Любовта – в сърцето, Мъдростта – в ума, и Истината – силата – волята и тялото. Ако действаш без тези три принципа, делата ти ще са безплодни. Злото е пределно и краткотрайно, а доброто – безпределно и вечно. Един грях може да трае до четири поколения, след което се изправя и изчезва. Тези, които са слезли днес на земята са повечето от четвъртото поколение, дошли да изправят грешките на прадедите си. Затова този век е на ликвидация. Това е краят на една тъмна епоха на греха. Ще дойде време грях да не съществува на земята, когато всички се свържат с Бога и решат да изпълнят волята Му. Това ще е нова епоха на доброто, когато Любовта ще се възцари на земята. Князът на този свят си отива. Виждаме предсмъртните му гърчове в последните войни. Вдига се войната от земята, за да отиде там, откъдето е дошла. Свърши войната на смъртта, сега започва войната на живота.

” Тези, които са на кораб, който потъва, трябва навреме да го напуснат. Спасителните лодки са спуснати. Божието Слово се даде за следните две хиляди години.

В.К.: Така. На 73 страница тук има едно голямо философско размишление, сега това ваше ли е, или е извадено от тетрадката или са слова на Учителя от вашите лични разговори? Това е от Учителя, така ли? Весела: Да. Но после “Христос е говорил много, /от Учителя/ малко е записано от словото Му”. Сега, аз пиша моя бележка след този разговор: “Ето днес той ни говори цели петдесет години. Словото му изпълни много томове.” В.К.: Значи, това е вече ваше. Весела: От моята тетрадка извадка. В.К.: Добре. Весела: Да.

74. Връзката на земята с Божиите минове

Земята се озари от светлината на Божия Дух, слязъл да ни покаже пътя на доброто и спасението. Сега се иска да тръгнем по него. “Пътят на доброто е път на зазоряване, път на непрестанно възраждане и подмладяване. Това е Вечното Благо, което е съставено от безброй малки блага на доброто, проявено към нас и от нас към другите. Доброто е връзката ни с ангелите, с небето. Чрез тази връзка те ще ни издигнат от земята към светлите Божии минове.”

Песента е път на доброто. Песента е израз на пробудената душа.

Милостта е път на доброто. Милостта цери раните ни и ги оздравява. Тя е най-малката дъщеря на Бога, но и най-нежната.

Радостта е път на доброто. По пътя на Радостта ангелите слизат на земята, защото те живеят във вечна радост.

Мирът е път на доброто. По пътя на мира слиза Божия Дух в човешките сърца, защото сам Бог е вечен мир.

Учителят ни отвори небето и освети земята. Той свърза отново със силни, вечни връзки земята с небето, като направи бял път – път на доброто, по който да възлизат човешките души към лоното на Отца си.

“Новото ще влезе в света по пътя на музиката”, казваше Той.

В.К.: На с. 74 “Песента е път на доброто”. Весела: Това са мои думи, това е мое вдъхновение. “Песента е път на доброто, песента е израз на пробудената душа, милостта е път на доброто, милостта цери рани.” В.К.: Така, има ли запис, има ли мелодия на това нещо? Весела: Не, това аз съм го писала като мисли.

75. Развитие на музикалните ми способности

Най-скъпите ми часове бяха тези, които прекарвах в приемната му стаичка в разговор по най-различни въпроси. Той ме приемаше с радост и ме държеше с часове. Когато стоях пред Него няхах чувството за личност, а се сливах с някакъв безкрайно красив мир, където исках до остана завинаги. Той ми даваше теми за стихотворения и развиваше творческите ми музикални способности по чуден начин.

Даваше ми стихове, които да поставя на музика, и все ми казваше да пея и работя непрестанно. Ето едно такова стихотворение, което ми даде веднъж:

*На ранна пролет млад овчар
със свирка във ръка*

*в планината стадо си поведе,
вакли овци напред вървяха,
с медени звънци звъняха,
плавно се стадото движеше
и тревата поздравяваше:
"Добър ден, сестрици мили,
ето ни при вас на гости
да се порадваме
на новата земя хубава,
где изворите извират,
где реки текат и пеят,
где въздухът е свеж, где върхове се издигат
и на стража стоят".*

(Забележка: Беше ми обещано да ми се предадат нотите, но не ги получих. А трябваше да се вкарат към нейния разказ за песните.)

В.К.: Така. Сега, на с. 75 "На ранна пролет". Весела: Да. В.К.: Имате ли нотите на "На ранна пролет млад овчар"? Весела: Не, аз я знам наизуст. Учителят ми даде едно листче с негово стихотворение. Подаде ми го и каза: "Превърнете го в песен". И аз, като го прочетох, малко подредих думите и стана: "На ранна пролет млад овчар със свирка във ръка в планината стадо си поведе. Вакли овци напред вървяха, с медени звънци звъняха." В.К.: Да. Весела: И той ми каза: Напишете го в мажорна гама, бодро, слънчево, в мажорна гама. И аз написах песента в български стил със 7/16 ритъм и когато му я изпах на пианото, там имаше и някой друг там слушаше, и каза: "Не му е скроила дрехата много добре". Не е скроила дрехата много добре. Може би този неравен ритъм та-та-та, Учителят каза, че той не е толкова равен, гладък, той иска да пишем с по-гладък ритъм и стана иначе, много така в български дух, обаче, каза: "Както знаете напишете", но каза, че не е скроила дрехата. Това е единственото нещо, за което той ми направи забележка.

В.К.: Така. Вие имате ли я нотирана тази песен? Весела: Не съм я нотирала. В.К.: Спомняте ли си как е мелодията? Весела: Цялата я знам. В.К.: Ще можете ли да ми я изпеете? Весела: Да. В.К.: Да, слушаме ви. Весела пее "На ранна пролет".

На ранна пролет млад овчар
със свирка във ръка
в планината стадо си поведе,
вакли овци напред вървяха,
с медени звънци звъняха,
плавно се стадото движеше
и тревата поздравяваше:
"Добър ден, сестрици мили,
ето ни при вас на гости
да се порадваме
на новата земя хубава,
где изворите извират,
где реки текат и пеят,
где въздухът е свеж, где върхове се издигат
и на стража стоят.

В.К.: Така, значи ние имаме и тази песен фактически. Весела: Да.

Често пъти Учителят ми даваше ключа на пианото в салона и ме изпращаше да свиря композициите си, като идваше да слуша как съм разработила мелодията на някои стихове. Един ден ми даде стихотворението "Изворче" да му съставя мелодия. Каза ми мелодията да бъде в ми минор. Ето думите:

*Там горе високо в планината
извира изворче красиво,
то си тихо пее и сърце си лее:
"Като мене друго изворче
така красиво няма, от моите недра
извира чиста жива вода,
кой от мене пие, нов живот добива,
учение обгръща и на работа се хваща."*

(Забележка: Беше ми обещано да ми се предадат нотите, на "Изворче", но не ги получих, защото се яви отклонението ѝ и завлече всичко!)

В.К.: По-надолу на с. 75 песента "Изворче". Имате ли и тази песен? Весела: Да. Учителят ми даде друго листче, с думите на "Изворче". И ми каза: "Превърнете в песен". И аз написах "Изворче", някъде съм я нотирала, но мога лекичко да я изпея. В.К.: Да. Може леко да я изпеете. Весела пее "Изворче":

*Там високо в планината
извира изворче красиво,
то си тихо пее и сърце си лее:
"Като мене друго изворче
така красиво няма, от моите недра
извира чиста жива вода,
кой от мене пие, нов живот добива,
учение обгръща и на работа се хваща."*

76. Учителят пристигна чрез облака на 7-те рилски езера

През лятото на 1938 година можах да отида на Рила с майка ми. Учителят изпрати една малка група от нас, преди Той да пристигне. Когато стигнахме бивака до второто езеро, изпаднахме в ужас. Цялата земя бе покрита с корав кравешки тор, който чакаше почистване. Няколко дни изхвърляхме тор на дървени тарги, докато почистим всичко. Майка ми и аз носехме таргите, а няколко братя копаеха торта, която бе здраво втвърдена на земята.

(Забележка: Обикновено след закриване на лагера в края на месец август там се настаняват краварите за да ползват заслона, кухнята. Целта им е да унищожат и разрушат всичко, което е останало от лагеруването.)

Показа се жълтеникава тревица, която за три дни позеленя. Изворчето "Ръцете, които дават", бе затлачено от пръст. Дълго време го чистих и подреждах. Когато стана кристално чисто си отдахнах край него. Сега Учителят щеше да дойде на чист бивак и чисто изворче. При пристигането ни, на 7 юли, мъгли покриваха цялата местност. Духаше студен вятър и бе неприветливо. Но не следния ден времето коренно се промени и до 10 юли работехме на топло слънце. Никакъв вятър не духаше и небето бе необикновено синьо. Полегнала на полянката до палатката ни, се препичах на топлото слънце, когато изведнъж на лазурното небе се появи голям облак във формата на Учителя с панамената си шапка и бастуна. За лявата ръка го държеше жена, която стоеше една крачка зад него. Смаях се от чудната картина, която така внезапно се бе появила на небето, но разбрах, че Учителят идва и ни известява пристигането си с тази картина. Затичах се до хълма и погледнах надолу. Наистина, Учителят вървеше към първото езеро с група братя и сестри. Възрадвана, извиках групата ни и застанах на височината, запяхме в хор братски песни в привет на Учителя. Радостта ни бе неописуема. Той бавно ни приближи, целунахме

Му ръка и тръгнахме с него към бивака. Бяха построили палатката му на хълма и той се изкачи по високите каменни стъпала към нея. Седнах пред палатката си и закачах да видя къде ще отиде Учителя. Едва оставил дрехата си в палатката, Той тръгна към изворчето. Ликувах при мисълта, че ще го намери кристално чисто и подредено. На 9-ти срещу 10-ти юли имах странен сън. Мъж и жена ми бяха направили операция, като отрязали старата ми глава и поставили нова глава на мястото ѝ, което струва 5000 лева. Като се огледах, видях се със златни къдрици, големи сини очи и розови страни. Старата ми глава, като от мрамор със свършени черти, бе положена на земята. Казаха ми, че тази операция може да се извърши само веднъж.

На другия ден попитах брат Боев /Боян Боев – главен стенограф, ученик на Учителя – авт. бел./ за значението на съня.

“Новата глава е свършения нов човек, а трите нули след петорката означават добрите условия, които ще ти се дават в трите свята: физически, умствен, духовен и Божествен. Ще придобиеш ново съзнание.”

В.К.: Да, тука сега на с. 76 долу: “На 9 срещу 10 имах сън.” Това вие от вашия дневник ли сте го извадили? Весела: Да. Аз на Рила си записвах и сънища и срещи с Учителя. В.К.: Тези тетрадки вие ги пазите, нали? Весела: Да, пазя ги.

77. На Молитвения връх на 12 юли-Петровден

Рано сутринта на 12 юли – Петровден, се отправих към Молитвения връх. На пътеката срещнах Учителя и Му целунах ръка. Небето се зазоряваше в предизгревни краски. Мистично мълчание обгръщаше Молитвения връх, който като кораб стоеше високо над планинските вълни. Долу синееше езерото на Съзерцанието с огромния барелеф от естествена скала, изобразяваща профила на Учителя, издигнат над него. Рупите – спящия гигант – ярко се очертаваха на светлеещия хоризонт. В тържествено съзерцание всички бяхме обърнати на изток и чакахме изгряването на слънцето. Станахме. Запахме химна на светлината. Молитва. Учителят заговори. Прочете Матей 12 глава, 12 стих – “Колко човек е подобър от овцата”.

“Облечете се в дрехата на най-хубавите си мисли и чувства. Сейте семе житно всеки ден.

Задачата ви е – туй, което Бог ви е дал, да го запазите, защото повредите ли малко нещо, много страдате и мъчно го възстановявате.

Роденият от Бога по дух няма противоречия – те му са безпредметни. Роденото от муха е муха. Трябва от Бога да се родим по дух, за да се спасим.

Вие сте минали през етапа на 12-те, сега трябва да минете през 72-та. Вие сте 72-та, които напуснахте Христа.”

В.К.: Да, така. На с. 77, тука на с. 77 има един цитат: “Вие сте минали през етапа на 12-те апостоли, сега трябва да минете през тези 72-ма, вие сте 72-та, която напуснахте Христа. Весела: “Вие сте 72-та, които напуснахте Христа”, това в беседа казва Учителя, в беседа към всички. В.К.: Да. Кое е в самата беседа. Весела: Да, в беседата. Аз съм го записала.

78. Протестанти и ученици

В 11 часа сутринта отидох при палатката на Учителя да му подаря едно стихотворение за именния Му ден. Той стоеше на полянката до палатката и държеше банан в ръце. Като ме видя, разчупи банана на две и ми даде половината, но аз отказах да го взема. “Той е за Вас, Учителю.” Прочетох му стихотворението “Синът на зората”*. /Из стихосбирката “Живият пламък” (неизд.)/ Той внимателно ме изслуша, но аз Му казах: “Съжалявам, че само едно стихотворение Ви нося”, на което Той отговори: “Това, което изглежда малко сега, може да донесе много плод

в бъдеще". Тогава Той ми даде купа с узрели череши и ми говори цял час. Разказах му за живота си. Той се държеше така естествено и непринудено с мен. Шегуваше се, смееше се на някои неща. "Чудни са хората, тревожат се кой ще им обува обувките и връзва връзките на обувките на стари години! В Америка ти се научи да се обличаш, а сега ще се учиш да се храниш. Протестантите слагат фаровете си отвън, а учениците тук носят фаровете си отвътре, както автомобилите и сами си осветяват пътя. Решавай нещата, когато придобиеш пълно вътрешно спокойствие. Интуицията ти осветява пътя. Вярно те ръководи".

В.К.: Сега, на с. 78 сбирката "Пътища към Божественото", сега тази сбирка "Пътища към Божественото" имате ли я, напечатана ли е? Какво се съдържа в нея? Весела: Ами това са всичките ми, голям брой от стихотворенията, които съм писала от 1938 година до днес. В.К.: Те не са печатани? Весела: Не са печатани. Само на машина. В.К.: Да. Весела: "Пътища към Божественото", Учителят един ден ми каза: "Това, което сега пишете е "Пътища към Божественото". Така го нарече Учителя, и аз затова нарекох стихосбирката. Английската стихосбирка нарекох "Woman Eternal" ("Вечната жена"). В.К.: Да. Тя е превод на същите. Весела: Не, тя е съвсем други стихотворения.

79. Вечер край лагерния огън

Вечерта край лагерния огън пях "Нева Санзу" и "Кажи ми ти истината", под акомпанимента на цигулка, изпълнена от брат Гавраил. Запалили голям огън от сухи кленове, събирани от братята през деня, насядали, ние очаквахме Учителя. На хълма на стълбата се появяваше фенерът Му и Учителят бавно слизаше при нас. Песни, стихове и разкази до късно вечерта – незабравими часове на радост и сплотеност. Често, когато Учителят се появеше на стълбата, запявахме "Светъл лъч отгоре слиза".

След песента "Нева Санзу" брат Трифон Кунев казал на една сестра: "Нещо велико и божествено, идващо от изток". Тази мистична песен, изпята в рилската светиня под звездното небе, в присъствието на Учителя, наистина може да пренесе човека в далечен свят на блаженство, за който душата винаги мечтае.

(Забележка: Виж "Изгревът" т. IV, с. 268-269 и т. XVIII, снимка № 43)

80. Духовете са виртуозите, а ти си цигулката

Всяка сутрин излизахме на Молитвения връх на беседа. На 13 юли Учителят говори дълго. Основната мисъл на беседата бе обличането и храненето.

(Забележка: Беседите на Рила от 1938 г. са отпечатани в томчето "Двигатели в живота".)

"Има три стъпки в човешкия живот: Първата стъпка е обличането с най-хубави мисли и постъпки. Втората стъпка е храненето със Словото Божие. Третата стъпка е прилагането – Любовта."

На полянката край палатката Учителят ми каза: **"Духовете са виртуозите, а ти си цигулката."**

(Забележка: Това е постановката на Весела Несторова. Тя беше много медиумична и духовете свиреха на нейната цигулка. Всички около нея опитаха това, но не знаеха на какво се дължи. Сега ще знаят. Тези които са живи и тези, които са отвъд.)

Чрез молитвата влизаш в хармония с тях. Бог се проявява в хармонията. Където е любовта между хората, там Бог се проявява. Молитвата е контакта с реалния свят на ангелите на любовта и мира."

В.К.: На с. 79. Весела: Да. В.К.: Сега, тези цитати са от вашия дневник, нали? Весела: Да. В.К.: Сега, прави ми впечатление, че в изказването на Учителя за вас се дават някакви много малки неща мимоходом, а има действия, причини и

развързка. За мен например, тези неща са ясни, понеже аз съм ги слушал преди 20 години от вас, но за другите нещата не са ясни и трябва да се дадат малко по-подробно. Например, тука се споменава "Духовете са виртуози, а ти си цигулката". Весела: Да. В.К.: Така. Искam да коментирате този случай. Весела: Ами Учителят казва, той говореше много пъти повечето символично, и той си служеше винаги с образи, прости образи от живота, за да направи идеята си конкретна и ясна. И ми каза лично:

"Не си ти виртуоза, един вид, който твориш музика, поезия пишеш, нали, твориш, създаваш, това са духовете, които са виртуозите."

Напредналите души идват, посещават ни, те работят чрез нас, а ние сме инструмента, чрез който те се проявяват, те пишат с нашата ръка, както баща ми писа, завърши стиховете си чрез моята ръка. Така че той обясняваше да не се съблазним, да мислим, че ние сме гениалните творци. В.К.: Или авторите. Весела: Или авторите. Той казва: "Друг пише, вие се подписвате. Те ви оставят да се подпишете, рекох." В.К.: Да, тука вече идеята и въпроса е изяснен.

81. Амунда идва от изток

На другата сутрин след беседата останах сама на Молитвения връх и седнах на камъка, на който седи Учителят в дълбоко съзерцание. Сякаш някой ми проговори вътрешно, така ясно прозвуча приливът на мисли в този момент и веднага започнах да пиша. Обрисова се картина на жрица, която пази свещения огън в храм и целият ѝ живот в няколко прераждания се обрисова с думи. Пишех вдъхновено. Даде си план за една книга: "Пътят на душата", която трябваше да напиша. След обяд отидох при Учителя и Му казах за тази книга, но признах, че не съм добре запозната със закона на кармата. Запитах за значението на името на героинята Амунда, което се даде в плана на книгата. Учителят ми отговори:

"Вие сте готова. Работете, само работете". "А" – в Амунда значи натоварена, "мунд" силата, която освобождава, "да" – влизане в положителното".

Каза ми, че иска да ме учи да пея, не методично, но фигуративно – да рисувам картини с тоновете. Когато ученикът завършва школата, трябва да се научи на образцово пеене. В пеенето много можете да постигнете. Каквото и да пишете, някой го е преживял. Положенията, които човек взема в живота не са реалния човек. Човек е актьор и играе различни роли в различните прераждания. Може да е цар в едно прераждане, но има ли достойнството, което един цар трябва да притежава? Ние трябва да приемаме новото, когато то идва. Вътрешният човек трябва непрестанно да расте. Абсолютната истина не можем да знаем, а само относителната". Учителят ми каза, че съм живяла на изток и нося цвета на източните хора, както и емоциите им.

В.К.: Така. На с. 80 тука споменавате: "Учителят ми каза, че съм живяла на изток, че нося цвета на източните хора, както и косите ми." В какъв смисъл? В едно от вашите прераждания вероятно? Весела: Учителят ми беше казал, че най-много съм се прераждала в Египет и Индия и съм живяла в римските катакомби през първия век. Била съм римлянка, която е приела християнството. И там естествено, ние сме загинали, гонени от Нерон. И иска да каже, че в този живот голяма промяна в моя физически облик няма. Аз имам тъмни коси и малко светла матова кожа и каза, че изглеждам като по-източен тип, отколкото бяла западна, с бяла кожа. Но източните хора са били силно емоционални и аз не съм превъзмогнала своите емоции, че още живея със силните емоции на източните хора. А ние знаем, че силните емоции са творчество, и благодарение на тези емоции човек може да твори поезия и музика. Един сух човек със студени, бездушни емоции не е творец, той няма подтик. Щото емоциите са динамиката, подтиците на ума. Един ум трябва да има, един светъл, силен, бистър ум трябва да има силно сърце. Тогава, когато работят хармонично човек е творец и твори нещо наистина смислено и красиво.

Това искаше да ми каже.

82а. Защо и как започнах да пиша стихове

След почистването на изворчето, не мина много време и започнах да пиша стихове без усилие. Те идваха на групи, най-често свързани с някои идеи от беседите, които Учителят държеше сутрин. Това ми подсказа, че каквото правим с любов отвън, има своето отражение вътре в нас. **С отпушването на задръстеното изворче, нещо в мен се отпуши, с почистването на бивака сме почистили и себе си.** Този беше един от най-ярко проявените закони на живота, които ми се разкри тогава и ми подсказа, че трябва да сме изключително внимателни при всяка наша външна проява, тъй като тя непременно ще има дълбоко отражение вътре в нас.

82б. Сънят за кръста на Христос

През тези дни имах сън, който силно ме разтърси с реалността си – още повече, че го сънувах точно срещу Петровден. Братството се бяха изкачили на един хълм на Витоша, докъдето бяха направили пътека, по която Учителят трябвало да мине с кръст на плещите си. Те щели да го заковат с гвоздеи на този кръст точно както са сторили с Христос. Спуснах се по хълма, като ми казаха това и отидох да го кажа на Учителя. Той нищо не ми отговори, но ме хвана за ръка и ме поведе по съвсем друга пътека нагоре по планината. Пътят беше почти отвесен, но успях с ръце да се хващам за предметите по пътя и да се катеря. Под нас се яви Катя Зяпкова, която извика на Учителя, че тя иска да носи кръста. Аз се обърнах и ѝ отговорих: “Христос носи кръста от любов, а ти само от амбиция ти да си”. Тя се разплака, че ѝ се отказа. Горе по пътеката Христос бе минал вече с кръста и ние го догонвахме. Учителят каза, че Той ще понесе кръста. Силно развълнувана се събудих и още на другия ден разказах съня си на Учителя. Той ме погледна с въпрос в очите, как бих изтълкувала този сън и помълча. После бавно проговори.

“Витоша е един по-висок свят, едно по-високо съзнание. Кръстът означава, че си в противоречие с идеите. Разпятието е старите идеи, за които хората се държат и не приемат новото. Ако новото бе дошло, всички хора щяха да живеят като братя. Те разпънаха Христа да докажат, че техния закон е прав, не Неговия.”

Дълбоко се замислих върху тези думи. Значи много братя и сестри телом присъстваха на беседите и следваха Учителя, но духом не бяха приели идеите му, а напротив, бяха на противоположно становище. А може би това се отнасяше само до делата им, че те изповядваха едно, а вършеха друг. Нямаше единство в разбиранията и проявите. Спомних си, че веднъж бях попитала Учителя: “Това ли братството?”, на което Той ми бе отговорил: **“Които са в братството, са променили живота си”**. Значи, да си в братството, е да приемеш една идея и да я живееш непрестанно. Това ми стана напълно ясно, защото Учителят вече ми бе казал, че Бог се проявява, само когато мисълта подбужда съответното чувство и желание за проява, която се извършва, не остава само като желание. Ето това единство още липсваше на много хора, които одобряваха идеите и ги говореха като свое убеждение, но неподкрепено от дела, от самия им живот. За това жадуваше Учителят и това най-много Го радваше, когато го забележи у някого. А в мен сърцето непрестанно туптеше от желание да направя нещо за другите, което да изрази любовта ми към Учителя, защото ги гледах като Негови деца, над които Той бди и се грижи непрестанно. Колко ли е страдал Учителят от нашето несъвършенство и грешки! Този сън ми разкри горчивата истина за хората, от които беше обкръжен, но защо именно бе така. Не може ли Той да се ограда с готови за приложение души и да работи с тях?

83. Най-твърдите камъни заиграха Паневритмия

Много по-късно Учителят ми разкри истината по този въпрос, който много време ме бе вълнувал.

“Аз опитвам силата на Божественото върху мъртвото. Ако то оживее, това е силата на Божественото. Тя всичко може. Тук съм събрал най-твърдите камъни. Ако накараме тях да заиграят Паневритмията, навсякъде другаде ще бъде полесно.

” Когато ми говореше тези думи, пред очите ми минаваха нехармоничните фигури на много хора в кръга на Паневритмията, техните остри и груби движения, тежка походка и всичко нехармонично. Но все пак тези хора играеха Паневритмията редовно, упорито и с желание. У тях имаше копнеж за здраве и красота, а това бе достатъчно на Учителя, за да ги учи. С неописуема любов и търпение Той непрестанно поправяше, подобряваше качеството на живота ни и ни даваше неспирен образец как да живеем и как да се проявяваме. Дълготърпението Му бе образцово. Той казваше: “Един лош човек е зелена, кисела, стипчива круша, но тя ще узрее и ще стане сладка.”

В.К.: Да. Този цитат на с. 81 долу: “Аз опитвах силата на Божественото върху мъртвите.” Весела: Да. Един ден Учителят беше при лимоните. На площадката пред салона. Единият лимон беше изсъхнал и просто нямаше живот в него. Но гледам, Учителят отиде и видя някакви пъпчици, една-две пъпчици и каза: “Аз опитвам силата на Божественото върху мъртвото”. А едно мъртво растение Учителят го съживява, един умрял духовно човек, мъртъв духовно човек, той опитва силата на Божествената любов, когато отправи любовта си към него и види ще се раздвижи ли нещо в неговото съзнание, ще прогледне ли този човек, ще се пробуди ли. И затова казва: “Проба за мен на силата на Божественото е мъртвото, което оживява.” В.К.: Да, сега вече е ясно. Весела: Да.

84. Учителят живя при най-лошите условия

Учителят не гледаше на никого и на нищо в неговата моментна проява, а виждаше целия процес – миналото с настоящия резултат и бъдещето – подобреното състояние. Божествен диригент, лечител и скулптор бе Той и непрестанно се възхищавах от всяка Негова съвършена проява. Попитах Го веднъж: “Учителю, кога ще можем и ние да се проявяваме като Вас?” А Той мило ме погледна и отговори “Вие виждате дървото с плодовете”. Значи и нашето дърво на живота ще върже своите плодове някой ден и ние ще проявим Божественото в нас в съвършенство. Учителят избра най-лошите условия на земята и ги превърна в рай – в състояние на нестихващ стремеж към съвършенството на Божествената любов. Когато започнаха бомбардировките, Той отиваше в село Симеоново пеша в някакво **дамче** – едва имаше място в него за сядане на три-четири човека, или пък отиваше с двама-трима ученика над горичката горе.

(**Забележка:** дам - по онова време българите живеят в кирпичени къщи покрити с каменни плочи, а долу под тях са живеели животните, обикновено кравите. Това място се е наричало “дам”.)

Живееше при почти примитивни условия – без вода, без сервизни помещения и мебели, дори гардероб нямаше. Съдовете му седяха на стъпалата на солариума. Но съживяваше изсъхнали и или замръзнали лимони и растения, съживяваше замръзнали от безлюбие сърца и умове, действаше непрестанно с безграничната Божия Любов и сила, която възкресява, възраства и претворява всичко. Ние отивахме при Него смазани, убити от злото на хората, вързани с дебели въжета – полумъртви затворници, а той с магическата сила ни развързваше, съживяваше, лекуваше дълбоките ни рани и ни правеше истински човеци. Това, което Той правеше, носеше всички белези на безсмъртието и вечността.

В.К.: На с. 82: "Когато започнаха бомбардировките той отиваше в Симеоново и отсядаше в някакво дамче." Весела: Да. В.К.: Да. Какво е това дамче? Весела: Дамчето е една дървена колибка, в която са слагани животни сигурно, кози и така. В.К.: И това къде е точно? Весела: Ами като отидеш в селото, малко така нагоре отиваше от селото и имаше тази дървена колибка, в която имаше две пейчици и там сядаха с Учителя, той седеше там много често и сядаха там някои братя и сестри. И когато аз бях в Симеоново учителка през 1944 г. на 10 януари при голямата бомбардировка и реших да се преместя в Симеоново да взема стая, за да бъда близо, ако Учителя идва, да съм близо. Взех стая, пренесох много храна от колежа, продавах кашкавал и консерви. Отидох в дамчето, Учителят го нямаше и аз започнах да плача, защото няма кого да попитам къде е Учителят и бях съвсем сама. И в това време пристигна един брат Йордан. В.К.: За когото после ще говорим. Весела: И той после ме заведе в Мърчаево. В.К.: Да. Така. Тези цитати са от...? Весела: От Учителя. В.К.: Вие сте ги записали във вашата тетрадка. Тука долу пише, долу: "Тези са някои от ценните мисли, изказани от Учителя на 17 юли 1938 г. в 5 ч. сутринта на Молитвения връх." Това вие сте ги записали от вашата тетрадка? Весела: Да. В.К.: Която я имате и я пазите. Весела: Да. В.К.: Така. Тука е споменато и 20 юли 1938 година. Весела: Да. В.К.: Понеже се говори за нея. Тази тетрадка имате ли я, пазите ли я, защото тука Учителя прави обзор на вашия живот. Весела: Да. В.К.: Пазите я? Весела: Ами аз оттам съм извадила тези работи, аз не мога да ги помня.

85. "Опишете каквото сте видели и преживели"

Днес е съборен салонът и стаичката му, както и малката приемна долу, но това нищо не означава (1972 г.). Той изгради нерушими салони, слънчеви просторни в душите ни, където възцарен на слънчевия си трон, Той непрестанно ни учи, непрестанно ни обновява и насърчава да се стремим неуморно към Божественото съвършенство, което Той изяви на земята чрез личността и живота си. Стъпканата цветна и плодна градина на Изгрева Той пренесе още приживе в сърцата ни, където е вечна пролет и вечно зреят и ще зреят плодовете на посятите там семена на доброто. Той спокойно и радостно може да посещава незримите от човешко око градини, които е изработил в нас, в които всяко цъфнало цветче най-напред праща Нему уханието си и всеки узрял плод пада най-напред пред Неговите святи нозе. За какво му са тогава земните градини, където най-слабата слана убива ароматния нежен цвят и червеят изяжда най-сладкия плод? Нима не песнопоят душите ни чудните небесни мелодии, които изля пред нас, свалени от най-висшите светове, за да ни развесели и повдигне? Те, като небесен птичи хор, ще Му пеят тези песни през вечността – и кой може да заглуши тази нестихваща хармония, с която ни изпълни? И камъните проляха кристални води и запяха песента на живота в планини и долини. Навсякъде Той отвори пътя на изворите и ги постла с бял мрамор. Навсякъде, където мина, остави незаличимите си следи на възвишен и съвършен живот, какъвто нашата планета не познава. Ако Христос изяви Бога в три години, Учителят Го изяви петнадесет пъти по-дълго в земно време, а безкрайно дълго в небесно време, защото вечно ще живее на тази планета, и когато тя се прибере в първоначалния си дом, ще поднесе всичко на Твореца като узрял плод пред нозете му, защото Синът Му е възрастил всичко, което Отец първоначално е посял на земята. Кой може да опише безсмъртния образ на Учителя? Хилядолетията ще Го славят, още е много рано да говорим за Него. И ако съм се осмелила да напиша тези редове за Него, то е защото дълбоко чувствам, че Той съизволява в това. Нали ми каза сам: "Опишете, каквото сте видели и преживели."

86. Беседа на Молитвения връх на Рила

Край изворчето, седнали около Учителя, слушахме често Словото Му. Той винаги превръщаше всичко наоколо ни в предметно учение. "Бъдете постоянни като камъка, подвижни като водата, услужливи като вятъра, и благотворни като слънцето."

В беседата същия ден каза:

"Езикът трябва да е твърд като камъка, подвижен като водата, услужлив като вятъра и благотворен като светлината. Четири струи трябва да излизат от езика. Сега всички усилия на невидимия свят са да поправят човешкото сърце. Доброто е дошло в света, да се бори със злото. Да си добър е, да се бориш със злото. Турете доброто във вас на фронта и му помагайте. Тъй ще сте добри. По количество злото и доброто не са равни. Против един добър се опълчват хиляда зли души. Но силата на един добър е равна на хилядата и понеже доброто е умно, първо срещне първите петстотин и ги бие – дели ги и ги бие. Ако имате на страната си един ангел, силата му е равна на 150 000 лоши души. Една добра постъпка прави хиляда лоши на пух и прах. Всяка мисъл е посланик от Бога, зад нея е великият свят, който никога не сте виждали и ако го видехте, никога не бихте се върнали. Не търсете единичната любов, в нея идат всичките страдания. Да любиш едно е да определяш и търсиш страданието. Езикът ви да е като кристалната вода, най-чистия въздух и най-хубавата светлина."

Тези са някои от силните мисли, изказани от Учителя на 17 юли 1938 г., в 5 часа сутринта на Молитвения връх.

(Забележка: Беседите на Учителя на Рила от 12 юли до 21 август 1938 г. са публикувани в томчето "Двигатели в живота". София, 1938.)

Но на 20 юли ми се случи нещо, което ще помня с радост и благодарност през целия си живот. Бе хубав слънчев ден и към 10 часа сутринта отидох при Учителя за разговор и Го намерих сам в много добро настроение.

Когато се изкачихме сутринта на Молитвения връх за беседа, пред очите ни се откри съвсем необикновена гледка. Сякаш бяхме на самолет над море от пухкави бели облаци. Величествена бе гледката при появяването на слънцето. Бялото море постепенно порозовя и се раздвижи. Пухкави, розови облачета тръгнаха към нас, сякаш искаха да се приютят при нозете на Учителя и да слушат Словото Му. Пред силата на изгрялото слънце издигащите се облаци постепенно започнаха да се топят и изчезват. Всеки ден природата се украсяваше с различни картини, демонстрираше великото си разнообразие и безпределна красота.

87. Ако влезеш в брака ще намериш идоли

Седнах край Учителя и Той започна да ми говори. Цяла се бях превърнала в слух, защото чувствах, че тази среща е кардинална – нещо много съществено предстоеше да чуя. Интимният тон и израз на очите Му ми вдъхнаха това състояние. В този разговор Учителят сякаш правеше обзор на живота ми. Стопих се като малките пухкави облачета през нозете Му и полетях към висините с крилата на Словото Му. От този ден мога да кажа, че нещата ми станаха ясни и поех с пълна увереност пътя, който вече бях избрала като най-верен и прав за извеждането ми от идейния лабиринт и безизходица, в която бях изпаднала. Учителят виждаше дълбоката жажда за истината в душата ми и откликваше на нея с готовност и любов.

Докато седяхме под топлото слънце, небето се забули с лека мъгла, която постепенно се сгъсти и заръмя ситен дъжд. Учителят ме покани в палатката си, където продължихме разговора. "Дъждът показва, че семето, което сега посяваш в себе си, ще поникне." Тези думи ме зарадваха. Те подсказваха успех в пътя, който бях поела.

“Ти нали каза, че като жрица /Забележка. Жрицата е Амунда – авт. бел./ си напуснала храма в древни времена, където са се кланяли на каменни и златни образи. Защо напусна този храм тогава? За живата идея. Но ако сега влезеш в брака и намериш в него идоли – съпруг, деца, които не те обичат, ще се намериш в същото старо положение, когато си била в храма сред идолите. Трябва да напуснем старото, заради живото ново в живота. Мъжът трябва да те обича заради Бога в теб – да обича Бога, да направи жертва за Бога в теб. А любовта на този брат край теб, е любов на вземане. Това е лесно, но жертва е нужна. Тези, които живеят и не прилагат новите идеи, не са в Братството. Белите братя работят добре. Задачата ти е да прилагаш в мълчание, това е всичко. Духът на Бялото братство ще управлява в новите страни. За две хиляди години мъжкият елемент ще организира света и управлява. Някои са избрани за борба, така че ще има война. **Комунизмът е религия, защото има мъченици. Християнският комунизъм ще управлява света.** Трябва да организираш своите чувства, своя емоционален живот и да даваш всекиму еднакво от тях. Твоите чувства са били подтиснати в миналото време. Това е едно богатство, което трябва правилно да се контролира. Ти имаш правата мисъл и тя ще ти помага. Нали е казано: “Ще познаете истината и тя ще ви направи свободни”.

В.К.: Да, добре. На с. 86 също тези цитати са сега от вашата тетрадка, така ли? Весела: Да. В.К.: Защото тука има един цитат: “Комунизмът е религия, защото има мъченици.” Весела: Да. В.К.: **“Истинският комунизъм ще управлява в света”**. Весела: Да. Това съм извадила от тетрадка.

88. Да се довърши поемата на баща ми

Ти си наследила вътрешния огън на баща си. Твоят баща не е имал добри условия на земята, затова е отишъл да работи в духовния свят. Той не е довършил своята поема, а е оставил ти да я довършиш.

(Забележка: Тази поема бе довършена, но не ми я предадох. Тя трябваше да бъде включена в този том на “Изгрева”.)

Той ще се зарадва, когато я довършиш. Прочети ми стиховете му в София. Той чрез теб ще свърши работата си, а сега той работи далеч в духовния свят, но често е с вас. Когато помислите за него, той е с вас.

Когато видиш нещо лошо в някого, ако го критикуваш, поемаш отговорност да го изправиш. Ако го поведеш по правия път, той ще ти е благодарен, но ако криво го напътиш, той ще те бие след това и ти ще страдаш. Всичкото зло ще падне на твоята глава.

В.К.: Да, така. Тука споменавате за вашия баща и за неговото творчество, и че песните на баща ви преминават в “Песента на Амунда”. Едната е първа част, а другата е втора част. Нещо по-подробно да кажете? Весела: Когато бях в 1938 година на Рила, един път след беседа аз седнах на камъка, където сядат Учителят и говори, бях самичка и изведнъж ми се внуши така, да напиша една книга и ми се даде план на книгата. Аз попитах какво да е името на героинята, те казаха Амунда. И аз записах. Направих в тетрадката си, написах един план, отидох при Учителя и му казах, че са ми дали идея за книга. Но Учителю, казвам, как ще пиша книга, аз не познавам законите на кармата още. Той каза: “Вие сте готова, седнете и пишете.” И тогава аз мислех, че ще пиша книга, като се върнах от Рила, седнах една вечер и започнах да пиша “Песента на Амунда” в стихове. Стиховете идваха без усилие и се диктуваха направо и сутринта още 2-3 часа, цялата, 112 четиристишия беше готова. Това стихотворение е пътят на душата през нейните прераждания - “Песента на Амунда”. Аз я прочетох на Учителя и той я одобри. В.К.: Какво значи Амунда? Весела: Учителят попитах, какво е името, той каза: “А” – това е една душа, която идва натоварена с някаква мисия. “Мун” – е силата, която освобождава душата и “да” – влизане в положителното. В.К.: Да. Ето виждате

ли колко много работи сега ми разказвате. А за оня, който чете, за него ще бъде непонятно. При мен е що-годе понятно, щото аз съм ви слушал.

89. Седмият дом в хороскопа

Една жена се оженила за един мъж, но била недоволна от него, та го напуснала. Но той хитро се дегизирал и се явил пред нея като млад мъж, когото тя харесала и се влюбила в него. Невидимите агенти ни изпращат уроци, но често те считат, че човек е още в бебешкия стадий, когато се учи да ходи, та затова му изпращат уроци, но това е нещо от миналото, съвсем не е важно. Когато детето е пораснало, то няма нужда от тези уроци, то е вече самостоятелно, но те все още го третират както преди. Трябва да се научим да различаваме и разпознаваме хората и нещата, които идват в живота ни. Веднъж видяла диаманта, ще предпочетеш ли кехлибара?" Той ми показва жълтите копчета на ризата си от кехлибар.

"В хороскопа, ако седмия ти дом е наранен, мини транзит през него.

(**Забележка:** Седмият дом е дом на женитбата и семейството. А при Весела в този дом са Марс и Сатурн в съвпад в знака Овен. Това е особено неблагоприятно съчетание. Затова и се казва да мине транзит т.е. да не се омъжва.)

За някои е добре да останат в него. Премини в следния. Ако десетия ти е наранен, мини в единадесетия, дванадесетия. Но сега мини в първия – там е Юпитер – обществена служба. В хороскопа има три хороскопа: четири дома на миналото, четири на настоящето и четири на бъдещето. Ако знаеш настоящето, ще знаеш и бъдещето. Влизането във Водолея е равномерно даване – леене. Земята претърпява революции, само когато вътре стане голямо натрупване и за да не се пръсне тя изригва чрез вулканите, но това не е нормалният ѝ начин, а необикновения.

Електричеството има два полюса – положителен и отрицателен. Ние познаваме сега само отрицателния – отрицателната страна на слънцето е обърната към нас сега.

В.К.: Сега, тука на с. 87 вие споменавате, че в хороскопа ви има три хороскопа – четири на миналото, четири на настоящето и четири на бъдещето. Вие сега имате ли ги записани тия неща? Казахте в някаква тетрадка. Весела: В някаква тетрадка бях срещнала, че съм отбелязала по четири дома за настоящето, четири за миналото и четири за бъдещето. Но трябва, не ги знам, не ги помня тези работи подробно.

В.К.: На тази страница и на следващата има разбор на хороскопа, тоест, той е правен от Учителя този разбор, така ли? Разбор, това са тези разкази и разсъждения, той е вероятно от Учителя. Весела: Разбира се, това е в разговор, частен разговор ми е казал. Каза: "Направи живота прост и плодотворен, доколкото ти е възможно."

90. Нараненият Нептун в хороскопа изсмуква жизнените сили на човека

Добре, че си ходила в Америка. Американците са искрени и чистосърдечни. Има много да се учи човек от тях. Сега сме във век на топене. Старото се стопява и много хора вече приемат новото. Един мъж трябва да обича всички жени, а не да отделя една и да я нарича по-добра от другите. Не е ли и тя съставена от същите елементи и няма ли същия произход като другите? Забранено е всякакво изключване.

Научи се на правилна обхода към всички. Всяко нещо, което ти създава вътрешно раздвоение, не е свършено. Ако нещо подтиска и ограничава сърцето ти, то ще се развие в по-нататъшни противоречия и мъчнотии. А защо да си създаваш излишни тревоги в живота? Направи живота прост и плодотворен,

доколкото ти е възможно. Кое е по-добро, да учиш стотици деца или да служиш и се жертваш за четири-пет пиячи на вино? Да им сервираш вино и да викат "Вивала"! Бих сложил малко газ във виното им, да им се развалят стомасите, за да спрат да пият, вместо да им сервирам вино. Внимавай с лостовете! Не вдигай големи тежести, да не ги счупиш. Знай кога и къде да ги използваш, особено лоста на любовта. Когато хората се женят, мъжът дава на жената червени, сини и жълти цветя, но те са мъртви. В замяна на това той иска от нея любовта и вярата ѝ. Вместо това той трябва да ѝ дава живи цветя в саксии – живи чувства и живот, а да не дава мъртво за живо. Ти обичаш Библията, защото тя ти дава нещо. Можеш ли да обичаш букваря по същия начин? Ами ако в брака започнеш да учиш буквите отново, каква полза ще имаш от него?

Нараненият Нептун в хороскопа е като красивите цветя, които се затварят и изсмукват живота на насекомите. Внимавай, когато спреш да пиеш мед от такова цвете, да не останеш в него и умреш. Бъди винаги будна!"

91. На разговор и обяд в палатката на Учителя

Попитах Учителя за мъглата, която се превърна в дъжд, дали е съзнателен процес. Той отговори: "Да, при положителното и отрицателното електричество – когато земята и небето са положителни, няма движение и мъглата стои по средата. Небето, като стане положително, а земята отрицателна, облаците отиват горе и стават на дъжд, който пада."

Разговорът ни продължи цели три часа. Към един часа една сестра донесе обяда на Учителя на табла, тъй като валеше и нямаше обща трапеза. Той ми подаде една чиния, в която ми сипа от супата си, а след това и от зеления боб, който ядох с чаена лъжичка, понеже нямаше втори прибор. Учителят каза, че зеленият боб е хубаво ядене. Чувствах се щастлива, че обядвам от храната на Учителя, но Той така ме бе нахранил духовно преди това, та физическият обяд бе като резултат на всичко. Той ядеше бавно и красиво. Радвах се на вида Му – седнал на плетения си стол като патриарх, всяко действие в Него бе внушително, смислено и изящно. Седях на столчето срещу него и ядах също така бавно храната, която ми даде с такава любов! Дъждът все още леко ръмеше върху палатката, а мен ми се искаше да остана там завинаги при Него, така добре се чувствах в присъствието Му. Когато се нахранихме, Той продължи да ми говори, след което взе шлифера си и ми го държа да го облека. Като го облякох, Той го закопча, сложи съдовете на таблата и ме помоли да я занеса долу, в палатката на стенографките до края на стълбата. Сърдечно Му благодарих за обяда и за всичко, и бавно слязох по каменната стълба. Стенографките учудено ме изгледаха, защото бях облечена с шлифера на Учителя, но нищо не ми казаха. Отправих се към палатката ни, а след мен се затича брат Кирчо и ме замоли да му дам да отнесе шлифера на Учителя, което сторих. Прибрах се в палатката с пълно сърце и започнах да записвам всичко, което можех да си спомня от дългия ми разговор с Учителя. Мислих дълго върху жеста на храненето и обличането и колко неща разбрах тогава! Бог ме облече и нахрани за вечността. **Той ме предпази от посегателството на тъмните духове, които непрестанно ме атакуваха, за което вечно ще Му благодаря.** Ето, вече съм на 62 години, а този разговор се извърши в двадесет и деветата ми година – точно преди 33 години – и виждам как това, което ми говори Учителят се изпълни, за да мога да го кажа на всички, които жадуват да се докоснат до Учителя, както някога ние се докоснахме до Него. Преди да ме изпрати, Той завърши с думите: "Пейте, винаги пейте, това ви спасява от много положения в живота."

(Забележка: Весела е родена на 22 декември 1909 г. На 29 години е 1938 г., а 33 години след това е 1971 г., когато описва това.)

"В.К.: А тука на с. 89 вие споменавате долу: "Ето вече съм на 62 години. Весела: Да. В.К.: А този разговор се извърши през 29-та ми година, 1939г. точно

преди 33 години. Весела: А! В.К.: А сега е $33+1938$ г.=1971 г., да. Весела: Тогава съм писала. В.К.: Вие ще работите с това число 33. Весела: "33 ми каза Учителят, е много важна възраст." Много важна. В.К.: И тука вижте, колко е важно това съвпадение $1938+33=1971$ г., а това е годината когато през месец юни бяхме на хижа "7-те рилски езера" и 10 дена вие ми разказвахте случки от живота на Учителя и срещите си с него, и аз ви накарах да ги опишете. Весела: Учителят ми каза: "Вие сте терциално построена." В.К.: Какво значи терциално построена? Весела: Ами това е равнобедрения триъгълник: ум, сърце и воля са хармонични в равнобедрения триъгълник. В равностранныя триъгълник. И терцата е най-хармоничния интервал в музиката, с което искаше да покаже, че съм под нейно въздействие.

В.К.: Така, значи ние бяхме стигнали докъде? Весела: Терциално построена. В.К.: Да, терциално построена. Какво означаваше това? Весела: Учителят ми беше казал в Мърчаево, че съм терциално построена, което означава един равностраниен триъгълник, а умът, сърцето и волята са хармонизирани и работят хармонично. А терцата в музиката е най-хармоничния интервал.

Учителят е държал цяла беседа за терцата и това е, казва, най-благозвучния, приятния интервал. Там има два проявени тона, и един потенциален – **до** и **ми** са проявени, а **ре** е потенциал. Значи, **ре** кредитира терцата. А един потенциал е много приятно, защото, казва, има квартово построени, с два потенциала, квинтово построени, с три потенциала, те се лутат, по-сложен е животът, не намират единството и разрешението моментално. Докато имаш в един триъгълник само един потенциал – терцата, значи може да слезеш по двете ребра на триъгълника. В квадрата и в петоъгълника имаш няколко страни, животът е по-сложен. А за щастие аз съм построена просто и музикално. В.К.: Просто и музикално. Да, добре.

92. Музиката на вътрешния близък

Наближи времето да напусна Рила. Отидох сама на разходка до езерото "Вътрешния близък". Следобедът бе тих и слънчев. Останах дълго сама на високия зелен бряг на изумруденото дълбоко езеро, в което се отразяваха многоцветните скали на отсрещния стръмен бряг и белите преспи във форма на молитвени ръце. Тишината бе дълбока, когато вслушана в нея, дочух пеене. Някакъв висок тенор пееше възходяща мелодия, следван от множество гласове. Пеенето продължи няколко минути и заглъхна. Приличаше на мистична мантра в древен храм и събуди дълбоки, непознати чувства в мен. Станах и бавно се запътих към лагера. Какво бе това пеене? Откъде дойде и накъде отиде? Сякаш слизаше от високия езерен връх и леко падащите води от Шестото езеро, които, като разплетени сребристи коси се спускаха по стръмния скалист склон. "Това е природна музика", ми каза Учителят, когато Му разказах каква съм чула.

93. Паневритмия на Бъбрека

Направихме дълга екскурзия с Учителя до всичките езера, след като бяхме играли Паневритмията край петото езеро "Бъбрека". Бях опиянена от красотата на шестото езеро "Сърцето", с тъмносиния си цвят и спокойствие, което никъде не се чувства така силно. Езерото е много дълбоко и има чудно красива форма на сърце. От езерния връх видяхме цялата великолепна панорама на свързаните едно с друго седем езера, като седемструнна арфа на природата. Рила е духовен център, свързан с Хималаите и Алпите. Високите вибрации на планината спомагат духовното развитие на българина и един ден тя ще играе голяма духовна роля за цялото човечество. На широката просторна поляна край "Бъбрека" Учителят каза, че тук ще кацат самолетите на хора от целия свят. Рила е мистичен храм за нас, осветен от Учителя, Който прекара много лета с нас край чудните седем езера и откъдето

изпълни земята с Божественото Слово на Новия Век, в който ще се въплътят идеите Му. Рила обогати душите ни и стана светиня за нас, защото е неразделно свързана с живота и делото на Учителя.

94. Как се създават приятели в невидимия свят

Настъпи 24 юли – денят, в който трябваше да напусна Рила. Цялата сутрин бях при Учителя, който ни говори дълго след Паневритмията.

“Светът е създаден с много мъчности. Безброй са пострадали, за да създадат това красиво място – жертвали са се за доброто. Ако не сме щастливи, погрешката е вътре в нас. Лично щастие няма по пътя, по който се търси. Щастие то седи в това: да знаеш цената на въздуха, храната, земята и да ги употребяваш. **Не може да ви обичат хората, защото нищо не сте направили за тях.** Една книга се обича за съдържанието ѝ. Ние трябва да държим, каквото Бог е написал в нашето сърце, ум, душа – за това ще ни обичат. Камъкът е проста книга, в която тепърва ще се пише. Планината не търпи лоши мисли и желания. Тук атмосферата е чувствителна, престъплението ще си намери беля на главата. **Човек не трябва да напуска земята преждевременно, преди да свърши работата си.** Ако сега учите добре, ще минете. Бъдещето ви щастие сега се гради. Вашият живот е уреден. Баща ви оставил наследство, не знаете за това десет години и случайно откривате наследството. Бог ви е осигурил, а вие трябва да учите, а не да се осигурявате. При всякакви условия да ви е приятно, че живеете на земята. Най-лошият живот е по-добър от смъртта. Но животът има утайки, които ще се изцедят. Божествената искра сте вие. Истината е Божествения зародиш. Да се събуди Божественото в нас и да го оценяваме. Обръщайте внимание на хубавото във вас, туй, което ви хвали и критикува. **Каквото направим на земята и горе на небето да става, та да си образувате приятели в невидимия свят.** Тежкия земен живот казва, че нямаме горе приятели. Ние ги имаме сега, само учете се добре. Като се върнете, благодарете за този ден – сега и в бъдеще.”

В.К.: На с. 91 “Светът е създаден с много мъчности” Така. Весела: Да. В.К.: Тези записки са във вашата тетрадка, в разговор с Учителя. Весела: Да, в разговор.

95. Довърших поемата на баща ми

Целунах ръката на Учителя и горещо Му благодарих за безценното богатство, което ми даде на Рила. Окрилена, но тъжна при раздялата, се спуснах в Сапарева баня, придружена от брат Крум Въжаров, който бе най-големия планинар и помощник при всичките ни лагерувания в планината.

В дневника ми пише: “Неописуем мир и нежност изпълнят сърцето ми. Чувствам непрестанно присъствието на Учителя. Сънувам само, че работя с Учителя и Той се стреми да ми покаже как се работи с любов.”

Поемата на баща ми “Химнът на мирозидането” бе останала недовършена на 25 октомври 1922 година, когато той напусна земята. Тя трябваше да завърши с пет върха, от които той бе написал стиховете за Голгота и Олимп. Седнах да довърша работата му и до 9 август написах последните три стихотворения – “Синай”, “Арарат” и “Тавор”.

96. Чела ли сте нещо от Сведенборг?

При първата ми среща с Учителя на Рила, Той ме бе попитал дали съм чела Сведенборг. (**Забележка:** Тази история е разказана в “Изгревът” т. IX, с. 305-306. Ще бъде разказана по-подробно от мен.)

Отговорих Му, че не ми е известен, но сега имах възможност да намеря и прочета нещо за него. В Националната ни библиотека намерих единствена книга

от него на английски: "Ангелска мъдрост относно Божествената Любов и Мъдрост". Ходех всеки ден да я чета. Този велик мистик ми изясни много неща и започнах по-ясно да разбирам беседите на Учителя. Мистичната идея за съответствията, която той разкри, свързва вселената с всички невидими минове в едно цяло – проявата на Божията Любов и Мъдрост, отразена както в невидимите, така и във видимите светове. Този верен "слуга на Христа", както се нарича той сам, е разкрил истините за духовните полета по прост и убедителен начин – като негов собствен опит. Единственото, което малко смущава съвременният читател е, че се повтаря и дава понякога излишни детайли. Описва всичко с научна системност, която импонира на критичния днешен ум и убеждава. Като Йоан Предтеча, Сведенборг даде предвкусие на света за Онзи, Който щеше да дойде след него. Той правеше "прави" пътеките за Светия Син на Мира, Утешителят на страдалното човечество. С вдъхновението и прозрението на Свети Йоан, Сведенборг описва мирозданието и хвърля обилна светлина в съзнанието на западния свят за вечните истини. Обаче, Сведенборг е само един духовен художник, верен описател на преживяното. Безлично и абстрактно разкрива картините на невидимите минове и прочиства пътя на Светия Дух, Който щеше да прекара света през огненото кръщение на XX век – векът на последната кармична разплата на човечеството, векът, който ще доведе света до вратите на рая.

В.К.: На с. 92, на следващата страница. Весела: Личен разговор. Той ни говори след Паневритмията на 24 юли, денят, в който трябваше да напусна Рила. Това е. В тетрадката съм писала какво ми каза тогава. Преди да си замина. Дадено от Учителя на група. В.К.: Когато вече си заминават. Весела: Не. Когато аз лично напускам. В.К.: Да. Весела: А те остават. В.К.: Да. Искам да ми разкажете този случай със Сведенборг. Вие сте ми разказвали веднъж как Учителят на Рила ви попитал: "Чели ли сте Сведенборг?" Весела: Да. В.К.: За което вие вече получавате един подтик и слизате. Весела: Да. В.К.: Разкажете изобщо. Весела: Още в 1938 г. като отидох и видях Учителя, той ме попита: "Чели ли сте Сведенборг?" Аз казах: Само името съм чувала, но нищо не съм чела от него. Учителят не ми обясни нищо и аз, когато слязох от Рила почнах да търся превод от Сведенборг. В.К.: А вие бяхте 1938 г. на Рила? Той там ви го каза. Весела: Там ми го каза. Потърсих и не намерих нищо, но в Народната библиотека намерих една английска книга "Ангелска мъдрост относно Божествената любов и Мъдрост" от Емануил Сведенборг, който се подписва "слуга на Христос". И аз прочетох книгата, но понеже нямах право да я изнасям, взех си в една тетрадка бележки и имам тази тетрадка със всички бележки от тази книга и открих, че това са основни понятия за Бога, за съществуването на битието, за ангелските минове. Това беше един прекрасен увод към изяснението Учението на Учителя. И съм много благодарна. Впоследствие аз писах на фондацията в Ню Йорк, едно дълго писмо за Учителя, цяло есе. И Учителят ми даде портрет по мое искане и им го изпратих. И брат Фархи, наш брат, който беше заминал за Ню Йорк, намерил това писмо от фондацията с портрета на Учителя и го отпечата в едно огромно окултно списание с голям тираж на първата страница, в курсив. Цялото есе в горния десен ъгъл с портрета на Учителя. И брат Фархи изпрати тази страница и Учителят радостно ме извика от вкъщи и ми я показа. И каза: Е, ще кажат поне, че "добър човек е този".

В.К.: Сега вие ми разказахте една друга редакция. (**Забележка:** Виж "Изгревът" т. V, с. 464-465. "Американците и добрият човек") Разказахте ми подробно, нали, как сте имали голямо вдъхновение, когато сте я писали на английски, как е изпратена и как съвсем случайно "в кавички" е излезнала. Вие, когато сте получили тука вестника, сте тръгнали, тичайки, размахвайки, казвате на Учителя: "Учителю, ние победихме Америка!" Така сте ми го разказали. И когато Учителят е прегледал какво е написано на английски, той знае английски, като погледнал снимката и казал: "Е, рекох като прочетат статията и като видят снимката ще кажат "Е, един добър човек". Тоест, дотам ще стигнат американците във възприятието на идеите на Учителя. Весела: Не, Учителят, аз занесох тази страница,

която брат Фархи ми отрязва и ми я прати. Отидох и почуках на вратичката горе. Учителят излезе и каза: "Учителю, ето вашият портрет и статията е напечатана в Сведенборговата фондация. Учителю, казах, направете така да печатат вашите беседи на английски в тази фондация." Той каза: "Това ще бъде като клин в тяхната работа и е неудобно те да печатат Словото". Аз бях много радостна и той се зарадва също много. В.К.: Сега, по-нататък вие превеждали ли сте нещо на Сведенборг и печатано ли е нещо? Весела: Аз преведох нещо в списание "Житно зърно", в братството имам един малък превод от Сведенборг. В.К.: На друго място не е печатано? Весела: Не съм печатала. (**Забележка:** Това ми е разказвано през 1971 г. На Рила, а този разговор е записан след 18 години в 1989 г. Верен е разговора от 1971 г.)

97. Социалната буря от 45 години

"Този век ще донесе една социална буря, която ще продължи четиридесет и пет години, но ако хората не се вразумят, тя ще продължи по-дълго", казва Учителят в 1921 година. "Човешката ценностна система ще претърпи коренно преобразование. Както е построена днешната цивилизация на неустойчиви основи, тя не може да устои на мощната социална буря, която ще я разклати из дъно. Новата култура на Духа иде да постави в основата на човешкия живот вечните и неизменни Божествени принципи, които никакви сътресения не биха могли да разклатят."

Днес ще стане явно на света това, което е било скрито от него през вековете. Но откриването на истината подразбира големи размествания на пластове в човешкото съзнание. Пътят към свободата е покрит с жертви и тежки изпитания. Социалната буря е резултат на мощното действие на Духа, Който иска да освободи човечеството от вековното му духовно робство на лъжата и насилието. Цялата човешка история е пропита от духа на насилието и измамата. (**Забележка:** За социалната буря виж "Изгревът" т. II, с. 38-39 и т. III, с. 309-310.)

Днес и най-дивите племена се борят за свобода, защото всичко е движено от Мощния Всемирен Дух в проявление. / "Бог е активизирал Духа Си в този век да преобрази съзнанието на света." (Учителят) – авт. бел. /

А Духът носи свободата. Духът е великият пратеник на Отца, за който Христос говори на учениците си: "Когато дойде Духът на Истината, Той ще ви упътва на всяка истина, защото няма да говори от себе си, но каквото чуе, това ще говори и ще ви извести за идните неща. Той ще ме прослави, защото Моето ще взима и ще ви известява". (Йоан 16:12-14) /Заб. Тези стихове разкриват кой е Учителят. - авт. бел./

Епохата на Светия Дух е в своята сила. Борбата за свобода е всемирна. А свободата е плод на Истината, която изтича от Духа. "Ще познаете Истината и Истината ще ви освободи" (Йоан 8:32). От всички думи на Христа тези са проникнали най-дълбоко в мен и от ранна възраст са мой идеал. При разговора ми в палатката на Учителя Му казах това, което Той изслуша с явно одобрение. Не случайно, на приемната Му стаичка стоеше надслова: "Глава на Твоето Слово е Истината".

В.К.: На с. 93, откъде е цитатът за 1921 година? Той от вашата тетрадка ли е? Весела: Да. В.К.: Този цитат от беседа ли е? Весела: Да. В.К.: Да, добре. В.К.: На с. 95 е цитирано от вашите тетрадки. Имате ли ги вие тези тетрадки? Колко са тези тетрадки? Весела: Не мога да кажа, но към 12-15 може би. В.К.: Имате ги? Щото моята идея е, понеже ние правим второто преработено разширено издание на вашите опитности и спомени, но след време тези тетрадки, които вие ги имате според мене, трябва да се извадят и това ще бъде един втори том, това е първия том, а това което ще бъде писано във вашите тетрадки, ще бъде втория том. Щото това, което вие цитирате, цитирате много малко от вашите тетрадки, за да регистрирате действията, нали и повествованието на живота ви. Весела: Да. В.К.:

Но смятам, че от тези тетрадки ще бъде един втори том.

98. “Бъдете в света, но светът да не бъде във вас”

В частните ми разговори с Учителя Той много пъти ми казваше на изпращане: “Пазете свободата си!” Той ме предупреждаваше да не я продавам за малки придобивки. Свободата е единственото условие, при което Божественото в нас може да се прояви, защото свободата е атрибут на Духа. Светлият лъч се пречупва в по-гъстата материя и изменя посоката си. А средата на свободата е чистата непречупена, незамъглена светлина. Ние не можем да извоюваме духовната си свобода без светлина, без вътрешно виждане – вярно, истинно, необусловено от човешките ни разбирания и предразсъдъци.

“Бъдете в света, но светът да не бъде във вас”, да сме свободни от оковите на света. Тук идеята за света е идеята за падналия човек – забравил своя източник и потънал дълбоко в материални грижи и осигуряване. Скъсал вътрешната си връзка с Дарителя на всяко благо, човек мисли, че сам без ничия подкрепа, трябва да се бори за земното си съществуване, което го прави страхлив, мнителен и алчен. А Христовата истина изказвана и днес чрез Словото на Учителя е, че който “първо търси Царството Божие и Неговата правда” всичко друго от което има нужда, ще му се даде. Не беше ли сам Учителят жив пример на тези святи думи? Кой от нас не копнееше да Му подаде дори чаша вода, или да Му направи и най-малката услуга от искрена любов? Не хвърлиха ли хората дрехите си по пътя на Спасителя при влизането Му в Ерусалим, за да мине Той по килима на проявената им любов, защото сам непрестанно бе раздавал любов на всички! А Той драговошно отиваше към своето разпятие. Какво търси безсмъртния дух в тленната материя? Търси да осъзнае и докаже Своето безсмъртие, както и своята абсолютна власт над материята. Какво търси Любовта на кръста на безлюбието? Да бъде осъзната и разбрана от заблудения свят, който я разпъва. Лъчът става видим в тъмнината и на тъмния фон изпъкват най-ярко светлите образи на художника. Божественото се проявява и осъзнава при най-лошите външни условия, защото то ги преобразява.

Методите на любовта са методи на трансформирането. От горчивите земни сокове в плода, светлината и топлината създават най-ароматните и вкусни сокове на земята – съвършените плодове, които хранят човека с небесната манна. “Лошият човек, казва Учителят, е неузрял стипчив плод, но с време той ще стане сладък.” Това прави Любовта.

99. Да се научим да се смаляваме

Учителят усиляваше непрестанно любовта в нас. На 22 ноември 1939 г. съм записала в тетрадката си следното: “В десет часа сутринта ме прие Учителят за разговор. (Бях дошла от село Ковачевци, където учителствувах същата година). Божественият Учител ми разкри толкова истини за живота ми! Той разгледа всичките ми проблеми и ми каза как да ги разреши най-добре – какво да искам и какво да не искам от живота. Да се научим да се смаляваме и да не демонстрираме вътрешното си богатство пред света. И както стоях пред Него, почувствах, че Неговият външен и вътрешен образ се отпечатва в мен, че се трансформирам в Него – мистично единство, което ме освобождава и вдъхновява.

“Бъди буден, веднъж изправен да не паднеш и пази свещено свободата си”, бяха последните Му думи.

Чрез земния ни живот да подготвим съкровищата на небето – така да живеем всеки ден, че с нищо да не нарушаваме своята вътрешна хармония и хармонията на другите. Музикалните закони на хармонията Учителят превеждаше в живота ни и ни учеше как да живеем музикално.

“Животът е музика, най-хубавата музика, защото животът е плод на Любовта.

Условията за хармоничен живот са задължителни на физическото поле чрез абсолютна чистота в храна, мисли и чувства.”

100а. Преводи на беседи на Учителя на английски език

На Рила Учителят ме бе помолил да превода на английски беседата Му “Абсолютна чистота”, която разкрива високите изисквания от всеки, който иска да стане ученик на Новото Учение. Христос бе казал, че само чистите по сърце ще видят Бога – ще познаят Любовта. Това, което Христос каза на света преди две хиляди години, се каза през този век в голяма пълнота от Учителя.

В.К.: На с. 91 ние пропуснахме “Абсолютна чистота”. Тя преведена ли е на английски? Имате ли я преведена? Весела: Имам я, да. В.К.: Вие сте я превеждали? Весела: Аз съм я превела.

В.К.: Сега, какво сте превели вие фактически на английски език? Весела: От Учителя преведох най-напред “Свещените думи” на Учителя, които Фархи отпечата в Ню Йорк на английски и ги изпрати на Учителя. Аз я нямам книгата, дала съм я и у мене я няма. Учителят много се зарадва, когато я получи и каза: “Това е първата прелетна птица, рекох.” В.К.: Прелетна птица. Весела: Прелетна птица. Преведена, напечатана в Америка, “Свещените думи”. Всички писаха писма, че там това е настолна книга, че всеки трябва да я има, много ценна. Прецениха я много високо, оттам. След “Свещените думи” той ме накара да превода на Рила “Абсолютна чистота” – беседата. Преведох я. В.К.: Тя тук ли си е напечатана, в България, или там? Весела: Тук нищо не е печатано на английски от мен. Само “Свещени думи” в Ню Йорк. А другите са на машина. В.К.: Да. Весела: Преведох значи “Абсолютна чистота”, в 1939 г. януари “Големият брат” ме накара да превода. След това преведох “В царството на живата природа”, “Бъдещето верую на човечеството”, “Новата Ева”, всичко от Паневритмията, уводите, обясненията в Паневритмията. След това “Пътят на ученика”. Не ми я поръча Учителят, а като бях в Ковачевци учителка в 1940–41 г., аз реших да я превода и да му я подаря книгата за именния ден. И я преведох и я подвързах с бял марокен със златен надпис, и за именния ден му я подарих. И той я сложил там на амвона си в стаичката и Галилей като минавал, го извикал и му казал: “Ела да видиш какъв подарък съм получил”, и му показал “Пътят на ученика”. Много се зарадва. В.К.: На английски. Весела: На английски. И “Пътят на ученика”. След това преведох “Царският път на душата”, пак по негово поръчение. А “Царският път на душата” беше последната, която и в Мърчаево превеждах, като я свърших, казах: Учителю, сега какво да превеждам? “Е, сега каквото вие решите, рекох. Каквото вие си изберете.” Аз преведох първите три тома на “Сила и Живот”, първите беседи. Първите три и половината от четвъртия том. Аз съм превела в ръкопис. В.К.: Сега всичките тия преводи, освен “Свещени думи” на Учителя, която е изляза на английски на печат, са в ръкопис на пишуща машина, така ли? Весела: На пишуща машина. Да. В.К.: Да. Добре. Весела: И “Новият ден” ме накара да превода. В.К.: И сега какво мислите да правите с тях? Трябва да ги дадете на друго поколение да ги съхрани. Весела: Ами ще трябва те да се запазят. Тези оригинали. Имам само едно копие. В.К.: Да. Те може да се дават на ксерокс и да се преснемат. Весела: Те са бледички, така. В.К.: Да се съхранят за едно следващо поколение. Защото това е един ваш труд, който е направен. Аз съм поел отговорността към вас, да ги приема и да ги съхраня. Но при положение, че вие решите да ми гласувате това доверие. Весела: Разбира се. Но трябва да ксероксират, за да имам и аз копие, щото трябва и аз да имам едно копие. В.К.: В първия момент може би само ще се преснемат. Весела: Е, да. В.К.: Да се съхранят така, както са в оригинал. Само онова, което е преснето да е оригинал. Весела: Да. Така ли?

Сам Учителят казва, че Христос е говорил много, но съвсем малко е записано. Ето какво казва брат Благодумов по този въпрос в книгата си "Великото учение": (Забележка: В.Т.Благодумов е псевдоним на Васил Т. Ангелов, който е издал "Великото учение" 1935 г. гр. София. Защищава Учителя. Цитатът е от с. 7-8.)

"И през двата прозореца, отдалечени един от друг на две хиляди години, грее светилната на все същото онова велико невидимо Божествено слънце, Което твори и направлява живота на цялата вселена и сега отново зове човечеството към нова култура и нов живот. На това пълно единство в Словото на двамата велики Учители се дължи онова възторжено мистично отнасяне, оная свещена почит и любов, с която П. Дънов е обкръжен от своите ученици. В техните души стои отпечатан светлия и възвишен образ на Исуса, а в сърцата им е вдълбано Неговото велико Божествено учение; и ето, в Словото на своя нов Учител те виждат да възкръсва отново това учение, в неговата най-висока светлина и красота. Нещо повече – в самия Него, в Неговия личен живот, те виждат жив нагледен пример на самия Исус, на съвършения човек, на светлия идеал, към който се стремят. Те чувствуват светлината и силата на живота, която им иде от Неговото Слово и чрез която заживяват в своето съзнание, в своята душа, един нов живот непонятен за тях преди това, непонятен и за ония, които не са го опитали. И това изпълня сърцата им с любов, почит и признателност.

От времето на Исуса до днес, никога Великото Учение за Царството Божие и за Любовта не е проповядвано тъй живо и тъй мощно, както от Учителя Дънов; никога за Бога, за Христа, за човека, за живота, за живата природа, за небето и земята, не са казани думи тъй възвишени и пълни със смисъл и живот, както от него; чрез устата на никой пророк или духовен учител Бог не е отправял към своите земни деца думи, тъй кратки и поучителни, тъй нежни и мили, каквито Той сега ни отправя чрез устата на Учителя Дънов. Изобщо, от времето на Исуса до сега, никога Божественото Слово не е свързвало тъй здраво небето и земята, както сега чрез Словото на Учителя Дънов. Това Слово работи с най-голяма сила, излива се в най-ярка светлина, предава се в най-ясна и достъпна форма, преминава в най-интензивен живот, за да засегне постепенно и дълбоко сърцата, умовете и душите на всички ония, които са вече достатъчно намерели, за да приемат в себе си закона на Любовта и да израснат постепенно в граждани на настъпващото Царство Божие."

В. К. На с. 91 има за Благодумов. Коя е тази книга "Великото Учение" на Благодумов? Имате ли тука нещо за Благодумов? Кой е този Благодумов? Това псевдоним ли е? Весела: Не, това е името на брат. Аз не познавах този брат, но тази книжка ми е дал някой, аз не си спомням кой и в последно време между беседите намерих тази книжка "Великото Учение" от Благодумов и я прочетох и тя е изключителна, една такава – смислено, логично, просто системно изложение на Учението. С хубави, обективни, обяснителни пасажки. В.К.: Този брат кой беше? Вие познавате ли го? Весела: Сега, аз попитах Мичето Златева, една стара сестра, познава ли този брат? Тя каза да, той беше един стар брат с бели коси още отдавна. Той не е жив, разбира се. Много отдавна и попитах я, знаеш ли книжката "Великото Учение"? Тя каза: Не я знам. И никой като че ли не я знае тази книжка. В.К.: Не я знаят. Понеже вие взимате тука цитати от него, аз смятам в бъдеще тези цитати, в които вие цитирате него да отпаднат. Защо? Защото, ние уважаваме неговото творчество, обаче, това е ваш оригинален труд. Весела: Да. В.К.: И като ваш оригинален труд трябва само да има ваши неща. И аз смятам в бъдещето копие тези пасажки и цитати от Благодумов да отпаднат. Защо? Защото не е редно, вие сте оригинален автор, неповторим, не е редно да цитирате друг автор. Имате право да цитирате само себе си и от вашите тетрадки, в които имате извадки, защото някак си излиза като че ли взимате нещо от друг, за да докажете истинността на

онова, което вие пишете. А вашият оригинал – той няма нужда от доказателства. Весела: То няма нужда от доказателства. В.К.: Това е моята забележка. Значи на 96 и 97 страница Благодумов, така ли? Весела: Да. В.К.: Значи, за този Благодумов ние се разбрахме. Вие достатъчно имате неща във вашите тетрадки, за да цитирате друг автор. Весела: Да.

101. Беседата “Големият брат”

Тържествено посрещане в големия салон на новата 1939 година. В средата на салона е сложена дълга маса, около която са насядали Учителя с няколко по-възрастни братя. Някой ме поканва на трапезата, понеже останало едно място незаето. Почувствах се щастлива, че ще седна срещу Учителя на тази тържествена вечеря. След вечерята започна музикалната програма. В 12 часа станяхме за молитва. Изпяхме “Химн на Великата Душа”, “В началото бе Словото”. Учителят започна беседата “Големият брат”, след прочитане 10-а глава от Евангелието на Йоана. (Забележка: Беседата “Големият брат” е публикувана в “Изгревът” т. XX, с. 995-1010.)

39 е резултат, снизходителна година, която съдържа великото и хубавото. 3 съдържа трите добродетели: Любов, Мъдрост и Истина, а 9 – всички добродетели – то е една целокупност. Човешката глава представя числото 9, то е резултат на Божествения Принцип в света. То е крайният резултат на всеки живот. Това е година за добрите хора, които иска да върши добро, има всичките условия. Посейте всички семена на добро в душата си. Земята е душата, земята е външното ѝ облекло. Истината не може да се прояви без душата. Душата е проявения Бог, тялото е проявление на душата и когато не я слушаме, тя се оттегля и тялото се стопява. Много добри хора ще се родят през тази година. Време е вече да се раждат добрите хора. Добрите да съберат храна за гладните години, които ще дойдат. Има нещо във вас, което трябва да възкръсне, да видите красотата на душата си. Не спете! Никога не допускайте една лоша мисъл за човешката душа. Ние ставаме добри, защото сме създадени добри. Ако не ценим човешката душа, не можем да обичаме. Няма по-велико нещо от това да обичаш. Бъдете смели и решителни, да не се боите от Любовта. Да се плашим от безлюбието и невежеството.

39 – това са двамата братя, тройката е Божествения Брат, а 9-те Братът, който ръководи цялото човечество. Най-добрият Брат е тук тази година, догодина друг ще дойде, а този ще си отиде. Отидете при Брат си, за да дойде и Той при вас.”

С пълни с надежда и радост сърца посрещнахме Новата година и от цялата си душа благодарих на Учителя за великото благословение, което изливаше върху нас. Учителят каза, че 1939 година ще се повтори чак в 1999 година. Това беше наистина събиране на храна за “седемте гладни години”, които щяха да настъпят по-късно. Велика благодат се изля върху всички ни. Словото на Учителя бе необикновено силно, вдъхновено и просветително през времето на Рила същата година и след това.

102. Съновидения през 1939 година

Мога да нарека 1939 година най-свещената година в живота ми. Има празни години, има години на страдания, а има години на пълнеж с духовен заряд, като тази изключителна година. Още на 22 януари имах сън, в който Учителят ми каза: “Трябва да имате качествата на Христа, не на учениците Му.” Седнала от дясната Му страна, Той ме изпрати да Му донеса вълнени чорапи, защото краката му бяха боси. Аз отидох в стаята Му и Му донесох чорапи. А на 24 януари видях на сън, че токът бе спрял и всичко бе тъмно, тогава небето реши да изпрати поток от светлина чрез мен. Същата нощ брат Георги Радев ми каза, че получавам слънчево-ураново съзнание, което е съзнанието на новата епоха, а той бе най-добрият ни

астролог в братството.

Всяка сутрин, след събуждане, получавах вътрешно по едно изречение.

На 31 януари сутринта получих думите: "Събери водите в долината и тогава облечени ще се изкачат на планината".

А на следната сутрин: "Извличай живот от всяко нещо". Хората живеят кратко, защото не знаят как да извличат живота от нещата. Други сутрини чух: "Слънцето е неуязвимо", "Ликът човешки е лик Божий", "Влагай ново съзнание във всичко, което вършиш. Новото е в съзнанието".

Идеята на "Събери водите в долината" е с дълбок смисъл. Първо е нужно да съберем хубавите чувства в сърцето си, които изпратени в ума (върха), поддържат живота му – това е препращане на енергиите ни в духовния свят, а не безразборното им разпиляване и прахосване на физическия свят. Стремехът ни винаги да е вертикален, а не хоризонтален. В томчето "Смени в природата", с. 96, намерих следното изречение: "Да живееш във водата като среда, да я използваш като условие за живот и да я приемаш в себе си, за да изтича вън от теб във вид на извор, това са три различни състояния, през които човек минава. Размишлявайте върху тези три мисли, за да обясните състоянията си, през които минавате." (Забележка: "Смени в природата" ООК, год. VIII, т. II, 1928-1929 г. София.)

103. Шепотът на Утешителя

В тихата вечерна самота на селцето, където работех, чувствах често присъствие на любящи същества, които понякога ми нашепваха стихове и чудни мисли. Една вечер написах стихотворението *"Шепотът на Утешителя"*. Ще предам само няколко реда от него:

*Ела, ела, аз близо съм до теб,
не си сама ти, Весела,
не свети само лампената светлина
над твоята наведена глава,
а бдят трептящи, светли същества.
Почувствай ги!
Привет им ти прати" и т.н.*

Това бяха часове на вглъбяване в себе си, на осъзнаване на духовното естество в човека, което така трудно се осъзнава в шумния водовъртеж на живота.

На 12 януари Учителят каза в беседата си: "Вслушвай се пасивно и чакай! Има нещо, което на никого не трябва да се дава – то е само за Бога. Сърцето си дай на Бога, а хората си дават и обменят сърцата. Бог не дава да се обсеби любовта. Ако обичаш някого, ще му дадеш условия за растеж.

Да изградим домове за вселяване на велики души в себе си. **Възкресението е влизане в нов живот, а възнесението – отиване към Бога.** Дай на Бога славата. Имаш добра мисъл, приложи я заради Бога. **Човешкото е въплотяване, а Божественото – вселяване.**"

Сутринта ми се даде изречението: "Само разумното е ценно; разумното се изявява като красота." А на 18 март: "Талантите са вътрешните условия за растеж и развитие."

104. Големият сняг на 22 март 1939 г.

По това време преведох "Свещени думи на Учителя" и Му я предадох. На 19 март 1939 г. се върнах в къщи за празника 22 март, като бях получила телеграма от брат Гавраил, с покана от Учителя и брат Боев. Първото нещо след пристигането ми бе да посетя Учителя. Когато приближих салона, Той излезе на горната площадка

да ме посрещне и ми каза: "Ще говорим, останете за 22 март". На 22 падна сняг и не можахме да играем Паневритмията.

(Забележка: Падането на сняг на 22 март 1939 г. означава, че това е последната благоприятна година на Школата, и че условията ѝ се ограничават.)

Бях непрестанно радостна и вдъхновена и цял ден свирех на пианото в салона и няколко души пяха песни от Учителя. Следобяд бях на разговор с Учителя. Прочетох му преведените на английски две новогодишни лекции "Големия брат", които той одобри.

Той каза: "Да увеличим скоростта на вибрациите си. Вярата, надеждата и любовта имат високи вибрации. Да сме находчиви и да нямаме никакъв страх какво ще стане с нас. Натисни копчето – контакта пази и всичко ще е добре. Капката вън от океана е немощна, но е сила в океана, взимай от океана и раздавай."

Даде ми практични наставления как да работя с хората. Винаги да имаме предвид Цялото. В любовта да няма разделение. Страдаме, когато делим любовта, или искаме да я обсебим.

"Любов без обект, това е великата любов."

105. Георги Радев

Срещнах се с брат Георги Радев, който бе в особено настроение (същата година, през лятото, той отиде в Юндола и там си замина). Каза ми, че минава през пустиня и че всеки ще мине през пустинята докрай, както евреите 40 години вървяха през пустинята и стигнаха Ханаанската земя. Сега той живее като растение през зимата – в корените – вътрешен живот. Той бе много слаб – боледуваше от туберкулоза. Учителят му бе казал, че за да се излекува, трябва да ходи на един извор и си донася стомна пълна с вода, но той отказа да стори това. Той бе брат със силно чувство на достойнство и бе казал: "Лесно не се става учител", което изразява върховният му идеал. Носенето на стомна му се е видяло детска работа.

Учителят каза: "Никой не е изпълнил каквото съм му казал". Учителят бе дал закона, че когато чувствата са в противоречие, човек е раздвоен, страдат белите дробове.

Брат Георги ми разкри закона на периодичността в човешкия живот – то е като смяна на сезоните. Едни са в пролетта на живота, а други – в зимата.

106. Само при високи планини има култура

На 22 март 1939 г. сутринта Учителят каза: "Бог сутрин най-напред ще помисли за всичко във вселената и ще прати на всяко нещо нужното, и като Му остане малко свободно време, ще помисли и за себе си. Да имате бързината на щастието, това значи във всички случаи на живота си да имате будно съзнание, да живеете според великият закон на Любовта. Днес мъжът работи отвън и заповядва, а жената работи отвътре. Всъщност, истинската господарка е жената. Тя е господарка не по външно положение, но по принцип. Да пребъдем в радостта, която иде от Бога".

След завръщането ми в селото, бях в изключително вдъхновено състояние. Чета в тетрадката си оттогава: "Колко е ценен дори един ден в живота, когато този живот е свързан с източника си! Колко е велико дори един момент да съзнаеш и преживееш Божественото в себе си! Всеки ден пиши по нещо красиво за отношението си към Божественото и един ден ще имаш цяла книга, която ще сочи високия връх, към който вечно се стреми душата." Сънувах, че се катеря по отвесна каменна стена към един връх, но под мен стои леля ми Анка, която ме подpira и ми помага в изкачването. Стигам върха, а там се отваря вратата на някакво здание и някой ме посреща. Наистина, леля ми Анка – по-старата сестра на мама – първа ни заведе при Учителя. Тя е отдавна в отвъдния свят, но тогава беше още жива.

Колко трудно и почти невъзможно е всяко духовно постижение без помощта на някого, без любовта на близък или приятел в земния ни тежък път. Сутринта ми се даде мисълта: "Живей във височините".

Учителят бе казал: "Само при високи планини има култура". Когато Го попитали, защо е избрал България, където да изпълни мисията Си, Той отговорил: "Защото в България има много планини".

107. Височината на идеала

След няколко дни се върнах отново в къщи за пролетната ваканция. На 5 април Учителят каза:

"Според височината на идеала ти е и твоята култура. Любовта е непостижим идеал. Където ходите, да носите нещо хубаво. Няма по-опасно нещо от туй – човек да се влюби в себе си. Първо човек да почита себе си. Дръж в съзнанието си един ангел. Вие не се приготвявате за обикновен живот. Всяка мисъл, за да има съдържание, трябва да е минала през любовта, през трептенията на светлината – да носи енергия. Същото се отнася и за чувството. Не говори, че обичаш някого. Живееш в любовта, но не излизай да те духа човешкия вятър – ще се разболееш. Можеш да обичаш един човек, ако слезеш на положението, на което Бог го е поставил.

Човек не може да изпълни Волята Божия без живот, светлина и свобода. Не се смущавайте как се отнасят хората с вас. Вятърът във вас ще те духа.

Станете господари на вашата мисъл, сърце и тяло."

108. "На душата слънце в мрака"

На 17 април 1939 г. чух: "Виждай с Духа". В село Поповяне, на 2 километра от Ковачевци, бе назначен за учител един наш брат. С него имахме много интересни разговори. Той бе една мистична, углъбена душа, поет по природа и много предан на идеите. Силно интуитивен, той долавяше мигновено истината при различни положения на живота. На 1 май – чудно хубав пролетен ден, той ме посети вечерта и ми разказа свой сън. Над стаята му без таван имало друга стая, на стената висяла картина на двама светии, пред които светели две запалени кандила. Имал чувството, че това сме ние и ми каза с тих глас: "Ти си повече от светия и сега преживяваш най-хубавите състояния в живота си, защото погледът на Учителя е обърнат постоянно към тебе, носена си на ръце. Радвай се!" На следния ден ми донесе стихотворение, което ми посвети: **"На душата слънце в мрака"** е заглавието му. Намирам го смислено:

*Душа с стремеж красив, преливаща с зарите,
на мъдрост свръхчовешка, спотаена
на твоя тих олтар във глъбините,
Душа, за подвизи велики вдъхновена!
Ти толкова широка, светла,
ти грееш с лъчите
на Висшата Божествена любов!
Милувки и утеха вливаш във душите
със кроткия си лирострунен зов!
Зови безспир към висините на свят
ефирен, свят на радост, мир и чистота,
разкривай в чар лика на бъднините,
кога човек щастлив ще е в света!*

*Душа, ти нежен, благ служител,
прелитнал тук сред хаоса и мрака,
на свят прекрасен, о, сияен жител,
отколе тука страдащите чакат!
Душа на слънчеви възторзи, гори, блести, тъй
както волните души блестят,
свети, тупти и сей в душите рози,
с Божествен нюх да се разцъфтят!*

с. Поповяне
1 май 1939 г.

(Забележка: Този автор се казва Недев.)

Той ми каза и следното: "Чувствайте се абсолютно вътрешно свободна! Чувствайте се потопена в една безпределна светлина! Чувствайте се тъй спокойна, че винаги да долавяте великия ритъм на всемира и да сте в хармония с него. Чувствайте, че в душата си имате един мощен център, който е по-силен от всеки друг във вас."

Наистина, това звучи като формула за всеки ученик в живота, като идеал за постигане.

109. Защо топлината и светлината се образуват на земята?

На 10 май се срещнах с Учителя и дълго разговаряхме. Той ми отговори на въпроса защо земята, която е по-близо до слънцето, има по-слабо развита култура от Уран и Нептун, които са много по-далече от слънцето.

"Трябва да сме много внимателни – на земята не е лесно да се живее. На земята човечеството е стигнало до най-ниското стъпало на инволюцията, повече не може да слиза. Сега е в началото на еволюцията си. Други планети имат по-благоприятни условия. Земята е шуплеста – взима малко енергия от слънцето и пропуска много. А Уран и Нептун приемат всичко и не пропуска нищо от слънчевата енергия. Светлината не иде от слънцето, а се образува по рефлексия на земята.

(Забележка: На много места в беседите си Учителят споменава, че светлината на земята от слънцето се образува от пречуването на космичните лъчи от атмосферата на земята и, че в космоса е тъмно.)

Около слънцето има тъмна и студена зона – топлина и светлина се образува на земята. Небето от земята изглежда синьо. Слънцето е акумулатор на друго физическо слънце, което не се вижда. Тъмнината около слънцето е приемател на енергията, затова е тъмна. Тъмното приема, а светлото дава. Тъмните души приемат енергия и я задържат за себе си (потенциална енергия), а светлите я отразяват навън (кинетическа енергия)." Учителят ми говори за работата в Америка и когато Го попитах ще отида ли там някой ден, Той каза: "Може, рекох". И продължи: "Когато от изток хората отидат на запад, те тропат по тротоарите, защото си вдигат високо краката, а западните хора се спъват като отидат на изток, защото има много камъни. Върви внимателно! Има тъмни същества, които искат да прекъснат контакта с Бога на някоя душа, та в тъмнината да вършат каквото те искат. От такива ще бягаш. Два вълка се карат кой да изяде една овца – овцата в това време да бяга, защото няма кой да ѝ помогне и защити. Дръж винаги връзка с Божественото! Всичко в природата да ни е предметно учение". Учителят ми показва книгата "Свещени думи на Учителя" на латвийски език.

"Божественото учение и изявление е непреривен процес, а хората мислят, че като се е изявило с Христа, спряло е. Непрекъснато ни учи, с никого не спира. Те държат на това какво Христос е казал, а не виждат какво казва днес! Непреривен процес е то. Да се научим да разпознаваме доброто от злото. Ходим из тръни – да пазим къде стъпваме. Ще научим краката си сами след време да се пазят.

Лош черен дроб ще храниш с добри мисли – да се регулира действието му."

110. Шепотът на Божия глас

Повече от тридесет години минаха, откакто Учителят ми разкри тайната на Божието слово и едва през последните години започнах да проумявам закона на Неговата вечност. Шепотът на Божия глас в нас, е така тих и нежен, че ние не му обръщаме внимание дори. Колко пъти след като пострадаме, казваме: А бе, нещо ми каза, ама кой да го слуша! За ученика с будно съзнание "Гласът" говори ясно и постоянно, но за това са нужни известни предпоставки. Реалното е само в настоящия момент, а ние живеем твърде много с преповтаряне в паметта си на миналото, което задръства съзнанието ни. Живеем и с мечти и надежди, както и със силни желания за себе си и близките си за бъдещето, което е еднакво заглушаващо. Колко е нужно да се научим да се углъбяваме и вслушваме в тихия глас, който винаги ни предупреждава за всичко! Божият глас иде до нас чрез Учителя като велико откровение, вечно Слово на Истината и Живота, за да ни покаже изходния път към светлината от джунглите на физическия живот. Той е духовното ни слънце на земята.

"За всяко нещо, което човек ще преживее, той бива предупрежден поне три пъти", казва Учителят.

Единият път обезателно трябва да е тихият глас вътре в самия човек. Ние се претоварваме с грижи за осигуряване бъдещето, което е измама и сянка на реалността. Ако изпразним ума и съзнанието си от тези излишни грижи, ще живеем много по-леко и по-правилно. Грижите поглъщат светлината и радостта ни, но за какво? Не знаем утрешния ден какво ни носи. Вярата е отваряне прозорците на ума ни към слънцето – светлината сама ще влезе и внесе всички блага на живота в нас. Ние постоянно пропускаме настоящето, в което е скрита единствената ни възможност за щастие. За нас е важен топлия залък хляб, който сега слагаме в устата си, не казваме: "Нека остане, утре да ядем", или "нали вчера ядохме". Само Божието Слово може да нахрани изгладнялата човешка душа.

111. Сестра Маркова

На 12 май Учителят каза в края на беседата си: "Използуй днешния ден!" Тъй като бях няколко дни в София, се срещнах на Изгрева със сестра Маркова (белгийка), която ми каза, че на първи януари сутринта чула няколко изречения, изговорени от невидимо същество на френски език и аз си ги записах:

1. "Масово напускане на погрешките."
2. "Привързване към истината."
3. "Учителят е всичко."
4. "Даде Му се всяка власт на небето и на земята."

Тя бе изключително будна и интелигентна сестра и до дълбока старост предаваше френски език в Alliance Francaise в София. Още виждам вълнението ѝ, когато ми предаде тези свещени думи, дошли от невидим източник. "Словото никога не спира да говори." (**Забележка:** Анриета Маркова. За нея виж в "Изгревът" т. III, с. 160; т. IX, с. 178-179 и снимки в т. XIII, № 33, 39, 40.)

112. Старите духове, които ти говорят

Срещнах се за малко с Учителя и Му прочетох нещо от превода ми на "Свещени думи на Учителя", което Той одобри. Трябваше да се готвя за държавен изпит по английски език. Той каза: "Ще се нареди".

За лагера ни на второто езеро в Рила, Той каза: "На Молитвения връх, само птиците могат там да хвъркат. Животни там няма. Хората мислят, че нашето учение е нещо построено, скърпено, а ние сме взели всички неизменяеми опити на

природата през вековете. Не е лесно лагер да имаш на 2000 метра височина, и военните се чудят, как преодоляваме всички трудности. Да направиш път дотам не е лесно.

” За колегите ми в селото каза: ”Ледовете се топят”. В беседата ни каза, че в любовта си още се изплащаме на своите деди, нашата любов още я нямаме, не сме я придобили. Каза ми: ”Има стари духове, които ти говорят, говорят, докато развиеш някоя черта, която не е в хармония с твоя характер.”

113. Христос по вътрешен път ще го познаеш

На 29 юни 1939 г. ми каза в разговор: ”Има езическо, еврейско и ново схващане на Христа. За едни Христос е като икона, евреите са правоверните, а кой е Христос? Той каза: ”Аз идвам да изпълня волята на Отца ми”, и ”Отец ми даде тези овци и аз Нему ще ги дам”. Христос е този, който е дошъл да изпълни волята на Бога, но хората живеят в заблуждения, а се страхуват отвън да не ги заблудят. Христос по вътрешен път ще Го познаеш.”

Учителят ми каза тези думи по повод едно писмо от моята професорка по философия в Щатите – доктор Харкнес, която е издала 34 книги досега върху религията и философията.

Учителят ми каза да преведа главата ”Христос” от книгата ”Учителят говори” и да я изпратя.

После продължи: ”Човек и земята са едно – човек е живата земя. Аз мога да спра земята, или да накарам да се движи, или слънцето да грее, но всичко туй е наредено вече. Силата сама доказва нещата, не думите. Който те лъже, той има раздвоен поглед. Той бърза, а времето само ще докаже истинността на известни действия. По вътрешен път като намериш Христа, всичко става хармонично, чувствуваш мир – нямаш нужда от външни доказателства. Който те лъже, има или фиксиран поглед, или раздвоен. Казва: ”Обичам те”, а температурата му остава същата. Накарай го да докаже с дела – вярно е само стореното, а не казаното. Бога по три пътя само можеш да познаеш: чрез Любовта, Мъдростта и Истината. Сега Бог изявява Любовта. Познавам, че човек ме обича по температурата – ако тя се повиши, обича ме този човек. Имаме уред, с който познаваме чувствата. Никой не може да излъже себе си, ближния си и Бога. Бог не се съблазнява. Антихрист е тоя, който казва, че от себе си върши нещата.”

114. Не знаем за какво сме дошли на земята

Учителят ни предупреди, че ”в света идат големи изпитания, всички ще минете през огън”. Утешителното е, че ”Любовта ни спасява от всички нещастия. На Бога не можем да угодим без любов. Единственото нещо, да угодиш на ближния си, е любов към него. Умират глупавите, умният не умира. Човек трябва да умре за всички съмнения в душата си, за глупостите в ума си, за злорадството в сърцето си, за лошите постъпки. Докато търсиш удоволствие вън от себе си, ти не си на прав път. Дошли сте да държите матура на земята. Дошли сте да учите. Ние сме се ползвали хиляди години от любовта, но дошло е време да разберем смисъла на Любовта. За да си добър, трябва да си извор, не шише с един килограм вода. Не знаете за какво сте дошли. Не знаете как да обичате Бога и ближния си, а себе си много сте възлюбили и оттам иде съгрешението. Във вас имате един Бог, на Когото не сте дали условия и свобода да се прояви. Той чака да види какво ще направите за Него”.

Брат Боев ми каза, че Учителят му казал: ”Не се поставяйте на базата на Абсолютното да съдите хората, защото не сте едно с Абсолютното, а сте субективни. Оставете Божественото във всяко себе да се прояви свободно, защото Божественото бележи своя ритъм само в свободата. Дори да виждаме нещо, което

не е в съгласие с Божественото, трябва да го отречем". – Силата на внушението.

115. Духовната група образувана по механичен начин

Тази година успяхме с майка ми да посетим Рила и да преживеем велики моменти там. Пристигна група французки братя и сестри да се срещнат с Учителя. Посрещането им бе голямо тържество. Те изразиха с топли слова радостта си, че са могли да се срещнат с Учителя и дадоха обещание да следват Новото Учение и да работят за него до края на живота си.

През тази година Учителят ни каза да образуваме една група от 20 души от различни възрасти: 5 възрастни братя, 5 възрастни сестри, 5 млади братя и 5 млади сестри. Брат Начо Петров образува групата.

(Забележка: Начо Петров – виж "Изгревът" т. III, с. 98-100; т. I, с. 587-588; т. VII, с. 175-176; т. VIII, с. 196-197, 221; т. IX, с. 187-188, 207.)

Събирахме се веднъж седмично на молитва и размишление и Учителят ни бе дал 10 точки, по които да размишляваме и споменаваме в молитвата си. Голям черен облак бе надвиснал над Европа и я застрашаваше с разрушение. Една от точките бе този тъмен облак да се разпръсне. На 17.XII.1939 г. пиша в тетрадката си: "Чувствам силно огъня в сърцата на 20-те. Присъствието е живо и ме вълнува до сълзи".

На 13 май 1939 г. дойде моят ред да говоря на групата ни. Когато написах словото си, отидох в 1.30 часа на обяд да Го попитам, дали да прочета на събранието ни тези думи. Той ми каза: "Ако си раздвоена, това означава, че те са нахранени и няма да са благодарни, ако го чуят сега. Може по-късно да го прочетеш".

В момента не разбрах смисъла на тези думи, но след време всичко ми стана ясно. Ето изяснението: "Христос е имал право да говори, защото е изпълнил Словото си. Каквото изпълниш, това говори".

"Това е живот вечен – да познаем великите възможности в Любовта – от нея, което възприемем и приложим сега, зависят бъдещите ни възможности. Носете я навсякъде! Четенето на молитви – да стане, каквото е вложено в тях. Целият свят да се преобрази. Вие сте дошли сега да изпълните това преобразование. Дошли сте да нарисувате една картина – ще я копирате. Копирайте близко до оригинала, но и тя не е, има една разумна природа, на която тази е копие. Копирайте Любовта. Любовта трябва да ви нарисува и изрази чрез очите ви, носа, тялото ви, навсякъде, всеки косъм трябва да изразява любовта. **Любовта е единствената сила, чрез която можем да се свържем с Бога – тогава ще виждаме ясно.** Аз ви говоря за Любовта, но знаете ли колко мъчно се предава Любовта? Като обичам някого, ще го оставя да постъпва така, както аз постъпвам.

В свещените книги е писано туй, което им допада. Аз искам да ви освободя от ония, лигавите работи в религията. Тя е долап, в който те затварят.

Не можеш да говориш за Любовта, без да я покажеш. Трябва да имаш една запалка, когато говориш за Любовта. Духът носи запалка. Той ще ти създаде голяма неприятност, защото ти не си концентриран – разпилян си. Той ще унищожи всичко външно и като се концентрираш, ще те запали. Каквото изпълниш, него говори. Дай на всичко неговото право – не пристъпвай Божия закон.

Това е живот вечен – да се възлюбите един друг. Това е живот вечен – да живеете един за друг. Това е живот вечен – да познаете Бога като Любов, Мъдрост, Истина и да изпълните Волята Му и да кажете, че това, което Христос е казал, е вярно. Да бъде у вас това, което е било."

"Когато се образува група по механичен начин, тя е краткотрайна и работата ѝ не дава желаните резултати. Само по силата на любовта можем да сплотяваме и образуваме едно органическо цяло." Учителят ни учеше, че "красивата форма трябва да има красиво съдържание".

116. През ума трябва да преминат Божествените енергии, защото клоните на човека са в умствения свят

В частен разговор на Васильовден, ето какво ми каза Учителят:

“Кое е излязло от Бога, не е писано никъде – от въздуха ще го приемем с ума си. Сърцето трябва да се организира и в него да се роди братството и Великото. Умът е като светла атмосфера, през която да минат божествените енергии. Клоните на човека са в умствения свят, корените – в сърцето, цветовете – в душата, а плода – в духа. Семката в плода е духа в света, месестата част е душата, а опашката на плода е ума. Добродетелите се образуват в месестата част на плода. Семката – това са бъдещите възможности за еволюция. Когато плода има много разделения и семки, близо е до материалния свят. Да не търсим нагоре, а навътре и после да се разширим – то е душата.

Западът организира външно света, а славянството ще внесе вътрешно съдържание, смисъла на живота.

Изворът все трябва да извира отнякъде. Един ден ще пусна крана да потече, сега ви приготвявам инсталациите.

Като цениш нещо, то расте, а като не го цениш, то се отнема. Благодарността е мерило, че цениш, а недоволството е мерило, че не цениш.

В песента “При Тебе, Боже Мой” думите са верни на мелодията. Думите трябва да отговорят на мелодията при една песен.

(Забележка: Виж “Песни от Учителя” съставена от Мария Тодорова, с. 176.)

Христос дойде да оправи света, без да наказва. Когато душата се жертва, тя се отваря за Божието благословение. Когато отиваш да служиш на Бога, не взимай нищо със себе си, само една дреха ти стига.

На следния ден в беседата си, Той каза: “В хората, родени от хора, Бог трябва да прати Духа си, та да станат Божествени. Духът да работи в тях.

Христос се пожертва, сега остава ние да се жертваме. Заради Него ще понасяте всички обиди и кражби и ще се радвате, защото е заради Него. Зад Любовта стои Духът, тогава ще дойде знанието. Не подозирай! Не се произнасяй за туй, което виждаш – право ли е или не. Макар и всичкото ви имане да вземе приятелят ви, да не се усъмните, че иска да ви краде. Почнете да работите заради любовта на Бога.”

117. “Възшествие на Духа Святого”

Майстори – ваятели на живота и съдбата си, иска да ни направи Учителят.

“Пророците и светиите са изявили напълно Бога. Те са пратени отгоре временно на земята. Страданието е съкратен път, по който Великото се изявява на човека. Желая ви лесно да се справите с всяко куче, което ви лае и да му кажете: “Бог те създаде със Словото си, а мен направи с ръцете си”. Висшите същества следват **инволюционния** път. Те съзнателно слизат в нисшия свят да помагат на хората. Те слизат все по-надолу, ограничават се съзнателно, докато дойдат до една точка, където инволюцията им спира. За да се върнат назад, в помощ им идват човешките души. Те им показват пътя на възлизане, наречен **еволюция**. По този начин те взаимно си услужват.

Човек може истински да се учи само от слънцето. Истински учен е само онзи, който е ходил на слънцето. Отиването на човека на слънцето подразбира свързване с неговата светлина и топлина. Има часове, минути и секунди, когато слънцето отправя към всяко живо същество особен род лъчи, които се отразяват благоприятно върху живота му. Може ли навреме да възприеме тия специфични лъчи, човек коренно се преобразява. По отношение на човека, ние наричаме този момент “Възшествие на Духа Святого”. На обикновен език този момент е наречен “излизане на специфична енергия от слънцето и попадането ѝ в душата на човека”.

В.К.: На 98 с. има пак спомената дата. Това е от вашата тетрадка, нали? Весела: Да. В.К.: Които са запазени. На с. 99? Весела: Това е от Учителя. В.К.: Те са цитати от Учителя, но са във вашите тетрадки? Весела: Да.

118. Сън за възлизането на Учителя към слънцето

На 19 декември сънувах красив сън. На устните ми цъфна бяла лилия. Ето каква размисъл съм записала по този повод. Девствената материя на душата ми, събирана чрез опитностите през вековете, почива спокойна и неподвижна като някой чуден остров, замрял под магическата тояжка на смъртта. Но един ден някакво топло дихание, някакъв животодатен вятрец събужда живота на острова и всички семена поникват и се разцъфтяват, ручеите рукуват, птичките запяват и островът се превръща в райска градина. Дъхът на Този, Който събужда живота на своите творения и раздвижва мъртвата материя с живителната си сила, превръща всичко в осветен живот, одухотворената материя става едно с него, среда, чрез която Неговият живот протича и намира израз. Така и самите наши тела, осветени от диханието му, стават храмове на живия Бог. А на 21 декември, точно срещу рождения ми ден, видях на сън възлизането на Учителя към слънцето. (Забележка: Весела е родена 1909 г. на 23 декември в 0 часа и 15-20 мин в г. София.) Гледах съсредоточено към небето, където грееше ясна луна във формата на щит, няколкократно по-голяма от обикновената ѝ форма. Свирех на цигулка и пеех арията из операта "Садко" – песен на Индийският гост. Внезапно на небето се появи бял облак и взе формата на главата на Учителя с бялата панамена шапка. Постепенно образът образува целият му ръст и дочух викове от братството близо до мен: "Учителят! Учителят!" Учителят простря ръцете си над нас и започна да ни благославя, като бавно се извисяваше към небето с вълнообразни движения на ръцете. Постепенно започна да става невидим от далечината, но ръцете Му единствени изливаха над нас благословения чрез вълнообразни движения. Последни изчезнаха те в небето.

Наистина 1939 година завърши с великото благословение на "Големия Брат", Който се извиси към слънцето, което щеше да стори в действителност само след пет години. След това видение записах: "Дано целият ми живот бъде това, което Твоите святи ръце ни изпращаха тъй щедро от небето, а тялото ми стане проводник на Светлия Ти Дух!" Но дълбокият смисъл на това видение-сън е скрит в идеята за промяната, която ни предстоеше да преживеем в съзнанието си. Дотогава бяхме живяли на астрално поле с лунно съзнание. Учителят ни поведе към новото слънчево съзнание чрез собственото си издигане към слънцето. Луната няма своя светлина, а свети по отражение. Така новото съзнание, което Учителят искаше да оформи в нас, трябваше да е слънчево-творческо. И всеки човек има един център, едно слънце в себе си, към което трябва да се стреми, за да излезе от сянката на живота и влезе в реалния живот.

119. Не влагай лоша мисъл в себе си

На 7 февруари 1940 г. Учителят каза в беседата следните важни мисли: "Не носете еднообразни мисли, те действат като чук върху вас. Никога не удряй себе си, никога не влагай лоша мисъл в себе си. Не казвай, че си остарял – не свързвайте знанието със старостта, с хилав организъм, а със силен организъм. Който стане от 33 години повече, той е виновен. Остарява се от злото, а се подмладява от доброто. Всички болести се дължат на прегрешения. Новата култура, това е Божествената Любов в нас. Като станеш сутрин, благодари на Бога за великата Любов, която изпраща. На човека му трябва непреривната Божия Любов да се влива като струя непрестанно в него, също така да се вливат в него Божествената светлина и истина – сутрин да се радвам, че те се вливат в мен. Да залегне във вас мисълта, че каквото може Бог да направи и аз мога. Сутрин казвайте: "Господ ме е направил

здрав”. Ние сме направени съвършени, но трябва да се проявим като такива. По какво се отличава безграничната любов? По безграничното доверие.”

120. Песента “Там далече зная край чудесен”

Учителят ни даде нова песен “Там далече зная чуден край”. (Забележка. Виж “Песни от Учителя” съставена от Мария Тодорова, с. 94-95.) В началото песента е бавна, но втората ѝ част има по-бързо темпо. За нея Учителят каза, че започва със закона, Мойсеевият закон, и свършва с Христовия закон на свободата. Учителят ни говори за музиката във връзка с тази песен: “Когато цъфти едно цвете, когато слънцето изгрява, когато идва пролетта, това е нотата “сол”. Когато се освободим от животното, ще запеем на четири октави. Музиката досега е била лоена свещ – била е в определени форми, стегната – Мойсеевия закон, и много хора са се мъчили да я разтегнат, но това не става. Трябва пълна свобода в музиката. Тя се явява мигновено, като блясък, и се изгубва. Трябва да се улови момента. Ние имаме най-хубавата музика днес. Никъде в Европа няма такава музика. Човек е пеел съвършено, когато е бил в рая; започнал е да реве, когато го е напуснал, а сега, когато се завръща, той ще започне отново да пее.”

121. Шест портокала за Учителя

На 7 февруари се срещнах на частен разговор с Учителя и Той ми проговори след една дълга пауза мълчание, което бе наситено с неизказани слова помежду ни. “Америка има много мъчнотии, да се бори с крадците. Американците обичат сбитите идеи, теоретически изложени. Сама изберете какво да преведете за тях от беседите. **Тази година дава сбор $1+4=5$ – година на жертва за Любовта, облагородяване на чувствата, сърцето.**”

Предстоеше ми да взема държавния изпит по втората ми специалност – френски език. Тъй като не владеех достатъчно този език, както владее английския, се чувствах несигурна и недобре подготвена. Учителят ми каза: “Като гледате планината отдалеч, не виждате пътека, но като се приближите, все ще намерите някоя пътека нагоре. Ще преодолеете мъчнотиите. Учете и превеждайте.”

И наистина, взех изпита си с много добър успех. На тръгване се отбих да се обадя на Учителя и когато Му целунах ръка, Той ми даде един портокал. След изпита му занесох шест портокала и Му благодарих за явната помощ. Той винаги ни изваждаше благополучно от всички трудни положения в живота, без да даде външен вид, че ни помага.

В.К.: На с. 99 буква Г, тука вие давате сборни числа. “Тази година дава сбор $1+4=5$ година на жертвата, за любовта” и т.н. Сега, това коя година трябва да бъде? Весела: Чакай малко. В.К.: Сборът е от 1940 година. Правилно. Весела: Да.

122. Един нов свят се създава

В частен разговор на 28 февруари 1940 г., Учителят ми каза: “Сега Истината, Светлината и Любовта ще създадат свои форми на земята”.

На 19 април 1940 г., Учителят каза: “Аз нямам намерение да основавам никакви църкви. Аз ида да оповестя една нова епоха, която иде в света. Старото си заминава, ново иде. Един нов свят се създава в нашия ум, в нашето сърце, в нашата душа и в нашия дух. Вас ви очаква работа. Вие имате място в природата, което трябва да заемате. Бъдете от избраните, които Бог е избрал за Великата работа и за Великото бъдеще, което очаква всички хора.”

123. Съвременната музика е сянка на реалността

На 24 април в частен разговор с Учителя, научих много неща за музиката.

“Съвременната музика е сянка на реалността. Бах е изразил движението в природата. В неговата музика има динамичност. Тонове съществуват в природата в друга форма от тази, която ние изявяваме с гласа си. Има тонове органически. Музика е природата. Тези тонове са като ехо – нежни, фини вибрации, които след време ще чуваме. Още не сме достатъчно изтънчени, пригодени да долавяме тези тонове в природата.

Тонът **До** – това е основата на растението. **До** е състоянието на всяко нещо, преди да започне процеса на развитието му. **Ре** е процесът на растене, стъблото на растението, процесът на излизане от напрежението в **До**. **Ми** – това е разклонението на растението, разширяване. **Фа** – напъпването преди цъфтежа. То е уплътняването на растението. **Сол** е цъфтене, разпукване, ухание. **Сол** е изявеният живот в света. От **До** до **Сол** е изгрев, а от **Сол** до **До** – залез. **Ла** е връзване на плода, узряване. **Си** – това са семките на плода. Октавата – растежът на дървото, това е процес в цялата природа и в човека. Зовът на човека към Бога е мелодия, а отговорът на Бога е хармония, защото в природата има хармония. В Бах е изразено движението, хармонията в природата.

Когато слушаш музика да има съгъстяване – стягане на мускулите, разреждане – чувствата да са по-фини, ефирни, обилни и разширяване – мисълта да се освободи от някое ограничение, да се родят нови, възвишени мисли. Човек, докато живее във физическото съзнание – гъстата материя, е в **До**. В **Ре** започва развитието му, растежа му, движението, динамиката. В това движение той ще се добере до движението в природата, което е от света на законите – от духовния свят. В духовния свят започва разширение, разклонение, истински растеж. А напъпването и разцъфтяването е връхната точка на душата във физическия живот – разцъфтялата душа, проявена на земята. Плодът и семето вече имат отношение към мъдростта и истината. Истината е малкото, семето – потенциал за великото. Семето е дърво в потенциал. От **Си** се минава вече в по-висока гама, където процесите се повтарят в друго поле. **До** в основната октава е права линия, излизаща от точката. Горно **До** е плоскост, а третото **До** е тяло – растене. Най-мъчно е да се свири в основната гама **До мажор**. Във физическия свят сновем, в духовния свят тъчем, а в Божествения – носим. Ако е **До** основен тон, то излиза из центъра на нещата. Ако една идея излиза из твоя дух, из твоята душа – тя е **До**. Да вземеш **До** правилно, е като излезеш из своя център, да поемеш правилно пътя. Когато искаме да вземем основната идея, то е **До**. В музиката не само да се произнесе, но да се вземе правилно **До**. **До** се променя в **Ре**, **Ми**, **Фа**, **Сол** – това са фази на основния тон, който се променя. Октавата е движение, промени на основния тон. **До** е да знаеш как да вземеш основния тон. **Ре** – да знаеш как да тръгнеш; **Ми** – да знаеш как да вземеш първия завой. Като вземеш основния тон, че да обиколиш целия свят и да пееш, та да преобразиш целия свят – твоето пеене е на място.

Идеята е жива, ако всеки ден ти дава един подтик. Ако не върши това, тя не е жива идея. Силния човек не върви по права линия, а трябва да се огъва. Светлината се движи вълнообразно, за да не прави пакост на някоя буболечица. Праволинейната линия е на Истината, а като се огъваш наляво и надясно, упражняваш сърцето и ума си. Ако имаш тъмнота в ума си и студенина в сърцето си, тонът **До** не е правилно взет.”

124. Живата идея може да се предаде чрез музиката

Живата идея, онази Божествена сила, която ни претворява и събужда всички благородни заложи в нас, Учителят се стараеше да ни предаде посредством музиката и нейните закони. Той често слизаше и сядаше на пианото да свири

оригинални, свободни мелодии с акомп от арпезен характер в лявата ръка. Във време на беседа често запяваше някоя мелодия със съдържание от беседата, като: "О, тъмнина, която носиш скрита светлина. Аз вече няма да живея стария живот. Ще се стремя в бъдеще да постигна новия живот. Аз няма вече да стъпвам в прахта и калта и да се цапам с кал. Прахта ще превърна в дъждовни капки. Ще вървя в Твоя път" и пр.

Учителят одухотворяваше всичко – нашите ежедневни занимания и прояви придобиваха нов смисъл под новата светлина, която Той непрестанно хвърляше върху всичко. Ето например, тълкуванието на четиригласната хармония при пеенето:

"Басът казва: "Ти се заблуждаваш, животът има смисъл, трябва да се разбере". Тенорът пее: "Това, що баща ми говори е право, аз споделям неговите възгледи, те внасят живот в моята душа". Сопранът: "Ние носим всичките възможности, благата за вас, които вие ще използвате". Алтът: "Светът не разбира още идеите на майка ми – сопрана".

Сопранът иде от слънцето. Оттам, откъдето не може да слезе по-долу, поема алтът. Басът иде от центъра на земята и оттам, докъдето стига, се поема от тенора. Сопранът представлява, че излизаш от центъра на битието към периферията, после, когато имаш богатство, създава се желание да се върнеш към центъра – басът, събрал богатства, иска да се върне."

В.К.: А на с. 99 буква И – "О, тъмнина, която носиш скрита светлина", това е от вашите тетрадки? Весела: Сега, това беше на беседа. Учителят пъ: "О, тъмнина, която носиш скрита светлина", в този ред. И продължи да говори: "Аз вече няма да живея стария живот." Пя тези думи. "Ще се стремя в бъдеще да постигна новия живот." Това е в беседа записано. В.К.: А нотите на тази песен? Весела: Имам нещо написано в тетрадка. В.К.: Да, имате записано в тетрадка. Да. Весела: "О, тъмнина."

125. Песните на Учителя са взети от реалността на природата

На 6 май 1940 г. Учителят ми каза: "Нашите песни и музика отговарят на изискванията на нашия организъм. Те са взети от реалността на природата. Те са образци, върху които може да работят после. Като проводник на Божественото, можеш всичко да направиш. Ти, щом станеш проводник на лоена свещ, можеш и на една електрическа лампа, а и на слънчевите лъчи да станеш проводник.

Любовта навсякъде действа, а и навсякъде се е приспособила според условията на организма. Има нисши и висши прояви.

Адам даде – разрасти се в днешното човечество като едно дърво с много клони.

Божественият свят е края. **За да се прояви Божественият свят, трябва да дойдат противоречията.** Общо е туй, което е ценно. Където любовта влезе, тя прави всичко общо. Единно е това, което е ценно. **Общо е това, което е ценно във всички.** Външното е отражение на общото. Краката са слуги, но аз съм зависим от тях. За да ми служат, трябва да ги обичам. Ако не ги обичам, те няма да ми служат.

Една система е само един метод за настоящето. Следващата система няма да бъде като първата.

При печката и огъня, печката е само проводник, условие да се прояви нещо.

Един ученик може да копира картината на Учителя му, но не може да сложи собственото си име под нея. Има още друго – реалността, която още не е картината."

Учителят иска да ни покаже чрез страданията, че страдаме поради неразбирането на Любовта. Има едно разрешение – като посея една семка, няма да изям дървото, а ще изям плодовете. Душите, които се хранят с Любовта живеят, а които не – страдат. Радостта изхожда от факта, че си ял от Любовта, а скръбта – че не поддържаш живота си от плодовете на Любовта. Затова трябва образци –

чрез говорене няма да се научат хората.

Щом дойдеш до реалния живот, не можеш да говориш за това, което не мислиш, не чувстваш, или не можеш да направиш. За да направиш сега нещо, от хиляди години този подтик е бил в теб.

Житното зърно иска да види слънцето, независимо къде ще се посее. Щом може да види слънцето, то е точно на мястото, което то иска и което му е определено.

Приличаш на стая, в която има една свещ, та само големите неща се виждат. Трябва да влезе дневната светилна, за да видим вътрешната връзка на нещата, човек да се не блъска и прави пакости. Бутни едно, две, двадесет копчета, да светне силно.

126. Прилагайте и изпитвайте идеите, които ви давам

Туй, което изпия от извора, то е точно заради мен, да се радвам, че този извор има предвид всички. Изворът е за всички и любовта на извора е към всички, а всички обичат единния – извора. В естеството на извора е да обича всички. Ако си извор, само теб обичам, разумните отиват при извора, а слабите – тревичките – изворът при тях отива. Ако отиваш при извора, само теб не обичам, а мнозина обичам, ако си извор, само теб обичам. Аз съм се скрил в къщата, но разумният трябва да излезе на дъжда да го накваси. Ако отиваш при Господа, разумен си, ако чакаш Господа, добър си. Растенията са добри.

Само минимална част от това, което Христос е говорил, е написано.

С един талант са певците, заровили го, защото са недоволни от Бога, че само един таланта им е дал, а на други дал пет таланта – петтях чувства, а двата са двете добродетели – добро и справедливост. Певците сега изравят таланта си – всички пеят. Спечелените таланти – това е животът, придобивките от преражданията. Страданията станали четири таланта. Най-закъснели са певците – всичко сега пее. Един талант им е даден – да пеят на един Бог, а не на мнозината. Сегашните певци пеят на мнозината, та да си вземат таланта – вземат пари за пеенето, лихвата, понеже Бог дал единият талант на този с пет таланта – света, мнозината.

Като поправяш една погрешка, посяваш едно семе на доброто. Радвай се, че си направила погрешка.

Светските хора са отвън чисти, а религиозните – отвътре. Като се съединят, ще дадат целия човек чист.

Сега живеем по закони, налага ни се отвън, общо ни се налага, а фактите е частично да ни се налага, докато принципът е ние отвътре да си го наложим. Сега да се остави старото. Ако човек не би се окалял и усещал жаждата, той на извора не щеше да иде.

Има четири вида карма: лична, обща, народна и общочовешка.

Съгласните букви като елементи са основи, а гласните – киселини, активни; съединени дават проявление – солите.

“Милост” – това е слизането на Божественото надолу и **О**-то е пътя, по който ще се вдигне падналият.

Прилагайте и изпитвайте идеите, които ви давам. Ако семето изкара едно коренче, то може и много други да изкара.

Някой иска много да го обичат – то е натоварване. По-добре е да те обичат толкова, колкото ти трябва, не повече.

Винаги имай Цялото предвид. Ако Любовта създава красиви деца във физическия свят, колко по-красиви деца би създала в духовния и Божествения свят!”

Запитах Учителя кога ще влезем в реалния живот като Него. Той ми отговори: “Сега виждате дървото с цветовете и плодовете, но сега сеете във вас семето, то ще израсне. Радвай се на постижението на другите, така един каквото не може да

направи, друг го прави, и то става постижение на цялото.

Можеш да се изчистиш, като се измиеш, или да оставиш калта на бялата ти рокля да изсъхне и сама да падне. Като направиш едно добро, изправяш една погрешка – има отношение.

Бъди винаги в радостта, тя е качество на ангелите и Божествения свят, а скръбта – на физическия свят.”

127. Две години учителка в село Ковачевци

На 7 май, хубав слънчев ден, отидох на Изгрева и тъй като Учителят бе още горе в стаята си, седнах на пианото в салона и започнах да свиря новата Му песен “Да бих те слушал”. (**Забележка:** Песента е публикувана на с. 149 в “Песни от Учителя” съставена от Мария Тодорова, а как е била дадена виж в “Изгревът” т. I, с. 515) Той слезе и отиде при лимона на площадката. Лимонът бе изсъхнал, но Той го гледа дълго и каза, че започва да се съживява. Нови пъпчици се явили на него. Той каза:

“Щом се пробуди към живот някое клонче, означава, че съответното коренче се е съживило”.

С каква любов Учителят отглеждаше и най-малкото растение и му помагаше да живее, цъфти и връзва. Така Той съживяваше в нас онези забравени спомени за хубавия небесен живот и ни подтикваше към всичко, което е истинно и красиво.

Почти през вечер имах сънища с Учителя, в които Той ми говореше и ми предаваше живот и сила. Ако ги извадя от тетрадките си, ще излезе цяла книга. Попитах Учителя дали са реалност сънищата ми, Той ми отговори положително. “Бог ви учи, когато спите.”

В.К.: Споменавате за ваши опитности и долу пишете, че “почти през вечер имах сънища с Учителя, в които той ми говореше и предаваше живот и сила”. И те са във вашите тетрадки. Вие казахте, че те ще бъдат цяла книга. Весела: Ами много сънища имах с него. Много съм записала. В.К.: Да, вие споделихте ли някои от тези сънища с Учителя? Весела: На Учителя съм казала много от тях, разказвала съм ги на Учителя. В.К.: Сега, аз смятам, че те са ценни и трябва да бъдат извадени. Весела: Защото аз го попитах: реални ли са, той каза: реални са. В.К.: И според мене те трябва да бъдат продължение на тази работа. И може би това, което вие сте написали в този том за Мърчаево, третия том вероятно ще бъдат от вашите тетрадки и някои сънища и вероятно други опитности ще бъдат четвърти том. А пети и шести том ще бъде вече вашето творчество. Весела: Аз работих след Учителя в село Тополица, 5–6 месеца работих с братята там, много работих и имам други дейности така в делото и то трябва да се опише.

В.К.: Да, трябва да се опише. Весела: Да се опише. В.К.: Нали сме почнали вече, лека-полека да ги оправим. Весела: Аз съм почнала да пиша за там, нещо съм написала вече. В.К.: Да. Аз следващия път ще ви донеса и снимки, когато говорим за Тополица. Весела: Да, Тополица е едно много свято място. Да.

128. Откъде идва вдъхновението

През юни 1940 г. напуснах учителската си служба в село Ковачевци. Там прекарах цели две години като на самотен остров, далеч от близките си, при доста примитивни условия. Но часовете, прекарани в тиха духовна работа, вдъхновението, което така често ме посещаваше, останаха паметни в душата ми. Написах много стихове през тихите вечерни часове под светлината на газената лампа и бумтенето на дървата в тенекиената ми малка печка. Единственият човек, който ми служеше за връзка с Учителя, бе брат Гавраил Величков. Учителят му бе възложил да ми изпраща редовно резюмета от беседите и ми прави услуги понякога, като ме посещава на село. Той бе истински брат, чудесен цигулар и

отличен приятел. Чистите му отношения към мен ми бяха вдъхновение и радост. Всяко негово посещение бе празник за мен. Сега, като пиша тези редове в град Търново, чух, че получил удар и лявото му око пострадало. (**Забележка:** Той получи удар през декември 1971 г. и това означава, че този материал е писан след срещата ни с Весела през 1971 г. на езерата.) Ние сме вече в напреднала възраст и един по един напускаме този свят, за да продължим работата си горе.

На 6 юни посетих Учителя и след като Той ми говори дълго, донесе една чиния череши и ми каза: "Тези череши са от Изгрева." Той започна да яде с мен хубавите тъмночервени плодове и когато останаха 4 череши, Той ми ги подаде и аз ги занесох на брат Гавраил. И днес чувствавам, че още не съм му се отблагодарила за всичко, което той направи за мен.

Срещнах тогава брат Боев, който ми каза: "Когато имаш вдъхновение, то е присъствие на ангелите, а когато обичаш всичко, то е Бог, който се проявява". Брат Боев винаги записваше всичко, което Учителят говореше, защото му беше стенограф, но по-усърден последовател от него не виждах. След разговорите ми с Учителя, той много пъти ме срещаше и ме запитваше какво ми е казал Учителя. Стараеше се да ми обясни някои идеи, или да подчертае важността им.

129. Проводникът на вашето зло

В братството имаше една сестра, наричаха я Магдалина. (**Забележка:** Виж "Изгревът" т. I, с. 280-285) Тя често тормозеше Учителя – искаше Му пари да пътува, изнасяше храна от стаята Му и Му правеше големи главоболия с лошото си поведение. На 14 юли, след беседата, когато се наредихме на полянката за утринните упражнения, Учителят я извика пред всички и много строго й заговори: "За теб имам само още една клечка кибрит". Той я изгони и ни каза: "Този дух, който е в нея, е във всички ви. Това, което тя върши е вътре във вас, тя става проводник на вашето зло. Този дух е лицемерен. Когато нещо не е по угодата на човека, той казва: "Аз не вярвам". Дали в света нещата са както искаме, или не, това еднакво трябва да ни засяга. Всички ще бъдете смели, когато един човек хули името Божие.

130. Дяволът няма да го пъдиш, ще го туриш на работа

Когато теб лично те засягат, мълчи, тих бъди, но за Бога ще се застъпиш, смел ще си. Кажете на човека, че не трябва да го прави, да не хули Бога. Някой мисли, че физически като е до мен, ще придобие нещо. Колкото сме по-близо физически, толкова по-зле.

Има две течения в света: едното излиза от центъра към периферията, а другото – от периферията към центъра – това е кръвообращението. Някога, като се навеждате при гимнастическите упражнения, вие приемате венозно течение от земята, то е като корените на растението. Когато гъстотата на материята е пред вас, вие приемате венозно течение от земята, а когато се издигаме нагоре – вземаме артериално течение. За да разберем Любовта, трябва да имаме едно артериално течение – гъстотата да е зад нас. Но неизбежно ще дойде и другото, венозно течение. У всички ви е скрит дявола, та като ви бутнат някъде показвате своята отрицателна природа. Злото трябва да го подчиним, да му заповядваме в нас вътре, тогава сме свободни.

Второто от шестте първи упражнения показва, че сте били растения с корените – главата, надолу.

Сега обърнете страната към Бога. Упражнението показва, че като се повдигате нагоре имате желание да служите на Господа. Аз изпъдих дявола, искам да изпъдите дявола вън от себе си. Досега 8000 години сте му служили, сега той ще ви служи. Дяволът, щом се убеди, че може да му заповядвате, става отличен

слуга. Дяволът няма да го пъдиш навън, а ще го туриш на работа. Гордостта пречатства на човека. Тя първоначално е била самоуважение, но после се е изродила. Ония блага, които са дадени на човека, трябва да ги пазите. Когато мислиш, че си повече от другите, то е гордост. Всички нещастия идат от безлюбието – гордостта. Щом се наруши твоят мир, нямаш любов. Любовта изключва всички противоречия и всяко безсилие. Всичко лошо се изключва. Истината говори само онзи, който ѝ се подчинява. Тя е обща. Аз знам цялото бъдеще, но ако не ме обичате, няма да ви го кажа – то ще е по-лошо от това на евреите, ако не ме обичате. Вашата непреодолима любов към Бога да ви направи всичко да обикнете.”

131. Сега слизат съвършените души, за да опитат човешкото страдание

През юли 1940 г. направихме дълга екскурзия с Учителя до връх Мусала. Бях ходила на върха още в 1934 г., но този път се почувствах щастлива, че го изкачвам с Учителя. През няколкото дни горе чухме чудни слова, но незабравимо остава ранното ни изкачване от хижа “Мусала” до върха преди изгрев слънце. Името на върха е “място на Бога” и когато приближавахме края на изкачването вървах близо зад Учителя, който каза: “Отиваме при Господа”. Той вървеше бързо, без запъхтяване, с леките стъпки на младеж. Когато слизахме, останахме да прекараме нощта до мостчето на една малка полянка сред клековете. Направиха малка палатка за Учителя и накладоха голям огън от сухи клекове. Насядали около огъня дълго слушахме Словото на Учителя:

“Има един, Който ви обича, без да ви изгаря. В миналото сте горени много пъти, написали сте много книги и драми за любовта си, но сега ще обичате по нов начин. Ще обичате без изисквания, или ограничения, свободно ще обичате и ще обичате всички неща и всички хора, но най-много вашия Баща – Бога. Тези дърва, когато бяха живи дървета, горяха без да изгарят, а сега изгарят и се връщат в своя източник, от който са излезли, те се жертват за нас. Те ни предават сега своята любов. Обичайте като чистия ручей, който вечно дава и пее. Давайте на жадните, не се страхувайте да им дадете най-хубавото, което имате, защото когато раздадете всичко, съда ви ще се напълни с жива вода, която никога няма да се изчерпи.”

Със затаен дъх слушахме Словото на Любовта, а сякаш и цялата природа се бе вслушала в него. Вятърът престана да появява, облаците се вдигнаха и ясното небе, осеяно с блестящи звезди, се показва над нас. Пяхме песни до късно вечерта и се чувствахме в райската градина.

“Сега слизат съвършените души да опитат човешкото страдание. Те не носят своя товар, а товара на другите. Христос се пожертва за Любовта, но умря ли Той? Кръстът се прослави много повече от великата Римска империя. Оставете старото зад вас, живеете в новото, което Бог ви изпраща днес. Днес е важен, а не вчера. Днес условията ви са тежки и отрицателни, но бъдещето е светло. Ще имате добри условия да проявите доброто. Животът е пълен с блага, но вие минавате през него, без да видите най-голямото благо, което е пред вас.” Учителят си легна в малката отворена палатка, а аз, облегната на един дънер до входа ѝ, дълго седях загледана в буйния планински огън и преживявах неземно щастие от Словото, обстановката и близостта на Учителя. Същата вечер Учителят ми каза да опиша в едно стихотворение преживяното и аз написах на английски стихотворението “Здрач в планината”. /Из стихосбирката “Woman Eternal” (“Вечната жена”) – неизд./ Написах също цяла серия стихотворения за Рила и Учителя в планината.

132. Светът е школа за обучение и приложение

На 6 август 1940 г. минавайки край приемната на Учителя, Той се спря на вратата и ми каза: "Големите неща се движат сами, а малките – въздухът ги движи. Когато не си в пътя си, забавляват те. Дошли сме не да се удоволстваме и търсим удобства, а да свършим някаква работа. Да не те носят на гръб, а сам да ходиш. Ако те носят на гръба си – малък си, ще ти се атрофират краката".

На 7 август привечер, имах разговор с Учителя. Той ми каза много ценни неща за живота: "Разчитай на Божествената Любов в теб, не на света и хората. Светът е едно условие. Всички блага на живота ще ти дойдат от Бога вътре в теб. Ако Той не действа в теб, всичко ще ти бъде товар и пречка. Не разчитай на шишето вода на другия. Завърти крана на Божествената Любов в себе си и пусни водата да протече, както в София тече рилска вода във всяка къща. Светът е школа и професорите идват и предават лекциите си, но най-важното е, какво ти сама ще разбереш от тяхното знание и какво ще приложиш. Когато си в океана, най-хубавото е да имаш едно въже, за което като се хванеш, ще те извади на брега, а не да имаш спасителен пояс. Божествената Любов е въжето.

В тези трудни времена е важно да не отпадне сърцето ти, да не охладнее. Днес всички външни ценности в света започват да губят своята стойност, за да се научат хората да разчитат на най-великата ценност в себе си – на Бога в тях, на Божествената Любов в тях.

Човек има три етажа: Божествен, духовен и материален. Да не стоим само на първия етаж, а да се качим в по-горните. Досега Америка се е хранила с кейк. Има много работа за всички в Щатите."

В.К.: На с. 103 тука е обозначено 6 август, това е вече 1940 г., нали? Весела: Да.

133. Малкото и голямото са едно пред Бога

Често пъти, като се разхождахме из градините на Изгрева, ни срещаше Учителят и ни заговаряше. Веднъж, като се връщах от полянката, спрях на чешмата със Зодиака в боровата горичка, където Учителят заприказва една малка група ученици: "Любовта изпраща сестра си скръбта – страданието, да разоре почвата, тогава тя да дойде. Когато житното зърно се посее в земята, то да не мисли, че е само. Хората живеят във форми, изгубили своето съдържание – в архаични форми. Човек е стара книга, от създание Битието, има да чете много и много да учи.

Когато много те обичат, натежава ти. Като ти даде Любовта една дреха, дай я на друг. Ти запази оная, първата дрешка, с която си се родил. Това значи, ако не се смалите, като деца, не ще влезете в Царството Божие. Не пази труфилата – многото дрехи. Някой те обикне, а ти после искаш повече да те обича, но любовта намалява. Ти трябва да живееш с първия момент на любовта му.

Някой го заставят да учи материята за трети клас. Трябва да я учи. Бог като ти даде нещо малко, то е равносилно на нещо много голямо. **Така малкото и голямото са едно пред Бога, Той еднакво се проявява в двете.** Дали цялата земя ще владееш или едно малко парче, равносилно е. Ако при едно нещо светлината не се увеличава, топлината не се увеличава и силата не расте, то не е извършено във вярата, по закона ѝ. Слънцето сърди ли се, че не го разбираме? Защо ние тогава скърбим, че не ни разбират?"

134. Ликвидация с кармата през 1999 г.

На 29 август 1940 г. бе съборен ден. Към 4 часа след обяд Учителят ме прие на разговор в малката приемна. Той ме държа дълго и много неща ми разкри.

"Тези, които са готови, ще имат винаги добри условия да ликвидират с кармата

си, а които не са, ще имат добри възможности за това в 1999 година. (**Забележка:** Виж "Изгревът" т. XX, с. 995-1010) На земята е само кино. Щастието е отношение на неща, то е неуловимо. Щастието се крие в дрехите на нещастieto. Един беден овчар веднъж ударил вола си с тоягата и тя се счупила, но от нея изтекло златото. На земята щастие няма. Щастието е в правилното отношение. Хората търсят щастие на земята, но техните тела, глави, ръце, крака и пр., са неоформени още и неспособни за някаква велика работа и правилно схващане на нещата. Разрешението на живота на земята е в слънцето, когато почнем там да ходим. Ако се движим с бързината на светлината, за осем минути сме на слънцето, то е много близо. А за да слезеш в града, са ти нужни тридесет минути. Земята не е на фокус към слънчевата енергия. Ти обичаш някого, но не на фокус, или преувеличаваш, или го намаляваш. Там, гдето мишките минават, ти не минавай, а гдето слонът минава, там мини и ти.

135. Нашата задача е да се организира причинното, умственото, астралното и физическото тяло на човека

Сега се организира светът на сърцето – астралния свят. Ти си във висшия астрален мир. Това, което ни изглежда любов, то не е още любов, то произлиза от магнетизъм и е магнетизъм, който се изчерпва. Това е само привличане. Трябва широк поглед, простор. Любовта – това е вечното разнообразие на живота. Когато се сплитат двама души, изгубват свободата си. Не се доближавай много до човека, запазвай дистанцията. **Нашата задача е да се организира причинното, умственото, астралното и физическото тяло.** Нужна ни е широта. Ако гледаме звездите с просто око, малко ще видим, но с телескоп ще видим много повече – милиони. Земята още не е организирана – в ембрионално състояние е, в първите етапи. Ембриото има да мине през 400 000 форми, не е на фокус към слънчевата енергия. Така сме и ние самите. Имаш чаша, която събира 250 грама, която пълниш от шише с един килограм, колко пъти можеш да напълниш чашата? Има една реална любов, неизменна. Едно същество, като те обича, когато си в нужда ще се яви и ще ти помогне, след това ще изчезне – и всякога ще ти се явява в нужда. Това е любов, а не да ти пее всеки ден все една и съща песен "Цвете мило, цвете красно". Гениален е човекът на вечното разнообразие. Който се старае да си покаже само хубавата страна, е излъскана мед, а не злато. Златото не се окислява.

Черната ложа работи, като нервира двама и те не могат да се търпят. Винаги да запазваме спокойствието и самообладанието си.

В Божествения свят няма гнили плодове, всички са идеални. Няма и изкуствени плодове, само боядисани. Всичко, което търсиш отвън – щастието, то е в тебе. Няма щастие, когато няма хармония между четирите тела на човека. Той е тогава като раздрънкано пиано, което издава фалшива музика. Там няма хармония и радост. Необходима е вътрешна хармония между тези тела."

136. Легендата за скъпоценния камък

Един ден намерих вкъщи плик донесен от брат Гавраил и като го отворих, прочетох една чудна легенда, разказана му от Учителя, с поръчка да ми я предаде, за да я претворя в поема. Още същата вечер седнах да я пиша, но тя се изля на английски език.

"В едно царство имало традиция, който донесе най-големия скъпоценен камък на царя, да бъде назначен като пръв министър. Тръгнал един младеж към планината да търси такъв камък. На пътя го настигнал старец, който му казал, че може да го заведе при съкровището. Но условието, което старецът му разкрива, го смущава. Той му казва, че ако занесе камъка на царя и стане пръв министър, ще потъне в морето, както бе потънала звездата, която бе видял насън и ще се издигне тогава,

когато дъното на морето стане планински връх. А той може да види камъка и отнесе образа му в сърцето си и да стане служител на скъпоценната си душа, която би му открила пътя към небето. Той сам трябва да разреши изхода на борбата, която ще се породи в него и когато вземе решение да го повика, той ще слезе и ще го поведе по път, непознат на никого дотогава, защото той не познава и странника.”

137. Как да се работи в Америка

На следния ден отидех при Учителя и Му я прочетох. Той изслуша одобрително и каза, че сигурно съм я написала на английски, повече хора да я четат. Каза ми да я изпратя да се отпечата в Америка.

“Когато човек мисли, той разлага светлината на много цветове, на дъга. Цветът, баграта, е знак на мисъл. Тоновете без мисъл са безцветни. Когато пишете поезия, не се ограничавайте във формите, а пишете както идват. За да държите духовна връзка с приятелите си в Америка, пишете им понякога. Американците са практични, готови да приемат новото. Там има много жадни души. Те търсят нещо, което могат да приложат. **България е най-трудната страна за приемане и приложение на Божественото и Новото.** Ако българите го приемат, колко по-лесно ще го приемат готовите души в други страни.

Сега ти трябва търпение и енергия. Работи непрестанно. Когато имаш някой Божествен импулс, не отлагай. Когато отидеш в Щатите, ще вършиш много неща: ще свириш и пееш, ще четеш беседи и предадеш Паневритмията. Музиката е достъпна и обща за всички и всеки може да се възпитава с нея.

Не се безпокой, това не ти помага. Тревогите нямат място в нашия живот и в нашата работа. Сега като бяхме на Мусала за три дни, получихме много повече, отколкото друг път при дълъг престой.”

Като Му говорих за плана ми да предам Рила в стихове на английски, Той ми каза: “Американците имат нужда от новите форми на поезия. Рила е завръщане към Божественото. Изкачването на Мусала е отиване при Бога. Ще се съкратят събитията в Европа”.

В.К.: На с. 107 вие споменавате за Америка. И аз съм записал, аз съм задал въпроса: Учителят изпраща ли ви в Америка? Весела: Не. В.К.: Лично? Весела: Не. В.К.: А по косвени пътища вече? Весела: Той ми е говорил много за американците, обаче, аз не съм ходила от 1932 година.

138а. Духът и душата са създали умът и сърцето

В София бяха започнали бомбардировки и правеха затъмнение на целия град вечерно време. Дъхът на войната се носеше навсякъде и вълнението ни беше голямо. Обаче, Учителят не ни занимаваше с политически въпроси. Един ден ни каза: “Ако Наполеон разруши феодализма в Европа, Германия ще разруши егоизма”. В тези усилни времена, Учителят една сутрин ми каза с твърд глас: “Герой трябва да бъдете!”

В.К.: Така. На с. 108 има един цитат, в който се споменава: “Както Наполеон разруши феодализма в Европа, Германия ще разруши егоизма.” В какъв смисъл? Сега, ние знаем ролята на Наполеон, ние знаем Учителят какво е казал за Наполеон, че той е изпратен от Бялото Братство, за да премахне светската власт на папата, да премахне феодализма и да създаде Съединени Европейски щати. В третото, казва, той не успя. Сега вие казвате нещо много интересно? Весела: Ами той каза, Германия ще разруши егоизма, ще се смири Германия, тя ще бъде сломена и ще настъпи едно смирение, едно укротяване на този горделив дух, господарски дух, тя искаше “Дойче натубералес” – Германия над всички. И това нещо не се позволява от небето, защото Гер-ман е земен човек, Германия не е възвишения

човек, следователно, тя трябва да бъде смирена, чрез това разделение. Нали германците разделиха, там Бисмарк, България на източна и западна, и сега те се разделиха и се учат на смирение. (Забележка. Виж "Изгревът" т. I, с. 443-444)

На 18 септември 1940 г. при срещата ми с Учителя, Му прочетох ново стихотворение на английски "Музикантът", след което Той ми каза: "Духът и душата са господарите. Те са работили векове да създадат ума и сърцето като свои слуги. Сега умът и сърцето трябва да се възпитават, да работят за духа и душата. Трябва да се създаде хармония между ума и сърцето. Това, което слиза е право, и това, което възлиза и то е право – мислите се възпитават в сърцето.

Майката скърби, когато ѝ вземат сина, защото той ѝ е бил любимец в миналото; бащата най-много скърби, като му вземат дъщерята – тя му е била любима в миналото. Сега хората трябва да се възпитат и да не скърбят, то ще мине да не се ревнуват. Сърцето и ума да се възпитат. В бъдеще яденето и всичко ще е религия. Сир-ом-мах – мъдрец, сиромашията съдържа всички условия. Тя е богата, всичко е посяла, то трябва пак в хамбара ѝ да се върне умножено. При сегашните условия, за да бъдеш понятен на хората, трябва да бъдеш малък. Малките хора много работа могат да свършат.

Има методи на луната и методи на слънцето. Методите на луната действат само върху въображението, без да дават никакви резултати, обаче, методите на слънцето всякога дават добри резултати. Човек трябва да мине от методите на луната към методите на слънцето. Това става, когато човек минава от низходящо към възходящо състояние. Само земята и луната оказват низходящо или възходящо влияние върху човека, а слънцето оказва само възходящо влияние."

1386. Победният химн

В.К.: Да, в такъв смисъл. Споменахте, че много от стихотворенията, на английски, които сте ги правили, сте ги чели на Учителя. На английски ги четяхте? Весела: Да. В.К.: И той ги одобряваше. Весела: Да. В.К.: И сега, той имаше ли към всяко едно стихотворение забележки и вие записвали ли сте ги тези неща? Весела: Ами, например, помня последния химн, който написах, това беше на 18.XII.1944 г. Аз бях написала, изведнъж чух фанфари, сякаш някакво тържество в небето, седнах на пианото и записах една песен, която чух. "Победен химн" го нарекох. "Изгрява победният ден на светлината" бях писала, и т.н. И когато отидох при Учителя да му поднеса този химн, той каза: "В сряда ще го пеете, рекох. Но по-добре сега". Отиде, даде ми ключа от пианото и аз слязох. И той бавно слезе при пианото. Нямах никой. В.К.: Това 1944 г.? Весела: 18.XII.1944 г., девет дни преди заминаването. Той се движеше много бавно, беше много блед и жълт, и вървеше бавно. Аз се спуснах от пианото към катедрата, където го стигнах, исках да му подам ръка, но той не прие да го вода. Той се хващаше за столовете. Като се качихме на платформата... В.К.: Той уморяваше ли се или бавно? Весела: Бавно вървеше и така слаб беше много. Дадох му стола пред пианото и казах: Учителю, вие свирете. Той седна на пианото и засвири. Аз бях отзад. След това: Я да чуем. В.К.: Да свири какво? Весела: Започна да свири на пианото. В.К.: Вашата песен? Весела: Не, не, акорди. А тогава каза: "Я да чуем, рекох." И аз тогава отстъпих, аз седнах на пианото, той седна на един стол зад мен и се подпря на гърба на стола. Обаче, като го видях така болен ми се схвана гърлото и не можех да пея. Само изсвирих химна и след това той чу думите и поправи. В.К.: Тези думи на български ли бяха или на английски? Весела: На български. "Победен химн". "Победният" не е хубава дума, каза, "Победният ден на обилната светлина". И аз поправих "Изгрява денят на обилната светлина". И имах "О, братя, запейте тържествени", каза ми че "търж" е неблагозвучно, пиши "радостни". И аз записах: "О, братя запейте днес радостни песни" в припева, и "вечно живеете за слава на любовта". Учителят каза:

“И по-хубави работи ще пишете, рекох. Хармонизирайте я както вие намерите за добре.” И след това той се прибра в стаичката си, девет дни не излиза вече.

138в. Учителят напуска тялото си

В.К.: Вие бяхте споменавали пред мен, че точно в този момент, когато той ви е дал ключа, направо като немошен, много слаб. Беше ли Учителя в него според вас, или? Весела: Аз имах чувството, че това не беше Учителя. В.К.: Не е Учителя. Весела: Не е Учителя. Ами 1939 г. на 21 декември, аз имах сън за Учителя. Братството стоеше на един връх и викаха: “Учителю!” И аз бях, една ограда имаше и аз бях отсам така, и погледнах към небето и видях Учителят с панамената шапка, седнал в пространството с проснати ръце и така благославяше с двете ръце въздуха, въздухът му се издигаше във въздуха, нагоре към небето. И гледах, гледах, той изчезна, само ръцете му останаха и тъй благославяше и изчезна. Това беше на 21 декември 1939 г., като че ли Духът, започна да се оттегля и идваше само за беседа, само държеше беседи от 1939 до 1944 г. Словото на Духа. А другото време като ли че се оттегляше постепенно. В.К.: Сега, аз си спомням, навремето, преди двадесет години, че вие именно този момент когато той ви дава ключа на пианото, вие виждате, че като ли че ли Учителят го няма. Весела: Не го почувствах Учителя, така немошен, последните часове, последните дни. Аз слизах долу при него, стоях и бях много тъжна и Учителят ми каза, аз излизах и попитах, какво да направя за вас, Учителю? Той каза: “Измийте ми чашите горе.” Аз отидох, измий чашите, чиниите и слязох: Учителю, измий, сега какво да направя? И той нищо не каза, но беше толкова тъжен, жълто-зелен, тъмен, седнал на стола, и каза, аз като си тръгнах да изляза, той каза: “Един беден човек, докато му донесат вода, умрял човек”. Умрял бедния човек. А той изпратил Ангел и Тодора в Мърчаево за вода и страшна жажда е имал и нямаше вода. И тъй, тъжно ми каза: “Бедният човек умрял, докато му донесат вода”. И аз видях, че как може това да е Учителя, да говори за себе си: бедният човек. Тогава се сепнах и излязох и просто нямах кураж да остана и да видя Учителя в такова състояние. Обаче, в неделя, на 24 декември сутринта, в 5 часа, аз влязох при него и брат Владо руснака, с когото правихме чешмата “Изворът на доброто”, каза: “Сестра, запиши: “Да се прослави Бог в Бялото Братство!” Аз записах и тогава Учителят зашепна “Да се прославят Белите братя в Божиата любов!”, втората част. И аз я записах. И това беше последното мото на 24 декември в 5 ч. сутринта.

Тогава Учителят ми каза да му чета Библията. Взех Библията, той седна на кушетката, аз на колене застанах, сложих Библията, отворих я на 102 псалом – Молитвата на един скръбник и като почнах да чета ръкописа сълзи и се задуших от плач, почнах много да плача, щото видях че това е много трагично положение, Учителят жълт-зелен и такъв псалом се яви. Учителят каза: “Четете разумно, рекох”, и аз едва-едва прочетох този псалом и това беше състоянието на Учителя, описано в 102 псалом. Тогава пях няколко песни. Той каза: “Пейте, пейте, рекох.” Затова, като седна на стола, вдигна очите си и каза: “Божествена красота, ето ги, идат, идат белите армии на Белите братя, идат”. Той видя как слизат на земята армиите на Бялото Братство и каза: “Божествена красота!” И каза: “Слагайте на първо място винаги Божественото.” В.К.: Сега, вие ли ми разказахте този случай, на Владо ли е бил, когато той, Учителят, си заминава и той, Владо, пита: “Учителю, на кого ни оставяш?” И той казал: Оставям ви на най-великият Учител на вселената. Замълчал малко и казал: Страданието. Весела: Това не е казал на мен. В.К.: На вас не е казал. Весела: Но на мен каза: “Когато Петър се усъмни, загуби силата, но когато повярва, придоби силата”. Да. В.К.: Така. Това после ще продължим по-нататък. Сега да се върнем на последните дни на Учителя.

139. Вслушване отвън и вслушване отвътре

На тазгодишния събор Учителят говори върху една нова тема, която е от голяма важност за нашето духовно развитие, а именно: "Вслушване". Ето накратко съдържанието ѝ:

"Вслушването е едно качество, което се подкрепя от ума и сърцето. Които се вслушват, вземат предвид всичко онова, което ще стане. Вслушването избавя човек от много нещастия. Който разбира тази дума, много може да се ползва. Първите хора, Адам и Ева, не се вслушаха и затова пострадаха. И днешното човечество върви по този път. Много от дарбите се губят, когато човек не се вслушва. Който не се вслуша, аз го наричам винопиец. То е нисше желание на човека, чрез което той загубва връзката със съзнанието си.

Ти трябва да мислиш, за да бъдеш добър. Човек трябва да се вслушва и отвън и отвътре. Първо Бог говори отвън, а след това почва отвътре. Не се тревожете, щом знаете това. Какво ще придобиете, ако се тревожите за вашия живот?

Ако един човек е здрав, ако има свежи чувства, ако има светли мисли, за този човек казваме, че има злато в себе си. Прана – сатва е слънчевата енергия, която създава златото в човека. Праната се всмуква в човешкия организъм.

На сприхавия можеш да му кажеш при разправия: "Ти си добър!", вместо "Ти трябва да бъдеш добър!" Аз вярвам във вечно протичащото благо, а не в онова, което има край. Трябва да се спазват онези закони, които опознават хората и ги поставят в сферата на вечно протичащите блага.

Човек трябва да пази свято своето тяло, понеже то е Божествен склад на мисли и чувства. Това е предназначението на човека на земята. Божествената Любов е сила, която трябва да влезе в нашето сърце и нашето тяло.

Ако нямаш вслушване в онова, което ти се говори, Бог не може да ти се изяви. Ако ти се вслушаш в Бога отвън, изявен като мисъл, твоите работи ще почнат да се оправят. Във всеки човек Бог е вложил по една възможност и тази възможност ще гледаш да я реализираш. Ако ти за 30–40 години не изваяш едно хубаво дете, едно хубаво тяло, едно добро чело, какъв майстор си? Ева беше добра, преди да срещне дявола. След това тя погрозня, потъмня и загуби своята светлина. И до днес тя трябва да работи над себе си, за да преодолее онова, което е загубила. Всеки, който греши, оголява безнадеждиято, безверието са голота, която умъртвява човека. Всички добри и възвишени мисли предават на човека нещо хубаво и красиво.

Аурата има цветовете на дъгата, когато човек има добри, възвишени мисли, а се обезцветява, когато се нарушат функциите на Божествения живот в него, когато наруши Божественото растене на добродетелите си и Божествената си индивидуалност, тя се обезцветява и болестите идват. Гледайте да не загубите онова, което Бог е вложил във вас. Той е вложил във вас нещо много хубаво. Всеки, който не разбира Словото на Бога, е спял. Никога не оставяйте вашето сърце само да се разхожда из улиците. Пратете с него ума и волята да го придружават. Всяко действие, което извършваш трябва да бъде съзнателно.

Вслушвай се в Божествения глас, който на теб говори! Вслушвай се навреме, за да може всичко, което вършиш, да бъде на време и на място. Ако ти не можеш да хванеш една красива мисъл, едно свежо чувство, ти нищо не си свършил.

Вслушвайте се в Божествената Любов и се обичайте един други и Бог ще ви благослови.

В.К.: Тези цитати на с. 109 също са от вашите цитати. Весела: На 109 страница.

В.К.: На с. 109 това е съдържанието? Весела: На беседата "Вслушване" на събора.

В.К.: На събора, кога? Весела: От коя година е това? 1940 година. В.К.: Да, така.

Весела: 1940 година. В.К.: Значи, това е накратко. Весела: Предавам основните

мисли. В.К.: От беседата. Весела: От беседата. В.К.: Това, което е извадено от

вашата тетрадка. Весела: Да.

140. Без светлина в мозъка си ти не можеш да мислиш право

Освободете се от старите си възгледи – сега трябва да учите, да работите и да изправяте погрешките си. Старите мисли изхвърли и замени с нови. Търси нов начин на мислене. Без светлина в мозъка си ти не можеш да мислиш право. Само когато светлината озари твоя път, ти можеш да видиш отношенията, които си създал, можеш да ги прецениш като добри и да схванеш, че задачата ти е свършена.

Да обичаш, значи да предадеш резултат на твоите отношения.

Доброто е семка, която ти трябва да посадиш в своя ум, и когато чрез израсналото дърво семката се изяви в плод, тогава ти ще научиш какво е доброто, което си посадил. Кой човек е добър? Ако ти влезеш между каращи се и сърдити хора и те продължават да се карат, ти добър ли си? Не, ти си раздорник. Аз наричам добър човек този, който може да сдобри хората и да остави трайна доброта в техните отношения. Ако ти събудиш милосърдието в твоите близки, ти си милосърден.

Най-малките работи дават големи последствия. Мислиш – това е малка работа, но дава големи последствия.

Не се качвай на гърба на никой. Вярвай на онова чувство и на онази мисъл, които ще те отведат на добър край, те доброволно да те качат на гърба си.

Бог ти е дал един ум, а ти трябва да го развиваш, за да придобиеш светлина; дал ти е душа, за да добиеш онези благородни качества, които душата носи; дал ти е дух, от който да придобиеш мощ.

Млад човек е онзи, който иска да изпълни Волята Божия и да придобие онова, което Бог е вложил в света.

Стар е онзи, който е влязъл в света на Мъдростта и се стреми да придобие Мъдростта.

Началото на живота е Любовта, края на живота е Мъдростта, съединени двете заедно, дават Истината.

Ти трябва да прилагаш Любовта и Мъдростта в твоя живот, за да познаеш Истината.

Истината е, която ще придаде радост на твоя живот и ще облекчи страданията ти.

В.К.: Сега, на с. 112 тука също има дадени цитати, тези цитати са от вашата тетрадка, нали. Сверяваш ли ги с отпечатаното Слово на Учителя? Весела: Къде е това? В.К.: Тука на с. 112 стр. имате дадени цитати. Искam един въпрос. Вие сте записвали дадени мисли от Учителя. Весела: Да. В.К.: След това, когато са издадени тези беседи правили ли сте сверка на това, което е написано на вашите тетрадки? Весела: Не, никога не съм сверявала. Каквото ми е казал аз съм записала. Когато е говорил, съм държала бележки.

141. Ние решаваме не своя задача, а задачата на хиляди, с които сме свързани

Съзнанието на мнозина не е още будно, защото често пъти, като вървите по пътя бутате се, падате и ставате. Вашата светла мисъл и вашето добро сърце ще трябва да допринесат плод, който да поднесете на човечеството. Щастието ви седи в този принос. Поднеси твоите широки идеи на света. Мисли за Бога и Той ще мисли за теб. Бога слагай по-близо до себе си, за да може да ви представи онова, което е далеч от вас. Бог е първият и последният, Когато трябва да видиш във всеки.

Любовта е началото на живота, Мъдростта е края, а Истината е пътя, по който ти ще вървиш. Ако искаш ти да се проявиш на физическия свят, постави Бога

пред себе си и ако си истинен, проявлението ти ще бъде реално. Истината е, която ще внесе корекция на погрешките, извършени по отношение на Любовта и Мъдростта.

Престъпление е да давате на хората плод след плод, престъпно е вашето разточителство, вие страдате от него. Прегрешение е да търгувате по такъв начин с Божията Любов, защото има неща, които са само за теб, които следва да ги приложиш в своя живот. Това благо го наричаме тайно. А явно е онова, което е ценно за мен и моите близки.

Ако се борите със старото във вас, ще станете силни. Борете се и ще имате бъдеще. Ако не се борите с дявола в себе си, вие сте от глупавите деви. Ако се борите с нисшето във вас, вие сте от разумните деви. Бори се, за да бъдеш умен. Светът се нуждае от служители на доброто, които ще вършат работа. Ако искаш да имаш придобивки в живота си, служи на доброто.

Когато тръгнеш с Истината, тогава всички глупости ще останат зад вратата, която младоженеца ще затвори.

Христос реши не лична своя задача, а задачата на цялото човечество и ние решаваме не своя задача, а задачата на хиляди, с които сме свързани."

142. Хората ги изпъдиха от рая - от месечината

Тъй като есента на 1940 г. не бях назначена, имах богати възможности да посещавам редовно беседите и да бъда често при Учителя. (Забележка: Весела не е назначена за учителка, защото е имало оплаквания срещу нея в селото, където е учителствувала 1937-1939 г.) На 22 септември 1940 г., в беседа, Учителят ни каза много ценни неща. Той непрестанно хвърляше светлина в съзнанието ни по всички въпроси на живота, осмисляше и най-обикновените ни прояви.

"В света ние не страдаме, страда Бог, а ние само чувствуваме Неговото страдание. Единствен Той страда, но е търпелив. В големите страдания се заражда Любовта Му – колкото повече страда, повече изявява Любовта Си. Любовта идва посредством страданието. Ако онова, което имаш, не си готов да го дадеш на онези, които обичаш, ти любовта си не можеш да изявиш.

Изучаването на астрологията наизуст не е наука. Аз я изучавам по човешката глава. Юпитер е отзад на главата, Сатурн по-горе встрани, той е внесъл страха в света, за да тури ред и порядък; Марс е над ухото, а Венера отзад на главата. Месечината е обиколката на челото отгоре. Луната е 50 пъти по-малка от земята. Слънцето е вътре, от него излизат всички мисли. Луната е в умствения свят, тя е много студена. Поезия, философия, литература идат от Луната. Когато хората се научили да лъжат, Луната спряла да се върти, за да не се опорочи. Тя развива въображението и е майка на земята, според окултната наука. Жителите ѝ пращат сами светлина на неосветената страна. Хората ги изпъдиха от рая – от месечината. Те бяха онези, които ядоха от дървото на забранения плод. Аз турям рая на месечината."

В.К.: На с. 113 имате цитат "Хората ги изпъдиха от рая, от месечината. Те бяха онези, които ядоха от дървото на забранения плод. Аз турям рая на месечината." Ще можете ли да коментирате сега? Хората ги изпъдиха от рая, от месечината. Учителят е говорил много неща за Луната. Весела: Да. Че благодарение на Луната има живот на земята. Че там има живот. Тя ръководи философия, поезия, литература. В.К.: Тука е интересно нещо друго. Тука е дадена една символика, един друг образ, защото Учителят говори много неща за месечината и че този, етерният живот на месечината продължава да живее и че там има адепти. Весела: Там има 100 000 адепти, които се занимават с хората, проучват и помагат на хората. Те са свързани с нас. В.К.: Може би във връзка с това е този цитат. Весела: Да. Затова казва, аз турям рая на месечината. В.К.: Рая на месечината. Весела: Изглежда едната страна на месечината. В.К. Която не е осветена. Весела: Която не е осветена,

е рая. А осветената страна е там, където отиват тъмните духове. Най-напред минават през там, на път за други полета.

143. Тялото е струна на духа

На 3 октомври 1940г. сутринта имах частен разговор с Учителя. Ето какво ми каза Той: "Можеш да съпроводиш някого с мисълта си, или и ти да отидеш с него. Можеш да му дадеш една книга, да го облечеш, или да му дадеш една кошница с плодове. Ако можеш всичко това да направиш едновременно, това е цялостност – и сам да отидеш с него. После той да направи същото към теб. Любовта има две врати – от едната влиза, от другата излиза. Това е приемане и предаване на Любовта. Тя като влезе, ти ще я приемеш, и като излиза тя, ще те заведе при тези, с които ще те запознае, а като че ли това от теб излиза, така ще ти се стори. Някой като те обича, цени и се интересувай от процеса на любовта, който става в него. Той е процес, в който хиляди участват и ти ако не го цениш, туряш препятствие на самия процес. Бог се проявява в този процес, цени го.

Ние се занимаваме с елементарното проучване и проявление на Любовта, искаме да я осезаем физически.

Ние сме струна на Духа, човек като свиря на цигулка от него излиза музиката, влиза в струната и създава известни трептения, които чрез въздуха се предават – въздухът е среда на тези трептения и за предаване. Тялото е струна на духа. Човек може, каквото музикално парче поиска, да изсвиря. Ще свиря на стомаха си, на дишането, на мисленето. Да е музикант човек.

Цветовите са признак, че човек е влязъл в един умствен свят на пречупване на светлината. Багри дава само мисълта, тя има бял цвят – синтетичен, а сърцето има червен цвят. Мисълта дава формите, а духовния свят – съдържанието, та белият цвят от само себе си нищо не може да представи ясно, идва тогава другият – червеният цвят и заедно работят. Човек по-голямата част от живота си преминава в чистене от утайки на миналото – мътната вода трябва да се филтрира.

Да изучаваме природата – растенията от въглеродния двуокис се хранят и ние ще трябва да се научим от въглеродния двуокис да вадим храна.

Сега в духовния свят много ядем. Правим 20 вдишки на една минута, а трябва две вдишки и две издишки на една минута да правим. Животните ядат цял ден, човек яде три пъти на ден, а колкото по-напредва, по-рядко става храната му. Та в дишането сме бързи и затова ни липсва търпение.

Учителят дава най-хубавата тема на ученика, а той трябва да я развие по най-хубав начин и после идва третото – той ще я прочете.

Истина е това, което постоянно освобождава човека, а не това, което един път го освободи, а друг път го зароби.

Духът се проявява, а ние сме струна на духа – да свирим!"

144. Който работи за цялото и цялото работи за него

На следния ден Учителят каза една интересна мисъл в беседата си: "Само едно право съществува – когато съзнаеш, че си част от Цялото и работиш за Цялото, но и че то работи за теб. Това е единственото право, всичко друго е лъжа. В това е свободата – който работи за Цялото и Цялото работи за него, той всичко може да постигне. Човек сам по себе си, външа от Цялото нищо не може да постигне. Невъзможното за частта е възможно за Цялото и възможното за Цялото е възможно за частта. Ако работиш за Бога и дърветата, и дъжда – всичко работи за теб и всичко навреме ще става. Молитвата помага само когато работиш за Господа и Той за теб."

На 16 октомври Учителят каза в беседа:

"Има съотношение между трите свята. Физическият свят е свят на проверка

на нещата. От духовния свят, като искат да проверят нещо, идват на земята.

Юпитер дава активност и дава дължина на човешкия мозък. Сатурн, Марс и Луната дават разширение. Всички планети и звезди влияят на мозъка, който е възприемател. Бог дава, а ние приемаме и изучаваме нещата. Юпитер е професор – учи те да не грешиш, да се уважаваш и другите да не съблазняваш. Сатурн е страха, но и справедливостта. Божественото ще се отрази на вашите пръсти, духовното – на вашата длан, а физическото – на ръката – дължината ѝ.

Петтях таланта е човешкия ум, двата таланта е човешкото сърце, а единият талант е човешката воля – не е работил. Човек има достатъчно воля, но тя трябва да се упражнява. Сърцето дава подтик на ума да работи и на волята да работи. Съдят онзи с единият талант, защото е бил при най-добри условия, но не работил.”

145. Светлината е обединителна връзка между четирите свята

На 23 октомври имах частен разговор с Учителя. Сутринта бе държал чудна лекция и бях изпълнена с вдъхновение, когато влязох при Него. Този път Му прочетох писмото от една духовна сестра от Америка – г-жа Зинк, която Го бе видяла на тротоар в Ню Йорк, светец като слънце. Изпратих ѝ портрет на Учителя и тя бе много щастлива да види същото лице, което бе видяла на улицата. Писмото ѝ бе изпълнено с любов и благодарност. Ето какво ми каза Учителят след това: “Ние Любовта не можем да я уловим, виждаме само благословенията на Бога, добрите условия, които тя ни дава.

Луната повдига водата няколко фута, тя е динамична, движи мозъка; студена е – разсъдъка е студен, а слънцето е топлината, която движи и помага на сърцето. Когато разбереш нещата, всичко ще ти стане приятно. Любовта се чувства посъвършено с другите тела – като допреш физически тялото си, то е лош проводник на Любовта и любовта изчезва. С четири тела се чувства Любовта. Причините за проявите на физическия свят са въвн от него. Има един лук, въвн от лука, който го създава. Лампата свети, защото слънцето свети. Светлината е обединителната връзка между четирите свята: физически, астрален, умствен и причинен. Сега влиза светлина във физическия свят – излизаме от сферата на Кали Юга, тъмната, кална сфера, почва зазоряването в човечеството. Черната ложа прави последни усилия да възпрепятства дейността отгоре, но отгоре вече са се намесили – снегът е почнал да се топи и никой нищо не може да направи. Всичкият сняг сега ще се превърне на вода.

Има съществуване и живеене. Камъкът не живее, а съществува. Животът идва само, когато дойде Любовта, защото животът изтича от нея. Като спечелим Любовта, ще дойде Мъдростта, а след тях двете ще дойде Истината, която е дете – човек ще стане дете – резултат от Любовта и Мъдростта – Истината. Като изучим Любовта, Мъдростта и Истината в този свят, предстои ни да ги изучим в духовния свят, а после в Божествения. Все има нещо да се учи, да се откриват все по-красиви светове – неизчерпаемо учение.

146. Днес човешкият организъм не може да издържи на любовта като сила

Хората нямат търпение да се изслушват, те търсят едно статистическо добро и всеки по техните разбирания да се движи и живее. После се критикуват и осъждат един друг. Човек трябва да се отвори към Божествените блага и да ги приеме. Хората носят дебели дрехи, когато условията отвън са лоши, но те продължават да ги носят и когато условията са добри и е топло. Тънки дрехи трябва тогава. Леки мисли и малък товар. Детето не е глупаво и невежо – то има и дава само едно значение на всяка своя дума. Има единство в него.

Бъдещите хора ще могат да носят Любовта, сега още не може да

издържи организма ни. Сега постепенно се каляваме и привикваме да носим Любовта.

Днешната беседа е: “Пътят към щастието”. Когато Любовта и Мъдростта говорят на човека, те не търсят логиката, за да се утвърдят, те говорят тъй, както са и оставят сами да се наложат поради своята реалност. Човек с време разбира какво му говорят те. Има неща логични, които са прави, но има неща прави, които не са логични, не могат да се обяснят по пътя на логичното мислене. Хората досега как са мислили – вярвали са в нещо нереално и после са се разочаровали. А сега ще започнем да чувстваме и знаем, че мислим.

Защо да се осъждаме един друг? Някой художник нарисувал една страна на планината и иска да каже, че такава е планината; друг художник може да нарисува другата страна – всеки да рисува, каквото вижда и да дава свобода на другите.

Луната действа на птиците. Те живеят в един по-неблагоприятен свят от млекопитаещите. Птиците са ума, а млекопитаещите – сърцето. Млекопитаещите обичат комфортите. Религиозните са лунни типове – Луната влияе на ума им.

Любовта идва за една хилядна от секундата при теб, оставя благата и ти живееш в последствията ѝ. Ние живеем в Бога, но не Го познаваме, а трябва Той да се движи, живее и съществува в нас. Примери за света на Новото ще бъдат народите от англосаксонската раса – Америка, Англия, Германия.

Любовта прави беднотията красива. Един художник се интересува от бедни хора като сюжет и като ги нарисува, картината му се цени, а богатия не е добър сюжет за картина, обикновен е.

Това, което става днес не е наказание, то е разпределение на всеки според каквото е изработил и заслужил. Един заслужил пет таланта, пет ще получи, друг четири, три и т.н., всеки ще получи заслуженото.

Човек като почувствува и разбере величието на Любовта, от само себе си да е готов да ѝ служи.

Луната действа на ума – динамизира го, охлажда го, а слънцето действа на сърцето – стопля го. От светлината и топлината се явява движението – живота. Земята вследствие на топлината и светлината има движение и живот. Светлата епоха започва в 1942 година. (**Забележка:** Виж “Изгревът” т. II, с. 38-39; т. III, с. 309-311; т. XXII, с. 513-531, 589-615, 717-722)

В.К.: На с. 118 “Светлата епоха започва в 1942 година”. Това от тетрадката ли е или от беседа е напечатано? Във връзка с какво е това? Частен разговор? Весела: Частен разговор. В.К.: То е във вашата тетрадка. Весела: Да. В.К.: А светлата епоха започва в 1942 година? Весела: Да. Това е извадено от тетрадката ми.

147. Новите идеи оттук се разпространяват по въздуха

В беседата два дни по-късно Учителят каза: “Взаимопомощта е Новото Учение. Старото няма да мине така лесно – змията през пукнатината на камъка ще мине, за да свали кожата си. Ограничителните условия, страданията и мъчнотиите са дупката, през която ще се мине, за да се смени кожата. **Новите идеи оттук се разпространяват през въздуха и много хора ги приемат.** Славяните са юдино племе.

Камъкът в Данаила, който порасъл и изпълнил цялата земя, е Новото Учение. Българин – богарин – значи място на Бога.

Остаряването е внушение, хипноза на Черната ложа. Човек трябва да се освободи от тази хипноза. Винаги съм на 33 години.”

На 27 октомври 1940 г. Учителят допълни:

“Българите не са избраните, но хромите, сакатите, които са поканени на вечерята, на тържеството. Вие сте повиканите от улицата, радвайте се, че сте поканени на вечерята на Агнето”.

На 1 ноември Учителят каза в беседата една нова мисъл, която ми направи силно впечатление.

“Когато една мисъл само ви докосва, е в първото измерение; когато една мисъл става устойчива, е в третото измерение; а когато една мисъл расте и се развива, тя е в четвъртото измерение. Когато една идея се разширява, е във второто измерение. В третото измерение човек е в опозиционна война, крие се в своята крепост, а в четвъртото измерение той е господар, излиза вън от това триизмерно тяло – мисъл, в която се е скрил. Освобождавайте се от ония ненужни мисли. Вие пренебрегвате една ваша ценна мисъл, която след 7–8 години мощна сила ще ви даде.”

След беседата, Учителят отиде при пианото и ни говори, след което седна и започна да свири. Той винаги свиреше странни мелодии, освободени от всички наши музикални правила и теории. Казваше ни, че никога не свири чужда музика, а това, което идва в момента.

“Три условия има в Новия Път: първо, с любов да се приеме това, което се дава от природата и без критика; второто условие – трябва знание, за да крепи любовта; нужно е приложение на истината, която ще даде проявата във физическия свят, волята ще се прояви.

В.К.: На с. 118 има едно изказване: “Българин, значи богарин, значи “място на Бога”. Сега, аз си спомням от един ваш разказ, как разказахте, как Учителят е започнал да ви говори на старинен български език и нищо не се разбира. Весела: Да. В.К.: Разкажете за това. Весела: Да. Както се разговарях с него, изведнъж той ме погледна над главата и изведнъж започна да ми говори на един български език, от който нищо не разбирах, но знаех в душата си, че той говори български, но някакъв много странен български. Той говори на някого, нещо му говори. И не ми каза нищо за това, което му е говорил. В.К.: А вие слушате? Весела: Аз слушах и не разбирах. В.К.: Щото той казва: “Българите в невидимия свят са 150 000 и благодарение на тях, вие имате държава. Онези българи, които са на земята, нямат право на държава. Благодарение на онези, които са горе, имате право на държава.” Весела: Даваха някакви инструкции. В.К.: Значи, Учителят е говорил с тези българи, старите българи, които са горе в невидимия свят, които представляват духовното лице на българския народ. Весела: Използвал е моето присъствие да говори на старите българи, щото сигурно и аз съм живяла с тях. Това сме от един народ. В.К.: Така. Един израз на с. 118 “Славяните са юдиното племе.” Сега, Учителят това го споменава и в Неговото обръщение към българския народ и славянството. Весела: Да. В.К.: Сега, тука, как го възприемате сега, като юдиното племе? Като племе, което по закона на Мойсей не е наследник на оня закон на левитите, а на юдиното племе, в което идва по благословение Духът, Божественият Дух идва, Давид след това идва, и Христос и т.н. Весела: Да, значи ние сме по една свещена линия, българите, по благодат. В.К.: Да, по благодат.

148. Станете проводник на Божественото, за да ви обикнат и уважават

Повечето възгледи на хората са стари, ако всеки ден не се обновявате, остарявате. Всеки човек, когато престанат да обичат хората, остарява, а когато хората обикнат, подмладява се. Станете проводник на Божественото, за да ви обикнат и уважават. Вие искате да станете велики, без да сте проводници. Ако си проводник на красивото, велик художник ще станеш. Лицето е нива, градина – на някои има вече плодове, а на някои само картини има още. Някой има опит – посети ниви. Скръбта при радостта става осмислена, а радостта при скръбта става ценна.”

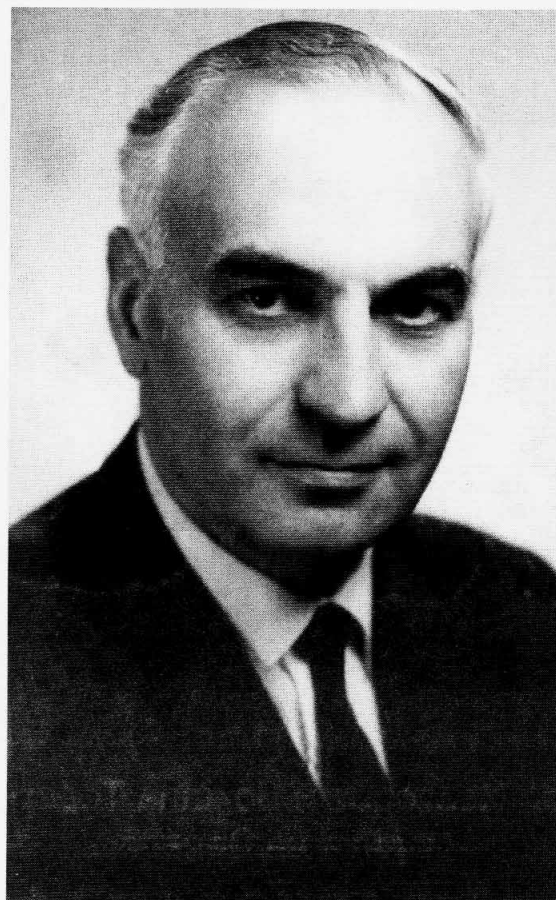
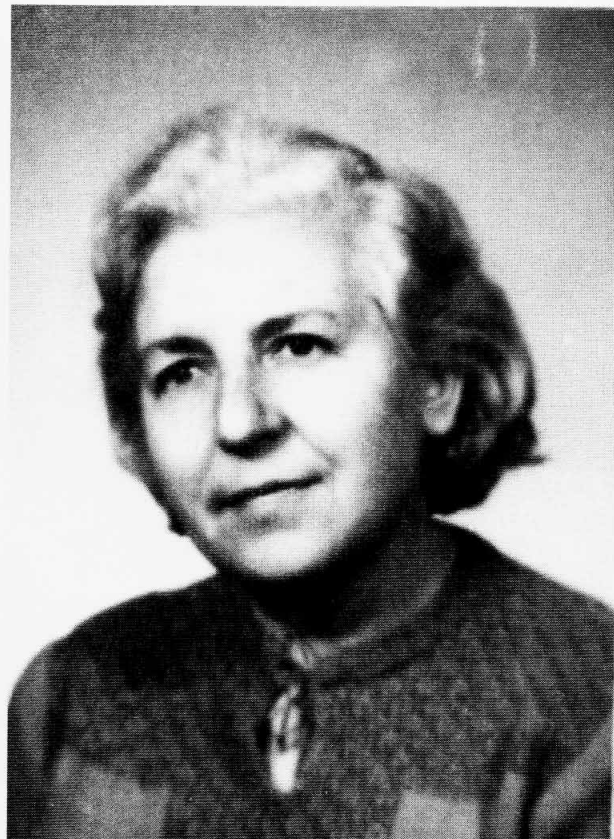
Тези мисли изказа Учителят на 8 ноември. Същият ден имах дълъг частен

97. Весела Несторова

98. Весела Несторова

99. Весела Несторова и рожденият ѝ брат Георги

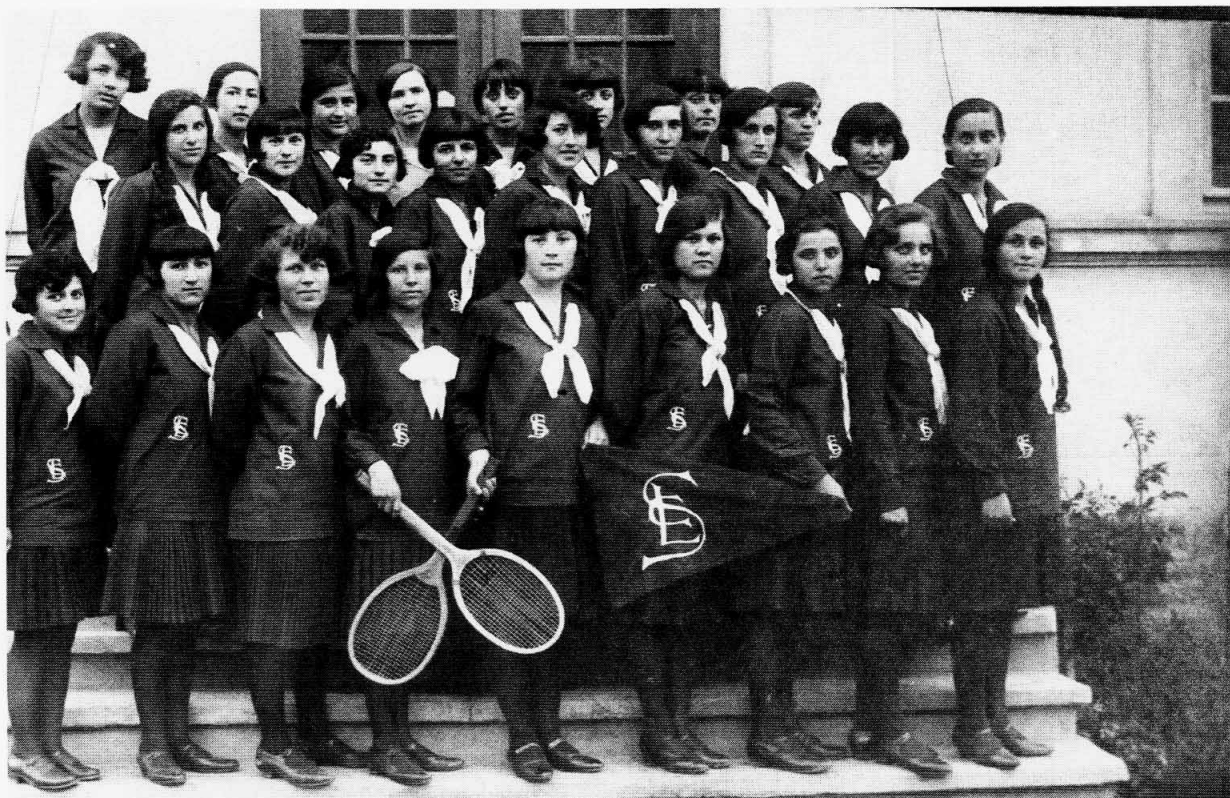
100. Тодор поп Несторов и Божана Тодорова, баща и майка на Весела

101. Весела Несторова като ученичка в гр. Ловеч. Тя държи знаме, а мис Пери, директорката държи показалка, тя е в бял костюм

102. Весела Несторова с ученички в гр. Ловеч

103. Весела Несторова между ученички в гр. Ловеч.
Отпред с 2 ракети за тенис.

104а. Весела Несторова с ученички в гр. Ловеч

104б. Весела Несторова с ученички в гр. Ловеч

105. Мис Търнър пред палмата и с рокля в
“клош” в гр. Ловеч

106. Весела Несторова с ученици и учители в гр. Ловеч,
третата вляво изправена

107. Пред входа на Американския колеж в с. Симеоново

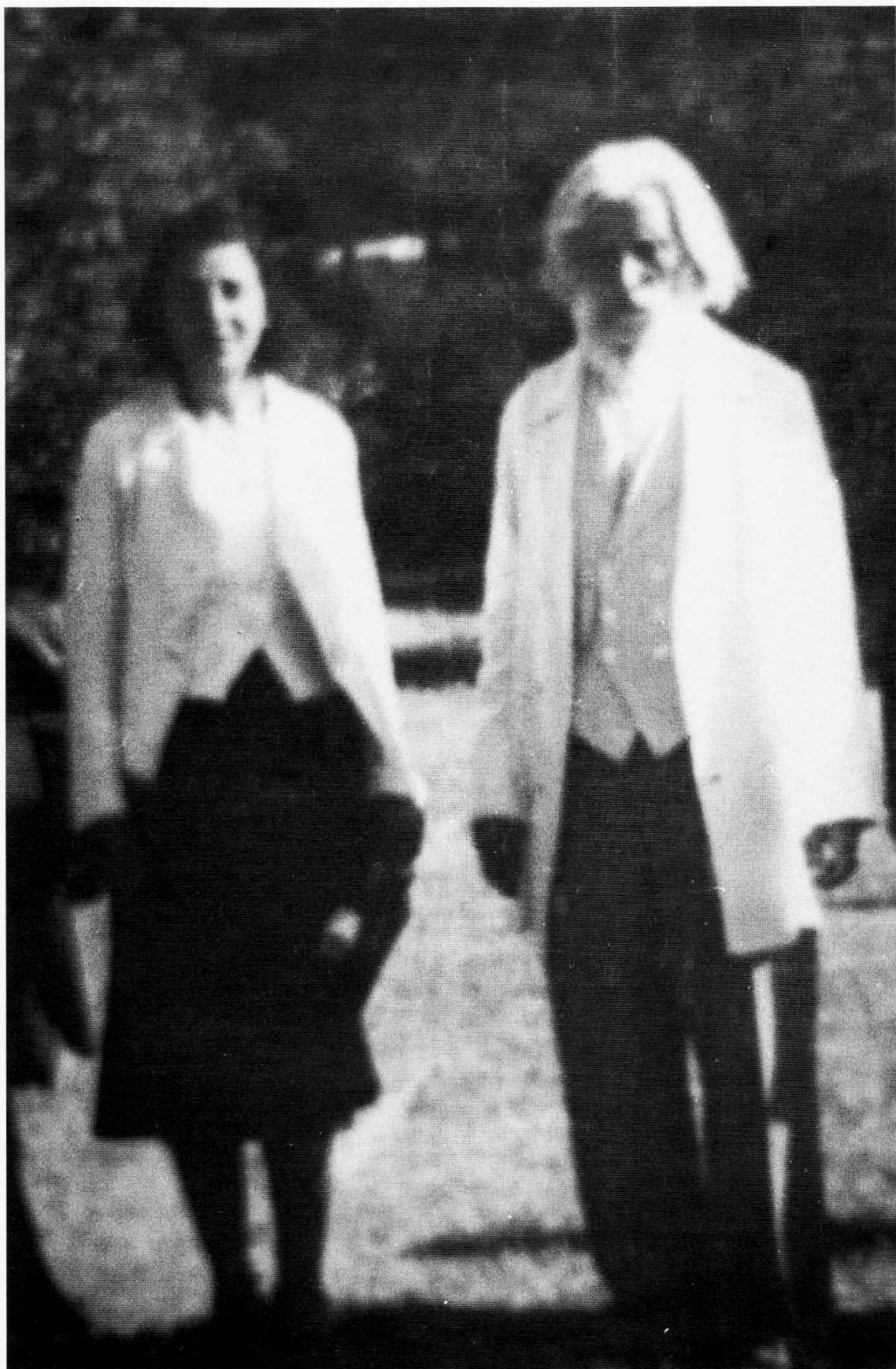
108. Весела Несторова учителка в клас в Американския колеж в Симеоново

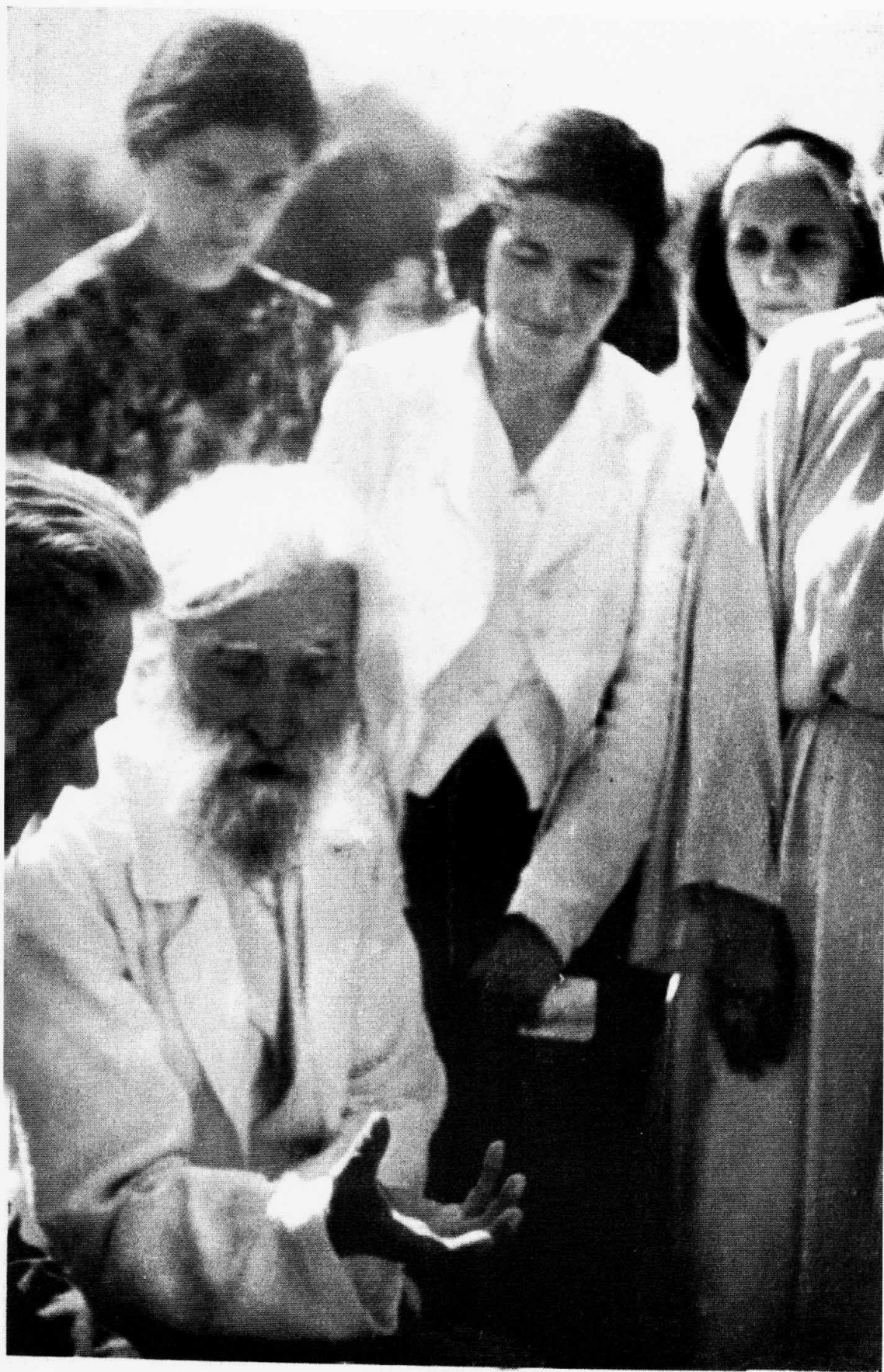
109. Весела Несторова учителка в клас в Американския колеж в Симеоново, и с дневник в ръце

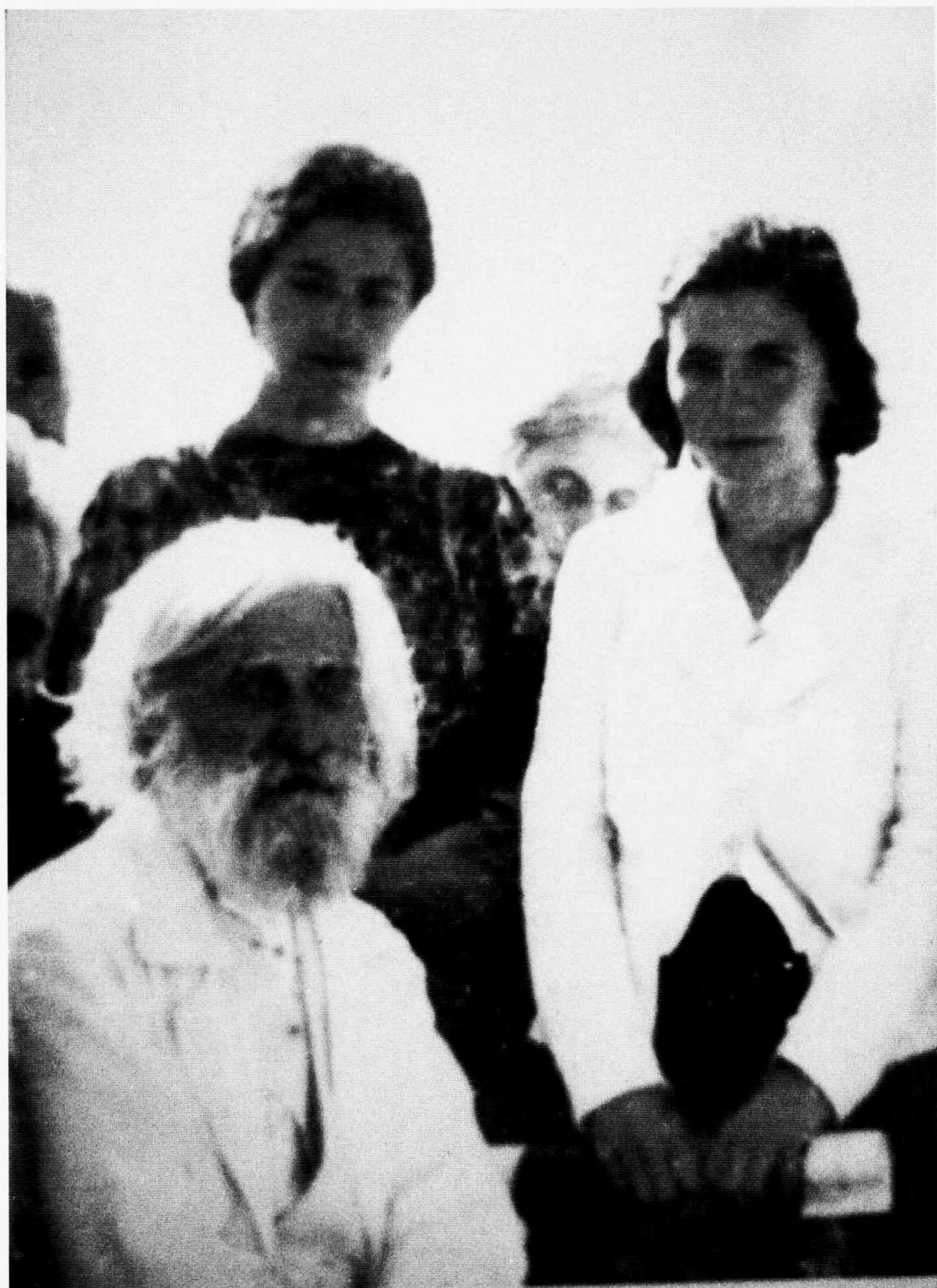
110. Колежка на Весела Несторова държи едно знаме пред
Американския колеж

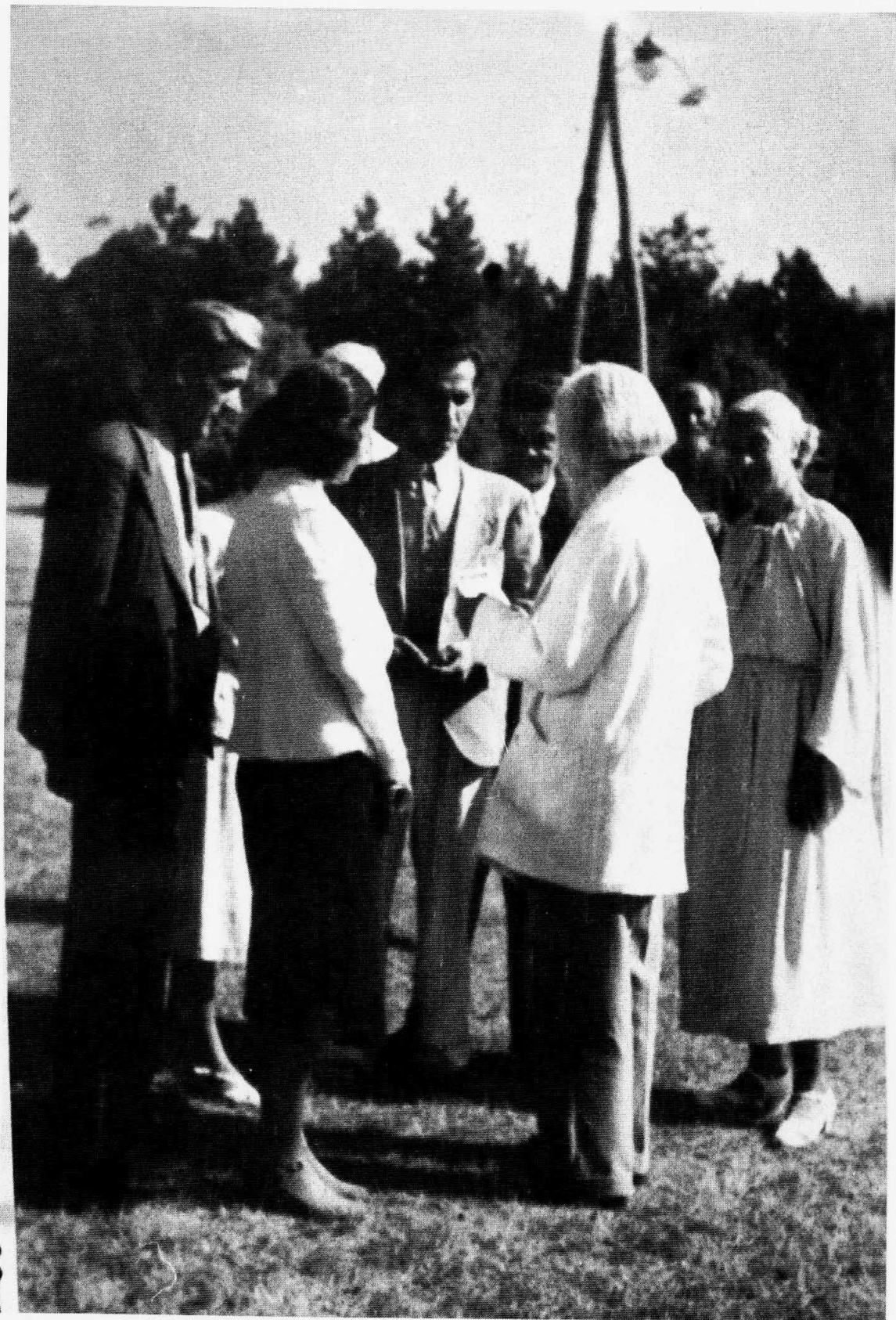
111. Весела Несторова и Учителя
на поляната на Изгрева

112. Весела Несторова до Учителя, който е прострял дясната си ръка и обяснява на приятел

113. Учителят и Весела Несторова на Изгрева
с група приятели

114. Весела Несторова полугърбом, вляво,
разговаря с Учителя

115. Весела Несторова на Изгрева разговаря с Учителя, той е вляво, а Весела до него вдясно, а до нея е Кръстьо Христов

116. Весела Несторова разговаря с Учителя, вляво гърбом

117. Учителя с Весела Несторова на Изгрева
(Учителя, до него е Весела, вдясно една е в профил.)

118. Весела Несторова е в гръб към обектива. Учителят
разговаря с нея усмихнат

119. Весела Несторова с Учителя пред приемната, а в дъното е Кръстьо Христов

120. Весела Несторова с приятели и Учителя пред приемната стая на Изгрева

121. Паневритмия на Изгрева – Весела с майка си,
Божана Тодорова Несторова

122. Весела Несторова на Изгрева всред розите

123а. Весела Несторова на екскурзия с приятели
вляво седнала

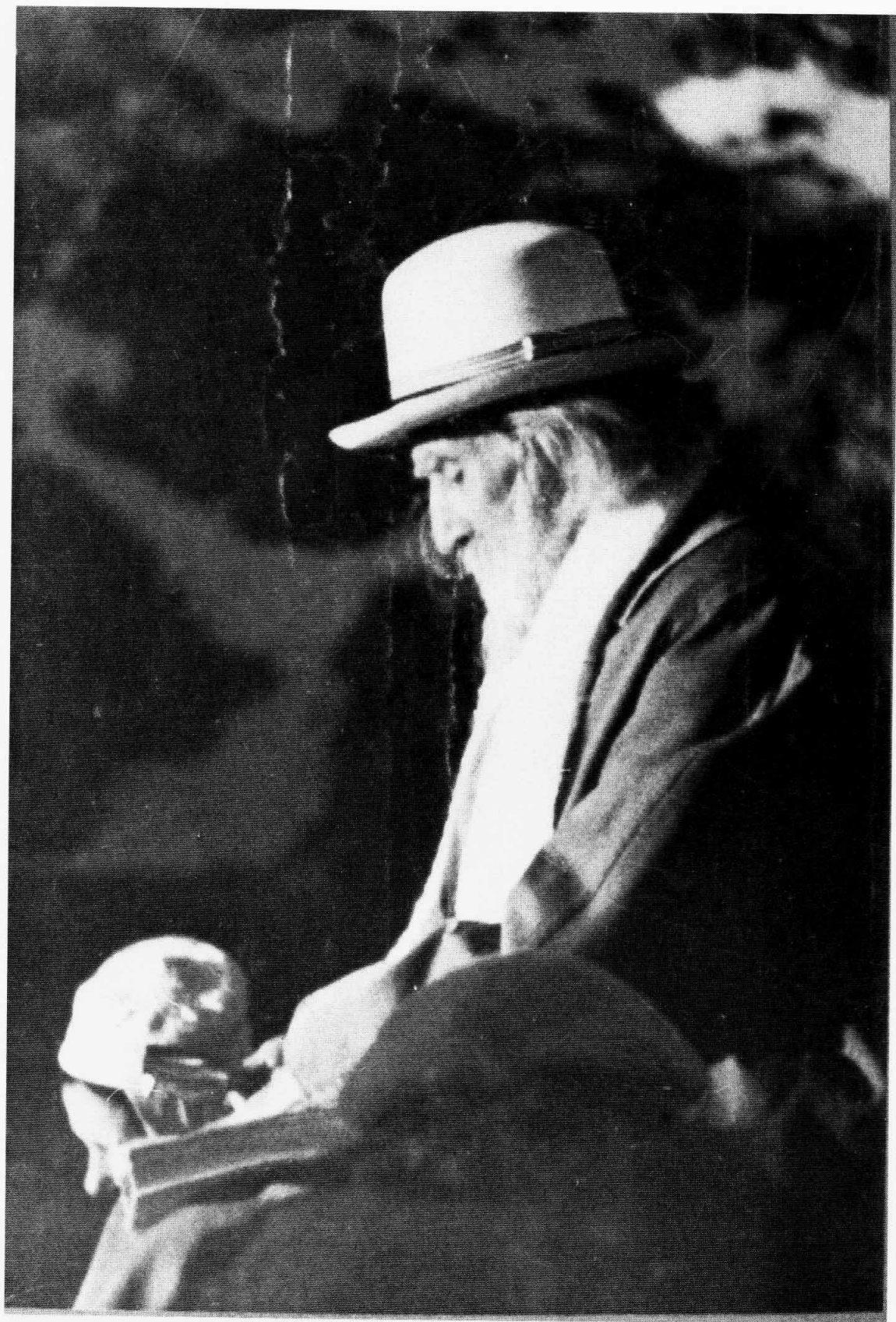
123б. Весела Несторова на екскурзия с приятели
втората от ляво

124. Весела Несторова на събор на Изгрева, вляво, обърната към обектива

125. Весела Несторова и Боян Боев на Изгрева, 1938 г.

126. Учителят на Молитвения връх, Рила, с лупата в ръка

127. На Рила, на Молитвения връх с Учителя. Весела Несторова отляво държи одеалото, заедно с Галилей Величков, заради вятъра

128. На Рила, на Молитвения връх с Учителя. Весела е отляво и държи одеялото, а вдясно Борис Николов записва на тефтерче

129. Весела Несторова е в средата под изправените Димитър
Звездински и Георги Куртев, на Рила с Учителя

130. Весела Несторова е в средата под изправените Димитър
Звездински и Георги Куртев, на Рила с Учителя

131. Весела Несторова на Рила с Учителя. Тя е под Димитър Звездински и Георги Куртев

132. Учителят, Олга Славчева отдясно и до нея е Весела Несторова

133. Весела Несторова вдясно над Стефан Белев с побелялата глава
и бели мустаци

134. Весела Несторова на Рила, слизат в група с Учителя, 1939 г.

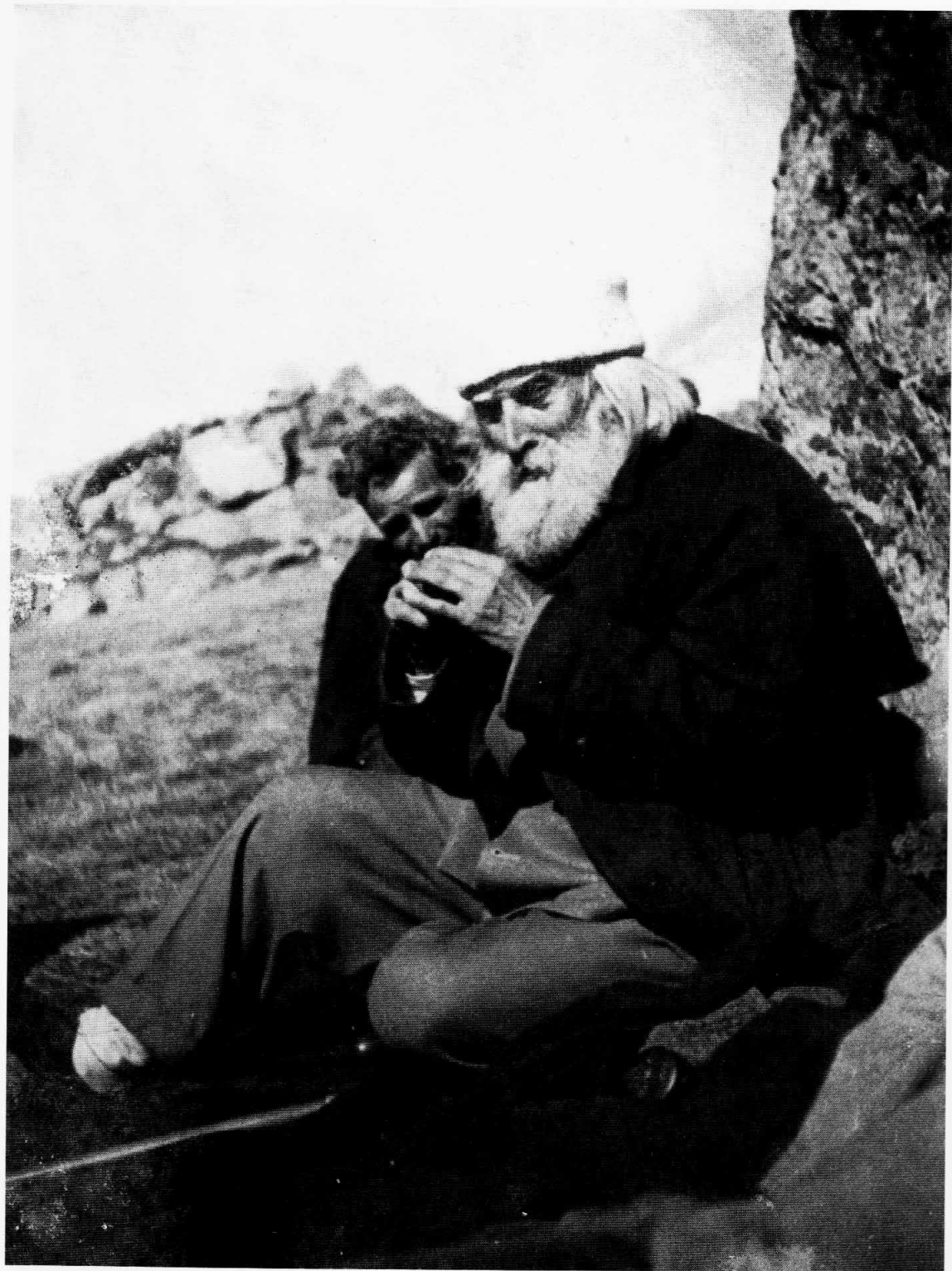
135. Весела Несторова в гр. Сливен

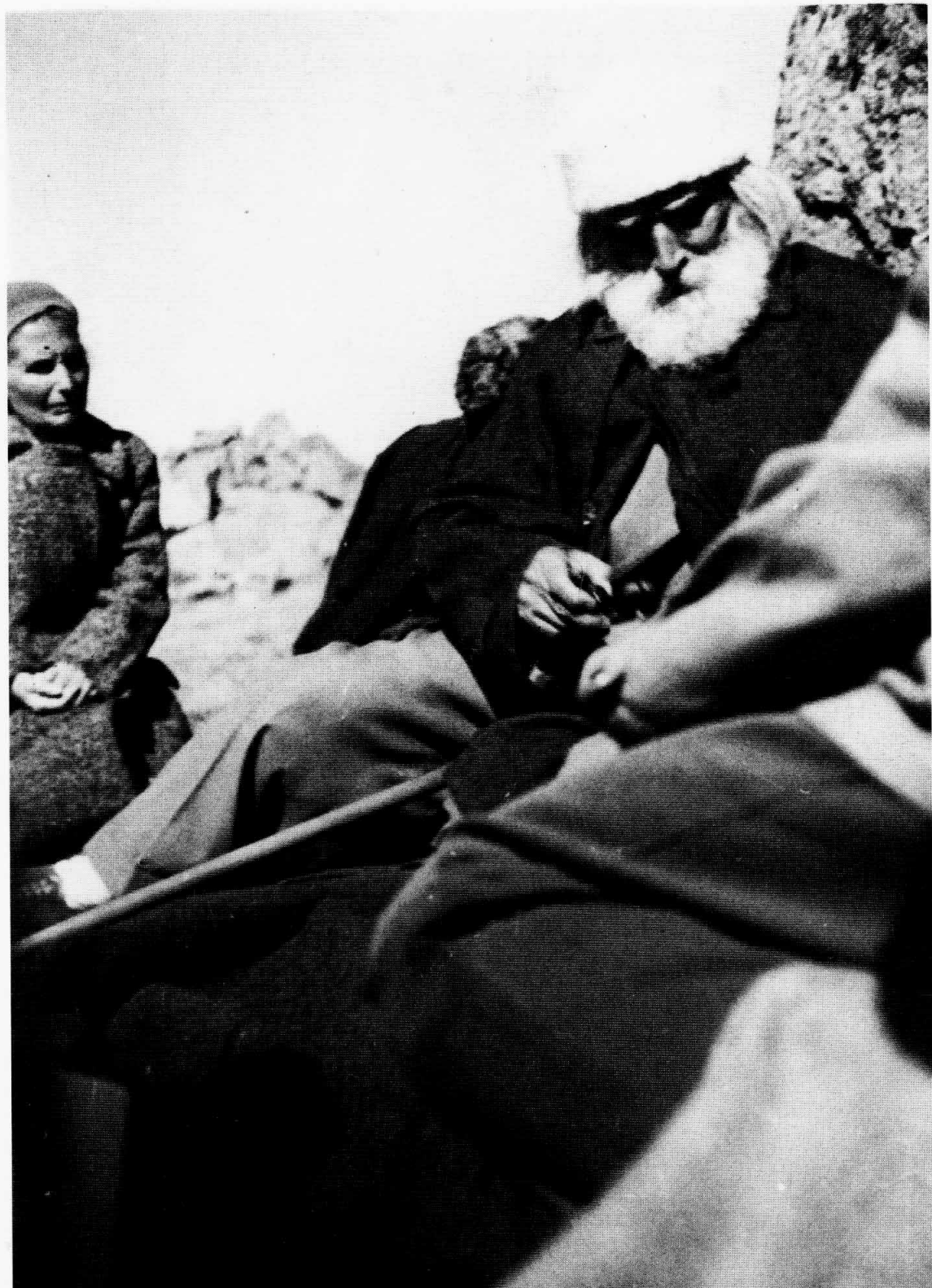
136. Весела Несторова и Маргарита Калканджиева

137. Весела Несторова всред Сините скали на Сливен

138. Последната екскурзия на Учителя на Черни връх, Витоша 1943 г., до него е Ангел Вълков

139. Последната екскурзия на Учителя на Черни връх, Витоша 1943 г., до него е Теофана Савова

140. Последната екскурзия на Учителя на Черни връх,
Витоша 1943 г., вдясно е Весела Несторова

141. Учителят на Бивака, декември 1943 г., отляво е Весела Несторова

142 а. Къщата на Темелко в с. Мърчаево

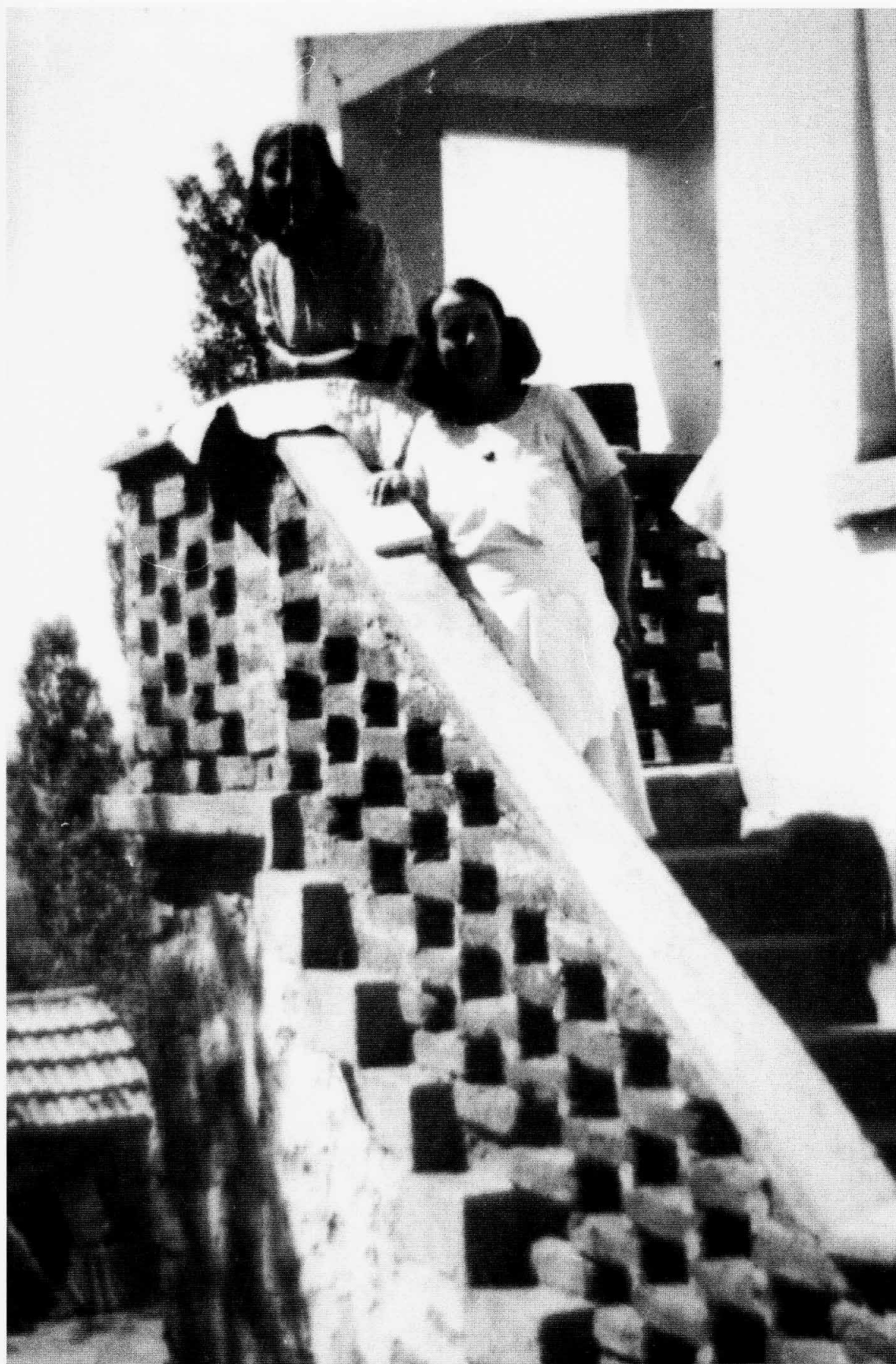
142 б. Стаята на Учителя

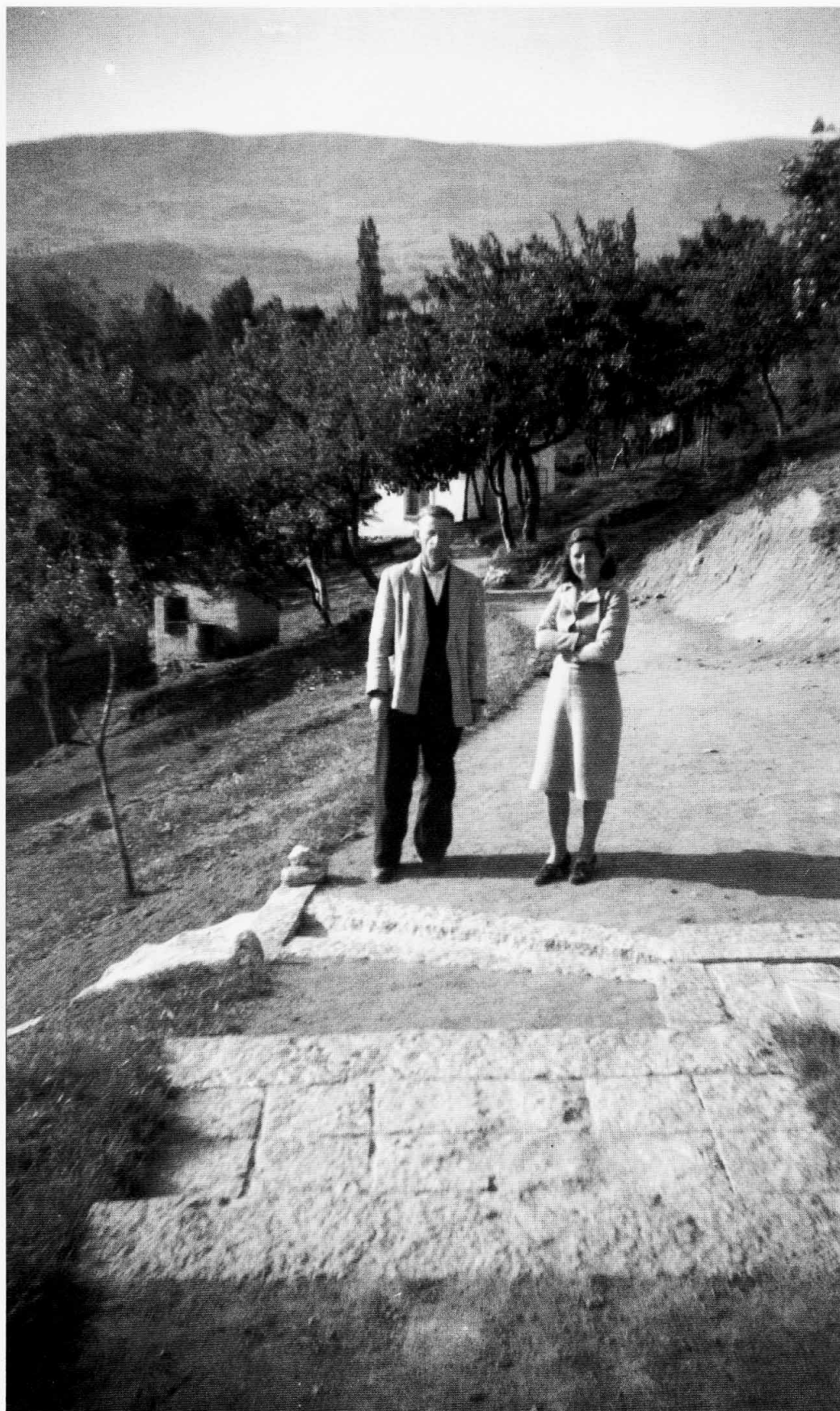
143 а. Зимна разходка с Учителя, Весела е до него

143 б. Заснети в гръб, отляво е Весела Несторова

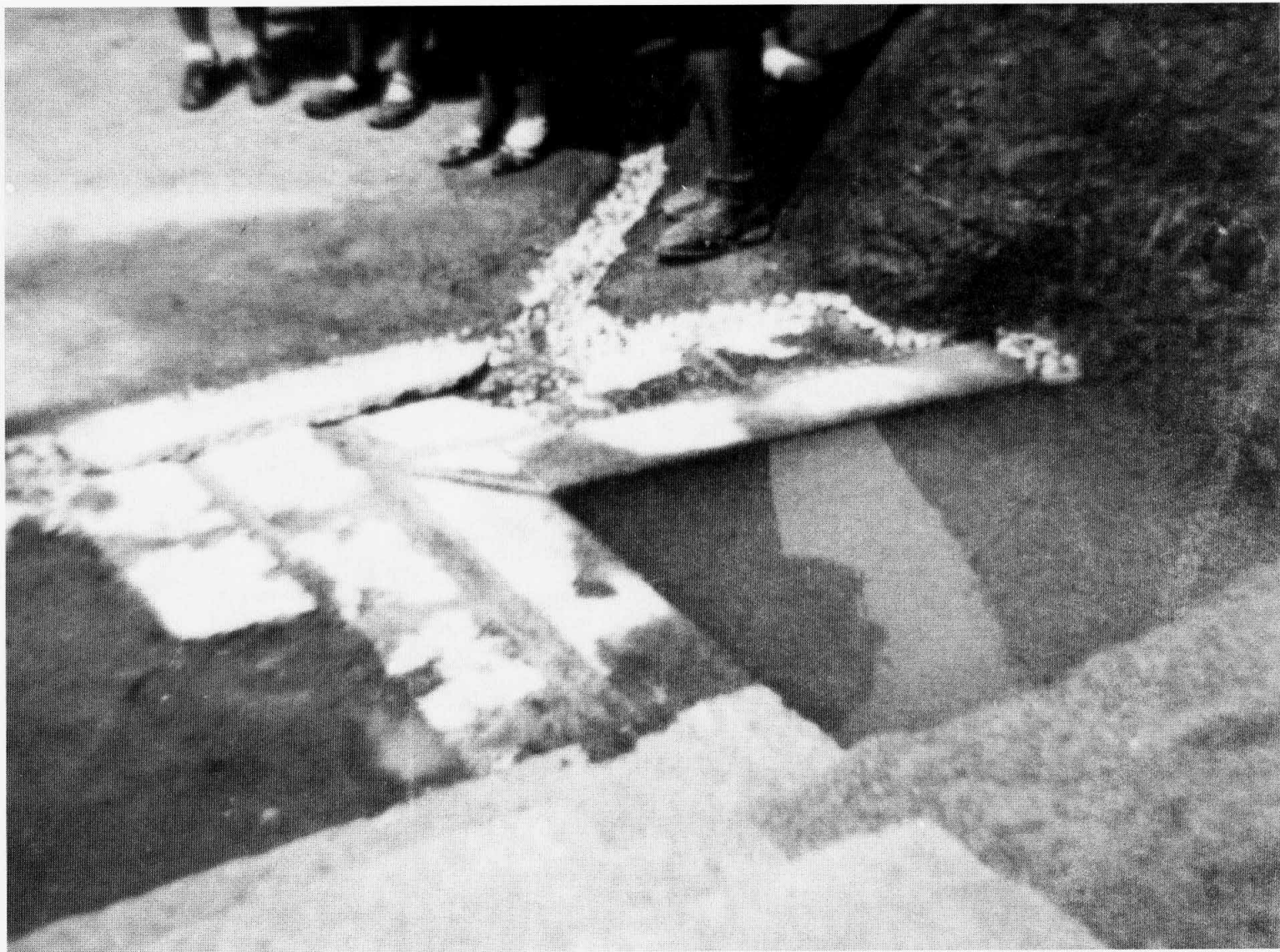
144. Весела Несторова на стълбите на къщата на Темелко

145. Весела Несторова и Владо Николов пред “Извора на Доброто” в с. Мърчаево, Владо е отляво

146. Весела Несторова с група приятели
пред "Извора на Доброто"

147. Изворът и коритото на “Изворът на Доброто”

148. Владо Николов и Весела Несторова пред “Изворът на Доброто”

149. Весела Несторова и Владо Николов седнали на стъпалата
пред “Изворът на Доброто”

150. Весела Несторова с канчето за вода и Владо руснака пред “Изворът на Доброто”

151. Владо руснака отляво, а Весела отдясно пие с канчето вода от “Изворът на Доброто”

152. Весела Несторова и Владо Николов пред “Изворът на Доброто”

153. Весела Несторова отляво до Учителя, а Владо руснака вдясно от него

154. Весела е до Учителя отляво, а отдясно Владо

155. Завръщане от екскурзия. Весела е отляво

156. Пред извора в с. Рударци. Весела Несторова е
до Учителя в тъмния костюм

157. Пред извора в село Рударци. Вижда се главата на Весела Несторова до Учителя

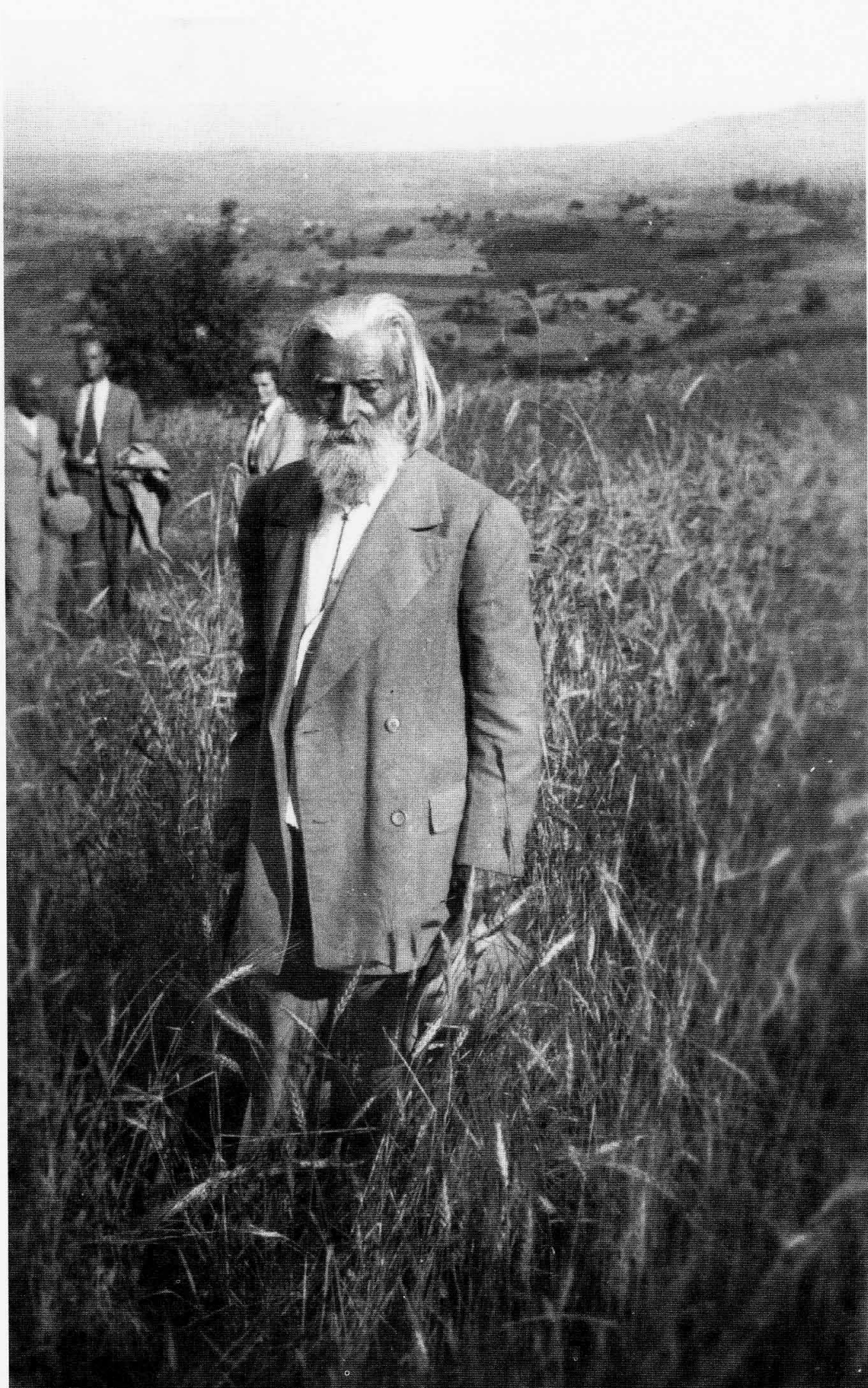
158. Екскурзия на Учителя с приятели до хижа
“Еделвайс”, на 27 август 1944 г.

159. Екскурзия от с. Мърчаево до хижа "Еделвайс" с
Учителя на 27 август 1944 г.

160. Последната екскурзия на Учителя с приятели до хижа "Еделвайс", на 27 август 1944 г.

161. Последната снимка на Учителя в житото
на село Мърчаево

разговор с Него и Той ми каза:

“Свободен човек е този, който има вяра в Бога, в себе си и в хората. Свободен е този, който знае как да кара, да речем един автомобил, да го спре наред пътя. За любовта, която ни се дава, можем само да благодарим, това е единственото заплащане за нея.

Теориите на западния свят в окултно отношение са, като че ли те карат да влезеш в себе си, в един дом, където не ти дават никаква работа и ти скоро се отегчаваш.

149а. Пътят е цялата природа, която включва физическия, духовния и умствен свят

“Аз съм пътят, истината и живота” – пътят е цялата природа, която включва физическия, духовния и умствения свят. Истината е храната по пътя, която ти дава сила, зрели плодове, а живота е обработването, това, което обработва нещата, това, което гради, изгражда.

При разни условия, случаи, различни чувства се пораждат, та човек трябва да възпитава чувствата си. Бог, ако се изявява във всички живот, как може някой да ме обиди? Ние трябва първо да се научим да виждаме и да чуваме.

Животните имат стадна психология, човек е индивидуализиран, а като стане разумен, той трябва да намери своето място между разумните същества и отношението си към тях. Във всичко да виждаме Бога – че се движим и това е Бог. Той е турил слънцето така далече, че ако беше по-близо щяхме само слънце да виждаме, а сега виждаме и облаци и други неща в природата.”

Учителят включи големия радиоапарат, който каза, че му е подарък и ми обясни различните вълни. “На къси вълни станциите са много близо една до друга и по-ясно се чува предаването, а на средни вълни са по-раздалечени. Америка само на къси вълни може да се слуша, на дълги не може. Хората четат някакво четиво, но без да са изживели нещо, то още не е разбрано.

Да сме благодарни, защото, намиращ се в голям студ и искаш огън, но нямаш кибрит. В този случай запалената клечка, която ще ти даде някой милиони струва, употребена, дошла на място и време, стопляш се и целия ден ти е приятно.

Слънцето не ни действа непосредствено на ума, а го възприемаме чрез слънчевия възел, но Божествените лъчи действат направо и по-силно – отвътре и отвън.

Луната е религиите.

Любовта е един велик свят за проучване – тя е най-напред даване на човека, после – обработване на взетото и пак вземане. Като умре човек, вземат му живота, обновяват го и пак му го дават. Взетото да обработим и да го дадем изработено. Ти, като дадеш на някой нещо ценно, да речем, от хляба си, ти олекваш, а той натежава.

Може да цитираш един стих от Библията, но това още не значи много нещо – този стих ще се посее най-напред, като “Аз съм пътят, истината и живота”, ще поникне и плод като върже, чак тогава той ще бъде разбран. Без да бъде опитан и преживян, той остава скрит, неразбран за теб.

В бъдеще ще се разтегли животът, за да може да се наблюдава процесът му – съграждащият процес.

149б. Великите Учители са преподавателите, а ние да станем приемници, правилни проводници

Великите Учители са преподавателите, а ние да станем приемници, правилни проводници.”

Този ден Учителят бе особено силен и светъл. Стоях с пълно благоговение

пред Него и жадно поглъщах словата Му. Той винаги говореше с мек, тих глас, а очите Му излъчваха благодат, радост и светлина. Човек изчезваше пред лицето Му и се превръщаше в слух и обожание. Толкова музика, толкова красота и мир се разливаха от святата Му личност, че един миг край Него бе достатъчен да внесе нова струя в живота ти и да го преобрази. А Той ме държеше с часове, когато започнеше да ми говори и винаги излизах от Него вдъхновена и щастлива. Веднага сядах да напиша онези негови мисли, които с огнени букви се запечатваха в паметта ми. Много Негови Слова събуждаха в мен дълбок размисъл и се превръщаха в музика или поезия. Казах Му: "Учителю, стотици музиканти и поети да дойдат не биха могли да въплотят великите Слова, които ни давате", а Той тихо ми отговори: **"Давам ви материал за две хиляди години сега"**. Когато човешките съзнания прогледнат и се обърнат към Източника на всяко благо и живот, какъв глад за духовна храна ще настане в света! Как ще търсят всички жадни Извора на Истината!

"Сега е зима, но ще дойде пролетта", казваше Той, и действително, това бяха тежките години на нечовешки изпитания и страдания – Втората Световна война. Всички сърца бяха свити и уплашени от неизвестността на утрешния ден, но при Учителя ние живеехме в рая. Никога, дори като малко дете, не бях живяла тъй леко и безгрижно, както под Неговото бащинско крило. Никога и през ум не ми минаваше, че ще дойде ден на раздяла с Учителя на земята. За мен Той беше вечността, безсмъртието. Преди да вляза при Него, свалях обувките си в предверието и тихо, на пръсти се отправях към Него да Го поздравя, като Му целуна святата десница. Понеже винаги превеждах Негови беседи, Той ме караше понякога да прочета нещо от превода. Той никога не говореше английски с мен, макар че перфектно го владееше.

В.К.: Сега тука на с. 121 той казва: "Давам ви материал за 2000 години."

Весела: Да, за 2000 години. Аз му казах: Учителю, вие толкова богат материал ни давате, че да дойдат стотици музиканти, поети, писатели, художници, не могат да въплотят дори една част от това културно богатство, което ни давате. А той каза:

"Е, рекох, аз ви давам материал за 2000 години сега. Сега, колкото можете, сега използвайте това, което можете."

В.К.: Знаете ли, когато четох вашето първо издание на книгата, аз съм си записал отдолу: Ето защо трябва да се вземе всичко от вашите тетрадки и да се издаде, защото това е материал за 2000 години. Весела: Да. В.К.: Това е материал за 2000 години. Весела: За 2000 години. В.К.: Тези тетрадки, които вие имате 12–15, те трябва да се систематизират и този материал трябва да бъде като трети том. Весела: Трябва всичко да извадя. Аз толкова години не се заех с тези тетрадки. В.К.: Сега идва момента, когато ще се заемем. Сега това, което вие не можете да го свършите във ваше време, ще го свърши онова поколение, което ще поеме вашите неща. Весела: Ясно. Но моята работа е да извадя материала. (**Забележка:** Тези тетрадки трябваше да ми бъдат предадени, за да работим по тях, но те не дойдоха при мен.)

150. Кой ни заведе при Учителя

Времето се бе захладило към края на ноември 1940 г., но стаичката Му бе още неотоплена. Един ден, като седнах срещу Него за разговор, Той отиде до шкафа, извади бели вълнени чорапи и ми ги даде да ги обуя. Наистина, краката ми бяха поизстинали. Почувствувах се щастлива, че обувам Негови чорапи, като знаех, че всичко, което Учителят правеше бе от значение не само за телесния ни, но и за душевния ни живот. Краката са символ на добродетелите и Той искаше да развиваме всички добродетели в нас и живеем в пълна чистота, а белият цвят означава чистота. На изпращане често ми даваше някакъв плод, от който винаги

гледах да дам на майка ми или на някоя близка душа. Майка ми посещаваше беседите с мен и понякога приготвяше хубав обяд за Учителя, който Му занасях. Той винаги го приемаше с усмивка, и когато ми връщаше съдовете, поставяше ябълка или друг плод в тях. Веднъж, помня, че беше сложил една много едра червена ябълка в съдинката и тя остана като скъп спомен за великата Му любов към нас. Майка ми беше много тиха и скромна жена и не искаше да отнема време на Учителя, та не ходеше да разговаря с Него, но тя от младини имаше благоговейно отношение към Него. Нейната по-стара сестра, Анка Конярова, която бе отгледала майка ми – сирак, бе една от първите ученички на Учителя. Тя живееше много далеч от Изгрева, но не пропусна никога беседа. Всяка сряда и неделя тръгваше в три часа сутринта, през всяко време на година с нейната приятелка, сестра Добринка Влахова, и стигаше навреме за беседата. Тя най-напред заведе майка ми при Учителя, когато бяхме малки деца.

В.К.: Анка Конярова? Весела: Е старата сестра на мама, която отгледа майка ми. В.К.: Имате ли снимки? Весела: Имам, мисля, че имам. В.К.: А нещо да си спомняте? Някакви опитности да си спомняте? Весела: Аз знам, че Учителят им е раздавал първите книги с беседи на тях. Тя е от първите сестри. Ние ходехме на събрания на ул. "Априлов", имаше една стара сестра, в чийто дом се събираха доста сестри и в кръг, на колене, с бял воал покрити главите, започвахме молитви, пеехме песни. Майка ми ме отгледа с песни от Учителя. "Ангел вопияше", всичките песни. И тази "Ангел вопияше" аз я научих тогава, още като дете. В.К.: Тя е на Константин Дънов? Весела: Тя е на бащата на Учителя. Бяхме веднъж на Черни връх с Учителят, девет души. И една вечер седяхме на лампа и той седеше срещу мен и ме погледна и почна да пее "Ангел вопияше". И цялото време, докато пях "Ангел вопияше" ме гледаше. Това е песента, с която съм отгледана от майка си, аз тъй я обичам. Много хубава песен. В.К.: Сега, вие казахте, че сте били на Витоша, на Черни връх. Весела: Да. В.К.: Коя година беше това? Весела: Ами 1943 г. бяхме. В.К.: Да не би тази група, която са били 5–6 човека? Весела: Не, на хижа "Алеко" имаше 9 души, а пък друг път беше на Черни връх, Учителят отишъл с Борис, Боян и Неделчо.

Весела: На Черни връх, и аз тръгнах самичка за "Алеко", при Учителя да отида и не го намерих. И се здрачаваше. И аз се уплаших, нямаше никой там. Само три момчета. И ги попитах: ще отивате ли на върха? Сетих се, че Учителят е на върха. И те казаха не, играеха на табла. И аз стоя като отчаяна, какво ще правя сега. Па едно време те скочиха и тръгнаха. Казах: мога ли след вас да вървя? И се качихме в мъглата и в девет часа пристигнахме на Черни връх. И там беше Учителя и той ме прие и на сутринта ми каза: "Добре направихте, че дойдохте, рекох". И тогава останахме там групичката с него. В.К.: Това е екскурзията, на която ви е пял "Ангел вопияше"? Весела: Не. Пях ми където бяхме на хижа "Алеко" девет души. В.К.: Ще можете ли да я изпее "Ангел вопияше"? Весела пее: "Ангел вопияше, благодатна, чистая дево, радуй ся и пак й рекох радуйся". Така започва.

151. Песента на нара

Учителят нямаше чешма в горницата, та често подаваше съда си на някого да Му донесе вода. Веднъж ме извика горе в горницата и дълго ме говори. "Една праскова има по-фини вибрации, и когато расте между сливи, не се чувства добре. Дърветата си пращат привети по вятъра."

Тази идея така ми се хареса, че написах веднага стихотворението "Песента на нара". Учителят ме казваше да пиша така, както идват творбите, в свободна форма, да се не придържам към приетите форми. И така работех, както със стиховете, така и с музиката. "Колкото повече едно цвете страда, толкова по-силно уханье излъчва", ми каза Учителят. Ето една част от "Песента на нара":

В градината ми цъфнаха цветя –
нарцисите, зюмбюла,
пролет е дошла.
Разпукнаха се розовите пъпки
на ябълката, дюлята,
а между тях прекрасен ален нар цъфтеше,
цъфтеше той и пръскаше ухание
тъй сладостно,
но този аромат не бе освен дихание
нерадостно.
И отлетях на леките крила
на скръбната му песен
да разбере какво той искаше
и за какво копнееше
самотникът унесен.
И там далече в китната гора
намерих нар, чиято песен
се лееше в минорната печална гама
на неговата дружка.
Цъфтеше той, въздишаше за нея
притиснат между грубите тела
на две дървета с тягостно дихание,
разливащи мелодии без крила. . .
Години бяха минали,
а наровете стройни растяха разделени.
Само когато пролет дойдеше
цъфтяха и си пращаха привети
по ветрения лъх –
в нежен аромат облени
въздишаха, въздишаха ухание
родено от страдание
на двама влюбени,
но разделени. . .
и т.н.

Идеята ми даде Учителят на 20 декември 1940 г.

В.К.: Сега, на с. 123 "Песента на нара". Имате ли я тази песен? Весела: Тя не е песен. Това е, Учителят ми каза в частен разговор, че колкото повече едно цвете страда, толкова по-силно ухание излъчва. И ми каза да напиша за нара. Даде ми пример – нара. И аз написах "Песента на нара". Как два нара са разделени един от друг и как само по вятъра си пращат привети. В.К.: Това е поема, но не и песен. Весела: Не е песен. Той ми даде идея за нея.

152. Настроението ти-това са състояния на тия, с които си свързан

Почти винаги след беседа, Учителят слизаше в салона, сядаше до топлата печка, ние Го заобикаляхме и Той започваше да говори. Ето какво ни каза на 3 януари 1941 година: "На влюбени не предавайте Новото Учение. Не давайте плодовете на други, преди да ги опитате вие. Грънците, след като ги опекаш, на работа ще ги турят. Мъчно се учи на земята, ако си с много хубави дрехи, ще те ограбят, ако си със скъсани дрехи, ще ти се присмееят. Дошли сте тук да учите. **Христос е бил висок, снажен човек.** И отвън Той трябва да ти проговори и да Го видиш.

Вие отхвърляте водата, която пиете, като казвате, че и друг е пил от тая вода. Вие сте първи, които точно тази вода пиете, на този камък стъпвате и седате.

Апостолите са на земята и проповядват сега. Христос е навсякъде, но някъде е още тъмно и не се вижда. Обичайте замръзнала чешма, защото тя ще има само вашия образ, а течащата чешма обича всички, не може да има един, а цели четиридесет образа ще има. Тя бърза, работа върши и не спира на един образ.

Колко любовни писма получавам за вас от принцове, графове и пр. По 10, 20 хиляди души слизат навсякъде по земята и един ден твоето настроение е хубаво, друг ден – лошо, това са все състояния на тия, с които си свързан. В бъдеще всички ще се срещнете в Новата земя.

153. Скъпоценните камъни са деца на много възвишени същества

Някое възвишено същество ви носи като скъпоценен камък на пръста си и казва: "Как не ме разбира!" Скъпоценните камъни са деца на много възвишени същества.

Ако една мома предпочете един момък пред другите, тя не е вече идеална за мен. Тя не трябва да предпочита никой. Всички сме като едно цяло пред Бога. Ние сме в Бога – в Христа, но Той не е, не живее още в нас. Ако Той живее в нас, към всички ще сме пълни с любов и ще уважаваме всеки, защото ще виждаме Бог във всеки.

Остарявате, защото се държите за ръцете си, за очите си, за ушите си – човекът не е очите и пр., те са слуги и трябва да работят за него, а не ние да се свързваме с тези слуги и да ги смятаме за човека. Свързвайте се с това, което мисли и чувства във вас, не с вашите слуги.

Всичко е в температурата, в топлината ви – на 33 години има най-умерена топлина. Числото 33 е примирение на брата със сестрата, умът и сърцето работят заедно в хармония."

Учителят ни предупреди, че скоро идва матура. Сега, след цели 33 години откакто ни каза тези думи, мога да кажа, че всички бяхме подложени на матура и още я държим. Изпитваха ни по всички линии на живота. Трябваше наистина голямо търпение да имаме, за да издържим матурата. (**Забележка:** Изгревът е разрушен през 1972 г., след което започва построяването на чуждестранна легация. Така се получава 1974 от сбора на 1941+33=1974) Най-много се изпита нашето търпение. Но преди да каже думите за матура, Учителят каза: "Сега имате едно скъпоценно камъче, но то си мисли: колко страдания, колко сълзи съм проляло, докато стана такова камъче. Но, ако е отхвърляло тези страдания, то е щяло да остане обикновено. Сега, като го погледнеш при мъчнотия, то ще ти казва: "Търпение".

На 6 декември имаме братска вечеря в салона с ориз и хляб. Учителят бе на трапезата, на която сядаха по-старите братя. След вечерята се изнесе концерт. На 22 март и 22 септември винаги имаме братска вечеря с наряд. Но този път вечерята беше само една братска среща.

154. Сега се образува нов път в съзнанието на братството

На 8 януари 1941 г. сутринта, Учителят каза в беседата: "Туряме Любовта като нова сила за в бъдеще. Проявлението на Любовта е един от най-великите моменти в Битието. Сега се приготвявате за Любовта. На физическия свят ще сте дете, в духовния свят – възрастен, а в Божествения свят – стар, тогава ще се проявите правилно в Любовта. Децата носят сила, възрастните – топлина, а старите – светлина. Туй, което могат да ви вземат хората не е любов – свързвайте Любовта с безсмъртието. Божественият свят е хармоничен, човешкият е мелодичен, а духовният свят дава сила на тона. Пеперудата е дете на ангелите – има 40 багри."

На 7 януари се срещнах с Учителя. Той ми каза следното: "В миналото е

трябвало милиони години, за да поникне нещо, а сега – само няколко месеца, защото в Любовта нещата стават бързо – времето се съкращава в Любовта. В чакането на Любовта времето е дълго. Сега се образува нов път в съзнанието на братството. Опишете **“Пътят на Новия Живот”**, (**Забележка**. Оттук идва заглавието на второто издание на книгата на Весела Несторова) то е както дървото – зиме е в състояние на приготвяне, пролет – в цъфтене, то е обличане, а есен – плодовете са узрели, то е работа – това са етапите. Млад, възрастен и стар, човек трябва да носи тези трима едновременно – то е да знае към всеки как да се отнесе. Когато момата играе на хорото, то е цъфтене. А когато я турят на работа, то е зреене. Детето продава житото, възрастния меси хляба, а старият го яде. Има колела големи и малки, всички да работят заедно.”

На 10 януари Учителят даде следните ценни мисли: “Създайте си един идеал – каквото правите, да го правите за Онзи, Който всичко ви е дал. Сами да се филтрирате – не оставяйте прах и кал във вашето съзнание, пречиствайте го.

Реализираната красота е воля, съдържанието на красотата е сърцето, а оня простор на красотата е ума. Красивият човек успокоително действа. Векове на усилена дейтелност прави един ангел – минал е дълга школа на възпитание, докато се е проявил. Да имате непреодолима воля. Та и вас сега на изпитания са ви сложили. Туй, което ви е дадено, ви трябва най-малко 1000 години да работите, за да го развиете. Сега съчетаваме частите на човешкия ум, сърце и воля, да се сглоби човешкия организъм, да може душата да се прояви, да си доволен от себе си и да си доволен от Господа.

Вие не сте цъфнали още! Какви деца ще станете, та ангелите ще се спират при вас да ви оглеждат. Вие при едно хубаво цвете не се ли спирате? Няма по-красиво нещо на земята от едно цъфнало сърце, от един цъфнал ум, от една цъфнала воля, облечени в царски дрехи.”

155. Задачата с триъгълника, с трите добродетели – любов, мъдрост, истина

Учителят ни даде задача да образуваме триъгълници – по трима души в група – и така да работим. Работата по триъгълника трае две години с будно съзнание, което оттам насетне се превръща вече на живот и изявление на ученика до края.

Работа с трите добродетели

Първа част. Най-напред работата на триъгълника трае три месеца.

Първо се хвърля жребие с листчета с трите думи: Любов, Мъдрост, Истина. Всеки от тримата ученика взема едно листче и вече работи с първите показания, дадени тук цял един месец.

След това на същата дата на следващия месец се започва работа върху следващата добродетел. И това пак трае един месец.

Третият път се взема следващата добродетел.

Този триъгълник не е статически. Работата е динамична и триъгълникът се върти. Първата линия нагоре е линия на Любовта; втората линия надолу е линия на Мъдростта, а хоризонталната, третата, е Истината. Така че в три месеца всеки един минава пътя на целия триъгълник – трите страни.

След това, четвъртия месец, всеки един от триъгълника ще работи едновременно върху трите добродетели.

След това се почва втората част на работата – психоаналитическата страна.

И тя трае три месеца – последователно се изреждат всичките страна на триъгълника, а четвъртия месец работата е обща, всички работят върху трите добродетели едновременно и имат будна мисъл и внимание в дейността си.

След това започва третия дял от работата за три месеца, която е вече метафизическа. Тя също трае три месеца и един за обща работа, това е дванадесетия месец.

Втора част – психоаналитичната страна. **Мъдрост** – да проявим Любовта към ближния, това значи да слушаме, който и да е, каквото и да говори и да възприемаме светлината, която се пада на нас. Това е Мъдрост. Мъдростта е слушане и възприемане светлината, необходима за нашия растеж и даване преднина на другите. Послушанието е врата на Мъдростта.

Истина. Истината засяга Любовта към себе си, затова тя е строга. Аз да говоря Истината, без никаква лъжа. Човек носи името човек, защото само той може да говори истината. И това го отличава от животните. И човек, за да запази името си, че е човек, трябва да говори Истината. В това седи неговото достойнство. Истината може да се премълчи, защото тя заема високо място. Това е равнозначно на Истина. Така и Христос е премълчал, когато са Го питали: "Що е Истина?". Истина, това значи живот без лъжа.

Част трета от работата на триъгълника, метафизическа половина.

Любовта за всекиго ще каже по нещо добро. Ще търси у всекиго да намери доброто, което се крие в него и ще се радва, че е открил това добро. Защото Любовта от Бога е излязла, тя у всички и във всяко нещо е оставила своя отпечатък – доброто. И заради нея се казва: всичко е за добро.

Мъдростта за никого няма да говори нищо лошо. Това е Мъдрост. Всичко, каквото става, е разумно и е за добро. Мъдростта не съди никого. Съдбата е на Твореца.

Истината няма да говори нищо за себе си, защото Истината е навсякъде и личността не прави изключение. А всички са на Бога създания и творения. Няма какво да се туря личността пред другите. Бог трябва да се разкрие у всекиго, а като не говори човек много за себе си, той ще има възможност да разкрие Бога навсякъде. Истината – това е приложение на нещата.

156. Всемирният химн

На 12 януари 1942 г. Учителят ни издигна чрез чудната си вдъхновена беседа на висок връх. Словото Му прозвуча като велика симфония и ме вдъхнови да напиша още същия ден "Всемирния Химн". Изводът от беседата беше: "Вярвай в ума си, който е слуга на Духа и в сърцето, което е слугиня на Любовта. Радвайте се, че живеете сега в неорганизираната земя, но ще живеете в обетованата земя".

Всемирният химн

В безбройните картини,
кои безспир рисуваш Ти,
всемира цял е скрит
симфонии от милион звезди
излъчват те. Какъв живот трепти
във всяка краска, всеки тон –
неволно питам: Кой си Ти?
– Велик художник на всемира,
на слънцето живот безсмъртен
що безспир твори и праща –
грееш, светиш Ти,
Пресветли Сине на Небето.

Възлюбени! – долита отзвук велегласен
на тихата мелодия коя в душата ми трепти.
С хармониите говориш Ти,
с безбройните звезди,
отваряш вечен път
за всичките души към оня кът,
почти забравен,
където вечно щастие цари.
Ти ставаш Път
към ангели в небето,
Път златен към Всемирния Олтар
на Жива Светлина
към който най-подир
безброй души свят полет ще поемат,
освободени, радостни певци
небето и земята ще превземат.
Ще екне химнът мощен на Любов –
обединителка на всичко живо –
на общия живот;
ще екнат басовете на земята
в симфония всемирна,
в хармония със арфи златострунни
на слънцето, луната,
звездите отдалеч ще пригласят –
О, дивен миг тържествен,
кога земя и въздух ще възнасят
Всемирний Химн Божествен
към Извора на Вечния Живот!
Земята тръпне в радостно мълчание
пред Мощния Ти глас,
пред безграничното велико знание
и чака тоя час,
когато всичко твоя химн ще пее,
и в нова Светлина
разумно ще твори и ще живее.
От Твоята топлина
леда вековен ще се разтопи,
защото ще изгрее в съзнанията земни
Твоя Феб и мрака ще разсее –
Едно да станем с Теб!

В.К.: На с. 129 "Всемирният химн". Вие имате ли нотите на "Всемирният химн"?
Весела: Не, това е стихотворение. Аз бях толкова вдъхновена, чудно вдъхновена
беседа, така ме издигна, че Словото ми прозвуча като някаква симфония и същия
ден написах "Всемирният химн". Кодата (**Забележка**: заключението, края) на
беседа беше:

"Вярвайте в ума си, който е слуга на Духа и сърцето си, което е слугиня на
Любовта. Радвайте се, че живеете сега, в неорганизираната земя, но ще живеете
в обетованата земя."

И аз написах "Всемирният химн".

157. Има кармични задължения и ако се влюбиш ще страдаш много

“Да се пречисти ума сърцето и тялото, да се примириш с цялата природа, с всички, да нямаш ни най-малкото неприятно чувство към нищо и никой, тогава ще ти се яви това светло същество да те учи. Когато рисувам една картина, тя ще стане каквато я искам – да има търпение. Ученикът да иска да стане като своя Учител” – 15.I.1941 г.

На Богоявление, 19 януари, следобед, имах разговор с Учителя, който трая повече от два часа. Наистина, сега виждам как Той е работел върху нас при тези частни срещи, както един велик художник върху някоя любима картина. Учителят денонощно работеше върху нас, в това съм била винаги убедена. Той изглаждаше грапавините ни, нанасяше багри, който хармонично действаха върху душевния ни живот, даваше дълбочина на картината – одухотворяваше я непрестанно. Това Той вършеше с най-чиста и свята любов, която ни предаваше чрез личността и Словото си.

Този следобед Учителят беше много разположен и ми даде много съвети. “Нито надценявай, нито подценявай човека, бъди справедлива и поддържай равновесието на вещите. Има кармични задължения и ако се влюбиш, ще страдаш много, ледът бързо ще се стопи и като покрие големи области, ще причини наводнения. Поддържай светлината си, както е сега – обикаляй, върви по крива линия около правата, за да стигнеш целта. Любовта е единствената сила, която само дава и никога не иска нищо да ѝ се върне.

Остави Майката Любов да те учи как да обичаш. Като чуеш фалшив тон, изправи го в себе си и така го чуй изправен, не го оставяй да премине към другите фалшив. Така се поправят хората. Където мине Любовта, тя предава живот на всичко.

158. Крадливите духове, които те обират

Когато отвориш радиото си, често пъти не можеш да го изключиш. Научи се да изключваш за неправилните тонове. Когато направиш крив завой, свързваш се с по-нисши същества от теб.” (Забележка: Виж “Изгревът” т. VII, с. 144, № 57. Разказа на Теофана Савова, че Весела се обръща и на другата страна.)

Учителят извади от джоба си два ключа на къса сребърна верижка и ми ги показва. Верижката нямаше възел. Той постави ключовете отново в джоба си и като ги извади, верижката беше вързана. Той я развърза и пак постави ключовете в джоба си и тя отново се завърза. Тогава Той остави на нея един малък възел, който трябваше – така си помислих, аз сама да развържа. Това бе предметен урок, който Той ми даде с ключовете.

“Бъди малка като слънцето, но върши чудесата, които слънцето върши. Отвън бъди скромна, не изнасяй на показ най-хубавите си плодове, защото има крадливи духове и те обират. Когато някой ти поднесе нещо лошо, употреби го като тор на някое плодно дърво и после му поднеси от сладкия плод на дървото. Това прави Любовта, то е нейния метод.

Човек трябва да живее в Духа си за Славата на Бога. Царството Божие е животът в душата му, а Волята Божия е човешкия ум и тяло. Физическият живот е за Волята Божия, духовният – за Царството божие, а Божественият живот е за името Божие – Славата Божия. Тъй трябва да живее човек.

Упражнявай се да си представиш ясно червения цвят. Черният цвят е сенките във физическия свят – той принадлежи към физическия свят.

Тъй като човек сменя една красива мома с друга по-красива, нека оставим Красотата и Слънцето да избират, както те намерят за добре. Давай свобода на всеки човек. Бъди справедлива, ако видиш някои пъпки още неразпукнати, мисли, че те съдържат качествата, само времето им още не е дошло.

Имай правилно отношение към себе си, нито се надценявай, нито се подценявай.

Жертва е това, което ти е съществено. Снегът, който пролет се топи, не е никаква жертва – такава е щедростта на някои хора, но това е земен закон само, снегът иска-не иска ще се стопи.

Има духове, които те обират. След като любовта ти даде това, от което имаш нужда, те ти го отнемат и се мъчат да те убедят, че Любовта нищо не ти е дала.

В.К.: На с. 131 и 132 Учителят говори: "Когато си отвориш радиото, не можеш да го изключиш и тогава се свързваш с по-нисши същества от теб." Сега, вие сте ми разказали една такава случка, когато вие сте отишли при Учителя, нали, и той ви е казал: "Вън! Вън!", и вие сте се разплакали и сте казали: "Учителю, защото ме гоните?" И той казал: "Аз не гоня вас". Весела: Това е в Мърчаево. В.К.: А гоня, казва, ония другите". Весела: В Мърчаево, след като пристигнах и кмета ми даде кухничката си, един ден аз чувам, че Учителят ме пъди. В.К.: Да. Весела: И отивам при него и заплаках, казвам: Учителю, аз чувам, че ме пъдите, ако не съм удобна и ако неправилно съм дошла, кажете ми, аз веднага ще си отида. И той каза: "Ти чуваш, че аз пъдя, но аз не пъдя теб, а пъдя черните". Аз пъдя черните. В.К.: Сега тука вече нещата са ясни, понеже се говори за онова радио, което човек не си го изключва, а слуша други неща отвън. Весела: Да.

159. Страданието е освобождаване от нечистотиите, то е чистене

От 8000 години отношенията ни са били неправилни, защото са били неправилни към Бога. Ти страдаш от насилие в Любовта; защото насила си искала нещо от Бога (а насила е, когато не искаме нещо с Любов към Бога). Ако изправим отношенията си към Бога, ще се изправят и нашите отношения помежду ни."

През 1944 г. в село Мърчаево, Учителят ми каза, че отношението на хората към нас показват какви са нашите отношения към Бога.

"Във физическата любов има някакво користолюбие, а в приятелството – душевна близост. Приятелството се изразява в добрите чувства.

Сега от силата да се извади грубостта и твърдостта, а от мекотата да се внимава да не се огъва и прави трапове и неравен път.

Когато преминаваш към по-висока цветна гама, най-напред ще минеш през един тъмен пояс в ума си, а после постепенно ще започнат да се явяват цветовете. Най-напред ще се яви червеният цвят. Старай се да видиш ясно ярките живи цветове в ума ти.

Страданието е освобождаване от нечистотиите и гноята в нас, то е чистене. Ако най-напред надцениш някой и той си създаде високо мнение за себе си, ти го третираш като диамант, но после, ако видиш, че не е това, което си мислила и намалиш уважението си към него, той става недоволен. Имай еднакво отношение към всички. Ставай рано сутринта без будилник. Ти поръчаш на някого много плат, а после не можеш да го купиш всичкия, а само една четвърт, той остава озадачен. Не трябва да работи толкоз за тебе. В Любовта няма грешки, всичко се прощава. Има хора, които създават зима в теб, други създават пролет или лято, различни течения създават хората."

160. Песента "Мехейн"

На 22 януари Учителят каза: "Христос и сега говори. Един като се повдига, всички се повдигат. Ще направя китка от Бетховена, Баха, Моцарта, от хубавите работи.

Бетховен – отдолу нагоре – търси посока на движението; Моцарт – отгоре – надолу, Бах – игрилото дете, има съдържание, изявява движението на природата. Шуман се занимава с материални работи. Бетховен е драматичен, а Вагнер е най-

драматичен, има чувство за грандиозното. Музикантите са разни фази. Бах е имал една отлична система – здраве.

Новата музика ще са децата, които ще се родят от старата музика – майката и бащата. Тези деца ще са гениални. Когато някой свири, да не го критикуват, защото ще го спънат. Ако композираш и имаш някой, чиито трептения не се хармонират с твоите, не ще можеш да композираш. Затова се ражда плеяда музиканти, които си помагат взаимно. Един говори, но той е израз на 12 души. Един държи реч, другите го подкрепят."

На 29 януари Учителят държа паметна беседа, в която даде една музикална тема, изключителна по красота и дълбочина. Той слезе на беседа с цигулката, което правеше понякога и засвири темата, като по едно време запя, докато свиреше. Нарече темата "Свързване на трите свята: "Мехейн" – слизване, "Хейн" – примирение. Това бе свободно пеене. "Тази мелодия сега влезе в света", каза Той. (Забележка: Песента "Мехейн" е публикувана в "Песни от Учителя" съставена от Мария Тодорова на с. 152) Беседата нарече "Законът на обнова". "Природата иска да пробужда и обновява човека през носа, очите, устата, кожата. За да се обновява човек, трябва да е в хармония с онзи предмет, който изучава. Като обичаш природата, тя те обновява. Законът за обновата изисква да се премахнат противоречията. Да изучаваме организма си, да знаем обновителните места. Човек има стотина органи. Любовта е вечно обновление. Господ само като погледне света, всичко ще стане както Той иска, всичко ще се превърне на добро."

Мелодията, която Учителят изсвири вдъхновено и тихо я пригласяше, влезе като силна, животворяща струя в душата ми. Записах част от нея, а след беседата чета следните думи в тетрадката си:

"Мехейн, хейн – небесна милост, примирение – прозвучаха тези странни думи от устните Му, а лъка Му изтръгна мелодии, които за пръв път идеха от небето и разкриваха свят на мир и красота. Тази мелодия се запечата дълбоко в мен и ще принесе плод през бъдещите години."

В.К.: На с. 134 се говори за 22 януари, 29 януари, това е 1941 година, така ли? Весела: 1941. В.К.: Сега, вие тука давате фазите на музикантите. Сега, аз съм чувал от Словото, че Учителят говори за тези световни музиканти, за Моцарт, че дава слънчева музика, че слиза отгоре надолу. Че Хайдн е коментатор, Шопен е музика на сърцето, Бетховен е музика на духа, която слиза да организира материята. Бах – на хармонията, а Вагнер – музика на славата. Весела: Вагнер е на славата. В.К.: Понеже сега вие давате тука, нали, тези неща са от вашата тетрадка извадени? Весела: Да. В.К.: От вашата тетрадка. Весела: Тука в разговор ми каза: "Бетовен – отдолу нагоре, търси посока на движение. Моцарт – отгоре надолу – от слънцето надолу. Бах е игривото дете, това е движението на природата, на водата, на всичко в природата. Шуман се занимава с материалните работи. Бетовен е драматичен, а Вагнер е най-драматичен, има чувство за грандиозното. Музикантите са разни фази. Бах е имал една отлична система, здраве."

161. Гениите на музиката ви дадоха тази песен

И наистина, след една година я развих в песента "Хвала на Любовта", а в течение на 21 години тя остана основен мотив в ораторията, /Тази оратория е озаглавена "Отец на Светлините" (неизд.) – авт. бел. / която написах върху книгата "Заветът на цветните лъчи" от Учителя! Когато за първи път изсвирих и изпах на Учителя песента "Хвала на Любовта", Той ме накара да я повторя и я изслуша внимателно. Първите думи бяха: "В смирение приближете се до Вечния Баща". Учителят ги коригира "В смирение едно станете с Вечния Баща". След няколко дни Учителят ме видя на площадката при лимоните и тихо ми каза: "Гениите на музиката ви дадоха тази песен. Тя ще ви следва през целия ви живот". Думите Му излязоха верни, напълно верни, защото тази тема никога не ме напуска и става

майка на много други творби. С магическата сила на музиката Учителят работеше върху всички земни съзнания, преобразяваше ни и ни въвеждаше тихо, но сигурно в обетованата земя, за която ни говореше понякога. "Новото ще влезе чрез музиката в света", казваше Той и създаваше постоянно песни, паневритмии – музика със съответни движения и пр. Велик музикант, вдъхновен и мощен творец е Учителя. Той веднъж казал на някой, че ако слезе на земята следния път, ще слезе като музикант.

"Пейте, рекох, чрез пеенето излизате от противоречието. Пеенето е бърз метод за постижения и много можете да постигнете чрез музиката", ми казваше Той. Постоянно ни напомняше за великото предназначение на музиката и веднъж каза: "Когато отидете пред вратата на рая, ще ви накарат да изпеете една песен. От това ще зависи дали ще ви пуснат вътре."

В.К.: Така, добре. На с. 135 "Хвала на Любовта". Песента нотирана ли е? Весела: Да. В.К.: Вие я имате, нали? Весела: Да.

162. Давам ви материал за през вековете

На 11 февруари Учителят каза: "Сега ви давам елементите, от които ще изграждате новото здание на живота. Не мога да ви дам нещо готово изработено, защото няма да оставя място за проявление на вашето творчество и лична свобода. Давам ви дъска и четири струни – работете. Давам ви материали, като ги разглеждам по естество и съдържание и изтъквам някои от възможностите скрити в тях, и казвам: ето, има какво да работите, имате материал за през вековете. Това, което ви давам не е нито всичко за вас, нито за сега.

Казвам ви: за да придобиете живота, най-великото благо на земята, трябва ви Любовта. А за нейното придобиване има само един път – мекотата. Докато не се стопи твърдината ви, леда ви, нито на сън няма да видите и усетите Любовта. За нея се иска голяма подготовка. Както за разцъфтяването на едно цвете са нужни влага и слънце, така, за да цъфне Любовта във вас се искат хубави вътрешни условия. А те са: хармонично разположение и мекота. Мекотата е предверието на Любовта. За да изври /избликне – ред. бел./ някой извор, чиято вода слиза от върховете, нужна е мека почва. Той извира в меката долина най-лесно. Пригответе се да слезе във вас Духа да ви учи – това е Истината."

На 12 февруари имах частен разговор с Учителя и Той ми каза: "Хората търсят големите работи, но в Любовта малките работи са ценни. Зимно време една клечка кибрит е ценна, а не един диамант. Хората искат да обсебят Любовта, но човек е едно радио – той не произвежда музика, а я долавя отдалеч. Как ще обсебиш радиото? Любовта дава твоето и взема своето – дава обработения материал, а взема суровия – безлюбието. Не да говориш за Любовта, а един поглед на Любовта преобразява безлюбието, то капитулира, и най-твърдият човек е победен.

163. Човек има тела, с които да се съобщава с другите светове

Поетът тъй да облече цветята, че те да започнат да му говорят. Те са възвишени същества, слезли да поучат хората. Хората щяха много по-твърди и груби да са, ако нямаше цветя.

Има интервали, които скъсват струните. Главното е да дадеш подтик на един човек, да поникне ядката на ореха в него, не гледай черупката му. Дървото е в семката. Да имаме Любов, тя ще говори на другите не с думи, а с поглед, с еманации, ще се разпръсква. Любовта не е наша. Да дойдеш до положение нищо да не те дразни и изкарва из хармония в себе си.

Нашата задача е да будим Любовта, Божественото в другите.

Кои са наши? Които приемат Любовта и предават Любовта, са наши. Толстой е писал много хубави работи за Любовта, но тя е обвита в много обвивки, които трябва да се свалят. Как да обичаме и да сме добри – това е въпроса. Добрият

човек привлича възвишени същества, които и на него и на другите помагат. $7 \times 7 = 49$ – седем тела и седем чувства – четиридесет и девет чувства има човек, с които да се съобщава с другите светове. Един ден човек ще го питат за същественото. То сега още се започва. А същественото и реалното е Любовта. За сега тя прави всичко – тя щади, примирява, насърчава хората. Над нас още не може да се приложи силата. Божията Любов дава условие за развитието на нашите души. Тя ти дава живота, а ти взема безлюбието.

Цветовете са пътища, по които да тръгне черния цвят. Когато се пробуди психическия живот, ти виждаш трептящи цветове: червен, жълт и т.н.

Любовта да влезе в нас и никога да не ни напуска, да я предаваме навсякъде.

164. Дал съм ви музика, която твори

Дал съм ви музика, която твори друга, строи и пр. Никога не свиря това, което други са писали – то за мен е надбягвания, скачания, няма в него идея. Свиря това, което ме храни и свързва, то е музика от живата природа.”

Един ден след беседа, се бяхме събрали около пианото с Учителя и Той ме помоли да изпълня *“Хвала на Любовта”*. Когато я изпах, Той заговори: “Тази песен е за новия хор от добри певци, който сега се образува. Нов диригент ни трябва, тук много диригенти е имало. Това пеене е извън времето. То не е за обикновените хора, а за посветените.”

Същият ден в частен разговор ми каза: “Баритонът е тревица, която чака светлината на сопрана, алтът е росата, а тенорът обилно ги полива, басът ги одобрява – обира плодовете. Сопранът има интензивност. Във височините противодействието е по-голямо. Долно **До** е факт, **Ми**, **Сол** са закони на **До**, а горно **До** е принцип. Разлагането на акорд е отгоре надолу – вземаш един тон силно, той извиква обертоновете – същества в по-горните светове, които слизат и разлагат тона. Силният тон, който си взел, е като силна струя, събиране на тона и ти възлизаш, след което идва слизането от върха. При възкачването натежаваш, защото вземаш много, а и даваш. Чуват се обертоновете – то е като наливане вода в лейка – силната струя я разлагаш чрез решетка и поливаш цветята. При едночасово пеене много цветя в хората поникват, те се радват и са доволни. Акордът **До Ми Сол** е външно изявление на музиката, а **Ре Фа** – вътрешните ѝ възможности. При **Фа Сол** външно се обличаш и се показваш, а при **Ла Си** вътрешно ядеш. **Си** е отворен път за по-висок свят. При по-високите тонове външното налягане е по-голямо, а при ниските тонове – вътрешното напрежение е по-голямо. Горно **До** е принципа на долно **До**; като вземеш **До Ми Сол**, а след туй **Ре Фа**, **До Ми Сол** ще получат съдържание, а **Ре Фа** ще предизвикат **Ла Си**, които ще дадат узрелия плод.

Фактите си имат закони, законите си имат закони и принципите си имат закони. В третото измерение всичко е статическо. Движението, растенето, времето са четвъртото измерение.

Новите диригенти няма да дирижират в бъдеще като сега, сега механично дирижират – на фактите, а тогава диригентството ще е на принципите. Минорът е понижените тонове, те дават и са къси вълни, а мажора – вземат, тежки са, те са дълги вълни.

165. Закъснение има в духовния свят, когато не разбираш законите

Любовта на мъжа носи сила, енергия, а на жената – мекота, красота. Едно същество те обича и ти като мислиш за него, протичат към теб Божествените енергии. Някой, който те обича, ти донася дарове и си отива, но остава в теб даровете си. Ти гледай отношението – разположението на един човек към теб, а не какво той ще ти даде.

Когато залязва слънцето, радвай се, че други осветява.

Съществуват факти, наука – закони, и принципи. Ние не можем да заключаваме от принципите за фактите, а от принципите за науката – законите, и от последните за фактите. Факт е, че има изгрев и залез на слънцето, но той зависи от земята, обуславя се от нейното движение, а не зависи от слънцето, защото то вечно грее. Но от въртенето на земята около себе си се явява ден и нощ, а от въртенето на земята около слънцето се явяват четирите годишни времена, или детство, юношество, възраст и старост. Но принципът е, че всичко се дължи на въртенето на земята, което е създадено от слънцето, то кара земята да се върти. От теб, обаче, зависи да накараш слънцето да изгрее или да залезе. Скръбен си, залез е, радостта е изгрев, но и двете, скръб и радост, зависят от самия човек. Не можеш от фактите да направиш скок – да разкриеш принципите.

Закъснение има в духовния свят, когато не разбираш законите – не прилагаш навреме и на място Любовта, а отлагаш и пропускаш шансовете. Голямото закъснение се дължи на големите препятствия, които по пътя си не си могъл с волята си да надмогнеш.

Трябва с времето на слънцето да живеем. Аз съм 101:100 сигурен, че слънцето ще изгрее – най-много прави закъснение 8 минути, но пък затуй залязва 8 минути по-късно. Да имаме положителна вяра в Любовта на Бога.

Американските проповедници повтарят все едни думи – “Спасение”, казват те, ами после? Като се спасиш, ще работиш, за да храниш гладните. Волът оре на нивата, за да изхранва гладните.

Светът на сенките – това е човешкия порядък, който е скеле за изграждане на зданието. Щом се изгради, вече скелето е непотребно и се събаря. Зданието е Божествения порядък на земята, който се гради – света на реалността е той.

Когато възлюбеният на някоя мома почне да закъснява, аз мога точно да изчисля кога ще свърши с хубавите им отношения. Когато има закъснение, иде зима – слънцето слиза от северното полушарие в южното.

Трябва да разпредиш всички факти в съответните им светове: физически, духовен и Божествен. Хората, още не могат да им узреят главите, да разберат, че което те търсят на земята, е за друг свят.

Кръгът има безброй радиуси, чрез които едни течения вървят към центъра, а други към периферията – както от листата храна отива към корените и от корените към листата.

Когато е зима в един човек, не си оставяй цветята в неговата градина.”

166. Бъдещата музика ще има богато и творческо идейно съдържание

Учителят ни даваше най-хубавата музика, която съществува в един реален свят, защото тя бе идейна музика. Той казваше, че има една механическа музика, една органическа и една психическа музика. Досега светът познава механическата, безидейна музика, а органическата се е породила с човешкото пеене – гласа.

Бъдещата музика е психическата, която ще има богато и творческо идейно съдържание и ще помага на духовното развитие на хората. Учителят ни даде слънчевия строеж на музиката в противовес на лунния, който е само отражение на светлината, а не животворяща слънчева светлина. Песните и Паневритмията събуждат в нас дълбоки мисли и чувства, тонират и хармонизират вътрешно всеки, който ги слуша и изпълнява. Тон и слог у Него бяха абсолютно синхронни и Той посвети много часове и дни да ни просвети относно великото значение на това Божествено изкуство. Музиката е реален живот, тя е реална творческа сила и като такава върши чудеса. Като слушах Божествената музика на Учителя и противопоставях на нея съвременната музика, ето какви мисли се бяха породили в ума ми. Някои хора събират остатъците на банкетната трапеза и си правят с тях обяд. Това е съвременната музика – остатъци от един завършен цикъл в музиката.

Други я събират по прашните градски улици, сред шум и трясък, и с нея парадират. Трети я търсят по брега на морето след буря, там намират миди и мъртви риби, но всичката тази музика е на нощта, на оскъдицата и безсмислието. Иде една музика отгоре, която ще прогони музиката на нощта, както слънчевия изгрев туря край на мрака. Тази музика ще бъде новия банкет на човечеството, новата трапеза. Тя слиза от висините и е още неопетнена от ничия нечиста ръка. Тази музика ще дойде като зазоряване в човешкото съзнание, като зов на пробуждаща се душа след сън, като първи вик на живот от новородено дете. Тя е музика, която ще се роди след страданията на една загиваща култура, на една култура изградена върху безлюбието и насилието и ще бъде балсам за ранени сърца и измъчени умове, музика, която ще влее нови струи на живот в изсъхналите клони на едно велико дърво, удряно от мълнии, брулено от бури, разклащано издън от мощни ветрове. Последната буря на загиващата епоха ще помете остатъците от банкетната трапеза, сметта от градските улици и черупките от морския бряг. Тя ще разчисти пътищата за новата музика, която иде да обнови света и създаде една слънчева култура, небивала досега. Плачът на нощната птица – саксофона, ще бъде заменен с радостната утринна песен на издигащата се към небето чучулига, която известява новия ден и весели сърцата на ранните работници на Божията Нива.

167. На път за хижа "Алеко"

Незабравимо ще остане преживяването ми три дни с Учителя на Черни връх в началото на есента. На концерта на 22 септември вечерта изпълних кантата "Хвала на Любовта", като сама си акомпанирах на пиано. Преживях голямо притеснение преди и през време на изпълнението ѝ, защото чувствах недоволството на някои сестри и братя. Когато завърших, останах на сцената зад пианото и изчаках да излязат всички, тъй като моя номер бе последен. Когато бай Ради влезе да угаси лампите на салона, аз изтичах навън, като смятах, че всички са се вече отдалечили. Но за моя изненада Учителят стоеше на долното стъпало на дървената стълба, която води към стаята Му и ме чакаше. Вдигнах ръка за поздрав и Той ме поздрави. Целунах Му ръка и Той с одобрителен поглед, без нищо да ми каже, ме изпрати. На другата сутрин рано се запътих към Изгрева, имах непреодолимо желание да се срещна с Учителя. Но за голямо съжаление, казаха ми, че Той е тръгнал рано за хижа "Алеко" на Витоша. Веднага се върнах, приготвих се и тръгнах сама за хижата. В планината имаше гъста мъгла. Седнах на един камък и се помолих, ако е определено да намеря горе Учителя, да се вдигне мъглата и видя пътя. След малко се появи голям процеп в мъглата и ми показва пътя на доста голямо разстояние. Вървах ободрена и в очакване да стигна горе преди здрачаване. Мъглата пак покри планинския склон, но бях ориентирана и нямаше опасност да загубя пътя, който бе доста стръмен и каменист. Когато стигнах хижа "Алеко", намерих хола празен. Нямаше жив човек в хижата. Седнах на една маса и зачаках. Влязоха трима младежи и заиграха на табла. Времето напредваше, а на мен ми предстоеше изкачване на Черни връх, където беше Учителят.

В.К.: Така. На с. 142 спомените за Черни връх на 22 септември, от коя година са? Весела: 1942 година. В.К.: 1942 г. ли е? Весела: Ами сигурно. В.К.: За мъглата. Защото оная снимка, която имате с Учителя на Черни връх горе, вие, брат Боев, Борис, е от 1942 г. Весела: Значи, 1942 г. В.К.: Значи това е същата година, така ли? Весела: Така мисля.

168. Изкачване на Черни връх

Запитах младежите дали имат намерение да се качват на върха веднага, но те отговориха уклончиво. Сама не смеех да тръгна, защото рано се здрачаваше и имаше мъгла. Обхвана ме тежко настроение. Какво щях да правя сама на хижа

“Алеко”? Беше немислимо. По едно време един от младежите стана и подкани другарите си да тръгнат. Те веднага се съгласиха. Стана ми ясно, че Учителят ми създава условия да се изкача на върха същата вечер. Помолих ги, ако нямат нищо против, да вървя на разстояние след тях нагоре и те се съгласиха. Мъглата беше гъста и движението по нервния път не бе лесна работа. Те спираха от време на време и подвикваха да разберат дали вървя след тях, и не съм ли се загубила някъде. Мъглата беше почти непрогледна, но когато видях наблизо светлинка от хижата на върха, се успокоих. Влязох в малката стая, в която имаше два етажа нарове за туристи, а до малка маса под лампената светлина бе седнал Учителят с двама братя. Поздравих и се упътих към Него да Му целуна ръка. Тримата младежи влязоха след мен. Учителят усмихнато каза: “Аврам се прибра при своите си”. Момчетата седнаха на горния нар и се вгледаха в Учителят. Той започна да им говори. Едното имаше красиво лице на девойка, другото продълговато, умно лице, а третото – по-закръглено лице и по-нисък ръст – то бе накарало другите двама да тръгнат към върха. След еднокдневния ми поход се чувствах уморена, но щом видях Учителя, всичката ми умора изчезна и се изпълних с радост. Също като някое малко дете, което вижда майка си. Учителят се прибра в стаята на хижаря за нощта с брат Неделчо. Останах сама на горния нар и дълго време не можех да заспя. Сякаш ангелски хор пееше цялото време кантатата на Любовта и ме изпълняше с възторг и вдъхновение. Неописуема вечер на високия тих връх, където присъствието на Учителя изпълваше цялата атмосфера с мир и святост. Рано сутринта станах за изгрев слънце и беседа. На площадката пред хижата срещнах Учителя. Той ми каза: “Добре направихте, че дойдохте”.

169. Защо ревнуват сестра Весела за музиката?

След изгрева не останахме на върха, покрит с гъста мъгла. Прибрахме се в топлата стая, в която бумтеше печката, пълна с борови дърва, докато навън задуха силен вятър и понесе тъмните облаци към низините. Целият ден мъглите, гонени от силния вятър пробягваха пред прозореца, за което Учителят каза: “Тъмните духове нямат опорна точка къде да спрат, та се разнасят навсякъде”. Брат Неделчо ми каза през деня, че към полунощ Учителят, Който спял до него, седнал и му заговорил: **“Защо ревнуват сестра Весела за музиката? За нея музиката е като дишане”**. Всъщност, силното ми натоварване вечерта, когато пях, бе непоносимо за мен и дали качването ми на върха не бе единственият отдушник, който интуитивно бях разбрала и тръгнала сама в мъглите? Вечерта бяхме с Учителя в стаята Му, където имаше три легла. Той бе легнал на едното легло в бяла риза и бяла жилетка и дълго ни говори. Бяхме четири души с Него. Газената лампа хвърляше бледа светлина върху лицето Му и Му придаваше неземан вид.

“Реално е това, което ти си възприел и като го предадеш някому, той го възприема. Сянката не може да се предава, тя не пътува, не прониква съзнанието и пространството.

Не че нещата са далеч и близо, та ги виждате, ами факта, реалното е, че вие виждате близо и далече. Слънцето е една педя далеч от теб – вътрешна близост, а външно е 92 милиона мили от земята. Разумните същества, които се обичат, се привличат, значи пробудени са. Слънцето привлича земята и посредством нея и нас привлича.

Във физическото съзнание имаш опорна точка, като минеш в друго съзнание пак ти трябва друга опорна точка. Разумните същества на Луната привличат хората и земята.

Като мислиш за слънцето, ти си свързан с него и си толкова голям, колкото слънцето. **За всяко същество се държи точна сметка в архивите какъв кредит му е даден.** Ако едно същество има нужда от основа, дават му повече наследство по майчина линия, според нуждата му. **Ръководителят му избира родители и**

какво трябва да вземе от всеки – ръководителят му се грижи за това.

Свободна воля имаш да направиш добро или зло, но от миналото ти, от кармата ти зависи какво ще правиш. Всъщност ти определяш свободната си воля как да се прояви – **според заслугите си от миналото.**”

На мен каза, че вървя по бащина линия и че досега родителите ми са имали голямо влияние върху мен, от което вече се освобождавам.

170. Когато Духът дойде да се всели в теб

Два дни духа силен вятър, а на третия ден сутринта посрещнахме чуден изгрев. Бели облачета се бяха сгушили из долините, а слънцето изгря зад една златна врата в небето. Въздухът бе кристално чист, а небето лазурно и светло. В далечината се очертаваха ясно сините хребети на планината. Бяха дошли още шест души през дните на престоя ни, и сега десет души посрещнахме чудесният изгрев. Помолихме се с “Добрата молитва” и изпяхме “В началото бе Словото”, след което завършихме с Господнята молитва. Целунахме ръка на Учителя и обиколихме върха, след което се прибрахме в хижата.

Бях донесла круши, ябълки и грозде за Учителя и Му ги сервирах. Той взе една голяма круша, която бях откъснала от дървото в градината ни и я раздели на всички. Със светещи очи и радостно лице Той взе втората круша и каза: “Току-що откъсната круша”, и отново я раздели на всички. За обяд сготвихме “ангелска” супа – картофи, вода и магданоз за всички. Изпитах голяма радост, че сервирах обяд за Учителя и учениците Му. След обяд пяхме песни и аз изпълних няколко типични негърски духовни и американски песни. Атмосферата бе задушевна и мила. Учителят слушаше с внимание всичко и излъчваше непрестанно вълни на Любов към целия свят.

На 25 септември сутринта пак се съвпадна излизането ми от хижата, с това на Учителя. Запътихме се към молитвеното място и Той каза: “Седем е чисто число – чистота отвътре, красота отвън. Пази хубавите дрехи вътре, а простите отвън, за да не се цапат хубавите. Човек е много лаком, но искрата показва, че има огън. Където има огън, има искра. Школата е сега законът вътре в нас, не отвън”.

26 септември бе петък и Учителят държа беседа. Изгревът бе съвършен, небето ясно. Прочете първа глава от Лука и говори за двете посещения.

“Всеки има една Елисавета в себе си – душата, която трябва да забременее с Божественото. Който няма дете, не може да изпълни Волята Божия. Две посещения има – Любовта ще нареди отвън, а Духът ще дойде да се всели в теб, тогава всяко твое желание и мисъл ще се изпълни.

Захарий се усъмнил и онемял, а Мария повярвала. Да благодарим на Бога за Духа, Който се вселява в хората да ги освободи от егоизма, да внесе мир и братство в света, да повдигне човешкия ум.

Когато Бог ви претегли с Любовта Си и горе намерите баща си, майка си, брат си и сестра си, тогава може да станете ученици на Христа.”

След беседата останахме до скалата насядали около Учителя и Той ни говори. “Любовта ще бъде Йоан Кръстител. Човек трябва да бяга от злото, злото с нож не се чисти. Любовта е приготвила света, а Духът развежда човека и го учи. Във физическото поле вървим полета, за да изучим нещата.

Хималаите, големият син, който много обичал майка си и баща си, та голям станал. Геологията може като роман да се опише.”

171. Има музикално завистливи същества, които пречат на човека

Изведнъж ми дойде идеята: “Учителю, да преместим Изгрева на друго място, защото е замърсен”. Учителят ми отговори: Да, може, на Бистришките хълмове. Ти гледай да завладееш хиляда метра в музиката, не триста метра”.

На слизане брат Лулчев ми обясни тези думи на Учителя. Когато образували Изгрева, Учителят му казал да раздаде по един декар земя на всеки, който ще си строи дом там, а той не раздал по един декар, а само по триста метра. (Забележка: Виж "Изгревът" т. I, с. 585-586; т. XXIII, с. 525, № 31, 32) Каза, че е причина да обърка плана на Учителя и сега ще отиде да огледа Бистришките хълмове, за които Учителят каза, че са хубаво място за новия Изгрев и да направи каквото е нужно да поправи грешката си. (Забележка: Виж "Изгревът" т. II, с. 302-304)

В.К.: Вероятно трябва да се прегледа тетрадката ви. Тука има едно изказване на Учителя: "Ти гледай да завладееш хиляда метра в музиката, а не триста метра." Сега, тука вече впоследствие Лулчев ви дава тълкуванието. Весела: Той каза, че Учителят му казал да даде по хиляда метра, а той дал по триста метра. И не го послушал. И аз казах, Учителю, така преди това още, казах: Учителю, да преместим Изгрева, много е замърсен Изгрева. Имам чувството, че там вече не е удобно да стоим. В.К.: Кой каза? Весела: Аз казах на Учителя на Черни връх. Той каза: Да, рекох, Бистришките хълмове. Те са много магнетични. И тогава: "Лулчев, ти гледай да дадеш хиляда метра в музиката, а не триста метра", и Лулчев каза: Веднага. Обясни ми, че ще отиде. Каза: Учителю, аз ще отида да прегледам тия места, Бистришките хълмове.

В.К.: Да, понеже стана въпрос за него, друг път може би няма да стане въпрос. Понеже тук споменавате за него. Какво представляваше този човек? Неговите там сподвижници, упанишадите? Весела: Моето впечатление от този човек е, че беше крайно амбициозен преди всичко.

Той искаше да играе ролята на ясновидец, на всезнаещ, на първия ученик, на човек, който разбира Учението, а никой друг не го разбира, затова той трябва да го обяснява на хората. И събра млади хора около себе си и след беседа ги събира и почва да им обяснява. В.К.: Какво е искал да каже Учителя. Весела: Какво е значението на това, което Учителя говори. И той ги владееше някак си и те се привързваха към него. А жените като че ли се влюбваха в него и той с тях си имаше някакви връзки, с някои от тези жени. Това знам от моя позната, която живееше близо до мен, беше много влюбена и той я унижаваше и тя много страдаше, просто нервно се разболя от това нещо. В.К.: Как се казваше тя? Весела: Невена Велева, на която Учителят писа писмо и занесох, на Бистришките хълмове беше. Тя, щото беше пострадала от него, от този. В.К.: Учителят беше й написал писмо. Весела: Да. Написа писмо, което аз й занесох саморъчно. В.К.: Вие спомняте ли си текста? Весела: Ами това писмо го има, "Цветът, който цъфти, плодът, който зрее", така почва. "Любезна Невена Велева, всичко това идва от Бога. Ти служи на Бога, не гони Луната. И тя получава светлина от слънцето. Слушай духа си, слушай душата си". В.К.: Имате ли го преписано това писмо случайно. Весела: Аз не съм го преписала, има го препечатано от Петко от Бургас.

Слизахме бавно от планината, където бяхме прекарвали няколко райски дни с Учителя. Изпълнена с радост, вървах по стъпките на любимия ми Учител и си мислех: "Благи Учителю, както вървя по земните Ти стъпки на планината, така искам с цялото си сърце да вървя и в духовния път, в който непрестанно ни водиш като любящ Баща. Благодаря Ти, Учителю, вечно Ти благодаря."

Имах чувството, че на този връх свършихме една добра работа. Два дни Учителят разгонваше плеади тъмни сили и ги отправяше далеч от нас, а останалите дни бяха ясни, тихи и изпълнени с Божествено Присъствие, което ни възроди.

Велика опитност за душата ми. След ударите, които бях преживяла долу на Изгрева, върхът бе лечебен балсам за душата ми.

Духовната ревност е по-страшна от материалните користни чувства, защото е силно язвителна. Бях нежно, чувствително момиче и вибрирах на всички мисли и чувства, които се отправяха към мен от мнозина недоброжелатели. На Изгрева свирех и пеех на братята и сестрите, разговарях любезно с тях, но не получавах от много от тях онази нежност и благодат, която очаквах. Единствената ми утеха в живота бе Учителя. Дори собствената ми майка не ме разбираше, както желях и

жадувах за отзвук на близка душа.

След беседа, няколко дни след слизането ни от Черни връх, Учителят ме извика и ме заведе пред катедрата в салона насаме, като ми каза: "Първо трябва да оправим отношенията си към невидимия свят, напредналите същества, това е важното. Музиката освобождава човека. Има музикално завистливи същества, които пречат на човека. Който се движи бавно, да отстъпи на по-бързия, а не да запречва пътя. В музиката идват същества, които хвърлят смут, за да скъсат връзката ти с музикалния свят, и като внесат дисхармония, те ограбят. Музикални крадци са те. Когато двама се карат, трети ги граби и после скарания се чувства изпразнен. При езерото като си, обилно давай. Светът ще се оправи, когато богатият дава, а сиромасът работи да спечели богатство.

Американците са енергични, неспокойни, защото от климата им става свиване на дробовете. За да надделеят това налягане отвън, те стават енергични." (Забележка: Заболяването на Весела в САЩ се дължи на това, че трябва да стане енергична. За тази цел тя изразходва психична енергия и накрая няма откъде да се зареди и пада без сила на легло.)

В.К.: Така. Добре. Тука имате едно интересно изказване. "Американците са енергични и неспокойни, защото при климата им става свиване на дробовете, за да надделеят това налягане отвън, те стават енергични." Весела: Да. Там има много силно налягане, силни енергии. Между двата океана и Северния полюс изглежда става среща на големи сили и те, за да надделеят, да не се сплитат дробовете им, те стават крайно енергични. Много подвижни, много експанзивни. В.К.: Сега, аз когато го четох това нещо, си казах: тя затова се е разболяла. Весела: Да. В.К.: Вие там. Защото вашият фокус той не е отвън, а е вътрешен фокус. И затова сте се разболели, и така сте започнали да отслабвате. Весела: Да, аз щях да умра там. В.К.: Тези сили отляво, отдясно ви изцедят, вашият фокус е вътрешен, отвътре. Весела: Да. А те отвън го имат. В.К.: А те го имат отвън. Весела: Аз не бях външно активна. В.К.: Те го имат отвън фокуса и това ги спасява. И по този начин те противодействат. Затова всички американци там са енергични. Весела: Много. В.К.: Затова вие не можете да издържите, защото фокуса е вътре. Весела: Да, да. Много се различаваме. В.К.: Да, и когато вие споменавате вашето описание, когато идвате тук и се движите по София и хвърчите, защото вече нямате това налягане. Весела: Нямам това налягане. Аз само в България се чувствам добре. В други страни не се чувствам добре.

172. Молитва

В беседа, след завръщането ни от Витоша, Учителят каза: "Сам да се качиш на планината с чисто сърце. Аз ще ви покажа пътя. Онзи, който е влязъл в Божествения живот, той седи толкова високо, че никой не го засяга. Няма по-велико нещо от това, човек да бъде в съгласие с Бога, да Го чувства в себе си, да бъдеш в съгласие с всички висши същества. Да пресеете вашите мисли, една мисъл съществена да остане, на която може да разчитате. Ние ще се приближим при Бога, а не Той към нас."

От една мелодия, която бях чула Учителят да свири на пиано една вечер, се създаде песента ми "Молитва", която изсвирих на Учителя на 15 октомври. Думите ѝ са:

*От далечни светове
долитна Твоя глас
и стигна той до мен,
Ти обитаваш чисти, светли мирове,
лика Ти не познавам аз,
но чакам всеки ден
да слезеш Ти при мен, Господи,
да дойде Духа Ти.*

Една сутрин, след упражненията на полянката, Учителят ни говори дълго при черната дъска в салона, след това ми даде ключа на пианото и ме помоли да свиря на групата и да пеem. Както свирех и пеехме, Той влезе в салона и седна до мен. Изпях му новата си песен *“Молитва”* и Той каза: “Тази песен ти си отишла да я посрещнеш, колко ти са удряни краката, докато изкачиш върха. Тя иде по необикновен път – излиза от сърцето, минава през ума, душата, духа. Тя е там, където ума и сърцето се срещат. Съществото е слязло тихо при теб, да те извади от водата и те заведе на светъл връх, където си оставила богатството си никой да го не докосне и си видяла светлина. Има светлина в песента. Тя показва пътя, по който влиза в нас светлината. Любовта слиза тихо на пръсти, да не събори стените. Сега мекото и тихото навлизат да завладеят света. Това е песен на една много изстрадала душа.

Горно Сол е качваш се в красивия свят, но не оставаш там, а слизаш да повдигнеш другите, само оставаш богатството си там.

Когато едно разумно същество слиза отгоре и гледа на земята нещо много хубаво, тихо пристъпя, а когато човек види нещо хубаво горе, силно пее, за да влезе в света им. Великите – тихо, а малките – силно.”

Тогава Учителят седна на пианото и тихо запя.

В.К.: Сега на с. 148 има тука песента *“Молитва”*, долу. Сега, тази молитва нотирана ли е или само в стихотворна форма? Весела: Аз я имам на касета. Всички тия песни на касета съм записала.

173. Как българинът може да си проправи път в Америка

След обяд, към три и половина часа, бях приета от Него и му прочетох цикъла си детски стихотворения *“Големият Баща”*. Той го одобри и ми каза да пиша за деца. Даде ми няколко идеи за приказки: как големия брат искал да види малките си братя, та слязъл на земята и вземал различни форми: вол, агне и пр. Веднъж като мечка изревал в гората и така ги изплашил, че всички избягали от гората. Бащата ги познавал, но децата не знаели, че това е той. И Учителят се разсмя със сълзи, когато разправяше как бащата извикал и децата се уплашили.

Друга тема: дете пита, как грамофонните плочи – камъните, могат да произвеждат такава музика, а дърветата не могат. Той ми каза да одухотворявам природата, да накарам всички същества да говорят на прост, разбираем език.

“Развивайте гласа си, пейте! С пеене и свирене човек може да си проправи пътя в Америка. Новото е потенциалите в музиката. Квартата е два потенциала – твърда и остра, а терцата е един потенциал – мека и приятна е.

Шестата раса е братските отношения и Любовта. Те създават новите форми в живот. Те са досетливи хора”. Учителят ми говори за хумора на американците, където той е развит.

В.К.: Така, добре. На с. 150 вие казвате: “С пеене и свирене човек може да се проправи път в Америка.” Вие сте пеела и свирела. Весела: Да. В.К.: Учителят, той ли ви изпрати там по неговите пътища, и вие как успяхте да се справите? Ако бяхте останали, имаште ли кариера, беше ли ви сигурна кариерата? Весела: На мене ми предлагаха да отида в някаква консерватория, музикална. Една богата милионерка ми предложи да стана лекарка във Филаделфия, да ме изпрати да следвам за лекарка. Въобще от много страни ми се предлагаха хубави условия, но аз бях толкова носталгична и се чувствах толкова смазана душевно, че трябваше да се върна. Мислех, че ще умра, ако остана. Не можех да остана. В.К.: Сега, вие друг път сте споделяли, че Учителят ви е казал, че по-добре би било ако останете в Америка. Весела: Да, той е казал, но може би той е говорил за бъдещето. Защото, когато Учителят говори, той не определя време. Не казва минало, сегашно или бъдеще. Той говори от четвъртото измерение, където нещата съществуват. Той

ме вижда там. Може в бъдеще. Може още в този живот. Не знам. Той каза: **Вие като отидете, ще пеете, ще свирите, ще четете беседите. Ще предавате Словото.** Но аз не знам кога. Аз не съм попитала. Но в Мърчаево попитах: Учителю, вие много пъти ми казахте, като отида в Америка. Сама ли ще отида, попитах. Той каза: "Не, ще минете групово през Франция." Това каза. В.К.: Значи, групово. Весела: Групово, през Франция. В.К.: Значи трябва прераждане през Франция. Хе-хе. Весела: Сигурно, сигурно. В.К.: Прераждане през Франция. Това означава. Весела: Може би. Групово през Франция. В.К.: Учителят казва: "Бялото Братство е като прелетни птици, то се рее на разни места." Весела: На разни места. В.К.: Трябва да се преродиш, да минеш там, и след като преминеш натам не можеш да прескочиш като дух. Трябва да се превъплатиш. Весела: Изглежда, ще минете групово през Франция.

174. Като зачиташ свободата на природата, ще ти даде и тя свобода

На Изгрева имаше голяма плодна градина. Есента садихме ягоди и доста работихме в нея. Един ден Учителят влезе в градината и край ягодите започна да ми говори: "Растенията са много чувствителни и са складове на Божествена енергия. Като влизаме в контакт с тях, обмяна става. Ти си повече във фактите и законите, отколкото в принципите. Немотията те вкарва в законите, а страданията – в принципите. Свобода имаш само в принципите на нещата, в законите си ограничен и праволинеен. Като зачиташ свободата на природата, ще ти даде и тя свобода. Трябва да си предвидлив, за да виждаш отдалече резултатите. Принципите, причините са математически отношения – абстрактен свят. Геометрията – това е законите, а естествената наука – фактите. Във факта нямаш никаква свобода, в закона има малка свобода, а в принципа има пълна свобода. Да си в принципите, то е да си извън учрежденията, да си чиновник, е да си в законите – не си свободен. За пример, имаш снимка, то е факт. Закон е, че в апарата само за миг трябва да влезе светлина, а принцип е – авиаторът да не прави снимки по задължение, а да отиде в страната като техен приятел – то е принципът.

Ние влизаме в малките и големите закони. Да излезеш в 8 часа е факт, да се грееш е закон, а да се разговаряш със слънцето е принцип. Мравката природата я е направила малка, понеже ходи по земята, та да се крие в най-малката дупчица. Човек да се смалява, че и муха да не може да кацне на него.

Ако ти по закон се отнасяш към природата – разумните същества, и те по закон ще действат към теб – ти не действаш по свобода, те виждат, че ти не си свободен.

Творчество е, когато нещата стават щом ги кажеш и напишеш. Влезеш в една стая, ще завъртиш един ключ, ще дойде светлината. Влезеш ли във втората, ще завъртиш два ключа.

Ние много бързаме, та разваляме работите. Преядем, лакоми сме, дойде кредиторът да платиш, но нямаш.

Бог, когото най-много обича, най-трудни задачи му дава и при най-лоши условия го туря, за да изпита користна ли е любовта му. Бог от камъка вода вади.

Да извадиш тресчицата от окоето си и от окоето на неприятеля си, другото ще се нареди.

Природата те оставя да изживееш резултата на действието си."

Неколкократно виждах Учителя в градината на работа. Той вземаше лопата и отиваше да копае. Веднъж отидох до Него с лопата и двамата копахме, после Той спря и отиде до лехата с магданоз да изскубне бурените. Започнахме да ги изхвърляме от магданоза на пътеката и Той заговори: "Сега растат заедно, но така ще бъдат отделени лошите духове от добрите на земята." Всяка дейност на Учителя бе на всички полета и винаги търсех значението на действията Му. Символи на живота бяха движенията Му, погледа Му, думите Му.

175. Употреби музиката за собствено издигане

На 28 октомври 1941 г. влязох при Учителя в приемната долу към 11 часа сутринта и Той дълго ми говори. "В музиката трябва да си неутрален, нито положителен, нито отрицателен. Детето е неутрално, то примирява бащата и майката. Двойно положителен си, когато искаш да ядеш, но искаш и яденето на другия да вземеш. А двойно отрицателен – образува две успоредни линии – еднородните сили се отблъскват, та образуват успоредни линии, тогава една двойно положителна сила като мине през тях образува мост. Та местата на двойно отрицателните сили ще притеглят при съприкосновение двойно положителната сила и ще образува мост. Така е образуван квадрата. Тъй се образува основа, на която вече може да се гради.

В природата на едно място не може да седнеш – когато обичаш, ще му дадеш твоето място, а ти няма да седиш на същото място, защото ще се яви съткновение, а ще вземеш друго място. Изобилен е Божественият свят.

Радвай се, че имаш противодействие – значи се движиш. Ще лавираш – движение по кривата линия, ще избираш пътища на най-малкото съпротивление.

Има сили на земята, които не позволяват на човека да се издигне високо, смъкват го, като се отдалечи: "Къде отиваш?" – питат те. Човек трябва да се бори да надделее тези сили, тогава е свободен. Тъмните духове са хитри, за косъм се хващат да те оберат. Не ни дават да получаваме светлина. Ние излизаме от 13-та сфера, а те в нея ще останат.

Употреби музиката за собствено издигане. Като пееш на другите, триците ти остават и не се ползваш.

Човек не може да запазва дълго време едно място.

Скръбта – губиш, радостта – печелиш. В дисхармонията винаги има загуба, а в хармонията – печалба. Ние искаме да научим хората на една хармонична любов.

Има краен предел на опъване струната – тя се скъсва, но има краен предел на разслабване – струната се отпуска. Човек да се пази от тия две крайности.

Сега е война на белите и черните. В миналото е станала голяма война, когато черната ложа е победила бялата ложа – това е падането на човечеството. Сега бялата ложа ще върже черните. Черните духове са много хитри.

Природата борави с големи числа. Един човек е почти незначителна единица.

Широта на духа трябва. Детето с едно червейче улавя цялата риба и я изважда от водата, и с няколко зрънца хваща под коритото птичката.

Има нещо непроучено в живота. Човек трябва да си пробие път, та да успее.

Каквото и да дадеш в музиката, все ще рекат нещо – че си го взела от Бетховен, но тогава се е родило от Бетховен, а сега ще се прояви музиката му чрез сегашната музика."

Ценното е скрито в Учителевата музика.

"Човек вътре в духа си трябва да е в хармония с природата. Един камък по пътя си не го ритай, ами вземи чука си, че го направи на прах, та след теб, който мине, да се не удари. Разреши противоречието."

В.К.: Да. На с.151 споменавате 28 октомври. Коя е годината? Весела: 1941. В.К.: 28 октомври 1941 г. Весела: 1941 г. е този разговор.

176. Противоречията ми са в духовния свят

На 1 ноември 1941 г. се назначих за прогимназиална учителка в село Сирищник, Радомирско, където работих една година. Селото е на 12 км от железопътната гара и трябваше да превозя багажа си с конска каруца. Денят бе мрачен и ръмеше дъжд. Спрях в първата къща в селото, защото не познавах никого там и хората любезно ме приеха. Седнах край запаленото огнище и тежка мъка ми сви сърцето. Селото бе в една тясна котловина, прихлупено от тъмни

облаци и не вещаеше нищо добро. Имах желание веднага да се върна, но стопаните ме успокоиха, че ще ми намерят хубава стая в попската къща, та да остана. И наистина, високо до чардака имаше една просторна стая, в която се настаних.

Училището бе малка схлупена сграда с четири стаи и малък двор. Намерих децата затворени, бедни и нерадостни. Имах широко поле за работа. Децата трябва да бъдат радостни и пълни с импулс за живот. Започнах да ги уча песни – мелодии от Учителя, с някои думи, които съчинявахме заедно в клас. При всяко влизане след междучасията ги нареждах по двама и ги карах дружно да пеят. Подготвих пиески и програми с тях и децата оживяха.

Инспекторът ги намери съвсем променени. Радвах се, че можех да приложа методите на Новото Учение там и да работя над тия изостанали душички, които живеяха при много примитивни условия. Същият месец получих писмо от брат Гавраил, в което ми пишеше, че имал разговор с Учителя за мен и Учителят му казал: "Пишете й за музиката, за красивата страна на живота, за положителното. Тя е много чувствителна и лесно се тонира от средата. Кажете й да не ходи боса в циганското тръне. Точно тук стои същественото в ограниченото и разширеното съзнание. Светлината е, която дава растеж на формите. Щом има тя повече светлина и вижда и усеща, че краката й се набиват от тези тръне, нека се обуе. Тогаз тя ще бъде свободна. Тя е наследила много хубави качества от баща си, но трябва да регулира разумно личните си чувства. Спънките, спирачките и противоречията са й в духовния свят. Когато трябва да се реализира нещо хубаво, разумно, хармонично и трайно, ще се явят пречки на физическия свят. Ако там човек се справи, обаждат се от духовния свят."

В.К.: На с. 154 Учителят ви дава защо имате пречки. Ту горе, ту долу. Този квадрат, който го имате в хороскопа, трябва да се разреши или горе или долу. Разрешението на квадрата е в центъра, някой път в успоредните линии. Тук се споменава, че не трябва да ходите боса в циганско тръне. Весела: Което означава, че условията ми са много лоши. Външните условия. Аз съм попаднала в село Сирищник между много изостанали хора, които не прилагат добродетелите в живота си, а които живеят егоистично, които правят пакост на другите хора за собствено издигане. И аз там получих един много тежък урок. Един от учителите беше писал в министерството за мен, вероятно, че аз съм тайна агентка на комунистите, защото аз превеждах беседи на Учителя и все пишех. И той мисли, че аз съм се скрила в селото и идва инспектор да ме инспектира. И среща свещеника, а аз идвах с майка ми тогава пролетта, и пита за мен, а той казва: Ами тя трябва да надене расото, рекох, тя е тука християнка, облича бедните деца. И инспекторът се почудил каква християнка съм и аз щом слизам от кабриолета ме вкарва в училището да ме инспектира. И децата пяха и той каза: това чудеса сте направили в това училище.

В.К.: Вие ги накарахте да изпеят някои песни? Весела: Пяха. "Рано сутрин", "Слънчевите лъчи", изобщо пяха, пяха, просто като ангели. Радостни бяха децата. Там просто едно бедно училище, бедни, смазани, мизерия. Значи той се слиса и писа: Обича децата с божествено откровение и те отговарят със същото. Не писа в ревизионния лист, а аз веднага си дадох оставката. Събрах ги и казах: Аз ви третирах като братя, а вие правите такива доноси. Извиках инспектора в квартирата си и той видя, че превеждам беседите на Учителя. В.К.: И вече Учителят какво каза във връзка с това, че вие напуснахте? Споделихте ли с него? Весела: Ами аз се върнах и той се усмихна така и каза: "Опитност, рекох". Тежка опитност имаш там. В циганското тръне. Гавраил ми писа. Да се обуя, значи аз да се стегна, да се оградя вътрешно, да се организирам, да не се подавам на злото. Да не ме руши злото. Това е.

177. Преводи на беседи от Учителя на английски език

Наистина, в Сирищник чувствах тежката атмосфера и вътрешни атаки, които не малко ме смущаваха. Но там работех усилено върху преводи на беседи от Учителя на английски език. Почти цялото си свободно време посветих на тази благодатна работа. Бях вече превела няколко книги, поръчани ми от Учителя: "В царството на живата природа", "Бъдещето верую на човечеството", "Новата Ева", "Свещени думи на Учителя" и др. Работех върху "Пътят на Ученика", която Учителят не ми бе поръчал, но я приготвих като подарък за именния Му ден – Петровден. Представях си я подвързана спретнато в бяла корица със златен надпис и всеки ден гледах да превода най-малко три страници. Голямо вдъхновение и сила ми даваха сънищата ми с Учителя. Една сутрин се събудих рано и съвсем осезателно, почти физически видях изправена до мен високата стройна фигура на Христос. Той имаше дълбоки очи, изпълнени с милост и любов. Лицето му бе продълговато, не едро, бледо с малка брада – Божествено лице. Наблюдаваше ме от толкоз близо, че почувствах реално святото Му присъствие, и като си отворих очите, бях в молитвено състояние. Целият ден чувствах Неговото присъствие, което ме вдъхновяваше. Вечерта написах за любимия ми Христос стихотворението "Декемврийска нощ", но то се роди на английски език. /В стихосбирката "Woman Eternal" (неизд.)/ Бе 9 декември, по стар стил рождения ми ден. Също като него се бях родила среднощ. Влизах в 33-та си година, която ми носеше големи събития и преживявания. (Забележка: Родена е в София през 1909 г. на 22 декември по нов стил, 9 декември+13=22 декември)

178. Напредналите същества са около теб

Вече беше по-трудно да посещавам София, защото зимата на 1942 г. бе доста студена и валеше много сняг. За коледната ваканция си тръгнах с кабриолет при студ минус 30 градуса. Въздухът замразяваше дъха ми. Бях обвита в дебел ямурлук с гореща тухла на краката, но докато стигнах гарата, бях съвсем премръзнала. Дадох ми в малката топла кръчма греяна ракия със захар да ме стоплят.

Първото нещо, като се завърнах в къщи бе да отида при Учителя. Той ми даде пред вратата на горницата Му кибрит и ме помоли да запаля печката в малкото салонче, защото беше много студен ден, а печката не бе палена сутринта. Обаче, небето бе ясно, слънцето ярко грееше. Казах на Учителя, че не обичам студа и зимата. Учителят каза: "Езерото ти става дълбоко. Благословенията се дават на майката заради детето – Бог дава благословенията си заради хубавите ни мисли и чувства. Голям брой по-напреднали същества от теб са около теб, но те се крият да не те смутят и да си свободна, та ти не ги виждаш. Те пеят в теб и един ден, когато започнеш да пееш като тях, ще станеш добра певица. Те считат твоя живот за техен и твоя прогрес за собствен техен прогрес. Ако тези същества не ни изясняват нещата, не бихме разбрали духовния свят, за нас той би останал непонятен. Човек ражда плодове за ангелите. Ние сме като цветя, които ангелите отглеждат. Еволюция е да отидеш при Бога и се научиш как да Му служиш.

Любовта с обич се отплаща, обичта с Любов се отплаща, а отплатата за Любовта и Мъдростта е Истината.

В.К.: На с. 155 има едно интересно изказване, че голям брой напреднали същества има около теб, но те се крият от теб да не те смутят и т.н. Вие, когато имахте творческо вдъхновение, усещахте ли тия същества? Весела: Бях вдъхновена. Имах много повишено състояние без да знам, че това са тези същества, които са около мен, които ме вдъхновяват. Но винаги бях оградена от много светли сили.

В.К.: Сега, наистина това, което аз съм забелязал, което вие пишете, то като

че ли е работа на по-напреднали същества. Други влияния от горе. Весела: Да. На висши духове. Да. В.К.: Чувства се, нали? Особено в някои такива положения, когато влезете в контакт, да се качите на тази вълна, това, което изявявате като слово, като дух и като песни, което аз съм чувал преди много години е направо едно Божествено откровение. Аз всичко съм го усещал, съм го възприемал и съм го виждал лично. Весела: Като от ангелския свят. В.К.: Това, което е написано нали, аз направо го възприемам, че е така, защото аз съм го изживял и съм го видял. Весела: Ясно, да.

179. Бъдещия капитал

Изучавай различните физиономии и ги рисувай, рисувай различните типове.

Деца в селото са бъдещия ти капитал. Те са интелигентни същества, които са слезли в този живот да съберат енергия, за да се изявят в бъдещото въплъщение. (**Забележка:** Този случай ще бъде разказан подробно.)

Богатите трябва да раздадат всичко на бедните, тогава те ще пожънат стократно плод в небето и в бъдещия живот.

Ние сме за един Божествен порядък – на свободата. Държавата събира средства чрез данъци, а ние сме като плодните дървета – като родят плод не е за тях, а за другите да се ползват. Така е и с нашия принос в братството.

Човек сега по-добре да е сам. Един извор, като дойдат хора до него, си мият краката в него, не го зачитат. Човек трябва да му стихне ума и съзнанието, за да отрази духовния свят като в гладко езеро.

Сега влияят Венера и Юпитер, а слънцето иде по-късно да влияе. Бог чака да види как ще му благодарим за благата, които ни дава.

Една красива постъпка е едно красиво живо същество. Да не събираме боклуците на хората – това, което и на тях не им е потребно. Да се съобразяваш с хората – с кого какво да говориш според интересите им.

На физическия свят едно същество не може да ти изяви любовта си, то ще заспи. То ще те види в невидимия свят през нощта. На земята да не те хвалят, после ще те хулят. На земята е ден и нощ, няма все хубаво.

Нещастни сме, защото не се движим в мисълта си с бързината на светлината, та да сме винаги в слънчевата светлина, та да не ни настига нощта. То значи, като те хвалят, да не се спираш на похвалата.

Дисхармоничните тонове намират мястото си в другите светове и стават хармонични. Велико нещо е животът. С малко усилия в музиката ще научите доста – ще има постижения.

Някога ние сме били плодни дървета, а ангелите са били хора и понеже са се ползували от нас, сега слизат да ни повдигат.

Когато една идея ти е ясна, тя е на фокус, същото е и с едно светло чувство.

Сърцето е **До**, **Сол** е най-широкият тон, **Ла** е вътре в **Сол**, а **Сол** е отвън **Ла**.

В.К.: На с. 156 пак се споменава, че децата в селото са бъдещият ти капитал. Весела: Да. В.К.: Изобщо по отношение въплъщението на човека в дадена страна, там дето работи. Смятам, че вие имате няколко опитности, които трябва да ги разработим малко по-подробно. Ето вече идвате в дадено село, това са дадени души, в дадена материя, в дадена страна, идват, за да поемат тука енергия за в бъдещо въплъщение и вие си изработвате вашия път и вашия кредит там. Сега, това е много интересно. И много голяма загадка. Вие знаете ли, на мен са ми разказвали много опитности как различни краища на България представляват въплътени същества от напреднали страни от Франция, Германия. Весела: Ами ето, английските лордове са тука в село Ковачевци, Самоковско. В.К.: Самоковчета, шопи. Весела: Шопи, не учат, говедарчета, прости. В.К.: А в един момент, в едно друго прераждане. Весела: Съвсем други ще дойдат. В.К.: Да. Много голяма

тайна. Има една друга много голяма тайна. Много приятели от времето на Христа и по-късно били писатели, философи, историци, царе, папи, патриарси. Родили са се и тука са стигнали да бъдат неуки. Весела: Да, да, като просяци. В.К.: Ето, дядо Ради. Патриарх Евтимий по минало прераждане. Тука дядо Ради, не знае да пише. Много голяма тайна. И наистина, това, което слушаме, което вие го казахте, то е една вратичка към другия свят на друго измерение, който не го знаем и не го познаваме. Весела: Да.

180. Лозата е един спящ ангел

Стихотворенията ти те въвеждат в един красив свят, непознат за обикновените хора. Художникът най-напред рисува картината, после я изучава. Ние сме минали през червения и оранжевия цвят, сега сме в зеления цвят.

Лозата е един спящ ангел, хората я режат, а тя дава хубави плодове. Опишете лозата, рекох." Ето и стихотворението.

Лоза

Когато всичко пееше
и радостно приветствуваше пролетта,
една сълза лицето ми помилва –
сълза на плачеща над мен лоза.
Почувствувах скръбта ѝ.
Всичко около цъфтеше и се смееше,
а тя единствена обилни сълзи лееше –
не радваше ли се на пролетта?
Човеци ѝ ръцете бяха взели,
отрязали ѝ златната коса –
по тях скърбеше тя,
но нежно, гъвкаво тело привела,
очи сълзящи към земята свела,
разлистваше с диханието си младите листа,
и плоден цвят цъфтеше на бляда ѝ уста.
Скърбящата лоза прекрасен ангел беше,
но в самота, незнаен за света,
в страдание дълбоко спеше.
Той братята си на земята
на любов безкористна поучаваше,
в самопожертвование с плода си ги даряваше
след дългото страдание,
и семена небесни в душите им посяваше.
Когато пролетта запя чрез звънкия гласец
на хиляди цветя,
една лоза изпя нечута песен
в пролятата сълза.

181. Тъмните сили трябва да станат слуги

На 8 януари 1942 г. бях на Изгрева сутринта и влязох в салона да посвирия. Учителят дойде и ми донесе една нотирана песен, седна до мен и ми я изпя. "Изсвирете я, рекох." Ето думите ѝ:

"Слушайте гласа на песента
що разнася вече пролетта,
дар велик е за живота тя.

*Красота, ухание се лей,
изобилно блика радостта,
слушайте и пейте в пролетта."*

Песента е в Сол минор. Думите са на Учителя.

На 16 януари Учителят пъ на беседа: "О, тъмнина, която носиш скрита светлина, отвори твоите прозорци да просияе тя." След беседа, по-късно сутринта, Учителят ме прие на частен разговор. "Време е, когато тъмните сили трябва да станат слуги, сега са господари, но в много ограничено място, те ядат и пият за сметка на другите. Войнствените условия показват планове на тъмните сили. Добрите трябва да дойдат, да наследят земята и ѝ дадат от това, което носят.

Жълтата раса са хората, които злоупотребиха с окултното знание.

Не всички от бялата раса са напреднали души. Много ще останат зад шестата раса да се изправят. Лемурийците са били много жестоки – всички жестоки хора днес са обсебени от лемурийци. Те са от третата раса. Много от бялата раса ще бъдат вързани.

Днешните жени ще бъдат мъже в следващо прераждане, да се научат на безстрашие, сега са страхливи.

Колата, която изкачва хълма, е тежка и не може да се изкачи, та всички хора сега трябва да слязат, за да олекне и се изкачи на височината. После хората ще се изкачат до нея. Всичко е в ръцете на Разумните същества, които управляват земята.

Тези, които се тревожат в нас, са тъмните духове. Те питат: "Какво ще стане с нас?"

Да сме ревниви към Божественото в себе си. Народите вече не могат да се управляват, както те искат.

Да обичаш някого, е да му дадеш условия да се прояви.

Работете, рекох, непрестанно работете!"

В.К.: На с. 158 тази песен "Слушайте гласа на песента що разнася вече пролетта". Има ли я тази песен записана? Весела: Не, аз ще я изпея. Весела пее: "Слушайте гласа на песента, що разнася вече пролетта, дар велик е за живота тя, дар велик е за живота тя. Красота, ухание се лей, изобилно блика радостта. Слушайте и пейте в пролетта, слушайте и пейте в пролетта".

В.К.: Понеже става въпрос за тази песен сега, изпяхте я много хубаво според мен. Сега, имате ли пълен запис на вашите песни на Учителя? Весела: Не, всичките песни не съм записала. В.К.: Вие знаете ли, точно сега е момента, като свършим тази работа, да запишем песните. Аз ще донеса друг магнетофон, който е много хубав, да може да се запишат. Весела: Може. Да. В.К.: Текста на "Слънчевите лъчи"? Весела: Да, веднага напечатиha този текст. В.К.: Ние ще се спрем по-късно, когато дойде време да говорим за нея.

182. В бъдеще злото ще е организирано и ограничено

В следната беседа Учителят каза: "Край на века е да престанат всички престъпления и хората да се не гледат като врагове. Този край на века трябва да дойде в нас. Гдето Бог взема участие и работи и аз вземам участие и работя. Щом намерите човек, който е без Любов, внесете Любовта, станете вие проводник, нека този човек види Бога във вас."

След беседа Учителят дойде пак в салона, седна до топлата печка и ни заговори. Навън сняг бе покрил земята и правеше обстановката вътре уютна и приятна.

"Природата ще направи нещата ясни за вас, ако сте благодарни и можете да платите за това, което тя ще ви разкрие. Сега нещата са неясни за някои, на които не е разрешено да ги видят. Един художник може да види нещата най-добре и в подробности при светлината на слънцето.

Дълбочина – това е физическият живот, широчина – това е ангелският живот, а височина – това е Божествения живот.

Не движи болна ръка, и когато седиш на игли не се движи. Когато ръката оздравее, движи я. В бъдеще всеки ще заема определеното си място в живота. Злото ще е организирано и ограничено.

Божественото се движи с огромна бързина. Никога не пресичайте пътя на Божественото, защото ще ви сполети страдание.

Сега иде матурата на гимназията за университета. След това ще станете писатели, учители в широкия свят."

183. Материята мисли, че е обсебила и завладяла Духа

На 21 февруари 1942 г. си дойдох за два дни от селото и измих прозорците на салона, които бяха доста замърсени. Пометох целия салон и когато метях, Учителят дойде и започна да хвърля сняг по дъските, който измитах кален и мръсен. Работехме заедно и салона се изчисти добре. Странното е, че никой не дойде да ни помага.

На следния ден към два и половина часа след обяд, Учителят ме помоли да запаля печката в долното салонче и дойде на разговор.

"Материята мисли, че е обсебила и завладяла Духа, но той ѝ е създал дървета, цветя да ѝ отвлича вниманието, да има с какво да се забавлява, та Той свободно да работи.

Когато тъмните същества се опитват да те нападнат, повикай светлите същества и те ще накарат тъмните да избягат. Ти бъди тил на светлите същества, сама не се бори с тъмните.

Бог земята надолу с главата ще обърне, но ще тури всяко благо на своето място. Той е дал блага и сега иде да види кой как е употребил туй благо и се ядосва защо не ползваме туй благо.

Когато много бързаш да свършиш всичко, по-бавно става. Естествено върви. Това бързане е наследена черта от далечно минало. Когато те проникне тъмнината, тъжен си безпокоиш се, а когато те проникне светлината – радостен си.

Бог е снизходителен към хората, защото те са по-малко виновни – малкото зло са сторили, а е много строг към ангелите, които са се отделили от Него – тъмните духове, тях на работа е турил. Те извършват в земята работа на огняри. Те управляват химическите елементи в земята и знаят как да скарват хората. Те чрез материалното спъват хората.

В тъмнината си почивай, работи в светлината. Светлината обработва тъмнината.

Да бързаш с мисълта, а не във физическото поле. Като бързаш, не довършваш добре работата. В пеенето не може да се бърза, тонът **До** има 245 трептения в секунда. Естествен да си, да не пресилваш и понижаваш нещата."

Предният ден ми бе казал: "Има седем темперамента:

1. Мотивен темперамент – има продълговато лице.
2. Витивен темперамент – с кръгло лице.
3. Умствен темперамент – с крушообразно лице. Умственият темперамент се дели на нервен и холеричен. Витивният темперамент се дели на флегматичен и сангвиничен.

184. Песен за житното зърно

Интересно бе създаването на песента "*Житното зърно*". Учителят изпя темата "От житено зърно, аз станах малка птичка във въздуха да хвъркам", след което даде само думите: "Днеска за първи път, добре пременена на лозена пръчка кацнах", и каза: "Направете една песен сега". В къщи я разработих и когато я изпах на Учителя, той я одобри.

Песен на житното зърно

Бях житено зърно заровено в земята
във сън дълбок; живота не познавах,
но дойде лъч при мен достигна светлината
и ме събуди със своя зов.
От житено зърно аз станах малка птичка
във въздуха да хвъркам,
днеска за първи път добре пременена
на лозена пръчка кацнах,
и от сладкото грозде за първи път хапнах.
"Колко хубав е живота!" тогава си казах.

Учителят даде други думи за песен: "Красив е животът, когато е озарен от лъчите на Любовта. Тогава сърцето тупти, умът мисли, душата се радва, а Духът човешки се весели." Той запя тези думи, но не записахме мелодията и впоследствие написах нова мелодия за тях.

185. Бог е хармония

Учителят ни говори за музиката. "Новото стои в отношенията на тоновете: терци, кварта, секунди, прими и пр., в хармоничните отношения. Бог е хармония, в която всяко нещо трябва да има правилно отношение към всичко останало. Ние считаме някои неща за много важни, но те не са съществени. Трябва ти богатство, когато станеш на зряла възраст. На уякналите клони се дава плод. Богатството е товар не за дете.

Светлината на светлите духове слиза, но те не слизат. Самите реални неща не са на земята, а проявленията – това е отражение.

Тонът се ражда като дете. След квартата иде терцата, секстата или септимата да омекоти квартата. Петата степен – мекотата е определена, има посока на движение. Шестата степен – красотата. Седмата – свещено число, почивка.

Аз ви давам слънчевия строеж на музиката, лунният е отражение. Две долини образуват една планина. Планината е Любовта, долината е обичта – хамбара, а планината е нива.

В безпорядъка на нашия ум няма място за Новото.

Абсолютен покой няма.

Лошите духове се борят за завладяване рая, а добрите – за завладяване ада.

Планетите е физическия живот. Слънцето – духовния живот, а Божествения живот е невидим.

До – слънцето – основния тон. В изгрева има **До, Ре, Ми**. Времето на всеки акорд има важна роля. Малкото е ценно. В нечетните трептения нещо се ражда – посока на движение има, а в четните се гради.

Седем е възвишено състояние, виждаш смисъла, завършени неща. Обяснение трябва да се даде на една музика, за да се разбере.

Вярата е дясната ръка, десния крак, дясното око, а надеждата – лявата ръка, левия крак, лявото око.

Животът изисква борба. Трябва да воюваш за свободата си. Сърцето има 72 удара, седем плюс две равно на девет – марсово число, воюване.

В музиката се търпят най-малките дисонанси, противоречията са примирени."

Учителят пее: "Кажми ми какво мислиш за мене".

Най-ниско е мъжът, по средата е жената, а най-горе е девата."

186. Музиката ще превъзпита хората

За 22 март бях на Изгрева. Дадох на Учителя стихотворението „Хармония“ /Из стихосбирката „Живият пламък“ (неизд.)/ и Той каза, че гамата за първи път влиза в поезията. И продължи: „Дъбът стои непоклатим сред бурите, а тревата и най-слабия вятреца я разклаща. Ако хората възприемат слънчевата енергия, ще се преобразят. Природата е правила много опити, докато е създала органическа музика в човешкия ларинкс. Щуреца си търка краката и я произвежда. Сега инструментът е вътре – ларинкса. Гората, цветята – всичко издава музика, но тя е притъпена, защото се разстила в голямо пространство. Цигулката има полуметален, полудървен притъпен тон, та е приятен, мек тона ѝ. **До** те прави чиновник, **Ре** – показва как да работиш. Музиката ще превъзпита хората в бъдеще. Пейте на слънцето, за да е ясно. Всеки тон върши особена работа. Песните сега са само отражение. Те трябва да имат приложение в живота, инак защо ни са?

На плоча след време мелодията се изтрива, губи се. Грамадна е разликата между истинското пеене и това на една плоча.”

187. Учителят извежда българската музика от затворения интервал

Учителят изпя гамата с движения, които скоро бе създал. Движенията изразяват съдържанието на всеки тон от гамата. Даде ми да изсвиря на пиано нотите на новата трета част на Паневритмията „Слънчеви лъчи“. Музика в чисто български стил, но така слънчева и ободрителна, че може да се вземе като идеален образец на новата възраждаща българска музика. Учителят даде идеята за отворен и затворен интервал. Българската музика до днес е била в затворен интервал – няма разрешение, не ни изважда от мъчнотиите, а се върти в затворен кръг. (Забележка: Виж „Изгревът“ т. XVI, с.130-135, 160-164)

Учителят ни каза на беседа „Гласът на душата“ (томчето „Вечното благо“), че е работил 40 години върху българската музика да я изведе от затворения интервал и най-после намерил разрешението. (Забележка: Беседа „Гласът на душата“ от 29 август 1943г., във „Вечното благо“. Съборни беседи 1943-1944. София, 1944, с. 129-130.)

„Слънчеви лъчи“ се играе в кръг в 12 лъча. Завършват с обща песен – апотеоз на мисията на човека и на това, че е намерил разрешението на живота си не отвън, а вътре в себе си.

“Ти си ме мамо,
човек красив родила,
умен да стана,
добре да мисля,
добре да любя,
туй живота е на рая.”

В разговор Учителят ми бе казал: „С музиката можем да проверяваме нещата. Тя е продукт на волята, която е продукт на дейността на ума и сърцето. С нея ще разбираме органичните и психични състояния. Тя се заражда в мисълта, подема се от чувствата и се проверява чрез волята. При удължаване на тоновете имаме разширение. Удължаваме тона, когато среща препятствие, за да го надделеem. Музиката е влага в умствения свят. Съвременната музика е механична – извън човека. Тя още не изразява неговите вътрешни състояния. Бъдещата музика ще бъде органична, но ще се създаде и психична музика.”

Често се запитвате, какво трябва да правите през живота си, за да се справяте с мъчнотиите си. – Слушайте гласа на душата си, която никога не лъже. Ако си в противоречие и не знаеш как да постъпиш, спри се за момент в себе си и драсни клечка кибрит, да запалиш огъня на своя олтар. Огънят ще се запали, светлина ще се яви, и ти ще чуеш гласа на душата, който ще те упъти. Чуеш ли този глас, ти ще разрешиш противоречието си. Преди да чуеш гласа на душата си, не говори нищо. Ако бързаш да се произнесеш за нещо, думите ти ще бъдат груби, нехармонични. Докато не чуеш свещения глас на душата си, не трябва да пееш. Песента трябва да минава по естествен път от една гама в друга.

Едва сега намерих пътя за прекарване на българските песни от човешката гама в Божествената гама, от обикновената хармония във възвишената духовна хармония. **Обикновената хармония предава на българските песни нещо затворено, твърдо.** Влезат ли в Божествената хармония, те се отварят, смекчават.

Едва сега открих причината за противоречието, в което живее българинът. То се крие в затворените интервали на неговата музика. Българинът е преживял нещо, поради което изгубил религиозното си чувство.

Българинът има добри черти: справедлив, съвестен, твърд е той – славянин по душа. Едно важно чувство му липсва – любов към Бога. Мястото на това чувство е на горната част на главата. Там трябва да работи българинът, да развие това чувство. Славянинът е съвестен, затова не допуска лъжата. Ако запали плевника на съседа си, едва се отдалечи няколко крачки от плевника, обърне се, погледне към него и казва: "Аз Стоян, запалих плевника на съседа си." Той признава погрешката си. Съседът може да го чуе и разбере, кой извършил пожара. Това е обща черта, от която страдат всички хора, не само славянинът.

Всички хора правят погрешки, но не знаят как да ги изправят. Школа е нужна за това. Изправяйте погрешките си докато сте още на земята. Тук погрешките се изправят по-лесно, отколкото в духовния свят.

188. Музиката, която имаме е проявление на живота

На 17 април 1942 г. Учителят държа една изключително музикална беседа. Ето някои мисли от нея, които съм записала: "Първото нещо, гениалният ученик трябва да намери Учителя си по музика. Гениалният ученик само при Учителя си може да се прояви. Ти, като вярваш в Бога, ще се проявиш. Като вярваш в Бога, да има постижения. Реалността в живота наричам хляб. Като го ядеш, то е реалност. Радостта в живота седи в постоянното проявяване на реалността в нас. Ти не можеш да живееш, ако реалността не се проявява в теб. Люби, за да се прояви реалността. Щом се прояви реалността, ти приемаш живота.

Любовта се проявява като живот. Ти като даваш реалността да се проявява чрез тебе, тя се проявява като живот.

Животът като се прояви, той се проявява като мисъл.

Проявеният живот е музика.

Проявената Любов е живот.

Музиката, която имаме, е проявление на живота. Музиката, която имаме, е сила. Туй, което пеем, ще се прояви като сила. Сиромасът е певец, който не е пъл. Музиката има същата гама на светлината, само че тя е възвишена музика на ангелите. Всичките ни болки се дължат на неправилно пеене, неправилно мислене, неправилно чувстване и постъпване. Дойде ли Любовта в живота, всичко ще дойде. Не дойде ли, всичко е безпредметно. Като кажем "Бог" да почувстваш, че само Той като присъства, всичко ще стане от тебе.

Под основен тон разбирам всичко туй, от което всичко идва. Основното, то е Божественото. Като кажеш "за Бога", то е основа за всичко. Само като помислиш за Името Божие, всичко в теб да се смени. Когато възприемем една мисъл, тъй както трябва и извадим онази енергия, която тя съдържа, туй е правия процес. Желанието също – възприемеш го както трябва, задържиш го колкото трябва и извадиш онази енергия, която е потребна от туй желание. Желанията в човека идат тъй, както светлината иде. Реалното в живота не седи дълго време. То е един малък момент. Не иска тя да задържите нещата повече, отколкото трябва. Ти не можеш да бъдеш учен човек, ако Любовта не те е подбудила, ако Мъдростта не е внесла светлина и ако Истината в тебе не е внесла свобода. Любовта, Мъдростта и Истината трябва да внесат нещо в теб.

Аз турям Любовта като основен тон, семето, което е посято. Мъдростта – това е цвета, който е цъфнал, а Истината е плода, който е узрял. Ти узрелият плод трябва да го опиташ. Това, което опитваш, то е реалното. Само като узрее плода, го възприемаш. Тогава ще живееш. Ако създадеш храна за Господа, Който живее в тебе, ще живееш. Ти като работиш за Господа и Той работи за тебе, ти работиш отвън, Господ работи отвътре. Туй, което работи отвън и отвътре, то се постига. Да имаш светлина и сам да светиш. Ако ти не си светлина, как ще четеш?

Имайте една идея, която да сменя вашите състояния. Щом дойде Любовта, да сте готови заради нея да направите всички жертви. Когато дойде Любовта, да бъдеш готов да ѝ станеш слуга – каквото иска от теб, да го направиш. Никога да не откажеш на онова, което иска от тебе. Тя ще поиска толкоз малко, че ще ти се види смешно с такива детски работи да се занимава.

Ако чрез пеенето на гениалния певец не иде Любовта, никакъв гениален певец не е. Ако станем проводници на Любовта в света, то е гениалност. Гениалните хора са проводници на великото благо в живота. Здравословното състояние на човека зависи от гениалността. Да бъдеш гениален, талантлив и обикновен човек едновременно. Обикновен на физическото поле, талантлив в духовния свят и гениален в Божествения свят. Когато геният е в Божествения свят, талантливия в духовния свят, а обикновения на земята, това е нормалното положение. Човек, като види Любовта, да забрави всички ония нещастия, да стане щастлив. Всяка идея, която може да ни възвърне естественото положение, което имаме, е от Бога.

Ако само един от вас приложи туй, което днес ви говоря, светът щастлив ще бъде."

189. Как бяха дадени думите на "Слънчеви лъчи" от Паневритмията

След една беседа, на която Учителят бе дал следния завършек: "Зора се е чудна зазорила, тя живота нов е проявила", ми дойде идеята да напиша думи за упражнението "Слънчеви лъчи" и да ги пеem. (**Забележка:** В момента издирваме беседата от коя дата и година е.) Отидох на полянката и вдъхновено започнах да ги пиша. Но реших, че най-напред трябва да питам Учителя дали е съгласен да напиша стиховете. Той одобри идеята и аз седнах сред полянката на Изгрева и започнах да пиша. Думите идваха леко, ритмично. Ето ги:

Зора се е чудна зазорила,
тя живота нов е проявила,
слънчев танец в планината заиграваме
и задръжно ний запяваме
слънчевите песни.
Те сърцата ни разтварят за лъчите,
слънцето ни проговаря чрез игрите,
нов живот ни то дарява, нова светлина,
скърби земни разтопява

в своята топлина.
Вярна стъпка ти вземи,
светла мисъл приеми,
тя живот ще ти дари,
радост нова и красиви бъднини
ще изгради.
Все напред в строен ред,
смело ний тръгваме напред,
към живот чист и нов,
могъщ зов пращаме навред:
"Иде веч в света
братство и Любов".
В нашата земя, нов живот кога изгрее
всичко живо ще запее за слънцето,
в знание, Любов и свобода
всеки ще живее.
Пътят нов е готов
от кръга тесен излезни,
към върха, към възход
в дружен ход
смело днес тръгни,
горе те зоват светли висини,
ти към свобода пътя поеми."

Прочетох думите на Учителя, след като ги написах и Той ми каза да ги дам за печат. Много бях щастлива, че ми дадох възможност да направя малък принос към братския живот.

190. Защо загубих писалката си на Изгрева след като с нея написах думите на "Слънчеви лъчи"

Но неочаквано загубих писалката си на Изгрева и ми стана много тежко. Бях работила дълго с нея, превеждала беседи и пр. (**Забележка:** Това е автоматична писалка със златен писец, която се пълни с мастило.) Седнах на пианото в трапезарията и съчиних песен за нея. На следния ден брат Кръстьо ми каза, че Учителят му дал 250 лева да ми купи нова автоматична писалка. Той прибавил от себе си 100 лева и аз дадох останалите 75 лева за "Sonnesken", хубава, виолетов цвят перодръжка със златно перо. Благодарих на Учителя и Му подадох писалката. Той пръв да пише с нея. Той я погледна одобрително и каза: "Царствен цвят е виолетовия." Написа в тетрадката ми на 27 април 1942 г. следното: "To be or not to be" на английски език, което значи "Да бъде или да не бъде", думи на Хамлет от Шекспир. Попитах Учителя, какво значат тези думи, а Той каза: "Да бъде за Истината, да не бъде за лъжата".

Същият ден след обяд Той ме прие на разговор. "В тези времена е трудно да се живее с хората, защото е края на века и всички отношения са неестествени. Всички хора имат слабости и дори един светия слиза на земята да работи, за да се освободи от своите слабости.

Божествените чувства стоят над човешкия ум. Интуицията е това. С нея нещата се знаят много по-вярно и по-бързо отколкото с ума. С интуицията научаваш нещо веднага, което с ума си за 20 години би научил.

Човек, като наруши някой Божествен принцип, съзнателно или несъзнателно, страда след това. Може да целунеш някого с устата си, с чувствата си или с очите си. Най-чисто се предава Любовта чрез погледа.

Работи сега с ума си. Човек трябва да има орбита, в която да живее и да не

обръща внимание на съществата, които се опитват да му препятстват пътя. Бъди справедлива към всички, не предпочитай царя пред бедния човек.

191. Защо напуснах село Сирищник като учителка

Когато хората се приближат, стават груби в отношенията си. Пазете свободата си!"

Последните думи Учителят повтори няколкократно през време на разговора ни. Действително имаше защо да ми каже тези думи. Бях в 33-та си годишнина, критична година, и ми предстоеше да изживея големи изпитания. Една-две години по-рано Учителят ми бе казал на сън, че ще ми одере кожата на 33 години. Обстановката се подготвяше най-напред в училището ми за първия удар. (Забележка: Родена 1909г., на 33 г. е 1942 г.) Колегите ми бяха трима възрастни хора от селото, несвикнали с външни хора, които им всяват съмнение. Моят затворен живот, прекарван почти цялото време в стаята, защото постоянно превеждах, ги хвърлял в подозрение, че съм някаква агентка на комунизма и един от тях писал анонимно писмо до инспектора за мен. Денят, в който се върнах в селото с майка ми, която бях довела за почивка при мен, пристигнал инспекторът и питал за мен. От кабриолета отидох направо в училището. Той ме ревизира, след което ми съобщи, че е дошъл за анкета поради анонимното писмо. Зачудих се как може да обърне внимание на един подъл донос. Заведох го в къщи и му показах работата си. Бях огорчена от отношението на колегите си и веднага ги събрах в учителската стая. Казах им, че ги смятам за братя и ми е много тежко, че са постъпили така с мен. Най-възрастният стана и развълнувано извика: "Едно слънце изгря в нашето село и ние не можахме да го опазим."

След няколко дни си подадох оставката и напуснах селото. Обясних си защо Учителят ми бе писал чрез Гавраил да се обуя, като газя в тръните. Трънливо, глухо място, противно на естеството ми. Но радостта ми беше голяма, когато инспекторът ми каза, че намира децата променени. "Това не са същите деца, обича ги с Божествено откровение и те отговарят със същата любов", писа той в ревизионния лист.

Методите, които Учителят ми даваше – методи на Любовта – вършеха чудеса навсякъде. Няма по-велика радост за човека от това да види усмивка на тъжните лица и импулс за плодотворна работа, при заглъхнали дотогава стремежи. Децата се нуждаят от любов, непрестанна любов, която ги възраства, както слънцето възраства пролетните цветя.

В.К.: На с. 170 вие споменавате, че ви "драха кожата" на 33 години. Учителят ви е казал "Пази свободата си". Как ви драха кожата, по какъв начин? През какви изпитания минахте? Весела: Ами в село Сирищник отидох в есента на 1941 ли беше, като че ли беше, да, и там преживях с моите колеги тези неприятности, които ми направиха и ми одраха кожата един вид. В.К.: Значи това е, одраха ви кожата.

192а. Защо не приех малкото зло на Изгрева, когато ме ненавиждаха

Срещнах се с Учителя и Му разправих случката. Той ме държа повече от два часа на разговор.

"Вие първа приложихте методите. Има два процеса в Любовта: първо ще раздадеш всичко, което имаш – то е инволюция, след това ще започнеш с малката обич, която расте – то е еволюция. Злото превръща изобилието в немотия, а доброто – немотията в изобилие.

Вземате някога чужда карма, но закона е, че вземаме и доброто, та постигаме нещо без усилия. Там, където е най-хубавото и лошото се ражда.

Като дам плодове, ще дам и мотика. Някои несъществени и ненавременни

работи даваме и после страдаме. Процесите трябва добре да разбираме. Много желания са много цвят, а природата голям процент бракува. Ние бихме били най-нещастни, ако се реализират всичките ни желания.

Трябва да знаете две невъзможни неща: невъзможно е овцата да изяде вълка и вълка да опасе тревата. Лъжата не хваща дикиш.

Върхът ще стане долина, като раздаде всичко и обеднее, а долината ще стане връх – ще раздава събраното богатство.

Не давай храна и условия на оня, когото карат в затвора – той отива там да учи ограничението. Намери свободните и на тях дай храна и плодове. Теб ти е мъчно, че не ти плащат добре за хубавите дрехи, които им даваш. Те искат евтино да купят, а ти се мъчиш. В злото ще предпочетеш малкото зло пред голямото, а в доброто ще предпочетеш голямото добро. Ти на Изгрева не беше благодарна на малкото зло, та ти дадоха голямото.

В.К.: Сега, към с. 171 Учителят споменава: "В злото ще предпочетете малкото зло пред голямото зло, а в доброто ще предпочетете по-голямото добро. Ти на Изгрева не беше благодарна на малкото зло, и ти дадоха голямото зло." Кое беше малкото зло на Изгрева? Весела: Да. Ами на Изгрева почнаха да говорят по мой адрес. Аз дочух някой много неприятни работи, но дори един брат отишъл и казал: "Учителю, тя е дошла да съблазнява братята. Да я изключим от братството." Брат Тодор Стоименов, най-стар брат един. (**Забележка:** Виж "Изгревът" т. III, с. 13-17; т. V, с. 724-727; т. XXII, снимка № 9) Учителят не знам какво му е казал, обаче, той не е приел неговото предложение, защото това значи да изключи цялото братство, тъй да се каже, ако приказват по адрес на някой. Но аз казах, попитах: Учителю, това ли е братството? Защото почувствах как ме атакуват. Аз имах болки в слънчевия възел много лоши и се чувствах много зле, чувствах, че от всички страни с поглед някакси ме атакуват и после разбрах, че моята дружба с Гавраил много ядосала сестри, които били влюбени, шест сестри, ама по-късно разбрах, били влюбени в Гавраил. (**Забележка:** Гавраил=Галето=Галилей Величков. Виж "Изгревът" т. I, с. 5-108; т. IV, с. 52-240; т. XXII, снимка № 65, 66.)

В.К.: Той голям красавец, аз съм го виждал на ония години. Весела: Много красив. Но понеже Учителят го назначи да ми пише в селото, да ми носи, станаме приятели и едно много ангелско братство имахме с него и сестрите почнаха да ревнуват. И започнаха какво ли не по мой адрес да говорят. И пръсна се слуха. И той дори се повлия. И той се съблазни от тези клюки. А аз казах: Учителю, това ли е братството? Той каза: "Братството са тези, които са променили живота си." Братството са хора, които са променили живота си. Ако се занимават с клюкарство и с нападки, не са от братството. Те са други духове, не са от братството. Аз се съблазних от това, нали, и бях недоволна от тези атаки. В.К.: Аз си спомням, че вие ми разказвахте за един случай, когато толкоз е било напрежение, че вие направо сте избягали в гората и Учителя казал: "Оставете я!".

Весела: Аз отивах на събор, през лятото и тръгвам към салона сутринта на събор и когато вече приближавам салона, аз се почувствах от всички страни простреляна. Такива стрели се забиваха в мен, че на мен ми прилоша и реших да напусна братството. Да си отида и вече да не се върна. И тръгнах като смазана, наведена си тръгнах обратно и когато вървах край чешмата на ъгъла, с човека с книгата, чешмата, Учителят излезе от гората жълт, зелен и тръгна с мен. И казва: "Гледайте си работата, рекох, те всички ще разберат, но време трябва." В.К.: Но време трябва. Весела: Но време трябва. И ме изпрати донякъде и аз си отидох и легнах болна. И бях толкова зле, лежах и мислех, че умирам. Бях много простреляна. В това време Учителят викнал Галето и му казал да ми предаде една легенда. И той не ми предава легендата доста време и един ден намирам писмо в антрето и отварям – легенда от Учителя. От Галето. Прочитам легендата. Дава ми я да направя стихотворение. Много интересна, аз съм я написала, на английски съм я написала, обаче. И прочитам, изведнъж като че ли ми даде сили, седнах,

написах едно прекрасно стихотворение за един младеж от Изтока и тъй. И реших да отида при Учителя да му прочета. Облякох се, бях бляда още, слаба, преживяла криза. Отидох, той ме посрещна и аз му прочетох стихотворението. В.К.: На английски. Весела: Да.

1926. Галилей не предава, а задържа писмата на Учителя до мен

Весела: И той каза: "Вие сте го написали на английски повече хора да го четат ли?" И той ми каза: "Писмата не достигат своето предназначение." Той ги праща, обаче, не ми се дават. Галето не ми предава. Галето прояви тогава някаква ревност, неправилна. В.К.: Или може би повлиян от тяхното мнение. Весела: Повлиян от лошите отношения, от тези стрели. Повлиян, той тръгна с тях. Това е една много голяма грешка, в която той се показва слаб. Слаб. Той трябваше да ме познава. Три години аз се държах като ангел с него. Ако аз го смятах за мъж, или аз ако бях влюбена в мъж. Галилей не постъпи добре. Ако аз бях влюбена в мъж, по друг начин щях да се държа. Аз бях ангел към него. Аз бях чиста и свята. И тази святост бе стъпчена от другите. Няма по-голямо престъпление да стъпчеш святостта, защото тя е дихание на душата.

В.К.: Така, и той фактически се повлия от общественото мнение. Весела: Той се повлия от мнението на някои сестри, щото той дружеше с тях, ходеше при тях и те му пълнеха главата с разни лъжливи представи за мен и той се повлия. И вместо той да им каже, че това, което говорите не е вярно, той се повлия. И той тогава отиде при Савка. (**Забележка:** Савка = Савка Керемидчиева, стенографката на Учителя.) Отклони се, спря с мен всякаква връзка и отиде при Савка и стоеше постоянно при нея. Учителят казал на Савка: "Тука хотел и ресторант, рекох, станало." В.К.: Той ходи при нея. Понеже Галето отива често. Сега, вие ми казахте една случка, когато Учителят казал на Галето: "Пазете девата!" Весела: Да. В. К. Това друг случай ли беше? Весела: Галето ми каза, на сън ли, наяве ли, но ми каза думите "Пазете девата на Изгрева!" За мен. В.К.: Сега, то как се отнася? Весела: Сега, виж какво, какво аз разбирам. Девите са една йерархия души, които са връзка между ангелския и човешкия свят. Девите са творчески души. Те са същества на светлината, те носят светлина на хората. Светли същества.

192в. Люба Чакалова - племеница на Учителя

Весела: И Учителят, неговата племенница Люба Чакалова, дъщеря на сестра му Мария, по-старата му сестра, дъщерята беше моя съседка. Много години живях тука и бяхме много близки. Един ден Люба ме извика и каза: Ела да отидем при вуйчо. Искам да го питам нещо. В.К.: Вуйчо, тоест, Учителя. Весела: Учителят, да. И изглежда майка ми я накара да отиде да пита Учителя за мен, за какво са тези слухове, които се носят за мен. Откъде идват. И сега, тя отишла с мен, аз стоям и я чакам. Тя излиза от Учителя, идва при мен, прегръща ме и казва: Веса, знаеш ли какво каза Учителят за теб? Учителят каза: "Тя е била дева, дева е и дева ще бъде." Значи, разкрива нещо. "Кажете на майка й, че има такава чиста дъщеря, с която трябва да се гордее." Чиста. Чистотата подчертава. Щото майка ми се усъмнила в мен, като почнали тези слухове. В.К.: Аз като гледам снимките от 1938–39 години, вие сте била много красива, хубава жена и сте голяма красавица била. (**Забележка:** Виж "Изгревът" т. XXII, снимка № 34.) Весела: Не знам. В.К.: Да. Весела: Аз бях много скромна човек, никога не разбирах какво съм. Аз нямах чувство и нямах самочувствие. Напротив, така се самоунижавах, имах толкова ниско самочувствие, че просто на интериорски комплекс приличаше. (**Забележка:** Интериор-изображение на вътрешността на някое помещение, а комплекса означава, че се движи без видима следа наоколо.) Никога. И като ми каже някой, че е влюбен в мен, аз казвам това е невъзможно, въобразявате си. Не

вярвах, че някой може да ме обича изобщо. Такова мнение имах за себе си. Но Учителят това каза, Люба дойде и каза на майка ми.

В.К.: Сега, понеже тука споменахме за Учителя и неговите родственици, колко родственици вие заварихте? Колко деца са били? Весела: Той имаше сестра Мария. Първото дете. В.К.: Тя е първото дете. Весела: Да, първото дете. В.К.: Тя е Мария. Весела: Да. Тя имаше дъщеря Люба, която живееше тука близо, Люба Чакалова. В.К.: Други наследници? Весела: Аз не знам други. Той имал някакви други роднини. В.К.: Тази Люба, вие да си спомните още от нея, Люба Чакалова? Весела: Ами тя беше една много енергична, много жизнена, енергична жена. Но беше осиновила един син, Славчо, който изнасяше и продаваше от къщи вещи, и тя беше много уплашена. И Учителят ми каза: "Вие трябва да си купите пиано." Защото нямаше пиано и аз казах на Люба, знаеш ли Люба, че Учителят каза да си купя пиано. И тя каза: Ах, ами аз имам пиано, но съм го скрила у сестра ми, скрила съм го от Славчо. Ще ти го продам. И в 1942 г. ми го продаде за 30,000 лева. И това е пианото на Люба Чакалова, на племенницата на Учителя, което е пред мен

В.К.: Тя как приемаше и възприемаше Учителя. Весела: Много добре го възприемаше. В.К.: Като Учител ли го възприемаше или като вуйчо? Весела: Тя все за вуйчо си го имаше. Тя като роднина си го имаше. В.К.: Тя го възприема като роднина, а не като Учител. Весела: Като роднина, а не като Учител. Да, да. В.К.: Много интересно.

192г. Баба Мария, рождената сестра на Учителя

Весела: И майка ѝ, баба Мария идваше на гости, кафе пиехме с нея и тя ми разказваше Учителят като малък какъв бил. В.К.: Я точно ми разкажи сега. Весела: Ами тя разправя 2-3 случая. Аз се годявам, влизам в стаята, отгоре на вратата имаше царевича, така закачена, сплит царевича. И като влизам, пада царевичата и се пръска. И Петърчо казва: Како, ще се разпръсне твоя годеж, нищо няма да стане. Царевичата се пръсна. След това разправя, отишли на нивата по жътва, и слънце, пек, горещ ден, изведнъж Учителят на една купа се качил, като дете, и вика: Бягайте! Идва страшна буря! И те рекли: О, на попа детето пак почна да пророкува. А никой не му обърнал внимание, дете. И те не събрали класове, не ги вързали снопите не ги сложили на кръстци, един върху друг, за да се застъпят класовете, за да не ги удари града. А някои послушали, някои събрали. И не минал един час, такава буря се развихрила, че помела, всичко понесла. Той се прибрал, разбира се, с бащата, Учителя. И разправяше тя, че той от дете има такива пророчески дарби. Като каже нещо, така става. И като студент в Америка също. Много са го уважавали, аз четох атестации за него. В.К.: Къде четохте? Какво четохте? Весела: Ами Кольо Нанков ми беше дал, от университета Дрю. В.К.: Което е на английски, да го преведете на български. Весела: То е преведено писмото на английски. В.К.: Вие имате ли го? Весела: Нямам нищо. Това Кольо го имаше. И той ми даде да го прочета, че е много скромен, много прилежен, изключителен характер, сериозен. Най-високо мнение дават за него в Дрю. Университетът, където е учил теология. В.К.: Къде точно е Дрю? Весела: В Мадисън, щат Ню Джърси. След това е отишъл в Бостон, където е учил медицина. В.К.: Нещо друго там от първите години, като дете, от баба Мария да знаете? Весела: Ами тя разказваше случки, но тези две съм запомнила. Така интересно разказваше, че бил много интересно дете. Много слаб и боледувал, много слабичко дете. Много чувствително дете бил. Но много послушно и любящо дете. Много кротко, послушно и много уважавало родителите си. Като дете много уважавал родителите си.

193. Защо намерих загубената си писалка

Трябва музикално да разбереш кой тон е всеки човек, каква нота е и какво може да излезе от него, и да го поставиш на мястото му.

Светът музикално ще се изправи. Поезията и музиката са най-добрите пътища за приемане Божествените мисли. Диригентът музикално бие въздуха, но създава условия музикантите да се проявяват. Това е музикално биене – да дадеш условие да се прояви някой.”

Много странно бе, че намерих загубената си писалка в леглото. Казах това на Учителя, а Той каза: “Това, което се обича, не се губи.” Попитах Го може ли невидимите същества да пренасят предмети, а Той ми отговори: “Да, могат”.

“Само Любовта може да ви въведе в Божествения оркестър. Бъдете свършени инструменти, когато се явявате пред Бога. Тогава Той ще се весели, а ти ще се радваш.”

Тази пролет имах една голяма радост. Бях превела предишната година **“Свещени думи на Учителя”**, която книга излезе от печат в Америка. Един наш брат я издаде със свои средства и ни изпрати няколко копия. Учителят ми даде едно копие и изказа голямото си задоволство. “Първата прелетна птица”, нарече тази своя книга и изказа радостта си, че е излязла най-напред в Щатите, а не в Англия, защото американците са пращали мисионери в България, а не англичаните. /Със загубената писалка бях направила превода и затова ми я върнаха накрая. А бяха я откраднали./

Друга голяма радост бе съобщението, което ми направи Учителят, че на 25 юни 1942 г. ще започнат курсовете на млади учители по физическо възпитание на Паневритмията ни. Министерството дало разрешение да разпространим тези упражнения в България. (**Забележка**: Виж “Изгревът” т. XXIII, с. 758-790, а за датата на провеждане на курса виж с. 773-785)

Учителят дълго ми говори на 14 юни и каза, че ще ходя да предавам Паневритмия четири пъти седмично. Той ми каза и следното: “Едно поточе, като потекло в планината стигнало до една скала и очаквала тя да го приеме с отворени обятия, но тя го блъснала далеч от себе си, когато то се ударило в нея. То се спуснало надолу по склона и там цъфтяло кокиченце. Поточето минало връз него и го навело. Кокичето почувствувало тежестта на поточето отгоре си.

В мъчението слизаш, в труда се възкачваш, в работата си на равното, в полето – гладко върви.

Мажорната гама е слизане, минорната възкачване, а двете хармонирани е най-доброто. В минорната има 3/4 интервали, а в мажорната – половин тон, по-големи стъпки.”

Учителят ми даде думи за народната песен “Запретни, Вело, моме”, да ги нагодя за мелодията. “Светли дни, мамо, настанаха за млади момци в тези нови времена; не моми и момци на баща си имането да делят и да се карат и бият, а да служат на баща си, доброто да проявят. Братя и сестри да се не карат и ритат, а братски да живеят и милват, та баща си да радват.”

В.К.: На с. 172 защо намира загубената писалка в леглото си. Значи, онова, за което е писано, е платено чрез писалката ли, как точно? Весела: Аз бях превеждала книгите на Учителя с тази перодръжка. Изведнъж един ден изчезна писалката ми. И мен ми стана много мъчно, щото тя беше “Паркер”, американска, много хубава писалка. В.К.: Автоматична такава. Весела: Не. Пълнеше се с мастило. И като я загубих ми стана много мъчно чак ми се приплака и започнах да я търся. И казах на брат Кръстю, че съм си изгубила писалката и брат Кръстю отишъл при Учителя и казал: “Сестрата си изгубила писалката, нека да ѝ купим писалка.” Учителят дал 250 лева, брат Кръстю някаква сума и аз към стотина и нещо лева и тя струвала към 450 лева, тази писалка и брат Кръстю отишъл и купил “Зоникен” – немска писалка със златно перо. И ми я даде и каза: Тази писалка

ти е от Учителя. И аз като я получих, Учителят слезе и аз казах: Учителю, най-напред Вие ще пишете с тази писалка. И той в тетрадката ми написа на английски "To be or not to be" - "Да бъде или да не бъде". И аз казах: какво значи това, Учителю. И той каза: "Да бъде за Истината, да не бъде за лъжата." В.К.: Хе-хе. Весела: И аз подчертах "To be" в тетрадката, имам това нещо. В.К.: Имате го това, неговият надпис го имате? Весела: Неговият надпис го имам. Да. В.К.: Е, браво. Весела: То не можеш за всички да пишеш.

194. В човека също работят бурени

На един лист Учителят бе написал с мастило думи за една нова песен "На ранна пролет", и ми ги даде да ги подрежда поетично и създам съответна мелодия за тях. "Песента трябва да започва тържествено, мажорно", ми каза Той. "Думите са дадени по-преди." Тогава Учителят донесе една чиния, пълна с прясно набрани ягоди и ги сложи на масата, като каза: "Работили сте за тях и сега ще опитате плодовете на труда си." Изядохме ги заедно и ме изпрати в градината още да си набера. Той сам дойде, набра няколко и ми ги даде. Имаше лехи магданоз, които полях. Преброих ягодите, които Учителят ми даде, бяха 19. Докато вадехме бурените от магданоза, Той каза: "По този начин злите ще се изкоренят от добрите и ще бъдат хвърлени извън техните предели. Сега те гордо мислят, че управляват земята, а добрите ги оставят да правят каквото си искат, защото са самопожертвувателни. В човека също растат бурени, те обичат цветята и също растат сред тях. Злото няма нужда от култивиране, то расте навсякъде, където си иска. Ние имаме работа, която трябва да свършим и Бог има работа, която той в нас върши. Наша работа е да разорем нивата си и да я посеем, а Бог има грижата за останалото. Наша работа е да съдвечем храната, а смилането ѝ е от Бога, но ние никога не вършим своята работа, а я оставяме Бог да я свърши.

В младия ще търсиш енергия, подтик, а в стария – благородна обхода."

В.К.: На с. 173 "На ранна пролет". Весела: Да. В.К.: Сега, това са думи от Учителя, така ли? Весела: Да, да. В.К.: А мелодията имате ли я? Весела: Ами аз ви я изпях тази, нали? В.К.: "На ранна пролет", нали? Весела: Да. Нали по-рано я бях дала.

195. Бъдете две свещи за Паневритмията. Но яви се вятър и ги угаси

Една сутрин Учителят извика сестра Милка Периклиева и мен на горната площадка и ни каза: "Бъдете две свещи, чийто пламък ще се слива и осветява всичко. Милка мисли за баницата за цяла година, а ти мислиш баницата за днес да е хубава."

Учителят ни каза заедно да предаваме Паневритмията на учителите. За Паневритмията ми каза да им кажа така: "Ние ще ви дадем гимнастики, които дават здраве, здрава нервна система и отношение между хората. Тези гимнастики градят, а досегашните рушат. Запознаваме ви с упражнения, които имат органично, а не механично въздействие, музика, която въздейства на ума."

Започнахме курса на младите учители в Борисовата градина на една голяма зелена поляна. Милка и аз влязохме в кръга, но Милка отиде на противоположната страна от мен, вместо двете да играем заедно, тъй като упражненията се изпълняват по двама. След една-две репетиции Милка дойде и ми каза да изляза от кръга, тъй като се образували два центъра. Излязох от кръга и тя остана сама да играе в него. Разбрах, че постъпката ѝ не бе правилна, чак когато цялата работа излезе безрезултатна. Паневритмията не се предаде на народа ни. /Когато Милка отишла да ѝ даде музиката на Паневритмията, Учителят ѝ отказал с недоволен тон. – авт. бел./

Отидох при Учителя наскърбена и Му казах, че не зная защо стана това, да ми позволи и говоря на брат Лулчев, защото Милка бе ръководена от него. Учителят не бе склонен да ме пусне, но накрая каза, че може да отида, но след това да се върна пак при Него.

Отидох да говоря на брата, но той веднага отклони разговора, като взе да ми показва радиото си – подарък от царя. Учителят е знаел, че той така ще постъпи. Не случайно бях сънувала, че вървим група с Учителя, а отсреща иде той с друга група и върви в обратна посока на нашата. Бях свидетелка на униженията, на които подлагаше някои сестри, които се приближаваха до него и винаги го отбягвах.

В.К.: Да. Така. На с. 174 да се опише подробно как е работила за Паневритмията и защо не е станала? Сега, вие описвате малко за този случай, когато нали трябва да се свали и приложи Паневритмията. Как е цялата история с Паневритмията, когато Учителят е настоял да се приложи? Весела: Един ден Учителят извика Милка и мен пред стаята му горе, пред неговата стая. И каза: "Сега вие като две свещи заедно ще светите в едно. Милка мисли за баницата за цяла година, а ти мислиш за баницата да е хубава само за днес. И ще отидете, казва в градината да предадете Паневритмията на учители по физкултура, които ще я разнесат в България и ще я предадат на цяла България Паневритмията." И на другия ден ние отидохме в парка, на една хубава поляна там, над езерцето. Малко по-настрана тъй. Имаше много студенти момчета и момичета, наредиха се в кръг, дойде Данко с флейтата и една китаристка, сестра. Аз имам снимка на кръгът, с Данко и сестрата и ние вътре с Милка. В.К.: Кой е този Данко, как се казваше? Весела: Ами един наш брат, който свиреше на флейта, възрастен. Брат на Симеонов. (Забележка: Данко= Йордан Симеонов. За него виж "Изгревът" т. VIII, с. 597-603.) В.К.: Това беше курс? Весела: Курс по физкултура на Паневритмията. В.К.: Това беше от министерството? Весела: Министерството на Просветата разрешило. Лулчев ходил и поискал да предадем Паневритмията и разрешили. И събраха курс, който щеше няколко време да (продължи). В.К.: Къде щеше да е? Весела: В Борисовата градина, от езерцето вдясно, така една поляна имаше хубава. В.К.: А те къде живееха тези учители? Весела: Те бяха от провинцията, в пансион някакъв. В.К.: Не е на Диана Бад. Весела: Не знам къде живееха. Но събраха се в градината. И ние влязохме в кръга и аз смятах, че трябва с Милка заедно да играем. Понеже има много упражнения по двама. А Милка ми каза: ти сега ще отидеш на другия край в кръга, а аз тука и ще играем единично. В.К.: Защо? Весела: Ама викам, нали трябва по двама. Не, не, ти там отиди. И започна Данко да свири и ние започнахме Паневритмията. Аз имам снимка, на която ще се види, че ние не сме заедно. Тя е фотографирана, това поне е доказателство. Всички са в кръг. И Данко свири. И на другия ден тя ми казва: не може, казва, да има два центъра. Ти ще излезеш отвън да играеш. Отвън, няма да играеш вътре в кръга. Викам добре, излезнах отвън да играя. Тя остана самичка да играе. Сега, така играхме, предавахме, обаче, аз отидох при Учителя да кажа, че Милка ми каза, да играя отвън. Че не играем заедно двете вътре в кръга. Той така малко сви вежди недоволено, нищо не каза. И Милка, като приключил курса, отишла да иска нотите на Учителя. И той замахнал и казал: "Никакви ноти! Никакви ноти!" Тя се разплакала. Учителят две години по-рано ѝ е казал да предаде Паневритмията. Първо, тя много е закъсняла, и второ, не го послуша. И преди това, преди Паневритмията отишла и казала: Учителю, аз избрах 18 само от тези 28 упражнения да предам. Той казал: "Как 18?" Понеже, само които се играят единично, които се играят по двама не ги включвам. Щото тя иска да предава Паневритмията. В.К.: Да няма втори човек. Весела: Да няма втори човек. Избрала 18. В.К.: Тя да бъде ръководител. Весела: Тя да ръководи, да няма втори. В.К.: Щото ако сложи другите упражнения, трябва да бъдат двама човека. Весела: Двама човека. И тогава Учителят се разсърдил и казал: "Направете както вие знаете" и си отишъл, и я оставил. И затова тя не

искаше мен. Сега. Какво се получи. Учителят не ѝ дал нотите и нищо не излезе. Не се предаде Паневритмията. Той приключи с Паневритмията. (**Забележка:** Снимките на курсистите за Паневритмията виж в "Изгревът" т. XXIII, снимки № 102, 103, 104.)

И когато аз видях, че нищо не излезе, аз не знаех нейното искане на музика, това всичко тя си го е правила, тя нищо не ми е споделила. Отидох при Учителя много тъжна и казах: Учителю, какво стана, защо? Защо не се предаде Паневритмията? И просто плача пред него. Аз знам причината, Учителю. Аз знам, че тя е на брат Лулчев ученичка. Той я научил да постъпи така. Аз ще отида при брат Лулчев и ще му говоря. Учителят каза: "Недейте, рекох", да не отивам. Ама как, Учителю, трябва да му се каже, може ли такова нещо. И той каза: "Е, отидете и после пак елате при мен." Да се върна при него. Аз отивам при Лулчев, сядам, и така си слагам, кръстосвам ръцете. В.К.: Отпред на гърдите. Весела: Да. Без да знам. Слагам си ръцете. И той по едно време идва и разправя: Виж това радио, то ми е подарък от царя, други работи хвали се, хвали се. И защо, казва, си се затворила така. Аз казвам не съм се затворила, седя просто така, несъзнателно съм се затворила. В.К.: Без да искаш. Весела: А той става и тръгва към мен да ме пипне по главата. Аз станах и се отдръпнах, не му позволих да се докосне до мен. И нищо не му казах за Паневритмията, ядосана си излязох. Отивам при Учителя и казвам: Учителю, нищо не стана. Той казвам, се хвали, че радиото му е от царя, иска да стане да ме пипне по главата, аз казвам, нищо не му казах. Аз викам, той ясновидец, той трябва да знае нещата. Учителят вика: "Гадател на боб, рекох." В.К.: Гадател на боб. Весела: Гадател на боб е Лулчев. Значи, подигра се с него. Гадател на боб, тия думи страшно ми се впиха в главата. Защото аз никога не съм го уважавала, никога не съм ходела при него, и смятах, че той е амбициозен и че иска да се сложи за учител, да съперничи на Учителя, което е смешно. Един Учител идва. Две глави не може да стоят на едно място. Несъвместим е. То се вижда какво прави със сестрите. Знаех го какъв човек е. И така, знаей, че той не предава правилно думите на Учителя, а погрешно, че той държи на германците, не на руснаците. Докато Учителят искаше Русия да бъде на първо място в света, щото славянството поема великата мисия на света. И така се завърши Паневритмията. Ако беше се предала Паневритмията на българите, съвсем друга съдба чакаше България. Той изкриви оста на България, измести делото, работата на Учителя, като Милка ме изхвърли от кръга. Аз съм пратеник на Учителя, а тя е негов пратеник. В.К.: Изхвърли ви от кръга? Весела: Изхвърли ме от кръга. В.К.: И Паневритмията се изхвърли. Весела: И Паневритмията се изхвърли. В.К.: Виж какви са съотношенията. Весела: А тя 12 години лежа свита на кълбо, като запетайка. В.К.: Видях аз. Весела: Колената с главата, в колело стоя, 12 години лежа. И аз отидох веднъж да правя молитва за нея, жал ми беше като я гледах така болна. Аз знаех, че тя изкупва тази грешка. Много тежко беше. В.К.: Аз също я заварих и видях какво представляваше. Весела: Но най-страшното е, че на Николай Дойнов и на Нестор, на брат Нестор, които дойдоха при мен, да ме питат за случая, аз им го описах и им казах: Милка е още жива, отидете да я питате да ви каже, че тя ме извади от кръга и не излезе нищо. Те отишли и тя каза: Не е верно, че съм я извадила от кръга! Викам, братя, тя е болна и ви каза това! Как е възможно, казвам да ви каже това! В.К.: Имам снимка, доказателство. Весела: Аз не им казах за снимка, няма що да им доказвам. Те, щом са македонци вярват си на македонката, вярвайте си на македонката и на лъжата. (**Забележка:** Милка Переклиева и Нестор Илиев са македонци.) И сега Николай пише история на братството и ще пише за Милка, че тя е призваната да предаде, след като тя опропасти това дело, велико дело на Учителя. (**Забележка:** Аз го накарах да отиде при Милка и да запише всичко, което тя ще разкаже. Отиде и го записа на ръка понеже нямаше магнетофон.) В.К.: Сега, искам да кажа, че Николай това, което е написал, точно така го е написал, че тя е направила грешка, и че не е

предала нали навреме. Щото Учителят казва: "Времето изтече." Весела: Да, тя много закъсняла, да. В.К.: Времето изтече, казва. Весела: Ето. Аз това го знам. В.К.: Но той не описва тия неща. Весела: Но аз знам само моята опитност. В.К.: Но мен ме интересува вашата опитност. Весела: Ама това е истината. В.К.: Ами то е така, вие имате доказателството. Снимката, и въпросът е приключен. Весела: Да. В.К.: Така. Значи, Учителят след срещата с Лулчев ви вика, за да може да ви подпомогне и да ви откопчи от него и от всички ония влияния, които са от него, да ги изхвърли. Весела: Да ги изхвърли, да ме очисти от него, щото той правеше пакости.

196. Плановете на Черната лежа

Тази година ми предстоеше разрешението на една голяма и трудна задача, с един от най-предателските духове. Трудно мога да опиша ония борби и тежки състояния, които изживях в течение на няколко месеца. Добре, че Учителят съкрати срока. Черните ми коси се прошариха значително през това време. Учителят бе казал, че годините 40, 41 и 42 са нещастни. Значи преживявахме последната нещастна година.

Приближи ме един брат (**Забележка:** Този брат е Симеон Арнаудов. Виж "Изгревът" т. VI, с. 400-459; т. XXII, с. 762-763), който се оказа идеален проводник на тъмните сили. Чрез него, целият ад започна серия от тиради при мен срещу Учителя. Заканваше се с пяна на уста, че ще предаде Учителя и унищожи цялото братство. Когато дойде в къщи, изпадаше в делириум от злост и ругатни. Майка ми избягваше на горния етаж, защото не искаше да се меси в разправииите ни. Най-първо той започваше с арогантен, възбуден тон да говори против Учителя. След като си изкажеше всичко, започвах да говоря аз с такава сила, че той се сгромолясваше безсилен пред мен. Тази история се повтаряше многократно. Веднъж изпадна в полусъзнание, с посиняло лице и разпенена уста, и ме молеше да му чета Библията за успокоение.

Учителят ми каза, че той издава плановете на Черната лежа. С него се държеше много мило и сърдечно, насърчаваше го да пее, защото имаше хубав теноров глас, силен и драматичен.

Есента ме назначиха учителка в американския колеж в Симеоново, който след заминаването на американците, бе станал езикова гимназия за английски, френски и немски език. Предавах английски език и литература в горните класове. Неделен ден отивах на беседа пеша през ливадите. Седем километра път.

В.К.: Така. На с.175 разказваш за Симеон Арнаудов – Дяконът. Весела: Срещнах се с него на Изгрева. С този брат, да. Той пееше, тенор, и много така силен, драматичен тенор имаше. В.К.: С този брат? Весела: С този, пееше така много, оперно. И се срещнах с него и той се сприятели, приближи се с мен, като видя, че аз пея. И така, харесам ми гласа. И се сдружихме с него и какво се получи. Учителят ме извика и ми каза: "Ще възпитаващ този брат. В него е духът на Юда." В.К.: Ще се изявява духът на Юда ли? Весела: В него е духът на Юда. Ще възпитаващ този брат, в него е духът на Юда. Нищо повече. Много строго ми каза тези думи. Аз казах, благодаря ви, Учителю, горе на вратата на стаичката му. Извика и ми каза. И затвори вратата и повече никакъв коментар. Свършено. И аз знаех, че трябва да стоя с него и да работя. Бог знае какво да работя. Да го уча пеене ли, какво да правя, и той започна да налита ужасно. В.К.: Като мъж? Весела: Не. Да нагрубява Учителя, когато идва у нас, да псува, да реве срещу Учителя, да беснее срещу Учителя. Той ще предаде Учителя, ще предаде братството. В.К.: Значи, всички ония неща, които той ги хваща във въздуха, той ги приема чрез тебе, става проводник. Весела: Учителят ми каза: Слушайте го какво говори, каза, той става проводник на Черната лежа. (**Забележка:** Юда е колективен дух. Виж "Изгревът" т. XXII, с. 760-763)

В.К.: И ви е казал да отидете да му кажете? Весела: Не ми каза да му кажа,

но слушайте какво говори, което значи, аз да кажа на Учителя, какви са тези истории с този човек. В.К.: И после като споделихте с Учителя? Весела: Аз един път само му казах какви истории прави и какво говори, че ще предаде Учителя, че ще предаде братството, всичкото това. Но аз едва издържах тези атаки. То беше, връхлита буря върху мен. Майка ми бягаше отдолу, тука се качваше, като почне да тресе къщата. А у тях отивах и той толкова крещеше, посиняваше и му се явяваше пяна на устата. И лягаше и казваше: чети ми Библията, чети ми Библията. И аз почвах да му чета Библията. В.К.: Значи го обсебват духовете. Весела: Обсебват го. Той просто в страшна мъка. И аз чета Библията и той се успокоява. А долу аз го оставям всичко да изговори, след като той свърши да говори, аз почвам и като почвах да говоря, аз пък като хала срещу него, така, така, така, и той пада по очи, просва се по очи на земята. Винаги се просваше по очи. Дори веднъж при гората като вървахме и той пак падна на земята по очи, като му говоря. И цяла година, аз отидох учителка 1942 г. в Симеоново, това вече беше свършека. И там се разболях и той дойде един ден, обаче, аз вече чувствах, че няма нищо между нас. Че нещо е приключено.

197. Как се пече рибата в тиган

Един ден Учителят ни извика двамата в салончето да ни говори. Обръщайки се към братя, той каза: "Е, хванахме те сега. Като риба ще те обръщаме и отсам" – Учителят простря ръката си с дланта надолу – "и отсам" – обърна дланта си нагоре. Братът се обърна към мен и каза: "Учителю, страшна жена! Вие се скрихте в нея и ме хванахте!" Така тъмния план на враговете на светлината се осуети. Този бе втория път на опита да се разори братството и прекъсне делото на Учителя. Първият път Учителят предпочете да понесе удара сам, в 1936 година, и спаси братството. Това бе побоят срещу Учителя

След срещата ни с Учителя братът се нахвърли срещу мен с най-заплашителни думи, но нищо не излезе от заплахите му. (Забележка: Виж "Изгревът" т. I, с. 561-571; т. VI, с. 449-450, № 23. Разказът на Симеон Арnaudов за Весела Несторова.)

В.К.: И какво стана с рибата и тигана? Весела: И като се върнах при Учителя, той каза: "Елате двамата при мене, рекох." И ние влязохме при Учителя – Симеон и аз. Седна той от дясната ми страна, аз от лявата. И Учителя се обърна и се усмихна и каза: "Е, хванахме те, рекох. Сега като риба ще те печем така", показва си ръката как ще го печем от двете страни, и си обръща ръката. "И ти на стари години като гол дявол ще се пържиш." А той: Учителю, страшна жена! И гледа към мен. Вие чрез нея ме хванахте, Учителю! Страшна жена, страшна жена! И се свърши цялата епопея и той след няколко дни ме среща на алеята на Изгрева. "Веса Несторова, аз тебе на пресата ще те дам, ще те направя на нищо", (Забележка: На пресата се има предвид на вестниците, които излизат в София и пишат срещу Учителя.) а аз отворих си ръцете и викам: хвърляй боклука, аз съм боклукчийската кола на Изгрева. Хвърли и твой боклук, аз мога да го нося, му казах. Нищо не ме засяга, казвам, хвърляйте колкото щете. Нали чистя, мета Изгрева, казвам. И той нищо не направи. А Учителят ми каза: "Той, казва, издаде плановите на Черната ложа. И нищо не може да направи. И рекох, повече работа нямате с него, свърших."

В.К.: А вие по-рано правихте ли опити да пеете нещо с него? Весела: Пеехме дуети, в салона на пианото. След това аз си купих това пиано, 1942 година, той искаше у тях да го вземе. Аз казах не, аз трябва у нас да го взема, защото Учителят ми каза, че аз трябва да имам пиано. А той го искаше да го вземе, но не му го дадох, ако бях го дала, щеше да го вземе, да не ми го даде. В.К.: Сега, аз си спомням една опитност, как вие ми разказвахте, как той бил при Учителя, пък и

вие сте били и той казал: Учителю, дайте ми я, да я взема като вакло агънце. Весела: А-а, аз не съм била там. Той стоял под стълбата, Учителят бил горе пред вратата и той рекъл: Дай ми я де, дай ми я, като овца през гръб ще я метна. В.К.: Хе-хе. Като овца през гръб. Весела: На гръб ще я метна като овца, казал на Учителя. За мен. Това го чули братята и ми го казаха, той се вика пазари с Учителя за теб. Дай ми я бе, дай ми я. Като овца ще я преметна на гърба си. Значи вълка. Той си показал вълка. Вълкът говорел. Не, много страшно беше. Аз толкова много преживях, че ми побеля косата. Бях на 33 години. Тогава, ми свали кожата. Бях сънувала Учителят, че ми каза "На 33 години ще ти одера кожата." И това се случи – побеля ми косата от притеснение и борба с този човек. В.К.: Това е жестока битка. Весела: Ама ужасна. Орди, бе, орди, орди минаваха през него, но Бог ме пазеше. Когато Бог те закриля, нищо не може да ти се случи. В.К.: Така. Толкова по този въпрос.

198. Да бъдем съсъди, чрез които протича Божествения мед

При една по-ранна среща с Учителя в салона при пианото, след като бяхме пели, Учителят ни каза – на брата и мен: "Музикалният център разделя емоционалния от умствения живот. Има две музикални течения, животинско, което трябва да се издигне към Божественото течение и едно, което слиза отгоре. Където двете се срещнат, там започва животът.

Ми е разклонения на дървото. Някои приятелства започват с тона **Фа**, други – по-красиви, със **Сол** или **Ла**.

Мъжият принцип е силен и груб, но тъмен. Неговата сила се изявява в женския принцип като светлина. Ти (за мене) трябва да си възприемателна – южния полюс. Твоята жена е отвътре, а мъжа отвън, а на брата – мъжът е отвътре, а жената – отвън.

Трябва да обичаме цялото, не само частите.

В електричеството положителния и отрицателния полюс постоянно менят местата си – светлината се проявява в отрицателния полюс, а положителния е тъмен.

Трябва да бъдем съсъди, чрез които протича Божествения мед, от който нищо да не задържаме в себе си, само този, който остава по стените на съда е за нас.

Ти си долина – приемай Божиите блага. Имаш добри вътрешни методи за работа.

Когато се при тъжни или страдащи хора, не ги съжалявай, а бъди весела и пълна с надежда, така ще им въздействуваш и насърчиш. Сваляй им превръзките от очите по този начин."

Учителят ми бе казал: "Главното е да извадим човека от кладенеца" и в това се заключаваше цялата работа.

199. Кармата на непокорния син

"Живеем във век на ликвидация на кармата – лична, семейна, национална и общочовешка. Главната ни задача е да се разплатим правилно, за да отворим път в себе си, по който да влезе в нас Новия живот на Божествената Любов. Всички стъпала на Любовта се изживяват в такова време, времето се съкратява също."

На 28 януари 1943 г. Учителят ми каза: като възпитаващ този брат ти събираш кармата си в пет месеца, която трябваше да изплатиш за 15 години чрез един непокорен син. Сега той да остане свободен да живее както иска, а ти преминаваш в един по-организиран живот. Не оставяй децата си нито гладни, нито преситени. Възпитавай синовете си! Любовта има три врати – горните две са отворени, но на физическия свят вратата е затворена, не я насилвай, тя рядко се отваря. Музиката

отваря вратата за Любовта на физическото поле.”

През 1944 година, когато бяхме евакуирани с Учителя в село Мърчаево, Учителят ми каза: “Твоята мисия е да раждаш сърцата и умовете на хората.”

Като заключение на преживяното, Учителят ми каза: “Шейсет хиляди римляни похулиха и оплюха Христа, но Той вярваше, че това волята на Единния и какво загуби от това? Бог Го възкреси. Когато човек страда за човешкото, той регресира, а когато страда за Божественото, той се издига.

Колкото повече страда един музикант, по-добре пее. Ти търсиш Любовта – Единния във всичко, ще минеш през всички фази на Любовта.

За да прослави Любовта, Христос мина през позора на Любовта. В рая всички са разумни проводници на Божиите блага.”

200. Защо бях обстрелвана на Изгрева

Пътят на земята ми е труден, пълен с противоречия и препятствия и колко пъти съм мислила, че изтерзаното ми сърце няма да издържи непосилните напрежения на живота, но ето, Божията сила ме крепи и днес съм още жива да напиша тези редове и да кажа на всички, които ще тръгнат по този свят път, този единствен път, който ни извежда от джунглите на земния живот, че човек не е сам и безпомощен, когато твърдо реши да изпълни волята Божия на всяка цена. Хиляди разумни същества ще му се притекат на помощ. Бог никога не забравя и не оставя Своите си – тези, които с Любов Го слушат и се борят да приложат Великият Му закон на земята. И най-върлият враг рухва в нозете ти под силата на Любовта, и най-силните куршуми и изстрели се стопяват в огъня на Любовта. Когато бях обстрелвана на Изгрева от десетки страни, вървах с наведена от умора и мъка глава, но не паднах. Учителят каза в беседа: “Да минеш на бойното поле, обстрелван отвсякъде от куршуми, но да минеш невредим, това е геройство.” Той често ми казваше: “Герой трябва да бъдете!”

“Добре минахте”, бе заключението Му в края на битката. Това ми стигаше. Светът се плаши от Любовта, защото пътят ѝ е път на големи страдания, позор и унижения. Чувствах се отпаднала, но духът ми беше бодър.

Най-много ми помагаше Учителят насън. Постоянно Го сънувах в най-насърчителни положения. Той държеше крепко ръката ми и водеше стъпките ми. Любовта Му говореше чрез устата ми, защото бях отдала душата си на Бога.

Учителят – това е целия разумен свят. Един ден след разговора ни, на сбогуване Учителят ми каза: “Цялото небе е с нас”. Почувствах се окрилена, възкръснала. Едва издържах радостта, с която ме изпълни Този, Комуто служех. Това бе наградата ми за всички страдания, през които бях минала на Изгрева.

В.К.: Значи небето те избра за да спреш Симеон, дякона да не извърши предателство. Весела: Много интересно, ама той щеше да предаде Изгрева. О-о, ти знаеш, щеше да ни разгонят, да арестуват Учителят и нас да ни арестуват, че концлагери, че ти не знаеш какво можеше да стане. Да пази Бог. Щеше ужасно нещо да се получи. А, Учителят ми каза после: Не всеки може на такова място да се сложи. А, каза, като го попитах насаме: “Добре минахте, рекох.” Тия думи ми каза: “Добре минахте, рекох.” Не всеки може на такова място да бъде сложен. А брат Борис миналата година случайно ми каза: Сестра, Учителят чрез теб разрешаваше най-тежките въпроси, които никой не можеше да разреши. Брат Борис ми каза. Най-тежките проблеми. Ти разрешаваше най-тежките проблеми на братството. Това е. В.К.: Голяма опитност. Добре сте минали. Весела: Тъй рече: Добре минахте, рекох. В.К.: Каква музика трябваше да пишете с него? Тука споменавате, нали, че трябва да работите и да пишете някаква музика? Обикновено каква музика? Весела: С този човек? Нищо, говорехме за музика, обаче нищо не стана. Той не работеше, той беше ленив. В.К.: Сега, накрая как се разделиха Учителят и той? Как се развиха нещата? Весела: Ами Учителят го държеше отблизо

така. Много любезен беше с него. Но той за мене каза: "Добре минахте, рекох." Не пред него.

201. Тъмните сили, които ме бяха вързали

Един брат, много чист и свят – Димитър Звездински – мир и светлина на душата му откъд, ми каза веднъж на Изгрева: "Сестра, докога ще си на кръста!", с печален тон и съчувствен поглед. Тъмните сили въстават с цялото си същество срещу ония, които пръскат светлина и вървят смело в пътя на Доброто.

Когато най-напред отидох при Учителя, Той ме прие със строг израз на лицето. След време каза: "Когато дойде при Мен, тъмните сили така те бяха вързали..." Да, наистина, голяма освободителна работа извърши Учителят върху мен като скулптор, който извайва статуя от някоя скала. Колко труд, колко време и какви усилия прави Той за нашето освобождение! Как мога да Му се отплатя?

Тук само регистрирам отчасти някои мои опитности с Него, за да види всеки, който чете тези редове, каква безгранична Любов прояви Учителят към нас – малките земни същества, така отдалечени от онова първоначално състояние, в което Творецът най-напред ни е създал. Учителят е мост между хората и Отец. Той ни свързва с Баща ни за вечни времена.

Като дете обичах Христос с цялата си душа и често тъгувах, че не мога да го видя. Ето, дойде време да коленича пред святите Му нозе и излея всичката си Любов към Него в лицето на Учителя.

В.К.: На с. 179 "Когато дойде при мене тъмните сили така те бяха вързали." Весела: А-а. В.К.: Това е изказване на Учителя. Весела: Да. Аз, когато се върнах от Ловеч, имах борба с този, марсианец беше, с едно четвъртито лице. В.К.: Този, дето беше кандидат за женитба. Весела: Този, който искаше да се жени за мен. Учителят ми каза, като ме видя, като седнах при него, не тогава, по-късно, много: Когато казва ти дойде, така те бяха обвързали тъмните, че да се чуди човек откъде да те почне. Толкова ме бяха завързали А аз бях сънувала, скоро след това, че аз се качвам по една стълба през прозореца в стаята на Учителя, влизам и той прогонва духове от мен. Пропъжда духове от мен. Сънувах. Той е пропъдил много духове, които са ме мъчили и плашили. Пропъдил е много духове и това искаше да каже, че просто бях като смутена, бях несигурна, не знаех какво е това Учение и трябваше много време да мине, да проумея всичко. Трудно беше в началото.

202. Странник съм този свят

Годините ми с Учителя бяха неземно щастие и сред най-тежките ми страдания. Всеки Негов поглед, всяко Негово движение излъчваше Любов. Той бе въплъщение на небесната красота и святост. Колко е щастлив народа ми, че Този Велик Пратеник на небето го посети! Много българи не Го приеха и не Го признаха. Той остана скрит и незнаен за този свят. Затова пееше тихо една незабравима песен: "Странник съм на този свят. Никого не познавам, освен Тебе! Ти, Господи, Боже мой, си създал всичко за мен. Аз отправям своята благодарност към Тебе; на Тебе, Господи, възложих своето упование. Да възлесе молбата ми към Тебе." Учителят избягваше популяризация, защото за огромната Му работа да сваля Божествената Мъдрост, не Му бяха нужни много хора и шум.

"Сега България е в своя златен век. Тя кредитира народите. След нея Русия ще влезе в златния век. После другите народи ще кредитират България.

"Блажен народ, който има привилегията, която се дава веднъж на 2000 години на земята, но отговорен и задължен да направи това богатство достойни за всички народи.

Светлото Слово Божие, което се изливаше като кристален планински извор в течение на половин век, окъпа цялото човечество и го подготви за това, което

предстои да дойде.

Осем хиляди адепти ще слязат на земята и ще я претворят. С високите си вибрации, с мощната си Любов и светлина, те ще превърнат земята в рай. Предвестникът на Новата епоха дойде и възвести това, което ще стане. Времето е близо, пред прага сме.

203. Новата епоха

Посрещането на 1943 г. бе тържествена вечер. На голяма маса в салона бяха сложени плодове и хляб. Учителят седеше в средата на масата, а старейшините и ръководителите около нея.

В 12 часа Учителят се изправя и казваме "Добрата молитва", прочита 60 глава от Исая и "Песен на песните" (8:7).

"Тази година определя една нова епоха. (Забележка: Виж "Изгревът" т. II, с. 38-39; т. III, с. 309-311. За новата епоха от 45 г., която започва 1942 г. и ще завърши 1988 г. виж в "Изгревът" т. XXII, с. 717-722)

Числата едно и три са Божествените начала, които водят човека. Три е едно Божествено начало, с което са свързани великите сили в природата. Цялата земя ще се подчини. Мирът трябва да стане в съзнанието на хората. Които народи признаят, че Бог управлява, ще се благословят, а които мислят, че те управляват, ще си блъскат главата. Къде са всички велики хора на историята?

Иде сега епохата на възкресението, хората няма да умират. Човек трябва да влезе в Божествения свят в общение с великите души. Ако едно цвете не е във връзка със слънчевите лъчи, съдбата му е решена. Който отхвърля Бога, възнаграждава се със смъртта, който Го приеме, възнаграждава се с живота.

Без Любов няма никакъв прогрес в света. Любовта трябва да легне във вашите души и от нея ще излезе светлината за умовете, сила за волята.

Идещите четири години ще имате най-благоприятни условия да се тури основа на бъдещата култура. Ангелите са на земята. Турете една основа да бъдете новите българи. Кой са те? – Трудолюбивите пчели, които събират мед от цветята.

Божественият живот е, който може да ни извади от всичките страдания в света. Идете на фронта да видите Божията промисъл! Които през 1942 година пострадаха, тази 1943 година, ще възвърне живота, ще поправи всичко. Любовта преобразява нещата. Няма ничия сила, която може да даде обратен ход на Божествените благословения, които идат в света."

Бях изпратила една статия за Учителя в Севлиево в печатницата на вестник "Братство". Тя излезе на 1 януари 1943 г. Искам да я предам на читателите, защото сумира много мои идеи за Учителя. (Забележка: Виж В-к "Братство", год. XV, бр. 5 (300) Уводната статия е подписана от Весела Несторова. Издател на вестника е Сава Калименов.)

204. Учителят

Учителят

Един народ има в света сред несъвършеното човечество – Божият народ, тоя, който в материалната дреха съзнава своята душа и живее за Бога.

Едно учение има в света за всички търсещи пътя към Бога – Благовестието за Царството Божие и синовното отношение на Бог към човека, като баща към син.

Един Учител има в света, Който ръководи тая свещена връзка, изявен в много форми – Истината на Бога.

Никога светът не е бил сирак. Никога неговото съзнание не е било без фар, без посока във Вечната Истина. Колкото времената, условията, историческите вътрешни кризи са по-големи, идеите – в по-голяма борба,

толкова личността, която поема по небесните закони Учителстването, ръководството на космическото Божествено Царство – е по-сублимен образ за една връзка между Бога и целия свят.

В съвременната, най-кардинална епоха, сред израсналото и възмъжало човечество, живее, работи и представлява Божествената мисъл Учителят от слънчевата система – Ръководител на Всемирното Бяла Братство. До сега, в ранни епохи, идваха не веднъж силите на тоя свят в стълкновение с представителите на Божественото благовестие.

Днес борбата е в съзнанието на пробуденото човечество. По-реална е тая борба между съзнанието на небесния човек и земния двойник. В сегашното историческо пепелище човешките души се пренасят в изкупителна жертва, защото вече 2000 години не приеха Учителя. Днес е представен с целия си Божествен спектър, това е най-пълното изявление на Учителя през цялата мирова история. Той дойде да свърже живота от неговото проявление до последното Му обожествяване.

Мъдростта Му е в съзнанието на Бога. Любовта Му е в живота на света, а Истината Му е слънчевият Му метод, с който работи в съзнанието на цялото видимо и невидимо битие. В Неговия образ лъха хармонията на космическата красота. Неговата мисъл спасява света от разрушение, защото тя носи светлината на живота.

В Неговото Слово земната аура се пречиства и душата на човека живее в лекота и мекота. Между космическите сложни тайни за обожествяване на човечеството, Той раздробява Божественото знание на просени зрънца, за да бъде погълнато от най-малките птички.

Безпределно смирение, слънчева красота. . .

Учителят – това е небесна музика. При Него всичко земно се губи. Съзнанието диша Любовта на Бога. С мекото си Слово отвежда душата в света на примирението и доброта. Всичко при Него е виделина, поема за рая, който човечеството търси – и тоя Учител е днес на земята. В безмълвие отпраща злото от нас и ни влива живота на Истината. О, ако човечеството би Го приело, всичката земна лъжа би изчезнала. Светът би се обожествил.

Божият народ единствен Го позна. Той тръгна след Него, както винаги, когато е бил на земята.

В сегашната епоха Учителят присъства на Своего възкресение.

Цели 2000 години съзнанието на хората бе в сянката на мрака. Не приели Словото, душите страдаха и страдат.

Милиони души се въплотиха в човешка форма и сега по всички полета на земното човечество се борят със злото за едно – да се приеме Словото на Учителя.

Слънцето ще огрее всички съзнания. Мировата култура ще приеме Неговото Учение. В общото безсилие космическият човек ще падне при нозете на Учителя и ще чака Изгрева на слънцето – това ще бъде второто пришествие – идването на Царството Божие отвътре, не отвън. Това ще бъде изгревът на съзнанието – Новата култура.

Има в света едно учение, което никога не овехтява – Учението за слънчевия живот, за първия рай.

Има в света един народ, при който е пратен Слънчевия Учител. Синовете на тоя народ по цялата земя приеха Учителя и работят за Новата Епоха в света – Царството Божие на земята.

Учителят е предтеча на приложение Божието Учение в целия космичен свят.

Това време дойде.

Това време е сега.

Из в. "Братство", 1.1.1943.

В.К.: Сега, на с. 180 имате ли други статии във вестник "Братство"? Вие писали ли сте на Сава Калименов във вестника? Весела: Не си спомням. Тази статия "Учителят", която е 1943 година на 1 януари отпечатана. В.К.: Друга статия не си спомняте? Весела: Не, в списание "Житно зърно" от Сведенборг превод нещо съм давала. В.К.: Вестник "Братство", което е отпечатано на с. 181. Весела: 181 страница.

205. Мъчението, това е Божията ръка, която те повдига

На 13 януари 1943 г., в 11 часа сутринта, Учителят ме прие в горната стая и ми говори дълго.

"Мъчението, това е Божията ръка, която те повдига. Скръбта, това е балсам за душата. Страданието – това е да се създават условия да се прояви Бог – Любовта. Хората страдат, защото искат да създадат един свят различен от Божествения, а материали нямат. Сега ни предстои да изявим неизявената Любов в нас – тя е от векове в нас.

Сега ти минаваш от гъстата материя в един по-организиран свят. Не е нужно повече да слизаш. Важното е да изпълниш задачата си към Любовта. Не ти е нужен специален приятел, не дели Любовта.

Светлината на звездите е много по-скъпа и ценна, защото иде отдалеч, а светлината на слънцето иде само за осем минути. От векове е тръгнала любовта на звездите насам.

Любовта спира и дава само на ограбените, а на ситите не обръща внимание.

Добре, че има дисонанс във физическия свят, защото иначе ще има лицемерие."

Великият принцип, с който работи Учителя: "Аз прилагам Любовта върху онова, което е мъртво и ако то оживее, принципът, с който работя, е Божествен. Всичко ме обича: дърветата, като ми дават плод, извора, като ми дава чиста вода да пия.

Целият свят е отношение на Любовта. Ти сега разрешаваш една от най-трудните задачи."

Попитах Учителя дали ще я разреши, Той отговори: "Ти почти си я разрешила. Инволюцията е много слизване, малко качване, а еволюция – малко слизване, а много качване. Хората имат гемове от невидимите същества, вече не могат да се движат където искат." (**Забележка:** Гем, гемове – юзда на конете, с която се управляват да се движат наляво, надясно и да спират. Опъни му, стегни му гемовете означава да не му се позволи да се движи където иска и да върши каквото си иска. Юздата го управлява.)

206. Ако бяхте в света много пакости щяхте да направите

Учителят ми даде отговор на един въпрос за хората на Изгрева, който много време ме озадачаваше. Ето какво каза Той: "Тук е най-хилавото и ако то се оправи, по-здравите и умните по-лесно ще приемат и се поправят."

Учителят работеше с упоритите духове и казваше: "Ако бяхте в света, много пакости щяхте да направите. Сега съм ви събрал тук. В Духа е скритата любов, а душата е изявената любов. Светлината се проявява в отрицателния полюс. Едно тропическо растение не може да расте на северния полюс, то трябва да отиде на тропиците. Сега ние превръщаме злото в добро. Мъчно се свири музиката на болестите – това са седем бемола, те са музика също. Ние даваме музика, която ще повдигне хората. Като действа благоприятно за немусикалните, какво остава за музикалните. Невидимият свят постоянно ни чисти, понеже тук има кални течения и се цапаме. Въздухът е пълен с отрови. Когато човек върви в Божествения път, няма да срещне вълци и пантери, а ще срещне само туй, което му трябва.

Имайте повече вяра, цялото небе е с нас. Небето днес изправя хората.

Човек трябва да обича като онзи мъж, който се влюбил в една християнка и

цял ден се чудел какво да направи, за да я задоволи и зарадва. Така трябва да правим и ние за Бога. Когато обичаш някого, дръж го на фокус, тогава ще го виждаш правилно. Винаги поставяй всичко на фокус. Любовта поставя нещата на фокус."

207. Божествените мисли, които съм казал, никой не може да ги спре

На 20 януари 1943 г. в беседата Учителят каза: "Аз като срещна човек, мисля, добре ли е той с Бога или не. Ако вашите отношения с Бога не са любовни, не можете да бъдете полезни никому. Щом е верен на Бога, ще бъде верен и на вас. Бог ако обича, ще се поправи. Ближният, това е майката – Божествения дух, Който урежда всичко в света, вади хората от лоши положения. По-добър приятел от Бога в света няма – първо Бог, тогава другите приятели. В Него няма нито един дефект. Да обичате Едного, в Когото никога да не се съмнявате – всякога да разчитате! Любовта, която във всички свои изявления никога не е отслабнала. На два стола не стойте! Любовта е единна. Навсякъде е една Любовта – каквато е на земята, такава е в Божествения свят.

Всеки от вас има сто врати – на 99 до сега сте хлопали, все Любовта сте търсили. Човек като намери вратата на Любовта се ражда, освобождава се, живота добива смисъл, усилюва се дейността ти, певец ставаш. Като намериш вратата на Любовта, животът ще се усили – не се обезсърчаваш. Сами по себе си не можете да я намерите. Аз, както съм я научил и намерил, тъй искам да ви я предам. Много правилно ми е предадена Любовта. Ние сами правим хората добри и лоши, не мислете, че без Любов може да предизвикате Любовта.

Страданията са отзвук, че не сме приели Любовта навреме. Заради Бога да бъдете готови всичко да направите – всичко да е възможно за Него! Всякъде да има във нас един подтик на Любовта заради Него. Свещена идея да имаме, а вие се колебаете. Не губя вяра в Бога, че Той ще оправи света и тури ред и порядък. Не вие ще оправите света.

Божествените мисли, които съм казал, никой не може да ги спре. Божествените хора болни не могат да бъдат. Снизхождение трябва да имаме към всички хора, да носим Неговите идеи. Да предадем Божията любов тъй, както на мен е предадена, иначе е безпредметно Учението. Любовта носи светлина, топлина, сила, която носи братство и равенство. Да обикнем Бог и Любовта ни към другите да е така, както Той не е възлюбил. Ако тази година възлюбите Господа и предадете Любовта правилно, четири години Божиите блага ще потекат. Трябва да се мине в Новия завет вече. **(Забележка:** Новият завет е Третият завет. Третият завет е поредицата "Изгревът") Щом обикнеш Бога, всичките въпроси са решени. Тя внася мир в ума ти и спокойствие в сърцето ти. Благото си желай на всичките, не само на едного. Любовта ще примири доброто и злото. Питате дали сте достоен. Мийте се, пийте тази чиста вода. Всякой, който люби е достоен, който не люби, не е достоен."

На 28 януари Учителят ми каза в горницата: "Живейте в Любовта", когато Му занесох обяд, приготвен от майка ми.

208. Човешкия свят е като Божествения, но обърнат обратно

На 21 февруари 1943 г. бях дошла в София само за един час и трябваше да се върна в колежа. Отидох веднага при Учителя горе и Той ми даде ключа на салончето и ме помоли да запаля печката. Като я запалих, Той слезе. "Човек трябва да използва моментите, случаите, един малък случай цяла епоха може да създаде. Една искра запалва много нещо.

Да се освободим от многото и големите желания – те са опаковка на Божественото, то е човешката любов, като бонбон, който ядеш с книгата, после

трябва да плюеш. Страдаме от опаковки, да се освободим от тях. Възпитание е, когато едно дете иска цял кош ябълки, но му трябва само една, тогава ще му туриш коша да го носи. Да се научим какво и колко ни трябва. Човешкото е краткотрайно, един килограм захар ще ти стигне за една седмица, а Божественото е безкрайно. Изобилно ще вземеш Любовта и изобилно ще даваш – то е Божествено.

Имаш три етажа на мисълта, но се качваш повече на първия и втория, а на третия рядко отваряш прозорците.

Човешкият свят е като Божествения, но обърнат обратно, като негатив на снимка, трябва да обърнеш, да префотографираш картината, за да видиш вярността ѝ. Ние по човешки схващаме нещата и виждаме противоречия. В Божественото няма никакви противоречия. Каквото ние не можем да поправим, Бог го поправя; каквото не можем да носим, Той го носи. Той запълва и хармонизира всичко.

Течението на водите е проявеният Бог. Вятърът те милва – проявеният Бог. В човешкия свят има дълги вълни, които ти пречат да чуваш правилно нещата. Когато има такъв шум, предавай и приемай на къси вълни – те не се смущавани от вълните на злото, което винаги се намесва да смути. То е нужно на земята за енергия, за подтик. Човек в 24 часа се завърта около себе си и всеки ден има изгрев и залез. Бъди буден на изгрев, не спи тогава, на залез – не скърби. Като се изпразни стомната ти, отиди на извора и я напълни. В такъв момент се обърни към Бога с молитва.

Не се ограничавай със собственото си добро, радвай се на доброто на цялото.

Българите са много твърди. Придобитото по човешки път е краткотрайно. Като обичаш някого, обикваш къщата му, но щом я напусне, няма какво да я обичаш. Ангелите, които слизат да помагат на хората, влизат в някого и ти го обикваш за ангела, който ти помага.”

209. Нас ни преследваха по службите

Предишният ден новият директор на колежа – един груб и суров българин – ме бе извикал в дирекцията да ме мъмри. Не одобрявал пътя, по който съм тръгнала в Учението и не искал да ходя неделя сутрин на беседи. Изслушах го сериозно и му отговорих: “Вие какво сте чели от Учителя Дънов? Той е най-великият духовен вожд на земята днес и Той ще прослави България. От много страни идват хора да го срещнат и се поучат от Него.” Той млъкна и ми каза да си отида. Когато посетих Учителя, разправих за тази неприятна среща, а Той ми отговори: “Напълнили сте му главата”.

Методът на доброто, на Любовта винаги дава положителни резултати. Нас ни преследваха по службите като чуеха, че сме от Новото Учение, но всички работехме усърдно, така съвестно, че те винаги оставаха обезоръжени пред силата на духа ни и волята за прогрес и добро, която разбиваше всички препятствия по пътя ни.

След заминаването на американците, есента на 1942 година, в колежа цареше тежка атмосфера на недоволство. Трябваше да се справя с упорити, своенравни, разглезени синове на богати българи, но успях да се справя благополучно с всичко. Никой не може да устои на Любовта. Тя е велика всепобеждаваща сила. Чрез песни, слова и дела спечелих сърцата на учениците и постигнах добри резултати в работата с езика. Доброто е меко и отстъпчиво, но злото ни дава енергиен заряд и колкото е по-лоша обстановката и по-силни атаките му, толкова повече енергия развиваме.

“Всяко зло за добро”, бе лозунга на Учителя и това е най-голямата истина в живота.

В.К.: На с. 189, тука пишете за работата в колежа. Весела: Да. В.К.: Кога отидохте да работите в колежа и докога? Весела: Да. 1942 година, есента. В.К.:

Вие бяхте подали заявление, молба. Весела: Бях подала молба за американския колеж. Тогава бяха още тука американците, аз бях без работа. И подадох молба за учител за назначение, обаче есента махнаха американците, изпратиха ги в Америка и направиха колежа гимназия за чужди езици – английски, френски и немски. И мен ме назначиха като учителка по английски. И 1942 година работих, 1943, до 10 януари 1944 година, когато разпуснахме всички. След това затвориша колежа.

210. Физическият и духовният свят са огледала, в които Божествения свят се отразява

Единственото нещо, което ни свързва с духовния свят, е работата. Връзката на духовния свят с Божествения е свободата, свободата те свързва с Божествения свят, а в Божествения свят имаме Истината – най-тежкото нещо в света. Тя нито се разлага, нито умира, нито се изменя. На земята по-красиво нещо от истината няма. Тя е свързана с работата на земята, свобода в духовния свят, а в Божествения свят – с красота.

Физическият и духовният свят са огледала, в които Божествения свят се отразява. Красотата на един човек е отражение на Божествения свят.”

“Душата ми бе напъпила лилия, която чакаше топъл повей, за да открехне кристална чашка и погледне към слънцето. Дойде майски ветреца с нежен полъх, едва докосна бялата пъпка и тя усети жизнената струя на Любовта как изпълня сърцето ѝ. Силен аромат излъчи тя, радостта ѝ за разцъфналия нов живот прие в чашката си първия гост от слънцето – мощен лъч, донесъл песента на ангелите с диамантена колесница.

Видяха я светлите ѝ братя от слънчевия свят и спряха за миг да ѝ се полюбуват. А тя изпълни с уханието си топлия ветреца с благодарност, че ѝ помогна да види слънцето.” /Кратко есе от неиздадената книга “Светът без сенки” – авт. бел./

Това е отношението на душата ни към Слънчевия Дух, Който слезе да ни помогне на земята да разберем, че не сме земни, а слънчеви деца. Учителят казва: “И вие сте от слънцето, но сте забравили това, а аз знам. По какво се познава кой човек е от слънцето? – По добрия му живот. Хората от слънцето живеят добре. Който не е от слънцето, не живее добре. Едно време земята е била в слънцето, но по-късно се отделила от него. Казвам: всички хора са от слънцето, но са забравили това.”

211. Изключение

На 7 март 1943г. посетих Изгрева за малко време. Отбелязала съм следното: “Въздухът бе изпълнен с Любов. Учителят излъчи вълни на Любовта към мен и каза: “Някога Любовта говори на всички, а някога само на едного говори, макар че всички слушат.”

Учителят разказва случая, който описвам тук.

Изключение

*Празник тържествен,
велика симфония
свири оркестъра
висш на небето.
Гости най-видни изтълват
огромната зала.
В пурпурни мантии,
в злато брилянти,*

богато облечени гости
 местата заемат.
 Излиза солистът,
 далече разпръсква той
 струи златисти,
 потъват в възторжно мечтание
 гостите видни и слушат
 с запряно дихание.
 Певецът излиза замислен
 пред входа на залата царствена
 спира.
 Дете закъсняло и бледо
 с дрипи облечено
 стои до вратата привело глава
 до ключалката златна
 и слуша и плахо там чака.
 Певецът се спира пред него,
 с усмихнато благо лице
 го запитва:
 – Защо тук стоиш?
 Къде е домът ти?
 – Как исках и аз да Ви чуя,
 но нямах пари
 билет да си купя,
 и дрехи за залата нямам,
 затуй стоя тука,
 дано през ключалката
 нещо да чуя.
 – Тръгни подир мене, за теб само ще пея
 във твоя дом днес –
 с любов той пошепна
 и хвана ръчицата грапава
 нежно. . .
 Детето с трепет погледна
 солистът небесен –
 нима е достойно
 отблизо да чуе
 великата песен?
 Солистът решил е вселената цяла гласа Му да чуе,
 земята – тъй малка и бедна,
 не ще той отмине,
 на нея от слънцето чак
 Той е слязъл.
 С нови одежди
 в залата царска
 тя скоро ще влезе.

212. Само Бог е, за Когото е първото място в света

На 21 март Учителят говори след прочитане главата на Любовта – 13 гл. от Коринтяните.

"Апостол Павел е говорил тук само за Любовта, която е на земята, земната любов. За да познаем Любовта трябва да познаем живота, трябва да познаем

движението. Ако не знаеш да мигаш, да се обуваш, да се обличаш разумно, какво ще знаеш?

Живеенето е смяна на работата. Ти живееш само, когато сменяш физическия свят с духовния и духовния с Божествения.

За да познаваш Любовта, ти трябва да се движиш разумно по земята, а да живееш в духовния свят. В света само любовта плаща най-добре, не чакай заплата като работиш с Любовта, тя си плаща веднага. Като ти даде любовта една семка, ти ще бъдеш най-силния човек, чудеса можеш да направиш. Ние отделяме нещата и мислим, че Господ е само в Божествения свят. Световите са само стъпала.

Божественият живот е вечно подмладяване, човешкият живот е вечно остаряване, а ако духовно живееш, вечно мощен ще ставаш. Ако знаеш да пееш, в оня свят ще те посрещнат, или ако си богат с добродетели.

Да се роди в нас крайно уважение и почитание към всичко, което Бог е създал, радвайте се за всичко в света! Снемете себе си от първото място горе, все на тронове сте, в ума си на първо място сте вие. Учениците на Христа искаха първото място. Само Бог е, за Когото е първото място в света. Ако си позволиш да имаш първото място, главата ти ще побелее, ти тогава трябва да си готов на всички да помагаш. Ние може да обичаме само Едного, а Бог може да обича всички. Когато Бог дойде на първо място, ще ни научи да любим, от никъде другаде не можем да научим Любовта. Ако поставим Любовта, Мъдростта и Истината на място, ще се яви животът, знанието и свободата, движението, учението и работата. Петър, значи зрял плод. Петър – зелен се отрече от Христа. Ако се отричаш от Любовта, Мъдростта и Истината, от движението, учението и работата, ти не си узрял. Само узрелите хора имат бъдеще. За да узреете всички хубаво, ще направите една реформа, като поставите Господа на първо място в ума, сърцето и душата си. Всичко ще ви тръгне напред и ще се подмладите.

Сутрин със свит юмрук кажи: "Искам моето сърце, моя ум и моята душа да бъдат с Господа".

213. Долу идолите

Целият сегашен свят трябва да се освободи от своето идолопоклонство. Нас идоли ни заповядват, не ни заповядва Господ. Където Бог е поставен на място в ума, човек силен и мъдър става, духът мощен става.

Христос всяка сутрин като светлината иде, а хората Го чакат в облаците да дойде. Аз ви говоря за един Христос, Който ще дойде без облаците. Сега войната е в облаците. Когато всеки постави Бога на място, ще има братство и равенство.

Идването на Христа в света е раждането на Новата Епоха. Когато поставиш Любовта в ума си, сърцето, в душата и духа си, цяла епоха ще бъде. Поставете Любовта на място, за да бъдете наследници на всичките блага – ще ви се отвори целия свят и на слънцето ще идете.

Трябва силна мисъл, силно чувство и силна воля да създадете аура – Божественото около себе си да ви предпазва.

Остават трите: Любовта, Вярата и Надеждата – Вярата и Надеждата да са ръце на Любовта, която върши работата си."

След Паневритмията занесох ориз на Учителя, а Той ми каза: "Долу идолите! Човек ще обича Един – Господ, а Той – всички. Човешката любов е малка росна капка, която се изпарява. Любовта към всички е Божественото."

Учителят ми даде хляб. "Като цениш нещо, то расте, като не го цениш, то се отнема. Благодарността е мерило, че цениш, а недоволството е мерило, че не цениш."

214. Хората не са готови за любовта, за зло ще се употреби днес

Бях написала през тази година стихотворението *“Духът на България”* и няколко други, които прочетох на Учителя.

Той каза: “Музикантите създават своите симфонии от тези работи. Те ще развият в бъдеще. Ти се възпитаваеш с тях. Сега е време за сеене и не може да очакваме плодовете. Посади семето в ума си и го остави.

Как ще различаваш хората? Жертвай за човека, който е готов да жертва всичко за Бога, за своя ближен и най-после за себе си. Който служи на Бога с всичко, на ближния си и най-после на себе си, той е твоя ближен. Остава да посаяват други семена, мътиш кукувичи яйца и после те отлетят и за теб нищо не остава. Не се запалвай от кибритените клечки – от малките желания. Не изпивай водата в шишетата на другите, не се интересувай от нея, а от своята. Ти колкото светлина можеш да получиш, то е важното за теб. Да изградим новия свят в себе си. Хората не са готови за любовта, за зло ще се употреби днес. Бога извън хората не можеш да го намериш. На Бога извън хората как ще служиш? Сега ако ни подтискат другите, то е нашето отношение към Бога, то е кармата. Понеже Него нищо не Го достига, то това отношение се връща на нас от другите.

От растенията и дърветата да се поучаваме те да ни възпитават. Животните са с хоризонтален гръбнак откакто оста на земята е била хоризонтална, а растенията от по-рано, когато южния полюс е бил северен, при обръщането главите им са останали в земята.

Черната ложа са имали мотото: светлина и знание за малкото, мрак за многото; а Бялата ложа – светлина за многото, тъмнина за малкото. В тая война черните се поробват и те много добри слуги ще станат, у тях има страх само от закона, чувство за правда няма.

Христос каза: Аз съм Пътя, Истината и Живота. Аз съм знанието, свободата за проявление на знанието и Любовта, която дава живота. Църквата още проповядва разпнатия Христос, а Той е възкръснал за хората. Той се пося в земята и за тях възкръсна.

Като семе Той се пося – то беше разпятието, и като мощно дърво с плодове поникна – то беше възкресението.

Най-голямото чудо е слънцето, което всеки ден обикаля земята и поддържа живота. То е 1 500 000 по-голямо от земята. Англия е тежка, търговка е тя, ще мине през големи страдания. Америка има по-светло бъдеще.

Страхът е най-висшия стадий на съзнанието на животните – те бягат от злото, не стоят да се справят с него.”

215. Човекът е предметно учение за ангелите

На 25 октомври бяха изминали 21 години от кончината на баща ми. Казах това на Учителя в частен разговор и Той ми отговори: “Баща ти сега е младеж на 21 години, той учи от тебе, научил е живота, познал го е. Той ти помага духовно. Бащите са все отражения на Великия Баща. Боговете са ревниви за своите.

Когато решиш правилно една задача, да я приложиш и да поддържаш решението. Каквото е необходимо вземи, дай и отминавай. Не спирай дълго. Злото е твърдо, то се топи и изчезва от огъня на Любовта.”

На 10 ноември Учителят нарисова на черната дъска квадрат с ъгъла нагоре и тегли една хоризонтална черта по средата му.

“Горната част – триъгълник, е дур, / Мажор – музикален термин./ а долната мол. / Минор – музикален термин/

Това е пътя, по който човек се развива.

Дур е радост, светлина, а мол – скръб, страдание. Математиката е вътрешните отношения, а геометрията – външният език на природата. Мелодията е отношение

на човека към Бога, а хармонията – на Бога към човека. От божествено гледище човек е създаден за Бога, а от човешко гледище – Божествените, силните са създадени да служат на слабите. Човекът е предметно учение на ангелите.”

Учителят ми бе поръчал да напиша три стиха с ново съдържание на народната песен: “Не ли думам, мила мамо”, като даде думи за първия стих. Този ден поправяхме думите на песента и той каза: “Думите са по-сериозни и еднозначещи. Удължаването на времето – неритмично, е създавало неправилните тактове в българската музика. Например, тактът 7/16 е друсане, неравен път са тези тактове. Сега се изглажда пътя като се пеят равно тоновете в тази песен, без удължения.

Мелодията е създадена за хармонията, а не хармонията за мелодията.

Донка да не живее все с миналото, а да учи Новото. Сърцето ѝ да не е дипломат, да “посмива” момците. Не носете в себе си миналото.”

В.К.: Баща ти среща ли се с Учителят? Весела: А когато моя баща, като студент се връщал от Цариград през Варна с парахода, както вървял по пътя, срещнал го Учителя и го спрял и почнал да му говори. И това, което му казал е: “Вие трябва да ядете ябълки”. И майка ми разправяше, че срещнал Учителя, който му казал, че трябва да яде ябълки. Всяка есен татко купуваше един грамаден сандък, в слама ги нареждаше по редове и ги проверяваше през една-две седмици и винаги ядеше ябълки. А Учителят ми каза: “Трябваше да промени сърцето си. Затова го взеха, и че нямаше работа за него на земята.” Той е силен дух, който не му е било времето. В.К.: Да, не му е било времето. Весела: Дошъл е много рано на земята.

216а. Песента “Ангел вопияще”

На 21 ноември 1943г. научих, че Учителят е в планината на хижа “Алеко” и почувствувах силен импулс да тръгна натам. Витоша бе цяла обвита в бяла мъгла, когато стигнах подножието ѝ. Над бялата вила в село Симеоново седнах на един камък и се помолих: “Ако не трябва да отида горе, мъглата да остане, но ако трябва да се отвори пътя”. И наистина, като тръгнах, изведнъж се проясни и се очертаха контурите на планината – дори слънцето изгря. Радостно и неусетно се изкачвах. Скоро всичката мъгла слезе долу и се разтла над София. Гледката бе прекрасна. Долу – бяло, пухкаво море от мъгла, а планината ясна и величествена. На хижа “Алеко” ме срещна Учителят и каза: “Много добре направихте, че дойдохте.” Настаниха ме в просторната стая с девет легла, където беше Учителя. В стаята сме: Борис Николов, Боян Боев, Гавраил Величков, Милка Аламанчева, Савка Керемедчива, Маргарита Мечева, Мария Тодорова и Учителят.

Печката гори, а вечерта при светлината на газена лампа се разговаряхме до полунощ. Учителят говори малко. Разказвах се разни случки из живота на братството. По едно време Учителят, който слушаше углъбен, започна да пее песента “Ангел вопияще” – любимата ми песен, която майка ми пееше, когато бяхме малки деца. Той пееше с дълбоко чувство и не сваляше погледа си от мен – като че ли за мен я пееше. Трогнах се дълбоко и се помъчих да проумея защо ми пее тази вълшебна песен, когато баща му е създал. Атмосферата бе мистична – тишина и невидими присъствия изпълваха мястото, където вслушани в дълбокия глас на Учителя, преживяхме нещо неизказно красиво. Всички пяхме след Учителя няколко песни, целунахме Му ръка и си легнахме.

В.К.: Как живеехте с майка си? Весела: Веднаж Учителят ми каза: “Стига са те возили в количка.” В.К.: Ти вече трябва да слезеш от количката и да ходиш. Весела: И да тръгнеш на собствените си крака. В.К.: Това, кога е казано? Весела: Учителят ми каза, че аз много така на майка си, на родителите си съм разчитала и много съм слушала майка си, което е право. Аз много я слушах, защото я смятах за много умна и добра. Обаче, тя вършеше много работа и някак си ме лишаваше от правата да бъда самостоятелна. Месеше се в моите връзки, пречеше, обявяваше

се против някой и т.н. И ми влияеше много. И Учителят каза: "Време е да не те возят повече в количка, сама да тръгнеш на нозете." Да стана самостоятелна, за да укрепна. Защото, разчитайки толкова на майка си, аз бях слаба.

2166. Кога ще ми се оправят моите работи?

В.К.: Сега, тук има един израз: **"Твоите работи ще се оправят тогава, когато се оправят работите на света."** Весела: Сега, на Рила в 1939 година, не, в 1940 г., след 1940 отидох на Рила. След Учителя. Отидох на Рила веднъж с палатка, на езерата и отидох на изворчето, напих се с вода, напълних си шишето и си тръгнах. И по едно време някой вика след мен "Сестра, сестра", и аз се обръщам и виждам един с тъмни коси слаб, бляд, като светия, човек стои там и ме вика. Аз се върнах, да видя защо ме вика. Това било Влайчо, ясновидеца. И брат Влайчо почна да ми говори: Сестра, ти си свързана с целия свят, да го знаеш това. Твоите работи ще се оправят, когато работите на света се оправят. В.К.: Чудно. Весела: Нали, интересно. Странно. Ти се свързана с целия свят. В.К.: Значи, това го каза дядо Влайчо. Весела: Дядо Влайчо ми го каза. В.К.: Аз мислех, че това е от Учителя. (**Забележка:** За дядо Влайчо виж "Изгревът" т. II, с. 129-131)

217. Невидимият свят дефилираше пред нас

Сутринта отидохме на "Мечата поляна" да посрещнем изгрева в 7.20 часа. Изгревът бе чудно хубава картина – слънцето се яви над развълнувано море от мъгла и го позлати с първите си лъчи. От върха се спускаха тъмни облаци и "дефилираха пред нас", както се изрази Учителят. Невидимият свят дефилираше пред нас. Тъмните облаци сякаш ревнуваха слънцето и се талазеха пред него, но над нас бе отворена широка светла врата и цяла бе осветена. Учителят каза, че това е един художник, който рисува тези картини пред нас. Ароматните борови дървета прасяха в печката, докато закусвахме горещ чай, освежени от утринната разходка. Записала съм: "Колко благ и мил е Учителят, какво свято присъствие има край Него! Колко съм щастлива, че съм приютена в този слънчев дом!"

На обяд Учителят ни говори доста: "Природата трябва да оживее в ума на детето, тогава то ще пее за нея. Първо трябва да имате едно хубаво музикално вътрешно състояние, тогава ще се даде една изгодна външна форма.

Когато видиш един човек, не те интересува първо отделна част на лицето, а усмивката – разумното отвътре те интересува. Слънцето има такава усмивка като изгрява. Картината да засяга трите принципа: чело, нос и уста; небе, фон и преден план.

218. Ние сме най-музикалното общество

На музикалния не давай насила да яде, не го учи – гладния знае как да яде, само няколко принципа му дай.

Три неща трябва да стимулират човека: животът, знанието и свободата. Понятни са те за нас. Свободно си движете краката, ръцете и главата; най-малко съпротивление има при правата мисъл. Не учи човека криво да не мисли.

Паганини бил много ограничен, та за да се освободи създал жива, свежа музика.

Бетховен искал да се освободи от вътрешната грандомания на гордостта си, та се освобождавал чрез музиката.

Моцарт е венерин тип, създал е весела музика.

В латинската раса е изявен женския принцип в музиката. Англо-саксонската раса изразява мъжкия принцип в музиката. Славяните изразяват пак женския принцип, но в по-висока гама.

Нашето пеене за ангелите е като грамофонна плоча – няма творчество в нашето пеене. Ангелите имат различни инструменти. Музикалният век иде след войната. Славяните носят по-хубава кал, от която ще се направят по-хубави грънци. Най-добрата музика е била в светилищата, а сега излиза в света. Ние сме най-музикалното общество, най-много песни имаме. Едни песни помагат на ума, други – на сърцето, трети на волята – на мускулите.

В песента “Весел ти бъди” ти си в скръбния свят, от който трябва да излезеш, затова мелодията е такава, но после мелодията показва, че си излязъл от това състояние.”

219. Братята на любовта ще дойдат между славяните

На следната вечер Учителят пак беседва с нас до полунощ. Той каза: “Не яж хляба на смъртните, който донася смърт. Услужи на този, който те обича – той не насила иска услуга. Ние горе вземаме решение да поправим грешките си. Като вземеш дисонанса, погрешка е.

Райската птица е предметно учение. Ние всички няма да умрем, но ще се изменим – червеят ще стане пеперуда. Няма да умираме. Светът още ще умира, ще има гробища.

Братята на Любовта ще дойдат между славяните. Ще слязат 8000 души, праотци на човечеството, те ще са светеци хора. Ще управляват земята. При тях ние сме като животни.

Една пеперуда кацнала на ръката ми и трепка с крилцата си. Казва ми: “Ти можеш ли така да трепкаш като мен?” Учителят се засмя, като каза това.

Шесторасовият човек е ту като дете, ту говори като стар, ту като възрастен. Съчетава трите човешки форми: дете, възрастен, стар.

Много изпитания минава на земята добрия, духовния човек. Много го изпитват. Една песен е врата за музикалния свят, откъдето винаги иде нещо – вдъхновение.”

На 23 ноември се събудих в 4 часа сутринта. Лампата слабо светеше, всички още спяха. Седнах в леглото си и почувствах, че някаква Божествена музика ме изпълня, започнах да се моля. На другия край на стаята Учителят също бе седнал замислен в леглото си, като че ли в молитва.

220. Любовта ще уреди света

Вечерта Учителят започна да ми говори пред всичките и да ми разказва някои преживявания и изпити на учениците си. Тези изпити са символи на това, през което всички ще минат. Как те са спали на връх Мусала на открито при дъжд и сняг и т.н. Аз Му казах, че ние, по-младото поколение не минаваме такива тежки изпитания, а се занимаваме повече с музика и Паневритмия.

“Обичайте Неизменният, Вечният, вечно Обновяващият ни. Бъдете готови да направите всичко за Него. Пазете свято Любовта в душите си, тя е най-голямото ви богатство. Не говорете за него, не го изнасяйте навън.

Любовта остава всичко да се прояви, сега иде тя последна да си каже думата и да уреди света.

В настоящето са подтиците на Любовта – реалността, живеете в нея.”

Тези три дни Учителят непрестанно излъчваше вълни на Любовта и ни бе споил в една чудна хармония. Цялото преживяване бих нарекла “Симфония на Любовта”.

221. Житеното зърно – то е Господ, големите неща – то сме ние

В 5 часа сутринта станахме. Валеше дъжд. Учителят каза: “Дъждът показва, че посятото тук ще поникне.

Божествено е, когато се удовлетвориш с най-малкото, а с най-голямото – то е човешко.

Житеното зърно – то е Господ; големите неща – то сме ние. Музиката на пианиста е проявлението му, а не е пианиста. Един малък лъч от слънцето ти разкрива света – той е най-голямото благословение. Малките работи са далечни, а големите близки. Една хубава мисъл, едно хубаво чувство са трошички – храна от невидимия свят.

Бръмбар като бръмне и кацне на теб, тръгват ти работите. Един музикант на сцената има успех поради някой от публиката, той може да е на трето място, но от него зависи успеха му. Той сам може да не съзнава това.

Пазете се от недоволството си. Недоволен си, че чувствуваш недостиг на нещо.

Животните обработват разните добродетели. Растенията учат търпението.

Ще сложиш първо Бога, после хората, а себе си на последно място. Човек все трябва да попълва, ще научи нещо.

Един ангел може да е в човешка форма и сега се пробужда.

Сегашната музика може да внесе това, което първоначално е дадено на музиката, но изтрито.

Едно житено зърно, като го покриеш с кърпа, става топъл хляб – дай го на другите! Ако този хляб задържиш за себе си, то житеното зърно загубва силата да прави топлия хляб. Магията е в служене на другите.

Човек е сянката – проекция на един реален свят – него той трябва да се научи да вижда.

На един слуга господаря не бил доволен от него. Слугата се маскирал и го вързал за едно дърво. След туй минал без маска и го освободил. Тогава господарят му го оценил. Страданието иде да оценяваме доброто, което Бог прави."

В.К: Каква е връзката ви с Учителя? Весела: Да, веднъж с разговор с Учителя, аз го попитах: Учителю, кое ме кара да ви чувствам така близък, като роднина просто? Той само се усмихна и нищо не каза. И аз не можах да разбера каква е връзката ми с него от миналото.

Само Той ми беше казал: Ти си работила за Бога много преди Христа. Много години, била си в капищата в Индия, и си работила изобщо в тази област. Веднъж го попитах: Учителю, аз коя съм? Той каза: "Една душа, излязла от Бога и слязла на земята да се учи." В нашите прераждания ние вземаме различни образи и вършим различна работа. Така че, ако той ти каже ти си бил еди-кой си, то не е вярно, ти не си бил само този. Той трябва да ти изреди цял каталог личности, което не е правилно. Ти преди всичко си една душа, човек е душа, не е тяло. А нашите плътски прераждания са най-различни в различни страни, да придобием опит и да разберем великото в живота.

222. Божествения свят никаква форма няма, той е една вечна светлина

На 23 ноември в 11 часа тръгнахме за София. Валеше дъжд, но Учителят го спря. Щом слязохме, планината се обви в тъмни облаци и отново заваля. Всичко беше високо, неземно красиво и дълбоко преживяване – безподобно в живота ми, което никога не ще забравя.

А това небесно преживяване стана само месец и половина преди голямата бомбардировка на София на 10 януари 1944 година, която пропъди всички ни от града. Учителят тайно се е прощавал с нас тогава, защото след завръщането ни в София вече нямахме условия за подобна среща в планината. Той роди душите ни в Любовта и ни начерта Пътя на Новия живот – живот на Вечната Пролет, който щяхме да живеем през идващите столетия. Затова ни каза, че дъжда показва, че посятото ще поникне.

На 12 декември в първата неделна беседа, Учителят каза: "Най-великата наука в света е да се научи човек да живее по Любовта. То е най-лесното и най-мъчното. Любовта не е проникнала в сегашния живот, защото живота е пълен със страдания и смущения. За да ни помогне Господ, трябва да спазваме закона на Любовта. Бог носи бремето на цялата вселена. Плодовете са делата на растенията, техният сърдечен живот. Сладкият плод показва, че растението обича Бога и Бог го обича и съдържанието му е Любовта, която съществува между него и Бога.

Истинската слава е славата на цялото. Блаженството да стане общо достояние на всичките хора. Да пееш, значи да даваш. Петелът единствен дава и никога не пее за лошо. Оня свят е музика. Божественият свят никаква форма няма, то е една вечна светлина – няма никакви противоречия."

223. Щом се допусне доброто, ще се допусне и злото

Още от края на ноември Учителят тръгна всеки ден на Витоша пеша с двама трима-братя, и отсядаше в боровата гора над Симеоново. Той ходи четиридесет дни на планината и каза по повод на излетите си: "Отивам да срещам Бога горе. Той е там. Казвам на тези, които идват, да ви не плашат".

На 28 декември тръгнах с Учителя за Витоша. Бяхме шест души – бр. Боев, Методи, Ангел, Тодора и Учителя. (Забележка: За Боян Боев виж "Изгревът" т. III, с. 29-35; за Методи Константинов виж т. IV, с. 342-549; т. XIX, с. 935-962; за Ангел Вълков виж т. I, с. 614-623; т. VII, с. 523-558; за Тодора Юрданова виж т. VII, с. 558-569) По пътя заваля силен сняг, а горе той бе вече около 20 см дебел. Бях взела борина за запалване на огъня и мед и масло за обяд. Сварихме чай и обядвахме в много весело настроение. Учителят каза: "Страданието е посяване. Новата година (1944 г.) започва в събота – седмия ден за почивка. Трябва да спрат борбите".

На следният ден на беседа Учителят каза: "Има у всички ви нещо, което не ви достига – липсва ви една нова идея за живота. Законът на обновяването трябва да дойде, вие се спъвате в закона на доброто и злото. Щом се допусне доброто, ще се допусне и злото. Вие искате един свят с добро без зло. Доброто е закон на Едного, на Единното в света, а злото е законът на мнозинството. Трябва да знаем законите на нашата мисъл, сърце и дух – те се различават. Трябва да мислите, без мисъл не можеш да се повдигнеш. Само със слушане нищо не става – трябва да прилагате. Ние живеем в най-усилни времена, когато всички си оправят сметките – ликвидират. Сега страдаме за минали погрешки. Всинца ние страдаме от големи обещания.

Рядка работа е да срещнеш един човек на Божията Любов, Мъдрост и Истина. Той е едно благо. То е рядко събитие и ние трябва да благодарим на Бога, че сме срещнали един такъв човек. Придобивката е само като си срещнал човека на Любовта и Мъдростта. Те са като извори. Ангели са те, които служат на Бога. Те са ангели, които служат на Любовта, Мъдростта и Истината. Христос беше един такъв ангел. Никога не се спирай да критикуваш някой! Цапаш ума си и губиш енергия.

Тялото е човешкото, сърцето е ангелското, а Божествения свят е връзката на всичко – умът.

224а. Първата мисъл, първото чувство, първата любов определя целия ход на живота

Мнозина са ме гощавали, но само един, както ме е гощавал, ще помня. В света едно добро, ако направите както трябва, стига ви. Първата хапка определя цялото ядене. Първата мисъл, първото чувство, първата Любов определя целия ход на живота. В света иде сега един момент, в който ще се определи нашето бъдеще, не трябва да спите. Ако ума, сърцето, душата не са готови – няма да се

ползвате. При Бога да живеем. Искайте едно добро, което всеки може да ви даде – и слънцето и въздуха, и дървета, и камъни, и земята и житото! Големи работи сте искали и вършели. Ева като Бога искаше да стане. Не искайте от хората това, което вие не можете да дадете.

Радвайте се на онова, като имате. Светът за музика не е готов, но умът, сърцето и душата ни е готова за музика – да се внесе музиката като вътрешно възпитателно средство.

14 е закон на жертвата, **15** е разколебаване на злото, **16** – кулата се събаря, **18** – несретно число, **19** – работи вече. Числата **3, 6, 9** работят за българина. **19** – заключение на една Божествена епоха. **9** – най-умната дъщеря и най-умният син. **1** – Бог – да вършите Волята Му. **8** – Божественият Дух – и горе и долу движение. **19** – най-правилните отношения между сина и бащата – синовни и бащински. Великото малко и великото голямо образуват най-голямото щастие и радост на небето и на земята.

Разумът се занимава с това, което е минало, с последствията на нещата. Любовта е това, което е причинно. Тя действа в настоящето и създава нещата. Живот има в нея. В момента, когато почвам да обичам, аз оживявам. Новото учение е да се запознаем с Любовта, тя ще ни даде светлина и ще ни даде Мъдростта, която ще ни даде свободата и запознае с Истината. Окото да е будно и чисто, да не се захласва и влюбва.

Мисъл без съмнение, чувство без корист, действие без петно е душата, великото, Бог. Тогава човек престава да е отделен, той е в общото – Едно с Отца. Правилното проявяване на ума, сърцето и волята дават израз на душата, а ръководството на душата е Духа, а Духът е проявения Христос, Самият Христос. Човек е фокус на най-великите работи – в него всичко се пресича. Животът трябва да върви с бързината на Любовта. Любовта е плод на Духа, а плода на плътта – обяснява последствията.

Тактът на космоса регулира сърцето 72 удара, 72 ученика.

Девата държи връзка между Духа и душата."

2246. Двата духовни синове

Весела: Няколко дни преди да си замине Учителят аз бях на площадката долу, рано сутринта. Той слезе и говорихме с него. Той ми каза: "Ако ти се ожениш, ще имаш две момчета. Ти не трябва да оставяш корен на земята, защото след това трябва да слизаш да го повдигаш този човек." В.К.: Това е много интересно. Весела: Да. В.К.: Трябва в други прераждания да идваш и да го повдигаш. Весела: Една душа, на която даваш плът, вече носиш отговорност за нейното повдигане. В.К.: Това е много интересен закон, закон, който не се познава. Весела: Не се познава този закон. Хората мислят, че раждат и приключват вече. А аз съм раждала много в миналото. Но сега, казва, ще си възпитаваши синовете, не да раждаш.

Втори етап, трябва да ги възпитаваши. И аз хората, които срещам, чувствам ги близки, те са ми сродни, защото има някаква дълбока връзка от миналото и аз се чувствам obligирана. И не един, а може би пет-шест души аз съм работила за тяхното издигане. Цял живот с това съм се занимавала. Взимаш го и го правиш нещо да стане. Ето, например, последния, Иван, той беше без работа в много тежко положение, аз го поех и той днеска е професор и доктор по философия. (Забележка. Иван Бицадзе.) В.К.: Вие ми разказахте този случай. Отначало го питате: какво правите – нищо. Весела: Ама той не работеше, той е син на емигранти. В.К.: Те са грузинци, така ли? Весела: Грузинци са, семейството. И след Девети баща му изчезна и сестра му също така. И той беше в много тежко положение, като пише автобиография, баща – изчезнал, не му дават работа. И той беше много беден, поддържаше се с тая майка. И аз се заех с това семейство да им помогна. В.К.: И как се срещнахте? Съвсем случайно? Весела: Ами аз ги срещнах чрез

мой колега Димитър Спасов, преподавател по английски после в Университета. И той беше много близък приятел, и този Иван грузинеца стоеше много при него. Те от казармата се срещнали. Когато аз се запознах със Спасов, той ме запознава в къщи с Иван и Иван се хвана за мен като за майка, просто от мен очакваше. Щото майка му абсолютно неспособна за нищо. Тя дори не можеше да му готви. И аз поех това семейство до трийсет и няколко години се занимавах с тях. Майката се помина в 1985 година.

224в. Как се въздигат двата синове от нищото

В.К.: Аз си спомням, че сте ми разказвали, че сте го питали: какво правите, ами нищо. Ами той без работа. Весела: Ами той без работа, ама те дори магарищарник не го назначиха в Боянския детски дом, да кара хляба и млякото. Не го назначиха. Щом разбраха, че е син на емигрант и не му дадоха магарищарска работа. И тоз човек го поех изцяло. Отиде в Академията, намери преводаческа работа и аз му помагах. В.К.: На руски? Весела: Не, от английски. В.К.: Какво учеше? Весела: Социология. В.К.: Социология. Весела: Той 12 години превежда социология, назначиха го после щатен. И днеска той вече се пенсионира на 65 години, професор и доктор стана. В.К.: Професор по какво? Весела: По философия. В.К.: Какъв доктор? Весела: По философия. В.К.: По философия. Весела: В София там. В.К.: Защити докторат? Весела: Защити в Грузия. Докторат "Закономерности на художественото познание", което изуми всички със своята ерудираност, висока идейност и т.н. В.К.: Значи, вие фактически изпълнихте, реализирахте един закон на Учителя, че човек трябва да възпита ония, които раждат? Весела: Човек трябва да им помага да се издигат. И физически да бъдат добре и морално. Когато, Учителят казва, вие обичате един човек, то значи, че вие му създавате условия да се развива и да се издига. Две условия, които са извънредно важни, да обичаш, не само иди ми-доди ми, ха-ха-хи-хи, да обичаш, значи да работиш за хората и то с цялата си душа. Всичко да вложиш. Все едно, че тези две момчета бяха мои синове. Ето, аз не родих два сина, но Спасов и Иван ги имах като синове. Спасов беше без майка, аз се грижех за него също. И по тоз начин аз изпълних задължението си към моите синове, към тези двамата. Не да ги родя, а да ги възпитам и да ги насоча в живота. Те много се издигнаха и двамата. В.К.: Сега, Спасов. Той как се казваше? Весела: Димитър Спасов. Аз го вкарах в Университета. Той искаше да става писател. Казах не, вие сте само за университетски преподавател. Много способен. Знае перфектно английски, и той 14 книги написа в Университета за студентите, научни. Изключително работлив. В.К.: Той беше там? Весела: Той беше преподавател в Университета по английски. Да. И той ми беше син, не само Иван. Така че двама сина имам. В.К.: Той как се казваше Иван кой? Весела: Иван Бицадзе. В.К.: Бицадзе? Весела: Бицадзе. Грузинец. В.К.: Те кога идват в България? Весела: Ами те в 1926 г. са дошли родителите. Той се е родил в 1924 г. в Белград. Те идват тука. В.К.: Да. Така.

224г. Ние не сме материя, а души безсмъртни

Весела: В разговор на полянката с Учителя той ми каза много интересни неща. Първо каза: "Всички ценности ще се обезценят. Това, което хората смятат за ценности, ще загубят своята цена." И каза: "Сега ще вадим корените. Дърветата с корени. Които корени не можем да извадим, брадвата ще играе." Един вид той е дошъл да извади съзнанието ни от идеята, че само материята е реална и съществува. Да ни каже, че ние не сме материя, че ние сме души безсмъртни, вечни както самия Бог. А това нещо става чрез огромна просвета. И той в течение на петдесет години със своите лекции, със своите проповеди, с дела, най-главно

с дела, ни научи на този закон, че ние не сме материя, а сме души и да живеем в името на Любовта, която е нашата душа. Тя е лъч от Божественото слънце. В.К.: Това е 1942 г.? Весела: 1942 г.

Весела: След един събор на Изгрева, на който аз не присъствах, не бях добре, Учителят ме извика при катедрата и ми каза: "Не се безпокойте от това, което говорят хората тук, не им обръщайте никакво внимание. Когато хората видят някъде хармония, те искат да я развалят. Дразнят се от тази хармония. Няма защо да се безпокоите от тях, вие сте толкова по-добра от тях." В.К.: Това е разговор с Учителя? Весела: Само тези думи ми каза при катедрата в салона. В.К.: В един етап когато са настроени срещу вас. Весела: В един етап, когато аз бях зле. В.К.: Те са настроени срещу вас. Весела: Да, бяха настроени.

224д. Начо Петров

Весела: Аз бях близка с брат Начо Петров и съпругата му. Един ден като го видях, той ми каза: "Аз бях на Витоша, на Бивака и аз почувствах, че ме простреляха. Просто ме простреляха. Толкова, силно, ме атакуваха." Щото той много забележки им правеше. Много ги коригираше, един вид им проповядваше, а те не можеха да търпят да им се правят забележки. И са изпратили отрицателни мисли, много силни. Не мина много време Начо Петров почина. В.К.: Какво си спомняте още за него, за Начо Петров. Весела: Начо Петров беше много предан брат, много активен, той бил като управител нещо в някакъв окръг, в Ботевград. Той беше от Ботевград и работел много. Той винаги беше готов да работи за делото, винаги беше със съпругата си на беседи. Вече беше стигнал над 80 години. Редовно ходеше на беседи, но той много критикуваше братята и сестрите. Не можеше да търпи техните отрицателни прояви. Нещо, което Учителят правеше. Той търпеше и коригираше, но Начо нямаше търпение и апострофираше, а това нещо не е метод на Любовта. Да критикуваш, да влизаш в разпри не е метод на Любовта. А Учителят ни учеше на методи на Любовта. (Забележка: За Начо Петров виж "Изгревът" т. I, с. 587-588; т. III, с. 98-100; т. VII, с. 175-176; т. VIII, с. 196, 197, 221; т. IX, с. 187, 188, 207. Снимки т. XXII, № 69; т. XXIII, № 15)

Част II

“Изворът на Доброто”

с. Мърчаево,

1944 г.

225. Бомбардировките над София

(Забележка. За бомбардировките виж "Изгревът" т. I, с. 48-62; т. XIII, с. 874-882)

От пожарища и пепелта изхвъркна като феникс, вечно живата идея, която отново придоби въплотение в малкото планинско селце Мърчаево.

"Божественото се проявява в сила при най-лошите условия" и блясъкът на красотата му се откроява най-ярко върху тъмния фон на човешкото безумие и разрушителна стихия.

Млада девойка предупреждаваше родителите си, седмица по-рано от случката, че иде Учителят в дома им. Но бащата не можеше да си представи, че скромното му жилище ще бъде избрано за убежище на Божествения пратеник, Когото той дълбоко уважаваше и следваше в живота си.

"Тате, иде Учителят", повтаряше девойката, "пригответе Му стаята", но никой не се вслушваше в думите ѝ. (Забележка. Това е Косена, дъщеря на Темелко Стефанов. За нея виж "Изгревът" т. VII, с. 432-433, снимка в т. XXII, № 96, а за Темелко виж "Изгревът" т. VII, с. 406-491. Снимки за семейството на Темелко в т. XXII, № 95, 97, 98, 99)

Както някога Христос бе влязъл в Йерусалим, възседнал ослица, и се бе приютил с учениците си в скромната горница на предан брат, където сподели последния залък със своите си и им предсказа страшната съдба, която Го очакваше, като им изля великото си благословение, изразено в 17 гл. от Йоана, така и в този горестен ден на страдания и бедствия, Учителят бе приютен в скромен селски дом в Мърчаево, където остави печата на делото си на гранитен камък, но този път началото и края станаха едно /Печатът на завършеното дело на Учителя стана Новия План на бъдещата култура. – авт. бел./

В.К.: Започваме за Мърчаево. Сега, искам да ми разкажете нещо за бомбардировките, които започнаха. Оттам да започнем. Весела: Да. В.К.: Сега, последната бомбардировка най-голямата, е била на 10 януари 1944 г. Весела: Тя е първата голяма. В.К.: Да. А как се отразиха тези бомбардировки на града, на Изгрева? Весела: Аз бях преподавателка по английски в колежа в Симеоново, който след като си заминаха американците в 1942 г. го преобърнаха в гимназия за чужди езици. И ме назначиха преподавателка по английски език. Аз бях там от 1942 г. до 10 януари 1944 г., когато стана много голямата бомбардировка над София. Земята се тресеше. Огромни светлини висяха в пространството над града. Ние наблюдавахме от Симеоново ужаса, който преживяваше града. И веднага разформирахме колежа и разпратихме учениците, останахме няколко учителки там. Моите - майка ми със сестра ми, със семейството ѝ, бяха евакуирани в Панагюрище, тъй че аз нямаше къде да отида и взех една каруца от селото и си взех една стая под наем в Симеоново. Вечерта на 10 януари имаше пак страшна бомбардировка, и бомбардировките продължиха и през следните дни, докато бяхме там. Един ден, точно по обяд изсвири сирената, въвн имаше сняг. Моите колежки изтичаха. Ние бяхме в малката болничка. Изтичаха в голямото здание да се скрият. Пък ние обядвахме фасул. Аз казах: аз оставам тук. Ако трябва да умра, нека от бомбите да умра. А до колежа имаше огромен погреб – оръжия на германците. До колежа бяха, под земята. Огромен погреб. И те са целили да ударят погребата на германците. И аз останах в къщичката самичка. И изведнъж огромно ято самолети откъм Витоша с огромен шум пристигнаха. Аз изскочих от къщичката да видя какво става. И те толкова ниско летяха, че виждах авиаторите. И си мислех, те сега с картечница ще ме застрелят тука. И започнах да тичам към голямото здание под самолетите. И тичах, но те нищо не ми направиха. Гледат сама жена, какво ще стрелят. Те имаха друга цел. И след като мина голямата бомбардировка, бомби гърмяха около колежа, падаха много бомби, на много места. В.К.: Склада не го взривиха? Весела: Склада не удариха. Не, ако беше ударен, целият колеж щеше

да стане на прах. От експлозията. Имахме щастие да оживеем. И след като излязохме от зданието аз се бях скрила в кухнята под една голяма печка. И като излязохме, прегледахме имаше около 20 големи трапа, направени от бомбите. Имаше една горичка, близо зад болничката паднала бомба, около 10 м повече трап широк и видяхме на много места, където са падали бомби. Но нито една не падна върху погребите. И това беше в продължение на много дни бомбардировки. Аз отидох в Симеоново, наех стая и потърсих там Учителя в едно дамче (Забележка: дам,дамче-обор,яхър, помещение за животните), където ходеше, но го нямаше.

226. Сега ще видите Божия промисъл

Студен зимен ден – 14 януари 1944 година. Четири дни след страшната бомбардировка на София. Учителят с група ученици пристига в дома на брат Темелко Стефанов, който изумен Го посреща. Той мигом дълбоко съжалява, че не се е вслушал в предупрежденията на малката си дъщеря Косена и не е приготвил стаята на Великият Гост. Учителят го бе предупредил чрез това чисто дете, но каменоделецът е станал твърд от дългогодишната си близост с гранита и трудно се вслушва в невинното чуруликане на младото усмихнато момиче.

“Та аз ли съм най-достойният за тази велика чест?”, си мисли той до момента на неочакваното посещение. Не сме ли и ние Темелковци, които не вярваме, че Великият Бог ни е изпратил за Свои съсъди и ще ги посети, когато най-малко Го очакват? Ще намери ли обаче Светлият Жених светилниците ни запалени и напълнени с масло? Ще намери ли дома ни подреден за Него?

Домът оживява. Всички са на крак – приготвят стаята на Учителя. Вечерта газената лампа виси на стената на широката стая, изпълнена с братя и сестри, насядали на дълга трапеза за вечеря, с очи, отправени към Учителя. Всички се чувстват като удавници стъпили на спасителен бряг, и топла благодарност се разлива в сърцата към Спасителя. Под бледата лампена светлина Учителят говори: “Не са страшни външните бомбардировки, но вътрешните. Те нанасят опасни поражения. Трябва да намерите безопасното място в живота. Сега ще видите Божия Промисъл. Бомбите ще падат край хора, които ще останат невредими, защото невидими пазители ги ограждат. Нищо не става без Божията Воля. Безопасното място е Божията Любов. Когато ястреб подгони веднъж една птица, тя се скри в пазвата ми. В най-усилните времена ясно може да се види Божията ръка в живота на хората. Нито косъм няма да падне от главата ви без Божията намеса. Сега ще разберете силата на молитвата и на вярата.”

Смирено навели глава синеокият висок и силен мъж и съпругата му Софиянка, изпълнени с благоволение слушат словото на Великия. Техният голям син е на фронта. Сърцата им горят при мисълта за опасността, която го грози всеки миг. Те търсят утеха. На голямото легло лежи няколко месечно момиченце – първото им внуче – Божидарка. (Забележка. Виж “Изгревът” т. VII, с. 433-435; т. XXII снимки № 94-100) Къде ли е в този миг баща му? Значи Бог ще го запази, щом Учителят е в техния дом. И скрита надежда озарява очите им, изпълнени с благоговение в този миг. Те не вярват още, че Учителят е с тях, пред тях под скромния им покрив! Малката стая, в която са спали, отстъпват на Учителя, а седемте братя и сестри с Него остават да живеят в голямата стая заедно с тях. Печката бумти. Лампата премигва, а по стените трептят отраженията на гостите. Пълен, препълнен дом с души, поели пътя към Великия, пълни, препълнени сърца с любов към Невидимия Баща, станал роден и близък чрез присъствието на благия Си Син на земята. Голямата светлина дойде в най-неуютното мрачно селце, над което, като бдяща стража, се извисяват стръмните планински склонове – тогава голи и безводни, а днес облечени във величествената дреха на борови гори.

227. Такава е съдбата на всеки град и всеки народ, който не приеме Божествения пратеник

Селцето спи под дебелата снежна покривка, приютило десетки бежанци от разрушеният град, изминали дългия заледен 24 км път от града пеша: кои повлекли пружини от легла, като шейни, върху които седят свити на кълбо измръзнали деца, кои с огромен товар на плещи, задъхани, отчаяни, изплашени, бягат от прокобеният град, като бегълците след изригването на Везувий. Преживеният ужас на 10 януари прогони останалите там жители във всички посоки и старият град напълно запустя, обронил беловласа глава над мрачните си развалини в печална размисъл.

Ти, граде, който носиш името Мъдрост, къде се дяна твоята Мъдрост, та те сполетя това нещастие? Дали вината ти не е в това, че десетилетия наред в тебе отседнал Божият Пратеник възвестяваше Вечната Мъдрост, чийто глас остана глас в пустиня? Дали запустението ти не дойде като резултат на това, че Той при своите си дойде и своите Го не приеха, не познаха, а Той остана сам, отхвърлен от власт и църква, отлъчен като последен отстъпник от вярата, от святата православна църква, разкарван като последен престъпник по обществена безопасност за разпит, интернирван, поругаван от пресата като антихрист и самозванец, който минава за Христос, чието име стана прозвище сред "културното" българско общество. . . Ти, нещастни граде, на самозабравените, падна под огъня на справедливото възмездие за глупостта и жестокостта си и ето, бягането ти стана зима, както Христос бе предсказал. Такава е съдбата на всеки град и всеки народ, който не приеме Божествения Пратеник. Христос каза на учениците си: "А където не ви приемат, когато напущате този град, изтърсете праха от обувките си за свидетелство срещу него!" Не се ли сбъднаха сега тези думи на Великият Пророк? Плачеше градът и бягаше в мрака на нощта под ледения небесен саван, който смръщено го гледаше под надвисналите си черни завеси. Ударите върху него се сипеха на вълни, като че ли силите на разрушението се бяха зарекли да не оставят в него камък върху камък. Тресеше се земята и като картонени кутии рухваха напети високи сгради – гордостта на града – в миг превърнати в куп пепелища. Висяха тук-таме поостанали рухнали стени, дюшеци и завивки, дрехи и покъщина, разголени пред смаяния поглед на някой бягащ.

Ти, народе, който преживя нечуваните страдания на петстотингодишното си робство, не смекчи сърцето си чрез милостта и обичта към брата си чрез състраданието и копнежа да подадеш ръка на всеки страдащ, да се вслушаш смирено в гласа на всяка истина и мъдрост, ти, народе, за когото толкоз светли апостоли пожертваха живота си, не разбра коя ръка те избави и ти се притече на помощ в страданието ти и не се научи от тях да вършиш същото, а в самозабрава потъпка всичко свято и презря ръката на Спасителя си, отхвърли я, и ето, ново страдание те сполетя, за да се опомниш, но ако това ти не сториш и този път тежка участ те очаква! "Горко ти, Хоразине" – плачеше Христос над забравилния се град и оплакваше съдбините му. И ето, днес пророкът е пак сред тебе, граде избран, но ти го прогонваш. Горко ти, София!

228. Последната пасха в дома Темелков

Сгушеният бял дом в подножието на стръмен планински рид е приютил Небесния Пратеник, преживяващ тежката съдба на непокорен твърд народ. Но Той вижда във всичко светлата страна, великото невидимо благо и е дошъл сред коравия, упорит български народ, защото му трябват най-твърдите камъни, върху които да построи Новия Храм на Новото Човечество. Той е в дома на Темелко – твърд темел, здрава канара, която е поставил в основите на храма си. "Този, същият Темелко, казва Учителят, е онзи брат в Йерусалим, който приюти Христа и учениците Му, последните дни на Спасителя на земята." В дома му Христос яде последната

пасха и произнесе последната молитва за единението на човечеството и за сливането му със Своя Създател – Баща, през бъдещата епоха, когато ще се реализира Царството Божие на земята. (Забележка. Виж “Изгревът” т. II, с. 312-313) При същия този предан брат сега отседна Учителя през последните дни на пребиваването си на земята, където изля последното си благословение и си замина завинаги от земните ни очи. Девет месеца Учителят остана в малкото селце, които месеци бяха бременния период на новото мистично раждане, което се извърши там. За девет месеца Той завърши делото си на физическото поле и си замина, за да започне великата работа в духовния свят.

229. Как пристигнах в село Мърчаево

Като учителка в колежа “Симеоново”, близо до едноименното село, на седем километра от София, знаех, че Учителят всеки ден отива в селото и отсяда в една малка барачка, където Го посетих веднъж. Това стана преди голямата бомбардировка на 10 януари. Разпуснахме веднага учениците и останахме само малка група учители. Майка ми отдавна се беше евакуирала със семейството на сестра ми в родния град на татко – Панагюрище. У нас нямаше никой, защото помалкият ми брат Георги беше във Виена, където следваше радио-инженерство. Останах сама, напълних един чувал с продукти, които домакинята на колежа разпродаваше и с каручка отидох в село Симеоново, за да се установя в една наета стая. Първата ми работа бе да изтичам до барачката, да проверя там ли е Учителя. Но за мой ужас ми казаха, че е заминал преди три дни неизвестно къде. Седнах на пейката в барачката и горко заплаках. Какво щях да правя сама, без нито един близък човек в това село? Както седях и плачех, някой влезе и ми заговори. Млад черноок брат ме запита защо плача. Каза ми, че Учителят е в Мърчаево, което име за първи път чух, и че той ще ходи при Него на следния ден, ако искам да отида и аз с него при Учителя. Зарадвах се извънредно много. На другия ден напълних раницата си с малко дрехи и храна и потеглихме.

Пристигане в с. Мърчаево

Весела: И аз само с една раница заминах. В.К.: Сега, кой беше този брат и как стана заминаването ви във Мърчаево. Весела: Ами този брат е Йордан. В.К.: Йордан кой? Весела: Не знам. Аз само Йордан знам. (Забележка: Йордан Андреев, Аню адютантът на Лулчев. Виж “Изгревът” т. XX, с. 233-235, снимки № 9, 46б, 50, 51, 63б, 64а-б; т. XXI, с. 477-478. Той беше от групата на “Упанишадите”) Той беше близък на Лулчев. Аз една сутрин отидох, веднага след като си пренесох багажа в Симеоново, отидох в това дамче, и заплаках, защото никой нямаше и аз не знаех къде да отида и бях съвсем сама. И пристига този брат и пита: Сестра, защо плачете? И аз казвам: не знам къде е Учителя, нищо не знам и няма при кого да отида, съвсем самичка съм. Той каза: аз съм дошъл да ви заведа в Мърчаево, и ми обясни за това село. От сутринта с една раница пристигнах там, той ме пое и ме заведе в Мърчаево. В.К.: Пеша ходихте? Весела: Пеша. В.К.: Колко часа, за 4–5 часа? Весела: Повече, защото Мърчаево е на 25 км от София. В.К.: Така. Вие отидохте в Мърчаево и там заварихте Учителя. Весела: Там заварихме, да. Една група ученици бяха с Учителя.

В.К.: На с. 2 споменавате, че седем братя и сестри бяха с Учителя. Това беше основната група, нали? Кой бяха? Брат Боев? Весела: Аз помня Катя Зяпкова, брат Боев. В.К.: Тук виждаме на снимка Йорданка Жекова. Весела: Йорданка Жекова беше готвачката и д-р Жеков, съпругът ѝ. В.К.: Сестри Савови? Весела: Теофана и сестра ѝ бяха. В.К.: Стенографките бяха ли там? Савка и Паша по това време? Весела: Паша я нямаше там. В.К.: Савка? Не си спомняте? Весела: Мисля, че и Савка не беше. В.К.: Защото не съм я виждал на снимки. Весела: Не, Савка не беше в Мърчаево. (Забележка. Савка е била в Мърчаево. Има я на снимките.)

Голям стръмен селски двор. Като се спускам по тясната пътечка от шосето към къщата, рунтаво овчарско куче силно залайва и се дърпа да се изтръгне от синджира. Минаваме край него и на терасата пред вратата виждам Учителя, Който е излязъл да ни посрещне. Целувам Му ръка с преливащо от радост сърце и си отдъхвам. Той ни въвежда в голямата стая. Там е руснакът, каменоделецът Владо и кметът на селото – брат Петър. Учителят усмихнато се обръща към тях с думите: "Може ли да намерите едно място, където да приютите тази сестра?" Брат Петър, нисък, възпълен човек с малки живи, весели очи, засмян като момче, казва: "Учителю, у дома ще я взема, има място в кухнята". Отвежда ме в малка кухничка, в която слагаме четири стола за легло и се нагласявам там. В същата стая на пода спи младо момче – овчарче, тяхно хранениче. Чувствам се безкрайно щастлива, че съм в близост с Учителя и не мисля за неудобството.

В.К.: Сега, вие отивате и се представяте пред Учителя? Весела: Да. И той помоли кмета, кмета беше там с Владо и той каза, намерете й една стая за сестрата. И кмета каза: при мен ще я взема. И ме закара в кухничката, на столове ме наредиха да спя. В неговата къща. В.К.: В неговата къща, на кмета. Той как се казваше – Петър? Весела: Петър. В.К.: Петър кой? Весела: Не помня името. (Забележка. Петър Стоянов-кмет на с. Мърчаево. Виж "Изгревът" т. VII, с. 420-423; т. XXIII, с. 523 и снимка № 101 в т. XXII) В.К.: И при този кмет вие стояхте колко време? Весела: Ами аз отидох 18 януари и стоях до март месец. Към края на март с палатката си се инсталирах на втория етаж, недооправен, на една братска къща, закачих за гредите палатката и живях в нея. В.К.: През цялото време? Весела: Да. До края.

230. Юрданка слуша от астрала

Започват дългите зимни вечери, изпълнени с вълнения и трепет от задушевната семейна обстановка на групата ни около Учителя. Сега в средата на тавана на стаята виси голяма карбитена лампа, която хвърля светлина и прави обстановката още по-топла и приятна. Начело на дългата маса, седнал на пейка, Учителят ни кара да пеем неговите песни и дълго ни говори. Жадно поглъщаме думите Му, които не записваме на книга, но остават запечатани в съзнанието ни. Брат Боев, неразделния спътник на Учителя, който винаги записва думите Му, е на поста си. Сестра Юрданка е главния готвач. Тя е винаги засмяна и бодра, но вечер, както седи на стола, започва да клюма глава и задрямва от умора. Учителят е разположен и шеговит след вечеря. Спомням си, че веднъж, когато сестра Юрданка бе дълбоко заспала на стола, а ние пеехме, той се обърна усмихнато към нея и каза: "Тя ни слуша от астрала сега." (Забележка. Юрданка Жекова Виж "Изгревът" т. VII, с. 584-627, снимки в т. XXII, № 21, 22, 23, 25, 27 и т. XXIII, № 29, 30, 31, 36-43, 45, 46.)

В.К.: Сега, тука на с. 5 споменавате за Юрданка Жекова, че била готвачка. Какво си спомняте, някакви опитности с нея в Мърчаево? Изобщо за нея?

Весела: Ами сестра Юрданка Жекова беше весел човек, разговорчива много. Тя много близко се държеше с Учителя, защото те са били познати от много отдавна и услужваше на Учителя, готвеше, помагаше на всички. Тя вечерно време, след вечеря ние почвахме да пеем около масата наредени. Първо, аз не ходех там, аз се хранех самичка в брат Петър. Но един ден брат Боев ми каза: сестра Веса, Учителят каза да идвате тука да се храните с нас. И аз бях много доволна и тръгнах да се храня общо с групата. И вечерно време след вечеря ние пеехме, говорехме, Учителят беше винаги разположен. Имаше една карбитена лампа, която, нямаше електричество, осветяваше стаята. И бяхме много приятно разположени всички. И сестра Юрданка, изморена от работата клюмваше на стола и една вечер казаха: Учителю, сестра Юрданка спи. "Тя, казва, ни слуша от астрала. Сега отгоре ни слуша." Тя беше приятен човек. В.К.: Винаги засмяна. Весела: Да, винаги

засмяна. В.К.: Аз помня, вие сте ми разказвали, как Учителя ѝ казвал, когато ви посреща да бъде винаги засмяна. Весела: Да, тя беше много приятен човек, разговорчива.

231. Бомбардировките над София

От всички краища на България идеха братя и сестри на гости и на трапезата винаги имаше повече гости, отколкото можеше да побере. От София идеха съобщения за нови бомбардировки и се разказваха какви ли не курioзни случаи.

Например, на едно от министерствата при една експлозия, се вдигнала лека кола върху покрива му, невредима върху колелата си. "Ще се оправят работите на България, рекох", бе отговорът на Учителя. При друг случай, бомбата, която се взривила върху едно жилище, свалила една жена от силната детонация и въздушна струя на земята от горния етаж. Пада друга бомба, която вдига жената отново на горния етаж невредима. Големи чудеса разправяха братята за чудното провидение в живота на хората. Когато засвиреха сирените в града, ехото им стигаше до нас и минута след това над главите ни от западната посока прелитаха огромните орляци американски самолети, устремени към София. Учителят винаги излизаше навън и тръгваше по шосето към София в такива случаи, като често гледаше нагоре. Той носеше кафяв кожен каскет при тези излизания и изглеждаше много сериозен и съсредоточен. Вечер ни казваше: "Ще дойде време да хвърлят плодове – портокали, ябълки, всякакви блага, вместо тези яйца".

232. Изворът в двора на съседа на Темелко - "Изворът на здравето"

При слънчев ден ходехме при големия минерален извор в Рударци, на два километра от Мърчаево. Водата му е изключително вкусна и полезна, съвсем малко по-хладка от телесната ни топлина. Учителят обичаше този извор и Му носехме винаги вода от него. (Забележка. Виж "Изгревът" т. II, с. 313)

Запролети се. Щом се стопи снегът, Учителят откри място в съседния двор, където имаше подземна вода и започнаха да копаят корито, което веднага се напълваше с хубава изворна вода. Учителят го нарече "Извор на здравето". Същото нещо откри в двора на брат Темелко и след малко копане, започна да се стича от скалите вода в коритото, което скоро се напълни. Заработихме върху изворите – любимата работа на Учителя. Откъдето мина Учителят, правеше чешми, извори и пътища. Трасираха се пътеки из гъсталаците на Рила и Витоша. През онези години туризмът не бе развит и ние бяхме едни от първите туристи и работници по планините. Животът в планината с Учителя е най-светлата страница от Новото Евангелие, което Той написа – с безброй Божествени дела. Той записа това Ново Евангелие на земята и в душите ни, а сега ние само изнасяме на света една малка част от това, което се записа с безкрайна Любов в светлите скрижали на живите души за вечността.

В.К.: Един ден в Мърчаево. Как протичаше един ден в Мърчаево? От сутринта до вечерта. Весела: Рано пролетта Учителят извика Владо и Темелко в двора на Темелкови и каза: "Копайте тук, тука ще избликне вода." А там имаше големи скали. Те почнаха да копаят, преди това бяха копали в съседния двор и там избликна вода и направиха извор, "Извор на здравето", го нарекоха. И сега копаха тука, избликна вода и започнахме да правим "Изворът на Доброто". От ранна пролет. Сега, сутрин аз като станех, къщата, където живеях беше близо до къщата на Учителя. Станех рано и отивах в брат Темелко и чаках да се яви Учителя и да започнем работа на извора. Обикновено се мобилизирах с метла, канчета, всичко, което е нужно там за работата на извора. Да измитам пръстта, да чистя, да подреждам и всяка сутрин отивах и работех там. Учителят идваше и много време

стоеше край нас, когато работим. Той наблюдаваше работата, която вършихме. Аз тръгнах по планината и реките да събирам цветни камъчета за мозайките. Щото трябваше да правим мозайки, където изтича водата на извора и така. И тръгнах да търся. На обед се събирахме всички и обядвахме, супа някаква, в казан се готвеше.

233а. “Аз съм извор, върша работата си, давам вода на всички”

За себе си и за своята мисия Учителят каза: “Аз съм дошъл да ви покажа пътя към Бога и да ви заведе при Него, като ви науча да Му служите, както никога не сте Му служили преди. Аз мисля за благото не само на човечеството, но и на всички животни и растения. Желая на всички същества да живеят в Любовта и да придобиват добродетели. Зная, че Бог живее във всяка душа и не искам да остане нито една крива мисъл в съзнанието им. Аз съм дошъл сега да науча хората да живеят в Любовта. Аз съм Извор, върша работата си, давам вода на всички. Който пие от Новото Учение, от Новата Струя, ще се освежи и подмлади. Божественото Учение не е ново, то е Христовото Учение. Аз само правя превод от великата книга на живота. Образите, които аз използвам в Моите беседи, са извлечени от природата, идеите, които възвестявам в беседите и лекциите, произтичат от Божествен източник. Думите на Христа и Моите, са излезли от един и същи извор. Няма два извора. Всички тези идеи, които аз излагам в Моите беседи и лекции, вие можете сами да ги откриете, но за всяка от тези идеи ще трябва да работите в продължение на 25–30 години, за да я откриете. Колко години ще ви трябват, за да откриете идеите, които се крият само в една беседа? Ето защо тези беседи и лекции скъсяват много продължителността на вашето развитие. Аз ви изнасям Истината. Тя иде от Бога. Обикнете ли Бога, главният въпрос в света е разрешен. Този път ще говоря Истината така, както никой не я е изнасял.

Аз ви проповядвам едно Божествено учение, върху което се основава бъдещия строй. Това учение се крепи върху разумните закони на природата.

Научете себе си на три неща: Да имате Любов без омраза, да имате светлина без сянка и да имате свобода без ограничение.

Научете себе си на Божията Любов.

Научете себе си на Божията Мъдрост.

Научете себе си на Божията Истина.

Аз съм от онези, които пишат священата книга, но пишат тъй, както пише светлината, която събужда Божественото във вас!”

В.К.: Какво разказваха софиянци? Весела: Следобед Учителят се прибираше в стаята си и идваха от София гости, братя и сестри, които посещаваха Учителя и му разправяха най-странни инциденти за бомбардировките. И Учителят казваше: “Сега ще се види грижата на Бога към всеки човек. Ето, които не са определени да пострадат, няма да пострадат.” И една сестра разправя: една, казва, жена от третия етаж, като паднала бомба от детонацията я свалила долу на земята. Като с крила хвъркнала. След това паднала друга бомба, която я дигнала отново горе и нямала нито една дракулница на тялото от всички тези пътешествия. Други разправят, един автомобил на министерството на Вътрешните работи чак на покрива качен от детонацията, и е на четири колела, не е обърнат. И каза Учителят: “На България ще се оправят работите значи.” В.К.: Значи, щом колата е качена горе и нищо ѝ няма. Весела: Нищо ѝ няма, и е на четири колела. В.К.: Как са я свалили после отгоре? Весела: Ами свалили са я сигурно с кран. Тя била лека кола. В.К.: Да. Весела: Разправяха се много чудни работи. И Учителят се разговаряше с всички, изпращаше ги.

И така с Владо работихме изворчето. Вечер се събирахме на вечеря, хранехме се, говорехме, Учителят ни говореше и пеехме. И като стане по-късно,

казвахме молитва, казвахме "Лека нощ" и Учителят се прибираше в стаичката си. Но рано, още пролетта ни заведе на Витоша на връх "Острица", на хижа "Острица", на западния склон на Витоша, с раница, с всичко. Рано тръгнахме там, прекарахме денят на върха и беше много приятно, слънчево и прекарахме много весело. В.К.: На това ще се спрем по-късно. Весела: Да.

2336. Минералният извор в с. Рударци

В.К.: Вие сте ходили на този минерален извор на Рударци. Какво представляваше той? (Забележка: Виж "Изгревът" т. VII, с. 446 и снимки в т. XXIII, № 77, 78, 79, 80)

Весела: Той беше една тръба, от която течеше много силна вода, тя беше хладка вода, минерална, и там от селото ходеха да си перат дрехите селянките. Учителят много обичаше тази вода и винаги му носеха да пие от нея. Ходехме там и сядахме на полянката над извора много пъти, да си починем и да се върнем обратно. Този извор значи, е впрегнат сега в цяла инсталация там с баня, с плувен басейн, вече не е това, което беше. Но много ни харесваше.

Един ден през лятото Учителят ни накара всички да отидем да се облеем с тази хубава вода и ние ходихме и се обливахме с тази вода. Каза, че е много полезна и пиехме. Да. Той е на 2 км от селото. Една хубава разходка, една хубава дъбова гора над извора, където имаше огромни царски гъби. И веднъж цяла торба събрахме и сготвихме царски гъби. В.К.: Царски гъби? Весела: Да. Много големи. В.К.: Какво представляват? Весела: Те са много големи, просто повече от 10 см, може и 15 см в диаметър. И са тлъсти, просто като месо. В.К.: И тя е била лековита тази вода и Учителят е обичал да пие. Весела: Много лековита и той я обичаше и дори като беше в София някой път му донасяха от тази вода да пие.

В.К.: Сега, как се намери и как се построи "Изворът на здравето"? (Забележка: Виж "Изгревът" т. VII, с. 443)

Весела: Да. Най-напред Учителят накара братята да изкопаят малко пръст, там видя, че е място където има вода. Изкопаха и бликна доста силна вода и напълни коритцето и тази вода изтичаше, и той нарече това изворче "Изворче на здравето". Много хубава вода избликна.

В.К.: Сега, продължаваме за "Изворът на здравето". Весела: Да. В.К.: Защо го нарече "Изворът на здравето"? Весела: Ами той като каза това, разбрахме, че водата му е лечебна, лековита. В.К.: Сега вие там ли, вие сте имали една опитност с тази "Извор на здравето"? Там ли е накарал Владо да направи кръст? Весела: Да. Беше Разпети петък. В.К.: Да. Весела: И Учителят извика Владо на извора, защото една отвесна скала беше срещу изворчето, и Учителят го накара с длето и чук да направи един отвесен улей. Владо почна да чука и вода избликуваше от скалата. След това направи една хоризонтална линия и се получи един кръст. Аз събирах пръстта под този кръст и винаги на Разпети петък аз съм особено развълнувана и като изнасях пръстта от изворчето, където Владо направи кръста, аз започнах много дълбоко и сърдечно да плача, заридях направо. Като че ли си спомних разпятието, като че ли това чукане в скалата беше заковаването гвоздеите на Христовите ръце и нозе. И много силно заплаках. Изнесох пръстта. Учителят стоеше много сериозен и замислен край извора, имаше още един-двама други братя. Не мога да забравя този ден Разпети петък, много тежко преживях. В.К.: Вие казахте, че някакъв ангелски напев? Весела: Не, то беше на Великден. Това беше 16 април. Беше хубав слънчев ден. Небето беше ведро, синьо, ябълките в двора бяха разцъфтели. Аромат изпълваше цялото пространство. И аз отидох при "Изворчето на здравето" постоях малко, нямаше никой друг и тръгнах по пътеката, която бяхме направили към Темелковия двор. И както вървах изведнъж над главата си чух хор да пее, с много нежни, трептящи гласове и пееха "Майко Богородице, цъфнала ябълко". С една нежна мелодия, много странно нещо, гледам – никъде

ником няма. Откъде идва това пеене в пространството? И чаках, чаках, нямаше, то спря. И тогава аз тръгнах нататък по пътеката. На пътеката стоеше Учителя с панамената шапка и с вестник в ръце и четеше. И аз се спрях край него и казах: Учителю, току-що чух да пеят някакви невидими същества: "Майко Богородице, цъфнала ябълко". Какво е това нещо? Той се обърна, само дълбоко ми се усмихна и не ми каза нито една дума. А той остави аз да разбера какво е, и аз тази песен я развих впоследствие в ораторията "Отец на Светлините", като духът на душата. Там, след Духа, за който говори в "Завета на цветните лъчи", направих оратория. И духът на душата пееше "Майко богородице". В.К.: Как беше мотива, спомняте ли си? Може ли да го изпеете? Весела: Да. Весела пее: "Майко Богородице, цъфнала ябълко". Това пееха. В.К.: Да. Весела: Пяха това "Майко Богородице". Чудна работа! Защо слушах това "Майко Богородице", дали защото беше възкресение? В.К.: Сега, то е свързано може би с това разпятие, което сте го видяли, и което сте го усетили и което предварително Владо го е изучавал на скалата. Весела: Да. В.К.: И понеже е Разпети петък, след това е Великден и те ви дават и другата страна на нещата, възкресението. Весела: Възкресението. В.К.: И фактически вие, след разпятието на Христа, ви дават и възкресението. И там вече идва ораторията, която вие правите като символ на Седемте Духа на изявата на Всемирния Дух. Весела: На Всемирния Дух. Седемте цвята, да. В.К.: Седемте цвята, седемте духове. Весела: Да, това е "Отец на Светлините", оратория. Писах я в течение на повече от 20 години. В.К.: Тя е завършена, нали? Весела: Да.

234. Изгриващото слънце на подпорната стена

Ето значението на изворите, които Учителят ни научи да правим с обич и съзнание. Изворът, това са безброй малки чисти капчици, събрани в едно, които с щурм побеждават дори най-твърдата скала и излизат под светлината на слънцето. Това е победата на Духът над материята! Това е животът на възкресението! Това е безсмъртието!

"Вечното благо е сбор от безбройните капки – малки блага, които ежеминутно се втичат в нас", ми каза Учителят край "Изворът на доброто", както по-късно наименува новия извор. Това са непрестанните импулси на Любовта, която постоянно поддържа живота ни.

Владо и Темелко, като вещи каменоделци, започнаха усилената работа с гранита. Дворът бе неустроен и див. На тревистия склон растяха купчинки храсти и тук-таме зеленееше по някое плодно дърво. (Забележка: Владо Николов е руснак, белогвардеец избягал от Русия след Октомврийската революция и гражданската война и заселил се в Мърчаево с брат си Сергей. За Владо виж снимки в "Изгревът" т. XXIII, № 66, 67, а за брат му № 68)

Най-напред Учителят накара двамата братя да изработят стълба от гранитни стъпала, които водят от къщата към новоизработената пътека на изток, която свързваше двата извора. Направиха 14 стъпала с малка извивка в дясно. До стълбата се изработи подпорна стена във вид на изгриващо слънце, от по-светли камъни, които здраво се циментираха. За това слънце Учителят каза: "Сега това слънце ще изгрее най-напред за България, после за Европа и после за целия свят." Пред слънцето-стена направихме продълговата дървена маса с пейки от двете ѝ страни. Вече можехме да обядваме на двора. През март времето беше меко и можехме да седим навън. (Забележка: На масата, на която са обядвали виж в "Изгревът" т. XXIII, снимки № 75-76)

В.К.: Тука във вашето писание има много цитати. Тези всички цитати са от вашите тетрадки, нали? Весела: Да. В.К.: Всички дословно. Така. На с. 6 тези цитати са от Учителя и те са всички от вашите тетрадки? Весела: Да. В.К.: Нали? Весела: Да, да. В.К.: "Научете себе си на три неща". Весела: "Научете себе си на Божията Любов, научете себе си на Божията Мъдрост, научете себе си на Божията

Истина." В.К.: Това са извадки от вашите тетрадки? Весела: Да. В.К.: Сега на с. 7 има писание за построяването на тези 14 стъпала. Весела: Да. В.К.: Сега, и те са на изток. Весела: Да. В.К.: Сега, имаше ли някаква символика на тези 14 стъпала, или бяха така съвсем случайно? Весела: Най-напред направихме една опорна стена на хълма, пред който беше масата с пейките за обяд. Тази опорна стена беше направена от светли камъни наполовин изгряло слънце. И когато направихме тази стена, Учителят каза: "Това слънце ще изгрее най-напред за България, после за Европа и най-после за целия свят." И тогава Учителят им казва да направят стълбички на този хълм, който води към пътеката за изворите. В.К.: Значи този диск на слънцето, диска на слънцето как го нарече? Весела: Той го нарече "изгряващо слънце". В.К.: Изгряващо слънце. Да, тези камъни съм ги виждал, нали? На снимка. Така. И след това вече започнаха стълбичките. Весела: Стълбичките. Те бяха направени стълбичките. Сега, 14X14 нещо? Да не е там кабалистично? Весела: Ами, то си има значение, Учителят знае. 14 е кармическо число. В.К.: Да. Но нещо не знаете повече? Весела: Не. Не е казал нищо.

235. Кметът Петър Стоянов

Брат Петър, кметът, усилено работеше за електрифициране на Мърчаево. Той цяла зима, независимо от снежните бури и студа, ходеше в град Перник да урежда електрификацията. Вече се строяха диреците и се прекарваше мрежата от жици. Той идеше засмян при Учителя и с присъщото си заекване от възнение, като чешма с малък чучур, през който напират да бликне изведнъж силна водна струя, разправяше подробно за хода на работата. Обеща, че за 22 март ще светне. Всички бяха мобилизирани в малкото, разцъфнало като градина селце. Тъй като имаше много евакуирани ученици в селото, заех се с подготвяне на литературно-музикална програма с тях. Учех ги песни и беседвах често с тях по разни въпроси. Образувах хор, с които подготвих няколко народни песни и "Летен ден" от Учителя. Изнесохме утро на 5 март. Учителят бе доволен от работата и каза: "Сега се подквасва тук населението. Посятото сега да се остави да никне, два пъти да не се сее."

В.К.: Разкажете някои неща за кмета? Весела: Да. Той беше разговорчив, весел, приятен човек. Много предан на Учителя. Той малко заекваше, и понеже искаше да каже много неща и ъ-ъ, заеква така. Не може веднага да се изрази. Но той тича месеци наред до Перник, пеша ходеше през полята да устрои електрифицирането на Мърчаево. Много хубава работа и през май месец светна електричеството и Учителят нарече Мърчаево Светляево. В.К.: Така. Весела: Да.

236. Защо с този извор оправихме работите на мнозина

На 6 март вали силен дъжд и изворчето се размъти. Влязох боса в него и изгребах водата, измих грапавото скалисто дъно и правоъгълното басейнче започна отново да се пълни с чиста вода. Учителят дойде при него и каза: "Шестата раса е на сърцето. Те ще са хора на Любовта. Сега изворът, като млад момък ходел на среща, та си окалял краката. Първо в природата като се даде един малък подтик, той се усилива и всички вече го имат. Знаете ли сега на колко хора с този извор оправихме работите? На колко търговци, бакали ще им се продава стоката?"

Първото нещо, което ще е основа на Новата култура, е всички хора да бъдат добри. Ние сме като деца в утробата на кенгуруто на земята. През зимата е трудно – през културата на зимата, а през културата на пролетта и лятото е лесно. Сега е културата на зимата, но идва духовната пролет.

Подтикът за живота трябва да е Любовта, подтикът за мисълта трябва да е светлината, а подтикът за работата трябва да е Истината. Всичко до човека, е създадено от ангелските йерархии, но само човек е създаден от Бога.

В.К.: Тука на с. 7 споменавате, че на 6 март влизате боса в извора? Весела: Да. Имаше поройни дъждове и понеже там една отвесна скала имаше падаха пръст, камъчета в извора и се размътваше. И аз винаги се събувах, влизах с едно тенекиено канче и изгребвах всичката вода, измивах дъното на извора и той отново се напълваше с чиста вода.

237. Бъдещата култура на човечеството сега съществува горе

Ябълките и крушите в новата култура ще са като лимона – ще цъфтят и връзват през цялата година. Житното растение ще е дърво с плодове като ябълки, готови за ядене. Човек в новата култура ще може да пътува по цялата земя – било с технически или психически сили. Хората ще работят по час, час и половина физически труд и ще посветят останалото време на културни занимания. Културата отгоре слиза, а не се гради отдолу. Бъдещата култура на човечеството сега съществува горе, като ангелска култура. Сегашната човешка култура ще слезе на животните. Престъпните хора влизат в телата на животни и дървета, които им служат като възпитателни институти. Пеперудите са само шофьори и аероплани на други същества, които влизат в тях.

Една идея не е реална, когато се възприема, но когато се прилага. Един ангел дума не може да каже, ако не е помислил, почувствал и приел сила за тази дума.

Камъните са деца на възвишените същества, изпратени тука да се възпитават.”

238. Песента “Татунчо”

Вечер, след вечеря, Учителят ни караше да пеем, и една вечер накара брат Пеньо да изпее народната песен “Татунчо”.

*Татунчо, страшен хайдутин,
Дошъл е мами на гости,
Стисна го майка прегърна,
Зарони сълзи, зариди:
“Ела си, синко, в село,
Не ти ли синко омръзна
По тия тъмни балкани!
Хайдутин майка не храни.*

Учителят преобрази думите на песента и описа новия българин така:

*Татунчо, славен млад юнак
Нежно си мами продума:
“От днеска, мамо, аз реших
Нов живот да заживея,
радост в душата ти да внеса,
На всички добро да правя.
Сега в моята душа
Новото добро проникна
Син майка с Любов да храни.*

(Забележка: За “Татунчо” виж “Изгревът” т. XVI, с. 135-137, 165-166.)

239. Песента “Люти клетви” става на “Любовта нивга не се мени”

Другата популярна народна песен, на която текста се измени, беше “Люти клетви”.

*Проклет да е, триклет мамо,
Който либе люби, мамо,
Люби, па не взема.
Либе помни и проклина
До девет години,
До девет години, мамо,
До девет повоя.*

Мрачният дух на българина е изразен в тази стара народна песен, както и склонността му да проклина всичко, което не е по волята му. Ето новия текст на песента:

*Тъй се мъчех, мила мамо,
И таз песен пеех
Докат' дойде светъл ангел
И вест ми донесе
Че любовта, мила мамо,
Нивга не се мени.
Нивга не се мени, мамо,
Никога не чезне,
Че вси моми, мила мамо,
Са все светли души,
Светли души, мила мамо,
Кои либе ми люби,
Благословен, каза мамо,
Който добре люби,
Който добре люби, мамо,
И добре обича.
Мойто либе, мила мамо,
Много добре люби,
В мойто либе, мила мамо,
Бог всички люби.*

(Забележка: За “Люти клетви” виж “Изгревът” т. XVI, с. 137-141, 167-168)

Учителят насищаше българските мелодии с ново съдържание, с новата идея за Любовта, която в миналото е била тъй ограничена. Той извършваше дълбоки алхимични процеси в българския дух чрез тези песни.

240. Мисълта е равна на светлината

Денем работехме по уреждане двора и извора, като се подготвяхме за пролетния празник. На двора имаше стара ябълка, чиито корени бяха оголени. Учителят накара някои братя да донесат пръст и да я обградят с циментирани камъни, за да не се измива пръстта. Помогна на старата ябълка.

Дойде очакваният 22 март 1944 година. Рано сутринта се събрахме в стаята за беседа. (Забележка: Тази беседа е отпечата в “Заветът на любовта” т. I, с. 20-43. Първо издание. София, 1945). Но вече не бяхме в село Мърчаево, а Учителят го прекръсти “Светляево”, защото електричеството светна за първи път срещу този празник.

“Човешкият живот има смисъл, само когато човек го разбере. Говоря за

живот, като за велико благо, чрез което Бог се изявява. Има известни условия, обаче, които трябва да се спазват: Живот без мисъл няма изражение. Мисълта е равна на светлината. Живот без свобода не може да се изяви, а живот без Любов, не може да се осъществи.

Човешката мисъл се движи с три квадрилона и 600 мил. км в секунда, а с тази бързина навсякъде можеш да бъдеш в материалната вселена за един миг. Произнасяте думата "Любов", но между нея и самата Любов има разстояние от небето до земята. "Гори сърцето ми с този огън", Любовта трябва да произвежда живот, а не страдание. Страданието е насилие в Любовта. Умира кокошката за теб – това е насилие. Слънцето като залезе вечер, умира, а сутрин като изгрее – оживява, то в друг свят е влязло вечерта. Адам и Ева бяха първите студенти, които отидоха да се учат в университета на земята в кожено облекло. След като излязоха хората из рая, захвана се една борба. Народиха се три мъжки деца. Казаха тогава: Да турим някакъв ред, някакво верую. Първият беше земеделец и дима на жертвата му, на житото, не отиде нагоре. Другият беше овчар. Димът му възлезе нагоре. Първият почна да разсъждава научно, че материалът му е по-долен и реши да принесе брат си в жертва. Господ го попита: "Къде е брат ти?" – "Не съм му страж!" – бе отговорът. Каин внесе първата лъжа в живота. "Ти не попита брат си, дали иска да стане жертва", му каза Господ.

В света греховете със смърт не се изкупуват. Единственото нещо, което изкупува греха е Любовта. Никакви молитви, жертви и разкаяния не помагат.

241. Любовта е идване на светлина в човешкия ум

Първото нещо сега, първият морал е: Не отнемай на човека ония блага, които Бог му е дал. Не препятствай на човека в неговото умствено, духовно и физическо развитие.

Всяко присъствие, лишено от Любов, няма смисъл, всяко чувство, лишено от Мъдрост, няма съдържание, всяка постъпка, лишена от Любов, не може да се реализира.

Киселините са Каиновци. Основите са Авеловци. Солта са Ситовци. Ако не оставите Любовта за основа на живота, какво ще градите? Живот, които не е съграден върху Любовта носи най-големите нещастия, а съграден на Любовта носи най-големите блага. Любовта е идване на светлината в човешкия ум. Болните са хора на безлюбието. Които не мислят и не чувствуват, са хора на безлюбието. Любовта е единствената сила, с която всичко, което човек мисли, желае и за което се труди, ще го постигне на земята. Една капка от Любовта струва милиарди. Туй е елексир – вечния живот. Вечният живот зависи от онази първоначална капка от Любовта, която ще капне на твоето сърце, ум, душа. Когато капне в ума, раждат се светли мисли, в сърцето дава светли чувства, а в душата – красиви постъпки.

Сега се бият около 20–30 милиона, отиват да се жертват. Но в Новото Учение ние не искаме хората да умират, а да живеят заради нас, не да страдат, а да благуват заради нас. Вие мислите, че сте по-учени от другите – няма нито един учен. Учен е онзи, който слугува на Божията Любов и Мъдрост. Който не изпълнява, е голям простак, а светът страда от големите простаци. Носи короната на Любовта на своята глава и пояса на Истината на своите бедра, за да си човек. Ако сте лишени от Любовта, големи страдания ви очакват, ако сте запознати с Любовта, Знанието и Истината, най-големите блага ви очакват. Кога човек става баща? Първо да се откаже от своя егоизъм, то е да роди една дъщеря или син. Ако не му стига ума да роди, не е баща. Най-първо синът ще го родиш в Божествения свят, че ще слезе при ангелите и чак тогава тук ще се роди. А сегашните деца са куклички. Любовта трябва да образува вътрешни връзки между децата и родителите.

242. Без благословението на Божия Дух нищо не можем да постигнем

Ако нямаме на земята благословението на Божия Дух, нищо не можем да постигнем. Ако не виждаме Бог в светлината, водата, хляба – нищо не се ползуваме, а ако ядем хляба без Любов, се наказваме.

Аз съм пътя, свързан с движение. Път без движение, няма смисъл. Истината без свобода е непонятна. Да обичаш Истината, значи ума, сърцето и душата ти да се свободни. Петър излезе от затвора, защото 120 души братя и сестри, се молеха за него. Тук е силата на Любовта на 120 души. Ако твой ум, твоето сърце и твоята душа не работят заради теб, няма свобода. Да впрегнем ума, душата на работа, да се молим.

Ако всички се обърнат към Бога, мирът ще дойде. Никой не иска да отстъпи. Жената казва: Аз съм нивата, какво струва твоето семе в хамбара? Но нивата излезе от Адама. Тази нива беше в Адама. Кое беше подобие на Бога? Той вложи в него закона на Божията Любов, знание, свобода.

За да служим на Бога – не изнасилвай човека в неговата мисъл, чувства и постъпки. Не сме ние, които просвещаваме хората. Бог е, Който просвещава, а ние всички трябва да бъдем проводници на Неговата Любов, знание и сила. Когато човек не изпълнява волята на Бога, главата се деформира. Като не върви по пътя на мъдростта, на друго място се деформира, а като не върви по пътя на истината, другаде се деформира. Такава глава е като змийската глава. Съчувствие няма. Змията яде жабата, но таралежът яде нея. Каквото правиш, ще го намериш. Биенето е копане. Като се разсърди на мъжа, жената да му опере дрехите – това е новото разбиране на нещата. Бог така постъпва с нас – не прави въпрос за нашите прегрешения.

Първото нещо в Новото учение е взаимното почитание. Бог живее във всички хора и ни опитва. Няма нища скрито, покрито – пише се на лицето всичко. Който е бит по Любов, става добър, който е бит по закона на Мъдростта, става умен, който е бит по закона на Истината, става силен. Първите християни се радваха, като ги биеха.

Един цигулар, който не знае да свири, нищо не разбира, който пее, разбира музиката. Бог ни е дал разни блага. Ако не можеш да предадеш една Божествена мисъл както трябва, какво знаеш? Когато обичаш някого, трябва да му дадеш най-хубавата храна, каквато ти ядеш.

243. Ако си Син Божи?

Какво по-хубаво нещо от това, да бъдеш чадо Божие, Син Божи, дете на Бога? Ако си Син Божи, имаш всичко на разположение и сега и за в бъдеще. Очаква те Божията Любов на земята във всичката нейна пълнота. След това ще опиташ всичката Любов в света на ангелите и най-после ще опиташ всичката тази Любов в Божественния свят. И тогава ще има една връзка между човешката, ангелската и Божествената Любов. Те са едно и също нещо. Те са пъпка, цвят и плод. Бог ни обича за Любовта и Истината в човека. Бог обича Истината, която се крие в един грешен човек. И ако Бог към нас е снизходителен, и ние да постъпим така, както Той постъпва. Препятствия ще има, не е лесна работа. То е голямо изкуство. Онези, които обичате, са толкова възискателни! Когато държиш някой с Любов в съзнанието си, ти го повдигаш.

Няма по-велико нещо от това, да приемаш Божията Любов, Мъдрост и Истина постоянно, да имаш вътрешна връзка с Бога, като Негово дете, и Неговото благословение да имаш.

Не се питайте, защо са наказанията – те са бич на Моето благословение.

Не се питайте, защо са мъченията – те са подтик за вашето повдигане.

Не се питайте, защо са страданията – те са лечебен балсам за вас.

Страданията ви са ръката Ми, чрез която ви повдигам. Чрез тях Моят Дух се излива върху вас.

Следвайте повеленията на Моя Дух.

Слушайте и вървете в пътя, където ви водят Моите светли духове.

Следвайте повеленията на Моите светли духове и Моя Дух ще бъде с вас.”

Мощното слово на Учителя ни изпълни със сила и вдъхновение. Докато светът се тресеше от грохота на страшната стихия на човешкото безлюбие, на братоубийства и разрушения, в тихия оазис на Светляево Духът Христов напътстваше човечеството към вечния път на Истината и живота. Ние живеехме в пълното единство на любовта и щастието. Всеки миг, от ранно утро, до късна вечер, бе изпълнен с блаженото присъствие на Духа на Любовта, Който се изявяваше непрестанно чрез Учителя – благия ни Вожд. Той не пропускаше миг, да не ни поучи на нещо ценно.

244. По права линия действа само Бог

В двора растеше една ябълка, чието стебло се извиваше първо надолу, а после нагоре, образувайки буквата “Г”. Учителят ми я показва и ми каза: “И така може”. Нали после се отправи към слънцето. Това дърво ми напомняше нашия път. Ние, преди да срещнем Учителя, бяхме тръгнали надолу, но нали после разбрахме грешката си и поехме правата посока.

Учителят продължи: “По права линия действа само Бог – то е най-краткият път, с най-малко разходи към реализирането на една цел. Ние действаме по кривата линия, така е по-лек пътят за нас. Ние не се блъскаме в препятствието, а го заобикаляме по кривата линия.”

Вечерята бе богата, а настроението ни силно повишено, защото стаята бе осветена с електричество. Брат Петър бе изпълнил обещанието си. Мърчаево светна. Учителят го прекръсти Светляево. Светлината победи мрака. Така завършиха късите зимни дни и влязохме в пролетта със светлина. Но кой от нас е подозирал, че тази ще е последната ни пролет с Учителя на земята? Кой от нас е подозирал, че “Изворът на Доброто”, който работихме с такава любов, е неговият последен акт на земята – печат на безсмъртното му дело?

В.К.: Да. Да на с. 12 споменавате за тази ябълка, която е била под формата на буквата “Г”. Весела: Да. Учителят ме заведе при една ябълка, отдясно на пътеката, много странна. Тя беше доста стара ябълка. Но стъблото тръгваше нагоре, след това се извиваше силно надолу. Просто падаше перпендикулярно и пак се извиваше нагоре и образуваше буквата Г (ръкописна). Учителят каза: “Е, и така може”. Значи растенията се отправят в крайна сметка към слънцето, въпреки изкривяванията си. В.К.: Да. А сега за ябълката с големите корени. Весела: А една ябълка отляво на пътеката, тези, корените бяха оголени и стърчаха без пръст, измита пръстта. Учителят извика братята и каза да сложат, да пренесат пръст и да изградят една стеничка с камъни и цимент да се задържи тази пръст на ябълката. И те го направиха. В.К.: Вие сте ми казала, че той през нощта е ставал и поливал тази ябълка? Весела: Да, той се грижеше, той въобще с особена любов се отнасяше към растенията, към дърветата, към лозите, цветята и ни учеше на голяма любов към природата.

245. Кристалът е вградения някогашен княз

Наближаваше Великден. Ябълките, крушите и черешите бяха в пълен разцвет. Изворчето вече бе оградено от три страни с гранитни блокове, а откъм изток му служеше за ограда скалата на хълма, от която непрестанно сълзяха бистри, водни капки и се втичаха в правоъгълното басейнче. Улеят за изтичането

на водата трябваше да се изработи с цветна мозайка. Дни наред обикалях планината, да събирам подходящи цветни камъчета за мозайката. Един ден попаднах на един сипей над извора на Рударци, където за мое голямо учудване намерих разпръснати чудно лилави кристали – дребни и едри друзи, с изящно гладки лъскави стени. Събрах голям брой аметисти и ги занесох на Учителя. Той взе един правилен кристал с тъмно виолетова капка в центъра отвътре и каза: “Това е някогашен княз”. – Удивително, наистина. Намерих всевъзможни други кристали, черни, безцветни, с идеална форма. Когато вдигах цветните камъчета от прашната земя – окаляни, нечисти, мислех си: Така Бог ни изважда от калта на живота, в която сме паднали и ни отнася край чистите води на извора, за да ни включи в чудния строеж на Своего Ново Царство, където върху нас неспирно ще се леят кристалните струи на неговата безгранична Любов. Така изчистени ще просветнем в царството Му.

246а. Азбестовият камък глава на извора

По цели дни работехме с Владо на извора, а Учителят почти винаги стоеше край нас или прав, или седнал на стол на площадката край извора. Направихме малка мозайка – площадка от едната му страна и циментирахме улея, който се спускаше на запад във формата на котва. Когато водата течеше по пъстрата мозайка, цветовете искряха под пролетните слънчеви лъчи и придаваха красота и живот на бистрата струя, която леко се спускаше по котвата към градината. На билото на високия рид намерих изящен азбестов камък в бяло и розови жилки. Приличаше на вкаменено цвете. Занесох го на Учителя и Той каза, като го гледаше с усмивка: “Нито огън, нито вода може да го повреди, рекох”, и с поглед ми показва одобрението си. Постави азбестовия камък за глава на извора, върху който се спускаше водата, събрана в дълъг улей в скалата. С малки бели камъчета направих венец около азбестовата глава и изворът оживя. Заприлича на млада мома в светлосиня рокля с бял венец на главата. Край извора пет гранитни блока образуваха стълба на пътеката, като първото стъпало Учителят нарече “Доброто”. След четвъртото стъпало има малка площадка, на която Учителят обичаше да седи и да наблюдава работата.

В.К.: Да. Сега искам да ми разкажете как се строи този “Извор на Доброто”? Весела: Да. Сега брат Владо и брат Темелко бяха каменоделци. Те работеха във Владайските кариери за павета. А 20 години Владо, като руски емигрант, с брат си беше дошъл в селото и беше чукал камъни в кариерата. Брат му беше ударен от един лост и опериран и вече не можеше да работи. Брат му Серго. Сега, изворчето трябваше, след като се изкопа пръстта в правоъгълна форма, трябваше да се загради с гранитни камъни от четирите страни. В.К.: Така, имаше ли вода там поначало, извираше ли? Весела: Извираше, отдолу избликуваше и от страничните скали. Избликуваше капки вода, а от дясната страна се направи улей в скалата, в който се събираха много капки и се втичаше този улей в извора. В.К.: Значи вие в скалата сте направили. Весела: В дясната страна, един дълъг улей се направи. И там се събираха капки. Отвсякъде течеше вода. И Владо и Темелко пренесоха големи гранитни блокове, изчукаха ги, загладиха ги, и ги сложиха като ограда на този правоъгълен басейн, в който се събира водата. Направиха след това пет стълби, пет стъпала, като се идва отгоре от хълма, към къщата по пътеката като се стигне до извора, се минава през пет стъпала. Горе имаше една площадка, след четвъртото стъпало една по-голяма площадка и надолу четирите стъпала, петото горе. В.К.: Означаваха ли нещо тия четири стъпала? Бяха ли наречени? Весела: Петте стъпала са петте добродетели. В.К.: Да. Весела: Първото стъпало представлява Доброто. В.К.: Да. Весела: То беше най-дългият гранитен блок, най-тежкият. Учителят каза: “Първото стъпало носи най-голямата тежест.” Първото. И нарече първото стъпало на Доброто.

СТЪПАЛАТА НА ДОБРОДЕТЕЛИТЕ-5

ТУК ЈУНГЕЛЪТ СЕДЕШЕ И НАБЛЮДАВАШЕ.

УЛЕТЪТ ЗА ВТОРИЯ ФРОНТЪТ Е ХОРИЗОНТАЛЕН И УЛЕН, КЪДЕТО СЕ СЪБИРАТ КАПКИТЕ ОТ СКАЛАТА. УЛЕТЪТ Е ЛЕКО ОТВЕДЕ НАДОЛУ

ИЗТОК

СКАЛАТА НА ХЪЛМА
УЛЕН ЗА ВОДА КЪМ
КОРИТОТО НА ИЗВОРА

ЮГ

УЛЕН ОТ ЮГ
КА СЪБИРАНЕ НА
КАПКИТЕ ВОДА.

ГРАНИЧЕН БЛОК

АЗБЕСТОВА ПЛАВА

ГОДА Е ОТВЕРСТИЕТО ЗА ИЗТИГАНЕ НА ВОДАТА, С КОЕТО ЈУНГЕЛЪТ ОТВАРЯ ВТОРИЯТ ЗАПАДЕН ФРОНТ.

ИЗВОРЪТ НА ДОБРОТО.

УЛЕН ЗА ИЗТИГАНЕ НА ВОДАТО ОТ КОРИТОТО НА ИЗВОРА

ГРАНИЧЕН БЛОК

ГРАНИЧЕН БЛОК

5. ПЛОЩАДКА

4. СТЪПАЛО

3. СТЪПАЛО

2. СТЪПАЛО

1. СТЪПАЛО

ЗАПАД

ПЛОЩАДКА ОТ МОЗАЙКА

ПЛОЩАДКА ЗА ОБЯВУВАНЕ НА ДОБРОТО

ЗЕМЯ-ПРЕСТ

ФОРМА НА КОТАРАТА ПОКРИТА С МОЗАЙКА

ГРАНИЧЕН БЛОК

СЕВЕР

УЛЕТЪТ ЗА ВТОРИЯ ФРОНТЪТ
СКАЛА

УЛЕН ЗА ВОДА
УЛЕН ЗА ВОДАТА

След това другите са другите добродетели, другите стъпала. Той не каза кое стъпало какво е. Но на тази площадка Учителят сядаше на един стол и наблюдаваше работата. И винаги казваше: "Цимент, рекох, цимент." Направихме една правоъгълна малка площадка, отляво на изворчето с цветни камъчета и Учителят каза да се циментира. И когато тя беше готова, Учителят стъпна върху нея и каза: "Това са обединените народи. Тази площадка, с мозайката. "Това са обединените народи." В.К.: Площадката с мозайка. Весела: С мозайката, която беше малка, от страна на изворчето. В.К.: Да. Весела: След това улеят, по който протичаше водата се спускаше по една котва, направена от цимент, към запад. Водата изтичаше по котвата. В.К.: Сега, тази котва какво символизираше? Весела: Това е надеждата, котвата е надеждата, това е закотвяне на великото учение, на великата идея. Божествената Любов, която е чистата, бистрата вода, този живот, който идва от Бога е закотвен, той вече е задържан и се използва. В.К.: Да. Сега тука има една снимка, една снимка, която е от онази епоха. (Забележка: Виж снимка в "Изгревът" т. XXIV) Весела: Да. В.К.: На тази снимка вие сте първата тука. Весела: Да. В.К.: До вас? Весела: До мен е Косена, малката дъщеря на брат Темелко, сестра Йорданка Жекова. В.К.: Това е Гради горе. Весела: Гради. В.К.: А тази която е до него за нея не се знае? Сега, това е една от снимките, които показват извора по онова време. Весела: Да. В.К.: Сега, това е изворът, който е квадратна форма. Весела: Да. В.К.: Значи от тази страна отгоре е скалата? Весела: Да, отсреща е скалата. В.К.: Сега, този улей къде е? Весела: Сега ще ви покажа. Ето площадката с мозайката. Водата идва тука. В.К.: Тя оттука изтича. Весела: От тука, предната част. В.К.: Изтича. Весела: Предната част изтича. В.К.: Това е улей за изтичане. Весела: Това е улей за изтичане и тука изтича. В.К.: Да. Весела: Улей за изтичане, ето. В.К.: Така, а това е котвата? Весела: Не, котвата е надолу. В.К.: А, котвата е надолу. Водата. Весела: Но тука има едно мостче направено, накрая на хълма, то се спуска вече по котвата. В.К.: А тези сега тука камъчета. По тях изтича вода направо. Това са камъчета. Весела: Да.

В.К.: Сега, а този? Аз тук съм направил една схема, нали? Това сега е извора, това са гранитните блокове. Тука са петте стъпала, написахме ги стъпала на добродетелите. Това е запад. Значи това е площадката от мозайката на обединените народи. Това е нали? На кое стъпало Учителят стъпна, за да каже: "На обединените народи"? Весела: Тука стъпна на тази площадка. В.К.: Тука. Весела: Да, на тази мозайка. В.К.: А, значи той тука е стъпнал на мозайката. Значи тука е стъпнал, а не тука. Така. Тука е стъпнал. Весела: Да. В.К.: А не тука? Така. Сега, ами този аметистовия камък? Весела: Азбестовият камък. В.К.: Да. Вие къде го сложихте? Весела: Той се сложи тука на главата на извора. Тука са стъпалата. Това е главата на извора. В.К.: Това ли е главата на извора? Весела: Тука е главата, сложи я на главата на извора азбеста. В.К.: Значи точно тука. Весела: Точно тука, да. В.К.: Защото това се пада тука е изток. Весела: Изток, запад, север, юг. На юг. В.К.: На юг. Значи, тука е азбестовия камък. Весела: На южната страна е главата на извора. А оттук започва един улей така, който събира капките вода, от които се втичат, падат върху главата на извора. В.К.: Пак улей тука, нали? Весела: Улей имаше за събиране на капките вода от скалата. В.К.: Улей, той фактически от юг се пада. Весела: Да. На юг. В.К.: И имаше от изток имаше. Весела: От изток падаше от скалите.

2466. Откриване на Втория фронт

В.К.: Сега, искам да ми разкажете оня случай, когато Учителят отваря Втория фронт. Весела: Да. Един ден Учителят извика, така тревожен беше: "Владо, ела да открием Втория фронт." (Забележка: Виж "Изгревът" т. I, с. 338) В.К.: Да. Весела: "Ела да открием Втория фронт." И го заведе при изворчето на отсрещната скала,

значи на северната. Северната част. В.К.: Значи, от тази страна? Весела: От тази страна срещу извора. В.К.: Значи тука, където седят тези? Весела: Да, имаше такава стръмнинка, скала. В.К.: Където седи тази група? (Заб. Виж снимка в "Изгревът" т. XXIV) Весела: Да. Там на това място зад нея имаше така височина, скала. И той го накара там да направи, от изток към запад. Направи, издълба един улей. В.К.: Да, той не се вижда тука. Весела: Не се вижда от тях. Един улей направи. И това е Втория фронт. В.К.: Значи тука трябва да се падне някъде. Весела: Е тука е. В.К.: В краката на тези от снимката. Весела: Да там, точно там. В.К.: В краката на тези? И това трябва да бъде отваряне на втория фронт. Да. Сега този улей прибираще, събираше вода. Весела: И там се събираше вода. Да. В.К.: Вторият фронт. И как възприехте тази новина, когато ви каза? Весела: Когато откриха Втория фронт не ми направи впечатление, защото аз не следях символично какво се работи, не бях просветена във движението политическите ходове на войната. Но направи ми впечатление, че Учителят каза на Владо да открие Втория фронт, и тогава нямаше никаква дума, не се говореше за Втори фронт. Не знаех нищо. Много време след това, след като напуснахме Мърчаево и с Владо говорехме върху разните значения на нашата работа, той каза, че действително ние сме изместили, с тази постъпка Учителят е изместил фронта от България, защото България щеше да пострада, ако бяха нахълтали тука англо-американците. Щеше да се раздели на две България – на северна и южна, и да стане нещо като Виетнам.

246в. Азбестовият камък - някогашен княз

В.К.: Сега, за този аметистов камък? Весела: Азбестов. В.К.: Азбестов камък. Всъщност той е бил някогашен княз, така ли е казал Учителят? Весела: Не. Аз намерих в един сипей над извора в Рударци много планински кристали, виолетови. Събрах ги и ги занесох при Учителя. И казах, че намерих тези прекрасни друзи, виолетови като аметисти, много красиви. Той взе един, като пирамидка малък, много фиксагонални, много красиви, и каза: "Това е било един принц." В средата имаше една тъмнолилава капка, като човек тъй стоеше вътре в това малко камъче аметистово. Това е един принц, казва. И така много интересно ми се видя. Как одухотворява всичко Учителя. В.К.: И сега всички тези мозаечни камъчета вие ги донесохте? Весела: Всички съм събрала. И когато аз съм ги събрала, събирах по реките и по планината, като ги вдигах от земята винаги с мисълта: Господи, така да се съберат всички души в едно, да вършат такава велика работа, както сега ние сега тез камъчета оползотворяваме, правим мозайка за водата на изворчето. С такива мисли правех мозайката. Цветните камъчета бяха много хубави. Дори от тези кристали бях сложила, но някой е изковал кристалите.

247. Преживях заковаването на Христа на кръста

Разпети петък. Учителят извика Владо да направи нови улейчета в скалата на "Изворчето на здравето", за да се събира повече вода. (Забележка: "Изворът на здравето" е в съседство с двора на Темелко. Така е наречен от Учителя, понеже водата му е лековита.) Владо взе чук и длето и заудря твърдата скала. В извора се сипеха ситни кафяви камъчета и пръст. Учителят стоеше изправен до него и следеше работата. Изведнъж ударите сякаш започнаха да се забиват в сърцето ми. Навеждах се над извора и вадах падналата пръст, като я отнасях встрани. Изведнъж порой сълзи рукох от очите ми и нещо ме задуши с непоносима сила – улеите над извора образуваха кръст. Преживях заковаването на Христа върху кръста с ужасна сила, но ударите продължаваха. Сълзи прокапах от издълбания кръст и се смесиха със сълзите ми, които обилно течаха върху пръстта, която събирах в извора. Сякаш изнасях святата плът на Спасителя. Дали не съм проливала някога същите нестихващи сълзи под дървения кръст на Разпнатия?

Споменът бе страшен – жив и неумолим, който разтърсваше цялото ми тяло. Но това не бе ли смъртното предчувствие за предстоящата ни скръб? Беше Разпети петък. Бликнаха сълзи от скалата. И камъните заплакаха.

248. Цветовете и плодовете са реализирана ангелска музика

Ведро Великденско утро. Синьо безоблачно небе. Разцъфнали ябълкови дървета, чието ухание изпълваше целия двор. Стоях до изворчето, "Изворът на здравето", където от кръста бликаха чисти капки и се стичаха бавно в подножието му. Тръгнах по пътеката към дома. Изведнъж се спрях. Чух хор, които нежно пееше Божествена песен:

*"Майко Богородице,
Цъфнала ябълко..."*

Стоях смаяна и се вслушвах в нежния ангелски напев. Въздушното пеене изпълваше цялото светло пространство. Погледнах цъфналите ябълки, отрупани с бледорозов цвят. На пътеката стоеше Учителят с панамена шапка и държеше вестник в ръце. Леко го приближих и Му казах за току-що чутата песен. Той мило ме погледна, без да отговори нещо. Цялата природа ликуваше. Христос бе възкръснал във всички цъфнали дървета и поля.

"Цветята и плодовете са реализирана ангелска музика. Когато ангелите пеят и свирят, дърветата цъфтят", тихо прошепна Учителят. "Най-чиста любов имат растенията. Те са изложба на ангелите. Щом дойде истинската Любов в тебе, тя засяга еднакво, едновременно и ума и сърцето, повдига ги. Растенията и животните стажуват при човека.

Сега се вселяват светлите мисли на слънцето и в бъдеще ще изпълнят земята.

Една велика идея е майка на безброй истински идеи. Едно велико чувство е майка, извор на красиви чувства. Една велика постъпка на Бога създава новия свят.

Велика и мъдра е природата, защото любовта ѝ остава недостъпна за тези, които не могат да приложат Любовта за добро – безкористно да служат на човека.

Сега има условия да се приложи Христовото учение. То сега става."

249. Любовта е първия подтик в света

Този ден беше 16 април – Великден. Рано сутринта Учителят държи беседа, (Забележка: Тази беседа е отпечатана в "Заветът на любовта" т. I, с. 44-65. Първо издание. София, 1945). от която ето някои мисли: "Във вселената има много слънца, милиони слънца, но само едно ни дава светлина и топлина. Земята единствено може да разчита на слънцето, а хората разчитат на много слънца. "Стар" на английски означава звезда, а на български – отслабнали му краката. Ако човек разчита на звездите, е стар – отслабнали му краката.

Спаси ли Христос света? Законът за здравите или за болните е създаден? Само за здравите, добрите, умните хора има закон. Закон е това, което показва, как трябва да постъпва човек, а не ограничение – да затвориш човек в една къща.

В животинското царство силното се налага. Вълкът, като изяде хиляда овци, става овца и почва да го ядат.

Има хора започват мекичко, а свършват грубичко. Любовта е първият подтик в света. Една ябълка, след като влезе във вас, знае какъв човек сте. Приемате добре един човек, а един ден го ритнете. Всички ценни неща в света са опаковани. По-красиво същество от човека няма – извънка кутията, но и по-лошо няма – вътре в кутията. Досега не съм срещнал скъпоценен камък да е пукнал главата

някому. Досега съм говорил само за пъпката на Любовта, а за цвета и плода още не съм говорил – дълги години трябва. Ако познавате пъпката му, ще познавате и цвета, ако познавате цвета и плода ще познавате. Бога само с Любов можеш да видиш. Всички хора без любов са слепи. Херувимите имат форма на животно. Качиш се на кон и работата ти провърви. В този кон един ангел с нисша форма ти услужва от Любов към Бога. Виждал съм в животните отлични постъпки. В света има един промисъл – пътя, по който минем, има всичките блага, които ни трябва. Всеки човек, когото срещнеш, Бог е вложил нещо в него, което ти трябва.

250. Целият свят е вътре в Бога

Целият свят е вътре в Бога – велико нещо има в Бога. Нечисто има само в човека, индивидуално. По-хубаво е грозно писмо със съдържание, отколкото красиво писмо без съдържание. Защо ми е една красива мома, ако не може да ми каже една сладка дума, или един хубав хляб да ми омеси. Пътят, по който пътуваме сега, е много кален, та трябва да се окаляме. Хората преди нас оставили всичката си кал. Еленчани са най-чисти.

В този живот трябва да благодарим на Бога за очите, носа, ръцете, краката, които ни е дал. Колцина от вас отоплят Божествения салон, в който Господ трябва да дойде?

Вие се учите от 20–50 години. Аз се уча от няколко хиляди години и нищо не знам, а вие мислите, че всичко знаете. Обличате се с вехтории в религиозния живот. Никога не обличай стара дреха в религиозния живот, а онова, от най-добрия материал. Намерете един от най-красивите дни на вашия живот, дето цял ден сте мислили само за Господа – да си бил толкова досетлив, че Господ иска да направи добро някому, но не може да слезе, та ти свършваш доброто вместо Него. Да обичаш Господа, ще свършиш Неговата работа.

Бог направи човека да обича тъй, както Той обича. Ако сте музикант, свирете безпогрешно, най-хубавото, което можете. Господ иска да говорим най-умното. В Божествената Любов всички погрешки се превръщат в скъпоценни камъни. Когато обичаме някого, грешките се превръщат.

Търпението е наука – музикално трябва да се преподава. Не сте слушали музиката на търпението. Само на три места съм слушал хора, които пеят хубаво. Който не е виждал Бога е ад, а който Го вижда – това е рай.

Пожелавам ви, слушайте, когато Господ ви говори отвътре – добре да Го слушате и добре да предавате. Скоро ваканцията ще свърши, ще се върнем в училище с нови сили.

Бог ще направи нещо, което никой не може да направи. Любовта трябва да се прояви в човека, както Бог я проявява. Новата Любов да не изгасва вече.”

251. Учителят ни се изявява според способността ни да го възприемем

През май 1944 г. направихме първата екскурзия. Тръгнахме рано сутринта с големи раници на гръб. Пътят бе дълъг и стръмен. Бях доста уморена, когато на пътя ни настигна биволска кола, която се движеше в нашата посока. Помолих селянина да закача раницата си на колата и ми олекна. Някои ме погледнаха малко особено, но Учителят побърза да ме успокои. “Тя се освободи от товара си, рекох”, бе забележката Му. В хижата. (Забележка: Хижа “Острец”. Виж “Изгревът” т. I, с. 170-172; т. II, с. 316-318) същата вечер, насядали на дълга маса, слушахме словото на Учителя, седнал на единия ѝ край под газената лампа, която хвърляше слаба светлина в стаята. Тъмната ѝ дъсчена облицовка напомняше някакво древно помещение, в което жадни за истината ученици са седели при нозете на Учителя в далечна епоха. Помолиха ме да изпея няколко песни от Учителя, и аз тихо запях

“Скитах се по гори и планини”. Изпях три песни. Учителят слушаше с притворени очи унесено. Обърнах се към Него и в миг не видях онова познато лице, с което е винаги при нас, а вместо него – въплотената идея на Мир, благодат и Любов. Разбрах, че ние не сме видели Учителя, и че ни предстои много дълъг път на съзнанието, докато стигнем онова място, където Великият Учител ще ни се разкрие в своя истински образ. Разбрах, че Учителят не е същество в човешкия смисъл на думата, а въплотена идея, която непрестанно ни се изявява според способността ни да я възприемем, че Той слиза до нас смален милиарди пъти, за да ни достигне. Ние сме клетки в Неговия духовен организъм, които Той обработва, усъвършенствува. Това е процес на непрестанна промяна, която се извършва в нас – процес на вечно обновяване, както физическо, така и духовно. Ние сме в Него и Той е в нас в мистичния смисъл на думата, и само Той може да ни изяви Любовта на Бога в нейната най-висша фаза. Затова Христос се молеше с мистичната си последна молитва с учениците си в горницата, да бъдат едно с Него, те в Него, а Той в Бога, и така да ни свърже с Бога – да бъде съединителна нишка между човечеството и Бога. Затова Той каза: “Аз съм пътя”. Само чрез Него ще стигнем в Царството Божие. И ето, това мистично единение, за което Христос ни говори преди 2000 години се осъществяваше днес – в тези скъпи мигове на преливането ни по Дух с Духа на Учителя. Цели девет месеца живяхме в това велико единение, което надминаваше всяко описание. Това бе непрестанен празник за душите ни. Той слагаше обилна трапеза пред нас, както на небето, така и на земята. Трептахме, да не нарушим това тайнство, това посвещение към което ни бе повел с неизразима Любов. Как трептеше душата ми от радост и умиление към всяко камъче, към всяка капчица, която се отронваше, като блестящ брилянт от скалата и се вливаше в изворчето! Копнеех да постеля дрехата си, да седне Той на нея, когато излизахме в природата и Той удовлетворяваше тайните ми копнежи. Искях да пея, да пея безкрайно за Него, да излея в песен насъбралите се пориви в душата ми, които напиреха за израз.

В.К.: Така. Сега на с. 16 говорите: През месец май направихме първата екскурзия. Докъде беше? Весела: До хижа “Брокс”. В.К.: До хижа “Брокс”. (Забележка: Хижа “Брокс” след 9 IX. 1944 г. е преименувана в хижа “Острец”) Весела: Да. В.К.: И след това отидохте вече на връх “Острец”. Там как прекарахте вие? Весела: Там бяхме много доволни в хижата. Там Учителят много ни говореше, пяхме, излизахме навън, сядяхме край разни места, вечер край Учителя. Той веднъж ме помоли да изпея нещо и аз пях няколко песни. И като се обърнах към него изведнъж не видях Учителя, а видях някакъв непознат образ на идеята като на въплотение на мир, спокойствие, радост, нещо съвсем неземно, само в един миг. Изведнъж се скри този образ. И пак Учителят застава. Един вид, може би за миг съм зърнала неговото състояние, въплотено в образ. Неговото състояние. В.К.: После вече отидохте на връх “Острец”? Весела: Да. В.К.: И там прекарахте? Весела: Да. В.К.: Колко дена беше тази екскурзия? Весела: Не помня, два дена ли бяхме, три ли бяхме. В.К.: Да. Весела: Много беше приятно. Топло време.

252. Духът прави усилия да се освободи от човешката форма, като премине във форма с по-големи възможности

Над хижата се издига скалистия връх Острец на 1700 м височина. Целият ден прекарахме на малката полянка, осеяна с пролетни цветя. Небето бе ведро и слънцето топло грееше и ни изпълваше с радостен живот. Учителят дълго ни говори, след което полегна на тревата край един заоблен камък.

“Човек е затворен, ограничен дух във физическата форма, както дървото. И във всички тия форми Духът прави големи усилия да се освободи – да премине във форма с по-големи възможности. Единствено с Любовта Духът се освобождава от формата и става свободен – слива се с великия живот. Извън Любовта човек е

затворник – птица в кафез.

Дърветата са най-обективни, те са се хванали здраво за земята и се чувстват сигурни, а нас ни смятат за фантазори. Статическото за тях е реално, а движението – фантазия. Животните са също обективни. Те трябва да имат нещо физическо, за което да държат. Петелът трябва да има красиви пера на опашката си, за да чувства достойнството си. Кристалите са още по-обективни и от дърветата. Тревата трябва да гали, с мекота да действа на един кристал, за да ѝ даде храна. Мекотата действа на кристала и на почвата. Но дърветата чувстват, че трябва да се държат здраво за нещо на земята. Фасулът се счита за много добър писател – всяка година пише нещо със зърна, а смята дърветата за недобри писатели, на много години веднъж пишат нещо.

Злото минава през силните и богатите, а доброто през слабите и бедните. Не какво мислиш, а какво правиш, е важно.

Някои тонове са естествено хармонични, а други не са и трябва много обертони да дойдат между тях, за да станат хармонични.

253. Човек върши нещо, което не е негово желание, а на друго същество

Любовта е прерогатив на Бога, а хората търсят Любовта от човека.

Мъчението е закона, Трудът е парите, а Работата е Любовта. Сега хората изучават светиите – работене за другите, не за себе си – закона на обществото и парите. А ангелите работят по Любов. Те сами се досещат каква е Волята на Бога, какво Той желае и го изпълняват веднага. Човек не е недоволен, но астралните същества в него са недоволни – те са много взискателни. Човек върши нещо, което не е негово желание, а на друго същество. После вижда Истината. Човек постоянно рисува, а Бог затрива и коригира рисуваното. Когато дойде съвършеното, всички ще живеем правилно.

На човека му е нужно само една кибритена клечка, да му запали огъня, а друго нищо не му трябва.

Човек трябва да живее под добрите аспекти, да се огрява добре от слънцето и да му приема светлината и топлината. Малките работи да не слагаме близо до очите, та да ни затварят хоризонта.

Щом Бог създаде земята, тя е огрявана от Божията светлина и се развива.

Печката грее, защото слънцето грее. Любовта се изучава в светлината – плодовете на слънце зреят. Мъдростта се изучава в тъмнината – нощем на луна растат нещата. Истината се изучава в бурите – волята там действа.

Когато Любовта не приемаш, тя те предава на Мъдростта.

Човек трябва да живее в причинното тяло, няма противоречия там. Във физическия свят всичко свършва с противоречие – зло. В духовния свят са чувствата. В Божествения свят са мислите, а в причинния свят душата. Да слушаш гласа на душата!

Дай на Бога сърцето си, Той да живее в него – да го възобнови. Сърцето трябва да се възроди – новораждане от Дух трябва да стане.

Н – е Марс. О – е Юпитер. С – е Земята.

Азота е Сатурн. Обхода – Венера. Щедростта – Меркурий. Поезията, въображението – Луната.

Чрез Любовта се отварят вратите на ада и душите се освобождават, когато двама се любят. Христос държи ключовете на ада – ада се отваря."

254. Бог е вечно изявление на съвършенство, а човек вечно изправя своето несъвършенство

Словата на светлината се лееха от устата на Учителя и влизаха направо в душите ни. Въздухът трептеше от свежест и зелените борчета по стръмния хълм приличаха на смирени ученици, тръгнали към върха да чуят Учителя. Сякаш и камъните край нас се бяха вслушали. И кой ли в този чуден свят не слуша гласа на Вечния? Не каза ли Той, че живи души живеят в боровете и камъните, които долавят трепета на човешкия живот и на живота в цялата природа?

На слизване от върха, Учителят вървеше последен: "Ще ви бъда тил", каза Той.

Край извора, спрял веднъж, Той заговори: "Бог е вечно изявление на съвършенство, а човек вечно изправя своето несъвършенство."

Вечното благо са безбройните малки блага, които идат непрестанно. Само вечното създава радост в човека."

Той гледаше как капките се вливат в улейчето и образуват малко поточе, което се втичаше в извора.

"В хората ще влезе това, което сега строим – извори, каменни стълби. Първото стъпало на доброто ще създаде нещо стабилно в човека. Първото стъпало издържа най-голяма тежест, а най-горното – най-малка.

Характер – записано като в камък – като знаеш една истина, ти не само ще я проектираш като на екран, а ще я изваяш в себе си.

Ще опиташ три пъти Любовта и ще ти трае цялата вечност. Един път ще опиташ Любовта заради Любовта, един път заради знанието, което тя дава, и един път заради свободата на Истината ѝ – и това ще бъде за вечността.

255. Човешкото сърце и ум не са организирани

Ако съвършеният свят на музиката не те вдъхновява, ти само крескаш. Още хиляди години да учиш музика, този свят не можеш да го хванеш, той може само да те вдъхновява и е непостижим.

На земята съвършенство не може да има – тя е пробно поле – тук се опитват съвършените неща. . ."

В лицето на чистия извор видях човешкото сърце, което се загради с големи гранитни блокове, да не се разлива водата по всички посоки, а да тече по трасиран чист път в правилната посока и да върши работа. Цялата ни дейност бе организационна чрез елементите на природата. Учителят веднъж каза: "Човешкото сърце и ум не са организирани. Сега се организират. Понеже не са организирани, те не задържат и правилно не оползотворяват благата, които непрестанно се втичат в тях. Земята е шуплеста и задържа само малка част от слънчевата енергия, а по-голямата част преминава през нея и отива в пространството. Нептун и Уран получават по-малко, но всичко задържат и го оползотворяват. Това са по-високо организирани светове. Ние сме в ембрионално състояние още. Дълъг път на развитие стои пред нас."

256. Стихове за водата и камъка

Като гледах красивото съчетание на водата и камъните, хрумна ми тази идея:

*Водата някога на камъка казала:
Ох, твърд си много, упорит за мен
От тебе само спънки съм видяла!
И камъкът от нея бил презрян.*

*Но много векове като минали,
Тя се видяла в нова красота –
През камъни водите кат вървяли
Добили идеална чистота.
А камъните станали градини
И плодородни ниви и поля
И шепнели: "Водице, прероди ни,
Извай ни по-хубави тела."
Тогаз водата весело запяла:
"Не сте по-упорити вий от мен."
От този ден приятели станали
Водата мека с камък твърд, студен.*

257. Злото е чук, творческа сила за уреждане на земята - то е крайното добро

Имах много частни разговори с Учителя, в които Той ми разкриваше онези Истини, които са още неосъзнати от нас. Непрестанно хвърляше повече светлина в съзнанието ни и ни насърчаваше. Веднъж го попитах: "Учителю, защо много малко хора се добират до света на чистата Истина?" Той ми отговори: "Защото се уморяват, тръгват бърже и насред пътя спират – не стигат целта. Много бързат, а Любовта действа с малки подтици, но вечно. Подтиците на Любовта са нежни, слаби, те не блъскат и не събарят човека. Безлюбието събаря човека. Който ти дава 100 000 лева в Любовта, не те обича истински, защото парите ще се свършат, а който ти дава най-малкото – семката, той най-много ти дава – цяла гора орехи можеш да си направиш.

Радостта е негативна – вземаш, а скръбта е положителна – даваш. Ако не разбираш радостта, скърбиш. Ако разбираш скръбта, се радваш. За невидимия свят земята е свят на фактите – те се интересуват от нас, както ние от плодните дървета и ги чакаме да узреят. В света на законите нещата се организират, а се реализират, осъществяват в света на принципите. Светлите духове изправят всичко криво в човешките съзнания относно Христовото учение.

Има равенство само в Божествения свят, защото там малкото е равно на голямото – семката е равна на дървото."

Разбрах, че Невидимия свят иска да види факти в човешкия живот, като плод на тяхната висша активност в хармония с тях – висшите.

"Злото е чук, който обработва грубата материя. На злото като господар ще се противиш, но като слуга – не! Най-добрият слуга е то! Добрите хора подариха езера и пр. – туй, което е Божие. Сега лошите, които управляват, трябва да станат най-добрите слуги, а добрите трябва да станат господари и да турят ред в света.

Вън от Любовта няма Мъдрост. Злото е чук, творческа сила за уреждане на земята – то е крайното добро: цапаш с мастило книгата – зло е, но който я прочете, казва: нищо, че изцапана, научих нещо.

Човек трябва да се жени, когато стане на 120 години и е завършил живота си във всички зодиакални знаци."

258. Каквото е отношението ти към Бога, такова отношение ще има към тебе твоят ближен

Един много важен закон, който не знаех и не можех често пъти да си обясня, отношението на хората към мен, ми разкри Учителя в частен разговор: "Каквото е отношението ти към Бога, такова отношение ще има към тебе твой ближен. Отвън да е добра обходата, но отвътре, ако има нещо користоно, хората го чувствуват и не те обичат.

Стомахът е ада, дробовете са духовния свят, главата – Божествения свят. Всички енергии отиват от стомаха нагоре.

Най-чиста Любов имат растенията. Те са изложба на ангелите.

Преди да родиш на земята, първо трябва да се роди нещо в ума ти – една светла мисъл, после в сърцето ти трябва да се роди едно хубаво чувство, а във волята ти – една хубава постъпка, тогава раждането на земята ще е правилно.

Светията има миналото, а грешникът – бъдещето.

Ти си терциално построена – на терциална основа. Терцата има само един интервал – едно ядене. Мекота има в терцата. Разрешението ѝ е в квинтата. Първо опитваш нещата, после извличаш теорията им. Събираш факти и върху тях градиш.

Има тактове за 7 години, за 14, 21, 28, 35 и т.н., всеки седем години има нов такт. Тактът е подтик. В секундата има дисонанс, който се разрешава в терцата. Музиката и астрологията е едно нещо. Пръстите ти като се движат по пианото събуждат мозъчни центрове и човек неусетно се облагородява и възпитава. Музиката днес е по-напреднала от поезията. Има хора квартово, квинтово построени, които имат повече възможности в потенциалите и избор, съчетания трябва да правят – философия им трябва. Те са хора първо на теорията, а после на опита. Терцата има един връх, от който лесно се слиза в две посоки, тя има само един перпендикуляр, а квартата – или надолу или нагоре ще се съединят и примирят двата върха, тя има два перпендикуляра. В музиката трябва повече да се придобива, по-малко да се изхарчва. (Забележка: За хороскопа на Весела виж № 63, астрологичната карта и хороскоп, който е включен отделно. За "терциално построена" виж № 91)

259. Виждай Единият в множеството и множеството в Единият

Държавите са опитни лаборатории на небето, в които човек се обработва и остъргва, да се усъвършенствува. Шестата раса, която иде, е на братството.

Божественото е най-лесното нещо да се приложи, за който знае, а най-мъчното, за който не знае. Само Божественото има бъдеще, човешкото ще отпадне, то е временно. Хората трябва да обикнат във всички Божественото. Виждай Единият в множеството и множеството в Единият.

Трябва да живеем в голямата земя. Въпросът е във вливането и изливането. Хората сега само боклуците и вехториите си раздават – изливат мътилката си.

Има две течения, на доброто и злото – доброто гради, а злото руши, човек е ту в едното, ту в другото течение – ту се ражда, ту умира. Трябва да излезе от тия две течения и да влезе в Божествения закон, който Христос даде на човечеството. Божественият закон е Любовта. Войната само руши, нищо друго не прави. Войната е трошенето на камъните, от които ще се изгради новото.

Америка и Русия имат допирна точка на север – Истината, в свободата, затова ще са свободни, ще се разберат в истината и имат братски отношения. А понеже Русия е на изток от Англия – ще се разберат в правдата. Гърците са на юг от България, затова българите трябва да действат към гърците с добро.

Сега учим Божия закон. Човек не трябва да се заблуждава от позлатените работи, те повече лъщят. Има завистливи духове, които, като видят хляб с масло в ръката ти, куче дойде и изяде хляба. Високо го дръж. С хиляди години хората не могат да научат Божествения закон – бавно, мъчно се учат.

260. Светлината навсякъде ходи

Природата чисти водата чрез дестилация и изпарение, но чистата вода няма нужда от чистене – каквото е в началото, такова е и в края. Добрият цигулар да свири, а не да говори за цигулката и професора си хората сами ще го оценят и разберат. Който е школувал в школата на Разумната природа, знае как да свърши

една работа. Един строител в два часа е свършил туй, което е отнело седмици за други."

Попитах Учителя: "Ще отидете ли в Русия?" А Той ми отговори: "Светлината навсякъде ходи – през прозорците влиза, през най-малката дупчица минава. Някои същества ще те разубеждават. Защо си не уреждаш работите, а се занимаваш с тия неща! Кажи, че се занимаваш с очите си – със светлината си, с носа си – с въздуха, с устата си – с храната и хляба. Сега ги изучаваш."

За да твориш, не да преписваш, трябва да си научил законите и формите на природата – да си я проучил, тогава нещо ново можеш да създадеш.

Има музика, в която няма поезия. Поетичната музика има хубава линия. Има неправилни и правилни тактове според тяхното число; неправилният такт е последват от правилен такт. В неправилния такт срещаш затворена врата; вземе ли се вярно, това е отворена врата.

За да си разумен, първо трябва да си здрав. Здравето е основа на всичко.

Да не хвърляме сянка на хората. На някого липсва тона Сол – чувството за красивото, на други тона Ми – чувство за правилна обхода, на трети тона Ре – проява на енергията. Тонът До – за основата – чувството за време, търпението. Като се набавят, човек правилно се проявява."

261. Спряла е ума и е влязла да изучава духовното

Седнали на трапезата в стаята, стояхме до късно вечерта и слушахме бликащите изворни струи на Мъдростта, на която никога не можехме да се наситим. Беше топла пролет и през отворените прозорци долитаха трелите на славеите в храстите. Музиката на природата се хармонизираше с чудните слова на Учителя и ни отнасяше в красивия свят на небето, за който непрестанно копнееха душите ни.

"Красотата е нещо много подвижно, живо, красивите хора шум не вдигат. Най-красивите хора са в Кавказ. В природата красотата е истинската ценност – красивите неща са ценни. Ангелите са много красиви. Красотата е нещо вътрешно, скрито, хората не го виждат, то е духовно нещо. То не е физическо. Физиологически, то е симетрия на лицето.

Животните имат хубави тела, но не глави – лице нямат. Трябва да имаме образци за красотата. Има една променлива и една непроменлива физиономия."

Някой брат, помня брат Неделчо, запитва Учителя под кои планетни влияния съм. Той отговори: Спряла е ума и е влязла да изучава духовното. Юпитер е скрит в нея. Носи чертите на 200–300 хиляди души. Човек трябва да си представи себе си извън тялото.

Никога не изучавайте патологическите физиономии, но добрите – нормалните.

Когато не свързваш Любовта с никаква жива форма, ще проникнеш в цялата вселена. Да нямаш обект в Любовта.

Човек трябва да намери постоянното и вечното във временното и променливото. Човек е ценен, загдето Великото, което живее, е ценно, той трябва да се радва, че е част от природата. Величието на живота, което понякога чувстваш е Величието на Бога, Който живее.

Една Нова Епоха е творчески акт на Бога. Под други закони е вече тя."

В.К.: Сега, на с. 23 Неделчо пита Учителя под какви влияния сте. Той казва, че сте под влияние на Юпитер. В кой дом в хороскопа ви е Юпитер? Весела: Юпитер е в първия дом в знак Везни. "Юпитер, казва, е скрит в нея." Юпитер е скрит в нея. Значи, обществена работа и действително, аз цял живот съм била в пансион с много хора, в Америка пътувах непрекъснато, говорех за България, въобще съм вършила непрекъснато обществена работа.

262. Червеният петел

Между постоянно присъстващите ученици на Учителя имаше и един постоянен представител на пернатото царство – един червен петел, който всеки обед, щом Учителят седнеше в средата на пейката и ние заемехме местата си на трапезата, с бавни, тържествени стъпки се качваше на хълмчето и заставаеше точно зад Учителя. Там стоеше, докато свършим обяда и си тръгнем. (Забележка: Виж "Изгревът" т. XXIII снимки № 34, 35)

Един слънчев ден, след като се бяхме нахранили и се намирахме във весело разположение на духа, хрумна ми да помоля Учителя да накара петела да ни попее. Той, обаче, се обърна към мен с думите: "Вие го накарайте, рекох". Погледнах петела и мислено го помолих да пее. Той не мръдна от мястото си. Обаче, след няколко минути той се обърна и бавно слезе от хълма. Застана на противоположната страна на Учителя, обърна се на запад и започна да пее. Учителят ми каза да броя колко пъти ще изкукурига. Изминаха няколко минути, а той все кукуригаше като курдисан. Най-после млъкна. "Колко пъти изкукурига?" – запита Учителят. "Дванадесет пъти", отговорих. "На запад пее за материални работи. Ще има ядене и пиене, рекох."

В.К.: Сега искам да ми разкажете за оня случай с петела? Весела: Да. Когато се постопли времето, почнахме да се храним на двора. Направихме дълга маса с две пейки. Учителят седнаше в средата точно пред слънцето, пред опорната стена. То беше като хълмче там. И всеки ден на обед идваше един шарен петел много мастит, хубав, и заставаеше зад Учителят точно и стоеше през цялото време, докато обядваме. И когато свършим обяда и станем и петелът слиза от хълма. Един ден, в последните така месеци, казах: Учителю, този петел като верен приятел стои тука всеки ден, моля ви се, помолете го да попее. Учителят ме погледна и каза: "Вие го накарайте, рекох." Ами аз тогава се озаптах, че как мога аз да накарам един петел и почнах да го моля мислено, заради Учителя, казвам, попей да ни зарадваш и ти си такъв верен изпълнител, стоиш тука на пост толкова месеци. И след малко петела хоп-хоп слезе от хълмчето отиде и погледна към Перник, към запад, в дворчето и започна да пее. И толкова силно пях, Учителят каза: "Бройте колко пъти", изпя 12 пъти и гледаше към запад. Учителят каза: "Следете интервалите", но аз не можех да следя интервалите между песните, защото трудна работа беше това. И аз го попитах: Учителю, 12 пъти, какво значи? Той каза радостен: "Е, ще има ядене и пиене, рекох. На запад пее." В.К.: Значи ще се оправят работите. Весела: Значи работите ще се оправят. Ядене и пиене, като свършиш една работа. После, 12 е един завършек, един цикъл завършен.

263. Измолване на прошка

Наближаваше Петровден. Дните летяха с огромна бързина, защото винаги бяхме заети и унесени в работа, творчество или слушане Словото на Учителя, Който често ни говореше.

Понякога се разразяваха гръмотевични бури, изливаше се пороен дъжд и ние сядахме на покритата тераса, откъдето наблюдавахме природните картини. Под покрива на терасата лястовички бяха свили гнезда и четири малки лястовичета цвърчаха и поглъщаха постоянно храната, която им носеха двете лястовици, с широко отворени човчици. Картината беше мила и то най-вече защото птичките не се страхуваха от нас и бяха тъй близо до нас. Кравата на Темелкови даваше много мляко и няма да забравим вкуса му на ароматни полски цветя. Малката Божидарка растеше и гугукаше вече, станала неразделна част от нашата компания.

Пред вратата на Учителя стояха често две сестри, към които един ден брат Темелко се обърнал с думите: "Не мислите ли, че смущавате Учителя, като постоянно стоите пред вратата Му?" (Забележка: Мара и Теофана Савови. Виж "Изгревът" т. VII, с. 436, № 9) Те се оплакали на Учителя и Той три дни останал в стаята си, натъжен от тая обида на сестрите. Брат Темелко разбрал неявяването на Учителя и решил да събере цялото си семейство и да отидат при Учителя да измолят прошка за стореното. Целунали Му ръка и се извинили. Учителят след това дойде отново при нас. Той винаги изкупуваше грешките ни с глад и усамотение. Винаги ни казваше да не се оскърбяваме и обиждаме, а да се съобразяваме с характера на хората и да сме много внимателни в обноските си. "Една обидна дума е една форма, която невидимия свят не приема и мъчно се поправя тая форма. Не се ядосвай и сърди, а винаги изправи погрешката си, това е важно, а не тези отрицателни състояния. Когато обиждате човека, вие обиждате Бога в него."

264. В природата всичко е уредено и става на своето време

"Когато гърми, лошите духове бягат и се крият в земята. Ако те е страх, изкусителите в теб се страхуват.

Сега трябва да говорят хората ханаански език – той е иносказателен, образен. Вместо да кажеш "Моля", късо и заповедно, кажи: "Бъдете тъй добри, да ми направите една услуга". Ако някой не те обича, кажи: "Тази година дървото не роди плодове, но догодина ще има." Той е безобиден език. Ако някой говори лошо за тебе, кажи: "Как не те мързи да говориш!" Или ако има много живот: "В твоя двор има много щедри дървета, потоци." Меките хора са от страх меки, затова ги блъскат и унижават. Умният последен трябва да остава, за да не го блъскат.

В природата всичко е уредено и става на своето време, но човек забавя работите с неестествения си живот.

До е материален тон – земен.

Ре е въздушен тон.

Ми е воден тон.

Фа е воден тон.

Сол е светлинен тон.

Ла е тон на живота.

Си е опитване на нещата.

Искаш да премахнеш някоя мъчнотия, от До, има напрежение, ще се повдигнеш, в Ре има посока, искаш да тръгнеш. Ми е гъвкавостта, начини да се проявиш. Инволюционен тон е, пътища, да се избавиш от мъчнотиите. Фа е скривалище. Сол – изминал се половината път, облечен си и никой не те познава. Ла – станал си виден търговец, общественик, проявяваш се. Си – четеш морал на хората – как се яде.

Сърцето, чувствата са *andante*, а умът е *allegro*. Жената все иска да обожествява мъжа, а на себе си не може да помогне. Адам изхарчи всичкото си богатство да възпитава Ева и още не я е възпитал. Тя мисли, че като яде плода, като Бога ще стане. Жената не може да обича мъжа на земята, а в астралния свят."

265. Залязващото слънце

Една топла вечер работехме още с Владо на "Извора на Доброто", когато Учителят ни доближи и заговори: "На Луната живеят сто хиляди адепти. Те строят културата си под кората на Луната. Те обичат слънцето и събират много слънчева енергия в огромните циркуси, които прекарват под кората на Луната. Те се

интересуват от хората и нощя слизат, да ги проучват. Те държат връзка с хората.”

Беше залез. На запад небето бе пламнало от огромния огнен диск, които бавно потъваше зад далечните планински хребети. Учителят ни обърна вниманието към залязващото слънце, но ние с Владо не разбрахме какво Той искаше да ни каже с това. Чак на 27 декември ни стана ясно. Стояхме до Учителя, потънали в размисъл. Винаги при залез слънце една необяснима тъга обзема сърцето ми, но този път тъгата я нямаше, защото до нас стоеше Учителят. Мислех, че ще бъдем така с Него безкрайно дълго време, никога не можех да си представя някаква раздяла с Него. Слънцето бавно изчезна, а ние тримата стояхме до изворчето неподвижни. (Забрлржка: Виж “Изгревът” т. IV, с. 489)

266. Онзи, който иде сега в света носи свобода за всички

Петровден – най-радостният празник в живота ни. Та не е ли и природата в апогея на своята сила и разцвет на този ден! С притаен дъх стоим в широката стая – едни седнали, други прави в очакване на Учителя. Тържествен и величествен Той влиза и ни поздравява. Денят се пада в сряда – редовният ден за школна лекция. Но този път очаквахме нещо ново, нещо неизказано до този момент от никого в света. “Той иде!” (Забележка: Беседа на Учителя от 12 юли 1944г. Отпечатана в “Завета на Любовта”. Т. I. София, 1945, с.84)

Първо Коринтяном, 13 гл. – за Любовта. Учителят чете от беседите “Вечното благо”, с. 121–123. (Забележка: “Вечното благо”. Съборни беседи 1943-1944. София)

“Неизмеримата Божия Любов, Мъдрост и Истина са плодове на Божия Дух. В хармонията на Любовта всичко е на място и човек е доволен. Когато човек е доволен, той е в реалността. Ти се безпокоиш от нереалното, а Любовта носи всичко. Кой е израснал и станал богат от страдания? Като не разбираш доброто, то се превръща на зло, а като разбираш злото, то става добро. Щом откъснеш един плод, трябва да го изядеш. Всички страдат, като откъснат една Божествена мисъл или чувство и не го изядат. Никога не късайте плода, преди да сте изгладнели.

Новото учение седи в това, да знаеш как да снемаш раницата от гърба си. Глупак е, който уповава на своята къща, или разчита на себе си.

Единственото реално нещо е Любовта. Когато чувстваш най-малкия подтик на живот, то е Любовта. Сладчината на плода е Любов.

Онзи, Който иде сега в света носи свободата за всички – Той носи Любовта. Той иде с изгряващото слънце и заминава със залязващото слънце. Той иде с чистия въздух и заминава с нечистия въздух. Той иде с чистата храна и заминава с нечистата.

Досега сърцето ви е било все *andante*, а сега ви трябва *allegro*. *Andante*, хората го създадоха, а *allegro* Бог го създаде. Старите хора образуваха *andante*. *Allegro* е ритмичното ходене, мислене и чувствуване.

Любовта е камертон – Любовта е туй, което ви помага. Мъдростта и Истината е туй, което ви наглася. Ако не нагласиш живота си съобразно с Любовта, мисълта си съобразно с Мъдростта и постъпките си съобразно с Истината, не можеш да станеш ученик.

Бог винаги говори благо, като слънцето. Гласът на Бога е благо на живота. Бурите са дисонанси. Христос не може да дойде на земята – бит е. Да сме доволни от живота. В хубавата мисъл, в хубавото чувство и в хубавото разположение Бог се проявява. Ти, ако си познал страданията Христови, няма да правиш прегрешения. Вечното движение не може да спре. Животът не може да спре. Любовта е единственото нещо, което не се губи. Единственото нещо, което може да изгаси Божията Любов е безлюбието. Остените на миналото станаха днес пера

за писане. Никой в света не може да се подмлади без Любовта. Туй, което ида право от Бога, то подмладява. Щом те погледне Господ, ти се подмладяваш – радостен и весел си. Щом те погледнат хората, ти си скръбен и спиш.

267. Любовта не се придобива, тя иде от Бога

Да оставим човешките неща настрана и да приемем новото от Бога. Божественото няма да дойде чрез хората, а направо от Бога ще дойде до вас. Не говорете за онази радост, която иде от Бога. Любовта не се придобива, тя иде от Бога. Знанието иде от Мъдростта, свободата иде от Любовта. В свободата никой не може да те ограничи. Без Любовта светлината и свободата не могат да дойдат. Никога не се поставяйте по-горе от другите. Кажи: Стояне, послужи ми днес, както Господ те е научил. Уший ми дрехи, както Господ те е научил, по Любов.

Ако не приложите това, което ви казвам, нищо не сте разбрали. Аз вярвам, че днес вие ще разберете, а с вас заедно и целия свят. Хората знаят как да приемат храната, сложете я само.

Имаш желание да учиш. Господ е заговорил в теб. Слънцето само веднъж изгрява и залязва. Болестта е старото. Които ще вярват в Новото Учение, болести няма да имат.

268. Което Бог търпи и ние трябва да търпим

Само при глада Любовта се познава каква е. Само при глада светлината се познава каква е. Без глад света на Любовта, Мъдростта и Истината е непонятен. Гладът е обич. Първоначалното е Любовта. Това, което винаги дава, Любов е то. Любовта се радва в глада. Всички трябва да бъдете доволни за онова, което Бог ви е дал. Любовта изключва абсолютно всички съмнения, подозрения. Което Бог търпи и ние трябва да търпим, което Бог обича и ние трябва да обичаме. Бъдете първи да изправите погрешките си и да бъдете последни да направите най-големите работи в света. Старото си отива – неразбраните работи. Новото иде – разбраните работи. Да започнем като малките деца да играем. Който яде от плода на дървото на живота – живот, знание и свобода ще има. Ако сте жена, имай един идеал, че има един мъж в света, който е съвършен, и който досега не е казал на своята възлюбена нито една обидна дума. Има една жена в света също такава. Новото е Любовта. Новото е, да виждате доброто в себе си и в другите.” Учителят чете:

“Велик е Бог в Любовта си! Велик е Господ Бог в Мъдростта си! Велик е Бог в Истината си! Господ Бог в Любовта си поучава, в Мъдростта си просвещава, а Истината си освобождава. Милостив и жалостив е Господ. Неговата благост е над всичко. Веселието му крепи всичко. В Господ всичко живее и се движи, Той е веселие и радост на всичко живо на света. В Любовта няма страх. Когато човек не изпълнява закона на Любовта, винаги се явява боязън. Когато дойде Господ, мирът ще дойде. С кръста нагоре, без кръста – надолу. Скръбта е най-голямата Любов. Мъдростта е пазител на великите Божии блага. Най-голямата любов, която можеше да се даде на Христа, бе разпятието. Радостта е най-малката Любов.” (Забележка; “Завета на Любовта”. Т. I. София, 1945)

Излязохме от беседата вдъхновени, изпълнени с радост и вътрешно решение да приложим най-малкото, което се иска от нас.

В.К.: На с. 25 за деня Петровден. Весела: Той е рождения ден на Учителя. В.К.: Как се прекарваше един такъв ден? Весела: Ами ние един Петровден прекарахме в Мърчаево, който беше изключително тържествен. Сутринта в пет часа Учителят държа беседите “Той иде”. Прочете Първо Коринтяном 13 глава, за Любовта, и чете от беседата “Вечното благо”, с. 121–123. И тогава говори за Божествената Любов и Мъдрост, и че Бог вече иде, говори за анданте и алегро. В миналото имало бавен ритъм – анданте, а сега ритъмът е алегро – ускорени са

вибрациите на живота. И вече алегро означава радост, докато в анданте има скръб, в алегро има радост. В.К.: Сега, тези екскурзии има ги заснети, така ли? Снимки имате ли от тези екскурзии? Сега например, имате една екскурзия на Петровден, отивате на Рударци? Весела: А, имам снимка на връщане с Учителя, той в нивата спря, и го снеха с всички ни. Една снимка. И след това, като вървеше по пътеката, аз вървах от дясната му страна и Владо вървеше напред, имам и тази снимка. Връщането от извора. (Забележка: Виж "Изгревът" т. XX, снимки № 72, 73)

Отидохме с Учителя на минералния извор в Рударци. (Забележка: Виж "Изгревът" т. II, с. 313) Там Той ни накара всеки да се измие на извора. Напълних една дамаджана вода и Гавраил поля на Учителя да се измие. (Заб. За дамаджаната на Гавраил виж в "Изгревът" т. XXIII снимки № 77, 78, а за общите снимки виж № 79-80) Седнахме на полянката над извора. Постлах Му палтото си да седне. Говорихме, след което Учителят ни пръсна и четохме поотделно молитва. На връщане Му показах кратък път по пътека през нивата. Там направихме общи снимки. Не вървахме, а летяхме. Такава лекота и възторг не бях почувствувала през живота си. Сякаш с нас вървеше цялото небе. Сякаш всеки от нас бе станал фокус на плеяда светли духове, които идваха да поздравят Учителя и ни изпълваха с блаженото си присъствие!

Обядвахме на три смени. Обядвах в третата смяна близо до Учителя. Тържествен ден – ден неповторим. След обяда седнахме на терасата, видяхме как малките лястовички за пръв път излитаха от гнездото си. След няколко опита да хвъркнат на близкия орех, те излетяха и вече не се върнаха. Мисля си, дали тези малки крилати душици не ни подсказаха, че така ще излети от нас благия ни Баща, за да ни повика някой ден горе в светлите си небесни селения.

269. Има много същества, които дебнат да спънат човека и да забавят неговото развитие

В дъбовата гора над минералния извор растяха едри манатарки – наречени царски гъби. Един ден, като отидохме с Учителя на извора, минахме през гората и с Владо събрахме цяла кошница гъби. От двете страни, малко пред Учителя, вървяха Владо и Ганчо. (Забележка: Владо Николов - руснака, Ганчо Ганчев – офицер) По едно време Учителят се спъна в един дъбов корен и падна напред. Спуснахме се да Го вдигнем и Му полях вода на изпрашените ръце да ги измие. Почувствах дълбоко угризение на съвестта, че при нашето присъствие се случи това нещастие на Учителя. Много мислих за случая, но не можах да се добера до истинската причина. След обяд бях при Учителя на разговор и Той ми помогна с разрешението на този въпрос. "Човек трябва да се пази. Има много същества, които дебнат да го спънат и забавят развитието му.

Човек е трояк, Божествен човек, в духовния свят и физическия човек. Физическият човек трябва да е слуга, да изпълнява повелите на Божествения и духовния човек, с тях да е в съгласие.

В България вибрациите, средата е груба.

На Любовта сянката е като цвят от призма – не боядисва, не прави петно, а другите бои правят петно.

Човек да не оставя Любовта си на земята, защото после все слиза да я търси. Нищо да не го свързва със земята. Отдалечи материалните работи от очите си и ще виждаш ясно всичко. Много близо ги държиш. Бъди винаги на фокус. За да се изяви Божествената красота, обхода трябва.

Безсмъртието е във вечното подмладяване. Съвършенството – също.

В света много хора ще си останат да живеят, каквито са си. Все в Името на Бога те лъжат! Една котка дебне птички – не изгоних котката, но хвърлих камъче и птичките се качиха на дървото. Котката бе недоволна. Ти имай една цел: да изпълниш Волята на Бога."

270. Когато аз напусна земята ще ви оставя един извор

Завършихме работата по извора в края на юли. Един ден Учителят ме заведе при него и каза: “Сега всички неща в света ще станат тъй, както тук направихме всичко. Нашите енергии отидоха в света и работят – водата от извора тръгна на път.”

Учителят помоли един брат да ни фотографира – Владо и мен на извора, което той веднага изпълни. (Забележка: Виж “Изгревът” т. XXII, снимка № 102)

В древността са вярвали, че написаното на камък се сбъдва. Записа се и сега на камък съдържанието на Новия живот, който иде да замести един стар изчерпан отживял порядък – порядъкът на тъмните сили, които от хиляди години управляват земята и създадоха най-големите нещастия на човека. Както Зорницата блести на небето, така ще блестят през вековете невидимите с просто око думи на камъка: Чистота, Вечно обновление – проявеният, новият човек. Петте добродетели, силата, която вечно дава Любовта. Сплотеност в Доброто, победа на Духовното начало. Сега светлината написа на камъка своя вечен завет, своя неизлечим печат. Сега се роди една идея в камък и вода – и стана плът и кръв на земята. Тя не може да не стане плът и кръв и в душите, умовете и сърцата на хората, които жадуват за Истината.

Великият Учител завърши една велика работа в малкото селце Мърчаево, като го преобрази в Светляево. Преди години Той бе казал в една беседа: “Когато аз напусна земята, ще ви оставя един извор.” Той ни остави Вечния извор на Словото Божие и много планински извори, от които този в Светляево беше последният печат на обещанието Му.

В.К.: Сега друг въпрос. Вие имате някои снимки, с Владо имате снимки. Аз съм ви виждал на тази снимка с Учителя. Весела: Да, на изворчето ни фотографирах, когато направихме изворчето Учителят извика д-р Жеков и каза: “Сега ще снемеш тези двама, които направиха изворчето”. Владо седна на първото стъпало, на Доброто, а аз на другия край клекнах с една каничка в ръка да покажа работата, която съм работила – чистила извора. И погледнахме към камерата и дойдоха няколко братя и сестри и поискаха и те да се снемат. А Учителят се обърна каза: “Не, каза, никой няма да се фотографира. Когато царя и царицата се фотографират, никой няма да влиза в снимката.” В.К.: Хе-хе, царят и царицата. Понеже вие сте направили извора. Весела: Ние сме направили извора, който го направи, той е цар. Цар и царица. Господар е този, който върши работата, той е именно слуга, слугата е цар, и слугинята е царица, според Учителя. Възвишените духове, казва, служат, те не са господари, те служат. И ние понеже слугувахме там, аз бях точно девет месеца – от 18 януари до 18 октомври. И си отидох, извикаха ме от колежа и заминах. На следния ден Учителят е заминал. Така че точно девет месеца.

271. Песен на двете сестри-Скръбта и Радостта

Шести август /”Преображение” по стар стил – авт. бел./ – незабравима дата в живота ни. Какво ставаше в невидимия свят, та намери такова велико отражение в Учителя и цялата атмосфера, в която живеехме? След обяд към четири часа, Учителят влезе в стаята облечен в нов светъл костюм, с цигулка в ръка. Той свиреше още като излизаше от стаята си “Химна на Бялото Братство” и сияеше от радост. Той дълго свири: “Напред да ходим смело”, “Братство, единство”, “Изгрява ден тържествен”. Прав, като спря, погледна ни победно, а аз от въодушевление проговорих: “Учителю, това което свирехте бе състояние на големи множества на тържество, събирахте ги от всички страни и тръгнахте победно напред.”

Ние дълго пяхме, а Той свири все тъй вдъхновено и възторжено. Накрая Той засвири нова мелодия, нежен мотив, и каза, че е песента на скръбта и радостта.

Даде ни думите:

Песен на двете сестри – Скръбта и Радостта

*Аз нося скръбта си с радост в живота.
Тя ми е блага другарка
Що добре ме учи.
Макар и безспирно да пъшкам,
Тя кротко напред ме води
И сладки думи ми говори
За своята сестра Радост,
Която с радост ще ме посрещне.
Трепна за пръв път тогава моето сърце,
когато чух за моята сестра Радост.*

(Забележка: Публикувана е в "Песни на Учителя: съставена от Мария Тодорова на с. 153. За нея виж "Изгревът" т. I, с. 171-172)

Ние скоро я научихме, но Учителят каза: "Ще ѝ ушим дрехи за в бъдеще. Сега имаме елементите. Тази е дълга песен. Работете върху нея още. Една песен трябва да мине през пролетта, лятото, есента и зимата. Пролетта е детството, лятото е юношеството, есента – зрялата възраст, а зимата – старостта, и трябва отново да се яви през пролетта."

Учителят ни раздаде сочен пъпеш и каза: "На ония, които са слушали". Бяхме трима души в стаята, но имах чувството, че сме хиляди.

В кои ли дни от земния си живот ще изпитаме възторга от реализираната идея на Учителя, която Той проектира този ден с такава радост и победоносни химни. Не беше ли тази последната симфония на Учителя, която възвести победата на радостта, братството и светлината, както Бетовен в деветата си, последна симфония, с "Химна на радостта"? Не ни ли подготвяше Той за предстоящата скръб, която трябваше да понесем с радост? Наистина, това бе ден на велико разрешение, на най-голямото противоречие, в което предстоеше да изпаднем. Песен за скръбта – последна песен.

В.К.: На с. 29 долу: "Бяхме трима в стаята." Весела: Да. В.К.: Значи вие сте била, още една сестра и Учителя. Весела: И Учителят влезе. В.К.: Сега, тази песен на двете сестри "Скръбта и радостта", нотирана ли е? Весела: Да, тя е в книгата с песни от Учителя. В.К.: Има я, да.

272. Скръб и радост са един процес

Същият ден, привечер, Учителят ми говори дълго за скръбта. Не можех да запиша чудните неща, които ми каза, но ето една малка част записана: "Скръбта е един отделен красив свят. На земята в скръбта влиза греха, скърбим за изгубената чистота. В радостта всичко изхарчваш и оставаш празен – иде скръбта, в която си на угощение, нахранваш се, ставаш доволен – иде радостта. Скръбта е зелен плод, който ще узрее – ще дойде радостта, радостта е зрял плод – ще посееш семката му в земята – иде скръбта. Скръб и радост са един процес. На земята скръбта е вътре, радостта е вън, на небето радостта е вътре, скръбта вън. След всяко опитване иде нова теория. Първо е фактът, после теорията.

Като слезе първо човек от невидимия свят, носи подаръци оттам – радостен е.

Досега скръбта е била един тъмен свят, като се освети сега, ще се види красотата му. Нова светлина трябва, за да видиш този свят. Човешкият свят започва с радост, завършва със скръб, ангелският свят започва със скръб, завършва с радост, а Божественият свят започва и завършва с радост.

Да виждаш Любовта на Единия в множеството и Любовта на множеството в Единия. Слънцето като една маса изглежда, но то е голям колектив.

Ще стане извор на жива вода вътре във вас. Процесът на вечното обновяване и пробуждане е един и същ. Най-голямото пробуждане е старостта, а роденото дете е спяща душа, която постепенно ще се пробужда.

От днес започват да вземат форма нещата – Новото, което сега иде, то тръгна отгоре – слиза. Ще стане вселяване на Духа. Духът-Утешител са ония добри същества, които, като грешим, все ни нашепват отгоре: “Ще се поправи това”, и ни утешават.

Теорията е обясняване на превозните средства, по които иде до нас сладчината. На всяка степен на опитване на сладчината, нова теория се създава. За разбиране на тия неща, нова светлина трябва.”

273. На Бога трябва чисти проводници на Неговата мисъл - добри пиана

На следния ден Учителят отново работи с нас над новата песен. Той прибави следните думи:

*Аз нося скръбта си с радост в живота,
Тя ми е блага другарка
Що добре ме учи.*

В нейните думи намерих красивия път на живота, и ми каза да напиша още думи. По-късно дадох тези думи:

*Тя събуди милост
И Любов в душата ми.*

В стаята влезе малко русо момиченце. Учителят го погледна и каза: “Личните й чувства са силни и хвърлят сянка върху лицето й, та не може да проникне светлината на слънцето – заоблачено е то.

На Бога трябва чисти проводници на Неговата мисъл – добри пиана. Докато не се опита нещо, няма теория. Хората искат да оградят един извор, че само те да черпят от него и да продават водата му – търговия да правят, да делят Любовта, там е греха. Всички трябва да черпят от извора свободно. Тъмните ангели делят Любовта. Ние досега сме считали частта за цяло, а цялото за част.”

274. Химн на обединените славяни

Пак край извора дойдоха думите и мелодията на песента “Химн на обединените славяни”. Идеята за братството на народите бе вложена в извора и мозайките край него, и тази идея проговори със стихове и мелодия в съзнанието ми.

*Дойде денят вси славянски народи
Да се обединят,
Бялото знаме високо да вдигнат
За братство в света.
Братя славяни, ръка си подайте,
Вожд вам е Любовта,
Ваш'то високо призвание съзнайте
За Божя хвала.
Вражески сили вий вред ще сразите,
Братя на Любовта,
И бъднини светли ще изградите
Где властва мира!*

*Братя славяни, след дълго страдание
Победата е вам
И свободата на светло съзнание
е Новия храм.
Мощна обнова в света ще внесете
С братски приветен зов,
Знаме на новото знание вдигнете
С достоен надслов.
Синове светли, в едно вси сплотени,
Божия нов народ
В дух на Любовта и за братство роден е
Човешкият род.*

Денят, в който написах песента, се разрази една доста силна буря. Явиха се разни противоречия и спънки в пътя ми, и когато занесох песента на Учителя, Той ми каза: "Няма лесно да се обединят славяните, ще има бури и пречки. За всяко действие се явява противодействие на земята, затова трудно се живее на тази планета. На другите планети има по-благоприятни условия."

В.К.: На с. 31 за "Химна на обединените славяни". Изобщо разкажете този случай, защото той е много интересен за бъдещето на славяните. Весела: Един ден, като бях край изворчето просто чух, чух един химн и веднага го записах. И мелодията дойде с текст. Маршов ритъм, като марш беше, тържествен, много хубав, и написах "Химн на обединените славяни". Написах го и веднага отидох да го покажа на Учителя да кажа за този химн, че е дошъл този "Химн на обединените славяни". Но когато отидох да му предам химна, се разрази една страхотна гръмотевична буря. Задуха силен вятър, светкавици, гръмотевици. Учителят каза: "Е, рекох, няма лесно да се обединят славяните. Вижте времето какво е на този химн." И действително, оттогава са минали 45 години и славяните не са напълно обединени, както би трябвало да се обединят. Ние сме в една система, действително. В една система. Обаче, няма онова славянско съзнание, онази мисия, която им предстои. Те чрез музика, чрез творчество, чрез любовта си, защото в славяните се крие велика любов. Руската душа е велика душа, любвеобилна душа и Учителят много обичаше руснаците. И затова, това обединение, ние се обединихме с Русия. Обаче, не сме заработили духовно заедно, предстои. Ние сега на физическото поле се обединихме политически. Но имаме една духовна мисия, една духовна задача и трябва да дадем образец на света.

В.К.: Значи, лесно няма да се обединят славяните. Весела: Няма да се обединят лесно. В.К.: Вие имате записана тази песен? Весела: Имам я. Тя е напечатана. В.К.: Как се започва първият куплет, как започва мелодията? Весела пее: "Дойде денят вси славянски народи да се обединят, бялото знаме високо да вдигнат за братство в света. Братя славяни, ръка си подайте, Вожд вам е Любовта, ваш'то високо призвание съзнайте за Божя хвала."

Весела: Ами това не е малка работа. Те, двама души не могат да се разберат, та цели народи да се разберат.

275. Противодействията

Наистина пътя на живота ми е бил трънлив и труден. От дете се боря с тежки условия и големи противодействия от близки и чужди хора. Копнеех да стана пианистка, но нямах условия да уча пиано. Копнеех за разбирателство с хората, но най-често се натъквах на трудно преодолими противоречия в отношенията си с приятели и близки. Наистина край Учителя се събираха сложни противоречиви натури, защото Той каза, че някои от нас сме големи проблеми за Него. Не случайно в последната си беседа завършващото изречение, което сякаш остава

незавършено, е: "Даваш на болния едно лекарство, не върви, даваш друго, пак не помага..." Значи, всички сме сериозно болни на земята! Колко бавно прониква Божествената светлина в съзнанието ни! "Пътят е труден, но славен." Трябва голяма вътрешна сила да устоиш на противодействието, което ти оказва околната среда с мислите, чувствата и отношенията си. Кален е пътят, по който вървим, а трябва да го чистим.

В.К.: Сега, вие споменахте, че по отношение на тези девет месеца е траела Тайната вечеря. Точно споменахте, че тези девет месеца, точно колкото е едно зачатие, колкото се ражда едно дете. Весела: Да. В.К.: Интересна е тази идея. Бихте ли я доразвили? Весела: Ами, според мен. Владо дойде един ден в палатката ми и каза: Сестра Веса, ние играем ролята на Йосиф и Мария. Аз казвам: защо? Ти ще разбереш, казва, ние играем ролята на Йосиф и Мария, а тук е Витлеем, където се ражда новия Христос. И казва, че един вид аз съм майката на новия Христос. И на другата сутрин, когато аз отивам в Темелко, Учителят седеше на терасата. И започна да ми говори за майката. Какво е майка? Майката преди да роди, трябва да роди една светла идея, да роди едно красиво чувство, една добра постъпка, чак тогава може да се роди правилно един човек.

Говореше ми за раждането. Той продължи сякаш да ми обяснява това, което Владо ми подсказа предишния ден. В.К.: Значи Тайната вечеря преди девет месеца? Весела: Ами това беше последното време на Учителя, това беше последното му дело. Той беше казал: "Аз ще ви оставя един извор, когато си замина."

276. Ясното небе и облачното небе

Една ранна сутрин брат Владо дойде запъхтян в палатката ми. Рано в пролетта се преместих да живея в палатката, закачена на гредите на недовършен етаж на наше братско семейство, и каза: "Сестра Веса, Учителят поръча да тръгнем веднага трима – ние и брат Ганчо – за Витоша." (Забележка: Ганчо Ганчев, бивш офицер.) Той ми даде термоса с топла вода. Набързо сложих храна в раницата и тръгнахме. Денят беше хубав, но по пътя времето започна да се заоблачава. Черен облак се спусна ниско над земята. Заставахме тримата в молитва и постепенно облакът започна да се разпръсва и да се прояснява. След малко слънцето блесна с всичката си сила. Имахме интересни опитности през трите дни на престоя ни в планината на хижа "Острец". Една сутрин целият хоризонт в кръг представляваше огромен венец от бели облаци. Молихме се за мир и братство на земята, уморени от разрушителната война, която вилнееше още с голяма сила в света. Бяхме в пълна хармония и през цялото време вдъхновението и светлото присъствие не ни напускаше. Вдъхновени и радостни се върнахме при Учителя и Му разказахме опитностите си. Казахме Му, че сме Го очаквали, а Той ни отговори: "Аз дойдох при вас отгоре. Художниците ви рисуваха хубави картини по небето." Учителят изглеждаше доволен от работата, която бяхме свършили и главно от хармонията ни.

"Ясното небе показва, че слушаме туй, което е Божествено, а облачното, че своята воля изпълняваме. Представете си човека като едно плодно дърво – едно хубаво чувство е един зрял плод, една блага дума е един зрял плод. Човек е като дърво с корени. Попитай едно дърво ще обича ли да ти даде един плод, той ще капне за тебе, ако трябва.

Що е човека? Туй, което влиза и излиза, туй, което не си продава къщата, ума, сърцето, душата, духа.

Светията е мъж, а чистият човек е жена. Светлината без чистота не може да се прояви."

В.К.: Разкажете ми за екскурзията. Весела: Но дойде 9 септември и Учителят извикал Владо и му дал термоса си пълен с вода, гореща. И казал: "Вземи брат Ганчо и сестра Веса и тримата отидете на хижа "Брокс" на връх "Острица". (Забележка: Новото име на хижа "Брокс" е "Острец") Владо идва и казва: Учителят поръча да заминем веднага за връх "Острица". Аз бях правила тиквеник предишния ден или щрудел нещо, взехме баницата, хляб, сирене и раничка, и термоса на Учителя, и тръгнахме тримата към върха. По пътя правихме наряд, спирахме, молитви правехме.

И се качихме на хижа "Брокс". Оттам отидохме на върха и почнахме да правим движения, успоредни на ръцете с думите "Мир, мир, мир". Това бяха думите, които изговаряхме, обърнахме се на четирите страни на света, с идеята за мир. И какво стана, около целия хоризонт се напълни с пухкави, красиви като венец бели облаци. Просто една чудна картина се изрисува от бели облаци като един венец на небето, на синьото небе. Цялото небе, слънцето беше ярко, много красив ден. И ние три дни останахме там. Аз мислех, че Учителят ще дойде горе, но той не дойде. Слязохме и като отидохме при Учителя, аз казах: Учителю, ние ви чакахме. Той каза: "Ами аз дойдох отгоре". Аз дойдох отгоре. И му казах за венеца от бели облаци. И каза: "Художниците са ви рисували хубави изложби горе." В.К.: Виж как всичко се говори чрез символика. Весела: Да. В.К.: Сега, тази екскурзия беше между вас, Владо и Ганчо. Така.

277. Езерата са седем музикални тона

Учителят ни даде имената на Седемте рилски езера и на Витошкия бивак. Първото езеро – Махарзи. Второто езеро – Ел Бур – място на Бога. Третото езеро – Балдер Дару. Четвъртото езеро – Близнаците. Петото езеро – Махар Бур – Бъбрека. Шестото езеро – Сърцето. Седмото езеро – Шем-хаа – Глава. Витошкият бивак се нарича Ел Шадай – Божи стан.

"Езерата са седем музикални тона. Любовта е храна за душата. Храна е туй, което се яде и никога не се изяда. Общо е моралното, общо е туй, от което мога да се ползвам.

278. Един създава материалните светове, а друг ги организира

Злото е първична енергия, тя създава материалните светове, а вторичното ги организира и облагородява. Злото произтича, когато те лишат от Божественото благо, а доброто, когато ни го дават.

Остави човека да се развива, както Бог го е направил – дай му подбуждение да развива своята свобода, не му предавай своята. В самовъзпитанието само поддържай Божественото в човека. Който си е нервен, остави го да си е нервен.

За да предаваш вегетарианството, първо ще накараш децата да обичат растителното царство и ще станат вегетарианци, а ако обичат органическия свят – месоядци са. Каквото обичаш, това ядеш.

Горчивото стимулира, предава нещо, а сладкото подкупва. И най-лошото, което човек прекара, е пак добро. Налягане е страданието. Има нещо, което човек търси. Най-високото състояние е най-близо до най-нисшето. Имаш радост от една златна монета, тя съдържа нещо Божествено, което излъчва и те радва. Вземат ти я, веднага се озлобиш.

В невидимия свят, когото любиш, само веднъж можеш да го видиш, спорове няма. Там външно са еднакви. Хората външно са различни, а вътрешно еднакви.

Ако не се освободиш от злото, ще умреш, ако се освободиш, ще живееш.

В силните неща ти се проявяваш, защото ги владееш, няма нужда от Божия защита там, а в слабото в тебе, Той се проявява и те пази.

Само свободният може да живее в рая.

279. Нашата любов е безлюбие за по-висшите светове

Черните се боят от жената – живота. Те не допускат жената в школата си. Черният адепт излъга Ева, като ѝ каза, че има нещо по-хубаво от това, което имаше, за да стане недоволна от положението си и да се съблазни в другото. Черните адепти съпоставят нещата – те са реалисти – показват ти нагледно и те убеждават, но ти трябва да се противопоставиш на онова, което изглежда много обещаващо и привлекателно. Там има капан. Като те карат много да направиш нещо, ти не го прави, а обратното, което изглежда мъчно, него направи. Раздвоение се явява, когато не си доволен от туй, което имаш и мислиш, че с другото ще си по-щастлив.

Не допускай никаква отрицателна мисъл за някого. Не прави злото, да те забрави. Да не те забрави доброто, прави го. Злото е мъж, доброто е жена. Злото е господар. Всички слуги трябва да станем доброволно. Тогава човек работи. Когато е с пари, е труд, а неволята е закон.

Нашата Любов е безлюбие за по-висшите същества. Когато всичко ви се вижда opak, намалили сте движението и всеки ви блъска.

В първия рунд смъртта улови Христа, във втория – Христос я улови, а в третия – Той се издигна нагоре – възкръсна и се възнесе.

Има един Баща и един Син. Всеки господар, който не е баща, е насилник, а всеки слуга, който не е син, е лентяй. Господарят трябва да е баща, а слугата – син. Това е разрешението на въпроса.

280. Учителят се разделя с ул “Опълченска” № 66

Ако всяка година човек запазва формата си, ще има 120 форми, но все един човек ще е. Цялото човечество са формите на един човек. Ангелите ни виждат като много малки – паяци, и като не могат да влязат в нашето съзнание, не се интересуват от нас. Те се интересуват от нас само дотолкова, доколкото сме им били полезни. Но Бог влиза в положението на всяко същество и му помага – интересува се от него.

Бащата и синът са пълна и празна чаша. Бащата като капне няколко капки в чашата на сина, тя се напълва, а в човешката любов чашата вода се изпарява. Става преливане от чашата на бащата в сина и обратно.”

Един следобед Учителят отиде до София с такси и донесе по чифт обувки на брат Темелко, на сестра Косена, дъщеря му, и на брат Колю Драгнев, който бе пощальон и помощник – връзка на Учителя със София. По-късно ми казаха, че Учителят е раздал вещи от багажа си на ул. “Опълченска” 66, на някои братя. Подготвял се е за 27 декември, което време приближаваше. (Забележка: Виж “Изгревът” т. III, с. 27-28, № 18)

В.К.: На с. 34 вие споменавате, че Учителят отива в София на ул. “Опълченска”, за да си вземе сбогом. Знаете ли коя дата? Само тогава ли е напускал Мърчаево? Весела: Само веднъж напусна Мърчаево. Донесе някои вещи, които даде на някои хора.

281. Косъм от главата му няма да падне

Синът на Темелко, Велин, беше на фронта. (Забележка: Виж “Изгревът” т. VII, с. 434-435, № 7. Снимките на Темелкови са в “Изгревът” т. XXII, № 94-100) Бащата постоянно мислеше за него и се тревожеше. Един ден той отиде при Учителя да Му поиска съвет, да отиде ли на фронта да потърси сина си. Учителят отговори, че не е нужно, защото Велин скоро ще се върне невредим. “И действително, разправя брат Темелко, един ден Велин пристига – дали му

десетдневен отпуск, поради проявено геройство. Малка група войници били обградени от всички страни от германците и трябвало непрекъснато да стрелят с картечниците си, за да не бъдат нападнати и избити. Всички другари на Велин паднали в няколкодневното сражение, а той останал сам и трябвало да поддържа картечния огън в кръг, за да увери врага, че има още войници, които водят сражение.” Шинелът, шапката му бяха надупчени от куршуми, но той останал незасегнат. Германците били подгонени от пристигналото наше подкрепление, а Велин жив и здрав получил отпуск, да посети семейството си. Радостта на родителите била неописуема, а още по-силно те чувствали дълбока признателност към Учителя, Който спасил сина им по чуден начин. (Забележка: Виж снимка № 94 на Велин и жена му в “Изгревът” т. XXII) Силата на Божия Промисъл многократно се потвърди през тези тежки, усилни времена за всички, които живеят под покрива на Всевишного!

282. Благословиенето на Учителя

Брат Темелко имал по-малък син, който бил хванат от властите преди Девети септември и убит след една обща акция в оръжеен склад. Няколко години по-късно, според разказа на брат Темелко, се родил син на големия му син Велин. Когато момченцето започнало да говори, то разказало чудни неща на дядо си. Като го хванали, започнали да го мъчат, забивали игли в пръстите му и какво ли още не правили с него. Най-после, като не могли да изтръгнат нищо от устата му, те го застреляли. Внукът видял една от обувките си, като син на брат Темелко, и я познал. Запитал дядо си за книгите и други вещи, които били складирани на тавана, като споменавал нещата, които някога притежавал.

Удивителният случай на бързо прераждане направи силно впечатление на всички, които слушахме брат Темелко. “Но интересното е, завърши той, че като стана на седем години, момчето всичко забрави. Не си харесваше новото име, а искаше да го зовем по предишното име.” (Забележка: Виж “Изгревът” т. VII, с. 433, а снимката на преродения Константин като Петър виж в т. XXII, № 100в)

Учителят винаги щедро се отблагодаряваше и за най-малката услуга, която Му правехме. Той запази децата на брата, в чийто дом намери пристан и благослови обилно всички в него.

283. Бракът е карма

Когато работехме извора, един ден Учителят, минавайки край мен, се обърна и ми каза: “Вие с Владо сте в дихармата. Вашата връзка е за в бъдеще.” Понеже брат Владо бе изявил желание да се съберем, Учителят каза, че това не бива да става между нас. Бракът е карма, а ние нямаме карма. Ние сме слезли с поръчение и обещание от невидимия свят и трябва да изпълним мисията си докрай.

По-късно, като се върнахме в София, една заран Учителят ми каза: “Владо е Меркуриев тип и се движи в елипса – ту се приближава, ту се отдалечава, а ти си Венерин тип и се движиш в кръг – внимаваш да спазиш еднакво разстояние от центъра. Владо гледа практичното в живота.”

На трапезата през последните дни Учителят ни каза: “От изгаснали главни, сега ще станем светещи слънца – да даваме. Не с Любов, а с бой ще се изправи човекът. Сега и праведни и грешни горят, та златото ще се отдели от рудата за украшения. Второто пришествие ще е запалване на въздуха, а сега е приготвяне за пришествието. Сега иде Божията милост към хората.

Бият те, защото си глупав, не защото си слаб.

Знанието е за малцина, забавлението за мнозина. Любовта разрушава брачната връзка между доброто и злото.

Любов, която не се мени при никакви обстоятелства, е Любов.

Мъдрост, която не се мени при никакви обстоятелства, е Мъдрост.

Свобода, която не се мени при никакви обстоятелства, е Истина.

Истината е в свободата, която не се мени."

В.К.: Да. На с. 35 нали, когато става въпрос за евентуално да се съберете с Владо, той казва, че вие сте с Владо в дихарма. Весела: Да. В.К.: Изобщо, искам да ми разкажете нещо повече за Владо. Имате ли негови снимки, отделно. Какво стана с него, с този човек? Весела: Не, отделна снимка нямам. Аз сних Учителя с една група, направих три снимки там, в планината. Казах, помолих Учителя да ми позират, за да направя три снимки, и той едната снимка е в анфас, другата е в профил, третата е в три четвърти. Три снимки с Учителя с една група, там е и Владо на тази снимка. Сега, Владо беше един слаб, рус, висок руснак, който е пристигнал след революцията с брат си в България и са се поселили в село Мърчаево. Той беше учил в кадетски корпус, беше за офицер следвал. Пишеше малко поезия. Беше малко така романтична, поетична душа. Много обичаше Учителя и идеите на Учителя беше готов да работи. Но той беше много близък и на брат Лулчев. И в Мърчаево той даде стаята си на брат Лулчев да живее през тези месеци. Така че ангажирана беше от Лулчев неговата стая. Той живееше с брат си в една къщичка срещу Темелко, горе на високото. Сега, той беше неженен, беше работил в каменоделните на Владая 20 години. В.К.: Като каменар? Весела: Да. Каменар, каменоделец. И четеше беседи, посещаваше кръжока там на братството в селото у Темелкови. Ние двамата, като работихме изворчето, той винаги се държеше с голямо уважение и внимание към мен. Винаги слушаше каквото му каже Учителя, изпълняваше така, имах впечатление. Той беше управител на едно магазинче, имаше там в селото. И нещо се беше пообъркал с финансите в магазинчето и аз помня, че ходих да моля Учителя да му се помогне нещо да се оправи това. И въобще, аз се застъпвах за него, да му вървят работите. И той много изстрадал човек, така много го съжалявах. Но един ден както работихме, той се обърна и каза: Сестра Веса, да се суберем. Казвам: Какво? – Да се суберем? Казвам: Какво искаш да кажеш? – Да се съберем. – Ние сме дошли да работим за Учителя, какво повече от това? Ние нямаме повече работа с теб. Той остана недоволен от моя отговор. Казах, аз ще кажа на Учителя какво ми приказваш. И отидох при Учителя разтревожена. И казах: Учителю, Владо ми каза така – да се съберем. Учителю, каквото вие ми кажете, аз винаги съм готова да изпълня. Той каза: "Не се тревожете, аз ще ви кажа." И аз си излязох спокойна, че Учителят ще ми каже. На другият ден, като отидох у брат Темелко, Учителят беше на тераската и ме извика и много строго замахна с ръка, с пръста нагоре в полукръг, и каза: "Никакъв брак!" Много строго. "Ти си дошла да извършиш една работа. Ти имаш една мисия на земята, никакъв брак. Владо, казва, е меркуриев тип, той се движи в елипса, а ти си венерин тип и се движиш в кръг. А той ту се приближава, ту се отдалечава. Ти пазиш да не се отдалечаваш от центъра, еднакво разстояние да държиш."

В.К.: Виж какви закони има. Весела: Да. Той се движи по елипса, а ти се движиш в кръг. Не са еднакви движенията. Няма хармония между нас, затова. Да.

284. Нещо ново замества старото

Неочаквано дойде последният ден, когато повикана от колежа в Симеоново, трябваше да напусна Светляево. Беше 18 октомври 1944 г. Насядали около Учителя на обяд, разговаряхме се с Него след като се нахранихме. Парчета, начупени от големия домашно омесен хляб, имаше още по масата. Бяха останали брат Боев и още трима, четирима братя. Учителят написа азбуката на едно листче, което брат Боев прибра. Есенният повей полюляваше жълтите листа по дърветата и ронеше златен дъжд по тревата. Тъга изпълняше сърцето ми при мисълта, че още малко и ще целуна ръка на Учителя за сбогом. Сутринта в двора Учителят ми бе

казал с тъжен тон: "Сега Темелкови ги притеснихме малко, но те свикнаха с нас и ще им е мъчно, като си отидем." Но не само Темелкови, а ние бяхме така свикнали с благия Учител, животът ни бе така богат и красив в Неговото присъствие, че сърцето ни се свиваше от болка при мисълта, че ще се разделим.

Изведнъж се унесох и започнах да говоря. Учителят затвори очи вслушан. "Чувства се, че става една смяна. Нещо ново замества старото. Нещо си отива, ново иде."

Говорих продължително и вдъхновено. Накрая никой не каза дума. Учителят стана от мястото си с думите "Очень хорошо!" – и се прибра в стаята си. (Забележка: Учителят пуска руснаците в България. Виж "Изгревът" т. I, с. 474-476)

На следната сутрин се сбогувах с Учителя, сърдечно Му благодарих и си тръгнах. Владо ми каза по-късно, че Учителят е тръгнал малко по-късно същия ден с такси. Когато се спрял пред таксито, пребледнял и Му прилошало.

Само Той знаеше за какво се връща. . .

В.К.: На с. 36 споменавате нещо много интересно. Били сте в едно особено състояние. Вероятно някой пророчески дух е говорил чрез вас. И накрая Учителят, като ви е изслушал, станал и казал: "Очень хорошо!" Вие на какъв език говорехте – на български или на руски? Весела: На български. Останахме следобед няколко души – брат Боев, брат Жеков, Учителят, още 4–5 души на масата на двора. Това беше 18 октомври, когато аз трябваше вече да си тръгна за София, последен обед с Учителя и след като се нахранихме, аз почувствах едно особено вдъхновение и видях една картина. И казах: Учителю, колко ще скърбят тези, които са Ви прогонили от София, те не знаят кого са прогонили. Учителю, виждам хората в света паднали по очи, ридаят. Една страшна картина на скръб, която е обхванала хората. Просто са паднали по очи и плачат. Но идва, казвам, нещо много красиво, много велико в една голяма светлина, която ще обхване всички хора и нещо велико ще стане с човечеството. И така много говорих, много вдъхновено какво почувствах, последно, така да се каже, изказване. Учителят внимателно слушаше и като свърших, той стана и каза "Очень хорошо!" В.К.: Значи как отговаря? Весела: На руски ми отговори. В.К.: Промяната идва оттам? Весела: Промяната ще дойде от Русия. Новото в света, и Едгар Кейс, най-големия американски ясновидец, аз четох книгата му, казва: Новото се е родило в Русия, от Русия ще дойде новото. В Русия човек за човека е брат. Братството и мирът ще дойдат от Русия. А Учителят каза: "Мирът ще дойде от Русия." Така че Русия има огромна роля в световната цивилизация днеска. И не случайно Горбачов провежда всички тези начинания през 1989г.

В.К.: Така. Весела: Когато свършихме извора и всичката работа се приключи, Учителят ме извика и ме заведе на "Изворчето на Доброто". И започна да ми говори така: "Сега всичко, което сме направили тук, ще стане в света. Това е плана, проекта за новия свят, който сме изработили чрез изворчето." Там бяха обединените народи, там всичките милионни капки се събираха в един басейн, в една общност. "Едно обединение на човечеството и тази вода отива, казва, на запада, изтича. Нашите енергии влязоха в света и работят." Нашите енергии влязоха в света и работят. Водата като изтича по котвата на запад. И тези стъпала – добродетелите и те ще се реализират. А в древността са имали поверието, че всичко, което се направи в камък, ще стане. И аз мисля, че Учителят, който работи с вода и гранит в това село и построи извор, който вечно ще тече. Темелко го попита: Учителю, колко години ще трае, той казал: 250 години. Може и повече. 25 е едно безкрайно число. В.К.: Понеже това е "Извора на Доброто", това е извора на Словото, в идеи и символика. Весела: В идеен смисъл. Така че всичко, което се направи там, всичко това ще влезе в характера на хората. Което сме направили, да се реализира в света.

Една сутрин Учителят ми заприказва от горната площадка на стълбата на Изгрева: "Владо да преподава руски език, рекох". Веднага заминах за Светляево и казах това на Владо. Още в същия ден той се записа в курсовете за учители по руски език в МНП, които бяха открити преди няколко дни. От министерството го заведох в III-а Мъжка гимназия, където се ръководеха курсовете, а на квартира той остана при нас. През декември той бе назначен в гимназията в с. Вълчи дол, Варненско, като учител по руски език. В Русия той бе завършил навремето Военна Академия, преди да емигрира в България. (Забележка: Виж "Изгревът" т. V, с. 716-718; т. IX, с. 190-191)

Един ден Учителят ми каза: "Сега помогнахме на Русия, подигнахме Русия, нали Владо от каменоделец стана учител." Така работеше Учителят. С малко средства и условия градеше великите бъднини на света. Владо ми казваше, когато работехме на извора в Мърчаево: "Сестра Весела, Учителят работи с нас в причинния свят. Там не са нужни много хора. Това, което се изработи в този свят, неизбежно слиза на земята и се реализира."

А сестра Тодора и брат Ангел, верни служители и работници на Учителя, ми казаха на Витоша: "Учителят чрез вас освободи народите, завърши работата си на физическия свят."

В.К.: И да приключим с Владо. Сега, след това той, Учителят, ви извиква и ви кара да му кажете да запише курсове по руски език. Весела: Сега, като се върнахме в София, на 19 октомври, Учителят се върна, аз отидох на Изгрева. И Учителят от балкончето, отгоре се наведе и аз минавах, и каза: "Владо да учи руски език, рекох." И аз същия ден отидох в Мърчаево, взех Владо и го доведох у нас. И казах: Владо, Учителят каза да учиш руски език. Доведох го у нас, дадохме му една стаичка с майка ми, кухничката на горния етаж, сложихме му кушетка и аз го заведох в Министерството на Просветата да го запиша за тримесечни курсове за учители по руски език бяха открити. Записаха Владо и той трябваше всеки ден да ходи да учи. И той живееше у нас и всеки ден отиваше за цял ден на курсовете. След три месеца го назначиха за учител – гимназиален по руски в село Вълчи дол, Варненско. И след като го назначиха, по-малко от три месеца беше. Защото Учителят си замина на 27 декември, това са два месеца до 27-и. Значи курсовете не са били три месеца по-къси са били, щото те много имаха нужда от учители по руски език, сигурно двумесечни. След неговото назначение Учителят слезе една сутрин долу на площадката и каза: "Е, Владо нали от каменоделец стана учител. Значи отворихме път на Русия. Помогнахме на Русия с неговото ставане учител." Значи Учителят чрез един човек помага на цял народ. Миров Учител, за него всичко е възможно. Един човек е цялото човечество и цялото човечество е един човек всъщност. И така Учителят каза, че помогнахме, отворихме път на Русия. В.К.: Към познание? Весела: Ами отворихме път да се развива народа. Да расте духовно. В.К.: Как се развива събитията по-нататък? Какво стана с Владо по-нататък? Весела: Владо отиде във с. Вълчи дол на работа и там остана доста време. Аз не се виждах с него, той не идваше в София. Той си е ходил в Мърчаево. Не се виждах с него. Но той беше недоволен от мен, че аз така съм затворила път към себе си и той се държеше студено. Студено. Докато беше у нас говорехме много, за Мърчаево, за Учителя, много работи, обаче, след това, като замина вече, той се отдели. И аз разбрах, че заболял от рак в гърдите и починал там. В.К.: Той коя година е роден, или не знаете? Весела: Не знам. В.К.: Как се казваше, пълното му име, Владо кой? Весела: Владимир Вязигин. Вязигин. В.К.: Така. Неговите родители откъде бяха? Весела: Ами руснаци. В.К.: Не знаете откъде. Весела: Той изглежда, че е бил в Петербург е живял. Той идва от заможно семейство. Щото в този кадетски корпус само такива са били. На избрани такива семейства децата.

2856. Когато си представител на един народ пред Учителя

В.К.: Интересно, виж чрез Владо се отваря Втория фронт, и се решава една съдба на човечеството и на Русия, и чрез Владо едновременно Учителят дава подтик. Весела: Да, чрез Владо даде подтик на цяла Русия. В.К.: Виж какво е една личност. Весела: Една личност. В.К.: Фактически погледнато от гледна точка на Русия, е една пращинка, непозната и загубена от света. Весела: Но ти знаеш ли, какво ми каза Учителят. Сега, една топлийка с главичка, ако прокараш силен ток през тази главичка, на цял километър може да се разпръсне този ток. От една топлийка. Искаше да каже, че чрез едно съзнание могат да минат такива енергии, през едно съзнание, които да залепят милионни съзнания. Такъв е закона. Ние сме скачени съдове, каза, хората. И каквото става с един човек става и с всички. Когато се повдига един, всички се повдигат, когато пада един, всички падат. Затова трябва да си помагаме. Взаимопомощта беше основен закон на живота. В.К. Колко е интересно, за руската държава този Владимир Вязигин е загубен. За руския народ също. Обаче, за руският дух не е. Весела: Да. Не е. В.К.: Не е. Той е проекция пред Учителя. Весела: Да. Той представлява Русия пред Учителя, неговият дух. В.К.: А пред всички е загубен, изобщо никой не го познава. Весела: Абе, един прост човек, един каменоделец, обикновен, облечен в шаяк, просто, изобщо незначителен. В.К.: Чрез него се отваря Втория фронт. Весела: Че върши такава работа за цяла Русия. Е, то в бъдеще. Когато ние се събрахме за работа, Учителят каза: "Вие с Владо сте в дихармата. Вашата връзка е за бъдеще." Връзката е за бъдещето. Значи, за в бъдеще някаква роля ще играем сигурно. В.К.: Да. Ще си продължим работата. За обединението на човечеството.

(Забележка: За Владо Николов виж "Изгревът" т. V, с. 716-718; т. IX, с. 190-191, а негови снимки в т. XXII, № 93, 102; т. XXIII, № 66, 67, 68, 69)

Бележка на съставителя

Понеже Весела Несторова е учила американски колеж в г.Ловеч, после е следвала в САЩ четири години, работила е 5 г. (1932-1937г.) като учителка по английски в американския колеж в гр. Ловеч, то се е смятала, че е застъпник на САЩ пред Учителя.

Понеже Владо е руснак, белогвардеец избягал след Октомврийската революция от Русия, когато идват болшевиките на власт и изгонват всички царски офицери. Владо е завършил военна академия и е бил офицер. Идва в България, заселва се в с. Мърчаево и става каменоделец при Темелко. Така, че той се смятал за представител на Русия пред Учителя.

По време на Втората световна война СССР и САЩ са съюзници и воюват срещу Германия. Учителят отваря втория фронт в с.Мърчаево чрез "Изворът на доброто". Виж "Изгревът" т. I, с. 337-338.

Ето защо това твърдение, че чрез тях Учителят е освободил народите като застъпници на Русия и САЩ не е вярно. А защо? Защото и двамата се провалиха. А как това стана ще го разкажем по нататък. Ще се убедите.

Но едно е вярно, че всеки човек пред Учителя е бил представител и посланик на стотици души, за които е закачен и на хиляди човеци свързани в една верига. Тези случаи са описани, когато в с.Мърчаево Учителят е трябвало да решава политическите събития и съдбата на света. Това е ставало винаги когато е присъствувал някой човек като представител на това човечество. Запомнил го, разказал го и ние сега го публикуваме, за да се знае и помни. И да не се загуби.

285в. Оранжево-червен диск на слънцето

В.К.: Тук съм записал на с. 36 Владо разказваше, че когато Учителят се качвал на таксито се е олюлявал. Вероятно той се е олюлявал. Весела: Да, Владо ми каза, че на следния ден, когато дошла кола за Учителя, той, когато отишъл да се качи, прилошало му. И така се олюлял. Не бил в добро състояние. В.К.: Той заминава на 19 октомври. Весела: На 19 октомври за София, 1944 г. В.К.: 1944 г. Сега, имаше ли някакви признаци, че Учителят ще си заминее? Весела: Не. Обаче, брат Начо Петров (Забележка: За Начо Петров виж "Изгревът" т. III, с. 98-100; т. IX с. 187-188; т. XVII, с. 637-638, 646-648 и снимки в т. XXII, № 69 и т. XXIII, № 15) дойде един ден при Учителя през октомври и дълго време стоя там, и когато излезе той беше пламнал целия. И понеже ми е близък, аз го попитах: Брат Начо, какво ти говори Учителят, та така си развълнуван? Той каза: Остави, остави, не ме питай, не е за говорене и бързо, бързо си отиваше. А аз тичах подире му и по шосето. Брат Начо, какво е станало? – Не е за говорене, не. Учителят каза, че ще си заминее. Учителят му казал: "Аз ще си замина". Вие, тъй, тъй, един вид недоволен е Учителят от работата им, както са работили и не са изпълнили Неговите наредби и аз ще ви оставя, аз ще си взема Савка и ще си отида от вас.

В.К.: Ще си вземе Савка и ще си отиде. Весела: Да. В.К.: Това Начо Петров? Весела: На Начо е казал. В.К.: Той ви го е разказал лично. Весела: Той на мен го разказа. В.К.: Сега. Весела: Стоехме на залез слънце край "Изворчето на Доброто" и гледахме на запад. Един огромен оранжево-червен диск беше слънцето и бавно залязваше. Ние бяхме от двете страни на Учителя, Владо и аз. И гледахме залеза на слънцето. Учителят абсолютно мълчеше и нито дума не каза. Но изчакахме, докато слънцето залезе и си отидохме. А това е било символ, че Учителят си отива от земята. Той ни го е показал със залеза на слънцето. Но ние не сме били достатъчно далновидни да разберем, че Учителят си отива. В.К.: Сега, разказваше Йорданка Жекова един случай, как Учителят ѝ казал, ще ѝ предаде някакви тефтерчета. Обаче, тя казала, ама аз в момента имам работа и ще работя нещо, работила е. Учителят се ядосал и казал: "Българският народа не заслужава" и след това ги изгорил. Знаете ли нещо за това? Весела: Нищо не ми е казал за тези тефтерчета. В.К.: За тези неща не. Така.

285г. Разходките на Учителя

Весела: Да. Учителят излизаше, и се движеше и се разхождаше и по шосето. Много пъти с него излизахме по шосето. Особено преди бомбардировка, когато дадат сигнал сирените, в София се чуваха бомбардировките, Учителят излизаше и тръгваше по шосето и ние вървахме с него. Самолетите идваха над главите ни високо и летяха към София, а той почваше да поглежда, гледа, следеше ги, той все пак е участвал във всичко, което става и е предотвратявал някои големи нещастия, които можеха да се случат. В.К.: Значи на верандата той се разхождаше сутрин и вечер, когато имаше свободно време. Весела: Да. В.К.: Това съм записал от вас. А сутрин, обед и вечер той се разхождаше между двата извора – на "Доброто" и на "Здравето". Весела: Не всеки ден, понякога. Движеше се между изворите, ходеше. В.К.: Имаше пътека между двата извора. Весела: Имаше пътека. Да. Учителят ми каза: Сега по тази пътека двама души могат да вървят, двама. В.К.: Значи двама. В какъв смисъл? Весела: Ами вече по двама ще работим. Той, Христос, изпрати по двама да проповядват Благовестието, като им даде власт над духовете. (Матей гл. 10)

В.К.: Сега, един въпрос. Когато сте правили кръста там, на "Извора на здравето", вие казахте, че сте преминали като че ли втори път разпятието. Весела: Да. В.К.: Имаште ли усещане, чувството, че сте присъствали в тази епоха. Весела: Аз винаги съм имала чувството, че съм живяла във времето на Христа. И че лично съм Го познавала. Имала съм много сънища с Христос, който са ми показали, че той ми е бил близък. Много близък. Да. И затова разпятието на изворчето го преживях сякаш съм присъствала на самото разпятие. Имах това чувство. В.К.: Сега, вие сте ми разказвали как вие с Владо седите и пазите Учителя. Весела: Да. Ние чувствахме, че Учителят е много силно атакуван, че води една жестока война. Много тежка война. И аз една нощ реших да седна на пейката и да бдя цялата нощ в молитва, да се запази Учителя. И както бях седнала там самичка на пейката, той по едно време погледна, повдигна перденцето на стъклената врата, погледна да ми покаже, че не съм сама, за кураж и се прибра. И след това други дежуриха. Така, и трябваше да пазим Учителя, чувствахме, че е много атакуван.

285е. Лулчев водеше война

Весела: Лулчев водеше война с него. Много го атакуваше. Много. В.К.: В какъв смисъл? Имате ли някои опитности? Весела: Ами Лулчев отишъл, нали Темелко разправя. Аз не знам. Темелко казва, че брат Лулчев отишъл няколко часа, Учителят много, много му се е карал. Много. Той на колене е искал прошка. Не знам за какво, но са ставали страхотии. И Лулчев като излязъл, брат Темелко го попитал: Абе, брат, какво стана с теб, защо си така развълнуван? И той тогава му казал какво е станало, че Учителят действително му е одрал кожата, тъй да се каже. За всичко което неправилно е направил. И той воюваше срещу Учителя. Той казал: Много дадохте на Русия, Учителю. Дайте на германците. Карал се с Учителя, искал да даде на германците. А също така той видял картина, Лулчев, как от изток на небето огромна армия върви, предвождана от Учителя, а от запад са германците. Той разбрал, че Учителят води руснаците към победа. В.К.: А той води германците. Весела: А Лулчев с германците. (Забележка: Виж "Изгревът" т. VII, с. 437-438) В.К.: И тук кое е най-интересното. Всички неприятности и разправи след заминаването на Учителя и атаките на властта по отношение на братството, бяха все заради Лулчев. Весела: Да. Лулчев докара на нашето братство най-големите неприятности. Всичките ни нещастия се коренят в него. Защото народната власт не разбра, че той не върши волята на Учителя, а обратното. И че Учителят беше за руския народ, той им даде победата, той работи за руснаците, а Лулчев пропадна, защото отиваше против волята на Учителя, а Учителят изпълняваше волята на Бога. Значи Бог беше с руския народ в този век. В.К.: Те това не го разбраха. Весела: Не го разбраха и мислеха, че Лулчев е всъщност и вся, а той е един мошеник, един лъжец. Нечестен човек. В моите очи е така. Той провали Паневритмията, той се бореше срещу Учителя, образува Упанишада, прибира хора да им проповядва. Той се прави Учител. Ревнив, амбициозен, военен, какво искаш, какво съзнание един военен може да има. Нищо, той знае да марширува и да бие. В.К.: Добре, че го прибраха след Девети, защото ... Весела: А-а, ама той щеше големи пакости да направи. В.К.: Щеше да направи много големи пакости. Весела: Много големи пакости. Да заблуди сума народ. В.К.: И никой нямаше да може да се справи с него, защото той беше много силен. Весела: Не. А, той беше страхотен човек. Той много страшен човек беше.

285ж. Германофилите

В.К.: Така. Той разказваше, брат Темелко, че Петър Стоянов, кмет на Мърчаево е обичал много германците и е питал Учителя как ще свършат, ще победят ли германците. Учителят е казал: Не, руснаците ще дойдат, имат работа да свършат. После ще си отидат и ще дойде доброто. Това съм го записал 1982 г. от Темелко. Весела: От Темелко, да, да. В.К.: Та тука го свързвам с този Петър Стоянов, който е бил герmanoфил, въпреки, че е свършил тука доста неща, но така е закачен. На онази вълна е закачен. Весела: Разбира се. Ами хората не бяха ориентирани. Интересно, когато брат Йордан ме заведе в Мърчаево при Учителя, Учителят ни посрещна там, отвори вратата на балкончето. Аз му целунах ръка и той ме прие вътре, а брат Йордан изчезна. Той отишъл при брат Лулчев да го пита, защо Учителят не му обърна внимание, а обърна внимание на сестрата. А Лулчев му казал: Ами Учителят си има работа с нея. Затова я извикал. Трябва да работи. Нали работих извора там.

285з. Как се написа текста за “Слънчеви лъчи”

В.К.: Тука искам да ви питам за Паневритмията. Как вие работихте върху Паневритмията, искам да ми разкажете. Как ви даде Учителят задача за текста на Паневритмията?

Весела: Ами текста на “Слънчеви лъчи”. След беседа веднъж Учителят каза: “Зора се е чудна зазорила, тя живота нов е проявила.” И аз отидох на полянката и изведнъж разбрах, че тези думи съвпадат с мелодията на “Слънчеви лъчи”, със самото начало “Зора се е чудна зазорила, тя живота нов е проявила.” И започнах да пиша текст на “Слънчевите лъчи.” Написах, отидох и го прочетох на Учителя. Той каза: “Дайте го на Неделчо за печат.” И аз го дадох. А упражненията ме накара да ги показвам на полянката и да ги играем вечерно време, докато се научат. В.К.: Това на полянката на Изгрева. Весела: На Изгрева. Да. В.К.: И те по двама са ги играли? Весела: Не, групово. Аз вървах напред и правех движенията и те след мен ги правеха. В.К.: Така. Неделчо, след това, тя се напечати? Весела: Напечати се. В.К.: Сега, написано ли е долу, че текста е ваш? Весела: Не, не.

285и. Как се дадоха упражненията за “Слънчеви лъчи”

В.К.: Така. Вие ми казахте веднъж, че Учителят ви е казал да си опишете нещата и опитностите. Весела: Да. В.К.: Точно какво каза? Весела: Учителят ми каза: “Опишете това, което сте видяли и преживяли.” В.К.: Сега, това вие направихте, първият опит през 1971 г. Весела: Да, тогава съм писала някои работи. В.К.: Как работеше, когато даваше “Слънчевите лъчи” в клас. Той е дал текста, а самите упражнения? Весела: Аз веднъж бях при него на разговор. И той започна да твори движенията с краката, тези кръгови движения, просто почна да ги създава тези движения. В.К.: Как ставаше самият процес? Може ли да опишете?

Весела: Според мен Учителят е един много кристално чист проводник на небесните сили, на възвишените полета и всичко, което той дава, слиза от най-високо, иде от Божествения свят. Той дава на света най-висшето, което съществува във вселената. А именно, най-високото поле е Божествения свят и той сваля или той интерпретира, той казва: “Аз като ви говоря Словото, много трудно се превеждат идеите на български език. След като аз съм говорил, много е груб езика и трябва да се чистя след това.” От грубостта на езика. Да превеждаш тези ефирни вибрации, тези светли идеи, които той трябва да ги превежда. А в упражненията това са движения, които той вижда горе и той търси начин да ги предаде физически на земята. Така че той твори, той един вид е огледало на Божествения свят с музиката му, с движенията му, със словата му. И затова той е Миров Учител. Неговото

съзнание е слято с Бога. Той мисли това, което в момента Бог мисли. Бог чрез Него предава на света своите мисли. Затова е Миров Учител. Затова е казал веднъж: "Аз чувам молитвите на целия свят, на всички." Всичко минава през него, всичко. Той възприема всичко от хората и го трансформира. В.К.: И така бяха дадени упражненията? Весела: И се дадоха. В.К.: Вие ги записвахте. Весела: Като ги завърши той ги показва най-напред, и след това аз ги научих и ги предадох на братството. В.К.: Те са описани подробно? Весела: Да, описани са. Всичко е описано.

286. Победен химн

18 декември 1944 година

Стоя пред вратата на Учителя със свитък в ръка. Този свитък е "Победен химн", написан предишния ден. Чух звуците на тържествени фанфари. Седнах на пианото и написах словата и музиката на песента, която чух във висините. Стоях пред вратата на Учителя с трепетно сърце. Рядко си позволявах да почукам на тази горна врата, свещеното място, където живееше Учителят на земята. Вратата широко се отвори и аз подадох свитъка на Учителя: "Песен за Вас, Учителю", казах. Той я взе, разгъна свитъка, прегледа я и каза: "Ще я пеете в сряда, рекох". След това ми подаде обратно песента и каза: "Изпейте я сега", и влезе да ми донесе ключа на пианото. Подаде ми го и аз влязох в салона и седнах пред пианото. Вратата след минута се отвори и влезе сам Учителят. Вътре нямаше никой. Той с бавни стъпки, слабо залитащ, като се придържаше на столовете, се отправи към мен. Сkochих да Му подам ръка, но Той отказа. Поканих Го да седне и свиря. Той посвири малко и каза: "Да чуем песента, рекох". Видът Му бе тъжен. Той беше отслабнал и блед. Сърцето ми се свиваше от болка. Понечих да запея, но не можах. Тогава само изсвирих песента. Учителят бе седнал на стол зад мен и се бе облегнал на гърба на стола. "Да чуем думите, рекох." Прочетох ги с треперлив глас:

*Изгрява победният ден на светлината,
На правдата вечна,
На братство и мир в света,
Тържествени химни огласят небесата,
Възпяват възходния ден на Любовта.*

Припев:

*О, братя, запейте тържествени песни
И вечно живеете за слава на Любовта
И тръбния зов на Всемирния вожд проглася
Свещеният час за пробуда и възход
На мощни крила Той с велика Любов
Понася света към върха
На безсмъртния нов живот.
О, братя, запейте,
и т.н.*

Учителят бе замислен. "Победният" не звучи добре, рекох, "денят на обилната светлина" е по-добре. А "тържествен" не е благозвучна дума, много съгласни са събрани в едно – по-добре е "радостен". Тогава поправих първия стих така:

*Изгрява денят на обилната светлина,
На правдата вечна, на братство и мир в света,*

*И радостни химни огласят небесата,
Възпяват възходния ден на Любовта,
О, братя, запейте днес радостни песни,
И вечно живеете за слава на Любовта.*

Вторият стих остана неизменен. "И по-хубави работи ще пишете. Не знам по-хубава песен от "Изгрява слънцето" – тихо каза Учителят, стана и бавно излезе.

Същият ден Той се затвори в приемната стая и остана там до заминаването си.

В.К.: На с. 37, дата 18 декември 1944 г. Весела: Да. В.К.: Вие давате "Победният химн". Весела: Да. В.К.: Вие имате ли я записана тази песен? Весела: Да. В.К.: Как е, например, вие можете ли да я изпеете? "Изгрява победният ден". Тя, нали Учителят я променя - "Изгрява денят на обилната светлина". Весела: Да, да. В.К.: Бихте ли могли да я изпеете? Весела пее: "Изгрява денят на обилната светлина, на правдата вечна на братство и мир в света и радостни химни огласят небесата, възпяват възходния ден на Любовта. О, братя, запейте днес радостни песни и вечно живеете за слава на Любовта." В.К.: Сега, вие се опитахте да го пеете и не можахте, и само го изпълнихте. Весела: Само на пиано го изсвирих и прочетох текста. В.К.: Да, какво впечатление ви направи Учителя? Весела: Учителят беше много слаб, бляд, отпаднал, немошен и просто като го видях не можех да пея, сви ми се гърлото от болка за него. Видях, че страда много и той, като изсвирих и прочетох химна, поправи "победния" направи на "обилната светлина", "тържествен" на "радостни". "И по-хубави работи ще пишете, рекох. Хармонизирайте го, както вие намерите за добре." И така, отидох си и той се прибра в стаичката. Вече не излезе оттам.

В.К.: Аз си спомням преди 20 години вие ми разказвахте как вие сте имали усещането, че вече това не е Учителя, Духът на Учителя го няма. Весела: Да. Изглежда, че в последно време вече Духът го беше напуснал, понеже той трябваше да си замине, Учителя. Той се подготвяше много отдавна за това заминаване да стане естествено, по естествен начин, не чрез насилие. И той когато седеше, той не лягаше, в малкото салонче на стол седеше. Цялото време, той девет дни не легна. Бяха му подути долу стъпалата. Една сутрин, като влязох, аз почнах да му разтривам краката. Той каза: "Няма смисъл, рекох." И се наведе над мен и каза: "Имате Божието покровителство".

Бележка на съставителя

Весела разказваше, след като я разпитвах по подробно, че като влезнал Учителят в салона, тя изобщо не е могла да го познае. Не е бил Учителят, онзи когото е познавала, а е бил един старец, който се люшкал между столовете и едвам се е движил. Имала е усещането, че Учителят го няма в тялото му, а там е един обикновен старец. И когато и припомних, че е чула небесните фанфари в небето, това е вероятно момента, когато Небесното войнство посреща Учителят на Небето. Друго обяснение няма.

След като и обърнах внимание на това, тя свърза тези два факта – тържествените фанфари и онзи възрастен човек с тялото на Учителя без да бъде Учителя в своето тяло. Вероятно го бе напуснал. А кой е бил в тялото му? Това може да се обясни само с това, че Всемировият Учител на Вселената е Един, който е слезнал на земята и е бил в тялото на Петър Дънов, създал това тяло и е работил с него. Следващите етапи са, когато в това тяло влиза Божественият дух на 7 март 1897 г., и на Христовия дух на 15 август 1912 г., на Господния дух на 16 юли 1922 г. И всичко това се представлява като Бог Емануил. За това може да прочетете в "Изгревът" т. IV, с. 36-41 и т. XIV, с. 396-397. Да, фанфарите от Небето са за посрещането на Всемирният Вожд, който е напуснал земята и се завръща в Божествения свят.

287. Учителят проправя път на душата към небето

Учителят не легаше нощя, а седеше на стола си в размисъл. Срещу 23 декември останах цяла нощ на бдение в малката трапезария и разбрах, че положението на Учителя беше съвсем необикновено. Тревога цареше в душата ми, виждах, че сме пред прага на някакво голямо нещастие. Всички бяха тъжни и говореха почти шепнешком. На следния ден, 24 декември, беше неделя. Влязох при Учителя рано да Го попитам, има ли нужда от нещо. Той ми каза да измия съдовете Му в горната стая. Измий ги и слязох. Владо беше при Него и ми каза тихо: "Сестра, Учителят ми каза: "Да се прослави Бог в Бялото Братство". Едва ми издума това и Учителят тихо заговори. Приближих се до Него и долових думите, бавно изговорени: "Да се прославят Белите братя в Божиата Любов". Записах това последно мото. Учителят говореше шепнешком: "Сега се коригира, поправя път на душата към небето. Процесът трябва да се прочисти. Няма вече големи неща, а малки. Господ дава малките благословения на всички хора. Малките работи сега."

След пауза, Учителят пак проговори: "Петър, когато се отказа от Христа, загуби силата, а като Го призна, получи силата." (Забележка: Преди 2000 г. Христа, Христовият Дух прокара път между небето и земята и организира астралното тяло на земята. Виж "Изгревът" т. I, с. 647-654 и т. VIII, с. 225). Една сутрин, като влязох, аз почнах да му разтривам краката. Той каза: "Няма смисъл, рекох." И се наведе над мен и каза: "Имате Божието покровителство". И тогава той каза: "Трябва да се прочисти процеса. Трябва да се проправи пътя на душата към небето. Процесът е бавен и труден. Бавен е процеса." И все казваше, че е много бавен и тежък процеса. А той фактически проправяше своя път за душата, за напускане на тялото, който процес беше бавен. Да стане естествен. И на подходящото време. В.К.: Знаете ли, сега си спомням, една сестра разказваше, Каназирева, майката на Каназирева ли беше, отива при Учителя, тя си заминава, но се мъчи, не може да се отдели от тялото. И Учителят казва: "Сестра, рекох, тясна е вратата на смъртта." И след малко продължил: "И аз сега търся път." Весела: Да. В.К.: Тясна е, казва, и аз търся път. Весела: Аз го видях в много големи страдания и каза: "Бавен, труден е процесът." Но казва, пред мен каза: "Няма условия за работа, лоши са условията, лоши, няма условия." В.К.: Няма условия. Весела: Няма условия. (Забележка: Виж "Изгревът" т. I, с. 572, 575-576)

288. Добрите и лошите условия

Донесоха чиния топъл салеп на Учителя и той хапна от него и подаде на Владо да хапне от същия салеп. Владо взе две-три лъжици и ми подаде чинията. Довърших останалия салеп и измий чинията. Слязох при Учителя и видях нозете Му подуте. Седнах на земята пред Него и започнах да ги разтривам. Той се наведе и тихо ми прошепна: "Имате Божието покровителство", защото бе разбрал дълбоката ми мъка. "Какво ще правите с личния елемент при лошите условия? При лошите условия трябва да мислиш какво да сееш. Лошите условия като минат, ще ги забравиш. Да приложиш добрите условия при лошите условия, е голям майсторлък. Няма добри условия. Груби са условията. В такава груба среда не може да се живее. Да приложиш лошите условия при добрите, не е лесна работа. Да не правим опити."

"Не ни въвеждай в изкушение, но избави нас от лукавого". Вижте какво можете да постигнете. Уповавайте на Бога. Пишете още тази вечер. Аз после ще го чета. Живейте чист и разумен живот. Обичайте се един друг. Поставайте на

първо място Божественото.”

В.К.: Той значи, седял е непрекъснато на стол? Весела: Да. В.К.: Подути крака, той е имал сърдечна декомпенсация. Весела: Той имал така сърдечна, и хрочеше тъмни хрочки. В.К.: С кръв ли? Весела: Не, не с кръв, тъмни ръждиви, той е имал старческа пневмония и сърдечна декомпенсация. В.К.: Да. Весела: И от това си отиде. Хората си мислят, че се е самоубил, разни глупости приказваха. В.К.: Един Учител не може да се самоубие, това са враговете, говорят разни неща. Весела: Да. В.К.: Аз си спомням един случай, вие сте ми разказвали пак за последните дни на Учителя, когато Владо вече е разбрал и Учителят му казал, че си заминава и той казал: Учителю, казал, на кого ни оставяш? И той казва: “Оставям ви на най-великият учител на вселената, помълчал малко, и казал – на Страданието. Весела: Да. В.К.: Нещо знаете ли за този случай. Не си спомняте? Весела: Той, Владо, не ми е казал този случай. В.К.: Така. Сега, докога Учителят чете беседи? Държа беседи, спомняте ли си? Весела: Ами това беше преди 18 декември. Някъде декември беше. Последната му беседа е, има дата последната беседа на Учителя. (Забележка: Последната беседа на Учителя е на 20 декември 1944 г. Ден сряда, 5ч. сутринта. Виж “Заветът на любовта” т. III, с. 163-175)

289. Да посрещнем светлите воини

Учителят чакаше сестра Тодора и брат Ангел да донесат вода от минералния извор в Рударци. Те се позабавиха. Той ме погледна с тъжни очи и каза: “Докато му дадат чаша вода, бедният човек умрял.”

В стаята влязоха още две сестри – сестра Савка и сестра Балтова. Учителят гледаше устремено нагоре, по едно време каза: “Неописуема красота. Да посрещнем светлите воини.” Каза ми, да взема Библията Му от масата и да я отворя. Падна се 102 псалом. Молитвата на един скръбник. Още с първите редове ме задуши гърлото и горко заплаках. В този псалом бе описано състоянието на Учителя. Не можех да чета от плач. Бях коленичила на кушетката Му, на която Той бе седнал блед, жълт, зелен на изпитото Му лице. Образ на Велик скръбник. Обърна се и ми каза: “Четете разумно, рекох, който чете, хубаво да чете.” Прочетох псалма. Изпяхме “Венир Бенир”, “Махар Бену”, за които песни Той каза: “Няма по-хубаво нещо от музиката. Пейте, всякога пейте.”

Това бе последната служба с Учителя.

290. Последни слова на Учителя

25 декември, 11.30 часа вечерта

“Една малка работа напълно се завърши сполучливо.”

(Забележка: Виж “Изгревът” т. I, с. 322)

291. Учителят си замина

Сряда, 27 декември

Свършва беседата, прочетена от брат Симеон и ние с майка ми станяхме, да си отидем. Погледнах часовника – 5.40 ч. В този момент в салона бързо влезе сестра Мария Тодорова, прегърна ме и каза разплакана: “Сестра, Учителят си заминава”, като ме поведе към приемната. Влязох и бързо се спуснах към кушетката. До Учителят бяха брат Борис и брат Владо. Учителят лежеше неподвижен и когато застанах до Него Той изпусна два пъти продължителен дъх – последният си дъх. На дясното Му око се появи една голяма сълза. Брат Владо ми каза: “Сестра, вземи кърпата на Учителя, изтрий сълзата Му. Запази кърпата.”

Избърсах последната сълза на благия Учител и запазих бялата кърпа.

Денят бе сив. Никакъв вятър, минус 12 градуса. Три дни траурното небе не се промени. Мъртва сивота. Слънцето сякаш изчезна от небето завинаги. Владо ме поведе към къщи. Бях напълно сломена. Отидох си и легнах. Не можех да търпя тялото си, не можех нито да лежа, нито да седя. Никакъв импулс за живот не бе останал в мен.

В.К.: Сега вие тука споменавате на с. 39, вие сте били при Учителя, последните мигове на Учителя, когато той е издъхнал. "Учителят лежеше неподвижен и когато застанах до Него Той изпусна два пъти продължителен дъх, последният си дъх." Значи вие сте били на последните му дихания? Весела: Да. Последна издишка на Учителя. В.К.: Вие бяхте там – вие, кой? Весела: Аз бях на беседа с майка ми сряда сутрин, на 27 декември. И беседата свърши в 6 без 20. Симеонов четеше беседата. И като станаме и си тръгваме сестра Мария Тодорова се втурна в салона, грабна ме: "Сестра Весела, бързо, Учителят си заминава". И ме вкара в стаичката и ме заведе, там беше Владо и Борис Николов до Учителят прави, а Учителят лежеше на кушетката. И неподвижен. И аз застанах до Владо права, до Учителя и той даде два пъти дълбока издишка и една голяма сълза се събра на окото му. Така на края на окото му една голяма сълза. Владо се наведе и каза: Сестра Веса, вземи кърпата на Учителя, която лежеше на гърдите му, изтрий сълзата и запази кърпата. Аз взех кърпата, изтрих сълзата и запазих кърпата. Тази кърпа е у мен досега. В.К.: И я пазите още? Весела: Пазя я. И като разбрах, че Учителят издаде последното издихание, пресякоха ми се краката, стана ми зле, не можех да стоя и Владо ме грабна и ме поведе към къщи. Едва ме домъкна и аз в къщи бях като труп. Легнах, като че ли аз умрях, имах чувството, че се свърши и с мен живота.

292. Живото присъствие на Безсмъртния

На втория ден сутринта, както лежах като мъртва, гласът на Учителя ясно прозвуча в слънчевия ми възел: "Недей скърби, Аз ще възкръсна!" В миг цялото ми тяло се изпълни с живот. Радост преля в сърцето ми. Сkochих от леглото – нов човек. Нито помен от досегашната мъка. Облякох се бързо и се затичах към Изгрева. Искях да споделя радостта си с всички. Сreцнах сестра Савка и я прегърнах, като й казах думите на Учителя. Но тя скърбеше. Няколко месеца след Учителя тя си замина.

Салонът бе пълен с плачещи братя. Учителят лежеше на одъра, заобиколен от скръб. Радостта ми бе неудържима. Как да кажа на тези братя да не плачат? Постоях малко и си отидох. Бях преживяла живото присъствие на Безсмъртния. Той лежеше там за нас. Отнасяше голямото зло с физическото си тяло, за да расте младото, посято в нас от Него.

Този, Който владееше материята до последна клетка, остави святото си тяло да го погребат малките в малкия си свят, за да ги запази. Не случайно тези, които са спускали ковчега са чули трясък вътре в него в момента на спускането. (Забележка: Виж "Изгревът" т. VII, с. 261-264, 315-319).

И така лежах първия ден, целият 27-и лежах. На 28-и сутринта беше много студено, небето беше облачно целия ден, небето беше сиво и не мръдваше нищо. Абсолютен мир и спокойствие. Студ и сивота. Пълна сивота. Погребална. На 28-и по едно време сутринта, не мога нито седнала да стоя, нито легнала, място не мога да си намеря. Изведнъж тука в слънчевия възел един глас ми каза: "Недей скърби, аз ще възкръсна." Това беше гласът на Учителя. И когато ми каза това, ме изпълни от главата до петите с радост. Аз цялата скочих, изпълнена с радост и се затичах към Изгрева, като мислех, че той е станал и е възкръснал, затова аз съм се изпълнила с радост. Отидох в салона, всички плачеха и той лежеше там и аз срещнах сестра Савка и казвам: Сестра Савка, не скърби! Сега ми се обади

Учителят, че ще възкръсне, тя каза: А, не, и плачеше и не ме послуша. Вътре като влязох, всички плачеха и аз не можех да им кажа, че Учителят ми е казал това, ще ме сметнат за луда. И аз премълчах.

293. Учителят отвори пътя на душата към небето

Може ли Учителят да остане в земята? Когато стоях в салона на третия ден, за първи път облаците се разтвориха и слънчев лъч проблясна, прониза сивия саван и проникна в салона. В този момент пишех:

*На върхът на най-високата планина
Голям тъмен облак се разпръсна.
Светлина – Вечна светлина озарява
върха на земята.*

Светла бяла пътека се очерта към изток – към източника на светлината и на живота и безброй души възлизат по тази пътека. Той победи, Той отвори пътя на душата към небето, която сам освободи.

В 12 часа на обяд спуснаха ковчега в гроба – в лозето, където Учителят обичаше да седи. Здравец и босилек ухаят сега там.

Това малко описание на последните дни с Учителя и деветте месеца в Мърчаево е взето от записките ми в тетрадките, където много малка част е записана от всичко видяно и преживяно.

Премълчах, обаче се качих на един стол, щото така беше пълно с хора, да видя Учителя отгоре. И в този миг изведнъж се процепи небето и слънчеви лъчи, един сноп паднаха в салона и така ме осветиха, че аз взех тетрадката и почнах да пиша в една тетрадка. Виждам, един бял път, че се направи за душите към небето и аз държа това записаното, което записах там на стола.

Когато процепи слънчев лъч облаците и аз почувствах една голяма радост, че това беше един символ, един сигнал, че слънцето не е залязло. Въпреки, че всичко е сиво и скръбно, че радостта стои и чака своето време. И че тази радост ще ни изпълни един ден. В.К.: Това го имате записано? Весела: Аз съм го записала. В.К.: Като есе ли? Весела: Не, тези думи там ги писах права с едри букви в тетрадката. В.К.: Вие тука не сте ги описали? Весела: Не. В.К.: Те са материал за добавяне. Весела: Да.

В.К.: Ами самото погребение? Весела: На погребението аз не вървах зад катафалката, не вървах с братството. Отидох до чешмата, на ъгъла там, човека, който чете, имаше една чешма, застанах до чешмата, не отидох където става погребението и цялото време стоях там. Не присъствах на гроба. Не можех да присъствам. За мен той не беше там. След като ми каза: "Недей скърби, аз ще възкръсна", аз вече не го смятах, че е там. Той възкръснал. Той може би в този момент напълно напусна земята, физиката.

В.К.: Сега, вие казахте, че всички цитати, които са обозначени тука, са от вашите тетрадки. Весела: Да. В.К.: И след време тези тетрадки трябва да се допълнят към това. Това е един много труден процес за работа. Весела: Абе тези тетрадки искат обработка. Да обработя всичко. В.К.: Много голяма работа. Весела: Те са към 20 тетрадки.

1960 г. – Първоначален опит за описание.

1989 г. – Подготовка за ново издание с допълнение от магнетофонен запис

Септември 1971 г.

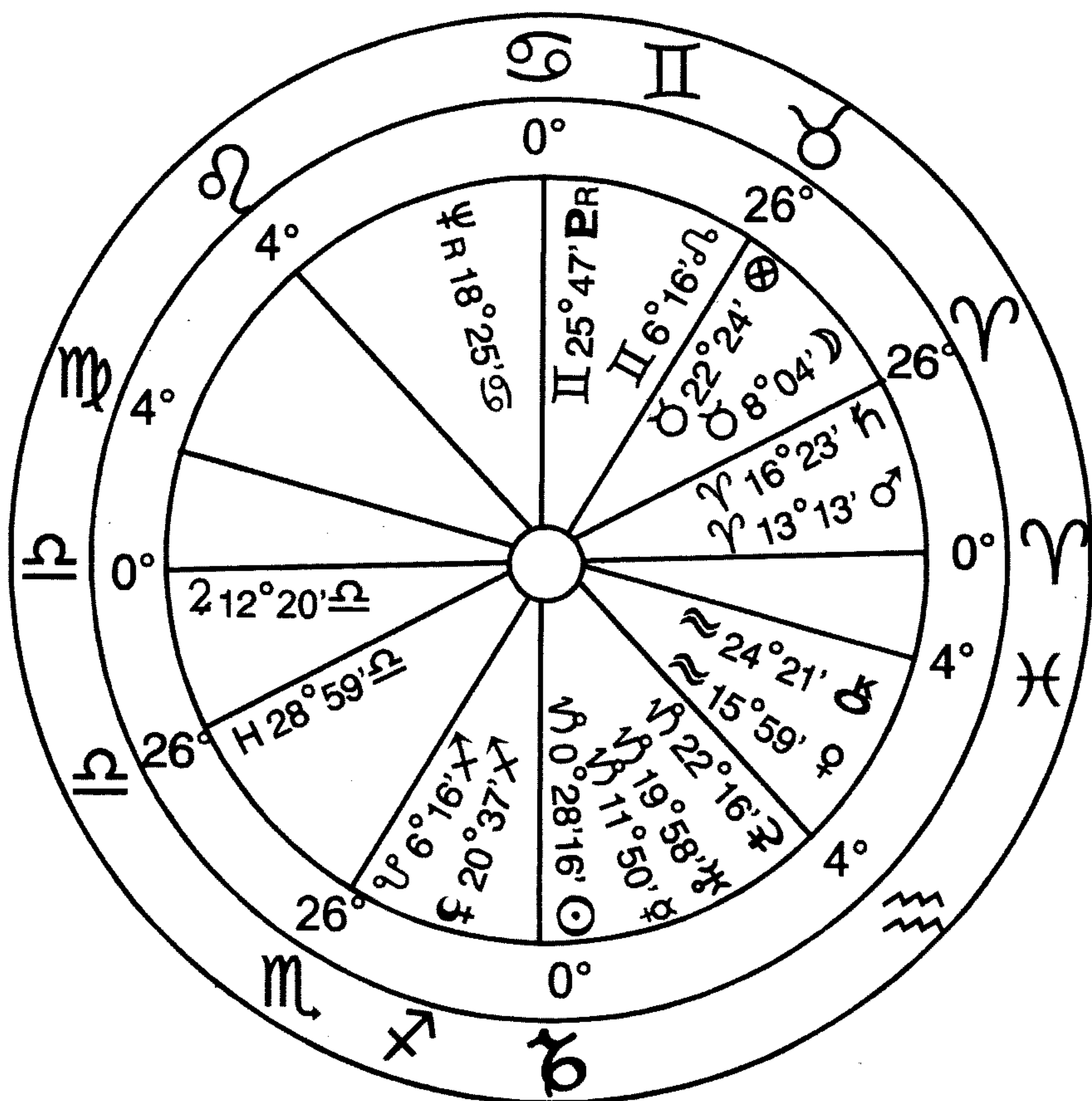
След много години брат Йордан (*Виж точка 229*), който ме заведе в Мърчаево на 18 януари 1944 г., ми разкри, че получил писмо от Мърчаево, с което имал нареждане от Учителя да ме намери и отведе в селото. Той ми каза: "Аз не бих ви завел по свой почин и не бих ви носил раницата, ако нямах поръчение за това." Изпълни ме радост подобна на онази, която преживях в момента на срещата ми с Учителя в Мърчаево. Разбрах още веднъж безкрайната Му Любов към нас.

(Забележка: Имаше още един съименик на Аню, който беше по професия шофьор и с камиона си обслужваше изгревяни, Йордан Бобев. Казваха му "Живей вечно", защото такава беше обръщението му към всички. Той също бе от групата на "Упанишадите". Виж "Изгревът" т. VI, с. 509-513; т. XX, с. 894, № 12 и снимки № 44, 49)

Светозар Няголов

ХОРОСКОП
на
Весела Нестерова

Весела Нестерова
23.12.1909 г. 4 0h 26', гр. София

Lat	Decl	
	S 23°27'	⊙ _n Δ)♂♀∠♀♂♀ ✽
S 2°33'	N 11°40'	) _n Δ⊙Δ♀QΨ Lat. ♀
S 2°10'	S 25°08'	♀ _n ♂⊙Δ)□♂□ _T ♂♂♂♂♂♀
S 1°20'	S 17°18'	♀∠⊙✽♂Δ♂✽ _T ♂ Lat. ♂
N 0°15'	N 5°27'	♂□♀✽♀♂♂♂♂♂♂♂Q _T ♀ ♂ Lat. ✽
N 1°16'	S 3°44'	♂□ _T ♀Δ♀♂♂♂♂♂ ♂ Lat. ♀Δ♂
S 2°35'	N 4°04'	♂✽ _T ♀♂♂♂♂♂♂□♂□ΨQ♀ ♂,♂Lat.)Δ♀
S 0°27'	S 22°25'	♂♂♀□♂♂♀ ⊙ Lat. ♂Δ⊗♂♀
S 0°43'	N 21°29'	Ψ _R Q)♂♀□♂♂♂
		♀ _R ♂⊙Q _T ♂Q♂♂♀Δ♂

Хороскоп

на Весела Нестерова

Родена на 23.12.1909 г. 2 0h 26', София

♌ на Asc (Везни на Асцендента). Думата „изящност“ изразява най-добре главната телесна отлика на родената под този знак. На младини тялото ѝ е стройно и гиздаво. Очите ѝ са сини и благи, с доброжелателен израз. Устата ѝ е хубаво изрисувана, зъбите ѝ са хубави и добре наредени. Тя има силна привързаност към другаря в живота си. Готова е на всички жертви да осигури удобства на своите домашни, но е и също така готова да ги жертва за своята лична полза. Равновесието и подвижността са главните отличителни черти на нейната природа. Притежава разнообразен хумор, повлияна от действието на Сатурн, който е в екзалтация в този знак. Промените на родената са внезапни и крайни. Тя може да се привърже към някоя лудетина, сякаш че живота ѝ зависи от това, после без основание и предупреждение я изоставя, за да се намери на противоположната страна на съжденията си. В представителите на знака Везни няма средна мярка. Променива по естество, тя се приспособява отлично към всички положения и не взема много присърце превратностите, но бързо се овладява и дейно се заема да поправи лошавините на съдбата си. Изгряващият знак Везни е бойното поле на Слънцето и Сатурн, където Слънцето е в падение, а Сатурн е силен, в екзалтация и надделява на Слънцето. Сатурн дава на родената по-бавни движения, приятна вежливост, които са противоположни на грубостта на Марс – управителя на зодиакалния знак Овен. Венера е господар на знака Везни, но тя не е единствената причина за изявяването на положителното му влияние, защото родените под знака Телец са под влиянието на Венера, но често са много груби. В разговор с Учителя, той ѝ казал, че има терциално построено тяло. („Вие сте терциално построена в един равностранен триъгълник, където умът, сърцето и волята могат да се проявяват разумно и хармонично, а терцата е най-хармоничният интервал в музиката.“ „В хороскопа ти има космичен кръст и проблема се решава като се завърти кръста кръгообразно и той става диагонал на сферата. Разрешението е в центъра, където е Слънцето – символ на вечния Дух.“ Това значи да направи непрекъсната връзка с Бога, Учителя, изразени в хороскопа ѝ чрез Слънцето.) То се дължи и на факта, че четирите основни ъгъла са заети с нулевите градуси на кардиналните знаци. На Асцендента има 0° Везни, на Имум цели 0° Козирог, на Десцендента 0° Овен и на зенита 0° от Рак. Това ѝ дава големи вътрешни възможности за проява на доброто или злото с най-голяма сила, в зависимост от това към коя проява е насочила съзнанието си.

Ако хвърлим един бегъл поглед върху хороскопа на родената, ще забележим, че над хоризонта тя има 4 планети, а под хоризонта са 6, което говори, че ще има един скрит духовен живот, с малко външни прояви на младини. Понеже Луната ѝ е пълнеща се, тя ще се прояви активно в света след 30 годишната си възраст. Учителят ѝ казва при разговор: „Сега на 33 години (1942 г. Слънчевата ѝ година) ще ти одерат кожата.“ Слънцето ѝ е опозиция с Плутон, паралел Уран. Когато е била учителка в с. Сирищник,

че всички планети, които са под хоризонта на дадена тема, нямат влияние, а само пасивно присъстват в хороскопа. Понеже 4 дом управлява края на живота, утешително е да се знае, че нейните последни години ще бъдат озарени от Слънцето на успеха. Тази увереност ще направи по-леко бремето на живота ѝ.

(☉ п в ♋). Слънце в перихелий в зодиакалния знак Козирог. Показва, че родената ще се издигне в живота с помощта на високопоставени личности. Тя с чест ще изпълнява възложената ѝ работа, като често ще заема отговорни и доверени служби. Родената ще е умна, честна и почитана. Съдия при такова положение ще е неподкупен – раздава правосъдието справедливо към всички. В отношенията си тя е пряма и искрена, така спечелва доверието на околните.

☉ п < ♀ - Слънце в перихелий полуквадрат Венера ѝ дава развитие в артистична насока, особено в музиката, изкуствата и поезията. Аспектът засилва любвеобилността, телесната организация, увеличава и известността, като прави обществените отношения приятни и леки. Ще има много приятели и ще умее да ги запазва. Ще музицира, но рядко може да излезе на сцената.

☉ п ☿ ♀ п - Слънце в перихелий съвпад с Меркурий в перихелий – благоприятства паметта и интелекта, като ѝ дава широки възможности да учи и работи умствено. Понеже Меркурий изгрява след Слънцето на Асцендента, мисълта ѝ не е така пъргава.

☉ п Δ ♀ п - Слънце в перихелий тригон Луна в перихелий. Показва щастлив живот и благополучие, добро здраве, материално положение, приятен дом, верни приятели и висока оценка сред обществото. Благоприятства и за бързото ѝ издигане по обществената стълба, поради вродената ѝ способност да открива тези, които могат да ѝ помогнат, както и способността ѝ сама да си проправя път. Аспектът ѝ дава голяма музикалност и я предпазва от много неприятности в живота ѝ.

☉ п II ♂ - Слънце в перихелий паралел Уран. Прави родената твърде докачлива, без самоконтрол, готова да попадне в пристъп на истерия при най-малък спор, или дори без причина. Аспектът я предразполага към всякакъв вид нервни разстройства, като свети Витово хоро, епилепсия, пороци в координацията и други. Родената е импулсивна, малко достойна за доверие, не почита обществените условности, крайно нетърпелива и не може да понесе никакво ограничение на свободата ѝ. Привърженик е на учението за сродството и братството на душите и на свободната любов, поради което родената се явява като нежелана съпруга и може да има бракоразводни процеси, ако се омъжи. Изложена е на злополуки от гръм, електричество и през целия си живот ще претърпява разочарования от всякакво естество. Аспектът говори, че в миналото родената не е слушала и приемала Божията мъдрост – Уран, и Словото Божие и сега може да коригира донякъде живота си, като чете и прилага постоянно Словото, което ни даде Учителят.

☉ п ♀ ♀ R - Слънце в перихелий опозиция Плутон ретрограден. В миналото родената е нарушавала Божествения закон и е нямала правилно отношение към земята, растенията и тялото си въобще. Тя отбягва да обработва земята, не обича физическия труд, не подбира качествена храна, като се отличава с голяма лакомия и е склонна да употребява неестествени

храни и питиета. Люде с подобен аспект са създали месоядството, приготвянето и употребата на спиртните питиета, на упоителните средства, които ако ги използва, ще разрушат организма ѝ. Всички жестокости, всички видове войни и революции в човешкия живот са подготвяни и устройвани от хора с дисхармонични аспекти между Слънцето и Плутон. Родената е била носител, изявител и служител на най-пакостните и разрушителни плутонови влияния. Изпълнена е с низши склонности и е била готова за всякакви безнравствени деяния. Податлива е била на най-низшите мисли, чувства и желания. Не зачита реда и законността в живота. Ръководела се е от своите низши инстинкти и желания, от жаждата за удоволствия и ненасита да упражнява своето господство и власт, като не зачита правата на другите. Родената е издигнала най-високо в хороскопа си Плутон съвпад Медиум цели и неговите сили и енергии са се проявявали през целия ѝ живот. Тя трябва да детронира Плутон и на неговото място да постави Слънцето – представителят на Бога в хороскопа, Учителят – представител на Бога на Земята, за да излезе от трудното положение, в което се намирала. На 29 години Веса се среща на Рила – езерата, с Учителя, на 20.07.1938 г. И провеждат дълъг разговор. Съзнанието ѝ се пробужда и тя казва: „Той (Учителят) ме предпази от посегателството на тъмните духове, които непрестанно ме атакуваха, за което вечно ще му благодаря.“ (Стр. 107 от книгата „Път към светлината“) Учителят ѝ казва: „Когато ти дойде при мене, беше вързана от тъмните сили, че едва те развързах.“ В друг разговор ѝ обяснява: „Духовете са виртуозите, а ти си цигулката, върху която свирят.“

На 13.01.1943 г. Учителят ѝ казва: „Сега ти минаваш от гъстата материя в по-рядката и решаващ една от най-трудните си задачи в живота.“

Брат Неделчо Попов, виждайки големите мъчнотии, през които минава Весела Нестерова, пита Учителя за нея. Учителят му казва: „Веса е спряла практичния си ум и е влязла да изучава духовност.“

За да се оправи напълно, е трябвало всяка пролет да копае с мотика в градината десетина дена по няколко часа, за да вкара тия низши същества, по този начин в земята и напълно да се освободи от тях.

♀ в 5 дом. Венера в пети дом. Дава на родената изключителна привързаност, от която последствията са многобройни любовни приключения, които ще следват едно след друго. Това положение е добро за хора, които работят в педагогиката, като учители, професори и др. Може да се занимава и с издателство на книги.

♀ във ≈ Венера в зодиакалния знак Водолей. Дава ѝ независимост, непримиримост към ограниченията, омраза към обществените условности, наклонност към оригиналност, устойчива и непримирима искреност и интуиция. Тези уранови качества, присъединени към свойства на Венера ѝ дават склонност към отричане на правилата на обществото относно любовните отношения и родената ще следва сърдечните си наклонности, без да я е грижа за това, какво ще кажат или мислят хората за нея. Тя вярва твърдо в учението за братството на душите за духовното им сродство и прочее. Родената е способна да действа така неочаквано и внезапно, че тя сама не може да си даде сметка и да предвиди какво може да направи в даден момент. Същевременно тя е така мила, честна в своите схващания, че приятелите ѝ не я напускат никога. Каквито и успехи да постигне, тя ги

дължи на усилията на приятелите ѝ, които ѝ помагат да осъществи намеренията и целите си.

♀ ♄ ♄ Венера точен секстил Сатурн. Добрите качества на Венера са любов и приятелство, а на Сатурн – дипломатичност, такт, методичност, справедливост и пестеливост. От това можем да съдим, че когато двете планети са в добри аспекти, дават качества на родената, които ѝ осигуряват успех във всеки отрасъл на живота. Ще бъде търсена много като приятел и съветник, като лице, достойно за доверие. Родената има вкус към опростен начин на живот и безукорна нравственост, а също почит, признание, добро здраве и благополучие.

♀ ♃ ♄ Венера тригон Юпитер. Този е един от най-добрите признаци за успех и щастие в живота. Благоприятства за придобиване на богатство и вкуване от всички луксове на живота. Сочи за щастлив брак (ако не беше Сатурн в 7 дом). Ще има голямо обществено влияние и уважение от околните, които влизат в допир с нея. Родената притежава весел, оптимистичен характер, с отворено сърце. Ще е гостоприемна в най-висша степен. Привързана е и дейна към човеколюбивите начинания. Тя притежава свободолюбив дух, уважаващ възгледите на другите, даже и на тези, които са съвсем различни от нейните. Обича удоволствията, пътуванията и ще е пълна с жизненост. Има вкус към музиката.

♀ ♄ ♂ Венера секстил Марс. Придава ѝ амбициозен характер, склонен към приключения, влюбчив и извънредно парадирещ. Има силна привързаност към спорта и удоволствията. Изпълнена е с голяма енергия и чувство към сделките. Може да печели много пари, но и да ги пратосва необмислено, понеже обича показността и парадността. Харчи без сметка (понеже е и влюблива), поради което спечелва симпатиите на приятелите. Може да се омъжи набързо или преждевременно.

♀ ♃ ♄ Венера латитюд Юпитер. От Божественния свят към нейната човешка и ангелска любов идват вълни от ангелска мъдрост, за да може да излезе от големите батаци, в които често сама се намира.

♀ ♃ в 4 дом. Меркурий в перихелий четвърти дом. Придава ѝ неустойчивост в семейството. Означават блуждаещ човек, без вътрешно спокойствие, като сменя често местопребиваването си. Това е добре за хора с меркуриева професия, изискваща променливо местожителство, като журнализъм, редакторство, комисионерство и други подобри.

♀ ♃ в ♄ Меркурий в перихелий в зодиакалния знак Козирог. Дава ѝ критичен и проникателен ум, доста подозрителен, склонен към размишления и дипломатичност. Може да е отличен агент на тайната полиция, понеже умее да открива тайни по най-изобретателен начин. Има упоритостта на Сатурн, даден от неговия знак Козирог по такъв начин, че родената не изоставя никога една следа, преди да е постигнала целта, която си е поставила. Има любов към науката, в частност към химията и се привлича от окултните науки. Родената е доста практична и икономична. Тя задържа това, което е в ръцете ѝ и е запасена за лоши дни. (Наранен). Прави родената скъперник, груба, лукава, отмъстителна и злопаметна.

♀ ♃ ♄ ♃ Меркурий в перихелий тригон Луна в перихелий. Дава ѝ схватлив ум, добра памет и твърде редки способности. Тригонът е указател за успех в живота, най-вече в меркуриевите занятия, като литература, духовенство и пътувания. Общо взето родената е доста приказлива.

(Меркурий наранен). Аспектът с Луната не е утвърден с хубави аспекти, не може да се доверяваме на родената, поради голямата ѝ склонност да променя своите мисли – постоянно и неочаквано. Тя е склонна да вижда хубавата страна на живота, обича удоволствията и особено пътуванията.

♀ ♄ ♀ Меркурий в перихелий точен квадрат Юпитер. Дава ѝ непостоянен характер и нерешителност, така че родената не може да вземе становище при решаването на много въпроси. Следствие на това, тя пропуска редица благоприятни случаи, поради колебания, липса на решителност и разсъдливост, следствие на което лицето често се намира в редицата на несполучливите и разочарованите. Изложена е на скандали и злодумства от страна на непочтени съдружници. При пътуване ще има много загуби и неприятности. Трябва бъде извънредно разумна, когато поема задължения за нещо, което трябва да бъде направено или предадено в определен срок, защото по всяка вероятност не ще устои да изпълни своето задължение. В миналите си инкарнации тя е била враг на братството и новите идеи и сега мъчно може да се адаптира към тях. Тя произхожда от протестантската среда, която е едно стъпало за приближаване на хората към идеите на Бялото братство и новия живот, но те са 600 години назад от него и не може веднага да придобие необходимите качества. Понеже в миналото е била враг на братството, тя не е приета от много приятели в братските среди и е направила много бели в братството.

♀ ♄ ♂ Меркурий в перихелий квадрат Марс. Дава на родената буден, проникателен, бърз и импулсивен ум, придружен от гневливост и избухливост. Тя решава и действа без да обмисля, поради което навлича на себе си и на околните множество неприятности и е опасна като сътрудник. Скарана е с искреността, не казва истината и често преувеличава и преиначава нещата. В гнева си е ядовита. Езикът ѝ е язвителен, като отровата на пепелянката. Тези, които са имали близък досег с нея, са се плашили от нейния нрав и са гледали да я избягват. Понякога се проявява като грубиянин и се стреми винаги да се налага и да руши, където и да се намира. Не допуска никой да ѝ пречи на работата. Насилието и клеветата са нейни оръжия. Понякога се проявява като краен егоист и бърбивец. Марс с 7 дом нараняващ Меркурий показва сериозни нервни разстройства до лудост. Ако се омъжи и роди деца, те ще бъдат нейни врагове. Тя не може да се разбира с младите мъже, а в ума ѝ има много методи, с които да ги обвързва и използва в живота, като си служи с изпитани женски прийоми да ги съблазнява и после да ги захвърля най-безцеремонно. Това за тях е фатално и те напускат този свят.

♀ ♄ ♂ Меркурий в перихелий съвпад Уран. Показва неуравновесеност или анархия с прекалени идеи относно разрушаването на обществения ред и неговото преустройство. Безумието ѝ проличава в склонността ѝ да излага схващанията си пред публиката с груб език, такъв, каквито са и мерките, които препоръчва. Каквито способности да има, тя ги използва за непостижими цели, поради което скоро ги изоставя.

♀ ♄ ♀ Меркурий в перихелий опозиция Нептун ретрограден. Дава на родената хаотичен ум, застрашен често с отслабване на паметта, придружено от безгрижие и мечтателност. Родената с безпокойствие се стреми да достигне известност, но не е способна да се приспособи към условията, в които се намира. Има опасност към измама на млади хора,

използвайки хитрост и клевети. Заплашена е била от самоубийство.

Дп в 8 дом. Луна в перихелий в осми дом. Осигурява й материални придобивки чрез брак (Луната й има само положителни аспекти). Може да има две деца – момчета, но има съмнение дали ще живеят. Веса Нестерова е можела да се омъжи за Владо Вазигин, живеещ в село Мърчаево, в когото се влюбила, но Учителят я предупредил, че ще роди две момчета, врагове един към друг и на 20 годишна възраст по-малкият (Марс в 7 дом в Овен), ще убие по-големия (Сатурн в 7 дом), както Каин убива Авел, Учителят й казва да мине транзит през 7 дом. След това при друг разговор с Учителя за нейното омъжване той посочва с показалеца си към нея и казва: „Никакъв брак.“ Това е нейната най-голяма любов в братството, която завършва също фатално. Тя отива да спи при Владо и като правят секс тя чувства как тези духове искат да влязат в нея и тя избягала от него и го изоставила.

След 9 септември Владо като руснак става директор на един месокомбинат. Няколко години след това си заминава от този свят. Брат Темелко Гьорев, с когото бяхме добри приятели, ми каза, че Владо три пъти му се явявал насън и искал от него помощ – да се помоли на Учителя да го извади от ада, в който е попаднал след смъртта си.

Дп в ♉ - Луната в перихелий в зодиакалния знак Телец. Тук тя е в екзалтация, в подем и има могъщо и благотворно влияние. Твърдостта на Телец уравновесява неустойчивостта на Луната, която смесва качествата си с тези на Венера, господарката на Телец и прави характера й тих, любезен, мек, решителен и самоуверен. Тя има упоритост, предвидливост, доброта, поради което родената получава всичко необходимо за щастие в живота си: здраве, богатство, приятели, семейство, имоти, както и способността й да използва напълно всичките тези дарове, понеже тя е общителна, гостоприемна, привързана към здравите удоволствия, изкуството – особено музиката и всичко друго, което съставлява красотата на живата.

Дп ♀ R – Луната в перихелий квинтил Нептун ретрограден. Издига способността й за въображение на най-висока степен. Ще има пророчески сънища и видения, които ще я свържат с обитателите на невидимите светове. Притежава способност за изучаване на окултната наука и предсказва успех, защото притежава възвишена природа, весел и приятен характер. Тя има способност да се развива. През течение на живота си под влияние на тези съчетания, тя ще влезе в досег с невидимите светове и ще бъде привлечена силно към окултните науки. Душата й ще развие дълбоки духовни способности.

♄ в 7 дом. Сатурн в 7 дом. Говори за преждевременна смърт на съпруга й, (ако се омъжи). Той ще бъде с мрачно настроение, мълчалив характер, винаги готов да й противоречи и противодейства. „Не прави това“ ще е винаги в устата му. Може да има материални загуби следствие на спор. Родената не трябва да прибегва до съдебна защита или да участва в сдружения, защото винаги ще бъде изложена на измама.

♄ в ♈. Сатурн в зодиакалния знак Овен. Тук е в падение и проявява своите най-негативни качества. Родената ще има мъчно разбирателство и с по-възрастните от нея мъже. Към 1990 г., когато разнасях парични помощи, давани ни от английското братство, Веса живееше с един възрастен, непознат в братството мъж до „Семинарията“. Тук Сатурн е слаб и не може

♃♂♂ Юпитер опозиция Марс. Дава ѝ хитър ум с непочтен характер, действащ винаги импулсивно. Разправии с приятели в братството с фатални последствия за тях от нейната „любов“.

♃ Lat. ♀ Юпитер латитюд Венера. От Божествения свят към нейния наранен представител на братството Юпитер изпращат силни вълни от човешка и ангелска любов, за да може да коригира старите си атавистични навици, да обикне братята и сестрите и да приеме новия живот, който Учителят донесе на земята.

♂ в 7 дом. Марс в 7 дом. Показва, че съпругът ѝ, ако се омъжи, ще е с властна и свадлива натура и може да си заmine внезапно от злополука или друга причина.

♂ в ♈. Марс в зодиакалния знак Овен. Дава ѝ енергичен ентузиазизиран импулсивен и нападателен характер, възбуждащ се от всякакво противопоставяне. (Наранен). Дава ѝ буен характер и е изложена на злополуки чрез изгаряне, попарване, трески и възпаления. Застрашен е душевния мир.

♂ ♀ ♀ R. Марс квинтил Плутон ретрограден. Родената ще има стремеж и желание да е силна физически. Винаги желае хубаво да си хапне и се чувства щастлива, когато е пълничка. Родената е силна, енергична, работлива, издръжлива и лесно приспособима към всички неблагоприятни условия. Идеалът ѝ е колкото се може повече да придобие материално богатство, за да си осигури бъдещето. Също да има крепко здраве, телесни удоволствия, къщни удобства и изобилно храна.

♃ в 4 дом. Уран в 4 дом. Родената с това положение на Уран трябва да напусне веднага родното си място, при първа възможност, защото там не може да има успех, понеже околните ѝ ще са враждебно настроени срещу нея. Опасно е да се омъжи и основе семейство, защото не може да съществува мир и спокойствие, където се намира нервен и променлив Уран, особено когато е наранен. И да е добре съчетан, малко е вероятно лицето да се омъжи някога, защото тогава нейните тежнения ще са много просторни. Ще има широк обseg на дейност и за женитбата няма да ѝ остане време. Ще има наклонност към науките.

♃ в ♉. Уран в зодиакалния знак Козирог. Дава ѝ колеблив своенравен, капризен и опърничав характер, който трябва или да властва, или да руши. Свадлива и с лошо отношение към обществото и семейството си в частност ще я довежда до много скърби и ядове, чести промени на положението ѝ и приятелите ѝ.

♃♂♂ R. Уран опозиция Нептун ретрограден. Аспектът говори за скрити, потайни влияния в живота на родената с цел миниране на доброто ѝ име и да я изложат на публични скандали и немилост в обществото. Ще има много неприятности в обществените отношения. Съчетанието ѝ дава подтик към пътувания и проучване, но ще има много неприятности, от което много трудно ще постига целите си. Ще се привлича от мистицизма и окултизма, но пътят ѝ ще е осеян от медиумизъм и безпокойства. През целия си живот ще бъде изпълнена с предчувствието за някаква опасност и неясен страх. Също така несигурност ще засенчва нейния живот, като облак и ще ѝ отнеме всяко спокойствие и доволство. Този аспект показва големите противоречия, които съществуват в душата на родената между

Божествената мъдрост и Божествената любов, които са основа на Битието и разумния живот във вселената.

♄ R в 10 дом. Нептун ретрограден в 10 дом. (Наранен). Показва много злоупотреби, измами, непочтеност в живота ѝ, които с течение на времето ще ѝ донесат своите плодове на ядове, скърби и скандали.

♄ R в ♋. Нептун ретрограден в зодиакалния знак Рак. (Наранен). Дава разположение към разпуснатост, която създава неблагоприятна обстановка вътрешно в семейството ѝ. Родената притежава странни вкусове, които я довеждат до големи смущения в храносмилателната система и наклонност към алкохол и наркози.

♅ R в 9 дом. Плутон ретрограден в 9 дом. Тук той е в съвпад Медиум Цели и нейното свръх съзнание и тя е била постоянно обземана от низши мисли и чувства на тъмните сили. Веса е издигнала своя ад на най-високото място в своя хороскоп, а е поставила Бога – Слънцето, най-ниско. В този си живот, пред лицето на Учителя, тя трябва да детронира Плутон и на негово място да постави Слънцето, Бога и Учителя във връзка с висшето ѝ съзнание и да подчини низшия си свят на тях. Доколко е успяла в тази си трудна задача само Учителят можа да каже. Освен това Плутон е опозиция с черната Луна – Лилит и това удвоява действието на отрицателните сили в живота ѝ. Знаем, че нараненият Плутон съдържа в себе си отрицателните сили на Марс съвпад Сатурн. Значи тя има този лош съвпад на 3 места в хороскопа си: в 7 дом, в 3 дом на мястото на Лилит и в 9 дом на мястото на Плутон. Правила е много пакости на братството и Учителя, но той със своята велика любов постоянно ѝ е помагал и спасявал. Благодарение на Учителя тя е могла да живее дълго време, особено от това, че го е послушала да не се омъжи. Виждаме колко тежък хороскоп има и без помощта на Учителя доникъде не е могла да стигне. В братството Веса тотално е проявила всичко, което е научила в ада – за любовните ѝ авантюри, но се е стремил да даде и нещо за новия живот, особено в музиката. Много ѝ помага да се доближи до Учителя аспекта Слънце тригон Луна. Този добър аспект на светилата идва от баща ѝ, с когото е била силно свързана, който я е завел при Учителя и той значително я освободил от атаките на тъмните сили, като ѝ помага и в университета. Когато тя иска да издаде своята биография, тя отива в своята среда – при протестантите, където с помощта на Милка Кралева издава „Път към светлината“, понеже, както отбелязах по-горе, тя нямаше приятели в нашата среда.

В миналото е била враг на почти всички братя и сестри от нашето общество. Аз споменах по-горе, че протестантите са изостанали от братството с 600 години. Затова Нестерова е направила всичко възможно, за да блесне в братските среди, понеже е изостанала. Доколко е успяла външно в този си стремеж, тя знае. Но в братството се измерват вътрешните постижения на душите. Учителят, носител на Божествената светлина, като голям магнит, дошъл в България, привлича всички будни души към себе си и те идват при нозете на Беинса Дуно да разрешат кармата си от хиляди години насам.

Марс 13°13' в зодиакалния знак Овен е съвпад със Сирах алфа от Андромеда на 13°06' в зодиакалния знак Овен. Името ѝ е „Главата на Андромеда“, а на арабски „Пъпа на коня“. Има влиянието на Венера и

Юпитер. Ленин е имал такова съединение на Сирах с Марс. Родената не може да има популярност в средата, в която се движи – братството, и затова съзнателно страни от него. Ще завърши живота си след боледуване и мъчности.

Нептун ретрограден $18^{\circ}25'$ в зодиакалния знак Рак е съвпад с Кастор, алфа от Близнаци на $18^{\circ}59'$ в зодиакалния знак Рак. Наричат я германците заедно с Полукс "Тиасови очи". Финикийците са вярвали, че тези две звезди помагат при опасност в морски пътувания. Звездата има влияние на Меркурий и Юпитер. Дава на родената изящни маниери и я прави енергична. Дава ѝ духовни условия и качества да се развива в духовни общества (братството).

Юпитер $12^{\circ}20'$ в зодиакалния знак Везни е съвпад с Агораб делта врана на $12^{\circ}11'$ в зодиакалния знак Везни. На арабски името ѝ значи клюн на враната. Носи влиянието на Сатурн и Марс и създава свемвъзможни препятствия и мъчности, които с помощта на братството – Юпитер, и на Учителя тя успява да ги преодолее.

Меркурий $11^{\circ}50'$ в зодиакалния знак Козирог е в съвпад с главата на Стрелец $12^{\circ}12'$ в зодиакалния знак Козирог. Има влиянието на Сатурн и Марс. От тази звезда излизат много тънки духовни вибрации, които малко хора могат да възприемат. Дава отслабване на зрението с напредване на възрастта ѝ. Дава ѝ писателски дар и способност да действа независимо и да си пробива път към по-добро бъдеще- родената се изпълва с много хубави идеи за реализиране в живота ѝ.

XII

ВЕРГИЛИЙ КРЪСТЕВ

БЕЛЕЖКИ

ПО

СПОМЕНИТЕ

НА

ВЕСЕЛА НЕСТОРОВА

ЧАСТ I. МОИТЕ ЗАПИСКИ ОТ РАБОТАТА МИ С ВЕСЕЛА НЕСТОРОВА

- А. Защо и за кого бяха написани спомените на В. Несторова**
- Б. Бележките ми по магнетофонния запис**

ЧАСТ II. ДОРАЗКАЗАНИ СЛУЧКИ И СЪБИТИЯ ОТ ЖИВОТА НА В. НЕСТОРОВА

ЧАСТ III. СЛУЧКИ И СЪБИТИЯ С В. НЕСТОРОВА, ОТРАЗЕНИ В "ИЗГРЕВЪТ"

ЧАСТ IV. ДОКУМЕНТАЛЕН МАТЕРИАЛ

- А. Музикална библиотека "Нова песен"**
- Б. Коментар на снимките от албума на В. Несторова**
- В. Разговор по снимките с В. Несторова и Темелко Стефанов, с. Мърчаево, 1972 г.**
- Г. Допълнение към спомените на В. Несторова за 1939, 1940, 1941 и 1943 г. от разговори с нея**

А. Защо и за кого бяха написани спомените на Весела Несторова

1. За Весела Несторова знаех от Галилей Величков, който ми бе разказвал много интересни случки с нея и с Учителя. По това време, 1969–1970 г., аз бях започнал да работя с него, като го посещавах два пъти седмично – в сряда и събота и престоявах по 5–6 часа в разговори за историята на Школата на Учителя. Неговите спомени са публикувани в „Изгревът“ том I, с. 5–108 и том IV, с. 52–285.

2. От 1969 г. се свързах с Галилей Величков и по онова време започнах да посещавам сам хижата на Седемте рилски езера. Тогава домакин на хижата бе Ангел от Самоков с неговото семейство. Престоявах по 10 дни, защото моята отпуска тогава като лекар бе много малка – 15 дни за една година. Обикновено през м. юни си взимах отпуската, а горе на хижата нямаше много хора и беше спокойно.

3. Така през 1971 г. бях отново на хижата на Седемте рилски езера. Там дойдоха Весела Несторова и Павлина Даскалова от гр. В. Търново. Още същата минута започнах да я разпитвам за живота на приятелите по времето на Учителя. Тя се изненада много, че аз знаех много неща и много лица по име. А аз ги знаех от разказите на Галилей Величков. И тя започна да разказва. Сутрин след закуска тръгнахме на екскурзия и обикаляхме езерата. През цялото време вървахме бавно, на всеки 10 метра спирахме и тя разказваше и разказваше. Аз слушах и запаметявах.

4. Весела започна да разказва историята на живота си. Беше потресающо да се слуша, а как го бе преживяла, това само тя си знаеше. Разказваше го на отделни епизоди и случки и това бе много интересно. И тогава аз схванах, че нейните случки се подчиняваха на духовни закони от Словото на Учителя Дънов. И след всяка разказана от нея случка, аз изтъквах на какъв духовен закон тя се подчинява. Тя се изненада много. Похвали ме. Това я охрабри, тя доби творчески импулс, премина в друга творческа гама и бе интересно да се слуша и наблюдава. Това бяха невероятни преживявания. Такова нещо не може да се повтори никога. То става само веднъж, защото се управлява от Духът, който се излива винаги по един и същ начин, но в строго определено време. Не може да се повтаря, онова, което е било днес, да се случи и за утре. Изключено е. Проверих го.

5. Когато преминаха тези 10 дни, тя ми каза, че такова нещо никога не е изпитвала и не се е случвало. Каза ми: „Слушай, за мен това бяха съборни дни, както по времето на Учителя“. Да, това бе наистина нейното време. Защото, ако не беше се осъществила онази среща, тя нямаше да получи онзи творчески подтик, за да започне да опише всичко, което ми разказваше. Уточних се с нея, като се върне в София, да седне и да започне да ги описва. През цялото време с нас бе Павлина Даскалова от Велико Търново, която слушаше, допълваше или пък подсещаше Весела да разкаже тази или онази случка.

6. Тези случки Павлина Даскалова беше ги слушала лично от Весела, от предишните нейни срещи с Весела. Сега я подсещаше и казваше: „Разкажи за еди какво си“. И Весела трепваше от изненада, че е забравила да ми я разкаже. И когато се разделихме, Павлина каза: „Отидете в София и работете, а аз отивам във Велико Търново“. Тогава се уточнихме, че Весела може да отиде при нея и там да пише случките, като Павлина ѝ припомня това или онова, за да не се забравя и да не бъде пропуснато.

7. Като се върнах в София, след известно време я потърсих у дома и тя ми предаде своя ръкопис на пишуща машина, за живота прекаран от нея в село Мърчаево. Прочетох го с интерес. Беше към 40 страници. Направо се изненадах. Онова, което ми беше разказала само преди два месеца на Рила изобщо го нямаше

в този ръкопис. Описанието за село Мърчаево бе дадено в друга схема и посока. Случките ги нямаше. Те бяха слети, не бяха отделни и почти нищо не се разбираше от нейния ръкопис. Голяма изненада и голямо разочарование. Тогава реших да си запиша нейния разказ за с. Мърчаево по отделни епизоди. И това го направих. Дори се опитах да предам някои нейни страници накрая чрез моя разказ, онова, което бях слушал от нея. Написах ги и сега те стоят пред мен. Ще ги включа, като ги разкажа последователно. Тези случки и опитности не трябва да се загубят. А така, както са описани от нея в този материал от 40 страници, нищо не се разбира. Не се разбира и туй то. Онова, което ми бе разказвала на Рила бе едно, а написаното сега бе съвсем друго нещо. Онзи Дух, който се изля на Рила, сега в ръкописа го нямаше.

8. Весела бе под въздействието на онзи творчески подтик, получен от нашата среща на хижата на Седемте рилски езера. И тогава тя отиде на гости при Павлина Даскалова, за да работи по онзи план, който ѝ бе предаден чрез мен. Тя беше си взела своите записки в нейните тетрадки от срещите с Учителя. Тя нямаше условия да работи в онзи дом, където живееше. Обитавахе една таванска стаичка широка 2 метра и дълга 3 метра, но скосена, така че можеше да бъде изправена само в едната половина. А другата половина в скосената част бе нейното легло. И когато ставаше от леглото, там тя не можеше да се изправи. Трябваше да направи една-две крачки напред. Там стоеше до стената нейното пиано. Направо се учудвах, как е качено по тесните дървени стълби. Тя беше в непрекъснати разправии с брат си и жена му. Те вдигаха скандали, когато някой чукаше на тяхната врата. А нейният вход бе отзад. Когато отивах при нея винаги се притеснявах от обстановката и да не би да срещна онези там – нейните рождени кармични врагове – брат и снаха.

9. Едно от доказателствата кога е писала своите спомени е отбелязания пасаж и заглавия от мен № 126. Беше 1971 г., когато Гаврил (Галилей) Величков получи хипертонична криза и получи инсулт с пареза на лицето и кръвоизлив в едното око. Тогава аз се разправях с него, понеже съм лекар. Извикахме невролог от поликлиниката и от "Бърза помощ". Започна се лечение у дома. Идваха от поликлиниката и му провеждаха съответното лечение. Та онова, което описва за Галилей, беше се случило 1971 г. и аз бях взел живо участие в провеждането на лечението му.

10. Така че през 1972 г. Весела успя да си препише спомените на пишуща машина. И след голямо увъртане ми предаде един екземпляр да го прочета. Не го даваше. Казвам: "Спомняш ли си миналата година на Рила, че аз бях този, който слушаше какво ми разказваш и аз бях този, който те накара да го напишеш, а сега за мен няма копие". Отговаря: "Спомням си много добре". "Е тогава, защо ми се опъваш и не ми предаваш едно копие да го прегледам". Мълчи и ме гледа с изненада.

11. Накрая ми бе предадено. Прочетох го. Голяма изненада и пълно разочарование. Онова, което бе написала нямаше нищо общо с онова, което ми бе разказвала на Рила. Как така да няма нищо общо? Ето така. Онова, което ми бе разказвала го нямаше в този материал. То не беше включено, просто го нямаше. А защо го нямаше и защо бе изхвърлено? Ето го големия въпрос, на който аз ще отговоря, защото знам много добре как са нещата. И кой го направи всичко това. За мен е престъпление. Но умишлено и целенасочено, за да се затрие всичко.

12. Когато прочетох материала ѝ от 195 страници направо се ужасих от това, че нищо не разбирам. Да, не разбирам. Наистина, тя бе написала някои епизоди от нейния живот, но те бяха по няколко реда и от онова, което разказваше се разбираше само това, че се влиза в един спомен, който е слят с другия и не се знаеше кога се излиза от него. Така че се преминаваше от една случка по няколко реда в друга случка описана също по няколко реда и се опропастяваше всичко. За мен бе пълен провал. Отначало не можах да проумея защо се случи всичко това. По-късно проумях!

13. При следващата среща я запитвам защо не е описала отделните случки и събития така, както тя ги е разказвала на Рила. Отговаря ми, че те не са дошли в съзнанието ѝ и затова не ги е описала. Представяте ли си това? А аз я накарах да ги опише. Мина време и тогава разбрах къде е причината. А тя бе следната. В мое присъствие и в обсега на моето съзнание тя всичко се досещаше. Излизаше от паметта ѝ всичко онова, което е преживяла. Но това мое качество тогава аз не го знаех. Влизате в една тъмна стая. Трябва да протегнете ръка и да запалите чрез ключа лампата и да светне и освети стаята. Сега това е обяснението. Моето съзнание бе ключа и то им даваше светлина да си осветят своите спомени. Сега го разбирам, но тогава не го знаех, че това е мое качество и дарба. Открих го много по-късно.

14. А когато четох за първи път нейните спомени от 195 страници, аз с молив си бях отбелязал на нейните страници номера към отделните пасажки. После на листове си отбелязвах какви въпроси трябва да ѝ задам, за да има едно уточняване и обяснение. Иначе нищо не се разбираше. А тези отбелязани номера бяха над 100 броя. Върнах ѝ материала. Тя го прибра и трябваше да се чака от 1972 г. до 1989 г., цели 17 години, за да се задвижи отново този въпрос. Той бе задвижен от мен и трябваше да бъде завършен от мен. А те смятаха, че аз съм съвсем случаен човек. И правеха какви ли не опити цели 17 години, напълно несполучливи. Аз ги наблюдавах отстрани и изчаках времето, което ще ми се определи, за да продължа работата си с Весела. А това не е толкова лесно. Всички ми пречеха. Искяха да ме отстранят.

15. През пролетта на 1972 г. няколко пъти я приканвах да отидем до с. Мърчаево и да ми покаже всичко онова, за което ми е разказвала. А описанието ѝ за с. Мърчаево мен не ме задоволяваше, защото аз бях слушал от нея съвсем други неща и изнесени по друг начин. Накрая се уточнихме и беше един ден неделя, през м. юни. Цяла нощ валя проливен дъжд с буря. Аз много се ядосвах, че ще ми се провали деня, срещата и отиване до с. Мърчаево. Но сутринта, когато се събудихме, то небето бе ясно. Невероятно. И така, срещнахме се на спирката на "Пирогов", качихме се на трамвай № 5 и отидохме до Владая. Бях приятно изненадан, че тя дойде и не се уплаши от бурята през нощта. Придружаваше я нейният приятел Иван, който бе грузинец.

16. Пристигнахме в с. Мърчаево с автобуса, взет от с. Владая. Посрещна ни Темелко и бе приятно изненадан, че има гости. Аз носех две фотоапарата и много филми. И ги накарах да ми покажат всичко стъпка по стъпка. Те ми показваха стъпките на Учителя и аз вървах и заснемах всичко. Аз бях запознат вече от разказите на Весела и само я подсещах за отделите епизоди. Тя ги показваше и аз ги заснемах. Така че всичко бе заснето, както вън, така и вътре в стаичката на Учителя. Не е пропуснато нищо. Промих си сам негативите. Извадих ги на снимки 13/18 см, подредих ги, номерирах ги и отидох и ги показах на Весела. Тя стоеше като вкаменена от изненада, за пръв път виждаше толкова много снимки. Гледаше ту снимките ту мен. Уплаши се от мен.

17. Една много голяма работа бе свършена. Да се заснемат стъпките на Учителя в село Мърчаево не беше много лесно. Дотогава това на никого не му бе хрумвало да го направи. А и да му хрумне в главата, трябва да има с кого да го направи. А аз имах вече връзката с Весела от Рила през 1971 г. А тя имаше връзка с Темелко, така че всичко се отвори за моите очи и уши. Аз слушах, вървах след тях и заснемах с фотоапаратите. Този материал със снимките е запазен и съхранен. И най-важното, за него има специално място в моята програма. А каква бе тя. Ето каква.

18. През 1978 г. предприех няколко успешни опити и ходихме с Марийка Марашлиева до с. Мърчаево при Темелко и записахме на магнетофон неговите разкази за онова време, когато Учителят е пребивавал в неговия дом. Записано бе, а после бе публикувано със снимки в "Изгревът" том VII, с. 406-451, а снимките

са № 12, 13, 14. Това бе вторият етап от моята работа.

19. През пролетта на 1989 г. предприех няколко опита да се срещна с Весела, за да продължа работата си с нея. Поисках нейният текст от 195 страници, който ми го връчи. Отново за 2 седмици прочетох целия материал, прегледах моите бележки, които имах и си ги бях отбелязал по номера. Припомних си всичко. Бяха изминали 17 години от 1972 г. – а това не са малко тези години. А как бе отпечатано в съзнанието ми и как го помнех, направо се учудих на себе си. Невероятно бе това откритие и за паметта от самия мен. Направо магнетофонен запис на паметта ми.

20. Ето, дойде определеното време, аз се явявам в таванската стаичка с моя касетофон, за да записвам нейните обяснения, които ще бъдат резултат на моите въпроси. Аз седя пред нея, преглеждам по точки моите въпроси, задавам ги, тя отговаря. И така работихме часове и бяха записани 7 касетки или точно седем часа. А това не беше малко. Прибрах си касетките.

21. Поисках да ми предаде своите албуми и онези снимки, които имаше. Аз ги взех и лично ги преснех, промих филмите. Тези снимки ми трябваха, за да ги включа към нейните спомени, за да докажа, че такъв човек е съществувал и че го е имало. Накрая върнах снимките. Не мина известно време и тя ми се обади по телефона и вика и крещи, че съм ѝ откраднал една снимка. Убеждавам я, че всичко съм върнал. Отивам у тях. Взимам албума и посочвам онази снимка, за която ми крещи по телефона. Тя стои като замаяна и смаяна. Не може да повярва, че това нещо се е случило. Накрая ми каза: "Няма да казвам на Иван, защото ще ми се кара много". А Иван е нейният приятел грузинец. "Ти знаеш, че тук ме разиграха духовете и ме хвърлиха в паника". А тя беше много медиумична и влизаха различни същества у нея и тя се проявяваше по различен начин. А това не всеки можеше да го понесе и да го изтърпи. А за обясненията да не говорим. Никой не можеше да даде и изнесе такива изяснения. Трябва да бъдеш с отворени очи и уши.

22. Накрая, след като приключих с магнетофонния запис на обясненията с него, накарах я и на последния лист на нейният материал, на с. 195, тя ми написа своята декларация да публикувам всичко това, като второ преработено издание. А това беше м. март 1989 г. Това беше 6 месеца преди промените на 10 ноември 1989 г. в България. Така че това е правено по време на социализма. Никой не знаеше за промяната, която ще дойде, освен мен. Аз имах стенограмата, която бе разчел Борис Николов за събитията от 45 години, които трябваше да дойдат през 1989 г.

23. Прибрах текста, който ми бе предаден с касетките. Минаха няколко години. Един ден Весела се обажда по телефона и иска да ѝ върна текста. Аз отказвам, защото ми се нарушава плана. А тя крещи по телефона. Тогава реших, отидох при нея и ѝ върнах материала. Но последната страница запазих за себе си, като на моята пишуща машина преписах тези малко редове от с. 195, прикрепих ги към нейния текст, отидох и го върнах. Бях жестоко обиден и ядосан. Знаех, че го правят по нечие внушение и то нарочно, за да ми се пречи. Но още не знаех, кой е този човек. Не мина време и този човек, който бе изпратен да ми пречи, се яви. А как се яви? Ще ви разкажа как. А това е много важно да се знае как е станало. И да го запомните и да знаете, че случайни неща няма.

24. През 1993 г. Милка Кралева от гр. Бургас издава и отпечатва спомените на Весела Несторова в отделна книжка. Тя ги издава въз основа на моя текст, който аз съхранявах, заедно с магнетофонния запис и снимките от Мърчаево. И така бе осъществена една кражба от мен и моя труд. А Милка Кралева бе моя съпруга и тя имаше от мен дъщеря. И това го направи нарочно, за да ми се пречи и да ме спре в моята работа. А тя знаеше от мен за моята концепция и работа с Весела Несторова. Аз съм го разказвал и съм споделил своя план с нея – нали ми

е съпруга. А какво се оказа накрая. Бях изигран и от Весела и от Милка Кралева. Представяте ли си, че това, което бе написала Весела се дължеше на мен, че аз я задействувах и чрез мен се даде този подтик още 1971 г. на Рила. Даде се, тя го написа, държа го 17 години, накрая ми го предаде. И още по-накрая си го взе обратно и бе извършено предателство към моя труд и моя план. И понеже има един окултен закон, че където има лъжа, кражба и измама – нищо не се постига. След като излезе книжката в 3000 бройки, Весела и Милка се скараха за авторското право и за парите от тази книжка и се разделиха като врагове. И сега са врагове – връщане назад няма. Изобщо започнах да се срещам с лъжци, крадци и мошеници. Оттогава започнаха и досега не са се свършвали. Вървят на върволица един след други. Невероятно, но е факт. Но знам кой е онзи, който ги завързва с желязна верига.

25. Книгата бе отпечатана със заглавие “Път към Светлината”. Такова заглавие не върви с извършената кражба от мен. Не върви и всичко спира. Купиха си книгата, искаха да четат, но не можаха. Не разбираха нищо от нея. Тя така бе построена, че аз, който знаех материала, изпитвах едно пълно разочарование към всичко изнесено. Бяха успели в това да провалят всичко, което аз бях задвижил. Сполучиха. Аз оставих нещата да си протекат както трябва. Накрая тези двете – Милка и Весела – бяха вече врагове. Другояче не можеше да бъде. Те се оказаха накрая врагове на онова, което бе задвижено чрез мене. А защо ли? Онези сили, които работеха срещу “Изгревът”, бяха ги обсебили. И те ги разрушиха отвътре. И сега са развалини!

26. А сега за доказателство ще ви предам думите на декларацията на Весела Несторова още на 26 март 1989 г. На следващата страница ще ви отпечатаме нейния ръкопис и почерк, за да се убедите, че това, което разказвам се основава на факти, а не на измислици. И на приказки.

Декларация от Весела Несторова

Предавам на д-р Вергилий Кръстев за съхранение и работа с първото издание от 195 страници, с допълнителните бележки, взети лично от него и предадени от мен и записани дословно чрез касетофон, като се погрижи да направи второ преработено издание и допълнено от горните бележки на моя труд в Школата на Учителя.

Автор: Весела Несторова

(Подпис)

26.03.1989 г.

София

27. Ето, това е доказателството за второто преработено издание, направено с нея 6 месеца преди да се смени политическия строй у нас. Смени се комунистическата диктатура с друга по-страшна диктатура, тази на анархизмът. Така че до 1971 г. тя бе написала само един очерк за с. Мърчаево. И нищо повече. И той не беше пълен. Липсваха нейните опитности. Нямаше ги. Беше се явил у нея друг, който наруши концепцията ми и измести всичко встрани. Тя бе включила извадки от нейните тетрадки от изказванията на Учителя. И така опитностите изчезнаха. Скриха ги и ги закопаха в дън земя.

28. Някой би възразил, дали това са изказвания на Учителя. Да, това е така. Но тези изказвания са включени така, както са в нейните тетрадки и нищо не може да се разбере. Тя не се е движила с молив и тетрадка пред Учителя, защото не е стенографка. Онова, което чуе от Учителя и го запомни, като си отиде у дома, сяда и го записва същата вечер или след няколко дни. Така се е работело тогава. Ако някой ги чете, ще остане изумен, че в тях няма онзи Дух, който съпътствува Словото на Учителя. Как така? Ето как.

29. Аз направих няколко справки. Онова, което са записвали стенографите

тата.

Западът организира външно света, но славянството ще внесе вътрешното съдържание - смисъла на живота.

Като ценни немо, то расте, а като не го ценим, то се отнема. Благодарността е мерило, че ценим, а недоволството е мерило, че не ценим."

Предавам на д-р
Десертни Кръстев за
съхранение и работа
с първото издание
от 195 стр. с допълнителните
теоретични белески
взети лично от него
и предадени от
мен и западени до-
срочно през кастаро
како се потруших
да направя второ
предадени издание
и допълнението от гор-
ните белески на мис-
тер в меконата на
Григор.

26.03.1989
автор
Д-р Кръстев
Десертни

след заминаването на Учителя Дънов от този свят се публикува през 1945 г. в три томчета "Заветът на Любовта". И ако проследите някои от тези дати, които споменава Весела с отпечатаното Слово ще се види нещо много важно. В отпечатаното Слово има Духът на Словото. А в бележките на Весела няма такова нещо. Има си причина затова. Проверяха дали е преписвала част от беседата. Има такова нещо. Но онова, което е включила, е нещо много откъслечно и няма никаква връзка помежду си. Как така? Прочетете и ще се убедите. А защо? Защото го няма Духът на Словото на Учителя. Подменено е, за да не се знае как е било. Подменено е, за да не знае как е било.

30. През 1996–1999 г. аз ръководах издаването на Словото на Учителя по оригинала на онези беседи, които бях съхранил по времето на комунистическата диктатура, като всеки месец се правеха обиски и се взимаше литературата на Учителя и се изгаряше. Аз ги съхранявах от 1970 г. до 2000 г. После аз намерих оригиналите от беседите на Учителя в с. Мърчаево и ги издадох в отделна книжка с бели корици носеща заглавието "Заветът на Любовта". Това бе програмата на "Изгревът" за издаването на оригиналното Слово на Учителя, което аз ръководих. За това виж "Изгревът" т XVI, с. 885-905, а за въпросното томче на с. 897.

31. Така че до 1971 г. Весела беше написала един несполучлив очерк за събитията в с. Мърчаево. Тя трябваше да включи своите опитности след нашата уговорка. Тя се съгласи с мен и обеща да го направи. Но не го направи. Пусна го и по-късно се преписваше на пишущи машини, а още по-късно го прехвърляше на ксерокс-копия. Ето сега аз имам едно такова копие. Преглеждам го – там няма нищо, което да ме накара да го чета. Няма го Духа от пребиваването на Учителя в с. Мърчаево. А когато ми разказваше случките – то Духът на Учителя пребиваваше в с. Мърчаево и присъствуваше. Това бе разликата. Но той бе дошъл заради мен. И така остана впоследствие този текст. Едва ли някой може да проумее нещо от него. Има случки, които ми ги е разказвала с часове, а там са отбелязани с по няколко реда. Направо отчайващо. Тогава разбрах, че някой се беше явил, влезнал в нея и беше я провалил, за да го напише по този начин. Този някой беше крадец – той бе откраднал онова, което бе запазило съзнанието й, а беше оставил черупките на ненужните никому неща. Този крадец се яви по-късно, за да отпечати спомените й чрез Милка Кралева. А аз знам името му.

32. Аз се опитах да спася нещо от това, което ми е разказвала. И затова отидох при нея, задавах въпроси и тя обясняваше и отговаряше. Бяха седем касетки, всяка по 1 час от тях, или 7 часа запис. Направен е през 1989 г., а сега е 2006 г. Аз не съм го слушал и изобщо не зная какво има там. Предадох го на Нонка Матеева да го извади този запис на текст, да се разпечати и да ми се предаде като текст. И тогава, след като го прочита, ще видя какво ще правя с него. А за него трябва отделен коментар.

33. Като резултат на това, което тя написа под мое давление, се явиха тези 195 страници, които бяха у мен. Но после се явиха другите, които бяха лъжци, крадци и мошеници. Така те откраднаха този материал от мен, за да го опорочат. Когато Весела си поиска тези 195 страници от мен, аз изобщо не предполагах, че тя ще го издава. Ако знаех, нямаше да го дам. А тя имаше няколко направени копия, но беше ги раздала на този и онзи и не помнеше кому ги е дала. Нямаше нищо у нея. И точно посегнаха на моя материал и то с умисъл. Но аз тогава изобщо не предполагах, че такова нещо може да се извърши срещу мен и моя труд. Така бе провалена Весела по всички посоки. Бе провален и моя труд, моя план с нея. И онзи, който движеше всичко това накрая успя.

34. Весела Несторова в своите спомени цитира различни стихове и стихосбирки. Говорих с нея да ми бъдат предадени, за да мога да ги включа, за да бъде по-обемист нейният материал. Тя обеща, но не изпълни нищо, обеща, но не ги предаде. А защо ли? Защото й отвлякоха вниманието в друга посока и друг беше онзи, който ги движеше тогава. И те не дойдоха при мен. И днес, ако ги

издават, нищо няма да сполучат, защото в тях няма Духът на Словото на Учителя. Той се е оттеглил и те представляват само празни думи. Ако бяха дошли при мен щях да ги включа и щяха да бъдат закачени в "Изгревът" и щяха да имат сила и мощ. Но не дойдоха. Те не познаваха нейния разказ за онези събития, нямаха концепция как да се подреди материала. А тя беше предадена чрез мен, а не чрез тях. Това бе разликата. Но успяха в кражбата си спрямо мен. Откраднаха, за да ги затрият и да ги закопат.

35. В спомените си тя говори за много песни, изпяти от нея пред Учителя. Говорих с нея да ми предаде нотите, за да ги включа към съответните разкази. Тя обеща, но не ги предаде. Тези ноти отидоха при други хора. Макар че те бяха музиканти, те не можеха да направят нищо, защото нямаха концепцията за нейния материал. Пример: Милка Кралева е музикант и можеше да включи тези нотни текстове към своето издание. Но не го направи. А защо? Защото там, където има кражба не може да има творчески дух. Това е окултен закон. Откраднаха ги от мен и всичко се провали. Това се доказва. Пример: има ли някой, който да прочете и разбере онази кражба от мен с отпечатаната книжка "Път към Светлината"?

36. Весела бе правила записи на нейните изпълнения на песните на Учителя. Един такъв запис бе правила в гр. Бургас около 1970 г. и той се съхраняваше там. Какво стана с него – нищо не се знае. Имаше касетки със записи на нейния глас. Поисках да ми ги предаде. Обеща, но не ги даде. Спомням си, че Петър Ганев бе ходил у тях и бе направил записи по нейния глас, придружено с изпълнение на две цигулки. Но минава време, Весела се обажда по телефона на Петър, иска си записите. Тя изпраща някаква жена, взема записите и така те изчезват. Изобщо всичко се провеждаше по нечий план, за да се разпилее всичко и да се провали онова, което аз ръководех. В този случай не можеше да се направи нищо. Те бяха мнозина, а аз бях сам. И освен това Весела не си изпълняваше обещанията, които изричаше пред мен. Друг я ръководеше.

37. Днес е 6 октомври 2006 г., когато пиша тези бележки. Дори да се намери някой да издаде част от материалите на Весела, то ще бъдат несполучливи опити. А защо? Защото ще бъдат отделени от моя план и няма да има никакво присъствие на Дух и Сила в тях. Нека да опитат. А те бяха опитали вече и бяха издали нейни есета. Прегледах ги. Нямаше нищо в тях. Направо да заплачеш от жалост. Пълна подигравка. А защо ли? Там, където има лъжи, кражба и мошеничество – не расте нищо. И никакъв плод няма откъде да изскочи, защото го няма дървото. А те се явиха, именно за това, да отрежат дървото. И го отсякоха. Ще ви разкажа как това стана.

38. Онзи, който пазеше архива на Весела в гр. Бургас бе дошел веднъж в София на един от концерт-рециталите и ми се представи. Аз го познах. Казваше се Костадин Петров, от гр. Бургас, кв. "Изгрев" бл. 29, вх. 3, етаж V, вляво. Този адрес ми го написа собственоръчно. През 2004 г. получи инсулт и след това почина и го погребяха. И с него се погребва архива на Весела, който съхраняваше. Познавах го отпреди много години, когато изнасях тържественото чествуване в гр. Айтос на Георги Куртев. Тогава той стана и от името на всички присъстващи ми благодари. И толкоз. Говорих с него и той щеше да напише някой спомени за Георги Куртев, но не ги записа. А аз трябваше да ги публикувам. И сега в София му припомних това, че не съм го забравил. Казах му, че трябва да ми предаде архива на Весела. Той отказа. Обясни ми, че бил свързан с него. Да, виждах, че беше не свързан, а завързан с въже, но за едно друго дърво, за да не мърда и да не шава. И затова той отказа. Той накрая почина, но за същото въже днес завързаха други, които поеха архива на Весела.

39. Този човек имаше име и адрес в гр. Бургас. Весела беше напуснала София, защото нямаше кой да се грижи за нея. Освен това, тук никой не ѝ обръщаше внимание. А като отиде в Бургас, увлече мнозина и стана истинска звезда, като тези по телевизията. Раздаваше интервюта насам и натам. Увлече

много хора. Но едновременно с това те видяха и другата част от характера, за когото не искат да говорят, а още повече да си спомнят. Тя беше много медиумична и различни духове я посещаваха и тя даваше тялото си, устата си, за да се проявят. А аз това го познавах много добре, защото го бях изпитал на гърба си. Искате пример. Имате го. Когато се срещна с нея, тя започваше да говори срещу Братството. След като избълва и изхвърли всичко от себе си, след това започва да говори за Школата на Учителя Дънов, но пречупено през нейния поглед. Е, това можете ли да изтърпите? И как след това ще можете да работите с този човек? Невъзможно е. А аз трябваше да изтърпя всичко. Изтърпах, но после ме излъгаха и ме предадоха. Да, това доживях. Но доживях и още нещо – че тези всички се провалиха. И то без изключение. Тотално се сгромолясаха.

40. И този човек, който държеше архива се казваше Костадин Петров. Писах му няколко писма, но не отговори. После получи инсулт, след време почина и онова, което съхраняваше си го поделиха в Бургас. И така разбиха архива на Весела. Това беше един закономерен завършек на едно предателство към моя труд.

41. Единственият човек от Бургас, който искаше да ми съдействува беше Апостол Апостолов. Беше ми писал няколко писма, после се обаждаше по телефона и споделяше своите тревоги за архива на Весела. Той беше заснел едно видео-интервю с Весела и ми го предаде, за да го ползувам. Обяснявах му многократно, че това, което се прави спрямо архива е умишлено, за да се разбие и накрая унищожи. Онова, което се опитват да печатат, е без значение. А защо? Защото никой не може да го чете, а още по-малко да го разбере. И то от хора, които се смятат за последователи на Учителя Дънов. Апостол не можеше да проумее, че това, което му казвам е вярно. Но дойде време да се убеди в това.

42. На 07.06.2006 г. написах писмо до онези, които пазят архива. Написах писмо и до Апостол, да го препише на компютър и да им го предаде. Изпратих им ксерокс-копие на декларацията на Весела. Апостол изпълнява всичко, което съм поръчал. Предава преписаното писмо на онзи, който в момента е ръководител на Братството в Бургас. Минават дни, седмици, месеци. Никакъв отговор. Апостол ми се обажда по телефона и не може си обясни защо не са се събрали, да го извикат и да дискутират по въпроса. Обяснявам му, че това са мошеници и те точно това им е работата, да мамят. А това бе доказателство за него, за да види кой стои зад всичко това.

А аз ви представям моето писмо до Апостол и до онези, които си поделиха архива на Весела.

07.06.2006 г.

София

Уважаеми Апостол,

1. В момента съм задвижил материалите за спомените на Весела Несторова.
2. Написал съм писмо от 4 страници до онези, които пазят архива.
3. Понеже е нечетлив почерка ми и те няма да го прочетат, затова прехвърли го на машинописен текст. Набери го на компютър и така им го предай.
4. Оригиналът от 4 страници съхраняваш ти, а ще им предадеш извадката от този текст от компютъра, като им извадиш на ксерокс моя ръкописен текст, за да видят, че е едно и също с твоя набран текст.
5. Ще им предадеш едно копие от 195-а страница, където е декларацията на Весела.
6. В никакъв случай няма да им предаваш моя оригинал, писмо от 4 страници, по много причини. Те няма да го четат, а ще се подиграват с него.
7. След като им предадеш ксерокс-копието от 4 страници, плюс набрания от теб текст на компютър, плюс ксерокс-декларацията на Весела, ще им го занесеш.

С това твоето задължение е изпълнено, както към мен, така и към Весела.

8. А какво ще предприемат – това си е тяхна работа. Аз съм направил каквото трябва. Всичко хубаво.

С уважение: Вергилий

07.06.2006 г.

София

Уважаеми непознати пазители на архива на Весела Несторова,

1. Аз съм Вергилий Кръстев и съм този, който накара навремето Весела Несторова да си напише спомените за Школата на Учителя Дънов.

2. След като ги написа на пишуща машина от 195 страници, тя ми ги предаде, за да ги прочета. След като се запознах с тях, аз работих с нея няколко месеца, като я запитвах по точки, които си бях подготвил за нейния разказ. Тя отговаряше, а аз записвах на касетофон.

3. Така аз подготвих второ преработено издание с нея. И тя ми се подписа и ми го връчи на 26 март 1989 г., шест месеца преди 10.XI.1989 г. и големите промени у нас. Това е видно от нейната декларация, която прилагам на ксерокс-копие.

4. Освен това, аз имам план какво трябва да се включи за публикация от нейния архив. Това сме се уточнявали лично с Весела Несторова. Това го знам само аз, понеже само аз съм работил с нея. Друг не е работил. Другите, които се явиха след това бяха лъжци, крадци и мошеници. Целта им беше да ми се попречи на моята работа. И те успяха, понеже подведоха и излъгаха Весела.

5. След няколко години Милка Кралева отива при Весела и я подмамва с обещания за публикация на нейния материал. А тя е моя бивша съпруга и много добре знаеше, че аз съм работил с Весела Несторова. Но се яви нарочно, за да ми попречи на работата. И успя.

6. След като Милка Кралева публикува спомените на Весела, то те се скараха за авторското право на Весела и се разделиха като врагове. А преди това Весела поиска да ѝ върна машинописния текст на нейните спомени, за да ги даде за публикация. Аз бях предаден!

7. Аз ги върнах. Това аз приех като предателство спрямо мен и моя труд. И предателство към това, което работя. А какво представляват сем. Кралеви може да прочетете в "Изгревът" том XI, с. 794–803.

8. Искам да обърна вниманието ви на няколко факта:

Първо: Аз съм този, който запази оригиналното Слово на Учителя Дънов от ежемесечните обиски на комунистическата власт и го публикува в 59 томчета. Виж "Изгревът" том XVI, с. 818–905.

Второ: Аз съм този, който от 1990 г. до 1998 г. е организиран и финансиран 95% от концертите в гр. София с музика на Учителя Дънов с извадки от неговото Слово. А те бяха 20 на брой. Така качих на сцената към 20 музиканти и те се реализираха като такива. Благодарение на мен.

Трето: Аз съм този, който от 2001 г. до 2006 г. бе организиран 29 концерти по спомени на ученици от Школата на Учителя Дънов и негова музика. Салонът бе винаги пълен от 220 седящи места и 30 правостоящи.

Четвърто: Аз съм този, който е издал спомените на учениците от Школата на Учителя от I до XXII том. И така това е съхранено за следващите поколения.

Пето: Аз продължавам да работя и да издавам "Изгревът". Сега съм задвижил плана си, за да издам един том за Весела Несторова.

9. Ето защо, аз искам да изпълните волята на Весела Несторова от 26.03.1989 г. и да ми предадете целия нейн архив, включително снимките и музикалните записи на касетки и ленти. А защо? Да се запозная с тях и да видя какво ще включа в нейния том. Но това ще направя лично аз.

10. След като ги прегледам, аз ще видя какво ще ми трябва, ще си го извадя

на ксерокс. След време аз ще ви върна нейния архив, за да го пазите, щом държите да е при вас.

11. Ще го опаковате в кашони и ще го предадете на Апостол Апостолов, да ми го докара с леката си кола в София. Аз искам оригиналите!

12. Ако не желаете да сторите това, ще приема, че сте част от онази верига, която разби и унищожи всичко в гр. Бургас. Самият този факт е описан в "Изгревът" том IX, с. 825–831. Там е показано как това става. И е проверено чрез факти.

13. Искам да ви задам един въпрос. Вие колко тома на "Изгревът" сте чели? Според мен – не сте чели нищо. А защо? Ако бяхте чели, щяхте да ми предадете досега архива на Весела.

14. И още един въпрос. Колко томчета сте прочели от тези 59 тома от оригиналното Слово на Учителя, които съм издал? Отговорете си. Аз знам отговора. Нищо.

15. И така, аз чакам да ми се предаде архива на Весела. Ако не го предадете, аз ще си свърша моята работа, но това писмо ще го публикувам в "Изгревът".

С уважение: Вергилий

16. На 9. XII 2006г. изпратих препоръчано писмо до Апостол Апостолов от г. Бургас, като му изпратих "Изгревът" т XXII и т XIII, за да им покаже снимките, които съм публикувал за Весела Несторова. И накрая тези от Бургас отказаха.

9. XII 2006 г.

София

Уважаеми Апостол,

1. в момента аз работя по "Изгревът" том XXIV, където са включени спомените на Весела Несторова. Включен е нейният текст от 197 с., където имам на ксероскопие и декларацията, че аз съм работил с нея за ново издание още през м. март 1989г.

2. Включил съм към този материал магнетофонните записи и обясненията, защото без него нищо не се разбира.

3. В "Изгревът" т. XXII снимки № 20, 34, 102 съм поместил снимки на Весела Несторова.

4. В "Изгревът" т. XXIII съм поместил снимки на Весела Несторова с Учителя на извора при с. Рударци. Снимки № 77, 78. Тя е до Учителя.

5. Във връзка с курса за изучаване на Паневритмията в Диана бад през 1942 г. по поръчение на Учителя, съм поместил 3 снимки на този курс, където е и Весела Несторова № 102, 103, 104. Виж бележките накрая.

6. Към нейният албум имаше две малки снимки 6/5 см, където бях заснел Весела и Милка Переклиева. При едната двете играят от двете противоположни страни в кръг, а при другата Милка е вътре в кръга, а Весела навън. Тези снимки ми трябва за публикация за "Изгревът" т. XXIV.

7. Изпращам ти "Изгревът" т. XXII и XXIII. Вземи и ги занеси на онзи, който държи снимките и му покажи какво съм публикувал като снимки.

8. Кажи му, че аз искам да ми се изпратят всички снимки и албума на Весела, за да мога да включа някои от тях в "Изгревът" т. XXIV.

9. Ако не се съгласят и не ги дадат повече няма да ходим при тях и да се занимаваме с тях.

10. Каквото е трябвало да се направи от мен и от теб е направено. Аз ще си свърша работата и без тях.

С уважение: Вергилий Кръстев

Заклучение

На 4 януари 2007 г. по телефона от Бургас Апостол ми съобщава, че тези отказали да предадат снимките.

Б. Бележките ми по магнетофонния запис

1. Дойде определеното време да задвижа материала на Весела Несторова. А кое бе това време? В момента обработвах онзи период от дейността на Учителя с евангелистите в България, както и с онези в САЩ при следването му там, както и връзките му с тях, след завръщането му от САЩ. А каква е цялата концепция, ще се запознаете с онова, което съм подредил и публикувал в "Изгревът" том XXIV.

2. Трябваше да включа към този материал за евангелистите и още някой автор от Школата на Учителя. И най-естествено си дойде нейното място, на Весела. А защо? Тя бе следвала в американският пансион в гр. Ловеч 4 години, който е на евангелистите. После се е обучавала още 4 години в САЩ в техните колежи. След това идва в България и от 1932 г. до 1937 г., цели 5 години, е учителка в американския пансион в гр. Ловеч. Та тя бе представител на едно бедно българско момиче, сираче, което се изпраща по линията на евангелистите да се обучава в пансион в гр. Ловеч. А най-интересното е, че когато са били голи, боси и гладни за Коледа, пристига у тях съпругата на евангелският пастор **Цветан Цветанов** и носи цяла кошница храна за тях. Това е един пример как са работили евангелистите в България и още по-добър пример как съвсем случайно Весела се свързва с тях. Ето, това име е Лунка, съпругата на Цветан Цветанов, трябва да се запомни. Тя се явява като ангел-хранител тогава за цялото осиротяло и гладно семейство.

3. Освен, че Весела бе представител и пример за това, как са работили методистката мисия на евангелистите в България. А това е една голяма дейност. И още нещо много важно. Това се отнася не само за нея, но и за нейния баща, нейната баба и лели.

а) Майката на нейния баща Тодор, на име баба Екатерина, приема протестантството около 1880 г. и посещава техните събрания и сказки.

б) След това тя се свързва с протестантите на тези събрания и изпраща сина си Тодор да учи в гр. Самоков, в американския пансион.

в) От американския пансион в гр. Самоков, след като го завършва бива изпратен в Цариград, в Роберт Колеж, да следва висшето си образование. А той е под ръководството на методистите-евангелисти.

г) След като завършва Роберт Колеж се завръща в София и завършва право. Назначават го за съдия, но се отказва от професията си, понеже не можел да понесе лъжата, която е била в основата на тогавашните български съдилища.

д) Оженва се Тодор за Божана Тодорова в църковнославянска църква и скъсва с протестантството си. Щом те оженят едните, не можеш да ходиш при другите. Закон е. А църквата воюва срещу протестантите.

е) Баба Екатерина води като дете Весела на протестантската църква на ул. "Солунска" и закачва Весела за протестантската верига.

ж) Лелите на Весела също са посещавали евангелските събрания, но по-късно преминават към Учителя Дънов. И започват да водят Весела на ул. "Опълченска" 66. По-късно и майка ѝ лично я води на ул. "Опълченска" 66, за да слуша Учителят Дънов.

4. Следващият етап е връзката на Весела с Учителя Дънов. И това става отново чрез евангелистите. Тя получава своя хороскоп от своя колежка в САЩ и нейната майка я съветва да отиде при Учителя Дънов и да го покаже, за да го разтълкува. И така започват нейните срещи с Учителя. А това е един дълъг път от години и много, много срещи и разговори. Това е един пример за връзката на евангелистите с Учителя Дънов. Весела е най-добрият пример. Ето защо нейния материал трябва да бъде включен именно тук, към този на евангелистите. И това стана съвсем случайно. Аз исках към този том да включа материала на еврейката

Буча Бехар, който бе въведен и готов за печат. Но Ефросина Ангелова ми казва: "Тази еврейка не върви с тези евангелисти. Еврейка е, еврейски дух е!" "Тогава ще включа Весела Несторова, тя има връзка с евангелистите." По този начин бе включена Весела в "Изгревът" том XXIV. Съвсем случайно. Така смятаме ние, но не бе случайно за онзи, който ръководи поредицата "Изгревът". Той избра точно времето и мястото. А аз го изпълних. По добро място и време не би имало освен в "Изгревът" т XXIV.

5. Прегледах отново отпечатаната книжка "Път към Светлината", издание на Милка Кралева през 1993 г. от гр. Бургас. Гледам, гледам, опитвам се да чета и нищо не се получава. Не разбирам нищо. Съзнанието ми не възприема подреждането на този материал от Весела. Не го възприемам сега, през 2006 г. По същия начин не го възприех през 1989 г., преди 17 години, когато ходих при Весела да я разпитвам дни наред по направените мои бележки. Колкото можа, тя разказа и аз през 1989 г. го записах. Но какво съм записал, аз през 2006 г. не можех да зная. Нищо не си спомнях – до сега.

6. Към нейния материал поставих подходящи заглавия с номера. По този начин нейният разказ придобива друг вид. Той вече може да се чете, защото се дава указание от заглавието за какво става дума.

Няма човек в България, който да е прочел нейните спомени и да е разбрал нещо и да е проумял за какво се отнася. Изключено е. Сега, когато поставих заглавията, които ще бъдат свързани с моите допълнителни бележки, които ще дам по същество – то тогава на някоя българска глава може да се запали електрическата лампа, да го освети и да проумее за какво се говори. Това е пътят. Друг път няма.

7. Извадих магнетофонните записи от 26, 28 и 30 март 1989 г. Цели 17 години те чакаха и бяха запазени. Предадох ги на Нонка Матеева да ги прехвърли чрез компютъра си и да се наберат. Тя употреби много усилия и ги прехвърли. После бяха разпечатани от Вихър Пенков и отново ги проверяваше дали нещо не е изпуснато. И така, където не се разбира, а това са моите въпроси, то аз трябва да ги прегледам, за да попълня пропуснатите места. Изобщо, много голям труд. Имаше ли смисъл толкова усилия? Имаше за онзи, който управляваше "Изгревът". А аз изпълнявах заповедите му. И се сполучи. Затвори се Космическия кръг и всичко светна с друга светлина.

8. До този момент аз изобщо не знаех, какво имаше в тези записи от 7 касетки, направени преди 17 години. Имаше два начина: да се включат отделно, като бележки накрая, или да се включат към нейния материал. Според Нонка, която познаваше материала, то трябваше да се включат към материала. И понеже аз бях сложил вече 293 заглавия към основния текст, беше много лесно да се включат от магнетофонния запис разясненията на Весела. А това е един мъчителен процес за осъществяване, който предстоеше. Работих близо три месеца. Да не смятате, че бе лесно. Напротив.

9. Предадох материала на Нонка Матеева да го въвежда на компютър, после Вихър Пенков направи разпечатка и го предаде на Нонка, за да го провери отново. След това се направи втора разпечатка и ми се предаде, за да го прегледам. Пред мен са две разпечатки. Гледам, гледам и се чудя откъде да започна и как да започна. И тогава се отвори съзнанието ми за този материал. Дойде концепцията и дойде конкретния план. Дойде от Небето и аз го възприех. Обикновен човек с това не може да справи. Изключено е. Трябва да те включат към Космическата верига на "Изгревът".

10. Започнах по друг начин да чета нейния материал, с друга светлина в съзнанието ми. Нали когато влизате в тъмна стая, трябва да запалите осветлението да ви свети. Така някой бе щракнал ключа в ума ми и аз виждах сега по друг начин. И тогава чета отново внимателно и започнах да слагам заглавия, взети от

нейния текст. Така тези заглавия отделяха нейните епизоди, които вървяха един след друг и се сливаха. Те бяха дадени описани по няколко реда и незапознат човек не можеше да разбере нищо. Отвори ми се съзнанието отново за всички разговори през 1971 г. на Рила, а това бе се случило преди 35 години. Този магнетофонен запис в съзнанието ми бе запазен и сега се възпроизвеждаше отново. И така в разстояние на една седмица, в гр. Своге през месец септември 2006 г., от 17 до 23 септември, успях да подредя тези заглавия, да направя необходимите бележки под линия. А през цялото прочитане отбелязвах по точки, за онова, което трябва да разясня, когато се дават допълнителните обяснения от мен. А ще има такива. И те са отбелязани от мен. И така се оформиха 293 заглавия. Вече се очерта концепцията на този материал. Заглавията подсещаха за какво се отнася нейният разказ.

11. Следващият етап бе да прегледам разпечатката на магнетофонните записи. Направо се изненадах, че това нещо съм го записал 1989 г. и бе запазено до 2006 г. За да се влезне в този материал бе също много трудно. Слушах записите и се свързвах с гласа на Весела. И тя пристигна и започна да ми помага. Така моето съзнание се отвори за този материал, защото присъствуваше и съзнанието на Весела от Невидимия свят. Без такава връзка е невъзможно да се свърши тази работа. Да не смятате, че тези неща си ги измислям. Напротив, предавам ги много накратко.

12. Бавно преминавах и се запознавах с текста от магнетофонния запис. После го разделях на подходящи епизоди и го свързвах с другия текст от 195 страници. От единия текст имах номерата на заглавията, а от магнетофонния запис също поставях същите номера, за да могат да се прибавят към първоначалния текст. Така целия магнетофонен запис трябваше да се прехвърли по точки и номера към първоначалния текст. Много трудна и мъчителна работа. Но успях. Но сега това нещо не мога да го повторя и с големи усилия пиша тези бележки, за да се знаят нещата. А защо? Истината е една.

13. И сега идва онзи голям труд, който трябва да положи Вихър, за да вкара моите бележки от магнетофонния запис, които са обозначени под номера към съответните други номера от ръкописа на Весела. Това един простосмъртен човек не може да го свърши без помощта на Невидимия свят. Дано да се справи, за да се докаже концепцията на този том.

14. Бях много изненадан, че в магнетофонния запис липсват разказите на Весела за работата ѝ като учителка по английски език в американския пансион в гр. Ловеч от 1932–1937 г. Тя беше ми разказвала много интересни случки. Но тя не ги описа, а аз забравих да я помоля да ги разкаже за магнетофонния запис. И така те се загубиха.

15. Преводите на Весела на английски език не дойдоха при мен. Къде изчезнаха, никой не знае. Но какво е превела, тя много добре го разказва чрез магнетофонния запис.

16. Историята за курсовете по въвеждането на Паневритмията в българските училища, е много добре описана от нея чрез магнетофонния запис, който съм го прикачил към нейният машинописен текст. И затова аз не го разказвам. А за справка ще се прочете в "Изгревът" том XXIII, на с. 755–775 в разказите на Милка Переклиева. А от с. 775 до 790 е материала на Николай Дойнов за опитите да се въведе Паневритмията в българските училища.

17. А тук включваме т. 73 от магнетофонния запис на Весела, защо тази Паневритмия не се въвежда. Много добре е описано и затова не бива да се преразказва. Затова я прехвърляме към заглавие № 195 "Бъдете две свещи за Паневритмията. Но яви се вятър и ги угаси".

А това е една потресающа история, защото включва в себе си един окултен закон за земята: "Времето изтече". А той важи и за Небето.

18. Записах няколко случки на Весела, които бяха само бегло споменати в нейния материал. А сега ще се видят и ще се запазят. И ще се знае за какво се говори.

19. Прибавих и едно писмо на Весела до Галилей от 23.XI.1942 г., времето, което се отнася за т. нар. "циганско тръне", когато е учителка в с. Сирищник, околия Радомирска.

20. Включих също няколко материали, които съм направил 1972 г., написани на пишуща машина. А това е заглавието "Победен химн", когато на 17.XII.1944 г. Учителят напуска тялото си. И според мен, така трябва да се подреди.

21. Заглавието - "Песента на Мировата Любов. Песента на Космичната Обич" – "Махар Бену Аба" е подготвена така, че да се разбере за какво става въпрос. Защото това е последната песен, която Учителят пожелава да му се изпее. И има защо.

22. Заглавието: "Най-Великият Учител – Страданието". Това е един разказ, който, когато бях млад много ме впечатли. И ме разтреперя. А защо? Защото аз не можах да намеря разумен отговор, когато го задавах на приятелите от времето на Школата. После сам намерих обяснението в Словото на Учителя и го проверих с живота си.

23. Заглавието: "Великата скръб и Великата радост. Песента за двете сестри: скръбта и радостта". Това е един разказ на Весела за финала на нейната изповед. Аз съм го оформил с подходящ финал. По-добре от това не може да се желае.

24. В "Изгревът" имаме много случки с Весела Несторова, разказани от различни автори. Аз ги извадих, подредих ги и ги публикуваме, за да се знаят, че се отнасят за нея. И така са подредени.

25. Голямо затруднение ми причини една задача, дали да включа нейния превод за Сведенборг. Беше много голям. Но накрая го включих, защото едва ли днес през 2006 г. ще може да го намери някой, и дори да го намери, да знае, че тя е авторът на този превод. А тя споменава в своите спомени, има го в книжката на "Житно зърно", кн. 7–8 от 1938 г., с. 168–175. Не е отбелязано нейното име. Така аз го възстановявам. Това е най-доброто доказателство за тази случка на Весела, когато Учителят я изпраща в Народната библиотека да чете Сведенборг, и то на английски език.

26. Вероятно има и много въпроси, на които трябва да се отговори, когато се публикуват част от нейните снимки. Добре, че съм си вземал бележки и чрез тях ще мога да се ориентирам. И да обясня за някои снимки. Друг това не може да направи, защото няма познание

27. Моето старание да съхраним Весела бе много голямо. Но онези, които искаха да разрушат нейния материал бяха по-силни, по-многобройни и накрая успяха. Разрушиха всичко. Аз останах сам, но не се предадох. Доказателството е в "Изгревът" т. XXIV.

Така днес в 13.50 ч. на 20 ноември 2006 г., ден понеделник, аз приключих с моите забележки.

ЧАСТ II.

ДОРАЗКАЗАНИ СЛУЧКИ И СЪБИТИЯ ОТ ЖИВОТА НА ВЕСЕЛА НЕСТОРОВА

- 1. Заеният стол**
- 2. Прастариат български език**
- 3. Как се обучават английските лордове**
- 4. Циганското тръне**
- 5. Писмо на Весела Несторова до Галилей Величков**
- 6. Духовете са виртуозите, а ти си цигулката**
- 7. Глутницата**
- 8. Ваклото агънце**
- 9. Защо ме заведоха при Учителя**
- 10. Тайната вечеря**
- 11. Петелът и Сталин**
- 12. Никакъв брак!**
- 13. Хванати за ръка, търсят благословение за женитба**
- 14. Двата ястреба, които кръжат на небето**
- 15. Владо руснака се превъплъщава от едно в друго**
- 16. “Химн на обединените славяни”**
- 17. “Победен химн” / Разказва Весела Несторова, доразказва Вергилий Кръстев**
- 18. “Песента на Мировата Любов. Песента на Космичната Обич” / Разказва Весела Несторова, доразказва Вергилий Кръстев**
- 19. Най-Великият Учител на земята – Страданието / Разказва Весела Несторова, доразказва Вергилий Кръстев**
- 20. Великата скръб и Великата радост. “Песента за двете сестри: Скръбта и Радостта” / Разказва Весела Несторова, доразказва Вергилий Кръстев**
- 21. “Изворът на Доброто”**

1. Заетият стол

Бащата на Весела, след като завършил Роберт Колеж в Цариград, пристига в гр. София, но не може да си намери работа. Отказал се да работи като съдия. Тогава намира една друга служба. Става библиотекар към една банка. И така 15 години ходи, сяда на своя стол и маса. Така работи. Идва време и той умира. Погребват го. Остава вдовица с 3 деца – сирачета. Отиват и питат Учителя защо е станало всичко това. Отговаря им: “Задигнахме го, защото тук си губеше времето. Сега му даваме работа горе. По-добре горе да работи, отколкото тук на земята да си губи времето.”

А в една от беседите си Учителят разказва за този случай, че един чиновник 15 години седял на един стол, дошло време – задигнали го от този свят, но той още не можел да схване това. Виждал, че като ходи на работа, друг човек е вече седнал на стола му. И много се ядосвал, че са му заели неговото място. А той не е знаел, че е умрял, и че се намира в невидимия свят. И накрая, по молба на жена му Учителят го е освободил от това негово заблуждение.

И представете си, че той е изпратен да се роди между българите, че трябва да се изучи и да работи за повдигането на този народ, който в онези години – преди и след Първата световна война тъне в мизерия и тъмнина. Трябва му просвета. А този си намерил един стол и 15 години седи на него. Тогава идват и го прибират, за да му намерят работа на друго място. И то в Невидимия свят.

2. Прастариет български език

Веднъж при една среща с Весела, то Учителят вдигнал поглед и го отправил на 2 педи над главата ѝ. И тогава започнал да говори с някого си на един странен език. След малко Весела разбира, че този език е български език, но нищо не разбира от него. Вслушва се в думите и разбира, че това е прастар, много стар български език от векове. А Учителят продължавал да говори с някого си, вперил поглед над главата на Весела. След като свършил разговора, Учителят поглежда Весела, усмихва се и казва: “Един разговор”. А тя е била толкова зашеметена, че е забравила да попита, кой е този с когото разговаря, и откъде идва този език.

По онова време Учителят говори за мисията на българския народ. Вижте заглавие № 51. Много пъти отбелязва, че българският народ е подготвен от невидимия свят от 4500 години за идването на Всемирния Учител. Той току-така не може да слезне в един народ, ако не е подготвен.

А за историята и за подготовката на този народ най-добре говори Борис Рогев, че година 4768 преди нашата ера е била първа година на българското летоброене и на българския календар. Вижте в “Изгревът”, том XXIII, с. 892–948.

Така че на този първи български календар отговаря и съответен език. Само че той е сега горе на небесата и само Небесния човек може да разговаря с него.

3. Как се обучават английските лордове

Весела завършва онова образование, с което може да се назначи за учителка по английски език в София. Но за този език няма учителски места. Не се изучава в училищата. Изучават се само френски и немски езици и за тях има учителски места. Съобщават това на Учителя и тогава той ѝ препоръчва да се запише за учителка по селата.

И така Весела, с голямото си образование, дарование и амбиции заминава в село Ковачевци за учителка. Как го е приела само тя си знае. Започнала да учи децата по онази програма, която е одобрена от Министерството на просветата. Но започва да ги обучава да пеят и песни, и то главно от Паневритмията и други ритмични песни от Учителя. Никой от селото не знае чий са тези песни. Но виждат, че там се пее и то много. Казват: “Абе, тази даскалица не ги учи на буквите, а ги учи само да пеят. Само си губят времето с тази даскалица.” Започва да се говори

в селото срещу нея. А това се приглася негласно и от другите учители. Положението става нетърпимо и тя решава да напусне селото. Отива при Учителя, разказва му всичко и се оплаква от селяните и децата им, че вече не може да ги издържи и че иска да напусне селото.

Тогава Учителят открил пред нея една голяма тайна за онези, които се прераждат в България по времето на Школата му.

“Всички тези селяни и техните деца в това село, където си учителка са преродени английски лордове и цялата английска аристокрация от векове. Тук са се преродили, защото там, в Англия, те са се изпразнили от идеи, от власт и сила. Сега тук се прераждат като обикновени селяни и селянки, но техните съзнания се пълнят с идеите, които идват от Школата, с енергията, която преминава през българското съзнание. Така те акумулират идеи, сила, енергия, та в следващото си прераждане, когато се върнат отново в Англия, да могат да работят с този капитал придобит в България.

А ти сега, като работиш при тях, като ги обучаваеш, ти сега им помагаш. Но помагаш и на себе си. Когато те се преродят отново в Англия, и когато и ти се родиш там, тогава те ще те приемат и ще ти съдействуват. Те ще искат да ти се отблагодарят. Така че ти сега подготвяш бъдещите си условия за работа с тези английски духове в Англия.”

Весела слушала и слушала. Не може да повярва на думите му. Връща се на село. Но вече с други очи. И когато някой от учениците не слуша, тя го удря по главата и си казва: “Твърда английска главо, сега ми е паднало да пляскам английски лорд”.

Накрая тя не издържа работата си в това село при английските лордове и го напуска. Остава само кредита си пред тях. Остава само спечеления от нея кредит за следващото си прераждане в Англия. А дотогава ще се чака.

4. Циганското тръне

Весела е назначена на 1.XI.1941 г. за селска учителка в прогимназията на с. Сирищник, околия Радомирска. Обучава децата по програмата на Министерството на просветата, но започва да ги учи на някои песни от Учителя. Децата харесват песните. Но другите учители ревнуват, че тя изпъква. А децата разказват на родителите си, че учителката ги учи на песни. Започва да се носи слух по селото, че тази учителка ги учи само да пеят, а не ги учи по читанките и сметанките. Защо ще губи времето на децата, да се маха от селото.

По това време Весела получава писмо от Галилей, който по поръчение на Учителя поддържа връзка с нея, като ѝ изпраща резюмета от беседи. И той в писмото си пише до нея, че Учителят казал за нея така: “Човек да не влиза бос в циганско тръне”. Само това. Но хайде, разгадайте го. Не можете, Никой не може.

Намира се един ревнив учител и пише донос срещу нея. Идва инспектор, за да я провери на място. Намира работата ѝ за сполучлива. Но всички в селото говорят, че инспекторът е дошъл, за да я изгони от селото. Положението става нетърпимо. И Весела решава да напусне селото. Напуска го. Натоварват багажа ѝ на една каруца и напуска селото. И ето ти насреща трябва да премине през едно тръне. А конете се дърпат, не искат да газят трънето. И тогава каруцата прави дълъг обход, за да заобиколи трънето. И тогава Весела разбира, какво значи да не се ходи боса в циганско тръне. А циганското тръне е онова тръне, което никой не го сече, не го изкоренява и то си расте свободно и става непроходимо.

Та там, където расте циганско тръне не можеш да проповядваш идеите на Учителя, нито в Слово, нито в песен. Там не расте нищо!

Весела отива при Учителя и му разказва подробно за случилото се. Той я изслушал и отсича накрая: “Една опитност”.

Тази опитност не е само за нея, но за онези, които искат да проповядват. Не ходете боси и не газете боси през циганското тръне.

А на 33 години Учителят я предупреждава, че ще ѝ се одере кожата. Родена е 1909 г., плюс 33 години е равно на 1942 г. Точно когато газе с боси крака в циганското тръне. За тези събития тя пише писмо до Галилей Величков, което помещаваме тука.

5. Писмо на Весела Несторова до Галилей Величков

23.XI.1942 г.

Гальо,

Сега както си седях, ми мина през ума, че ти имаше онзи ден рожден ден! Сетих се със закъснение, както виждаш! Не се отчайвай от мен, те моля, за невниманието ми. Знай, че някой иска да отдели съзнанието ми от много работи, но не ще успее, защото светлината днес е мощна и всичко ще победи на края. Тя само иска врата отворена в нас да влиза свободно да ни учи! А това имаме – и затова тъмнината не ще надделее. Дълго време давах на много сили да действат над мен – свиреха какви ли не щеш съзнания на инструмента ми – и вече мислих, че е дошло време да му скъсат струните, но Гальо, има още малко надежда, че това не може да стане.

Човек е много издръжливо творение и неговата психика издържа огромен натиск понякога, без да се разкъса разумната нишка, която сплотява вътрешния му живот. Това изпитах над себе си и благодаря на Бога за всичко. Смятам, че вуала е вдигнат, Учителят ще ни отвори очите към великия свят на истинския живот на Любовта и ще ни избави от калта и обезверяването, в което някога сме склонни несъзнателно да изпаднем.

От последната ми среща с Учителя чувствавам, че Той има нещо да ми каже. Моля те, прочети Му това писмо и Го помоли, ако намира за уместно да ми каже онези думи, които искам да чуя преди да е много късно. Ще запазиш всичко за себе си, разбира се, че ще ми пишеш. Виждам, че в мен е имало огромни пластове за размятане и голямо земетресение е било нужно, но не се чувствам още, че съм завършила тази тежка работа на намятане в съзнанието. Въпреки всички добри желания, не правя туй, което Учителя напълно иска от мен, а искам да ми се даде разумна сила, да изпълня точно и докрай волята Му. Без това условие живота ми се обезсмисля и ми е тежко на сърцето. Но камъните на лъжата и неразумността още се търкалят подире ми и се мъчат да ме смажат докрай.

Благодаря на Бога за всичко, но чувствам, че трябва да се освободя веднъж завинаги от хипнозата на злото и лъжата, които са използвали лековерието ми и да се тури край на всяко ненужно страдание и жертва. Моли Учителя да ми помогне – тъй искам това!

Сега и тебе виждам, че нещо не ти е в ред. Тази беше дълга и тежка година. От началото ѝ до днес големи товари носим, но и много нещо разбрах – как става борба на земята, как ни преследват тъмните сили и колко е трудна задачата на ученика! А и колко е славно чувството на вътрешна победа и сладко посещението на Любовта в душата ти, когато си обгрижен и натоварен. Тогава като че ли Бог е най-близо до тебе!

Ти измина една доста трудна година без големи амплитуди – държеше основата стабилна – а аз пропътувах най-тъмни и страшни светове, където не бях никога ходила. Много пъти исках да мога да си замина – тъй мъчно ми беше. Видях opakото на Любовта, opakото на доброто, и т.н. Усетих отгоре си ударите на големи чукове – когато може би трябваше да завърша нещо хубаво, което бе започнало. . . Но чудна е съдбата човешка и чудно е Провидението, което ръководи стъпките ни. Отведе ме сила непозната в неznайни светове на дисхармония, в която трябваше да пея, да свиря, въпреки съсъка на змии и раните от разярени животни! Така с ранено сърце и отмаляли ръце, поглъщах отровата на тежката

атмосфера на дисхармонията и от нея правех да се родят плодове – сладки плодове в душата ми. Колкото повече страдах, повече плодове се раждаха и чудни цветя цъфтяха. . . Но от днес искам да се издигна завинаги над облака, който ме плени и задържа близо до земята толкова време. Копнея да литна, но не с поглед към земята, а към слънцето и вече никога да не ям и поглъщам храната, която можеше да отрови духа и душата ми. . . Искам Бог да ме направи свободна от всичко, което може лъжливо да завладее умът или сърцето ми. Ох, как искам това!

Моли Учителя за мен – но не само за мен, а за всички нас, които така страдаме в света! Нека завинаги ни завладее слънцето – радостта, топлотата на живота! Да не изстива сърцето ни, да не натяга товар в душата ни, а всичко в музика да се обръща. Това ти желая за 34-та ти година, новороденико! Знай, че всичко, което съм изпитала и разбрала, и плодовете, които ще узреят в мен след всичко това, ще бъде достояние на ония достойни мои близки, които са ми помагали в трудния път. Ти дълго мълча, уплашен от страшния ми бурен път, но не се плаши.

Амунда ще извърви пътя докрай. Така повелява силата на душата ѝ. По очи да се понесе по земята, пак от дол ада Великият Любящ Дух ще я извади, ще я умие и облече в чисти дрехи, защото тя копнее да живее и служи само на Любовта. От неразбраната любов тя цял живот страда, а разбраната любов ще я спаси и изведе на слънчев бряг и вечен покой за Негова Слава.

Бъди силен! Бъде вечно любящ! И дай на Нему Духа.

Амунда.

6. Духовете са виртуозите, а ти си цигулката

Това е едно изказване на Учителя за Весела Несторова. По това време тя живо се интересува от хороскопа си и от онова, което е вложено в него. И затова понякога разпитва Учителя за някоя пречка, спънка в живота си. И той ѝ обяснява понякога символично, както в този случай. А за какво става въпрос? При Учителя няма случайни работи, а всичко е строго закономерно, особено когато той изрече някое свое становище.

Това изказване за нея е направено на Рила пред палатката. А това се дължи, че тя е много медиумична и в нея влизат различни духове и свирят на нейната цигулка и си служат с тялото ѝ. И затова е непредсказуема – един ден е любвеобилна към всички, на следващия ден прави поразии за ужас на всички. И затова сестрите са я отхвърляли, но братята са се въртели около нея, понеже е била привлекателна жена с чар.

Веднъж Учителят се обърнал към нея и извикал: “Вън, вън! Махай се оттука!” Весела се стреснала: “Учителю, защо ме гониш?” “Не гоня теб, но гоня онзи, който е в тебе и те е превзел.” Хайде, обяснете го. Не можете. Трябва да го завържете с предишния разказ, който е добре описан в спомените на Весела под № 26.

А какво е разрешението в случая. Учителят го дава. Той ѝ казва: “Чрез молитвата ще влезеш в хармония с тях.” С кого да влезне? С ангелите, за да може да се прояви чрез хармонията Бог. И тогава да изгонят от тялото ѝ онези, които са го завладели. Това е пътят за освобождение.

Друг път, за да се освободи от духовете, няма. Тя не може сама да се освободи. Трябва чрез молитва, да я отпрати към света на ангелите, за да я освободят, защото молитвата е контакт и връзка на човека с реалния свят на ангелите.

Но ще имаш ли сила да направиш такава молитва, когато си вързан и друг е влязъл в тялото ти. Ето това е големия въпрос за разрешение.

7. Глутницата

Весела, когато отива на Изгрева винаги носи със себе си нещо, което е написала. Или някое стихотворение или някоя песен. Никога не отива с празни

ръце при Учителя. И всичко това, което носи на лист може да го издекламира и да го изпее. Изобщо, талант от всички страни. А когато Учителят ѝ дава задачи, да създава песни, да написва думи за песните, да изпълнява песните му, то тогава се явява ревност от всички спрямо нея. Тази ревност в скоро време се превръща в озлобление и накрая в ярост. Искат да я разкъсат

Един ден са били на поляната. Изведнъж към нея тръгват няколко сестри и няколко братя и по пътя до нея говорят на висок глас срещу нея. Все едно, че глутница от кучета я налетели. И щели да я разкъсат наред поляната. Изведнъж Учителят се явява всред кръга на глутницата, застава до нея и казва: "Оставете я". И побеснелите кучета си подвиват опашките и постепенно се разотиват. Учителят я взема при себе си и я отвежда в салона. Казва: "Когато на Изгрева видят, че някъде има хармония, то веднага други искат да развалят хармонията".

Тогава Учителят споменава, че Весела е трябвало да остане в Америка и не е трябвало да се връща в България. А Весела казала: "Но нямаше тогава да ви срещна." "Е, и по друг начин човек може да се сдобие със Словото."

Ето ви една задача за разрешение. Ако беше останала в Америка, то нямаше да го има онова, за което сега описвам. А сега го има. А това не е малко. За поучение и доказателство за Школата на Учителя Дънов.

8. Ваклото агънце

Този случай, който Весела разказва отбелязан от мен като № 74, 75, 76, е верен и точен. Но според нейния разказ. Той е проверен от мен, защото аз познавах и двамата. Но има и друга страна. А това е историята на Симеон Арнаудов. За него виж в "Изгревът" том VI, с. 400–459. Трябва да се проучи добре.

Учителят на тези двамата – Весела и Симеон – им задава задачи да работят по песните на Учителя. Но нищо не става и то по вина на Весела. И когато Симеон отива при Учителя да се оплаква, че нищо не става, и че всичко е спряло, то Учителят му казва: "Дай ѝ малко любов". "Как така любов?" "Колата се е разсъхнала, колелата на колата скрибуцат, защото не са смазани. Трябва да се смажат колелата. А катраницата се намира под колата." Симеон нищо не разбира. Не може да проумее какво му казва Учителят. След време те се скарват и Весела му казва: "Аз с тебе се разсипах, разглобих се като строшена кола и колелата ми се търкулнаха и ето, вече не мога да идвам на Изгрева, понеже нямам сили". И тогава Симеон се сеща за катраницата. Навремето всеки селянин е държал катраница под колата си. Когато заскърцали колелетата, той спира колата, повдига всяко едно колело и го намазва с катран с една пръчка, около която е завито кълчища, за да се маже по-лесно. Сеща се, но вече е късно, защото вече колата се е разглобила и колелетата са се изтъркулили на всички страни. Така не спазил съвета на Учителя. Това той го разказва в "Изгревът" т. VI, с. 449–450, под № 23. Да, това е вярно и аз слушах от него и други неща, които не са описани.

След това идва следващият етап, когато Весела служи за въдица и го изваждат на сухо, турят го в тигана и го пържат като риба.

Идва и следващият етап, където Юда като колективен дух се изявява чрез него. Виж "Изгревът" т. XXII, с. 762–763.

И накрая се идва до онзи момент, когато Симеон иска от Учителя да му предаде Весела, за да я прегърне, да я вдигне като вакло агънце и да я понесе. Но къде? Не на брачното ложе. Ваклото агънце се носи до онова място, където се полага за курбан за изкупуване на общи грехове.

Е, ще можете ли да понесете и да издържите на тази история? Едва ли. Тя не може да се разказва, а камо ли да се издържи от някой. А аз я знаех от двамата участници. Питате ли ме, как съм издържал. Само аз си знам. Но трябваше да я разкажа. А сега ще я прочетете в "Изгревът" т. XI, с. 7-12, за да разберете какво означава жертвоприношение с вакло агънце. Там е приложена подходяща снимка.

9. Защо ме заведоха при Учителя

Били започнали бомбардировките над София. Населението се евакуира. Преди това Учителят е ходил 40 дни на екскурзии до Симеоново и се е връщал вечерта на Изгрева. Но понякога са преспивали там. Намерена е една постройка, която е била дам, т.е. преди това е била обор – място, където са нощували говедата. Престоляла е няколко дни, но нямало никой наоколо. Седи и плаче, няма никой. Тогава се задава Йордан Андреев, който са наричали Аню и който се е водел като адютант на Любомир Лулчев. Най-приближен до него. Заговорва се с нея и казва, че трябва утре да пригответи раницата си, за да я заведе до с. Мърчаево, където е отседнал Учителя. Тя се изненадва много. Значи има разрешение. На следващия ден те се срещат и Аню предлага да вземе тежката ѝ раница, и да я сложи на гърба си. И така тръгват пеш от София през с. Владая до с. Мърчаево. Той я води, носи раницата, но през цялото време мълчи. А това са часове на преход. Накрая пристигат при Учителя, който я посреща усмихнат, а Аню отива при Лулчев, за да му се оплаче, че Учителят не му е обърнал внимание. Обяснява му, че е довел човек за някаква работа при Учителя.

Чак през 1972 г., след 28 години те се срещат, Аню и Весела, на улицата. Тогава той си признава: "Сестра, да не мислиш, че тогава аз току така дойдох в Симеоново, взех те и носих тежката раница до Мърчаево. Да не мислиш, че съм проявил братска любов. Не-е. Учителят ми нареди да дойда в Симеоново, да ви взема и да ви заведа в с. Мърчаево. И беше ме много яд, че Учителят обръща внимание на теб, а мен все едно, че ме няма. Но ме има, защото аз ви заведох при него."

Тогава Весела разбира, какво означава това, че първо трябва да те има на този свят. И второ, че трябва да си нужен на този свят, за да ти изпратят човек и да те заведат при Онзи, Който управлява този свят.

Ето това е най-важното. Да си нужен някому и да му свършиш работата.

10. Тайната вечеря

Веднъж в с. Мърчаево така се случва, че в момента пред Учителя е Юрданка Жекова и Весела. И понеже непрекъснато се говори за прераждане и кой какъв е бил в миналото, между приятелите, тогава Юрданка запитва Учителя: "Ами кой е бил брат Темелко в миналото?" А Учителят отговаря: "При него беше Тайната вечеря, в неговия дом по времето на Христа". Тогава се споглеждат и замълчават пред невероятното откритие.

Тайната вечеря продължава 9 месеца. И Учителят се завръща на Изгрева на 19.X.1944 г. А Владо руснака после е разказвал, че когато Учителят се качвал на колата, някакво такси, той се е олюлявал наляво и надясно. Не е бил вече добре.

По-късно Темелко разказваше за пребиваването на Учителя следното: "Случайни работи няма, брат". И особено там, в с. Мърчаево, по времето на Учителя. Веднъж работили на двора по изграждането на "Изворът на Доброто" и Учителят казал: "Каквото тук направим, така и в света ще стане."

Много политически събития за света се разрешиха в с. Мърчаево. И то когато света воюваше и войната разрушаваше всичко наоколо. Тези събития са описани. Успяха да ги проумеят тогава само малцина. Но се намериха други, които ги запомниха, после ги разказаха и те бяха записани. И така не се загубиха. Да, така беше. Нали Темелко казваше: "Случайни работи няма." Да, но и случайни хора няма. И "Изгревът" не е случаен, защото в него са отпечатани тези разкази.

11. Петелът и Сталин

Весела се премества да живее в един недовършен втори етаж на една къща. Разпъва си там палатка и все едно, че е на планина. На втория етаж няма нито прозорци, нито врати. Но има греди над главата ѝ, по които понякога идва един петел и се разхожда по тях. Понякога кукурига. Тогава тя разказва на Учителя за

този петел, който се разхожда над главата ѝ, по гредите на къщата. Учителят пожелава да го занесат при него, за да го види. Хващат го, завързват му краката и Весела го занася пред Учителя. Той взема едно ножче, разрязва му вървите и го слага на земята. Всички наблюдават какво ще направи сега петела. А той стои и не мърда. Учителят се навежда, взема с ръце краката на петела, вдига го нагоре и казва: "Сталин горе". После обръща го с главата надолу и казва: "Сталин долу". И го вдига и обръща до три пъти. Но на третия път той навежда главата надолу на петела и казва: "Сталин ето така ще чете Евангелието". Всички гледат ръцете на Учителя, как е насочил главата на петела надолу, и му чуват гласа: "Сталин ето така ще чете Евангелието". После подава петела на Весела, за да го върне на хазайката си.

Ние живяхме в епохата на Сталин, когато главата на петела беше нагоре. После дойде време, когато обърнаха главата на петела и СССР като империя се разруши след 1989 г. А дойде и другото време, когато ставаха промените в Москва, тогава държавните ръководители на СССР влезнаха със запалени свещи в църквите да се молят. Всички останаха зашеметени от тази гледка по телевизията. Всички бяха възмутени от това безобразие. Да си начело в СССР в една империя, където официално се отрича църквата и Бог и да се намерите след това със свещ в ръка в църква. А църквите Сталин навремето ги беше разрушил в Москва.

И тогава си спомних онази картина в с. Мърчаево, когато Учителят е държал надолу главата на петела и казвал: "Сталин ето така ще чете Евангелието".

И сега точно това наблюдавам, как Сталин чете това Евангелие с главата надолу. А когато Сталин бил младеж завършил Духовна семинария за свещеник, и много добре е знаел какво е това нещо Евангелие. Та сега СССР се саморазруши отвътре. И чете с обърната глава надолу Евангелието. Значи и така може да се чете. А докога?

12. Никакъв брак!

Весела имала в хороскопа си неблагоприятни аспекти в VII дом, който е дом на женитбата. Тя отива при Учителя и го разпитва за хороскопа си. А той ѝ казва, че с този Марс и Сатурн съвпад в знака Овен в VII дом, ако се омъжи ще роди двама сина и единият след време ще убие другия, така както навремето Каин уби Авел. Ако може това да понесе и издържи, да се омъжва. Когато чула това, Весела изпищява. Тогава Учителят ѝ препоръчва да мине транзит през VII дом и да не се омъжва в този си живот.

Минават години. Явяват се кандидат след кандидат за женитба. Трудна задача за разрешаване. Накрая в с. Мърчаево, като работили на "Изворът на Доброто", то Владо руснака предложил да се съберат, т.е. да се оженят. Весела споделя това с Учителя, който на следващия ден излиза на балкона и казал: "Никакъв брак!" Значи това е възбрана от негова страна. А през 1944 г. Весела е на 35 години и още може да ражда деца, които ще имат съдбата на Каин и Авел.

И кое е тук най-важното? Ами това, че е имало кой да ѝ разтълкува хороскопа и да я предпази. И какво трябва да се направи по-нататък? Разбира се, само едно: послушание към думите на Учителя. Но от друга страна на върволица един след друг стоят на опашка и се явяват кандидати за женитба. Говорим за женитбата. Тук не говорим за любовници и ухажори, а говорим за онези духове, които чакат някой да ги роди за да слезнат на земята. Чакат и вършат насилие отгоре.

13. Хванати за ръка, търсят благословение за женитба

Независимо от всички препоръки от Учителя и от неговата възбрана, то накрая Весела и Владо решават да се съберат, т.е. да се женят. Но те не смеят да го направят скришом, затова трябва да отидат при Учителя и да искат от него разрешение. И не само разрешение, но и благословия. А това е най-важното. Пристигат на Изгрева да търсят благословение от Учителя. А по това време той е

долу в приемната стая, легнал на кревата. Всички наоколо виждат, че Учителят е тежко болен, но никой не предполага, че след няколко дни той ще остави физическото си тяло на земята и ще напусне Изгрева. Да, ама той знае и обикновено продумва: "Бавен е процеса". И както Учителят лежи на кревата, а около него се суят няколко човека, за да му съдействат в тези дни. Учителят се взира към вратата и казва: "Виждате ли ония там зад вратата, гдето са се хванали за ръка и искат да ги благословя, та да се оженят. Виждате ли ги? Светът днес гори, запалил се е от всички страни. Милиони хора загиват по фронтовете на войната, а тези решили да се женят. Ето, до там я докарахме. От една страна смърт и разрушение, а от друга страна – женитби."

Онези, които са около Учителят отиват до вратата, отварят я и какво да видят – Весела Несторова и Владо руснака, хванати за ръка чакат смирено, за да влязат при Учителя. Потресающа гледка. На леглото Учителят диша тежко, както се казва "Бере душа", а тия са се приготвили да се женят.

Тогава един от тези, които са отворили вратата на приемната, казал: "Учителят е болен и не приема посетители". – "Ама ние само за малко при него, само за минутка." Оня се ядосал и казал: "По-добре отидете в някоя църква и се оженете, щом толкова искате. Учителят е болен."

Всички останали са възмутени. И едните, които са били в стаята при Учителя и ония другите, които са чакали своето благословение. А защо ли? Защото вратата на стаята се е затворила и онези, младоженците, са останали отвън. Там някъде ги е очаквала църквата с венчилото на Весела.

14. Двата ястреба, които кръжат на небето

Учителят си заминава. Погребват тялото му на Изгрева. Всички са покрусени и преживяват много тежко това неочаквано събитие. Минава още малко време и онези, младоженците, които са били с хванати ръце пред стаята на Учителя се венчават. Тогава в България още няма граждански брак, а бракосъчетанието се извършва само в църква от свещеник. Така че всичко онова, което им е казал Учителят, те не изпълняват, а правят точно обратното. Весела е на 35 години, а Владо е към 50 години.

И така, Весела е вече булка и трябва да преспи в брачното си ложе с Владо. На втората си брачна нощ Весела забелязала, че над небето на брачната им стая се явили две ястреба и кръжат на небето. Обикновено ястребите се явяват навремето там, където има нещо, което могат да задигнат. Те кръжат така около половин час, после прибират крилата си и като камък се спускат към земята, издават специфичен писък, с който парализират жертвата си. Спускат се над нея, хващат я с ноктите на краката си, удрят я с човката си и отлитат и я отвлечат.

Така аз съм наблюдавал как ястребът, след като кръжи половин час над двора на баба ми, спуска се надолу и отвлеча някое пиле. А кокошката е скована от писъка на ястреба и нито мърда, нито шава. И тогава, когато баба ми види, че на небесата се яви ястреб, то тя прибира кокошката с пилците под стряхата на къщата ни.

И гледа Весела тези два ястреба, които кръжат над нейното небе, вторачва се в тях и изведнъж вижда, че единият ястреб се явява пред нея с човешко лице, момче на 10 години. Весела още не може да разбере какво става. По едно време чува глас: "Това е момчето, което трябва да родиш. А след това ще родиш и второто си дете."

На следващата брачна нощ на небето отново са се явили двата ястреба и продължават да кръжат. Тя разбира, че тези два ястреба представляват тези духове, които се намират в VII дом на нейния хороскоп и които трябва да ги роди. А след това ще дойде време единият син да убие другия. И тогава ужас на отчаяние я обхваща. Тя скача от леглото изкрещява: "Аз бях дотук. Напускам те." На следващия ден тя напуска Владо. Целият месец е под напрежение дали не е заченала от

Владо и дали не е бременна. Но като разбира, че е празна и че е свободна се успокоява. Но тези два ястреба още един месец са кръжали над нейното небе. След това Весела се развежда с Владо и се разделят.

Ето това е причината за тяхната сватба и за техния развод. Това лично тя ми го е разказвала с такъв ужас, че аз целия настръхвах от уплаха. Невероятна история, нали? Невероятна е, но е факт.

15. Владо руснака се превъплъщава от едно в друго

Владо руснака е бивш белогвардеец, избягал след Октомврийската революция в Русия и след разгром на белогвардейците от болшевиките.

През България преминават хиляди руски войници и белогвардейци. Правят опит за преврат в България, за да я превземат и да направят от нея "Задунайская губерния", мечтата на руския царизъм. Но това бива осуетено от българските комунисти, които изваждат и показват документите за подготвения преврат. И тогава правителството на Александър Стамболийски решава да ги изгони. Но мнозина остават по селата в България. Някои се оженват за български моми. И се заселват тук.

Владо руснака остава в с. Мърчаево и се занимава с каменоделство. Работи десетилетия като каменар в кариерата при Темелко. Братът на Темелко също работи с него. После се оженва за мърчаевка и се заселва там. Виж снимки № 66-68 в "Изгревът" т. XXIII.

Историята на Владо и Весела в Мърчаево при строежа на "Изворът на Доброто" е описана. В последните си земни дни Учителят нарежда на Весела, че Владо трябва да се запише в курсове за руски език и да стане учител. Весела отива в Мърчаево, съобщава на Владо, после отива в Министерството на просветата, записва го, той посещава курса, завършва го и го назначават за учител по руски език в едно село.

Дотук всичко е добре дошло за него. Понеже е руснак и понеже руснаците са окупирали България и комунистите са на власт, той решава да се възползува от това. Напуска учителството си и вече не му се преподава руски език като селски даскал, а решава да бъде нещо повече от обикновен селски даскал. Започва да търси някаква облага от тази власт, макар че на младини е избягал от болшевиките от Русия, за да отърве кожата си. Отървал я, но сега решава да дере и той чужди кожи.

И ето ти за зла участ на него, му предлагат да стане управител на една кланица, където се колят животните, главно говеда. После им одират кожата и ги препращат да ги щавят и да правят от тях гьон за подметки на обувките. А месото от кланицата се препраща в София по месарниците за продажба. Друга част отива за преработка за салами. И всеки ден се колят десетки животни. А директор на кланицата е Владо руснака. Той вече не е вегетарианец, а управител на онези, които колят и дерат кожата на животните. Когато последователите на Учителя Дънов научават за тази негова професия, всички се отвращават от него. Убиецът на хора по време на революцията в Русия през 1918–1922 г. става отново убиец на животни през 1945–1947 г., след Втората световна война. А какъв е изводът? Убиецът всякога си остава убиец.

А какво остава от живота му по време на Мърчаевския период, когато живее с приятелите последователи на Учителя Дънов? Нищо не остава. А впрочем, остава някоя и друга снимка, където е заснет с приятелите. Така че него също го има. Има го, не се е загубил. И това е доказателство за този разказ.

А неговите снимки ще намерите в "Изгревът" том VII, снимка № 13; том XXII, снимки № 93 и 102; том XXIII, снимки № 66, 67, 68 и 69.

Така че него го е имало. Бил е. И тази история, която разказах, също я е имало. И всичко накрая си дойде на своето място. А какво е то? Кой какъвто си е бил, той пак накрая си остава същия. Независимо от всички усилия да се промени и да се преобрази.

16. "Химн на обединените славяни"

Весела Несторова е в с. Мърчаево. Войната бушува, след като Германия е навлязла в СССР и се води борба на живот и смърт. Въпросът бе поставен така: ще оцелее ли СССР, т.е. Русия, ще оцелее ли славянството. Интересуваше се от бъдещето на славянството.

Един ден, като каптирала "Изворът на Доброто", до нея достигат от висините думите и мелодията на "Химн на обединените славяни". Тя е в едно възвишено състояние на творческия дух и нанася на лист нотния текст на песента. И след това я изпява. Не може да повярва, че е свалила песента.

Решава да я занесе на Учителя. Но в същия момент се разразява страшна буря. Гръмотевици и мълнии се изсипват, пороища от дъжд с часове. Бурята утихва, тя слага една черга на гърба си, покрила главата си и боса тръгва през пороищата от дъжда. Пристига при Учителя. Тя му подава песента. Той пожелава да я изпее. И в момента, преди да започне да пее песента, трясъци и мълнии се спускат до прозореца. Всичко трепери, звънти и фучи. Учителят казва: "За всяко действие се явява противодействие на земята. На другите планети има по-благоприятни условия."

И накрая Весела започва да пее. На всеки куплет е била прекъсвана от трясъка и мълнията на бурята. Накрая изпяла песента. Като завършила, къщата се огласила с невероятен трясък. Учителят погледнал през прозореца и казал: "Рекох, няма лесно да се обединят славяните. Ще има бури, мълнии и много пречки."

Изминаха десетилетия оттогава. Славяните не са обединени в името на Словото на Учителя. Само така могат да се обединят. Останала е песента, която Весела е публикувала. И аз ще я представя накрая, заедно с другите нейни публикувани песни.

17. "Победен химн" / Разказва Весела Несторова, доразказва Вергилий Кръстев.

Неочаквано дойде последният ден, когато повикана от колежа "Симеоново", където бях преподавателка, трябваше да напусна Светляево, т.е. Мърчаево. Беше 18 октомври 1944 г. На следващия ден се сбогувах с Учителя, сърдечно му благодарих и сутринта заминах за София. Същият ден, на 19 октомври, няколко часа след моето отпътуване, Учителят също си тръгва с такси за София. Владо руснака по-късно ми разказа, че когато Учителят се спрял пред таксито, пребледнял и му прилошало. Само Той знаеше за какво се връща. . .

Беше 18 декември 1944 г., понеделник. Стоя пред вратата на Учителя със свитък в ръка. Този свитък е "Победен химн", написан предишния ден, на 17 декември 1944 г., неделя. Чух звуците на тържествени фанфари. Седнах на пианото у дома и написах словата и музиката на песента, която чух във висините. Стоях пред вратата на Учителя с трепетно сърце. Рядко си позволявах да почукам на тази горна врата, където извитите дървени стъпала водеха към една малка стаичка на втория етаж на салона на Изгрева, свещено за нас място, където живееше Учителя на земята.

Вратата широко се отвори и аз подадох свитъка на Учителя: "Песен за Вас, Учителю", казах аз. Той я взе, разгъна свитъка, прегледа и каза: "Ще я пеете в сряда, рекох!" След това ми подаде обратно песента и каза: "Изпейте я сега!" И влезе в стаята си, да ми донесе ключа от пианото, което се заключваше, защото всеки посетител на Изгрева смяташе за свой дълг непременно да седне на пианото и да покаже какво може и какво не може да свири. Подаде ми го и аз се отправих, слизайки по стълбите към салона, като разсъждавах, че днес е понеделник и че може в сряда, когато бе денят на младежкия окултен клас да изпея тази песен така, както бе поръчал Учителя. Аз влязох в салона, отключих пианото и седнах пред него на стола. Мълчех и не можех да протегна ръцете си върху клавишите му. Вратата след минута се отвори и влезе сам Учителят. Вътре в салона освен

мен нямаше никой. Той с бавни стъпки, слабо залитващ, като се придържаше на столовете, се отправи към мен. Скочих да му подам ръка, но Той отказа. Поканих Го да седне и свиря. Той посвири малко и каза: "Да чуем песента, рекох!" Видът му бе тъжен. Той беше отслабнал и блед. Сърцето ми се свиваше от болка от вида на Учителя, когото никога не бях виждала и не бих допускала, че може пред мен да стои тялото на един старец, а не на Мировия Учител. Понечих да запея, но не можах, гърлото ми се схвана. Тогава изсвирих само песента на пианото. Учителят бе седнал на стол зад мен и се бе облегнал на гърба на стола и ме слушаше със затворени очи. Обърнах се към Него. Погледна ме и каза: "Да чуем думите, рекох!" Със засъхнали устни и трепетлив глас аз зачетох текста:

1. Изгрява победния ден на светлината,
На правда вечна
На братство и мир в света,
Тържествени химни огласяват небесата
Възпяват възходния ден на Любовта.

Припев:

О, братя, запейте тържествени песни
И вечно живеете
За слава на Любовта.

2. И тръбния зов на Всемирния Вожд проглася
Свещения час за пробуда и възход
На мощни крила Той с велика Любов
Понася света към върха
На безсмъртния нов живот.

Припев:

О, братя, запейте тържествени песни
И вечно живеете
За слава на Любовта.

Обърнах се към Него. Учителят бе замислен. После ме погледна и промълви: "Рекох, "победният" не звучи добре. "Денят на обилната светлина" е по-добре. А думата "тържествен" не е благозвучна дума. Много съгласни са събрани в едно. По-добре е "радостен"." Тогава пред него поправих първия стих така:

1. Изгрява денят на обилната светлина,
На правда вечна,
На братство и мир в света,
И радостни химни огласят небесата,
Възпяват възходния ден на Любовта.

Припев:

О, братя, запейте днес радостни песни,
И вечно живеете
За слава на Любовта.

Вторият стих остана неизменен. Учителят кимна с глава, че го одобрява. "И по-хубави работи ще пишете. Не знам по-хубава песен от "Изгрява слънцето", тихо каза Учителят. Стана от стола и бавно излезе. Аз стоях неподвижна пред пианото.

Същият ден той се затвори в приемната стая и остана там до заминаването си на 27 декември 1944 г.

Месеци, години и десетилетия размишлявах какво се бе случило на 17

декември 1944 г., когато чух звуците на тържествените фанфари. Кой ги изпрати и кому бяха предназначени и какво прогласяваха? Бях написала "Победен химн", това бе химн на светлината, химн на Всемирният Вожд на светлината, химн на Всемировият Учител, който с мощните крила от Светлина понесе света към върха на Безсмъртния нов живот, живот преминал от Мировата Любов и слезнал на земята и възнесъл се с Космичната обич на вселената. Преминал е от Слава към Виделина и оттам в Светлината на Словото и след това възнесъл се от светлина към Слава на небесните висини и небесните селения на Божествения свят. Това ли бе денят, в който Мировия Учител на земята и Всемировият Учител на Вселената напусна Изгрева? Тези въпроси останаха за мен най-важните, които трябва да разреши в този си живот. "Победният химн" бе факт неоспорим, одобрението на Учителя за него – също. Преглеждах беседата на Учителя, държана на 17 декември 1944 г., търсех разрешение на загадката. Там намерих и разрешението. Накрая беседата завършва така:

"Днес е денят, когато трябва да приготвим най-добрия подарък на Божиата Любов. Днес е денят, когато трябва да приготвим най-добрия подарък на Божиата Мъдрост. Днес е денят, когато трябва да приготвим най-добрия подарък на Божиата Истина. Какво бе хубаво нещо от тия подаръци?"

За мен най-добрият подарък, който можех да направя бе написването на този "Победен химн" на светлината, привилегия неземна бе за мен да Му го връча и да получа Неговото одобрение за Химна, коригирайки част от текста. А беседата продължава така:

"В деня, в който приготвим най-добрия подарък на Любовта, ще изгрее новото слънце. В деня, в който приготвим най-добрия подарък на Мъдростта, слънцето ще бъде на зенита. В деня, в който приготвим най-добрия подарък на Истината, слънцето ще престане да залязва – вечно ще грее."

Новото слънце бе свят на Любовта, а това бе свят на Светлината.

Зенита на слънцето бе свят на Мъдростта, а това бе свят на Виделината. Незалязващото слънце, вечногореещото слънце бе свят на Истината, а това бе свят на Славата.

А беседа завършва така:

"Ние ще изпълняваме Божиата воля, ще станем Синове Божий и ще вървим от Слава в Слава."

Когато в човешкия ум влезне Светлината на Словото, когато в човешката душа пребивава Виделината на Словото, когато в човешкия дух пребъдва Славата на Словото, тогава той ще изпълни волята на Бога и ще се нарече син на Бога живаго.

И тогава ще вървим от Слава към Слава. Защото скрижалите бяха дадени:

Глава на Твоето Слово е Истината.

Глава на Истината е Божественият Дух.

Глава на Божествения Дух е Абсолютният Дух на Битието.

Абсолютният Дух на Битието, това е проявеният Бог.

Абсолютният Дух е изявеният Бог."

Всемировият Учител Беинса Дуно слезе на земята, пребивава в човешкия род, облече се с плътската дреха дадена му от българския народ, създаде първата по рода си Божествена школа на земята, свали Словото на Духа Живаго, чрез българската реч, завърши своята задача и си замина, придружен от фанфарите на "Победният химн" на светлината. Това стана на 17 декември 1944 г.

Остави на човечеството Словото си. Кое Слово? Остави Словото на Всемировия Учител. Откъде дойде Словото Му? Кой е Всемировият Учител?

Всемировият Учител е проявеният, Абсолютният Дух на Битието.

Мировият Учител е проявеният Божествен Дух.

Учителят е проявеният Дух на Истината.

Духът на Истината е проявеното Слово.

Проявеното Слово е свят на Виделината.

Виделината на Словото е Светлина за човешкия ум и свят на Любовта.

Да бъде Светлина! Живей в света на Любовта!

Да бъде Виделина! Живей в света на Мъдростта!

Да бъде Слава! Живей в света на Истината!

Словото на Всемировият Учител е свалено и дадено.

Четете го, изучавайте го, проучавайте го, защото това е Третият Завет на Бога Живаго, пребивавал на земята между човешките синове.

Пребъдвайте в него и живеете по него!

18. Песента на Мировата Любов. Песента на Космичната Обич / Разказва Весела Несторова, доразказва Вергилий Кръстев

На Изгрева настъпи необикновена тишина. Всички се движехме от тихо по-тихо, на пръсти. Учителят не си лягаше през нощта, а седеше на стола в размисъл. На 22 декември, петък срещу събота - 23 декември 1944 г. останах цяла нощ на бдение в малката трапезария и разбрах, че положението на Учителя беше съвсем необикновено. Тревога цареше в душата ми, виждах, че сме пред прага на някакво голямо нещастие. Всички бяхме тъжни и говорехме почти шепнешком.

На следния ден бе 24 декември, неделя. Влязох при Учителя рано, да го попитам има ли нужда от нещо. Той ми каза да измия съдовете Му в горната стая, там, където бе неговата стаичка. Измих ги и слязох. Владо руснака беше при него и ми каза: "Сестра, Учителят ми каза: "Да се прослави Бог в Бялото Братство!" Едва ми издума това и Учителят тихо заговори. Приближих се до него и долових думите му, бавно изговорени: "Да се прославят Белите Братя в Божията Любов!" Записах това последно мото. Учителят говореше шепнешком. Аз коленичих, сложих бележника на скута си и записвах: "Сега се коригира, проправя се пътя на душата към небето. Процесът трябва да се прочисти. Няма вече големи неща, а малки. Господ дава малките благословения на всички хора. Малките работи сега." Години след това намерих в беседата "Неделими неща" от 15 декември 1944 г. следното: "Великото се съдържа в малкото, а малкото разнася великото по целия Божествен свят. Божественото направо не се предава, но чрез малкото. . . Малките неща направо влизат в Божествения свят. Божественото само по себе си е неделимо" (така започваше беседата му).

След пауза, Учителят пак заговори: "Петър, когато се отказа от Христа загуби силата, а след като го призна получи силата."

Донесоха чиния топъл салеп на Учителя, който Той особено предпочиташе. Той хапна от него и подаде на Владо да хапне от същия салеп. Владо взе две, три лъжици и ми подаде чинията. Довърших останалия салеп и измих чинията, оставих я горе в стаята му. Слязох при Учителя и видях нозете му подути. Седнах на земята пред него и започнах да ги разтривам. Той се наведе и тихо ми пошепна: "Имате Божието благословение!", защото бе разбрал дълбоката ми мъка. После продължи шепнешком:

"Какво ще правите с личния елемент при лошите условия? При лошите условия трябва да мислиш, какво да сееш. Лошите условия, като минат, ще ги забравиш. Да приложиш добрите условия при лошите условия е голям майсторлък. Няма добри условия. В такава груба среда не може да се живее. Да приложиш лошите условия при добрите не е лесна работа. Да не правим опити. "Не ни въвеждай в изкушение, но избави ни от лукаваго!" Вижте какво можете да постигнете. Уповавайте на Бога!"

Изминаха 10, 20, 30, 40 години оттогава, а тези Слова останаха програма за всички нас, независимо дали ги знаехме или не искахме да ги знаеме и да ги прилагаме.

Учителят продължаваше шепнешком: "Пишете още тази вечер. Аз после ще го чета. Живейте чист и разумен живот. Обичайте се един други. Поставете на

първо място Божественото!"

Учителят чакаше сестра Тодора и брат Ангел да донесат вода от минералния извор в Светляево. Кога бяха изпратени, с какво заминаха за там и как щяха да се върнат, аз не знаех, но това не беше малко разстояние да се мине пешком. Той ме погледна с тъжни очи и каза: "Докато му дадат чаша вода, бедният човек умрял." Аз се срамувах, че не можахме ние, последователите на Учителя, да му осигурим най-елементарните условия на бит и живот. Това бе голям срам, срам за себе си, срам за приятелите и велик срам за българския народ, който не Го оцени тогава, а и 45 години след Неговото заминаване. Този срам не може да се измие с нищо!

В стаята влезнаха още две сестри: сестра Савка Керемедчиева и сестра Балтова. Учителят гледаше устремено нагоре и по едно време каза: "Неописуема красота! Да посрещнем светлите воини!" Лицето му се озари от онова, което само Той виждаше. Аз стоях неподвижно до него. След малко Той се обърна към мен, лицето му отново придоби същия вид на голяма скръб и тъга. "Рекох, вземи Библията от масата и я отвори и прочети!" С треперещи ръце я отворих и се падна да прочета 102 псалом "Молитвата на скърбящия", кога тъжи и излива жалбата си пред Господа. Да, това бе молитвата на едни скръбник. Още с първите редове ме задуши гърлото и горко заплаках. В този псалом бе описано състоянието на Учителя. Не можех да чета от плач. Бях коленичила пред кушетката му, на която Той бе седнал – бляд, жълт, зелен. На изпитото му лице бе изписан образ на Великият Скръбник. Обърна се и каза: "Четете разумно, рекох. Който чете, хубаво да чете!" Аз се стегнах, преглътнах сълзите си и прочетох на един дъх 102 псалом. Когато някой ви разказва за заминаването на Учителя, непременно прочитайте този псалом, всичко, което бе описано там, аз го видях с очите на простосмъртен човек, че онова, което Христовия Дух навремето бе издиктувал бе Истина земна и неземна, и небесна!

Учителят продължи: "Венир Бенир" и ние я изпяхме пред него. Той също отваряше с мъка устните си и тихо пееше. Песента е с необикновен мотив и със санскритски думи. Мистичното значение на песента може да се изрази така:

"Ти, Великий, Който благославяш, всички и всичко.

Да бъде благословен!

Боже, благослови туй Великото, Младостта, Началото на живота.

Благослови младия, начеващия, Божествен живот!

Благослови Божественото, което зачева в душата!

Диханието на Бога, което сме приели първоначално.

Той е всичкото. Той е навред.

Целият наш живот и всичкият наш живот.

Сега така да бъде! И човек станал жива душа!"

Божествената Душа е дихание на Бога. Човешката душа е лъч от Божественото съзнание, лъч от Божествената душа, лъч от Великото – слезнала на земята чрез малкото. Великото се съдържа в малкото, а малкото разнася Великото по целия Божествен свят. Това е Мировата Любов, дихание на Великото към малкото. Божествен лъч от Великото към малкото. Това е проявеният Божествен Дух, това е проявената Мирова Любов, това е проявения Миров Учител!

Ние с Учителя изпяхме за последен път "Венир Бенир", песента за слизането на Мировия Учител на земята.

Учителят замълча и прошепна: "Рекох, Махар Бену Аба". Ние запяхме. Този мотив бе нарекъл "Молитва на ученика". Беше дал някои от значенията на тези санскритски думи още в началото на Школата през 1922 г., 10 лекция на Общ окултен клас.

"Махар" – означава Великият. Това е Мировата Любов.

"Бену" – Онзи, който благославя. Това е Космичната Обич.

"Аба" – Баща на Всичко. Това е Всемировият Учител.

Идеята на тази песен се заключава в това:

“Махар” – означава Великият Миров Учител с проявления Божествен Дух носещ Мировата Любов на Вселената, слязъл на земята при хората.

“Бену” – означава пробуждането на човешката душа и прокарване на пътя към Единение с Бога, чрез Космичната Обич, която ще обедини малкото в целокупността на Вселената.

“Аба” – означава Баща на Всичко, Всемировият Учител като проявление на Абсолютния Дух на Битието!

След като изпяхме тези две песни, Учителят каза: “Няма по-хубаво нещо от музиката. Пейте, всякога пейте!”

Това бе последната служба на Учителя на земята с нас хората.

Беше 25 декември 1944 г. Часовникът отбелязваше 11 часа 20 минути вечерта или 23 часа и 20 минути!

Присъствувах на едно епохално събитие от Космически акт, където две песни се сляха от висшето музикално съзвучие в хармония на молитвено Единение с Бога. Най-висшето състояние на окултната музика е молитвата. Най-висшето състояние на молитвата е Единение с Бога!

Мировата Любов бе слязла на земята! Пътят бе прокаран отгоре надолу!

Космичната Обич бе възлязла към Небето. Пътят бе прокаран от долу нагоре.

Това направи за нас, хората, Всемировият Учител Беинса Дуно.

Пътят на човешката душа към Бога е прокаран и свободен!

Очакваме пробуждането на човешката душа в следващата епоха!

Очакваме слизането на Божиите Синове на Славата, Божиите Синове на Виделината и Божиите Синове на Светлината.

Очакваме Единението на човешката Душа с Бога!

19. Най-Великият Учител на земята – Страданието! / Разказва Весела Несторова, доразказва Вергилий Кръстев.

Денят е 26 декември 1944 г., вторник. Състоянието на Учителя се влошава. Около него се движат братя и сестри, всеки се старае да помогне с нещо. Някои очакват, че кризата ще премине и Учителят ще се възстанови. На никому и през ум не минава, че това Му са последните дни на земята. Но има и по-трезви братя, които бяха преминали през фронтовете на войните 1912–1918 г. и имаха съвсем друг поглед на нещата. Пред тях Учителят бе заявил недвусмислено, че си заминава, но те пазеха тези думи, от себе си не позволяваха нищо да излезе, за да не смутят другите и да не се смущава Духът на Учителя. По такъв начин те ни обясняваха след време своето поведение. Може би бяха прави за себе си. Но ние, които не знаехме това, бяхме поставени на голямо изпитание и всеки по свой начин се справяше. След като научава това и след като чува от думите му това, което не е за слушане и вярване, един брат леко пристъпва към Учителя и го пита: “На кого ни оставяш, Учителю?” Учителят е седнал на стола, затворил очи, диша тежко, след малко ги отваря: “Оставям ви на най-Великият Учител на Земята!”

Учителят млъква. Братът е смутен и не знае какво да каже. Но той е свикнал да има Учител и си иска Учител. Как може така, без Учител! Та неговия живот е преминал в София и на Изгрева, в близост с Учителя. Как така ще остане без Учител? Той си иска определения за него Учител. Накрая решава да пита отново: “Кой е този Велик Учител?”

Учителят бавно вдига клепачи, лицето Му е уморено и тъжно.

“Страданието!” – е отговорът Му.

Братът скача, сълзи нахлуват в очите му и излиза вън. А навън го посреща студения декемврийски ден, побелялата поляна от падналия сняг, оголените клони на дърветата и схлупените къщурки на “Изгрева”. Времето е мрачно и студено. Цялата природа е облечена в едно Велико страдание. А наоколо тишина.

Този брат бе Неделчо Попов, един от братята на Изгрева. Когато ми разказа всичко това, гласът му следваше някаква необикновена интонация и музикална

линия. Говорът му бе говор, но като че ли се изливаше в мелодия и в песен за Великият Учител на земята – Страданието. А това аз най-добре разбрах, когато преглеждах записките си от пребиваването ми в Мърчаево, т.е. Светляево, с Учителя. В беседа от 22 март 1944 г., аз намерих в тетрадката си записано:

“Няма по-велико нещо от това, да приемеш Божията Любов, Божията Мъдрост и Божията Истина постоянно, да имаш вътрешна връзка с Бога, като негово дете и неговото благословение да имаш.

Не се питайте, защо са наказанията, те са бич на Моето благословение!

Не се питайте, защо са мъченията, те са подтик за вашето повдигане!

Не се питайте, защо са страданията, те са лечебен балсам за вас!

Страданията ви са ръката Ми, чрез която ви помагам и повдигам. Чрез Моят Дух – Дух се излива върху вас.

Следвайте повеленията на Моя Дух!

Слушайте и вървете в пътя, където ви водят Моите светли духове!

Следвайте повеленията на Моите светли духове и Моя Дух ще бъде с вас.”

Заветът бе даден. Трябваше да се изпълни. Времето бе определено.

Всемировият Учител си замина и ни остави на най-Великият Учител на земята – Страданието. Пред нас, около нас и в нас бе страданието. Ние искахме да се освободим от него и се стараехме да правим това. Но времето, определено на всеки един от нас да премине през страданието дойде и ние преминахме през него и още преминаваме. Защо ли? Защото ние сме в епохата на пробуждане на човешката душа!

Има само един път, през който трябва да премине човешката душа – това е пътят на страданието. Чрез страданието човешката душа се оформя на пъпка на плодно дърво, което трябва да се пропука и да разцъфне. Разцъфтяването на човешката душа е акт на пробуждането на човешкото съзнание. Само разцъфтяната човешка душа е готова за идването на Духа, който ще я оплоди, за да върже плод, да даде плод върху клоните на Дървото на Живота. Друг път на земята няма. А знанието за това е дадено в Словото на Всемировия Учител!

20. Великата Скръб и Великата Радост. “Песента на двете сестри: Скръбта и Радостта” / Разказва Весела Несторова, доразказва Вергилий Кръстев

Денят е сряда – 27 декември 1944 г. Ние сме станали много рано, навън е зимна нощ, градът спи и светът спи, но на Изгрева не спим. Ние бодърствуваме. Часът е 5 без 15 минути и салонът е пълен. Ние трябва да бъдем на поста си и затова е решено да се проведе младежкия окултен клас. За целта е определена беседа, която трябва да се прочете. Свършва беседата прочетена от брат Симеон Симеонов и ние с майка ми леко станахме от столовете да се вървим. Погледнах часовника си. В онези времена да имаш часовник на ръката си бе рядкост, струваше цяло състояние, но аз го бях донесла от следването ми в Съединените Щати. Стрелките на часовника показваха точно 5 часа и 40 минути. В този момент в салона бързо влиза сестра Мария Тодорова, прегърна ме и каза разплакана: “Сестра, Учителят си заминава”, и ме поведе към приемната, където бе онази малка стая, прилепнала за салона и която днес можете да видите само на снимка, защото всичко бе разрушено от разрушителната стихия на злото. Десет дни преди това, на 15 декември Учителят спомена: “Колко е приятно да срещнеш човек, който никога не е допускал в себе злото, който никога не е помислял лошо за своя ближен. Наистина, при сегашните условия мъчно се постига това, понеже злото е обхванало половината от живота. Днес и добро има в света, но и злото царува.”

Влязохме в приемната и бързо се спуснах към кушетката. До Учителя беше брат Борис Николов и Владо руснака. Учителят лежеше неподвижен и когато заставах до него, Той изпусна на два пъти продължителен дъх и накрая последния си дъх. На дясното му око се появи голяма сълза. Брат Владо ми каза: “Сестра,

вземи кърпата на Учителя, изтрий сълзата Му. Запази кърпата!”

Избърсах последната сълза на Благия Учител и запазих бялата кърпа.

Денят бе сив. Никакъв вятър, безветрие. Студ – минус 12 градуса. Три дни траурното небе не се промени. Мъртва сивота. Слънцето сякаш изчезна от небето завинаги. Владо ме поведе към къщи. Бях напълно сломена. Отидох и си легнах. Не можех да търпя тялото си. Не можех нито да лежа, нито да седя. Никакъв импулс за живот не бе останал в мен.

На вторият ден, на 28 декември 1944 г. сутринта, както лежах като мъртва, гласът на Учителя ясно прозвуча в мен: “Недей скърби! Аз ще възкръсна!” В миг цялото ми същество се изпълни с живот. Радост преля сърцето ми. Скочих от леглото – бях Нов човек. Нито помен от досегашната мъка. Облякох се набързо и се затичах към Изгрева. Исках да споделя радостта си с всички. Срегнах първо сестра Савка Керемедчиева и я прегърнах, като й казах думите на Учителя, които бях чула в себе си. Но тя неутешимо скърбеше и не можаха да стигнат моите думи в нея. Тя не можа да се съвземе от тази скръб и няколко месеца след Учителя и тя си замина от земята.

Салонът бе пълен с плачещи братя. Учителят лежеше на одъра, заобиколен от скръб. Радостта ми бе неудържима, щеше да ме пръсне и аз исках да я споделя с тях. Как да кажа на тези братя да не плачат? Как да им предам Великата Радост, която бе в мен? Беше невъзможно. Постоях малко и си отидох.

Бях преживяла живота присъствие на Безсмъртния.

Той лежеше там, за нас. Отнасяше голямото Зло с физическото си тяло, за да расте младото, посято в нас от Него.

Този, който владееше материята до последната клетка, остави святото си тяло, да го погребат малките в малкия ни свят, за да го запази. Не случайно тези, които са спускали ковчега са чули трясък вътре в него, в момента на спускането.

Може ли Учителят да остане в земята?

Когато стоях в салона на третия ден, за първи път облаците се разтвориха и слънчев лъч проблясна, прониза сивия саван и проникна в салона. В този момент пишех на бележника си:

“На върхът на най-високата планина
Голям тъмен облак се разпръсна.
Светлина – Вечна светлина озарява
върха на земята.”

Видях светла бяла пътека как се очерта към изток – към източника на светлината и безброй бели души се движат по пътеката към Изток.

Той победи!

Той отвори пътят на душата към Небето! На човешката душа към Бога!

В 12 часа на обяд спуснаха братята ковчега с тялото на Учителя в гроба. Мястото за почивка на тялото му бе избрано предварително от Него, както и онези, които трябваше да изкопаят гроба и да направят ковчега му. Това се установи в онзи момент, когато те без да знаят един за друг и за поръката на Учителя се събраха, за да извършат погребението Му. Гдини след това всеки един от тях с благоговение си спомняше за своето необикновено участие в един акт, предварително определен от Учителя, посочвайки на всеки един от тях всички подробности за предстоящото събитие, без те да разберат за какво става дума, защото бе казано с една символика и с една точност присъща за Учителя.

Днес мястото е обиколено с елипса. Здравец и босилек ухаят сега там.

Пред мен са записаните думи на Учителя в Светляево:

“Божественото е най-лесното нещо да се приложи, за който знае, а най-мъчното, за който не знае. Само Божественото има бъдеще. Човешкото ще отпадне, то е временно. Хората трябва да обикнат във всички Божественото. Виждай Единният в множеството и множеството в Единният.”

Спомням си как в Светляево на 6 август присъствувах на ден, в който се изля

Великата Радост чрез цигулката на Учителя, като победа на небесната Светлина в умовете на хората и ангелската виделина в душите на хората по земята.

Пред мен Учителят засвири и даде тогава песента за "Двете сестри – скръбта и радостта". Бях определена да присъствувам и на този акт на Великата Скръб – с Неговото заминаване и на възродената радост от Неговото Възкръсване.

Възкресението се отнася за Божествения Дух. Безсмъртието се отнася за Божествената Душа.

Всемировият Учител бе проявеният Абсолютен Дух на Битието!

Всемировият Учител бе изявената Божествена Душа на Битието!

Той е Все и Вся!

Амин!

21. "Изворът на Доброто"

Това са стенографирани разговори на Учителя Дънов, пребиваващ в с. Мърчаево от 14 януари 1944 г. до 19 октомври 1944 г.

Предложеният материал е подготвен от **Боян Боев**, който със съгласието на Учителя е озаглавен "Изворът на Доброто". Този оригинал ще бъде публикуван към подготвените два тома от "Изгревът" за Боян Боев.

Бележки на редактора Вергилий Кръстев

1. Съхраненият и подготвен материал "Изворът на Доброто" е оригиналният текст, който лично Боян Боев е стенографирал в Мърчаево, по-късно сам си го е дешифрирал от стенограмите и написал на пишущата си машина.

2. След заминаването на Боян Боев през 1963 г., Борис Николов взема материала и го редактира, като подготвя ново издание според неговото виждане.

3. През 1972 г., когато научих, че има два материала за "Изворът на Доброто", поисках от Борис Николов да ми ги предаде. На неговото издание го накарах да се подписва през 20–30 страници, като на с. 46 той отдолу бе написал: "Настоящите разговори са от стенограмите на Боян Боев – редактирали сме ги заедно с него. Подпис: Борис Николов."

4. При проверката от мен на двата материала се оказаха големи различия. Оригиналят бе осакатен по различни причини, които, ако ги изложат никой не би повярвал. Онзи Александрийски дух, най-големият враг на Христовия Дух и на Учителя Дънов, отново се бе явил и тук, за да промени, изопачи и опорочи. Това е главната причина, като има и още десетина други причини.

5. Още на самия Борис Николов заявих, че аз признавам оригинала и него ще публикувам. Той ми предаде и двата материала, които бяха съхранявани от мен около 30 години.

6. Ще спомена какви са разликите във второто преработено издание на Борис Николов.

а) Поставен е друг увод.

б) Предисловията на всички глави са премахнати, където е описанието на всичко онова, което е предхождало разговора на Учителя. Обикновено това са по 30–60 реда на пишуща машина.

в) Поставени са нови заглавия и са премахнати старите. Някъде са оставени заглавията в оригинала.

г) Преработка на текстовете, разместване на пасажки и се нарушава естествения ред, продиктуван от Духа, който е дал Словото на Учителя.

7. Главната цел на второто издание е да се разбие оригиналният текст и да се наруши единството на материала, за да се оттегли Духа на Творчеството. И тогава ще останат слова без Дух и без Сила.

8. За потвърждение на това мое твърдение може да се спомене, че през 1992 г. излезна под редакцията на Мария Кисьова "Изворът на Доброто", подготвено във Варна с ISBN – 954-8005-04-2, напълно променено копието на Борис Николов.

Поставен бе предговор от хора, които не познаваха изобщо нито Борис Николов, нито Боян Боев и вкараха постановки на Черната лежа. Бяха решили да поставят заглавие, че това е труд на Борис Николов, но след намесата ми те промениха и написаха, че е стенографирал Боян Боев, а съставителството е на Борис Николов. И това не бе вярно, защото целия материал из основи бе преработен от Мария Кисова. Това може да се провери и докаже при сравнение на двата текста – отпечатания през 1992 г. и онзи, който Борис Николов ми бе предал с неговите подписи. Дори се бе осмелила и позволила да заменя думата Бог с Господ, показващо, че не разбират, че това са две различни величини.

9. Своевременно това бе изнесено в "Изгревът" том I, с. 591–593, том IX, с. 757–764, за да се знае, за да не би утре някой да се оправдае, че не е чул, не е видял, не е прочел и не знае.

10. А за потвърждение на това ще разкажа една опитност в последните дни на Учителя на земята, когато той лежи болен в стаята си.

Идва човек на Изгрева, целият запъхтян, бързащ и възбуден от нещо, което му се е случило и което е съдбовно за него. "Кажете на Учителя, че искам да се видя с него". Цял живот този човек се е борил срещу Учителя в себе си. Накрая решил, че все пак трябва да се види с него и да разреши окончателно тази борба в себе си. "Предайте на Учителя, че искам да говоря с него". Човекът иска да говори с Учителя. А за какво? За собствения си живот вътре в себе си и вън от него. Казали на Учителя. Той е мълчал дълго време. Накрая промълвил: "Кажете му, че концертът свърши вече". След малко пак повторил: "Концертът свърши вече."

11. Човекът научил последните думи на Учителя. Стоеше изумен и неразбиращ нищо. Та как можеше да разбере, когато Учителят Дънов бе отворил Школата си от 1922–1944 г., беше говорил през цялото време Словото на Бога и българите не проумяха това. Човекът също не бе проумял. Но ние проумяхме това. И затова издаваме оригиналното Му Слово и поредицата "Изгревът".

12. Как бе издадено оригиналното Слово на Учителя ще прочетете в "Изгревът" том XVI, с. 820–884.

13. А как бяха определени цветовете на кориците на Общ окултен клас, на Младежкия окултен клас, на Утринните слова и Неделните беседи въз основа на "Заветът на цветните лъчи на светлината", виж в "Изгревът" том XVI, с. 885–893.

14. Каталогът на програмата на напечатаното Слово на Учителя Дънов по оригинала ще намерите в "Изгревът" том XVI, с. 894–905.

15. Аз също мога да кажа към 2006 г., месец ноември-декември, когато подготвих този материал същите думи: "Концертът свърши вече". Вече започна друга епоха, която бе предречена от Учителя Дънов. И ще завърши 2035 г., когато нас няма да ни има на земята. Но ще бъдем живи чрез написаното и изнесеното за поучение на следващите поколения от последователи на Учителя Дънов.

Амин!

Част III.

СЛУЧКИ И СЪБИТИЯ С В. НЕСТОРОВА, ОТРАЗЕНИ В “ИЗГРЕВЪТ”

1. Кой с кого се разхожда и прегръща / Разказва Галилей Величков. - В: Изгревът... : Т. 1. - София, 1993, с. 24.

2. Песните на Учителя в с. Мърчаево. Песента “Ранен час” / Разказва Мария Тодорова. - В: Изгревът... : Т. 1. - София, 1993, с. 170–172.

3. Песен за двете сестри / Разказва Мария Тодорова. - В: Изгревът... : Т. 1. - София, 1993, с. 170–172.

4. Учителят открива втория фронт на Запад / Разказва Мария Тодорова. - В: Изгревът... : Т. 1. - София, 1993, с. 312–313.

5. Не заспивай пред плодно дърво / Разказва Борис Николов. - В: Изгревът... : Т. 2. - София, 1995, с. 374.

6. Братя и сестри в единомислие / Разказва Теофана Савова. - В: Изгревът... : Т. 8. - София, 1998, с. 144.

7. Кой ще чете Сведенборг? / Разказва Елена Андреева. - В: Изгревът... : Т. 9. - София, 1999, с. 305–306, № 124.

8. Небесният живот според Емануил Сведенборг / Превод Весела Несторова. // *Житно зърно*, Г. XII, 1938, кн. 7–8, с. 168–175.

9. Учителят Дънов за Сведенборг : Из “Пътища на природата”, 17 лекция от Учителя, държана на 3 ян. 1930 г., София-Изгрев. - В: Служене, почит и обич : Лекции на ... на МОК, Г. IX (1929–1930 г.), т. I. - София, 1940, с. 278–280.

10. Американците и добрият човек / Разказва Мария Тодорова. - В: Изгревът... : Т. 5. - София, 1996, с. 464–465, № 179.

1. Кой с кого се разхожда и прегръща
/ Разказва Галилей Величков.
- В: *Изгревът...* : Т. 1. - София, 1993, с. 24.

Един от най-надарените и талантливии музиканти бе Асен Арнаудов. Учителят много го уважаваше, ценеше го и се ползуваше от неговия музикален талант. Той имаше способността, като слуша, веднага да запише на нотен лист дадена мелодия. Веднъж съм при Учителя и Го разпитвам за някои неща. По едно време виждам Асен Арнаудов върви заедно с Весела Несторова през поляната. Весела Несторова бе завършила американски колеж, след това бе изпратена от колежа в САЩ и завърши висше образование. Връщайки се оттам, тя веднага се включи в братския живот. Беше добра изпълнителка на песните на Учителя. Беше поетеса, композираше и пиеси. Беше един талант от поезия, музика и слово. Тя взе дейно участие при съставянето на "Слънчевите лъчи" от Паневритмията. Те излязоха в отделна книжка, като главна заслуга в оформянето и съставянето на текста се падна на нея. Книжката е издадена през 1942 г., като предварително Учителят я одобри и каза похвални думи за изданието. Аз питам сега, ще се намери ли някой втори умник да съставя свой собствен текст, да подменя оригиналния и да коригира Словото и музиката на Учителя? Може да опитате. Резултатите ще ги проверите чрез собствения си живот.

Стоим с Учителя и наблюдаваме как двамата се разхождат – Асен и Весела – прегърнати през рамо, бавно движейки се в изблик на своето музикално сътрудничество и съзвучие на две човешки души. Учителят ги разглежда внимателно и продумва: "Ако Асен знаеше, че във Веса е влязъл баща ѝ и е в нейното тяло и той сега прегръща не Веса, а баща ѝ, никак не би се докоснал до нея." Аз се вторачвам в тях искам да видя баща ѝ, който е в нея, но не виждам нищо, а само усмихнатата Весела, която се разхожда с Асен, щастлива, погълната в необикновен разговор. Учителят продължи: "Добре, че не са ви отворени очите, иначе не бихте могли да се съберете тук, на Изгрева – не бихте изтърпели да виждате, че вашите състояния се дължат на други, заминали в Невидимия свят същества."

Аз слушам и мисля. Зная много неща за музиката. Сега уча за отношенията между музикантите – а това не е шега работа. Голяма и непозната област за мен. Зная за отношения, които съществуват между великите композитори и големите изпълнители и виртуози – че те стават виртуози тогава, когато се вселяват авторите на техните пиеси в самите тях. Това го знам от Учителя. Знам и не знам. Знам едно, не знам друго. Времето в Школата, представено в един човешки живот е много малко, за да се усвои онова минимално знание, което иска Учителят от нас. Беше споменал веднъж: "От свободното ви време искам само по един час на ден за проучване на Словото". Отначало ми се струваше, че много малко иска Учителят от нас. Сега разбирам, тридесет години след Неговото заминаване, че Той е искал твърде много. Този един час е малко и е много. Малко е за онези, които не са в съзвучие със законите на Школата и е много за онези, които нямат изградено правилно отношение към Словото на Учителя и към Школата на Учителя. Направихте ли разлика между отношение и съзвучие?

Отношението се отнася за човешкото съзнание и то само тогава, когато това съзнание е пробудено и в него има Светлина от Словото на Учителя.

Съзвучието се отнася за човешките души, които търсят общение с Бога. Това съзвучие може да го намерите като знание, да се доберете до него и да го приложите в живота си само чрез Словото на Великия Учител. Ние бяхме на Изгрева и чрез живота си създадохме отношения към Учителя и към Школата. А дали успяхме да създадем на собствената си човешка душа онова съзвучие, което създава общението с Бога – това може да прецени само онзи, който има общението с Духа на Великия Учител.

2. Песните на Учителя в Мърчаево. Песента “Ранен час”

/ Разказва Мария Тодорова.

- В: *Изгревът...* : Т. 1. - София, 1993, с. 170–172.

След голямата бомбардировка на 10 януари 1944 г. Учителят се прехвърли с група приятели в село Мърчаево и отседна в дома на брат Темелко. Част от сестрите се бяха настанили в малкия му дом, а други от приятелите бяха настанени в селото, като обитаваха дори и плевници. Обикновено към Мърчаево имаше непрекъснато движение на приятелите – от София до Мърчаево и обратно. Приятелите от София и провинцията бяха свикнали да посещават Учителя и това голямо разстояние не представляваше за тях пречка. А бяха наистина усилни времена, беше дошло времето за финал, за разрешение на световни проблеми. Но ние, околните, не съзнавахме това. Приятелите със своите ежедневни човешки грижи, посещаваха Учителя за съвети и помощ. Понякога тези лични несгоди и затруднения се предизвикваха от Невидимия свят, за да може да се даде подтик и повод на някои от нас да посетят Учителя. Времената бяха такива, че хората забравяха за Божественото и за Школата и само настъпилите страдания и несгоди ни подтикваха да посещаваме Учителя. Това нещо го осъзнах много по-късно. Учителят ни приемаше, срещаше се с нас, даваше съвети, преспивахме и след някой друг ден се връщахме в София. Този непрекъснат поток от хора и движение бе живия мост между нас и Учителя и между Учителя и света.

Понякога правехме екскурзии от Мърчаево до съседни местности. Така беше направена и една екскурзия и до хижа “Острец”. Там се разположихме, направихме чай, разтворихме раниците, закусихме. След това обядвахме и накрая се запяха братски песни. Една от певиците с добър и школуван глас бе Веса Несторова. Тя изпълни пред всички ни песента “Ранен час” с един такъв голям маниер на голяма певица и примадона, показващ нейното мнение за себе си. След свършването на песента, Учителят се обърна и ѝ каза: “Това не е най-доброто изпълнение на тази песен”. Учителят я сръза и тя се сконфузи и си прибра разперените криле на примадона. Учителят се обърна към нея и ѝ каза: “Тя, тази песен, може да се изпълни по друг начин, а не както я изпълнявате сега”. Това бе опитност за Веса Несторова, но Учителят показва как не трябва да се изпълнява тази песен. Във всяка песен има вътрешен мотив, който е връзката, по която тази песен е слезла от Невидимия свят, в който тя обитава. Защото онзи свят от музика е едно състояние, където Духът преминава и организира тези музикални светове, дава подтика за едно състояние на Духа, изразяващо се в мелодия. В зависимост от това, в какво поле, в каква сфера е това движение – това е и състоянието на онези същества, чиито живот е да изявяват живота на Духа чрез музиката. Та Учителят сваляше тази песен не когато Той искаше, а когато песента идваше отгоре, достъпна за Него и Той взимаше цигулката и я изсвирваше или я изпяваше. Понякога ставаше веднага, а понякога това беше труден процес, отнемащ часове, дори и дни. Учителят обичаше да казва: “Песента си замина”. Или: “Трябва да се чака, за да дойдат съществата, за да я донесат”. Това бе едно знание, което Учителят ни беше дал, то е записано в различните беседи. Това го знаехме. Това го знаеше и Веса Несторова и затова бе недопустимо човек да се подава на своите лични настроения и лични намерения, когато изпълнява музиката на Учителя. Трябва искрен стремеж, за да се добереш до вътрешната връзка, по която е слезла тази музика, за да може да влезе в нея целия онзи ритъм на онзи свят, чийто изразител е мелодията.

3. Песен за двете сестри

/ Разказва Мария Тодорова.

- В: Изгревът... : Т. 1. - София, 1993, с. 170–172.

Друг един път, Боян Боев, който се намираше при Учителя в Мърчаево, извиква мен и Борис Николов, понеже ние живеехме в София, в нашия малък дом на ул. "Симеоновско шосе" 14. Ние отиваме веднага и Боян Боев ни връчва написаната на едно листче от него и нотирана "Песен за двете сестри". Тази песен по-късно я поместихме, след заминаването на Учителя. А Веса Несторова я беше научила така, че беше направила от нея шлагер от онзи тип шлагери, които се пееха в града. Защо я беше направила шлагер? Искаше да изпъкне и да изтъкне личния си елемент като певица. Или искаше в песента да прокара своето чувствено състояние, облечено в песен и мелодия? Беше ли това стремеж да се промени песента на Учителя? За мен бе ясно, че тя искаше да се докара през приятелите, да бъде интересна, да бъде забелязана, търсена, уважавана, зачетена като певица и личност с особени дарби и качества. Дотук това бе всичко приемливо и обяснимо. Дотук можеше да се обясни и оправдае постъпката ѝ по човешки. Но да се променя песента на Учителя, аз това не го разбирам. Да се промени песента на Учителя, когато тя е свалена в строго специфично състояние и изживяване на Духа, в строго определено за това време. Това бе изява, творческа изява на Духа чрез музика и песен в една висша музикална сфера, която не бе достъпна за обикновените хора, за техните очи, техните уши и съзнания. Това го знаех отлично. Бях изпитвала онези състояния на душата ми и духа ми, когато, изпълнявайки на пиано песните на Учителя, аз се доближих до онези високи полета, от които те бяха свалени. Това незнание ли беше, неразбиране ли беше или беше своенравие? Или пък задоволяване на личността с нейните преживявания в триизмерния свят от чувства мисли и прояви?

С този проблем се сблъсках през цялото време на Школата – песните не се пееха така, както ги беше дал Учителят, а се променяха от някои личности и певици и по-късно повличаха след себе си и останалите приятели. Така че примадоните на Изгрева се развихриха, а те бяха много, понеже всяка певица се считаше за примадона. И затова, почти при всяка песен се намираше по някоя певица-примадона на Изгрева да я научи, но после тя влагаше нещо от себе си и песента се променяше, а останалите братя и сестри я заучаваха от нея, защото тя бе певица и то – школувана певица.

Така всяка една примадона оставяше след себе си поразии, които трудно можеха да се оправят. Когато по-късно вземахме оригиналите и ги поместихме в Песнарката, всички скочиха срещу мен, че така както съм ги дала в Песнарката ("Песни на Учителя"), песните не се пеят от тях. А щом така не се пеят от тях, то песните в Песнарката не са точни. Просто и ясно обяснение, според певиците-примадони. Така певиците-примадони в своята суета и тщеславие бяха забравили, че имаме оригинали от двете папки и в голямата тетрадка. Беше много интересно как те мигаха пред оригинала, та дори стигаха и до там, че не го приемаха за оригинал. Дори и когато някои от тях сами бяха писали в тетрадката със своя почерк. Идва веднъж Катя Грива, която бе изключителна певица и казва: "Тази песен така не се пее, както е в Песнарката ти". Случайно в този момент при мен беше оригиналът, аз го изваждам и го показвам. Какво се оказа? Този оригинал го бе написала собственоръчно Катя Грива. И тя стоеше пред него, мигаше и се чудеше какво да каже. Тогава аз се обърнах към нея и ѝ казах: "Сестра, виждате ли този оригинал? Тогава го е писала собственоръчно Катя Грива и за мен това е оригиналът, защото аз уважавам този, който го е писал, а не вас, която сте тук пред мен". Катя се докачи, заплака и се тръгна. Ще плаче, как няма да плаче. Но трябва да се пита за кого плаче и от кого плаче.

Да продължим с "Песен за двете сестри", която бе дадена от Учителя на

Веса Несторова, която я бе направила шлагер. Идва при мен Милка Аламанчева и изразява недоволството си от песента пред мене – че това не е песен от Учителя, а разработка от Веса Несторова. Аз отидох при Учителя, Той ми даде едно листче, което още не бях проверила като нотен запис на пианото. Преди това аз бях чула песента от самата Веса и си казах: "Това е шлагер, а не е песен от Учителя". След като Учителят ми даде оригинала, аз го взех, отидох на пианото и го изсвирих, а до мен стоеше Милка Аламанчева и слушаше. Тя остана доволна от изпълнението. Отидохме двете и докладвахме на Учителя, че песента излиза вече добре. Във връзка с това Учителят каза: "Аз, като дам една песен, на тях им се преработват центровете на мозъка и започват да дават съвети". Да, с нашето незнание и непослушание изпадахме в грешки и променяхме песните на Учителя. Това беше един труден въпрос за разрешаване.

4. Учителят открива втория фронт на Запад

/ Разказва Мария Тодорова.

- В: *Изгревът...* : Т. 1. - София, 1993, с. 312–313.

На 10 януари 1944 година София осъмна с големите американски и английски бомбардировки. Населението на града се евакуира в провинцията. Учителят, заедно с една група братя и сестри, замина за село Мърчаево. Много братя бяха мобилизирани като запасници. Борис бе мобилизиран в противовъздушната отбрана на града. Аз преживявах в малкия ни дом. Войната продължаваше.

Настъпваше някаква развръзка, но никой не знаеше каква. Не можехме да предположим, че идва нова епоха, а тая нова епоха Учителят я бе предрекъл още преди десетки години, казвайки, че след 1945 г. идва религията на труда. Ние бяхме забравили, като смятахме, че това е символика, която се отнася за съвсем други неща, не се отнася до нас и до нашето време. Дойде и денят 9 септември 1944 г., смени се правителството, а ние още не знаехме, че е дошла нова епоха. Откъде да знаем? Трябваше да минат години, за да разберем, че едната епоха си е отишла, а друга е дошла. Сега, тридесет години след това, вече знаем, защото опитахме и разбрахме, дочакахме да се сбъдне всичко това. Тогава никой не подозираше, че идат нови и нови развръзки. Руските войски преминаха през България, преминаха и през Югославия и фронтът на войната се премести на Запад. В Унгария, на страната на руската армия се биеха вече и български войници. Голямата развръзка на войната не бе дошла. Всички я очаквахме, а Учителят я разреши в Мърчаево, когато се строеше един извор, в който вземаха участие руснакът Владо Николов и Весела Несторова. Учителят там, на извора, се навежда и казва: "Време е да открием вторият фронт на Запад." И Той собственоръчно прави едно отверстие и вадичка, по която започва да изтича водата на каптирания извор. Следващите дни, на 5 юни 1944 г., съюзниците със своята флота дебаркираха и откриха втория фронт. И попаднахме в тази залия с проблемите на войната. Това не бяха случайни и маловажни неща в живота на българите тогава, защото милиони умираха по бойните полета, а жертви на фронта даваха и българските войници. Цялата тази залия ни намери изведнъж напълно неподготвени. За броени дни здравето на Учителя се разклати и Той ни напусна с физическото си тяло. Тленните му останки бяха погребани на Изгрева. Замина си на 27 декември 1944 г., в 5 ч. и 45 мин. сутринта. Всички бяхме в покруса. Изживявахме го тежко. Как стана така и защо стана? Та Учителят можеше всичко и знаеше всичко. Защо го допусна? Въпроси, а никакви отговори. Не знаейки как, но изведнъж изплуваха в съзнанието ми – като огнени букви, обхванати от някакъв огън, като лента се плъзнаха пред очите ми онези думи на Учителя, казани на 1 януари 1944 г., сутринта, при нашата разходка: "Тази година Големият брат ще се ожени!" На духовен език това означаваше, че Големият брат ще си замине. Това ще го намерите в Словото, където Учителят казва, че ако някой сънува, че е

поканен на сватба и се жени, това преведено означава, че ще си замине от тоя свят. Това аз лично го знаех от Учителя от наши разговори, когато Той нееднократно ни е тълкувал някои сънища. Когато някой го женят насън, това значи, че ще си замине. Това е образният език на Духовния свят. Значи се уточнихме – Учителят ни беше предупредил, беше подготвил съзнанията ни за предстоящата историческа развръзка на нещата.

Когато се откри Школата, Той бе заявил: "Тази школа ще просъществува двадесет и две години". И така стана. Духът, слязъл от Слънцето, завърши една Своя работа за един слънчев цикъл от двадесет и две години. През това време, чрез Него се излъчи и се даде Словото на Живия Бог. Завърши този цикъл и Той се оттегли от земята.

През онези години, когато църквата и различните политически сили воюваха срещу Учителя и Го обвиняваха в самозванство, в шарлатания и искаха от Него да напусне Изгрева, да напусне онази катедра, от която Той държеше Своего Слово, тогава Той каза, отговаряйки на всички хули по Негов адрес: "Вие искате да ме свалите и да ме смъкнете от тази катедра. Това не е по ваша воля и вие не разрешавате този въпрос. Съдбините на света се разрешават от Господа Бога Моего. В момента, когато Аз сляза от тази катедра, ще дойдат веднага болшевиките. И когато дойдат, те ще изпълнят Волята на Бога спрямо ония, които хулиха Словото Божие. Защото Бог поругаем не бива." Тези думи бяха изречени, бяха записани и след това дойде време да ги проверим. Сам Учителят пусна руснаците и комунистите в България, по време на пребиваването Си в Мърчаево. Но тогава бе заявил така: "И горе в Невидимия свят се образува Отечествен фронт. И на никого не е позволено да върши убийства в името на този Отечествен фронт. Ако искате да ги накажете – изпратете ги да работят и с труд да изкарват хляба си." Това бе казано, но не бе изпълнено. Развиха се други събития, развилняха се страсти за отмъщения и възмездия. Ние бяхме свидетели на това. Имаше един, който следеше, гледаше и записваше всичко. Името му бе: Карма. А тя се разрешаваше чрез Божествената Правда, за да въдвори Божествената справедливост. Как ще се въдвори, вие, следващите поколения, ще проверите. Ние свидетелствувахме за думите на Учителя, а вие – как се изпълниха Неговите думи като съдба на света!

5. Не заспивай пред плодно дърво

/ Разказва Борис Николов.

- В: *Изгревът...* : Т. 2. - София, 1995, с. 374.

Една сестра – Весела Несторова, се беше разболяла. Отива и търси помощ от Учителя. Казва й: "Никога не заспивай под плодно дърво". А сестрата преди това беше спала под ябълка. Учителят праща човек да й каже да дойде при Него и когато тя идва, Той й казва горните думи: "Никога не заспивай под плодно дърво!"

Дървото работи и отхранва своя плод. Тук са преплетени земни и космически сили, докато се създаде този плод. Заспалият човек се подлага на тези сили и неговият двойник, който се извлича от тялото му във време на съня може да се вплете в дървото и там да остане. Такъв бе и този случай с Весела.

6. Братя и сестри в единомислие

/ Разказва Теофана Савова.

- В: *Изгревът...* : Т. 8. - София, 1998, с. 144.

Имаше една сестра, която се беше разсърдила на Учителя за нещо и не го поздравяваше. Тя веднъж ме посрещна и ме поздрави любезно. Значи поздравяваше мен, но Учителя не искаше, макар че постоянно идваше на Изгрева и слушаше беседите. Не беше напуснала Братството, но беше се разсърдила и

беше сърдита.

Веднъж Учителят излезна от стаята си, а аз стоях права на пост като часовой пред вратата му винаги. Той така направи с жест, че аз да тръгна с него. Вървим, вървим и ето излизаме на една кръстовище. Изведнъж онази сестра излиза от една улица и се упътва, без да иска към нас. Приближава се и трябва да ни поздрави. Поздравява мен и аз кимнах с глава. Забелязах, че Учителят прие и той поздравя, който бе насочен към мен, а не към него. И след това се върнахме двамата на Изгрева. Значи ние бяхме слезнали в града сега за тази случайна среща, за да може разсърдената сестра да поздрави мен, а той да има случая да й кимне с глава. И се чудех много, как Той, великият Пратеник на Бога по такъв начин да изглади всичко по закона на Любовта.

А имаше и една друга сестра – Весела Несторова, която ту една седмица бе възторжена, а другата седмица правеше бели на Учителя. Споделих с Него, че съм забелязала това противоречие. Той се спря и каза: “Няма тук противоречие. Тя се обръща и на другата страна”. Разбрах. Значи тя се обръщаше и на другата страна към Черната Ложа. А тя присъствуваше също тук на Изгрева. Ето как живеехме с братя и сестри в единомислие.

7. Кой ще чете Сведенборг?

/ Разказва Елена Андреева.

- В: *Изгревът...* : Т. 9. - София, 1999, с. 305–306, № 124.

Имаше една сестра Весела Несторова. Завършила американския колеж у нас, изпратена да следва в САЩ, след което се връща и дойде на Изгрева. Беше млада, хубава, добър музикант, пееше много добре. Освен това бе талант – композираше песни и беше поетеса. Всички хубости бяха събрани на едно в нея. Но както казват българите “Много хубаво не е за добро”. Така стана и с нея. Вирна опашка и около нея се завъртяха неколцина млади братя. Стана своеобразен център. Сестрите веднага я намразиха – отклоняваше братята и някои техни симпатии.

Качихме се на Рила. Същата работа, около нея само млади братя, въртят се, тя им пее песни и рецитира стихове. Картинка за приказ. Но ги отклоняваше от общия живот на Рила установен от Учителя.

Забележка на съставителя на “Изгревът”

Ще вземем мерки

На Рила присъствуват към 800 човека. Всеки ден по обяд всички сядат и на 3–4 казана се разлива храна с чирпаци в съдинките, които носят пред казаните. Да се подготвя храна за толкова хора всеки ден се определят дежурни по кухня, около 20 човека, за да чистят продуктите-кромид лук, да белят картофи и т.н. Тези дежурни днес ги имаме на снимки. Вода се носи от извора “Ръцете” на ръка, а после се превозва с лодка. А трябва много вода за измиване и да се напълнят 3–4 големи казана за госбата, която ще се готви. Изведнаж един ден се оказва, че дежурните са възрастни сестри и няма кой да донесе вода. Една от дежурните отива при Учителя и му се оплаква. Разказва за всички затруднения на дежурните по кухня. Учителят я изслушва и пита: “А къде са младежите?” – “Учителю, младежите след Паневритмия хукват по езерата начело с Весела Несторова. Тя ги води. Там тя им пее песни, рецитира им стихове, разказва им легенди и им говори по духовни въпроси. Това знам от момичето, което спи в моята палатка. Разказва ми всяка вечер къде са ходили и как са се подвизавали на всяко езеро.”

Учителят мълчи. Накрая казал: “Ще вземем мерки и ще върнем младежите в лагера.”

И ето, Учителят се намеси. Как? Невероятен способ. Среща я една сутрин:

“Сестра, чели ли сте нещо от Сведенборг?” “Не съм, Учителю”. Учителят прави израз на лицето си, което показва, че е много жалко, че не е чела. На следващата сутрин отново я пита: “Значи сестрата не е чела нищо от Сведенборг?” “Не съм, Учителю, не съм попадала на такива книги”. “В Народната библиотека има 1–2 книжки на английски език, само че няма кой да ги чете”. “О, така ли, Учителю?” “Така сестра, така сестра.” Весела след всеки разговор споделя със своите обожатели новото положение, че сега най-важното в момента е да се прочете Сведенборг. На третата сутрин Учителя задава същия въпрос. Весела не издържа и вика: “Веднага, Учителю, слизам в София и отивам в библиотеката, за да го прочета.” “Хубаво, сестра.” Весела заминава и всички нейни обожатели посърнали се прибират отново в общия строй.

На следващия ден Учителят пита: “Да има някой от вас друг, който да не е чел Сведенборг?” Всички мълчат. Една сестра се обажда: “Ами ние не знаем английски език”. “То го има и на български в библиотеката.” Тогава се обажда друга сестра: “Учителю, не искаме да четем Сведенборг, тука при Вас ни е много добре. Никъде не отиваме.” Тогава на всички просветва в ума, че това е метод на Учителя за отстраняване на Весела Несторова и да я отпрати от лагера в София. След заминаването на Учителя тя много не идваше при нас. Сестрите не я обичаха, бяха чули някои изказвания от Учителя за нея. А тя усещаше тази неприязън и също отбягваше. Ето ви метод на Учителя. Нали искате да видите как е работил с нас?

8. Небесният живот според Емануил Сведенборг

/ превод Весела Несторова. // *Житно зърно*, Г. XII, 1938, кн. 7–8, с. 168–175.

Преводачът е отбелязан в съдържанието само със *, без нейното име. Уточняваме го чрез магнетофонния запис от м. март 1989 г.

Забележка на съставителя Вергилий Кръстев

1. Да се сравни с разказа от “Изгревът”, том IX “Чели ли сте нещо от Сведенборг?”, когато Учителят я отстранява от Рила.

2. Да се свърже с разказа на Мария Тодорова от “Изгревът”, том V, с. 464–465 “Американците и добрия човек”.

Ангелите, взети колективно, се наричат небе, защото те образуват небето. Но все пак, това, което образува небето е Божественото, което произтича от Бога и се влива в ангелите, които го възприемат. И тъй като Божественото, което произтича от Бога е доброто на любовта и истината на вярата, ангелите са дотолкова ангели и са дотолкова в небето, доколкото те са приематели на доброто и истината.

Божественото, което образува небето, е любовта, защото любовта е духовната връзка, която свързва ангелите с Бога, и самите тях помежду им, така че пред погледа на Бога те образуват едно цяло. Нещо повече, любовта е самата същина на живота, следователно, от нея и ангелите и хората придобиват живота си. Всеки мислящ човек може да разбере, че най-съществената жизнена енергия произтича от любовта, тъй като човек получава топлина в присъствието на любовта, а изстива при отсъствието ѝ, а когато е напълно лишен от нея, той умира. Трябва да се запомни, че качеството на любовта на човека определя качеството на живота му.

Божественото в небето е любовта, поради това, че любовта е възприемчива за всички небесни качества, като мир, интелигентност, мъдрост и радост. Защото любовта е възприемчива за всичко, което е в хармония с нея. Тя се стреми към тези качества, търси ги и ги възприема тъй да се каже спонтанно, поради непрестанното ѝ желание да се обогати и усъвършенства чрез тях. Човек може да съзнае това, когато в него дойде любовта. Тя като че ли претърсва всички складове

на паметта му и привлича всички неща, които са в съгласие с нея, като ги събира и подрежда във и под себе си: в себе си, за да ги направи свои, а под себе си, за да й станат служители; а всичко онова, което не е в съгласие с нея, тя отстранява и отхвърля.

Че в любовта съществува всичката способност за възприемане на истините, които са в хармония с нея и един ненаситен копнеж да ги приобщи към себе си, е ясно от това, че някои чистосърдечни хора, като влизат в небето, при първия им контакт с ангелите се приобщават веднага към небесната мъдрост и блаженство, поради туй, че са обичали истината и доброто заради самите тях и са ги прилагали в живота си. Така те са станали да приемат небето с всичката му красота и величие. Но онези, които живеят в любов към себе си и света, нямат способността да възприемат с доброто и истината; те ги отхвърлят и ненавиждат и при пръв допир с тях, те побягват и се свързват с онези, които обитават в ада и живеят в любов подобна на тяхната.

Някои души, които се съмняваха във великите възможности на небесната любов, биваха поставяни за известно време в състояние на подобна любов, поради желанието им да познаят сами истината, и когато разговарях с тях в ангелското небе, те ми казваха, че преживяват такова неописуемо вътрешно щастие и блаженство, че безкрайно съжаляваха, загдето отново трябваше да бъдат възвърнати към предишното им положение.

В небето царува голямо разнообразие. Нито едно същество няма подобно на себе си. Обаче, небето се дели изобщо на две велики царства: божествено, духовно. По-специално, то се разделя на три небеса: божествено, духовно и природно.

Има ангели, които възприемат Божественото по-вътрешно, по-непосредствено, а има и други, които възприемат Божественото по външен път. Първите се наричат божествени ангели, а вторите – духовни ангели. Поради тази разлика и небето се разделя на божествено и духовно царства.

Ангелите, които образуват божественото царство и получават Божественото по вътрешен път се наричат вътрешни или висши, за разлика от тези, които образуват духовното царство и стоят по-ниско от първите.

Ангелите от божественото царство живеят в божествената любов, или любовта към Бога, а тези, които живеят в духовното царство, живеят в духовната любов, или любовта към ближния. Поради по-вътрешното си възприемане божествените ангели далеч надвишават по мъдрост и величие ангелите от духовното царство; и тъй като тяхната любов е към Бога, те са по-близо и по-тясно свързани с Него. Такова е тяхното положение, понеже те са получили и продължават да получават божествените истини направо в живота си, а не най-напред чрез мисълта си, както това става у духовните ангели. Те притежават божествените истини, записани в сърцата си. Те никога не разискват върху тях, дали те са истинни, или не. Тези ангели, щом чуят някоя Божествена истина, веднага я прилагат, вместо да я складират в ума си и да я разглеждат вярна ли е или не. Те веднага познават чрез своята божествена интуиция, дали онова, което чуват е истина, защото Бог протича непосредствено през човешката воля, а косвено през мисълта; или, което е едно и също – Бог се проявява направо в доброто, а косвено чрез доброто в истината.

Трите небеса, за които споменахме преди, се различават коренно едно от друго. Едното е вътрешно, или трето, едно средно или второ, и едно външно или първо. Те имат същия ред и отношение помежду си, както най-горната част на човека – главата, средната част – гърдите, и най-долната – краката. По същия ред божественото произтича и слиза от Бога. Небето по този именно ред е неизблемо.

Вътрешното естество на човека е подчинено на същия този ред. Човек има една вътрешна, една средна и една външна страна, защото когато той е бил създаден, всички неща от Божествения ред са се групирани в него, така че той е станал израз на Божествения ред и следователно – едно миниатюрно небе. Поради

тази причина, човек, относно вътрешната си страна, има връзка с небето, и след смъртта влиза между ангелите; а според възприемането на божествената истина и добро през земния си живот, той се приобщава или към вътрешните ангели, или към средните, или към тези, що обитават външното небе.

Всяко небе има една вътрешна и една външна страна. Тези две страни имат същото отношение към човека, както волята към интелекта му. Вътрешната страна съответствува на волята, а външната – на интелекта. Тъй като вътрешната страна е по-близо до Бога, съвършенството се увеличава колкото се приближава към нея, а се намалява с приближаването ни към външната страна. Поради това различие, ангелите от едно небе не могат да общуват с тези от друго небе. Никой не може да се издигне от по-нисшето към по-висшето, или да слезе от по-висшето небе към по-нисшето небе. Ако някой ангел се опита да се изкачи във висшето небе, той бива обзет от неописуема мъка и отчаяние, че не може да види тези, между които се намира, а още по-малко е способен да влиза в разговор с някого. А който се опита да слезе от висшето в нисшето небе, се лишава от мъдростта си, спъва се в говора си и се отчайва.

Но при цялото това подразделение, Бог е съединил всяко небе с другите чрез посредствени връзки, така че всичките заедно образуват пред Него едно цяло. Всичките са свързани помежду си, защото ако не са свързани не могат да имат постоянно съществуване и биха след време изчезнали.

Не може да се каже, че небето се намира някъде вън от човека – то е в самия него. Защото според небето, което е вътре в него, всеки ангел възприема онова, което е вън от него. Това уяснява недоразумението, в което някои хора изпадат като вярват, че да отидеш в небето ще рече, просто да влезеш между ангелите, независимо от това, какъв е вътрешния ти живот. Така че те смятат влизането в небето като благодат. Колкото повече човек се отдалечава от един живот посветен в служба на доброто, толкова повече той се отдалечава от небето, защото ангелите са в състояние на непрестанно служене на доброто и, като резултат на своята работа, те получават небесния мир и радост. Радостта на ангелите се състои в това, да споделят всичко свое с ближните си, понеже любовта към Бога и ближния носи пълна радост за всички. Така че, за да влезе душата на човека между ангелите, той трябва да е разтворил вътрешната си страна към Бога, чрез любовта си към Него и чрез служене на доброто тук на земята. И наистина, ако небето не е вътре в човека, той не може да възприеме нищо от небето, което е вън от него. Тъй като всеки възприема небето, което е вън от него, според качеството на небето, което е вътре в него. Така също възприема и Бога, понеже Божественото, което произтича от Него съставлява небето. И поради тази причина, когато Бог се изяви в някое общество, изявлението му е според качеството на доброто, което характеризира това общество. Неговото изявление, следователно, не е еднакво за всички. Това разнообразие не се дължи на Бога, но на ангелите, които го виждат според тяхното собствено добро. Б

ог се изявява и действа в човека според качеството на неговата любов. Злите, които са вън от небето, се измъчват от присъствието на Бога. Дотолкова доколкото ангелите виждат Бога, Той им изглежда като ангел, само че се различава от тях по Божественото, което изхожда от Него.

Небето е там, където хората вярват в Бога, познават Го и Го обичат.

Най-последно, може да се каже, че този, който носи небето в себе си, го притежава не само в най-великите и общи неща, защото тези най-малки неща са образ на великите. Това произхожда от факта, че всеки е изявление на своята собствена любов и е такъв, каквато е любовта му. Така че Бог в небето е все във все, изливащ се във всичко и във всеки; обличащ всеки по подобие на себе си и създаващ небе там, където е Той самия. Това е, което прави от всеки ангел небе в миниатюр, от всяко общество – небе в по-голяма форма, а от всички общества заедно – небе в най-голяма форма. Цялото небе, събрано в едно, отразява един

човек, както е и с всяко отделно общество и с всеки отделен ангел.

Тъй като ангелите са човеци и живеят заедно, както хората на земята те имат дрехи, домове и други подобни неща, които са различават от нашите по своето съвършенство. Дрехите, както всички други неща у тях, са съответствия и затова именно, са действителни. Те съответствуват на тяхната интелигентност, и тъй като едни ангели са по-интелигентни от други, то и дрехите им се различават по красота и съвършенство. Някои от най-интелигентните ангели имат дрехи, които блестят като пламък, а други – като силна светлина. По-слабо интелигентните притежават бели дрехи с по-малък блясък; а най-слабо интелигентните имат разноцветни дрехи. Тези дрехи са дарове от Бога и се менят според състоянието на ангелите.

Жилищата на небето наподобяват нашите, само че са много по-красиви. В тях има множество стаи – спални, столови, читални и множество други приспособления. Градини с цветя, дървета и треви ги ограждат. Където те живеят заедно, домовете им са близо един до друг, както тези в нашите градове. Хубави улици и площади се намират между къщите им, също както на земята. Аз съм виждал такива разкошни палати, че нямам думи да ги опиша. На някои покривите блестят като че са направени от чисто злато, а стените – цели изградени от най-красиви, скъпоценни камъни. Вътрешната декорация на стаите е толкова великолепна, че не може да се подаде на описание. Откъм южната им страна се простират големи красиви паркове, където също така всичко блести.

В някои места листата на дърветата светят като че ли са направени от чисто сребро, а плодовете лъщят като злато. Цветята пък с многобройните си багри, образуват разноцветни дъги наоколо си. Човек би казал че в небето цари най-вълшебното изкуство, или същината на всяко изкуство. Та нали и изкуството на земята е също небесен дар! И още колко по-красиви гледки разкрива Бог пред очите на онези, които живеят в любов към Него!

Има и други ангели, чиито домове не са един до друг, а поотделно. Тези ангели живеят в средата на небето, тъй като те са най-добрите от всички. Небесните домове, пълни с красота, радват умовете на ангелите повече отколкото очите им, тъй като къщата в небето съответствува на тяхното добро; вътрешната наредба – на разните елементи, от които доброто им се състои, а нещата отвън – на истините, произтичащи от доброто, а също на техните схващания и знания. Тъй като тези неща съответствуват на доброто и истината, които получават от Бога, те съответствуват и на любовта, мъдростта и интелигентността им. Така схващат ангелите обстановката около тях. Домовете им са дарове от Бога – на всеки се дава според разбиранията му за доброто и истината. Ангелите обаче, съзнават, че Бог им дава всичко, от което се нуждаят.

Всяко нещо в небето изглежда като че заема място в пространството и все пак, ангелите нямат понятие за място и пространство. Тъй като това може да ви прозвучи като парадокс, ще се постарая да изясня въпроса, понеже той е от голямо значение.

Всички промени на място в духовния свят произлизат от промените във вътрешните състояния на ангелите, което значи, че промяна на място не е нищо друго, освен промяна на състояние. Очевидно е, че подобие на вътрешните състояния означава приближаване, различието – отдалечаване. Поради това, близо един до друг са тези, които се намират в еднакви състояния, а далеч тези, които са в различни състояния. Пространствата в небето са само външни състояния, съответстващи на вътрешни такива.

Поради същата причина небесата изглеждат отдалечени едно от друго, както са и отделните общества и индивиди. Най-отдалечен е ада, който се намира в едно състояние диаметрално противоположно на небесното. Така че, който има силно желание в духовния свят да види някого, той веднага се озовава в присъствието му, понеже го вижда в мисълта си и се поставя моментално в неговото

положение. И обратно – раздяла настъпва, когато има противоположност в състоянията. И тъй като всяко несъгласие между ангелите произтича от несъгласие в мисъл или чувство, когато няколко ангели са заедно, те се виждат до тогава, докато са в съгласие, но щом се появи разногласие, те веднага изчезват един за друг.

Мъчно е да се схване ангелската мъдрост, понеже тя толкоз надвишава човешката, че няма с какво да я сравним, а онова, което е така трансцедентно ни изглежда като нереално. Още повече, че някои мисли, които трябва да влязат като елементи в описанието на тази мъдрост са още съвсем непознати за хората. Все пак, ако човек прояви интерес, който изхожда от любов, той би могъл да схване тези истини. Защото онези, които обичат нещата, които се отнасят до божествената мъдрост, светлина ги озарява и просветява умовете им.

Каква е ангелската мъдрост може да се заключи от факта, че те пребивават в небесната светлина, а тази светлина в есенцията си е божествена истина и мъдрост. Ангелите се намират също така и в небесната топлина, чиято същина е божествената любов. Те имат силен копнеж към мъдростта и знанието и живеят в мъдростта до такава степен, че могат самите те да се нарекат мъдрост. Това следва от факта, че техните мисли и чувства протичат в съгласие с формите на божествената мъдрост. Техният говор е израз на тази мъдрост. Той е спонтанен израз на мисълта им, която произтича от тяхната любов. Това, което те възприемат чрез очите и чувствата си е в хармония с мъдростта им, понеже нещата, които те схващат, съответствуват на тяхната мъдрост.

Ангелските мисли не са ограничени от представите за място и време, както нашите, понеже време и пространство са понятия на природния, не на духовния живот. Те не занимават мисълта си със земни, материални неща, нито се тревожат за нуждите на живота, понеже получават всичко от което се нуждаят даром от Бога, а посвещават цялата си мисъл на божествената мъдрост и изпитват радостта на познанието според способността си да възприемат истината. Един ангел може да изрази с една само дума това, за което човек би употребил хиляда думи, понеже една ангелска дума съдържа в себе си безброй неща, които не могат да се изразят на човешки език. Още повече, че една ангелска мисъл е свързана с верига от идеи, които по сложност не могат да се сравнят с никаква човешка мисъл. А онова, което не могат да изразят с думи, те изразяват чрез тона на гласа си. Тонът на гласа изразява чувствата, тъй както думите изразяват мисълта. Най-висшите ангели могат да разкрият само по тона на гласа и по няколко изказани думи, целият живот на този, който говори.

Сравнена с човешката мъдрост ангелската е като един милиард към едно. Можем донякъде да си обясним тази идея, като имаме предвид многото движения, които стават в цялото човешко тяло, за да се изрази само едно действие, което единствено се съзнава от човека, а предшестващите двигателни сили и вътрешни действия остават скрити за него; или пък простотата на една вещ, наблюдавана от окото ни, и сложността на същата вещ, поставена под микроскопа за наблюдение.

Интересно е да се знае, че ангелите от третото или най-вътрешното небе усъвършенствуват мъдростта си чрез слушане, а не чрез виждане. Това, което им се каже, те не го складират в паметта си, но го възприемат и веднага го прилагат, като го правят по такъв начин част от живота си. А това, което те възприемат чрез очите си, влиза в паметта им и те разсъждават върху него. Това ни става ясно, като знаем, че ухото съответствува на послушанието, а послушанието принадлежи на живота, докато окото съответствува на интелигентността, която е свързана със знанието и паметта.

Още една от причините, поради която ангелите получават велика мъдрост е тази, че те не живеят в любов към себе си. Доколкото те са свободни от тази любов, дотолкова те се способни да възприемат божествената мъдрост. Само любовта към Бога разтваря вътрешните способности за възприемането ѝ. Но колкото

и голяма мъдрост да притежават ангелите, която безспирно се усъвършенствува през вечността тя пак не може да се сравни с великата Божия мъдрост, която е безпределна, докато ангелската все пак е конечна.

Небесният мир е състояние непознато за човека. За да бъде разбран мира, той трябва да се преживее, а човек докато е в тялото си, много трудно може да го постигне и да изпита това блажено състояние.

Божественият мир е в Бога и той се изявява в ангелите чрез връзката, която те правят между доброто и истината в себе си. По този начин те се свързват с Бога, Който по вътрешен път им се изявява и ги поставя в състояние на блаженство и радост. Радостта, която сам Бог чувства в ангелите, и която те получават от Него чрез съзнателната си връзка с Него, е мир. Бог е наречен "Княз на мира" и сам Той е казал, че мирът иде от Него и е в Него. Ангелите на много места в Словото са наречени "ангели на мира". Невинността и мира са основни качества, които произлизат от Бога. Невинността носи всяко добро, а мирът – всяка радост, като резултат на доброто. Всяко добро носи радост – а двете изхождат от любовта, понеже ние наричаме добро само онова, което обичаме; и само то ни радва. Значи невинността и доброто произтичат от Божествената любов.

Мирът в небето се дарява качествено и количествено според степента на невинността на ангелите, тъй като невинност и мир вървят ръка за ръка. Че това е така можем да видим у малките деца, които живеят в мир, защото са невинни и понеже са в мир, те са изпълнени с веселие и игривост. Но детският мир е външен израз на мира, докато вътрешният мир, както и вътрешната невинност са достояние само на мъдростта, която се придобива като се осъществи връзката между доброто и истината.

Ангелски мир могат да придобият само тези, които са направили тази връзка и които впоследствие са почувствували едно примирение и радост в Бога. Но все пак, докато те живеят в света, истинският мир остава скрит във вътрешното им естество; той се изявява, когато те напуснат тялото си и влязат в небето.

Тъй като божествения мир произлиза от връзката на Бога с небето, от връзката между доброто и истината, то когато ангелите живеят в любов, те пребивават в мир, защото само тогава доброто и истината са свързани с тях. Това става и с човека, когато той минава през процеса на новораждането. Това състояние обикновено настъпва след някои тъжни изпитания. Осъществи ли в себе си връзката между доброто и истината, в човека настъпва едно състояние на радост, която произтича от божествения мир. Това състояние може да се уподоби на ранна пролетна утрин, когато след нощния мрак се появяват първите слънчеви лъчи. Те пробуждат живота в цялата природа и радостта, която изпитват всички растения и животни през този час прилича донякъде на радостта на пробуждащата се душа, в чието съзнание изгрива слънцето на любовта, на мира и на съвършената радост.

9. Учителят Дънов за Сведенборг : Из "Пътища на природата", 17 лекция от Учителя, държана на 3 ян. 1930 г., София-Изгрев.
- В: Служене, почит и обич : Лекции на ... на МОК, Г. IX (1929–1930 г.), т. I. - София, 1940, с. 278–280.

Съвременният човек не е дошъл още до познаване на себе си. Той иска да изучава външната природа, да има на разположение лаборатория, уреди, с които да прави своите опити. И това е добре, но същевременно той трябва да изучава себе си. Ще кажете, че пособия нямате. Имате пособия, но трябва да знаете как да работите с тях. Човек има в себе си един от най-усъвършенстваните телескопи, микроскопи, радиоапарати. – Ама обсерватория нямам. – И обсерватория имаш ама още не си я отворил. – Искam да следвам в някоя консерватория. – И консерватория имаш. Започни да работиш съзнателно върху себе си и след извесно време ще се отвори обсерваторията и консерваторията.

Човек носи в себе си всичко: и музиканти, и поети, и учени, и философи. Следователно, каквото пожелае той може да го постигне. Ако иска да слуша хубава музика, може да слуша не само от земята, но и от Юпитер, от Венера, от Сириус, от Сатурн, от Марс и т.н. – Кога ще дойде това време? – В бъдеще. Обаче, при сегашните условия тази опитност не ви се дава. Да се говори върху нея като приказка това се позволява. Сведенборг е писал за онзи свят, за съобщение с духовете. Значи той е имал тази опитност. Той имал вътрешно радио, чрез което се съобщавал със същества от другия свят. Оттук виждаме, че това, което човек търси вън от себе си, съществува и в самия него. Тайните, които се крият в природата, съществуват и в човека. Чрез астралното си тяло човек може да проникне в астралния свят и да види това, което за физическото зрение е недостъпно. Докато е на земята, човек мисли, че другият свят е идеален. В същност не е така. Има идеални неща и на онзи свят, но те са достъпни само за онзи, който има будно съзнание, да вижда ясно и да разбира.

Съвременния свят е пълен с хора, на които съзнанието още не пробудено. За тях науката още не е достъпна. Какво остава тогава за онези възвишени знания и опитности, за които се искат широки разбирания? Много астрономи гледат с телескопи, но всички не виждат еднакво. Някои виждат само външността на планетите, а други виждат и вътрешността им. Които виждат вътрешността на планетите, мълчат, нищо не казват.

10. Американците и добрият човек / Разказва Мария Тодорова. - В: *Изгревът...* : Т. 5. - София, 1996, с. 464–465, № 179.

Весела Несторова бе завършила американски колеж у нас и ръководството на колежа я изпрати в САЩ, където завърши висше училище. Завърна се оттам и се включи в общия братски живот на Изгрева. Пишеше поезия, проза, имаше школуван глас, пееше хубаво и композираше песни. Изобщо талант по всички направления. Веднъж във вдъхновение и извисяване на Духа беше написала една статия за Учителя и Учението му на английски език. Поднася я на Учителя, той я прочита и одобрява. Тя после успява да се свърже с един неин познат, който заминаваше за САЩ и му предаде статията, за да може да се отпечата в някой от американските вестници, за да стане достояние на американския народ. По този начин тя е смятала да се отблагодари на американския народ за тези четири години, когато е следвала там, като поднесе един обзор за Школата на Учителя. Така се случило, че нейният познат предава статията на друго и той от своя страна успява да издействува да се отпечата в някой от американските вестници. Изпращат един брой от вестника на Весела Несторова по пощата, тя го получава, прочита собствената си статия и вижда как горе встрани е сложена една снимка на Учителя, голяма колкото биволско око. Това беше израз, който се използваше тогава, за да се покаже, че снимката е в малък размер. Весела е възбудена, скача, държи в една ръка вестника и хвърчи към Изгрева. Размахва го вестника, тичайки през поляната и вика: "Учителю, ние победихме! Учителю, ние превзехме Америка!" Учителят протяга ръка към вестника: "Дай да видим какво пише и как сме превзели Америка." Той прелиства вестника, спира се на въпросната страница, вижда малката отпечатана снимка и без да чете затваря вестника и отново го предава на Весела. Усмива се: "Е, рекох, американците като прочетат статията и като видят след това снимката, ще кажат: "Ето един добър човек!" Нещо прерязва възторга на Весела. След малко Учителят добавя: "И само толкоз". Но неговото лице вече не е усмихнато, а има строг вид. Весела си прибира вестника и си тръгва за дома с едно ново виждане и едно прозрение за делото на Учителя в САЩ.

Минаха 30 години оттогава и ние видяхме какво означава това мнение на Учителя за САЩ. Няколко приятели правеха опити да издадат на английски език

някои неща от Учителя. Издадоха ги, но нямаше интерес и там не можа да се създаде общество. Вие също ще проверите, че думите на Учителя остават неизменни и затова не уповавайте на чужденци. Те могат да стигнат до една граница във връзка с познанието за Словото на Учителя и Неговата Школа. Това е историята за "добрия човек", който говори добри неща и прави също така "добри неща". И само толкоз. Затова свършете си работата сами. След това ще дойдат други поколения, които ще вървят върху основа, съградена от вашия труд. За чужденците той е "добрия човек". За тях той е един проповедник и един от многото проповедници и американски мисионери, които скитат по света и проповядват Евангелието. Това е за тях проповедника от вестника с малката снимка.

Но за нас Учителят е Всемировият Учител Беинса Дуно, в когото бе Божествения Дух, в който бе Господния Дух и в който бе Христовия Дух. Той бе светата троица на Бога в Едного. Един е Всемировият Учител. Той е Всъо и Вся.

А приказката за "добрия човек" е възприятие за онези, които са дораснали да им проповядват проповедници. Те не са дораснали още да се срещнат с Великият Учител на Вселената.

А ние бяхме при нозете на Всемировия Учител Беинса Дуно. Това е най-добрата диплома, която съществува на света, да свидетелствува за една Школа и за живота на ученика в нея.

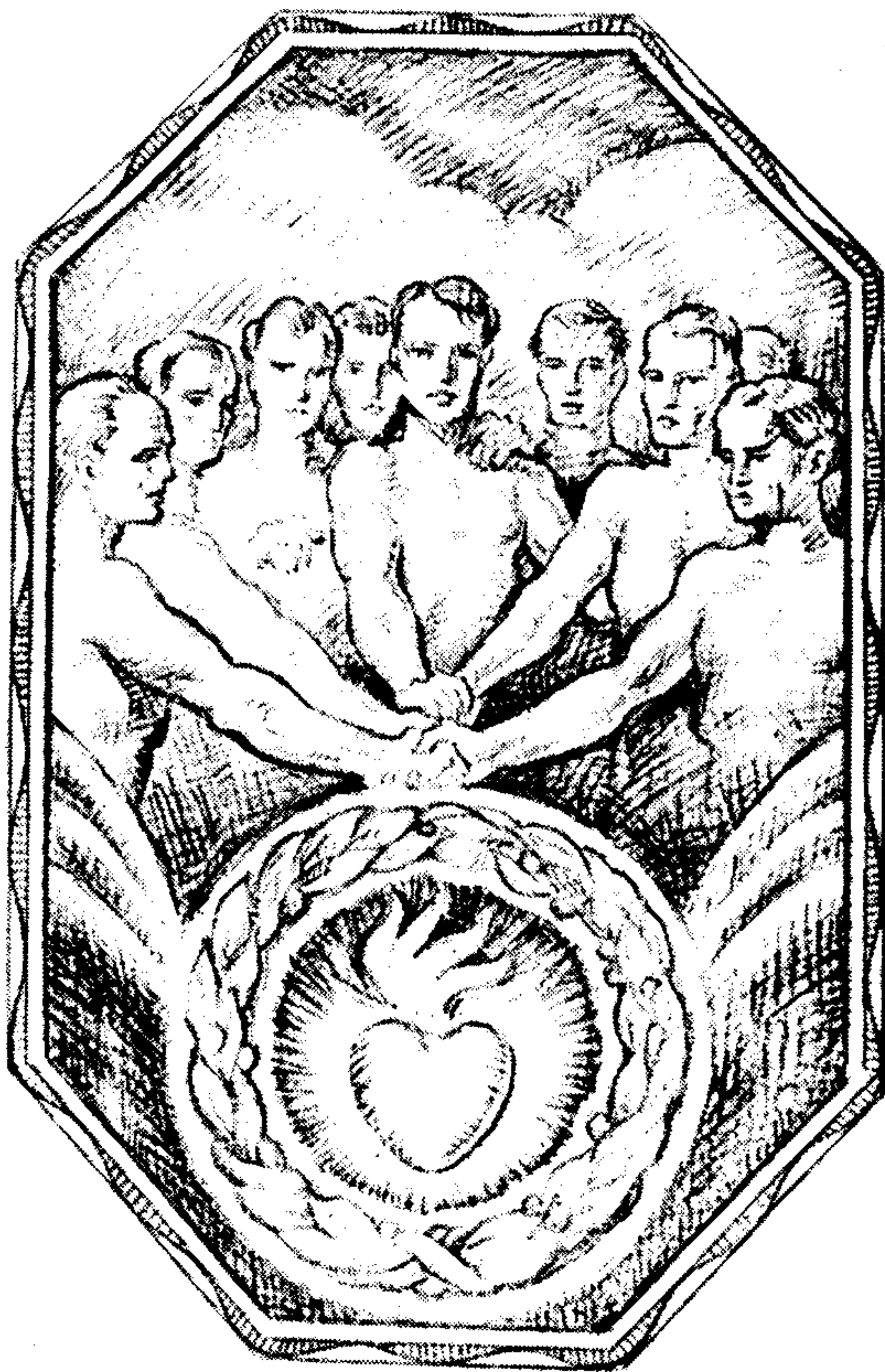
ЧАСТ IV.

ДОКУМЕНТАЛЕН МАТЕРИАЛ

А. Музикална библиотека “Нова песен”

- 1. Химн на славяните**
- 2. Химн на обединените народи**
- 3. Химн на мира**
- 4. Пролетна песен**
- 5. Жетварска песен**
- 6. Марш на учащата се младеж**

Жизнь на Лавянитъ

МУЗИКАЛНА БИБЛИОТЕКА

НОВА ПЪСЕНЬ

СЛАВЯНАМ

(ХИМНЪ НА СЛАВЯНИТЪ)

Текстъ: Владимир Н. Вязигин

Музика: В. Несторова

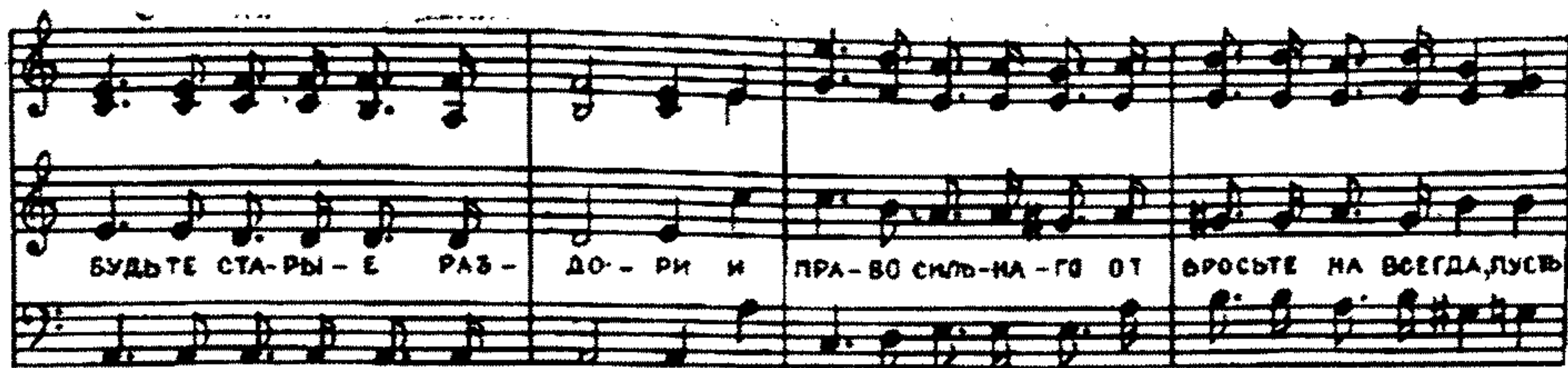
С
А
Т
В

СЛА - ВЯ - НЕ, БРА - ТЬЯ, СО - БЕ - РИ - ТЕСЬ В СВА - ЩЕН - НУ - Ю, МО - ГУ - ЧУ - Ю СЕ - МЬЮ, ПО -

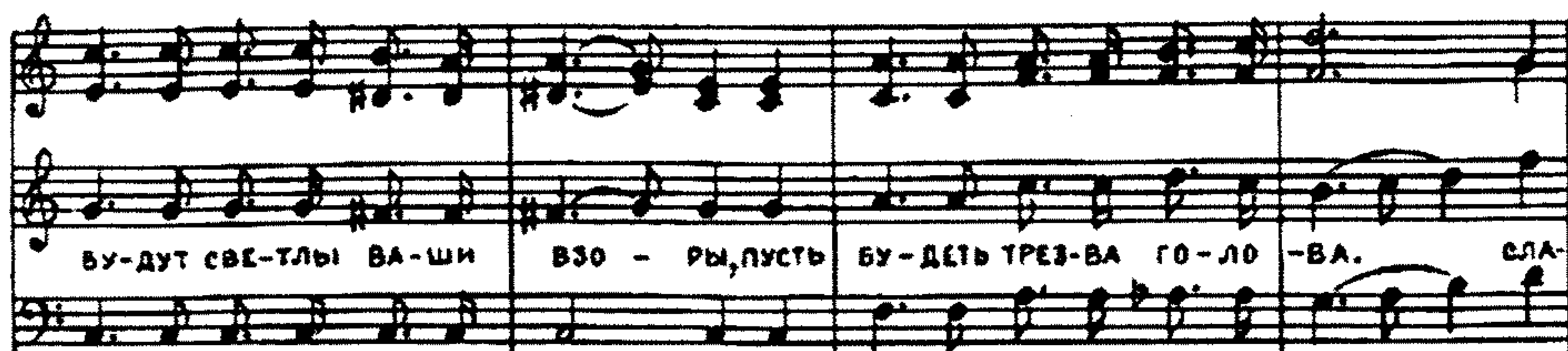
ДАЙ - ТЕ РУ - КИ, О - БО - ДРИ - ТЕСЬ, ВАШ ПУТЬ ВЕ - ДЕТ К ДО - БРУ. ДО -

БРО ДЛЯ БЛА - ГА ВСЕ - ГО МИ - РА, ДО - БРО ДЛЯ СТРАЖДУЩИХ СИ - РОТ, ДЛЯ

СОЗ - ДАН - НО - ГО В НОВЪ КУ - НИ - РА ЛЮ - БВИ И БРАТСТВА НОВ НА - РОД. ЗА -

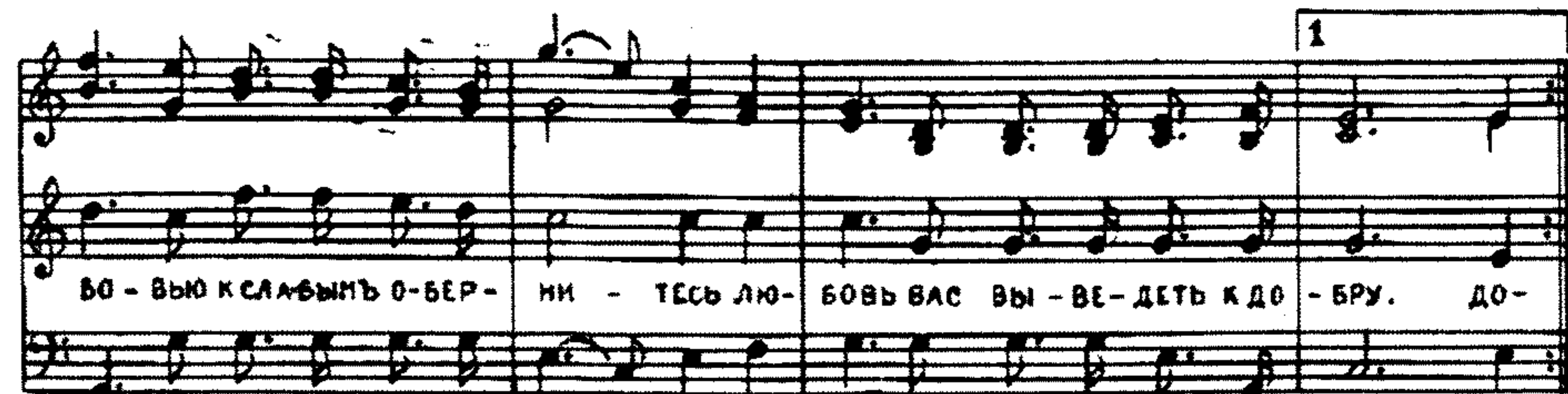
БУДЬТЕ СТА-РЫ - Е РАЗ - ДО - РИ И ПРА - ВО СМЪ - НА - ГО ОТ БРОСЬТЕ НА ВСЕГДА, ПУСТЬ

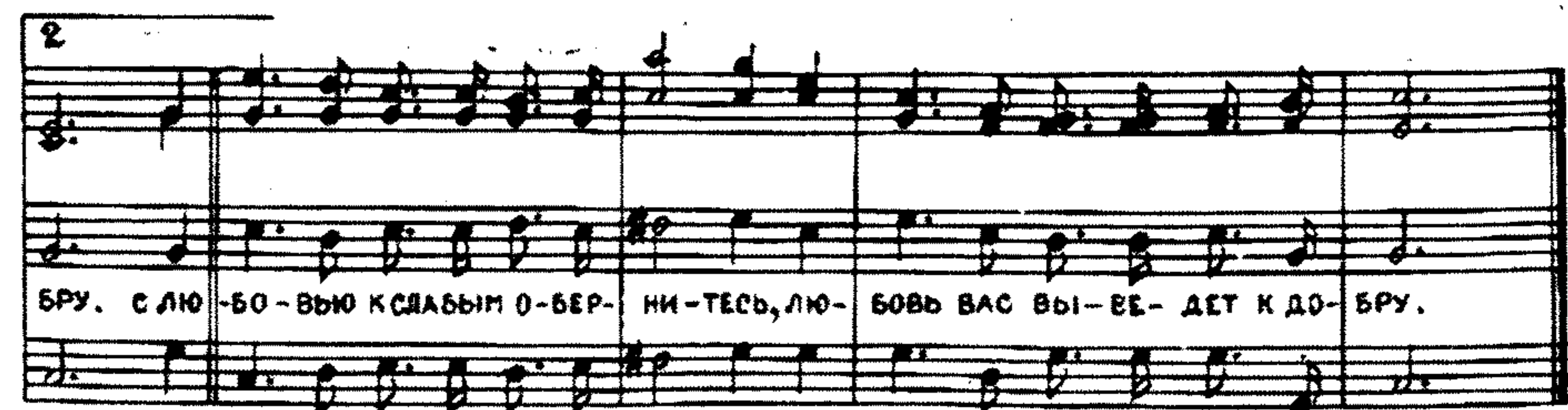
БУ - ДУТ СВЕ - ТЛЫ ВА - ШИ ВДО - РЫ, ПУСТЬ БУ - ДЕТЬ ТРЕЗ - ВА ГО - ЛО - ВА. СЛА -

ВЯ - НЕ, БРА - ТЬЯ, СО - БИ - РИ - ТЕСЬ! В ЛЮ - БЯ - ШУ - Ю И ДО - БРУ - Ю СЕ - МЬЮ, С ЛЮ -

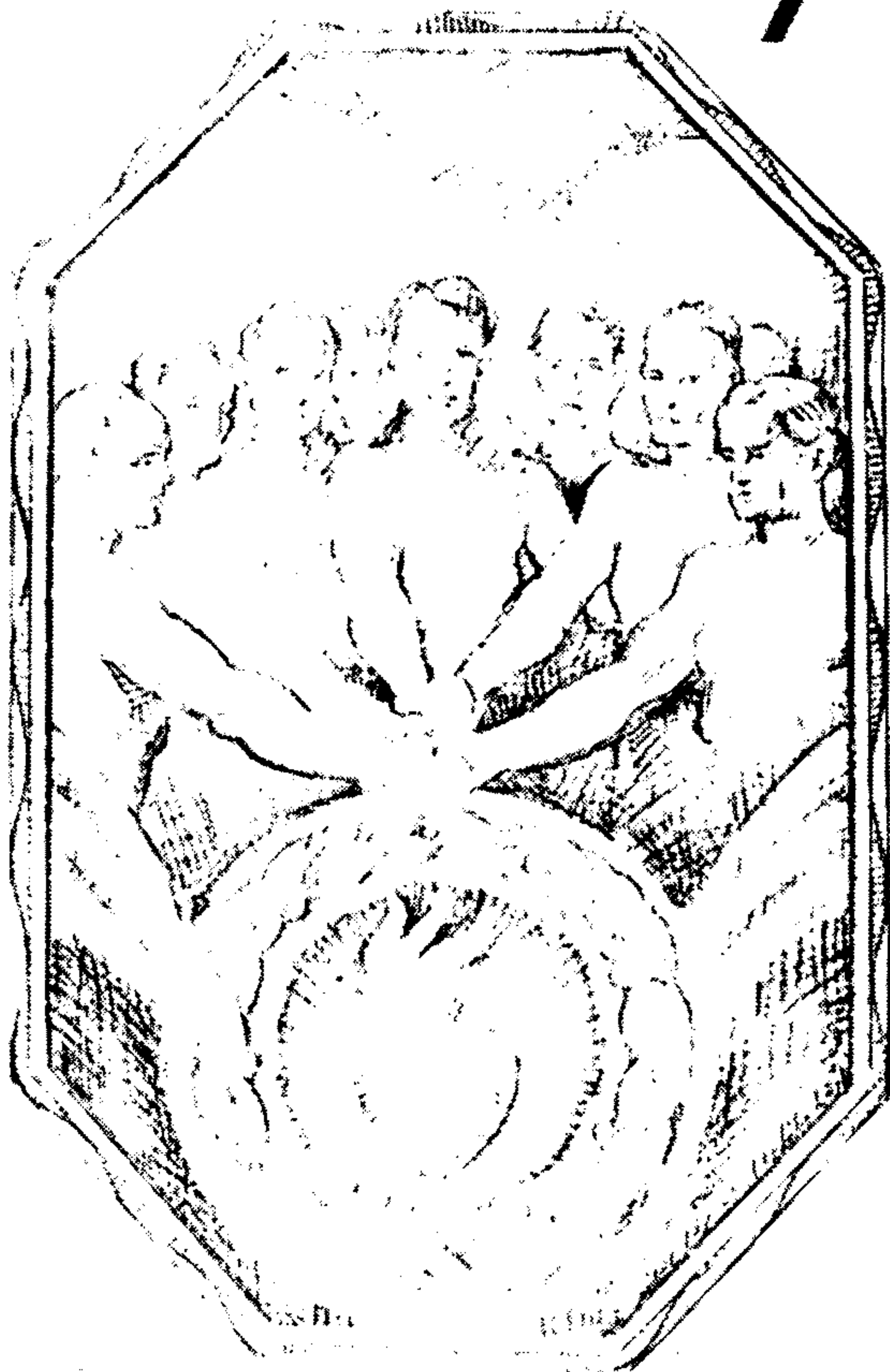

1
ВО - ВЬЮ К СЛАБЫМ О - БЕР - НИ - ТЕСЬ ЛЮ - БОВЬ ВАС ВЫ - ВЕ - ДЕТЕ К ДО - БРУ. ДО -

2
БРУ. С ЛЮ - БО - ВЬЮ К СЛАБЫМ О - БЕР - НИ - ТЕСЬ, ЛЮ - БОВЬ ВАС ВЫ - ВЕ - ДЕТЕ К ДО - БРУ.

Силъ на обединенитѣ народи

МУЗИКАЛНА БИБЛИОТЕКА

НОВА ПѢСЕНЬ

ХИМНЪ НА ОБЕДИНЕНИТЪ НАРОДИ

Музика и текстъ отъ В. Несторова

С
А
Т
Б

ДОЙ-ДЕ ДЕ-НЬТЪ ВСИЧ-КИ ЗЕМ - НИ НА - РО - ДИ ДА СЕ О -

БЕ - ДИ - НЯТЪ, ВЪ - ЛО - ТО ЗНА - МЕ ХРИ - СТО - ВО ДА

ВДИГ-НАТЪ ЗА БРАТ-СТВО ВЪСВЪ - ТА. БРА - ТЯ, ИЗ - БРА - НИ, РЯ -

КА СИ ПО - ДАЙ - ТЕ, ВОЖДЪ ВАМЪ Е ЛЮ-БОВЬ - ТА, ВАШ' - ТО ВЪН -

СО - КО ПРИ-ЗВА-НИЕ СЪЗ - НАЙ - ТЕ ЗА БО - ЖИЯ ХВА - ЛА.

ХИМНЪ НА ОБЕДИНЕНИТЪ НАРОДИ

Дойде деньтъ всички земни народи
да се обединятъ,
бѣлото знаме Христово да вдигнатъ
за братство въ свѣта.

Братя избрани, ржка си подайте,
вождъ вамъ е Любовьта;
ваш'то високо призвание съзнайте
за Божия хвала.

Вражески сили вий вредъ ще сразите,
братя на Любовьта,
и бжднини свѣтли ще изградите
где властва мира.

Братя, родени въ новъ духъ и смирение,
победата е вамъ;
и свободата на свѣтло съзнание
е Новия Храмъ.

Мощна обнова въ свѣта ще внесете
съ братски приветенъ зовъ;
знаме на новото знание вдигнете
съ достоенъ надсловъ.

Синове свѣтли, въ едно вси сплотени,
Божиятъ новъ народъ,
въ духъ на любовь и за братство роденъ е
човѣшкиятъ родъ.

Миръ на Землята

МУЗИКАЛНА БИБЛИОТЕКА

НОВА ПЪСЕНЬ

МИРЪ НА ЗЕМЯТА

(ХИМНЪ НА МИРА)

Музика и текстъ отъ В. Несторова

НОШЬ - ТА ПРЕ - ВА - ЛЯ, И - ДЕ ЗО - РА - ТА И НО - СИ МИРЪ НА ЗЕ -

МЯ - ТА; РАЗ - ГОН - ВА МРА - КА, БУ - ДИ СЪРД - ЦА - ТА ЗА НО - ВИ - Я ДЕНЬ НА ЛЮ -

БОВЪ. НО - СИ У - ТЬ - ХА НА ТЪЗЪ ЩО СТРА - ДАТЬ И О - БЕ - ЩА - ВА ИМЪ

КОВЪ ЖИ - ВОТЪ: ТИХЪ И БЛА - ЖЕНЪ РА - ДО - СЕНЪ ДЕНЬ, ЖИ - ВОТЪ БЛА - ГО - ДА - ТЕНЪ, ОТЪ

БО - ГА ИЗ - ПРА - ТЕНЪ, НЕ - БЕ - ТО СЪЗЕ - МЯ - ТА ВЪХОРЪЩЕ ЗА - ПЪ - ЯТЬ СЪСЪ

ПЪ - СИИ ЩЕ СРЕЩНЕМЪ ЗО - РА - ТА. БЛА - ГО - СЛО - ВЕНЪ РА - ДО - СЕНЪ

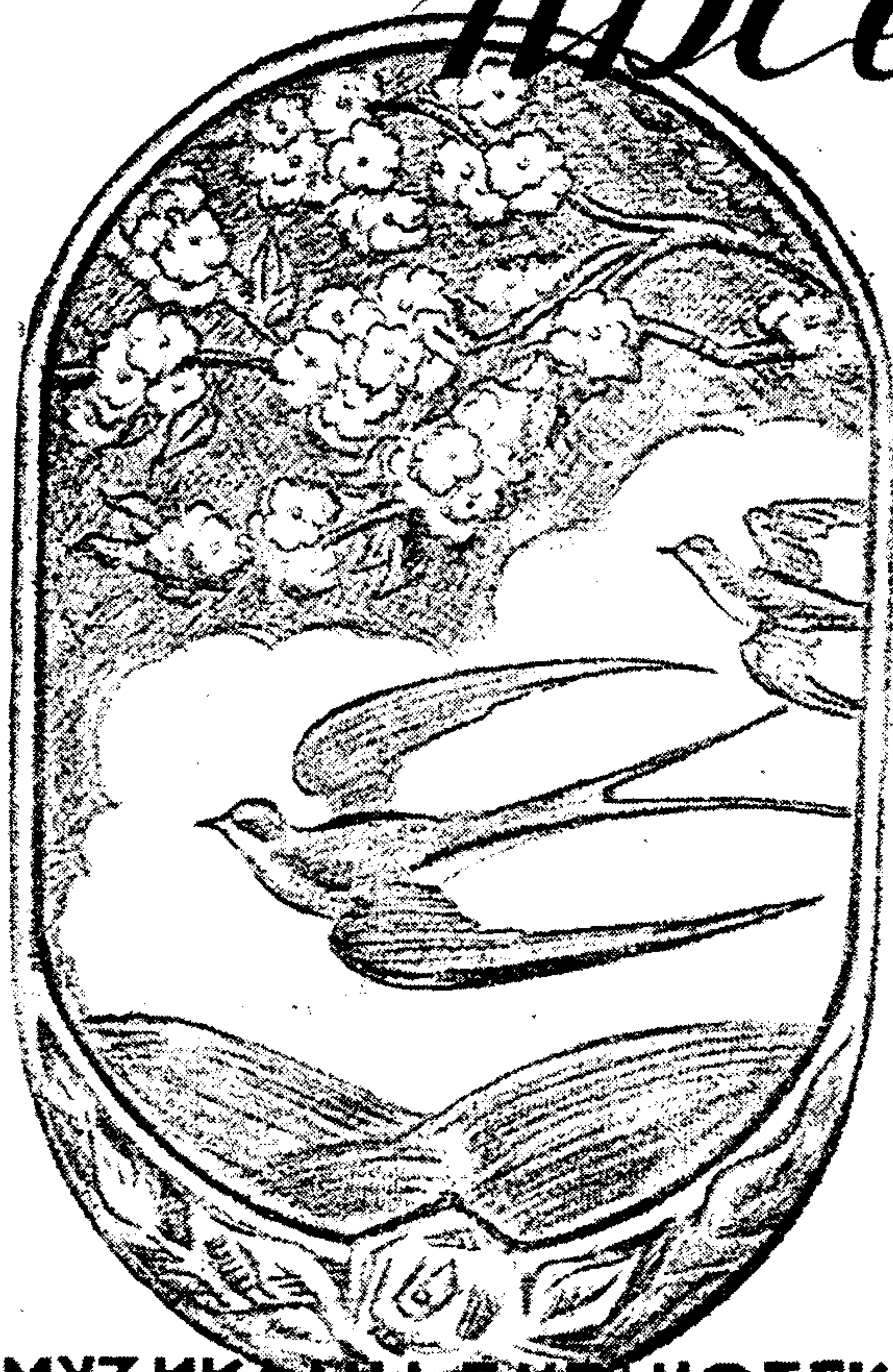
ДЕНЬ, КОЙ НО - СИ МИРЪ НА ЗЕ - МЯ - ТА. НЕ - ТА.

МИРЪ НА ЗЕМЯТА

Нощта превалѣ, иде зората и носи миръ на земята;
разгонва мрака, буди сърдцата за новия день на любовь.
Носи утеха за тѣзъ що страдатъ
и обещава имъ новъ животъ,
тихъ и блаженъ, радостенъ день,
животъ благодатенъ, отъ Бога изпратенъ.

Небето с'земята въ хоръ ще запѣятъ.
съсъ пѣсни ще срѣщнемъ зората.
Благословенъ, радостенъ день,
кой носи миръ на земята.

Пролѣтна пѣсенъ

МУЗИКАЛНА БИБЛИОТЕКА

НОВА ПѢСЕНЬ

ПРОЛЕТНА ПЕСЕН

ЗА ПЕНИЕ НА ДВА ГЛАСА С АКОМПАНИМЕНТ НА ПИАНО

музика Вес. Несторова

Пролетна песен

В моята градина слънце е огряло,
топло, жизнено, на пролетта,
пролет животворна, пролет плодотворна,
майка на мечтите, на песента.

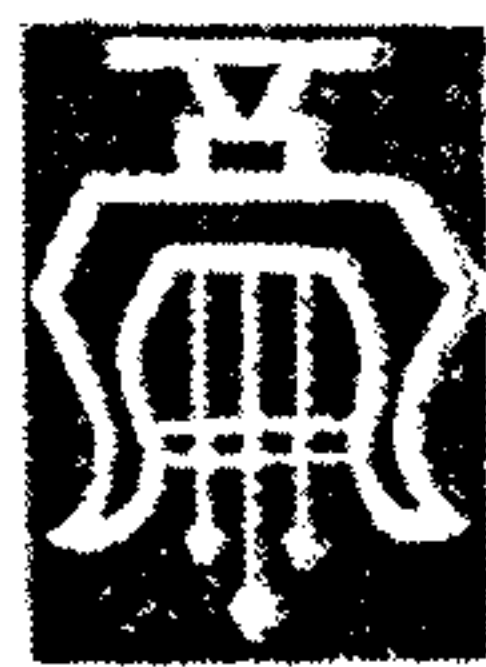
В моята градина розите цъвнаха,
сладки, ароматни, на любовта,
топлички зарници във душа грейнаха,
нежни, благодатни — на радостта.

Рози, червенеете, вий зарници, грейте,
скоро пролетта ще да отлети.
Ах, че вий сте както прелетните птици!
Пролет, в същност вий сте — есен, мечти.

Т. Г. Несторов

ИЗДАТЕЛЬСТВО

МУЗЫКАЛЬНАЯ БИБЛИОТЕКА

Степанин
и др.

ЧЕТВАРСКА ПЕСЕН

ЗА ЧЕТИРИГЛАСЕН ОМЕСЕН ХОР

музика и текст В. Несторова

Vivo.

С
РА - НО СТА - ВАЙ - ТЕ, РА - НО СТА - ВАЙ - ТЕ ЗА ВО - ДА ДА И - ДЕ - МЕ,
А
Т
Б

ЗА ВО - ДА ДА И - ДЕ - МЕ. СТА - ВАЙ - ТЕ, СТА - ВАЙ - ТЕ. СЛЪНЦЕ ШЕ ИЗ - ГРЪИ
ХАЙ - ДЕ, СТА - ВАЙТЕ, ХАЙ - ДЕ, СТАВАЙТЕ.

СЛЪН - ЦЕ ШЕ ИЗ - ГРЪИ. ХАЙДЕ, РА - НО ЗА ВО - ДА, ХАЙДЕ РА - НО ЗА ВО - ДА. ХАЙ - ДЕ,

[illegible]

Музыкальное произведение, состоящее из пяти нотных стенов. Первый стенов — мелодия в нотной системе с ключом G (двумя точками) и ритмом 4/4. Второй стенов — текст песни на русском языке. Третий стенов — аккомпанемент на фортепиано. Четвертый стенов — текст песни на русском языке. Пятый стенов — аккомпанемент на фортепиано. В конце нотного произведения стоит знак «:» (двойная точка), указывающий на окончание произведения.

[illegible]

ЖЕ МН - БА	ЧА-КАТЪ ТЪ	НАСЪ,	ЖЕТБА Е,			
ЖЕ МН - БА	ПЪ-МН ЧА-КАТЪ	НАСЪ,	ЖЕТБА Е,			
ЗА БО - АА,	ХАН - ДЕ,	ЗА БО - АА.				

НОВАЯ БИБЛИОТЕКА

МЫЗНАКА БИБЛИОТЕКА

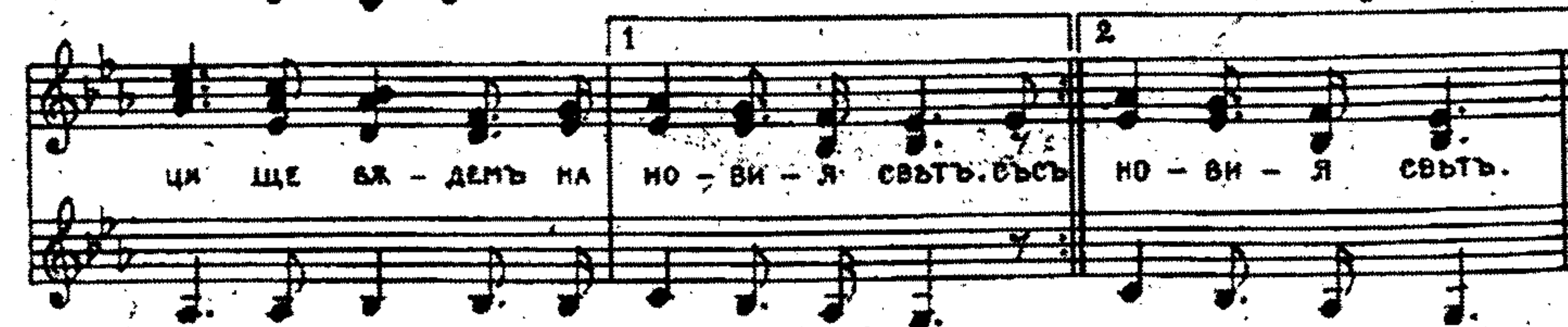
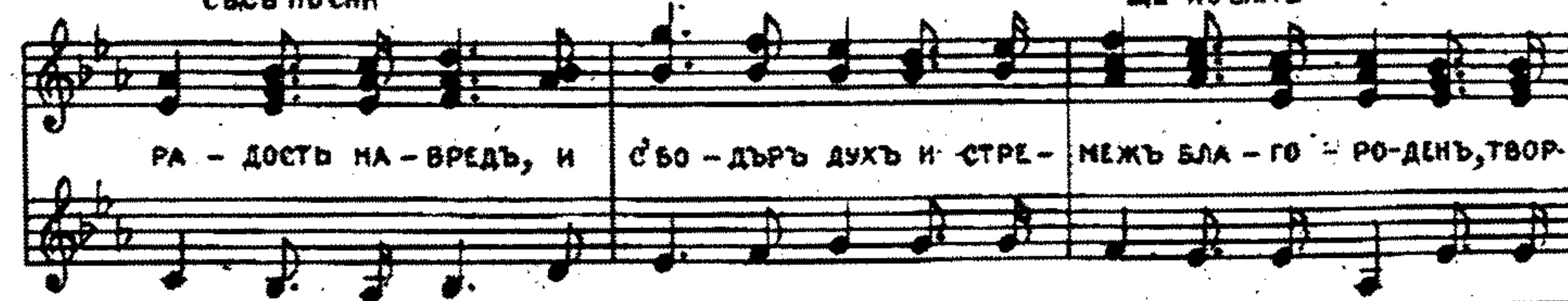
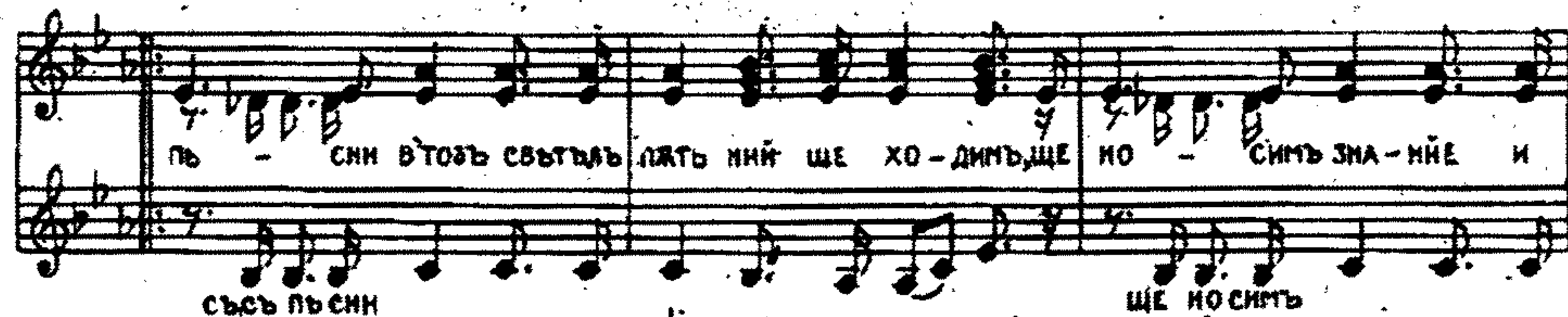
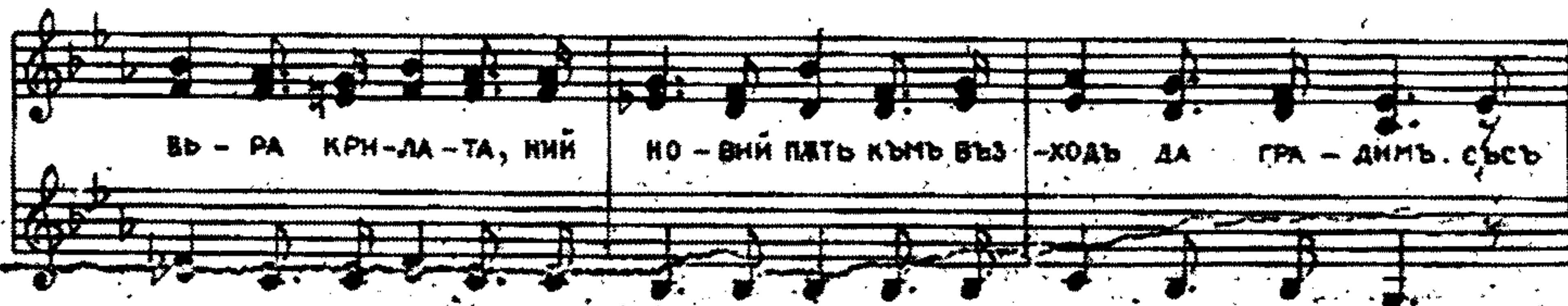
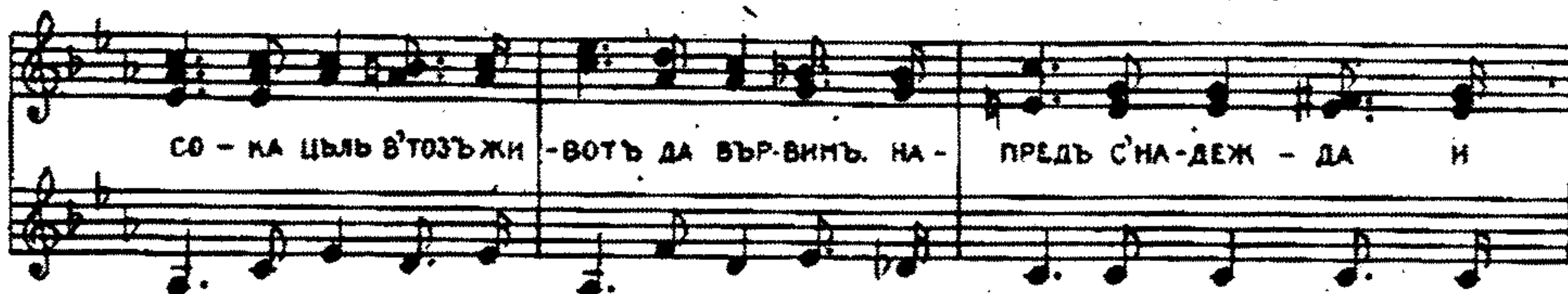
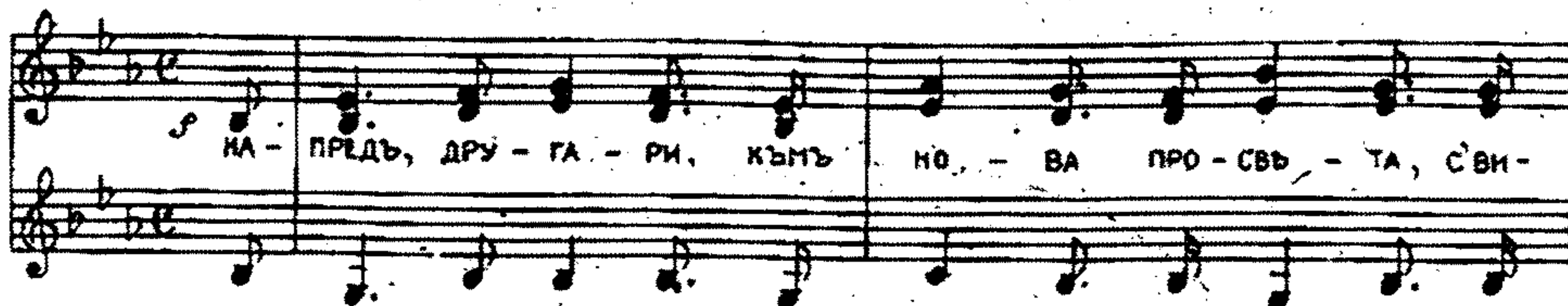
История
и культура
наших дней

КЪМ ПРОСВЕТА

(МАРШ НА УЧАЩАТА СЕ МЛАДЕН)

За тригласен смесен или едноръден хор

музика и текст от В. Несторова

Към просвета!

Напред, другари, към нова просвета,
с висока цел в тоз живот да вървим.
Напред с надежда и вяра крилата,
ний новий път към възход да градим!

Със песни в тоз светъл път ний ще ходим,
ще носим знание и радост навред.
И с бодър дух и стремеж благороден,
творци ще бъдем на новия свят.

Над нас светлеят в безкрай небесата,
пред нас простират се ширни земи.
Те всички чакат зова на сърдцата:
— Върви безспир и напред се стреми.

И в вихрен полет ний всички ще вземем
тоз път за слава и чест на света,
и в бъдний ден целий свят ще подедем
към нов живот, увенчан с красота.

Б. Коментар на снимките от албума на Весела Несторова (Магнетофонен запис)

В.К.: Няколко снимки от стаята на Учителя (1). Весела: Да. В.К.: Това е? Какво представляваше стаята на Учителя? Малка стаичка. Една малка стаичка, един малък креват. Това не са мои снимки. Весела: Да. Стаята му беше много скромна, малка стая, легло, имаше библиотечка, не голяма, дървена с книги, и един долап голям. Той имаше закачалка за дрехите, нямаше гардероб. Нямаше чешма, имаше в антренцето вънка легенче с кана. И чашките за чай, чинийки, въобще, изключително скромна стая. Долу в приемното салонче му бяха инструментите, имаше една кушетка и стол. В.К.: Живееше много скромно. Весела: Той живееше много скромно и нямаше вода горе, носехме му вода със съдове. В.К.: Да. Весела: Много скромно, изключително скромно живееше.

В.К.: Неделчо Попов (2). Весела: Учителят го взимаше, като отиваше на концерт, и някъде, взимаше Неделчо като придружител. Той беше едно скромно момче, много симпатично и когато бяхме на Черни връх един път 1943 г. ноември месец, той беше с Учителя и вечерта те спали в стаята на този там, пазача на върха, и Неделчо ми разправя сутринта: Сестра, снощи Учителят към 12 часа седна в леглото и каза: "Не знам защо ревнуват сестра Веса за пеенето, за нея пеенето е като дишане." Това беше след като аз бях пяла "Хвала на любовта" вечерта и бях преживяла много силна атака. Сутринта се качих сама на Черни връх при него, вечерта стигнах. И Неделчо каза: това каза Учителя. Да. Това е. (Забележка: Неделчо Попов виж "Изгревът" т. I, с. 14-15, 121-122, 190-191; т. II, с. 336-337; т. III, с. 229-231; т. IV, с. 171, 510-515; т. V, с. 552-554; т. IX, с. 354.)

В.К.: Сега, тука има една голяма снимка. В далечната се вижда Харамията. Весела: Да. В.К.: И вие слизате с Учителя (3). Весела: Да. От едната страна Олга Славчева? Весела: Да, и един брат. В.К.: Вие сте? Весела: Аз съм. И тука е Пампоров, брат Пампоров. В.К.: Това е – коя, не знаете? Весела: Не знам. В.К.: Не знаете коя е? Това е коя година - 1938-39 г.? Весела: Това трябва да е 1938 година. В.К.: 1938 година? Весела: Така мисля. В.К.: Щото аз, това е една от най-хубавите снимки и най-големи, които са запазени. Това е вероятно от експозицията на Васко Искренов. Весела: Да, да. Тук е много хубава. Ясен, слънчев, хубав ден. Много хубава снимка. В.К.: Вие слизате отнякъде? Весела: Слизаме. Бяхме ходили нагоре към езерата. В.К.: Той е Васил Харизанов, този. Весела: Да.

В.К.: Значи другите първи, втори и трети? Весела: Това е Пампоров, този е Николай от Пловдив. В.К.: Кой Николай? Весела: Този, Николай. В.К.: Да, този.

В.К.: Сега, този "Химн на обединените народи" (4), това кой го прави, Шаров ли? Весела: А, брат Шаров, художника, рисува корицата на песента. В.К.: Имаме я "Химн на обединените народи". Весела: Да. В.К.: Вие кога я писахте? Весела: В 1945 година. В.К.: Така. И "Мир на земята". Весела: Да. В.К.: Сега например, бихте ли могли една строфа от този "Химн на обединените народи" да ми изпеете. Весела: Това е същата мелодия като "Химн на славяните". В.К.: Същата. Весела: Но имам друг химн, "Химн на славяните", друг химн. По текст на Владимир Вязигин. Друга е тя. А тук е: (Весела пее) "Дойде денят всички земни народи да се обединят. Бялото знаме високо да вдигнем за братство в света". Тази мелодия. В.К.: Да. Весела: А имам една: "Славяни, братя, соберитись" на руски, текст от Владо за обединените славяни направихм мелодията. Да. В.К.: Тази "Мирът на земята"? Весела: Тя е печатана също, "Мир на земята", също 1945 година. Весела пее: "Нощта преваля, иде зората и носи мир на земята. Разгонва мрака, буди

сърцата за новия ден на Любовта" и т.н. Тя е печатана от Сава.

В.К.: Има една поредица снимки направени с **Калканджиеви (5)**. Коя година, спомняте ли си? Весела: Ами 1945 година. В.К.: 1945 г.? Весела: Да. В.К.: Вие сега отивате на екскурзия в Сливен? Весела: В 1945 г. септември месец сестра Василка, която е от Айтос, ме заведе в Тополица и ми дадох стаята, която бяха приготвили за Учителя. И там 5 месеца живях. И ходехме оттам на разни места. На Сливен ходихме, на "Сините камъни". В.К.: Да. Това е една снимка. Вас ви виждаме тука, с бастуна това е?

Весела: **Стойка** и Радка. В.К.: **Веска** и Радка? Весела: Радка от Тополица. В.К.: Вие доста пъти сте ходили на Тополица? Какво ще ни кажете за Тополица? Весела: Абе според мен това е най-преданата група от братството. Най-работливи, чисти, скромни селяни, които като едно ято неразделно вършеха работа навсякъде. И на държавата и на братството, в братската градина в Айтос. Аз там стоях с много голяма радост, правех концерти. 1972 г. пак отидох с тях, учех ги песни, правихме концерт, 1973 г. също концерт направихме. Едни много чисти и предани, те повечето си заминаха, направиха си хубав салон. Но първия салон беше един много тъмен, нисък, без дъски на пода на земята. И те идваха и стоеха на колене цялото време, нямаше столове. И газена лампа светеше. И когато аз отидох с брат Георги Куртев, той ме заведе при тях, седнахме там при тях и брат Куртев ми каза да им кажа нещо, да им говоря. И когато аз почнах да им говоря и ги видях така в лампената светлина в тази тъмна, ниска стая и изведнъж се пренесох в римските катакомби и се видях просто в римските катакомби на молитва с първите християни и много се развълнувах. И им казах, тука сякаш се намирам, а може би те са били от тези първи християни, които са пожертввани там. И това беше една изключително хубава братска група, Тополишкото братство, изключителна.

В.К.: Сега, тази Стойка ясновидката разказвала ли ви е някаква опитност, която е имала с Учителя? Да си спомняте нещо? Весела: Тя падаше в транс и говореше. Отговаряше на въпроси също. В.К.: Медиум беше. Весела: Медиум беше. И аз съм имала много разговори с нея, у нея съм била на гости няколко пъти, впрочем, като отсядах в Тополица у нея отсядах в нейната къща, която продадох след смъртта ѝ. Тя казваше много интересни, аз имам записани цели малки беседи, говорени в транс. Много интересни, хубави. Тя нарече работниците в братството "работливите пчелички", които събрах мед. И много, за Учителя говореше, че той се проявява чрез нея понякога, изглежда понякога той говореше чрез нея. Щото имаше много святи неща, които казваше. Но не съм сигурна, не съм сто на сто сигурна, че само Учителят е говорил, може и други духове. В.К.: Други същества са идвали, които са говорили. Весела: И други са говорили. В.К.: Учителят така не слиза лесно в човешко тяло. Весела: Не. Но и той се е проявявал или е праснал свой пратеник, не знам.

В.К.: Да, така. **Екскурзията на Черни връх 1943 година (6)**. Тука и вас ви има, най в ъгъла, тука това е Йордан, Борис, брат Боев, Неделчо, Учителя, Ангел и Тодора, и Теофана и вероятно сестрите Спомняте ли си нещо за тая екскурзия в 1943 г.? Виждаме наблюдателницата на Черни връх. Ето тука виждаме Теофана и Дора, на Теофана Савова сестра ѝ. Спомняте ли си нещо от тази екскурзия? Колко човека сте били, Учителят ли ви извика поименно? 1943 г. Да не би да е тази екскурзия, която вие описвахте? Весела: Може това да е, когато аз сама съм отишла. Сама, когато се изкачих на Черни връх. Защото ние бяхме на "Алеко" 9 души горе. А тука е на Черни връх и аз с Учителят съм била тогава, когато сама се изкачих на Черни връх. И стояхме, и Неделчо беше там.

В.К.: На тази снимка, една снимка, която е на **Молитвения връх на езерата (7)** – Учителят, Галилей и вие държите едно одеяло. Това коя година е, спомняте ли си? Сега тука паша пише. Весела: 1939 г. мисля. В.К.: 1939. Това сте вие, вие сте ми показали снимки от друга проекция, сега ще ми ги покажете. На тази снимка

виждам Учителя от друга проекция, Галилей, вие държите одеалото. Да, това вече. Весела: А, аз съм. То си личи по лицето. В.К.: Това вече сте вие. Тука се вижда много по-добре. Другата може би не е добре, но тази вече виждаме. Фактически ние имаме вече ваш портрет с Учителя горе на Молитвения връх. Имаме как слизате, на онази другата. Весела: Да.

В.К.: Виждаме една снимка. Това е **Учителят (8)**, това сте вие. Весела: Да. В.К.: Коя година? Весела: Към 1940-41 г. В.К.: Не е обозначена коя е годината. Весела: Не е обозначено, но той е седнал на пейката, нещо обясняваше на брат Кръстю и една групичка сме, слушахме край него. В.К.: Тия отзад кои са, не си спомняте? Весела: Не си спомням имената. В.К.: Значи тази снимка с Учителя я имаме. Весела: Да. В.К.: Да, добре. Весела: Дори имам още една с него. В.К.: А тази? Весела: А, тази е същата. Същата, само е по-друга. В.К.: А тези кои са? Весела: Това е докторката. В.К.: Давидова? Весела: Да, Давидова. В.К.: Значи това е д-р Давидова с бялата шапка, това е 1940-41 г. Весела: Да.

В.К.: Да, аз за пръв път виждам тези снимки. Весела: Да. В.К.: Това е салона? Весела: **Салона и розите, градината и аз съм сред розите (9)**. В.К.: Това коя година е? Весела: Ами трябва да беше някъде 1939 година. В.К.: Значи тази е пред розите. Не съм я виждал тази снимка. Да.

В.К.: Тука има една снимка на **събора на обед, пред салона (10)**. Весела: Да, пред салона. В.К.: Виждаме в ъгъла Галилей. А това сте вие. Весела: Да, аз. В.К.: А-а, чак сега виждам, аз може да съм я виждал тая снимка, но сега виждам, че това сте вие. Да. Весела: Да.

В.К.: Тази снимка е горе заснета, **групова снимка с Учителя на Езерото на чистотата (11)**. Весела: На чистотата. В.К.: А вие сте тук горе, първата, втората. Весела: Да, втората вдясно. В.К.: Това е вероятно след Паневритмия. Весела: След Паневритмия. Щото виждам тука Георги Куртев, Учителят. Весела: Ето я майка ми. В.К.: Ето, това ли е майка ви? Весела: Да, мисля, че е тя. Да.

В.К.: На тази снимка видях майка ви с черните коси. Познавам я вече. Да. Тука има една снимка. Весела: Като бях **в американския пансион в Ловеч (12)** в осми клас основах спортен клуб "Ларк" - "Чучулига". Имахме състезание с младежкия "Ларк", и това е директорката ни мис Идън Пери. В.К.: Тя е облечена в бяло? Весела: Да, директорката. В.К.: Да, за която става въпрос. Весела: Аз съм тук, ето моя клуб, основателката му, това е клуба. В.К.: Вие сте. Весела: Аз съм тази. В.К.: Тука вече виждам някакви ракети. Весела: Е, да. Понеже е спортен клуб, това е знамето, ракетите и аз съм с клуба ми.

В.К.: Да. Виждам една снимка до една палма. Как се казваше тя? Весела: Тя се казваше мис **Мелъни Търнър (13)**. В.К.: Да, вие сте описали за нея. Тя ви е завела в Америка? Весела: Да, тя ме е завела и нейните родители ми станаха настойници за четири години. Понеже аз бях малолетна като заминах. В.К.: Значи, това е Търнър. Весела: Това е нейния брат, това е сватбата на нейния брат. В.К.: Да, това е Търнър, да. Весела: Да.

В.К.: Сега, това е **колежа в Симеоново (14)**? Весела: В 1942 година постъпих, той стана гимназия за чужди езици, не американски колеж. В.К.: Да. Весела: И тук съм, ето ме. В.К.: Да, виждам. Весела: Ето ме тука. Да. В.К.: Каква гимназия...? Весела: Стана гимназия за чужди езици в 1942 г. В.К.: Ясно, да.

В.К.: Сега вие тука сте с учителки в колежа. Весела: Да. В.К.: Вие сте тука, а ето, виждам. А това е класа в колежа. Весела: Класа в колежа. **Аз с един клас в колежа (15)**. Тука също е пред колежа. Снимки от колежа.

В.К.: **Село Ковачевци (16)**. Весела: Къщата на попа в село Ковачевци, Самоковско. И двата попа, аз бях в къщата на стария поп, ето ме тука. В.К.: Тука сте **облечена в народна носия (17)**. Весела: Тука в народна носия. Тука с моя клас съм се снела. В.К.: Тази снимка е много хубава. Весела: Там в Ковачевци в житото. Да.

В.К.: Тука на Рила (18). Весела: Да. 1939 г. е това. В.К.: Майка ви къде е? Вие сте сега тука, виждам. Отгоре е Харамията. Весела: Ето я от дясната ми страна. В.К.: А, от дясната страна, това е майка ви. Майка ви. Весела: Тука съм с брат Епитропов и няколко сестри, Боянчо. В.К.: Да, Боянчо, виждам го. Весела: Пак 1939 г. на Рила. В.К.: Сега, 1939 г., Рила. Весела: Да. Тука със...

В.К.: Виждам Учителят, над шапката на Учителя вляво сте вие (19). Весела: Отдясно. В.К.: Да. Отгоре е този, Георги Куртев. Весела: Георги Куртев. В.К.: Значи тука е с французите 1939 г. Весела: 1939 г., когато те пристигнаха. Чакай, един момент. В.К.: Да. Виждам тука една цяла група (20). Виж, аз не бих ви познал, че сте това вие там. Вече имаме същата снимка. Весела: Ето ме тука. В.К.: Да, тука се вижда много добре. Весела: Да, стърча така. А това е майка ми. В.К.: Да, с черната коса. Весела: С черната коса вдясно. В.К.: Наметната с шал. Весела: Да. Тука са брат Томалевски, Звездински и това е един учител. В.К.: Това е Звездински отляво. Весела: Звездински, Димитър. В.К.: Тази снимка, която я имам аз уголемена, нали? Весела: Да, да. В.К.: Сега, как стана тази снимка, вие сте тук в гръб, така ли? Весела: Аз съм в гръб, говорехме на полянката с Учителя няколко сестри. В.К.: Да, и говорехте и виж той как се е усмихнал и ви гледа усмихнато. Значи, вие сте в гръб, с това палто което с шпиц (21). Весела: То беше спортно палто. С гръб.

В.К.: Сега, тука вече ви виждам с Учителя (22). Весела: Пред вратата. Това е денят, в който го поканих да се снемем. Отидох да го покана за снимка, и фотографът най-напред ни фотографира пред вратата му. В.К.: Това коя година е? Весела: Трябва да беше 1942, може би.

В.К.: 1942 година. Сега тука виждам една снимка вече... Весела: Също на полянката отидохме с Учителя (23). В.К.: Това сте вие? Весела: Аз съм. Тука е брат Кръстю Христов и този цигуларя Ангел, Ангел цигуларя. В.К.: Да, сега това във връзка, какъв беше повода? Весела: Ами когато да се снимам с Учителя, той отиде на полянката също и там ни снеха. Сега ето ме тука до... В.К.: Да, виждам. Весела: Ето ме.

В.К.: Тука една снимка пред салона (24). Пред малкия на стълбите и вие сте точно тука, Учителя. Весела: Ето ме. В.К.: И Учителят е тука. В.К.: Имате вече много хубави снимки. Весела: Да. Тука с Учителя така съм.

В.К.: Това е същата поза, но... Весела: Същата. В.К.: От друга гледна точка. Весела: Да, същата. В.К.: Тука вече? Весела: Тука вече с Учителя се снемем, същият ден. Интересно, еднакво сме облечени. В.К.: Да, вие сте с бяло, жакета в бяло и той в бяло.

Сега тука виждам едни снимки в Мърчаево (25). Весела: В Мърчаево, когато се връщахме от минералния извор на Петровден. В.К.: Тук отпред е Методи Константинов, това е Учителя. Значи, това е връщане от минералния извор. Весела: И Владо. В.К.: Това е Владо с черния каскет. Сега тука виждаме, сега ето аз ви виждам. Весела: Ето, като се връщаме с Учителя, от дясната страна. В.К.: Вие сте в дясно. Това е Савка, с бялото. Савка е отпред. Весела: Да. В.К.: Сега тука виждаме Галилей с дамаджана. Весела: Направихме снимка по пътя. В.К.: Тука виждаме Учителя, вас, тя е малко мътна и не се вижда. Значи, това е на минералния извор в Рударци. Весела: Във Рударци, като се връщахме с Учителя.

В.К.: Тука виждаме по-отдалече една снимка. Значи, това е Рударци и минералния извор (26). Весела: На Петровден. 1944 г. В.К.: Да. 1944 г., Петровден. Весела: Да. В.К.: Тука аз ви виждам. Вие сте пред Учителя, Учителя е с шапка. Весела: Не, Учителят държи шапка, а аз съм от дясната му страна. В.К.: От дясната тая с черното, така ли. Весела: Черното и бялото. В.К.: Така, значи това сте вие. Весела: Да. И тука съм със същото – синьо и бяло. В.К.: Да. Синьо и бяло. Това е същата снимка, ясно. Така.

Сега по-нататък вече виждаме една снимка с Учителя. Весела: Сега, аз

помолих Учителя като бяхме на Витоша, от Мърчаево отидох **на Витоша един ден (27)** и аз го помолих с групата да ги снима. И направих три снимки. Първата, той застана в анфас. Ето Владо. В.К.: Това е Владо. Аз за пръв път виждам Владо. До него е Савка. Весела: Да. В.К.: Това е Учителят. Весела: И Стоянка Илиева е това и Теофана. Тука също. Същата група. Да, Мария Тодорова, Савка, тука е Василка перачката. В.К.: Тая Василка? Весела: Която е от Айтос. В.К.: От Айтос. На "Опълченска" е била. Весела: Да. Тя переше. В.К.: Да. Весела: Василка. Ето го Владо.

В.К.: Значи Владо го виждаме вече тука втори път. Весела: Да. Тука съм. В.К.: Не, сега това е друга снимка. Все пак третата снимка. Весела: А, третата снимка. Тука Учителя в профил е застанал. В.К.: Да. Весела: Също Илия Узунов тука. Ето го Владо. В.К.: Да. Владо го виждаме, момент. Да си запиша. Весела: Да. В.К.: Вие сте помолили Учителят да ви позира, това е 1944 г. на Витоша. Весела: Витоша. В.К.: Вие имяхте апарат? Весела: Имах и направих три снимки. В.К.: Какво стана с тези негативи не се знае. Весела: Нямам ги.

В.К.: Сега тука виждам една снимка. Весела: **На стълбата на къщата на Темелко (28)**: Йорданка Жекова, и аз съм горе. В.К.: Това е много хубава снимка. Весела: Йорданка и аз. А тука съм на стената срещу прозореца на Учителя. В.К.: Това в Мърчаево. Весела: Да. Той плодовете си слагаше на слънце. На стената диня, пъпеш, две дини и пъпеш. В.К.: А-а, това е диня и пъпеш. Значи на стената. Весела: На стената, на слънце ги държеше, като му донесат. Аз съм тука облежната на стената. Значи облежната на стената. Весела: Да.

В.К.: Сега тази? Весела: Това е на Черни връх. С Учителя една група. В.К.: Добре. Тука има ли ви на тази снимка на Молитвения връх? Весела: Няма ме.

В.К.: Значи тука долу на **извора "Ръцете, които дават" (29)**. Весела: "Ръцете, които дават". В.К.: Да, добре. Тук са Учителят и брат Боев. Какво си спомняш за Граблашев? Абе какво стана с този Величко Граблашев? Спомняте ли си нещо? Весела: Не. В.К.: А за Граблашева? Весела: Те не бяха на Рила. Мъжът й беше тогава в Америка на Граблашева, а тя беше много стара сестра, аз няхах връзка с нея. **Тук съм с Боев.**

В.К.: Сега, **вие сте с бяла рокля (30)**. Весела: Пред салона, да. В.К.: Коя година се снимяхте? Помните ли? Весела: Ами това някъде 1940, 41, 42 г. В.К.: 1940-41 г. Нещо да си спомняте за брат Боев? Весела: Много бяхме близки. Аз винаги му разказвах какво ми е казал Учителят и той записваше.

Тук снимка с французите (31). Ето ме тука. В.К.: Значи на тая снимка Учителят е с бялата шапка. Вижда се много по-ясно. Майка ви. Весела: Ето майка ми. В.К.: Майка ви, с шал и заметната. Весела: Да. В.К.: Вие сте тука, вече тука е много по-ясно. И тази снимка е с Учителя. Весела: С Учителя.

А тук съм **на Молитвения връх самичка (32)**. В.К.: Да.

В.К.: Тука има една снимка, вие **играете Паневритмия с майка си (33)**. Така ли? Весела: Да. В.К.: Това коя година? Весела: Ами трябва да е 1940 година. В.К.: 1940 г. В това време ходехте двете на беседи, така ли? Весела: Да, двете на беседи.

В.К.: Това е? Весела: **Нивата, като се връщаме от Рударци (34)**. В.К.: Като се връщате от Рударци, това е последната снимка на Учителя. Весела: Последната снимка в Мърчаево.

В.К.: Тази снимка е с Учителя. Весела: **На полянката с Учителя (35)**.

В.К.: Тази беше д-р Давидова. Весела: Д-р Давидова.

В.К.: Да. Сега, на тази снимка виждаме Учителя с шапка в профил, а вие сте тука. На Витоша или в Мърчаево? Весела: На Витоша е мисля, а не, чакай.

В.К.: **Годежна? Весела: Годежна снимка на майка ми и татко ми (36)**. Той е 27 годишен, тя е 20 годишна тука. В.К.: Да, Така, добре.

В.К.: Тука има две хубави цветни снимки. Весела: Държим одеала.

В.К.: Това е на **Молитвения връх рано сутринта (37)**. Весела: На Молитвения връх, на 5 часа. В.К.: На 5 часа. Защото вие държите одеяло, вероятно духа. Весела: Имаше вятър. В.К.: Защото Галилей е от едната страна, вие сте от другата страна, дори Борис е завит. Весела: Да.

В.К.: Те са няколко пози. Това е на Молитвения връх. Защото аз имах една снимка, на която не ви познах, че това сте вие, но вече виждам, че това сте вие. Весела: Нали приличам? В.К.: Да, приличаш, приличаш, но аз не знаех, че е точно това, защото аз виждах, но се колебаех. Весела: Да. В.К.: Не ви знаех, че сте с такава пусната коса. Весела: Да.

В.К.: **“Химна на славяните” (38)**, така ли? По текст на кого? Весела: На Владо, Владимир Вязигин. В.К.: А, това е по негов текст. Весела: По негов, аз направих музика. В.К.: Сега, Учителят беше ли запознат с тая песен. То е на руски. Весела: Не, това е след Учителя. В.К.: След Учителя, да. Весела: Да.

В.К.: Когато вие говорихте за Паневритмията, вие казахте, че имате една снимка, на която се вижда, че **тя не играе с вас (39)**, така ли? Весела: Да. В.К.: Това е снимката, нали? Весела: Ето я снимката. В.К.: Вие играете вън от кръга. Весела: Не, това е първият ден, когато играехме вътре, но не заедно, а тя е отделно от мен, а трябваше заедно да играем.

В.К.: Да. А имате ли снимка да сте заснети вън от кръга. Весела: Е, друга не са правели. В.К.: Значи, това е една много важна снимка, което е потвърждение на това, което казвате. Весела: Че не сме играли заедно. В.К.: Да. Весела: Тука това беше също.

Тук в Ловеч с мои ученици (40). Като бях учителка вече в Ловеч, учителка в Ловеч, от 1932 до 1937 година.

В.К.: Да, учителка. Да. А това тука? Весела: Да, да. Тука е в Мърчаево, по **шосето Учителят на разходка (41)** излиза. В.К.: О-о. Весела: Това е Кирил Икономов. В.К.: С шапката в гръб. Весела: Това е Кирил, това е Владо. В.К.: С каскет. Весела: Това съм аз. В.К.: Да, а това е Учителя. Весела: Учителят. В.К.: Аз изобщо не бях обърнал внимание на тази снимка. Изобщо, щяхме да я пропуснем. Весела: Да. Учителят в Мърчаево на разходка по шосето. В.К.: Да. Весела: Той ходеше с кафяв каскет. В.К.: Да, ясно. Как щяхме да ги пропуснем. Весела: Не, тези другите ги имаше. В.К.: Не, тези ги няма.

В. Разговор по снимките с Весела Несторова
и Темелко Стефанов, проведен в с. Мърчаево, 1972 г.

от Вергилий Кръстев

(Магнетофонен запис)

В.К.: Искам да ми разкажете, **подавайки ви снимки** да ми разкажете за Мърчаево. Какво представляваше тази къща? Весела: Едноетажна къща, висок партер, с няколко стъпала отпред, които водят **до една малка веранда**, на която имаше пейка, където Учителят много седеше. В дясната страна е вратата към къщата, влиза се в едно тясно, дълго коридорче, а точно отсреща от вратата беше стаичката, където живееше Учителя. Вляво друга врата има, която води към голямата стая, където се хранехме. Голямата стая на къщата. А до стаичката на Учителя имаше една друга стая, в която живееше семейството на Темелко.

В.К.: Сега, това е една снимка, тука се вижда верандата, вие с Темелко, тука виждаме дървета. Весела: Един голям орех пред къщата. В.К.: Голям орех пред къщата. Весела: Да. В.К.: Това е също така. Весела: Да. В.К.: Тука виждаме Темелко с вас, пред самата къща. Весела: Да. В.К.: А на този балкон, често ли излизаше Учителя? Весела: Той слизаше и сядаше на пейката и ние сядахме наоколо и той ни говореше. В.К.: Да. Тука тези снимки са заснети за да покажат, какво е представлявала къщата. Весела: Къщата. Да. В.К.: Сега тука имаше, това е **ореха**. Весела: Да. Отпред имаше цветя. В.К.: Сега отдолу имаше **сайван**. Весела: Да. Сайван и мазе. В.К.: В това мазе бяха продуктите? Весела: Да. Там бяха продуктите. В.К.: Тука виждаме рози. Весела: Да, **храсти с японски рози** имаше. В.К.: Японски рози. Това е една къща зидана. Виждаме верандата. Весела: Да. Верандата. В.К.: Сега тя беше от другата страна? И се виждаше прозорци, доста растителност, доста дръвчета. Весела: Имаше дръвчета наоколо. Голям двор с плодни дървета. В.К.: Да. Горе са подпрени разни пръти. Весела: Да, дървета, пръти.

В.К.: Сега, идваме тука до **така наречената маса**. Весела: Да. В.К.: Това е оригиналната маса, която е заснета 1972 година, когато беше току-що изгнила, но още се крепеше. Сега вече не съществува. Вие казахте, тя е скована по онова време? Весела: Тя е скована, когато почнахме да се храним навън.

В.К.: Сега, нарочно искам да го запишете. 1972 година са правени тези снимки, сега е 1989 година, 17 години чакат. И сега ние довършваме работата. Весела: Да. В.К.: И сега, утре някои ще каже, ама то е много лесно - слагаш магнетофона на Весела Несторова и тя приказва. Весела (смее се): И тя приказва. В.К.: Ама 17 години чакат. И след това ще каже: ама то случайно. Няма случайно. Весела: Не. В.К.: То не е заслужено. То си е работа и чакаш. Вие миналия път колко неща извадихте, бележки и работиме. Весела: Трябва да назрее времето. За всяко нещо си има време. Аз в това съм убедена. В.К.: Та не само по благодат и не само по заслуги, а по труд. Весела: Да. В.К.: Е както онзи пример дето ми каза сега, ще се **заснемат цар и царицата на извора**. Защото царя и царицата първо трябва да бъдат слуги, за да станат цар и царица. Весела: А така, те са слугували и затова станаха цар и царица. В.К.: Иначе не може да станат. Весела: Девет месеца аз там всеки ден работих. Всеки ден. В.К.: А след това и другите

искат да се изтъпанчат там. Весела: А те стоеха със скръстени ръце. Никой не работеше. Аз с метла, с канчета, с копачки, какво не правех там. В.К.: И накрая искат и те да се снимат. Весела: Искат да се снемат. Така каза Учителят: Не, сега царя и царицата. (Весела се смее) Какви царе сме, Господ знае.

В.К.: Сега продължаваме. Сега, това е **въпросната пейка, на която Учителят е сядал и на нея обядвахте**, така ли? Весела: На нея обядвахме. В.К.: И на нея ставаха разговорите. Весела: Да. След ядене. Той ни говореше много. В.К.: Да, тука виждаме пейката до ореха. Ето я заснета. Тя едвам се държи тази пейка. Весела: Е, тя вече поизгнила. В.К.: Поизгнила, но вече не съществува. Весела: Вършеше добра работа пейката. В.К.: Вие тука показвате с пръст точно как е. И тука виждаме вас с **Иван, и с Темелко**. И когато заснемахме този случай, точно тогава той разказваше за онези събития в 1944 г. Весела: Да. В.К.: И като си спомням, че неговият племенник, племенник ли беше, неговият вуйчо, на Иван, който е забил знамето на Райхстага? Весела: Негов братовчед. В.К.: Негов братовчед. Весела: Да. В.К.: Как се казваше той? Весела: Кантария. В.К.: Кантария. Весела: Мелитон Кантария. А майка му е Кантария. От един род са. В.К.: Значи това е същия род, който е забил знамето на Райхстага. Весела: Да. В.К.: А именно тука, в този дом, Учителят е казал: Руснаците ще забият знамето на Райхстага. Интересно. И дойде време, че тоя представител, роднина на този дойде тука на това място, при Темелко и при вас, точно когато се заснема. Весела: Да бе, много интересно. В.К.: Виж какви значи съотношения. Весела: Съотношения. Няма случайни неща.

В.К.: Тука виждаме вие сте на пейката. Весела: Да. Много растения: храсти, дървета, цветя. В.К.: Сега, вие се намирате **тук на тези 14 стъпала**. Весела: Да. В.К.: Те започваха отдолу. Весела: Да. Водеха към пътеката, която се направи между двата извора, между "Извора на здравето" и "Извора на доброто".

В.К.: Тука виждаме стъпалата са заснети. Весела: Да, хубава снимка. В.К.: Вие ги показвате тука, тук се виждат стъпалата и вашият крак, как тръгвате нагоре. Сега, ето вие тука показвате вероятно пътеката между двата извора. Весела: Това е пътеката. В.К.: Не, не, май вие отгоре показвате самите стъпала. Весела: А, отгоре са стъпалата, да, стъпалата. В.К.: Точно така, вие показвате стъпалата. Весела: Стъпалата. В.К.: Още сте на тях. Весела: Да. В.К.: Това са още самите стъпала.

Сега по-нататък, тука виждаме от друга гледна точка къщата. Весела: Да. С оградата. В.К.: Ето, че вие се намирате пред така наречената **"стената" или диска на "изгряващото слънце"**. Весела: Да, точно това.

В.К.: Ето го тука, вече го виждаме. Весела: А, да. Учителят поръча да се направи опорна стена на хълма до стълбичките от светли камъни във формата на **"изгряващо слънце"** и като направихме, той каза: "Сега това слънце ще изгрее най-напред за България, след това за Европа, и най-после за целия свят."

В.К.: Ето, вие сте застанали пред самата стена. Весела: Слънцето. Да. В.К.: Сега, то е било като диск, така. Весела: То беше като полуслънце, изгряващо слънце. В.К.: Да. Виждаме стената. Весела: Да. В.К.: Сега, то е така като на полукръг направено, ето виждаме. Весела: Ето. Да. Попълнени са фугите с камъчета. В.К.: И това цялото представляваше едно слънце? Весела: Едно слънце представляваше. В.К.: Защото, аз като гледам на снимката представлява ... Весела: Точно изгряващо слънце. В.К.: Изгряващо слънце. Весела: Да, много хубави снимки от стената.

В.К.: Сега, тука виждаме вие между дърветата. Весела: Да, между дърветата. В.К.: Вече се движите насам. Весела: Да.

В.К.: Ето вече **вие тук са намирате между онова дърво, това дърво, на което са били изсъхнали клоните**. Весела: Да. В.К.: Ето вече почвата. Ето тук най-добре се вижда. Весела: А това е дърво, оголени корени имаше. Учителят поръча да се загради с камъни и да се сложи пръст. Да се помогне на дървото. Да. Стана като един съд голям за корените на дървото. Хубави снимки сте

направили. В.К.: Стана така добре, че ни се отвори време. Весела: Тогава беше чудесно да се направят снимките. В.К.: По тоя начин ние вече имаме документация. Весела: А-а, пълна документация на Мърчаево.

В.К.: Сега, вие тука вече се намирате **пред стъпалата на извора**. Весела: Да, **петте стъпала**. След четвъртото има площадка. В.К.: Да. Ето ви тука. Вие сте застанали, усмихната. Весела: Да. В.К.: Наоколо е доста голяма растителността. Весела: Да. В.К.: И вие оглеждате, аз нарочна така заснех, вие вече сте горе на площадката. Весела: Да, ето.

В.К.: Да. Вие обикновено казвахте, че на тази площадка седеше Учителят. Весела: **Учителят сядаше на стол на тази площадка** и наблюдаваше всичката работа на извора, която работехме. Сега вие вече долу сте седнали, долу на ниско сте застанали. Весела: Да.

В.К.: Тук вече се виждат стъпалата нагоре. Весела: Тук се виждат добре. И след четвъртото площадката.

В.К.: Тук вече вие с Иван се разговаряте. Тука виждаме Темелко до извора. Весела: На извора, да.

В.К.: Това са снимки на Темелко. И пред стъпалата на извора. Той вече беше тогава по-млад. Сега вече е възрастен. Весела: Е, да, сега вече е остарял. Но се държи той. Много се държи.

В.К.: Вие вече сте застанали горе и ми показвате с ръка самия извор. Весела: Да, самия извор. В.К.: Вече сте застанали на четвъртото стъпало, долу сте по-ниско нали? Весела: Да. В.К.: Усмихвате се и показвате извора. Тука сте се навели вече. Ето тук ми показвате с пръст самият извор. Къде, какво, що и как. Весела: Главата на извора къде е била.

В.К.: Сега, **главата на извора**, тя къде беше? Весела: Тя беше на юг, на южната страна. В.К.: Главата на извора беше на южната страна. Весела: На южната страна. В.К.: И вие фактически тука ни показвате главата на извора. Весела: Къде е бил камъка, но сега **азбеста** го нямаше вече. В.К.: Вече го няма, да. Тука вече виждаме, да. Сега, това е юг, нали? Весела: Да. В.К.: Тук е било някъде. Весела: Да. В.К.: До големите камъни. Аз вече започвам да се ориентирам. Сега той тука беше качен, горе върху камъните ли беше сложен? Весела: Тези камъни ги нямаше. Тук беше пръст и в самата пръст Учителят сложи камъка. В.К.: Да. А тези камъни? Весела: Тези камъни впоследствие са ги сложили като опорна стена. Да не пада пръст в извора. В.К.: А отначало тук беше само пръст? Весела: Само пръст. Нямаше камъни. В.К.: Точно това исках да кажа. Значи нямаше камъни, нямаше пръст. Весела: Не. В.К.: Добре. Впоследствие са сложени, за да пазят. Весела: Да пазят пръстта да не се изсипва. В.К.: Тук виждаме също тия два камъка. Весела: Да. После са ги сложили Темелкови.

В.К.: Сега тук виждаме снимка на лявата страна. Сега от тази страна ли беше този, **Западния фронт дето се откри**. Това е юг, това е тази страна? Весела: **На северната страна се откри**. Да.

В.К.: Тука също са снимки. Тук улея, дето изтичаше водата, така ли? Весела: Да, улея. Оттука изтичаше. В.К.: Тук виждаме улея. Весела: С мозайка направено. Да, оттук изтичаше. В.К.: Ето например, вие показвате тук улея с мозайката. И тази мозайка беше още запазена, защото се виждаше. Весела: Да, виждаше се. В.К.: На тази снимка се вижда мозайката. Весела: Запазена беше мозайката. Тук се вижда как изтича, повечето е в растителност. Весела: Да. В.К.: И вие фактически заставате тука на северната страна. Оттук ми показвате с лявата ръка, където е открит Западния фронт. Весела: Да. В.К.: Ето тук от снимката показвате къде се открива Западния фронт, с лявата ръка. Весела: Да. Берем узрелите череши, да, юни месец. В.К.: Берете череши. В.К.: Така. Сега, аз искам пак да се върна на тази оригинална снимка, на която ви има вас, Жекова и т.н. Искам пак отново да посоча, защото това е нещо много трудно за възприемане от мене. Сега тук

виждаме мозайка, сега това е мозайка на север, нали? Весела: Да. В.К.: Ето, това е извора. Сега, този фронт. Сега това е извора, това е мозайка. Сега, вие казахте преди това, че е открит тук някъде по стената. Да не би тази мозайка, която вие сте направили да бъде улей за стичане на водата. Весела: Не, не. Не, тя беше една **четвъртита мозайка** от страна на извора. В.К.: А къде точно, тук ли някъде се направи? Весела: Стената се беше доста сринала. Не оназ високата стена, на която се постави фронта. В.К.: Да. Весела: Тя беше на север от извора. В.К.: Защото те са заснети от север. Весела: Да, обаче, много се е сринала. За тези години. Тя беше рохкава пръст и не личи. В.К.: Сега, когато направиха този улей, това камък ли беше там или пръст, спомняте ли си? Весела: То беше с камъчета, пръст с камъчета. В.К.: И като направи улея? Весела: И твърдо беше като скала. В.К.: Да. Весела: **И като направи улея, тръгна вода по него.** В.К.: А, по него почнаха да се стичат капки. Весела: Да. И се сливаха и слизаха в извора. В.К.: Да. Добре. Вече започнах да разбирам.

В.К.: Това е панорама към Извора на Доброто. Весела: Да. В.К.: Тука виждаме Темелко и вие отговаряте. Тук вече вие приближавате до извора. Весела: **На здравето.** В.К.: На здравето. Вече оглеждате. Клекнали сте до този камък и взимате вода да пиете. Това е извора и знаете ли, аз миналият път, когато разказвахте за издълбаване на кръста, там на здравето и за разпятието, което сте видяли, нали, и това за мен беше наистина разпятието и Голгота. И понеже вие казахте, че това е Тайната вечеря, която е продължила девет месеца и след това като ми разказахте, че вие сте също присъствала на последните дни и мигове на заминаване на Учителя, когато вече фактически Учителят е издъхнал и си е заминал пред вас, вие сте обърсали с кърпичка очите и казвам: какви съотношения! Не може човек да бъде при Христа, а да не бъде тука! Не може човек да изпита разпятието на кръста, както тук Учителят символично ви го дава при извора, и да не го видите пак. И точно присъствието на този. Фактически онези хора, които са присъствали сега, са били по времето на Христа. Весела: Точно, но Учителят каза: Вие всички бяхте при Христа, Той казва, и сега сте тук. В.К.: Да. И това, което ми направи впечатление, че това са съотношения. Същите души, които са били там, сега са тук. Весела: Същите души. Нещата силно се преживяват, когато са преживяни някога и са останали в подсъзнанието, което сега се пробужда. И с голяма сила се преживяват страданията на миналото. В.К.: Добре.

В.К.: Да ми разкажете, какво представляваше **стаичката на Учителя**. Защото това са снимки от тази стаичка. Весела: Тя беше много малка, с два прозореца, един към юг, един към изток, югоизточна стаичка. И там имаше легло, малка масичка, стол, плетен стол за Учителя. И портрети, няколко портрети. А тя беше много светла, слънчева. Над леглото на Учителя в тавана имаше една дупка, малка дупка, и брат Темелко казваше: колкото и да се мъчим да затворим тази дупка, не можем. Тя остава. Тази дупка. В.К.: Тя беше? Весела: На тавана, над леглото. И той винаги се чудеше за тази кръгла дупка над леглото, която винаги казва, не може да се запуши, остава. (Забележка: Тази дупка е изкопана през една нощ от един плъх. Виж "Изгревът" т. VII, с. 614, № 37, "Владиката")

Имаше там Библията на Учителя и други книги, беседи. В.К.: Стаята. Весела: Да, където живееше Учителя. В.К.: Това е 1972 г., сега е променена обстановката. Весела: Е, да. Много е променена.

В.К.: Това са приборите на Учителя. Весела: Приборите на Учителя. В.К.: Да. Весела: И важното е, че в тази стаичка, след заминаването на Учителя братята и сестрите от Мърчаево всяка сряда и неделя, в 5 часа имат беседа и в неделя в 10 часа. Те редовно поддържат беседите си там. Не са спрели да работят. Много предани братя.

В.К.: **Тук виждаме Темелко.** Това е стола на Учителя, и Темелко казва: аз на никой не давам да седне на този стол. Весела: Е как ще седне? Да. Плетен

стол. В.К.: Плетен стол и табуретката, на която е сядал. Тука е Темелко до самото легло. Весела: Да. В.К.: То едно скромно легло. Весела: Много скромно легло. В.К.: Скромна маса. Весела: Всичко около Учителя беше изключително скромно.

В.К.: Вие сте седнали на стола, аз съм заснел няколко пози. Четете нещо. Весела: Да. В.К.: Сега, другите стаи? В другата стая какво се правеше? Весела: **В голямата стая имаше една дълга маса и столове и едно голямо легло.** На което спяха. В.К.: Това беше столова, така ли? Весела: Да, там се хранехме всички. В.К.: И през това време, вечерта спяха там? Весела: Там спяха, на голямото легло. По земята седем души спяха на земята. В.К.: На земята? Весела: Да. Седем души спяха на земята от братството. В.К.: А в малката, другата малка стая? Весела: И там. В.К.: Имаше семейство? Весела: Да. Може би децата му. В.К.: И къде се готвеше? Весела: В голямата стая имаше кухненска печка, на която се готвеше. В.К.: Там всички обядват и вечерят? Весела: Там. Там се обядваше и вечеряше.

В.К.: Да, сега Учителят приемаше в малката стаичка? **Той приемаше в своята стаичка.** Малката. В.К.: Там приемаше? Весела: Там идваха гости. В.К.: Те предварително ли го осведомяваха? Весела: Не. Идват от София и той ги приема, обаче, като се затопли на двора на масата, на която се хранехме там сядаха, не в стаята му.

В.К.: От кой извор носеха вода: от извора на здравето ли за готвене или от онзи другия извор? Весела: Вода пренасяха от Рударци. В.К.: Да. Весела: В големи дамаджани, братя и сестри, за пиене. И за готвене имаше чешма на двора. В.К.: Да. Весела: От която точеха вода за готвене, но за пиене от Рударци се носеше. В.К.: Тази чешма откъде беше? От Извора на здравето ли? Весела: Не, това беше отделна чешма. В.К.: Да. Весела: Водопроводна тръба в селото. В.К.: Защото аз ги виждах тези големи дамаджани на снимките, значи те идваха от Рударци? Весела: От Рударци носеха големите дамаджани с минерална вода за пиене.

УЛЕЯТ ЗА ВТОРИЯ ФРОНТЪТ Е ХОРИЗОНТАЛЕН И
УЛЕИ, КЪДЕТО СЕ СЪБИРАТ КАПКИ ОТ
СКАЛАТА. УЛЕЯТ Е ЛЕКО ОТРЕЗАН НАДЛУ

ИЗТОК

СКАЛАТА НА ХЪЛА

УЛЕИ ЗА РОДА КЪМ
КОРИТОТО НА ИЗВОРА

СКАЛА УЛЕЯТ

СКАЛА

УЛЕЯТ ВТОРИЯ ЗАПАДЕН ФРОНТЪТ

ПОДА Е ОТВЪРСТИЕТО ЗА
ИЗТИКАНЕ НА ВОДАТА, С КОЕТО ТЪКЪЛЪТ
ОТВЪРЯ ВТОРИЯТ ЗАПАДЕН ФРОНТЪТ.

ЮГ

УЛЕИ ОТ ЮГ
ЗА СЪБИРАНЕ НА
КАПКИТЕ РОДА.

ИЗВОРЪТ НА
ДОБРОТО.

УЛЕИ ЗА ИЗТИКАНЕ
НА РОДАТО ОТ
КОРИТОТО НА ИЗВОРА

ГРАНИТЕН БЛОК

АЗБЕСОВА
ПЛАДА

ГРАНИТЕН БЛОК

СТЪПАЛАТА НА
ДОБРОТЕЛИТЕ-5.

ТУК ТЪКЪЛЪТ СЕДЕШЕ
И НАБЛЮДАВАШЕ.

- 5. ПЛОЩАДКА
- 4. СТЪПАЛО
- 3. СТЪПАЛО
- 2. СТЪПАЛО
- 1. СТЪПАЛО

ЗАПАД

ПЛОЩАДКА ОТ МОЗАЙКА

ПЛОЩАДКА ЗА ВЪВЕЖИВАНЕ НА
НАРЪДЪТЕ

ЗЕМЯ - ПРЪСТ

ГРАНИТЕН БЛОК

ФОРМА НА КОТАТА
ПОКРИТА С МОЗАЙКА

СЕВЕР

Г. Допълнение към спомените на Весела Несторова

за 1939, 1940, 1941 и 1943 години

от разговори с нея

(Магнетофонен запис)

В.К.: Сега, вие изморихте ли се? Весела: Не. В.К.: Сега, това е **“Слънчеви лъчи”**, на която вие сте автор на текста. Весела: На текста. В.К.: Сега, ще можете ли нещо да ми разкажете сега. Това оформлението кой го направи? Неделчо Попов? Весела: Неделчо имаше грижата за отпечатването. В.К.: Да се направи оформлението, на печата. Весела: Оформлението. В.К.: Сега какво представлява? Весела: Ами **“Слънчеви лъчи”** началото в книжката, музиката, мелодията на пеенето с текста, нотите. А след това обяснения. Първо: Слънчеви лъчи – принципите. В.К.: Да. Весела: Дава на **“Слънчеви лъчи”** кои са принципите. В.К.: Сега този текст кой го написа, Неделчо или вие го написахте? Весела: Предполагам брат Боев е писал много неща. Брат Боев пишеше много обяснителни неща. И брат Борис също. **“Слънчеви лъчи”** – описание. Как се нареждат. Тука има дори графически картинно изобразено как са лъчите, движението им, първо, второ, трето движение. В.К.: Сега това е вероятно написано от брат Боев. Весела: Предполагам, че брат Боев е написал това нещо. Да. Защото ние като работехме с Учителя не се подписвахме. На работите. В.К.: Да. Не се подписвахте, обаче, сега аз искам да ми я подпишете и да ми я напишете, че е от автора на текста. Защото утре никой няма да знае кой е автора на текста. Авторът на текста е Весела Несторова. Весела: Да. В.К.: Вие я надписахте. Ще можете ли да прочетете надписа?

Весела: **“На Вергилий Кръстев от автора на текста, написан в 1941 г., когато **“Слънчеви лъчи”** бе дадено от Учителя. В.К.: Подпис: Весела Несторова.”** Весела: Подпис, да.

В.К.: **Песни на Всемирното Бяло Братство.** Те са дадени най-ранните. Весела: Да, най-ранните. Да. Първите песни, които пееше братството. В.К.: Когато дойдохте те пееха тези песни? Весела: Те пееха тези песни. В.К.: Да. Това са песните, нали? Весела: Да. В.К.: Те по-късно ги издават в 1941 г. Весела: Да, 1941 г. В.К.: Нещо да кажете по тях? Весела: Тези песни майка ми ги пееше непрекъснато, всеки ден ги пееше. В.К.: Защото, тя е от онова поколение, когато те са създадени? Весела: Тя е от поколението на тези песни. Да. В.К.: И тя ги пееше непрекъснато. Сега, искам друго да ви питам. Вие дойдохте и заварихте, когато е издадена другите **“Песни от Учителя”** съставена от **Кирил Икономов**. Весела: Да.

В.К.: Това е **“Песни от Учителя”**. Весела: Да. В.К.: Това е първа част (София, 1938). Весела: Да. В.К.: Какво ще кажете за нея? Весела: Ами тя е хубава, хубава книжка, много хубаво написана, много ясно. И тези песни значи са дадени от Учителя, заедно с братята. Учителят създаваше песните заедно с братята и много пъти той запяваше нещо, което записваха, разбира се, и след това казваше: **“Продължете”**. Например **“Песента на двете сестри”**. Песента в Мърчаево, последната песен. Той дойде в стаята и каза, започна да говори: **“Аз нося скръбта си с радост в живота, запя я. Тя е блага другарка, що добре ме учи. И каза: “Тази песен е много дълга. Продължете я, каза ми лично, тази песен, тя е много дълга.”** И аз тогава още малко я продължих. Тя е: **“Аз нося скръбта си с радост в живота. Тя ми е блага другарка, що добре ме учи. Макар и безспирно да пъшкам, тя кротко напред ме води и сладки думи ми говори за своята сестра Радост, която с радост ще ме посрещне. Трепна за пръв път тогава в моето сърце, когато чух за своята сестра Радост.”** Аз продължих: **“Скръбта понасяй с радост в живота, тя е предвестник**

благ на радостта. Скръбта понасяй с радост в живота, тя е вестител благ на радостта.” В.К.: Вие така продължихте? Весела: И мелодически и текстово. Но той каза: тя е много дълга, иска да каже, че ние ще бъдем в скръбта. Много дълго, затова дава песен на скръбта. Нали каза: скръбта ще бъде вашия учител. И песента е за скръбта и радостта – двете сестри. Но първо ще мине много дълго, затова каза: тя е много дълга песен.

В.К.: Да. Сега вие присъствали ли сте на моменти, когато Учителят е създавал песни? Весела: О, да много пъти. В.К.: Например? Весела: “Цветята цъфтяха”. В.К.: Какво беше например за “**Цветята цъфтяха**”, какво ви направи впечатление, как даваше Учителя? Весела: Учителят запяваше и я записваше някои от музикантите нотите, и след това я допълваше, поправяше Учителя. И ни я предаваше. След като се завърши, ни я предаваше и ние край него я учехме.

Например, “**Там далече зная чуден край**”, също пред нас направи. В.К.: Това песента, нали? Весела: Да, песента. След това “Аз мога да любя, добър да стана”, Учителят я започна и ми каза лично: Вие я напишете тази песен. Той ми даде текста: “Аз мога да любя, добър да стана, аз мога да обичам, силен да стана. Любовта и обичта ще ме научат на Бога слуга да стана.” Аз отидох в къщи и написах песен и му я изпях на Учителя. В.К.: И нотите? Весела: Написах я, нотирах я и му изпях с този текст. И много песни той даваше и на учениците да направят.

Даваше една част, например “**Житеното зърно**”. “Бях житено зърно”, аз направих първата част. Той даде само: (Весела пее) “От житено зърно аз станах малка птичка във въздуха да хвъркам...” Тази тема с тези думи и каза: Направете от това, от тази песен. А думите даде: “Днеска за първи път добре пременена на лозена пръчка кацнах и от сладкото грозде за пръв път хапнах.” Даде текста и каза: Направете песен. Аз отидох в къщи и направих първата част: “Бях житено зърно заровено в земята в сън дълбок. Животът не познавах, но дойде лъч, при мен достигна светлината и ме събуди със своя зов. От житено зърно – и идва неговата тема – и накрая пак завърших: “Колко хубав е живота, тогава си казах, когато съм хапнал от сладкото грозде” В.К.: Сега, тия песни има ли ги записани? Весела: Аз имам “Житеното зърно”, но в сборника не е дадена “Житеното зърно”.

В.К.: А другата, другата песен, за която стана дума преди малко? Весела: Записана е. “**Там далече зная чуден край**”. Записани са в сборника, но “Житеното зърно” не е записана. В.К.: А вие имате ли я на нотен текст? Весела: Имам я, да. В.К.: Трябва да я приложиме. Фактически Учителят работи по няколко метода. Единият метод дава в началото темата да я доработите и да я доразвиете, или пък друг път вие започвате темата. Весела: Да. В.К.: Ставаше въпрос за методите. Весела: Да, методите. Той винаги искаше да участват и братя и сестри в творчество. Той ни насърчаваше да творим. Той искаше да събуди в нас творческия дух. Много държеше на нашето творчество. Всъщност, творческото начало в човека е най-божествения елемент, най-божественото качество в човека е неговото творческо въображение, неговата способност да създава. Защото Бог е този, който създава, и когато ти създаваш, ти се сливаш с Бога. Бог чрез теб създава. Както човек не може да прави добро. Бог само може да прави добро. Та когато ти правиш добро, Бог го прави. Бог е Любов. Човек не може да люби. Бог в него люби. Учителят български песни взимаше и претворяваше с нови текстове.

Например “**Татунчо страшен хайдутин**”. В Мърчаево много работихме с народни песни. “Люти клетви”, “Татунчо” и други. В.К.: Ясно. Весела: “Не ли думам, мила мамо”, и променяше текстовете, като ги правеше положителни и каза: “Аз 40 години съм работил да изведа българската музика от затворения интервал. Най-после успях” В.К.: Какво значи от затворения интервал? Весела: Ами то е движение в кръг, а не в спирала. **Отвореният интервал е спиралата, отвореният кръг, който има възходящо движение.** А българската музика беше застояла, затворена, в нея нямаше бъдеще. Тя тъпче на едно място в кръг, както хорото се

върти в кръг. Но Учителят каза: "Тази музика сега, която ви дадох, тя ще създаде нова музика, а това, че аз разреших въпроса със затворения интервал на българската музика много музиканти в бъдеще ще се ползват." В.К.: Сега, аз теоретически, тоест, така както го казвате, го разбирам. Аз понеже не съм музикант. Например, сега може ли да ми изпеете затворен интервал и отворен интервал. Точно как е? Нещо като някакъв мотив, за да потвърдите? Или е много трудно? Весела: Ами то е цялостно, то не е една част, за да може да се демонстрира. А цялостната българска музика беше спряла на едно ниво и нямаше развитие в българските песни. И текстовете им бяха отрицателни. **"Люти клетви"**. В.К.: Ясно. Весела: "Таутунчо страшен хайдутин", например, тази "Люти клетви" беше: "Проклет да е, триклет да е, мамо, който люби либе мамо люби, па не взема. Любе помни и проклина до девет години, до девет повоя."

Учителят направи така: "Благословен мамо, който добре люби, който добре люби, мамо, и добре обича. Мойто либе, мила мамо, много добре люби, мойто либе, мила мамо, сам Бог люби". В.К.: Вие бяхте в ония години, в онова време, когато Учителят работеше? Весела: Той работеше в Мърчаево, претворяваше българската музика и работи за отворения интервал.

В.К.: Сега, въпроса ми е може ли да подготвите тези песни, текстовете и така на лист, тези, които вие сте работили и Учителят, нали той ви е дал теми, за да може така да ги изброиме последователно и ги приложиме. Весела: Те са доста песни, които ме караше да пиша: **"Не ли думах, мила мамо, не ли казвах"**, например ми каза: "Напишете нов текст", и аз написах три стиха на "Не ли думах". В.К.: Сега вие ще можете ли следващия път да ми ги напишете на един лист, първа, втора, трета – така да ги изброиме. Весела: Ще видя, ще се опитам нещо да направя. В.К.: Вие казахте няколко пъти, но може да са повече, но след време няма никой да знае, че това е ваше творчество, нали, вашата работа. Аз искам да го демонстрирам и да го приложа. Весела: Ами аз съм писала много музика. Той каза, Учителят: "Аз ви давам музика, която ще създаде нова музика" и затова всичките тези години, когато съм писала музика, в основата си стои неговата музика. Той ни даде музикален импулс, да творим.

В.К.: Сега това е "Песни от Учителя" съставена от Кирил Икономов. Тя има и втора част (София, 1944). Весела: Да. В.К.: Какво си спомняте, някаква опитност с него, Кирил Икономов? Весела: Аз не съм работила с Кирил Икономов.

В.К.: Сега, по-нататък. След заминаването на Учителя се прави други "Песни от Учителя" съставени от Мария Тодорова. Аз заварих, когато непрекъснато се караха, разправяха се, подхвърляха някои неща от нейната "Песнопойка". Весела: Според мен тя поизмени много неща. В.К.: Да. Весела: В музиката. Такова разбиране имам, че не предаде съвсем точно. Тя не беше голям музикант, тя беше посредствена. Беше творец и тя беше много упорита и искаше да се наложи и имаше характер, че иска себе си да наложи, което не беше много удачно. Не се вслушваше така в другите. Например, тя като правеше тази последна "Песнопойка" нито веднъж не ме повика да говори с мен, да ме попита, нали, ти си работила с Учителя, нямаш ли нещо, имаш ли някакво мнение да дадеш. Абсолютно нищо. В.К.: Вие знаете ли, това е една идея и смятам, че ще бъде една допълнителна работа с вас, да извадите всичко, което вие сте работили с Учителя последователно и почваме един коментар. Щото няма кой, освен вие. Как сте работили. Ето например, тя не ви е питала на времето. Аз ви питам 40 години по-късно. 40 години по-късно и това трябва да се направи. Така. Весела: Да ги напиша тези песни, които съм доработвала негови, такива работи. В.К.: Трябва тези текстове, които той ги е дал да се извадят отделно.

В.К.: Да питам друго. Първата част на вашият труд как трябва да бъде озаглавен? Трябва някакво заглавие. Сега, аз имах една идея "Една душа, която търси Бога". Трябва вие да дадете. Весела: Ама аз имам заглавие: **"Път към светлината"**. В.К.: Значи първата част е "Път към светлината". Весела: Да, към

нея и Мърчаево отива. В.К.: Мърчаево е втората част. Весела: Аз я включвам с първия сборник, заедно. В.К.: Значи първия сборник? Весела: Първият сборник и Мърчаево – “Път към светлината”. В.К.: “Път към светлината”. Весела: “Път към светлината”. В.К.: А първата част как ще бъде озаглавена? Весела: Това е цялата книга. Това е една книга. Мърчаево не е отделна книга, тя е продължение на “Път към светлината”. В.К.: Защото, аз смятах, че вие ще ги дадете поотделно. Весела: Не. Защо Мърчаево отделно? Не.

В.К.: Сега, във вашите тетрадки, които остават, как ще бъде – Третия завет ли? Тия 20 тетрадки, които има? Весела: Там ще видя какво ще направя. Всичко е там. В.К.: Добре. А какво има: сънища, опитности? Весела: Опитности, екскурзии, които са правени, разговори с Учителя, бележки от беседи държани. Те са разнороден материал. Най-различен. В.К.: Това е голяма работа, обработването им. Весела: То е голяма работа. В.К.: Аз не бих желал тези тетрадки така да останат захвърлени и да не бъдат използвани. Това е ваше творчество. И аз смятам поне и ако вие не може да го направите, на някой друг. Весела: Аз съм писала много пъти на английски в тях. В.К.: На английски? Весела: Да. В.К.: Само вие трябва да го направите това нещо. Весела: Да. Никой не може.

В.К.: За **“Опълченска” 66** спомняте ли си нещо? Весела: Ами аз бях малка, 6–7 годишна бях тогава. И отивахме с майка ми в една къща ниска, с калдъръм на двора. На калдъръма имаше пейки и столове. И там сядахме и чакахме Учителят да се яви на прозореца да говори. Той говореше на един прозорец. Отворен прозорец. В.К.: Ето го. Весела: Ето го, да, да. В.К.: Значи вие сте присъствали? Весела: Там съм присъствала на някои беседи. Не на всичко, разбира се. В.К.: Вие бяхте малка, а майка ви? Весела: Бях малка и майка ми ме водеше. Това коя година беше? Весела: Не мога, аз бях, може би 1916–17 ли беше някъде, малка бях. Помня, че огладнявах, че я дърпах да си отидем. Малка съм била. В.К.: Да.

В.К.: Това са **снимки от изучаване на “Слънчеви лъчи”**, така ли? Весела: Да, да. В.К.: Те са по двама по пет двойки. Весела: По пет двойки в лъч. В.К.: Да. Весела: Дванайсет лъча трябва да има. В.К.: Да. Добре. Весела: Ами така безразборно бяха наредени. Но като научиха движенията почнаха да ги играят във форми, в лъчи. В.К.: Да. Ето снимки на Асен Арнаудов.

Весела: Много добър музикант. В.К.: **Асен Арнаудов**. Весела: Асен Арнаудов. Той свиреше на арфа. Поръча си арфа, която получи. Свиреше в симфоничния оркестър на арфа. И Учителят много го обичаше и много работеше с него. В.К.: Много песни с него са дадени, така ли? Весела: Песни, той нотираше много песни. Мичето Златева, Верка Куртева. Постоянните оркестранти. Филип Стоицев. В.К.: А този Калудов вие заварихте ли го? Весела: Да, заварих го, той ръководеше хора и той беше музикант. В.К.: Така. Весела: Да. На Паневритмията. В.К.: Галилей, нали? Весела: Да, много постоянен, ревностен, той беше изискан, прецизен. В.К.: Тука виждаме тия двамата братя – Марин Камбуров. Весела: Камбуров. Да.

В.К.: **Разкажете за Учителя като музикант**. Весела: Всичките му клетки бяха музика всяко движение. В.К.: На Учителя, нали? Весела: По хармоничен и музикален човек не съм видяла. Такава грация, такъв финес. Такъв финес при свирене на цигулка. Той едва докосваше струните с пръстите си, като свиреше с лъка. Лъкът просто се плъзгаше леко, леко. И на пиано като свири някой път, едва докосваше клавишите. Той не обичаше грубостта, шумността. Въобще, всичко трябваше да бъде фино, фино, изискано при него. И самият той, като се движеше като че ли танцуваше, краката му чувстваш, че не стъпват по земята. Така леко се движеше като играеше Паневритмията. Красота и музика, и хармония. Непрекъснато излъчваше хармония от личността си. Настройваше ни. Като велик диригент. Да. Като запееше с един дълбок глас, тихо пееше. Свири цигулка и пее някой път някакъв мотив в момента, когато държи беседа, пее. Така дълбоко,

прочувствено, смислено, просто углъбява, все едно вътрешно пее, сякаш не пее човек. Като че ли дух пее. Той беше жив дух, въплотен дух, чувстващ дух.

И аз бях завела един началник от министерството на просветата, Балев се казваше, той отдавна си замина. Той казва: много искам да ме срещнеш с Учителя. И аз го заведох един ден и той дълго говори с Учителя, и като излезе, хвана се за главата и беше много, много развълнуван. И каза: Само Дух, само Дух. Тия думи за Учителя. Само Дух, така го почувства. Той беше фин човек. От просветата.

В.К.: **Всеки различно възприемаше Учителя?** Весела: Да, музикантът го възприема като музикант. Философът като философ. Щото имаше много братя, които само философстваха. След беседа с часове философстваха. И Галилей обичаше да философства много. Много обичаше да разисква. Да търси дълбочините, обясненията, макар че и той беше музикант, но повече беше философ, отколкото музикант. В.К.: Всеки намира това, което му е необходимо. Весела: Това, към което е най-склонен и което най-обича. Това вижда.

В.К.: Да. А д-р Жеков? Весела: Беше много интимно с Учителя. В.К.: Брат Жеков? Весела: Да. Брат Жеков в Мърчаево, като беше с Йорданка. И тъй говореше с него, като с роднина, с близък. И безцеремонен един вид, доста безцеремонен така беше. Казваше нещата направо. Така малко грубоват човек беше. Не беше фин човек. Но правеше впечатление, че се държи с Учителя така интимно, сякаш му е най-близък роднина. И Учителят винаги с усмивка с него разговаряше.

В.К.: **Как изпълнявахте Паневритмията?** Весела: Беше голямо тържество изпълнението. В.К.: Всеки път като играехте. Весела: Да. Голямо тържество се чувстваше. Учителят в средата, така ни вдъхновяваше всички, играехме с много повишено настроение. И след "Слънчеви лъчи" и "Пентаграма", всички се втурнахме да целунем ръка на Учителя и всеки искаше по-напред да целуне ръка на Учителя. И той беше с голямо разположение и винаги си подаваше ръката с много любов. Незабравимо беше всичко това, което се извършваше.

В.К.: На събор. Весела: На събор към 500 души се събираха, едва се побирахме и целият ден така тържествено се чувстваше присъствие някакво, много силно. Голяма радост изживявахме с Учителя. Като пеехме "Братство, единство" обикновено се събирахме около Учителя след Паневритмия и пеехме няколко песни. С голям възторг пеехме.

В.К.: Тук виждаме снимка с Учителя, играете Паневритмия. Весела: Беше едно велико тържество на душите. Цялото дело на Учителя и беседите, и планината и всичко едно велико тържество. Петдесет години щастието на България е това. Но не се оцени от народа. Явиха се клеветници, неразбрани хора, които попречиха много, но не спряха делото. Не спряха. Няма сила, която може да спре Божественото. То е над всички човешки прояви.

В.К.: Тука Учителят играе "Аум". Весела: "Аум". В.К.: Тука е интересна тази снимка.

Вие сте приготвила допълнително бележки към 1939 г. Весела: Да. Към книгата "Път към светлината". В.К.: Да. Весела: За 1939 година. Мога да нарека 1939 година най-свещената година в живота ми. Има празни години, има години на страдания, а има години на пълнеж с духовен заряд като тази изключителна година. Още на 22 януари имах сън, в който Учителят ми каза: "Трябва да имате качествата на Христа, не на учениците му." Седнала от дясната му страна той ме изпрати да му донеса вълнени чорапи, защото краката му бяха боси. Аз отидох в стаята му и му донесох чорапи. А на 24 януари видях на сън, че токът бе спрял и всичко бе тъмно. Тогава небето реши да изпрати поток от светлина чрез мен. Същата нощ брат Георги Радев ми каза, че получавам слънчево-ураново съзнание, което е съзнанието на новата епоха. А той бе най-добрият ни астролог в братството. В.К.: Вие го питахте? Весела: Аз сънувах това. Аз описвам сънища

тука. В.К.: Да. Весела: Всяка сутрин след събуждане, получавах вътрешно по едно изречение.

На 21 януари сутринта получих думите: "Събери водите в долината и тогава облечени ще се изкачат на планината".

А на следната сутрин: "Извличай живот от всяко нещо. Хората живеят кратко, защото не знаят как да извличат живот от нещата".

Други сутрини чух: "Слънцето е неуязвимо", друго: "Ликът човешки е лик Божий", също: "Влагай ново съзнание във всичко, което вършиш. Новото е в съзнанието."

В.К.: Това е от тетрадката, да. Весела: Идеята на "Събери водите в долината" е с дълбок смисъл. Първо е нужно да съберем хубавите чувства в сърцето си, които изпратени в ума (което е върха), поддържат живота му – това е препращане на енергиите ни в духовния свят, а не безразборното им разпиляване и прахосване на физическия свят. Стремехът ни винаги да е вертикален, а не хоризонтален. В томчето "**Смени в природата**", с. 96, намерих следното изречение: "Да живееш във водата като в среда, е да я ползуваш като условие за живот и да я приемаш в себе си, за да изтича вън от теб във вид на извор, това са три различни състояния, през които човек минава. Размишлявайте върху тези три мисли, за да обясните състоянията си, през които минавате." ("**Смени в природата**", Общ окултен клас, г. VIII, т. II. София, 1937)

Весела: В тихата вечерна самота на селцето, където работех. В.К.: Кое село? Весела: **Село Ковачевци, Самоковско**, чувствах често присъствие на любящи същества, които понякога ми нашепваха стихове и чудни мисли. Една вечер написах стихотворението "Шепотът на Утешителя". Ще предам само няколко реда от него:

"Ела, ела, аз близо съм до теб,
не си сама ти, Весела,
не свети само лампената светлина
над твоята наведена глава,
а бдят трептящи, светли същества.
Почувствай ги!
Привет им ти прати" и т.н.

Това бяха часове на углъбяване в себе си, на осъзнаване на духовното естество в човека, което така трудно се осъзнава в шумния водовъртеж на живота. На 12 януари ... В.К.: Коя година? Весела: 1939 г. още, Учителят каза в беседата си:

"Вслушвай се пасивно и чакай! Има нещо, което на никого не трябва да се дава – то е само за Бога. Сърцето си дай на Бога, а хората си дават и обменят сърцата. Бог не дава да се обсеби любовта. Ако обичаш някого, ще му дадеш условия за растеж. Това е любов.

Да изградим домове за вселяване на велики души в себе си. Възкресението е влизане в нов живот, а възнесението – отиване към Бога. Дай на Бога славата. Имаш добра мисъл, приложи я заради Бога. **Човешкото е въплотяване, а Божественото – вселяване.**"

Това са думи на Учителя.

Сутринта ми се даде изречението: "Само разумното е ценно; разумното се изявява като красота." А на 18 март следното: "Талантите са вътрешните условия за растеж и развитие."

По това време **преведох "Свещени думи на Учителя"** и му я предадох. На 19 март се върнах в къщи за празника 22 март, като бях получила телеграма сутринта от брат Гавраил, с покана от Учителя и брат Боев. Първото нещо след

пристигането ми бе да посетя Учителя. Когато приближих салона, той излезе на горната площадка да ме посрещне и ми каза: "Ще говорим, рекох, останете за 22 март". На 22 падна сняг и не можахме да играем Паневритмията. Бях непрестанно радостна и вдъхновена и цял ден свирех на пианото в салона и няколко души пяха песни от Учителя. След обяд бях на разговор с Учителя. Прочетох му преведените на английски две новогодишни лекции "Големият брат", които той одобри.

В.К.: Продължаваме нататък: Учителят... Весела: Да. Беседата "**Големият брат**" срещу Нова година 1939 г. от Учителя в 12 ч. през нощта, е отпечатана в Ню Йорк, брат Фархи отпечата "Свещените думи" и "Големият брат". Най-напред отпечати "Големият брат" и я изпрати на Учителя. В.К.: Сега вие му я прочетохте на английски, така ли? Весела: Аз му прочетох и той одобри двете лекции. В.К.: Да. Весела: Каза: "Да увеличим скоростта на вибрациите си. Вярата, надеждата и любовта имат високи вибрации. Да сме находчиви и да нямаме никакъв страх какво ще стане с нас. Натисни копчето – контакта пази и всичко ще е добре. Капката вън от океана е немошна, но е силна в океана, взимай от океана и раздавай."

Даде ми практични наставления как да работя с хората. Винаги да имаме предвид Цялото. В любовта да няма разделение. Страдаме, когато делим любовта, или искаме да я обсебим.

"Любов без обект, това е великата любов."

Срещнах се с брат Георги Радев, който бе в особено настроение. Същата година, през лятото, той отиде в Юндола и там си замина. Каза ми, че минава през пустиня и че всеки ще мине през пустинята докрай, както евреите, когато вървяха с Мойсей към Ханаанската земя. Сега той живее като растение, той ми обяснява, като растение през зимата – в корените – вътрешен живот. Той бе много слаб – боледуваше от туберкулоза.

Учителят бе казал, че когато чувствата са в противоречие човек е раздвоен, страдат белите дробове. Брат Георги ми разкри закона на периодичността в човешкия живот – то е както смяна на сезоните. Едни хора са в пролетта на живота, а други – в зимата, трети – в есента, и т.н.

Той ми обясняваше много неща и аз му превеждах някои есета, които напечата в "**Живот за Цялото**". В.К.: На английски? Весела: На английски и му четях и той коригираше.

На 22 март 1939 г. сутринта Учителят каза: "Бог сутрин най-напред ще помисли за всичко във вселената и ще прати на всяко нещо нужното, и като му остане малко свободно време, ще помисли и за себе си. Да имаме бързината на щастието, това значи във всички случаи на живота си да имате будно съзнание, да живеете според великият закон на Любовта. Днес мъжът работи отвън и заповядва, а жената работи отвътре. Всъщност, истинска господарка е жената. Тя е господарка не по външно положение, но по принцип. Да пребъдем в радостта, която иде от Бога".

След завръщането ми в селото, (Забележка: Село Ковачевци околия Самоковска, където е учителка 1937-1939 г.) бях в изключително вдъхновено състояние. Чета в тетрадката си оттогава: "Колко е ценен дори един ден в живота, когато този живот е свързан с източника си! Колко е велико дори един момент да съзнаеш и преживееш Божественото в себе си! Всеки ден пиши по нещо красиво за отношението си към Божественото и един ден ще имаш цяла книга, която ще сочи високия връх, към който вечно се стреми душата."

Това е преписано от тетрадката след завръщането ми. Сънувах, че се катеря по отвесна каменна стена към върха, но под мен стои леля ми Анка, която ме подpira и ми помага в изкачването. А леля ми Анка е старата сестра на майка ми, която отглежда майка ми като сирак и беше първа ученичка на Учителя в братството. Тя въведе майка ми и мен при Учителя. Сънувах, как тя ме подpira и ми помага за

изкачването. Стигам върха, а там се отваря вратата на някакво здание и някой ме посреща. Наистина, леля ми Анка – по-старата сестра на мама – първа ни заведе при Учителя. Тя е отдавна в отвъдния свят, но тогава беше още жива. Колко трудно и почти невъзможно е всяко духовно постижение без помощта на някого, без любовта на близък или приятел в земния ни тежък път. Сутринта ми се даде мисълта: “Живей във височините”. Учителят бе казал: “Само при високи планини има култура”. Когато го попитали, защо е избрал България, където да изпълни мисията си, той отговорил: “Защото в България има много планини”.

След няколко дни се върнах отново в къщи за пролетната ваканция на 5 април. Учителят каза: **“Според височината на идеала ти е и твоята култура.** Любовта е непостижим идеал. Където ходите, да носите нещо хубаво. Няма по-опасно нещо от туй – човек да се влюби в себе си. Първо човек да почита себе си. Дръж в съзнанието си един ангел. Вие не се приготвявате за обикновен живот. Всяка мисъл, за да има съдържание, трябва да е минала през любовта, през трептенията на светлината – да носи енергия. Същото се отнася и за чувството. Не говори, че обичаш някого. Живееш в любовта, но не излизай да те духа човешкия вятър – ще се разболееш. Можеш да обичаш един човек, ако слезеш на положението, на което Бог го е поставил.

Човек не може да изпълни Волята Божия без живот, светлина и свобода. Не се смущавайте как се отнасят хората с вас. Вятърът вѐн ще те духа. Станете господари на вашата мисъл, сърце и тяло.”

На 17 април 1939 г. чух: “Виждай с Духа”.

В село Поповяне, на 2 километра от село Ковачевци, бе назначен за учител един наш брат. С него имаме много интересни разговори. В.К.: Как се казваше той? Весела: **Недев** се казваше, брат Недев. В.К.: Да. Весела: Той бе една мистична, углъбена душа, поет по природа и много предан на идеите. Силно интуитивен, той долавяше мигновено истината при различни положения на живота. На 1 май – чудно хубав пролетен ден, той ме посети вечерта и ми каза свой сън. Над стаята му без таван имало друга стая, на стената висяла картина на двама светии, пред които светели две запалени кандила. Имал чувството, че това сме ние и ми каза с тих глас: “Ти си повече от светия и сега преживяваш най-хубавите състояния в живота си, защото погледът на Учителя е обърнат постоянно към тебе, носена си на ръце. Радвай се!” На следния ден ми донесе стихотворение, което ми посвети: “На душата слънце в мрака” е заглавието му. Намирам го смислено:

Душа с стремеж красив, преливаща с зарите,
на мъдрост свръхчовешка, спотаена
на твоя тих олтар във глъбините,
Душа, за подвизи велики вдъхновена!
Ти толкова широка, светла,
ти грееш с лъчите
на Висшата Божествена любов!
Милувки и утеха вливаш във душите
със кроткия си лирострунен зов!
Зови безспир към висините на свят
ефирен, свят на радост, мир и чистота,
разкривай в чар лика на бъднините,
кога човек щастлив ще е в света!
Душа, ти нежен, благ служител,
прелитнал тук сред хаоса и мрака,
на свят прекрасен, о, сияен жител,
отколе тука страдащите чакат!

Душа на слънчеви възторзи, гори, блести, тъй
както волните души блестят,
свети, тупти и сей в душите рози,
с Божествен нюх да се разцъфтят!

с. Поповяне
1 май 1939 г.

Той ми каза и следното: "Чувствайте се абсолютно вътрешно свободна! Чувствайте се потопена в една безпределна светлина! Чувствайте се тъй спокойна, че винаги да долавяте великия ритъм на всемира и да сте в хармония с него. Чувствайте, че в душата си имате един мощен център, който е по-силен от всеки друг във вас."

Наистина, това звучи като формула за всеки ученик на живота, като идеал за постижение.

На 10 май се срещнах с Учителя и дълго разговаряхме. Той ми каза: "Трябва много да сме внимателни – **на земята не е лесно да се живее**. На земята човечеството е стигнало до най-ниското стъпало на инволюцията, повече не може да слиза. Сега е в началото на еволюцията си. Други планети имат по-благоприятни условия. Земята е шуплеста – взима малко енергия от слънцето и пропуска много. А Уран и Нептун приемат всичко и не пропускат нищо от слънчевата енергия. **Светлината не иде от слънцето, а се образува по рефлексия на земята**. Около слънцето има тъмна и студена зона – **топлина и светлина се образува на земята**. Небето от земята изглежда синьо. Слънцето е акумулатор на друго физическо слънце, което не се вижда. Тъмнината около слънцето е приемател на енергията, затова е тъмна. Тъмното приема, а светлото дава. Тъмните души приемат (потенциална енергия) и я задържат за себе си, а светлите я отразяват навън (кинетическа енергия)."

Учителят ми говори за работата в САЩ и когато го попитах ще отиде ли там някой ден, той каза: "Може, рекох". И продължи: "Когато от изток хората отидат на запад, те тропат по тротоарите, защото си вдигат високо краката, а западните хора се спъват като отидат на изток, защото има много камъни. Върви внимателно! Има тъмни същества, които искат да прекъснат контакта с Бога на някоя душа, та в тъмнината да вършат каквото те искат. От такива ще бягаш. Два вълка се карат кой да изяде една овца – овцата в това време да бяга, защото няма кой да ѝ помогне и защити. Дръж винаги връзка с Божественото! Всичко в природата да ни е предметно учение".

Учителят ми показва книгата "Свещени думи на Учителя" на латвийски език.

"Божественото учение и изявление е непреривен процес, а хората мислят, че като се е изявило с Христа, спряло е. Непрекъснато ни учи, с никого не спира. Те държат на какво Христос е казал, а не виждат какво казва днес! Непреривен процес е то." Това е разговора с Учителя. В.К.: Който е изваден от тетрадката. Весела: Преписах. "Да се научим да разпознаваме доброто от злото. - Продължение. Ходим из тръни – да пазим къде стъпваме. Ще научим краката си сами след време да се пазят.

Лош черен дроб ще храниш с добри мисли – да се урегулира действието му."

Повече от тридесет години минаха, (Забележка: Това е писано през 1972 г.) откакто Учителят ми **разкри тайната на Божието Слово** и едва през последните години започнах да проумявам закона на Неговата вечност. Шепотът на Божия глас в нас, е така тих и нежен, че ние не му обръщаме внимание дори. Колко пъти след като пострадаме, казваме: А бе, нещо ми каза, ама кой да слуша! За ученика с будно съзнание "Гласът" говори ясно и постоянно, но за това са нужни известни предпоставки. Реалното е само в настоящия момент, а ние живеем твърде много с преповтаряне в паметта си на миналото, което задръства съзнанието ни. Живеем

и с мечти и надежди, както и със силни желания за себе си и близките си за бъдещето, което е еднакво заглушаващо. Колко е нужно да се научим да се углъбяваме и вслушваме в тихия глас, който винаги ни предупреждава за всичко! Божият глас иде до нас чрез Учителя като велико откровение, вечно Слово на Истината и Живота, за да ни покаже изходния път към светлината от джунглите на физическия живот. Той е духовното ни слънце на земята.

Учителят каза: **“За всяко нещо, което човек ще преживее, той бива предупрежден поне три пъти”**. Единият път обезателно трябва да е тихият глас вътре в самия човек. Ние се претоварваме с грижи за осигуряване бъдещето, което е измама и сянка на реалността. Ако изпразним ума и съзнанието си от тези излишни грижи, ще живеем много по-леко и по-правилно. Грижите поглъщат светлината и радостта ни, но за какво? Не знаем утрешния ден какво ни носи. Вярата е отваряне прозорците на ума ни към слънцето – светлината сама ще влезе и внесе всички блага на живота в нас. Ние постоянно пропускаме настоящето, в което е скрита единствената ни възможност за щастие. За нас е важен топлия залък хляб, който сега слагаме в устата си, не казваме: “Нека остане, утре да ядем”, или “нали вчера ядохме”. Само Божието Слово може да нахрани изгладнялата човешка душа.

На 12 май Учителят каза в края на беседата си: **“Използвай днешния ден!”** Тъй като бях на Изгрева за няколко дни, срещнах се със **сестра Маркова** (белгийка), която ми каза, че на 1 януари сутринта чула няколко изречения, изговорени от невидимо същество на френски език и аз си ги записах:

1. “Напускане масово на погрешките.”
2. “Всички ще се привържат към Истината.”
3. “Учителят е всичко.”
4. “Всяка сила и власт Му е дадена на небето и на земята.”

(Забележка: Анриета Маркова, виж “Изгревът” т. III, с. 160; т. IX, с. 178-179, снимка № 33; т. XIII, снимка № 39, 40.)

В.К.: Сестра Маркова вие я заварихте? Весела: Да, стара сестра. В.К.: Тя е превеждала на френски? Весела: Да. Тя бе изключително будна и интелигентна сестра и до дълбока старост предаваше френски език в Alliance Francaise в София. Още виждам възмущението ѝ, когато ми предаде тези свещени думи, дошли от невидим източник. “Словото никога не спира да говори.”

Срещнах се за малко с Учителя и му прочетох нещо от превода ми на “Свещени думи на Учителя”, което той одобри. Трябваше да **се готвя за държавен изпит по английски език**. Той каза: “Ще се нареди”. За лагера ни на второто езеро в Рила, Той каза: “На Молитвения връх, само птиците могат там да хвъркат. Животни няма там. Хората мислят, че нашето учение е нещо построено, скърпено, а ние сме взели всички неизменяеми опити на природата през вековете. Не е лесно лагер да имаш на 2000 метра височина, и военните се чудят, как преодоляваме всички трудности. Да направиш път дотам не е лесно.”

За колегите ми в селото каза: “Ледовете се топят”. В беседата ни каза, че в любовта си още се изплащаме на своите деди, нашата любов още я нямаме, не сме я придобили. Каза ми: “Има стари духове, които ти говорят, говорят, докато развиеш някоя черта, която не е в хармония с твоя характер.”

На 29 юни ми каза в разговор: **“Има езическо, еврейско и ново схващане на Христа**. За едни Христос е като икона, евреите са правоверните, а кой е Христос? Той каза: “Аз идвам да изпълня волята на Отца ми”, и “Отец ми даде тези овци и аз Нему ще ги дам”. Христос е този, който е дошъл да изпълни волята на Бога, но хората живеят в заблуждения, а се страхуват отвън да не ги заблудят. Христос по вътрешен път ще Го познаеш.” Учителят ми каза тези думи по повод на едно писмо от моята професорка по философия в Щатите – доктор Харкнес, която е издала 34 книги досега върху религията и философията.

Учителят ми каза да преведа главата “Христос” от книгата “Учителят говори”

и да я изпратя. После продължи: “Човек и земята са едно – човек е живата земя. Аз мога да спра земята, или да накарам да се движи, или слънцето да грее, но всичко туй е наредено вече. Силата сама доказва нещата, не думите. Който те лъже, той има раздвоен поглед. Той бърза, а времето само ще докаже истинността на известни действия. По вътрешен път като намериш Христа, всичко става хармонично, чувствуваш мир – нямаш нужда от външни доказателства. Който те лъже, има или фиксиран поглед, или раздвоен. Казва: “Обичам те”, а температурата му остава същата. Накарай го да докаже с дела – вярно е само стореното, а не казаното. Бога по три пътя само можеш да познаеш: чрез Любовта, Мъдростта и Истината. Сега Бог изявява Любовта. Познавам, че човек ме обича по температурата – ако тя се повиши, обича ме този човек. Имаме уред, с който познаваме чувствата. Никой не може да излъже себе си, ближния си и Бога. Бог не се съблазнява. Антихрист е той, който казва, че от себе си върши нещата.”

Учителят ни **предупреди, че “в света идат големи изпитания, всички ще минете през огън”**. Утешението е, че “Любовта ни спасява от всички нещастия. На Бога не можем да угодим без любов. Единственото нещо, да угодиш на ближния си, е любов към него. Умират глупавите, умният не умира. Човек трябва да умре за всички съмнения в душата си, за глупостите в ума си, за злорадството в сърцето си, за лошите постъпки. Докато търсиш удоволствие вън от себе си, ти си на крив път. Дошли сте да държите матура на земята. Дошли сте да учите. Ние сме се ползвали хиляди години от Любовта, но дошло е време да разберем смисъла на Любовта. За да си добър, трябва да си извор, не шише с един килограм вода. Не знаете за какво сте дошли. Не знаете как да обичате Бога и ближния си, а себе си много сте възлюбили и оттам иде съгрешението. Във вас имате един Бог, на Когото не сте дали условия и свобода да се прояви. Той чака да види какво ще направите за Него”.

Брат Боев ми каза, че Учителят му казал: “Не се поставяйте на базата на Абсолютното да съдите хората, защото не сте едно с Абсолютното, а сте субективни. Оставете Божественото във всяко “себе” да се прояви свободно, защото Божественото бележи своя ритъм само в свободата. Дори да виждаме нещо, което не е в съгласие с Божественото, трябва да го отречем. (Силата на внушението).”

Ще предам едно писмо от Учителя до една сестра, писано на 27 ноември 1930 г. В.К.: Коя е тази сестра? Весела: Не зная.

“Земният живот представлява една велика школа, в която душите се възпитават да усвоят пътя на Истината, който води към първото начало на живота – Бога. През миналите векове са давани разни отговори на свещените книги. Някои от тези отговори са задоволителни според времето си, но някои трябва да се обяснят в лицето на сегашната истина, а това съставлява най-важното за развитието на човешкия дух. В беседите и лекциите ще намерите отлична светлина за вашия ум.

Няколко правила за упражнения: искай Любовта, търси Мъдростта, хлопай за Истината. Не преставай да работиш. Гдето е истината, ходи там, дето свети Мъдростта, мисли там, гдето е Любовта, живеи там. Радвай се на най-малката твоя придобивка и благодари на Бога, че те е удостоил да видиш великото на живота, скрито в малкото. Радвай се на онова в тебе, което расте и се развива, расте и зрее. Вярвай в непостижимото, вярвай в невъзможното, за да видиш тяхната реалност и тяхната постижимост. Бог е Бог на непостижимото, на невъзможното, той е създал света, затова го търсим. Възможното – ние търсим общуването с хората. А като търсим невъзможното, непостижимото ние търсим общуването с Бога. А това е пълния смисъл на живота. Благата на живота са реални само тогава, когато идват по пътя на невъзможното и непостижимото. И тъй Любовта е любов за непостижимия живот; Мъдростта е мъдрост за непостижимата виделина; а Истината – за необятната свобода. Страданията и мъчнотиите са граница между възможното и невъзможното, между постижимото и непостижимото. Радостите и

дарованията са плодове на непостижимото и невъзможното. Това е идеалът на великите души, които служат на Господа на всичката пълнота. Те не търсят постижимото и възможното. За тях това е дело на миналото. А непостижимото и невъзможното е дело на бъдещето. За тях настоящето е Любовта, Мъдростта и Истината, животът, светлината, свободата. Това са пътищата и методите, по които непостижимото, невъзможното дават своите блага. Оттам иде силата на мисълта, на живота, светлата мисъл на духа. Това е пътя на Едного и пътя на съвършенството. Това е пътя на недостъпното. В него се вмести всички велики блага. Така казва Непостижимия: Аз съм път за Любовта, път за Мъдростта, път за Истината. Там дето е животът, виделината, свободата, там съм и Аз. Само Божията Любов носи живот и пълна радост.”

Следва подписът на Учителя. Мисля, че тази сестра е от Търново, на която е писал много писма. В.К.: Иларионова? Весела: Може би Иларионова. (Забележка: За Иларионовичи виж “Изгревът” т. XVII, с. 676-678.)

Весела: Това е сега 1 ноември 1943 година. Свърших с 1939 – добавката. Сега, добавка към **1943** година в книгата.

Бях написала през тази година стихотворението **“Духът на България”** и няколко други, които прочетох на Учителя. Той каза: “Музикантите създават своите симфонии от тези работи. Те ще се развият в бъдеще. Ти се възпитаваши с тях. Сега е време за сеене и не може да очакваме плодовете. Посади семето в ума си и го остави. Как ще различаваш хората? Жертвай за човека, който е готов да жертва всичко за Бога, за своя ближен и най-после за себе си. Който служи на Бога с всичко, на ближния си и най-после на себе си, той е твой ближен. Оставаш да посяват други семена, мътиш кукувичи яйца и после те отлетят и за теб нищо не остава. Не се запалвай от кибритените клечки – от малките желания. Не изпивай водата в шишето на другите, не се интересувай от нея, а от своята. Ти колкото светлина можеш да получиш, то е важното за теб. Да изградим новия свят в себе си. Хората не са готови за любовта, за зло ще се употреби днес.

Бога извън хората не можеш да го намериш. На Бога извън хората как ще служиш? Сега ако ни подтискат другите, то е нашето отношение към Бога, то е кармата. Понеже Него нищо не Го достига, то това отношение се връща на нас от другите.

От растенията и дърветата да се поучаваме, те да ни възпитават. Животните са с хоризонтален гръбнак, откакто оста на земята е била хоризонтална, а растенията от по-рано, когато южния полюс е бил северен, при обръщането главите им са останали в земята.

Черната лежа са имали мото: Светлина и знание за малкото, мрак за многото; а **Бялата лежа** – Светлина за многото, тъмнина за малкото. В тая война черните се поробват и те много добри слуги ще станат, у тях има страх само от закона, чувство за правда няма. (То е Втората световна война.)

Христос каза: Аз съм Пътя, Истината и Живота. Аз съм знанието, свободата за проявление на знанието и Любовта, която дава живота. Църквата още проповядва разпнатия Христос, а Той е възкръснал за хората. Той се пося в земята и за тях възкръсна.

Като семе Той се пося – то беше разпятието, и като мощно дърво с плодове поникна – то беше възкресението.

Весела: “Най-голямото чудо е слънцето, което всеки ден обикаля земята и поддържа живота. То е 1 500 000 пъти по-голямо от земята. Англия е тежка, търговка е тя, ще мине през големи страдания. Америка има по-светло бъдеще.

Страхът е най-висшия стадий на съзнанието на животните – те бягат от злото, не стоят да се справят с него.”

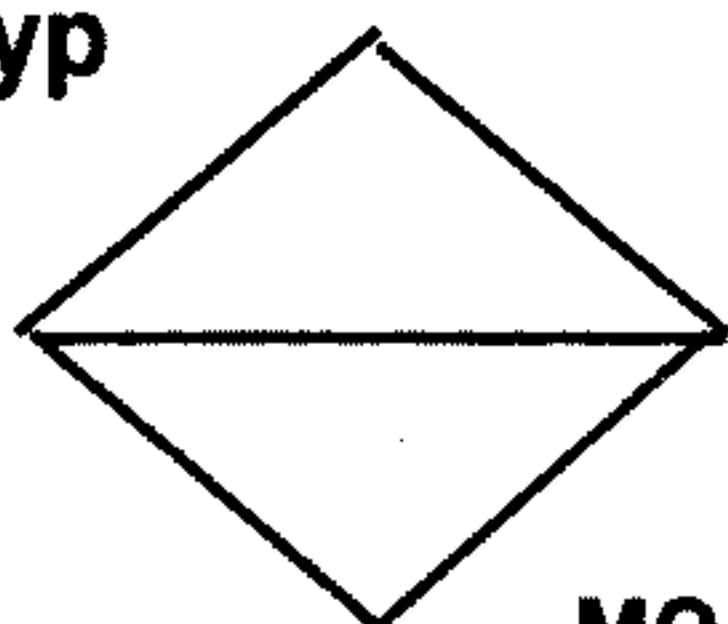
На 25 октомври бяха изминали 21 години от кончината на баща ми. Казах това на Учителя в частен разговор. Той ми отговори: “Баща ти сега е младеж на 21 години, той учи от тебе, научил е живота, познал го е. Той ти помага духовно.

Бащите са все отражения на Великия Баща. Боговете са ревниви за своите.

Като решиш правилно една задача, да я приложиш и да поддържаш решението си. Каквото е необходимо вземи, дай и отминавай. Не спирай дълго. Злото е твърдо, то се топи и изчезва от огъня на Любовта."

На 10 ноември Учителят нарисова на черната дъска квадрат с ъгъла нагоре и тегли една хоризонтална черта по средата му. "Горната част – триъгълник, е дур, а долната мол. Това е пътя, по който човек се развива. Дур е радост, светлина, а мол – скръб, страдание. Математиката е вътрешните отношения, а геометрията – външният език на природата. Мелодията е отношение на човека към Бога, а хармонията – на Бога към човека. От Божествено гледище човек е създаден за Бога, а от човешко гледище – божествените, силните са създадени да служат на слабите. Човекът е предметно учение на ангелите."

дур

мол

Учителят ми бе поръчал да напиша три стиха с ново съдържание на народната песен: "Не ли думах, мила мамо", като даде думи за първия стих. Този ден поправяхме думите на песента и той каза: "Думите да са по-сериозни и еднозначни. Удължаването на времето – неритмично, е създавало неправилните тактове в българската музика. Например, тактът 7/16 е друсане, неравен път са тези тактове. Сега се изглажда пътя като се пеят равно тоновете в тази песен, без удължения.

Мелодията е създадена за хармонията, а не хармонията за мелодията.

Донка (в песента) да не живее все с миналото, а да учи новото. Сърцето ѝ да не е дипломат, да "посмива" момците. Не носете в себе си миналото."

На 21 ноември научих, че Учителят е в планината на хижа "Алеко" и почувствувах силен импулс да тръгна натам. Витоша бе цяла обвита в бяла мъгла, когато стигнах подножието ѝ. Над бялата мъгла в село Симеоново седнах на един камък и се помолих: "Ако не трябва да отида горе, мъглата да остане, но ако трябва - да се отвори пътя". И наистина, като тръгнах, изведнъж се проясни и се очертаха контурите на планината – дори слънцето изгря. Радостно и неусетно се изкачвах. Скоро всичката мъгла слезе долу и се разтла над София. Гледката бе прекрасна. Долу – бяло, пухкаво море от мъгла, а планината ясна и величествена. На хижа "Алеко" ме срещна Учителят и каза: **"Много добре направихте, че дойдохте."**

Настаняха ме в просторната стая с девет легла, където беше Учителя. В стаята сме: Борис, Боян Боев, Гавраил, Милка, Савка, Маргарита, Мария и Учителя.

Печката гори, а вечерта, при светлината на газената лампа се разговаряхме до полунощ. В.К.: Имената, трите имена? Вие им давате малките имена. Весела: Борис Николов, Боян Боев, Гавраил Величков, Милка Аламанчева, Савка Керемидчиева, Маргарита Мечева, Мария Тодорова и Учителя. В.К.: Да. Весела: Учителят говори малко. Разказвах се разни случки из живота на братството. По едно време Учителят, който слушаше углъбен, започна да пее песента **"Ангел вопияше"** – любимата ми песен, която майка ми пееше, когато бяхме малки деца. Той пееше с дълбоко чувство и не сваляше погледа си от мен – като че ли за мен я пееше. Трогнах се дълбоко и се помъчих да проумея защо ми пее тази възшебна песен, която баща му е създал. Атмосферата бе мистична – тишина и невидими присъствия изпълваха мястото, където, вслушани в дълбокия глас на Учителя, преживяхме нещо неизказано красиво. Всички пяхме след Учителя няколко

песни, целунахме Му ръка и си легнахме.

Сутринта отидохме на **“Мечата поляна”** да посрещнем изгрева в 7.20 часа. Изгревът бе чудно хубава картина – слънцето се яви над развълнувано море от мъгла и го позлати с първите си лъчи. От върха се спускаха тъмни облаци и **“дефилираха пред нас”**, както се изрази Учителят. Невидимият свят дефилираше пред нас. Тъмните облаци сякаш ревнуваха слънцето и се талазеха пред него, но над нас бе отворена широка светла врата и цяла бе осветена. Учителят каза, че това е един художник, който рисува тези картини пред нас. Ароматните борови дървета працияха в печката, докато закусвахме горещ чай, освежени от утрешната разходка. Записала съм: **“Колко благ и мил е Учителят, какво свято присъствие има край Него! Колко съм щастлива, че съм приютена в този слънчев дом!”**

На обед Учителят ни говори доста: **“Природата трябва да оживее в ума на детето, тогава то ще пее за нея. Първо трябва да имате едно хубаво музикално вътрешно състояние, тогава ще се даде една изящна външна форма.**

Когато видиш един човек, не те интересува първо отделна част на лицето, а усмивката – разумното отвътре те интересува. Слънцето има такава усмивка като изгрява. Картината да засяга трите принципа: чело, нос и уста; небе, фон и преден план.

На музикалния не давай насила да яде, не го учи – гладния знае как да яде, само няколко принципа му дай.

Три неща трябва да стимулират човека: животът, знанието и свободата. Понятни са те за нас. Свободно си движете краката, ръцете и главата; най-малко съпротивление има при правата мисъл. Не учи човека криво да не мисли.

Паганини бил много ограничен, та за да се освободи създал жива, свежа музика.

Бетовен искал да се освободи от вътрешната грандомания на гордостта си, та се освобождавал чрез музиката.

Моцарт е венерин тип, създал е весела музика.

В латинската раса е изявен женския принцип в музиката.

Англо-саксонската раса изразява мъжкия принцип в музиката.

Славяните изразяват пак женския принцип, но в по-висока гама.

Нашето пеене за ангелите е като грамофонна плоча – няма творчество в нашето пеене. Ангелите имат различни инструменти. Музикалният век иде след войната. Славяните носят по-хубава кал, от която ще се направят по-хубави грънци. Най-добрата музика е била в светилищата, а сега излиза в света.

Ние сме най-музикалното общество, най-много песни имаме. Едни песни помагат на ума, други – на сърцето, трети на волята – на мускулите.

В песента **“Весел ти бъди”** ти си в скръбния свят, от който трябва да излезеш, затова мелодията е такава, но после мелодията показва, че си излязъл от това състояние.”

На следната вечер Учителят пак беседва с нас до полунощ. Той каза: **“Не яж хляба на смъртните, който донася смърт. Услужи на този, който те обича – той не насила иска услуга. Ние горе вземаме решение да поправим погрешките си. Като вземеш дисонанса, погрешка е.**

Райската птица е предмет на учение. Ние всички няма да умрем, но ще се изменим – червеят ще стане пеперуда. Няма да умираме. Светът още ще умира, ще има гробища.

Братята на Любовта ще дойдат между славяните. Ще слязат 8000 души, праотци на човечеството, те ще са светеци хора. Ще управляват земята. При тях ние сме като животни.

Една пеперуда кацнала на ръката ми и трепка с крилцата си. Казва ми: **“Ти можеш ли така да трепкаш като мен?”** Учителят се засмя, когато каза това.

Шесторасовият човек е ту като дете, ту говори като стар, ту като възрастен. Съчетава трите човешки форми: дете, млад и стар.

Много изпитания минава на земята добрия, духовния човек. Много го изпитват. Една песен е врата за музикалния свят, откъдето винаги иде нещо – вдъхновение.”

На 23 ноември се събудих в 4 часа сутринта. В голямата стая, където спехме. Лампата слабо светеше, всички още спяха. Седнах в леглото си и почувствах, че някаква Божествена музика ме изпълня, започнах да се моля. На другия край на стаята Учителят също бе седнал замислен в леглото си, като че ли в молитва.

Учителят започна да ми говори пред всичките и да ми разказва някои преживявания и изпити на учениците си. Тези изпити са символи на това, през което всички ще минат. Как те са спали на връх Мусала на открито, при дъжд и сняг и т.н. Аз му казах, че ние, по-младото поколение не минаваме такива тежки изпитания, а се занимаваме повече с музика и Паневритмия.

Той каза: “В настоящето са подтиците на Любовта – реалността, живеете в нея.

Обичайте Неизменният, Вечният, вечно Обновяващият ни. Бъдете готови да направите всичко за Него. Пазете свято Любовта в душите си, тя е най-голямото ви богатство. Не говорете за него, не го изнасяйте навън.

Любовта остава всичко да се прояви, сега иде тя последна да си каже думата и да уреди света.”

Тези три дни Учителят непрестанно излъчваше вълни на Любовта и ни бе споил в една чудна хармония. Цялото преживяване бих нарекла “Симфония на Любовта”.

В 5 часа сутринта станахме. Валеше дъжд и Учителят каза: “Дъждът показва, че посятото тук ще поникне.

Божествено е, когато се задоволиш с най-малкото, а с най-голямото – то е човешко.

Житеното зърно – то е Господ; големите неща – то сме ние. Музиката на пианиста е проявлението му, а не е пианиста. Един малък лъч от слънцето ти разкрива света – той е най-голямото благословение. Малките работи са далечни, а големите близки. **Една хубава мисъл, едно хубаво чувство са трошички – храна от невидимия свят.**

Бръмбар като кацне на теб и ти бръмне, тръгват ти работите. Един музикант на сцената има успех поради някой в публиката, той може да е на трето място, но от него зависи успеха му. Той сам може да не съзнава това.

Пазете се от недоволството си. Недоволен си, че чувствуваш недостиг на нещо.

Животните обработват разните добродетели. Растенията учат търпението.

Ще сложиш първо Бога, после хората, а себе си на последно място. Човек все трябва да попълва, ще научи нещо.

Един ангел може да е в човешка форма и сега да се пробужда.

Сегашната музика трябва да внесе това, което първоначално е дадено на музиката, но изтрито.

Едно житно зърно ти е дадено, като го покриеш с кърпа, става топъл хляб – дай го на другите! Ако този хляб задържиш за себе си, то житното зърно загубва силата да прави топлия хляб. Магията е в служене на другите.

Човек е сянката – проекция на един реален свят – него той трябва да се научи да вижда.

На един слуга господаря не бил доволен от него. Слугата се маскирал и го вързал за едно дърво. След туй минал без маска и го освободил. Тогава господарят му го оценил. Страданието иде да оценяваме доброто, което Бог ни прави.”

Всичко беше високо, неземно красиво и дълбоко преживяно – безподобно в живота ми, което никога не ще забравя.

На 23 ноември в 11 часа тръгнахме за София. Валеше дъжд, но Учителят го спря. Щом слязохме, планината се обви в тъмни облаци и отново заваля. А това небесно преживяване стана само месец и половина преди голямата бомбардировка над София на 10 януари 1944 година, която пропъди всички ни от града. Учителят тайно се е прощавал с нас тогава, защото след завръщането ни в София вече нямахме условия за подобна среща в планината. Той роди душите ни в Любовта и ни начерта Пътя на Новия живот – живот на Вечната Пролет, който щяхме да живеем през идващите столетия. Затова ни каза, че дъжда показва, че посятото ще поникне.

На 24 ноември написах стихотворението “На върха”, което предавам тук. Само началото:

Във високият чист свят на планината
видях как се живее.
Хармонията напирва вътре в душата,
и вън ще се разлее
и всичко в теб ще прозвучи разумно, хармонично,
когато живата любов
за теб пробуди.”

На 12 декември в първата неделна беседа, Учителят каза: “Най-великата наука в света, е да се научи човек да живее по Любовта. То е най-лесното и най-мъчното. Любовта не е проникнала в сегашния живот, защото живота е пълен със страдания и смущения. За да ни помогне Господ, трябва да спазваме закона на Любовта. Бог носи бремето на цялата вселена. Плодовете са делата на растенията, техният сърдечен живот. Сладкият плод показва, че растението обича Бога и Бог го обича и съдържанието му е Любовта, която съществува между него и Бога.

Истинската слава е слава на цялото. Блаженството да стане общо достойние на всички хора. Да пееш, значи да даваш. Петелът единствен дава и никога не пее за лошо. Оня свят е музика. Божественният свят никаква форма няма, то е една вечна светлина – няма никакви противоречия.”

Още в края на ноември Учителят тръгна всеки ден на Витоша пеша с двамата брата, и отсядаше в боровата гора над Симеоново. Той ходи четиридесет дни на планината и каза по повод на излетите си: “Отивам да срещам Бога горе. Той е там. Казвам на тези, които идват, да ви не плашат”.

На 28 декември тръгнах с Учителя за Витоша. Бяхме шест души. По пътя заваля силен сняг, а горе той бе вече около 20 см дебел. Бях взела борина за подклаждане на огъня и мед и масло за обяд. Сварихме чай и обядвахме в много весело настроение. Учителят каза:

“Страданието е посяване. Нова година (1944 г.) започва в събота – седмия ден за почивка. Трябва да спрат борбите”.

На следният ден на беседа Учителят каза:

“Има у всички ви нещо, което не ви достига – липсва ви една нова идея за живота. Законът на обновяването трябва да дойде, вие се спъвате в закона на доброто и злото. **Щом се допусне доброто, ще се допусне и злото. Вие искате един свят с добро без зло. Доброто е закон на Едного, на Единното в света, а злото е законът на мнозинството.**

Трябва да знаем законите на нашата мисъл, сърце и дух – те се различават. Трябва да мислите, без мисъл не можеш да се повдигнеш. Само със слушане нищо не става – трябва да прилагате. Ние живеем в най-усилни времена, когато всички си оправят сметките – ликвидират. Сега страдаме за минали погрешки. Всинца ние страдаме от големи обещания.

Рядка работа е да срещнеш един човек на Божията Любов, Мъдрост или

Истина. Той е едно благо. То е рядко събитие и ние трябва да благодарим на Бога, че сме срещнали един такъв човек. Придобивка е само като си срещнал човека на Любовта и Мъдростта. Те са като извори. Ангели са те, които служат на Бога. Те са ангели, които служат на Любовта, Мъдростта и Истината. Христос беше един такъв ангел. Никога не се спирай да критикуваш някой! Цапаш ума си и губиш енергия.

Тялото е човешкото, сърцето е ангелското, а Божествения свят е връзката на всичко – умът.

Мнозина са ме гощавали, но само един, както ме е гощавал, ще помня. В света едно добро ако направите както трябва, стига ви. Първата хапка определя цялото ядене.

Първата мисъл, първото чувство, първата Любов определя целия ход на живота. В света иде сега един момент, в който ще се определи вашето бъдеще, не трябва да спите. Ако ума, сърцето и душата ви не са готови – няма да се ползвате. При Бога да живеем. Искайте едно добро, което всеки може да ви даде – и слънцето и въздуха, и дървета и камъни, и земята и житото! Големите работи сте искали и вършели. Ева като Бога искаше да стане. Не искайте от хората това, което вие не можете да дадете.

Радвайте се на това, като имате. Светът за музика не е готов, но умът, сърцето и душата ни е готова за музика – да се внесе музиката като вътрешно възпитателно средство”.

Весела: Учителят говори тази беседа след като бяхме на **28 декември на Витоша**. В.К.: На бивака. Весела: Не на бивака, зад борчетата, дотам ходеше. **Това беше последния ден, който Учителят се качи на Витоша**, тогава падна сняг. Аз бях учителка в Симеоново, изтичах този път да придружа и аз Учителя, защото не бях ходила с него. Знаех, че 40 дни ходи. И бях взела борина, нямаше сняг. Борина ме накараха да взема за огъня, а то като падна 20 см сняг нямаше сухи дърва. И не можехме да запалим огъня. Борината тогава помогна, хляба, меда и маслото раздадох на шестимата, еднакво с Учителя. И в неделята той като каза това, че “Мнозина са ме гощавали, но само един, както ме е гощавал, ще помня”, иска да благодари, той по такъв начин благодари за постъпката. И това беше, че се даде на всички, не се прави разлика. Ще дам на Учителя повече, пък на другите няма да дам. Учителят иска на всички правдата да се спази. И затова той беше доволен. В.К.: Кои бяха тези 6 човека, спомняте ли си? Весела: Там беше Методи Константинов, брат Боев. В.К.: Галилей бил ли е там? Весела: Нямаше го тогава. Бяха Ангел и Тодора. В.К.: Ангел и Тодора. Весела: Ангел и Тодора. И ние двамата, 6 души. В.К.: Двамата с кого? Весела: С Учителя, 6 души. Продължава той: “14 е закон на жертвата, 15 е разколебаване на злото, 16 – кулата се събаря, 18 – несретно число, 19 – работи вече. Числата 3, 6 и 9 работят за българина. 19 – заключение на една Божествена епоха. 9 – най-умната дъщеря и най-умният син. 1 – Бог – да вършите Волята Му. 8 – Божественият Дух – и горе и долу движение. 19 – най-правилните отношения между сина и бащата – синовни и бащински. Великото малко и великото голямо образуват най-голямото щастие и радост на небето и на земята.

Разумът се занимава с това, което е минало, с последствията на нещата. Любовта е това, което е причинно. Тя действа в настоящето и създава нещата. Живот има в нея. В момента, когато почвам да обичам, аз оживявам. Новото учение е да се запознаем с Любовта, тя ще ни даде светлината и ще ни даде Мъдростта, която ще ни даде свободата и запознае с Истината. Окото да е будно и чисто, да не се захласва и влюбва.

Мисъл без съмнение, чувство без корист, действие без петно е душата, великото, Бог. Тогава човек престава да е отделен, той е в общото – едно с Отца.

Правилното проявяване на ума, сърцето и волята дават израз на душата, а

ръководството на душата е Духа, а Духът е проявения Христос, самият Христос. Човек е фокуса на най-великите работи – в него всичко се пресича. Животът трябва да върви с бързината на Любовта. Любовта е плод на Духа, а разумът е плод на плътта – обяснява последствията.

Тактът на космоса регулира сърцето 72 удара, 72 ученика имаше Христос. Девата държи връзка между Духа и душата.”

Весела: пее “Венир Бенир” и свири на пиано.

В.К.: Да. Весела: **На 21 август 1944 година**, когато бяхме в Мърчаево, аз си изгубих чантата и до вечерта се намери. А Учителят каза: Черната ложка ти скрои капан, но белите братя осуетиха засадата им. Злото плод не връзва.

На Георги пиша, на Георги Томалевски: Обърни се към този, който е източник на светлината, която дава мисълта, на топлината, която дава хубавите чувства и на силата в човешката душа. Не пъди скръбта и не задържай радостта. Аз съм го обяснила: скръбта не пъди, тя е един ангел и е по-силна от тебе, също и радостта – тя е по-силна от тебе. Той каза: “Ти изгуби чантата...”

За хумата. “Хумата е човешкото, а чантата е Божественото, служенето на Бога.” В чантата ми беше перото, подарено от Учителя, с което превеждах. “Като се занимаваш с човешкото, да не забравиш Божественото.” Хумата е също, изглежда съм търсела хума да донеса. За нещо. В.К.: А-а, вие сте ме разказвали, че сте отишли да набавите хума, да донесете, за да може да си миете, тогава са си миели главите с хума. И когато отивате да копаете, си изгубвате чантата. (Забележка: Аз заварих онова време, когато жените отиваха с мотики и кирки и копаеха хума, носеха я в къщи, слагаха оцет в нея, търкаха си косите и след това ги измиваха) Весела: Чантата. В.К.: Сега аз си спомням. Затова Учителят свързва хумата именно с това. Весела: Да. Казва: “Хумата е човешкото, а чантата е Божественото.” В.К.: А Божественото, защото вътре в него е перото, с което вие превеждате. Весела: Вътре е перото, което ми е подарено от Учителя. В.К.: Там вече е цялата връзка. Весела: Да.

“Като влезе в скръбта, духовния свят, ангелите ти обърнаха скръбта в радост и всичко свърши добре.

Слънцето като изгрява, е радост, а като залязва, е утеха.

В Божествения свят е любовта и обичта.

В духовния свят мисълта и чувството, а на земята светлината и топлината.

Като гледаш на земята и възприемаш светлината, то е любовта.”

Продължих какво да пиша на Георги.

“Като живееш във въздуха, да не го познаваш, може ли? Като живееш в светлината да не я познаваш, може ли? Водата е любовни писма между водорода и кислорода. Те, като се влюбили се съединили в едно, и водата е писмата им. Водата още нищо не е родила, но тя като влезе в организма се разлага на кислород, който гори и отива да поддържа ума, мисълта. А водорода отива да поддържа топлината в сърцето и като влезе водата в тях, човек да свърши някаква работа. Човек в радостта да не се забравя. Тя е голям ангел, който ти оставя подаръците си и ти ставаш радостен. Слънцето постоянно ли изгрява – не. Като залязва е утеха.

В скръбта да не се отчайваш, а в радостта не се забравяй. Оставяй скръбта сама да си отиде, ангелите я превръщат в радост. Тя те учи нещо ценно, а човек страда, когато пъди скръбта. Един голям музикант виртуоз се радва, когато изпълнява нещо пред някой друг опитен музикант, който го разбира и цени. Единият се радва, че го разбира другия. А другият е радостен, че слуша велик виртуоз.”

В.К.: Да. Весела: **Учителят дойде преди 2000 години да спаси човечеството, а днес дойде да го възкреси.**

“Скръбта е матката на душата, дето всичко расте. Радостта е утробата на Духа, дето всичко зрее. Всичко живо расте, всичко велико и възвишено зрее.

Разумният живот подразбира хармония между мислите, чувствата и постъпките на човека. Като живее той образува равностранный триъгълник – форма на разумността. Като чувства, той пълни тази форма, тоест влага в нея съдържание, а като мисли, той я одухотворява и осмисля. Турете радостта и любовта за основа на живота си и неразбраната скръб ще се превърне в разбрана.”

В.К.: Писмо до Невена. Кой, Учителят ви го даде да го занесете, как стана това? Весела: Това писмо Учителят го беше написал и ми го показва и каза: Трябва да пуснем това писмо. Аз казах: как ще го пуснем по пощата Учителю, това вие сте го писали, аз трябва да го занеса на сестрата. В.К.: Как се казваше? Невена? Весела: Невена Велева. В.К.: Тя откъде е, от Бистрица май? Весела: Тя отиде в Бистришките хълмове, евакуира се да живее в една колиба, овчарска. В.К.: А вие там го занесохте? Весела: Занесох го на Бистришките хълмове. В.К.: И там й го предадохте? Весела: Там й го предадох. Владо тръгна с мен, да не съм сама. Той ме придружи и аз й го занесох и тя ми го прочете. В.К.: Да. Весела: Аз сънувах, че Учителя ...

В 1945 г. септември месец, сестра Василка, която беше перачка на Учителя, родена в Айтос, ми каза: Весе, да те заведе в нашия край. Аз казах: Много ще се радвам. Аз бях без работа тогава. Щото колежа в Симеоново бе затворен, когато нападناха бомбите в 1944 г. И вече не се откри. И аз бях без работа. Тя ме заведе в Айтос и от Айтос ме заведе в село Тополица на няколко километра от Айтос. Където бяха приготвили стая за Учителя, подредена с бели перденца, покривки, в бяло всичко. Много хубава стаичка. И тя каза: Ти тук ще останеш в тази стаичка на Учителя. И аз останах 5 месеца там. До февруари. Останах и тогава братята в Тополица, те бяха много голямо братство, имаха едно малко салонче, което с нисък таван, със земя, не с дъски и с газена лампа. И когато влязохме там с брат Георги. В.К.: Куртев? Весела: Куртев. Сядахме до масичката и брат, ръководителя в Айтос – много възрастен брат, сядаше там. И брат Куртев, всичките идваха на колене стояха, нямаше столове, те през цялото време стояха. И като ги гледаш така от лампата, осветени само лицата им, там в една дълга дълбока стая, аз изведнъж видях катакомбите в Рим, в които ми каза Учителя, че съм живяла в катакомбите. Приела съм християнството като римлянка първия век още. И виждах ги сякаш в някакви тъмни катакомби тези хора и тъй се вълнуваше сърцето ми и брат Георги ми казваше: **Сестра, говорете им.** И аз започвах да им говоря с много любов по дух, като на близки мои. И говорех. Аз не помнех какво съм им говорела, но знаех, че говоря на тях по дух. И така много пъти ме води той из селата. В.К.: Вие с него? Весела: С него, с каручката магарешката. В.К.: С магаре? Весела: Да. И отивахме в село при ръководителя.

В много села имаше братства, постилаха на земята една черга, покривка и наслагах голями бели самуни. Тогава беше криза на хляба. Такива грамадни самуни, просто 10 см високи, късаха на парчета и даваха всичко, което имат. Винаги бадеми даваха и мед. И така пропътувах, постоях пет месеца там. С братята в Тополица направих голям концерт на Никулден. На 19 декември те имат празненство и към 300 души от провинцията се събираха и тогава направих голям концерт. Пяха хор, направих хор в селото. В.К.: Вие го подготвихте? Весела: Аз го подготвих и пяха и мои песни. Аз им пишех песни и те пееха и мои песни, не само на Учителя песни, и много ги обичаха. Една беше “Братя славяни, добре дошли” – за посрещането на руските войски. И много я обичаха “Братя славяни” и други песни им написах. И така се върнах. Брат Боев ме извика февруари за нещо в София. И там работих с тях и аз съм написала приложение на Христовото учение за тези хора – какво съм преживяла между тях.

Те работеха непрекъснато обществена работа, тичаха по нивите като ято птици, всички, най-работливите хора. И властта ги тачеше, уважаваше, не ги закачаше за нищо. Щото те непрекъснато служеха на властта и вярваха. Брат Георги (Забележка: Виж “Изгревът” т. X, с. 676; точка 3-5, с. 677, точка 6- 8, с. 678

точка 8) ги увери, че тази е властта, която сме очаквали. И те вярваха в тази власт и служеха с цялата си душа и сърце. Бяха прекрасни хора. Сега те си построиха салон, но те измряха, останаха 4–5 души. Да.

Весела: **В Мърчаево март месец аз се преселих от кметската кухничка в един недовършен втори етаж**, жилище на наши хора. Гредоред имаше горе и бяха открити, нямаше прозорци и врати. Закачих си палатката там и всеки по гредата на палатката ми ходеше един бял петел, се разхождаше. И аз един ден казах на Учителя: Учителю, аз имам един приятел, бял петел, който се разхожда по гредите на палатката ми. "Я го донесете, рекох, да го видим." И аз помолих сестрата, казах: Учителят иска да види петела, белия петел. Тя го хвана и му върза здраво краката. А той се оказа шарен. Отдолу белеел, а пък отгоре шарен. Аз не му бях видяла гърба. И го занасям на Учителя, тъй като букет го държа: Ето го петела. Той го взе, извади ножчето и преряза връзката, с която са завързани краката му и го сложи на земята. Аз се уплаших и казах: Ама Учителю, да не избяга петела, щото аз трябва да го върна на сестрата. Той се усмихна и каза: "Няма да избяга". Той седеше клекнал пред краката на Учителя, мирен. Тогава Учителя го взе за краката, вдигна го и каза: "Сталин горе – обърна го с главата надолу – Сталин долу." Обърна го пак: "Сталин горе, Сталин долу." И тогава ми го даде да го върна. И аз го върнах на хазайката. Това беше интересен случай. В.К.: Сега, вие сте ми разказвали, че когато нали, надолу е бил с главата, Учителят е казал: "Дори да си надолу, пак ще хвалиш Бога!" Не си спомняте? Весела: Тия думи не си спомням. В.К.: Не си спомняте? Да. И след това вие го върнахте отново? Весела: Аз отново го върнах. В.К.: Това вероятно означава смяна на епохата. Весела: Ами да. Два пъти дига, сваля петела. В.К.: Така. След това вие ми разказахте един случай, били сте вероятно в Мърчаево и сте лежали под някакво дърво. И ви е заболяла главата, отивате при Учителя и Учителя ви казва: Друг път никога не заспивай под плодно дърво. Весела: Да. В.К.: Спомняте ли си го този случай, или вече сте го забравили? Весела: Забравила съм. В.К.: Забравила сте. Защото вие сте ми го разказвали, аз съм го записал. Весела: Да, добре. В.К.: Сега ... Весела: **Брат Белев**, когато аз влязох официално в братството 1937 година, брат Белев беше превел "Високият идеал" и "Великият закон". В малки книжки, напечатани на английски. Това бяха единствените преводи на английски, които имаше. (Забележка: За Стефан Белев виж "Изгревът" т. III, с. 124; т. IV, с. 75-76; т. V, с. 536-539; т. IX, с. 196-198, 398-402 и снимки в т. XXIII, № 61, 64, 65.)

Весела: Бяха ми казали, че аз съм душа, която е минала през огромни страдания. Всъщност, когато най-напред седнах пред Учителя, той ме погледа и каза: "Вие сте минали през една бурна, тъмна нощ." Епохи на големи страдания. И беше ми казала една сестра: много пъти ти си хвърляна в негасена вар, горяла си на клада, разпъвана си, казва, минала си през страшни нечовешки страдания. И в тоя живот още от дете аз се чувствах много обременена, тъжна и натоварена, като дете, като че ли носех целия свят на плещите си. Винаги бях тъжна. Мъчно се радвах, макар че бях много жизнена, играех балет, пеех, обаче винаги носех една дълбока скръб. Една сестра-ясновидка каза: това са възпоминания от миналите страдания. Теб са те много мъчили и на времена ти се сепваш, като че ли още преживяваш тези мъки, на които са те подлагали, теб са гонили за твоята вяра, за твоето служене, за твоите идеи. Ти си винаги преследвана. На земята не те търпят духовете и те гонят. И действително и този живот, аз бях целия живот гонена. За 25 години 12 пъти си смених службата. Мъчеха ме директори, уволняваха ме, съкращаваха ме, изобщо минах живота си с тежести, с препятствия. В Братството също имах врагове и така нататък.

Имах в началото още, като отидох при Учителя, един сън. Седнах на една кушетка, на която също беше седнал, така облегнат Учителя и седеше. И аз казвам: Учителю, винаги аз като покажа пръст, взимат ми цялата ръка. И му показвам: Вижте ми ръката. И на нея имаше точки кръв. На дясната ми ръка. Той обърна

своята длан към мен и каза: "Че и аз имам точки кръв на ръката." Същата.

В.К.: Тези снимки, които имате на Учителя с подписа на Учителя, кой ви ги предаде? Неговата сестра ли? Весела: Сестрата на Учителя. В.К.: Тя как се казваше? Весела: Мария. В.К.: Тя дала ли ви е други някои неща? Весела: Нищо не са ми дали. Нейната дъщеря ми беше дала една торбичка, с дрехи и чорапи, носени от Учителя. Да ги пази от сина си при мен. Обаче, аз абсолютно нищо не съм взела, не съм пипнала неговите неща и ѝ ги върнах, както ми ги даде.

Продаваха в 1938–39 година пишущи машини "Оливети", италиански. И не бяха скъпи. Аз попитах: Учителю, да си купя ли една пишуща машина, за да работя на машина преводите. Той каза: "Не, рекох, на ръка ще ги пишете." И аз предполагам, че на ръка човек е по ръководен, отколкото на машина, щото там има механическа работа. А ръката, вече влагаш нещо в това, което пишеш.

Много пъти **аз съм виждала Учителя жълто-зелен**, така, в много тежко състояние. Те са го разкарвали още 20-те години в Обществената безопасност, може би повече от **11 пъти** и той лично каза: "Мен ме разиграваха като маймуна, казва, тук, та вас ли ще оставят." Един вид, че ние също ще минем през изпитания, но не такива каквото той, защото той беше, в пресата го петняха и бяха сложили негов портрет със завеса дигната и казват: дигаме завесата на антихриста Петър Дънов. Гонеха го, свещениците на България го преследваха.

Учителят държеше беседите си в сряда, петък и неделя в 5 ч. сутринта, в неделя в 10 ч. сутринта за общата публика. Ние тръгвахме, от града, които са в 3 ч. **Моята леля, Анка Конярова**, една от първите ученички, сестра на майка ми, която ни заведе при Учителя, живееше при Александровата болница и тръгваше с една сестра в 3 часа, за да стигне точно в 5 ч да е на беседа. И тя нито веднъж не пропуснала беседа. А ние с майка ми тръгвахме в 4 часа пеша от нас, минавахме през гората и когато влезехме, в сняг, някой път дълбок трябваше да газим. Влизахме в топлия салон, в който чувахме пеене. И така стопляше ни се душата. И когато влезеше точно в 5 часа Учителят, всички ставахме с вдигната дясна ръка за поздрав, Учителят се качваше на катедрата и ние сядяхме и той ни поздравяваше, и като седнеше, Учителят започваше, казваше ни коя песен да пеем и тогава, започваше да ни гледа, да ни оглежда всичките. Много миловидно ни гледаше, като че искаше да ни благодари за това, че ние в студа и в снега сме се дигнали среднощ, за да отидем да го слушаме. И един ден се обърна към всички и каза:

"Вие сте България. Вие сте българите. Вие сте българският народ." Защото това са пробудените души, той каза: Българинът, това е човек, който славя Бога, човек, който "благарин", "благия човек", който върши добро. Българският народ е направил в миналото някакво малко добро за Бога, за което се благославя сега. **За да присъства Божественият Дух в България.** И ние се чувствахме много радостни, когато ни кажеше нещо Учителя. Много рядко ще ни каже нещо така насърчително, но това ми е направило силно впечатление с каква любов той ни казваше. И той докато ни оглеждаше, той четеше нашите мисли, прочиташе проблемите ни и в беседата отговаряше на нашите мисли. Много пъти преди беседа съм имала някаква мисъл и просто в беседа ще я чуя от Учителя. Той ни четеше мислите.

Една вечер, след заминаването на Учителя, както си стоях в стаята ме **налегна една непоносима мъка и тежест**. Просто непоносима, която трая само няколко секунди, защото аз мислех, че ще умра. Няма да издържа това, което ме притисна. И тогава вътрешно ми се разкри мисълта: Учителят страдаше непрекъснато. Голямата му мъка беше тази, че той искаше да предаде на хората едно учение, да ги научи на един живот, който ще ни направи здрави, радостни, щастливи и не приехме това, което той толкова искаше да ни даде. И най-голямата му мъка беше нашето неприемане. Ние външно стоехме край него, слушахме го,

но ние си живеехме по старому. Не приехме новия начин на живот.

И товарът на Учителя беше, че цели петдесет години той събираше българите да предаде Божественото слово за Новата епоха, за която ми каза: За 2000 години ви давам Слово, което ще се реализира бавно, но сигурно, защото Божията мисия, Божията работа не може да не се изпълни. Ако вие тук не я изпълните, този поток, тази енергия ще отидат другаде и други ще я изпълнят. Но голямата му мъка беше, че той искаше именно българите да приемат всичко това и да станат един щастлив, красив народ. Той каза на беседа в Търново: "Дайте ми вашата младеж, дайте ми ги, за една година аз ще направя съвсем други хора от тях." Но никой не се вслуша в Словото на Учителя.

Една сутрин, както си бях в палатката, **пристигна Владо** при мен и каза: Сестра Веса, ние играем сега ролята на **Йосиф и Мария**, а Мърчаево е новия Витлеем, където се ражда нещо ново. И каза: Учителят ме извика и ми даде термоса си с гореща вода и каза Владо, Ганчо и аз да отидем на **връх "Острица"**, който не е много далеч от Мърчаево, за три дни. Аз бях приготвила щрудел предишния ден и отидохме тримата нагоре, като казвахме формули и молитви през цялото време. Горе на върха също много молитви направихме и се молехме за мир и братство между народите. Като се върнах от върха, казах: Учителю, ние ви чакахме горе. Но той каза: "Аз дойдох от горе". Това, което Владо ми каза сутринта, че ние играем ролята на Йосиф и Мария не беше същия ден, преди това беше. Учителят ме посрещна сутринта, беше седнал на пейката на терасата на брат Темелко и аз като го приближих, той каза: "И сега преди да роди една жена, тя трябва най-напред да роди една мисъл, една благородна, висша мисъл, едно красиво, добро чувство и една добра постъпка, тогава може да се роди един човек." Един вид потвърди идеята за раждане, защото "Изворът на Доброто", който работехме Учителят обясни, че там той построи Новата епоха. И всички елементи, които ще влязат в новия живот и в Новата епоха бяха поставени в строежа на този извор.

Учителят напусна София за **Мърчаево след 10 януари 1944 г.** на голямата бомбардировка. Той напусна с група ученици, на 14 януари заминал. И там бяха настанени с една група, мисля, че седем души бяха с него. Повече са били, но в къщата на Темелко останаха в голямата стая седем души да спят. Те спяха на пода, щото е една голяма стая.

Сега, една вечер сестра Балтова, която беше там в групата, тя може би не спеше в същата къща, но е дошла да спи на един сандък до вратата на Учителя до стаичката. И през нощта, тя понеже е едра жена на този малък сандък, паднала от сандъка и на другия ден като отидох разправяха с насмешка каква паника през нощта. Тя тежка жена, като паднала там лъжици, вилици, всичко се раздрънкало в антрето и всички се събудили и се уплашили, помислили, че е земетресение. А то, паднала Балтова. Сега, тази Балтова винаги вървеше край Учителя, безпокоеше го с присъствието си. И аз видях, как веднъж той ѝ се караше много строго, а тя му викаше: Учителю, ти си добър, ти си добричък, Учителю... И така, просто както на патка вода пада, така и думите на Учителя върху нея падаха. Нищо не възприемаше. И така се притесняваше Учителя от нея. Но той никога никого не изпъди. Към всички беше благ и добър винаги.

Още в 1938 г., когато за първи път отидох с майка ми на Рила на второто езеро с палатка, Учителят ми каза: "**Преведете "Абсолютна чистота", беседата.**" Аз я преведох и след това, в течение на няколко години, той ми казваше, като свърша една книга коя да преведа, следната или коя беседа. И ми каза да преведа "**В царството на живата природа**", "**Бъдещето верую на човечеството**" – 1938 г., след това в 1939 г. – "**Големият брат**", "**Царският път на душата**", "**Новата Ева**", "**Новият ден**". В.К.: "Пътят на ученика". Весела: "Пътят на ученика" преведох в 1942 г., за да я подаря на Учителя за именния ден. Той не

ми я поръча, но аз всеки ден по три страници превеждах и тогава му я подарих и той много се зарадва на книгата. Но в 1939 г. преведох най-напред "Свещените думи". И когато ги изпрати той на наш брат в Щатите, той ги отпечати и му изпрати копие и Учителят казал на брат Боев: "На английски звучат по-добре, отколкото на български. Тя е музикантка и поет и може да превежда добре." И затова, когато му подарих "Пътят на ученика" той се зарадва и брат Гавраил Величков като минавал, той го извикал горе и казал: "Ела да видиш какъв подарък съм получил", и с радост му показал превода на "Пътят на ученика".

Превела съм и **трите серии "Сила и Живот"**, сега, в последните години, не сега. Но това, което направих е, преведох всичко за Паневритмиите, трите Паневритмии и написах текста на "Слънчеви лъчи", думите, които се отпечатаха в книжката **"Слънчеви лъчи"**, и също така съм превела на английски **всичко за Паневритмиите** и думи съм написала на всичките песни на Паневритмиите на английски.

В.К.: Да? А за полюея? Весела: На някой брат казал, той казал: Каква е тази сестра?, а той казал: "Тя е един полюей, който свети". Да. На мен не го е казал лично, а този брат каза. В.К.: Едно светило в музиката. Весела: Едно светило в музиката, поезията, изобщо в начина на живот. На мен лично каза: "Вие първа приложихте в селата новите методи и претворихте децата." Той много, за селските деца в село Ковачевци, Самоковско, ми каза: "Те са вашият бъдещ капитал." Аз много работих с децата в селата. В Ковачевци, в Сирищник, Радомирско, в Радомир, въобще много работих с малки деца. Да.

Ще прочета едно есе, което съм преживяла вътрешно и написала, дала форма на 29 март 1989 година.

"Истината, безграничното, когато се поставя в интелектуални рамки, структурира се по пътя на човешката логика и загубва своята сила. Дефиниране, структуриране на интелектуалните форми са интелектуални форми. Не може Словото да влезе в такива рамки. Това е процес на инволюция, слизане в умът, в материята. Еволюция е излизане от рамките, стереотипите и човешките структури. Медитацията с вътрешни откровения, е еволюционен път на духовно издигане на съзнанието. Рамките не разширяват съзнанието, а го стесняват, чрез формата се започва най-бавното развитие. Всички форми в природния свят са ограничения с бавен ход на еволюция. Форма можем да дадем само на нашите желания и мисли, за да можем да ги прокараме. Словото на Учителя бе без рамки и дефиниции. То е спираловидно движение на Духа на Истината. Кое е най-далече? Истината, когато вървиш по някакъв начертан път към нея. А е най-близо, когато тя пребъдва в теб и я живееш. Не прави близкото далечно чрез умувания за него, а само дай началния импулс към него. Светни с кибрита, хората ще видят истината. Не им разказвай, как ще видят истината. Това е личен процес. "Не запланувай живота си, не прави план за бъдещето, ми беше казал Учителя в първия разговор юни, 1937 година, което е готово в ангелския свят и чака да се проектира на земята." Ще слезе новият Йерусалим отгоре, всичко велико ще дойде отгоре, а ние само ще сме готови да го приемем. Само поетът изразява животът, както идва, само изворът е импулс към движение. А хората структурират пътя на водата чрез тръби, фонтани, съдове и безброй форми. Влизането в битието на Духа е излизане от всички човешки структури на живота. Духът е безпределното вечно битие, в което всичко е едно без "културни структури", така да кажем. Всички култури на земята ще станат на прах. Защото почиват на човешкия несъвършен интелект и не могат да устоят напора на висшите вибрации, което вече става на земята. Рушат се формите непрестанно. Проповедничество не нужно в момента, а вслушване в говора на Духа в нас.

Тъй като Духът говори на всеки различно, то си е за него това, което му казва, за човека на когото говори, за неговия растеж. Всяка мисъл трябва да те свързва с реалния живот, но ако тя е абстрактна, откъсната от живота, непонятна, тя не е нужна."

И когато написах това есе, отворих томчето "Ценната дума", с. 323, беседата "Път към разумното" и преписах това изречение, което потвърждава съдържанието на есето, което съм написала: "Водата е разумното в живота, а стомната – неразумното." (Забележка: "Ценната дума". Утринни слова 1935 г. София, 1941)

С това есе приключвам своята работа с брат Вергилий относно моите опитности, които съм предала вече.

В.К.: Дата? Весела: Днес сме 24 ноември 1989 година, петък. Слънчев ден, първият сняг е покрил земята и всичко блести.

Вергилий Кръстев

ДИСКУСИЯ ЗА ПАНЕВРИТМИЯТА

**I. Едно пропуснато уточнение
за Паневритмията**

**II. Насоки и въпроси по новите факти
около Паневритмията за Светозар
Няголов.**

**III. Уточнение и обясняване на
въпросите повдигнати от
д-р Вергилий Кръстев
за Паневритмията
от Светозар Няголов**

I. ЕДНО ПРОПУСНАТО УТОЧНЕНИЕ ЗА ПАНЕВРИТМИЯТА

Коментар върху публикациите за Паневритмията в „Изгревът”

Вергилий Кръстев

1. В „Изгревът”, том XXIII, е публикуван един раздел „Къде е истинската Паневритмия” от с. 824 до с. 891. За проучаването му е необходимо много, много време и още толкова усилия. А и при едно условие, ако „Изгревът” бъде отворен за ума и съзнанието Ви, защото той сега е заключен с девет катинара.

2. На с. 824 от същия том са публикувани подзаглавията от I до VI. И те са разгънати в съответната страница. Старал съм се да не пропусна нещо. А за проучаването му са необходими няколко години.

3. От с. 758–790 е публикуван материала на Милка Периклиева за първоначалните опити и етапи за въвеждането на Паневритмията в българските училища. А на снимките № 102, 103, 104 се виждат много добре участниците, обучаващи се на Паневритмия на курса за българските учители по физкултура.

4. На с. 858 е публикуван раздел IV „Приложение за възстановяване на истинската Паневритмия”. Следват публикуваните приложения - № I – с. 860–862; № II – с. 863; № III – с. 866–867; № IV – с. 868–869, 870–872.

5. На с. 868–869 бе отпечатана статия за едно новооткрытие към „Първият ден на пролетта”. Как бе открито то, може да си го прочетете на с. 868–869.

6. Понеже аз не съм музикант, поисках от музикалната група, която работи с музикалния архив с песните на Учителя и която направи откритието, да ми опише точно и състави текста, който трябва да публикувам. Направиха го, но аз не бях доволен. Изобщо не бях доволен, но нямаше какво да направя. Бях подложен на невероятен натиск и противодействие през цялото време. Едвам издържах. Смятах, че ще бъда ударен, отстранен и унищожен. Но ми се размина. Но през 2007 година на няколко пъти се опитваха да ме задигнат от този свят.

7. На с. 870–871 приложих музикалния текст на „Първия ден на пролетта” и „Пробуждане” от двете издания за Паневритмията от 1938 г. и от 1941 г. Моята първоначална идея бе да представя музикалния нотен текст на това упражнение и накрая да приложа новооткрития оригинал. За да бъде по-ясно от по-ясно. Но както обикновено се случва винаги има някой, който се явява и ми пречи. Така аз пропуснах да включа след с. 33 на „Първия ден на пролетта” от „Паневритмия” – 1941 г., останалите страници 34, 35, 36.

8. На с. 35 в (6) **Отваряне**, (7) **Освобождаване**, (8) **Пляскане** на петото и седмото петолиние трябваше да се отбележи къде се намира новооткритието и за кои музикални ноти то се отнася. Но това не беше направено от мен. Няколко пъти ми преминаваше през ума ми, че трябва да извикам Йоана Стратева, за да направя консултация с нея и да се уточня как да го направя. Но противодействието срещу мен беше много голямо, аз не можах да се справя с него. И така направих пропуск, който се оказа провал за мене.

9. «Изгревът», том XXIII бе отпечатан 2006 година есента, през месец октомври. Аз обикновено раздавам на музикантите, с които работя, по един том. Предадох и на Йоана Стратева един том от «Изгревът», т. XXIII. След няколко дни

тя ми се обаждат по телефона и ми обясняват, че имам грешки към представения материал.

10. Извиках у дома Йоана Стратева и тя като видя ксерокопието на новооткрития оригинал, веднага с химикал отбеляза за кои ноти се отнася и че тези отпечатани ноти трябва да отпаднат. Тя го видя за няколко секунди и за още десет секунди го отбеляза.

Представяте ли си? Това означава музикант, който е подготвен. Отбеляза го на с. 35 от Паневритмията 1941 г. и на с. 37 от Паневритмията 1938 г.

11. Аз се смутих много, че съм пропуснал да приложа останалите страници 34, 35, 36 от Паневритмията от 1941 г. Не само се смутих, но направо побеснях от яд. Знаех, че това бе направена клопка за мен, в която попаднах. Целта бе да ми се провали концепцията. Всичко това приех за мене като личен провал. Изпратих Йоана на автобусната спирка и непрекъснато повтарях: „Какъв голям провал за мен. Успяха да ме вкарат в клопката“. А Йоана ме успокояваше, че всеки, който работи, може и да греши. Но аз не бях съгласен с това. И сега не съм съгласен. В никакъв случай. А защо? Защото провалът си е провал.

12. За да мога да поправам нещо от този удар срещу мен, то извадих на ксерокопие от въпросната страница 35 от Паневритмията 1941 г. След това бе отбелязано със звездичка на пето и седмо петолиние онези ноти, които трябва да отпаднат. И тогава разпечатах към сто бройки и започнах да ги раздавам на онези, които купуваха „Изгревът“, том XXIII на концерт-рециталите, които аз организирам.

През есента на 2006 г. имаше два концерта, а през 2007 г. – четири концерта. Ефросина раздаваше копията, в които отдолу, на листа, имаше три изречения с обяснения. А сега тук ви прилагам тази 35 страница от Паневритмията, 1941 г.

13. Йоана Стратева имаше забележки към отпечатания материал. Казах ѝ да ги напише и да ми ги предаде. Направи го. И ето аз сега ще приложа нейните забележки.

А защо ги публикувам? Трябва да се отговори, защото утре ще дойдат други поколения и ще се чудят какво е станало. Станало е чудо. Ама това чудо не е започнало от мене. То е започнало още от самото начало, когато Методи Шивачев за пръв път вижда Паневритмията на небето на връх Мусала. А да се свали това чудо на земята преминава през различни етапи, които съм описал в „Изгревът“, том XXIII на с. 824–891. И от чудо се превърна в чудесии. И сега се занимаваме с именно тези чудесии. Чрез тях попаднах в поредната клопка.

14. А сега е времето и мястото да включа бележките на Йоана Стратева, които тя ми връчи по мое настояване.

Забелязани неточности и неясноти в бележките за Паневритмията в том XXIII на „Изгревът“

Йоана Стратева

I. На с. 860 се споменава, че някои започнали да повтарят упражнението „Евера“ четири пъти. Такова нещо категорично не е имало. Има дискусия около началото на вътрешното повторение. От няколко години някои музиканти предложиха повторението да започва четири такта по-рано и съответно някои го изпълняват по този начин.

След това в точка 5 се твърди, че „Евера“ трябва да се изпълнява един

5. ДИГАНЕ

Си - ла и ра - достъ, мла - достъ и о - бичъ слън - це - то

но - си и вдъх-но-вя - ва и въз-раст - ва в'кра - со - та.

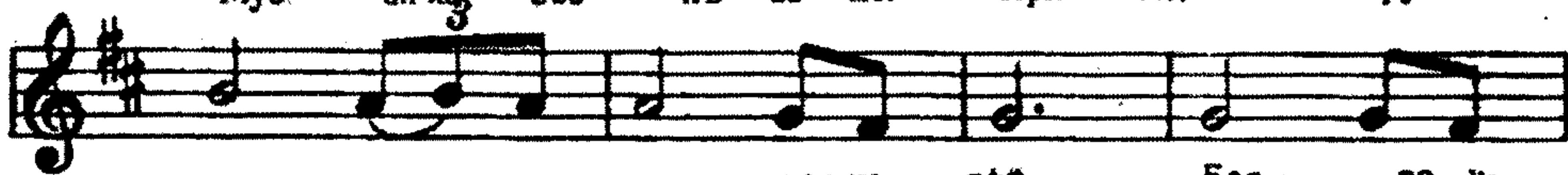
6. ОТВАРЯНЕ. 7. ОСВОБОЖДЕНИЕ. 8. ПЛЪСКАНЕ.

Е - то го, раж - да се кра - си - вий день. Е - то го,
Ние пла-ни - ни - тъ о - би - ча - ме. Див - ни - я

слън - це-то къмъ на-зи грѣй. Хим - ни в'го - ра - та
Мус - ал-ла въз - пѣ - ва - ме. При сед - мо - струн - на

ве - се - ло пти - чен-це пѣй. Бод - ро и -
ар - фа на Ри - ла се - димъ. Мош - но - то

гра - емъ по рос - ни тре - ви и цвъ - тя.
слън - це по- срѣ - ща - ме на ра - ни - на.

Свѣт - ла-та ра - достъ обил - но ни грѣй.
Ве - черъ си - яй - ни - тъ звез - ди сле- димъ

Си - ла в'ду - ша - та без - спир - но из - ли - ва ни тя.
и лу - на - та пре - крас - на в'не - бес - на - та ширъ.

9. ЧИСТЕНЕ

Пър - ви - ятъ день на про - лѣтъ - та, пър - ви-ятъ дець на

Отпечатаният оригинал в «Изгревът», т. XXIII, с. 872, е с липсващи тактове, отбелязани със звездички по-горе. Факсимилето е от «Паневритмия», София, 1941, с. 35.

път и на следващата с. 862 е публикуван нотния текст плюс словесния текст, който се състои от два куплета. Като се има предвид писаното в „Изгревът“ по повод специалните обстоятелства, при които е даден този текст, не става ясно становището на автора защо не трябва да се изпълнява и втория куплет, а трябва да се спре изпълнението преди него.

Всички други текстове на Паневритмията съвпадат с точното музикално изпълнение и няма обяснение защо тук ние не трябва да се съобразяваме с така напечатаната Паневритмия от 1941 г., която преди това е дадена за пример. Читателят не може да разбере точната позиция на автора!?

II. На с. 868–869 се дава едно неточно, неясно и непрофесионално написано съобщение за откриването на много важни документи.

Въпросният „19 такт от Първият ден на Пролетта“ се пада такт № 152 от началото на музикалния текст. Никъде не е споменато, че той е 19-ти такт само ако е отброен от началото на раздел 6-ти „Отваряне“. Също не е ясно споменато, че и такт 153-ти (съответно 30-ти) също липсва. В приложените нотни примери липсва съответствие – не е показано същото място от нотния текст на съществуващите издания, което е посочено в ръкописа от 1932 г.

Моля да покажете копие от цялото упражнение в ръкопис, за да видим дали няма и други разлики от познатите ни издания.

С уважение: Йоана Стратева

15. Моят отговор към точка I.

15.1. Трябва много добре да се прочете и да се разучи изнесеното на с. 860 от «Изгревът», т. XXIII.

15.2. Този въпрос бе засегнат в «Изгревът», т. XV на с. 914 в точка «Г». Освен това от с. 911 до 918 е публикувана статията «Паневритмията – хармония на Духът чрез мелодия, текст и движения». Тази статия трябва да се разучи и да се научи наизуст. Точно така. И трябва да проучи и материала от с. 919–927.

Според мен няма музикант, който да е чел и разучавал този материал.

А защо? Защото те имат свой Ръководител, а аз имам друг. Ние се различаваме точно по ръководителите. И също по Учителите. Аз имам един Учител, а те имат друг Учител. Това е проблемът.

15.3. В «Изгревът», т. XXI на с. 982–983 съм публикувал едно изложение, както и на с. 983–984. Много точно е публикувано. И освен това е вярно. Вярно е и това, че много хора ме срещаха и бяха възмутени от промените, които се правят. Според мен те се правеха нарочно, умишлено, за да разрушат Паневритмията, дадена от Учителя Дънов.

15.4. Аз съм публикувал, сканирана, оригиналната страница на «Евера» от с. 38 на Паневритмията от 1941 г. Публикувана е в «Изгревът», т. XXI, с. 985 и т. XXIII, с. 861–862.

Това е музикалният нотен текст и думите към него. Други куплети няма на тази страница. И в Паневритмията от 1935 г., с автор Асинета (Олга Славчева) на с. 4 са същите куплети. Значи всичко е точно и няма промяна.

16. А сега ще дам възможност към точка II от забелязаните неточности на Йоана Стратева да отговорят онези музиканти, с които работя.

Отговор по точка II

„Забелязани неточности и неясноти в бележките за Паневритмията в том XXIII на „Изгревът“ от Йоана Стратева”

Ставри Ангелов

Предисловие: В началото на януари 2008 г. проведох разговор с д-р Вергилий Кръстев, тема на който бяха забележките на Йоана Стратева по отношение публикувания материал на с. 868–869 в „Изгревът”, том XXIII. Той ме помоли отново да прочета това, което е написано в горепосочения том, да прегледам нотния текст и оригинала, да се запозная със забележките на Йоана, да говоря с Благовест Жеков и след обсъждане да вземем отношение по направените забележки.

На 9 февруари 2008 г. се обадох на Благослав Жеков, за да го уведомя за написаните *„Неточности и неясноти в бележките за Паневритмията”*, от Йоана Стратева. Предложих да му занеса разпечатка от забележките, предадени на д-р Вергилий Кръстев. Благослав заяви, че не вижда смисъл да му гинося, но ако трябва да се даде отговор, то той предлага да се разгледат отново оригиналите от архива, този път от всички участници в музикалната група, както и да се покажат на останалите музиканти от Братството. Предложението си обоснова с това, че по този начин откритието ще стане достояние на по-широк кръг от хора.

Моето мнение е, че резултата от прегледаните архивни материали е очевиден и той е публикуван в „Изгревът”, том XXIII.

Предлагам отново да бъде публикуван оригинала и съответстващия нотен текст в изданията от 1938 и 1941 г.

Самото онагледяване на коментирувания нотен текст не се нуждае от обяснение, а от друга страна – с отпечатването на материалите в поредицата „Изгревът” се осигурява тяхната достъпност и популярност.

По точка II: Публикуваният ръкопис и коментара към него не предполага преброяване на тактове за нотен текст, който не е обявен, т.е. коментарът е за архивния материал, и не е направена връзка с отпечатания текст (като брой тактове). Това съпоставяне по брой тактове на оригинала с нотния текст в издадените Паневритмии не може да се отчете като грешка, а като пропуск, който в този том ще бъде поправен.

Искам да споделя и изненадата си от проявената грубост и неуважение в бележките на Йоана Стратева.

17. Накрая ще публикуваме онова, което бях пропуснал да направя в „Изгревът”, том XXIII след с. 810–811. А именно Паневритмията от 1941 г., с. 33–37. На с. 35 със звездички ще бъдат обозначени тези две ноти, които трябва да отпаднат в бъдеще.

18. Накрая ще публикуваме новооткрития оригинал - сканиран.

19. По този начин отговаряме на всички въпроси и затваряме тази страница. Следващите поколения да разучават тези текстове, публикувани в „Изгревът”.

ПЪРВИЯТЪ ДЕНЬ НА ПРОЛЪТЪТА

1. ПРОБУЖДАНЕ

Allegro moderato

Пър - ви - ятъ день на про - лѣтъ - та, пър - ви - ятъ день

ра - достъ - та, пър - ви-ятъ день на лю - бовъ - та но - с

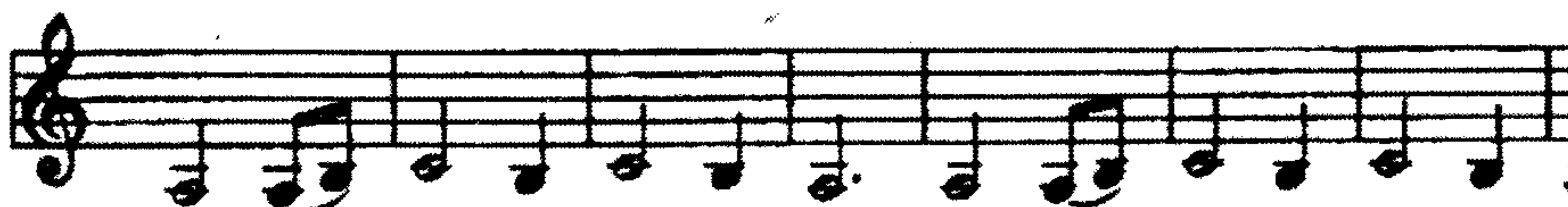

си - ла и жи - воть, но - сятъ си - ла и жи - во

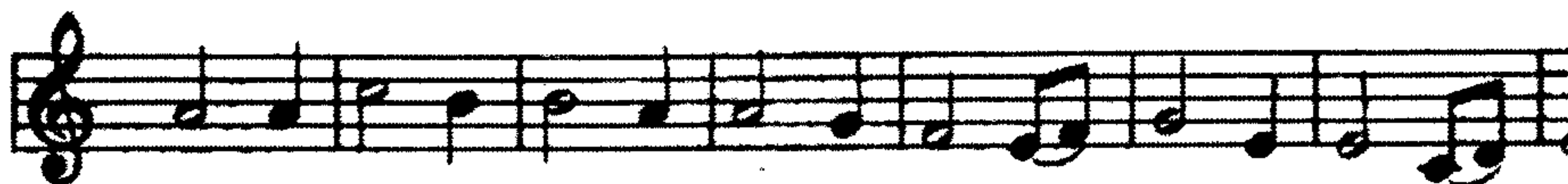
2. ПРИМИРЕНИЕ

И о - жи - вя - ва и ни бу - ди съсъ лю - бс

Ста - вай - те отъ сънь, де - ца! Про - лѣтъ ми - ла вѣчь дой -

Щѣ - ла - та при - ро - да пѣ - е. Слън - це топ - ло ве - че

Но - си цвѣ - тя и пло - до - ве, но - си пѣс - ни и и - г

3. ДАВАНЕ

Гъ - ни - всѣ - ка тварь - с'жи - вѣтъ, бу - ди - ра - достъ въ нѣ ду -

хътъ, раз - ве - се - ля - ва сѣрд - ца - та ни.

Гръ - е, грѣи слън - це - то бла - го - дат - но,

цѣ - лу - ва - нъже - но: цѣ - да - та зе - мя -

и - я у - ки - чва с'пре - лест - ни без - брой цвѣ - тя.

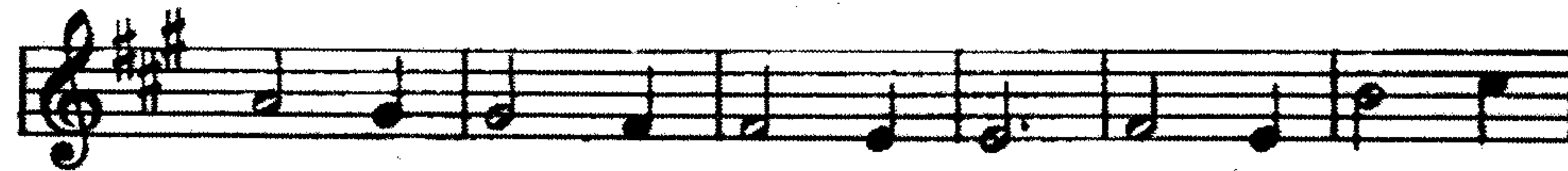
4. ВЪЗЛИЗАНЕ

Блѣс - ка - ви звез - ди бри - лян - ти свѣт - ли ска - за - ни -

мъл - вять. Гръ - е чи - ста - та лу - на, без -

спиръ - ле - ти по сво - бя пѣть по не - бес - на

ширь. И де - нѣтъ при - сти - га следъ ношъ - та.

5. ДИГАНЕ

Си - ла и ра - достъ, мла - достъ и о - бичъ слън - це - то

но - си и вдъх - но - ва - ва и въз - раст - ва в кра - со - та.

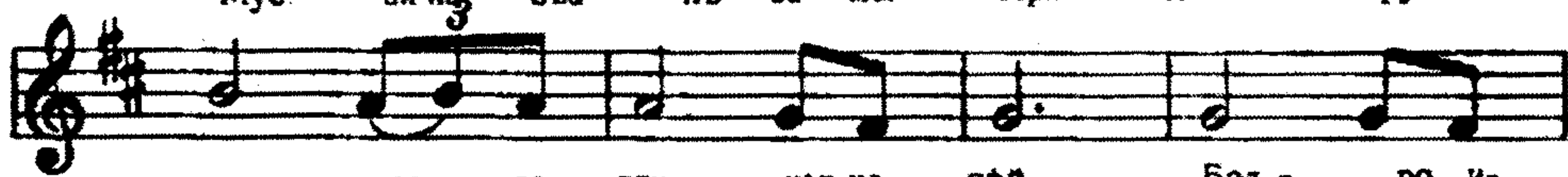
6. ОТВАРЯНЕ. 7. ОСВОБОЖДЕНИЕ. 8. ПЛЪСКАНЕ.

Е - то го, раж - да се кра - си - вий день. Е - то го,
Ние пля - ни - ни - тъ о - би - ча - ме. Див - ни - я

слън - це - то къмъ на - зи грѣй. Хим - ни в го - ра - та
Мус - ал - ма въа - пѣ - ва - ме. При сед - мо - струн - на

ве - се - ло пти - чен - це пѣй. Бод - ро и -
ар - фа на Ри - ла се - димъ. Мош - но - то

гра - емъ по рос - ни тре - ви и цвѣ - тя.
слън - це по срѣ - ща - ме на ра - ни - на.

Свѣт - ла - та ра - достъ обил - но ни грѣй.
Ве - черъ си - ай - ни - тъ звез - ди сле - димъ

Си - ла в ду - ша - та без - спир - но из - ли - ва ни тя.
и лу - на - та пре - крас - на в не - бес - на - та ширъ.

9. ЧИСТЕНЕ

Пър - ви - ятъ день на про - лѣтъ - та, пър - ви - ятъ день на

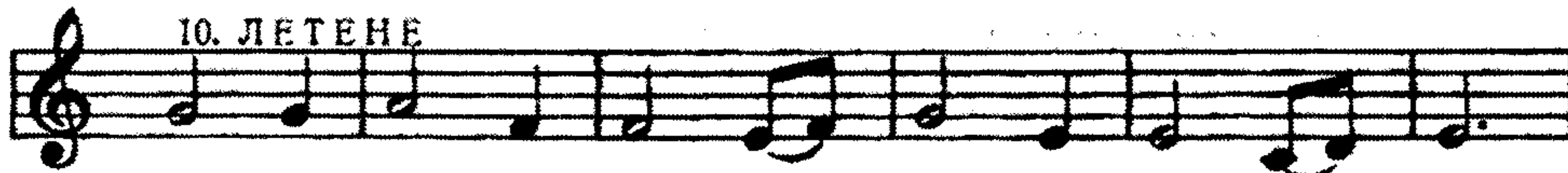

ра - достъ - та, пър - ви-ятъ день на лю - бовъ - та но - сятъ

си - ла и жи - вотъ, но - сятъ си - ла и жи - вотъ.

10. ЛЕТЕНЕ

И зе - мя - та се съ - буж - да отъ съ - ня.

Поч - ва но - вий свѣ - тлъ день, но - вия день на

про - лѣтъ - та. И при - ро - та - та ли - ку - ва,

че я слън - це топ - ло грѣя. И лж - чи о -

бил - но лѣй, вси - чко рад - ва се и пѣй.

ПЪРВИЯТЪ ДЕНЬ НА ПРОЛѢТЪТА

1	Първиятъ день на пролѣтътa,	} 2
	първиятъ день на радостътa,	
	първиятъ день на любовътa	
	носятъ сила и животъ,	
	носятъ сила и животъ.	

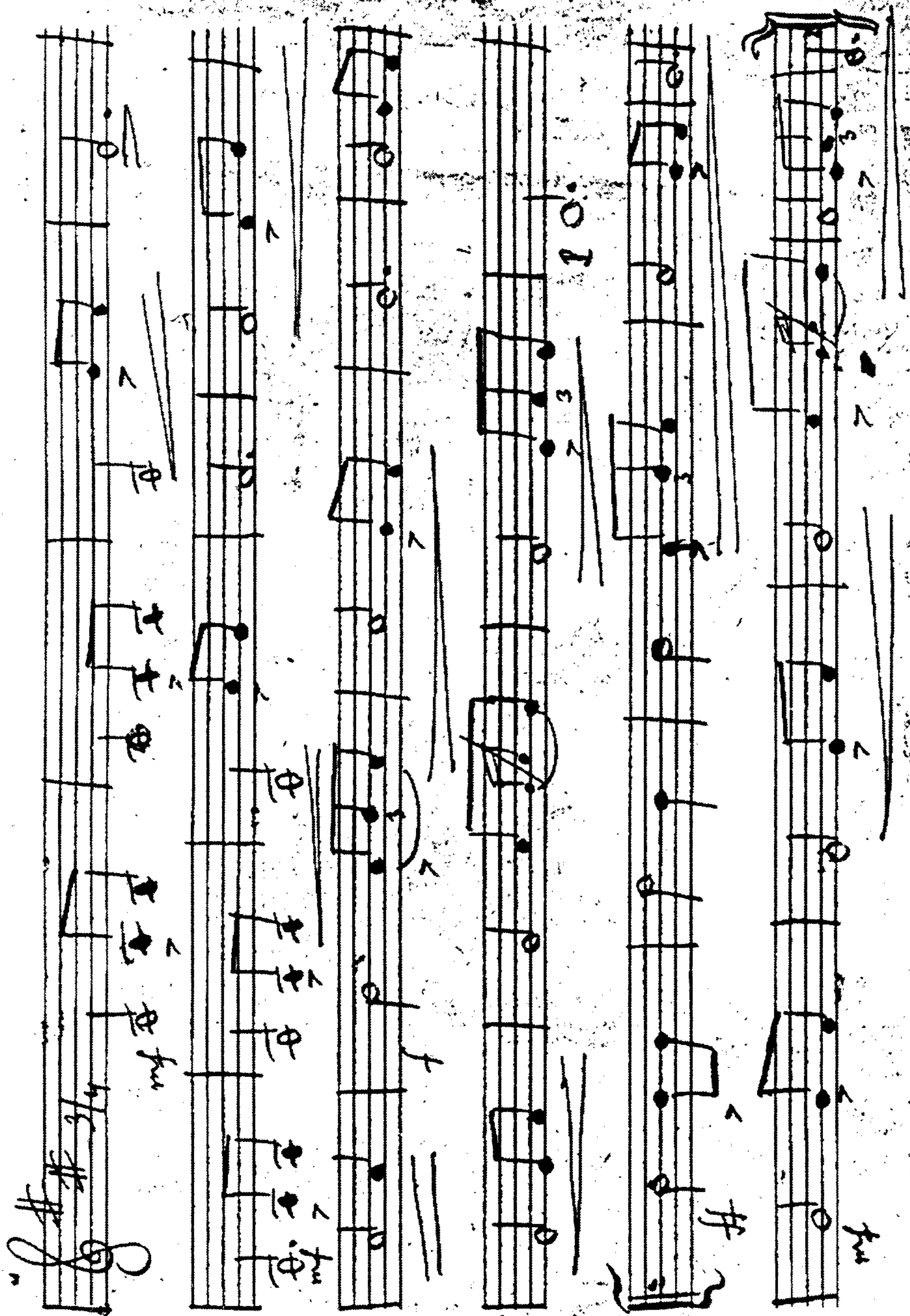
2. И оживява и ни буди съсъ любовъ.
Ставайте отъ сънь, деца.
Пролѣтъ мила вечъ дойде.
Цѣлата природа пѣе.
Слънце топло вече грѣй.
Носи цвѣтя и плодове,
носи пѣсни и игри.
3. Пълни всѣка тварь съ животъ,
буди радость въвъ Духътъ,
развеселява сърдцата ни.
Грѣе, грѣй слънцето благодатно,
цѣлува нѣжно цѣлата земя
и я окичва съ прелестни безброй цвѣтя.
4. Блѣскави звезди брилянти
свѣтли сказания мѣлвятъ.
Грѣе чистата луна, безспиръ лети
по своя пѣтъ по небесна ширь.
И деньтъ пристига следъ ношъта.
5. Сила и радость,
младость и обичъ
слънцето носи
и вдѣхновява
и възраства
въ красота

} 2

САНЪ ЗИ (КРАСИВИЯТЪ ДЕНЬ)

- 6.7.8. Ето го ражда се красивий день,
ето го слънцето къмъ нази грѣй.
Химни въ гората весело птиченце пѣй.
Бодро играемъ по росни тревы и цвѣтя.
Свѣтлата радость обилно ни грѣй.)
Сила въ душата безспирно излива ни тя.)
Ний планинитѣ обичаме.
Дивния Мусала възпѣваме.
При седмострунна арфа на Рила седимъ.
Мощното слънце посрѣщаме на равина.
Вечеръ сѣйнитѣ звезди следимъ.)
И луната прекрасна въ небесната ширь.)
- 9.10. Първиятъ день на пролѣтъта,
първиятъ день на радостъта,
първиятъ день на любовъта
носятъ сила и животъ,
носятъ сила и животъ.
И земята се събужда отъ съня.
Почва новий свѣтълъ день,
новий день на пролѣтъта.
И природата ликува,
че я слънце топло грѣй
и лжчи обилно лѣй.
Всичко радва се и пѣй.

Първият ден на пролетта

Откритият оригинал. Виж "Изгревът" т. XXIII, с. 868-871, 872

II. НАСОКИ И ВЪПРОСИ ПО НОВИТЕ ФАКТИ ОКОЛО ПАНЕВРИТМИЯТА ЗА СВЕТОЗАР НЯГОЛОВ

Вергилий Кръстев

Първа част

1. Да се запознае с написаното от Йоана Стратева в точка I, което се отнася за „Евера”
2. След това да отвори в „Изгревът”, т. XXIII, с. 860 и да се запознае с точките от 1 до 6. Виж с. 861 и 862
3. Да си направи справки в „Изгревът”, т. XV, с. 911-922 и т. XXI по отбелязаните страници.
4. Това, което съм публикувал са по препоръка и данни от Величка Няголова.
5. Да се провери има ли някаква грешка, която съм публикувал и коя е тази грешка.
6. Светозар да отговори на забележките на Йоана Стратева за „Евера”
7. Виж „Изгревът”, т. XXI, с. 982-985, статията на Величка Няголова за „Евера”
8. Светозар да си даде обясненията.

Втора част

1. Светозар да се запознае с бележките на Йоана от точка II във връзка с **Новото откритие** в „Изгревът”, т. XXIII, с. 868.
2. В „Изгревът”, т. XXIII, с. 870-871 съм публикувал само първите страници на „Първият ден на пролетта” от 1938 и 1941 г.
3. Поради моя грешка не публикувах другите страници – с. 34, 35, 36, 37, за да се види за къде точно се отнася това новооткритие
4. След като излезна от печат „Изгревът”, т. XXIII, Йоана Стратева ми се обади по телефона, че имам грешка. Повиках я, показах разпечатка от новооткрития оригинал, тя го видя и ми отбеляза за кои ноти се отнася и че те трябва да отпаднат
5. Аз ги отбелязах, после ги извадих на ксерокс-копия и ги раздавах на концерт-рециталите на онези, които купуваха „Изгревът”, т. XXIII.
6. На с. 872 от „Изгревът”, т. XXIII е публикувано новооткритието на скенер
7. Прилагам „Забележките” на Йоана в две страници.
8. Прилагам ксерокс-копието на **новооткрития** оригинал.
9. Прилагам ксерокс-копието, което раздаваме, на което е отбелязано кои ноти трябва да отпаднат, така както ги отбеляза Йоана.
10. По този начин се разрешава проблема с какъв крак се започва.
11. Тази грешка е допусната в отпечатаната „Паневритмия” от 1941 г.
12. В „Изгревът”, т. XXI, с. 796-797 са отбелязани грешките в Паневритмията.
13. В „Изгревът”, т. XXI, с. 982-985 има музикална статия от Величка Няголова
14. В „Изгревът”, т. XXII, с. 363-415 има „Паневритмия” от Светозар Няголов и са отбелязани грешките при игровите упражнения. Светозар да посочи съответните страници на тези грешки, описани от него.

III. УТОЧНЕНИЕ И ОБЯСНЯВАНЕ НА ВЪПРОСИТЕ, ПОВДИГНАТИ ОТ Д-Р ВЕРГИЛИЙ КРЪСТЕВ ЗА ПАНЕВРИТМИЯТА

Светозар Няголов

Първа част

По точка 1: *Написани бележки от Стратева по въпроси, поставени в т. XXIII на „Изгревът“, с. 860.*

1. **Защо се повтаря четири пъти упражнение № 11 „Евера“ от Паневритмията?**

Тук е сбъркано – не е четири пъти, а два пъти се повтаря упражнението и вероятно и с двете повторения са го сметнали за четири пъти.

Защо това упражнение се повтаря два пъти?

Стратева се оправдава, че имало написани два куплета. Това е така, но Стратева е музикант, завършила Консерваторията и ако си направи труда да прочете нотният текст (който касае нея) в двете Паневритмии, издадени в 1938 и 1941 г., ще види, че там е написано упражнението да се изсвири един път и след това повторението, посочено с двуточие до края, както е отбелязано в т. 5 от бележките на стр. 860.

Според мен Стратева е музикант и трябва да изпълнява нотният текст, а не поезията. Някой може да напише пет хубави куплета за това упражнение, това значи ли да се повтаря пет пъти? Като музикант тя не изпълнява нотния текст, даден от Учителя, от който се ръководи поезията, а прави обратното (макар че не е поетеса) – нагажда музиката по куплетите.

Учителят е дал и е записано в двете Паневритмии от 1938 и 1941 г. това упражнение да се свири един път, с показаното повторение, и така се свиреше докато Той присъстваше тук на Земята.

Напоследък упражнението се промени. **Никой, по никакъв повод няма право да променя Божественото, което Учителя е свалил тук на Земята и Паневритмията трябва да се очисти от всички човешки панделки и украшения.** Стратева се интересува от куплетите, а не гледа в своята паница - Паневритмиите, в които ясно е написано, че въпросното упражнение се свири един път и повторението започва от двуточиято, което Учителят е дал.

По-нататък: *«От няколко години някои музиканти предлагат повторението да започва четири такта (от двуточиято – бележка Светозар) по-рано и съответно някои го изпълняват по този начин».*

Кой ви дава право да променяте музиката на Паневритмията, дадена от Учителя? Кои са тези «велики музиканти», които с широка ръка коригират музиката, дадена от Бога? Защо не коригират нещо в някои от произведенията на Моцарт или Бетовен? Веднага ще се намерят в затвора. И тук всеки ще получи това, което заслужава. Както по-горе отбелязах, музиката, дадена от Учителя за 11-то упражнение «Евера» и написана в Паневритмиите, издадени през 1938 и 1941 г., където е **показано да се свири един път до края и да се повтори от отбелязаното двуточие** – гради, а два пъти изпълнението и удължаването на упражнение № 11 с четири такта – руши. Всеки ще понесе последствията от постъпките си. По тази причина когато понякога моят син Павел отива да свири на Паневритмията и там е Жеков, като дойде упражнение № 11 „Евера“ той отива настрана с цигулката си в ръка и не свири докато не свърши упражнението. Т.е. не иска да се бърка в кашите, забъркани от „великите музиканти“.

Числото 11 на упражнението „Евера“ показва двама мъже, които постоянно

се борят. „Евера“ – това е живота на Ева – жената на Адам, която в живота си се води по повелите на своите чувства и се върти наляво и надясно да си намери повече от един мъж, от което навремето е станало падението на човечеството. Виждаме сега докъде е стигнало човечеството по този въпрос.

По точка 2: Стратева пише: „На с. 868-869 се дава едно неточно, неясно и непрофесионално написано съобщение за откриването на много важни документи, касаещи се за 19 такт от упражнение № 6 „Отваряне“ от „Първият ден на пролетта“.

Стратева е права. От това, което Жеков е написал по въпроса нищо не може да се разбере. Стратева пише, че въпросният 19 такт от упражнението № 6 „Отваряне“ е такт 152 от началото на „Първият ден на пролетта“.

Поменатият 19 такт е 175 от началото, а следващият 30 такт е 186 такт. Черната ложа е успяла гениално да вмъкне тези 19-ти и 30-ти тактове в упражненията от Божественият свят в Паневритмията, чрез някой техен интелигентен служител-музикант, с което се създава голямо объркване при игрането на седмо, осмо, девето и десето упражнения, които започват с левият крак.

Учителят отбелязва в беседите си, че всичките над 200 упражнения, които е дал в Школата започват с десният крак и напред.

Предполагам, че въпросният музикант е Ангел Янушев, който още при създаването на Паневритмията от Учителя иска да въведе в упражненията светска класическа музика.

Той донася на Изгрева папка с избрани от него музикални откъси и иска да ги приложи към даваните в момента движения от Учителя. Учителят се разтревожва, става нервен и извиква сестра Мария Тодорова, като ѝ нарежда да каже на Янушев, че музиката, която той дава за Паневритмията е построена по съвсем други закони, които нямат нищо общо със строежа на класическата музика. Янушев се смята за голям музикант, не вярва и не приема думите на сестра Мария Тодорова. Тогава тя го извиква и двамата отиват при Учителя, където Мария повтаря казаното му преди малко и пред лицето на Учителя. Той гледал ту Мария, ту Учителя и накрая казал: „Това нещо аз не го знаех“.

По-късно, в наше време, идеята му се реализира във филма, взет от Габо във Франция и се изпраща в Русия, където причинява големи пакости. (Забележка: Виж „Изгревът“, т. XIII, с. 810-814, 818-819)

По време на съдебния процес срещу братството през 1957-1958 г., Ангел Янушев се отказва публично от Братството и Учителя. Но той успя да се вмъкне в Паневритмията, в упражненията, носещи енергиите от физическият свят в № 24 „Колко сме доволни“. Смятам че е крайно време Паневритмията да се очисти от всичките човешки украшения и панделки и да остане чистото – само това, което го е дал Учителя.

Упражнението № 24 да се играе като се свирят първите две части, дадени от Учителя.

Ще разгледаме въпроса обстойно и изчерпателно с първото упражнение от Паневритмията „Първият ден на пролетта“.

1-во упражнение „Пробуждане“ има 20 такта и с повторението стават 40. Упражнението завършва с левия крак и следващото – „Примирение“ започва с десния крак.

2-ро упражнение „Примирение“ има 30 такта и завършва с левия крак и третото упражнение започва с десния.

3-тото упражнение „Даване“ има 34 такта и няма проблеми с краката.

4-тото упражнение „Възлизане“ има 26 такта и няма проблеми с краката.

5-тото упражнение „Дигане“ има 13 такта и завършва с десния крак и повторението започва с левия крак, но и завършва с левия крак и следващото упражнение № 6 започва с десния крак.

6-тото упражнение „Отваряне” е станало фатално, в което поради липса на любов между нас става незабележимо объркване на краката. Упражнението има 30 такта и повторението започва с десния крак, но то има 11 такта и стават общо 41 такта и завършва с десния крак и следващото упражнение № 7 „Освобождение” започва с левия крак. Нотният текст на шестото упражнение важи за седмо и осмо.

7-мо упражнение „Освобождение” има 41 такта, както шестото. То започва с левия крак и завършва с левия крак и упражнение № 8 „Пляскане” започва с десния крак.

8-мо упражнение „Пляскане” започва с десния крак, има 41 такта и завършва с десния крак и следващото упражнение № 9 „Чистене” започва с левия крак.

9-то упражнение „Чистене” има 20 такта и с повторението са 40. То започва с левия крак и завършва на десния и следващото № 10 „Летене” започва с левия крак.

10-то упражнение „Летене” има 30 такта и започва с левия крак и завършва с десния и следващото упражнение № 11 „Евера” трябва да започне с левия крак. Понеже е отделено от десетте упражнения на „Първият ден на пролетта” то започва с десния крак.

Какво става когато ги няма вмъкнати тези два дяволски такта – 19-ти и 30-ти, в шестото упражнение, както е в намереният документ от Мария Тодорова за шестото упражнение от „Първият ден на пролетта” с дата 19.05.1932 г., когато е рожденият ден на това упражнение. Тогава тактовете на **6-тото упражнение „Отваряне”** са 28 и повторението – 10, стават 38.

Упражнението, както отбелязахме по-горе, започва с десния крак и завършва с левия крак и следващото упражнение **№ 7 „Освобождение”** започва с десния крак, еднакво с № 6, значи има 38 такта и завършва с левия крак.

Следващото упражнение **№ 8 „Пляскане”** започва с десния крак. И то има 38 такта и завършва с левия крак.

Следващото упражнение **№ 9 „Чистене”** започва с десния крак. Има 20 такта и 20 от повторението – 40 такта и завършва с левия крак.

Следващото упражнение **№ 10 „Летене”** започва с десния крак. Има 30 такта и завършва с левия крак и следващото № 11 „Евера” започва с десния крак. Това е гениален двоен интеграл (19-ти и 30-ти такт), вмъкнат от черната ложа. Понеже първите 10 упражнения, които носят силите от Божественият свят се свирят непрекъснато – без прекъсване, като всяко следващо трябва да започне с десния крак, то веднага се забелязват дисонансите, както е отпечатано в Паневритмията 1938 и 1941 г. след шестото упражнение.

Учителят казва, че Паневритмията е носителка на големи природни сили и е много важно накъде ще се насочат. Ако се очисти Паневритмията от всичките човешки глупости, няма да има нужда, както сега – за пръв път в България да има министерство на бъркотии, бедствия, аварии и катастрофи, начело с турци, които като магнит привличат тези отрицателни природни сили. Ще спрат пожарите, бурите, наводненията, защото после може да дойдат и земетресенията за поумняване.

По точка 5 (Бележки на съставителя на “Изгрева”, т. XXIII, точка 1, с. 860.)

Защо се повтаря 4 пъти упражнение № 11 „Евера” от Паневритмията?
– Не четири, а два пъти?

По точка 3

– Също като го повтарят два пъти.

По точка 5

Тя е абсолютно точна – така трябва да се свири упражнението „Евера” – един път от началото докрая и да се повтори от двуеточието, дадено в

Паневритмията.

По точка 6

На приложените страници на „Евера“ от Паневритмията, издадена в 1938 и 1941 г. се вижда ясно за всеки музикант, дори не минал през Консерваторията, как трябва да се свири въпросното упражнение, казано в точка 5 (виж т. XXIII, с. 860).

Не вярвам че има музиканти, минали през Консерваторията да не разбират от нотните текстове. Тогава остава да ги смятаме като врагове на Паневритмията и Учителя и искат да я разрушат, но накрая ще разрушат само себе си. Божественото е вечно и като златото никога не променя своите качества и стойност.

По точка 7

Величка много вярно е отбелязала отклонението на софийските музиканти при изпълнение на упражнение № 11 „Евера“ – не се повтаря два пъти с две повторения, които тя смята за четири пъти.

За „Изгрява слънцето“ и изпълнението на „Зум ме зум“ написаното е точно.

За слънчевите лъчи упражнение № 7 „Ти си ме мамо човек красив родила“ е написала много точно, че се свири два пъти и се пее със същите думи два пъти, отбелязано от брат Пеню Ганев в т. XVI, с. 163 като място, където Учителят отваря затвореният кръг на българската народна музика.

За всяко престъпление срещу Братството има определен човек, служител на черната ложа да извърши престъплението. Оказа се, че е един оперен певец, чужд на делото на Учителя – Симеон Симеонов от гр. Стара Загора. С нищо не може да се оправдае престъплението, извършено срещу Духът на Истината – Беинса Дуно и последствията няма да закъснеят.

Втора част

По точка 1

Написано е по-горе.

По точка 2

Грешка е, че е публикувал първата страница на упражнението „Първият ден на пролетта“ от издадените Паневритмии 1938 и 1941 г. на с. 870 и 871, понеже нямат отношение към упражнение № 6 „Отваряне“, за което става въпрос.

По точка 3

Трябвало е да публикуваш само с. 35

По точка 4

Трябва тази с. 35 с отбелязаните звездички на такт 19 и 30 да я публикуваш. Ти си го направил в **точка 5** като си раздал ксерокопие на с. 35 на тези, които купуват XXIII том, да покажеш истината за Паневритмията, дадена от Учителя и да се махнат тактове 19 и 30.

По точка 6

На с. 872 е публикувана страницата от архива на сестра Мария Тодорова за упражнение № 6 „Отваряне“ по Учителя и това е достатъчна светлина по въпроса. Излишно е да се даде нотният текст на „Първият ден на пролетта“, както Стратева иска.

По точка 7

Отговорил съм на бележките на Стратева.

По точка 8

Да благодарим на сестра Мария Тодорова, че е записала точно нотният текст на Паневритмията и открихме и счупихме този дяволски нокът с тактовете 19 и 30.

По точка 9

Копието показва много ясно за отпадане на 19-ти и 30-ти тактове от упражнение № 6.

По точка 10

Описал съм го по-горе за краката.

По точка 11

Тази грешка е вмъкната при отпечатването на Паневритмията в 1938 г.

По точка 12

На с. 796–797, т. XXI - брат ми Костадин посочва правилното изпълнение на „Зум ме зум“.

По точка 13

Тя е еднаква с точка 7 от първа част и аз съм отговорил.

По точка 14

**Грешки при игрането на Паневритмията –
XXII том от „Изгревът“**

С. 364 – № 1 „Пробуждане“. Ръцете се поставят върху раменете със събрани пръсти (не в юмрук). Разтваряме ги встрани хоризонтално с длани нагоре на височината на раменете.

С. 367 «Отваряне». Дясната ръка се отваря хоризонтално надясно с дланта надолу до успоредно положение с предната част на тялото, а лявата остава на кръста. Отварянето с дясната ръка трае 28 такта, а с лявата 10 такта – не с повече такта с лявата.

С. 369 «Летене». Затваряме ръцете обтегнати и хоризонтално настрани, с длани надолу и правим с ръцете плавни движения нагоре и надолу от нивото на раменете с прави ръце, без да ги свиваме.

С. 370 «Евера». Между другото, упражнението показва противоречията, които съществуват в ума и сърцето и човек се обръща ту на ляво, към сърцето – така започва упражнението, и ту на дясно, към ума. Ученикът няма противоречие между ума и сърцето и не върти тялото си наляво и надясно, а то е обърнато напред и само ръцете отиват наляво и надясно до тялото.

С. 370 „Скачане“. Двете ръце са под ъгъл от 45° (не вертикално). Спускаме ръцете надолу и тялото се навежда от кръста надолу – покланяме се към Земята, като ръцете се опират на земята при краката, а не назад зад тялото. Изправяме тялото, като двете ръце отиват нагоре и леко ги пляскаме над главата и веднага ги поставяме на изходното положение – под 45°, откъдето правим следващият поклон.

С. 373 «Аоум». При започване на упражнението със стъпка на десният крак напред дясната ръка се издига с дланта надолу до 45°, а лявата остава спусната покрай тялото, не назад зад тялото. Също и с лявата ръка под 45°, а дясната ръка остава спусната покрай тялото.

С. 374 «Изгрява слънцето». Упражнението започва със стъпка на десният крак напред, като едновременно издигаме ръцете над главата, образувайки венец, с длани надолу. Да не се допират пръстите и се затваря кръгът, а да има отвор, през който да излизат мъчнотиите от живота ни. При «Зум ме зум» **зум** (затворен кръг) значи взимам и ръцете от хоризонтално положение, отиват на гърдите с длани към тях – приемаме енергия от слънцето. **Ме зум** значи давам, отваряме ръцете напред.

С. 377 „Красота“. Правим крачка с десният крак напред и дясна ръка с длан надолу се издига напред и нагоре под ъгъл 45°, а лявата остава спусната до тялото.

С. 378 „Побеждаване“. Упражнението се играе без да се върти тялото наляво и надясно.

С. 387 „На ранина“, *трето движение*. Правим крачка с десният крак напред и същевременно двете ръце се изнасят напред с длани надолу и при

левият ръцете се връщат на кръста, а не 4 такта да стоят на кръста.

С. 388-389 „Промисъл”. Издигаме ръцете нагоре и ги съединяваме над главата и казваме: „Да пребъде Божият мир”. Сваляме ръцете върху хилядолетника и ги задържаме на него докато кажем: „Да изгрее Божията радост и Божието веселие”. Ръцете отиват на сърцето и казваме: „В нашите сърца”.

С. 392 „Слънчеви лъчи”, *шесто движение, двойно въртене*. Двамата партньори описват същите кръгове, както при единичното въртене в четвъртото и петото движение, като левият минава отпред и описва преден кръг, а десният зад него описва заден кръг за 10 стъпки. Не десният отпред.

С. 393, *осмо движение, „Пляскане”*. Веднага след свършване на пляскането, двете ръце отиват на гърдите с пръсти нагоре и длани към гърдите – лявата отдолу и дясната отгоре. От това положение се започва деветото движение.

С. 394, *десето движение „Летене”*. Двете ръце са хоризонтални, настрани на височина на раменете с длани надолу и правиме два пъти по пет движения – летене, нагоре и надолу с прави ръце, без никакви пречупвания в лактите или китките.

С. 396 „Пентаграм”, т.3. При образуваният пентограм от двойки се обръщаме по посоката на движението и за четири такта краката се изравняват с ръцете, **като спират за момент на място**. След това за четири такта се изравняват с главата в права линия, а не ръцете направо веднага да се изравняват с главата.

С. 398 „Шестте гимнастически упражнения или малката програма на Ученика за всеки ден” са дадени на 19.08.1922 г. в гр. Търново и са записани в „Беседи, обяснения и опътвания”, 1922 г. Както всички над 200 упражнения, дадени от Учителя, те започват с десният крак и напред, както гамата, която не можах да я променя, понеже Учителя я даде в 1942 г. Има подробни обяснения за Паневритмията, дадени в „Изгревът”, т. XXII, с. 398-415.

Виж „Изгревът”, т. XIII, с. 810–814, 818–819.

БЕЛЕЖКИ КЪМ СНИМКИТЕ в "Изгревът", т. XXIV

Снимка № 8. Първата конференция на пастирите и книжарите в гр. Русе на 22.IV.1876 г. *Първи ред отляво надясно:* 1. Д-р Д. Чалис, 2. Д-р Алберт Лонг, 3. Флокен, 4. Лаунсбърс. *Втори ред:* 1. Юрдан Цветков, 2. Войнов, 3. 4. Гаврил Илиев, 5. 6. Ст. Генчев, 7. 8. Тодор Николов. Между тях е Теню Начев от Стара Загора, после отпада, бивш народняк и народен представител, съдържател и собственик на кино "Капитол" и хотел "Барле" в София, който не е указан къде е на снимката.

Снимка № 13. Гаврил и Митана Илиеви с децата си: Стефанка, Манола, Илия, Елисавета, Цветан, Кинчо, Дафинка и Лунка, около 1885 г.

Снимка № 17. Семейството на Йордан Икономов с Манола Гаврил Илиева, дъщеря на Гаврил Илиев. 1. Момчето в средата е Богдан, 2. Момичето до Йордан Икономов е Милка, бъдещата съпруга на Драгомир Василев и майка на Павел Василев, 3. Над Йордан Икономов с бялата блуза е Дафинка, която впоследствие се омъжва за Любен Доганов и става Дафинка Доганова, за която има специална глава и снимки.

Снимка № 22. Дафинка Н. Пенчева е Дафинка от Изгрева. Има специална статия за нея, понеже бях подведен и бяхме я посочили, че е Дафинка Доганова. Но се оказа, че е грешка. Открихме хороскопа ѝ, направен от Георги Радев, и Светозар Няголов го направи отново и го публикувахме.

На снимката пише: "За госпожица Юрданка Димова", а това е бъдещата Юрданка Жекова. На картичката отзад пише: "За спомен на милата ми Юрдана от последната ми година." Дафинка Н. Пенчева, V-в клас. 14.X.1917 г. гр. Варна. Според хороскопа на Георги Радев тя е родена в гр. Каварна през 1900 г., а тук е на 17 години. Това е същата Дафинка от Изгрева.

Снимка № 31. Драгомир Василев с майка си Йорданка Михайловска, която е дъщеря на Тодор Стоянов Михайловски от гр. Елена. Тя се явява племенница на Иларион Макариополски и първа братовчедка на писателя Стоян Михайловски. Оженва се за Иван Василев от гр. Тулча, който я напуска заради друга жена. Синът ѝ Драгомир Василев издържа семейството. Когато порастват сестрите му, те заминават за Америка.

Снимка № 36. Първи випуск на Американското научно-богословско училище към Методистката мисия в гр. Свищов. *Прави:* 1. Христо П. Бъчваров, 2. Петър К. Дънов. Тези двамата са завършили 1887 г.
3. Иван Димитров, 4. Петър Василев, 5. Банчо Тодоров, 6. Иван Тодоров.

Последните четирима (3, 4, 5, 6) са завършили 1886 г. Снимката е от 25 юли 1886 г.

Снимка № 42а. Петър Дънов изпраща портрета си, публикуван като № 40, от село Хотанца. Надписва на гърба на снимката следния текст:
Русе, април-май 1888 г.

"В знак на приятелска и братска любов в Исуса, подарявам за спомен ликът си на П. Василев. Помнете ме в Христа, понеже в него за всякоги и ще се радваме.

Блажени онези души, които са съединени с Христовата любов."

Ваш брат и приятел в Христа

Петър К. Дънов – подпис П. К. Дънов.

Снимка № 42б. Снимка на Петър Дънов, заснет в гр. Русе, публикувана като № 40, във фотоателието на Francois Bauer, като е изписано на гърба на снимката името на гр. Русе, по това време Русчук.

На обратната страна на снимката Петър Дънов собственоръчно е написал:

“В знак на искрена братска любов подарявам за спомен ликът си на Мария П. Стамова. Помнете ме в Исуса.

Ваш искрено любящ брат.” Подпис П. К. Дънов.
Русе, ноември, 24.1927 г. с. Хотанца.

Виж “Изгревът” т. XXII, с. 802, точка 1.

Снимка № 47. Семейството на дедо Поп Константин Дъновски с децата на дъщеря си Мария и приятелки. Отпред е седнала втора под ред Мария, до нея е дедо поп Константин Дъновски и до него е Пенко Стамов. Приятелите са отбелязани, че са В. Узунов, В. Чакалов и кръстника Тодоров. Но не са указани точно кои са техните лица.

Снимка № 50. Снимка на г-н Стоян Ватралски с надпис под нея в сп. “Религия”, гр. Бургас, Г. III, май 1932, бр. 23, с. 5.

Г-н Стоян Ватралски

Поет, идеалист и сказчик. Тук – като себепосланник и български агитатор в Англия след Балканската война.

От почит и любов към личността и делото му Въздържа̀телното Дружество и Младежкото Християнско Дружество в Бургас се сляха в един Културен и Въздържа̀телен Клуб, наименуван на светлата памет на г. Стоян Ватралски – К.В.К.В. – Наименуване Клубовете. Дружествата, па и Църквите ни на имената на заслужили наши ратници и пр. носи само полза, неколкократно обществена и възпитателна полза за Евангелизма, особено всред младите. Ние с достойнство сме избрали евангелския поет и се гордеем, както с избора си – пръв избор – така и с избраника си. Нека той да ни бъде за пример. Впрочем:

Да живее Ватралски!

Да живее К.В.К.В.

Снимка № 44. Портрет на Петър Дънов изпратен от САЩ до сестра му Мария. На гърба на снимката е записано на английски:

P. K. Dunoff

Dreu Seminary

Madison. N.G. (New Gersy)

Nov.16.1981.

Текстът на български гласи: “До моята любезна сестра Мария П. Стамова” от П. К. Дънов.

Nov. 16. 1891.

Снимката е изпратена от Методистката семинария Дрю, гр. Медисон, щата Ню Джърси.

Виж “Изгревът” т. XXII, с. 802, точка 2.

Снимка № 56. В-к “Илюстрирана седмица” Г. IV, бр. 193, 5.IX. 1926, с. 8 публикува 4 снимки от събора на Изгрева 1926 г. Отгоре на снимките бе написано следното:

Дъновистите и техният събор

От различни краища на страна те се събраха в София. Няколко интересни моменти. Молитвата им и гимнастиките в ранни зори.

През цялата миналата седмица окултистите последователи на Дънова, устройха своя събор в столицата. Те разполагат тук с едно от най-хубавите места, собственост някога на покойния Баучер, над края на Борисовата градина, с хубаво източно изложение. Съборяните са се устройли там, всред боровете, горе на тяхното място, лагер на палатки.

Специалният фотограф на “Седмица” е успял да снее няколко интересни моменти от тоя събор, които поднасяме на нашите читатели. Едната от тях представлява молитвата на съборяните в ранни зори, а другата тяхната гимнастика

след молитвата.

Снимка № 57. След молитвените гимнастически упражнения, в които взимат участие също всички дъновисти.

Интересното е, че гимнастиката се ръководи само от едно лице, а всички наредени в кръгове изпълняват безпогрешно упражненията.

Снимки № 58 и № 59. Две снимки на общия бивак на дъновистите, между които има и едно внушително число селянки и селяни от разни краища на страната. Виждат се палатки, както и големи навеси с брезенти, останали от войната 1914-1918 г. Да се подслонят стотици хора на поляната, дори и през м. август, е много трудна работа.

Снимка № 65. Методи Марков – снимка, поместена в сп. "Религия", гр. Бургас, бр. 23-5, с. 13.

Под снимката има текст, който го прилагаме.

Пастир Методий Марков

Роден във Варна на 13 (26) септември) 1902 г. Още като ученик в Държавната класическа гимназия той заема Евангелския амвон във Варна. А току-що завършил матурата си, той организира за пръв път Евангелска църква в гр. Попово.

През 1923-25 г. следва в Германия.

През 1925-26 асистира п-р Д. Н. Фурнаджиев в София.

През 1926-30 г. следва в Чикаго и Ню Йорк, Америка.

През 1930 г. заема амвона на I-та Българска Евангелска църква в гр. Бургас. Директор е на неделното училище в Бургас. Приятел на културният и Въздържателен клуб "Стоян Ватралски" (К.В.К.В.). Редактира сп. "Религия" – Бургас.

Снимка № 66. На 12 август 1939 г. на лагера на Седемте рилски езера.

Учителят Дънов е пред палатките, *пред него* е поставена масичка с поднос и чаша с чай. *Над него* е Методи Марков със сако и бялата блуза. *От другата страна* на Учителя е жена му Гина, с костюма от жекет, който е комбиниран с кафяво приложение и се вижда като една ивица отляво надясно. *Отпред* са Мария Генерал Стоянова, вдясно д-р Давидова, Елена Казанлъклиева. По *средата* са французойките – еврейки Сабхай и Корден, със сако. *Вдясно горе* виждаме образите на Стефан Белев, Методи Шивачев, Боян Боев, София Попова, Цанка Екимова.

Снимка № 72. Методи Марков между приятели от провинцията. На втория ред с костюм и бяла блуза. Тази снимка е правена от фотографа Пеню Ганев, когото виждаме най-отгоре. Тук е и Елена Хаджигригорова с шапката и с пелерината вдясно. Тук са и сестрите Каназиреви. Отзад виждаме скали и клек – вероятно са на планина.

Снимка № 86. На езерото Махабур, под Бъбрека, построено от приятелите с Учителя.

1. Виржиния Станчева е отляво и пред Учителя, 2. Зад нея е Николина Балтова с бялото облекло, 3. *Отдясно* е Елена Хаджигригорова, 4. *Отпред* полепнал е Пампоров, 5. Най-отдясно *седнала* с пелерината е Мария Тодорова.

Снимка № 87. "Езерото на Съзерцанието" при Седемте рилски езера.

1. Втората *отдясно* в бяло е Теодорица Станчева, 2. Третата *одясно* е Виржиния Станчева, 3. Шестата *отдясно* е Елена Хаджигригорова, 4. Горе *вляво* с каскета е Начо Петров.

Снимка № 88. "Езерото на Съзерцанието" при Седемте рилски езера.

Седнали отляво надясно на първия ред: 1. 2. Елена Хаджигригорова,

3. Надежда Конова, 4. Начо Петров с бастуна, 5. Виржиния Станчева, 6. Теодорица Станчева, 7. 8. Пеню Ганев вдясно, с бастуна, който е направил тази снимка.

Снимка № 92. Свищовският кръжок на Бялото Братство.

Прави отляво надясно: Слави Гюдеров, 2. Анчо Анев, 3. Генчо Александров, 4. Седнали: Елена Александрова, майка на Генчо Александров, 5. 6. Невянка Богданова, 7. Нешка Анева, 8. Юрданка Живкова.

Децата отпред: 1. 2. Надка Халачева.

Снимка № 96. Среца на братски семейства в гр. Велико Търново, около 1918 г.

Прави, отляво надясно, най-горен ред: 1. Анчо Анев, 2. Нешка Анева, 3. 4. 5. Никола Ватев, 6. Стефан Тошев, подпрял се с дясната си ръка на лявото рамо на Петко Епитропов.

Прави, втори ред: 1. 2. Величка Ватева, 3. Елена Иларионова, 4. Константин Иларионов, 5. Петко Епитропов.

Седнали: 1. 2. Стефка Явашева, съпруга на Иван Явашев, седнали под Величка Ватева, 3. Марийка Ташева е пред Петко Епитропов.

Детето с букет от маргаритки, най-отляво, е Любчо Ташев, а полегналия най-отпред е Иван Явашев от гр. Русе. По онова време Никола Ватев и жена му Величка са живеели в гр. Велико Търново.

Писмо от Петър Дънов до Величка Ватева, написано в гр. Варна, където Учителят е бил заточен от цар Фердинанд.

Писмата на Учителя до Величка и Никола Ватев са публикувани в "Изгревът" т. XIII, с. 703- 712.

Това писмо не е публикувано. Получихме го в препис с ръкопис преди 1945 г.

Обична В. Н. Ватева,

От всички земен живот, верующите и любящите Господа трябва да извлекат една голяма поука. Да гледа човек с весело око, с чисто сърце, със светъл ум, с бодра душа и крепък Дух на настоящето и бъдещето, ето тайната на смисления духовен живот. Живейте с вяра, придобивайте знание, богатейте с вяра, укрепвайте с любов, обновявайте се в надеждата, имайте общение с Господа Христа на Мира – целта на земния живот, ето неговата сила. Господ да ви благослови всички.

В.В.

Ж.К.В.О.

П.К. Дънов

Варна
24.II.1918 г.

Заб. Ваш Верен.

Жив е, който ви обича

Последното писмо на Петър Дънов до Величка Ватева е от 9.V.1918 (*Виж "Изгревът" т. XIII, с. 711.*), след това тя умира. А в писмо от 3.VI.1918 г. от Петър Дънов до Никола Ватев му съобщава, че Величка го поздравява отгоре, от Невидимия свят.

Снимка № 100. Тодор поп Несторов и Божана Тодорова, баща и майка на Весела Несторова.

На гърба на снимката пише: "На бате Павел и така Ани от Божана и Тодор". 20 октомври 1905 г. А Весела е родена на 23.12.1909 г. в гр. София.

Снимка № 118. Весела Несторова е в разговор с Учителя. Тя е гърбом към обектива. Учителят е обърнат към нея и е усмихнат.

На гърба на снимката е посветено на Галилей Величков и пише: "Ранна пролет, 1941 г. на полянката след неделна беседа в 10 часа. Амунда (това е нейното ново духовно име) е с гръб, слънцето се радва и се усмихва заедно с него". Амунда на Гальо. 11 юни 1941 г. Радомир.

Снимка № 123. Весела Несторова с приятели на екскурзия.

Снимка а: *Прави отляво на дясно:* 1. Боян Златарев, 2. Димитри Стоянов, 3. Славчо Печеников, 4. Галилей Величков, 5. Илия Узунов. *Седящи:* 6. Весела Несторова (първата отляво), 4. Милка Аламанчева, 8. Над тях клекнал на колене е Илиан Стратев.

Снимка б: 1. Илиан Стратев, 2. Весела Несторова, 3. Димитри Стоянов, 4. Милка Аламанчева, 5. Славчо Печеников, 6. Илия Узунов, 7. Боян Златарев, 8. Галилей Величков

Снимка № 127. На Молитвения връх на Седемте рилски езера, 1939 г.

Прави: 1. Весела Несторова, отляво, държи единият край на одеялото, с което се прави завет от вятъра на Учителя, 2. Веска Козарева с шапката, 3. Божанка Тодорова, на Весела майка ѝ, 4. Галилей Величков, с такето, държи другият край на одеялото, 5. Борис Николов, 6. Николай Дойнов, брат му, 7. *Седнал*, в бял костюм и шапка, е Учителят, 8. Пред него са стенографките, които записват.

Снимка № 128. На Молитвения връх, Седемте рилски езера, 1939 г.

Отляво: 1. Весела Несторова, 2. Веска Козарева, 3. Божанка, майката на Весела, 4. Галилей Величков, 5. Борис Николов записва на тефтерче, 6. До него отзад е брат му Николай.

Снимка № 140. Последната екскурзия на Учителя с приятели на 25 септември 1943 г.

Отляво: 1. Ангел Вълков, 2. Учителят, 3. Борис Николов, 4. Весела Несторова. *Отпред:* 5. Отляво с мантията на квадрати и такето е Теофана Савова, 6. 7. Неделчо Попов с ризата, 8 Боян Боев, 9. Йордан шофьора.

Снимка № 141. Учителят на Бивака, декември 1943 г. Един от 40-те дни, когато Учителят излиза пеша от Изгрева до Бивака през с. Симеоново.

1. Първата отляво с бялото кепе е Ирина Кисьова, 2. Зад нея е Весела Несторова, 3. Пред тях е Мария Захарната. Вдясно с бялото кърпа е Елена железничарката. Зад нея с бяла барета и бяла кърпа е Галилей Величков.

Снимка № 143. Зимна разходка с Учителя в с. Мърчаево през началото на 1944 г.

Снимка а: *Отляво надясно:* 1. 2. Боян Боев, 3. Владо руснака, 4. Темелко, 5. Учителят, 6. Весела Несторова, 7. Кирил Икономов.

Снимка б: *Заснети са гърбом:* 1. Отляво е Весела Несторова, 2. До нея с шапката е Кирил Икономов, 3. Учителят, 4. Владо Руснака, с каскета.

Снимка № 146. Весела Несторова с група приятели пред "Изворът на Доброто".

Отляво: 1. Весела Несторова, 2. Косена, дъщерята на Темелко, 3. Юрданка Жекова, 4. 5. Отзад е Гради Минчев, който поради високият си ръст стърчи над тях. Вижда се мястото, постлано с дребни камъчета от мрамор, чрез които Учителят е отворил Вторият фронт на войната през м. юни 1944 г. (5 юни 1944 г.). Те стигат до краката на Юрданка.

Снимка № 153. Завръщане от планината.

1. Отпред вдясно е Ваца, съпругата на Симеон Стоянов, 2. Савка Керемидчиева, в бяло, до нея, 3. На три метра отзад е Николина Балтова с бялата

забрадка, 4. Владо руснака, 5. Учителят, 6. Весела Несторова е до него, 7. Зад Весела е Любомир Лулчев.

Снимка № 154. Лицата са същите, както на снимка № 152.

Снимка № 155. Завръщане от екскурзия.

Отляво: 1. Весела Несторова, 2. Зад нея е Владо руснака, 3. Кинчето Мариус носи хляб с двете си ръце, 4. Учителят, 5. До него е Любомир Лулчев, 6. Темелко Гьорев, 7. Най-открая в бяло сако е Симеон Стоянов, 8. Пред всички ги води Ваца, жената на Симеон.

Снимка № 156. Пред извора на село Рударци, който е минерален и лечебен.

1. Най-отляво е Неделчо Попов в тъмния костюм, 2. По средата седнал с дамаджанката е Галилей Величков, 3. Отляво на Учителят е Весела Несторова в тъмния костюм, 4. А отдясно на Учителя е Косена, дъщерята на Темелко.

Снимка № 157. Пред извора на село Рударци. Същата снимка, както № 155, но в по-близък план. Лицата се виждат по-добре.

Отляво: 1. С бялата забрадка е Търса Лозанова, сестра на Петър Киров, 2. Станка, съпруга на Иван каруцаря, 3. Неделчо Попов с отворената яка на ризата си, 4. 5. 6. Николина Балтова, облечена в бяло, 7. Вижда се главата на Весела Несторова, 8. Учителят, 9. Д-р Давидова, 10. Косена, дъщерята на Темелко. Най-отгоре вляво се вижда в бялото сако Симеон Стоянов.

Снимка № 158. Екскурзия от с. Мърчаево до хижа "Еделвайс" с Учителя на 27 август 1944 г.

Снимките № 158, 159, 160 са правени лично от Весела Несторова и затова ги прилагаме тук към нейният материал от нейни снимки.

Отляво: 1. Катя Грива, 2. Стоянка Илиева, 3. Теофана Савова, 4. Учителят, 5. Гради Минчев, 6. Мария Тодорова, 7. Савка Керемедчиева, 8. Владо Николов, руснака, 9. Люба Аламанчева е в профил до Учителят, 10. Милка Аламанчева е пред нея към обектива и с бялото таке.

Снимка № 159. Екскурзия с Учителя до хижа "Еделвайс" на 27 август 1944 г.

Отляво: 1. Горے се вижда главата на Теофана Савова, 2. Учителят, 3. Мария Тодорова, с бялото таке, 4. Савка Керемедчиева, 5. Милка Аламанчева, 6. Владо Николов, руснака, 7. Люба Аламанчева, 8. 9. 10. 11.

Снимка № 160. Последна екскурзия на Учителя до хижа "Еделвайс" на 27 август 1944 г.

Отляво: 1. Горее Теофана Савова, 2. Част от лицето на Мария Тодорова, с кепето на главата, 3. Учителят, 4. Савка Керемедчиева, 5. Милка Аламанчева, 6. Владо руснака, 7. Люба Аламанчева, 8. Отпред е част от лицето на Илиа Узунов, 9. Наталия Чакова, 10. Над нея е Катя Грива, отдясно на Учителя.

Снимка № 161. По молба на Учителя Пеню Ганев го заснема с фотоапарата си. Учителят е в житото. Зад него са застанали някои от приятелите. Пеню маха с ръка да се отстранят, за да не пречат на снимката. Те уж се отстраняват, но все пак остават заснети. Това са Любомир Лулчев, Крюгер от с. Вранестена, околия Радомирска и Невена Неделчева.

ЗАБЕЛЯЗАНИ НЕТОЧНОСТИ

1. В "Изгревът". т. ххii, с. 589, точка 2 - отпечатано - Сатурн тригон Уран. Да се чете - Сатурн **опозиция** Уран.

2. На същата страница, ред 7 в точка 2 да се чете "Сборът на ъглите в триъгълника и опозиция 180°.

“ИЗГРЕВЪТ” том XXIV

Съдържание

УЧИТЕЛЯТ ДЪНОВ И ЕВАНГЕЛИСТИТЕ

I. МОМЕНТИ ОТ ИСТОРИЯТА НА ЕВАНГЕЛСКАТА МЕТОДИСТКА ЕПИСКОПАЛНА ЦЪРКВА

Павел Драгомиров Василев

1. Исторически предпоставки за Реформацията. 6
2. Мартин Лютер (10.11.1483, гр. Айслебен, Германия – 18.02.1546, гр. Айслебен, Германия) 8
3. Англия през XVI век. Реформация в Англиканската църква. 12
4. Англия през XVIII век. Мощно духовно съживително движение. Джон Самуел Уесли (27.06.1703, Епворт, Англия – 02.03.1791) 13
5. България през XIX век. Културно и духовно съживяване на българския народ. 19
6. Методистката епископална църква в духовния живот на българското общество. Методистката мисия в България – дейност 21
 - 6.1. Д-р Алберт Лимеринг Лонг (04.12.1832 – 28.07.1901, Ливерпул)
 - 6.2. Гаврил Илиев (8/21.11.1821, Берковица – 28.01/09.02.1909, Севлиево)
 - 6.3. Родословие на Гаврил Илиев Тодоров
 - 6.4. Паметно слово за Гаврил Илиев
 - 6.5. Пастир Йордан Иванов Икономов (14.09.1847, Елена – 17.03.1920, София)
 - 6.6. Манола Юрдан Икономова (18.01.1868, Свищов – 30.08.1929, София)
Манола Юрдан Икономова / М. Н. Попов. // *Духовна обнова*, Г. VIII, № 8 (X. 1929), с. 33
 - 6.7. Пастир Цветан Д. Цветанов (1868, Свищов – 14.09.1959, София)
 - 6.8. Мария Стамова, сестрата на Учителя (..... – 24.12.1940)
 - 6.9. Иван Я. Сечанов (, Самоков – 30.10.1928). Паметно известие
Състав. Вергилий Кръстев
А) Падна голям воин сред българския евангелизъм / М. Н. Попов.
// *Духовна обнова*, Г. VII, № 9 (XI. 1928), с. 4–6.
Б) Евангелски пастир и обществен будител. Последната от седем речи на възпоменателната служба, държана в Първата Българска Евангелска Църква, София, 7.XI.1928 г. / Стоян Ватралски. // *Духовна обнова*, Г. VII, № 9 (XI. 1928), с. 6–8.
В) Отзиви за Ив. Сечанов. // *Духовна обнова*, Г. VII, № 9 (XI. 1928), с. 8.
 - 6.10. Елен М. Стоун. / Състав. Вергилий Кръстев
А) Моите спомени за Елен М. Стоун / Ив. Я. Сечанов. // *Духовна обнова*, Г. VII, № 2, 02.1928, с. 6-7.
Б) За г-ца Елен Стоун / Г. П. Малчев. // *Духовна обнова*, Г. VII, № 2 (II. 1928), с. 7–8.

- 7. Американското научно-богословско училище в гр. Свищов** 49
- 7.1. Историческа справка
 - 7.2. Първите ученици
 - 7.3. Снимка на първите випускници – 25.06.1886
 - 7.4. Учениците стават проповедници
 - 7.5. Уточнения по отпечатани дати, имена и изрази при намерени грешки в "Изгревът", т. XV, с. 531-534.
 - 7.6. Кратки биографични данни на първите випускници
 - А) Иван Димитров
 - Б) Петър Василев (29.06/11.07.1856, В. Търново – 18.03/31.03.1910, Букурещ)
 - В) Портрет на Петър Василев Иванов / **Петър Драгомиров Василев**
 - Г) Банчо Тодоров
 - Д) Иван Тодоров (13.11.1855 с. Сеновец, Свищовско – 10.11.1956, Лом?)
 - 7.7. Пътят на търсещите души
 - А) Братя Тихчеви (свещеник Петър Тихчев и Сава Тихчев)
"... Преподобния Петър Тихчев ..." (Църковни вести) // *Християнски свят*, Г. V (1896), т. 1, № 9.
 - Б) Евангелската църква в село Хотанца, Русенско
Една селска евангелска църква / С. Атанасов // *Зорница*, Г. 49, бр. 19 (8.V.1930), с. 2.

II. БИБЛИЯТА на БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Павел Драгомиров Василев

....61

- 1. Преводи на Библията на български език** 62
- 2. д-р Елиас Ригс** (1810, Ню Провидънс, щат Ню Йорк, САЩ - 3/16.01. 1900, Цариград)
 - Д-р И. Риггс / Джемс Мартино. // *Християнски свят*, Г. X, № 5 (V.1901), с. 88-90.
- 3. Православната църква и превода на Библията** 67
 - Има ли нужда от нов превод на Священото Писание на български език? // *Християнски свят*, Г. IX, № 6 (VI.1900), с. 92–94.
- 4. Отзиви за новия български превод на Библията** 69
 - Има ли нужда от нов превод на Библията? / С. Т. (Критически отдел). // *Християнски свят*, Г. X, № 2 (II.1901), с. 29–32.
- 5. Първи преводи на Библията** 73
 - Преводи на Библията / М. Н. П. // *Християнски свят*, Г. VII, бр. 10 (X.1898), с. 149–150.
- 6. Библията на Учителя. Фототипно издание 2000 г. / Светозар Няголов**
 - Как се издаде фототипно Библията на Учителя – Петър Константинов Дънов, с която той изнасяше 22 години беседите си в Школата

....75
- 7. Паметник на една епоха. В. "Зорница" на 50 години** 78
 - "Зорница" и нейните основатели Ригс и Лонг. За нашето Възраждане и Освобождение, според американски мисийски документи / В. Тодоров-Хиндалов. // *Зорница*, Г. 51, № 12–13 (8.IV.1931), с. 2–4.

- 8. Вестник “Зорница” и неговите редактори и сътрудници** 81
Хората, които са държали кормилото на “Зорница” [д-р Елиас Ригс, д-р Роберт Томсън, д-р Т. Л. Байнтон, пастир Ив. М. Цаков, Андрей Стоев Цанов, д-р Д. Х. Хаус, д-р Алберт Л. Лонг, Владимир Даскалов]. // *Зорница*, Г. 51, № 12–13 (8.IV.1931), с. 4.

III. ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКАТА ЕВАНГЕЛСКА ЦЪРКВА И ЕВАНГЕЛСКАТА МЕТОДИСТКА МИСИЯ 84

1. Първи стъпки на евангелското просветно и религиозно дело в България 85

1.1. Българската евангелска църква / пастор **Д. Н. Фурнаджиев**. – В: *Полувековна България 1878–1928*. Илюстриран юбилеен албум. Ред. Евгения Марс. София, Евгения Марс, 1929, с. 357-361.

1.2. Евангелското дело на методистката епископална църква в Северна България през последните петдесет години / пастор **Д-р Стефан Томов**. – В: *Полувековна България 1878–1928*. Илюстриран юбилеен албум. Ред. Евгения Марс. София, Евгения Марс, 1929, с. 364-365.

1.3. Методистките епископални църкви в България / Пастор **Васил Г. Зяпков**. – В: *Полувековна България 1878–1928*. Илюстриран юбилеен албум. Ред. Евгения Марс. София, Евгения Марс, 1929, с. 362-363.

2. Създаване на Българското евангелско дружество и неговата дейност 93

2.1. Българското Евангелско Дружество и Възраждането / **Владимир Тодоров**. // *Зорница*, Г. 45, № 25 (сряда, 24.VI.1925), с. 1–2.

2.2. Историята на Дружеството / **А. С. Цанов**. // *Зорница*, Г. 45, № 25 (сряда, 24.VI.1925), с. 2.

2.3. Юбилеен събор на Българското Евангелско дружество. Пловдив. 13-17.04.1900 г.

Юбилейният събор на Българското Евангелско Дружество. // *Християнски свят*, Г. IX, № 5 (V. 1900), с. 1.

2.4. Какво е допринесло Евангелското движение за България / п-р **Д. Н. Фурнаджиев**. // *Зорница*, Г. 51, № 12–13 (8.IV.1931), с. 5.

3. Евангелската методистка мисия 103

Пастир Димитър Николов Фурнаджиев / **Павел Василев**.

4. Проникване и разпространение на методизма в България. 104

4.1. Проникване и разпространение на методизма в България. – В: *Протестантските секти в България*. Николай Мизов и др. София, Партиздат, 1972, с. 68-77.

4.2. Отношение към социализма. – В: *Протестантските секти в България*. Николай Мизов и др. София, Партиздат, 1972, с. 78-84.

5. Държавната политика към евангелските църкви и общество Бяло Братство 114

5.1. Информация за работата на Комитета и състоянието на протестантските църкви в София. За служебно ползване / **Цвятко Цветков**. – В: *Вестители на истината. История на евангелските църкви в България*. София, Българско библейско дружество ООД, 1994, с. 379-384.

5.2. Предложение за снемане регистрацията на пасторите на Конгрешанската църква Христо Христов Куличев и Димитър Христов Куличев / **Цвятко Цветков**. – В: *Вестители на истината. История на евангелските църкви в България*. София, Българско библейско дружество ООД, 1994, с. 385-387.

6. Приносът на евангелистите за България 119

Приносът на евангелските мисионери и тяхното дело с появата им в живота на българския народ през XIX век / **Павел Василев**.

7. Герои на вярата 121

Герои на вярата. Божий свидетели и мъченици. // *Духовно слово*, Г. XIV, 1938, № 1-2, с. 15–17.

IV. ЕВАНГЕЛИСТИ И УЧЕНИЦИ 124

1. Д-р Стефан Томов (25.03.1850, Котел – 24.04.1939, София) 125

1.1. Лични спомени

А) Автобиографични бележки / д-р **Ст. Томов**. // *Християнски свят*, Г. XXVIII, № 12 (XII.1924), с. 141–142.

Б) На аудиенция при първия български княз Батенберг / д-р **Ст. Томов**. // *Християнски свят*, Г. XXVIII, № 12 ((XII.1924), с. 141–142.

В) След зората на Освобождението / д-р **Ст. Томов**. // *Зорница*, Г. LI, бр. 12–13 (8.IV.1931), с. 5

1.2. Стефан Томов в очите на съвременниците си

А) 75-годишен рожден ден на Д-р Стефан Томов. (Бележки на редакцията). // *Християнски свят*, Г. XXVIII, № 12 (XII.1924), с. 141.

Б) Заслужен юбилей / **М. Н. Попов**. // *Зорница*, Г. XLV, № 11 (18.III.1925), с. 2.

В) Евангелските ветерани / **Н. Ив. Цаков**. // *Зорница*, Г. LI, № 10 (11.III.1931), с. 2.

Г) Пастир Д-р Стефан Томов / **М. Ж. Марков**. // *Български бранител*, Г. X, № 103/4, 5 (V–VI. 1939), с. 2.

Д) Един ратник от епохата преди и след Освобождението / **Тома Стефанов Томов**. – В: *Сборник в памет на проф. Петър Ников*. София, 1940, с. 498–508.

1.3. Стефан Томов и Учителят

А) Теософия и дъновизъм / д-р **Стефан Томов**. // *Християнски свят*, Г. XXVIII, № 5 (V.1924), с. 52–53; № 6/7 (VI–VII.1924), с. 65–67.

Б) Възход и падение на един евангелист и протестантин. Бележки към статията "Теософия и дъновизъм" / **Вергилий Кръстев**.

2. Учителят Дънов за прераждането. Извадки от Словото му / Състав. Цанка Екимова 155

3. Дафинка Доганова (28.02.1889, Свищов – 02.12.1938, София)

по баща Дафинка Йорданова Икономова

....158

3.1. Пастир, учител, писател, преводач, общественик

Василев, Павел Драгомиров. Дафинка д-р Любенова Доганова. Биографичен очерк

3.2. Кореспонденция

3.3. Духовна опитност

Силата на молитвата / Д. Л. Доганова (Духовна опитност) // *Всемирна Летопис*, Г. IV, № 7 (V. 1926), с. 164–165.

3.4. “Не се боя от смъртта, защото знам къде ще отида”. Паметни слова

А) Внучка на първия евангелист в България

[Паметно слово] / **Цв. Литов**. – В: *Дафинка Доганова* (28 февруари 1889 г. – 2 декември 1938 г.). Помен. Речи, произнесени при погребението на 4 декември 1938 г. София, Методистка епископална църква, 1938, с. 3–5.

Б) Страж на своя пост

[Помен] / **Тома Стефанов Томов**. – В: *Дафинка Доганова* (28 февруари 1889 г. – 2 декември 1938 г.). Помен. Речи, произнесени при погребението на 4 декември 1938 г. София, Методистка епископална църква, 1938, с. 6–7.

В) Почитане на паметта от Съюза на българските писателки

[Възпоменателно слово] / **Рада Големанова**. – В: *Дафинка Доганова* (28 февруари 1889 г. – 2 декември 1938 г.). Помен. Речи, произнесени при погребението на 4 декември 1938 г. София, Методистка епископална църква, 1938, с. 16.

Г) Възпомяване от българските писатели

За една покойница / **Ат. Михов**. – В: *Дафинка Доганова* (28 февруари 1889 г. – 2 декември 1938 г.). Помен. Речи, произнесени при погребението на 4 декември 1938 г. София, Методистка епископална църква, 1938, с. 17-18; препеч. от Лит. глас, 1939, № 417.

Д) Вярa и окултизъм

Дафинка д-р Л. Доганова / **Стефан Тошев**. // *Братство*, № 231 (20.XII.1938), с. 4

Е) Един ангел на земята

Един ангел на земята. Лични спомени по случай една годишнина / М. Ж. М. (Наши бранители) // *Български бранител*, Г. X, № 109-110 (XI-XII.1930), с. 2-3

3.5. Стихотворения за Дафинка

Душа / **Олга Славчева**. // *Български бранител*, Г. X, № 109-110 (XI-XII.1930), с. 2
Ти пак си с нас / **Люба Георгиева**. // *Български бранител*, Г. X, № 109-110 (XI-XII.1930), с. 3.

3.6. Двете Дафинки. Дафинка от “Изгрева” и Дафинка от Българската евангелска методистка църква “Д-р Лонг” в София / **Вергилий Кръстев**.

А) Дафинка от Изгрева (Дафинка Н. Пенчева)

Б) Дафинка от Българската евангелска методистка църква “Д-р Лонг” в София (Дафинка Доганова).

В) Хороскоп на Дафинка Н. Пенчева / **Светозар Няголов**.

4. Стоян Кръстов Ватралски (07.03.1860 – 31.08.1935)

....191

4.1. Стоян Ватралски и Учителят Дънов

Кои и какви са Белите братя (дъновистите). Статии препечатани от в. Зорница, Г. XLVI, № 38 (22.IX.1926), с. 2; № 39 (29.IX.1926), с. 2; № 41 (13.X.1926), с. 2-3.

Ватралски, Стоян Кръстов. Кои и какви са Белите братя (дъновистите). Наблюдения и опит за преценка. Пловдив, печ. Труд на П. Беловеждов, 1926. 26 с.

4.2. Стоян Ватралски (1860-1935). Бележки и коментар на статията Кой и какви са Белите братя (дъновистите) / Д-р Вергилий Кръстев

Част 1. Бележки

1. Евангелисти, протестанти и Учителят Дънов
2. Съборите на Бялото Братство и тяхната възбрана
3. Публикацията "Кой и какви са Белите Братя (дъновистите)" във в. "Зорница" в бр. 38, 39 и 41 от 1926 г.

Част 2. Коментар

1. Гостуването на Стоян Ватралски на 26 август 1926 г. на събора на "Изгрева"
2. Молитвено тържество пред изгрев слънце
3. Дънов

Част 3. Уводни и други статии

Статия 1. Няма да осъмне добре / Н. Ив. Цаков.
// Зорница, Г. XLVI, № 38, 22.IX.1926, с. 1.

Из Словото на Учителят Дънов на събора на Бялото Братство, 22–29 август 1926 г. 216

А) "Свободата се придобива само тогава, когато човек работи за Бога и за своите ближни"

РАЖДАНЕ НА СВОБОДАТА. 23 авг., понеделник, 9 ч. с. – В: *Свещеният огън*. Съборни беседи от Учителя, дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр. София, на "Изгрева", през лятото 1926 година. София, Просветния комитет, [1926], с. 58–61.

Б) "Спасението на света и идването на Христа"

ОТВЪН И ОТВЪТРЕ. 22 авг., 1926 г., неделя, 11 ч. – В: *Свещеният огън*. Съборни беседи от Учителя, дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр. София, на "Изгрева", през лятото 1926 година. София, Просветния комитет, [1926], с. 18–19

ИМЕНАТА ВИ СА ЗАПИСАНИ. 25 авг., сряда, 9 ч.с. – В: *Свещеният огън*. Съборни беседи от Учителя, дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр. София, на "Изгрева", през лятото 1926 година. София, Просветния комитет, [1926], с. 104–105

СВЕЩЕНИЯТ ОГЪН. 27 авг., петък, 9 ч.с. – В: *Свещеният огън*. Съборни беседи от Учителя, дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр. София, на "Изгрева", през лятото 1926 година. София, Просветния комитет, [1926], с. 146–147, 149–150.

Стражарите обграждат Изгрева / **Вергилий Кръстев.**

Статия 2. Хроника за стражарите // Зорница, Г. XLVI, № 38, 22.IX.1926, с. 4.

Из Словото на Учителят Дънов на събора на Бялото Братство, 22–29 август 1926 г. 222

А) "В Бога доброто и злото се примиряват"

ОТВЪН И ОТВЪТРЕ. 22 авг., 1926 г., неделя, 11 ч. – В: *Свещеният огън*. Съборни беседи от Учителя, дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр. София, на "Изгрева", през лятото 1926 година. София, Просветния комитет, [1926], с. 6–7, 15–17.

Б) "Единственият наш приятел засега в света, това е Бог"

СВЕТЛИЯТ ПЪТ НА ЗНАНИЕТО. 23 авг., [понеделник], 4 ч. след обед – В: *Свещеният огън*. Съборни беседи от Учителя, дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр. София, на "Изгрева", през лятото 1926 година. София, Просветния комитет, [1926], с. 14–17.

Кой е благословен / **Вергилий Кръстев**

4.2. Стоян Ватралски (1860-1935). Бележки и коментар на статията Кой и какви са Белите братя (дъновистите) / Д-р Вергилий Кръстев

Част 1. Бележки

1. Евангелисти, протестанти и Учителят Дънов
2. Съборите на Бялото Братство и тяхната възбрана
3. Публикацията "Кой и какви са Белите Братя (дъновистите)" във в. "Зорница" в бр. 38, 39 и 41 от 1926 г.

Част 2. Коментар

1. Гостуването на Стоян Ватралски на 26 август 1926 г. на събора на "Изгрева"
2. Молитвено тържество пред изгрев слънце
3. Дънов

Част 3. Уводни и други статии

Статия 1. Няма да осъмне добре / Н. Ив. Цаков.
// Зорница, Г. XLVI, № 38, 22.IX.1926, с. 1.

Из Словото на Учителят Дънов на събора на Бялото Братство, 22–29 август 1926 г. 216

А) "Свободата се придобива само тогава, когато човек работи за Бога и за своите близки"

РАЖДАНЕ НА СВОБОДАТА. 23 авг., понеделник, 9 ч. с. – В: *Свещеният огън*. Съборни беседи от Учителя, дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр. София, на "Изгрева", през лятото 1926 година. София, Просветния комитет, [1926], с. 58–61.

Б) "Спасението на света и идването на Христа"

ОТВЪН И ОТВЪТРЕ. 22 авг., 1926 г., неделя, 11 ч. – В: *Свещеният огън*. Съборни беседи от Учителя, дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр. София, на "Изгрева", през лятото 1926 година. София, Просветния комитет, [1926], с. 18–19

ИМЕНАТА ВИ СА ЗАПИСАНИ. 25 авг., сряда, 9 ч.с. – В: *Свещеният огън*. Съборни беседи от Учителя, дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр. София, на "Изгрева", през лятото 1926 година. София, Просветния комитет, [1926], с. 104–105

СВЕЩЕНИЯТ ОГЪН. 27 авг., петък, 9 ч.с. – В: *Свещеният огън*. Съборни беседи от Учителя, дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр. София, на "Изгрева", през лятото 1926 година. София, Просветния комитет, [1926], с. 146–147, 149–150.

Стражарите обграждат Изгрева / **Вергилий Кръстев.**

Статия 2. Хроника за стражарите // Зорница, Г. XLVI, № 38, 22.IX.1926, с. 4.

Из Словото на Учителят Дънов на събора на Бялото Братство, 22–29 август 1926 г. 222

А) "В Бога доброто и злото се примиряват"

ОТВЪН И ОТВЪТРЕ. 22 авг., 1926 г., неделя, 11 ч. – В: *Свещеният огън*. Съборни беседи от Учителя, дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр. София, на "Изгрева", през лятото 1926 година. София, Просветния комитет, [1926], с. 6–7, 15–17.

Б) "Единственият наш приятел засега в света, това е Бог"

СВЕТЛИЯТ ПЪТ НА ЗНАНИЕТО. 23 авг., [понеделник], 4 ч. след обед – В: *Свещеният огън*. Съборни беседи от Учителя, дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр. София, на "Изгрева", през лятото 1926 година. София, Просветния комитет, [1926], с. 14–17.

Кой е благословен / **Вергилий Кръстев**

Статия 3. Благословен / пастор Тр. Димитров.

// Зорница, Г. XLVI, № 39, 29.IX.1926, с. 1.

Из Словото на Учителят Дънов на събора на Бялото Братство, 22–29 август 1926 г. 227

А) “Спасител в света е само Бог”

ПРАВОСЪДИЕ. 28 авг., събота, 10 ч.с. – В: *Свещеният огън*. Съборни беседи от Учителя, дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр. София, на “Изгрева”, през лятото 1926 година. София, Просветния комитет, [1926], с. 180–181.

Б) “Докато вършим волята Божия, ние ще имаме Божието благословение над нас”

ЩЕ СЕ ИЗКОРЕНЯТ. 29 авг., неделя, 8 ч.с. – В: *Свещеният огън*. Съборни беседи от Учителя, дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр. София, на “Изгрева”, през лятото 1926 година. София, Просветния комитет, [1926], с. 206–207.

В) “Целта, идеалът на човека е да бъде съвършен, а да бъде добър – това е средство”

ДОБРО И СЪВЪРШЕНСТВО. 29 авг., неделя, 7,30 ч.в. – В: *Свещеният огън*. Съборни беседи от Учителя, дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр. София, на “Изгрева”, през лятото 1926 година. София, Просветния комитет, [1926], с. 216–217.

Кой и защо поставя уводната статия във вестник “Зорница” / **Вергилий Кръстев.**

Статия 4. Защита на Религията / пастор Д. Н.

Фурнаджиев. // Зорница, Г. XLVI, № 41, 13.X.1926, с. 1.

Из Словото на Учителят Дънов на събора на Бялото Братство, 22–29 август 1926 г. 233

А) “Бог във всичките векове е един и същ”

ОТВЪН И ОТВЪТРЕ. 22 авг. 1926 г., неделя, 11 ч. – В: *Свещеният огън*. Съборни беседи от Учителя, дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр. София, на “Изгрева”, през лятото 1926 година. София, Просветния комитет, [1926], с. 22–23.

СВЕТЛИЯТ ПЪТ НА ЗНАНИЕТО. 23 авг. 1926 г., [понеделник], 4 ч. след обед – В: *Свещеният огън*. Съборни беседи от Учителя, дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр. София, на “Изгрева”, през лятото 1926 година. София, Просветния комитет, [1926], с. 34–35.

Б) “Великото в живота на всеки духовен човек, това е разумното разбиране на Словото Божие”

ИМЕНАТА ВИ СА ЗАПИСАНИ. 25 авг. 1926 г., сряда, 9 ч.с. – В: *Свещеният огън*. Съборни беседи от Учителя, дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр. София, на “Изгрева”, през лятото 1926 година. София, Просветния комитет, [1926], с. 101–102.

В) “Една от задачите на учениците на Всемирното Бяло Братство, е да подигнат у българите религиозното чувство, не само по форма, но коренно”

СВЕТЛИЯТ ПЪТ НА ЗНАНИЕТО. 23 авг. 1926 г., [понеделник], 4 ч. след обед – В: *Свещеният огън*. Съборни беседи от Учителя, дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр. София, на “Изгрева”, през лятото 1926 година. София, Просветния комитет, [1926], с. 47–48.

Бележки на съставителя на “Изгревът” / д-р **Вергилий Кръстев.**

4.3. Стоян Ватралски – пастор-евангелист, родослужител, общественик, писател, поет, книжовник, автор на евангелски песни

4.3.1. Човекът Стоян Ватралски

А) Стоян Кръстов Ватралски. Битописна скица. – В: *Библиотека Стоян Ватралски*. Т. Уводни. Човекът. София, 1933, с. 5–10

Б) Стоян Кръстов Ватралски. Общественик и родослужител. – В: *Библиотека Стоян Ватралски*. Т. Уводни. Човекът. София, 1933, с. 11.

В) Стоян Кръстов Ватралски. Харвардски бакалавърски химн ; Harvard Baccalaureate Hymn – Class 194. – В: *Библиотека Стоян Ватралски*. Т. Уводни. Човекът. София, 1933, с. 68–70.

4.3.2. Федерация на Балканските държави

От Ню-Йорк до София. Една Швейцария на Балканите блян невъзможен ли е? / **Стоян Ватралски**. // *Духовна обнова*, Г. VII, № 5-6 (V-VI.1928), с. 2-4.

4.3.3. Един българин в Американския литературен свят

Един българин в Американския литературен свят. // *Родина*, Г. II, № 12 (XII.1900), с. 402–403.

4.3.4. Народна песен в странство

Народна песен в странство. // *Родина*, Г. III, № 2 (II.1901), с. 49–50.

4.3.5. Българският поет и публицист в Америка

Стоян Кръстов Ватралски в Америка / **Павел Мишков**. // *Духовна Обнова* (Пловдив), Г. IV, № 2 (II.1925), с. 1–3.

4.3.6. Себепосланник в Англия

Моето в Англия себепосланство. // *Християнски свят*, Г. XIX, № 10 (X.1913), с. 2–4.

4.3.7. На гости при общественика и патриота Ст. Ватралски

При Стоян Ватралски. Поет и патриот / **Петър Илиев**. // *Християнски свят*, Г. XIX, № 7 (VI.1913), с. 3–6.

4.3.8. Кой и какъв трябва да е българския представител в Америка

За българския представител в Америка // *Зорница*, Г. XLV, № 12 (18.III.1925), с. 3.

4.3.9. Интервю със Ст. Ватралски

България и Америка. При добрия другар на баща ми / **Н. Ив. Цаков**. // *Зорница*, Г. XLV, № 21 (27.V.1925), с. 3–4.

4.3.10. Мисията на Ватралски в Америка

Стоян Ватралски в София. (Хроника и бележки). // *Духовна обнова* (Пловдив), Г. IV, № 6 (VI.1925), с. 15.

4.3.11. Един следобед при писателя-поет

На гости у г. Стоян Ватралски / **Е. Спространов**. // *Духовна обнова* (Пловдив), Г. IV, № 7 (IX.1925), с. 6–8.

4.3.12. Ноел Едуард Бъкстон и Стоян Кръстов Ватралски

Лондон и Красно село. Сърдечности между англ. министър и един скромнен бълг. писател. // *Зорница*, Г. XLIX, № 28, (10.VII.1929), с. 3

4.3.13. Човека, общественика, учителя, писателя, идеалиста и

родолюбеца Ватралски на 70 години

Юбилеят на Стоян Ватралски / **Иос. Исаков**. // *Зорница*, Г. XLIX, № 13, (2.IV.1930), с. 1.

4.3.14. Юбилейна годишнина 1860-1930 г.

Стоян Ватралски / **Н. Ив. Цаков**. // *Зорница*, Г. XLIX, № 13, (2.IV.1930), с. 1.

4.3.15. Библията и Стоян Ватралски

Какво е Библията за мене // *Духовна обнова*, Г. XI, № 2 (II.1932), с. 4.

- 4.3.16.** Иван Вазов за "Битие" на Ст. Ватралски
Иван Вазов до Стоян Ватралски. Писмо. Факсимиле
- 4.3.17.** Житейската философия на Ватралски
Библиотека Стоян Ватралски. Свезка 3. Идеален характер – трите му основни начала и техният иерархичен ред. София, Стоян Кръстов Ватралски, 1933, с. 3-32
- 4.3.18.** Каталог на книгите в Библиотека "Стоян К. Ватралски"
Библиотека "Стоян К. Ватралски". (Вестопис). // *Български бранител*
- 4.3.19.** Смъртта на Ватралски по страниците на периодичния печат
По случай смъртта на Ватралски. // *Религия*, Г. V, № 56-7, (1935), с. 5-6.
- 4.3.20.** Спомени за Ватралски
Да си спомним за Ватралски / **Василка Ватралска**. // *Български бранител*, Г. X, бр. 106, 7 (IX.1939), с. 2
- 4.3.21.** "По кръв славянин, по народност българин, по сърдечен избор евангелист"
Славянство и хусизъм. Реч държана на Славянския евангелски събор в Прага. // *Християнски свят*, Г. XX, № 10 (X.1911), с. 4-5.
- 4.3.22.** Стоян Ватралски. Биографична справка / **Вергилий Кръстев**.

5. Самарянин

....292

- 5.1.** Ехото на Любовта. Когато Истината говори. Айтос, печ. Братя Ф. Апостолови, 1927, с. 3-9, 83-87.
- 5.2.** "Ехото на Любовта" и нейният автор. Бележки / **В. Кръстев**.

6. Методи Жеков Марков, вестник "Български бранител" и Учителят Дънов

....299

- 6.1.** В Рилският стан на Всемирното Бяло Братство / **М. Ж. Марков**. // *Български бранител* (Бургас), Г. X, № 106/107 (IX.1939), с. 5-6.
- 6.2.** В стан "Изгрев" край София / **М. Ж. Марков**. (Лични свидетелства). // *Български бранител* (Бургас), Г. X, № 108 (X.1939), с. 5-6; № 109/10 (XI-XII.1939), с. 6-8.
- 6.3.** Пред новата епоха / **Беинса Дуно**. // *Български бранител* (София), Г. XI, № 111/12 (I.1940), с. 1.
- 6.4.** Дъновото движение в България / митрополит **A. G. Vreede**. // *Български бранител* (София), Г. XI, № 111/12 (I.1940), с. 7-8; № 113/14 (II-III.1940), с. 4.
- 6.5.** Идеите на Всемирното Бяло Братство. // *Български бранител* (София), Г. XI, № 113/14 (II-III.1940), с. 4.
- 6.6.** Сърдечният зов (Наши бранители). / **М. [М. Ж. Марков]**. // *Български бранител* (София), Г. XI, № 113/14 (II-III.1940), с. 2.
- 6.7.** Въпроси и отговори (Свободна трибуна). / **[М. Ж. Марков]**; Въпросите задава Г. М. Ковачев. // *Български бранител* (София), Г. XI, № 115 (IV-V.1940), с. 13.
- 6.8.** Черковна заядлица (Свободна трибуна). / **Минко Въчев**. // *Български бранител* (София), Г. XI, № 115 (IV-V.1940), с. 13.
- 6.9.** Сестрата на Учителя / пастор **Марков**. // *Български бранител* (София), Г. XI, № 121/22 (I-II.1941), с. 5-6.
- 6.10.** Едно пророчество за Н. Бл. Г. пастор М. Ж. Марков в 1930 г. / **С. К. Ватралски**. // *Български бранител* (Бургас), Г. IX, № 97/8 (IX-X.1938), с. 5.
- 6.11.** Моята църква / **М. Ж. Марков**. // *Религия* (Бургас), Г. III, № 23/5 (III-V.1932), с. 13, 14-15.

6.12. Изпращането на п-р Марков от Бургас / Наблюдател. // *Български бранител* (Бургас), Г. X, № 103 (102), (III.1939), с. 5–7.

6.13. Как градът Бургас изпрати пастира си г. Марков / **Вера Грабовска**. // *Български бранител* (Бургас), Г. X, № 103 (102), (III.1939), с. 7–8.

6.14. Сърдечното изпращане на п-р М. Ж. Марков в София. // *Български бранител* (Бургас), Г. X, № 103 (102), (III.1939), с. 8.

Препечатано от *Бургаски фар*, № 5116, с. 1.

6.15. “Български бранител”, Методи Жеков Марков и Учителят Дънов. Бележки / **Вергилий Кръстев**

7. **Драгомир Иванов Василев** (01.07.1889-10.05.1969) / **Павел Василев** 332

8. **Павел Драгомиров Василев** (04.07.1933) 338

8.1. Размисли и спомени

8.2. Защо приех да участвам в поредицата издания “Изгревът”, том XXIV?

V. АМЕРИКАНСКАТА ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ В БЪЛГАРИЯ И МЕТОДИСТКАТА ЕПИСКОПАЛНА ЦЪРКВА

1. Американската образователна дейност в България 350

2. Американски девически пансион - Ловеч 352

3. Освещаването на Методистката епископална църква
в гр. Ловеч 353

4. Второ лятно училище на българските евангелски
проповедници - Ловеч 354

5. Евангелската методистка мисия и протестантското
училище в Свищов / протойерей Стефан Ганчев 356

VI. УЧИТЕЛЯТ ДЪНОВ, СЪНАРОДНИЦИТЕ МУ И ЕВАНГЕЛИСТИТЕ МЕТОДИСТИ НА ИЗГРЕВА В “ИЗГРЕВЪТ”, Т. I–XVII

Вергилий Кръстев 358

1. По чия идея заминава Учителят за САЩ / **Борис Николов**. – В: *Изгревът*
пее и свири, учи и живее. Т. 2. София, Библ. Житен клас, 1995, с. 223–225.

2. Песента “Завръщане на блудния син” / **Борис Николов**. – В: *Изгревът*
пее и свири, учи и живее. Т. 2. София, Библ. Житен клас, 1995, с. 224.

3. Защо Петър Дънов не стана евангелски проповедник / **Борис Николов**. –
В: *Изгревът...* Т. 2. София, Библ. Житен клас, 1995, с. 224–225.

4. Песента “Блудният син” / **Галилей Величков, Борис Николов**. – В:
Изгревът... Т. 1. София, Библ. Житен клас, 1993, с. 207–208, 404–405.

5. **Петър Тихчев** / **Борис Николов**. – В: *Изгревът...* Т. 3. София, Библ. Житен
клас, 1995, с. 19–20.

6. **Учителят в село Хотанца** / **Борис Николов**. – В: *Изгревът...* Т. 2. София,
Библ. Житен клас, 1995, с. 363.

7. **Учителят като преподавател в село Хотанца, Русенско** / **Ангел Хаджийски**
; Преразказал **Галилей Величков**. – В: *Изгревът...* Т. 4. София, Библ. Житен клас,
1995, с. 141–143.

8. Старозагорският адвокат Иван Желязков, състудент на Учителя в САЩ / Галилей Величков. – В: *Изгревът...* Т. 1. София, Библ. Житен клас, 1993, с. 143.
9. Дядо Петър Тихчев, един от първите последователи на Учителя / Галилей Величков. – В: *Изгревът...* Т. 4. София, Библ. Житен клас, 1995, с. 143.
10. Няколко думи за ученическите години на Учителя / Наталия Чакова. – В: *Изгревът...* Т. 6. София, Библ. Житен клас, 1996, с. 53.
11. Студентът-цигулар в САЩ / Райна Каназирева. – В: *Изгревът...* Т. 6. София, Библ. Житен клас, 1996, с. 542.
12. Необикновеният студент / Райна Каназирева. – В: *Изгревът...* Т. 6. София, Библ. Житен клас, 1996, с. 542–543.
13. Нароченият жених / Райна Каназирева. – В: *Изгревът...* Т. 6. София, Библ. Житен клас, 1996, с. 543.
14. Евангелският пастир / Райна Каназирева. – В: *Изгревът...* Т. 6. София, Библ. Житен клас, 1996, с. 543–544.
15. Непослушният син / Райна Каназирева. – В: *Изгревът...* Т. 6. София, Библ. Житен клас, 1996, с. 544.
16. Учителят и протестантите / Мария Тодорова. – В: *Изгревът...* Т. 5. София, Библ. Житен клас, 1996, с. 531–534.
17. Евангелската методистка мисия и протестантското училище в Свищов / Мария Тодорова. – В: *Изгревът...* Т. 5. София, Библ. Житен клас, 1996, с. 532–534.
18. Момчето Петър проговаря за да пророкува / Цанка Екимова. – В: *Изгревът...* Т. 6. София, Библ. Житен клас, 1996, с. 275–278.
19. Сродниците на Учителя / Елена Андреева. – В: *Изгревът...* Т. 9. София, Библ. Житен клас, 1999, с. 225–227.
20. Време е / Борис Николов. – В: *Изгревът...* Т. 2. София, Библ. Житен клас, 1995, с. 292.
21. Учителят в с. Дългопол, Варненско / Д-р Стефан Кадиев. – В: *Изгревът...* Т. 17. София, Библ. Житен клас, 2003, с. 644.

VII. ЕВАНГЕЛИСТИ МЕТОДИСТИ В ПОРЕДИЦАТА “ИЗГРЕВЪТ”.

Животописна хроника и бележки

Вергилий Кръстев

А. Петър Дънов и евангелистите-методисти в България и САЩ	386
Б. Евангелистите методисти ще започнат ли да четат	
Словото на Учителя Дънов и поредицата “Изгревът”?	390
В. Защо евангелистите-методисти влезнаха в поредицата	
“Изгревът” том XXIV?	392
I. Петър Дънов на обучение в Научно-богословското училище на американската методистка мисия в гр. Свищов	
II. Петър Тихчев – първият евангелист-методист, присъствувал на съборите на Синархическата верига на Бялото Братство и приел Учението на Учителя Дънов	
III. Цветан Цветанов – представител на евангелистите-методисти пред Учителя Дънов, като един истински Божий служител в България	

IV. Весела Несторова – един представител излъчен от евангелистите-методисти, които идват в Школата на Учителя

V. Протестантите в Школата на Учителя Дънов от 1922–1944 г.

VI. Най-големият предател-протестантин – Кралю Кралев

VII. Могат ли да се “присадят” и “ашладисат” евангелистите-методисти в “Изгревът”?

VIII. Евангелистите-методисти в България и в САЩ ще излъчат ли един свой представител, който да започне да чете Словото на Учителя Дънов, а след това и “Изгревът”?

VIII. УЧИТЕЛЯТ ЗА ЕВАНГЕЛИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ И ТЕХНИТЕ ПЕСНИ

Вергилий Кръстев

A. Учителят за евангелистите в България 405

1. Апостоли, проповедници, благовестители, учители, светии. 406

ХАРМОНИЧНА ДЕЯТЕЛНОСТ. 10 школна лекция на Общия окултен кл. (IV г.), държана от Учителя на 17.XII.1924 г. София. Русе, [1925], с. 9–13, 15–19, 24–25.

2. Евангелист от гр. Ямбол 409

ИЗПИТИ НА УЧЕНИКА. 12 лекция от Учителя, държана на 7 декември 1932 г. София-Изгрев. – В: *Новата мисъл*. Лекции от Учителя на Общия окултен клас, Г. XII (1932–1933), т. 2. София, 1947, с. 274–278.

3. Евангелски проповедник 411

ДОБРАТА ПОСТЪПКА. 36 лекция от Учителя, държана на 24 май 1933 г., София-Изгрев. – В: *Трите посоки*. Лекции от Учителя на Общия окултен клас, Г. XII (1932–1933), т. 3. София, 1948, с. 80–82.

4. Евангелисти при Учителя 412

ВЕЧНО ПОДМЛАДЯВАНЕ. 1 лекция държана от Учителя на 22 септември 1937 г., сряда, 5 ч.с., София-Изгрев. – В: *Божественният импулс*. Общ окултен клас, Г. XVII (1937–1938). София, ИК Жануа 98, 1999, с. 12–13.

5. Дафинка Доганова и операцията на гърлото 413

РАЗУМНИЯТ ПЪТ В ЖИВОТА. 8 лекция от Учителя, държана на 23 ноември 1938 г., София-Изгрев. – В: *Словото Божие, Царството Божие и Волята Божия*. Общ окултен клас. Г. XVIII (1938–1939), т. 1. София, Урания ; АСК 93, 1998, с. 140–142.

6. Методист и баптист 415

ИДЕ И ИДИ. 30 школна лекция от Учителя, държана на 3 май 1939 г., София-Изгрев. – В: *Силата на мисълта*. Общ окултен клас, Г. XVIII (1938–1939), т. 2. София, Урания ; АСК 93, 1998, с. 138–139.

7. Евангелско събрание 416

ОЦЕНКА НА БОЖЕСТВЕНАТА ЛЮБОВ. 5 школна лекция на Общия окултен клас държана от Учителя на 1 ноември 1939 г., София-Изгрев. – В: *Единственото богатство*. Общ окултен клас, Г. XIX (1939–1940), т. 1. София, ИК Жануа 98, 1999, с. 85–87.

8. Евангелист от Свищов 418

РАЗБИРАНЕ НА ПРИРОДНИТЕ ЗАКОНИ. 45 лекция на Общия окултен клас държана от Учителя на 7 август 1940 г., София-Изгрев. – В: *Наука за живота*. Общ окултен клас, Г. XIX (1939–1940), т. 2. Лекции 24–48. София, Жануа 98, 1999, с. 354–356.

9. Методи Марков на среща с Учителя
Среща с Учителя. – В: *Изгревът...* Т. 10. София, Библ. Житен клас, 1999, с. 418–419. 419

10. Петър Тихчев и владиката 419
ЗАКОНЪТ НА ЛЮБОВТА. 40 лекция от Учителя, държана на 15 юли 1942 г. София–Изгрев. – В: *Великата възможност.* Общ окултен клас, Г. XXI (1941–1942), т. 2. София, 1999, с. 284–285.

11. Петър Тихчев и двете му дъщери 421
ОБЩИ ПОГРЕШКИ И ОБЩИ ДОБРОДЕТЕЛИ. 34 лекция от Учителя, държана на 20 май 1935 г. – В: *Ако говоря.* Общ окултен клас. Г. XIV (1934–1935), т. 2. София, 2003, с. 266–268.

12. Женитба между Специалния окултен клас, методисти и баптисти 422
СТАР И НОВ ПОРЯДЪК. 3 лекция от Учителя, държана на 10 октомври 1934 г. София–Изгрев. – В: *Ако говоря.* Общ окултен клас. Г. XIV (1934–1935), т. 2. София, 2003, с. 56–57.

13. Ревността на евангелист-македонец 423
ЕСТЕСТВЕННОТО ПОЛОЖЕНИЕ НА ЧОВЕШКАТА ДУША. 19 лекция от Учителя, държана на 6 февруари 1935 г. София–Изгрев. – В: *Ако говоря.* Общ окултен клас. Г. XIV (1934–1935), т. 2. София, 2003, с. 428–432.

14. Евангелист обущар ушива обувки на Петър Дънов 425
ЧОВЕШКА И БОЖЕСТВЕНА ЛЮБОВ. 7 утринно слово от Учителя, държано на 28 ноември 1943 г. – В: *Новото начало.* Утринни слова (1943–1944). София, 1946, с. 127–128.

15. Обръщение на Павел Василев към евангелистите-методисти в България и към читателите на "Изгревът". 425

Б. Евангелските песни при Учителя Дънов 427

1. Как бе открито името на учителя по цигулка на Петър Дънов

1. Обученият музикант

2. Малкото добро

МАЛКОТО ДОБРО. 13 лекция от Учителя, държана на 29.XII.1943 г., София–Изгрев. – В: *Новият светилник.* Лекции от Учителя на Общия окултен клас, Г. XXIII (1943–1944). София, 1946, с. 297–298.

3. Музикантите от Школата не знаеха кой е учителя по музика на Петър Дънов

4. Новата песен

НОВАТА ПЕСЕН. 19 лекция от Учителя, държана на 25 януари 1933 г., София–Изгрев. – В: *Работа на природата.* Лекции от Учителя на Общия окултен клас, Г. XII, 1932-1933, т. 2. София, 1948, с. 84.

5. Обикновени и идейни мисли

ОБИКНОВЕНИ И ИДЕЙНИ МИСЛИ. 35 школна лекция на 1 мл. ок. кл., петък, 6. ч.с., 8 май 1931 г. – В: *Пътят на доброто.* Младежки окултен клас, 05.09.1930-26.06.1931, X школна година. София, ИК Жануа-98, 1999, с. 522-524.

6. Обикновени и необикновени идеи

***ОБИКНОВЕНИ И НЕОБИКНОВЕНИ ИДЕИ.** 35 лекция от Учителя държана на 8 май 1931 г., София–Изгрев. – В: *Методи на самовъзпитание.* Лекции от Учителя на Младежкия окултен клас, Г. X (1930-1931), т. 2. София, 1941, с. 182-185.

*Редактираната и променена лекция, в която е изхвърлено името на учителя по цигулка на Петър Дънов.

7. Противоречията в живота

ПРОТИВОРЕЧИЯТА В ЖИВОТА. 16 лекция на Младежкия окултен клас държана от Учителя на 14.01.1938 г., петък, 6 ч.с., София-Изгрев. – В: *Възможности в живота*. Младежки окултен клас, Г. XVII (1937-1938). София, АСК 93, 1998, с. 243-245.

II. Исторически бележки и коментар на песните от съставителя на “Изгревът” 434

III. Приложение – факсимилета на коментираните евангелски песни 439

1. **Вяра и посвещение**: № 154 / Музика Paul Rowland ; Текст Елена Казанлъклиева. - В: *Духовни песни*. София, печ. Гладстон, 1923.

2. **“На Учителя”** / Музика Борис хаджи Андреев (от гр. Ямбол, 1915) ; Текст Елена Казанлъклиева. - В: *Песни на Всемирното Братство*. Ч. 1. - София, 1921, с. 26-27.

3. **“На Учителя”** / Музика Борис хаджи Андреев (от гр. Ямбол, 1915) ; Текст Елена Казанлъклиева. - В: *Песни на Учителя*. – София, [1947], с. 38 (издание на Мария Тодорова)

4. **“Святий Дух”** : N 49. “О, животворящий Дух Святий” / Музика Lowell Mason ; Текст: Анонимен ; Прев. на бълг. Е. Riggs. - В: *Духовни песни*. София, печ. Гладстон, 1923, с. 4.

В съдържанието на сборника фигурира под това заглавие, защото песента е позната под това наименование.

5. **“Призиване Духа Светаго”** : N 184. “Животворещи Дух Свети, Небесен Гост ела” / Музика Lowell Mason ; Текст: Анонимен ; Прев. на бълг. А. L. Long. - В: *Свещени песни : С напеви*. Самоков, Евангелско-училищна печ., 1907, с. 127.

Нотният текст и думите са като на N 49.

6. **“Любов и признателност към Христа”** : N 211 / Музика James McGranahan I Mason ; Текст: Анонимен ; Прев. на бълг. - В: *Духовни песни*. София, печ. Гладстон, 1923.

7. **“О, елате вий ранени”** : N 97. Евангелска песен N 97, 29.V.1921 г. – този текст е изписан ръкописно на намерен архивен документ със съдържанието на подготвените за печат “Песни на Всемирното братство” 1921-1922. В сборника “Духовни песни”, 1923, под N 97 е отпечатана песента “Възкресението”, а в “Свещени песни : С напеви”, 1907 – песента “Поканване”.

8. **“Възкресението”** : N 97 / Музика Lewis Edson ; Текст: Анонимен ; Прев. на бълг. - В: *Духовни песни*. София, печ. Гладстон, 1923.

Номерът, под който е отпечатана е също 97 и затова я прилагаме, но мелодията и текста са различни. В сборника “Свещени песни : С напеви”. Самоков, 1907 песента под N 97 е със заглавие “Поканване”, но в съдържанието е посочена като “О, елате вий ранени”.

9. **“Покана за спасение”** : N 115. “Всички смъртни, обърнете Ревностно внимание” / Музика Daniel Read ; Текст: Анонимен ; Прев. на бълг. - В: *Духовни песни*. София, печ. Гладстон, 1923.

В ползваната от мен книга, на страницата има подписа на Стефан Тошев и дата 28.III.1927 г., 9 ч. 35 мин. вечерта. Вероятно, тази песен има история, която ние не познаваме.

10. “В скръб и съмнение” : N 247 / Музика F. J. Hajdn ; Текст: Анонимен ; Прев. на бълг. - В: *Духовни песни*. София, печ. Гладстон, 1923.

В сборника, върху страницата на тази песен има поправки на думите. Това говори, че върху тази песен е работено и са я пяли. Вто защо я помещаваме.

IX. ДУХЪТ НА ИСТИНАТА И ДУХЪТ НА ЗАБЛУЖДЕНИЕТО

Вергилий Кръстев

А. Духът на Истината

....456

Идването на Христа и начало на еволюцията на човеците по знание.

ПРЕД НОВАТА ЕПОХА. 30 беседа от Учителя, държана на Мусала, 9 октомври 1938 г. – В: *Петимата братя*. Неделни беседи. София, 1949, с. 262–270.

Б. Духът на Заблудението

....463

1. Откровенията на Бога и Духът на Заблудението

РАЗУМНИ ОТНОШЕНИЯ. 29 лекция от Учителя, държана на 16 май 1928 г., София-Изгрев. – В: *Добри и лоши условия*. Лекции на Общия окултен клас на учениците на Всемирното Бяло братство, Г. VII (1927-1928), т. 3. София, 1947, с. 65–71.

2. Ако изпълнявате волята Божия, ще се проявите като човек

КАЧЕСТВА НА УЧЕНИКА. 25 школна лекция, 29 март 1939 г., 6 ч. 50 мин., София-Изгрев. – В: *Силата на мисълта*. Общ окултен клас, Г. XVIII (1938–1939), т. 2. София, Урания ; АСК 93, 1998, с. 74–77.

3. Великите българи и Петър Дънов. Бележки / **Вергилий Кръстев**

Цитирани: Какво става у нас? // *Зорница*, Г. 131, № 4, 04.2007, с. 3.

Учителят и лъжеучителите / **Христо Куличев**. // *Зорница*, Г. 131, № 5, 05.2007, с. 1.

X. ПЕТЪР ДЪНОВ – УЧИТЕЛЯТ БЕИНСА ДУНО В СВИЩОВ

Митко Николаев Ненов

Част I. Петър Дънов колежанин в Свищов

....484

1. Откъде идва Петър Дънов в Свищов.

2. Методистката мисия в България

3. Основаване и организиране на мисията в Свищов

4. Ученичеството

5. Състав на методистката мисия

6. Духовната атмосфера в Свищов

7. Изящните изкуства

8. Свищовските училища в периода 1883-1887 - Класно градско мъжко училище ; Девическо училище към женското дружество “Съгласие” ; Държавна търговска гимназия ; Американско научно-богословско училище ; Неделно училище към църковната община ; Ученическо дружество “Плод”.

9. По-подробно за Американското научно-богословско училище в Свищов

10. Печатницата към Методистката мисия

11. Учителите - д-р Стефан Томов, Йордан Иванов Икономов, Габриел Чалис, И. С. Лад, Ат. С. Руевски, Трайко Константинов
12. Съучениците
13. Хазяинът
14. Религиозните общности
15. Учебните предмети
16. Уроците и учебниците в свищовското Богословско училище
17. Правоспособният пастир

Част II. Прояви на Всемирното Бяло Братство в Свищов 1900-1950

....499

А. Основаване на братска група в Свищов от Стефан Тошев

1. Стефан Лазаров Тошев
2. Анка и Непка Аневи
3. Тук виждаме светлина вечер
4. Д-р Димитър Халачев
5. Д-р Иустина Халачева
6. Книгите на Учителя станаха мои настолни книги
7. Салон за молитвени събрания
8. Карнавалът и мечът Господен
9. Преселване в София на "Изгревът". Дъщерята Саша [на Димитър Халачев]
10. Учителят и дъщерите на д-р Халачев. Премахва страх от смъртта [дъщерята Сашка] и спасява от бомбардировките в Германия [дъщерята Надка]
11. Надежда Конова
12. Анета Антонова Байракова
13. Слави Василев Гюдеров
14. Пенка Димитрова Кодова
15. Марийка и Лазар Караламбови
16. Ана Ненова
17. Виржиния и Тодорица Станчеви
18. Славка и Никола Халачеви
19. Денчо Стефанов Денев
20. Санка и Иван Гр. Саръбееви
21. Екатерина Маркова Иванова - Тица
22. Християнка Атанасова Иванова - Таня

Б. Писма - прозорец към проявите на Бялото Братство в Свищов

1. Писмата
2. Подготвителен период на Школата на Учителя 1900-1922
3. Небесни грижи за любещите Бога
4. С нетърпение очакваме славния ни много мил и любим Учител
5. Зная за кого върша всичко, и че Той е силен да ме укрепи
6. Това свише благоволение е атрибут на Великия Господ
7. Същински период на Школата на Беинса Дуно 1922-1944
8. Слава на Бога за всичко
9. Случай да постоя малко при Учителя
10. Учителят задължава всеки ученик да пише писмо
11. Мирът носи Божията радост
12. Благопожелания за растежа, радостта и мира в Господа

13. Много хубава идея ... С нами Бог!
14. Престъпление спрямо Божествената Истина
15. И това смятам за служене на Бога - да не оставиш братя си
16. Дерзайте в Господа и Вие братко и сестричко
17. Никакъв наем няма да ти вземам
18. Следшколен период 1945-1951
19. Да просветне лицето ни със Божиата светлина!
20. Бъдете верен съработник на Великото дело на учителя и Бога

Отца.

21. Следовници на Учителя живели и работили в Свищов - Петър Тихчев, Боян Боев (1883-1963), Петър Димков (1886-1981), Никола Гръблев, Възкресен Анастасов, Тодор Симеонов (1905-1987)

22. Последователи на Учителя посещавали Свищов
Списък на литературните източници / Митко Ненов.

XI. ПЪТИЩА КЪМ БОЖЕСТВЕННОТО Весела Несторова

Част I. Пътят към Школата на Учителя Дънов	543
Част II. "Изворът на Доброто", с. Мърчаево, 1944 г.	704
Хороскоп на Весела Несторова / Светозар Няголов	759

XII. БЕЛЕЖКИ ПО СПОМЕНИТЕ НА ВЕСЕЛА НЕСТОРОВА Вергилий Кръстев

Част I. Моите записки за работата ми с В. Несторова	774
А. Защо и за кого бяха написани спомените на В. Несторова Б. Бележките ми по магнетофонния запис	
Част II. Доразказани случки и събития от живота на В. Несторова	790
1. Заеният стол 2. Прастариият български език 3. Как се обучават английските лордове 4. Циганското тръне 5. Писмо на Весела Несторова до Галилей Величков 6. Духовете са виртуозите, а ти си цигулката 7. Глутницата 8. Ваклото агънце 9. Защо ме заведоха при Учителя 10. Тайната вечеря 11. Петелът и Сталин 12. Никакъв брак! 13. Хванати за ръка, търсят благословение за женитба 14. Двата ястреба, които кръжат на небето 15. Владо руснака се превъплъщава от едно в друго	

16. "Химн на обединените славяни"

17. "Победен химн" / Разказва **Весела Несторова**, доразказва **Вергилий Кръстев**

18. "Песента на Мировата Любов. Песента на Космичната Обич" / Разказва **Весела Несторова**, доразказва **Вергилий Кръстев**

19. Най-Великият Учител на земята – Страданието / Разказва **Весела Несторова**, доразказва **Вергилий Кръстев**

20. Великата скръб и Великата радост. "Песента за двете сестри: Скръбта и Радостта" / Разказва **Весела Несторова**, доразказва **Вергилий Кръстев**

21. "Изворът на Доброто".

Част III. Случки и събития с В. Несторова, отразени в "Изгревът"

....810

1. Кой с кого се разхожда и прегръща / Разказва **Галилей Величков**. - В: *Изгревът...* : Т. 1. - София, 1993, с. 24.

2. Песните на Учителя в с. Мърчаево. Песента "Ранен час" / Разказва **Мария Тодорова**. - В: *Изгревът...* : Т. 1. - София, 1993, с. 170–172.

3. Песен за двете сестри / Разказва **Мария Тодорова**. - В: *Изгревът...* : Т. 1. - София, 1993, с. 170–172.

4. Учителят открива втория фронт на Запад / Разказва **Мария Тодорова**. - В: *Изгревът...* : Т. 1. - София, 1993, с. 312–313.

5. Не заспивай пред плодно дърво / Разказва **Борис Николов**. - В: *Изгревът...* : Т. 2. - София, 1995, с. 374.

6. Братя и сестри в единомислие / Разказва **Теофана Савова**. - В: *Изгревът...* : Т. 8. - София, 1998, с. 144.

7. Кой ще чете Сведенборг? / Разказва **Елена Андреева**. - В: *Изгревът...* : Т. 9. - София, 1999, с. 305–306, № 124.

8. Небесният живот според Емануил Сведенборг / Превод **Весела Несторова**. // *Житно зърно*, Г. XII, 1938. № 7–8, с. 168–175.

9. Учителят Дънов за Сведенборг : Из "Пътища на природата", 17 лекция от Учителя, държана на 3 ян. 1930 г., София-Изгрев. - В: *Служене, почит и обич* : Лекции на ... на МОК, Г. IX (1929–1930 г.), т. I. - София, 1940, с. 278–280.

10. Американците и добрият човек / Разказва **Мария Тодорова**. - В: *Изгревът...* : Т. 5. - София, 1996, с. 464–465, № 179.

Част IV. Документален материал

....825

А. Музикална библиотека "Нова песен"

1. Химн на славяните
2. Химн на обединените народи
3. Химн на мира
4. Пролетна песен
5. Жетварска песен
6. Марш на учащата се младеж

Б. Коментар на снимките от албума на В. Несторова (магнетофонен запис)

В. Разговор по снимките с В. Несторова и Темелко Стефанов, с. Мърчаево, 1972 г.

Г. Допълнение към спомените на В. Несторова за 1939, 1940, 1941 и 1943 г. от разговори с нея (магнетофонен запис)

ДИСКУСИЯ ЗА ПАНЕВРИТМИЯТА
Вергилий Кръстев

I. Едно пропуснато уточнение за Паневритмията	881
II. Насоки и въпроси по новите факти около Паневритмията за Светозар Няголов	892
III. Уточнение и обясняване на въпросите повдигнати от д-р Вергилий Кръстев за Паневритмията от Светозар Няголов	893
Бележки по снимките	899
Забелязани неточности	904

ИЗГРЕВЪТ
на Бялото братство
пее и свири, учи и живее
том XXIV

Съставител и редактор
д-р Вергилий Кръстев

Компютърен набор:
Нонка Матеева Петрова, по мъж Атанасова,
с. Ботево, Видинско

Вихър Пенков
Беседи от Учителя
Митко Ненов
“Петър Дънов - Учителят Беинса Дуно в Свищов”

Буряна Пенкова
Хороскопи

Ставри Ангелов
“Дискусия за Паневритмията”

Яна поп Янева
“Бележки към снимките”
Ефросина А. Ангелова-Пенкова
Съдържание

Подреждане, оформление и коректура:
Ефросина Антонова Ангелова-Пенкова

Предпечатна подготовка
и
компютърна обработка на снимковия материал
Вихър Ангелов Пенков

издател: Житен клас - Вергилий Кръстев, София, 2008

<http://www.izgrevat.com>

печатница: СД Симолини-94, София

тираж: 1 000 екз.